

Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı/Türk Halk Bilimi Bilim Dalı

ÂŞIK AHMET POYRAZOĞLU'NUN ŞİİR EVRENİ

Erol AKSOY

Doktora Tezi

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Şeref BOYRAZ

Sivas

Mayıs 2014

ÂŞIK AHMET POYRAZOĞLU'NUN ŞİİR EVRENİ

Erol AKSOY

CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim
Dalı/Türk Halkbilimi Bilim Dalı için öngördüğü

DOKTORA TEZİ

Olarak Hazırlanmıştır.

Sivas

Mayıs 2014

KABUL VE ONAY

Üniversite : Cumhuriyet Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ana Bilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Bilim Dalı : Türk Halk Bilimi
Tezin Başlığı : Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun Şiir Evreni
Savunma Tarihi : 29.05.2014
Danışmanı : Prof. Dr. Şeref BOYRAZ

Unvanı - Adı Soyadı

İmza

Jüri Başkanı : Prof. Dr. Mehmet ARSLAN

Üye : Prof. Dr. Şeref BOYRAZ

Üye : Prof. Dr. İsmail GÖRKEM

Üye : Prof. Dr. Bilal YÜCEL

Üye : Doç. Dr. Ahmet BOZDOĞAN

Oy Birliği

Oy Çokluğu

Erol AKSOY tarafından hazırlanan Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun Şiir Evreni başlıklı tez, kabul edilmiştir. / /

Prof. Dr. Alim YILDIZ
Enstitü Müdürü

ÖZET

AKSOY Erol, Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun Şiir Evreni, Doktora Tezi, Sivas, 2014.

Halk şiiri geleneği yüzyıllardır insanları eğlendirme, bilgilendirme, rahatlatma, aksaklıkları dile getirme, bilgi ve haber verme gibi işlevleri yerine getirmektedir. Bu geleneğin temsilcileri olan âşıklar, üstlendikleri bu roller icabı halk için hissetmekte, görmekte ve duymaktadırlar. Dolayısıyla onlar bir anlamda toplumsal duygu ve düşüncenin aynası oldukları için titiz bir şekilde incelenmeyi hak etmektedir. Zira onları incelemek, içerisinde doğup büyüdükleri ve yaşadıkları toplumu incelemek demektir.

Âşık monografilerinin esas malzemesi sanatçısının ürettiği eserlerdir. Ancak hiçbir sanat eseri onu üretenin doğduğu, büyüdüğü, yaşadığı ortamdan, üretildiği zamandan, üretim miktar ve sıklığından, üretilme sebebinden bağımsız olarak değerlendirilemez. Çünkü bu hususların hepsi ortaya konulan eserin daha doğru anlaşılmasına katkıda bulunacaktır. Bu katkıyı sağlayacak bir başka husus ise üretilen eserin hangi sürede, ne kadar ve hangi ortamlarda tüketildiği konusudur. Bu hususlar da o eserin doğru anlaşılması ve onu tüketen toplumun değer yargıları, düşünce dünyası gibi oldukça önemli veriler içermektedir.

Edebi eserin anlaşılmasına katkı sağlayacak bir başka husus da eldeki malzemeyi değerlendirme safhasıdır. Bu malzemenin yapı ve muhteva çözümlemesi, incelemeyi açık ve anlaşılır bir yapıya kavuşturmalı, burada gerekirse sayısal verilerin yardımından yararlanmalıdır. Bunların yanında şiirlerin dize, kelime ve kafiye dizinlerinin hazırlanması yeni yeni inceleme alanları ortaya çıkarabileceği gibi ele alınan âşığın gelenek içerisindeki konumunu belirlemeye de katkı sağlayacaktır.

Bu çalışma, yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde âşık monografileri için hayatı-sanatı-eserleri şeklindeki üçlemeden farklı olarak bağlam merkezli bir inceleme yapma gayretindedir. Böylece tarihin derinliklerinden bugünlere taşınan geleneğin içinde yetişmiş, çağdaş bir halk şairi olan Ahmet Poyrazoğlu'nun unutulması önlenerek ve onun portresine tutulan ışıkla da günümüz halk şairindeki değişim ve dönüşümler ortaya konulacaktır.

Anahtar sözcükler: Âşık tarzı şiir geleneği, Ahmet Poyrazoğlu, üretim ve tüketim bağlamı, sözlü, yazılı ve elektronik kültür ortamı.

ABSTRACT

AKSOY Erol, Minstrel Ahmet Poyrazoglu's Poetry Universe, Ph. D. Dissertation, Sivas 2014.

Folk poetry has been carried out the functions like environment, informing, putting into words the errors and annunciation for centuries. Mintrels, representors of this tradition, as a necessity of the roles the undertook they are feel, see and hear for folk. On account of they deserve investigation meticulously because of they are the reflection of thought and social emotions. But investigating them, means investigating their society which they grew up and lived.

The main material of minstrel monograph is the piece which produced by artist but any artwork can be evaluated from its birt, grow up, life environment, produce time, production, amount and frequency and the reason of producement independently. Because all of these points will contribute to this disclosed pieces to be understood. Another point to contribute is consumption of this artworks time, amount and environment of consumption issues. These points includes important datas like true understanding of that piece, value judgement of consuming society and intellectual world.

Another point to contribute to the understanding is evaluation of the available material stage. This material's contruction and content analysis should make the investigation to clear and understandable structure. In addition to these poem's verse, vocabulary and rhyme concordance's understanding can bring out new investigation branch and it will contribute to determine the discussed minstrel's position in tradition as well.

This study is in an endeavour of context-centered researching as distinct from the trilogy like his life-art-works for minstrel monography within the framework of points mentioned above. Hereby, the oblivion of Ahmet Poyrazoglu who is a contemporary minstrel, raised in the tradition which has been transferred from the depth of history to the present will be prevented and with the light set onto his portrait, changes and conversion on minstrel will be presented.

Key words: Minstrel style poetry tradition, Ahmet Poyrazoglu, production and consumption context, oral, written and electronic culture ambiance.

İÇİNDEKİLER

Özet.....	i
İngilizce Özet.....	ii
Ön Söz	xix
GİRİŞ	1
1. Âşık Tarzı Şiir Geleneği.....	1
2. Van İlinin Fizikî ve Coğrafi Özellikleri ile Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Durumu.....	7
3. Geçmişten Günümüze Van ve Yöresindeki Âşıklık Geleneği	9

BİRİNCİ BÖLÜM

BİR ÂŞIK DOĞUYOR/13

1.1 HAYATI	13
1.1.1. Ailesi.....	13
1.1.2. Doğumu, Çocukluğu ve Yetiştği Ortam.....	16
1.1.3. Eğitimi ve Evliliği	16
1.1.4. Askerliği	17
1.1.5. İş Hayatı/Geçim Durumu.....	17
1.2 ŞAHSİYETİ	18
1.2.1. Fizikî ve Ruhî Yapısı.....	18
1.2.2. İnanç ve Düşünce Dünyası	20
1.3 ÂŞIKLIĞI	21
1.3.1. Şiir Yazmaya/Söylemeye Başlaması.....	21
1.3.2. Etkilendiği ve Etkilediği Âşıklar.....	25
1.3.3. Mahlas Alışı.....	27
1.3.4. Saz ile İlgisi	27
1.4 ÂŞIĞIN YAYIN DÜNYASINDAKİ YERİ	29
1.4.1. Gazete ve Dergilerde	29
1.4.2. Kitaplarda	29
1.4.3. Müzik ve Sinema Sektöründe	35
1.4.4. Genel Ağda	40

İKİNCİ BÖLÜM

ŞİİRLERİN YAPISAL ÇÖZÜMLEMESİ /43

2.1 ŞİİRLERİN YAPISAL ÖZELLİKLERİ	43
2.1.1. Ahenk Unsurları	43
2.1.1.1. Vezin.....	43
2.1.1.2. Ayak	44
2.1.1.3. Kafiye ve Redif	46
2.1.1.4. Durak	48
2.1.1.5. Tekrarlamalar	48
2.1.2. Kullanılan Nazım Şekilleri ve Türleri	64
2.1.2.1. Nazım Şekilleri	64
2.1.2.2. Nazım Türleri.....	67
2.1.3. Anlatım Özellikleri	73
2.1.3.1. Dil Yapısı.....	73
2.1.3.1.1. Söz Varlığı	73
2.1.3.1.2. Cümle Yapısı.....	76
2.1.3.1.3. Konuşma Dili Unsurları.....	79
2.1.3.1.3.1. İkillemeler	79
2.1.3.1.3.2. Deyimler	82
2.1.3.1.3.3. Atasözleri	90
2.1.3.1.3.4. Öteki Kalıp Sözler	92
2.1.3.1.4. Dil Sapmaları	98
2.1.3.2. Anlatım Tutumu ve Türleri.....	100
2.1.3.3. Söz Sanatları	111

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ŞİİRLERİN MUHTEVA ÇÖZÜMLEMESİ/124

3.1 ŞİİRLERİN MUHTEVA ÖZELLİKLERİ	124
3.1.1. Duygu Ağırlıklı Konular	135
3.1.1.1. Sevindiren/İstendik Duygular	135
3.1.1.1.1. Allah ve Peygamber Sevgisi	136
3.1.1.1.2. Dört Halife, Ehl-i Beyt ve Diğer Din Büyüklerine Olan Sevgi	137
3.1.1.1.3. Anne Sevgisi	138
3.1.1.1.4. İnsan Sevgisi	138
3.1.1.1.5. Karşı Cins Duyulan Sevgi (Aşk)	138
3.1.1.1.6. Tabiat-Memleket Sevgisi.....	142
3.1.1.1.7. Vatan, Millet ve Bayrak Sevgisi	144
3.1.1.1.8. Diğer Varlıklara Olan Sevgi	145
3.1.1.1.9. Yaşama Sevinci/Ümit	145
3.1.1.1.10. Kahramanlık	146
3.1.1.2. Üzen/İstenmeyen Duygular	146
3.1.1.2.1. Ayrılık Acısı, Gurbetlik	146
3.1.1.2.2. Çekilen Dert ve Sıkıntılar	148
3.1.1.2.3. Geçmişe Özlem	151
3.1.1.2.4. Karamsarlık	152
3.1.1.2.5. Ölüm Acısı	153
3.1.1.2.6. Sıla Özlemi.....	155
3.1.1.2.7. Pişmanlık	155
3.1.2. Düşünce Ağırlıklı Konular	156
3.1.2.1. Toplumsal ve Kültürel Değerler	156
3.1.2.1.1. Ahlâkî Durum ve Değerler.....	157
3.1.2.1.2. Dinî Durum ve Değerler	159
3.1.2.1.3. Eğitim Durumu ve Değerleri.....	161
3.1.2.1.4. Ekonomik Durum ve Değerler	162
3.1.2.1.5. Siyasî Durum ve Değerler.....	162

3.1.2.2. Tecrübî Bilgiler, Felsefî Çıkarımlar	164
3.2 ŞİİRLERDEKİ ÖZEL İSİMLER.....	168
3.2.1. Şahıs İsimleri	168
3.2.2. Yer İsimleri.....	180
3.2.3. Topluluk İsimleri.....	183

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ŞİİRLERİN ÜRETİM ve TÜKETİM BAĞLAMINI/185

4.1 ÜRETİM BAĞLAMINI.....	185
4.1.1. Üretim Biçimi ve Üretimi Tetikleyen Unsurlar	185
4.1.2. Üretim Kronolojisi ve Miktarı	192
4.1.3. Üretimde Tekâmül Süreci.....	194
4.2 TÜKETİM BAĞLAMINI.....	198
4.2.1. Sözlü Kültür Ortamında Tüketim	198
4.2.1.1. Aile ve Akraba Çevresinde Tüketim.....	198
4.2.1.2. Dost ve Arkadaş Meclislerinde Tüketim.....	199
4.2.1.3. Özel Gün ve Programlarda Tüketim	199
4.2.2. Yazılı Kültür Ortamında Tüketim	203
4.2.3. Elektronik Kültür Ortamında Tüketim	205
4.2.3.1. Kaset ve CD Dünyasında Tüketim.....	205
4.2.3.2. Televizyon Dünyasında Tüketim	209
4.2.3.3. Genel Ağda Tüketim	211

BEŞİNCİ BÖLÜM

ŞİİRLER ve ÜRETİM-TÜKETİM BAĞLAMLARI/216

5.1 ŞİİRLER ve ÜRETİM-TÜKETİM BAĞLAMLARI.....	216
5.1.1. Boz Eşeğim.....	216
5.1.2. Vakitsiz Öter.....	217
5.1.3. Yol Vermiş.....	218
5.1.4. Öğretmen	219
5.1.5. Kar O Yandan, Kar Bu Yandan	219
5.1.6. Zeze ile Göze	220
5.1.7. Van Gölü.....	221
5.1.8. Emrah Tarzı Bir Güzelleme.....	222
5.1.9. Er Niyetine.....	222
5.1.10. Yaradan'ı Tefekkür	223
5.1.11. Candan Usandırır Beni	224
5.1.12. Gözümde Benim.....	225
5.1.13. Gelir Bir Bir, Gider Bir Bir.....	225
5.1.14. Sefalı.....	226
5.1.15. Gurbette	227
5.1.16. Bu Geceleri	228
5.1.17. Süphan Dağı.....	228
5.1.18. Seyit Babo.....	229
5.1.19. Eyvah, Oy.....	230
5.1.20. Dağlar İçinde.....	231
5.1.21. Bin Defa.....	232
5.1.22. Kırtlama Çay.....	232
5.1.23. Çocukluğum.....	233
5.1.24. Vuruldu Bir Civan Bağlarbaşı'nda.....	234
5.1.25. Mustafa'ya Ağıt	235
5.1.26. Tabip Yaramı Elleme	236
5.1.27. Sen Ağla	236

5.1.28. Dövüşme.....	237
5.1.29. Beni de Götür.....	238
5.1.30. Ayılmaz	240
5.1.31. Böyledir	241
5.1.32. Ne Kerem Böyle.....	242
5.1.33. Olacak.....	242
5.1.34. Âşık Okur.....	243
5.1.35. Beğenmişler	243
5.1.36. Divaneyim.....	244
5.1.37. Ellere Kalsın.....	245
5.1.38. İnceden İnceden	246
5.1.39. İrşadî Baba'ya Nazire	246
5.1.40. Değil mi?	247
5.1.41. Adilcevaz	249
5.1.42. İncedir.....	250
5.1.43. Beni	251
5.1.44. Enkaz Olsa	251
5.1.45. İnceler	252
5.1.46. Aşkın Nişanesidir	253
5.1.47. Bülbülün	253
5.1.48. Ahlat	254
5.1.49. Bal Bana	255
5.1.50. Ağam	255
5.1.51. Kan Dile Sevdiğim.....	256
5.1.52. Turnam.....	257
5.1.53. Çiçekler.....	257
5.1.54. Efendim	258
5.1.55. Ho! Dedi	259
5.1.56. İtdirseği.....	259
5.1.57. Hoş Gör.....	260
5.1.58. Kadın Vardır	262
5.1.59. Maksat Ne İdi?	263

5.1.60. Gel Peygamber'in İzine	263
5.1.61. Poyrazoğlu-Kafa Deyişmesi	265
5.1.62. Baş İndirmem.....	267
5.1.63. Piş Ağır Ağır	267
5.1.64. Uyan, Seher Oldu	268
5.1.65. Düş Gördüm.....	269
5.1.66. Nedendir?.....	269
5.1.67. Sivrisinek	270
5.1.68. Çile Sevdiiğim.....	271
5.1.69. Severim.....	272
5.1.70. Hoca Olur.....	272
5.1.71. Gönül Hoş Olursun.....	273
5.1.72. Allah'ım	274
5.1.73. Emrah'ı Gördüm	275
5.1.74. Erciş'in Etrafı.....	275
5.1.75. Takdirname	276
5.1.76. Buldum	278
5.1.77. Gördüm Emrah'ı	278
5.1.78. Bu Dünyaya Meyil Verme.....	279
5.1.79. Yavaştan Yavaştan	280
5.1.80. Güzellerin Bakışındasın.....	281
5.1.81. Çalışın.....	282
5.1.82. Ahmed'in	283
5.1.83. Ana Hakkı.....	284
5.1.84. Dağlar	284
5.1.85. Kapanır	285
5.1.86. Nenni Nenni	286
5.1.87. Özledim	287
5.1.88. Herif.....	287
5.1.89. Avrat	289
5.1.90. Erciş'e Özlem.....	290
5.1.91. Gönül Vardır	290

5.1.92. İzi Düştü	291
5.1.93. Gel Van'a	292
5.1.94. Sattım, Geldim	294
5.1.95. Yâr da Yoktur	295
5.1.96. Güzellerin	296
5.1.97. Van'da Akşam	296
5.1.98. Deli Edersin	297
5.1.99. Yâdıma Düştü	298
5.1.100. Gelemem	298
5.1.101. Zam Geldi	299
5.1.102. Aman Hanım, İdare Et	300
5.1.103. Kar Kokusu Var	301
5.1.104. Dinledim	302
5.1.105. Gördüğüm Zaman	302
5.1.106. Yâr Deli	303
5.1.107. Çare Dost	304
5.1.108. Van Farkında mı?	304
5.1.109. Söyleyin	305
5.1.110. Vicdansız Dünya	306
5.1.111. Sen Varsın	307
5.1.112. Yaralı	308
5.1.113. Bizim Eller	308
5.1.114. Unutamadım	310
5.1.115. Yâr Meni	311
5.1.116. Amentü Billahi	312
5.1.117. Kirlî	312
5.1.118. Söz Vardı	313
5.1.119. Gelin Oldu	314
5.1.120. Benim Türkümdür	315
5.1.121. Hor Bakma	315
5.1.122. Erciş'tedir	316
5.1.123. Tekbirlerle Gömün Beni	317

5.1.124. Canım Fırat	318
5.1.125. Gel, Gidelim Behey Gönül	319
5.1.126. Bulanlar Gider	319
5.1.127. Evlerin Hâli	320
5.1.128. Gülüzar Yaylası	321
5.1.129. Biz Kardeşiz	322
5.1.130. Gibiyim	322
5.1.131. Âşık Yunus	323
5.1.132. Bebeğim	324
5.1.133. Bizden Değildir	325
5.1.134. Allah'ı Çağırır	326
5.1.135. Yetmez mi Felek?	326
5.1.136. Yirmi Birinci Yüzyıl	327
5.1.137. Yaz Var Ucunda	328
5.1.138. Gelir Dolana Dolana	329
5.1.139. İp Gibi	329
5.1.140. Polis	330
5.1.141. İnsan Üstündür	331
5.1.142. Anadolu Motifli Yâr	332
5.1.143. Kara Dağlar	333
5.1.144. Türap Benim	333
5.1.145. Ben Dönmedim	334
5.1.146. Şehidin Türküsü	335
5.1.147. Dil Uzattırmam	336
5.1.148. Nokta Benim	337
5.1.149. Giderim	337
5.1.150. Olsun, Olmasın	338
5.1.151. Vurgunum	339
5.1.152. Diller de Yanar	340
5.1.153. Geldim	340
5.1.154. Bakış	341
5.1.155. Hey Bebekler!	342

5.1.156. Neyi Vardır?.....	343
5.1.157. Memleketim	344
5.1.158. Vah Bana!	345
5.1.159. Sessiz Sedasız	345
5.1.160. Usandım.....	346
5.1.161. İsrâfçıya Çağrı.....	347
5.1.162. Bu Yerin.....	349
5.1.163. Efendim.....	349
5.1.164. Gençler.....	350
5.1.165. Selam Muhammed.....	351
5.1.166. Açam Davayı, Davayı	352
5.1.167. Aldırma Canım.....	353
5.1.168. Biz Erciş'in Kıymetini Bilmedik	353
5.1.169. Seni Bilmez Miyim?.....	354
5.1.170. Her Dem Ağlar	355
5.1.171. Dumanlı Dağlar	356
5.1.172. Gam Yemezdim	356
5.1.173. Bir Çiçek.....	357
5.1.174. Yâr Bir Taraftan	358
5.1.175. Öğrendim	358
5.1.176. Güle Yabancı Değilim.....	359
5.1.177. Bu Dünyaya Doymayanlar.....	360
5.1.178. Deli Gibi	361
5.1.179. Suçu Ne?.....	361
5.1.180. Can Erzincan.....	362
5.1.181. Sen Gideli (Osmanlı'ya Mersiye)	363
5.1.182. Saz	364
5.1.183. Şafak Vakti.....	365
5.1.184. Dağlar Oy!	366
5.1.185. Adalet Yerini Bulması Lazım	367
5.1.186. Güzel Kızım	368
5.1.187. Şeyh Muhammed Raşit Hani?.....	368

5.1.188. Şeyh Muhammed Raşit Göçtü	369
5.1.189. Sevirem Men	370
5.1.190. Söz İmiş Meğer	371
5.1.191. Ya Rab!	372
5.1.192. Sana	372
5.1.193. Kırma Kalbini İnsanın	373
5.1.194. Erciş'in Yolu	374
5.1.195. Selleri Güzel	374
5.1.196. El Üstündeymiş	375
5.1.197. Erciş Bağlarına Ağıt	375
5.1.198. Oyalar Beni	376
5.1.199. Çile	377
5.1.200. Hırsızın	378
5.1.201. Bu Dağlar	378
5.1.202. Şoför Gardaş	379
5.1.203. Bizi Bekliyor	380
5.1.204. Fatih'e Koçaklama	381
5.1.205. Bu Memleket	382
5.1.206. Kimin Yavrusudur?	383
5.1.207. Bir Kadın Ağlar	384
5.1.208. Bir Yanda Sen	384
5.1.209. Devrimizdeki Âşıklar	385
5.1.210. Kerbela'ya Ağıt	386
5.1.211. Az Gibi	386
5.1.212. Can Ucuzladı	387
5.1.213. Kaybettiklerimiz	388
5.1.214. Vatan Ağladı	389
5.1.215. Başbuğlar Ölmez	390
5.1.216. Gül Makberinde	391
5.1.217. Türkeş Yaşayan Destandır	391
5.1.218. Yine Şahlanıyor Bozkurtlar	392
5.1.219. Üç Ocak Var	393

5.1.220. Türkes'in Önderliğinde.....	393
5.1.221. Ülkücü Kardeşim Başın Sağ Olsun.....	394
5.1.222. Oku.....	395
5.1.223. Kara Yer.....	396
5.1.224. Turnalar.....	396
5.1.225. Zilan Çayı.....	397
5.1.226. Erciş Sofrası.....	398
5.1.227. Ağlamış.....	399
5.1.228. El mi Kaldı?.....	400
5.1.229. Dedim Dedi.....	401
5.1.230. Karlı Dağlar.....	401
5.1.231. Dünyanın.....	402
5.1.232. Kalmadı.....	403
5.1.233. Sahip Çıkmadı.....	404
5.1.234. Ne Gerek Kaldı?.....	404
5.1.235. Geldik Ya!.....	405
5.1.236. Yok Mudur?.....	406
5.1.237. Sevenler Aldı da N' oldu?.....	406
5.1.238. Duy Bacım.....	407
5.1.239. Arasındayım.....	408
5.1.240. Toprak Altında.....	408
5.1.241. Var.....	409
5.1.242. Ağaçlar Yanarken Ağlar.....	410
5.1.243. Gelsene.....	411
5.1.244. Yüz Ver Bana.....	411
5.1.245. Oğluma Nasihat.....	412
5.1.246. Sığındım.....	413
5.1.247. Gençliğim.....	414
5.1.248. Yananlar Var.....	414
5.1.249. Bizden Anlayana Kurban.....	415
5.1.250. Neyin İçinde?.....	415
5.1.251. Kal Dediğin Yerde.....	416

5.1.252. Şahittir Bana.....	417
5.1.253. Sanar	417
5.1.254. Göster.....	418
5.1.255. Gözlerin Öldürdü Beni	419
5.1.256. Ben de Olaydım.....	419
5.1.257. Mest Ediyorsun	420
5.1.258. Vakit Akşam Değil Ki	421
5.1.259. Saçların	421
5.1.260. Suç Kimde?.....	422
5.1.261. Âşık Veysel'e Nazire Babında Amerika'yı Taşlama	423
5.1.262. Yaslıyım Ben.....	423
5.1.263. Amerika Utan, Utan!	424
5.1.264. Ya Rabbi, Sen Korum!	425
5.1.265. Yok	426
5.1.266. Bir Pahası Var	427
5.1.267. Aldanmışım.....	427
5.1.268. Demeyeyim Mi?	428
5.1.269. Dalgalar.....	429
5.1.270. Âşık Murat Çobanoğlu'na Ağıt.....	430
5.1.271. Hoşlanırım	431
5.1.272. Üzgünüm Ben	432
5.1.273. Laik Ataklara (Cumhuriyet Mitingleri'ne)	432
5.1.274. Sarsa Beni	433
5.1.275. Sıddık Maciter	434
5.1.276. Günün Birinde.....	435
5.1.277. Yâr Ağladı.....	435
5.1.278. Var Ya.....	436
5.1.279. Bu Sevda.....	437
5.1.280. Gelmez Oldu	438
5.1.281. Üç İstanbul.....	438
5.1.282. Veysel	439
5.1.283. Bize Ne?.....	440

5.1.284. Örnek Ettiler.....	441
5.1.285. Sizin Evde, Bizim Evde.....	442
5.1.286. Olmuyor.....	443
5.1.287. Zaman Kalmadı.....	444
5.1.288. Gözleri Ceylan Güzel.....	445
5.1.289. Hazret-i Ali.....	445
5.1.290. Tövbe Bir Daha.....	446
5.1.291. Hacı Bayram Himmeti.....	447
5.1.292. CHP'li Binnaz Toprak'a.....	448
5.1.293. Söylemedi.....	449
5.1.294. Suçu Var.....	450
5.1.295. Karınca.....	451
5.1.296. Erciş'e Nazar Mı Değdi?.....	451
5.1.297. Van'dan Göç.....	452
5.1.298. Nasıl Güveneyim?.....	453
5.1.299. Hillekâr.....	454
5.1.300. Zamanın Ahvali.....	455
5.1.301. Begim.....	456
5.1.302. Olaydım.....	457
5.1.303. Yaşa.....	458
5.1.304. Bizden Sonradır.....	458
5.1.305. Üstüme.....	459
5.1.306. Biz Âşığız.....	460
5.1.307. Yer Değiştirdi.....	461
5.1.308. Anadolu.....	462
5.1.309. Bugünlerde.....	463
5.1.310. Savaştan Barış Güzeldir.....	463
5.2 ATIŞMALARI	464
5.2.1. Poyrazoğlu ile Âşık Davut Sularî Atışması.....	465
5.2.2. Poyrazoğlu ile Âşık Yaşar Reyhanî Atışması.....	466
5.2.3. Poyrazoğlu ile Mevlüt İhsanî Atışması.....	470

5.2.4. Poyrazoğlu ile Âşık Yaşar Reyhanî Atışması.....	471
5.2.5. Poyrazoğlu ile Adanalı Âşık Kul Mustafa Atışması.....	476
5.2.6. Poyrazoğlu- İrfan Tanrıkulu- Orhan Üstündağ- Âşık İstekeğlu Atışması.....	477
5.2.7. Poyrazoğlu ile Erzurumlu Âşık Mustafa Ruhanî Atışması.....	504
5.2.8. Poyrazoğlu ile Âşık Murat Çobanoğlu Atışması.....	505
5.2.9. Poyrazoğlu ile Nusret Sümmanoğlu (Torunî) Atışması.....	506
5.2.10. Poyrazoğlu ile Ömer Ummanî Atışması.....	511
5.2.11. Poyrazoğlu ile Nuri Çırağı Atışması.....	512
5.2.12. Poyrazoğlu ile Âşık Erol Coşkunoğlu Atışması.....	513

ALTINCI BÖLÜM

HİKÂYECİLİK BOYUTU/516

6.1 HİKÂYECİLİĞİ.....	516
6.1.1. Derdiyâr ile Gülhandan.....	518
SONUÇ.....	549
KAYNAKÇA.....	566
DİZİNLER.....	572
1. Ayak Dizini.....	572
2. Dize Dizini.....	575
3. Kafiye ve Redife Göre Dize Dizini.....	613
4. Sözcük Dizini.....	650
SÖZLÜKÇE.....	690
EKLER.....	695
1. Tablolar.....	696
1. Tablo (Şiirlerin Nazım Şekli ve Nazım Türü Tablosu).....	696
2. Tablo (Şiirlerin Varlık Sebebi ve Muhteva Tablosu).....	714
3. Tablo (Şiirde Ele Alınan Konulara Yaklaşım Tablosu).....	723

2. Fotoğraflar	740
3. Müzik Albümlerinin Kapak Resimleri.....	748
4. Katılım ve Başarı Belgeleri	752
5. Son Şiirler	761

ÖN SÖZ

Âşıklık geleneği, Türkistan bozkırlarında doğup şekillenen Türk kültürünün Anadolu'ya uzanan dallarından; âşık monografileri ise 16. yüzyıldan itibaren temsilcileri görülen bu geleneğin en önemli çalışma konularındandır.

Bugüne kadar yapılan âşık monografisi çalışmaları genel bir bakışla incelendiğinde bu çalışmaların, araştırma konusu olan âşığın hayatı, sanatkâr kişiliği ve eserleri şeklinde üç bölüme ayrıldığı görülmektedir. Bunun yanında âşığın hayatı ile ilgili bilgilerin oldukça genel bir pencereden verildiği, bu bilgilerin âşığın şiirlerini açıklamada ve yorumlamada kullanılmadığı, şiirlerin ise konu ya da tür merkezli bir değerlendirmeye tasnif edildiği görülmektedir. Oysaki bir âşık monografisinden beklenen, inceleme konusu yapılan âşığın çağındaki ve âşıklık geleneği içerisindeki yerini tam ve doğru olarak konumlandırabilmek, gelenekle ilişkisini net bir şekilde ortaya koyabilmek, bunun yanında onu, eserlerini ve hatta âşığın yaşadığı çağı hakkında anlamaya yardımcı olmaktır. Bu amaçlar ise araştırmacıyı hem genele değil detaya muhtaç etmekte hem de eldeki verilerden olabildiğince yararlanmayı zorunlu kılmaktadır. Bu ise artık inceleme konusu âşığa ve eldeki malzemeye geleneksel yöntemlerin dışında yeni bakış açılarıyla yaklaşmayı gerektirmektedir. Bu nedenle bu çalışmada ele alınan malzeme, Prof. Dr. Şeref Boyraz'ın "*Furkanî'nin Şiir Evreni Bağlamında Bir Monografi Denemesi*" adlı eserinde ortaya koyduğu, âşık monografisi alanında yeni sayılabilecek bağlam merkezli inceleme yöntemi esas alınarak değerlendirilmiştir.

Bu amaçlarla çıkılan yolda incelememize esas olan 310 şiirin 283'ü yapılan mülakatlar yoluyla Âşık Ahmet Poyrazoğlu'ndan alınmış, 27 şiirse (60, 64, 72, 75, 77, 113, 116, 123, 131, 147, 165, 187, 188, 194, 202, 205, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 271, 272, 310. şiirler) kendi uğraşlarımızla çeşitli basılı yayınlar ile kaset firmalarından elde edilmiştir. Âşığın düzenli bir arşive sahip olmaması nedeniyle şiirlerine ulaşma konusunda sıkıntılar yaşanmış, bunun yanında yine yoğun konser faaliyetleri ve cd çalışması nedeniyle kendisiyle yapılan görüşmeler de oldukça dar vakitlere sıkıştırılmıştır. Bunların da âşığın hayatı ve şiirlerinin üretim ve tüketim bağlarıyla ilgili bilgilerin detaylı bir şekilde elde edilmesini engellediğini belirtmekte yarar vardır.

Çalışma *Giriş, Sonuç, Sözlükçe, Kaynakça, Dizinler ve Ekler* haricinde altı ana bölümden oluşmaktadır.

“*Giriş*” bölümünde âşıklık geleneğinin oluşumu ve gelişimi hakkında bilgi verilmiş, Âşık Ahmet Poyrazoğlu’nun doğup büyüdüğü yer olan Van ilinin coğrafyası, iklimi, ekonomisi, nüfusu ile Van ve yöresindeki âşıklık geleneği tanıtılmıştır.

“*Bir Âşık Doğuyor*” başlıklı birinci bölümde geniş bir şekilde Âşık Ahmet Poyrazoğlu’nun doğumu, çocukluğu ve yetiştiği ortam, eğitimi, evliliği, askerliği, fizikî ve ruhî yapısı, inanç ve düşünce dünyası, âşıklığa başlaması, mahlasını alışı, saz ile ilgisi ve yayın dünyasındaki yeri hakkında bilgi verilmiştir.

“*Şiirlerin Yapısal Çözümlemesi*” başlıklı ikinci bölümde şiirler yapısal özellikleri açısından ahenk unsurları, nazım şekilleri, nazım türleri ve anlatım özellikleri bakımlarından ele alınmıştır.

“*Şiirlerin Muhteva Çözümlemesi*” başlıklı üçüncü bölümde ise şiirler konularına göre duygu ağırlıklı konular, düşünce ağırlıklı konular, tecrübî bilgiler ve felsefî çıkarımlar şeklinde tasnif edilerek incelenmiş, ardından aynı bölümde şiirlerde geçen özel isimler ve bunların ifade ettiği anlamlar değerlendirilmiştir. Şiirlerin bağlamları ve sayısal veriler sayesinde bu bölümde verilen hükümlerin daha sağlam ve sağlıklı olması amaçlanmıştır.

“*Şiirlerin Üretim ve Tüketim Bağlamı*” başlıklı dördüncü bölümde ise Poyrazoğlu’nun şiirlerini hangi ortamlarda, niçin ve nasıl ürettiği ve bunları nerelerde, nasıl değerlendirdiği ekler kısmındaki tablolarla desteklenerek izah edilmiştir. Üretim süreciyle ilgili olarak şiirlerin üretim biçimi, üretimi tetikleyen unsurlar, üretim kronolojisi, üretim miktarı, üretimde tekâmül süreci; tüketim süreciyle ilgili olarak ise şiirlerin sözlü, yazılı ve elektronik kültür ortamlarındaki tüketimleri ayrı ayrı ortaya konulmaya çalışılmıştır.

“*Şiirler ve Üretim-Tüketim Bağlamları*” başlıklı beşinci bölümde önce şiirlerin her birinin üretim ve tüketim bağlamları, üretim kronolojisine göre verilmiş, ardından Poyrazoğlu’nun yaptığı atışmalar sıralanmıştır.

Bu bölümde şiir metinlerinin bağlamlarıyla birlikte değerlendirilebilmesine imkân tanımak için şiirler, yazılış/söyleniş tarihleri dikkate alınarak sıralanmıştır. Böylece şiirlerin yazılış/söyleniş tarihi, âşığın yaşam öyküsüyle birleştirildiğinde

şiiirler daha iyi anlaşılmiş ve âşığın sanatında zaman içerisinde nasıl bir gelişim gösterdiği ortaya konulmuştur.

Şiiirlerin yazılış/söyleniş tarihlerinin onları anlamada ve açıklamada önemi olduğu kadar o şiiirin hangi ortamda, niçin ve nasıl yazıldığı/söylendiği, nerelerde icra edildiği ve dinleyenlerden ne gibi tepkiler alındığına dair bilgiler de araştırmacıların görüş alanında yeni ufuklar açması bakımından önemlidir. Bu nedenle bu bilgiler Âşık Poyrazoğlu'ndan öğrenilerek her şiiirin altına not edilmiştir.

“*Hikâyecilik Boyutu*” başlıklı altıncı bölümdeyse âşığın hikâyeciliği üzerinde durularak kendi tasnifi olan “*Derdiyâr ile Gülhandan*” hikâyesi verilmiştir.

Çalışmanın diğer âşık monografilerinden farklı yanlarından birini oluşturan “*Dizinler*” başlığı altında ise ele alınan 310 şiiirin ayrı ayrı “*Ayak Dizini*”, “*Dize Dizini*”, “*Kafiye ve Redife Göre Dize Dizini*” ve “*Sözcük Dizini*” yer almaktadır.

Âşık edebiyatı çalışmalarında geleneksel kalıpları ve orijinal söyleyiş biçimlerini tespit etme konusunda bu tarz dizinlerin araştırmacılara büyük kolaylıklar sağlayacağı ve pek çok araştırma kapısını aralayacağı aşikârdır. Bu dizinlerin her âşık için ayrı ayrı yapılması durumunda o âşığın kendi içinde düştüğü tekrarları, başka âşiklardan esinlenme durumunu, geleneksel kalıplardan yararlanma sıklığını, yakaladığı orijinaliteyi, en çok kullandığı kavram, kafiye ve redifi belirlemek ve değerlendirmek çok daha kolay hâle gelecektir.

Bu bölümler haricinde “*Sonuç*” kısmında genel bir değerlendirme yapılmıştır. Ardından yararlanılan kaynaklar “*Kaynakça*”; şiiirlerdeki anlamı bilinmeyen kelimelerse “*Sözlükçe*” başlığı altında verilmiştir.

Çalışma, incelememizde kolaylıklar sağlayan “*Şiiirlerin Nazım Şekli ve Nazım Türü Tablosu*”, “*Şiiirlerin Varlık Sebebi ve Muhteva Tablosu*” ve “*Şiiirde Ele Alınan Konulara Yaklaşım Tablosu*”, Âşık Poyrazoğlu'na ait fotoğraflar, müzik albümlerinin kapak resimleri, katılım ve başarı belgeleri ile çalışmamızın bitmesine yakın bir zamanda elimize geçen Poyrazoğlu'nun son şiiirlerinin yer aldığı “*Ekler*” kısmı ile sona ermektedir.

Çalışmam süresince bana her konuda yardımcı olan, eleştiri ve önerileriyle yol gösteren, fikirleriyle yeni ufuklar açan tez danışmanım, kıymetli hocam Prof. Dr. Şeref BOYRAZ beyefendiye, Halk Edebiyatını sevdiren bu sahaya adım atmamı sağlayan, beni teşvik edip yüreklendiren saygı değer hocam Prof. Dr. İsmail

GÖRKEM beyefendiye, yoğun çalışma programım içerisinde bana sabırla katlanıp her yönden destek veren sevgili eşim Fatma AKSOY hanımefendiye ve Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nu ziyaretlerim sırasında yardımlarını gördüğüm güzel dost Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan ŞAHİN kardeşime teşekkürü bir borç bilirim.

GİRİŞ

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'yla ilgili bir monografi incelemesine başlamadan önce âşık tarzı şiir geleneğinin oluşumu ve günümüze kadarki gelişimi; Poyrazoğlu'nun doğup büyüdüğü yer olan Van ilinin fizikî ve coğrafi özellikleri ile sosyo-kültürel ve ekonomik durumu; ayrıca Van ve yöresindeki âşıklık geleneğinin geçmişi ve bugünü hakkında bilgiler vermeyi uygun bulduk.

1. Âşık Tarzı Şiir Geleneği

Milli sözlü edebiyat geleneği, Türkler arasında dilin ilk teşekkülünden beri canlı olduğu gibi yazının yaygınlaşmasından sonra da devam etmiş ve Türkler çeşitli medeniyet dairelerine girdikleri zamanlarda da güçlü bir şekilde yaşamıştır (Köprülü 2004a: 71).

En eski Türk şairleri, çeşitli Türk boylarında şaman, oyun, kam, baksı, bahşı, ozan gibi isimler alırlardı. Sihirbazlık, rakkaslık, musikişinaslık, hekimlik gibi birçok özelliği üzerlerinde toplayan bu kişilerin halk arasında çok önemli bir mevkileri vardı. Onlar Tanrı'ya kurban sunmak, bazı ölümlerin ruhlarını semaya, bazılarının ruhunu ise yerin dibine göndermek, hastalıklar ve ölümler gibi fena cinler tarafından gelen işleri önlemek, hastalıkları tedavi etmek gibi muhtelif görevleri yerine getirmekteydi. Bütün bu işleri de eski Türk hayatındaki şeylan, sığır ve yağ törenlerindeki çeşitli ayinler etrafında gerçekleştirirlerdi. Bu ayinler sırasında şaman veya baksı, coşkunlukla kendinden geçerek birtakım şiirler okur, onları davul ve kopuz gibi kendi musiki aletiyle çalardı. İşte sihirli mahiyetteki besteli bu sözler, Türk şiirinin en eski şeklini teşkil etmektedir (Köprülü 2004a: 72).

M. Fuad Köprülü'ye göre Türkler muhtelif zamanlarda Çin, Hint, İran tesiri altında yahut İslâm medeniyetinin nüfusu altında kaldıkları zamanlarda bile ozan-baksıların dinî vazifeleri değişmekle beraber içtimai mevki ve önemleri eksilmemiştir; fakat sonraları gerek Budist gerek Müslüman olan Türkler arasında bu önem azalarak eski kamlara herhangi bir şaire, bir efsuncuya verilen önemden daha fazla önem verilmemiştir. Zamanla da eski Türk ozan-baksıları, içtimaî işbölümü neticesinde yavaş yavaş daha sınırlı bir alana sıkıştılar. Şairlik, efsunculuk,

müneccimlik, ruhanilik ayrı ayrı şahsiyetlerde görülmeye başladı. Özellikle İslâmiyet'in kuvvetle yerleştiği merkezlerde âlimler, mutasavvıflar, şairler, bakıcılar, müneccimler, efsuncular, musikişinaslar birbirlerinden tamamen ayrılmışlardı (Köprülü 2004a: 75-78). İşte bu iş bölümüyle de sözlü edebiyat ürünlerinin aktarımı ozan-baksıların görevi olarak kalmıştır.

Baksılar en eski devirlerde musiki ile sihir yapan, şiirler söyleyen, gaipten haber veren, hekimlik yapan kamlardı. Oğuzların baksı kelimesiyle aynı anlamda kullandıkları ozan kelimesi ise bugün âşık denilen halk şair-musikişinaslarına verilen eski isimdir. Bu ozanlar, hakanların huzurunda, ayinlerde ellerine kopuzlarını alarak vezinli ve ahenkli bir nesir ile esatirî hikâyeler, kahramanlık destanları anlatırlar, halk arasında da kıssahanlık ve bakıcılık yaparlardı (Köprülü 2004a: 82-83).

Türklerin halk şair-musikişinasları hakkındaki en eski bilgiler 5. yüzyılda Attila dönemine aittir. Batılı kaynakların verdiği bilgilere göre Attila'nın ordusunda şairler ve mızıkacılar vardı. Onun ziyafetlerinde bu şairler, Attila'nın kahramanlıklarına, zaferlerine dair şiirler okurlardı. Köprülü'ye göre 5. yüzyılda Hun ordularında görülen bu halk şairleri daha önceki asırlarda Hiyung-nularda sonra da çeşitli Türk boylarında mevcuttu ve bunların içtimaî vazifeleri Hunlarda görülen şairlerinkine benzemektedir. Türklerin İslâmiyet'i kabulünden sonra da halk arasında, ordularda ve hükümdar saraylarında bu halk şairleri mevcuttu. Köprülü'nün tespitlerine göre halk şairleri; Gazneliler, Selçuklular ve Mısır Memlükleri dönemlerinde de sanatlarını icra etmişlerdir. Fuad Köprülü, ozanların Anadolu Selçuklularının ordularında hatta 15. yüzyılda Anadolu beylerinin saraylarında da görüldüğünü, 15. yüzyılda Anadolu'da henüz âşıklık geleneği tesis edilmemesine rağmen ellerinde sazlarla ilahiler okuyan derviş-şairlerin bulunduğunu belirtmektedir (Köprülü 2004a: 153-157). Bu tarihten sonra gerek Azerbaycan'da gerek Anadolu'da âşık kelimesi, eski ozan kelimesinin yerini almıştır (Köprülü 2004a: 82-83).

Köprülü, saz şairlerinin 17. yüzyılda askerî alaylarda, padişah düğünlerinde, yeniçeri ve sipahi ocaklarında, levendler arasında, sınır kalelerinde, azab ocaklarında bulunduğunu; fakat 17. yüzyıldan önceki saz şairleri hakkında elde fazla bilgi olmadığını belirtmektedir (Köprülü 2004a: 159).

Köprülü'nün verdiği bilgilerden hareketle görüldüğü gibi âşık tarzı şiir geleneğinin temelleri İslâmiyet'ten önceki Türk toplumunda ozanlar tarafından atılmıştır.

Umay Günay ise âşık tarzı şiir geleneğinin, ilk Türk edebiyat temsilcileri olan ozan-baksı şair tipinin ve bunların mensubu bulunduğu edebiyat geleneğinin Anadolu'da tasavvufî cereyanlar ve tarikat edebiyatlarının da tesiri altında kalarak İslâmî kaidelere uygun yeni bir terkip olduğu belirtmektedir (Günay 1999: 8).

Günay'a göre Osmanlı devleti kurulmadan önce Anadolu'da mezhebî mahiyette klasik bir edebiyat kurulmaya başlamıştı. Horasan'dan gelen dervişlerin, Türkistan'dan gelen babaların getirdiği bu Tekke Edebiyatı daha ziyade havasa hitap eder biçimde teşekkül etmişti. Bunun yanında halka yakın bir din dışı edebiyat ihtiyacı ile saz şairliği de bu zaman başlamış olmalıdır. Bu devirlerde âşık, baba veya abdal unvanları ile tanınan dervişler en iyi bilinen şairlerdir. Daha sonraki devirlerde tesadüf edilen saz şairleri mutlaka bir tarikata mensup olmanın yanı sıra aynı zamanda sipahi ve yeniçeri ortalarındandı. Bu şairlerin bazılarının eserlerinde Hurufîlik propagandasına da rastlanmaktadır. Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman devirlerinde yeniçeriler arasında Bektaşî şairleri yetişmiştir. Bugün eldeki eserlerin hemen hepsi bu devirlerden çok sonraki devirlere aittir.

Âşık tarzı şiir geleneğine kaynaklık eden tekke edebiyatının kuruluşunda hizmetleri geçen Kadirî, Bektaşî ve Nakşî dervişleri büyük bir ihtimalle Hoca Ahmet Yesevî'nin ve onun takipçilerinin tesiri altında kalmışlardır.

Âşık tarzı şiir geleneği ve ona kaynaklık eden Tekke Edebiyatı, Anadolu'nun fikrî ve siyasi hayatının tesiri ile propaganda amacıyla kurulmuştur. Anadolu Selçukluları ve Anadolu beylikleri devrinde Horasan'dan ve Türkistan'dan birçok baba, derviş, âşık, Rum diyarına geliyordu. Şeyhlere saygı duyan ve inanan beyler, onlara tekkeler, zaviyeler bina ederek hizmet ederlerdi. Sürekli devam eden savaşlardan bıkmış olan halk ise kendilerine bu dünyada nasip olmayan mutluluğu hiç olmazsa ahirette temin için onların başına birikirdi. Anadolu'nun 13. yüzyıldaki karışık devresi tekkelerin ve zaviyelerin artması, tekke edebiyatının tekâmül etmesi için gerekli şartları hazırlıyordu. Bu sofiyane temayül Osmanlıların kurulmasından sonra da devam etti.

Böylece Tekke Edebiyatı, Osmanlı padişahları ile devlet büyüklerinin himayesi ve desteğinin yanında halkın sevgisi ve bağlılığı ile tesis edilmiştir. Orhan ve Osman Bey zamanlarında Arapça ve Farsçanın rağbet kazanmasıyla sade dilden uzaklaşmıştır. Yıldırım Beyazıt devrinde ise mezhebî edebiyattan ayrı klasik bir edebiyat teşekkül etmeye başlayınca halk arasında da yeni hayat şeklinin tesiri ile eski Tekke Edebiyatından farklı, ancak yine aynı renk ve kisve altında başka bir edebiyat ihtiyacı ile Âşık Edebiyatı doğmuştur. Bu devirde zafer alaylarında okunacak cenk destanlarına, bozahane, meyhane âlemlerinde terennüm edilecek âşıkane şarkılara, mesire âlemlerinde okunacak koşmalara, deyişlere, kayabaşılara ihtiyaç vardır.

15. yüzyılın ilk yarısından sonra Hurufilik, Bektaşî tekkelerine ve oradan da yeniçeri ocağına girince yeniçeri şairleri zahiri bir tasavvuf rengi altında daha serbest tarzda mey ve sevgiliden bahsetmeye başlamışlardır. Bu devirde Bektaşî edebiyatı, Tekke Edebiyatından ayrılarak bütünüyle müstakil bir mahiyet almıştır. Böylece Bektaşî edebiyatı diğer tarikat edebiyatlarından sonra Âşık Edebiyatını vücuda getirmiştir. Bugünkü Âşık Edebiyatında Bektaşî fikir ve eğilimleri ağır basmaktadır. Âşıkların bir kısmının Kadirî, Halvetî ve Mevlevî olmalarına rağmen hepsinde Bektaşî ruh ve edası hâkimdir. Âşıkların büyük bir kısmının Bektaşî olan yeniçeriler arasından yetişmeleri de bu noktada dikkate değerdir (Günay 1999: 10).

Özkul Çobanoğlu ise Âşık tarzı kültür geleneğinin oluşumunda kahvenin Anadolu'ya getirilerek kahvehanelerin tesis edilmesinin en önemli neden olduğunu ifade eder. Çünkü ona göre Osmanlı coğrafyası içinde XVI. yüzyılın sonlarına kadar tekkenin dışında ibadetin yanı sıra topluca eğlenilecek ve diğer sosyo-kültürel faaliyetlerde bulunulacak mekân hemen hemen bulunmamaktadır. Bu yüzyıla kadar tekkenin dışında insanların toplu olarak bulunabildiği mekânlar cami, hamam ve bozahanedir. Cami ve tekkeler, dinî işlevleri ağır basan kurumlardır ve buralarda insanların eğlenmesi mümkün değildir. Hamam da işlevi bakımından sınırlı ve bir ölçüde pahalı bir mekândır. Bozahaneler ise bozanın içinde çok az miktarda da olsa alkol olduğu inancı ve bu inanca bağlı olarak üzerlerindeki sosyal baskı nedeniyle yasa dışı bir kurum kimliğindedir.

Kahvehaneler işte böyle bir sosyo-kültürel yapı içinde dinî ve uhrevî olmayan yeni bir sosyal kurum olarak ortaya çıkmıştır. Türk ve Müslümanların herhangi bir

mezhep, meşrep, zengin, fakir ayrımına; ayin, zikir icrasına tabi olmaksızın bir araya gelip sohbet edebileceği, hoşça vakit geçirebileceği dinî olmayan bir merkez konumuna gelmiştir. Böylece bu kurum etrafında bir edebî forum ortaya çıkmış ve dahası bu edebî forum, tekkelerdeki şeyhlerin baskısı olmadan din dışı bir edebiyatın kuruluş zeminini oluşturmuştur.

Bir anda devirlerinin en iyi kazanç kapılarından biri hâline gelen kahvehaneler arasında rekabet başlamış, böylece kahvehaneler, müşteri çekebilmek ve gelen müşterilerin iyi vakit geçirmelerini sağlamak için birtakım sazlı sözlü eğlencelerin, Karagöz gösterilerinin ve halk hikâyelerinin anlatıldığı mekânlar hâline dönüşmüştür.

Çobanoğlu'na göre âşık tarzı şiir geleneği kısaca tekke kurumunun ekseninde oluşan, biçim ve işlev açısından ozan-baksı geleneğinin devamı olan, tekke ve tasavvuf edebiyatı mensuplarından kahvehanelere yönelen ve onun icra bağlamı şartlarıyla kendine has bir tarz olarak bağımsızlığını kazanan bir oluşumdur (Çobanoğlu 2000: 129-134).

Özkul Çobanoğlu, sıraladığı bu nedenlere bağlı olarak âşık tarzı şiir geleneğinin oluşum ve gelişiminin kahvehane merkezli olduğunu ileri sürse de Erman Artun'a göre bu oluşum ve gelişimi sadece kahvehaneye bağlamak doğru değildir. Kahvehaneleri âşık tarzı şiir geleneğinin oluşumunda etkili olan bir sosyal kurum olarak almak gereklidir. Çünkü Çobanoğlu'nun tezine göre âşıklık geleneği şehirlerde ortaya çıktıktan sonra köylere doğru yayılmış olmalıdır. Ayrıca hem kahvehanelerin köylerde yakın dönemlerde açılmış olması hem de konar-göçer aşiretlerin âşıklarının da bulunması bu tezi çürütmektedir. Dolayısıyla âşık tarzı şiir geleneğinin sadece kahvehaneye bağlanması mümkün değildir (Artun 2001: 34).

Âşık tarzı şiir geleneğinin gelişimine bakılacak olunursa 16. yüzyılın bu geleneğin hazırlık safhası olduğu görülecektir. Gelenek, 16. yüzyıldan itibaren yazılı kaynaklara aktarılmaya başlanmıştır. İlk örnekleri hakkında elde yeterli bilgi bulunmamaktadır. Bu yüzyılda Kuzey Afrika'da kahramanlık ve savaş üzerine şiir söyleyen Garp Ocakları'na mensup âşıklarla Anadolu ve Rumeli âşıklarının izleri görülmektedir. Bu yüzyıl, Osmanlı kültürünün en parlak dönemidir. Halk kültürü ve âşık şiiri gelişmeye başlamıştır. Ahmetoğlu, Bahşî, Bahşioğlu, Çırpanlı, Hayalî, Hızıroğlu, Kul Mehmet, Kul Piri, Ozan, Öksüz Dede, Köroğlu, Sururî, Şükrü

Mehmet, Armutlu, Geda Muslu, Kul Çulha ve Oğuz Ali bu dönemin önemli âşıklarıdır.

17. yüzyılda Osmanlı Devleti genişlemiş, Osmanlı kültürü ve uygarlığı ileri düzeye ulaşmıştır. Bu yüzyılda klasik şiir çevresine yakın yerlerdeki âşıkların şiirlerinde klasik şiirin etkileri görülmeye başlamıştır. Dil ağırlaşmış, bazı âşıklar Divan Şiirinin nazım şekillerini ve aruz ölçüsünü kullanmaya başlamışlardır. “Kalem suarası” adı verilen Divan Şiirinin taklitçileri ortaya çıkmıştır.

17. yüzyılda 16. yüzyıla göre daha çok âşık yetişmiştir. Bu âşıkların bir bölümü orduyla birlikte savaşa katılarak askerlerin cesaretini artırmıştır. Bu yüzyıl, âşık tarzı şiir geleneğinin gelişimini tamamladığı altın çağdır. Âşıklar teşkilatlanarak “geleneksel âşık gezileri” diye adlandırılan seyahatlerini yaygınlaştırmışlardır. Âşık tarzı şiir geleneği bu dönemde gelişerek şekilde, türde, konuda mükemmeli yakalamıştır. Karacaoğlan, Tımsıvarlı Âşık Hasan, Âşık Ömer, Gevherî, Kâtibî, Kayıkçı Kul Mustafa, Ercişli Emrah, Bursalı Halil, Kuloğlu, Âşık, Âşık İbrahim, Âşık Yusuf bu yüzyılın önemli âşıkları arasındadır.

18. yüzyıl âşıkları, önceki yüzyılda yetişen âşıkların gücüne ulaşamamışlardır. Âşık şiiri gerilemeye başlamıştır. Divan Edebiyatının etkisinde kalarak kusurlu biçimde aruzu kullanan âşıkların sayısı artmıştır. Yine de bu yüzyılda kahvehanelerde, bozahanelerde, meyhanelerde ve panayırlarda ellerinde sazlarıyla şiirler söyleyen âşıklık geleneğinden yetişen âşıklara rastlanmaktadır. 18. yüzyılın önde gelen âşıkları ise Abdî, Agâh, Agâhî, Âşık Ali, Âşık Bağdadî, Âşık Derunî, Âşık Halil, Âşık Kâmil, Âşık Nigârî’dir.

19. yüzyılda âşık şiiri biraz daha Divan Edebiyatı etkisine girerek halktan ve halkın zevkından uzaklaşma eğilimi göstermiştir. Büyük şehirlerde âşık kahvelerinin yerini tutmaya çalışan semaî kahveleri, gelenekten kopmuş bir zümre edebiyatı karakteri göstermeye başlayan âşık şiirinin eski canlılığını kazanmasını sağlayamamıştır. Bu yüzyılda imparatorluğun çok zayıflaması, siyasi ve sosyal değişimler, şiirlerin konularını etkilemiştir. Yeniçeri ocağının kapatılması, tekkelerin işlevlerini yerine getiremez oluşu âşık tarzı şiir geleneğinin zayıflamasının nedenleri arasındadır. Ayrıca matbaanın yaygınlaşması sözlü kültür ortamı ürünü olan âşık şiirini etkilemiştir. Bu yüzyılda Âşık Şem’î, Âşık Şenlik, Âşık Tahirî, Bayburtlu Celalî, Bayburtlu Zihnî, Ceyhunî, Dadaloğlu, Deliboran, Dertli, Erzurumlu Emrah,

Gedaî, Hızrî, Ruhsatî, Seyranî, Sümmanî, Tokatlı Nuri önemli âşıklar arasında sayılmaktadır.

20. yüzyılda ise âşık tarzı şiir geleneği eski önemini kaybetmeye başlamıştır. Özellikle Cumhuriyet'ten sonra maddi ve sosyal hayattaki değişimler bu zümreyi yaratan ve besleyen toplumsal şartları da değiştirmiştir. Yeni iletişim araçlarının ortaya çıkışı, sanayileşme, tekke ve medreselerin kapatılması, sistemin değişmesiyle âşıklar zümresi yavaş yavaş ortadan kalkarak büyük merkezlerden kırsal kesimlere doğru gitmeye başlamıştır. Bu yüzyılın önde gelen âşıkları ise Ali İzzet Özkan, Âşık Ferrahî, Âşık Mehmet Yakıcı, Âşık Veysel, Talibî, Meslekî, Sefil Selimî, İsmetî, Kul Gazi, Davut Sularî, Efkârî, Bayburtlu Celalî, Habib Karaaslan, Posoflu Müdamî ve Zülalî'dir (Artun 2001: 37-45).

Âşıklık geleneğini günümüzde en çok etkileyen etmen ise elektronik kültür ortamıdır. Âşık şiiri bugün büyük ölçüde sözlü yaratılır olmaktan ve sözle yayılır olmaktan çıkmıştır. Günümüzde doğaçlama şiir söyleyen âşıklar bulunmakla birlikte bağlama eşliğinde topluluk önünde doğaçlama şiir söyleyen âşık tipinin yerini yazan, bağlama çalmayı biliyorsa yazdığı şiiri bağlamayla söyleyen âşık tipi almıştır. Usta-çırak ilişkisi bitme noktasına gelmiştir. Âşık şiiri de artık elektronik ortamda kitle iletişim araçlarıyla yayılmaya başlamıştır.

Âşık tarzı şiir geleneğinin ortaya çıkışı ve gelişimiyle ilgili bu bilgilerden sonra Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun doğup büyüdüğü Erciş ilçesi ve onun bağlı olduğu Van ilinin fizikî ve coğrafi özellikleri, sosyo-kültürel ve ekonomik durumu ile yöredeki âşıklık geleneğine kısaca değinmekte yarar vardır.¹

2. Van İlinin Fizikî ve Coğrafi Özellikleri ile Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Durumu

Van ili, Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Murat-Van Bölümü'ndeki Van Gölü kapalı havzasında yer almaktadır. Kuzeyde Ağrı, batıda Bitlis, güneyde ise Siirt ve Hakkâri ile komşu olan Van'ın doğusunda İran yer almaktadır. Yüzölçümü itibariyle Türkiye'nin altıncı büyük ilidir. İlin rakımı 1725 m'dir. Türkiye'nin en büyük gölü olan Van Gölü, yüksek dağların ortasında bir çöküntü durumundadır. Çevresindeki yüksek dağlar, Van ilinin sınırını oluşturmaktadır.

¹ Van ilinin fizikî ve coğrafi özellikleri ile sosyo-kültürel durumu hakkındaki bilgiler Van Valiliği'nin www.van.gov.tr adresli internet sitesinden alınmıştır.

Doğu Anadolu Bölgesi'nin iklimi şiddetli karasaldir. Bu iklim, doğuya doğru gidildikçe daha da belirginleşmektedir. Bölgede özellikle kışlar oldukça şiddetli ve uzundur. Buna karşılık yaz mevsimi ise çok kısadır. Bölgede yağışlar batıdan doğuya gidildikçe azalır. Yağışın en fazla olduğu mevsim ilkbahardır. Van'da hava, yılın yaklaşık 120 günü açıktır. Bu özelliğiyle Türkiye'nin en fazla güneş alan illerinden biridir.

Doğu Anadolu Bölgesi, İç Anadolu'yla İran arasında kalan doğal bir orman sahası gibidir; ancak Van Gölü ve çevresinin insanlık tarihinin en eski zamanlarından beri bir yerleşim yeri olması hasebiyle yörede bitki örtüsü büyük oranda insanlar tarafından tahrip edilmiş ve özellikle ormanlar ortadan kalkmıştır. Bugün orman kalıntılarına daha çok ilin güney kesimlerinde rastlanılır. İlin güneyi dışında ormanlara rastlanılmaz, sadece Erciş'in kuzeyinde seyrek meşe toplulukları bulunur.

Van ilinin genel coğrafi özelliklerine bakıldığında, bir kenarının yüksek Güneydoğu Toroslar, diğer kenarının Nemrut'tan Tendürek'e kadar uzanan volkanlar dizisi, üçüncü kenarının da Türk-İran sınır dağları tarafından çevrilmiş bir üçgen şeklinde olduğu görülür. Bu üçgenin en büyük kısmını Van Gölü Havzası teşkil eder. Sahanın hemen hemen bütün suları bu havzaya bağlıdır. İlin toplam alanının % 53'ünü dağlar; % 33'ünü ise plato ve yaylalar kaplamaktadır. Bu dağ, plato ve yaylaların arasında Van ve Erciş ovaları önemli düzlük alanları teşkil etmektedir. Erciş Ovası, Van'ın en önemli ovalarındandır. Nispi yükseltisi çok azdır. Erciş Ovası'nda çok çeşitli sebze ve meyve yetiştirilmektedir.

Van ilinin ekonomik yapısı genel olarak tarımsal faaliyetlere dayanmaktadır. Bunun yanında ticaret, turizm ve sanayi faaliyetleri de ekonomide önemli bir yer tutmaktadır.

İlin toplam nüfusunun % 49'u kırsal kesimlerde, % 51'i de şehir merkezinde yaşamaktadır. Toplam gayrisafi hasılanın büyük bir bölümü tarım ve hayvancılıktan sağlanmaktadır. Van bugün önemli bir üzüm, kavun, elma, kayısı, domates, biber, kabak, patlıcan, sarımsak, soğan, turp üretim merkezidir. Bunların yanında buğday, arpa, çavdar, yonca, mısır, şeker pancarı, patates, mercimek, nohut, fasulye de yetiştirilmektedir.

Van Gölü kendisine has bir tür olan inci kefalı ile Türkiye'nin iç su balık üretiminin 1/3'ünü karşılamaktadır. Avlanan balıklar çevre illere de satılmaktadır.

Van arazisinin % 70'inden fazlasının çayırılık ve mera olması hayvancılığın gelişmesini sağlayan temel unsurlardandır. Arazi özellikle koyun yetiştiriciliği için oldukça uygundur.

Edremit ilçesinde bulunan Van Çimento Fabrikası, Erciş ilçesinde bulunan Şeker Fabrikası, Gürpınar ilçesinde bulunan Van Et Entegre Tesisleri önemli sanayi tesisleridir. Sanayi tesisleri son yıllarda Van-Erciş karayoluna kurulan Van Organize Sanayi Bölgesi'ne inşa edilmeye başlanmıştır.

Yüksek ve engebeli bir arazi yapısına sahip olan Van'da yerleşme ve nüfus genellikle daha ılıman iklim koşulları ve nispeten verimli tarım topraklarının bulunduğu alanlarla kıyı ovaları üzerinde toplanmıştır. Van merkezden sonra en çok nüfusa sahip ilçe Erciş'tir.

3. Geçmişten Günümüze Van ve Yöresindeki Âşıklık Geleneği

Van ili, âşıklık geleneği² açısından incelendiğinde çok zengin olmasa da kökü yüzyıllar öncesine dayanan güçlü bir birikimle karşılaşmaktadır. Bu bağlamda öncelikle Van'daki âşıklık geleneği temsilcileri, tarihî gelişim seyri içerisinde şu şekilde sıralanabilir:

19. yüzyıl öncesi Van'daki âşıklık geleneğine dair bilgiler oldukça sınırlıdır. Eldeki bilgilere göre ilk Vanlı âşık bir yer ismine bağlı olarak tespit edilen ve kesin olmamakla birlikte 14. yüzyılda yaşadığı sanılan Ermeni asıllı Akdamarlı Grigoris'tir.

15. yüzyıl: Yar Ali Şah.

16. yüzyıl: Nahapet Kuçak.

17. yüzyıl: Ercişli Emrah.

19. yüzyıl: Hayretî, Kavalcı Recep.

20. yüzyıl: Gazizade Molla Bozo, Davut Telli, Emin Cihanî, Karagündüzlü Âşık Davut, Alayköylü Âşık İsmail, Âşık Mehmet Ali Akdağ, Âşık Hayrettin, Âşık Nur Mehmet, Ali Rıza Atacan.

Van ve yöresi âşıklık geleneğinin bugünkü temsilcileri ise Âşık Ahmet Poyrazoğlu, Âşık Celâlî, Âşık Çağlarî, Dertli Kazım, Âşık Ruhî, Doğanî, Garip Ergül, Zeki Ayhan, Âşık Emin, Âşık İsmail, Âşık Ummanî, Âşık Mehmet Usta'dır.

² Van ve yöresindeki âşıklık geleneği ile ilgili bilgiler "ARVAS, Abdulselam. (2012), *Geçmişten Günümüze Van Âşıklık Geleneği*, Ankara, Hâkim Yayınları." adlı çalışmadan özetlenmiştir.

Görüldüğü gibi Van'da âşıklık geleneğini sürdüren temsilciler bugün de vardır. Günümüz temsilcilerinden Ahmet Poyrazoğlu, Celalî, Çağlarî ve Ruhî'nin geleneği her yönden yaşatan âşıklar olduğu görülmektedir. Dertli Kazım ve Garip Ergül ise şiir sahasında kendilerini gösteren âşıklardandır. Diğer âşıklar da hikâye anlatma geleneğini sürdürmektedirler. Genel olarak merkezdeki âşıklar daha çok kendi eserlerini icra etmekte, köylerdeki âşıklar ise bilinen türkölü hikâyeleri anlatmaktadırlar.

20. yüzyıl, Van'da kahvehane kültürünün kesin kayıtlarla ortaya konulduğu dönemdir. 1940'lı yıllara kadar Van'da âşıkların fasıl düzenleyecekleri bir âşıklar kahvesi bulunmamaktadır. Bu, Van'da âşık kahvehanesi kültürünün eski dönemlerde olmadığını göstermemektedir; ancak âşık kahvehanelerinin uzun bir dönem görülmediği de bir gerçektir. Vanlı âşıklardan Ali Rıza Atacan, başka yörelerdeki âşıklar kahvelerini görüp onların bir örneğini de Van'da açmak istemiş, böylece 1945'lerde Van'ın bilinen ilk âşıklar kahvehanesi Şark Bülbülü açılmıştır. Bu dönemde düzenlenen programlarla ilgili kayıtlar elde bulunmamaktadır; ancak sözlü kaynaklara göre Erzurum ve Kars'tan ozanlar gelip bu kahvehanede fasıllar düzenlemişler, Âşık Ali Rıza da kahvehanesine davet ettiği âşıkları ağırlamanın yanı sıra onlara her türlü yardımı sağlamıştır. Âşık Ali Rıza'nın oğlu Turan Atacan, Neşet Ertaş'ın da kahvehanelerine geldiğini, burada saz çalıp türkölü söylediğini belirtmektedir.

Şark Bülbülü'nden sonra 1970'li yıllarda Muhabbet Çay Evi isimli bir âşık kahvesi daha faaliyet göstermeye başlamıştır. Bu kahvehane Âşık Celalî'nin ağabeyi Davut tarafından açılmıştır. 1980 ihtilâline kadar açık kalan bu kahvehanede haftada üç dört gün Âşık Celalî, Davut Sularî ve Van dışından gelen âşıklar Mürsel Sinan, Mevlüt İhsanî, Şeref Taşlıova, Nuri Çırağî gibi âşıklar fasıllar düzenlenmişlerdir.

Vanlı âşıkların toplu olarak fasıl düzenleyeceği bir mekânı Âşıklar Çay Evi adıyla 1999'da Âşık Çağlarî tekrar tesis etmek istemiştir. Böylece Van'da âşıklar kahvesi kültürü tekrar canlanmış ve âşıklık geleneğine ilgi artmıştır. Bugün Van'da âşıklık geleneğinin icra edildiği en önemli mekânlardan biri Âşıklar Çay Evi'dir.

Âşıklar Çay Evi'nde genellikle cuma geceleri âşıklardan biri divana çıkmakta, sırasıyla usta malı eserleri, kendi eserlerini ve dinleyicilerin isteklerini okumakta, ardından başka bir âşığın da aynı şekilde sunum yapmasıyla bir fasıl

düzeni takip ettirilmiştir. Başlatılan programa belli bir süre sonra kısa bir ara verilmekte, bu dinlenme esnasında da fıkralar, küçük hikâyeler vs. anlatılmaktadır. Fasil, şairlerin belli bir düzen içinde şiirlerini okumasıyla devam etmektedir. Şiirler okunurken âşıklardan kim divandaysa o, şiire fon oluşturmak için sazıyla eşlik etmektedir. Geriye kalan âşıkların eserlerini söylemesinden sonra atışma faslına geçilmektedir. Bu fasılların klasik âşık fasıl düzeninde olmayışının sebeplerinden biri dinleyicilerin farklı isteklerde bulunmasıdır. Bu yüzden fasıl düzeninden çok dinleyici isteği ön plana çıkmaktadır. Âşıklar dinleyicilerin gönlünü kırmamak ve onları gelenekten soğutmamak için isteklerini yerine getirmektedirler.

Erzurum fasıllarının kısaltılmış hâli olan Van âşık fasıllarında güzelleme, taşlama, koçaklama, ağıt, methiye, muamma, divan gibi türlere örnekler sunulmaktadır. Şiirler genellikle 8'lik ve 11'lik koşmalardan oluşmaktadır. Tecnis, cigalı tecnis, muhammes, vezni ahar, satranç, selis, kalenderi gibi türlere rastlanılmamaktadır. Dikkati çeken bir başka husus ise merkezdeki fasıllarda türkülü hikâyelerin söylenmemesidir. Merkezde Âşık Celalî hariç köy âşıkları kadar uzun hikâye anlatabilen bir âşık yoktur. Dinleyici kitlesinin azlığı ve yönlendirmesi sonucu yöre âşıklarının hafızalarındaki geleneğin birçok ürününü unuttuğu görülmektedir. Bunun yanında günümüz âşıklarından bazılarının sade Türkçeyle, kalem kâğıt kullanarak kafiyeli şiirler üretmeleri irticalen şiir söyleme yeteneklerinin olmadığını bir göstergesidir.

Genellikle cuma geceleri düzenlenen bu fasıllar sayesinde az da olsa halkın âşıklık geleneğine dikkati çekilmektedir. Yerel televizyonların da gerek bu fasılları yayınlamaları gerekse âşıklara televizyonda program yaptırması sonucu onların daha geniş kitlelere seslenmelerine ve âşıklık geleneğini tanıtmalarına vesile olmaktadır.

Van ve yöresindeki âşıklık geleneği üzerine yapılan çalışmalar oldukça sınırlı kalmış, sonradan yapılan çalışmalarda Ercişli Emrah üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu yüzden Van'da Ercişli Emrah gibi meşhur olmuş başka bir gelenek temsilcisi tespit edilememiştir. Bugün geleneği devam ettirmeye çalışanlardan Ahmet Poyrazoğlu, Celalî, Çağlarî, Ummanî en fazla tanınan ve eser veren âşıklardır. Bu âşıkların dışında yörenin sesini duyuran kimse olmamıştır.

İşte bu çalışma Van'daki âşıklık geleneğinin günümüzdeki en önemli temsilcilerinden olan Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun kendisinden önce yaşayıp adı

tarihin derinliklerinde kaybolan âşıkların akıbetine uğramaması ve Van âşıklık geleneğinin bugününe bir katkı olması hasebiyle önem arz etmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

BİR ÂŞIK DOĞUYOR

1.1. HAYATI

1.1.1. Ailesi

Âşık Ahmet Poyrazoğlu, babasının ifadelerine dayanarak Erciş’e güneyden geldiklerini ve Barak Türkmenlerinin Poyrazoğulları aşiretinden olduklarını belirtmektedir. Erciş’te Ahmet Poyrazoğlu’nun ailesine büyükbabaları Boyraz Ağalar nedeniyle “Boyrazlar/Poyrazlar” denilmektedir; ancak ailenin asıl soyadı Coşkun’dur. Soy kütükleri, sülalede okuma yazma bilenlerin çok olması sayesinde yazıya geçirilmiştir. Ailenin yazıya geçirilmiş soy kütüğü şu şekildedir:

Ferhat Ağa (Uzun Ferhat)

D: ?- Ö: ?

Mehmet Ağa³

D: ?- Ö: ?

Boyraz Ağa (Ağ Boyraz)

D: 1753- Ö: 1841

Yusuf Ağa

D: 1778- Ö: 1850

Boyraz Ağa (Küçük Boyraz)

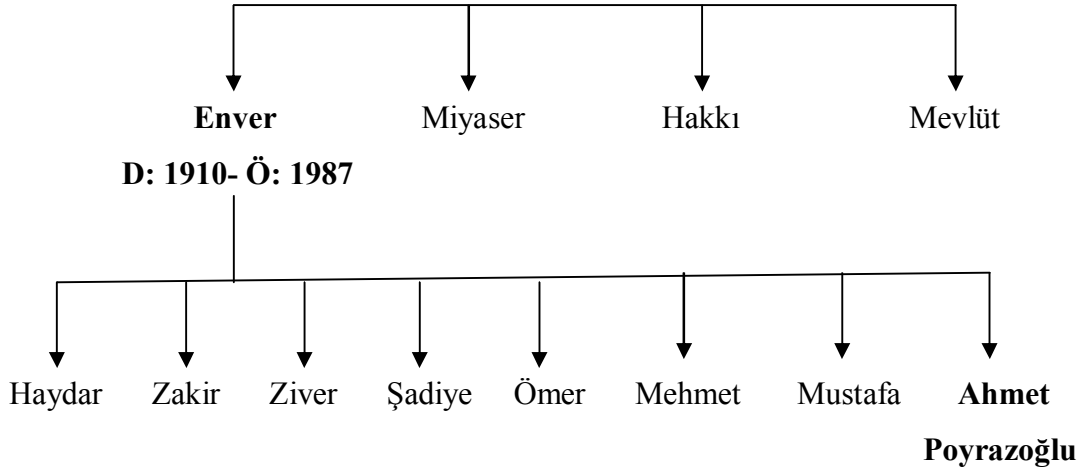
D: 1832- Ö: 1902

Hafız Asker

D: 1868- Ö: 1945

³ Ahmet Poyrazoğlu, aile büyüklerinin anlattıklarından yola çıkarak büyük dedeleri Mehmet Ağa’nın Âşık Ercişli Emrah’ın kız kardeşi Mahbup Hanım ile evli olduğunu ve dolayısıyla Mehmet Ağa’nın Ercişli Emrah’ın eniştesi olduğunu belirtmektedir.

Poyrazoğlu'nun büyükbabası Hafız Asker Efendi, Kadiri tarikatına mensuptur ve Erciş yöresi zakir başlarından. Âşığın ifadesine göre Asker Efendi, zamanında kasaplık yaparken Erciş'te ikamet eden Seyit Muhammed Efendi'nin "Bu zamana kadar baş kestiğin yeter. Sen bir gönül erisin, artık gönül yapmalısın." sözü üzerine kasaplığı bırakıp bağ, bahçe işleriyle meşgul olmaya başlamış, daha sonra hafız olmak için uğraşmış ve amacına ulaşmıştır.

Âşığın ifadesine göre anne ve babasının aileleri, Vanlıların seferberlik dediği Rus ve Ermenilerden kaçış döneminde Urfa taraflarına gitmişler, sekiz yıl oralarda kaldıktan sonra geri dönmüşlerdir.

Âşığın anne tarafı da Ercişlidir. Dedesinin adı Rızvan Ağa (Rızvan Koçak)'dır. Rızvan Ağa, Poyrazoğlu'nun ifadesine göre Erciş'te sayılan ve sevilen bir kişiymiş. Askerliğini Poyrazoğlu'nun büyükbabası Hafız Asker Efendi'yle birlikte yapmış. Ahmet Poyrazoğlu'nun babasından duyduğuna göre dedesi Rızvan Ağa ile büyükbabası Hafız Asker arasında çok güzel bir dostluk varmış. Bu dostluk, iki arkadaşı birbirlerine o kadar yaklaştırmış ki, Rızvan Ağa, Hafız Asker Efendi'yi çok sevdiği için "Kızımı senin oğluna vereceğim." dermiş. Böylece bir süre sonra Hafız Asker Efendi'nin oğlu Enver ile Rızvan Ağa'nın kızı Güllü'nün düğünleri yapılmış.

Âşığın annesi Güllü, Enver Hoca'dan bir yaş küçüktür, 1911 Erciş doğumludur. Ahmet Poyrazoğlu, annesiyle babasının evlenme tarihi ile ilgili kesin bir bilgi verememektedir; ancak Poyrazoğlu'nun annesinden duyduğuna göre düğün,

Enver Hoca askere gitmeden yapılmış⁴ ve Enver Hoca, Bitlis'te askerliğini yaparken Güllü'yü çok sevdiği için zaman zaman firar edip Erciş'e Güllü'yü görmeye gelirmiş.

Âşık Poyrazoğlu'nun babası Enver Hoca, askerlik görevini tamamladıktan sonra Erciş'e döner ve bağ, bostan işleriyle uğraşmaya başlar. Askere gitmeden önce babasının yanında ve mahalle camisinde dinî eğitimini tamamlayan Enver Hoca, bağ bahçe işlerinin yanında bir taraftan da mahalledeki çocuklara Kur'an-ı Kerim dersleri verir. O zamanlarda imam olarak işe başlaması çok kolaydır, hatta kendisine imam olması için teklifte bulunulur; fakat o, "*Din, parayla öğretilmez; vebale girmem.*" diyerek imam olarak çalışmayı kabul etmez. Talebe yetiştirir; ancak bu işi devletten maaş almadan gönüllü bir şekilde yapar. Geçimini de bağ, bahçe işleriyle sürdürür. Üzüm, kavun, karpuz, patlıcan, biber, domates yetiştirip satarak ailesinin geçimini sağlar. Bunun yanında bütün aile fertleri de bahardan güze kadar çalışarak evin işlerine yardım eder. Âşığın annesi Güllü, akraba ve komşularıyla kışlık yiyeceklerini hazırlar. Kışın da bunlar tüketilip bağ, bahçeden elde edilen gelirle geçim sağlanır.

Poyrazoğlu'nun altı erkek, bir de kız olmak üzere yedi kardeşi vardır. En büyük kardeşlerinin adı Haydar, onun küçüğü Zakir'dir. Sonra sırasıyla Ömer, Ziver, Mehmet, Mustafa, Şadiye gelir. Ahmet Poyrazoğlu, kardeşlerin en küçüğüdür. Ağabeylerinden Haydar 2001'de, Ziver ise 2005'te hayatlarını kaybeder. Diğer kardeşler hayattadır. Âşığın annesi Güllü Hanım, Haziran 1985'te; babası Enver Hoca da iki yıl sonra Mart 1987'de vefat eder. Mezarları Erciş'te Seyit Efendi Kabristanı'ndadır.

1.1.2. Doğumu, Çocukluğu ve Yetiştığı Ortam

Ahmet Poyrazoğlu, annesinden öğrendiğine göre doğumunu şu şekilde anlatır: "*10 Haziran 1951 Perşembe günü rahmetli anam, evin avlusunda yaprak dolması sarıyormuş. Aniden sancı başlamış, ebe olmadan beni orada doğurmuş. Bunları bana rahmetli anam anlatmıştı. Rahmetli babam, adımı Hz. Peygamber'in adından dolayı Ahmet koymuş.*"

⁴ Buna göre düşün, tahminen 1920'lerin sonlarında yapılmış olmalıdır.

Altı, yedi yaşına kadar dilim ahrazdı, konuşamazdım. Anam 'Bu çocuk lâl kalacak.' diye üzülürdü. Sonra bende bir hâl başladı. Geceleri uykuya daldığımda yüzleri görünmeyen kişiler beni alıp uçuruyor, sonra da çok renkli, yeşilli, allı alevlerin içine atıyorlardı. Ben 'Yandım!' diye bağıyor, kan ter içinde anama sarılıyordum. Bu olağanüstü hâl hep böyle devam ediyordu. Geceleri o geniş ve uzun elbiseli kişiler yine gelecek beni uçurup ateşlere, alevlere atacaklar, diye çok korkuyordum.

Nihayet anam beni bir gün Seyit Muhammed Efendi'nin türbesine, oradan da Seyit Abdülvahap Efendi'nin evine götürdü. Elini öptüğüm o ulu kişi üzerime dualar okudu, elini başıma sürdü, başımı okşadı. Orada uyumuşum. O günden sonra rahatladım ve dilim çözüldü.”

Poyrazoğlu, küçükken pek maddi sıkıntı çekmediklerini söylemektedir. Ancak ağabeyleri Poyrazoğlu kadar şanslı değildir. Onların çocuklukları sıkıntılarla geçmiştir. Büyük ağabeyleri Haydar ve Zakir imam olup, Ömer postanede; Mehmet DSİ'de; Mustafa, Nüfus Müdürlüğünde işe girdikten sonra ailenin maddi durumu düzeldi. Dolayısıyla Ahmet Poyrazoğlu'nun çocukluk zamanlarında Enver Hoca'nın maddi sıkıntıları ortadan kalkmıştır. Bu nedenle Poyrazoğlu, gençlik yıllarında kendi bağ, bahçe, bostan işlerinden başka hiçbir işte çalışmadığını söylemektedir.

Poyrazoğlu, ilk dinî bilgilerini babasından alır. Babası Enver Hoca, Poyrazoğlu'na Kur'an öğrenmesi için çok ısrar eder; ancak Poyrazoğlu bu konuda istekli olmamasından dolayı Kur'an okumayı öğrenemez. Bütün ağabeyleri Kur'an okumayı öğrenip dinî eğitimlerini tamamlarlar. Poyrazoğlu, kendisinin bu konuda noksan kaldığını ve hata yaptığını belirtmektedir.

1.1.3. Eğitimi ve Evliliği

Âşık Poyrazoğlu, babasının kendisini bahçede çalıştırması nedeniyle okula biraz geç gider. Bir gün ağabeyi Ömer, Poyrazoğlu'nu elinden tutarak götürüp okula kaydettirir. Böylece Poyrazoğlu ancak 1959'da ilkokula başlayabilir. İlkokulu o zamanki adıyla Merkez İlkokulunda –ki sonradan adını Atatürk İlkokulu olarak değiştirirler- okur. 1964'te Erciş Ortaokuluna başlar. Orayı bitirdikten sonra da üç yıl Erciş Lisesine gider. Erciş Lisesini de bitirdikten sonra 1970'te dışarıdan Alparslan Öğretmen Okulunun fark derslerine girer. Böylece 1971'de öğretmen okulunu da

bitirir ve aynı yıl öğretmen olarak göreve başlar. Daha sonra da üniversiteyi dışarıdan okuyarak 1988’de Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesini bitirir.

Eşi Perihan Hanım ise 1956’da Çankırı’nın Ilgaz İlçesi’nde dünyaya gelir. Babası Hakkı Bey, annesi Fatma Hanım’dır. Âşık Poyrazoğlu, Perihan Hanım’la Erciş’te 1975 yılının bahar aylarında tanışır. O da Erciş’te anaokulu öğretmeni olarak görev yapmaktadır. 1975 yazında nişanlanırlar. Nişanlılık dönemleri uzun sürmez. İki aylık bir nişanlılıktan sonra hemen evlenirler. Perihan Hanım, anaokulu öğretmenliğine devam eder, Ahmet Poyrazoğlu da Erciş’e, okuduğu Atatürk İlkokuluna tayin olur.

Ahmet Poyrazoğlu ve eşi Perihan Hanım evlendikten sonra borçlarını kapatmak için âşığın annesi ve babasıyla bir yıl beraber kalırlar. Bu ev, iki katlı bir evdir. Ancak büyük aileyle yaşamının getirdiği sıkıntılar da vardır. Bir süre sonra Poyrazoğlu ve eşi Perihan Hanım bakarlar ki olmuyor, böylece Enver Hoca’nın evinden ayrılırlar ve kiraya çıkarlar. Erciş’te kaldıkları sürece de kirada otururlar. Daha sonra Poyrazoğlu, 1985 yılında İstanbul’a tayin ister. Ardından kendisi ve eşinin tayini İstanbul’a çıkar. Böylece Poyrazoğlu ve eşi Perihan Hanım için gurbet günleri başlar.

3 Ağustos 1976’da kızları Esra Çiğdem, 4 Nisan 1981’de de oğulları Ozan Emrah dünyaya gelir. Kızları Esra Çiğdem 17 Ekim 1993’te evlenmiştir ve İstanbul Zeytinburnu’nda yaşamaktadır. Zeynep isimli bir kızı vardır. Oğulları Ozan Emrah ise öğrenimine devam etmektedir. Önce Kadir Has Üniversitesi İşletme Bölümünde üniversite öğrenimine başlar; ancak okul harcı artınca okulu bırakmak zorunda kalır. Bugünlerde ise Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İşletme Bölümüne devam etmektedir.

1.1.4. Askerliği

Ahmet Poyrazoğlu, askerliğini asker öğretmen olarak 1973-1975 yılları arasında Erciş’in Doluca Köyü İlkokulunda tamamlar. Âşık, askerliğini hem Erciş’e yakın bir köyde hem de öğretmen olarak yaptığı için maddi ya da manevi anlamda bir zorluk çekmediğini belirtmektedir.

1.1.5. İş Hayatı/Geçim Durumu

Ahmet Poyrazoğlu, çocukluk ve ilk gençlik yıllarında hep kendi bağ ve bahçe işlerinde çalışmış, babasına yardım etmiştir. Öğretmen olana kadar bunun dışında

hiçbir işle uğraşmamıştır. Alparslan Öğretmen Okulunu bitirdikten sonra da 1971’de Gürpınar İlkokulu’nda sınıf öğretmeni olarak öğretmenliğe başlamıştır. İki yıl burada görev yaptıktan sonra Doluca Köyü İlkokulu’na asker öğretmen olarak atanmış ve iki yıl da burada çalışmıştır. Ardından Gürpınar İlkokulu’na geri dönmüştür. Akabinde Erciş Atatürk İlkokulu’na tayin olmuştur. 1985’e kadar bu okulda çalışmaya devam etmiş, 1985’te İstanbul’a Zeytinburnu Bozkurt İlkokulu’na tayini çıkmıştır. 1996 yılında emekli olana kadar da bu okulda çalışmıştır. Âşık, İstanbul’a tayinini özellikle kendisinin istediğini belirtmektedir. Çünkü 1985’te firmalarla görüşüp kaset çıkartabilmek için birkaç defa İstanbul’a gitmiştir. Kendi ifadesine göre bu çalışmaların kesintiye uğramaması için İstanbul’da olması gerekmektedir. Bu nedenle tayinini istemesi zorunluluk arz etmiştir.

Âşık Poyrazoğlu, emekli olduktan sonra herhangi bir işte çalışmamış, âşıklığı devam ettirmiştir. Öğretmenliği sırasında kaset ve konser çalışmaları sürekli devam etmiş, birçok festivale, konsere katılmıştır. Kendi ifadesine göre bu konuda Milli Eğitim yöneticilerinden her zaman destek görmüştür. Şu anda hemen hemen her ay bir, iki programa katılmaktadır. Bu konser ve programlardan da para kazanmaktadır. Bir anlamda geçimini emekli maaşına ilaveten söz konusu programlardan kazandıklarıyla da temin etmektedir.

1.2. ŞAHSİYETİ

1.2.1. Fizikî ve Ruhî Yapısı

Âşık Ahmet Poyrazoğlu, 1.80 boylarında, hafif kilolu, esmer bir yapıdadır. Vücutuyla orantılı bir kafaya ve uzun sayılabilecek bir yüze sahiptir. Yüzüyle mütenasip bir ağız ve burnu vardır. Ela gözlü olup saçları yer yer dökülmüş ve seyrelmiştir.

Genel olarak sağlıklı bir bünyeye sahip olan Poyrazoğlu, psikolojik açıdan da dengeli bir insan profili çizmektedir. O, kendisiyle oldukça barışık, mantıklı, açık sözlü, sakin, neşeli, esprili ve bir o kadar da duygusal bir insandır. Onun duygusal yapısı başkalarının acılarına, kederlerine şahit olduğunda da (24, 25, 26, 146, 206, 207, 237, 238, 262. şiirler) kendisini göstermektedir; ancak duygusallığı mantığının önüne geçmemektedir. Hayatın gerçeklerinin farkındadır ve zaman zaman bu gerçekleri hem kendisine hem de çevresindekilere hatırlatmaktadır.

O, aynı zamanda hoşgörü timsalidir. Gönül kırmaz, yardım severdir, tüm insanlara sevgiyle kucak açmaktadır. Kimseyi hor görmez, büyüklenmez, kendisini toprakla aynı seviyede görür (42, 57, 69, 91, 121, 130, 133, 141, 144, 193, 306. şiirler).

Okumak, ilim öğrenmek onun için vazgeçilmez konulardır. Bu nedenle -belki de kendisi de bir öğretmen olduğu için- zaman zaman öğretmenin değeri, öğretmenlerin çektiği sıkıntılar üzerinde durur ve okumanın önemi konusunda gençlere öğütler verir (4, 81, 132, 164, 222. şiirler). İlme çok değer verir. Cahillikten ve cahillerden kaçmak ister. Özellikle dinî konularda eksik kaldığı için –kendi tabiriyle bir arif olamadığı için- hayıflanır. Gaflet döşesinde yatan gönlüne insan-ı kâmil olması yönünde nasihatler eder. Malda mülkte, şanda şörette gözü yoktur. Önemli olan arif insan olmaktır (30, 126, 130, 139, 141, 158, 159, 203, 253. şiirler).

Ailesinden ve yetiştiği çevreden aldığı eğitim dolayısıyla o, millî ve manevi değerlerine bağlı bir kişidir. Kimsenin vatanına, milletine, bayrağına, dinine söz söylemesine izin vermez. Devletine bağlıdır. Vatani ve milletini çok sever, onların uğruna canını hiç düşünmeden feda edebilir (120, 147, 151, 157, 215, 219, 220, 264, 308. şiirler).

Kültürüne, tarihine sahip çıkar. Özellikle Osmanlı'ya karşı derin bir sevgisi vardır. Osmanlı Devleti yıkılınca dünyanın tadının bozulduğunu, zalimlerin her tarafta masum insanlara zulümler etmeye başladıklarını belirtir (48, 181. şiirler).

Onun düşüncesinde ayrı gayrı yoktur. Millî birlik ve beraberliğe değer verip Alevi'siyle, Sünni'siyle; Türk'üyle, Kürt'üyle vatan toprakları üzerinde yaşayan herkesin kardeşliğine vurgu yapar, “beni” değil, “bizi” sever (129, 208. şiirler).

İnsanların doğru, dürüst olmalarını ister, ahlâksızları, edepsizleri, sahtekârları, devleti ve milleti soyanları, rüşveti, iltiması, sadece kendi çıkarını düşünen, beceriksiz siyasetçileri, cuntacıları ağır bir dille eleştirir, yaltaklananları sevmez (50, 61, 75, 200, 205, 212, 232, 234, 241, 267, 268, 273, 283, 284, 294, 299, 300, 301, 307. şiirler). Adaletten yanadır (185, 233. şiirler); zulme, haksızlığa karşıdır (261, 262, 263, 264. şiirler).

Eski günlere, güzelliklere, o günlerdeki insanların saflığına, samimiyetine özlem duyar (117, 118, 162, 213, 280, 287. şiirler). Bunlara rağmen genellikle iyimserdir, güzel günlerin yeniden geleceğine inanır (137, 167, 183. şiirler).

Ölümün mutlak bir son olduğunun farkındadır. Ölümden kaçış yoktur; zengin, fakir herkes bir gün toprak olacaktır. Sık sık ölümü hatırlar (2, 9, 13, 30, 33, 78, 85, 139, 154, 177, 203, 223, 240, 265, 292. şiirler). Kendisinin de ölüme yaklaştığının farkındadır (33, 125, 190, 239, 276. şiirler) ve öldüğü zaman tekbirlerle gömülmek ister (123. şiir).

Ahmet Poyrazoğlu, şiirlerinden çıkarılabilecek bu bilgilerin dışında kendisini şöyle anlatır: *“Kin duygum yoktur. Kimseye küsmem, haset etmem, kimseyi kıskanmam. Hayata çok olumlu bakarım, karamsar değilimdir. Araştırmayı, çalışmayı çok severim. Özellikle tarihimize ve astronomiye çok meraklıyım. Eşin, dostun kıymetini iyi bilirim. Akraba ziyaretlerine çok önem veririm. Sık sık memlekete gitmeyi, eşi dostu, akrabayı ziyaret etmeyi çok severim. Kabir ziyaretlerini de çok severim. İnsanın zaman zaman oraya gidip gerçek hayatı hatırlaması gereklidir, diye düşünüyorum.”*

1.2.2. İnanç ve Düşünce Dünyası

Yukarıda “Doğumu, Çocukluğu ve Yetiştigi Ortam” başlığı altında belirtildiği gibi Ahmet Poyrazoğlu, dinî inanışlarına oldukça bağlı bir aile içinde doğmuş ve büyümüştür. Âşığın büyükbabası Hafız Asker Efendi, Kadiri tarikatına mensuptur ve Erciş’te Seyit Muhammed Berzenci Hazretleri’nin zakir başıdır. Evlerinin bir bölümü zikirhanedir ve her hafta cuma akşamları Van, Erzurum ve Kars çevrelerinden din âlimleri evlerine zikir sohbetleri için gelirler. Bu zikir sohbetleri büyükbabası Hafız Asker vefat ettikten sonra babası Enver Hoca tarafından devam ettirilir. İşte Âşık Poyrazoğlu da bu toplantılarda misafirlere hizmet eder, sohbetleri dinler, tef çalarak zikirlere katılır, zaman zaman da ilahiler okur.

Babası Enver Hoca, dinî eğitimini babası Hafız Asker’in yanında ve mahalle camisinde tamamladıktan sonra çocuklara Kur’an dersleri vermeye başlar. Poyrazoğlu da ilk dinî bilgilerini babasından alır. Enver Hoca, Ahmet Poyrazoğlu’nun Kur’an öğrenmesi için çok ısrar eder; ancak âşık bu konuda istekli olmadığından Kur’an okumayı öğrenemez. Poyrazoğlu, kendisinin bu konuda noksan kaldığını ve hata yaptığını kabul edip pişmanlık duyduğunu ifade etmektedir.

Âşık Poyrazoğlu, inanç dünyası konusunda şunları söylemektedir: *“Ailem, dedemden gelme Kadiri tarikatına mensuptur; ama ben herhangi bir tarikat şeyhinden el almış değilim. Nakşibendî tarikatı şeyhi Muhammed Raşit Efendi vefat*

edince onun için kaset yaptım; ama Nakşibendî de değilim. Bu büyük din âlimini çok sevdiğim, ona saygı duyduğum için kaset yapmıştım. Hacca ya da umreye gitmedim; ama nasip olursa inşallah gitmeyi istiyorum.”

Bu bilgilerin yanında şiirlerinde görüldüğü kadarıyla o, Allah'ın varlığının, birliğinin ve kudretinin farkındadır. Allah'a samimiyetle bağlıdır ve ona karşı şükür duygularıyla doludur, onun kudretinin tasvir edilemeyeceğini söylemektedir (3, 10, 111, 116. şiirler). Allah'tan başka her şeyin yok olacağını ve boş olduğunu bilir (13. şiir). Ona göre tabiattaki her şey Allah'ı zikretmektedir (16, 134. şiirler). Âşık tüm dertlerinden Allah'a sığınır, Allah'tan başka kimsenin kendisine yardımcı olamayacağını düşünür (62. şiir). Kur'an-ı Kerim'de adı geçen peygamberler ve onların başlarından geçenler hakkındaki bilgisi güçlüdür (29, 40, 59. şiirler). Zaman zaman gafletle günü geçen gönlüne, yaşlanmadan ibadete düşme konusunda öğütler verir (63, 64, 125. şiirler). İslam milletlerini koruması için Allah'a dualar eder (72. şiir). Hz. Muhammed'e karşı derin bir sevgisi vardır (35, 82. şiirler). Tek doğru yolun onun yolu olduğuna inanır ve herkesi onun yoluna çağırır (60. şiir). Yine âşıktaki kuvvetli bir Hz. Ali ve Ehl-i Beyt sevgisi vardır. Kerbela şehitlerinin acısını yüreğinde hisseder (29, 124, 165, 210, 262, 266, 289. şiirler). Ayrıca seyitlere ve din âlimlerine karşı da derin bir saygı duymaktadır (18. şiir).

1.3. ÂŞIKLIĞI

1.3.1. Şiir Yazmaya/Söylemeye Başlaması

Ahmet Poyrazoğlu'nun âşıklığa olan ilgi ve yeteneğinin köklerini derinlerde aramak icap etmektedir. Onun aile fertleri ve yakın akrabaları ya âşıklık yeteneği olan ya da âşıkları çok seven ve onlarla haşır neşir olan insanlardır. Poyrazoğlu'nun büyükbabası Hafız Asker Efendi, Kadiri'dir ve Erciş'te Seyit Muhammed Berzenci Hazretlerinin zakir başıdır. Evinin bir bölümü aynı zamanda zikirhanedir. Her hafta cuma akşamı o yörenin din âlimleri Hafız Asker Efendinin evlerine gelirler. İşte bu gecelerde zikirler çekilir, dinî sohbetler yapılır ve ilahiler okunur. Bu gelenek, Hafız Asker Efendi vefat ettikten sonra oğlu Enver Hoca tarafından devam ettirilir. Ahmet Poyrazoğlu da bu gecelerde misafirlere hizmetler eder ve zaman zaman onlara ilahiler okur.

Âşığın babası Enver Hoca, kuvvetli dinî bilgisinin yanında derin bir nefes ve deyiş bilgisine de sahiptir. Aynı zamanda âşık havalarını çok güzel seslendirir. Yine âşığın annesi Güllü Hanım'ın da âşıklık yeteneği vardır. Bu konuda Ahmet Poyrazoğlu şöyle söylemektedir: “*Annem bir bakıma ustam sayılır. Çünkü çocukluğum hep onu dinlemekle geçti. Rahmetli anam âşık havalarını güzel söyler, halk hikâyelerini bilirdi. ‘Yaralı Mahmut ile Mahbup’, ‘Koroğlu’ ve ‘Ercişli Emrah’ hikâyelerini derlerken annemden faydalandım. Vefatına bir gün kala başucundaydım. ‘Ana nasılsın?’ diye sordum. Bana ‘Kalemin, defterin yanında mı?’ dedi. Ben de hemen kalem, defter hazırladım. Ağlaya ağlaya irticalen şöyle duygu yüklü bir şiir söyledi:*

*Dinle oğul, dinle derdimi.
Ölirem, ölmirem, canum çıkmiyi.
Felek büktü kametimi, belimi.
Ölirem, ölmirem, canum çıkmiyi.*

*Gözyaşımı yağmur gibi ekirem.
Apariram, deryalara dökirem.
Otuz yıldır ben bu derdi çekirem.
Ölirem, ölmirem, canum çıkmiyi.*

*Men Gülli’yem oğul dertler anası...
Soldu, gitti ellerimin kınası.
Yıkıldı, ömrümün çöktü binası.
Ölirem, ölmirem, canum çıkmiyi.”*

Poyrazoğlu'nun annesinden başka büyük ağabeyi Haydar Hoca da kendi tabirine göre âşık şiiri tarzında çok güçlü eserler yazıp söyleyen usta bir şairdir. Mahlası Giryanî'dir. Yine ağabeylerinden Ömer de hem halk hikâyesi geleneğini çok iyi bilen hem de irticali çok güçlü bir âşıktır. Mahlası Ummanî'dir. Bir zamanlar âşık kahvehanelerinde çalıp söylemiş, atışmalara katılmış; ancak geçim derdine düştükten sonra âşıklığı bırakmıştır. Çok sayıda eseri vardır.

Poyrazoğlu, çocukluğundaki ev ortamları hakkında şunları söylemektedir:

“Bağ, bahçe işlerimizde severek çalışırdım. Çünkü çok güzel bağ ve bahçelerimiz vardı. O tabiatın güzelliği insanın âşık olmasına yeter de artar bile. Bizim bağımız hikâye kahramanı Âşık Emrah’ın bağının yanındaydı. Emrah’ın bağının ismi Köşklü Bağ’dır. Annem, babam, ağabeylerim akşama kadar hep Emrah türküleri söylerler, hikâyeler anlatırlardı. Ben de onların dizlerinin dibinde bunları dinlerdim. İşte bu türkü ve hikâyeleri dinleye dinleye doldum.”

Poyrazoğlu’nun Emrah’la ilgili bilgilerinin ailesinden geldiği yakın dostları Ali Saraçoğlu’nun ifadelerinden de anlaşılmaktadır: “Geçmiş yıllarda olduğu gibi babamın dostları her gece yine bizim evde meclis kurdu.

...

Hafız Efendi (Hafız Asker Coşkun) ve Âşık Davut Telli yine Emrah’ın hikâyesini nakledip, deyişlerini okudular.” (Saraçoğlu 1999: 7).

Saraçoğlu yine bir başka yerde şöyle demektedir: “Bugün yine Emrah’tan söz etmedeyiz. Onu yıllar yılı dinlediğimiz Hafız Asker, ..., Enver Hoca (Coşkun) Tanrı’nın yargılamasına vararak birer hikâye oldular.” (Saraçoğlu 1999: 7). Bu ifadelerden anlaşılıyor ki, Poyrazoğlu’nun dedesi Hafız Asker Efendi ve babası Enver Hoca, Ercişli Emrah’ın şiirlerini ve hikâyelerini çok iyi biliyorlar, akraba ve dost meclislerinde de bunları sık sık okuyorlardı.

Böylece Ahmet Poyrazoğlu da dedesi Hafız Asker ile babası Enver Hoca’nın izinden giderek Ercişli Emrah’ın şiirlerinin kaybolup gitmesini engellemiştir (Saraçoğlu 1999: 7-8).

Âşığın ifadesine göre aile fertlerinin dışında emmeleri, dayıları, teyzeleri de Âşık Emrah türkülerini ve diğer âşık hikâyelerini iyi bilir ve anlatırdı. Poyrazoğlu örneğin “Âşık Emrah ile Selbi Han” ve “Hüseyin ile Telli Senem” hikâyelerini Aslı teyzesi ve onun eşi Abdürrezzak Hoca’dan derlediğini belirtmiştir.

Görüldüğü gibi Poyrazoğlu’nun âşıklığa olan ilgisi aile çevresinde başlamıştır. Aile fertleri âşıklığa karşı hem ilgilidirler hem de bu alanda yeteneklidirler. Bunların yanında bir yandan da Enver Hoca’nın evine din âlimlerinin dışında Van, Erzurum ve Kars civarlarından âşıklar da gelip gitmektedir. Âşığın dayısı Kerem Canpolat, âşıkları çok sevmektedir. Van ve Erciş çevresindeki âşıklarla ilişkileri çok iyidir, onları evinde ağırlamasını çok sever. Dolayısıyla evi de çevre il ve ilçelerden gelen âşıkların uğrak yeridir. İşte bu âşıklar zaman zaman da Enver

Hoca'nın evine misafir olurlar. Âşık Poyrazoğlu böylece onların çoğuyla tanışma ve onları dinleme fırsatı bulur. Poyrazoğlu bu konuda şöyle söylemektedir: “*Posoflu Müdamî, Murat Çobanoğlu, Âşık Deryamî, Ağrılı Âşık Mihmanî, Âşık Reyhanî, Sosgertli Mehmet, Dursun Cevlanî, Davut Sularî, Âşık Ceylanî, Âşık Figanî ve daha birçok âşık sık sık bize gelirdi. Onlardan çok güzel hikâyeler, türküler dinledim. İşte onları böyle dinleye dinleye dağarcığım doldu. Temelim orada atıldı.*”

İşte böyle şiirle, edebiyatla dolu bir aile ortamında Poyrazoğlu da şiir yazmaya heveslenir ve ilk şiirini ölen eşekleri için yazar (1. şiir). Ardından yeni şiirler yazmaya devam eder; ancak âşık, bu ilk şiirlerinin birçoğunun kaybolduğunu söylemektedir.

Ahmet Poyrazoğlu, âşıklığa başlaması hakkında şunları anlatmaktadır: “*Erciş'te ramazan akşamları ve kış günleri, Âşık Davut Telli'nin oğlu Emin Telli âşıklık sanatını icra ederdi. Ben de zaman zaman oraya giderdim. Bir gün orada bana zorla türkü söylediler. Emrah türkülerini iyi bilirdim. Söylediğim türkü Emrah'a aitti. Sazım olmadığı için oradaki âşıklardan birisi bana eşlik etmişti. Türküyü bitirdikten sonra herkes beni ayakta alkışladı. 'Bundan sonra buraya her gün gel.' dediler. Artık akşamları oraya gidiyordum. Burada bana fırsat düştüğçe Ercişli Emrah'tan, Reyhanî'den, Seyranî'den, Ruhsatî'den türküler söylüyordum. Saz çalmayı iyi bilmediğim için ve sazım da olmadığı için oradaki âşıklar bana eşlik ediyorlardı. Rahmetli Âşık Emin Telli de bana fazla yer vermiyordu. Karlı bir havada yine rahmetli arkadaşım Revnak Özalkan ile karşılaştım. Ona dedim ki, 'Kardeş, Erciş'e sığamıyorum. Sende iki tane saz var. Birini bana birkaç günlüğüne ödünç ver. Bana da biraz saz çalmayı öğret.' O da hem sazlarından birini bana ödünç verdi. Hem de yaklaşık iki ay saz çalmayı öğretti. 1970 yılının şubat ayıydı. Doğru Adilcevaz'a geldim. Bir kahveye sazımı astım. Halk toplandı. İlk sınavımı orada verecektim. Akşam oldu. Sazım düzensiz, akortsuz bir şekilde başladım söylemeye. Emrah'tan, Reyhanî'den türküler söyledim. Dinleyenler beni çok beğendiler. Çok sevindim. Orada kahvehanenin arkasındaki küçük bir odada kahvehane sahibinin izin ve yardımıyla üç gün kaldım. Adilcevaz'dan aldığım bu güçle oradan Ahlat'a geçtim. Dostlar Kahvesi diye bir kahvehane vardı. Oraya gittim. Beni güzel karşıladılar. Ercişli olduğumu öğrenince bana daha da çok sahip çıktılar. Ahlat'ta on beş gün bir bekâr evinde kaldım. Hem gündüz hem de gece*

program yapıyordum. Orada çok tutulmamın bir sebebi de mendil içindeki muammayı çözmemdi. Durum şöyle gelişti; İnsanlar kahvehaneyi hınca hınç dolduruyorlardı. Bunların arasında çok seçkin dinleyiciler de vardı. Birden tavanı gösterdiler. Tavanda asılı bir mendil vardı. Oradan bir dinleyicim ‘Âşık, bu mendilin içinde iki şey var, onların adını söylersen biz seni tasdik ederiz.’ dedi. Şaşırmıştım, dedim ki, ‘Ey dostlar, ağalar, gaybı Allah’tan başka, bir de onun bildirdiği kişilerden başkası bilemez. Benim ne haddime.’. Söylediklerime aldırış eden olmadı, ben çalıp söylemeye devam ediyordum. ‘Son bir eserle programımı kapatacağım.’ dedim. Başladım söylemeye:

*“Aşkın iğnesiyle dikilen dikiş,
Kıyamete kadar sökülmez imiş.
Ben bağrımı toprak sandım, taş imiş.
Meğer taşa tohum ekilmez imiş.”*

deyince muammayı asanlar ayağa kalkarak alkışladılar. Hemen mendili indirdiler. Mendilde bir iğne bir de Ahlat taşı vardı. ‘Ercişli Âşık, helal sana, muammayı çözdün!’ dediler. Ben şaşırardım; çünkü söylediğim eser Kayserili Âşık Seyranî’ye aitti. Eserin içinde iğne ve taş kelimeleri geçiyordu. Bunlar da mendile konulmuş muammalardı. Ben durumun böyle olduğunu söyleyince dinleyiciler ‘Söyleyene değil, söyletene bak!’ dediler. Bunları bana Allah söyletmişti, belki de bu zor durumda bana Seyranî’nin himmeti ulaşmıştı.”

Poyrazoğlu, böylece Adilceviz ve Ahlat’ı kendisine âşıklık diplomasının verildiği yerler olarak nitelendirir. Üstelik âşık, o zamanlar öğretmen okulunda son sınıf öğrencisidir. Adilceviz ve Ahlatlılardan aldığı maddi ve manevi destekle bütün sıkıntılarını gidermiştir. Poyrazoğlu, Adilceviz ve Ahlat’a giderken özellikle babasının tepkisini çektiğini belirtmektedir. Ancak daha sonradan özellikle çevrelerindeki insanların kendisi hakkında takdir dolu sözler söylemesiyle birlikte babasının ve tüm ailesinin kendisini desteklediğini vurgulamaktadır.

Âşık Poyrazoğlu ertesi yıl hem öğretmen olarak atanmış hem de âşık toplantılarına, şölenlerine katılmaya devam etmiştir.

1.3.2. Etkilendiği ve Etkilediği Âşıklar

Poyrazoğlu, âşıklık konusunda öncelikle en çok annesinden etkilendiğini belirtmekte, yukarıda da ifade edildiği gibi ilk ustası olarak annesini göstermektedir.

Âşık, annesinden ezgi anlamında etkilendiğini, Âşık Emrah'ın türkülerini ondan öğrendiğini bunun yanında “Yaralı Mahmut ile Mahbup”, “Koroğlu” ve “Ercişli Emrah ile Selbihan” hikâyelerini de annesinden derlediğini belirtmektedir.

Poyrazoğlu, ayrıca Âşık Emin Telli, Âşık Yaşar Reyhanî, Posoflu Müdamî'yi de etkilendiği âşıklar arasında saymaktadır. Âşık, söz anlamında en çok Âşık Reyhanî ve Posoflu Müdamî'den, bağlama çalma anlamında ise Âşık Emin Telli'den etkilendiğini belirtmektedir.

Poyrazoğlu'nun etkilendiği âşıklar arasında ayrıca Ercişli Emrah, Seyrânî, Âşık Veysel, Bayburtlu İrşadî, Maraşlı Hüdaî de bulunmaktadır. Âşık Poyrazoğlu'nun bu âşıkların şiirlerinden etkilenerek onlara nazireler söylediği görülmektedir⁵.

Bunların yanında Ahmet Poyrazoğlu'nun ilk şiiri olan “Boz Eşeğim” ile Âşık Kara Mehmet'in “Öldü Benim Karagücük Eşşeğim”⁶ adlı şiiri arasındaki benzerlik

⁵ Bu nazireler hakkında bilgi almak için çalışmanın “4.1.1. Üretim Biçimi ve Üretimi Tetikleyen Unsurlar” başlığına bakılabilir.

⁶ Kınamayın dostlar, derdim çok büyük.
Öldü benim karagücük eşşeğim.
Karada taksiydi, denizde kayık,
Öldü benim karagücük eşşeğim.

Bazen oynar, güldürürdü herkesi.
Çok bağırrır, kesilmezdi nefesi.
Yüz kilometreden gelirdi sesi.
Öldü benim karagücük eşşeğim.

Kayıp olsa yana yana arardım.
Her kimi görsem ona sorardım.
Beşli köten takar, tarla sürerdim.
Öldü benim karagücük eşşeğim.

Bağlasam sökerdi çamın kökünü.
Yalnız yerdı otuz dönüm ekini.
Götürürdü bir trenin yükünü.
Öldü benim karagücük eşşeğim.

Yola sürsem hep giderdi harınan.
Çalışırdı yağmurunan, karınan.
Değişmezdim yedi tane tırınan.
Öldü benim karagücük eşşeğim.

Hep onu aradı kira taşıdan.
Aşağı binmezdi altmış kişiden.
Beş altın madalya aldı koşudan.
Öldü benim karagücük eşşeğim.

dikkat çekicidir. Bu benzerlik de “Poyrazoğlu, ilk şiirini yazarken Âşık Kara Mehmet’ten etkilendi mi?” sorusunu akıllara getirmektedir.

Poyrazoğlu’nun etkilendiği âşıklar yanında etkilediği sanatçılar da olmuştur. Âşık, “Eyvah, Oy!” (19.) adlı şiirinin Atakan Çelik tarafından; “Kar O Yandan, Kar Bu Yandan” (5.) adlı eserinin Hüsamettin Subaşı tarafından; “İnceden İnceden” (38.) adlı şiirinin İsmail Özden tarafından; “Yâr Ağladı” (277.) adlı eserinin de Fikret Dikmen tarafından sahiplenilerek seslendirildiğini, kendisinin ise bu konuda çeşitli kurumlar nezdindeki girişimlerine rağmen bir hak iddia edemediğini belirtmektedir.

1.3.3. Mahlas Alışı

Poyrazoğlu, âşıklık sanatını 1970 yılının şubat ayından itibaren topluluk önünde icra etmeye başladığını ve ilk şiirlerinde mahlas kullanmadığını belirtmektedir. Âşığın ifadesine göre yine aynı yıl yaz aylarında birgün Erzurumlu Âşık Reyhanî, babası Enver Hoca’yı ziyarete gelmiş ve bu ziyaret esnasında Poyrazoğlu’na “Âşık mahlassız olmaz. Senin mahlasını ben koymak isterim.” demiştir. Ahmet Poyrazoğlu’nun sülalesine Erciş’te Poyrazlar (Boyrazlar) denildiğinden Âşık Reyhanî, “Poyrazoğlu, güzel, anlamlı bir isimdir, senin mahlasın da Poyrazoğlu olsun.” der ve Ahmet Poyrazoğlu’nun mahlası böylece Poyrazoğlu olur. Daha sonra ise âşık, soyadı olan Coşkun’u da mahkeme kararıyla Poyrazoğlu’na çevirtir. Ardından ağabeyleri Ömer ve Mehmet de soyadlarını Poyrazoğlu olarak değiştirirler.

Poyrazoğlu, böylece mahlas dörtlüğü olmayan ilk şiirlerine sonradan mahlas dörtlükleri eklediğini belirtmektedir. Daha sonraki şiirlerde ise sadece lebedğmez tekniğini kullandıklarında (53, 143. şiirler) zorunlu olarak “Ercişli” mahlasını kullanmıştır.

1.3.4. Saz ile İlgisi

Âşık Poyrazoğlu, şiirin okunduğu, türkülerin söylendiği ve halk hikâyelerinin anlatıldığı aile ortamında bir zaman sonra yavaş yavaş kendi kendine türküler mırıldanmaya başlar. Kendi tabiriyle içi bulgur kazanı gibi kaynamaktadır. Ağabeyi Ömer Ummanî, kış akşamlarında bir kahvede âşıklık sanatını icra etmektedir.

Kara Mehmet ondan yüzüm gülmedi.
Üç aydır ağlarım, hâlîm kalmadı.
Yüz baytar getirdim, çare bulmadı.
Öldü benim karagücük eşşeğim. (Artun 2001: 381-382)

1968'in mart ayında bir gün elinde bir arkadaşından ödünç aldığı çok güzel bir sazla eve gelir. Ağabeyi Ömer, sazı bir süre çaldıktan sonra saza kimsenin dokunmamasını söyleyerek duvardaki çiviye asar. Ahmet Poyrazoğlu, sazı görünce sanki yıllardır aradığı bir şeyi bulmuş gibi sevinir. Saza dokunmak için can atar. Ertesi gün, gündüz vakti evde kimse yokken sazı indirir. Tellerine öyle bir hızla vurur ki, teller kopar. Korkudan sazı oraya öylece bırakır ve dışarı kaçar. Akşam ağabeyi Ömer eve gelince sazın kırıldığını görür. Annesi de gün boyu evde Poyrazoğlu'nun olduğunu söyler. Poyrazoğlu, akşam karanlık çökünce korkarak eve gelir. Ağabeyi "Sazın tellerini sen mi kırdın?" diye sorar. Poyrazoğlu ses çıkarmayınca ona bir, iki tokat atar. Ertesi gün de sazı götürür. Ahmet Poyrazoğlu ise sazın şeklini düşünerek telgraf telleri ve ağaç kütüğü ile uydurma bir saz yapar. Artık bundan sonra samanlığa gider ve kendi kendine türküler söylemeye başlar.

Bu durumu Poyrazoğlu şöyle yorumlar: *"Meğer benim bağlamayla tanışmam Âşık Emrah'inkine benziyormuş. Âşık Emrah da babasının önünde, Miroğlu Ahmet divanında sazın tellerini kırmış, babasından sille yemiş. Şu anda bağlamanın her türlüünü çok rahat bir şekilde çalabilmekteyim. Bağlamam olmadan söylemem çok daha zor geliyor. O benim arkadaşım gibidir (182. şiir). Kederli olsam, moralim bozuk olsa hemen bağlamama sarılırım. Kendi kendime çalıp söyledikten sonra keyfim yerine gelir."*

Poyrazoğlu, 1969'un sonları, 1970'in başlarında şimdi rahmetli olan arkadaşı Revnak Özalkan'ın iki bağlamasından birini hem ödünç alır hem de arkadaşından yaklaşık iki ay, bağlama çalma konusunda yardım alır. Bir süre o ödünç aldığı bağlamayı çalan âşık, 1970'in sonlarında da kendi parasıyla ilk bağlamasını satın alır. 1985'te İstanbul'a gelene kadar aynı bağlamayı çalan Poyrazoğlu'nun gurbetteki ilk yılında maddi durumu iyi olmadığı için yeni bir bağlama alamaz; ancak bir program esnasında tanıştığı Sivaslı işadamı Sefa Bey, Poyrazoğlu'na bir bağlama hediye eder. Böylece yeni bir bağlama sahibi olan âşık, bu hediyeye çok sevinir ve o bağlamayı yanından hiç ayırmaz. Nereye giderse onunla beraber gider. Bir süre sonra maddi durumunu bir nebze düzelten Ahmet Poyrazoğlu, daha iyi bir bağlama alır ve programlara o bağlamasıyla katılmaya başlar.

1.4. ÂŞIĞIN YAYIN DÜNYASINDAKİ YERİ

Diğer halk şairleri gibi Ahmet Poyrazoğlu da yayın dünyasında yerini almak, bu sayede daha geniş çevrelerce tanınmak, bu çevrelere duygu ve düşüncelerini aktarmak, âşıklık hünerini göstermek ve aynı zamanda bu yolla maddi anlamda kazançlar da elde etmek istemektedir. Bu nedenle eserlerini zaman zaman kendi eliyle yazılı ya da elektronik kültür ortamında yayınlamıştır. Bunların yanında yerelden ulusala taşınan bir halk şairi olan Ahmet Poyrazoğlu'nun hayatı ve eserleri çeşitli araştırmacıların da dikkatini çekmiş, böylece kendisine ve eserlerine yönelik incelemelerle yayınlar da yapılmıştır. Bu inceleme ve yayınları şu başlıklar altında tasnif etmek uygun olacaktır:

1.4.1. Gazete ve Dergilerde

Tespit edilebildiği kadarıyla Âşık Poyrazoğlu'nun şiirlerinin yer aldığı ilk gazete, kendi memleketinde yayımlanmakta olan “*Birnisan Gazetesi*”dir. Bu gazetede 1983-1985 yılları arasında âşığın altı şiirinin yayımlandığı görülmektedir:

“*Takdirname*” (75.), *Birnisan Gazetesi*, 8 Aralık 1983, Sayı 413, s. 5.

“*Düş Gördüm*” (65.), *Birnisan Gazetesi*, 2 Şubat 1984, Sayı 448, s. 5.

“*Dinledim*” (104.), *Birnisan Gazetesi*, 3 Şubat 1984, Sayı 449, s. 5.

“*Nedendir?*” (66.), *Birnisan Gazetesi*, 6 Şubat 1984, Sayı 450, s. 5.

“*Emrah'ı Gördüm*” (73.), *Birnisan Gazetesi*, 10 Ağustos 1984, Sayı 579, s. 5.

“*Çalışın*” (81.), *Birnisan Gazetesi*, 22 Ağustos 1985, Sayı 835, s. 5.

Poyrazoğlu'nun kendi eliyle hazırladığı “*Yeni Bir Kerem ile Aslı Hikâyesi Kolu: Âşık Kerem'in Ercişli Emrah'ın Mezarını Ziyareti*” başlıklı yazı ise Türk Dili dergisinde yayımlanmıştır (Poyrazoğlu 2012: 17-22). Bu yazısında Âşık Poyrazoğlu, Âşık Kerem'in Ercişli Emrah'ın mezarını ziyaret etmesini konu alan yeni bir kolunu 1978'de Van Alaköy'den Âşık Mehmet Ali İçgüleç'ten derlediğini belirtmekte ve bu derlemesini Türk halk hikâyeciliğine bir katkısı olması dileğiyle vermektedir.

1.4.2. Kitaplarda

Bir âşık hakkında yapılmış incelemeler, araştırmalar ve hazırlanan kitapların sayısı ona yönelen dikkatlerin çokluğunun yanında aynı zamanda onun âşıklık geleneğini temsil yeteneği, bu anlamdaki başarısı, halkın ona karşı olan ilgi, sevgi ve beğenisini de ortaya koyan önemli göstergelerden biridir. Bu da o âşığın araştırılma ve incelenme sürecinde kullanılabilecek değerli veriler anlamına gelmektedir.

Birçok âşık gibi Ahmet Poyrazoğlu'nun hayatı ve sanatkâr kişiliği ile ilgili bilgiler içeren ya da eserlerinden örnekler sunan kitaplar da bulunmaktadır. Buradaki önemli nokta Poyrazoğlu'nun eserlerini kendi eliyle yayımlamasından çok önce Poyrazoğlu isminin ve eserlerinin bazı araştırmacıların dikkatini çekmesi ve onun hakkında çalışmalar yapılmasıdır. İşte bu çalışmaları yayım tarihlerine göre şu şekilde sıralayabiliriz:

Âşık Poyrazoğlu ve eserlerine yer veren ilk çalışma tespit edebildiğimiz kadarıyla Ali Saraçoğlu tarafından hazırlanmıştır (1979: 351-352). Bu çalışmada Poyrazoğlu'nun, kitabın hazırlayanı olan Ali Saraçoğlu'nun oğlunun vurulması üzerine yazdığı iki şiirine (24 ve 25. şiirler) yer verilmiştir.

Poyrazoğlu ve eserleri hakkında bilgi veren ikinci çalışma ise Emir Kalkan'a aittir (1991: 526-527). Bu çalışmada Poyrazoğlu'nun hayatı hakkında çok kısa bir bilgi ile üç (38, 115 ve 130.) şiirine yer verilmiştir.

Bunların yanında Poyrazoğlu, 1991'de Kültür Bakanlığı tarafından düzenlenen “*Halk Şairleri Arası İsrâfî Önleme Tasarrufa Çağrı Şiir Yarışması*”na “*İsrâfçıya Çağrı*” başlıklı (161.) şiiriyle katılmış ve şiiri yayımlanmaya değer bulunan eserler arasında yer almıştır (Kültür Bakanlığı 1991: 35-37).

Âşık Poyrazoğlu hakkında bilgi veren önemli eserlerden biri de “*Âşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şairleri-Güldeste*” adlı çalışmadır. Bu çalışmada Poyrazoğlu'nun hayatı hakkında verilen geniş bir bilgiden sonra 10 şiiri (201, 2, 222, 44, 154, 167, 125, 53, 138 ve 177.) kaydedilmiştir (Halıcı 1992: 372-377).

Âşığın 1992'de Erzincan'da yaşanan deprem felaketi üzerine söylediği bir şiiri de “*Destanlarla Erzincan*” adlı çalışmaya alınmıştır. Bu çalışmada Poyrazoğlu'nun “*Can Erzincan*” başlıklı destanı (180.) yayımlanmaya değer bulunmuştur (Özsoy vd. 1992: 138).

“*Van Kütüğü*” adlı çalışmada ise Ahmet Poyrazoğlu'nun hayatı hakkında kısa bir bilgi verildikten sonra hem âşıklık hem de hikâyecilik geleneğinin son temsilcilerinden olduğu belirtilmektedir (Duymaz 1992: 340).

Âşık Poyrazoğlu'nun bir şiiri de (57.) Kültür Bakanlığı tarafından düzenlenen “*1994-1995 Yılları Halk Şairleri Arası 'Aile ve Toplum' ile 'Hoşgörü' Konulu Şiir Yarışmaları*”nda mansiyon ödülü kazanmış ve bakanlık tarafından yayımlanmıştır (Kültür Bakanlığı 1997: 66).

Poyrazoğlu'nun eserleri yukarıda sıralandığı gibi çeşitli kitaplarda teker teker yayımlanırken hakkında bir de bitirme tezi hazırlanmıştır (Yaşar 1998). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümünde hazırlanan bu tez, 10 bölüm hâlinde düzenlenmiştir. Birinci bölümde Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun doğum yeri ve tarihi, adı, soyadı, Poyrazoğlu lakabı, anne ve baba tarafı, eşi, çocukları ve kardeşleri; ikinci bölümde tahsili, askerliği, işi, sosyal faaliyetleri ve gezdiği yerler; üçüncü bölümde “Âşıklığını Hazırlayanlar” başlığı altında ahlâkı, dinî konulardaki bilgisi, millî konulardaki hassasiyeti ve edebiyatla ilgisi; dördüncü bölümde katıldığı yarışmalar ve âşık toplantıları; beşinci bölümde işlediği konular; altıncı bölümde şiirlerinin kafiye yapısı; yedinci bölümde şiirlerdeki mahalli söyleyişler, atasözü ve deyimler, argo; sekizinci bölümde sanatı; dokuzuncu bölümde şiirlerindeki kafiye dağılışı, hane sayısı, hece ölçüsü, şiirlere ad vermesi konularında bilgiler aktarılmış, onuncu bölümde de incelemeye esas olan şiirleri ve ardından atışmaları verilmiştir. Çalışmada bu on bölümün dışında sözlük ve bibliyografya kısımları da mevcuttur. Bu çalışmada Poyrazoğlu'na ait 51 şiir, inceleme konusu edilmiştir. Tezi hazırlayan Seyfullah YAŞAR, çalışmanın önsözünde Poyrazoğlu'nun şiirlerinin bu sayıdan daha fazla olduğunu, ancak kendilerinin “*çalışmayı daha rahat yapabilmeleri*” için 51 şiirle yetindiklerini belirtmektedir. İncelemeye esas olan bu şiirlerin herhangi bir sistemle sıralanmadıkları görülmektedir. Tezdeki şiirler bizim çalışmamızda 75, 65, 104, 66, 73, 81, 8, 57, 50, 20, 142, 208, 238, 151, 128, 5, 92, 76, 33, 122, 34, 201, 2, 222, 44, 154, 167, 125, 53, 138, 177, 115, 38, 130, 114, 46, 135, 55, 225, 213, 203, 17, 258, 121, 48, 191, 79, 77, 56, 132. numaralarıyla verilmiştir.

Poyrazoğlu ve eserleri hakkında zikredilmesi gereken önemli çalışmalardan biri de Nâzım İrfan Tanrıkulu'nun *Âşıklar Divanı-Günümüz Âşıkları*'dır (2000: 574-597). Zira bu çalışma, Poyrazoğlu'na ait atışma metinlerinin bir kısmını yok olmaktan kurtarmıştır. Eserde Âşık Poyrazoğlu'nun Nâzım İrfan Tanrıkulu, Orhan Üstündağ ve Âşık İstekoğlu ile birlikte yaptığı 16 atışmanın metnine yer verilmiştir. Poyrazoğlu'nun bugüne kadar yaptığı atışmaların metinlerinin birçoğunun olmadığı⁷ düşünülürse çalışmanın önemi daha da iyi anlaşılacaktır.

⁷ Bu konuda bilgi almak için çalışmamızın “5.2 Atışmaları” başlığına bakılabilir.

Poyrazoğlu'nun hayatı hakkında bilgiler veren ve eserlerinden örnekler sunan bir başka çalışma ise Erman Artun'a aittir (2001: 406). Bu çalışmada Âşık Poyrazoğlu'nun hayatı hakkında kısa bir bilgi verilmekte, onun âşıklık geleneğinin bütün dallarında başarı gösterdiğinden bahsedilmekte ve bir şiiri (2.) yer almaktadır.

Poyrazoğlu, yayın dünyasında sadece başkaları tarafından hakkında bilgi verilen, eserlerinden örnekler sunulan kişi olarak yer almamıştır; kendisi de kitaplar ve kitap bölümleri yazmıştır. Onun ilk yayını 2001'de kitap raflarındaki yerini alan “*Talan Olmuş Miras Ercişli Emrah Deyişleri*”dir (Poyrazoğlu 2001). Poyrazoğlu bu çalışmasının giriş kısmında Ercişli Emrah'a ait olduğunu tespit ettiği fakat günümüzde başka âşiklere aitmiş gibi gösterilen şiirlerin aslında Ercişli Emrah'ın dilinden ve telinden çıktığını belirtmekte ve bu 68 şiirin metnini vermektedir.

İstanbul Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü Yayınları arasında çıkan “*Emrah İle Selvihan-Bale 2 Perde*” adlı çalışmada ise Âşık Poyrazoğlu, “*Ercişli Âşık Emrah'da Aşk*” başlıklı bir yazı yayımlamıştır (Poyrazoğlu 2004: 20-21). Âşık Poyrazoğlu bu yazısında Ercişli Emrah'ın Selbihan'a olan aşkının samimiyetini ve büyüklüğünü dile getirmektedir.

Poyrazoğlu ve eserleri hakkında yapılan çalışmalar dışında kendisi de şiirlerini yayımlamayı çok istemiş ve bu isteğini 2006'da gerçekleştirmiştir (Poyrazoğlu 2006a). Âşık Poyrazoğlu'nun bu ilk ve tek şiir kitabı “*Bir Heybe Şiir*” adını taşımaktadır. Kitap; 1. Söz Başı, 2. Ozanları Bekleyen Zorluklar, 3. Hayat Hikâyem, 4. Şiirlere Giriş, 5. Âşıklarla Karşılaşmalar, 6. Karşılaşma Yaptığım Âşıklar Listesi şeklinde bölümlere ayrılmıştır. Poyrazoğlu, giriş niteliğindeki “Söz Başı” başlığından sonra ikinci bölümde zamane pop şarkıcılarına verilen değerin kendilerine verilmediğinden, devlet desteği alamamalarından ve medyanın kendilerine gereken ilgiyi göstermemesinden yakınmaktadır. Üçüncü bölümde hayat hikâyesini anlatan âşık, dördüncü bölümdeyse belli bir sistem gözetmeden sıraladığı 202 şiirine (252, 153, 137, 27, 49, 240, 235, 21, 97, 15, 20, 26, 32, 243, 9, 198, 211, 59, 118, 117, 112, 234, 106, 14, 55, 48, 232, 233, 244, 210, 105, 163, 71, 231, 87, 245, 246, 247, 162, 80, 174, 68, 65, 47, 51, 238, 4, 8, 142, 84, 224, 2, 242, 126, 46, 152, 171, 45, 104, 85, 209, 103, 223, 13, 31, 235, 33, 63, 190, 7, 99, 109, 254, 53, 196, 30, 150, 195, 149, 184, 19, 12, 261, 44, 136, 251, 28, 250, 36, 178, 274, 43, 255, 177, 5, 230, 193, 79, 208, 192, 189, 98, 249, 96, 256, 148, 176, 147, 175, 145, 277,

83, 108, 135, 172, 257, 170, 23, 134, 206, 124, 95, 35, 207, 258, 144, 133, 70, 259, 248, 143, 94, 229, 236, 237, 228, 11, 92, 34, 169, 227, 186, 264, 10, 141, 122, 120, 284, 275, 205, 268, 3, 278, 39, 29, 58, 269, 57, 168, 201, 226, 146, 6, 17, 18, 262, 181, 90, 166, 157, 156, 132, 155, 119, 222, 131, 225, 38, 263, 140, 1, 154, 86, 62, 78, 61, 165, 82, 204, 270, 114, 212, 16, 127, 37, 213, 41, 56, 40, 197, 69, 280. şiirler) yer vermektedir. Poyrazoğlu kitabının beşinci bölümündeysen sırasıyla Âşık Reyhanî, Âşık Nusret Sümmanoğlu, Kul Mustafa, Âşık Mustafa Ruhanî, Âşık Murat Çobanoğlu, Âşık Davut Sularî, Âşık Mevlüt İhsanî, Âşık Ömer Ummanî, Âşık Nuri Çırağı, İrfan Tanrikulu, Orhan Üstündağ ve Âşık Firganî ile yaptığı atışmaları vermiş, altıncı bölümde ise karşılaşma yaptığı âşıkları sıralamıştır. Bu listeye göre Poyrazoğlu'nun karşılaşma yaptığı âşıklar şunlardır: Âşık Turan Mihmanî, Karslı Âşık Mihmanî, Şeref Taşlıova, Sefil Selimî, Rüstem Alyansoğlu, Nuri Meramî, Emin Cihanî, Hilmi Şahballı, Hazım Demirci, Âşık Feymanî, Hacı Karakılçık, Âşık İmamî, Mürsel Sinan, Âşık Hasretî, Âşık Maksut Feryadî, Gül Ahmet, Kul Nuri, İsmail Azerî, Cengiz Yarenî, Erol Erganî, Erol Şahiner, Orhan Üstündağ, Vahit Köroğlu, Yener Yılmazoğlu, Abdülvahab Kocaman, İhsan Yavuzer, İsrail Taştan, Veli Cenani, Mustafa Aydın, Âşık Celalî, Âşık Deryanî, Âşık Rahmanî, Nimri Dede, Âşık Hüdayî, Hüseyin Sümmanoğlu, Fuat Çerkezoğlu, Mustafa Kurbanoglu, Ayşe Çağlayan, Rahim Sağlam, Erzade Kapan, Bayram Denizoglu, Ali Rıza Ezgi ve Âşık Eyyübî. Kitabın sonundaki "Resimler" kısmındaysa Âşık Poyrazoğlu'na ait çeşitli fotoğraf ve kaset kapaklarına yer verilmiştir (Poyrazoğlu 2006a).

Poyrazoğlu'nun ikinci yayını ise yıllarca aile ve akraba çevresi ile farklı âşıklardan dinleyerek öğrendiği "*Ercişli Emrah ile Selbihan Hikâyesi*" olmuştur. Poyrazoğlu, eserinin giriş kısmında "*küçük yaştan beri Âşık Emrah hikâyesi ve türkülerini dinleye dinleye büyüdü[ğünü]*" dile getirmektedir. Daha sonradan bu hikâyeyi bilenlerden hikâyeyi yavaş yavaş derlemeye başlamış ve belli bir olgunluğa getirdikten sonra yayımlamaya karar vermiştir. Âşık Poyrazoğlu, hikâye metni dışında Ercişli Emrah'a ait olduğunu tespit ettiği 68 şiiri "Ek Şiirler Dizini" başlığı altında vermiştir. Çalışmanın sonunda küçük bir de sözlük bulunmaktadır (Poyrazoğlu 2006b).

Âşık Poyrazoğlu'nun bir başka yayını ise kendi tasnif ettiği "*Derdiyar ile Gülhandan Hikâyesi*"dir (Poyrazoğlu 2009). Poyrazoğlu, eserinin giriş kısmında

Derdiyar ismini Ercişli Emrah'ı araştırırken duyduğunu söylemektedir. Âşığın duyularına göre Derdiyar, 17. yüzyılda Erciş'te yaşamış Karakoyunlu Türkmenlerinden bir âşıktır; ancak Âşık Poyrazoğlu ne kadar araştırdıysa da bu âşığa ait ne bir bilgi ne de bir şiire ulaşabilmiştir. Daha sonradan Poyrazoğlu, bu Âşık Derdiyar'ı düşünene düşünene hikâyesini kendisi tasnif etmiş ve bu hikâyeyi de yayımlamaya karar vermiştir. Eserin sonunda küçük bir de sözlük bulunmaktadır.

Poyrazoğlu'nu ve eserlerini tanıtıcı bir başka çalışma ise Bekir Karadeniz'e aittir (2007: 468-470). Bu çalışmada Karadeniz; Âşık Poyrazoğlu'nun doğumu, yetiştiği ortam ve sanatkâr kişiliği hakkında kısa bilgiler vererek iki şiirini de (167 ve 201.) çalışmasına örnek olarak eklemiştir.

“*Türk Halk Edebiyatı El Kitabı*” adlı çalışmada ise Âşık Ahmet Poyrazoğlu, 20. yüzyılda yetişen önemli âşıklar arasında sayılmaktadır (Oğuz vd. 2007: 251).

Âşık Poyrazoğlu'nun hayatı ve eserleri hakkında bilgi veren bir başka çalışma Fatma Ahsen Turan'a aittir (Turan 2008: 21-37). Bu çalışmada yine Poyrazoğlu'nun hayatı ve yaptığı çalışmalar hakkında kısa bilgiler verilmekte ve şiirlerinden örnekler (53, 57, 77, 132, 154, 157, 222.) sunulmaktadır.

Poyrazoğlu'nun isminin geçtiği bir başka eser ise bir sözlüktür. Doğan Kaya tarafından hazırlanan bu çalışmanın “*Âşık Edebiyatı*” maddesinde Ahmet Poyrazoğlu, 20. yüzyılda iz bırakan âşıklar arasında gösterilmektedir (Kaya 2010: 82).

Ahmet Poyrazoğlu hakkında anılması gereken bir başka eser, “*Bursa Yıldırım Belediyesi 5. Uluslararası Türkiye Âşıklar ve Şairler Şöleni-Temmuz 2009*” adlı çalışmadır (Süzer ve Gökçe 2010: 68-71). Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun hayat hikâyesi ve sanatçı kişiliği hakkında kısa bilgilerin yer aldığı eserde âşığın sahnede çekilmiş iki fotoğrafı ve üç şiiri (132, 160 ve 208.) de verilmektedir.

Poyrazoğlu'nun şiirlerinin yer aldığı bir başka çalışma “*Günümüz Halk Şairlerinin Dilinden Ankara'nın Manevî Mimarı Hacı Bayram-ı Veli*” adlı çalışmadır. Anadolu'nun Müslüman ve Türk varlığını ayakta tutan manevi önderlerinden kabul edilen Hacı Bayram-ı Veli'ye günümüz halk şairlerinin bakış açılarını ortaya koymayı hedefleyen bu eserde Poyrazoğlu'na ait “*Hacı Bayram Himmeti*” (291.) başlıklı bir şiir yayımlanmıştır (Turan ve Aydın 2011: 34).

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'ndan bahseden çalışmalardan biri de Abdulselam Arvas'a aittir. Çalışmada Poyrazoğlu'nun hayatına dair çok kısa bir bilgi verilmiş, onun Türkiye'de tanınan meşhur bir âşık olduğundan, irticalen şiir söyleme ile atışmalardaki başarısından bahsedilmiştir (Arvas 2012: 88-89).

Poyrazoğlu'nun şiirlerine yer veren bir başka çalışma ise Bekir Sami Özsoy'un “*Şiirlerle Yunus Emre*” adlı çalışmasıdır (Özsoy ? : 54). Yunus Emre üzerine söylenen şiirlerle Yunus Emre'yi tanıtmayı amaçlayan bu eserde Poyrazoğlu'nun da bir şiiri (131.) yer almaktadır.

“*Cumhuriyetin 75. Yılında Van*” adlı eserde de Âşık Poyrazoğlu, Van'ın yetiştirdiği önemli âşıklar arasında sayılır ve hayat öyküsüne kısaca değinildikten sonra bir şiirine (2.) yer verilir (Van Valiliği ? : 123-124).

Yukarıda sıralanan çalışmalardaki Poyrazoğlu ile ilgili bilgiler genel olarak değerlendirildiğinde o, araştırmacılar tarafından âşık tarzı şiir geleneğinin son dönemdeki en önemli temsilcilerinden biri olarak gösterilmektedir. Ayrıca bu geleneğin bütün dallarında başarı gösterdiğinden bahsedilerek özellikle halk hikâyesi anlatma, irticalen şiir söyleme ve atışma dallarında öne çıktığı vurgulanmaktadır. İşte bu ve bunun gibi ifadeler de Poyrazoğlu'nun 20. yüzyılın sonu ile 21. yüzyılın başındaki en değerli âşıklardan biri olduğunu ortaya koymaktadır.

1.4.3. Müzik ve Sinema Sektöründe

Ahmet Poyrazoğlu, müzik sektöründe de yerelden ulusala uzanan çizgide boy gösteren bir halk şairidir. Şimdiye kadar çıkardığı 7 kaset ve 1 cd ile dinleyicilerine ulaşmıştır. Ona kaset çıkarma fikrini önce yakın çevresi vermiştir. Kendi ifadesine göre aile, akraba ve arkadaş çevresi ile gittiği yerlerde kendisini dinleyenler, onu kaset çıkarması yönünde cesaretlendirmişlerdir. O da çevresinden gelen bu talep ve içindeki azimle doğrudan İstanbul'a giderek kendisini kaset firmalarına tanıtmıştır. Bir iki firmayla deneme çalışması yaptıktan sonra Harika Kasetçilik'le sözleşme imzalayarak “Zam Geldi” adlı ilk kasetini çıkarmıştır. Akabinde bu ilk kasetini çıkardığı hafta içinde Yıldırım ve Yağmur Plakçılık'tan teklifler almış; ancak yoğun çalışma programı içinde hemen yeni bir kaset yapma fırsatını bulamamıştır. Bir yıl sonra Harika Kasetçilik'ten bir kaset daha çıkaran âşık, daha sonra Şölen Müzik Yapım'la anlaşmış ve sonraki yıllarda bu firmayla beş kaset çalışması daha yapmıştır. 2012 yılında ise kendi imkânlarıyla “Göç” adlı bir cd çıkarmıştır. Âşığın

kasetleri ve cd'sinde yer alan parçalarının notaları maalesef kayda geçirilmemiştir. Bu nedenle bu parçaların notaları çalışmamızda yer almamaktadır.

Âşığın müzik dünyasındaki çalışmaları şu şekilde sıralanabilir:

Zam Geldi-1986

1. **Gelemem** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (100.)
2. **Zam Geldi** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (101.)
3. **Aman Hanım İdare Et** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (102.)
4. **Nenni Nenni** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (86.)
5. **Emrah'ın Hikâyesi** (Derleyen: Ahmet Poyrazoğlu)
6. **Allah'tan Budur Dileğim** (Söz: Ercişli Emrah-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu)
7. **Bu Kız Kimdir?** (Söz: Ercişli Emrah-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu)
8. **Bin Defa** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (21.)
9. **Mevla'ya Baş İndirir** (Söz: Âşık Ömer-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu)
10. **Gel Van'a Van'a** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (93.)
11. **Erciş Hani Bağların?** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (197.)
12. **Gardaşım** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (54.)
13. **Yâr da Yoktur** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (95.)
14. **Şahım** (Söz: Ercişli Emrah-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu)

Harika Kasetçilik

Vicdansız Dünya-1987

1. **Çare Dost** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (107.)
2. **Oyalar Beni** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (198.)
3. **Dağlar İçinde** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (20.)
4. **Olur mu?** (Söz: Âşık Erbabî-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu)
5. **Vicdansız Dünya** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (110.)
6. **Sen Ağla** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (27.)
7. **Sen Varsın** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (111.)
8. **Erciş'in Etrafı** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (74.)
9. **Emrah ile Selbihan Hikâyesi** (Derleyen: Ahmet Poyrazoğlu)

Harika Kasetçilik

Sevgide 21. Yüzyıl-1992

1. **Gençler** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (164.)
2. **Döğüşme** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (28.)
3. **Oku** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (222.)
4. **Sanma Böyle Kalacak** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (154.)
5. **Bir Yanda Sen Bir Yanda Ben** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (208.)
6. **21. Yüzyıl** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (136.)
7. **Nur Bebeğim** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (132.)
8. **Kırma Kalbini İnsanın** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (193.)
9. **Gel Peygamber'in İzine** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (60.)
10. **Allah'ım** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (72.)

Şölen Müzik Yapım

Şeyh Muhammed Raşit'in Ardından-1993

1. **Şeyh Muhammed Raşit Hani** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (187.)
2. **Bu Dem-Şiir** (Kırık Mızrap'tan)
3. **Ağlasam** (Söz: Âşık Ruhsatî-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu)
4. **Tövbe** (Söz: Âşık Ruhsatî-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu)
5. **Sabahtan** (Söz: Âşık Ruhsatî-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu)
6. **Salavat Ver** (Söz: Âşık Ruhsatî- Müzik: Anonim)
7. **Benim** (Söz: Ahmet Poyrazoğlu-Müzik: Anonim) (43.)
8. **Şeyh Muhammed Raşit Göçtü** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (188.)
9. **Hayat-Şiir** (Söz: Karacaoğlan-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu)
10. **Şifa Değil mi?** (Söz: Urfalı Nabi-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu)
11. **Uyan Seher Oldu** (Söz: Ahmet Poyrazoğlu-Müzik: Anonim) (64.)
12. **Kalbin Aynası** (Söz: Şems-i Tebrizî-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu)
13. **Amentü Billahi** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (116.)

Şölen Müzik Yapım

Şafak Vakti-1993

1. **Osmanlı'ya Mersiye** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (181.)
2. **Salatü Selam** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (165.)

3. **Bizim Eller** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (113.)
4. **Şafak Vakti** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (183.)
5. **Bizden Değildir** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (133.)
6. **Bacım** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (238.)
7. **Birliğe Çağrı** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (129.)
8. **Bilen Var** (Söz: Yunus Emre-Müzik: Enver Hoca)
9. **Allah'ı Çağırır** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (134.)
10. **Toprağın Tohumu** (Söz: Feyzi Halıcı-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu)

Şölen Müzik Yapım

Türkeş Yaşayan Destandır-1997

1. **Vatan Ağladı** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (214.)
2. **Başbuğlar Ölmez** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (215.)
3. **Türkeş Yaşayan Destandır** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (217.)
4. **Ülkücü Kardeş Başın Sağ Olsun** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (221.)
5. **Tekbirlerle Gömün Beni** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (123.)
6. **Türkeş'in Önderliğinde** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (220.)
7. **Yine Şahlaniyor Bozkurtlar** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (218.)
8. **Alparslan** (Söz: Âşık Müdamî-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu)
9. **Üç Ocak Var** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (219.)
10. **Yirmi Birinci Yüzyıl** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (136.)
11. **Gül Makberinde** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (216.)

Şölen Müzik Yapım

Ozanın İsyanı-1998

1. **Bu Memleket** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (205.)
2. **Vatana Dil Uzattırmam** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (147.)
3. **Gelin mi Oldun?** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (186.)
4. **Şehit Türküsü (Çamoluk'ta)** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (146.)
5. **Erzurum Destanı** (Söz: Ercişli Emrah-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu)
6. **Şoför Gardaş** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (202.)
7. **Şan Ucuzladı** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (212.)

8. **Gönül Sana Demedim mi?** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (21.)
9. **Severim** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (69.)
10. **Erciş'in Yolu** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (194.)
11. **Sokak Çocuğu** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (206.)

Şölen Müzik Yapım

Göç-2012

1. **Erciş'e Nazar mı Değdi?** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (296.)
2. **Van'dan Göç** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (297.)
3. **Söylemedi** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (293.)
4. **Herif** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (88.)
5. **Âşık Kerem ile Selvihan Değişmesi** (Derleyen: Ahmet Poyrazoğlu)
6. **Seher Yeli** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu) (29.)
7. **Bize Ne** (Söz-Müzik: Ahmet Poyrazoğlu)⁸ (283.)

Çıkardığı kaset ve cd'lerle adını daha geniş çevrelere duyuran Ahmet Poyrazoğlu, sinema sektöründe de boy gösteren çok yönlü bir sanatçıdır. Onun rol aldığı tek sinema filmi “*Kelebekler Sonsuza Uçar-İskilipli Atıf Hoca*”dır. Senaristliğini ve yönetmenliğini Mesut Uçakan'ın yaptığı, başrolünü Haluk Kurtoğlu ve Yılmaz Zafer'in paylaştığı filmde Ahmet Poyrazoğlu, Ozan Poyrazoğlu rolüyle yer almıştır. Poyrazoğlu, bu filmde oynaması teklifini yönetmen Mesut Uçakan'ın yaptığını belirtmektedir. Âşık Poyrazoğlu, senaryoyu okuyup İskilipli Atıf Hoca'ya yapılanları öğrendikten sonra teklifi kabul etmiştir. Ahmet Poyrazoğlu, filmde bağlaması eşliğinde bir şiir (185.) okuyarak İstiklâl Mahkemeleri tarafından idam edilen İskilipli Atıf Hoca ve onun gibilere yapılanları eleştirmektedir (Uçakan 1993). Poyrazoğlu, filmde yer alan şiirini çekimler sırasında doğaçlama olarak okuduğunu belirtmektedir. Bu filmle sinema sektöründe de adını duyuran âşık, 1998'de yönetmen Sinan Çetin'den de “*Cehennem'in Dönüşü*” adlı filmde oynaması için bir rol teklifi aldığını ancak bu projenin daha sonra Sinan Çetin tarafından durdurulduğunu söylemektedir.

⁸ Poyrazoğlu bu cd'yi herhangi bir kaset firmasından değil kendi imkânlarıyla çıkarmıştır.

1.4.4. Genel Ağda

Günümüzün elektronik kültür ortamında artık dünyanın çok uzak köşelerindeki insanlara ait yazı, ses ve görüntülere ulaşılabilir. Dolayısıyla Türkiye'nin en ücra köşesinde bile yaşayan bir âşıkla ilgili yazı, ses ve görüntü kayıtları kolaylıkla elde edilebilmekte, bu iletişim nimeti sayesinde birçok kişi ün kazanmakta ve adı geniş çevrelere yayılmaktadır. İşte bu nimetten yararlanan kişilerden biri de Ahmet Poyrazoğlu'dur. İnternet ortamında gerek âşığın kendisinin yüklediği gerekse âşığı sevenler tarafından yüklenen ses ve görüntü kayıtları ile hayatı hakkında bilgiler bulunmaktadır. İnternet ortamındaki Âşık Ahmet Poyrazoğlu ve eserleriyle ilgili verilerin başlıcaları şu şekilde sıralanabilir:

http://tr.wikipedia.org/wiki/Ahmet_Poyrazo%C4%9Flu (Erişim tarihi 13.06.2013) adresinde Poyrazoğlu'nun kısa bir hayat hikâyesi ve bir şiiri (261.) yer almaktadır.

Yine <http://www.forumdas.net/a-b-c-d/ahmet-poyrazoglu-kimdir-162599/> (Erişim tarihi 22.10.2012) adlı adreste Ahmet Poyrazoğlu'nun kısa bir hayat hikâyesi ile bir şiirine (261.) yer verilmiştir.

<http://www.eokulegitim.com/ahmet-poyrazoglu-kimdir-hayati/> (Erişim tarihi 22.10.2012) adlı adreste de Ahmet Poyrazoğlu'nun kısa bir hayat hikâyesi ile bir şiirine (261.) yer verilmiştir.

<http://www.eceerken.net/ahmet-poyrazoglu-kimdir> (Erişim tarihi 22.10.2012) adlı adreste de Ahmet Poyrazoğlu'nun kısa bir hayat hikâyesi ile bir şiirine (261.) yer verilmiştir.

Yukarıda sıralanan dört internet sayfasındaki bilgiler birbiriyle tamamen aynıdır. Bu da Poyrazoğlu ile ilgili bu bilgilerin aynı kaynaktan kopyalanarak diğer sayfalarda da yayımlandığını göstermektedir.

http://www.ercisliler.net/modules.php?name=Bizim_Yazarlar&rop=Sayfa_Yazdir&yazi_id=227 (Erişim tarihi 22.10.2012) adresindeyse Poyrazoğlu'nun hayatı ve sanatkâr kişiliği hakkında geniş sayılabilecek bilgiler ve bir şiiri (77.) verilmektedir. Bu adresteki bilgilerin çalışmamızda Poyrazoğlu'nun hayatıyla ilgili verilenlerden farklı bilgiler olmadığı belirtilmelidir.

<http://vanwebtasarim.gazetevan.com/van-edebiyat.html> (Erişim tarihi 03.04.2013) ve http://www.van.gov.tr/default_B0.aspx?content=1074 (Erişim tarihi

03.04.2013) adreslerinde Poyrazoğlu'nun çok kısa sayılabilecek hayat hikâyeleri yer almaktadır. Bu iki adreste yer alan bilgilerin de birbirinin kopyası olduğu görülmektedir.

<http://www.bilx.net/form/sarkici/ahmet-poyrazoglu-kimdir-ahmet-poyrazoglu-hayati-ve-biyografisi/msg22338/?PHPSESSID=e586f2a0bd05dc1f5f418a0257b3091f#msg22338> (Erişim tarihi 22.10.2012) adlı adreste ise Poyrazoğlu'nun sanat hayatındaki 30. yıl kutlamasında Orhan Üstündağ, Hilmi Şahballı, Maksut Feryadî gibi âşıkların Poyrazoğlu'na verdikleri destekten bahsedilmektedir. Yine aynı haber http://www.canim.net/biyografi/b/%C5%9Fair/ahmet_poyrazo%C4%9Flu/3369.html (Erişim tarihi 22.10.2012) adlı sitede de yer almaktadır.

<http://cihatalbayrak.wordpress.com/2009/09/11/derdiyar-ile-gulhandan-hikayesi/> (Erişim tarihi 30.12.2012) adlı adreste ise Poyrazoğlu'nun çok kısa bir hayat hikâyesinden sonra tasnif ettiği ve yayımladığı “*Derdiyar ile Gülhandan*” kitabı tanıtılmaktadır. Yazıda hikâyenin kısa bir özeti verilerek Poyrazoğlu'nun eserinde kullandığı dilin sadeliği ve akıcılığı övülmekte, unutulmaya yüz tutmuş kültürel mirasın sahiplenildiğine vurgu yapılmaktadır.

<http://www.haber7.com/haber/20050523/Poyrazoglu-Turkuler-icki-masasinda-meze.php> (Erişim tarihi 30.12.2012) adlı adreste ise Âşık Poyrazoğlu ile 23 Mayıs 2005'te yapılan “Poyrazoğlu: Türküler İçki Masasında Meze” başlıklı geniş bir röportaja yer verilmiştir. Haberin başında “*milliyetçi türkülerin ve ülkücü beste ve güftelerin sahibi*” olarak tanıtılan Poyrazoğlu, röportajında kendisine yöneltilen sorulara cevap olarak önce hayatı hakkında çok kısa bir bilgi vermekte, ardından Ercişli Emrah'ın tarihî ve sanatkâr kişiliğini tanıtmakta daha sonra da âşıklara devletin destek vermemesinden ve medyanın onlara karşı ilgisizliğinden yakınmaktadır. Bunun yanında Poyrazoğlu, kimi âşıkların barlarda ya da içki meclislerinde türküler söylemesini de eleştirmektedir.

<http://turkish-cuisine.org/english/pages.php?ParentID=2&FirstLevel=12&SecondLevel=17> (Erişim tarihi 13.06.2013) adresinde Türk yemek kültürünü tanıtıcı bir yazı yayımlanmış, yazıda bu kültüre ait verilen bilgilerin yanında Poyrazoğlu'nun Van yemekleriyle ilgili bir şiirinin (226.) de tek dördlûğüne yer verilmiştir.

<http://www.yeniforumuz.biz/showthread.php?1772263-Eyvah-Oy-A%C5%9F%C4%B1k-Poyrazo%C4%9Flu> (Erişim tarihi 13.06.2013) adlı adreste ise yine Poyrazoğlu'na ait bir şiire (19.) yer verilmiştir.

<http://www.youtube.com/watch?v=GouBTQccbyo> (Erişim tarihi 13.12.2012) adresinde Ülke TV'de 01.12.2012 tarihinde canlı olarak yayınlanan ve Âşık Poyrazoğlu'nun konuk olarak katıldığı “*Salkım Söğü*” adlı programın görüntüleri yer almaktadır. Görüntüleri erişim tarihi itibariyle 15 kişinin izlediği görölmektedir.

İnternet ortamıyla ilgili sıralanan bu veriler sadece örnek olarak alınmıştır; çünkü arama motoru Google'da Âşık Ahmet Poyrazoğlu adıyla bir arama yapıldığında yaklaşık 497.000 sonuç bulunmaktadır ve bu verilerin hepsinin çalışmamızda tek tek yer alması mümkün değildir. Örnek olarak alınan bu verilerse hem genelde günümüz âşığının elektronik kültür ortamındaki durumunu hem de özelde Poyrazoğlu'nun sanal dünyada da belli bir tanınırlık ve üne sahip olduğunu göstermektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

ŞİİRLERİN YAPISAL ÇÖZÜMLEMESİ

2.1. ŞİİRLERİN YAPISAL ÖZELLİKLERİ

Şiirde yapıyı oluşturan hususları 1. ahenk unsurları 2. kullanılan nazım şekil ve türleri 3. anlatım özellikleri şeklinde üç grupta toplayarak incelemek mümkündür.

2.1.1. Ahenk Unsurları

Ahenk, şiiri nesirden ayıran temel yapı taşlarından biridir. Şiirde “*sözü müzikal bir ifadeye kavuştu[rup]*” (Çetin 2011: 237) akıcı bir hâle getirerek şiirin dinleyiciyi etkilemesini sağlar. Şiirde ahengi sağlayan unsurlar vezin, ayak, kafiye, redif, durak ve tekrarlamalardır.

2.1.1.1. Vezin

Vezin, kelimelerin metnin içerisinde ölçülü kullanılmasını sağlayan kalıptır. Şiirin iç düzenini ve müzikal yapısını oluşturan en temel unsurlardandır. “*Vezinler millî bir dilin ruhundan, özünden gelen doğal seslerin kendi gerçek yapılarına ve özlere göre üretilmiş ölçülerdir.*” (Çetin 2011: 261). Halk şiirinde de sözlü kültürde bin yıllardır kullanılan millî veznimiz hece vezni kullanılmaktadır. “*Hece ölçüsünün esası hecelerin sayı bakımından belirli [ve] birbirine bağlı olmasıdır* (Artun 2001: 89). Hece vezninin 5’lisinden 16’lısına kadar şekilleri mevcuttur. Halk şiirinde hece vezninin 7, 8 ve 11’li şekilleri daha fazla kullanılmaktadır. Bir halk şairi olan Ahmet Poyrazoğlu’nun şiirlerinde de hece vezninin 8 ve 11’li şekilleri daha fazla kullanılmıştır.

Hece sayısı bakımından âşık şiirlerine göz atıldığında 310 şiirin 9’unun 7’li, 116’sının 8’li, 178’inin 11’li, 3’ünün 15’li, 1’inin 16’lı, 3’ünün de serbest ölçüyle yazıldığı/söylendiği anlaşılmaktadır (bkz. 1. Tablo). Dikkat edilecek olursa şiirlerin yarısından fazlası -% 57,4’ü- 11’li, % 37,4’ü ise 8’li hece ölçüsüyle yazılmış/söylenmiştir. Bu veri âşık tarzı şiir geleneğinde 11 heceli şiirlerin sayısı daha fazladır, görüşüyle⁹ uyuşmaktadır.

⁹ Bu konuda detaylı bilgi almak için Şeref Boyraz’ın “*Furkanî’nin Şiir Evreni Bağlamında Bir Monografi Denemesi*” adlı çalışmasının “Vezin” başlığına bakılabilir.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun vezin konusunda genel olarak başarılı olduğu söylenebilir. Ancak şiirlerinde bazen vezne uydurmak için ses yutumu, ek düşürülmesi, ses türemesi ve yerel söyleyiş biçimleri gibi durumlara da denk gelmektedir.¹⁰

2.1.1.2. Ayak

Halk şiirinde esas söylenmek istenen duygu ve düşünceler birinci dördlüğün ikinci ve dördüncü mısrası ile diğer dördlüklerin son mısralarında yer almaktadır. Dolayısıyla bundan önceki mısralar bu mısralara hazırlık niteliğini taşımaktadır. Bir anlamda şiir bu dördüncü mısraların üzerine inşa edilmektedir. İşte ayak adı verilen bu mısralar “*şiirin anlam bakımından özünü, yapı bakımından da iskeletini*” (Boyras 2010: 114) meydana getirmektedir. Bütün dördlüklerin sonunda ya aynen tekrar edilen ya da kendi arasında kafiyelenen bu dizelerden aynen tekrarlanana tek ayak, diğerine ise döner ayak adı verilmektedir (Kaya 2010: 701). Tek ayaklı şiir söylemek/yazmak, âşığı kafiye aramak zahmetine sokmadığı için döner ayaklı şiirlere oranla daha kolaydır. Bu nedenle âşıklar, en azından şiir yazmaya/söylemeye yeni başladıklarında daha ziyade tek ayaklı şiirleri tercih etmektedirler. Âşık, zamanla ayak ve kafiye konusunda ustalaştıkça döner ayaklı şiirlerin sayısı da artmaktadır. Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerine bu açıdan bakıldığında genel olarak bu durumun tersi bir veriyle karşılaşılmaktadır.

Ekler kısmındaki 1. tabloya bakıldığında âşığın 84 (1, 6, 8, 18, 21, 22, 23, 26, 28, 35, 41, 48, 52, 55, 60, 64, 67, 75, 78, 81, 83, 90, 91, 102, 113, 116, 119, 120, 121, 123, 124, 136, 138, 140, 142, 145, 146, 155, 157, 161, 162, 168, 169, 171, 180, 181, 182, 183, 186, 187, 189, 191, 193, 194, 197, 205, 206, 207, 208, 215, 217, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 235, 247, 262, 263, 264, 273, 277, 286, 290, 293, 296, 298, 308, 310.) şiirde tek ayak kullanmış olduğu görülmektedir.

Âşık Poyrazoğlu geriye kalan 226 şiirinde ise (2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 24, 25, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 61, 62, 63, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 76, 77, 79, 80, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 114, 115, 117, 118, 122, 125, 126,

¹⁰ Sözü edilen durumlar hakkında ayrıntılı bilgi ve bunların örnekleri için aşağıda “2.1.3.1.4. Dil Sapmaları” başlığına bakılabilir.

127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 137, 139, 141, 143, 144, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 156, 158, 159, 160, 163, 164, 165, 166, 167, 170, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 184, 185, 188, 190, 192, 195, 196, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 216, 218, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 274, 275, 276, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 287, 288, 289, 291, 292, 294, 295, 297, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 309.) döner ayağı tercih etmiştir.

Görüldüğü gibi âşık, şiirlerinin % 73'ünü döner ayakla, % 27'sini ise tek ayakla yazmış/söylemiştir. Âşığın acemilik dönemi denebilecek ilk gençlik ve gençlik yıllarına ait 84 şiirden ise sadece 21'i tek ayakla, 63'ü ise döner ayakla yazılmış/söylenmiştir. Bunun yanında döner ayakla söylenen şiirlerden beşinin (5, 27, 36, 66, 143.) çift kafiyeli olduğu; yirmisinin (70, 71, 85, 101, 112, 118, 150, 152, 153, 156, 174, 179, 203, 212, 228, 229, 240, 260, 279, 285.) de ayağında redif+kafiye+redif kullanıldığı görülmektedir. Bu gibi hususlar âşığın şiir tekniği açısından kaydettiği gelişmeyi ortaya koymaktadır. Görüldüğü gibi Âşık Poyrazoğlu, ayak konusunda şiir vadisine adım attığı ilk yıllardan beri usta bir âşığın bilgi, tecrübe ve yeteneğine sahip bir portre çizmektedir. Bunun yanında ayak konusundaki genel ortalaması da teknik açıdan Poyrazoğlu'nun âşıklık yeteneği konusundaki gücünü göstermektedir.

Döner ayaklarda kullanılan kafiye çeşitlerine bakıldığı zaman bunların 120'sinin yarım, 67'sinin tam, 30'unun zengin ve 1'inin de cinaslı kafiye olduğu görülmektedir. Ayaklarda kullanılan kafiyelerin çoğunluğunun yarım olması, bir noktada normal kabul edilebilir; çünkü âşık, her şiirde ortalama altı dördlük için aralarında kafiye oluşturan yedi farklı kelime bulmak zorundadır. İşte yarım kafiye bu noktada âşığın işini kolaylaştıran bir unsur gibi durmaktadır.

Ayaklardaki yarım kafiyeler için toplam 15 farklı ses kullanılmış olup bunların 3'ü sesli, 12'si sessiz harflerden oluşmaktadır. Kullanım sıklığı bakımından bu seslerden ilk sırayı 50 defa ile (3, 7, 15, 27, 42, 50, 66, 69, 74, 86, 88, 98, 111, 112, 122, 126, 128, 141, 149, 152, 153, 154, 158, 163, 165, 172, 176, 185, 195, 196, 199, 200, 210, 216, 228, 236, 237, 245, 251, 259, 268, 270, 272, 276, 279, 280, 294,

295, 302, 303) “**I**” almaktadır. Bunu 18 defa ile (12, 45, 73, 96, 101, 104, 118, 135, 137, 152, 179, 190, 211, 244, 249, 255, 285, 304) “**z**”; 13 defa ile (5, 40, 43, 56, 77, 105, 125, 132, 159, 173, 174, 230, 274) “**r**”; 9 defa ile (17, 19, 61, 63, 71, 87, 160, 239, 271) “**ş**”; 6’şar defa ile (2, 114, 133, 234, 256, 301) “**t**” ve (33, 167, 202, 231, 261, 281) “**ç**”; 4 defa ile “**a**” (76, 117, 148, 266); 3’er defa ile (85, 212, 242) “**n**”, (175, 243, 297) “**k**” ve (232, 238, 288) “**y**” takip etmektedir. “**s**” (38), “**p**” (139), “**d**” (292), “**e**” (246) ve “**u**” (16) sesleri de birer kez kullanılmıştır.¹¹

Ayaklarda 67 yerde tam kafiye kullanılmış olup bu kafiyeleri oluşturan sesler ve kullanım sıklıkları şu şekildedir: “**an**” 21 kez (11, 24, 29, 57, 58, 59, 62, 72, 89, 108, 110, 147, 156, 188, 213, 214, 229, 233, 253, 278, 287); “**ar**” 9 kez (9, 47, 82, 95, 103, 106, 227, 284, 309); “**ağ**” 5 kez (10, 20, 130, 252, 300); “**aş**” 3 kez (4, 31, 275); “**et**” 3 kez (37, 204, 291); “**em**” 2 kez (39, 170); “**al**” 2 kez (49, 54); “**el**” 2 kez (53, 260); “**at**” 2 kez (94, 299); “**ak**” 2 kez (99, 240); “**es**” (13), “**zi**” (34), “**az**” (44), “**ış**” (65), “**eğ**” (79), “**le**” (134), “**ra**” (150), “**er**” (177), “**as**” (201), “**ap**” (203), “**ay**” (250), “**eç**” (254), “**am**” (258), “**ce**” (282), “**ap**” (283), “**ab**” (306) sesleri de 1’er kez kafiye oluşturmuştur.

Zengin kafiyenin ise 30 yerde geçtiği görülmektedir. Bunlar “**ara**” (25, 107, 143, 209) 4 kez; “**est**” (257, 305) ve “**ane**” (36, 46) 2’şer kez; “**eze**” (14), “**ayıl**” (30), “**aram**” (32), “**ile**” (68), “**üce**” (70), “**akış**” (80), “**der**” (84), “**kan**” (97), “**rağ**” (109), “**ter**” (127), “**şık**” (131), “**rap**” (144), “**alar**” (164), “**vayı**” (166), “**alı**” (178), “**ağla**” (184), “**alar**” (198), “**enti**” (241), “**nan**” (248), “**tir**” (265), “**rin**” (269), “**ava**” (307) sesleri de 1’er kez zengin kafiye oluşturmuştur.

1 şiirde de (51.) cinaslı kafiye vardır.

Âşık, 10 şiirinin (92, 93, 100, 115, 129, 151, 192, 218, 267, 289.) ayağında ise kafiye yer vermemiştir.

2.1.1.3. Kafiye ve Redif

Şiirler kafiye ve redif yapısı bakımından değerlendirildiğinde incelenmesi gereken 1106 birim ortaya çıkmıştır. Şiirlerin bütününde âşık, 65 yerde kafiye kullanmamış, ahenk için sözde redifle yetinmiştir.

¹¹ Görüldüğü gibi ayaklardaki yarım kafiyelerin büyük çoğunluğu **I**, **z**, **r** ve **ş** sesleriyle yapılmıştır. Şeref Boyraz’ın *Âşık Furkanı*’nin şiirleri üzerine yaptığı çalışmada da bu seslerin yarım kafiye olarak daha çok kullanıldığı görülmektedir (bkz. Boyraz 2010: 117). Bu veriler, âşık şiirinde yarım kafiye için daha çok **I**, **z**, **r** ve **ş** seslerinin kullanıldığı yolunda küçük bir ipucu olarak değerlendirilebilir.

Âşığın kullandığı kafiye çeşitlerine bakılacak olursa 426 birimde tam, 317 birimde yarım, 250 birimde zengin, 41 birimde tunç kafiye ve 7 birimde de cinaslı kafiye kullandığı görülecektir. Burada diğer kafiye çeşitlerinin yarım kafiyeden fazla olması dikkatleri çekmektedir. Bu da halk şiirinde, en azından âşık edebiyatında, genellikle yarım kafiye kullanılır, yargısının yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Âşığın şiirlerinde yer yer kafiyeleri oluşturmak, hatta zenginleştirmek adına ses türemesi, ses yutumu gibi birtakım ses hadiselerine tesadüf edilmektedir. Bu ses hadiselerinin bir kısmı vezin ve kafiyeyi tutturmaya yönelikken bir kısmı da sadece kafiyeyi sağlamaya yardımcıdır. Örnekleri şu şekilde sıralamak mümkündür:

Ses türemesi: zehiri (51/3), pilanı (58/2), barigâh (63/3), ürüzgâr (71/3), enfilasyon (102/3).

Ses yutumu: dilnize (81/3), kolnuza (81/3), elnize (81/3), d'ağlar (84/1), n'eyesin (104/3), dost'an (146/3), n'edeyim (171/1), n'ettim (178/3), n'oldu (237/3), Cumhuriyet (281/5, 308/5), n'olacak (295/2).

Bünyesinde kafiyeleri barındıran kelimelere, türleri açısından göz atıldığında bunların 645'inin isim, 382'sinin fiil ve 54'ünün de isim ve fiilden oluştuğu anlaşılmaktadır. Kafiyenin fiillerle oluşturulması, genellikle yüklem dize sonlarında bulunması anlamına gelmektedir. Bu durum, şiiri düz yazıya yaklaştıran bir sonuç ortaya çıkarmakta ve şiirin ahengine olumsuz bir etki yapmaktadır. Kafiyenin fiillerle oluşturulması durumu daha çok âşığın ilk gençlik ve gençlik yıllarında yazdığı/söylediği şiirlerde yoğunlaşmıştır.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinde kullandığı kafiye şeması çeşitlilik arz etmektedir. Şiirlerin büyük çoğunluğunda kafiye şeması **a-b-a-b** şeklinde başlayıp **c-c-c-b**, **d-d-d-b** şeklinde devam etmektedir. Ancak az da olsa bazı şiirlerde (12, 14, 17, 48, 60, 99, 101, 110, 125, 133, 143, 156, 166, 167, 172, 177, 195, 216, 218, 228, 229, 234, 239, 241, 256, 259, 276, 294.) ilk dördlüğün kafiye şeması **a-b-c-b** şeklindedir. Bunun yanında beş şiirde (22, 88, 89, 146, 219.) ilk dördlük **a-a-a-b**; iki şiirde (62, 253.) **a-a-b-a**; bir şiirde (18.) **a-b-b-c**; bir şiirde de (107.) **a-a-a-a** şeklindedir. Beşliklerden oluşan altı şiirinde (28, 207, 215, 224, 266, 264.) **a-b-a-b-b**, **c-c-c-b-b**, **d-d-d-b-b** şekli kullanılmış, bir şiirinde ise (194) **a-a-a-b-b**, **c-c-c-b-b**, **d-d-d-b-b** kafiye şeması kullanılmıştır. Bu veriler Âşık Poyrazoğlu'nun âşık tarzı

şiiirin kafiye şeması geleneğini oldukça zengin ve etkili bir biçimde kullanmış olduğunu ortaya koymaktadır.

2.1.1.4. Durak

Durak, dizelerde hecelerın belli sayılara göre kümeleneşidir. Burada önemli olan durakların zarar görmemesi için kelimelerin hecelerinin bölünmemesidir. Âşığın 7 heceli şiirlerinde 4+3; 8 heceli şiirlerinde 4+4 ya da 5+3; 11 heceli şiirlerinde 6+5 ya da 4+4+3; 15 heceli şiirlerinde 8+7; 16 heceli şiirlerinde ise 8+8 şeklinde durakları büyük oranda başarıyla kullandığı görülmektedir. Bu da Ahmet Poyrazoğlu'nun âşık tarzı şiirin yapısal özelliklerini bildiğini ve eserlerini üretirken bu gelenek çerçevesi içerisinde hareket ettiğini ortaya koymaktadır.

2.1.1.5. Tekrarlamalar

“Bir konuşma veya yazıda aynı düşünceyi, kelimeyi birçok defa söyleme.” (Türkçe Sözlük 2005: 1939) anlamına gelen tekrarlama, şairler tarafından şiirde anlatımı güçlendirmek, kimi hususlara dikkat çekmek ya da kimi hususları pekiştirmek amacıyla kullanılmaktadır. Tekrarlamalar ikilemelere benzemektedir; fakat aralarındaki en önemli fark ikilemelerin belli kalıplarının olmasıdır. İkilemeler kullanıla kullanıla zaman içerisinde sabit bir şekil içerisine girmiştir. Oysa tekrarlamalarda böyle bir durum söz konusu değildir ve bunlar şair ya da yazarın kendi istekleri doğrultusunda kullanılır. Tekrarlamalar kelime, kelime öbeği ya da dizeler hâlinde olabilir. Belli amaçlar doğrultusunda kullanıldıkları için içerisinde onu kullanan kişinin duygu ve düşünce dünyası hakkında önemli bilgileri barındırabilir.

Âşık Poyrazoğlu'nun şiirleri tekrarlamalar açısından değerlendirildiğinde oldukça fazla sayıda tekrarlı bir yapıyla karşılaşıldığı belirtilmelidir. Bu noktada dikkati çeken ilk tekrarlamalar, dize biçiminde olanlardır. İncelemeye esas olan 310 şiirin dizeleri toplamı 4579 olup bunun 566'sı 136 farklı mısranın değişik miktarlardaki tekrarından ibarettir. Bu rakam dizelerin toplamının % 12,3'üne tekabül etmektedir ki, bu da çok önemli bir orandır. Dize tekrarlarının büyük çoğunluğu tek ayaklı (1, 6, 8, 18, 21, 22, 23, 26, 28, 35, 41, 48, 52, 60, 64, 67, 75, 78, 81, 83, 90, 91, 102, 113, 116, 119, 120, 121, 123, 124, 136, 138, 140, 142, 145, 146, 155, 157, 161, 162, 168, 169, 171, 180, 181, 182, 183, 186, 187, 188, 189, 191, 193, 194, 197, 202, 205, 206, 207, 208, 215, 217, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226,

235, 247, 262, 263, 264, 271, 276, 285, 289, 292, 295, 297, 307, 310) şiirlerden, bir kısmı da (5, 28, 38, 74, 78, 82, 93, 113, 119, 120, 140, 183, 186, 188, 194, 202, 207, 215, 224, 263, 264, 287) birli, ikili veya dörtlü nakarat bentlerinden kaynaklanmaktadır.

Âşık, söz konusu şiirlerde bazı dizeleri döne döne tekrar ederek hem şiirde ahengi sağlamaya hem de önem veya değer verdiği hususlar üzerine dikkat çekmeye çalışmıştır. Dolayısıyla bu tekrarlamalara bakarak âşığın duygu ve düşünce dünyası, değer yargıları hakkında hükümler çıkarılabilir. Dize tekrarlarına bu açıdan bakıldığında “Mustafa’yı beğenmişler. (35.)”, “Gel Peygamber’in izine. (60.)”, “Uyan, seher oldu gönül. (64.)”, “Ahmed’in, Mahmud’un, Hak Muhammed’in. (82.)”, “Lamevcude illahu. (116.)”, “Tekbirlerle gömün beni. (123.)” örneklerinde olduğu gibi dinî; “Ben Türk’üm, bu türkü benim türkümdür./Türk’üm, türkü demek, ezel görkümdür. (120.)”, “Benim güzel memleketim. (157.)”, “Ya Rabbi, sen koru Anadolu’yu./Şeytan mesken etti Orta Doğu’yu. (264.)”, “Analar anası Anadolu’sun. (308.)” örneklerinde olduğu gibi millî ve “Gel dövüşme, dövüşme./Vurulup yere düşme. (28.)”, “Bir yanda sen, bir yanda ben... (208.)”, “Savaştan barış güzeldir. (310.)” örneklerinde olduğu gibi birlik ve beraberlik mesajları içeren toplumsal konulara önem verdiği anlaşılmaktadır. Bunların yanında âşık, “Başbuğlar eksilmez, başbuğlar ölmez./Vatan bir bütündür, asla bölünmez. (215.)”, “Yaşayan destandır Türkes. (217.)”, “Baba ocağı, asker ocağı, Ülkü Ocağı... (219.)”, “Alparslan Türkes’in önderliğinde. (220.)”, “Ülkücü kardeşim, başın sağ olsun. (221.)” örneklerinde olduğu gibi o dönemdeki¹² siyasi görüşünü vurgulayan dize tekrarlarına da başvurmuştur. Âşık Poyrazoğlu bazen de insanlara dünya hayatının geçiciliğini “Gelen kalmaz, giden gelmez, kervan uğrayan handır bu./Buna derler yalan dünya, vefası yok, virandır bu. (78.)”, “Seni de yer, beni de yer kara yer. (223.)” gibi dize tekrarlarıyla dile getiren mesajlar vermiş; “Hor bakamam ben insana.(121.)”, “Kırma kalbini insanın. (193.)” gibi tekrarlamalarla insan sevgisini vurgulamış; “Oku benim yavrum, oku. (222.)” gibi tekrarlamalarla da eğitime verdiği önemi anlatmak istemiştir. Bunların yanında âşığın gurbete çıktuktan sonra “Çok özledim Erciş seni.

¹² “O dönemdeki” diyoruz; çünkü âşığın siyasi görüşleri bugün değişmiş olmalı ki, bu şiirlerin “Bunun gibi siyasi şiirler artık bize gelmiyor.” şeklindeki savunmasıyla çalışmaya dâhil edilmesini istememiştir.

(90.)”, “Yol ver bana başı dumanlı dağlar. (171.)”, “Yol ver dağlar, yol ver, gelip geçeyim./Erciş’in suyundan bir tas içeyim. (194.)” örneklerinde olduğu gibi genellikle kendi beni ve dünyevi sorunlarıyla ilgili hususları dile getirdiği görülmektedir.

Âşığın şiirindeki tekrarlamalar yalnızca dizelerden ibaret değildir. Birçok şiirinde kelimeler veya kelime öbekleri hâlinde başka tekrarlamalara da tesadüf edilmektedir. 681 farklı yerde tesadüf edilen bu tekrarlamaların 503’ü bir şiirin tek bir dizesinde veya dörtlüğünde kendini göstermektedir. Bu tekrarlamalar şunlardır:

idi (1/3)	ehl (165/1)
istersen (2/1)	yolun (165/1)
alır (2/3)	dalı (165/2)
... vermiş... vermiş ... vermiş (3/1)	su (165/3)
eden (3/2)	gül (165/3)
bir yandan ... bir yandan (4/3)	havayı havayı (166/1)
... yandan ... yandan (5/1-3)	yuvayı yuvayı (166/2)
vur ... vur ... (5/1-3)	ovayı ovayı (166/3)
sor ... sor ... (5/1-3)	davayı davayı (166/4)
ver ... ver ... (5/1-3)	tezer tezmez (166/3)
biri... biri... (6/1-4)	sıvayı sıvayı (166/1)
biri (6/2)	senin (168/1)
birinin (6/3)	yana (168/5)
ikrar ... ikrarında (7/1)	ağlar (170/1-2)
bir yanın (7/2)	yok (170/2)
gibi (8/1)	... beni benden (170/3)
kanlıdır kanlı (8/3)	... el ele ... (171/3)
saymasınlar (9/1)	çiçek (173/1, 3)
duy- (10/3)	... bir taraftan ... bir taraftan (174/1-3)
idin (12/3)	öğrendim, öğrendim (175/1-3)
... bir bir ... bir bir (13/3)	ile (175/2)
ile (14/3)	koyun (175/3)
ben (15/3)	ben (176/2)

ister isen (16/1) bir yanın (17/2) sende (17/3) seyit babo (18/1, 2, 4) aman ... aman (19/1) niye (20/2) bakma (20/3) gördüğün ... görmediğin (21/3) ile (22/3) senin ... senin (25/2) yine ne diyim (26/1) ... sor ... sen ağla (27/1) ağlarım (26/2) dövüşme, dövüşme (28/1) yerde (28/2) olmaz (28/2) can ... canansın (28/3) eyle (29/2) n'eylerim (29/12) sen (30/1) güzel (30/3) kırk (30/3) bir yandan ... bir yandan (31/1) ... dolu ... dolu (31/1) ağlatır (31/2) ... gün ... gün (31/2) bilmeyen bilene (31/3) çözenler çözer (33/3) tezgâhın (34/1) erenler erler (35/2) Museviler (35/3)	beni yiyor benim ... (176/3) kurdum (176/3) yeni (177/3) bir (178/1) gâh (178/2) ... suçu ne ... suçu ne (179/1-3) ... kendi kendime ... (179/3) sen gideli, sen gideli (181/1-4) durur (181/2) saz (182/1) sesini sesime ... (182/2) benle ... benle ... (182/2) olduk (183/3) yakındır (183/2, 4, 6) dağların (184/1) bir ... bir ... bir (184/2) bir (184/2) gül yüzünde güller ... (184/3) üstüne (185/2) haktan hakikattan ... (185/3) hakikat (185/3) her (185/4) gerçek (185/4) güle (186/1) dünya (187/1) açan (187/4) bir ... bir ... bir ... (188/1-4) gözel (189/1) istemem (189/2) ile (189/3) neler (190/2)

pervane ... pervane (36/1)	söver (192/1)
divane ... divane(36/1)	insan (193/1-2)
virane ... virane (36/2)	yol ver ... yol ver ... (194/1-2)
meyhane ... meyhane (36/3)	olur (194/2)
bir (36/3)	yağıyor yağmurlar ... (195/1)
dost (36/3)	dağı (195/3)
olur (36/3)	bas- (199/2)
miyem (36/1-3)	hırsızın (200/1)
zekat (37/2)	gardaşım, gardaşım ... gardaşım (202/1-4)
ben (37/3)	var (202/1)
sen (37/3)	gardaş (202/4)
günlerinde (37/4)	sol (202/4)
olur (38/2)	kumandan (204/1)
şaşırdı şaştı (40/4)	sen (204/2)
kaftan kafa (40/8)	komutan (204/3)
sende (41/4)	... var ...var ...var (205/2)
var (41/5)	tarafılı ... tarafsız ... (205/2)
gönül ...gönül (42/1)	yedik (205/3)
... cemali ... cemalden ... (42/1)	ağlar (207/1-3)
bal (42/2)	vardır (207/2)
... ermez ...ermez (42/3)	bir ... bir ... (208/1-3)
isem (43/2)	... yanda ...yanda ... (208/1-3)
hem ... hem ... hem ... (45/1)	bir (208/1)
kimler ... kimler ... (46/3)	yâr (208/3)
bir (47/1)	kimisi (209/1-3)
Mevla (47/3)	kimisi ... kimisi ... (209/1)
sen (48/3)	... şabı ... şaba... (209/2)
eyle (49/1)	kimi (209/2-3)
gibi (49/2)	...-mazdan evvel (210/2)
olayım (49/3)	her cana (211/1)
sevdiğim (51/1)	

canım can ... (51/2) hâlden hâle (53/1) cana can ... (53/2) değer ... değer (54/1) bir ... bir ... (54/2) tula (56/4) o günden bu güne (56/5) kâinat (57/1) var (57/4) hoşgörüyeye (57/5) kadın var (58/1-6) bin bir (58/2) eyledi (59/2) olur (62/2) kula kul ... (62/2) hem ... hem... (62/3) bülbül (64/2) benim ... bende (65/2) çirkin (65/3) ... sivridir sivri ... (67/2) var (67/3) kaşın ha kaşın (67/5) dilden dile (68/1) vermiş idin (68/3) ...-ler vardır (69/1) vardır (69/2-3) olur (69/2-3) bazı (70/1-3) olur (70/2) bazı (71/1-3) sevdası ... sevdası ... (77/1)	kimine ... kimine ... (211/2) dünya (211/2) gelir (211/3) ... ucuzladı ... ucuzladı (212/1-4) şimdi (212/3) er (213/1) ... neşeli ... neşeli ... (213/3) uzak (213/4) ağladı (214/1) başbuğ'um (214/6) başbuğlar (215/1-4) var (215/3) bazen (215/4) çektin (216/1) gülmedin ... gül... (216/1) sen (216/2) türkeş (217/1) neler (218/1) uğruna (218/1) zindandan zindana... (218/1) kimi ... kimi (218/3) kimisi ... kimi (218/4) ... ocağı ... ocağı ... ocağı (219/1-3) aynı (219/1) biri (219/2) yandı (220/1) oldu (220/4) dost ... dostuna (221/1) oku ... oku.. (222/1-4) ... yer ... yer ... yer (223/1-3) gel (223/3)

... dolu ... dolu (77/2) bir (77/3) Erciş'te (77/5) bu (78/1) bir (78/1) hani ... hani ... (78/2) ne ... ne ... ne ... (78/2) cana can (78/3) ... dolu ... dolu (80/3) Ahmed'in (82/1) tasdik (82/2) dek (82/3) beni (83/1) sensin (83/2) konar konmaz (85/1) biner binmez (85/1) döner dönmez (85/2) siner sinmez (85/2) bir ... bir (85/3) aman (88/1) ... işi ... işi ... işi (89/3) ... zara ... zarımdan (89/5) biz (91/1-3) olduk (91/2) görürüz (91/3) ... yüzde yüzü ... (92/3) olsam (96/2) yolcu ... yol ... (96/2) ...yüzlüm, yüzün ... (98/2) gönül (103/1) ... var ...var (103/2)	beni ... ben ... (224/1-3) ...-maz gurbette (224/3) dostlar (226/1) var (226/8) her (227/1) ağlamış (227/2) dar (227/3) dedim (229/1-3) dedi (229/1-3) ben (229/3) seven (229/3) kar (230/1) bir yandan ... bir yandan ... (231/1) dünya (231/1) dert (231/2) biz (231/3) ... de kalmadı ...de kalmadı (232/1-2) birisi, birine ... (233/3) sardı sarmaladı ... (235/1) her gün... her gün... (235/2) yol (236/1) sev- (237/3) duymadıysan ... duy... (238/1) bizim (238/2) ... sel... seller ... (238/3) belki ... belki ... (238/3) ile (239/1) ile (240/1) meyva (240/2) ... çiçek ... çiçekten ... (240/2) istersen ... ister ... (240/3)

bir (103/3) diye (103/3) ... sazlar saz mıdır (104/1) ... gözleri de göz müdür (104/2) güzele güzelsin ... (104/3) olur (105/1) ...-miş gibi olurum (105/3) deli deli (106/1-3) canana can (106/3) hancıyla han ... (108/1) beni beni (108/3) değilim (109/1) bir (109/2) bazı ... bazı ... (109/2) ehlinin (109/3) Lokman (112/1) ... el, elimi ... (112/3) kan (113/2-4-6) bir ... bir ... (114/6) su (117/1) ... vardı ... vardı ... vardı (118/1-3) vardı (118/2) öyküler (118/3) ... da mutsuz ... da mutsuz (119/3) sesini (120/1) çal ... çal ... (120/1) budur (120/2) ...-südür bu (120/3) ... Erciş'tedir ... Erciş'tedir (122/1-2) burada (122/4) ... Fırat ... Fırat (124/1)	yamandır, yaman (242/2) ... bir ... bir ... (242/3) dağ (243/3) düştü (243/3) kirpiğin (244/2) ... neler var, neler(245/2) dost (246/2) kimsesizler kimsesine ... (246/3) beni (247/3) hoş sohbetten, hoş ... (249/2) sevgi var (249/3) su (250/1) ... kimdir ... kim (250/2) gönlüm (250/3) ... biter ... biter (251/1) olurum (251/3) eyvah, eyvah (252/1) dalım (252/2) ... var ... var (253/2) gibi (254/2) geldi mi (254/3) verme (257/2) dünya (258/1) yok (260/1) ...-ı var (260/2) suç (260/3) mıydın (261/2) değil (261/3) ... sesi ... sesi (262/2) içinde (262/3) canım ... can... (262/3)

kendinde kendini ... (126/1) bazı ... bazı ... (126/3) ev var (127/1-5) içinde (127/4) kiminde ... kiminde ... (127/5) bir (129/1) aynı ... aynı ... (129/1) gibiyiz (129/3) Yunus (131/1) biz (131/1) göstermiş (131/4) bebeğim, bebeğim (132/1-4) aç (133/3) ... erenler erler (134/2) gibi (135/3) yakın (137/3) hiç ... olmaz (139/1) ... gibi ... gibi (139/1) bazı ... bazı ... (139/2) polis (140/1,3) kovalar (140/2, 4, 6) benim (140/3) selam ... selam ... (140/5) insan (141/1) şart değil ... şart değil ... (141/2) ... dağlar ... dağlar (143/1-3) çare ... çare ... (143/1) kara ... kara ... (143/1) yâra... yâra... (143/2) nara ... nara ... (143/3) ... bende ... bende (144/2)	utan, utan (263/1-4) bu ... bu ... (263/1) ... neresin... nere (263/4) fitne (264/3) gibi (265/1) aşıyor (265/2) bu damlar (267/3) bu ... bu ... (267/3) size (269/1) dert (269/1) olur (269/2) Kars (270/1) yok (270/4) erken (272/1) söz (272/2) yaz- (273/2) hille (273/2) diyorum (273/3) olsam (274/1) ... ağladı ... ağladım (274/1-3) can içinde canan ... (278/1) dostun dostu ... (278/2) bu sevda (279/1-3) feth (281/2) sensin (281/4) sende ... sende ... (281/5) de var (282/3) gibi (282/4) sazla ... sazla ... (282/5) biz (282/5) yeter ... yeter ... (283/1)

... döndün ... dönmedim (145/1-3) şu ... şu ... (146/2) ... olsun ... olsun... (146/4) bir (148/1) beni ... benim (148/2) İster... olsun, ister olmasın (150/1-3) ... yaylaları yaylasam (152/3) bir ulu (153/1) bir ... bir ... (153/1, 3) ... çiğe, çiğden ... (153/2) benim (153/3) boynuzludan boynuzsuz ... (154/4) ... duyarsız, duyan ... (154/1) siz (155/2) var (156/2-4) aynı (157/2) güzel (157/3) türkü benim (157/4) arif (158/1) ede ede (158/2) yaylaları yayladım (158/3) gibi (159/3) ile (160/2) şeytan (160/3) taşla- (160/3) dövizine döviz ... (161/3) güçlensin güçsüz ... (161/6) düşün (161/7) ... huy ... huyundan (162/2) havaaları (162/3) gelince (163/1)	bozuldu (284/5) güzel (285/3) dağıldı (287/1) süsleme ... süslenmez (287/2) canların cananı ... (289/2) ...-da Haydar (289/3) ... bir daha, bir daha (290/1-3) olsan (290/2) sana ... sana ... (290/3) gerdi (291/3) gibi (292/2) söyle ... söylemedi (293/1-5) över ... över (293/5) arama (294/2) bu ... bu ... (294/3) yaptık (294/4) olacak (294/2) ilinden (297/1) kimi ... kimi ... (297/3) beni (298/2) bazı (299/2) ölü (300/2) süsü (302/2) olaydım (302/2) yaşa (303/1) olsun (303/2) ol (304/2) bilir (304/3) biri ... birisi ... (304/3) kim ... kimdir ... (305/2) başka (305/3)

canımı canana (163/2) diye (163/2) ikrar ... ikrarım ... (163/3) gelin (164/1-3) gençler (164/1-2) ara (164/1) el ele (164/3)	sır ... sırrı ... (306/3) kusur (306/3) ... doldurayım dolmadı (307/3) sensiz (308/1) var (308/2) sensin (308/4) gibi (309/3) olur ... olur (310/1) güler (310/2)

Kelimeler veya kelime öbekleri hâlindeki bu tür tekrarlamaların büyük kısmına ise aynı şiirin ayak mısralarında 178 farklı yerde karşılaşılmaktadır:

öğretmen (4/1-3) vur... vur... (5/1-3) sor... sor... (5/1-3) ver... ver... (5/1-3) ... o yandan ... bu yandan (5/1-3) van gölü (7/1-3) niyetine (9/1-3) yoktur (10/1-4) beni (11/1-3) benim (12/1-3) ...-er sefalı (14/1-3) gurbette (15/1-3) geceleri (16/1-4) süphan dağı (17/1-4) eyvah oy (19/1-3) ...-lar içinde (20/1-3) Bağlarbaşı'nda (24/1-4) Mustafa'm (25/3-5) ... sor ...desin sen ağla (27/1-3)	...-ler alevlenir ...-ler de yanar (152/1-3) ... bir ...ucunda (153/1-3) ya ...-ın neyi vardır (156/1-4) ...-amadım vah bana (158/1-3) ...-ir sessiz sedasız (159/1-3) ...-mekten usandım (160/1-3) israf (161/1-12) benim efendim (163/1-3) ...-ine salat ü selam Muhammed (165/1-5) ağlar (170/1-3) olsaydı, gam yemezdim (172/1-3) ...-dim bir çiçek (173/1-3) ...-e yabancı değilim (176/1-3) gibi (178/1-3) ...-r, oy (184/1-3) göçtü (188/1-4) imiş meğer (190/1-3) ...-er sana (192/1-3)

beni de götür (29/1-12)	...-leri güzel (195/1-3)
böyledir (31/1-3)	üstündeymiş (196/1-3)
böyle (32/1-3)	...-lar beni (198/1-3)
olacak (33/1-3)	...-maz hırsızın (200/1-3)
değil (34/1-3)	bu dağlardadır (201/1-5)
ellere kalsın (37/1-4)	...-in senin (204/1-4)
incedeninceden (38/1-3)	gibi (211/1-3)
başka (39/1-4)	...-lar hani (213/1-4)
değil mi (40/10)	...-an ağladı (214/1-6)
incedir (42/1-3)	...-l makberinde (216/1-3)
beni (43/1-3)	bozkurtlar (218/1-4)
olsa (44/1-3)	ağlamış (227/1-3)
inceler (45/1-3)	mi kaldı (228/1-3)
bülbülün (47/1-3)	gönderin (230/1-3)
bana (49/1-3)	...-i dünyanın (231/1-3)
kan dile sevdiğim (51/1-3)	...-a sahip çıkmadı (233/1-3)
çiçekler (53/1-3)	...-meye ne gerek kaldı (234/1-3)
efendim (54/1-3)	yok mudur (236/1-3)
dedi (55/1-3)	...-di de n'oldu (237/1-3)
itdirseği (56/1-5)	bacım (238/1-3)
...-ı hoş gör (57/1-6)	...-in arasındayım (239/1-3)
...-a benzer (58/1-6)	altında (240/1-3)
...-a atmakta maksat ne idi (59/1-3)	...-ken ağlar (242/1-3)
...-a baş indirmem (62/1-3)	...-tı, gelsene (243/1-3)
gördüm (65/1-3)	ver bana sevdiğim (244/1-3)
sevdiğim (68/1-3)	güvenmiyorum (245/1-3)
...-i severim (69/1-4)	...-ine sığındım (246/1-3)
olur (70/1-3)	...-lar var (248/1-3)
olursun sen (71/1-3)	...-den anlayanlar gelsin (249/1-3)
...-sız koyma Allah'ım (72/1-3)	içinde (250/1-3)
...-dim Emrah'ı (77/1-5)	dediğin yerde (251/1-3)

...-i Ahmed'in (82/1-3)	...-ım şahittir bana (252/1-3)
...-im dağlar (84/1-3)	sanar (253/1-3)
...-er ...-mez kapanır (85/1-3)	...-anı göster (254/1-3)
...-unu özledim (87/1-3)	...-lerin öldürdü beni (255/1-3)
...-asın herif (88/1-4)	...-an da ben de olaydım (256/1-3)
...-a düşmüşem (89/1-5)	ediyorsun (257/1-3)
...-i düştü (92/1-3)	değil ki yâr (258/1-3)
geldim (94/1-3)	...-e saçların (259/1-3)
da yoktur (95/1-3)	...-dedir suç (260/1-3)
...-ma güzellerin (96/1-3)	olmasa (261/1-3)
...-dı Van'da (97/1-3)	...-iren yok (265/1-3)
...-leri deli edersin (98/1-3)	...-sı var (266/1-3)
...-lar yâdına düştü (99/1-3)	...-miş aldanmışım (267/1-3)
kokusu var (103/1-3)	...-i demeyeyim mi (268/1-4)
... mıdır (104/1-3)	dalgalar (269/5)
...-diğim zaman (105/1-3)	...-di söyleyin (270/1-4)
farkında mı (108/1-3)	...-şanda hoşlanırım (271/1-4)
...-ıyım söyleyin (109/1-3)	...-ller gibi üzgünüm ben (272/1-4)
... da yaralı ...da yaralı (112/1-3)	...-se beni (274/1-3)
...-tığım günleri unutamadım (114/1-6)	...-ı Siddık Maciter (275/1-4)
...-lar kirli (117/1-3)	kalırsın günün birinde (276/1-3)
oldu (119/1-3)	var ya (278/1-4)
Erciş'tedir (122/1-4)	bu sevda ...-e düşürmüş (279/1-4)
...-lar gider (126/1-3)	...-e gelmez oldu ne diyim (280/1-3)
içinde (127/1-5)	İstanbul (281/1-5)
biz kardeşiz (129/1-3)	Veysel (282/1-5)
Yunus (131/1-4)	...-mış bize ne (283/1-4)
...-anlar bizden değildir (133/1-3)	...-i örnek ettiler (284/1-5)
...-r Allah'ı çağırır (134/1-4)	sizin evde (285/1-4)
...-dırdın yetmez mi felek (135/1-3)	kalmadı (287/1-3)
var ucunda (137/1-3)	...-ı Hazret-i Ali (289/1-3)

gibi (139/1-3)	...-i Hacı Bayram Veli'nin (291/1-5)
...-an insan üstündür (141/1-4)	...-ecek bir gün (292/1-3)
benim (144/1-3)	...-un suçu var (294/1-4)
...-a dil uzattırmam (147/1-3)	...-me karınca (295/1-3)
benim (148/1-3)	...-ıp gittiler (297/1-5)
...-ur giderim (149/1-3)	...tmiyorbegim (301/1-6)
İster ...olsun, ister olmasın (150/1-3)	...l olaydım (302/1-3)
	...l ile yaşa (303/1-3)
	...zden sonradır (304/1-4)
	...eve yer değiştirdi (307/1-3)
	...ar bugünlerde (309/1-3)

Üretim kronolojisine riayet edilerek sıralanmış ayaklardaki bu tekrarlamalar ait oldukları şiirin dörtlük sayısı ile çarpıldığında ortaya çok ciddi bir yekûn çıkmaktadır.

Bütün bunlar âşğın, ahengi sağlamak adına şiirinde tekrarlamalardan –ki bunlardan bazıları tekrar sanatına¹³ aittir- sıklıkla istifade etmeye çalıştığı anlamına gelebileceği gibi kelime kadrosunun darlığına ya da duygu ve düşüncelerini pekiştirme ihtiyacı hisseden bir kişiliğe sahip olduğuna da işaret edebilir. Kelime kadrosunun darlığı söz konusuysa âşğın tekrara düşme tehlikesi de vardır, demektir. Çalışmanın “*Dize Dizini*” başlığı altında ç harfine kadar yapılan küçük bir tarama Poyrazoğlu'nun zaman zaman tekrara düştüğünü göstermektedir:

acıdır, içilmez suyu 121/3

acıdır, içilmez suyu 193/2

âşıklar dilinde bilinen budur 120/2

âşıklar dilinde yâr havaları 162/3

artık yüz hattımda çizgiler yatar 198/1

artık yüz hattımda çizgiler yatar 247/2

¹³ Tekrar sanatına ve âşğın şiirlerindeki bu sanata ilişkin örnekler için “2.1.3.3. Söz Sanatları” başlığına bakılabilir.

aşkın ocağında piş poyrazoğlu 202/3

aşkın ocağında piş, ağır ağır 63/3

balık ile ayran aşısı 93/1

balıkla ayran aşısını 90/2

başka yoldan fayda yoktur 125/2

başka yoldan yoktur fayda 60/1

bebek tüpe girdi, ana şüpheli 232/2

bebek tüpe girdi; nesil bozuldu 284/5

ben bir poyrazoğlu, çok çektim çile 196/3

ben bir poyrazoğlu, derdim ziyade 15/3

beni derde salan dünya 187/1

beni derde saldım turnam 52/1-3

beni derde, gama salma karınca 295/2

bilir misin ağam **sen bu** dağları 201/1

bilir misin gülüm **sen bu** sevdayı 279/1

bir cennettir altın dere harası 74/3

bir cennettir solu, sağı 93/4

bir gün gelir, beni çözenler çözer 33/3

bir gün gelir, sana çatar 299/1

bir gün gelir, savrulacak bedenim 153/3

bir su damlasıydım, kendim taşırdım 104/2

bir su damlasıyım bir sel ucunda 153/1

bir yandan eğitim, **bir yandan** geçim 4/3
bir yandan kar yağar, **bir yandan** dolu 31/1
bir yandan sis tutmuş, **bir yandan** duman 231/1

bir yudum su diye düştü mihnete 27/2
bir yudum su diye yandım, yakıldım 122/1
bir yudum su için gezdim dünyayı 117/1
bir yudum su için yanar durursun 276/2
bir yudum suda boğuldum 172/1
bir yudum suyundan içmem 290/1

bu nasıl ateştir, yürek dağladı 188/4
bu nasıl ateştir, yürek dağladı 24/4

bu zalim gurbetin iptidasında 224/2
bu zalim gurbetin iptidasında 15/2

bülbül aldı yavrusunu, çekildi 243/2
bülbül almış yavrusunu, çekilmiş 197/4

bülbülü zar alır güle şakırken 68/2
bülbülü zar alır, iniler bağlar 16/2

can içinde canan var ya 278/1
can içinde canansın 28/3

cehalet bir dipsiz kuyu 121/3
cehalet bir dipsiz kuyu 193/2

çiçekli, çimenli bağlar 86/2
çiçekli, çimenli, meyveli bağlar 195/2

çok keremler yandı iftirasında 15/2
çok keremler yandı iftirasında 224/2

çöp topladım, yuva kurdum 176/3
çöp topladım, yuva kurdum 228/3

Görüldüğü gibi âşığın şiirleri üzerinde yapılan bu küçük çaplı incelemede bile birçok dizenin aynen ya da birkaç kelime değişikliğiyle tekrar ettiği belirlenmiştir. Bu durum, âşığın yaratıcılık hanesine olumsuz bir puan olarak yansıtılmalıdır.

2.1.2. Kullanılan Nazım Şekilleri ve Türleri

2.1.2.1. Nazım Şekilleri

Araştırmacılar halk şiirinde şekil kavramının dışarıdan görülebilir özellikleri içine aldığını, bu özelliklerin ise kafiye örgüsü, nazım birimi, vezin ve şiirin hacminden ibaret olduğunu belirtmektedirler (Oğuz 2001: 15).

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerine dış yapı özellikleri açısından bakıldığında -1. tabloda da görüldüğü üzere- bunların büyük bir çoğunluğunun/288'inin dörtlüklerle inşa edildiği, geri kalan 22 şiirin ise bentlerden oluştuğu görülmektedir. Bentlerden oluşan 10 şiir (28, 119, 120, 186, 194, 207, 215, 224, 263, 264.) 3 mısraya 2 nakarat dizesi eklenmesiyle; 2 şiir (82 ve 288.) 4 mısraya 1 nakarat dizesi eklenmesiyle; 6 şiir (5, 38, 74, 78, 188, 202.) 4 mısraya 2 nakarat dizesi eklenmesiyle; 4 şiir (93, 113, 140, 183.) de 4 mısraya 4 nakarat dizesi eklenmesiyle yazılmış/söylenmiştir.

Demek oluyor ki, aslında bentlerden oluşan bu şiirlerden 12 tanesi (5, 38, 74, 78, 82, 93, 113, 140, 183, 188, 202, 288.) yine dörtlüklerle oluşturulmuştur. Buna göre âşık, 310 şiirin 300'ünü dörtlüklerle, 10'unu da beşliklerle söylemiş/yazmıştır.

Âşığın bentlerden oluşan 22 şiirinin bent sayısı 74'tür. Geriye kalan 288 şiirin dörtlük sayısı ise 1035 olup hepsinin toplamı 1109 birim yapmaktadır. Birim toplamı şiir sayısına bölüldüğünde 3,57 gibi bir rakam çıkmaktadır ki bu, şiirlerin ortalama üç dörtlük veya bent civarında bir hacme sahip olduğunu göstermektedir. Buna göre âşığın şiirlerinin genel itibarıyla hacimli olmadığı söylenebilir.

Dörtlük veya bent sayısı itibariyle şiirlerin durumuna bakıldığında 208 şiirin üç, 61 şiirin dört, 25 şiirin beş, 7 şiirin altı, 3 şiirin yedi, 2 şiirin 12 dörtlük/bentten oluştuğu fark edilmektedir. Ayrıca 2, 8, 9, 10 dörtlük/bentten oluşan birer tane şiir bulunmaktadır. Dikkat edilecek olursa şiirlerin 294'ünün hacmi üç ila beş dörtlük arasında değişmektedir. Bu sayı Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinin % 94,8'ini üç ila beş dörtlük arasında yazdığını/söylediğini ortaya koymaktadır. Bu da şiirlerin neredeyse tamamının koşma, semai veya divan tarzında söylendiğini göstermektedir.

Şekli oluşturan özellikler –şiirlerin hacmi, mısraların kümelenişi ve hece sayıları- açısından değerlendirildiğinde Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinde genel olarak iki farklı nazım şekliyle karşılaşılmaktadır. Bunlar koşma ve semaidir.

Bilindiği üzere genellikle dörtlükler hâlinde, on bir heceli olarak ve dörtlük sayısı üçle beş arasında değişen tarzda yazılan şiirlere koşma denilmektedir (Albayrak 2004: 333, Artun 2001: 92, Kaya 2010: 445). Âşığın şiirlerinde koşma şeklinin niteliklerini karşılayan şiirlerin sayısı 154 (2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 30, 31, 32, 33, 37, 42, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 53, 54, 55, 59, 63, 65, 66, 68, 69, 71, 76, 77, 80, 84, 85, 87, 88, 97, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 106, 109, 110, 111, 112, 115, 117, 118, 120, 122, 126, 130, 137, 139, 141, 142, 149, 150, 151, 152, 153, 158, 159, 160, 162, 163, 165, 167, 168, 171, 173, 174, 179, 184, 190, 191, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 203, 204, 205, 209, 210, 211, 212, 213, 216, 218, 219, 220, 221, 223, 231, 232, 233, 234, 235, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 252, 254, 266, 268, 269, 270, 273, 275, 276, 279, 280, 283, 286, 287, 289, 291, 292, 294, 295, 300, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309. şiirler)tür. Bentlerden oluşan şiirlerin 10 tanesi (74, 82, 120, 188, 194, 202, 215, 224, 264, 286. şiirler) daha koşmanın bir türevi olarak düşünülüp bu gruba dâhil edilirse bu sayı 164 olacaktır. Bu da âşığın şiirlerinin % 52,5'inin koşma şeklinde söylendiği sonucunu ortaya çıkaracaktır.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun 164 koşmasının dörtlük sayısı ise 539'dur. Bu da koşma başına 3,28 dörtlük demektir. Bu rakam ise âşığın koşmalarının koşma türünün standardı içerisinde fakat alt limitte olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.

Poyrazoğlu'nun şiirlerinde kullandığı bir diğer nazım şekli de semaidir. Semailerin heceli ve aruzlu olmak üzere iki çeşidi bulunmaktadır. Âşık, bunlardan heceli olanı kullanmıştır. Kaynaklara (Albayrak 2004: 466, Kaya 2010: 652) göre

semailler bazı bakımlardan koşmaya benzemektedir ve onlardan sadece mısralarının 8 heceli olması yönüyle ayrılmaktadır. Âşığın şiirlerine bakıldığında semai niteliğini taşıyan 110 (6, 11, 17, 18, 22, 23, 34, 35, 36, 39, 41, 43, 44, 50, 52, 60, 64, 70, 72, 73, 79, 83, 86, 90, 91, 92, 94, 95, 96, 98, 108, 116, 121, 123, 124, 125, 128, 129, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 138, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 154, 155, 156, 157, 164, 166, 169, 170, 172, 175, 176, 177, 178, 181, 182, 187, 189, 192, 193, 206, 208, 217, 222, 225, 227, 228, 229, 230, 236, 237, 248, 249, 250, 251, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 265, 267, 271, 272, 274, 277, 278, 281, 282, 285, 290, 293, 297, 298, 299, 302, 310.) şiirin varlığı göze çarpmaktadır. Bunun yanında bentlerden oluşan şiirlerden 10 tanesi (5, 28, 38, 113, 119, 140, 183, 186, 207, 263.) de semainin bir türevi gibi düşünülürse toplam 120 şiirin semai şeklinde yazıldığı/söylendiği anlaşılmaktadır ki, bu da şiirlerin % 38,3'üne tekabül etmektedir. Bu ise hiç de azımsanmayacak bir orandır. Koşmayla beraber düşünüldüğünde Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinin % 90,8'inin koşma veya semai şekliyle söylendiği ortaya çıkmaktadır.

Semailer toplam 404 dörtlükten oluşuyor. Bu da semai başına 3,36 dörtlük olduğunu göstermektedir.

Kullanılma sıklığı açısından koşma ve semai kadar olmasa da Poyrazoğlu, şiirlerinde destan nazım şeklini de kullanmıştır. Destan nazım şekli ise genellikle hecenin 11 veya 8'li ölçüsüyle hemen her konuda yazılabilmektedir. Dörtlük sayısı 5'ten 150'ye kadar olabilmektedir. Destanlarda herhangi bir durum, nesne, olay veya kavram hikâye etme yoluyla anlatılmaktadır (Çobanoğlu 2000: 3).

Âşığın şiirleri bu açıdan incelendiğinde 22'sinin (1, 29, 40, 56, 57, 58, 61, 67, 75, 81, 89, 93, 102, 114, 127, 161, 180, 214, 226, 284, 296, 301.) destan şeklinde söylendiği görülmektedir. Bu da şiirlerin % 6,7'sinin destan şeklinde olduğunu ortaya koymaktadır.

Destanların toplam uzunluğu ise 154 dörtlüktür. Bu ise destan başına 7,0 dörtlük demektir. Bu da âşığın destanlarının hacim bakımından kısa olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Âşığın şiirlerinde kullandığı bir diğer nazım şekli divandır. Genel olarak dörtlüklerden oluşan divan nazım şeklinin heceli ve aruzlu olmak üzere iki çeşidi bulunmaktadır. Divanlar hece ölçüsünün 14, 15 ve 16'lı kalıplarıyla

yazılabilmektedir (Albayrak 2004: 137, Kaya 2010: 245). Poyrazoğlu, divan şeklinin heceli olanını kullanmıştır. Şiirlere bakıldığında 4 şiirin (62, 78, 107, 253.) divan nazım şekliyle yazıldığı görülmektedir. Divanların toplam kullanılma oranı ise % 1,29'dur. Divan başına da 3,6 dörtlük düştüğü anlaşılmaktadır.

Görüldüğü gibi Poyrazoğlu'nun şiirlerinde büyük oranda koşma ve semai nazım şekli kullanılmışken onlardan daha hacimli bir şekil olan destan ve hece sayısı bakımından daha uzun olan divan şeklinin kullanılma oranı oldukça azdır. Bunun yanında koşma, semai, destan ve divanların hacimlerinin alt limite yakın olması da dikkat çekicidir. Yani âşığın şiirlerinin genel olarak hacimli olmadığı görülmektedir. Burada şiirlerdeki bu kısalığın, âşığın yaratıcılık gücünün zayıflığından, anlatmak istediklerinin özünü verme isteğinden, tekrara düşme korkusundan ya da işlenen konuların kısırlığından ileri geldiği ihtimallerini belirtmekte yarar vardır.

2.1.2.2. Nazım Türleri

Bazı araştırmacılar halk şiirinde nazım türünü belirleyen iki temel unsurun konu ve ezgi olduğunu belirtmektedirler (Oğuz 2001: 15); ancak elde ezginin olmadığı ya da bilinmediği durumlarda türü belirleyecek başka kıstaslar da vardır. Bu kıstaslardan ikisi âşığın şiirdeki anlatım tutumu ve bu tutumun şiirde doğurduğu havadır. Anlatım tutumu “yaratıcı veya icracının dinleyicide uyandırmak istediği duygu ve düşünceleri gerçekleştirme amacına yönelik olarak konuya karşı takındığı (övme, yerme, yerinme, öğüt verme, bilgilendirme, eğlendirme, yas tutturma) gibi geleneksel tavırlar[dır.]” (Boyras 2010: 135-136).

Âşık tarzı şiir geleneğine bu açıdan bakıldığında kullanılan nazım türleri şu şekilde sıralanabilir:

1) Ağıt: Ağıt, “*İnsanoğlunun ölüm karşısında veya canlı-cansız bir varlığını kaybetme, korku, telaş ve heyecan anındaki üzüntülerini, feryatlarını, isyanlarını, talihsizliklerini düzenli düzensiz söz ve ezgilerle ifade eden*” (Elçin 1993: 290) bir halk şiiri türüdür. Bunun yanında ağıtlar sadece ölüm karşısında değil savaş, yangın, sel, deprem gibi doğal afetler ile çeşitli kaza ve hastalıklar karşısında, askere veya gurbete gidenlerin, gelin giden kızların arkasından da söylenmektedir (Artun 2001: 99).

2) Alkışlama: Herhangi bir kişi ya da varlığın iyiliği için yapılan manzum dualardır (Artun 2001: 100, Kaya 2007: 258-267).

3) Bilgileme: Herhangi bir konuda bilgi vermek, bazı bilgileri öğretmek amacıyla söylenen, duygu yönü zayıf olan şiiirlerdir. Bu tür şiiirler üreten şair/âşık, ele aldığı konuyu olabildiğince tarafsız bir şekilde işlemeye çalışır. Bu tür şiiirler öğütlemeye benzemektedir; fakat öğütlemelerde şairin/âşığın açık bir şekilde yönlendirme yapmaya çalıştığı görülür. Bunun yanında bilgilemelerde konu birçok boyutuyla ele alınmaya çalışılırken, öğütlemelerde çoğu zaman konunun sadece bir yönü üzerinde durulmaktadır (Boyras 2010: 141).

4) Dertleme: “*Âşığın başkasına ait dert ve sıkıntıları anlattığı şiiirlerdir. Bu şiiirlerde âşık ya da şair, üçüncü şahıs ya da şahısların dertlerine tercüman olmakta ve onların durumunu ortaya koyarak dinleyici veya okuyucuları onlara acındırmaya çalışmaktadır. Burada dertlerin sebep ve kaynağından çok, onların doğurduğu acılar, sonuçlar üzerinde durulmaktadır.*” (Boyras 2010: 141).

5) Dertlenme: Âşığın kendi çektiği dert ve sıkıntıları anlattığı şiiir türüdür. Bu şiiirlerde âşığın çektiği dert ve sıkıntıları nedeniyle aynı zamanda yakınması, şikâyet etmesi ve kendisine acındırması da söz konusudur. Dertlenmelerde daha çok çekilen dertlerin acı verici sonuçları üzerinde durulmaktadır (Boyras 2010: 141).

6) Güzelleme: Herhangi bir insanın ya da bir varlığın çeşitli yönlerden övüldüğü şiiirlerdir (Artun 2001: 99, Boyras 2010: 142, Kaya 2010: 349).

7) Kargışlama: Bir başka kişinin çeşitli sebeplerle kötülüğünün istendiği şiiirlerdir (Artun 2001: 100, Boyras 2010: 142, Kaya 2010: 150-153).

8) Karşılama: Bu tür şiiirler daha çok âşık fasıllarının başında söylenen merhabalaşma, hoşla/ş/ma adlarıyla da bilinen şiiirlerdir. Âşıklar, dinleyicileri bu tür şiiirlerle “hoş geldiniz” diyerek karşılamakta, sosyal statüsü daha yüksek olan kimselerin isimleri özellikle söylenerek onlara övgüler yapılmakta, bu şiiirlerle aynı zamanda bazı öğütler de verilmektedir. Karşılama ayak dizelerinde genellikle “safa geldiniz”, “hoş geldiniz”, “merhaba” gibi redifler bulunmaktadır (Artun 2001: 190, Kaya 2010: 89).

9) Koçaklama/Yiğitleme: Kahramanlıktan, yiğitlikten bahseden, yiğitleri, kahramanları öven, savaşlarda gösterilen kahramanlıkları dile getiren, coşkulu bir üsluba sahip şiiir türüdür (Artun 2001: 99, Kaya 2010: 441).

10) Öğütleme: Âşık tarzı şiiir geleneğinde bir düşünceyi öğretmek ya da tanıtmayı yaymak amacıyla yazılan nasihat verici şiiirlerdir (Artun 2001: 140). “*Öğütlemelerde*

de bilgilendirmelerdeki kadar yoğun olmasa da bir bilgi aktarımı söz konusudur. Ancak bu aktarım, âşık ya da şairin dünya görüşü doğrultusunda bir ağırlığa ve olumlamaya sahiptir.” (Boyras 2010: 143). Bu bilgi aktarımının yanında âşık, öğütlemelerde bazı uyarı ve ikazlarda da bulunabilir. Dolayısıyla uyarı ve ikaz ifadeleri de öğütlemelerin bir parçası olarak kabul edilmelidir.

11) Öyküleme: Bir olay ya da durumu hikâye ederek anlatan şiir türüdür. Bu tür şiirlerde tahkiye esastır. Olaylar başından itibaren bir düzen içerisinde manzum bir şekilde sunulur. Destanlara benzeyen bir türdür; fakat olaylar daha ayrıntılı bir şekilde ve kronolojik olarak anlatıldığı için destanlardan ayrılır (Kaya 2010: 613).

12) Salavatlama: Güreşçilerin, er meydanının, güreşlerin övüldüğü ve sonunda Hz. Muhammed’e salâvat getirilen şiirlerdir (Artun 2001: 100, Kaya 2010: 632). Salavatlamalara zaman zaman Batı Anadolu’da yapılan deve güreşlerinde de rastlanılmaktadır; fakat bu salavatlamlar daha çok mani tarzında olmaktadır (Boyras 2010: 143).

13) Şikâyetlenme: Âşığı çeşitli şekillerde rahatsız eden kişi veya durumların şikâyet edildiği şiir türüdür. Bu tür şiirlerin dertleme ve dertlenme türleriyle karıştırılma ihtimali vardır. Bu türde daha çok âşığın bizzat çektiği sıkıntıların sebepleri ve kaynakları üzerinde durulurken dertleme ve dertlenmeler çekilen sıkıntıların derece ve sonuçlarına dikkatleri çeker. Ayrıca dertleme ve dertlenmeler daha çok bireysel meselelerden bahsederken şikâyetlenmeler ise toplumsal meseleler üzerine yoğunlaşmaktadır (Boyras 2010: 144).

14) Taşlama: *“Herhangi bir kişi, kurum ya da toplumun yanlışlarını, aksayan yönlerini, gülünç taraflarını alaycı bir dille eleştiren şiirlerdir. Buna göre içerisinde eğer alay barındırmıyorsa bir şiir, birtakım şeyleri eleştirmiş olsa bile taşlama değildir. Dolayısıyla taşlamaların olmazsa olmazı, alay ve eleştiriye bir arada bulunduruyor olmasıdır.”* (Boyras 2010: 144).

15) Uğurlama: Âşık fasıllarının sonunda âşıkların birbirlerini ve dinleyicileri övdükleri, kusurlardan dolayı af diledikleri, genellikle “güle güle”, “hoşça kalın güle güle”, “size güle güle bize elveda” gibi ayakları kullandıkları şiirlerdir (Kaya 2010: 95).

16) Varsağı: Türkiye, Azerbaycan ve Türkmenistan’da söylenen, ele aldığı konuları yiğitçe bir eda ile işleyen, içerisinde “behey, bre, hey gidi” gibi ünlemler barındıran,

koşma ve semailerden ezgileri yönüyle ayrılan şiir türüdür (Kaya 2010: 756-757). Konuları itibariyle koşma ve semailere benzeyen varsağılar, koçaklama söyleyen âşıkların bakış açısı ve üslubuna sahiptir. Onlardan sadece işledikleri konular itibariyle ayrılmaktadır. Varsağılar duygudan ziyade aklın, bireysellikten ziyade toplumsallığın ve aşktan ziyade gururun daha fazla ön plana çıktığı şiirlerdir (Boyras 2010: 145).

17) Yalanlama: Âşıkların gerçekleşmesi mümkün olmayan hususlardan bahsedip inanılmaz yalanlar söyledikleri şiir türüdür. Âşıkların hem yaratıcılık güçlerini gösterdikleri hem de eğlendirmeyi sağladıkları şiirlerdir (Artun 2001: 100, Kaya 2010: 767).

18) Övgüleme: Herhangi bir insan ya da varlığın çeşitli bakımlardan övüldüğü şiirlerdir. Bu şiir türü güzelleme türüne benzese de aralarındaki fark âşığın güzellemede ele aldığı varlığın sadece güzel yönlerini belirtmekle kalması; övgüleme deyse o varlığın güzelliklerini belirtmesinin yanı sıra bir de bu güzelliklerden dolayı övme ve övünme edası takınmasıdır.

19) Arzulama: Âşıkların bir olay veya bir durumun gerçekleşmesi yönündeki istek ve dileklerini anlatan şiirlerdir.

20) Müjdeleme: Bir kimseyi ya da toplumun bütününe ilgilendiren konularda sevindirici öngörüler içeren, umut aşıl原因ıcı haberler veren şiirlerdir.

21) İstekleme: Âşıkların öldükten sonra geride kalanlardan yapılmasını istedikleri şeyleri anlattıkları şiirlerdir. Bu tür şiirlerde âşıkların vasiyet niteliğinde olan veya olmayan istekleri bulunabilir.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirleri, nazım türleriyle ilgili olarak yukarıda verilen bilgiler çerçevesinde değerlendirildiğinde bunların 16 ayrı nazım türüne ilişkin örnekler sunduğu görülmektedir. 1. tablodaki verilere göre Âşık Poyrazoğlu'nun şiirlerinde karşılaşılan nazım türleri ve bunların kullanılma sıklıkları şu şekildedir:

Dertlenme 81 kez	Ağıt 14 kez	Alkışlama 2 kez
Öğütleme 53 kez	Bilgileme 10 kez	Arzulama 1 kez
Güzelleme 50 kez	Dertleme 9 kez	Kargışlama 1 kez
Övgüleme 33 kez	İlahi 5 kez	İstekleme 1 kez

Taşlama 23 kez	Koçaklama 3 kez	
Şikâyetlenme 21 kez	Müjdeleme 3 kez	

Görüldüğü üzere kullanılma sıklığı bakımından bu türlerin büyük çoğunluğunu, tüm şiirlerin % 84,1'ini dertlenme, öğütme, güzelleme, övgüleme, taşlama ve şikâyetlenme şiirleri oluşturmaktadır. Bu bilgi, Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerini daha çok kendi dertlerini dile getirmek, çeşitli güzellikleri övmek, bazı konulardaki öğütlerini vermek ve kimi toplumsal konu ve durumlar hakkındaki eleştirilerini sıralamak amacıyla söylediği/yazdığı anlamına gelmektedir.

Nazım türlerini, güzellik algısının ya da çatışma olgusunun ortaya çıkardığı türler olarak ikiye ayırmak mümkündür. Güzellik algısı alkışlama, bilgileme, güzelleme, ilahi, karşılama, öyküleme, övgüleme, müjdeleme, salavatlama ve uğurlama adı verilen türleri ortaya çıkarırken çatışma olgusu da ağıt, dertleme, dertlenme, kargışlama, koçaklama, öğütme, şikâyetlenme, arzulama, taşlama ve varsağı türlerinin doğmasını sağlamıştır (Boyras 2010: 150).

Poyrazoğlu'nun şiirlerine bu açıdan bakıldığında onun 310 şiirinden 207'sinin çatışma olgusunun; 103'ünün ise güzellik algısının eseri olduğu görülecektir. Buna göre âşığın yaratıcılığının genellikle çatışma olgusu tarafından tetiklendiği ve âşığın hayatındaki birçok şeyin istediği gibi gitmediği söylenebilir.

1. tablodan da görüleceği üzere güzellik algısının Âşık Poyrazoğlu'na ürettirdiği şiirlerin 50'si güzelleme, 33'ü övgüleme, 10'u bilgileme, 5'i ilahi, 3'ü müjdeleme ve 2'si de alkışlama türündedir. Güzelleme ve övgüleme türündeki şiirlerin büyük çoğunluğu da insan (4, 6, 69, 76, 77, 131, 140, 144, 150, 204, 215, 217, 220, 238, 249, 282, 288.); tabiat, memleket (7, 17, 53, 74, 93, 97, 122, 128, 143, 157, 184, 195, 201, 225, 281.); vatan, millet ve bayrak (41, 48, 120, 129, 142, 151, 208, 219, 308.); Allah, Peygamber (29, 35, 80, 82, 165, 246, 250, 302.); dört halife, Ehl-i Beyt ve diğer din büyükleri (18, 45, 289, 291.) ve anne (83.) gibi mefhumlarla ilgilidir. Bunların yanında Poyrazoğlu'nun sevgiliyle (8, 14, 49, 96, 98, 104, 173, 189, 229, 251, 255, 274, 293.) ilgili olan şiirleri de vardır. Buradan hareketle Ahmet Poyrazoğlu'nun insan sevgisiyle dolu, millî ve dinî kimliğini ön plana çıkaran bunun yanında beşerî aşkı da önemseyen bir âşık olduğu sonucuna ulaşılabılır.

Âşığın kendi beni ile yaşananlar arasında ortaya çıkan çatışma, onun bazen dert yanmasını, bazen şikâyet etmesini, çözümün olmadığı durumlarda bazen bedduaya sığınmasını, kimi zaman kendini tutamayarak ağlamasını, bazen bu olaylara cesaretle karşı koymasını, kimi zaman o durumların düzelmesi için büyük bir istek duymasını, bazen de nasihat çekme ihtiyacını hissetmesini sağlamış böylece bu tutumlarla birlikte dertlenme, öğütleme, taşlama, şikâyetlenme, ağıt, dertleme, koçaklama, arzulama ve kargışlama gibi nazım türleri ortaya çıkmıştır.

İnsan, kendisine acı veya sıkıntı veren, hedeflerine ulaşmasını engelleyen varlık ya da durumlarla açıktan veya gizli, doğrudan ya da dolaylı bir biçimde mücadele eder. Bu acıyı ya da sıkıntıyı veren güçler eğer güç yetirebilecek cinstense onun karşısında hiç çekinmeden doğrudan çıkar, değilse pasif bir direniş sergileyerek teslimiyetçi bir ruh hâline bürünür. Ancak bu halde bile bir memnuniyetsizlik, durumu tersine çevirme düşüncesi söz konusudur. Burada sözü edilen mücadele yöntemlerinden hangisinin tercih edileceği, mücadele eden ve edilenin gücü ve karakterine bağlıdır. İşte bu mücadele biçimleri âşık tarafından şiire yansıtılmaktadır.

Yine 1. tablodan anlaşılacağı üzere çatışma olgusunun doğurduğu şiirlerden 81'i dertlenme, 53'ü öğütleme, 23'ü taşlama, 21'i şikâyetlenme, 14'ü ağıt, 9'u dertleme, 3'ü koçaklama, 1'i de arzulama ve kargışlama türündedir. Bu türlerin oluşmasını sağlayan mücadele biçimlerine göz atıldığında pasif direnişin ağırlıkta olduğu görülmektedir. Çünkü dertleme, dertlenme ve şikâyetlenme türleri pasif direnişin şiirdeki tezahürleridir ve bunların toplamı 111'dir. Buna göre âşığın şiir düzleminde hayatla yürüttüğü mücadelenin yarısından fazlası pasif direniş içindedir ki, bu da âşığın hayat karşısında yenilmiş ve çaresiz bir vaziyette olduğunu göstermektedir.

Öğütleme, taşlama ve koçaklama türündeki şiirleri ise âşığın hayat mücadelesinde sadece pasif direnişi kullanmadığını, zaman zaman açık mücadeleye de girdiğini göstermektedir. Adı geçen türdeki şiirlerin miktarına -76- bakıldığında âşığın mücadelesinin üçte birinden fazlasını açık biçimde yürüttüğü görülmektedir. Âşık, arzulanan durumlara kavuşabilmek için hep birlikte mücadele etmek gerektiğini idrak etmiş olmalı ki, söz konusu mücadelenin büyük bir kısmı için -50 şiirde- toplumun bireylerini yardıma çağırılmaktadır. Yani onlara nerede, ne zaman ve nasıl davranılması gerektiği konusunda öğütler vermektedir. Âşık, açıktan

mücadelenin yirmi üçünü hiciv yani taşlamayla yürütürken, üçünü de doğrudan cesaretiyle yani koçaklamayla yapmaktadır.

Dertlenme türünde kendini gösteren pasif direnişin az bir kısmı toplumsal (113, 172, 196, 258, 262.) konularla ilgiliyken büyük bir kısmı hayatın getirdiği sıkıntılar (5, 19, 20, 55, 92, 102, 130, 135, 138, 159, 160, 175, 176, 199, 247, 252, 272, 309.), aşk (8, 12, 27, 31, 32, 51, 106, 107, 115, 119, 152, 166, 179, 190, 198, 228, 236, 244, 257, 276, 277, 286, 290.) ve gurbet (15, 84, 87, 90, 94, 95, 99, 100, 112, 171, 194, 224, 256, 269.) gibi daha çok ferdî konularla ilgilidir. Âşığın daha çok kendini ilgilendiren konularla dertlenmesi onun ferdî yanı ağır basan bir kişi olduğunu göstermektedir.

2.1.3. Anlatım Özellikleri

Âşık tarzı Türk şiiri, yüzyıllar içerisinde kendine özgü anlatımını oluşturmuştur. Bu anlatım içerisinde âşıkların duygu ve düşüncelerini anlatırken kelimelerle kurdukları ilişki onların üsluplarını belirlemektedir. “*Dili özel ve özgün bir kullanım biçimi olan üslup, konuyu, duygu, düşünce ve hayalleri anlatış, ifade ediş, dile getiriş tarzıdır. Bir şairin kendine özgü tutumu, deyişi, söyleyiş biçimi onun üslubunu verir.*” (Çetin 2011: 197). Bu tanımdan yola çıkılarak dilin, üslubun çok önemli bir parçası olduğu anlaşılabilir. “*Zira dil, edebiyatta üslubun hammaddesidir.*” (Boyraz 2010: 152). Bu nedenle anlatım özellikleri incelenirken söz varlığı, cümle yapısı, konuşma dili unsurları, dil sapmaları gibi dile ait unsurların yanında anlatım tutumu türleri ve söz sanatları da ele alınmalıdır.

2.1.3.1. Dil Yapısı

Şiir dili, bir milletin günlük konuşma dilinin dışında özel bir sanat dilidir. Şair, bu dili sanatkâr bir bakış açısından kendine özgü bir biçimde üretir (Çetin 2011: 167). Âşık tarzı Türk şiirinde hem gelenekten gelen bir dil, hem de âşığın kendine özgü bir dili vardır. Âşık, bu dili oluştururken yerel söyleyiş şekillerinden, atasözlerinden, deyimlerden, ikilemelerden vs. yararlanır. Dolayısıyla dil yapısı incelenirken bu başlıkların ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir.

2.1.3.1.1. Söz Varlığı

Her âşığın bir söz varlığı vardır ve âşıklar bu söz varlıklarını yetiştikleri gelenek çevrelerinden, yaşadıkları ortamlardan ve aldıkları eğitimlerinden elde

etmektedirler. Genellikle halkın içinde doğup büyüdüğü için de onların dillerini ve kelime dağarcıklarını kullanırlar. Bunun sonucu olarak da genellikle açık ve sade bir dile sahiptirler.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu, Van'ın Erciş ilçesinde doğup büyümüş ve 34 yaşına kadar da burada kalmıştır. Dolayısıyla onun kelime kadrosunun temeli, bu yörenin kelime dağarcığıyla atılmıştır. Bu kelime kadrosuna âşığın büyükbabası Hafız Asker Efendi'nin Kadiri tarikatına mensup olması ve Erciş yöresi zakir başlarından olması, babası Enver Hoca'nın dinî konularda oldukça bilgili olması ve evlerinin bir bölümünün zikirhane olarak kullanılarak her hafta burada yöre eşrafından kimselerin katılımıyla zikirler ve tasavvufî sohbetler yapılması Poyrazoğlu'nun dinî hikâye ve terminolojiye de hâkim olmasını sağlamıştır. Aynı zamanda Ahmet Poyrazoğlu'nun âşıklık yeteneği olan bir aile içinde doğup büyüüp, çevre yörelerin ünlü âşıklarıyla tanışması ve onların sohbetlerinde bulunması âşık tarzı şiir geleneğinin kelime hazinesini de yakından tanımasını sağlamıştır.¹⁴ Bunların yanında âşığın öğretmen lisesinde okuyup öğretmen olması ve daha sonradan Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesinde lisans öğrenimini tamamlaması, İstanbul gibi büyük bir şehre göç etmesi ve burada birçok âşıkla tanışıp onların meclislerinde bulunması ayrıca okumayı ve araştırmayı seven bir kişiliğe sahip olması onun söz varlığını oldukça zenginleştirmiştir. Bu zenginleştirmeye rağmen onun sade bir dile sahip olduğu söylenebilir. Çünkü kullandığı kelimelerin büyük çoğunluğunun günlük konuşma dilinden alındığı görülmektedir.

Âşık Poyrazoğlu, şiirlerinin tamamında 2903 farklı kelime kullanmıştır. Bu kelimelerin 529'u fiillerden oluşmaktadır. Bu verilerin 310 şiiri olan bir âşık için söz varlığının darlığı ya da genişliği noktasında ne ifade ettiğini ortaya koyabilmek için Âşık Furkanî'nin söz varlığına bakılabilir. Çünkü elde Şeref Boyraz'ın "*Furkanî'nin Şiir Evreni Bağlamında Bir Monografi Denemesi*" başlıklı çalışmasından başka yararlanılabilecek bir inceleme yoktur.¹⁵ Bu çalışmaya göre Âşık Furkanî, 128 şiirde 2670 farklı kelime kullanmıştır ve bu kelimelerin 622'si fiildir (Boyraz 2010: 153). Bu verilere göre Âşık Poyrazoğlu'nun söz varlığının çok da geniş olmadığı gibi bir

¹⁴ Bu konularda geniş bilgi için çalışmanın "Birinci Bölümü"ne bakılabilir.

¹⁵ Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun söz varlığının değerlendirilebilmesi için tek bir âşığın söz varlığıyla karşılaştırılması tabii ki yeterli bir ölçüt değildir; ancak bu karşılaştırma en azından bir fikir verebilir.

yorum yapılabilir, zira 128 şiiri olan bir âşık, 2670 farklı kelime kullanmışsa 310 şiiri olan Poyrazoğlu'nun kullandığı 2903 kelime fazla değildir. Bu, Poyrazoğlu'nun aynı kelimeleri tekrar tekrar kullandığı anlamına gelecektir.¹⁶ Bu da âşıklık kudreti için olumsuz bir durum teşkil etmektedir.

2903 kelimedenden 529'unun fiil olması ise Âşık Poyrazoğlu'nun şiirlerinde fiilleri sık kullandığı anlamına gelmektedir. Çünkü fiiller haricindeki 2374 farklı sözcüğün içerisinde isim, sıfat, zamir, zarf, edat, bağlaç ve ünlem gibi yedi farklı türde kelime bulunmaktadır. Ayrıca sözcükler kullanım sıklığı açısından değerlendirildiğinde fiillerin yaklaşık 3500 kez kullanılmasıyla diğerlerine açık bir üstünlük sağladığı görülmektedir.

Âşığın şiirlerinde zaman zaman mahallî kelimelere yer verdiği görülmektedir: *şivan, poşi, bulak, çevrüşmek, kırlama, bar, serkâr, didmek, mahraba, tula, eze, kelef kelef, çiğnem çiğnem, kür, vayamamak, tırhes, kesek, iskat, efe, söh özeği, kuylamak, sinmek, kada, tuman, kile, cingirtma, murtuğa, şile, helise, helim, çortti, kurut, zahma, çakılmaz, keledoş, cılbır, fetir, keysefe, korava, mumbar, kavurga, hedik¹⁷* gibi. Bu kelimeler Poyrazoğlu'nun doğup büyüdüğü ortama ait bilgiler vermektedir. Aynı zamanda âşık, bu kelimeleri kullanmakla onların canlı kalmasına katkıda bulunmakta ve ulusal düzleme taşınmasını sağlamaktadır.

İnsanların içinde buldukları çağdan kopuk yaşaması ve ondan ayrı bir hayat sürmesi düşünülemez. Buna bağlı olarak o çağ ve yaşam şartları insanları mutlaka etkileyecektir. Bu bağlamda Ahmet Poyrazoğlu da yaşadığı zamanın şartlarından ve gelişmelerinden ayrı kalmamıştır. Dolayısıyla o da şiirlerinde yaşanan çağ ve teknolojinin beraberinde getirdiği yeni kelimeleri kullanmıştır: **depozit** (61/4), **cunta** (61/6), **pepsi** (61/6), **kola** (61/6), **fanta** (61/6), **füze** (67/4, 261/2), **merih** (294/2), **çet**(284/3), **virüs** (284/3), **hormon** (301/1), **sera** (301/2), **sunî gübre** (301/2), **internet** (301/3), (kredi kartı) **ekistra**(sı) (301/4), **kontur** (301/5), **benzin** (101/3), **mazot** (101/3), **şampiyon** (102/3), **katsayı** (102/2), **enfilasyon** (102/3), **fino** (köpek) (127/3, 280/3), **gitar** (162/2), **lens** (189/2), **oje** (189/2), **ruj** (189/2), **limit** (202/3), **sinyal**(202/4), **parazit** (205/2), **İMeFe** (212/3), **atom** (214/2, 222/2), **molekül**

¹⁶ Tekrarlamalar konusunda geniş bilgi için çalışmanın “2.1.1.5. Tekrarlamalar” başlığına bakılabilir.

¹⁷ Söz konusu mahallî kelimelerin anlamları için çalışmanın “Sözlükçe” kısmına bakılabilir.

(222/2), **diskotek** (230/3), **tüpbebek** (232/2), **balans** (241/4), **petrol** (261/3), **kuşgırıbi** (280/3), **mikrop** (283/1), **alerji** (283/4) gibi.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinde görülen bir başka husus ise sık sık **arş-ı âlâ** (165/4), **âşık-ı rindane** (62/1), **aşk u sevda** (138/2), **bağ-ı gülşen** (62/1), **bargâh** (63/3), **beyt-i mevla** (116/3), **buse** (229/1), **Cenab-ı Server** (235/3), **cennet-i meva** (40/3), **çar-ı yâr** (165/2), **çark-ı felek** (35/1), **çeşm-i mah** (32/2), **çeşm-i mest** (305/2), **dem-i devran** (29/2), **destgir** (62/3), **dil-i şeyda** (227/2), **diyar-ı gurbet** (199/1), **ellem gullem dek dubara** (200/2), **encam** (13/3), **evlad-ı resul** (29/2, 6, 124/2), **firkat** (253/2), **gayb-ı ricâl** (204/4), **Hazret-i Fahr-i Kâinat** (39/2), **hazret-i Kur'an** (278/2), **ilm-i hikmet** (148/1), **ilm-i Kur'an** (58/3), **insan-ı kâmil** (57/2, 76/3, 141/3), **kadr-i ilahi** (289/1), **kisbet** (138/2), **kisb u kâr** (119/2, 228/2, 236/2), **lâmekân** (40/10), **leb** (244/1), **levh-i mahfuz** (246/1, 306/1, 78/3), **lütf-i hüda** (62/1), **müjgân oku** (304/1), **nahak** (248/1), **sırr-ı izan** (289/2), **sırr-ı Kur'an** (289/1), **şehid-i Kerbela** (29/6), **takdir-i süphan** (275/3), **türap** (144/1), **ukba**(144/2), **ülfet** (253/1), **yed-i kudret** (3/2), **zehr-i mar** (49/2), **zeval** (65/2) gibi Arapça, Farsça kelime ve tamlamaların kullanılmasıdır. Bu kelime ve tamlamalar, âşığın Osmanlı Türkçesine kısmen aşına olduğuna bir işarettir.

2.1.3.1.2. Cümle Yapısı

Cümle, “*Bir yargı bildirmek için tek başına çekimli bir fiil veya çekimli bir fiille kullanılan kelimeler dizisi*” (Türkçe Sözlük 2005: 377) demektir. Bir edebî ürünün cümle yapısı onu nesir veya şiire yaklaştırma özelliğine sahiptir. “*Şiir ve nesir iki ayrı türdür. Aralarındaki en önemli fark da kuruluşlarıdır. Nesir, tamamlanmış, anlamı açık hüküm, tasvir ve tanımlama cümlelerinden oluşur ve genellikle kuru ve düz bir söylenişi vardır. Şiirin nesirden ayrılan en önemli yanı, ahenkli bir şekilde söylenmeye elverişli kuruluşudur. Dolayısıyla şiirde mısraları nesre özgü bir cümle mantığıyla düzenlemek ahenksizliği doğurur. Özellikle şiirde mısraları hüküm ifadeleriyle bitirmek ahengi yok eder.*” (Çetin 2011: 190).

Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirleri cümle yapısı bakımından incelendiğinde her şeyden önce onun dizelerinin her birinin genellikle bir, nadiren de iki cümleden oluştuğu görülmektedir. Bazı şiirlerde ise -353 yerde-

Poyrazoğlu, tükenmez mal bulsan da,

Her gün felekten bir gece çalsan da,

Tüccar, vali, bakan, paşa olsan da,
Koyarlar mezara er niyetine. (9/3)

Çiçeklerden, yapraklardan, dallardan,
Hasret dolu, özlem dolu yıllardan,
Sıladan gurbete giden yollardan,
Kim bilir, kaç defa sordum Emrah'ı? (77/2)

Poyrazoğlu dolanırken,
Gözyaşlarım bulanırken,
Âleme dert bölünürken,
Bana yüzde yüzü düştü. (92/3)

Bir yamacın, bir yaylanın, bir yarın,
Bir nenni tutturana dertli rüzgârın,
Kaynağı kuruyan susuz pınarın,
Bir hasretlik sinesini dağlar, oy! (184/2)

örneklerinde olduğu gibi cümleler tek bir dizede bitmeyip iki, üç ve hatta dört dizede tamamlanmıştır. “Anjanbman” adı verilen bu tür dize kuruluşlarını sağlamak nispeten zordur. Çünkü bu tür cümleler daha derin düşünmeyi gerektirmektedir. Bu örneklerin sayısının az olmaması aynı zamanda Poyrazoğlu'nun şairlik gücünü göstermektedir.

Cümlenin birden fazla mısraya yayıldığı şiirlerde genellikle cümle, öğelerin dizilişi açısından daha önceki mısra da başlayıp sonrakinde sona ermektedir. Bu da Türkçenin cümle yapısına uygun bir durumdur. Fakat bazı (4/3, 7/1, 17/4, 25/1, 53/2, 96/1, 3, 105/1, 2, 3, 113/1, 125/1, 128/1, 2, 3, 4, 132/4, 136/1, 2, 3, 151/3, 153/3, 166/1, 174/1, 2, 178/1, 2, 3, 181/1, 2, 3, 4, 208/1, 3, 220/1, 2, 3, 4, 238/3, 250/2, 251/1, 259/2, 261/1, 2, 3, 269/1, 275/1, 2, 282/5, 291/1, 2, 3, 4) yerlerde

Bakması ibadettir,
Yüzüne güzellerin. (96/1)

Ruhumdaki sıkıntılar def olur,

Dostun huzuruna vardığım zaman. (105/1)

Hızlı hızlı yürüyorum,

Yirmi birinci yüzyıla.

Umutlarla varıyorum,

Yirmi birinci yüzyıla. (136/1)

örneklerindeki gibi yüklem, daha önceki dizede, cümlelerin geri kalan kısımları ise sonraki dize ya da dizelerdedir. Bunu sağlamak kısmen zordur; çünkü bu, Türkçedeki düz cümle kuruluşuna aykırı bir durumdur. Bu aykırılıklar aynı zamanda düz cümleyle boğulmuş bir şiire yeni bir renk katmış olacaktır.

Türkçe cümleler yüklemine göre isim ve fiil cümlesi, öğelerinin dizilişine göre de kurallı ve devrik cümle olmak üzere ikişer gruba ayrılmaktadır. İsim cümlelerinde isimleri, ek fiil denilen imek cevher fiili yükleme dönüştürmektedir ve bazı durumlarda fiilin gerektirdiği çekim eklerine yer verilmemektedir. Bu durum şiiri bir fazlalıktan arındırdığı için avantaj sağlamaktadır (Boyras 2010: 156). Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinde yer yer bunun örneklerine rastlamak mümkündür: “*Poyrazoğlu der ki encamın kabir. (13/3)*”, “*Şanlı tarihine kurban. (41/3)*”, “*Sefil Poyrazoğlu aşkın dalgıcı. (45/3)*”, “*Dost selamı esen yelde. (95/3)*”, “*Feryadı turna sesinden. (182/3)*”, “*Nefret, sevginin tersi. (267/2)*” vs.

Kurallı yani düz cümle, öznenin başta, tümlecin ortada, yüklem sonunda olduğu cümleyi ifade etmektedir. Yüklem cümlelerin sonunda olmadığı cümlelere ise devrik cümle denilmektedir. Cümlelerin kurallı ya da devrik olması şiirin üslubu ve ahengini önemli oranda etkilemektedir. Düz cümleler daha çok nesrin bir özelliğidir. “*Nesir için geçerli olan dilbilgisi kurallarına uyma zorunluluğu, şiir için geçerli değildir. Şiirin söz dizimi, nesirden farklıdır. Şiirde dilbilgisi kurallarına tam anlamıyla bağlılık aranmaz.*” (Çetin 2011: 191). Kurallı cümlelerin üslubunda bir kuruluk sezilirken devrik cümleler kimi zaman şiire bir ahenk katmaktadır.

Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinde hatırı sayılır miktarda düz cümleyle tesadüf edilmektedir. Eğer bir yanlışlık yapılmadıysa 4579 dizenin 1978'i düz cümleden oluşmaktadır ki, bu da dize toplamının % 43,1'ine tekabül etmektedir. Düz cümlelerin şiirlerin üretim dönemlerine birbirine yaklaşık oranlarda dağıldığı görülmektedir. Bu bilgi, düz cümlelerin şiirdeki ahengi azalttığı bilgisinden hareketle

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinin kısmen nesir üslubuna yaklaştığını göstermektedir.

2.1.3.1.3. Konuşma Dili Unsurları

Âşıklar şiirlerinde kendilerine özgü ifadelerin yanında gelenekten gelen, toplumun uzun yıllardır kullandığı ifadelere de yer verirler. Bu ifadeler içinde atasözleri, deyimler, ikilemeler, vecizeler vs. vardır. Kimi âşıklar bu tarz kalıplaşmış ifadeleri çok sık kullanırken kimileri bunlara fazla başvurmazlar. Konuşma diline ait bu ifadeleri çok sık kullanan âşıkların kendilerine özgü bir dil oluşturamadıkları söylenebilir. Bu tarz ifadelere Poyrazoğlu'nun da sık sık başvurduğu görülmektedir.

2.1.3.1.3.1. İkilemeler

“Anlamı güçlendirmek için aynı kelimenin tekrarlanması, anlamı birbirine yakın, karşıt olan veya sesleri birbirini andıran kelimelerin yan yana kullanılması” (Türkçe Sözlük 2005:948) demek olan ikilemeler, şiirde ahengi sağlamak, anlamı pekiştirmek ya da herhangi bir fikri, duyguyu vurgulamak için kullanılır. İkilemeler farklı şekillerde oluşturulmaktadır: 1. Aynı kelimenin tekrarıyla, 2. Zıt anlamlı kelimelerin tekrarıyla, 3. Eş/yakın anlamlı kelimelerin tekrarıyla, 4. Herhangi bir ses, ek veya kelime ilavesiyle.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun ikilemelerden çok sık istifade ettiği görülmektedir. Bu örneklerin arasında *kelef kelef* (243/2), *tezer tezmez* (166/3) gibi yöresel kullanımlar da vardır. Bu ikilemelerin çoğunluğu da aynı kelimenin tekrarıyla oluşturulan ikilemelerdir. Âşığın şiirlerinde kullandığı ikilemeleri ve geçtiği yerleri şu şekilde sıralamak mümkündür:

1. Aynı Kelimenin Tekrarıyla Oluşturulanlar:

adım adım (60/4, 191/2)	dertli dertli (64/2)
ağır ağır (62/1-3)	dolana dolana (266/3)
avuç avuç (94/2, 210/1, 256/2)	döne döne (36/1)
ayrı ayrı (10/2, 67/3, 92/1)	döşene döşene (125/3)
bucak bucak (60/2)	duman duman (106/1)
büküle büküle (171/2)	ede ede (179/2)
çeşit çeşit (10/2, 78/1, 253/2)	elvan elvan (10/3, 171/2)
çiçek çiçek (253/2)	gram gram (174/2)
çiğnem çiğnem (274/3)	gizli gizli (174/2)

gonca gonca (146/2)	lime lime (147/3)
göz göz (11/1, 184/1)	oluk oluk (146/1)
güle güle (186/1)	pare pare (7/3, 25/2)
harıl harıl (175/2)	sallana sallana (14/2)
hece hece (282/2)	sara sara (132/2)
hızlı hızlı (136/1)	serin serin (29/1)
içip içip (248/3)	sıra sıra (92/2)
ince ince (297/3)	şarıl şarıl (137/2)
inceden inceden (38/1, 38/2, 38/3)	tek tek (292/3)
kapı kapı (58/5)	top top (38/1)
karış karış (60/4, 231/3)	usul usul (29/6, 124/2)
kaşık kaşık (131/1)	yana yana (36/1, 143/3)
katar katar (247/2)	yanıp yanıp (248/2)
kelef kelef (243/2)	yavaş yavaş (22/3, 247/1-3, 276/2)
kıvrım kıvrım (142/1)	yavaştan yavaştan (79/1-3)
korka korka (235/1-3)	yöre yöre (161/6)
köşe köşe (60/2)	

2. Zıt Anlamlı Kelimelerin Tekrarıyla Oluşturulanlar:

aç tok (281/3)	içi dışı (272/3)
akıllı deli (127/5)	iniş yokuş (87/1, 126/3)
alt üst (94/1)	kâr zarar (174/2)
az çok (117/2)	öldü dirildi (40/9)
dost düşman (33/2, 91/3)	savaşta barışta (220/3)
enişli yokuşlu (194/1)	soldan sağa (56/4)
fakir zengin (233/3)	tepeden tırnağa (294/3)
gece gündüz (78/1, 178/3, 200/2, 282/1)	uzun kısa (2/2)
güzel çirkin (43/3, 58/3, 181/4)	yaz kış (17/3, 65/1, 294/4)
	zengin fakara (154/1, 240/3)

3. Eş/Yakın Anlamlı Kelimelerin Tekrarıyla Oluşturulanlar:

al kızıl (40/7)	aş ekmek (206/3)

âşıktan maşuğa (103/1)	gelmiş geçmiş (33/3)
bacı kardaş (170/2)	gelinler kızlar (53/3)
bağ bahçe (47/2, 62/2, 87/3, 122/2, 137/2, 294/3)	haramdan hileden (213/2)
boz bulanık (57/3)	hayal düş (71/1, 201/3, 239/1, 286/1)
bugün yarın (258/2)	hayal hülya (69/4)
cin şeytan (89/3, 212/4)	huya suya (30/3)
çöl sahra (80/2)	kabahat suç (231/3)
dağı ovayı (1/2)	kapı baca (282/1)
dağ taş (13/2, 32/2, 155/4, 214/4)	kar kış (11/3)
davul zurna (162/3)	kara kuru (89/4)
davullu zurnalı (232/3)	kin nefret (213/4, 258/1)
dereler ırmaklar (16/2)	kirpik kaş (244/2)
dert keder (55/1, 231/2, 265/2)	koyun kuzu (256/1)
dursuz duraksız (232/3)	koyunlu kuzulu (122/2)
düğün dernek (258/1)	köz kül (152/1)
eğri büğrü (58/5)	kuş (ile) kurt (296/4)
eşe dosta (249/1)	mal mülk (297/4)
eşten dosttan (146/4)	nazda niyazda (37/3, 245/3)
ev bark (5/2, 94/1, 297/4)	ordan burdan (142/4)
fitne fesat (264/1)	şan şöret (8/3, 193/3, 212/1,3, 223/2)
fitneden şerden (264/3)	toz duman (37/3, 139/3, 245/3, 266/2)
gam kasavet (163/1, 278/1)	yağmurda karda (4/1)
gam keder (172/3)	yersiz yurtsuz (119/3)

4. Herhangi Bir Ses, Ek veya Kelime İlavesiyle Oluşturulanlar:

akşamdan akşama (14/3)	döner durur (2/3)
art arda (43/2)	el ele (164/3, 171/3)
basar basmaz (67/1)	elden ele (53/3, 135/3)
biner binmez (85/1)	fıkır fıkır (22/1)
dilden dile (68/1)	geldi geçti (78/2, 178/1)
döner dönmez (85/2)	gelir geçer (49/2)

gelir gider (53/3, 211/2)	renkten renge (58/5, 250/2)
günden güne (273/1)	siner sinmez (85/3)
kaftan kafa (40/8)	tezer tezmez (166/3)
kat be kat (39/2)	tıkır tıkır (22/1)
konar konmaz (85/1)	yan yana (240/3)
lıkır lıkır (22/1)	yerden yere (274/2)
olur olmaz (21/1, 54/3)	

2.1.3.1.3.2. Deyimler

“Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, ilgi çekici bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği” (Türkçe Sözlük 2005:517) anlamına gelen deyimler, âşıklar tarafından sözü daha etkili hâle getirmek ve söze bir canlılık katmak gibi işlevlerle sık sık kullanılmaktadır.

Âşık Poyrazoğlu’nun deyimlere şiirlerinde oldukça fazla yer verdiği görülmektedir. 310 şiirde 435 farklı deyim kullanan âşık, bunlardan bazılarını birden fazla kez yer vermiş, bazılarında ise vezin ya da kafiye gereği küçük değişiklikler yapmıştır. Örneğin “örümcek misali ağını germek” deyimini “ahtapot misali ağını germek (212/4)” şekline, “başını belaya sokmak” deyimini “başını belaya düşürmek (40/2)” şekline, “gözleri yolda kalmak” deyimini “gözü yol üstünde olmak (196/1)” şekline, “dilinden bal damlamak” deyimini “dilinden bal dökülmek (42/2)” şekline, “nabza göre şerbet vermek” deyimini “nabza göre kan olmak (69/3)” şekline dönüştürmüştür.

Bunun yanında âşığın “aşkın nehrine dalmak (16/1)”, “ayağına çul olmak (251/3)”, “dalında sinmek(171/3)”, “gücü çatmak (34/3)”, “iliği kandan ayrılmak(259/2)”, “kalemi terse çalmak (270/3)”, “kanadını üstüne çalmak (51/1)”, “ömrü sökülme (21/2)”, “sinesini mızrap ile dövmek (184/3)”, “şivan düşmek (5/2)”, “damarları kelef kelef sökülme (243/2)”, “kanlı şahit getirmek (55/2)”, “öz köküne balta vurmak (192/3)”, “umuduna baykuş tünemek (19/3, 262/1)” gibi deyim niteliğinde yöresel öbeklere de başvurduğu görülmektedir. Âşığın şiirlerinde kullandığı deyimler şu şekilde sıralanabilir:

...le yatıp ...le kalkmak (182/2)	acı söz duymak (303/1)
acı çektirmek (56/2)	acılar tatmak (231/2)

- adı silinmek (85/2, 78/3)
- ağır başlı olmak (7/3)
- ağıt yakmak (113/3)
- gözleri kana boyanmak (188/3)
- ah çekmek (122/4)
- ahtapot misali ağını germek (212/4)
- akıl erdirememek (71/1)
- aklı ermek (300/3)
- aklı, fikri er/yet/memek (42/3, 301/5)
- aklından şüphesi olmak (286/3)
- aklını şaşırmak (104/2)
- alet etmek/olmak (206/2, 273/1-3)
- Allah'tan bulmak (244/3)
- anahtarsız kilit satmak (299/1)
- anasını bellemek (268/4)
- ar gelmek(171/3)
- ar/haya duymak (306/2)
- araya nifak girmek (164/1)
- arayı açmak (15/1, 32/3)
- aşkın nehrine dalmak (16/1)
- ateşe yakmak (257/1)
- atını sürmek (54/3)
- avara koymak (257/3)
- avara olmak (234/3)
- ayağına çul olmak (251/3)
- ayağına toprak olmak (149/1)
- ayrı düşmek (52/1, 146/4, 225/3)
- ayrı görmek (140/1)
- ayrı kalmak (49/3)
- bade içmek (254/3)
- bade sunulmak (45/2)
- bağrı delinmek (8/2, 85/2, 270/1)
- bağrını dövme (184/1, 214/3)
- bağrını ezmek (98/2)
- bağrını taşlara çalmak (119/2)
- baltayı dibinden çalmak (54/1)
- baş belası (67/5)
- başta dar olmak (23/2)
- başta yetirmek (55/2)
- başı sağ olmak (221/1-4)
- başına bela olmak (231/3)
- başını alıp gitmek (234/3)
- başını belaya düşürmek (40/2)
- baykuş ötmek (33/2)
- bebek yapmak (283/2)
- bel vermek (3/4)
- belasını bulmak (88/2)
- beli bükölmek (38/2, 243/2)
- bıçağı çalmak (49/3)
- bin bir yalan uydurmak (58/2)
- bin çekmek (168/5)
- bir bakışta gözden anlamak (249/3)
- bir derdini binlemek (179/3)
- bir kötüye gelin olmak (119/1-3)
- bir pula satmak (254/1)
- bir yudum suda boğulmak (172/1)
- boş hayaller düşlemek (160/1)
- boş söylemek (190/1)
- boydan aşırnak (104/2)
- boynunu bükme (172/3, 199/3)
- boyun burmak (235/2)
- boyun bükme (29/10, 32/1, 64/2, 175/3, 188/4, 246/3, 278/1)

- boyun eğmek (94/3, 153/2, 184/3, 185/3, 192/2)
- buyur eylemek (21/3)
- can bedenden bezmek (26/1)
- can evinden vur/ul/mak (106/3, 243/1, 298/2)
- can evine kor düşmek (106/1)
- can/ını vermek (149/2, 238/2)
- cana can katmak (53/2)
- candan geçmek (16/3)
- candan olmak (259/2)
- canı yanmak (262/3)
- canı/ndan usanmak (5/1, 5/2, 5/3, 11/1, 158/2, 179/2, 266/3)
- canından bezmek (26/1, 56/4, 172/2)
- canını feda etmek (29/12, 105/2, 147/1)
- canını kurtarmak (295/1)
- cenazesi yerde kalmak (88/3)
- cennetten sür/ül/mek (40/1, 59/1)
- cennetten sürgün gelmek (231/3)
- ciğeri sızlamak (51/2)
- ciğeri yanmak (270/2)
- ciğerini dağılatmak (202/2)
- cilve yapmak (255/1)
- cirit atmak (127/3, 168/4)
- çadır çatmak (274/2)
- çağ açmak (48/2)
- çalım satmak (247/2)
- çanak tutmak (205/1)
- çare bulmak (24/3, 78/2, 112/2, 227/3)
- çıra gibi yanmak (4/2, 12/2)
- meyveye dönmek (137/3)
- çile çekmek (32/1, 64/1, 68/1, 196/3, 216/1, 222/2)
- çile tohumu ekmek (32/2, 175/1)
- çilesi dolma/ma/k (84/3, 198/2, 244/3)
- dalı dökülmek (21/2, 197/4)
- dalında sinmek (171/3)
- dalını yolmak (252/2)
- damarları kelef kelef sökülmek (243/2)
- darı çekmek (227/3, 257/3)
- dava açmak (166/4)
- değerini ayağa salmak (54/3)
- dek dubara (hile, siyaset yapmak) (200/2)
- deli etmek (6/4, 80/3, 98/1-3, 168/2, 259/1)
- deli olmak (29/1, 232/2, 284/2)
- dem çekmek (16/3)
- derde derman/ilaç olmak (41/3, 226/5, 310/1)
- derde deva olmak (116/1)
- derde salmak (52/1-3, 187/1, 295/2)
- derdine çare aramak (278/2)
- derdine çare bulmak (227/3)
- derdini dile getirmek (196/3)
- derdini kadere saymak (94/3)
- derdini söylemek (106/3)
- derisini post etmek (149/2, 257/3)
- derisini yüzmek (39/3)
- derman eylemek (59/2)
- ders almak (40/8)

- dert çekmek (16/4)
- dert dinlemek (150/3)
- dertlere salmak (52/1-3, 135/2, 295/2)
- destan yazmak (48/2)
- devran sürmek/eylemek (59/2, 236/1)
- dil uzattırmamak (147/1-4)
- dilden dile salmak (68/1)
- dile düşürmek (279/3)
- dile getirmek (196/3)
- dili lâl kalmak (276/1)
- dili yetmemek (10/1)
- dilinden bal dökülmek (42/2)
- dillerde söylenmek (204/2)
- diri tutmak (161/5)
- dizi tutmamak (84/2, 242/3)
- dostu düşman olmak (54/2)
- dört bir yanı alev almak (264/1)
- dört bir yanı duman almak (17/1)
- dört bir yanı tutmak (212/4)
- dört bir yanı viran olmak (197/4)
- dört yanını keder sarmak (95/2)
- dul kalmak (276/3)
- düğüm çözmek (57/6)
- dünyadan göçmek (275/4, 276/3)
- ecel şerbetinden içmek (276/3)
- eceli gelmek (2/2)
- ecelin elinden kaçmak (254/1)
- efkâr çekmek (71/3)
- eğlenip kalmak (20/3, 274/3)
- ekmeğine/aşına zehir katmak (174/1, 298/3)
- ekmek verip beslemek (305/3)
- el açmak (246/3)
- el ele tutuşup gezmek (171/3)
- el ele vermek (164/3)
- el eylemek (49/1)
- el keyfinin maskarası olmak (209/3)
- el üstünde olmak (196/3)
- el, etek öpmek (62/2)
- elini, kolunu bağlamak (112/3)
- ellem güllem (oldu bittiye getirmek) (200/2)
- ellere gelin etmek (112/2)
- ellerini çekmek (185/4)
- emanet etmek (123/3)
- emek sarf etmek (160/1)
- emek vermek (95/1)
- emekleri boşa gitmek (19/3)
- eser kalmamak (56/5)
- esir olmak (210/3)
- eski zamanları anmak (117/2)
- falı tersine çıkmak (145/3)
- feleğe çatmak (94/1)
- feleğin çemberinden geçmek (177/3)
- felekten bir gece çalmak (9/3)
- feryat etmek (112/2, 158/1, 178/3, 179/2, 196/1)
- feyiz almak (48/3)
- gam çekme/me/k (25/5, 278/1)
- gam yememek (9/2, 172/1-3)
- gam yükünü gütmek (269/4)
- gama düşmemek (236/3)
- gedikten aşmak (247/1, 265/2)
- gelin olmak (119/1-3)

- genç ömrünü eritmek (175/2)
- geniş gün dostu (242/2)
- geri koymamak (72/2)
- göç almak (281/2)
- gönlünde saklamak (103/3)
- gönlüne dağ düşmek (243/3)
- gönül eylemek (104/3, 114/5, 230/1)
- gönül vermek (257/2)
- gönül yıkmak (255/1)
- gönülde dumanı tütme (2/3)
- gönüle girmek (57/4, 105/2)
- gördüğü düşten uyanmak (85/3)
- gördüğünü hayra yormak (71/1)
- göz göz olmak (11/1, 184/1)
- göz kırpmak (137/1, 183/3)
- göz/de/ yaşını kurutmak (108/2, 176/2)
- göz/den/ yaş/ı/ dökmek (29/10, 275/3)
- göze almak (199/2)
- gözleri dolmak (270/2)
- gözleri kan ile dolmak (210/2)
- gözlerini süzmek (14/1)
- gözü değmek (259/3)
- gözü olmak (223/2)
- gözü olmamak (150/2, 193/3, 223/2)
- gözü yaştan kurumamak (85/3)
- gözü yol üstünde olmak (196/1)
- gözünde bir çöp olmak (12/3)
- gözünden tanımak (140/5)
- gözüne görünmemek (194/1)
- gözüne uyku girmemek (251/1)
- gözünün yaşını silmek (52/3, 174/3)
- gurbet ellerinde kalmak (15/3)
- gurbet/e/ /ele/ gitmek (112/1, 174/3, 269/4, 303/3)
- gurbete düşmek (21/2, 27/2)
- gücü çatmak (34/3)
- gücü yetmek (57/6)
- gücü yetmemek (89/2, 286/2)
- gül benzini soldurmak (199/2)
- gül yüzünde güller açmak (184/3)
- güller bit/ir/mek (127/1, 291/1)
- gülleri solmak (197/3, 252/2)
- güne göre mendil sallamak (268/4)
- güneşi batmamak (258/3)
- güneşi doğmamak (309/1)
- günü gelmek (33/1, 153/3, 154/4, 299/1)
- güreş tutmak (274/2)
- haber getirmek (265/3)
- hak yolunda yanmak (248/1)
- hakk'ın rızasını almak (126/2)
- hakkı ödenmemek (83/1-3)
- hakkını ödemek (216/2)
- hâlimden anlamamak (106/3)
- hatır, gönül sormak (213/3)
- hatırına düşmek (195/2)
- havalanmak (304/2)
- hayaller beslemek/düşlemek (160/1, 169/1)
- hayatını alt üst etmek (94/1)
- hayatını bitirmek (202/3)
- hayatını cehenneme çevirmek (190/1)
- her söze kanmak (251/2)

- her yanı sarmak/kaplamak (155/2, 280/3)
- hor bakmak (238/2)
- hu çekmek/çağırma(16/3, 64/3)
- Huda'ya sığınmak (62/3)
- huy kapmak (162/2)
- hüküm sürmek (40/8)
- ışık olmak (4/2)
- ışık tutmak (131/4)
- içerden vurmak (294/4)
- içi burkulmak (4/3)
- içi çürümek (99/3)
- iflah etmemek/olmamak (160/2, 185/3)
- ikrar vermek (2/1, 7/1, 145/1, 163/3)
- ikrarından caymak (201/5)
- iliği kandan ayrılmak (259/2)
- insaf etmek (43/2)
- işi düz gitmek (266/1)
- itibar etmek (126/2)
- itibarı sayılmamak (30/1)
- izinden gitmek/yürümek (44/2)
- izine çıkmak (88/3)
- izini sürmek (84/2)
- kadasını almak (189/1)
- kadere boyun eğmek/bükme (32/1, 175/3)
- kalemi terse çalmak (270/3)
- kan ağla/t/mak (71/2, 78/1)
- kan doldurmak (37/1)
- kan dökülmek (113/2-4-6)
- kan kusmak (84/1, 117/2)
- kan saçmak (255/3)
- kanadını üstüne çalmak (51/1)
- kanat germek (143/2)
- kanatlanıp göğe uçmak (202/1)
- kanına girmek (257/2)
- kanlı şahit getirmek (55/2)
- kanlı yaş dökmek (199/3)
- kapı açmak (134/4)
- kapı kapı dolanmak (58/5)
- kapısı açık olmak (306/4)
- kara bağlamak (24/4, 181/2, 310/2)
- kara bağı taş olmak (71/2)
- kara gelmek (296/2)
- kaşık sallamak (226/6)
- kaynağı kurumak (184/2)
- kaz /gibi/ yolmak (301/5)
- kederi dağılmak (105/1)
- kenara çekmek (240/3)
- kendini avutmak (108/2)
- keyfi yerinde olmak (285/1)
- kınalar yakmak (88/3)
- kıymet/ini/ bilmemek (168/1-5, 204/1, 252/2)
- kilit vurmak (204/2)
- kirpiğini, kaşını yıkmak (244/2)
- kocaya gitmek (301/6)
- kokusu sinmek (173/1)
- kol kanat germek (291/3)
- kollarını açmak (132/4, 133/3, 187/4, 195/2)
- kolu, kanadı kırılmak (207/1)
- kor ateş olmak (97/2)

- kula kul olmak (62/2)
- kulak vermek (20/1, 42/3, 47/3, 161/1, 201/5, 223/3, 246/2)
- kulu kula yâr etmek (3/2)
- kurban/ı/ olmak (49/3, 157/1)
- kuşlar gibi mutlu olmak (114/2)
- kuzu postuna bürünmek (299/2)
- lâl olmak (27/3, 38/2)
- leşini sermek (40/6)
- mahkeme kurmak (65/3, 154/4, 292/3)
- mesken etmek (27/1, 131/1, 264/1-3)
- mesken tutmak (7/1)
- mest olmak/etmek (36/3, 257/1-2)
- meydan okumak (181/4)
- meydanları kollamak (268/4)
- mikrop kapmak (283/1)
- mum gibi erimek (4/2)
- murada er/dir/mek (25/4, 45/3, 190/1)
- nabza göre kan olmak (69/3)
- nam koymak (252/3)
- nazar değmek (296/1-5)
- nefesi kesilmek (1/5, 117/2)
- nispet etmek (233/3)
- nur vermek (291/3)
- on ikiden vurmak (228/3)
- öksüz kalmak (113/5, 270/4)
- ölüm yağdırmak (263/1)
- ömrü sökülme (21/2)
- ömrü tamam olmak (33/1, 239/3)
- ömrü uzatmak (58/6)
- ömrü yetmemek (149/2)
- ömrünü çürütmek (108/2)
- ömrünü yiyip bitirmek (276/1)
- ömür boyu çekmek (55/1)
- ömür çürütmek (304/4)
- örnek almak (3/2)
- örnek bulmak (68/2)
- örnek etmek (284/1-5)
- örnek olmak (41/1, 185/5, 282/2)
- öz köküne balta vurmak (192/3)
- para gibi bozdurmak (135/3)
- peşine düşmek (201/3)
- pişman olmak (20/2)
- rahmet saçılmak (16/3)
- rahmet yağmak (136/2)
- rakibi olmak (252/2)
- renkten renge boyanmak (58/5)
- saçı ağarmak (231/1)
- saçlarına ağ düşmek (243/3)
- saçlarına karlar yağmak (79/1)
- saçlarına kır düşmek (247/1)
- sadık kalmak (7/1)
- sahip çıkmamak (233/1-3)
- sarıp sarmalamak (235/1)
- savaş açmak (222/3)
- sazı omuzunda gezmek (270/3)
- sel olmak (220/4)
- selam götürmek (124/1-3)
- sevda çekmek (32/1, 32/3)
- sevda kahrını çekmek (27/1)
- sır saklamak (306/3)
- sırlarına vakıf olmak (9/2)
- sırlarını ayan etmek (11/2)
- sırlarını sezdirme (172/2)

- sırlarını sızdırmak (135/1)
sırlarını yâda vermek (257/2)
sırlarını yele vermek (228/2)
sinesini mızrap ile dövmek (184/3)
sokaklara düşmek (206/2)
sonradan görme (268/1)
sonuç almak (161/3)
sözünden çıkmamak (44/2, 221/3)
sözünün eri olmak (40/9)
suya, sabuna değmemek (268/1)
sürgün olmak (218/3)
sürü tutmak (152/3)
sürüleri gütmek (234/1)
şafak sökmek (255/2)
şehit olmak (210/2)
şeytan taşlamak (160/3, 287/3)
şivan düşmek (5/2)
taban çürütmek (176/2)
tarihe geçmek (204/4)
taş atmak (306/2)
taş gelmek (211/3)
tetik çekmek (69/3, 260/2)
toprağa vermek (77/4, 123/3)
toprak olmak/yemek (29/11, 78/3, 154/1)
toz kondurmamak (62/2)
türkü yakmak/yapmak (88/4, 118/3, 152/3, 197/2, 297/3)
uçup gitmek (304/3)
ufuklara dalmak (97/1)
uğrunda ölmek (149/2, 210/2)
umuduna baykuş tünemek (19/3, 262/1)
uykusuna hançer saplanmak (152/2)
üstüne kasavet çökmek (243/1)
üstüne serkâr olmak (37/1)
üzerinde ecel kuşları dönmek (270/2)
vadesi dolmak (33/1)
vakti gelmek (49/3)
varlıktan düşmek (242/2)
vebali boynuna olmak (145/3, 232/2, 234/2, 284/2)
vecde gelmek (163/1)
yâdına düşmek (99/1-3)
yama vurmak (30/3)
yanıp yakılmak (122/1)
yara/yare sarmak (105/3, 150/3)
yaraları azmak (26/1)
yaraları göz göz olmak (11/1)
yaraları sulanmak (31/3)
yarasını dağlamak (310/2)
yas tutmak (214/1)
yoktan var etmek (3/2, 62/3, 147/2)
yol göstermek (131/4)
yola düşürmek (279/4)
yola getirmek (291/1)
yoldan sapmak (283/1)
yollarını bağlamak (31/2)
yolundan gitmek (165/1)
yolunu beklemek (103/3)
yuva kurmak (186/1-3)
yuvasını dağıtmak (298/3)
yuvayı beklemek (166/2)

yüreği parçalanmak (113/5)	yüz karası olmak (209/2)
yüreği yanmak (83/3)	yüz sürmek (105/1)
yüreğine kan damlamak (113/2-4-6)	yüz vermek (244/1)
yüreğini yakmak (243/1)	yüzü gülmemek (15/3, 224/3)
yürekleri dağlamak (24/4, 188/4)	yüzüne gülmemek (179/1)
yüz dönmek (98/3)	yüzünü görmek (89/3, 149/2)

2.1.3.1.3.3. Atasözleri

“Atasözleri geçmişten bugüne gelen geniş deneyim ve gözlemlerin ürünü olan kısa ve özlü sözlerdir. Âşıklar, düşüncelerini kısa ve özlü bir biçimde anlatmak, uyarılarda bulunmak, etkileyici ve sanatlı bir anlatım sağlamak için atasözlerini kullanırlar. Atasözlerinde söylendiği toplumun sosyal değerlerini, bakışını görürüz. Âşık da toplumun sözcüsü olarak bu işlevi yerine getirir. Âşıklar atasözlerinin anlatım zenginliğinden yararlanarak düşüncelerine tamamlayıcı bir parça gibi ekleyerek üsluplarını zenginleştirirler.” (Artun 2001: 120-121).

Âşık Ahmet Poyrazoğlu tespit edilebildiği kadarıyla 14 yerde atasözlerini kullanmıştır. Kullandığı yerlerde de atasözlerini olduğu gibi değil, vezin ve kafiye gereği birtakım değişikliklere uğratarak kullanmıştır:

Eceli gelen horoz vakitsiz öter./

Atalar sözüdür, şaşkın horozun,

Eceli gelince vakitsiz öter. (2/2)

Yalnız taştan duvar olmaz./ Yalnız taştan duvar olmaz, yıkılır. (21/2)

Güzele kırk günde doyulur, güzel huya kırk yıl doyulmaz./

Güzele kırk günde doyulur; ama,

Güzel huya, suya kırk yıl doyulmaz. (30/3)

Dibi görünmeyen suya dalınmaz./Dibi görünmeyen suya dalınmaz. (46/3)

Güzele bakmak sevaptır./

Bakması ibadettir,

Yüzüne güzellerin. (96/1)

Güneş balçıkla sıvanmaz./Güneşin üstüne perde gerilmez. (185/2)

Büyük balık, küçük balığı yutar./ Büyük balık, küçükleri yutuyor. (205/1)

Anlayana sivrisinek saz; anlamayana davul, zurna az./

Anlamaza davul çalsan boşuna,

Anlayana sivrisinek az gibi.(211/1)

Çalışan demir paslanmaz./

Neye yarar paslı demir?

Oku benim yavrum, oku. (222/1)

Okumanın/öğrenmenin yaşı yoktur./Okumanın yoktur yaşı. (222/3)

Bu dünya kimseye kalmaz./Dünya kalmaz bu dünyanın şahına. (223/3)

Ataların bir sözü var, ay ışığı vurunca,

Çakal bakar gölgesine, kendini aslan sanar. (253/3)

Su uyur, düşman uyumaz./

Yine şer güçleri bin bir kaygıda.

Sanmayın ki, elin oğlu uykuda. (264/2)

Taşıma su ile değirmen dönmez./ Taşıma su ile bahçe beslenmez. (287/2)

Poyrazoğlu, bu atasözlerinin yanında atasözü niteliğinde kendi vecizelerine de şiirlerinde yer vermiştir:

Süsleme taş ile iman süslenmez. (287/2)

Denizler üstüne duvar örülmez. (185/2)

Kaynaksız göl tez bulanır. (34/2)

Yol bilmeyen dağ dolanır. (34/2)

Sıcak yerde kar olmaz.

Soğuk yerde nar olmaz. (28/2)

Âşık Poyrazoğlu, bir yerde de Hz. Muhammed'in bir hadisini kullanmıştır:

Kendisi tok, komşusu aç,

Yatanlar bizden değildir. (133/3)

2.1.3.1.3.4. Öteki Kalıp Sözler

Türkçede atasözü, deyim ve ikilemeler haricinde başka tür kalıp sözler de kullanılmaktadır. Kimi âşıkların şiirlerinde kullanıla kullanıla artık kalıplaşmış bir şekil alan ifadeler vardır. Bu ifadelerin bir kısmı bir dizeden ibaretken bir kısmıysa isim ya da sıfat tamlamalarından oluşmaktadır. Poyrazoğlu'nun şiirlerinde karşılaşılan ve başka âşıkların şiirlerinde de zaman zaman görülebilen bu dize veya dize parçaları şunlardır:

Çıra gibi yanar, mum gibi erir. (4/2)

Eve barka şivan düştü. (5/2)

... yaydır kaşları. (6/3)

Kirpikleri oktur, iki yay kaşı... (8/2)

Yâr, bağrıma attın bir köz. (11/1)

Yaralarım oldu göz göz. (11/1)

... gözüm yaştır. (11/3)

Hani söz vermiştik ayrılmamaya? (12/1)

Yalan sözlerine nasıl inandım? (12/2)

... bir güzel gördüm. (14/1)

Taramış saçların, dökmüş bir yana. (14/1)

Dili lâldir, kulakları sağırdır. (16/4)

Derelerin çağlar, akar. (17/2)

Yüklendi sırtıma hayatın kahrı. (19/2)

Kalmış siyah saçım ağlar içinde. (20/2)

Gönül sana demedim mi, bin defa? (21/1-3)

Yaralı bir ceylan ... (24/1)

... kara bağladı. (24/4)

... yürek dağladı. (24/4)

Akıttın gözümde yaş ile kanı. (25/4)

El vurma yarama, tabip elleme. (26/1-3)

Can bedenden bezdi ... (26/1)
 Saçlarıma düşen beyaz telleri (27/3)
 Senelerdir bu sevdayı çekerim. (32/1)
 Dağlar, taşlar duydu benim ahımı. (32/2)
 Konuşurum, tesir etmez.
 Sussam gönül razı değil. (34/3)
 Hasret yüreğe dayandı. (38/3)
 Akıl ermez, fikir ermez ... (42/3)
 ... sensiz ne olayım? (49/3)
 Yüreğim yaralı, ciğerim sızlar. (51/2)
 Felek sundu şerbet diye zehiri. (51/3)
 Beni derde saldın turnam. (52/1)
 Yükledi sırtıma dert ile keder. (55/1)
 Dünya kalmaz bu dünyanın şahına. (63/3)
 Seher oldu, öter kuşlar. (64/3)
 Ela gözlüm senden şikâyetim var. (68/1)
 Kan ağlatır gece gündüz ... (78/1)
 Anam hakkın ödenir mi? (83/1-3)
 Felek tutmaz etti iki dizimi. (84/2)
 ... ömrümü çürüttüm (108/2)
 ... kan kusar (117/2)
 Bir yâr sevdim, vermediler. (119/1)
 Gitti yârim, elin oldu (119/1)
 Bir kötüye gelin oldu (119/1-3)
 Bir yudum su ... (122/1)
 Üç İhlas'la bir Fatiha (123/3)
 ... kıvrım kıvrım saçların (142/1)
 İkrar verdim ... (163/3)
 Deli gönlüm ... (166/1)
 Kollarımda dar kelepçe (166/4)
 Yol ver bana başı dumanlı dağlar (171/1-3)
 Bir ömür koştum (178/1)

Gece gündüz feryat ettim (178/3)
 Gülmedi yüzüme ... (179/1)
 Sen gideli (181/1-4)
 Benziyorsun gonca güle (186/1)
 ... gözyaşlarım çağıladı. (188/4)
 ... yürek dağıladı. (188/4)
 Hayatımı cehenneme çeviren (190/1)
 ... dört metre bez ... (190/3)
 Kırma kalbini insanın. (193/1-3)
 Gözüm yok şöhrette, şanda. (193/3)
 Gözüme görünmez dünyanın malı. (194/1)
 Yol ver dağlar, yol ver, gelip geçeyim. (194/1-3)
 Zaman yetmez, derdim getirsem dile. (196/3)
 Artık yüz hattımda çizgiler yatar. (198/1)
 Şimdi korkutuyor aynalar beni. (198/1)
 Hayatım sürüyor, çilem dolmadı. (198/2)
 ... kanlı yaş döker. (199/3)
 Gelen Allah'tandır, boynunu büker (199/3)
 ... ciğerini dağılatır. (202/2)
 Bu memleket nasıl batmıyor, hayret! (205/1-3)
 Yorganı kar, yastığı taş... (206/3, 207/3)
 Uğramaz olaydı yolum. (207/1)
 Kırıldı kanadım, kolum. (207/1)
 Kim bilir, ne derdi vardır? (207/2)
 ... göçtü fani dünyadan. (214/1)
 hakkın helal eyle ... (214/6)
 Vatan bir bütündür, asla bölünmez. (215/1-4)
 Ay yıldızlı bayrak ... (215/2)
 Aldanma dünyaya, servete, vara. (223/1)
 Benim gözüm yoktur koca cihanda. (223/2)
 Geceleri sabah olmaz gurbette. (224/3)
 Yaradan vermesin elem. (226/1)

Mansur'u çekmişler dara. (227/3)
 Başım alıp gitsem hangi diyara? (234/3)
 İstersen zengin ol, ister fakara, (240/3)
 Hasret yüreğimi yaktı... (243/1)
 ... saçlarıma ağ düştü. (243/3)
 N'olur yıkma kirpiğini, kaşını. (244/2)
 Bizi ayıranlar Allah'tan bulsun. (244/3)
 Elim açtım, boyun büktüm, yalvardım. (246/3)
 Saçlarımın uçlarına kır düştü. (247/1)
 Geceler, gözüme uyku girmedi. (252/1)
 ... güllerim soldu. (252/2)
 Gözlerin öldürdü beni. (255/1)
 Nazların öldürdü beni. (255/1)
 Dilin bal, dudağın şeker... (255/2)
 Sırlarımı yâda verme. (257/2)
 Bir görüşte oldum candan. (259/1)
 Saçların topuğun döver. (259/3)
 Zorbalığım on par'etmez,
 Sendeki şer güç olmasa.
 Eğlenecek yerin olmaz,
 Kalles dünya, piç olmasa. (261/1)
 Ya Rabbi, sen koru ... (264/1-3)
 Çok yaşayan yüz yaşıyor. (265/2)
 Güzeller çirkine, iyi yamana... (266/2)
 Sırlarım saklıdır seher yelinde. (269/3)
 Ömrümü yiyip de bitiren zalim (276/1)
 Bir yudum su için ... (276/2)
 Gündüz hayalimde, gece düşümde... (286/1)
 Ne seninle ne de sensiz olmuyor. (286/1-3)
 Güneşim doğmuyor, günlerim zindan... (286/3)
 Allah'ın arslanı Hazret-i Ali. (289/1)
 Kapınızdan gelip geçmem. (290/1)

Bir yudum suyundan içmem.(290/1)
 Bugün ben bir güzel gördüm. (293/1)
 Saçların topuğa değer. (293/5)
 Kalmadı mecalim, hâlim. (298/1)
 Can evimden vurdun beni. (298/2)
 Ekmeğime zehir kattın.(298/3)
 Yıktın, yuvamı dağıttın. (298/3)

Örneklere bakıldığında âşığın başkalarından alıp kullandığı dize veya dize parçalarının onun her dönemine ait şiirlerde bulunduğu görülmektedir. Bu da âşığın gelenek içindeki kalıplaşmış ifadelerle ne kadar bağlı kaldığını göstermektedir. Aynı zamanda bu durum âşığın şairlik gücü için olumsuz bir durum olarak da kabul edilebilir. Zira gelenekteki kalıplaşmış ifadeleri çokça kullanan bir âşığın kendine özgü üslubunu oluşturamadığı akıllara gelmektedir.

Gerek konuşma dilinde gerekse halk şiiri örnekleri içerisinde sıkça kullanılan ve Poyrazoğlu'nun şiirlerinde de geçen klişe tamlamalar ve sözler ise şu şekildedir:

acı haber (214/2)	dem-i devran (29/2, 78/1)
acı söz (199/1)	derde derman (29/1)
ağır başlı (7/3)	dertli bülbül (64/2)
ah u zâr (89/5)	dil-i şeyda (227/2)
akşam güneşi (256/1)	dipsiz kuyu (193/2)
allah korkusu (200/3)	ehl-i beyt (124/2, 210/2, 262/3)
arş-ı âlâ (165/4)	ela gözlüm (68/1)
aşk ateşi (152/1)	elif boy (96/3)
aşkın közü (131/3)	er niyetine (9/3)
ay yıldız (208/2)	eski zamanlar (117/2, 118/1)
ay yüzlü (98/3)	evliyalar, enbiyalar (227/2)
baş belası (67/5)	gani mevla (3/1)
can dost (123/1)	genç yaşta (201/3)
cenab-ı server (235/3)	gonca gül (118/2)
çâr-ı yâr (165/2)	gözü yaşlı (7/3)
dar gün (141/3)	

gurbet el (87/2, 94/2, 112/2, 3, 122/1, 170/1, 269/4)	kör karanlık (132/1)
gül cemal (104/1)	kuru kavga (164/3)
hakk'ın habibi (29/12)	levh-i mahfuz (78/3, 246/1)
halilü'r-rahman (29/5)	nazlı zülûf (173/3)
han köşesi (15/2)	nuh'un gemisi (40/3)
haram mal (133/1)	ömür boyu (216/1)
hayatın kahrı (19/2)	peri masalı (178/1)
haydar-ı kerrar (289/3)	seher vakti (256/2)
hazret-i fahr-i kâinat (39/2)	seher yeli (29/1)
ince bel (14/2)	sevda kahrı (27/1)
insan-ı kâmil (57/2, 141/3)	sıddık-ı ekber (29/9)
kahpe felek (37/1)	şah hüseyin (210/2, 262/3)
kalleş dünya (261/1)	şah-ı merdan (29/8, 254/3)
kalleş felek (31/2)	şan şöhret (212/3)
kâlû belâ (82/2)	şanlı millet (120/3)
kara bağır (71/2)	şanlı tarih (41/3)
kara gün (137/1)	şehir kızı (230/1)
kara kuru (89/4)	şer güç (264/2)
kara taş (3/1)	şeyda bülbül (117/1)
kara toprak (159/3)	telli turna (270/1)
kara yer (292/2)	türk-islam (221/3)
karlı dağlar (52/1)	yâd eller (197/3)
kem talih (92/2)	yalan dünya (187/1)
kıldan ince (42/3)	yaşayan destan (215/4, 217/1-5)
kırmızı gül (165/3)	yaşayan ölü (20/3)
kış günü (37/4, 127/2)	yüce dağlar (137/2)
kor ateş (97/2)	zalim felek (55/2)
kömür gözlüm (198/1)	zehirden acı (141/2)
	zehr-i mar (49/2)

Bu klişe tamlama ve sözler aynı zamanda onu kullanan insanların kültürel yapıları, eğitim durumları, dünyaya bakışları ve bazı inanış noktalarını da göstermektedir. *Allah korkusu, cenab-ı server, çâr-ı yâr, ehl-i beyt, evliyalar,*

enbiyalar, gani mevla, Hakk'ın habibi, Halilü'r-rahman, haram mal, haydar-ı kerrar, hazret-i fahr-i kâinat, insan-ı kâmil, kâlû belâ, levh-i mahfuz, Nuh'un gemisi, sıddık-ı ekber, Şah Hüseyin, şah-ı merdan; ay yıldız, şanlı millet, şanlı tarih, Türk-İslâm gibi tamlama ve sözler onu kullanan kişinin dinî ve millî meselelerdeki hassasiyetini ortaya koymaktadır. Yine aynı şekilde *aşk ateşi, aşkın közü, ay yüzlü, ela gözlüm, elif boy, gül cemel, ince bel, kömür gözlüm, nazlı zülûf, sevda kahrı* gibi tamlamalar da yine bunları kullanan âşığın dinî ve millî hassasiyetlerinin yanında beşerî aşka da değer veren bir kişiliğe sahip olduğunu göstermektedir.

2.1.3.1.4. Dil Sapmaları

“*Kelime, ifade ya da cümle yapılarında bilinen kurallara ve alışılmış yapılara aykırı olarak bazı değişiklikler, bozmalar, türetmeler, uydurmalar yapmak, genel olarak kuralları sabit dile aykırı sapmalar olarak değerlendirilir.*” (Çetin 2011: 168). Bu tür kullanımların bir kısmı âşıklar tarafından vezin gereği zorunluluktan yapılırken bir kısmı da yerel söyleyiş özelliklerinden kaynaklanmaktadır. “*Dildeki sapmalar yazımdan ses, kelime, ifade ve dilbilgisi kurallarına kadar geniş bir yelpazede karşımıza çıkmaktadır.*” (Boyras 2010: 168). Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinde dil sapmalarından ses ve kelime sapması biçimlerine tesadüf edilmektedir.

Âşığın şiirlerinde yöresel kelimeler ve söyleyiş biçimleriyle sık sık karşılaşmaktadır. Dolayısıyla şiirlerde yöresel günlük konuşma dilindeki ses düşmesi ve türemesi olaylarını görmek mümkündür. Bu durumun âşık tarafından vezne ve kafiyeye uydurmak için bilinçli çabayla gerçekleşmesi mümkün olabileceği gibi bu örnekler farkında olunmadan da ortaya çıkmış olabilir. Ancak kullanımlara bakıldığında bu örneklerin kendiliğinden ortaya çıktığı görülmektedir. Yani bu örnekler bir bakıma Âşık Poyrazoğlu'nun sözlü kültür ortamından beslendiğini ve bunları oradan duya duya öğrendiği anlamına gelmektedir.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinde zaman zaman bazı ses yutumu, ek düşürülmesi ve ses türemesi durumları ile yöresel söyleyiş biçimlerine tesadüf edilmektedir. Bu konuyla ilgili tespit edilen örnekler şu şekildedir:

Ses yutumu örnekleri: **n'eyle-** (29/12, 32/3, 89/2, 104/3), **kaysı** (41/4), **burda** (47/2, 201/2, 201/4, 230/2, 292/3), **soradan** (77/4), **nic'ol-** (78/2), **d'ağlar** (84/1), **şahhüsey'n** (124/1-3), **ordan** (141/4), **burdan** (141/4), **küfr** (165/1, 291/2),

n'edeyim (171/1), **keyf** (185/2), **n'oldu** (237/1-3), **n'olur** (244/2, 257/1), **par'etmez** (261/1), **cumhuriyet** (281/4-5, 308/5), **n'edersin** (285/2-3), **n'olacak** (295/2).

Örneklerden anlaşıldığı kadarıyla âşık, mısrayı vezne uydurmak için genellikle **ne** soru zarfının ünlüsünü düşürmüştür ki, bu örneğe halk şiirinde sıklıkla rastlanılmaktadır. Yine sıklıkla rastlanılan bir durum da **burada** ve **orada** kelimelerindeki orta hece ünlüsünün düşürülmesidir ki bu, Poyrazoğlu'nda da görülmektedir. Fakat bazı durumlarda âşık, vezin gereği söz konusu ünlüyü düşürmeyerek ilgili kelimeleri (**burada** 20/3, 122/4, 4, 4, 207/1, 2, 3; **orada** 29/5, 8, 114/1) olması gerektiği gibi kullanmıştır.

Ek düşürülmesi örnekleri: **aklım** (104/2), **yüzüm** (105/1, 210/1), **kendim** (108/2), **yaram** (132/2, 150/1), **canım** (149/2), **gözüm** (246/1), **elim** (246/3), **gönlüm** (255/1), **haberi** (284/1), **âşıklar** (120/2, 162/3).

Burada sıralanan kelimelerin tamamında belirtme hâli eki düşürülmüştür. Vezni tutturmak amacıyla yapılan bu durumu başka âşık ve şairlerin eserlerinde de görmek mümkündür.

Ses türemesi örnekleri: **gayıp** (188/3), **tırafiğe** (202/2), **hatırıma** (195/2), **gurup** (205/4), **devirimizde** (209/1), **imefe** (212/3), **bağıban** (108/1), **zehiri** (51/3, 254/2), **kayıp oldu** (213/1), **sızılar** (240/1), **zulümün** (65/2, 261/3), **omuzunda** (270/3), **inileyen** (282/4), **pilan** (58/2, 168/4, 281/3), **kuş gıribi** (280/3), **ekistra** (301/4).

Örneklerden de anlaşılacağı üzere âşık, daha ziyade yabancı kökenli ve yan yana iki ünsüz barındıran kelimelerde, günlük dilde telaffuz edildiği şekilde ünlü türemesi yapmıştır. Belirtilen örneklerde âşığın bu türetmeleri vezin dolayısıyla yaptığı görülmektedir.

Yöresel söyleyiş biçimleri: **acep** (4/1, 206/1-3, 281/1, 295/2), **yu-** (16/1), **möhrü** (19/2, 136/3), **çevrüş-** (19/3), **kırtlama** (22/1), **kanmışam** (22/4), **yorulmuşam** (22/4), **yanmışam** (22/4), **kardaş** (23/3, 105/3, 133/2, 170/2, 182/1-3, 275/1), **neni** (26/3, 83/1, 99/2, 184/2, 225/2), **ol** (o) (29/4, 29/10, 29/11), **ekerem** (32/2), **çekerem** (32/3), **pervane miyem** (36/1), **divane miyem** (36/1), **virane miyem** (36/2), **meyhane miyem** (36/3), **mürvetin** (37/1), **tüfenk** (44/3, 156/4), **ihtikat** (46/2), **bölen-** (51/2), **zalıh** (55/2), **gardaş** (60/1, 202/1-4, 221/4), **çıha** (88/2), **düşmüşem** (89/1-5), **yare** (105/3), **gidem** (106/1, 166/3), **haldaş** (123/2,

216/3), **mapus** (218/4, 234/2), **eniş** (194/1), **çoğ** (194/2, 269/2), **aşirat** (48/1, 218/3), **gözel** (189/1), **kada** (189/1), **bızav** (114/4), **ataş** (143/3), **olam** (147/3), **meyva** (160/1, 240/2), **küçücek** (253/3), **avara** (135/3, 200/2, 234/3, 257/3), **ürüzgâr** (71/3, 103/1, 225/2, 230/2, 252/2, 254/2, 269/3), **gasavet** (163/1, 243/1, 278/1), **hasbihal** (291/3), **hille** (40/2, 132/3, 213/2, 273/2, 294/1, 299/1), **vebalı** (185/3), **hammal** (178/1), **men** (189/1-3), **bele** (189/1-3), **sevirem** (189/1-3), **melhem** (240/1), **çet** (284/3), **eşit-** (188/4, 214/1), **beg** (301/1-6), **dögüş** (301/4), **gavga** (301/4), **kontur** (301/5), **âşıklığı** (304/4), **yahşı** (306/4).

İkinci tekil şahıs ekinin değiştirilmesi: vayamayasan (88/1), **duyamayasan** (88/1), **doyamayasan** (88/1), **getiresen** (88/2), **gidesen** (88/2).

Görüldüğü gibi Âşık Poyrazoğlu'nun şiirlerinde vezin ve kafiye gereği birçok dil sapması örneğine tesadüf edilmektedir. Bu durum âşığın gelenek içerisinde yetişmesinden ve kelimeleri daha çok sözlü kültür ortamından duyarak öğrenmesinden kaynaklanmaktadır. Her âşığın kendine ait bir dili olduğu gibi yetiştiği aile ve toplumun da bir dili vardır. Dolayısıyla âşıklar her ne kadar kendilerine özgü dili eserlerinde kullansalar da yetiştikleri çevrenin dilini de ister istemez eserlerine yansıtacaklardır. İşte onların hafızalarında yer eden bu dil malzemesi de üsluplarını belirleyen etmenlerden biri olacaktır.

2.1.3.2. Anlatım Tutumu ve Türleri

Âşıkların dilin çeşitli olanaklarıyla kurdukları anlatım tutumları ve türleri aynı zamanda onların üslubunu belirlemektedir. Anlatım türlerinden daha ziyade tasvirî, tahkiyevî, öğretici, hicvî, mizahî, hitabet, iç konuşma, karşılıklı konuşma, lirik, övücü, soyutlama ve yakarış gibi üslup türleri kastedilmektedir (Çetin 2011: 197-235). Anlatım tutumuyla ise “*yaratıcı veya icracının dinleyicide uyandırmak istediği duygu ve düşünceleri gerçekleştirme amacına yönelik olarak konuya karşı takındığı (övme, yerme, yerinme ‘şikâyet’ öğüt verme, bilgilendirme ‘didaktik’, eğlendirme ‘güldürme’, yas tutturma ‘ağlatma’)* gibi geleneksel tavırlar” (Çobanoğlu 2000: 13) anlatılmak istenmektedir.

Özkul Çobanoğlu'nun tespit ettiği bu sekiz anlatım türüne (övme, yerme, yerinme, öğüt verme, bilgilendirme, eğlendirme, yas tutturma, şikâyet etme) (Çobanoğlu 2000: 90-111) ek olarak Şeref Boyraz'ın tespit ettiği “*acındırma, dileme, övünme, selamlama, vedalaşma, yakarma ve yakınma*” (Boyraz 2010: 176-180)

biçimde yedi farklı anlatım tutumu daha eklenmelidir. Bunun yanında yaptığımız çalışmada ele alınan şiiirlerde âşıkların bu on beş anlatım tutumunun yanı sıra uyarma ve umut verme gibi iki farklı anlatım tutumunu daha takındıkları tespit edilmiştir. Buna göre nazım türleri başlığında belirtilen nazım türleriyle anlatım tutumları paralel hâle gelecektir. Şiiirler incelendiğinde de âşıkların eserlerini oluştururken konuyu bu on yedi anlatım tutumundan en az biriyle ele aldıkları görülecektir. Ancak bazen konu, aynı şiiir içerisinde birden fazla anlatım tutumuyla işlenebilir; fakat bu eğlendirme ile yas tutturma ya da övme ile yerme gibi birbirine zıt tutumlarla olmaktan ziyade şikâyet etme ile acındırma, acındırma ile yakınma ya da öğüt verme ile bilgilendirme gibi birbirine yakın tutumlarla gerçekleştirilebilir. Böylece birden fazla sayıda birbirine yakın veya birbirini tamamlayan anlatım tutumunun aynı şiiir içinde yer alması durumu şiiir için bir zenginlik göstergesi olarak kabul edilebilir. Birbirinden uzak anlatım tutumlarının bir arada yer alması ise şairin kararsızlığına işaret edecektir.

Yukarıda sözü edilen anlatım tutumları şu şekilde açıklanabilir:

1) Acındırma: “Çekilen birtakım sıkıntı ve acılar dolayısıyla âşığın kendisi, bir başkası ya da başka bir canlı için dinleyicinin üzülmelerini, ona acımasını ve dolayısıyla acının paylaşılarak hafifletilmesini sağlamaya yönelik oluşturduğu tutumdur.” (Boyraz 2010: 176).

2) Bilgilendirme: Âşığın “bildiği bir konuda dinleyicileri bilgilendirmek, onlara bir şeyler öğretmek üzere veya meydana gelen ve âşığın dinleyicilerinin bilmesi, haberlenmesi açısından ‘dikkate değer’ bulunduğu bir olay hakkında bilgi vermek amacına yönelik olarak” (Çobanoğlu 2000: 105) kullandığı tutumdur. Bu anlatım tutumunun kullanıldığı şiiirlerde âşık, bilgi verme işlevini ön plana almaktadır. Bu tutum, bir anlamda didaktik şiiir türünün de ortaya çıkmasının sebeplerindendir.

3) Dileme: “Âşığın herhangi bir şeyin oluşmasını, yapılmasını veya gerçekleşmesini sağlamak amacına yönelik olarak sergilediği isteme tutumudur.” (Boyraz 2010: 177). Bu anlatım tutumu, yakarma anlatım tutumuna benzemektedir; fakat yakarma tutumunda isteme hem yalvarma derecesinde olmaktadır hem de istek doğrudan Allah ya da peygambere yöneltilmektedir. Beddua şiiirlerinde genellikle bu tutum kullanılmaktadır (Boyraz 2010: 177).

4) Eğlendirme: Bir olay, kişi, topluluk, nesne veya kavramın dinleyiciyi güldürmesi ve bu sayede dinleyicinin hoş vakit geçirmesi amacına yönelik olarak belirlenen anlatım tutumudur (Çobanoğlu 2000: 92).

5) Hünler Gösterme: Âşıkların sahip oldukları hünlerini ve ustalık derecelerini gösterme amacıyla kullandıkları tutumdur. Atışma, karşılaşma, muamma, lebdeğmez (Boyras 2010: 177), elif-be destanları, atasözü destanları, yaş destanları (Çobanoğlu 2000: 109) bu anlatım tutumuyla üretilen şiirlerdir.

6) Öğüt Verme: Âşığın hayat tecrübelerini, öğrendiği ya da çıkarımlarda bulunduğu felsefi gerçekleri dinleyiciye aktarmak amacıyla kullandığı tutumdur. Bu tutumun *“bilgilendirmeden farkı, burada âşığın bariz bir şekilde taraf tutması, dinleyiciyi kendince doğru bulduğu istikamete sevk etmek istemesidir.”* (Boyras 2010: 177).

7) Övme: *“Bir olayın, bir kişinin, bir nesnenin veya kavramın övülerek yüceltilmesi amacına yönelik olarak”* kullanılan tutumdur. Bu anlatım tutumu övülen varlığın, nesnenin niteliğine göre koçaklama, güzelleme, methiye gibi türlerin de ortaya çıkmasını sağlamıştır (Çobanoğlu 2000: 94).

8) Övünme: *“Âşığın yaptığı bazı şeyler veya sahip olduğu kimi özellik ya da varlıklar, değerler dolayısıyla sevinme ve bazen daha da ileri giderek dinleyici nazarında kendisini yüceltme amacına yönelik olarak sergilediği tutumdur.”* (Boyras 2010: 178).

9) Selamlama: *“Âşığın karşılaştığı ya da kendisine konuk gelen bir kişi veya topluluk için iyi dilekler belirtme, onları övme ve karşılaşmanın verdiği sevinci, mutluluğu ifade etme amacına yönelik olarak oluşturduğu tutumdur.”* (Boyras 2010: 178). Âşık fasıllarının hoşlama-merhabalaşma denilen bölümlerinde bu anlatım tutumu kullanılmaktadır (Kaya 2010: 89).

10) Şikâyet Etme: *“Sanatkâra yaşattığı yoksunluklar ve acılar nedeniyle onun beğenmediği, hoşuna gitmeyen kimi durum, nesne ya da kişilerin suçlanması ve belki düzeltilir ümidiyle ya da olumsuzluğa sebebiyet verenlerin tamamen ortadan kaldırılması beklentisiyle bunların özellikle hedef gösterilerek durumlarının bir yerlere arz edilmesini sağlayan tutumdur. Bu tutumun oluşturduğu şiirlerde olumsuzluğa ya da acıya sebep olan, olduğu düşünülen şey ya da kişilerin açıkça suçlanması söz konusudur.”* (Boyras 2010: 178).

11) Umut Verme: Âşığın bir kimsenin ya da toplumun istediği, arzu ettiği herhangi bir olayın gerçekleşebileceği yönünde güven vermek ve rahatlatmak için sergilediği tutumdur.

12) Uyarma: Âşığın bir kimseyi ya da toplumu yaşanabilecek olumsuz durumlar konusunda ikaz etmek ve tembihlerde bulunmak için takındığı tutumdur.

13) Vedalaşma: “Âşığın bir yer, kişi veya şey/ler/den ayrılırken kalanlar için iyilikler dileme, onları kısmen övme, onlardan helallik isteme ve ayrılığın doğurduğu hüznü, acıyı belirtme amacına yönelik olarak sergilediği tutumdur.” (Boyraz 2010: 179).

14) Yakarma: “Herhangi bir şeyin oluşması, yapılması ya da gerçekleşmesi için âşığın yalvararak sergilediği isteme tutumudur. Bu tutum genellikle Yaratıcı’ya karşı sergilenirken bazen de peygamber aracı kılın[maktadır.]” (Boyraz 2010: 179). Bu anlatım tutumunda istenenler daha çok dinî duygu ve düşüncelerle ilgilidir.

15) Yakınma: “Âşığın kendisi, başkası veya öteki canlı türlerinden birisi için çekilen sıkıntı ve acılar dolayısıyla dinleyiciye dert yanmak amacıyla oluşturduğu tutumdur.” (Boyraz 2010: 179). Bu tutum, şikâyet etme tutumuna çok benzemektedir; ancak aralarındaki fark şu şekilde izah edilebilir: “Şikâyet etme tutumunda acı ve sıkıntılara sebep olan unsurlara birtakım suçlamalar yöneltirken yakınma tutumunda bu pek söz konusu değildir. Çünkü ya ortada suçlanacak bir faktör yoktur ya suçlanacak faktörlere gücün yetmeyeceği kanaati hâsıl olmuştur ya da suçlamayla bir yere varılamayacağı düşüncesi söz konusudur.” (Boyraz 2010: 179).

16) Yas Tutturma: Ölümle bitmiş bir olayda yer alan kişi veya kişilerin acısını dile getirerek onların ölümlerine üzülmelerini, ağlanılmasını ve ölenin hatırlanarak yâd edilmesini, kısaca yas tutulmasını sağlamak amacına yönelik anlatım tutumudur (Çobanoğlu 2000:108).

17) Yerme: Kişilerin, nesnelerin, kurumların ya da kavramların tenkit edilerek yerilmesi amacına yönelik anlatım tutumudur (Çobanoğlu 2000: 98). Bu anlatım tutumu satirik şiirlerin diğer bir deyişle hicviyelerin/taşlamaların oluşmasını sağlamaktadır (Boyraz 2010: 180).

Âşık Ahmet Poyrazoğlu, sözü edilen bu anlatım tutumlarından 15 tanesini kullanmış, selamlama ve vedalaşma tutumlarıyla ise hiç şiir üretmemiştir. Âşığın

hüner gösterme tutumuyla şiir söylemesi onun irticalen şiir söyleyebilme yeteneğine bağlanmalıdır. Bu da Poyrazoğlu için âşıklık sanatı bakımından olumlu bir durumdur.

1. tabloda da gösterildiği üzere Ahmet Poyrazoğlu 310 şiirin 145'inde (2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 17, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 33, 35, 36, 37, 38, 41, 42, 44, 45, 52, 54, 63, 65, 69, 72, 73, 74, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 86, 90, 91, 92, 94, 96, 97, 100, 104, 109, 111, 112, 114, 116, 119, 121, 123, 124, 125, 128, 129, 131, 132, 134, 138, 139, 142, 144, 146, 147, 148, 149, 150, 152, 153, 161, 163, 164, 167, 169, 173, 174, 175, 176, 177, 179, 180, 182, 184, 185, 189, 191, 192, 195, 202, 204, 205, 206, 207, 215, 216, 217, 219, 220, 222, 223, 224, 225, 227, 229, 236, 237, 239, 241, 243, 246, 247, 250, 259, 260, 261, 263, 268, 269, 271, 272, 282, 288, 289, 290, 291, 293, 294, 295, 297, 303, 306, 309, 310. şiirler) anlatım tutumlarından yalnızca bir tanesini kullanmıştır.

133 şiirde de (4, 11, 15, 16, 19, 20, 27, 29, 31, 32, 34, 39, 40, 43, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 55, 56, 57, 58, 59, 62, 64, 66, 67, 68, 70, 71, 79, 85, 87, 93, 95, 98, 99, 101, 103, 106, 107, 108, 110, 115, 117, 118, 120, 122, 130, 133, 135, 136, 137, 140, 141, 143, 145, 151, 154, 155, 156, 157, 158, 160, 162, 165, 166, 170, 171, 172, 178, 181, 183, 186, 190, 193, 194, 198, 199, 200, 201, 203, 208, 209, 211, 212, 213, 214, 218, 221, 222, 226, 228, 230, 232, 233, 235, 238, 240, 242, 244, 248, 249, 251, 252, 254, 256, 258, 266, 267, 273, 274, 275, 277, 278, 279, 281, 283, 284, 286, 287, 296, 298, 299, 301, 302, 304, 307, 308) iki farklı anlatım tutumunu bir arada kullanmıştır.

İçerisinde iki farklı anlatım tutumunu barındıran şiirler "Ekler" kısmındaki 1. tablodan da anlaşılacağı gibi genellikle şikâyet etme-acındırma, acındırma-yakınma, öğüt verme-bilgilendirme, yerme-şikâyet etme gruplarındaki gibi birbirine yakın veya birbirini destekleyen tutumlarla oluşturulmuştur. Fakat 34. şiirde bilgilendirme ve şikâyet etme; 67. şiirde şikâyet etme ve eğlendirme; 108. şiirde şikâyet etme ve övünme gibi birbiriyle pek ilgisi olmayan tutumların bir arada kullanıldığı örnekler de mevcuttur. Bu durum âşıkların istedikleri konuyu istedikleri anlatım tutumlarıyla anlatabilme yeteneklerine sahip olduklarını göstermektedir.

Poyrazoğlu, bunların dışında 30 şiirde (1, 8, 61, 75, 88, 113, 126, 127, 159, 168, 187, 188, 196, 197, 210, 231, 234, 245, 253, 255, 257, 262, 264, 270, 276, 280,

285, 292, 300, 305) üç, 2 şiirde de (60, 89) dört farklı anlatım tutumunu bir arada kullanmıştır.

Âşık Poyrazoğlu'nun şiirlerine anlatım tutumlarının kullanılma sıklıkları açısından bakıldığında 113 kereyle (1, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 14, 17, 18, 22, 23, 29, 35, 36, 39, 40, 41, 45, 46, 47, 48, 49, 53, 58, 59, 60, 69, 70, 71, 74, 77, 80, 82, 83, 93, 96, 97, 98, 103, 104, 105, 111, 114, 116, 120, 122, 126, 127, 128, 129, 131, 134, 140, 141, 142, 146, 149, 151, 156, 157, 165, 173, 182, 184, 186, 187, 188, 189, 193, 195, 201, 204, 208, 209, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 225, 226, 229, 238, 246, 248, 249, 250, 251, 253, 254, 255, 256, 257, 259, 270, 271, 274, 275, 278, 281, 282, 285, 288, 289, 291, 293, 302, 304, 308, 310) **övme** (Âşık Poyrazoğlu övme tutumunu sergilediği bu şiirlerde ölen eşekleri, Allah, öğretmenler, iki köylü kızı, Van Gölü, Süphan Dağı, Seyit Muhammed, kıtlama çay, âşığın çocukluğu, peygamberler, Ehl-i Beyt, Hz. Muhammed, Adilcevaz, Ahlat, Erciş, çiçekler, kadınlar, Ercişli Emrah, annesi, Türkler ve Türklük, Gülizar Yaylası, polis, vatan, millet, bağlama, Şeyh Muhammed Raşit, dağlar, Fatih Sultan Mehmet, Alparslan Türkeş, Ülkücüler, Zilan Çayı, Erciş yemekleri, Âşık Murat Çobanoğlu, İstanbul, Âşık Veysel, Hz. Ali, Hacı Bayram Veli, Anadolu, hayalindeki sevgilisi ve kendisini övmektedir. Bu da âşığın vatan ve millet sevgisiyle dolu, millî ve manevi değerlerine bağlı birisi olduğunu göstermektedir.) tutumunun ilk sırayı aldığı görülmektedir. Bunun yanında 112 kez (1, 4, 5, 8, 11, 15, 16, 19, 20, 26, 27, 31, 32, 43, 51, 52, 55, 56, 66, 68, 79, 84, 86, 87, 89, 90, 92, 94, 95, 98, 99, 100, 102, 103, 106, 107, 110, 112, 113, 115, 119, 130, 135, 138, 145, 152, 158, 159, 160, 166, 168, 170, 171, 172, 174, 175, 176, 178, 179, 180, 181, 186, 187, 188, 190, 191, 194, 196, 197, 198, 199, 206, 207, 210, 214, 221, 224, 227, 228, 230, 231, 234, 236, 239, 240, 242, 243, 244, 245, 247, 252, 255, 257, 258, 262, 264, 265, 269, 270, 272, 276, 277, 279, 280, 285, 286, 290, 295, 296, 297, 305, 309) **acındırma** (Poyrazoğlu, acındırma tutumunu 93 şiirde kendisi için takınmıştır. Bu şiirlere bakıldığında âşığın acındırma tutumunu daha çok gurbette çektiği maddi ve manevi sıkıntılarını anlattığı şiirlerinde sergilediği görülmektedir. Kendisi dışında ise ölen eşekleri, zorluklar içindeki öğretmenler, ölüm döşeğindeki yengesi, yaralı bir turna kuşu, kavgalı bir karı koca, vefat eden Şeyh Muhammed Raşit, bağları viran olmuş Erciş, ağlayan bir kadın ve çocuğu, şehit edilen Hz. Hüseyin, Hakk'ın rahmetine kavuşan Alparslan Türkeş, yanan ormanlar, savaş altındaki Bağdat, vefat

eden Âşık Murat Çobanoğlu ve depremde yıkılan Van için de acındırma tutumunu sergilemiştir. Bunlar ise Poyrazoğlu'nun sadece kendisini düşünen bir insan olmadığını, dinî ve millî konulardan tutun da evrensel konulara kadar başkalarının dert ve sıkıntılarıyla da hemhâl olduğunu göstermektedir.); 73 defa (8, 11, 12, 15, 19, 20, 27, 31, 32, 33, 34, 37, 38, 50, 51, 55, 56, 61, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 73, 75, 79, 89, 95, 99, 101, 102, 106, 107, 108, 110, 113, 115, 117, 118, 135, 145, 162, 168, 169, 170, 181, 196, 197, 199, 212, 213, 228, 230, 232, 233, 234, 235, 255, 258, 262, 264, 266, 273, 276, 280, 281, 283, 284, 286, 287, 298, 300, 301, 305, 307) **şikâyet etme** (Bu şiirler incelendiğinde ise Poyrazoğlu'nun daha çok vefasız sevgiliden, kendisine türlü dertler çektiren felekten, değer bulamamaktan, bozulan toplumdan, itdirseğinden, beceriksiz siyasetçilerden, sivrisineklerden, iltimasla ödül verilmesinden, gurbetten, üst üste gelen zamlardan, kıymet bilmeyen hemşehrilerinden, terör olaylarından, değerlerin yitirildiği zamandan, söz dinlemeyen gönlünden, toplumda yaygınlaşan gayrı ahlâkî durumlardan, zalim Amerika'dan, Atatürk'ü kendine âlet edinenlerden, çarpık kentleşmeden, medyadan ve kendisine ihanet eden dostlarından bahsederken şikâyet etme tutumunu sergilediği görülmektedir.); 63 kere (2, 9, 13, 16, 21, 28, 30, 42, 54, 57, 60, 61, 62, 63, 64, 75, 78, 81, 85, 87, 121, 125, 126, 130, 132, 133, 139, 141, 153, 154, 155, 156, 159, 161, 164, 177, 185, 192, 193, 196, 202, 203, 208, 211, 222, 223, 237, 240, 245, 248, 251, 253, 254, 260, 278, 292, 299, 303, 304) **öğüt verme**; 50 kez (50, 58, 61, 70, 71, 75, 88, 89, 101, 110, 117, 118, 126, 127, 133, 162, 168, 172, 197, 200, 205, 209, 211, 212, 213, 231, 232, 233, 234, 241, 242, 253, 261, 262, 263, 264, 266, 267, 268, 273, 280, 283, 284, 285, 287, 294, 298, 299, 300, 301, 305, 307) **yerme** (Ahmet Poyrazoğlu'nun bozulan toplum ve insanları, bilgisiz kadınları, ülkeyi doğru dürüst yönetemeyen siyasetçileri, iltimas yaparak ödül verenleri, artan ahlâk dışı durumları, gösteriş için ibadet edenleri, helal yoldan kazanmayanları, nerede, nasıl konuşulacağını bilmeyenleri, hırsızları, memleketi soyanları, cahilleri, ormanları yakanları, her yeri yangın yerine çeviren Amerika'yı, riyakârları, eşini döven kocaları, hilekârları yerme tutumuyla ele aldığı görülmektedir.); 23 kere (43, 44, 49, 57, 88, 102, 113, 123, 124, 136, 137, 171, 194, 198, 210, 238, 244, 249, 256, 257, 274, 302) **dileme**; 21 defa (29, 39, 40, 47, 48, 58, 59, 60, 85, 93, 127, 140, 154, 200, 201, 218, 226, 231, 279, 292, 308) **bilgilendirme**; 16 kez (36, 62, 76, 91, 108, 109,

120, 122, 144, 147, 148, 150, 151, 157, 252, 306) **övünme**; 12 defa (70, 71, 73, 158, 159, 160, 166, 178, 190, 267, 277, 300) **yakınma**; 11 kere (1, 24, 25, 187, 188, 210, 214, 221, 270, 275, 296) **yas tutturma**; 6 kez (60, 64, 155, 203, 245, 276) **uyarma**; 3 kere (72, 165, 235) **yakarma**; 3 defa (67, 88, 89) **eğlendirme**; 3 kez (136, 137, 183) **umut verme** ve 2 defa da (53, 143) **hüner gösterme** tutumlarının kullanıldığı görülmektedir.

Âşığın şiirlerinde görülen anlatım tutumlarına kullanılma sıklıkları açısından bakılacak olursa övme tutumunun 113 adetle ilk sırada yer aldığı görülecektir. Bu da âşığın beğendiği ya da sevdiği herhangi bir varlık veya durumu yüceltme isteğinden kaynaklanmaktadır. Bunun yanında yerme tutumunun 50 kere takınılmış olması ise âşığın hoşuna gitmeyen kişi ya da durumları dile getirmekten, yaşanan olumsuzluklara parmak basıp dikkat çekmekten geri durmadığını da göstermektedir.

Âşık tarafından acındırma tutumunun 112, şikâyet etme tutumunun da 73 kez kullanılmış olması şiir yazdırma/söyletme konusunda acı, dert ve sıkıntıların âşığın üzerinde ne kadar etkili olduğunu göstermektedir. Bu durum bir yandan da âşığın hayatının acı ve kederle yoğrulduğuna bir işaret olarak değerlendirilebilir.

Poyrazoğlu'nun şiirlerinde bu kadar çok sayıda acındırma ve şikâyet etme gibi anlatım tutumlarının yanında eğlendirme ve hüner gösterme tutumlarının da kullanılmış olması onun tüm dert ve sıkıntılara rağmen yine de yaşama sevinci olan, gülmeyi ve güldürmeyi seven bir yapısının olduğuna işaret eder. Bunun yanında hüner gösterme tutumunun kullanılmış olması âşığın irticalen şiir söyleyebilme yeteneğini göstermektedir.

Âşığın şiirlerinde dikkat çekici bir başka noktaysa öğüt verme tutumunun 63 kez, bilgilendirme tutumunun da 21 kez kullanılmış olmasıdır. Bu, bir yandan âşığın öğüt vermeyi ve bilgilendirmeyi seven bir yapıya sahip olduğunu gösterirken bir yandan da öğüt verme tutumunun genellikle son şiirlerinde daha sık bir şekilde kullanılması sebebiyle bilgi birikimi ve tecrübe yönünden geliştiğini ortaya koymaktadır.

Âşıkların kullandıkları anlatım tutumlarına bakılarak onların hayata bakış açıları, mutlu ya da mutsuz bir kişiliğe sahip olmaları hakkında birtakım bilgilere ulaşılabilir. Çünkü anlatım tutumları ifade ettikleri anlamlar nedeniyle bu bilgileri içlerinde barındırmaktadır. Bu tutumların bazıları “*memnuniyet*”, bazıları

“*memnuniyetsizlik*”, bazıları da “*nötr durum*” ifade etmektedir. Buna göre şikâyet etme, yakınma, acındırma, öğüt verme, yakarma, yerme, dileme ve yas tuturma tutumlarının memnuniyetsizlik; eğlendirme, övme, övünme ve umut verme tutumları memnuniyet; bilgilendirme, uyarma, selamlama ve vedalaşma tutumları ise nötr tutumları ifade etmektedir (Boyras 2010: 183). Bu noktadan Âşık Poyrazoğlu’nun şiirlerine bakılacak olursa onun şiirlerinde 347 kere memnuniyetsizlik, 134 kez memnuniyet ifade eden, 27 defayla da nötr tutumların kullanıldığı görülmektedir. Bu veriler de Âşık Ahmet Poyrazoğlu’nun genel itibariyle mutsuz bir yapıya sahip olduğunu ve onun kalemini daha çok yaşanan acıların ve olumsuz durumların harekete geçirdiğini ortaya koymaktadır.

Şiirler, Batı edebiyatlarından Türk edebiyatına gelen terimlere göre konuları itibariyle lirik, epik, didaktik, satirik, pastoral ve dramatik olmak üzere altı gruba ayrılmaktadır. Buna göre, Ahmet Poyrazoğlu’nun 310 şiirinin 199’u lirik, 60’ı didaktik, 44’ü satirik ve 7 şiiri de pastoral şiir grubuna girmektedir. Bu da âşığın duygusal yanı ağır basan bir kişi olduğunu göstermektedir. Bunun yanında o, dinleyicilerini bilgilendirmeye çalışan ve çeşitli konularda yanlış gördüğü hususları dile getirmekten çekinmeyen bir yapıya sahip olduğunu da hissettirmektedir.

Anlatım tutumuyla ilgili üzerinde durulması gereken hususların birisi de ifadelerin kimin ağzından çıktığı ve kime hitap ettiği. Şiirlerdeki ifadeler her ne kadar âşıkların kendisine ait olsa da bazı durumlarda âşıkların sözü başkalarına söylediği görülmektedir. Poyrazoğlu’nun şiirleri bu açıdan incelendiğinde şiirlerin 5’i (26, 61, 88, 89, 146) hariç tamamında sözü bizzat âşığın kendisinin söylediği tespit edilmiştir. Bu da Poyrazoğlu’nun söylemek istediklerini herhangi bir araç kullanmadan, bizzat kendisinin söyleme isteğini ortaya koymaktadır. Âşığın sözü başkalarına söylediği şiirlere bakıldığında bir şiirinde (26.) sözü, âşığın ölüm döşeğindeki yengesi söylemektedir. Bir başka şiirinde (61.) ise geçmiş günlerle kendi zamanı arasında karşılaştırma yapmak isteyen âşığın kurukafayı konuşturarak zamanın siyaseti ve siyasetçileri üzerine eleştirilerini sıraladığı görülmektedir. Bir şiirinde (88.) üzerine kuma getiren kocasına beddualar eden bir kadın; diğerinde de (89.) karısının kötü huylarından şikâyetçi olan bir koca, sözü söyleyen kişidir. Bir diğerinde (146.) ise şehit olmuş bir delikanlı, annesine seslenmektedir.

Şiirlerin kime hitap ettiği konusunda Âşık Poyrazoğlu'nun şiirleri incelendiğinde onun 127 şiirinde öncelikle muhtelif unsurları muhatap aldığı, diğerlerinde ise doğrudan genele, ortaya seslendiği anlaşılmaktadır. Onun şiirlerinde meramını anlatırken muhatap aldığı ve oldukça geniş bir yelpaze oluşturan unsurları şu şekilde sıralamak mümkündür:

Van Gölü (7), gönlü (9, 21, 30, 63, 64, 71, 125, 169, 203, 211, 242, 278), Allah (10, 72, 80, 111, 193, 264), sevgilisi/eşi (11, 12, 27, 38, 49, 51, 66, 68, 98, 102, 107, 115, 142, 145, 189, 198, 228, 229, 236, 244, 251, 257, 258, 259, 276, 279, 286, 288), Süphan Dağı (17), Seyit Muhammed Efendi (18), felek (19, 37, 135), bir arkadaşımın oğlu (25), doktor (26), seher yeli (29), dostları (32), Adilceviz İlçesi (41), hemşehrileri (43), Ahlat İlçesi (48), turna kuşu (52, 224), kuru kafa (61), çocuklar/bebekler (81, 132, 155), annesi (83), Erciş (90, 168, 197, 296), vatandaşlar (101), dünya (110, 187, 217), dostları (123, 226, 249, 284, 300), Fırat Nehri (124), Gülüzar Yaylası (128), Yunus Emre (131), bir arkadaşı (137), dağlar (143, 171, 230), bir şehidin annesi (146), Türkiye (151, 157), gençler (164, 222), Hz. Muhammed (165), Erzincan (180), Osmanlı Devleti (181), bir imam (182), Türk milleti (161, 183, 208, 218, 235, 310), oğlu/kızı (186, 243, 245), şoförler (202), Fatih Sultan Mehmet (204), Alparslan Türkeş (216), Ülkücüler (221), başörtüsü mağduru genç kızlar (238), bir tanıdığı (254, 255, 275, 285, 290, 298), Amerika (261, 263), dalgalar (269), kuşlar (270), Cumhuriyet mitinglerine katılanlar (273), Âşık Veysel (282), İstanbul (281), medya (283), Hz. Ali (289), Hacı Bayram Veli (291), CHP milletvekili Binnaz Toprak (292), karınca (295) ve Anadolu (308).

Görüldüğü gibi şiirlerde muhatap alınan unsurların önemli bir kısmını insanlar oluşturmaktadır. İnsanlar içerisinde de en çok gerçek veya hayalî sevgilisi, tanıdıkları ve yakın akrabaları muhatap alınma miktarı bakımından önde gelmektedir. Âşığın gönlünü muhatap alması ise kendisine çeşitli açılardan bakabildiği ve kendisini eleştirebildiği şekilde okunmalıdır. Yine Osmanlı Devleti, Fatih Sultan Mehmet, Türkiye, Türk milleti, Anadolu, Alparslan Türkeş, Ülkücüler ve başörtüsü mağduru genç kızları olumlayıcı dille; Cumhuriyet mitinglerine katılanlar ile CHP milletvekili Binnaz Toprak'ı ise eleştiri diliyle muhatap alması ise âşığın dünya görüşü hakkında fikirler vermektedir. Yine Allah, peygamber, Hz. Ali, Hacı Bayram Veli, Seyit Muhammed Efendi gibi dinî hayat kaynaklı unsurlara

azımsanmayacak sayıda seslenmesi, Poyrazoğlu'nun değer yargıları hakkında ipuçları vermektedir. Bunların yanında âşığın Süphan Dağı, Adilcevaz, Ahlat, Erciş, Gülüzar Yaylası gibi kendi memleketi ve çevresini muhatap alması ondaki memleket sevgisine işaret etmektedir.

Anlatım tutumunu ilgilendiren unsurlardan bir diğeri de şiirlerde kullanılan başlıklardır. Poyrazoğlu'nun koyduğu başlıkların ekseriyeti -3, 8, 10, 39, 48, 61, 75, 90, 97, 116, 146, 154, 161, 204, 213, 245, 261, 273, 274, 292. hariç- şiirlerin ayağından; bazıları (78, 89, 104, 124, 125, 127, 153, 155, 164, 177, 186, 194, 209, 219, 230, 299, 306) bir dizesinden; bir kısmıysa (18, 25, 34, 197, 199, 210, 226, 249, 260, 270, 271, 272, 297, 300) bir dizesinde geçen kelimelerden seçilmiştir. Başlıklarla ilgili benzer tabloyu Furkanî'nin şiirlerinde de görmek mümkündür (bkz. Boyraz 2010: 187). *“Başlıklar genellikle ayaklardan veya oradaki kelimelerden seçildiğine göre demek ki halk şiirinde esas anlatılmak istenenler ayaklarda, diğer bir deyişle dördüncü mısralarda yer almaktadır.”* (Boyraz 2010: 187).

Bazı şiirlerin başlıklarının neden şiirlerin ayağından ya da bir dizesinden seçilmediği sorusuna Poyrazoğlu, (3.) şiire ayak olabilecek bir başka dize olduğu için “Yol Vermiş”; (8.) Ercişli Âşık Emrah'ın tarzıyla söylediği için “Emrah Tarzı Bir Güzelleme”; (10.) Allah'ı tefekkür ettiği için “Yaradan'ı Tefekkür”; (39.) Bayburtlu “İrşadî'ye Nazire” olduğu için; (48.) nereye söylediğini vurgulamak için “Ahlat”; (61.) bu şiir bir deyişme olduğu ve deyişmelere böyle başlıklar verildiği için “Poyrazoğlu-Kafa Değişmesi”; (75.) en öz şekilde böyle anlatabildiği için “Takdirname”; (90.) içeriğini böyle daha güzel anlattığını düşündüğü için “Erciş'e Özlem”; (97.) akşam saatini vurgulamak için “Van'da Akşam”; (116.) İslam'ın amentüsünü özetlediği için “Amentü Billahî”; (146.) şehide söylediğini vurgulamak için “Şehidin Türküsü”; (154.) dünya hayatına tepeden genel bir “Bakış”ı ifade ettiği için; (161.) sesinin duyulmasını istediği için “İsrafçıya Çağrı”; (204.) kime söylendiğini belirtmek için “Fatih'e Koçaklama”; (213.) dikkatleri çekebilmek için “Kaybettiklerimiz”; (245.) konusuna daha uygun olduğu için “Oğluma Nasihat”; (261.) Âşık Veysel'e nazire söylediği için “Âşık Veysel'e Nazire Babında Amerika'yı Taşlama”; (273.) kime söylediğini vurgulamak için “Laik Ataklara”; (274.) şiire ayak olabilecek bir başka dize olduğu için “Sarsa Beni”; (292.) kime söylediğini vurgulamak için “CHP'li Binnaz Toprak'a” cevabını vermektedir.

2.1.3.3. Söz Sanatları

Âşık ya da şairin üslubunu belirleyen unsurlardan biri de söz sanatlarıdır. Âşıklar, anlatımlarını süslemek ve sözü daha etkili hâle getirmek için söz sanatlarına başvururlar. “*Edebî sanatlar da denilen söz sanatları, kullanılma oranına göre üsluba bir güzellik, canlılık ve çekicilik kazandırır veya onu kuruluk, sıkıcılık ve monotonluktan kurtarır.*” (Boyraz 2010: 187). Söz sanatları şu şekilde tasnif edilebilir: 1. anlamla ilgili/ anlamdan kaynaklanan söz sanatları, 2. yapıyla ilgili/ yapıdan kaynaklanan söz sanatları. Anlamla ilgili söz sanatları da mecaz anlamdan ve gerçek anlamdan kaynaklanan söz sanatları olarak iki gruba ayrılabilir. (Boyraz 2010: 188). Mecaz anlamdan kaynaklanan söz sanatlarını teşbih, istiare, mecaz-ı mürsel, kinaye, tariz, teşhis ve intak; gerçek anlamdan kaynaklanan söz sanatlarını ise istifham, mübalağa, telmih, tezat, tekrar, tevriye, tenasüp, leff ü neşr, tecahül-i arif, hüsn-i talil, irsal-i mesel, iktibas, nida ve rücu gibi sanatlar oluşturmaktadır. Yapıyla ilgili sanatlar kelimelerin ses, söyleyiş ve yazılış özelliklerine göre teşekkül edip akis, asonans, aliterasyon, cinas, iade, iştikak, kalp, seci, tarsi gibi söz sanatlarından oluşmaktadır.

Tespit edilebildiği kadarıyla Âşık Ahmet Poyrazoğlu, şiirlerinde 18 farklı söz sanatı kullanmış olup bunların toplam kullanılma sayısı 1016’dır. Bu sayının onun şiirinin sanat yönünden değerlendirilebilmesinde karşılaştırmada kullanılabilecek tek veri Âşık Furkanî’ye aittir. Buna göre 128 şiiri olan Furkanî, şiirlerinde 19 farklı söz sanatını 483 kez kullanmıştır (Boyraz 2010: 188). 310 şiiri olan Poyrazoğlu ise 18 farklı söz sanatını 1016 kez kullanmıştır. Furkanî, toplam 667 birim/dörtlük/bent/in neredeyse üçte birinde herhangi bir söz sanatı kullanmazken Poyrazoğlu, toplam 1106 birim/dörtlük/bent/in tamamına yakın yerde söz sanatlarına yer vermiştir. Bu da her birimde yaklaşık bir söz sanatı kullanmış olduğunu göstermektedir. Âşık Poyrazoğlu’nun sanat gücü için bu verilerin tam olarak ne anlam ifade ettiği bu tür çalışmaların sayısının artması ve yapılacak karşılaştırmalarla ortaya çıkacaktır; ancak yine de görüldüğü kadarıyla Poyrazoğlu, edebi sanatları şiirlerinde sık sık kullanmaktadır.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu’nun kullandığı 18 sanattan ikisi yapıyla, diğerleri ise anlamla ilgilidir. Yapıyla ilgili sanatlardan cinas, altı farklı yerde (51/1, 108/3, 133/3,

157/4, 175/3, 216/1); aliterasyon ise beş farklı yerde (22/1-4, 35/2, 36/3, 40/4, 77/1) kullanılmıştır.

Âşığın şiirlerindeki anlamla ilgili sanatların 6'sı mecaz, 10'u da gerçek anlama dayalı sanatlardan oluşmaktadır. Mecaza dayalı sanatların toplam kullanılma sayısı 193 olup kullanım sıklığına göre sanatlar ve kullanıldıkları yerler şu şekildedir:

Teşbih: (1/3, 4/2, 6/1-3, 7/3, 8/1-2, 11/3, 20/3, 30/2, 39/4, 43/3, 49/2, 51/1, 58/1-6, 69/1, 77/5, 78/1, 83/3, 97/1, 3, 104/1-2, 109/1-3, 114/2, 129/1, 3, 132/3, 135/3, 139/1-3, 140/3, 141/2, 142/1-3, 145/2, 148/1-2, 159/1, 3, 163/3, 173/3, 175/3, 177/2, 178/1-3, 179/3, 185/4, 186/1, 193/1-2, 199/2, 201/3, 208/1, 209/1, 211/3, 212/4, 215/4, 219/2, 224/2, 225/4, 237/1, 239/2, 244/2, 246/1, 248/2, 252/2, 254/2, 255/3, 259/1, 265/1, 270/1, 272/1, 2, 3, 4, 281/4, 282/1, 3, 4, 286/3, 289/1, 292/2)=
72 adet.

Teşhis: (7/1, 3, 15/2, 16/2, 17/1-2, 19/3, 27/1-3, 30/1, 31/2, 32/2, 34/3, 37/1-4, 38/2, 39/3, 40/8, 47/1, 50/1-3, 51/3, 52/3, 53/1, 55/1-3, 56/4, 57/5, 64/1-3, 70/1, 77/4, 79/3, 84/2, 94/1, 97/1-2, 99/1, 103/1, 106/1, 112/2-3, 117/2, 124/1-3, 135/1-3, 137/1, 143/2, 152/2, 159/3, 171/1-3, 173/2, 174/1, 181/2, 182/2, 183/5, 184/1, 190/2, 195/2, 196/1, 199/2, 212/4, 215/3, 217/4, 225/1-3, 227/3, 230/2, 231/1-2, 238/1, 242/3, 246/3, 252/1-3, 253/2, 269/1-4, 270/1-4, 296/3-5, 300/1, 301/5, 308/2-5, 309/2)=
71 adet.

İstiare: (13/1, 12/3, 24/1-2, 36/2, 84/2, 89/2, 3, 5, 98/1-3, 172/3, 186/3, 188/2, 198/1, 204/4, 223/2, 236/2, 245/1, 264/1-3, 276/1, 287/2)=
20 adet.

Mecaz-ı Mürsel: (212/3)=
1 adet.

Tariz: (88/1-4, 89/1-5, 108/3, 117/1-3, 196/3, 200/1-3, 205/1-4, 209/1-3, 212/1-5, 213/1-4, 230/1-2, 231/3, 232/1-3, 233/1-3, 234/1-3, 261/1-3, 263/1-4, 268/1-4, 283/1-4, 284/1-5, 287/1-3, 294/1-4, 300/1-3, 301/1-6, 305/1-3, 307/1-3)=
26 adet.

İntak: (55/1-3, 61/1-8, 77/4)=
3 adet.

Görüldüğü gibi mecaza dayalı sanatlar içerisinde teşbih, diğer sanatlara göre daha çok kullanılmıştır. Bu doğal bir sonuç olmalıdır, zira teşbih yani benzetme, günlük hayatta da daha fazla kullanılmaktadır. Âşığın benzettiği unsurlara bakılacak olursa kendisini ölüye, sönmüş kandile, tek kalan kuzuya, bir su damlasına, dağlara, suya, ulu bir şehre, kuşlara, bozuk paraya, Beytullah'ın kapısına, hamura, Âşık

Emrah'a, hedefteki ava, koyuna, deliye, dertli dolaba, çamura, gül fidanına, yollara, erken açıp erken solan güllere, nasır tutmuş ellere, çağdan geri kalmış yıllara, meramını diyemeyen dillere, benzini solan güle, gönlünü sırça köşke, gündüzlerini zindana, sevgilisini şahine, çiçeğe, cellâda, sevgilisinin saçlarını tüle, annesini yüreğinde yağan kara, kızını gonca güle, gözyaşını inciye, eşeklerini bir tıra, öğretmenleri muma, iki köylü kızını süzme bala, Van Gölü'nü gözleri yaşlı olması yönünden kendisine, Zilan Çayı'nı yaşlı geline, ömrü bir rüyaya, erimeye yüz tutmuş kara, çürük ipe, insanoğlunu menzildeki ava, dünyayı hana, yalancı seyrana, gölgelik bir eve, kara toprağı ağzını açmış bir deve, kadınları arı kovanına, şeytana, düşmana, yılana, Lokman'a, güneşi volkana, Türk milletini ulu çimara, köklü bir ağaca, ilmi saklı kalmış küpe, cehaleti derin bir kuyuya, ahtapota, güneşi lambaya, yıldızları kandile, kahramanları aslana, Kur'an'ı bir bahçeye, besmeleyi çiçeğe, insan gönlünü Kâbe'ye, sohbet bilmeyenleri buza, Alparslan Türkeş'i destana, Fatih Sultan Mehmet'e, Yavuz Sultan Selim'e, Alparslan'a, Âşık Murat Çobanoğlu'nu telli turnaya, Âşık Veysel'i türküye, arıya, bülbüle, turna katarına, Hz. Ali'yi aslana, Kerem'i avcıya, Aslı'yı ava, İstanbul'u tüm ülkeyi birleştiren mayaya, halk şairlerini ırmağa, deryaya, akmayan güz deresine, benzettiği görülmektedir.

Teşhis sanatında âşık genel olarak *Van Gölü, gurbet, sahra, dağ, su, Süphan Dağı, felek, kül, çöl, yol, yıl, gönül, dağlar, taşlar, bülbül, dal, tel, turna, çiçekler, kader, tula, aylar, güneş, dalgalar* gibi varlıkları kişileştirmiştir. Âşığın kişileştirdiği bu varlıklar onun duygu ve düşünce dünyası açısından önemli ipuçları barındırmaktadır. Bu varlıklar onun tabiatı seven ve tabiatla içli dışlı olan biri olduğunu aynı zamanda çeşitli dert ve sıkıntılarını bu varlıklarla paylaştığını, onlarla dertleştiğini göstermektedir. Bu da onun zaman zaman insanlardan kaçan bir yapıya sahip olduğu anlamına gelmektedir.

Tespit edilebildiği kadarıyla gerçek anlama dayalı sanatların âşığın şiirlerindeki toplam kullanım sayısı 814'tür. Söz konusu sanatların kullanılma sıklıkları ve kullanıldıkları yerler ise şu şekildedir:

Tekrir: (1/3, 2/1, 3, 3/1-2, 4/3, 5/1-3, 6/1-4, 7/1-2, 8/1-3, 9/1, 10/3, 12/3, 13/3, 14/3, 15/3, 16/1, 17/2-3, 19/1, 20/2-3, 22/1-4, 25/2, 26/1-3, 27/1, 28/1-3, 29/2, 12, 30/1, 3, 31/1-2, 33/3, 34/1, 35/2-3, 36/1-3, 37/2-4, 38/1-3, 40/4, 8, 41/4-5, 42/1-3, 43/2, 45/1, 46/3, 47/1, 3, 48/3, 49/1-3, 51/1-2, 53/1-2, 54/1-2, 56/1, 4, 57/1, 2, 4, 5, 6,

58/1-6, 59/2, 62/1-2, 64/2, 65/2-3, 67/2, 3, 5, 68/1, 3, 69/1-3, 70/1-3, 71/1-3, 77/1, 2, 3, 5, 78/1-3, 79/1-3, 80/3, 82/1-3, 83/1-2, 85/1-3, 88/1, 89/3, 5, 91/1-3, 92/3, 96/2, 98/2, 103/1-3, 104/1-3, 105/1, 3, 106/1-3, 108/1, 3, 109/1-3, 112/1, 3, 113/2-4-6, 114/6, 117/1, 118/1-3, 119/3, 120/1-3, 122/1, 2, 4, 124/1, 126/1, 3, 127/1-5, 129/1, 3, 131/1, 4, 132/1-4, 133/3, 134/2, 135/3, 137/3, 139/1-2, 140/1-6, 141/1-2, 143/1-3, 144/2, 145/1-3, 146/2, 4, 148/1-2, 150/1-3, 152/3, 153/1-3, 154/4, 155/1-2, 156/2-4, 157/2-4, 158/1-3, 159/3, 160/2-3, 162/2-3, 163/1-3, 164/1-3, 165/1-3, 166/1-4, 168/1, 5, 170/1-3, 171/3, 173/1, 3, 174/1-3, 175/1-3, 176/2-3, 177/3, 178/1-2, 179/1-3, 181/1-4, 182/1-2, 183/2-4, 6, 184/1-3, 185/2-4, 186/1, 187/1, 4, 188/1-4, 189/1-3, 190/2, 192/1, 193/1-2, 194/1-2, 195/1, 3, 199/2, 200/1, 202/1-4, 204/1-3, 205/2-3, 207/1-3, 208/1-3, 209/1-3, 210/2, 211/1-3, 212/1-4, 213/1, 3, 4, 214/1, 6, 215/1, 220/1, 222/1-4, 223/1-3, 224/1-3, 226/1, 8, 227/1-3, 229/1-3, 230/1, 231/1-3, 232/1-2, 233/3, 235/1-2, 236/1, 237/3, 238/1-3, 239/1, 240/1-3, 242/2-3, 243/3, 244/2, 245/2, 246/2-3, 247/3, 249/2-3, 250/1-3, 251/1, 3, 252/1-2, 253/2, 254/2-3, 257/2, 258/1, 260/1-3, 261/2-3, 262/2-3, 263/1-4, 264/3, 265/1-2, 267/3, 269/1-2, 270/1, 4, 273/2-3, 274/1, 277/1-3, 278/1-2, 279/1-3, 281/2, 4, 5, 282/3-5, 283/1, 284/5, 285/3, 287/1-2, 289/2-3, 290/1-3, 291/3, 292/2, 293/1-5, 294/2-4, 295/2, 297/1, 3, 298/2, 299/2, 300/2, 302/2, 303/1-2, 304/2-3, 305/3, 306/3, 307/3, 308/1-4, 309/3)= **266 adet.**

Telmih: (9/2, 10/2, 15/2, 17/3, 24/3, 27/1, 2, 29/3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 32/1, 39/2, 3, 40/1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 46/2, 48/1, 2, 3, 55/1, 57/2, 58/3, 6, 59/1, 2, 3, 77/1-5, 78/2, 3, 80/2, 82/1-2, 106/2, 109/3, 112/1, 2, 117/3, 120/2, 122/4, 131/1-4, 146/3, 154/2, 157/2, 158/1, 162/2, 165/1, 2, 3, 4, 5, 170/1, 177/1, 2, 179/2, 188/2, 195/3, 196/1, 2, 197/3, 201/1, 2, 3, 4, 5, 204/2, 3, 4, 210/1-3, 215/3, 218/3, 220/3, 221/2, 224/2, 227/3, 231/1, 235/3, 236/3, 237/1, 2, 254/1, 2, 3, 256/3, 257/3, 261/3, 262/1-3, 4, 263/1, 2, 264/1, 2, 266/1, 2, 268/3, 269/1, 270/4, 273/1-3, 278/4, 279/1, 2, 3, 4, 280/2, 3, 281/2, 4, 5, 282/1-5, 283/1-4, 284/4, 289/1-3, 291/1-5, 292/1-3, 294/1-4, 296/4, 297/1-5, 299/2, 302/1, 3, 308/2, 3, 5, 309/3)= **134 adet.**

Tenasüp: (3/2, 3, 4, 4/2, 8/2, 9/1, 3, 10/3-4, 11/1, 3, 14/3, 15/1, 16/2, 4, 17/2, 19/2, 20/1, 22/1, 2, 3, 23/3, 24/3, 25/1, 3, 26/3, 29/5, 9, 31/1, 32/2, 33/1-2, 34/1, 35/2, 37/1, 3, 38/2, 40/3, 45/3, 47/1-2, 49/1, 3, 50/2, 52/2, 53/3, 55/2, 57/5, 61/4, 6, 62/1-2, 64/2, 65/1, 68/2-3, 69/2-4, 71/3, 72/2, 73/1, 74/3, 75/2, 3, 76/2, 77/2, 78/1-3, 80/1-2,

84/2, 85/1, 86/1, 2, 4, 87/3, 89/3, 91/3, 93/5, 95/1, 96/2, 99/3, 101/1, 3, 4, 103/1, 104/1, 106/1-2, 107/2, 3, 108/1, 109/1, 110/3, 111/1, 2, 3, 112/1, 2, 3, 114/4, 115/2, 3, 117/1, 3, 120/1, 122/1, 2, 123/3, 125/3, 127/2, 3, 5, 128/2, 3, 129/2, 3, 130/3, 131/4, 132/4, 134/2, 4, 135/3, 137/1, 2, 139/1, 3, 144/2, 147/3, 150/1, 151/3, 5, 152/1, 3, 153/1, 2, 154/2, 3, 156/2, 4, 157/3, 158/3, 159/1, 2, 160/1, 3, 162/3, 163/1, 3, 165/2, 170/1, 2, 172/1, 173/2, 174/1, 175/1, 2, 176/1, 3, 177/3, 179/1, 2, 3, 180/5, 184/1, 185/2, 188/2, 189/2, 191/2, 195/3, 196/1, 197/3, 198/2, 201/1, 2, 4, 205/2, 4, 206/3, 208/1, 2, 209/1, 2, 214/4, 5, 217/2, 222/2, 4, 224/3, 227/2, 228/3, 230/3, 232/3, 233/1, 2, 234/1, 235/2, 237/1, 2, 238/3, 239/2, 240/1, 2, 3, 241/4, 244/2, 245/1, 3, 246/1, 3, 247/2, 251/1, 252/1, 2, 253/1, 2, 255/2, 256/1, 257/3, 258/3, 260/2, 266/1, 268/2, 269/2, 270/4, 274/1, 276/1, 278/3, 4, 279/1, 2, 280/1, 2, 3, 282/3, 284/1, 285/1, 2, 4, 287/1, 288/1, 3, 291/5, 294/2, 296/2, 5, 299/1, 300/1, 2, 301/2, 4, 302/2, 303/1, 305/3, 307/1, 2, 3, 310/1)= **163 adet.**

Tezat: (13/1, 3, 15/3, 17/3, 19/3, 25/5, 45/2, 46/3, 54/2, 65/1, 3, 70/3, 71/2-3, 78/1, 87/2, 91/3, 104/3, 109/2, 126/3, 127/2, 5, 132/1, 137/1, 139/2, 140/4, 141/1, 3, 143/2, 148/3, 154/1, 174/2, 178/3, 184/1, 196/2, 200/2, 205/1, 211/2, 220/3, 4, 233/3, 235/1, 236/3, 239/1, 240/3, 266/2, 267/2-3, 273/3, 281/3, 282/1, 286/1, 294/4, 298/3, 300/2, 310/1)= **54 adet.**

İstifham: (4/1, 12/1-2, 13/1, 16/4, 20/2, 21/1-3, 23/3, 25/4, 26/1, 27/1-2, 28/1, 29/12, 32/3, 40/1-10, 47/1, 49/3, 52/1, 56/3, 59/1-3, 60/1-2, 64/1, 65/3, 77/2, 83/1-3, 89/5, 96/3, 99/3, 104/1-3, 108/1-3, 117/3, 135/1-3, 142/1-3, 145/1-3, 154/3, 155/4, 156/1-4, 160/3, 164/1-3, 166/1-4, 168/1, 2, 4, 169/1-3, 171/1, 177/1-2, 178/3, 179/1-3, 187/1-4, 190/1, 197/1-4, 199/2, 201/1, 204/1, 206/1-3, 207/2, 213/1-4, 216/2, 222/1, 226/5, 228/1-3, 229/1, 231/3, 234/1-3, 236/1-3, 237/1-3, 238/3, 239/3, 242/1, 250/2-3, 254/3, 257/2, 260/2, 261/2, 262/1, 263/1, 2, 4, 264/3, 266/1-3, 268/1-4, 269/1, 279/1, 280/1-3, 281/1, 283/1-4, 284/2, 4, 285/2-3, 286/1, 294/1, 3, 295/2, 296/1-5, 297/1, 298/1-3, 299/3, 301/6, 302/3)= **98 adet.**

Nida: (111/1-4, 191/1-3, 264/1-3, 18/1-4, 19/1, 125/1, 211/1, 29/1, 228/1, 187/1, 183/3, 255/1, 155/1-4, 180/1-7)= **14 adet.**

Mübalğa: (1/2-4, 6/4, 19/2, 20/1-2, 24/1, 4, 25/3-4, 29/1, 30/3, 31/2, 32/2, 34/3, 36/1, 37/1, 47/1, 62/3, 67/1-4, 84/1, 85/3, 89/3, 5, 92/1, 3, 94/2, 98/1-3, 103/3, 104/1-2, 106/1, 112/3, 114/6, 118/3, 141/2, 149/3, 152/1-3, 158/2, 168/5, 170/3,

172/1-2, 174/1, 176/2, 178/3, 179/1-3, 188/1-4, 190/1, 194/2, 196/3, 199/3, 214/1-4, 219/1, 220/4, 229/1, 239/3, 243/3, 245/2, 255/1-3, 259/1-2, 263/4, 265/3, 284/2-3, 296/3, 300/2-3, 301/2, 308/3)= **63 adet.**

İrsal-i Mesel: (2/2, 21/2, 28/2, 30/2-3, 34/2, 46/3, 57/4, 133/3, 159/2, 185/2-3, 205/1, 211/1, 222/1-3, 223/3, 253/3, 287/2)= **16 adet.**

Tevriye: (7/3, 231/1)= **2 adet.**

Hüsn-i Talil: (3/3, 92/2, 97/1-2, 214/4)= **4 adet.**

Görüldüğü gibi gerçek anlama dayalı sanatlar içerisinde “*Sözün etkisini güçlendirmek amacıyla anlamın üzerinde yoğunlaştığı sözcük ya da söz öbeklerini arka arkaya yinelemek*” (Dilçin 1997: 452) demek olan tekrar, kullanılma sıklığı açısından diğerlerinden açık ara öndedir. Bu da âşığın söylemek istediklerini vurgulamak ve pekiştirmek ihtiyacı hissettiğini ortaya koymaktadır.

Telmih “*Söz arasında, herkesçe bilinen geçmişteki bir olaya, ünlü bir kişiye bir inanca ya da yaygın bir atasözüne işaret etmek, onu anımsatmak*” (Dilçin 1997: 461) şeklinde tanımlanmaktadır. Bu sanat sayesinde edebî ürünün ifade gücü genişlemektedir (Kocakaplan 1992: 148). Bu bağlamda telmih, çok bilinen bir gerçekle sanatkârın anlatmak istedikleri arasında bağlantı kurup anlatılmak istenenlerin pekiştirilmesine ve anlamın da zenginleşmesine katkıda bulunmaktadır (Boyraz 2010: 192-193).

Telmihte işaret edilen olay, durum, kişi ya da inançların telmih sayılabilmesi için mutlaka geçmişte yaşanması şart değildir. Gelecekte yaşanacağına inanılan olayların da telmih sanatı içerisinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Çünkü geçmişte yaşanan olaylara işaret etmekle gelecekte yaşanılacağına inanılan olaylara işaret etmek arasında yapı ve işlev bakımlarından hiçbir fark yoktur (Boyraz 2010: 193).

Âşık Ahmet Poyrazoğlu’nun şiirlerine yukarıda belirtilen gerekçelerle gelecekte yaşanılacağına inanılan hususları da dâhil ederek telmih açısından bakıldığında zengin bir yapıyla karşılaşılmaktadır. Onun bilgi dağarcığı ve önem verdiği hususlar hakkında önemli ipuçları da barındıran telmihlerini, kullanım kronolojisini de dikkate alarak şu şekilde sıralamak mümkündür: Hallac-ı Mansur’un derisinin yüzülmesi (9/2, 107/3, 227/3, 257/3); kâinatın yaratılması (10/2); Kerem ile Aslı’nın aşkı ve özellikle de Kerem’in durumu (15/2, 17/3, 32/1, 117/3); Emrah ile

Selvihan'ın aşkı (17/3, 256/3); Hz. Lokman (24/3, 58/6); Kerem, Mecnun ve Ferhat'ın aşkları uğruna çektikleri sıkıntılar (27/1-2); Hz. Muhammed, Hz. İsmail, Hz. Ali, Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. İbrahim, Hz. Hüseyin, Hz. Hasan, Veysel Karanî, Beyazıt Bestamî, İbrahim Ethem, Muhyiddin-i Arabî (29/3-12), Hz. Muhammed'in peygamberlik mührünü taşıması, İskender'in büyük bir imparatorluk kurması, Nesîmî'nin derisinin yüzülmesi (39/2-3), Hz. Âdem'in yaratılması, yasaklı meyveyi yemesi ve cennetten dünyaya sürgün edilmesi, Kabil'in kardeşi Habil'i öldürmesi, Hz. İdris ve Hz. Şid, Hz. Nuh'un gemisini yapması ve tufan olayı, Züleyha'nın Hz. Yusuf'a olan aşkı, Hz. Lokman'ın bitkilerden ilaç yapıp hastaları iyileştirmesi, Hz. İbrahim'in oğlu Hz. İsmail'i kurban etme hadisesi, Hz. Eyüp'ün vücudunu kurtların kaplaması, Nemrut'un burnuna sinek girmesi ve onu öldürmesi, Hz. İbrahim'le Hz. İsmail'in Kâbe'yi inşa etmesi, Hz. Musa'nın Firavun'la olan mücadelesi ve denizi ikiye ayırması, Hz. Yunus'un balığın karnında kalması, Hz. Davut'un sesinin güzelliği, Hz. Süleyman'ın bütün canlılarla konuşması ve sürdüğü hüküm, Hz. Cercis'in dört defa şehit edilmesi, Hz. İsa'nın göğe yükseltilmesi, İskender'in büyük bir devlet kurması, Hz. Muhammed'in miraca yükseltilmesi ve Allah'ı görmesi (40/1-10); Mecnun'la Leyla'nın aşkı (46/2); Ertuğrul Bey'le birlikte Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluşu, Fatih Sultan Mehmet, Yavuz Sultan Selim, Şeyh Edebali (48/1-3); Hz. Hüseyin'in Kербela'da şehit edilmesi (55/1); Mevlana ve Hacı Bektaş Veli (57/2); Hz. Meryem (58/3); Hz. Âdem'in cennetten kovulması, Hz. Nuh'un gemi yapıp tufandan kurtulması, Hz. Lokman'ın çiçeklerden hastalıklara derman bulması, Hz. Süleyman'ın dünyada hüküm sürmesi, Hz. Yusuf'un Mısır'a gitmesi ve orada yaşadıkları, Hz. İbrahim'in atıldığı ateşlerden kurtulması, Hz. İsmail'in şeytanı taşlaması (59/1-3); 1980 darbesi (61/6); Aya ayak basılması (69/4); Emrah ile Selvihan'ın aşkı (73/1-3, 77/1-5, 122/4, 197/3); Hz. Ali, Hz. Hamza, Nuşirevan ve Levh-i Mahfuz defterinin yazılması (78/2-3); Leyla ile Mecnun'un aşkları (80/2, 106/2, 107/3); Hz. Muhammed'in yaratılışı (82/1-2); Emrah (109/3); Hz. Lokman, Leyla, Mecnun (112/1, 2); Mevlana, Yunus Emre (120/2); Yunus Emre'nin değeri ve özellikleri (131/1-4); Hz. Hamza (146/3); İsrail'in Sur'a üflemesi ve kıyametin kopuşu (154/2); Hacı Bayram, Hacı Bektaş Veli (157/2); Ferhat'ın Şirin için dağları delmesi (158/1); Köroğlu (162/2); Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali, Hz. Hasan, Hz. Hüseyin, Hz. İbrahim, Hz.

İsmail, Hz. Muhammed'in parmaklarından su çıkartması (165/1, 2, 3, 4, 5); Kerem, Aslı, Leyla (170/1); İskender'in çok büyük bir devlet kurması ve zenginliği, Hz. Hamza ve Hz. Ali'nin yiğitliği (177/1, 2); Kerem'in Aslı için çektikleri (179/2); Hz. Lokman (188/2); Âşık Emrah (195/3, 269/1); Leyla ile Mecnun ve Kerem ile Aslı'nın aşkları (196/1, 2); Ferhat'ın dağları delmesi, Köroğlu, Kerem ile Aslı, Leyla ile Mecnun, Âşık Emrah (201/1, 2, 3, 4, 5); İstanbul'un fethedileceğine dair Hz. Muhammed'in hadisi, Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethetmesi, Hz. Ali, Battal Gazi (204/2, 3, 4); Hz. Hüseyin'in Kerbela'da şehit edilmesi (210/1-3); Ergenekon Destanı'nda boz yeleli kurdun yol göstermesi, Fatih Sultan Mehmet, Yavuz Sultan Selim, Alparslan (215/3, 4); Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluşu (218/3); Sovyetler Birliği'nin dağılması (220/3); Hz. Muhammed ve Hz. Lokman (221/2); Kerem ve Emrah'ın aşkları uğruna çektikleri cefalar (224/2); Hz. Âdem'in dünyaya gelmesi (231/1); Hz. Ömer'in adaleti (235/3); Mecnun'un çöllere düşmesi (236/3); Hz. Süleyman'ın ve İskender'in uzun yıllar hüküm sürmesi, Ferhat'ın dağları delmesi (237/1, 2); Hz. İbrahim, Hz. Lokman, Hz. Muhammed, Hz. Ali, Hz. Hızır (254/1, 2, 3); Amerika'nın Irak'ı işgali (261/3); Amerika'nın Irak'ı işgali, Hz. Hüseyin'in Kerbela'da şehit edilmesi (262/1-3, 4); Amerika'nın Irak'ı işgali, Japonya'nın Hiroşima ve Nagazaki kentlerine atom bombası atması, Hitler (263/1, 2); Amerika'nın Irak'ı işgal etmesi, Sevr Antlaşmasıyla Osmanlı Devleti'nin yok edilmek istenmesi (264/1, 2); Nemrut, Yezid (266/1, 2); Hz. Eyüp'ün hastalıklarına sabretmesi, Bülent Ecevit, Tansu Çiller ve Mesut Yılmaz (268/3); Âşık Murat Çobanoğlu'nun ölümü (270/1-4); Atatürk (273/1-3); Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali (278/4); Kerem'in aşkı için yanması, Mecnun'un çöllere düşmesi, Hz. Yusuf'un Mısır'da zindana atılması, Ferhat'ın dağları delmesi, Emrah'ın Selvihan'a olan aşkı (279/1, 2, 3, 4); Leyla ile Mecnun'un aşkı, kuş gribinin dünyada etkili olması (280/2, 3); Hz. Muhammed'in İstanbul'un fethedileceğine dair hadisi, Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethetmesi, Atatürk'ün Samsun'a çıkışı, Cumhuriyet'in ilanı, Bizans, Osmanlı ve Cumhuriyet'in İstanbul'da hüküm sürmesi (281/2, 4, 5); Âşık Veysel (282/1-5); Medyum Memiş'in Medyum Keto'yu canlı yayında dövmesi, Gülben Ergen'in çocuk sahibi olması, Bülent Ersoy'un evlenmesi, Seda Sayan'ın boşanması (283/1-4); Köroğlu, Aşk-ı Memnu dizisi (284/4); Hz. Ali (289/1-3); Hacı Bayram Veli (291/1-5); Kıyametin kopuşu ve yüce mahkemenin

kurulması (292/1-3); 2011 Erciş depremi (294/1-4); 2011 Erciş depremi, Emrah ile Selvihan (296/1, 4); 2011 Erciş depremi, (297/1-5); Hz. İbrahim, Nemrut (299/2, 302/1); Hz. Muhammed'in Hira Dağı'nda düşünceye dalması (302/1); Mehdi'nin gelmesi (302/3); Fatih Sultan Mehmet, Yavuz Sultan Selim (308/2); Kara Fatma, Mevlana, Yunus Emre (308/3); Mecnun (309/3), gibi.

Görüldüğü gibi Âşık Ahmet Poyrazoğlu, bir yandan divan ve halk şiirinde eskiden beri kullanılan telmih unsurlarına yer verirken bir yandan da çok yakın tarihlere ait yeni telmih unsurları oluşturmuştur. İşaret edilen telmih unsurlarının büyük çoğunluğunun dinî ve millî konularla ilgili olması onun dünya görüşünü belirtmesi açısından önemli verileri içermektedir.

“Bir konu üzerinde, aralarında türlü ilgiler bulunan en az iki sözcük, terim ve deyim bir dize ya da beyit içinde” (Dilçin 1997: 431) kullanmak anlamına gelen tenasüp konusunda Âşık Poyrazoğlu'nun oldukça başarılı olduğu görülmektedir. Âşık, (arı, bal (3/2)), (sema, yıldız (3/3)), sarhoş, meyhane (3/4)), (çıra, mum, yanmak, karanlık, ışık (4/2)), (ok, yay (8/2)), (gül, bülbül, diken, har (9/1)), (vali, bakan, paşa (9/3)), (duymak, işitmek, kulak (10/3)), (yastık, yorgan, yatak (10/4)), (köz, kül, yanmak (11/1)), (kar, kış(11/3)), (ilik, düğme, çözmek (14/3)), (saat, zaman (15/1)), (dere, ırmak, su, çağlamak (16/2)), (dil, kulak, lâl, sağır (16/4)), (gül, çiçek, kokmak; dere, çağlamak, akmak (17/2)), (kar, yağmak, buz, kış (19/2)), (bülbül, bağ, ötüşmek (20/1)), (semaver, bardak, çay (22/1)), (çaydanlık, tepsi, şeker, çay (22/2)), (şeker, çay, kıtlama (22/3)), (ana, baba, kardeş (23/3)), (Lokman, yara, çare (24/3)), (bağ, fidan, bar (25/1)), (kaya, taş; kuş, yuva; su, balık (25/3)), (sürü, yayla, yaymak (26/3)), (eren, evliya (29/5)), (Sıddık-ı Ekber, Hazret-i Ömer, Osman-ı Zünnureyn, Hafizu'l-Kur'an (29/9)), (kar, dolu, yağmak (31/1)), (tarla, tohum, çiftçi, ekmek (32/2)), (ecel, can, ömür, vade, ruh (33/1)), (çayır, çimen; gül, açmak (33/2)), (tezgâh, bez, dokumak (34/1)), (nebi, mürsel, peygamber, kâmil, mürşit, pir (35/2)), (şeker, şerbet, testi (37/1)), (namaz, farz, sünnet (37/3)), (gül, bülbül (38/2)), (gemi, derya, tufan (40/3)), (dalgıç, derya, yüzmek, dalmak (45/3)), (gül, bülbül, diken, intizar (47/1)), (gül, yaprak, bülbül; bahçe, bağ (47/2)), (saz, tel, mızrap, çalmak (49/1)), (bayram, kurban, bıçak, bıçak çalmak (49/3)), (gün, ay, yıl (50/2)), (bulut, sulu sepken, yağmak (52/2)), (çiçek, dal, dermek, deste etmek (53/3)), (hâkim, hüküm, dava, şahit (55/2)), (ay, yıl, zaman (57/5)), (kira, depozit, ev (61/4)),

(pepsi, kola, fanta (61/6)), (bağ-ı gülşen, bağban (62/1)), (bağ, bahçe (62/2)), (gül, bülbül, seher, ötmek (64/2)), (bahar, yaz, kış (65/1)), (bülbül, gül, şakımak (68/2)), (ocak, köz, yakmak (68/3)), (saz, tel (69/2)), (merih, ay, dünya (69/4)), (ilkbahar, sonbahar, yaz, kış; dolu, yağmur, rüzgâr (71/3)), (cami, ezan, dergâh (72/2)), (kabir, kazmak, baş taşı (73/1)), (sel, dere, bulanmak, akmak, çağlamak (74/3)), (kış, bahar, yaz (75/2)), (şan, şöret, para (75/3)), (damla, derya, su (76/2)), (çiçek, yaprak, dal (77/2)), (bülbül, bağban, gülşen (78/1)), (güneş, yıldız, sema (78/3)), (yel, rüzgâr, esmek, şimşek (80/1)), (çöl, sahra. Mecnun, Leyla; dalga, derya, akış (80/2)), (arı, bal, kovan (81/1)), (kuzu, çoban, gütmek (84/2)), (ecel, mezar, sal (85/1)), (bülbül, gonca, gül (86/1)), (pınar, sel, çağlamak (86/2)), (kaval, koyun, melemek (86/4)), (bahçe, bağ, çimen (87/3)), (şeytan, cin, muska (89/3)), (kilim, halı (93/5)), (fidan, dal, bar (95/1)), (perde, tel, saz (96/2)), (su, bulak (99/3)), (altın, gümüş (101/1)), (çoban, sürü, gütmek (101/3)), (mezar, iskat, bez (101/4)), (âşık, maşuk (103/1)), (ay, güneş (104/1)), (ırmak, sel, çağlamak (106/1)), (gül, bağ, har (106/2)), (dere, ırmak, derya (107/2)), (Mecnun, Leyla, çöl (107/3)), (hancı, han, kervan (108/1)), (bülbül, diken, yaprak (109/1)), (dert, derman, yara, çare (110/3)), (saz, perde, mızrap, tel (111/1)), (pınar, derya, ırmak, göl (111/2)), (bülbül, yaprak, gonca, gül, figan (111/3)), (kervan, yol, gitmek; Lokman, yara (112/1)), (Leyla, Mecnun, çöl (112/2)), (saz, mızrap, tel (112/3)), (inek, buzağı, ahır (114/4)), (gül, diken (115/2)), (ilik, damar, kan (115/3)), (su, pınar, derya; bülbül, gonca, yaprak, bahçe (117/1)), (Kerem, Han Aslı (117/3)), (ozan, saz, çalmak, türkü (120/1)), (derya, göl, su (122/1)), (koyun, kuzu, çimen (122/2)), (üç İhlas, bir fatiha, tekbir, gömmek, toprağa vermek (123/3)), (koşmak, adım, yürümek (125/3)), (kış, bahar, yaz (127/2)), (melek, şeytan (127/3)), (hapishane, gardiyan (127/5)), (yağmur, şimşek (128/2)), (dere, çağlamak, sel (128/3)), (Özbek, Türkmen, Türk, Azeri, Kazak, Tatar (129/2)), (damar, kan (129/3)), (yayla, sürü, yaymak (130/3)), (petek, bal (131/4)), (ay, gece, mehtap (132/4)), (yağmur, yağmak, gök, gürlmek (134/2)), (kurt, koyun, melemek (134/4)), (para, bozdurmak (135/3)), (kış, bahar, yaz (137/1)), (dere, çağlamak, akmak (137/2)), (ecel, ömür, ölüm (139/1)), (toz, duman (139/3)), (yıldız, sema; Kabe, kible, mihrap (144/2)), (bayrak, hilâl (147/3)), (Lokman, yara, çare (150/1)), (desen, kilim, nakış (151/3)), (yıldız, hilâl (151/5)), (köz, kül, ateş, alevlenmek (152/1)), (sürü, yayla, yaylamak; saz, tel (152/3)), (deniz, su, sel (153/1)), (meyve,

dal (153/2)), (İsrafil, sur (154/2)), (mahkeme, kanun, hâkim (154/3)), (sürü, çoban (156/2)), (avcı, tüfek (156/4)), (sünni, cami; Alevi, cemevi (157/3)), (yayla, ova (158/3)), (tekne, hamur, yoğurmak (159/1)), (tavuk, yumurta; kısrak, tay (159/2)), (meyve, ağaç, aşlamak (160/1)), (kaptan, gemi; şeytan, hacı, taşlamak (160/3)), (davul, zurna, bar (162/3)), (saz, tel (163/1)), (güneş, yıldız (163/3)), (Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali (165/2)), (Aslı, Kerem, Leyla (170/1)), (hasta, doktor, merhem, çare (170/2)), (su, sel, boğulmak (172/1)), (yara, ilaç (173/2)), (dolu, kar (174/1)), (tohum, tarla, ekmek (175/1)), (kül, yanmak, tütmek (175/2)), (bülbül, bağ, gül (176/1)), (çöp, dal, yuva (176/3)), (gömlük, yaka, yen (177/3)), (cilve, naz (179/1)), (alev, köz, kavrulmak, yanmak (179/2)), (mızrap, saz (179/3)), (oğul, kız, kardeş (180/5)), (yaz, kış, bahar (184/1)), (hüküm, adalet (185/2)), (tabip, Lokman, dert (188/2)), (lens, takma saç, oje, boya, ruj (189/2)), (kaptan, gemi (191/2)), (saz, tel (195/3)), (bülbül, bağ, gül, feryat etmek (196/1)), (gül, bülbül (197/3)), (dava, hakim (198/2)), (koyun, kaval, melemek (201/1)), (Ayvaz, Hasan, Döne, Şirin, Kırat, Köroğlu (201/2)), (ocak, yanmak, tütmek (201/4)), (solucan, parazit, sülük (205/2)), (merhem, yara (205/4)), (yorgan, yastık (206/3)), (ağaç, dal (208/1)), (ay, yıldız (208/2)), (ırmak, dere, derya (209/1)), (hamal, yük; sarraf, cevher (209/2)), (bulut, kar, yağmur (214/4)), (hükümet, bakan, başbakan (214/5)), (Kazakistan, Azerbaycan, Türkmenistan (217/2)), (atom, molekül (222/2)), (ilim, kitap, okumak (222/4)), (zaman, saat (224/3)), (evliya, enbiya (227/2)), (çöp dal, yuva (228/3)), (davul, zurna, bar (230/3)), (davul, zurna, toy (232/3)), (dalga, gemi, tayfa, kaptan (233/1)), (köy, rençber, tarla, harman (233/2)), (sürü, gütmek, sunni yem (234/1)), (senaryo, oyun (235/2)), (han, kervan (237/1)), (Ferhat, dağ, delmek (237/2)), (damla, ırmak, sel (238/3)), (mala, çamur, toprak, taş (239/2)), (hekim, merhem, çare (240/1)), (çiçek, meyve, yaprak (240/2)), (gemi, kaptan, kara (240/3)), (rolanti, balans, ayar (243/4)), (kirpik, kaş, göz (244/2)), (tipi, boran, kış (245/1)), (mızrap, saz (245/3)), (kuş, kanat, kafes (246/1)), (el açmak, boyun bükme, yalvarmak (246/3)), (kervan, katar (247/2)), (çalı, diken, gül (251/1)), (yatak, yorgan; zaman, çağ (252/1)), (fidan, gül, dal, yaprak (252/2)), (ateş, duman, külhan (253/1)), (arı, çiçek, kovan, vızlamak (253/2)), (dil, dudak; bal, şeker (255/2)), (çoban, kuzu, koyun (256/1)), (Mansur, dar, deri (257/3)), (güneş, akşam, batmak (258/3)), (silah, tetik (260/2)), (Yezid, Kerbela (266/1)), (sene, hafta, ay, yıl (268/2)), (ağlamak, gözyaşı (269/2)), (saz, tel (270/4)),

(mektup, pul, zarf (274/1)), (yaprak, dal (276/1)), (yara, merhem (278/3)), (Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali (278/4)), (Mecnun, Leyla, çöl (279/1)), (bülbul, gül (279/2)), (çiçek, gül, yaprak (280/1)), (Mecnun, Leyla, çöl (280/2)), (ördek, göl (280/3)), (çiçek, gül; petek, bal; tezene, tel (282/3)), (içki, kumar (284/1)), (bahar, yaz (285/1)), (ölü, yas (285/2)), (tavuk, horoz (285/4)), (ocak, baca (287/1)), (güneş, ay; ok, yay, kirpik, kaş (288/1)), (bağ, gül, bahçıvan (288/3)), (zaman, yıl, çağ (291/5)), (deprem, fay (294/2)), (gelin, kına (296/2)), (telefon, postahane; ay, sene (296/5)), (anahtar, kilit (299/1)), (gülistan, bülbul (300/1)), (mezar, ölü (300/2)), (gübre, tarla, tohum, sera; tavuk, horoz, kümes (301/2)), (kredi kartı, ekstra (301/4)), (ordu, at, nal (302/2)), (gül, diken, çalı (303/1)), (enik, it (305/3)), (hüküm, hâkim, dava (307/1)), (doktor, hasta, ilaç, deva (307/2)), (kaşık, tabak, tava (307/3)), (yara, derman (310/1)) gibi anlamca birbiriyle ilişkili kelimeleri aynı dörtlük içerisinde kullanarak tenasüplerini oluşturmuştur. Âşığın tenasüpleri oluştururken kullandığı bu kelimeler onun duygu ve düşünce dünyası hakkında bazı bilgileri de vermektedir. Bu kelimeler Poyrazoğlu'nun millî ve manevi değerlerine önem veren birisi olduğunu ortaya koymaktadır.

Âşığın tezat sanatını hiç de küçümsenmeyecek sayıda kullanması onun duygu ve düşüncelerini anlatırken zıtlıklardan iyi bir şekilde yararlandığı anlamına gelmektedir. Yine aynı şekilde âşığın istifham sanatına hatırı sayılır bir derecede başvurması da anlamı pekiştirmeye, dikkatleri o yöne çekmeye çalıştığının göstergesidir.

“Şairin, çok duygulanması ve heyecanlanması sonucunu doğuran olayları ve varlıkları göz önüne getirip ‘ey, hey’ gibi ünlemlerle onlara seslenmesi” (Dilçin 1997: 453) demek olan nida, sadece seslenmeden ibaret değildir. Onu kullananın herhangi bir varlığı karşısına alıp onunla konuşması ya da ona hitap etmesidir (Boyraz 2010: 196). Âşık Poyrazoğlu'nun şiirlerinde Allah'a (111/1-4, 191/1-3, 264/1-3), Erciş'te medfun bulunan seyitlerden Seyit Muhammed Efendi'ye (18/1-4), feleğe (19/1), gönlüne (125/1, 211/1), seher yeline (29/1), sevgilisine (228/1), dünyaya (187/1), kendisine (183/3), gördüğü bir güzele (255/1), insanlara, bebeklere, karınca ve kuşlara (155/1-4), Erzincan'a (180/1-7) hitap ettiği görülmektedir.

“Bir sözün etkisini güçlendirmek amacıyla bir şeyi ya olamayacağı bir biçimde anlatmak ya da olduğundan pek çok ve pek az göstermek” (Dilçin 1997:

447) demek olan mübalağaya Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinde hiç de azımsanmayacak miktarda başvurduğu görülmektedir. Âşık, genellikle bir şeyi olduğundan büyük göstererek mübalağa sanatına başvurmaktadır. Âşığın bu sanatı genellikle kendi derdinin çokluğunu anlatmak amacıyla kullandığı görülmektedir. Örneğin çektiği dertlerden dolayı âşığın gönlünün nehri buz tutmuştur, bu dertler kendisinden bile ağır gelmektedir, felek âşığı bir gün güldürse on gün ağlatmaktadır, sevgilisinden ayrı kalan âşığın ahını dağlar, taşlar bile duymuştur, yarasını kapatmak için sargı bile yetmemektedir, bu dertler yüzünden yana yana bir küle dönmüştür, felek ise âşığın testisine kan doldurup zehir katmıştır, sırtına dağlar kadar yığılan dertler âşığın gözündeki yaşı kurutmamaktadır, gözyaşı, Van Gölü'ne avuç avuç katacak kadar çoktur, iki gözü ırmak olmuş sel gibi çağlamaktadır, bu yüzden bedeninde her zerresine ayrı ayrı sızılar düşmüştür, âşık, sevgilisini o kadar çok sevmektedir ki, onu bulabilmek için dağları bile sırtına alabilecektir, içindeki aşk ateşi, buzları bile alevlendirecek güçtedir, bu aşk ateşi sonunda âşığı yakıp kavurmuştur. Görüldüğü gibi âşık, dertlerinin çokluğunu anlatmak için diğer tüm âşıkların kullandığı mübalağa örneklerini kullanmış, kendisine özgü bir kullanım geliştirememiştir.

Âşığın ifade gücünü arttırmak amacıyla atasözlerinden nasıl yararlandığı yani irsal-i mesel sanatını nasıl icra ettiği yukarıda açıklanmaya çalışılmıştı. Bu sebeple irsal-i mesel sanatı için "3.1.3.1.3.3. Atasözleri" başlığına bakılabilir.

Poyrazoğlu'nun şiirlerine estetik bir güç katma ve metne şiiriyet özelliği kazandırma gibi işlevler üstlenen tevriye ve hüsn-i talil gibi sanatların örneklerine de rastlanmaktadır; fakat bunların sayısı fazla değildir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ŞİİRLERİN MUHTEVA ÇÖZÜMLEMESİ

3.1. ŞİİRLERİN MUHTEVA ÖZELLİKLERİ

“Muhteva”, kelime anlamı itibariyle “*bir şeyin içindeki, içerik*” (Türkçe Sözlük 2005:1417) demekken edebiyat sahasında daha geniş ve derin bir anlam ifade etmektedir. Örneğin Nurullah Çetin, muhtevayı “*içerik*” kelimesinin de karşıladığını söyleyerek içeriği de “*genel olarak şiirin ne söylediği, ne anlattığı, ne demek istediği, hangi unsurları içerdiğinin karşılığıdır.*” (Çetin 2011: 13) şeklinde açıklamaktadır. Muhtevanın/içeriğin de “*konu, izlek, düşünce, olay, varlık, duygu, görüntü ve anlam*” (Çetin 2011: 13-129)ın birleşiminden oluştuğunu belirtmektedir.

Muhteva denilince akla ilk gelen unsur olan konu “*şiirin yüzey yapısında yer al[makta] genel ve evrensel nitelikli nesnel olgular, durumlar, olaylar ve meseleler*” (Çetin 2011: 13)den oluşmaktadır. “*Konular belli bir millete ve ferde ait değil, tüm insanlığın ortak malıdır. Pek çok şair, aynı konuyu işleyebilir. Sanat eseri bu genel unsuru ele alıp kendi dünyasında öznelştirir.*” (Çetin 2011: 13). Burada önemli olan şairin bu unsuru kendine özgü bir şekilde işleyip işleyemediğidir.

Muhtevanın ikinci unsuru olan izleğe “*tem de denir. Konunun şaire özgü bir biçimde görünüşü, yorumlanması ve değerlendirilişi izleği ver[mektedir.] İzlek, şairin konuya öznel bir bakış açısıdır. ... şiirin bütününe yayılan, onun diğer bütün unsurlarını etrafında toplayan, dolayısıyla şiirin merkezî konumunu işgal eden temel iletidir*” (Çetin 2011: 15).

Muhtevayı oluşturan önemli kavramlardan biri de duygudur. “*Duygu, dış dünyanın, olay ve olguların, durum ve varlıkların insanın iç dünyasında meydana getirdiği dalgalanmalar, doğurduğu etkilerdir.*” (Çetin 2011: 55). Yaşama sevinci, ümit, hasret, özlem, acıma, aşk, karamsarlık, korku, kin, nefret, kaçış (Çetin 2011: 56-79) gibi duygu şekillerinin şiirlerde şairler tarafından farklı ağırlıklarda işlendiği görülmektedir.

Şiirin muhtevasını oluşturan unsurlardan olan düşünce de en az duygu kadar önem arz etmektedir. Düşünce, “*dış dünyada yer alan tüm varlık, olay, olgu ve*

oluşların insan zihninde dikkati çeken yönleriyle yansımaları ve algılanan bu malzemenin unsurları arasında bir takım mantıkî bağlar, ilişkiler, irtibatlar kurmaktadır.” (Çetin 2011: 18). Şiir, duyguyla düşünceyi iç içe geçmiş bir vaziyette sunmakta, böylece düşüncenin kuruluşunu silmektedir.

“Düşüncenin sistemleşmiş biçimi dünya görüşüdür.” (Çetin 2011: 19). Şairin hayat karşısında *“bireysel anlamda maruz kaldığı olumsuzlukların üstesinden gelme mücadelesi veren, yılmayan, azmini ve iradesini bırakmayan kişilerin”* (Çetin 2011: 20) takındığı etken tavır ya da *“hayat karşısında hiçbir iddiası olmayan, yenilmiş, konumunu kabullenmiş kişilerin”* (Çetin 2011: 20) takındığı edilgen tavır aynı zamanda onun dünya görüşünü vermektedir. Şairlerin dünya görüşlerine göre şekillenen düşünceleri, şiirlerine pastoral, hikemî, mistik, ideolojik ve öğretici şiir (Çetin 2011: 21-38) gibi adların verilmesini de sağlamaktadır.

Muhtevayı oluşturan bir diğer unsur “varlık”tır. Bu kavramın içerisine şairin sözünü ettiği ve ele aldığı, dış dünyadaki maddi varlıklar, tabiat ve eşya girmektedir. Şairler, dünya görüşlerine göre ele aldıkları varlıklara farklı farklı yaklaşım tarzları sergilerler. Bu yaklaşım tarzları şunlardır: tecelli, panteist, materyalist, sezgici/idealist, ilham kaynağı, çocuksu duyarlılık ve sanat yapma.

Bunlardan “tecelli” yaklaşım tarzına göre her yaratılan varlık, yaratılış özellikleriyle Allah’ın varlığına ve birliğine işaret etmektedir. Bütün yaratılmışlarda Allah’ın isimlerinin tecellileri belirlemektedir.

“Pantesit” yaklaşım ise Tanrı ile evreni bir bütün olarak algılamaktadır. Tanrı, tüm evrene sinmiş ve yayılmış olarak kabul edilir. Buna göre görünen her şey Tanrı’dan bir parçadır. Tanrı, varlığın ruhu olarak düşünülür ve onunla bir bütündür.

“Materyalist” yaklaşıma göre ise maddenin başı ve sonu yoktur, o ilktir ve akıl, düşünce, ruh ve bilinç ondan türemiştir. Bu yaklaşıma göre varlığa somut bir obje olarak yaklaşılır. Varlığın manevi yönü, taşıdığı ilahi ve manevi özler yok sayılır.

“Sezgici/idealist” yaklaşım ise sezgi gücünü kullanarak varlığın içine girmeye çalışır. Bu, insana varlığı gerçek manasıyla tanıma fırsatını verir. Materyalizmin tersine varlığa duyulardan, hayallerden ve sezgilerden gitmeyi amaçlar.

Bazı zamanlarda şairler, şiirlerini bir varlıktan yola çıkarak üretirler. Bu durumda şair, varlığa “ilham”ına vesile olan bir araç olarak yaklaşmıştır. Yani varlık, şairin şiirini kurabilmesi için ilhamına bir çıkış noktası ya da kaynak olmuştur.

“Çocuksu duyarlılık” ise şairin varlığa saf, önyargısız, çocuk hayret ve hayranlığıyla yaklaştığı tarzıdır. Bu durumda şair, dünyaya ve olaylara küçücük bir çocuğun duyarlılığıyla bakmaktadır.

“Sanat yapma” amacıyla yaklaşım tarzı ise herhangi bir fikrî ya da felsefî açıdan değil de, varlığa sadece sanat oyunları gösterebilmek için kullanılacak bir araç olarak yaklaşmayı ifade eder (Çetin 2011: 43-54).

Şiirin muhtevasını oluşturan unsurlardan biri de “olay”dır. Şiirde bazen geçmişte olup bitmiş ve yaşanmış bazı olaylara yer verilir. Bu olaylar bazen baştan sona hikâye edilirken bazen de olayın ana hatları ve dikkati çeken tarafları üzerinde durulur. Olay anlatma unsuru aslında nesre özgü bir durumdur ve şiiri de nesre yaklaştırır (Çetin 2011: 39).

Muhtevaya ait önemli unsurlardan biri de “görüntü”dür. “*Görüntü, şiirin görme duyumuza hitap eden boyutudur.*” (Çetin 2011: 79). Bu, dış dünyaya ait olay, olgu ve varlıkların şiire yansıtılmasıyla ilgili bir durumdur. Görüntü, şair tarafından olduğu gibi de değiştirilerek de sunulur (Çetin 2011: 79). Şiirin konusunu oluşturan unsurlar, şair tarafından duruma göre nesnel, öznel-resimsel, öznel-hayalî, hareketli veya soyut görüntüler oluşturacak şekilde sunulabilir. Bazen de şair, bir portre çizebilir.

“Nesnel görüntü”, dışarıdan seyredilen manzaranın göze hitap edecek biçimde renk, şekil ve çizgileri öne çıkarılarak sunulmasıdır. Şairin duygu, düşünce ve hayallerine göre yeniden üretilen bir görüntü değil, somut gerçekliğin yansıtıldığı görüntüdür.

“Öznel-resimsel görüntü”ye ise resim şiir adı verilebilir. Bu, şairin dış dünyadan elde ettiği malzemeyi olduğu gibi değil de istediği şekilde, o anki ruh hâline göre tasvir etmesidir. Burada şair, çıplak olarak gördüğünün ötesine geçerek öznel bir üretim yapmaktadır. Varlıklar görünen özelliklerinin dışında derin ve soyut özellikleriyle ortaya konulmaktadır.

“Öznel-hayalî görüntü” ise gerçekte olmayıp şairin sadece kendi hayalinde ürettiği görüntüdür.

“Hareketli görüntü”de hareketlilik ön plana çıkar. Burada görüntü, resmedilmekten çok canlı ve hareketli bir biçimde sunulmaktadır.

“Soyut görüntü” ise dilin temel, bilinen anlamlarının dışında başka anlamlar çağrıştırmadır (Çetin 2011: 85-86).

Şiirin muhteva unsurlarından sonuncusu “anlam”dır. “*Şairin şiirinde ifade ettiği olay, olgu, varlık, zaman, hayat, mekân, insan, toplumla ilgili kanaatlerine, düşünce, duygu, hayal ve heyecanlarına genel olarak şiirin içeriği ya da anlamı*” (Çetin 2011: 101) denir. Dolayısıyla bir bakıma okuyucunun şiirden çıkardığı mesajdır. Anlam “*okuyucunun okuduğu şiirden anladığı, duyduğu, hissettiği, sezdiği şey; zihninde, kalbinde, aklında, duygularında oluşan tesirdir.*” (Çetin 2011: 101) de denilebilir.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu’nun şiirleri, muhteva kavramının işte bu sekiz unsuru bakımından teker teker ele alınabileceği gibi belli bir sistemle toplu olarak da incelenebilir. Âşığın şiirlerindeki muhteva hakkında bütüncül bir değerlendirme yapabilmek için burada söz konusu bu sekiz unsur, bir sistem çerçevesinde topluca değerlendirilecektir.

Şeref Boyraz’ın Âşık Furkanî’nin şiirleri üzerinde uygulamış olduğu, bahsi geçen bu sisteme göre (bkz. Boyraz 2010: 202-253) şiirler öncelikle işledikleri konular bakımından “*duygu ağırlıklı*” ve “*düşünce ağırlıklı*” olmak üzere iki gruba ayrılmıştır.

Bu sisteme göre duygu ağırlıklı konular, kendi içerisinde sevindiren ve üzen, yani istendik ve istenmeyen duygular biçiminde ikiye ayrılmıştır. Aşk, sevgi, yaşama sevinci gibi duygular sevindiren/istendik grubunu; acıma, hasret, yalnızlık, karamsarlık gibi duygularsa üzen/istenmeyen grubunu oluşturmaktadır (Boyraz 2010: 202).

Düşünce ağırlıklı konular da yine *toplumsal ve kültürel değerler* ile *tecrübî bilgiler, felsefî çıkarımlar* şeklinde iki ayrı gruba ayrılmıştır.

Buna göre Âşık Ahmet Poyrazoğlu’nun şiirlerinin muhteva özelliklerini şu şekildeki bir tasnif çerçevesinde incelemek mümkündür:

1. Duygu Ağırlıklı Konular

1.1. Sevindiren/İstendik Duygular

1.1.1. Allah ve Peygamber Sevgisi

- 1.1.2. Dört Halife, Ehl-i Beyt ve Diğer Din Büyüklerine Olan Sevgi
- 1.1.3. Anne Sevgisi
- 1.1.4. İnsan Sevgisi
- 1.1.5. Karşı Cins Duyulan Sevgi (Aşk)
- 1.1.6. Tabiat-Memleket Sevgisi
- 1.1.7. Vatan, Millet ve Bayrak Sevgisi
- 1.1.8. Diğer Varlıklara Olan Sevgi
- 1.1.9. Yaşama Sevinci/Ümit
- 1.1.10. Kahramanlık

1.2. Üzen/İstenmeyen Duygular

- 1.2.1. Ayrılık Acısı, Gurbetlik
- 1.2.2. Çekilen Dert ve Sıkıntılar
- 1.2.3. Geçmişe Özlem
- 1.2.4. Karamsarlık
- 1.2.5. Ölüm Acısı
- 1.2.6. Sıla Özlemi
- 1.2.7. Pişmanlık

2. Düşünce Ağırıklı Konular

2.1. Toplumsal ve Kültürel Değerler

- 2.1.1. Ahlâkî Durum ve Değerler
- 2.1.2. Dinî Durum ve Değerler
- 2.1.3. Eğitim Durumu ve Değerleri
- 2.1.4. Ekonomik Durum ve Değerler
- 2.1.5. Siyasî Durum ve Değerler

2.2. Tecrübî Bilgiler, Felsefî Çıkarımlar

Âşık Poyrazoğlu'nun şiirleri bu tasnif çerçevesinde incelenmeden muhtevayla ilgili olarak şiirlerde işlenen konuların kaynağı, ele alınış biçimleri, âşığın şiirlerde sergilediği tavır, varlığa yaklaşım tarzı, şiirlerde nasıl bir görüntü çizildiği ve şiirde herhangi bir olayın anlatılıp anlatılmadığı gibi hususlar üzerinde durulmalıdır.

Çalışmanın “Ekler” kısmında yer alan 3. tabloda da gösterildiği üzere Ahmet Poyrazoğlu'nun şiiri, konusunu yaşanmışlık, din, varlık, tecrübe ve ideoloji gibi beş farklı unsurdan almıştır. Bunlar içerisinde en fazla “*varlık*” şiirin konusuna kaynaklık

etmiştir. 107 şiirin yazılmasını/söylenmesini sağlayan varlıklar arasında 59 defa ile “*kişi*” ilk sırayı almaktadır. 7 defa kendisi, 6 defa gönül, 5 defa hayvan, 4 defa Erciş, 3 defa Allah, 3 defa Hz. Muhammed, 2 defa felek, 2 defa Türkiye, 1’er defa da Fırat Nehri, Zilan Çayı, Gülüzar Yaylası, Süphan Dağı, insan, dünya ve nesne (çay) onun şiirlerine kaynaklık etmiştir. Görüldüğü gibi âşığı en çok etkileyen varlık çok büyük bir fark ile insandır. Bu da mutlaka âşığın en çok iletişime ve etkileşime geçtiği varlığın insan olmasından kaynaklanmaktadır. Şiirlere kaynaklık eden diğer varlıklara bakıldığında da bu varlıkların Poyrazoğlu’nun duygu ve düşünce dünyasını özetlediği görülmektedir. Çünkü o, dinî ve millî değerlerine bağlı, tabiat ve memleket âşığı bir insandır.

Âşık Poyrazoğlu’nun şiirlerinin konusuna en fazla kaynaklık eden ikinci unsur ise 93 defa ile “*yaşanmışlık*”tır. Yaşanmışlığın en fazla kullanılan ikinci unsur olması, yaşanan olayların insanı etkileme gücünden kaynaklanmaktadır. “*En az birkaç duyu organına birden hitap ettiği, zihni somut gerçekliklerle karşı karşıya bıraktığı için yaşananların algılanması, diğerlerine oranla daha kolay gerçekleşmektedir.*” (Boyraz 2010: 205).

Poyrazoğlu’nun 72 şiiri (2, 9, 13, 16, 21, 28, 30, 33, 34, 36, 42, 44, 46, 49, 50, 51, 54, 57, 58, 65, 76, 81, 85, 96, 117, 118, 126, 132, 133, 136, 137, 139, 141, 154, 155, 161, 163, 164, 170, 177, 183, 184, 191, 192, 193, 202, 203, 208, 211, 213, 222, 227, 231, 232, 233, 234, 237, 240, 245, 253, 258, 265, 266, 279, 287, 299, 300, 301, 303, 304, 307, 310.) ise konusunu “*tecrübe*”den almıştır. Yaşananlardan, çeşitli gözlem ve denemelerden elde edilen sonuç biçiminde özetlenecek tecrübe, âşığın orta yaş yıllarına kadar ürettiği şiirlerden 22’sinde, orta yaş yıllarından yani 34 yaşından sonra ürettiği şiirlerden ise 50’sinde şiirlerin konusunu teşkil etmiştir. Görüldüğü gibi âşığın özellikle gurbete çıktıktan sonra kazandığı hayat tecrübesiyle konusunu tecrübeden alan şiirlerinin sayısı da artmıştır. Bu durum aynı zamanda âşığın gözlemleri, hisleri, sezgi gücü ve çevresinde yaşanan olayları çözümleme yeteneği güçlü birisi olduğunu da göstermektedir.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu’nun şiirlerine konu bakımından kaynaklık eden dördüncü unsur ise 20 defa (3, 29, 39, 40, 59, 60, 72, 78, 116, 134, 148, 153, 156, 246, 248, 250, 254, 278, 292, 302) ile “*din*”dir. Onun birçok şiirinde dinî unsurları

görmek mümkünken 20 şiiri konusunu doğrudan dinden almaktadır. Bu veriler de Poyrazoğlu'nun dinî değerlere önem veren bir kişi olduğunu ortaya koymaktadır.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu, şiirinin konusunu 16 kez ideolojisinden almıştır. Onun ideolojisinin ana hatlarını ise zamanın siyaseti ve cunta üzerine eleştiriler (61.), Türklük şuuru (120, 129.), millî ve manevi değerler (147.), Osmanlı'ya olan sevgi (181.), zamanın din âlimlerine yapılan baskılar (185.), Alparslan Türkeş, Ülkücülük ve Ülkücülere olan sevgi (215, 218, 221.), baba ocağı, asker ocağı ve Ülkü Ocağına olan sevgi (219.), Türkiye üzerine oynanan oyunlar (235.), Amerika'nın yayılmacı ve zalim politikalarına eleştiri (261, 263.), Irak'ın Amerika tarafından işgali (262.), Türkiye üstüne oynanan oyunlar ve Amerika'nın Irak'ı işgali (264.), zamanın siyasetçileri üzerine eleştiriler (268.) gibi mefhumlar oluşturmaktadır.

Konularını yukarıda sözü edilen alanlardan beslenerek oluşturan Poyrazoğlu, bunları beş farklı şekilde ele almıştır. Üçüncü tabloda da görüleceği üzere ele alış biçimleri içerisinde yorumlayıcı tavır, 128 defa kullanılmakla ilk sırada gelmektedir. Şair ya da âşık zaten yaşadığını, gördüğünü, hissettiğini şiir yoluyla yorumlayan kişidir. Dolayısıyla ele alış biçimleri içinde yorumlayıcı tutumun ilk sırada bulunması doğal bir durumdur.

İkinci sırada ise olumsuzlayıcı tutum yer almaktadır. 73 kez kullanılan olumsuzlayıcı tutum, hâlden anlamayan, sözünde durmayan, vefasız sevgiliye (11, 12, 106, 107, 115, 145.), zalim feleğe (19, 37, 55, 135.), hayatın getirdiği sıkıntılara, çekilen acı ve dertlere (20, 31, 159, 160, 179, 190.), sağ sol davasıyla yapılan kavga ve dövüşlere (28.), gözünde çıkan itdirseğine (56.), ülkeyi yönetemeyen zamanın siyasileri ve cuntacılarına (61.), Erciş'in her yanını saran ve insanlara rahat yüzü göstermeyen sivrisineklere (67.), istekleri bitmek bilmeyen, söz dinlemeyen gönüle (70, 71, 169.), iltimasla takdirname verilmesine (75.), namertlere ve riyakârlara (79.), karısının üstüne kuma getiren kocaya (88.), kocasına türlü türlü kötülükler yapan huysuz kadına (89.), gurbetin getirdiği dert ve sıkıntılara (95.), iğneden ipliğe gelen zamlara (101, 102.), teröre (113.), eski zamanlardaki güzelliklerin, saflıkların, dürüstlüklerin, gerçek sevdaların yok oluşuna (117, 170, 232, 280, 287, 307.), sevgilisinin ellere gelin edilmesine (119.), haram yiyen zalimlere, açgözlülere (133.), karamsar bir bakış açısıyla gelecek kötü günlere (155.), kendisini ilim yolunda yüceltmediğini düşünen âşığın kendisine (158.), kaybolan değerlere (162.), Erciş'in

güzellikleri ve tarihi değerlerinin tahrip edilmesine (168.), ömrünü boşa geçirmesine (178, 191.), insanların kalplerini kıranlara (193.), hırsızlara (200.), memleketi hortumlayanlara (205.), yoldan çıkmış halk şairlerine (209.), cahil ve kendini bilmezlere (211.), değersizlerin, liyakatsizlerin el üstünde tutulmasına, ahlâksız ve ahlâksızlıkların yüceltilmesine (212.), nefesine yenilenlere, haramı, hileyi baş tacı edenlere, riyakârlara (213.), adaletin yok edilmesine, korkakların yiğitleri susturmasına, devletin ozanlara sahip çıkmamasına (233.), her şeyin tersine dönüp ahlâksızlıkların el üstünde tutulmasına (234.), memleketin üzerinde oyunlar oynanmasına, adaletin yok edilmesine (235.), yalancı, sahtekâr bir âşığa (241.), kendini bir şey zanneden cahillere (253.), zalimliğiyle binlerce insanı öldüren Amerika'ya (261, 263.), Bağdat'ın işgal edilmesi ve binlerce insanın öldürülmesine (262.), Anadolu üzerine oynanan oyunlara ve zalim Amerika'ya (264.), dost zannedilen düşmanlara (267.), memleketi hortumlayan, ülkeyi iyi yönetemeyen zamanın siyasetçilerine (268.), Atatürk'ü kendi amaçlarına alet edenlere (273.), medyadaki ahlâksızlıklara (283, 284.), yalancı ve sahtekârlara (290.), sahtekâr müteahhitlere ve plansız yapılaşmaya (294.), güven vermeyenlere (298.), hilekârlara (299.), yalancıların, sahtekârların her yanı kaplamasına (300.), hormonlu yiyeceklerin çoğalmasına, internetin, kredi kartının olumsuzluklarına, ahlâksızlıkların artmasına (301.), vefasız, riyakâr insanlara (305.) karşı sergilenmiştir. Olumsuzlayıcı tutumun sergilendiği bu durum, davranış, kişi ya da olgular, Poyrazoğlu'nun dünya görüşü hakkında önemli ipuçları vermektedir.

Onun dünya görüşü hakkındaki ipuçlarını, olumlayıcı tutumun kullanıldığı şiirler de vermektedir. Âşık, şiirlerinde 53 defa da olumlayıcı tutum kullanmıştır. O, öğretmenleri (4.), Allah'ı (10.), Erciş'te yatan seyitlerden Seyit Muhammed Efendi'yi (18.), çocukluğunu (23.), bazı peygamber ve evliyaları (29.), Hz. Muhammed'i ve onun yolunu (35, 60, 82, 165.), kendisini (36, 109, 121.), yaralı bir turnayı (52.), çiçekleri (53.), Müslümanlar için yaptığı duayı (72.), Âşık Emrah'ı (77.), gençlere çalışma yolunda ettiği öğütleri (81.), annesini (83.), memleketi Erciş'i (90.), halk şairlerini (91, 306.), Van'ı (93.), güzelleri (96.), aşkın derinliğini (104.), eski zamanları (118.), Türklüğü (120.), Yunus Emre'yi (131.), yirmi birinci yüzyılı (136.), yarınların güzel olacağı düşüncesini (137, 183.), polisleri (140.), üstün insanın özelliklerini (141.), millî ve manevi değerlere bağlılığını (147.), Türkiye'yi (151,

157.), tasarrufu (161.), saz-âşık ilişkisini (182.), sevgilinin nasıl olması gerektiğini (189.), Fatih Sultan Mehmet'i (204.), millî birlik ve kardeşliği (208.), Alparslan Türkeş'i (215, 216, 217, 220.), Ülkücüleri (218.), baba, asker ve Ülkü Ocağı'nı (219.), okumanın önemini (222.), Erciş'te akan Zilan Çayı'nı (225.), Erciş mutfağını (226.), tabiatı (271.), Allah, Kur'an-ı Kerim, Hz. Muhammed ve dört halifeyi (278.), İstanbul'u (281.), Anadolu'yu (308.), barışı (310.) anlattığı şiirlerinde olumsuz bir tavır içerisindedir. Bunlar da âşığın önem verdiği hususlara işaret etmektedir.

Poyrazoğlu 41 şiirinde de tasvirici üslubu kullanmıştır. Tasvirici üslupta genel olarak ölen eşeklerini (1.), iki köylü kızını (6.), Van Gölü'nü (7.), sevgiliyi (8.), yolda görülen bir güzeli (14, 293.), Süphan Dağı'nı (17.), kıtlama çayı (22.), bir tanıdığının oğlunun vurulmasını (24.), bazı peygamberlerin başlarından geçenleri (40.), Adilcevaz İlçesi'ni (41.), seher vakti tabiatın Allah'ı zikretmesini (64.), Âşık Emrah'ın mezarını (73.), bahar aylarındaki Erciş'i (74.), Allah'ı (80, 111, 116.), gurup vaktinde Van Gölü'nü (97.), eski zamanları (99.), çocukluğunu (114.), Erciş'i (122, 194, 195.), evlerin hâlini (127, 285.) Gülüzar Yaylasını (128.), Türk topluluklarını (129.), Anadolu'yla benzeştirdiği bir güzeli (142.), kendisini (144,153.), Menzil Şeyhi Muhammed Raşit'i (187.), Erciş bağlarının eski hâlini (197.), Âşık Murat Çobanoğlu'nu (270.), bir hemşehrisini (275.), sevdanın âşıkları ne hâllere düşürdüğünü (279.), Âşık Veysel'i (282.), kendisi için şiir söylemesini isteyen bir bayanı (288.), Hz. Ali'yi (289.), Hacı Bayram Veli'yi (291.), ölümün mutlak bir son oluşunu (292.), depremden sonra Van'da başlayan göçleri (297.) gözler önüne sermeye çalışmıştır.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun sorgulayıcı tutumu sergilediği şiir sayısı 15 (21, 47, 59, 66, 108, 110, 156, 180, 206, 228, 236, 237, 250, 254, 296)'tir. Bu şiirlerin büyük bir kısmının da 35 yaşından sonra yazıldığı/söylendiği görülmektedir. Âşık, sorgulayıcı tutumu 35 yaşına kadar dört şiirinde kullanmışken, 35 yaşından sonra on bir şiirinde kullanmıştır. Bu bilgi de âşığın zaman geçtikçe zihinsel anlamda bir değişim yaşadığının göstergesi olmaktadır. Âşık, 35 yaşına kadar önce söz dinlemeyen gönlünü (21.), bülbülün dertli dertli ötmesinin hikmetini (47.), bazı peygamberlerin başlarına gelen olayların maksadını (59.), sevgilinin türlü hâllerini (66.) sorgularken bu yaştan sonra Van halkının kendi değerini bilip bilmediğini (108.), dünyanın vicdanının olup olmadığını (110.), Allah'tan başka hiç kimsenin

kudretli olamayacağını (156.), depremlerin Erzincan'ın kaderi olup olmadığını (180.), sokakta ağlayan bir çocuğun kimin çocuğu olduğunu (206.), sevgiliye verilecek daha neyin kaldığını (228.), sevgilinin zalimlikleri karşısında kurtuluş yollarını (236.), sevdiklerine kavuşanların aslında gerçekten mutlu olup olmadıklarını (237.), kâinata görülen varlıkların hikmetini (250.), ecelin elinden kurtuluşun olup olmadığını (254.) ve 2011 depremi nedeniyle Erciş'e nazar değip değmemesini sorgular. Görüldüğü gibi âşık, gençlik yıllarındaki şiirlerine nazaran daha sonraki yıllarda toplumsal konuları ve insanın varlık sebebini sorgulamaya çalışır. Yani âşıkta zaman geçtikçe bireyselden toplumsal düşünceye geçiş söz konusudur.

Âşık Poyrazoğlu'nun hayat karşısında sergilediği tavra bakılacak olursa üçüncü tabloda görüleceği üzere onun, 310 şiirin 163'ünde etken, 147'sinde ise edilgen bir tavır sergilediği belirlenecektir. Bu veriler onun çektiği derin ve sıkıntılara rağmen mücadeleci ve aktif bir kişiliğe sahip olduğunu, gülmeye, ayakta kalmak için güçlü olmaya çalıştığını göstermektedir.

Âşık Poyrazoğlu'nun sergilediği edilgen tavırların üçte ikisinden fazlası - 113'ü- onun gurbete çıkmasından sonra yazdığı/söylediği şiirlerde görülmektedir. Bu durum, âşığın gurbet ellerde yaşadığı derin ve sıkıntılardan bunaldığı ve hayat karşısında daha pasif hâle geldiği şeklinde okunabilir. Zaten âşık, edilgen tavır sergilediği şiirlerin büyük çoğunluğunda gurbette yaşadığı zorluklardan bahsetmektedir.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun varlığa genellikle -206 şiirinde- sezgici/idealist bir yaklaşım sergilediği görülmektedir. Yani âşık, dış dünyada gördüklerini olduğu gibi değil de sezgilerini kullanarak kendi duyuş ve düşüncelerine göre değerlendirmektedir.

Poyrazoğlu, 61 şiirinde ise varlığa tecelli açısından yaklaşmıştır. Yani âşık, evrende var olan her şeyi, Allah'ın varlığı, birliği, gücü ve sıfatlarının birer yansıması olarak değerlendirmektedir. Poyrazoğlu, varlığa geriye kalan şiirlerden 26'sında materyalist, 11'inde ilham kaynağı ve 3'ünde de çocuksu duyarlılıkla yaklaşmıştır.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerine “görüntü” açısından bakılacak olursa onun 240 şiirinde öznel-resimsel görüntünün oluştuğu görülmektedir. Şiirlerin büyük

bir çoğunluğunda öznel-resimsel görüntünün olması, âşığın gördüklerini genellikle kendi penceresinden yansıtmaya çalıştığı anlamına gelmektedir. 27 şiirde kullanılan öznel-hayalî görüntünün azlığı ise âşığın şiirlerini üretirken hayal gücünden çok da istifade etmediği anlamına gelmektedir. Soyut görüntü -9 şiirde kullanılmıştır- içine gerekli imgeleri oluşturabilmek amacıyla teşbih, mecaz-ı mürsel, teşhis ve istiare gibi söz sanatlarına ihtiyaç duyulmaktadır ki, bu sanatlara “*Söz Sanatları*” başlığı altında âşığın bu sanatları nerelerde ve ne kadar kullandığı gösterilmeye çalışılmıştı. Bunların dışında 22 şiirde öznel, 5 şiirde de nesnel görüntünün olduğu görülmektedir. Yine âşık, 7 şiirde de portre çizmiştir. Âşık, portre şiirlerinden birinde öğretmen olarak çalıştığı bir köydeki iki köylü kızını (6.), birinde kocasına olmadık eziyetleri yapan bir kadını (89.), birinde Yunus Emre’yi (131.), birinde Hz. Muhammed’i (165.), birinde Menzil Şeyhi Muhammed Raşit’i (187.), birinde Hz. Ali’yi (289.), birinde de Hacı Bayram Veli’yi bazı fiziksel ve karakteristik özellikleriyle tanıtmak istemiştir.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu, şiirlerinde herhangi bir olayın anlatımına çok fazla yer vermemiştir. Âşık; 40, 59, 146, 180, 181, 187, 188, 210, 214, 221, 238, 242, 261, 262, 263, 270, 273, 294, 297. numaralı şiirlerde kendi döneminde veya tarihte yaşanmış kimi olayları genellikle kısa bir şekilde anlatmıştır. Bunun yanında 1, 24, 52, 56, 67, 84, 101, 113, 114, 119, 186, 275, 277 ve 295. numaralı şiirlerde ise kendisiyle doğrudan ya da dolaylı yoldan ilgili kimi olaylardan bahsetmektedir.

Yukarıda verilen tasnif çerçevesinde muhteva çözümlemesi için âşığın şiirlerine toplu bir şekilde bakıldığında çalışmamızın “Ekler” kısmında yer alan 2. Tabloda da gösterildiği üzere 210 şiirde duygu, 110 şiirde ise düşünce ağırlıklı konuların işlendiği anlaşılmaktadır. Buna göre Âşık Ahmet Poyrazoğlu’nun şiirlerinde duygunun şimdilik daha ağır bastığı görülmektedir. Bu da Poyrazoğlu’nun daha duygusal bir insan olduğu gerçeğine işaret etmektedir.

2. tablodaki duygu ve düşünce ağırlıklı konuları işleyen şiirlerin sayısı toplandığında yekûn 320 yapmaktadır. Oysa âşığın 310 şiiri vardı. Aradaki 10 sayılık fark, bazı şiirlerin birden fazla konu alanıyla ilgili veri içeriyor olmasından kaynaklanmaktadır. Örneğin 75 ve 240. şiirler hem toplumsal ve kültürel değerlerden hem tecrübî bilgilerden; 159, 190 ve 196. şiirler hem üzen duygulardan hem tecrübî bilgilerden; 164, 218, 219 ve 278. şiirler hem sevindiren duygulardan hem toplumsal

ve kültürel değerlerden; 167. şiir hem sevindiren duygulardan hem tecrübî bilgilerden; 168, 170, 199. şiirler iki farklı üzen duygudan; 185, 213 ve 267. şiirler hem üzen duygulardan hem toplumsal ve kültürel değerlerden; 195, 210, 243, 275. şiirler hem sevindiren hem üzen duygulardan; 203. şiir iki farklı toplumsal ve kültürel değerden; 204, 208 ve 215. şiirler iki farklı sevindiren duygudan; 238. şiir hem iki farklı sevindiren duygudan hem toplumsal ve kültürel değerlerden bahsetmektedir. Bu durum, şiirlerin muhteva çözümlemeleri yapılırken bir şiiri tek bir başlık altına yerleştirmeye çalışmanın yanlış olacağını, aynı şiirin birden fazla başlık altında da incelenebileceğini göstermektedir.

Bu giriş niteliğindeki bilgilerden sonra sözü edilen tasnif çerçevesinde Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinin muhteva çözümlemesine geçilebilir.

3.1.1. Duygu Ağırlıklı Konular

Âşık Poyrazoğlu'nun söylediği/yazdığı şiirlerin üçte ikisi duygu ağırlıklı konuları içermektedir. Buna göre Poyrazoğlu'nun, duygusal yönü ağır basan bir kişiliğe sahip olduğu rahatlıkla söylenebilir. O, duygularını şiirlerinde gizlemeye çalışmadan açık bir şekilde belli etmektedir. Onun şiirlerindeki duygu ağırlıklı konuların 109'u sevindiren, 96'sı ise üzen duygularla ilgilidir. Âşık, gurbete çıktığı güne kadar (20 Nisan 1985, 84. şiir) –ki âşık bu tarihte 34 yaşındadır ve bu tarihe kadar 31 şiirde sevindiren duygularla ilgili şiir söylemiştir- 16 şiirde üzen duygularla ilgili şiir söylemişken bu tarihten sonra 80 şiirde üzen duygularla ilgili şiir söylemiştir. Bu da âşığın gurbette çektiği sıkıntılar, acılar ve gurbet elin zorlukları vs. ile ilgili olsa gerektir.

Âşıklar, şiir vadisine ilk adım attıklarında genellikle aşk, sevda, yoksulluk, felekten şikâyet, sevgilinin vefasızlığı gibi temaları işlerlerken sonraki yıllarda bunlara gurbetlik, gurbette çekilen sıkıntılar ve hasret gibi temalar da eklenmektedir. Âşık Poyrazoğlu'nun şiirlerinde de bunları aynen görmek mümkündür.

3.1.1.1. Sevindiren/İstendik Duygular

Âşık Poyrazoğlu, sevindiren duygular içerisinde sevgi, yaşama sevinci/ümit ve kahramanlığı işlemiştir. Bunlar içerisinde de karşı cinse duyulan sevgi 36 şiirde kendisine yer bularak en çok işlenen konu olmuştur. 22 şiirde insan sevgisi, 16 şiirde tabiat, memleket sevgisi, 12 şiirde Allah ve Peygamber sevgisi, 11 şiirde vatan, millet ve bayrak sevgisi, 7 şiirde yaşama sevinci/ümit, 6 şiirde dört halife, Ehl-i Beyt

ve diğ er din büyüklerine olan sevgi, 5 şiirde diğ er varlıklara olan sevgi, 2 şiirde kahramanlık, 1 şiirde de anne-baba sevgisi konu olarak iş lenmiştir.

Buna göre Âşık Ahmet Poyrazoğ lu için karşı cinse duyulan sevginin birinci öncelik olduğu, bunun yanında Allah, peygamber, vatan, millet, memleket ve bayrak sevgisiyle ilgili şiirlerinin sayısının az olmaması dolayısıyla da millî ve manevi değ erlerine önem veren biri olduğu söylenebilir.

3.1.1.1.1. Allah ve Peygamber Sevgisi

Allah ve Peygamber sevgisi, âşık tarzı şiirin çok önemli konularından biridir. Dolayısıyla Âşık Ahmet Poyrazoğ lu için de aynı konu hem yetiştiğ i aile ortamı ve bu konudaki alt yapısı hem de âşık tarzı şiir kültürünün sağlam olması hasebiyle çok iş lenen konuların başlarında gelmektedir. Poyrazoğ lu'nun bu konuyu işlediğ i 12 şiiri (10, 29, 35, 40, 59, 60, 62, 72, 80, 82, 111, 165. şiirler) vardır. Dikkat edilecek olursa âşık, bu konuyu orta yaşlarına kadar ya da başka bir deyişle gurbete çıkana kadar daha çok işlemiştir. Bu durum âşığın yetiştiğ i ortamla doğrudan alakalı olsa gerektir¹⁸. Zira âşığın büyükbabasının Kadiri tarikatı Erciş bölgesi zakir başı olması ve her hafta cuma akşamları evlerinde zikirler ve dinî-tasavvufî mahiyette sohbetler tertip edilmesi, âşığın babası Enver Hoca'nın o yörenin önemli bir din adamı olması, ağabeylerinin dinî eğitimlerini tamamlamaları gibi hususlar Âşık Poyrazoğ lu'nu da etkilemiş ve bu etkiyle âşık, dünyaya dinî bir pencereden bakarak Allah ve Peygamber sevgisini işleyen şiirler yazmış/söylemiş olmalıdır.

Poyrazoğ lu, yukarıda yazılış sırası verilen şiirlerden 6 tanesinde (10, 59, 62, 72, 80, 111.) Allah sevgisini işlemiştir. Âşığa göre ne dil ne de kelimeler Allah'ı tasvir edebilmek için yeterlidir. O, bu kâinatı kimsenin yardımını olmadan, tek bir defa “Ol!” demesiyle yaratmıştır. Her şeyi duymakta, her şeyi görmekte ve her şeyden haberdar olmaktadır (10). Onun, Âdem'i cennetten dünyaya sürmesi, Hz. Yusuf'un Mısır'a sultan olup zindana girmesi ya da Hz. İbrahim'in atıldığı ateşin gül bahçesi olması gibi her işinde bir sır vardır (59). Allah'ın her işinde bir hikmetin olduğunu düşünen âşık, bu cihanda Allah'tan başka kimseye de baş eğmeyecektir. Sirtında yüklü ne kadar günahı olursa olsun kimseye kulluk etmeyecek ve yine ona sığınacaktır (62). Yine âşık, kendisine gönülden inanan iman sahibi İslam milletini

¹⁸ Bu konuda “1.1.2. Doğumu, Çocukluğu ve Yetiştiğ i Ortam” başlığına bakılabilir.

koruması için Allah'tan yardım diler (72). Âşık her nereye baksa Allah'ı görmektedir. Süslü yamaçlarda, rüzgârda, şimşekte, denizde, dalgalarda hep onun izleri vardır ve nasıl anlatırsa anlatsın Allah'ın kudretini ve büyüklüğünü tasvir edemeyecektir (80).

Poyrazoğlu, Hz. Muhammed'in aşkıyla da deliye dönmüştür. O, gönüller sultanı, dertlerin tabibidir (29.). Kâinattaki her varlık ona hayranlık duymaktadır (35.). Hz. Allah'a en çok yaklaşan odur (40.). Âşık, Hz. Muhammed'in yolundan başka bir doğru yol olmadığını düşünür. Onun yolundan başka fayda, huzur, barış verecek yol yoktur. Bu sebeple ölüm gelmeden bütün insanlığı onun yoluna çağırılmaktadır (60.), Allah, âlemleri onun hürmetine yaratmıştır. Onun ümmeti bu durumdan iftihar etmektedir. (82.). Onun yoluna girenler gerçeği bulmaktadırlar. Ehl-i Beyt, onun dalı ve budağı gibidir, bu sebeple Ehl-i Beyt'i sevmeyenler küfre girerler. Onun sevgisiyle dolan âşık, ondan şefaet beklemektedir (165.).

3.1.1.1.2. Dört Halife, Ehl-i Beyt ve Diğer Din Büyüklerine Olan Sevgi

Âşık tarzı şiir geleneğinin önemli konularından biri de dört halife, Ehl-i Beyt ve diğer din büyüklerine olan sevgidir. Poyrazoğlu'nun şiirleri arasında da bu konuyu işleyen şiirler vardır.

Poyrazoğlu'nun şiirlerinde özellikle çok güçlü bir Ehl-i Beyt sevgisiyle karşılaşılacaktır. Âşığa Fırat nehri, Hz. Hüseyin'i hatırlatmaktadır. Çünkü Fırat, Kerbela'ya doğru akmaktadır. Buradan yola çıkan âşık, Fırat nehrinden gözyaşlarını da katarak Hz. Hüseyin'e selam götürmesini ister (124.).

Bir Aşure Günü'nde kaleme aldığı şiirinde ise Hz. Hüseyin ve diğer Kerbela şehitleri için ağıt yakar. Yüreğinde duyduğu derin acıyla o gün Hz. Hüseyin'in yerine oklara siper, kılıçlara hedef olmak ister (210.).

Poyrazoğlu bir şiirinde de (278.) gönlüne seslenerek gam, kasvet çekmemesini çünkü öncelikle Allah gibi bir cananın, Kur'an gibi bir dermanın, Hz. Muhammed gibi bir dostun ve Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali gibi dayanaklarının olduğunu belirtmektedir.

Bir şiirini de (289.) Hz. Ali'ye hasrederek onun yiğitliğini ve korkusuzluğunu över. Ona göre Hz. Muhammed'in dostu olan Hz. Ali'nin şanında kadr-i ilahi gizlidir.

Âşık Poyrazoğlu şiirlerinde sevgisini dört halife ve Ehl-i Beyt dışındaki diğer din büyüklerine karşı da göstermiştir. Bu din büyüklerinden biri Hacı Bayram Veli'dir. Ona göre hoş sohbetiyle cahilleri yola getiren Hacı Bayram Veli, Hz. Muhammed'in sevgi yolunu kendisine rehber edinmiştir. Mazlumlara kol, kanat gererek Anadolu topraklarına ışık saçmıştır (291.).

Poyrazoğlu bir şiirinde de (18.) Erciş'te türbesi olan seyitlerden Seyit Muhammed Efendi'den övgü dolu sözlerle bahsetmekte ve ondan himmet beklediğini belirtmektedir.

3.1.1.1.3. Anne Sevgisi

Poyrazoğlu hemen hemen her âşık gibi annesini çok sevmektedir. Onun “*Âşıklık sanatında ustam sayılır.*” dediği annesiyle ilgili bir şiiri (83) vardır. Bu şiirini annesinin vefatına yakın zamanlarda hasta olduğu bir gün yazmıştır. Annesinin sonsuz yolculuğun kıyısında olduğunu hisseden âşık için bu şiir belki de annesine bir veda şiiridir. Buna göre âşık, kendisini besleyip büyüten, ninniyle uyutan annesinin hakkını kesinlikle ödeyemeyeceğini düşünmektedir. Annesi, Poyrazoğlu'nun hem dilinde, hem ruhunda hem gönlünde yaşamaktadır. Aynı zamanda annesi, âşık için hem bir sevgili hem de sıkıntılı anlarında kendisini ferahlatan en büyük güç kaynağıdır.

3.1.1.1.4. İnsan Sevgisi

Âşık Ahmet Poyrazoğlu için insan, çok değerli bir varlıktır. Onun gönlü insan sevgisiyle doludur. İnsan sevgisini işlediği 22 şiiri bunu açıkça ortaya koymaktadır. Buna göre Poyrazoğlu, kendisini toprakla bir gören alçakgönüllü bir insandır ve herkese sevgiyle kucak açmaktadır (36). O, bir sevgi elçisidir. Nefretten uzak, sevgiye durak olmuştur (91). Onun için aslolan dost ve dostluktur. Dostlarının yanındayken bütün dertleri, kederleri bitmektedir (105). Sevgi dalının bir yaprağı olan âşık, insanlara ve dünyaya gururla, kibirle değil tevazuyla bakmaktadır (109). Bütün insanların Hz. Âdem'den geldiğini bilmekte, kimseyi hor görmemektedir. Her ne kadar dünyada ayrı ayrı insanlar ve diller de olsa ona göre herkes aynı kökten gelmektedir. Önemli olan doğru ve düzgün bir insan olmak ve kimseyi ayrı görmemektir (121).

Âşığın insan sevgisi polisleri de kuşatmıştır. Polislik mesleğinin zorluklarına dikkatleri çeken âşık, polisleri oğlu ve kızı gibi sevmektedir (140).

Onun gözü hiçbir zaman para pul, mal mülk, şan şöhrette olmamıştır. Onun için en önemli şey insan sevgisidir (150).

Zaman zaman ülke içindeki birlik ve beraberliğe de vurgu yapan Poyrazoğlu, bu topraklarda yaşayan herkesi aynı ağacın dalları olarak görmekte ve sevgiyle kucaklamaktadır (208). Herkese sevgi kollarını açan âşık, başörtüsü mağduru hanımlara da ümit aşılamaktadır (238). O, nefretten kaçmakta, çevresinde sevgi yolunu rehber edinen hoş sohbet insanları istemektedir (249).

Ona göre Kur'an-ı Kerim, sevmeyi, emretmektedir. İbretle bu dünyaya bakan âşık, kötü sözü ağzına almamaktadır. Kusuru başkasında değil kendisinde bulmakta, gönül bahçesini sevne de sevmeyene de açmaktadır (306).

Poyrazoğlu'nun insan sevgisini genel ifadelerle anlattığı bu şiirlerinin yanında bazı kişilere sevgisini özel olarak belirttiği şiirleri de bulunmaktadır. Buna göre Poyrazoğlu'nun Erciş'in Doluca Köyü'nde öğretmenlik yaparken tanıdığı iki köylü kızı (6), Ercişli Âşık Emrah (73, 77), Yunus Emre (131), kızı Esra Çiğdem (186), Fatih Sultan Mehmet (204), Alparslan Türkeş (215, 217, 220), oğlu Ozan Emrah (243), hemşehrisi Sıddık Maciter (275) ve Âşık Veysel'e (282) duyduğu sevgiyi de şiirlerinde dile getirdiği görülür.

3.1.1.1.5. Karşı Cinse Duyulan Sevgi (Aşk)

Âşık tarzı şiir geleneğinin vazgeçilmez konularından biri de karşı cinse duyulan sevgidir. Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun bu konudaki şiirlerinin sayısı azımsanmayacak kadar çoktur. Bu şiirler tek tek incelendiğinde –ki âşığın hemen hemen her yaş döneminde karşı cinse duyulan sevgiyi konu alan şiir söylediği/yazdığı görülmektedir- ve genele bakıldığında Poyrazoğlu'nun dünyasında beşerî aşkın önemli bir yerinin olduğu kolaylıkla anlaşılabilir.

Mevcut şiirlere göre –ki âşık varsa daha eski şiir ya da şiirlerini vermemiş olabilir.- 24 yaşında Ercişli Emrah'ın bir şiirine nazire olarak yazmış olduğu ilk aşk şiirinde âşık, kendisinden kaçan sevgiliden sitemle söz eder (8.). Sevgilisinin yüreğine attığı közle yaraları göz göz olmuş ve canından usanmıştır. Artık rüyalarını hep sevgilisi bölmekte ve uykuları kaçmaktadır (11.). Bir şiirinde de ayrılmamaya söz veren ama kendisinden ayrılan vefasız sevgilisine sitem ederek artık gözünde bir çöp kadar değerinin olmadığını söyler (12.). Âşık zaman zaman kendi sevdasını Kerem gibi ünlü âşıkların sevdasıyla da karşılaştırır. Ona göre hiç kimsenin sevdası

kendisinininkine kadar büyük olamaz. Ancak yine de vuslata eremeyip acı çekmekte ve kaderine boyun bükmektedir (32.). Vefasız sevgili, zülfüne gülleri takıp gezerek âşığa nispet yapar. Âşığın yüreğine dayanan hasret ise ince ince yüreğini kesmektedir (38.). Sevgilisinden ayrı kalamayan âşığın gözü artık hiçbir şeyi görmez. Bu hasretle yaşamamanın bir anlamı yoktur. Bu yüzden sevgilisinden Kurban Bayramı'nda bıçağı alıp kendisini kurban etmesini ister (49.). Âşık her ne kadar sevgilisi olmadan yaşayamazsa da kaderi tersine yazılmıştır, sevgilisine bir türlü kavuşamaz ve feleğin sunduğu ayrılık zehrinden içer (51.). Bir başka şiirinde ise âşığın sevgilisi âşığa darılıp ondan ayrılmıştır. Âşık ise bu darılmanın sebeplerini anlamaya çalışır. Ona göre aşkın kanununda bu yoktur. Bu hasret ile ölürse vebalinin sevgilisinin boynuna olduğunu söyler (66.). Bu ayrılığa sabredemeyip ela gözlü sevgilisinden şikâyetçi olur (68.). Poyrazoğlu bir başka şiirinde ise gülleri kıskandıracak kadar güzel olan sevgilisini kıskançlıkla karışık bir şekilde överken yüzünü gizlemesini söyler, yoksa o güzelliği görenleri bile deli edeceği uyarısında bulunur (98.). Âşık, ayrı kaldığı sevgilisinin her şeyini özler. İşte Poyrazoğlu da sevgilisine hasret kaldığı için esen rüzgârlarda bile sevgilisinin kokusunu duymaktadır. Hasret kaldığı sevgilisinin saklaması için yolladığı mendile gül kokulu teri sinmiştir ve âşık, o mendili koklaya koklaya sevgilisini hatırlar (103.). Âşık Poyrazoğlu'nun sevgilisi öyle güzeldir ki, ay ve güneşte bile öyle bir güzellik yoktur. Gözlerinin güzelliği ise Poyrazoğlu'na aklını kaçırır (104.). Bir başka şiirinde ise bir canana can evinden vurulan Poyrazoğlu, hâlinden anlamayan vefasız sevgiliye derdini söylemekten yorulmuştur. Ağlamaktan gözyaşları ırmak olan âşık, yine de sevgilisine kavuşamaz (106.). Âşık bir şiirinde de hep bugün, yarın diyerek kendisini oyalayan sevgilisinden şikâyetçidir. Bu yüzden âşığın saçları bembeyaz olmuş, beli bükülmüş ve ihtiyarlamıştır. Eskiden gam, keder nedir bilmeyen âşığın canı şimdi ateşler içinde yanmaktadır (115.). Başka şiirinde ise istediği ancak kendisine vermedikleri sevgilisini ellere vermenin acısını yüreğinde derinden hissederek bağrını taşlara çalar, geleceği için de bir umudu kalmaz (119.). Ayrılmamak için kendisine verdiği sözden cayan sevgilisine intizar eder. Ona göre insan sevgilisinden asla vazgeçmez (145.). Onun sevgilisi gözünde çiçek gibidir. Çiçek yârinin çiçek kokması ve nazlı zülfüne takması için seher vakti topladığı çiçekleri ona verir (173.). Düştüğü sevda ateşiyle deli olan ve vuslatın kendisine yakın olduğunu düşünen âşık, sevgilisine kavuşamayınca Âşık Kerem gibi yanar,

kavrulur; ama bu durumlara düşmesinde suçu yine kendisinde bulur (179.). Âşık Poyrazoğlu, zaman zaman ideal sevgili portresi de çizmektedir. Onun sevdiği güzel her hâliyle doğal olmalıdır. Âşık, sevgilisinde lens, takma kirpik, takma saç, oje, boya, ruj istemez, her hâliyle doğal olan bir köylü kızını ister. O da başındaki yazma ve burnundaki hızma ile güzeldir (189.). Âşığın bu dünyadaki tek dileği sevgilisine kavuşmaktır; ama bu arzusu gerçekleşmez ve âşık, sevgilisinden ayrı kalmanın acısıyla ihtiyarlamaya başlar. Bu defa da aklına ölüm korkusu gelir; ancak ölmek âşığa, sevgilisinden ayrı kalacağı için acı gelir (198.). Sevdiğine bir türlü kavuşamayan âşık, gitmediği yol, çare sormadığı kul bırakmaz; ama yine de derdine derman bulamaz. Gençliğini de bu arada yitirmiş olur (228.). Âşık Poyrazoğlu, dedim-dedi tarzındaki şiiri ile yine cilveli sevdiğini ikna etmeye çalışır (229.). Sevgilisiyle kendisini ayıranları Allah'a havale eden âşık, saklayıp koklaması için sevdiğinin bir tutam saçını ister (244.). Poyrazoğlu, sevdiğine samimiyetle bağlıdır. Yeter ki istesin, onun için kul bile olmaya hazırdır (251.). Ona göre sevdiğinin gözleri öyle güzeldir ki, o bakışlar âşığı öldürmektedir; ama yine de onu seven derdini de çekecektir (255.). Bir şiirinde de sevgili o güzel gözleriyle âşığa öyle bakışlar atmaktadır ki, âşığı mest etmektedir. Âşığa göre sevdiği böyle yaparak canını almaya kast ettiğini göstermektedir (257.). Âşık Poyrazoğlu ne olursa olsun, nasıl olursa olsun sevdiğinin yanında olmak ister. Bunun için mektubuna bir zarf, dilinde çevirdiği bir sakız ya da elleriyle deste ettiği bir gül olmaya razıdır (274.). Âşık, sevdiğine hiç kavuşamaz. Uzun yıllar sonra kavuşamadığı o sevdiğiyse karşılaşır; ama sevdiği bir başkasıyla evlenmiştir ve kucağında da çocuğu vardır. İşte bu anda âşığın içinde yıllardır uyuyan sancı uyanır ve iki eski sevgili gözyaşlarına boğulur (277.). Poyrazoğlu bir şiirinde de sevdanın âşıkları ne hâllere düşürdüğünden bahseder. Bu sevda dedikleri Kerem'i küle, Mecnun'u çöle, bülbülü güle, Şirin'i dile, Emrah'ı da yola düşürmüştür (279.). Âşık, sevgilisi olmasa da gördüğü güzellere bakmaktan kendini alamaz. İşte böyle bir gün İskele yolunda gördüğü bir güzeli tasvir eder (14.). Poyrazoğlu bir başka şiirinde ise gördüğü güzeli kendine özgü bir şekilde Anadolu'yla özdeşleştirerek anlatır. Bu Anadolu motifli güzelin saçları, Fırat gibi kıvrım kıvrımdır, kaşları ise Toroslar gibi yaya benzer. Gözlerinde Van Gölü'nü gören âşık, yanık dudakları ise Harran Ovası'na benzettir (142.). Ona göre güzellere bakması sevaptır. Nazlarının çekilmesi de dert değil, ayrı bir güzelliştir. Bu yüzden

güzellerin yollarına yolcu, sazlarına tel olmak ister (96.). Bir başka şiirinde de saçları topuğuna değen bir güzeli tasvir eden Poyrazoğlu, bu saçları Allah'ın övüp de yarattığını söyler. Ellere gösterirse bu güzel saçlara kötülerin gözleri degecektir (259.). Bir şiirinde ceylan gözlü bir güzelden (288.), bir başkasında da konuşmaya çalıştığı ancak cevap alamadığı bir güzelden bahseder (293.).

3.1.1.1.6. Tabiat-Memleket Sevgisi

Âşık tarzı şiir geleneğinin değişmez konularından biri de tabiat ve memleket sevgisidir. Bu konuyu geleneğe bağlı bir âşık olan Poyrazoğlu'nun şiirleri arasında da görmek mümkündür. O, tabiatı tek başına değil, memleketiyle birlikte ve memleketini güzelleştiren bir unsur olarak değerlendirmektedir. Bu konuyu işleyen şiirlerin dikkat çekici bir başka yönü ise özellikle âşığın gurbete çıkmasından sonra yazılması/söylenmesidir. Âşık, İstanbul gibi büyük bir şehirde tabiatın ve memleketinden uzaktayken memleketi Erciş ve Erciş'in yeşilliklerle örülü tabiatı aklına gelmiş ve bu konuyla ilgili şiirler yazmıştır.

Onun söylediği şiirlerden bazıları Van Gölü ve onun güzelliği üzerinedir. Âşık zaman zaman Van Gölü kıyısına gelir, o tabiat güzelliğini seyrederek düşüncelere dalar. Ona göre Van Gölü, büyüklüğüyle ağırbaşlı bir insan gibidir. Poyrazoğlu burada kendisiyle Van Gölü arasında duygudaşlık kurar. Onun da kendisi gibi gözlerinin yaşlı olduğunu düşünür (7.). Poyrazoğlu'nun sevgisini dile getirdiği bir diğer tabiat parçası Süphan Dağı'dır. Ona göre Süphan Dağı, dik duran başıyla mağrur bir duruş sergiler. Etekleri çiçek kokmakta, dereleri çağlayıp akmaktadır. Aynı zamanda Süphan Dağı'nın yaylaları ve kardan daha soğuk pınarları âşığın aklından çıkmamaktadır (17.).

Ahmet Poyrazoğlu zaman zaman memleketi Erciş'in yakın çevresinde bulunan ilçeler için de şiirler söylemiştir. Bunlardan biri Bitlis'in Adilcevaz İlçesi üzerinedir. Âşığa göre şanlı bir tarihe sahip olan Adilcevaz, bağları, dağlarında açan laleleri, seher vakti öten kuşlarıyla, cevizi, kırmızı dutu ve kayısılarıyla bir cennete benzemektedir (41.). Poyrazoğlu'nun üstüne şiir söylediği bir başka ilçe Ahlat'tır. Ahlat'ın Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Bey'in babası Ertuğrul Gazi'nin Anadolu'ya geldiğinde ilk yerleştiği yer olduğunu belirten âşık, dolayısıyla Ahlat'ı Osmanlı'nın temelini atıldığı yer olarak görür. Ona göre Osmanlılar aşiretten devlet olmaya doğru ilerlerken Ahlat'tan feyiz almışlardır (48.). Âşığı mest eden bir tabiat

unsuru da çiçeklerdir. Yaz aylarında seher vakitleri bağları gezen âşık, çiçeklerin hem kokularıyla mest olur hem de onların girdiği türlü türlü hâllere hayran kalır (53.). Âşık için çocukluğu ve gençliğinin geçtiği memleketi Erciş'in ayrı bir yeri vardır. Erciş deyince akan sular durmaktadır. Bu bağlamda memleketi Erciş'in panoramik bir görüntüsünü çizen âşık, övgü dolu sözlerle ondan bahseder. Buna göre bahar aylarında dereler çağlayıp akmaya, bağlarda güller açmaya başlar. Altın Dere Harası ve Zilan Deresi'nin görüntüsü bir cenneti andırmaktadır. Yaradan, Erciş'i övmüş de yaratmıştır. Erciş sadece tabiat güzellikleriyle övülesi bir memleket değildir. Bu tabiat güzelliklerinin yanında Erciş'in insanları da yardımseverdir. Herkes garibe, fukaraya değer verir. Bu yüzden gökten bereket yağmaktadır. Erciş'te eğitime de ayrıca değer verilir. Halkın tamamına yakını okuryazardır (74.).

Memleketi Erciş'e büyük bir sevgiyle bağlı olan âşığın sevgisi alanını genişleterek Van'a ulaşır. Van'ı doğunun incisi olarak nitelendiren âşık, Van'ın bütün ilçelerinin güzelliklerini ayrı ayrı sayarak herkesi bu güzellikleri görmeye davet eder (93.). Van Gölü'nde güneşin batış anını canlı bir tablo gibi resmeder (97.). Âşık, nice yıldır gurbet eli dolaşsa da Erciş gibi bir memleket görmemiştir. Ona göre Erciş, hem maddi hem manevi anlamda gezdiği, gördüğü yerlerden çok daha güzeldir (122.). Âşık memleketi Erciş'in güzelliklerini genel olarak anlatırken zaman zaman o güzelliklere tek tek de değinmiştir. Bunlardan biri de Erciş'teki Gülüzar Yaylası'dır. Bu yayla, büküle büküle giden yolları, çağlayıp akan dereleri, gül kokan yamaçları, buzdan soğuk pınarlarıyla Poyrazoğlu'nun methine mazhar olur (128.). Âşık, Gülüzar Yaylası'ndan başka Erciş merkezdeki Zilan Deresi'nin bahar aylarındaki çağlayıp akışına da hayrandır (225.). Tabiata âşık olan Poyrazoğlu için dağların ayrı bir yeri vardır. Kendisine ilham kaynağı olan dağların her mevsimdeki türlü hâllerini bir ressam gibi resmeder (184.). Ferhat'ın sedası, Kırat'ın kişnemesi, Kerem'in sevdası, Mecnun'un sitem yaşları, Leyla'nın ocak taşları ve Emrah'ın sazının sesi bu dağlardadır. İşte bu yüzden dağlar âşığın diyarıdır ve âşık ne zaman bu dağlara kulak verse onların seslerini duymaktadır (201.). Âşık Poyrazoğlu bir başka şiirinde ise bahar aylarındaki Erciş'i ve Van Gölü'nü tasvir eder. Güneş, Van Gölü'nün üstüne doğarken oynayan martıların sesleri çağlayan derelerin seslerine karışmakta, uzaklardaki çiçekli, çimenli yaylarsa yemyeşil görünmektedir (195.). Memleketi Erciş'in güzelliklerine hayran olan Âşık Poyrazoğlu, 2011'deki depremden sonra

memleketine gider. Oradaki içler acısı durumu görünce derinden etkilenir ve çok üzülür. Erciş'e nazar değdiğini düşünen âşık, şimdi ağıtlar yakar. Artık Erciş'in o güzel çağları gitmiş, mor çiçekli bağları tarumar olmuştur. Evler yıkılmış, yuvadaki kuşlar divaneye dönmüştür. Artık Emrah'ın ve Selbi'nin yurdu, yüzünü yırtarak ağlamaktadır (296.).

3.1.1.1.7. Vatan, Millet ve Bayrak Sevgisi

Her âşık gibi Ahmet Poyrazoğlu da vatanını, milletini ve bayrağını en saf şekilde sevmekte ve onları her ne pahasına olursa olsun koruyacağını belirtmektedir. Âşık, öncelikle milletin şanlı tarihiyle gurur duymakta ve Türklüğüyle övünmektedir (120). Sadece Türkiye Türkleri değil Özbek, Türkmen, Azeri, Kazak, Tatar gibi diğer Türk boylarının da aynı kökten gelen kardeşler olduğunu belirtmektedir. Hem bu Türk boylarının hem de Türkiye'de Kürtlerin bir damarda kan gibi olduklarını söylemektedir (129). Ona göre şehitlik rütbesi en yüce rütbelerdendir. Önemli olan vatandır (146). Millî ve manevi değerlerine sonuna kadar bağlı olan âşık, vatanına, Kur'an'ına, şehitlerine, Peygamber'ine, Allah'a, bayrağa, ezana canını feda eder; onlara dil uzattırmaz (147). Poyrazoğlu, aynı zamanda canından çok sevdiği vatanına Edirne'den Van'a kadar, bir başından öbür başına vurgundur. Düzlüğü, yokuşu, nakış nakış kilimleri bile âşığı mest etmektedir (151). Vatanına, milletine bu kadar sevgi dolu olan âşık, zaman zaman birlik, beraberlik, kardeşlik mesajları da vermektedir. Ona göre bu memleket Sünnî'siyle Alevî'siyle; Laz'ıyla, Kürt'üyle güzeldir. Bunların hepsi ayrı değer, ayrı güzelliştir (157). Âşık Poyrazoğlu, terör belasına da değinir. Terörle yüzyıllardır kardeş olan insanlar birbirlerine düşürülmeye çalışılmaktadır. Hâlbuki bu insanlar aynı ağacın dalları gibidir. Bu noktada Poyrazoğlu sevgiyi rehber edinerek sorunların çözüleceğine inanmaktadır (208). Ona göre yüreklerde iman nuru yandıkça ve ay yıldızlı bayrak dalgalandıkça vatanımız bölünmeyecektir (215). Âşığın gözünde İstanbul'un çok ayrı bir yeri vardır. Bizans, Osmanlı ve Cumhuriyet gibi üç ayrı uygarlığa beşik olan bu şehir başta taçtır (281). Onun için Anadolu'nun da yeri ayrıdır. Fatih gibi, Yavuz gibi, Mevlana gibi, Yunus gibi, Kara Fatma gibi değerleri Anadolu toprakları yetiştirmiştir. Bu sebeple Anadolu, dünyanın gözbebeğidir (308).

3.1.1.1.8. Diğer Varlıklara Olan Sevgi

Âşık Poyrazoğlu şiirlerinde yer yer insan dışındaki varlıklara olan sevgisini de dile getirmiştir. Âşık, memleketinin zenginliklerinden olan kıtlama çayı çok sevmektedir (22). Hayvanları da çok seven âşık, yaralanmış bir turnayı görünce çok üzülür ve o yaralı turnaya yardım etmek ister (52).

Âşık olmanın en önemli göstergelerinden biri de saz çalmaktır. Âşıklar sazlarını hiçbir zaman ellerinden düşürmezler. Saz âşığın yanında gezen bir arkadaşı gibidir. İşte bu nedenle saz ve âşık arasında bir duygu bağı da oluşur. İşte Poyrazoğlu da böyle düşünmektedir. Sazı, Poyrazoğlu'yla yatıp kalkan bir arkadaşı gibidir. Âşık kimi zaman sırlarını bile sazıyla paylaşır. Bu nedenle onu çok sevmektedir (182).

Poyrazoğlu'nun sevgisini konu edindiği bir başka varlık Erciş yemekleridir. Özellikle gurbet ilde Erciş yemeklerini çok özler (226).

Âşık, hiç ayrı gayrı yapmadan bütün yaratılanları sevmektedir. Bu varlıklardan biri de yuvası baraj suları altında kalacak olan karıncadır. Âşık Poyrazoğlu bu duruma da üzülmekte ve karıncayı kurtarmanın yollarını aramaktadır (295).

3.1.1.1.9. Yaşama Sevinci/Ümit

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun 10 şiirinde karamsar duyguların, 7 şiirinde de yaşama sevinci ve ümit duygularının işlendiği görülmektedir. Buradan anlaşıldığı kadarıyla her ne kadar karamsar yönü biraz daha ağır basan bir kişiliğe sahip olsa da âşığın insanlara yaşama sevinci ve ümit aşılayan bir yönünün de olduğunu belirtmek gerekir.

Âşık, önce bebeklere seslenerek gelecek günlerin herkesi karanlıktan aydınlığa çıkaracağı inancını vurgular. Ona göre yeni doğan bebekler, ufuklara iyi bakıp gelecek güzel günleri görebilmelidir. Göğüsleri inanç ve imanla dolu olmalı, aynı zamanda öğrenmek için çabalamalıdır. Böylece mutlulukla dolu günlere de adım atılacaktır (132).

Poyrazoğlu bir başka şiirinde de vatandaşlara seslenerek yirmi birinci yüzyılda karanlığın boğulacağını, her yana nur ile rahmet yağacağını belirtir (136). Ona göre kara günler mutlaka geçecektir. Nasıl kış gelmişse her kışın da bir baharı gelecektir. O yüzden insan, çiçeklerin meyve vereceği, güllerin derileceği, yolcuların silaya ereceği günleri sabır ve umutla beklemelidir (137, 167).

Poyrazoğlu, teröre alet edilmek istenen gençlere de umutlar aşlamaya çalışmaktadır. Ona göre gençler sık durmalı, kendilerini bölmeye çalışanlara karşı omuz omuza mücadele etmelidir. Okuyarak, çalışarak rüyalara ulaşılmalı ve böylece mutluluk yakalanmalıdır (164). Yaşanan kötü olaylardan sonra kederlenmek hiçbir şeyi düzeltmeyecektir. Gelecek güzel günler, zaferleri de beraberinde getirecektir (183).

Poyrazoğlu bir başka şiirinde de başörtüsü mağduru genç kızlara seslenmekte ve bu kötü günlerin de bir gün gelip geçeceğini, sabredilmesi gerektiğini belirtmektedir (238).

3.1.1.1.10. Kahramanlık

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun işlediği konulardan biri de kahramanlıktır. Bir şiirinde Fatih Sultan Mehmet'in kahramanlığını öven âşık, onun Hz. Muhammed'den müjde aldığını belirtir. Fatih Sultan Mehmet, küfrün ordusunu kovup sürmüş, İstanbul'u alıp Türk milletine hediye ederken denizlere kilit vurmuştur. O, heybeti Hz. Ali'ye, kuvveti Battal Gazi'ye benzeyen yenilmez bir kartaldır (204.).

Bir başka şiirinde Ülkücülerin kahramanlığını işleyen âşık, onların vatan, millet uğruna zindandan zindana girdiklerini belirtir. Onlar kökü derinlerde olan çok heybetli bir çınar gibidir. Önderleri Alparslan Türkeş'le kimi sürgün olup kimi vurularak bu yurdu her zaman korumuşlar, beş bin şehit birden verdikleri hâlde yine dimdik ayakta kalmışlardır (218.).

3.1.1.2. Üzen/İstenmeyen Duygular

Âşık Ahmet Poyrazoğlu şiirlerinde ayrılık acısı, gurbetlik, geçmişe özlem, karamsarlık, ölüm acısı, sıla özlemi ve pişmanlık gibi insanı üzen çeşitli duyguları işlemiştir. En çok -36 şiirde- çektiği dert ve sıkıntılardan şikâyetçi olan Poyrazoğlu, sık sık geçmişin güzel günlerini arzulamakta, ayrılık acısından, gurbetten, sıla özleminden, ölümlerden yakınmakta, yaptığı hatalardan dolayı pişmanlık duymakta ve zaman zaman da karamsarlığa düşmektedir.

3.1.1.2.1. Ayrılık Acısı, Gurbetlik

Âşıkların en sık işledikleri konulardan biri de ayrılık acısı ve gurbetlik duygusudur. Âşıklar genellikle ekonomik sebeplerle memleketlerinden, sevdiklerinden bir şekilde ayrı kalırlar. Bunun sonucunda da âşığın duyguları harekete geçer. Bu durumu Âşık Poyrazoğlu'nda da görmek mümkündür.

Öğretmen olana kadar memleketi Erciş'te yaşayan âşık, öğretmen olduktan sonra öncelikle yakın gurbet ile tanışmıştır. Önce Van'ın Gürpınar İlçesi'ne atanan âşık, orada iki yıl çalışır. Daha sonra iki yıl da asker öğretmen olarak Doluca Köyü İlkokulunda görev yapar. Böylece yakın gurbeti gören âşık, 1975 yılında evlenir ve on sene sonra İstanbul'a tayin ister. Bu son tayinle birlikte uzak gurbetle de tanışan âşık, bir daha memleketi Erciş'e dön/e/mez ve hâlen İstanbul'da yaşamaktadır. Gurbet ele geldikten sonra Âşık Poyrazoğlu'nun şiirlerinde önemli bir tema değişikliği de olur. Artık gurbetin getirdiği dert ve sıkıntılar ile sıla özlemi sıkça işlenen temalar olmaya başlar. Bunun yanında çekilen dert ve sıkıntılar da arttığı için bu temayı işleyen şiirlerin sayısı da âşığın gurbete çıktığı 1985'ten sonra gözle görülür bir derecede artar.

Âşık, ilk gurbet temalı şiirini 1975'te İstanbul'a kaset yapmaya gittiği zaman söyler. Buna göre âşığın ahvalini gurbette kimse bilmemektedir. Bu yaban ellerde saatler de geçmemekte, sabahlar olmamaktadır. O, artık evindeki tertemiz, yün yataklarda değil, bir kirli yorganla otel köşelerinde yatmaktadır. Sılasını çok özleyen âşığın yüzü gülmemekte, artık onu rüyasında görmeyi arzulamaktadır. En azından yüzü böyle gülecektir (15.).

Poyrazoğlu'nun deyişiyle her âşığın bir göç türküsünün olduğu gibi kendisinin de bir göç türküsü vardır (84.). Âşığın eşi ve eviyle birlikte İstanbul'a gittiği günün tarihini taşıyan bu şiirde Poyrazoğlu, evden ayrılışını resmederek anlatır. Buna göre, öğle ezanı okunurken baba evinden çıkan âşık, dünyanın bütün dertleri kendi üstüne yüklenmiş gibi hisseder. İki çocuğunu ve eşini yanına alarak yola çıkan âşığın anne ve babası arkalarından bakmakta ve durmadan ağlamaktadırlar. Bu durum âşığın iki dizini tutmaz etmiştir (84.).

Memleketinden, eşinden, dostundan ayrı olmasının acısını zaman zaman derinden hisseden âşığın yüreğine köz düşmektedir. Bu acıları yaşadığı için kendini kem talihli olarak değerlendirmektedir. Gözyaşlarıyla geçen seneler artık âşığın yüzünde sıra sıra çizgiler bırakmıştır (92.). Poyrazoğlu, kader kendisini mecbur ettiği için gurbet ele geldiğini söylemektedir. Ana, babasını geride bırakıp evi, barkı satarak gurbete gelen âşığın hayatı alt üst olmuştur. Gurbetin derdi, kederi âşığın gözyaşlarını bahar seline çevirmiştir. Artık o da bu durumu kanıksamıştır ve çektiği dertlerin kaderi olduğunu düşünmektedir (94.).

Memleketten uzakta olmanın getirdiği birçok sıkıntı vardır. İnsan sevdiklerinden, alıştığı ve benimsediği insanlardan, ortamlardan uzaktır. Dolayısıyla yeni geldiği yer, oradaki insanlar, oranın yemekleri bile ona yabancı gelmektedir. Bu duyguları Poyrazoğlu da yaşamaktadır (95.). Âşığın kısmetine gurbet düşmüş, memleketi ve sevdikleriyle arasına dağlar girmiştir. Artık gökte uçan kuşla sevdiklerine haber göndermektedir. Gurbette çektiği sıkıntılar âşığı oldukça yıpratmış, saçları bembeyaz olan âşığın beli de bükülmüştür (100.). Gurbetin âşığın vücudunda açtığı yaralar artık Lokman'ın da çare bulamayacağı duruma gelmiştir. Sevdiği ellere verilen âşığın yapacak hiçbir şeyi yoktur, eli, kolu bağlıdır. Sadece gözleri yaş dolu saz çalmaktadır (112.). Âşığın otuz yıldır çektiği gurbet kahrını içindeki hevesleri de öldürmüştür. Dertlerle boğuşan âşığın bu hâli namertleri de güldürmektedir. Yolları bir türlü düze çıkmayan âşık artık, kanlı yaş dökerek gelenin Allah'tan olduğunu düşünüp boynunu bükmektedir (199.). Gurbette zaman geçmemekte, geceleri sabah olmamaktadır. Zalim gurbetin kucığında, han köşelerinde kalan âşığın üzüntüsü, turnaların ötmesiyle daha da artar. Bu üzüntünün sebebi belki de turnaların sesinin âşığa memleketini hatırlatmasıdır (224.). Âşığa göre hayattan kendisine düşen pay, gurbet olmuştur. Dalgalarla dertleşen âşık, memleketi Erciş'in yaz aylarındaki hâlini hatırlar ve o yemyeşil bağlarda olamadığı için üzülür (269.).

Âşığın bir başka şiiri (297.) ise 2011 yılında Erciş'te yaşanan deprem felaketinden sonra Erciş ve Van'da başlayan göç ve ayrılıklar üzerinedir. Buna göre insanlar gözyaşlarıyla evlerini, barklarını bırakıp gitmektedirler. Kimi Türkçe kimi Kürtçe ağıtlar yakarak memleketlerinden ayrılırken âşık da bu sahneleri canlı bir şekilde tasvir etmektedir.

3.1.1.2.2. Çekilen Dert ve Sıkıntılar

Âşıklar şiirlerinin önemli bir kısmında da çekilen dert ve sıkıntıları dile getirirler. Bu konuda Âşık Ahmet Poyrazoğlu da sık sık duygularını dile getirmiştir. Yaşadığı zorluklar, sıkıntılar nedeniyle canından usanmış ve bir kurtuluş olarak ölmeyi istemektedir (5.). Âşığın felekle başı beladadır. Felek, hayatın tüm kahrını âşığın omuzlarına yüklemiş, baharını kışa çevirmiştir. Umut fidanına baykuş tüneyen âşık, dumanlı bir başa dönmüştür (19.). Felek, âşığın peşini bir türlü bırakmamakta, testisine zehir doldurmaktadır (37.). Âşığın sırlarını herkese ifşa eden felek,

yaralarına da tuz basmaktadır. Onu alçaklara, namertlere ezdirip bozuk para gibi elden ele gezdirmiştir (135.).

Âşık, bu dünyada gülmek yerine “Vay!” çekmektedir. Gözyaşları o kadar çoğalmıştır ki, çayla yarış etmektedir. Çektiği dertler yüzünden yaşayan bir ölüye dönmüş (20.), saçları bembeyaz olmuştur (27.). O bir âşıktır ve bu yüzden gurbet diyarlarda bir gün gülerse on gün ağlamaktadır. Kahpe felek de peşini bırakmamakta, hasretle yaban ellerde eylemektedir (31.). Kader, âşığın sırtına dert ve keder yükleyip ömür boyu bunları çekmeye mahkûm etmiş, felekse âşığı suçlu ilan edip ömür boyu kamçulamıştır (55.).

Âşık, sadece kader ve felek yüzünden dert çekmemiş, bir şiirinde (56.) gözünde çıkan itdirseğinden de mustarip olmuştur. Her türlü tedbir alındığı hâlde geçmeyen itdirseği, âşığa epeyce acı çektirmiştir. Bir başka şiirinde (67.) ise Erciş’te yaz mevsiminde sivrisineklerden çektiği sıkıntıları ele alır.

Felek, dertleri üstüne yığıldıkça âşığın saçlarına karlar yağmıştır (79.). Âşık, vefasız sevgili yüzünden de dertlere gark olmuştur. Artık her günü sitem doludur. Bu hasretlik civan ömrünü çürütmüş, gözyaşlarını sele vermiştir. Âlemin diline de düşen Poyrazoğlu’na bu durum ar gelmektedir (107.).

Çektiği dert ve sıkıntılar nedeniyle Hz. Eyüp gibi sinisini yara kaplayan âşığa kimse acımamaktadır. Âşık, artık dünyadan yardım ve merhamet dilemeye başlar; ancak onda da merhamet yoktur. Sonunda kendisine sadece Allah’ın yardım edebileceğine inanır (110.).

Âşık, bu dünyaya geldi geleli gün yüzü görmemiş, çektiği dertler yüzünden boran vurmuş bağlara dönmüştür. Kimsenin yardım etmediği âşık, kendi yarasını kendi kapatmaya çalışır (130.). O sadece ah ve vah etmektedir. Bu dünyada yüzü gülmeyen âşığın son günü de yavaş yavaş gelmektedir (138.).

Âşık, içindeki aşk yüzünden o kadar dertlidir ki, bir ah çekse buzlar bile alevlenecek, duyguları dile getirilse diller bile yanacaktır. Artık felek bile bu duruma şaşırılmaktadır (152.). Zaman, âşığı çile teknesinde hamur misali yoğurmaktadır (159.). Ömrü hep kış geçen âşık, baharı görmemiştir. Hayalleri hep boşa çıkan âşığın diktiği fidanlar da meyve vermemiştir (160.). Âşık, sevdiğinden ayrı düşmüş ve avare avare gezerek derdine derman aramaktadır. Düştüğü acı durumların sebebini

feleğe sormaktadır (166.). Sevdiğinden medet beklemektedir. Ancak bir karşılık bulamamış ve artık canından usanmıştır (170.).

Poyrazoğlu bir şiirinde de sözünü bilmeyen cahil birinin kendisine yaptığı hakareten dolayı çok üzüldüğünü dile getirmektedir. Ona göre bir yudum suda boğulmuştur (172.).

Âşık, vefalı birer dost zannettiği insanlardan da zaman zaman darbe yemiş ve bu durum ona büyük üzüntüler yaşatmıştır. Ona göre bu insanlar âşığın ekmeğine zehir katmıştır (174.).

Âşığın kaderinde sadece çile çekmek vardır. Bu nedenle adının dertli konulmasını ister (175.). Âşık Poyrazoğlu, öyle rahat bir ömür sürmemiştir. Her türlü sıkıntı ve dert ile yaşamayı iyi bilmektedir. Genç ömrünü gözyaşıyla sulamıştır (176.). Zaman bile dertlerini saymaya yetmeyecektir. Yine de doğruluktan, dürüstlükten ayrılmamıştır; ancak kendisi böyle sıkıntı çekerken namertler hep el üstünde tutulmaktadır (196.). Gurbet ellerde çektiği dertler âşığı bitirme noktasına getirmiş, onun bu hâlini gören namertlerin diline düşürmüştür. Felek de âşığın peşini bırakmaya niyetli değildir. Fırsatını buldukça âşığın gül benzine basıp soldurmaktadır. Çilesi bitmeyen âşık, her gelenin Allah'tan olduğunu bilip boynunu bükmektedir (199.). Âşık Poyrazoğlu, bir türlü kavuşamadığı sevgilisi yüzünden de birçok sıkıntı çekmiştir. Yine de sevdiğinden vazgeçmemektedir; ancak artık bu dert yükünü kanatları taşıyamamaktadır (236.). Çektiği bu dert ve sıkıntılar yüzünden âşığın yüzünde kırışıklıklar belirmiş, saçları ağarmaya başlamıştır (247.). Bir fidan iken gülleri solan âşığın kıymetini kimse bilmemiş, cahiller dalını yolmuştur (252.). Kendisi bu kadar dert ile boğuşurken eller düğün, dernek etmektedir. O ise ölümün kendisine yaklaştığını düşünür. Bu dert ile de uykuyu unutmuştur (258.). En sonunda da âşık, sevdiğine seslenerek bu güzel devranının da geçeceğini ve kurumuş bir dala döneceğini belirtir (276.).

Âşık bir şiirinde de oğlu Ozan Emrah'tan ayrı kalmanın verdiği acı ve sıkıntıyı dile getirmiştir. Oğluna duyduğu hasret âşığın yüreğini yakmaktadır. Ona göre bu dertleri yine felek kendisine çektirmekte ve onu can evinden vurmaktadır (243.).

Âşık, hemen hemen hiçbir şiirinde dertlerinin ne olduğunu tam olarak belirtmemiş, yuvarlak ifadeler kullanmıştır. Sadece kendi çektiği dert ve sıkıntıları

değil, zaman zaman da başkalarının çektiği dertleri dile getirmiştir. Bir şiirinde (26.) ağır bir hastalığa yakalanan yengesinin çektiği acıları anlatmaya çalışır. 206 ve 207 numaralı şiirlerde ise bir gecekinda ağlayan anne ile çocuğu nedeniyle duygularını kâğıda dökmüştür.

3.1.1.2.3. Geçmişe Özlem

İnsan, yaşadığı anla geçmişi sürekli karşılaştırma ihtiyacı hisseder. Geçmişteki acı ve sıkıntılara nazaran güzel günler akıllarda daha çok kalır. İnsan, yaşadığı anın dertleriyle boğuştuğu ve geçmişteki günlerin daha çok güzellikleri aklında kaldığı için o eski günlerin daha güzel olduğu kanaatine varır. Bu konu da âşıkların dile getirdiği önemli konulardan biridir.

Âşık Poyrazoğlu da özellikle 35’li yaşlardan sonra geçmişe özlem duygusunu işleyen şiirler üretmiştir. Buna göre âşığın çocukluğu çok güzel geçmiştir. Kendi ifadesine göre hayal dünyasında yaşamıştır. Ağaçtan ata binip hiçbir dert, tasa düşünmeden dünyanın tadını çıkarmıştır. Ama şimdi o güzel günler ve arkadaşları yoktur (23.). Âşık, çocukluk yıllarını unutamamaktadır. Annesi, babası kardeşleri aynı odada yatmaktadır. Yonca çalıp sattığı, eşekle yaz tezeği toplamaya gittiği, inekleri, buzağuları ahıra kattığı günleri, mahallelerinin delilerini bile teker teker özlemle hatırlamaktadır (114.). Geçmişe özlem duyan âşık, bazen de o eski güzelliklerin kaybolduğunu fark eder ve buna üzülür. Buna göre tabiat bozulmuş, tertemiz akan pınarlar kirlenmiş, gül bahçelerinin kokularını taşıyan rüzgârlar, pis havaları taşımaya başlamıştır.

Bunun yanında âşiğa göre kirlenen sadece tabiat değildir, aşklar da kirlenmiş, o eski, güzel sevdalar bitmiştir (117.). Eskiden toplumda edep, töre; insanlar arasında da sevgi, saygı, dostluk ve vefa vardır, şimdi bunların esamesi bile okunmamaktadır. Açan güllerin kokusu da kalmamıştır. Sevda, aşk, sevgilinin nazı şimdi sahte olmuştur (118.). Artık sazlar çalınmamaktadır, türküler unutulmuştur. Köroğlu soyu kaybolup gitmiş, asalet yok olmuştur. Gençlerin Köroğlu’ndan haberleri bile yoktur (162.).

Âşık Poyrazoğlu, eski zamanlardaki toplumu özlediği gibi memleketi Erciş’in eski hâllerini de özlemektedir. Buna göre artık keklik öten bağlar yok olmuş, Erciş Kalesi’nin surları yıkılmış, cirit oynanan meydan şimdi plansız bir yapılaşmayla dolmuş, sahil kenarı viran olmuştur. Bunu gören âşık, üzüntüye kapılmaktadır (168.).

Zaman öyle bir zaman olmuştur ki, eski sevdalar kaybolmuş, sevgiler sahteleşmiştir. Bu duruma Leyla da Kerem de ağlamaktadır. İnsanlar arasında kavgalar bitmez olmuş, bacı, kardeş arası bile hep bozulmuştur. Tedavisi mümkün olmayan yeni yeni hastalıklar çıkmış, ilaçlar dertlere derman olmamaktadır (170.).

Âşık, bazen de kısa bir süreliğine eski zamanları hatırlar. Öğle vakti Van Gölü'nün kenarında otururken eski günleri hatırlayan âşık, çiçekli, çimenli dağları, yemyeşil yaylaları ve o yaylalara giden dumanlı yolların güzelliğini düşünür (195.). Bir şiirinde de eski Erciş bağlarını hatırlayan âşık, şimdi o güzellikleri göremediği için üzülür. Buna göre artık o çiçekler açan, yemyeşil bağlar kalmamıştır. Dereler çağlayıp akmamakta, çiçekler elvan elvan kokmamaktadır. Şimdi Emrah'ın yurduna yâd eller dolmuş, Selbi'nin gülleri açmadan solmuş, bülbüller de bu viran olan bağları terk etmiştir (197.). Eski güzelliklerin, değerlerin yok olması, unutulması âşığı çok üzmektedir. Artık nefsini yenen gerçek yiğitlerin yerini korkaklar almıştır. Haramdan, hileden kaçan esnaflar kalmamış, riyasız ibadet edenler azalmıştır. Eski sohbetler, neşeli yüzler kaybolmuş, onların yerini kin, nefret ve kavga almıştır (213.). O eski güzel bağlar, oralardaki güller, bülbüller yok olmuştur. Eski sevdalar ve vefalı sevdalılar da kaybolmuştur. Âşık artık eski günleri aramaktadır (280.). Artık toplumu ayakta tutan temel dinamikler kaybolmuştur. Eski sohbet meclisleri, misafirlerle dolu evler kalmamıştır. Zaman o kadar değişmiştir ki, liyakat bitmiş, tilkiler bey yerine geçmiştir (287.). Zamanın dönek olduğunu söyleyen âşık, eski çağlara özlem duymaktadır. Artık gül bahçelerine bülbüller yerine kara kargalar dolmuştur. Zaman ve insanlar o kadar değişmiş ve güzelliklerini kaybetmişlerdir ki, ölümler mezarlarından kalksalar ölmüş olduklarına şükrederler. Şeytan bile insanların kötülüklerinden korkmakta ve insanlardan kaçmaktadır (300.). Artık iyi ile kötü, güzel ile çirkin, doğru ile eğri, gerçek ile sahte yer değiştirmiştir. Ayaklar başın yerini almış, bu zamanda ne adalet ne de güzellik kalmıştır. Sahtekârlıklar ve her şeyin bozulması yüzünden hastalıklar çoğalmış, ilaçlar da dertlere fayda etmez hâle gelmiştir. Toplumun âdetleri, gelenekleri değişmiş, hazır yemek çıktıktan sonra evlerde yemek pişirmeye bile gerek kalmamıştır (307.).

3.1.1.2.4. Karamsarlık

Âşık, yaşadığı dert ve sıkıntılar karşısında zaman zaman karamsarlığa kapılmıştır. Genel olarak özellikle gurbette yaşadığı zorlukların onu karamsarlığa

ittiği görülmektedir. Bebeklere seslenen âşık, gelecek günlerin kötü olacağını haber vermektedir. Tabiatın gittikçe bozulduğunu gözlemleyen âşık, gelecekte her şeyin dengesini yitireceğini düşünmektedir (155.). Bir başka şiirinde ise ülkede bazı kişilerin keyif için kararlar alındığını, bu nedenle adaletin zedelendiğini düşünen âşık, doğrunun, gerçeğin, Hakk'ın, Kur'an'ın yolunda kararlar alınmadığı için adaletten umudunu kesmiştir (185.).

Âşık, bazen de kendisini dünyanın en günahkâr insanı olarak görmekte ve karamsarlığa kapılmaktadır. O artık gemisi batan bir kaptan gibidir (191.).

Ona göre dünya hayatı gözyaşından ibarettir. Dünyanın toprağında dert ile keder vardır (231.). Dünya hayatı gibi aşk da boştur. Sevenler sevdiklerini alsalar da ellerine hiçbir şey geçmeyecektir (237.).

Âşık, çektiği dertler nedeniyle dünyadan vazgeçmiştir. Bu bedbinlik içerisinde artık tek düşüncesi ölüm vaktidir (239.). Âşığı karamsarlığa iten sebeplerden biri de ne sevdiği ile ne de onsuz mutlu olamamasıdır. Artık güneşi doğmamaktadır, günleriye zindana dönmüştür (286.).

Âşık Poyrazoğlu, başkaları için yazdığı şiirlerde de karamsar duygularla konuşmuştur. Buna göre kocası tarafından kötü davranışlara maruz kalan bir bayan için yazdığı şiire de karamsar duyguların hâkim olduğu görülmektedir (298.). Gam, keder âşığın gözyaşına karışıkça dünya, âşığın başına dar gelmektedir. Âşık, kendisini fikri darmadağın, zikri perişan bir Mecnun gibi hissetmekte, ömrünün un gibi savrulup gittiğini düşünmekte ve dünyaya karamsar bir pencereden bakmaktadır (309.).

3.1.1.2.5. Ölüm Acısı

Âşıkların en çok işlediği konulardan biri de ölüm acısıdır. Âşık Ahmet Poyrazoğlu da 12 şiirinde bu konuyu ele almıştır.

Poyrazoğlu, şiir vadisine ölüm acısını ele alan bir şiirle adım atmıştır. Âşık, ilk şiirinde eşeklerinin ölümü üzerine duyduğu üzüntüyü dile getirmiştir. Övgü dolu sözler ve mübalağalı bir dille ele alınan bu şiire göre bu boz eşek, taksiden de hızlı giderek dağları bile aşmaktadır. Ailenin birçok işinde yardımcı olan bu eşiği âşık, bir tira benzetmektedir. Öldükten sonra kalan palanı ve heybesi âşığa üzüntü kaynağı olmuştur (1.). Âşığın ölüm acısını ele alan bir başka şiiri, bir tanıdığıının Mustafa isimli oğlunun vurularak öldürülmesi üzerine yazılmıştır. O daha taze bir fidandır.

Bu ölüm üzerine ortalığı feryat, figan kaplamıştır (24.). Bu acı üzerine âşığın gözünden kanlı yaş akmış, ciğerlerini bir acı kaplamıştır ve âşık, bu körpe canın intikamı alınana dek kara giyinecektir (25.).

Âşık Poyrazoğlu'nun ölüm acısını anlatan bir başka şiiri ise 1992'de Erzincan'da meydana gelen deprem felaketinde ölenler için yazılmıştır. Buna göre acı haber tüm Türkiye'yi yakmıştır. Birçok ocağın söndüğü Erzincan'da eşi, sırdaşı, can dostu, oğlu, kızı ölenler her yanda ağlamaktadırlar (180.).

Âşık, 1993'te vefat eden Nakşibendî Şeyhi Muhammed Raşit için de bir ağıt yakmıştır. Ona göre gönüllerin sultanı, çaresizlerin dermanı, nasihat yolunda önder Muhammed Raşit artık yoktur. Onun ölümü Âşık Poyrazoğlu'nu derde salmıştır (187.). O, dertlerin tabibi, gönüller fatihidir. Onun ölümüyle memlekete bir figan düşmüş, müritleri arkasından kanlı yaş dökmüştür. Cenaze namazını üçler, beşler, kırklar birlikte kılmış; şehitler, gaziler selam durmuştur (188.).

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun Hz. Peygamber'in torunları Hz. Hasan ile Hz. Hüseyin'e karşı ayrı bir sevgisi vardır. Bu nedenle Hz. Hüseyin'in Kerbela'da şehit edilmesi üzerine duyduğu acıyı zaman zaman dile getirmiştir. Poyrazoğlu, o gün orada bulunup Hz. Hüseyin adına şehit olmak istemektedir (210.).

Âşığın ölümü üzerine şiir yazdığı bir başka kişi de Alparslan Türkeş'tir. Buna göre onun ölümü üzerine bütün bir dünya yas tutmuş ve ağlamıştır. O bir anlamda Alp Er Tunga'dır. Ölüm haberi alınınca bütün Türk illeri ağlamış, analar, bacılar bağırklarını dövmüş, bulutlar kar yerine yağmur dökmüştür. Poyrazoğlu, artık ondan helallik istemekte ve ona dua ederek yerinin cennet olmasını dilemektedir (214.). O, bu memleket için ömür boyu çile çekmiştir. Bu nedenle âşık, dünyada gülmeyen Türkeş'in makberde gülmesini, oradan cennete yol açılmasını ve Hz. Muhammed'le hâldeş olmasını dilemektedir (216.). Bunun Hak'tan gelen bir emir olduğunu belirten Poyrazoğlu, onun izinden ayrılmadıkça yiğitler ocağının boş kalmayacağını söylemekte ve Ülkücülere de baş sağlığı dilemektedir (221.).

Bir başka şiirinde ise Âşık Poyrazoğlu, arkadaşı Âşık Murat Çobanoğlu'nun ölümü üzerine duyduğu acıyı dile getirir. Kars'a giden kuşlarla ona haber gönderen âşık, Çobanoğlu'nu bağrına ok değmiş bir telli turnaya benzeterek Kiziroğlu'nun artık öksüz kaldığını, Çobanoğlu'nun sazının da yaşlı durduğunu belirtir (270.).

Âşığın bir de Sıddık Maciter adlı bir hemşehrisinin ölümünden duyduğu üzüntüyü dile getirdiği şiiri vardır. Buna göre ozanların kardeşi olan Sıddık Maciter, kültürüne, töresine önem veren, yoksula yardıma koşan ve Erciş'te sayılan bir kişidir. Onun ölümü de ilahi bir takdirdir (275.).

3.1.1.2.6. Sıla Özlemi

Âşığın sılası doğup büyüdüğü Erciş'tir. 1985 yılında İstanbul'a geldikten sonra zaman zaman sıla hasretiyle bağı yanan âşık, seher vaktinde kuşların ötüşünü, bağını, bahçesini hatta düşmanın kem bakışını bile özler ve gurbet ellere gitmeye niyetlenenlerin gaflet uykusunda olduklarını düşünerek onları gurbete meyil etmemeleri için uyarır (87.). Âşık, sılası aklına geldiğinde memleketinin yemekleri ve derelerine bile özlem duymaktadır (90.). Zaman zaman doğduğu toprakları, çocukluğunun geçtiği çamurlu sokakları hatırlayınca efkârlanır. Baraj suları âşığın içini çürütmüştür; o, memleketinin soğuk pınarlarını özlemektedir. Çiçeklerle bezenmiş süslü yamaçlar, seher vakti öten kuşlar, rüzgârlarla ninni söyleyen ağaçlar aklından çıkmamaktadır (99.).

Memleketini çok özleyen âşığın yüreğine bu hasretlik batmaktadır. Âşığın önünde sıralanan dağlar ise sılasına gitmesine engel olmaktadır. Bu nedenle sılasına gidip o soğuk pınarlardan bir tas su içebilmesi için dağlardan kendisine yol vermesini ister (171, 194.). Gurbette her şey âşığa yabancı gelir ve hiçbir şeye alışamaz. O, çeşmeden akan su yerine memleketinin dağlarındaki karları ister. Memleketinin rüzgârı bile bir başka esmektedir. Âşık sadece sılasının tabiatını özlemez, buraların insanları da ikiyüzlüdür. O yüzden memleketinin sözü doğru insanlarını arar. Bu büyük şehirdeki diskotekleri de sevemeyen âşık, memleketinin davullu, zurnalı düğünlerini özler (230.). Artık onun istediği tek şey sılasında güneşin batışını izlemek, seher vakti horozların ötüşünü dinlemektir (256.).

3.1.1.2.7. Pişmanlık

Âşık Poyrazoğlu, yaşadığı bazı durumlar ya da yaptığı bazı hatalar nedeniyle zaman zaman pişmanlıklar da yaşamaktadır. Ona göre ömrünü boşa geçirerek arif bir insan olamamış ve kendisini tanıyamamıştır. Bu nedenle kendine kızan âşık, pişmanlık duymaktadır (158.). Âşık hem kendisi hem de hemşehrilerinin memleketi Erciş'in kıymetini bilememesi dolayısıyla da pişmanlık duymaktadır. Buna göre herkes Erciş'in o güzel bağlarını, bahçelerini, havasını, suyunu bırakıp büyük

şehirlere göç etmiş, kalanlarsa tarihî ve doğal güzellikleri viraneye çevirmişlerdir. Bu harabe kalıntılarını gören âşık, çok üzülp pişmanlık yaşamakta ve Erciş'in değerini bilemediklerini söylemektedir (168.).

Âşığın pişmanlık yaşamasının sebeplerinden biri de ömrünü nefsinin istekleri peşinde harcayarak geçirmesidir. Âşık, bir ömür boyu nefsinin hamalı gibi koşup durmuş, gece gündüz feryat etmiştir. Şimdi eyvah demektedir; fakat iş işten geçmiştir (178.).

Poyrazoğlu'nu pişmanlığa sevk eden bir başka konu da ömrünü aşk peşinde harcamasıdır. Ona göre aşk, boş bir sözden ibarettir ve dünyada murada eren yoktur. Artık hayatın tek gerçeğinin dört metre bezden ibaret olduğunu kavrayan âşık, ömrünü boşu boşuna çileyle, endişeyle, telaşla geçirdiğini düşünmektedir (190.).

Bir başka şiirinde ise çevresindeki herkesi dost zannettiği için pişmanlık duymaktadır. Karşılaştığı herkesi kendisi gibi zanneden Poyrazoğlu, onların ihanetine uğrayınca hayal kırıklığı yaşamaktadır. Değer ve önem verdiği insanların aslında çok küçük olduklarını fark eden âşık, kendi kendine kızmaktadır (267.).

Âşık Poyrazoğlu, sadece kendi beninin değil bir başka şiirinde ise yalancı ve sahtekâr bir kişi tarafından aldatılan arkadaşının yaşadığı pişmanlığı dile getirmektedir (290.).

3.1.2. Düşünce Ağırlıklı Konular

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun bu konuyla ilgili olarak üretmiş olduğu şiirleri hiç de azımsanmayacak bir miktardadır. Onun şiirlerinde işlediği düşünce ağırlıklı konuların 65 tanesi doğrudan toplumsal ve kültürel değerlerle, 45 tanesi ise hayatın çeşitli alanlarıyla ilgili tecrübî bilgiler ve felsefi çıkarımlarla ilgilidir.

3.1.2.1. Toplumsal ve Kültürel Değerler

Âşık tarzı şiir geleneğinin önemli konularından biri de toplumsal ve kültürel değerlerdir. Âşık Ahmet Poyrazoğlu da ahlâk, din, eğitim, ekonomi ve siyaset alanındaki durum ve değerlerle ilgili şiirler söylemiştir. O, bu beş alandan en çok dinî durum ve değerler ile ahlâkî durum ve değerler alanlarında duygu ve düşüncelerini kâğıda dökmüştür. Toplumsal ve kültürel değerlerle ilgili 65 şiiri bulunan âşığın, dinî durum ve değerlerle ilgili 23, ahlâkî durum ve değerlerle ise 22 şiiri bulunmaktadır. Yani Poyrazoğlu, toplam 45 şiirde dinî ve ahlâkî durum ve değerlerle ilgili duygu ve

düşüncelerini ele almıştır. Bu sonuç da Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun dinî ve ahlâkî değerlere oldukça önem verdiğini ve bu konular üzerine vurgu yaparak dikkatleri çekmek istediğini ortaya koymaktadır.

3.1.2.1.1. Ahlâkî Durum ve Değerler

Birçok âşık gibi Poyrazoğlu da şiirlerine ahlâkî durum ve değerleri konu edinmiştir. O, genellikle toplumsal ahlâktaki bozulmaları, toplumsal kimliğin sahip olduğu değerlerdeki aşınmaları dile getirerek bunlardan duyduğu rahatsızlığı ortaya koymaya çalışmıştır.

Ona göre artık dürüstlükten, mertlikten eser kalmamış, namert insanlar her tarafı sarmıştır. Sahtekârlar çoğalmış, sahtekârlık milletin yiyecek ve içeceğine de bulaşmıştır. Zaman öyle bir bozulmuştur ki, tuz bile kokar hâle gelmiştir (50.).

Öyle evler vardır ki, içindeki insanlar artık çalışmayı bir yana bırakmış, öğlene kadar uyumaya alışmışlardır. O evlerde Kur'an okunmaz, namaz kılınmaz, Mevla'ya dua da edilmez olmuştur (127.).

Ona göre memleketi soyguncular, hortumcular sarmıştır. Namuslu insanların sayısı azalmış; garibanın, fukaranın hakkı hortumlarla vicdansızların boğazına geçmiştir (205.).

Poyrazoğlu'nun eleştirisi oklarından devrinde yaşayan halk şairleri de nasibini almıştır. Ona göre âşıkların birçoğu çaresiz bir durumdadır. Bazıları bal yapmayan arı gibi vızlayıp durmaktadır, bazılarıysa mesleğin yüzkarası olmuştur. Kimi âşıklar, din ve edep tanımazken kimileri de el keyfinin maskarası konumuna düşmüşlerdir (209, 241.).

Memleketin kötü gidişi, her gün mantar gibi türeyen ve adına sanatçı denen kimseler, âşığın gözünden kaçmamaktadır. Ona göre artık Türkiye'de hayat beleş olmuş, canın bir değeri kalmamıştır. Her gün çıkan şarkıcılarla çıplaklık moda olmuş, şöhretin de bir değeri kalmamıştır. Memleketin ipleri Avrupalının eline geçmiş, IMF'nin vereceği not, dört gözle beklenir olmuştur. Her yanı ilim yerine cehalet sarmış, böylece medyumlar, cinciler her köşeyi tutmuştur (212.).

Eski, güzel değerler kaybolup gitmiş, er oğullarının yerini namertler almıştır. Artık söz ehli olan kimseler; haramdan, hileden kaçıp camileri dolduran esnaflar da kalmamıştır. Hatır gönül soran neşeli yüzler de çekilip gitmiş, riyakâr insanlar her yanda görülür olmuştur (213.). Artık iyiliğin yerini zorbalık almış, ahlâk da huy da

bozulmuştur. Âşığın değerlendirmesine göre tüp bebek çıkmış, anne şüpheli hâle gelmiş, bu yüzden toplumda asalet de kalmamıştır. Davullu, zurnalı düğünler unutulmuş, salonlardaki şamata içerisinde yapılan düğünlerde gelinler de duvaklarını çıkarmışlardır (232.).

Yiğitler toplumdaki çekilmişler, her yan korkaklara kalmıştır. Adalet yok olmuş, kartalların yerini serçeler almıştır. Köylülerin şehir sevdasıyla köyler boşalmış, tarlalar da kurumuştur. Devlet ise ozanları unutmuş onlara sahip çıkmamaktadır (233.).

Suni yemler çıkmış, etler bozulmuştur. Artık toplumsal ahlâk iyice bozulmuş, kadınlar erkeklerden daha zampara olmuştur (234.).

Onun eleştirdiği konuların başında medyada her gün yayınlanan magazin programları ve haberleri gelmektedir. Ona göre sanatçıların özel hayatı kimseyi bu kadar ilgilendirmemektedir. Bu görüntüler toplumsal ahlâkı da bozmaktadır. İçki, kumar, nikâhsız yaşam tarzı topluma örnek edilmiştir. Artık gençlerin huyu bozulmuş, ailenin dengesi de kaybolmuştur (283, 284.).

Poyrazoğlu bir şiirinde de memleketi Erciş'te 2011 yılında meydana gelen depremin sebepleri üzerinde de durmuştur. Ona göre suç, depremde ya da fayda değildir. Buradaki suç, hırsız elde, bozuk harçta, yanlış yapılaşma ve imar yapısındadır. Aynı zamanda bağını, bahçesini bırakıp israfa yönelen, gösteriş yapanlardadır (294.).

Dünyada artık devran bozulmuştur. Yiyecek ve içecekler hormonla doludur. Tarlalara artık suni gübreler atılmakta, tavuklar kırk günde büyümektedir. Diziler akıl verip internet evlere gireli gençler töreyi unutmuş, eşler birbirleriyle yatmaz olmuştur. Mağazalar çeşit çeşit dolmuş, kredi kartları ödenemez hâle gelmiştir (301.).

Onun ahlâk anlayışına göre insanlar iltimasla yükselmemeli; çalışarak, kendi emeğiyle mevki ve başarı kazanmalı (75.); servet, mal, mülk haramdan kazanılmamalı, konu komşuya yardımda bulunulmalı (133.); insan doğrudan ayrılmamalı, birilerinin keyfi ya da çıkarı için hüküm verilememeli, adalet yerini bulmalı (185.); insanın kalbinde Allah korkusu olmalı, hırsızlık yapmamalı (200.); ormanlara ateş atarak yangınlara sebebiyet vermemeli (242.); insan dostuna değer vermeli ve onu arkasından vurmamalıdır (267, 305.).

3.1.2.1.2. Dinî Durum ve Değerler

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinde en çok karşılaşılan konulardan biri de dinî durum ve değerlerdir.

O, öncelikle Allah'a kullarına verdiği türlü türlü nimetler için şükran duygularıyla doludur. Hz. Mevla, bütün kâinatı kudret eliyle yoktan var etmiştir. Düşünmesini, görmesini bilenler arıdan bile örnek alarak Allah'a ulaşabilir, onun yüceliğini anlayabilir. O, gökyüzünü yıldızlarla süsleyen, susuz kayalarda çiçekler açtırandır (3.).

Âşık bir şiirinde de (59.) Allah'ın Hz. Âdem'i cennetten dünyaya sürgün göndermesindeki, Hz. Nuh'a gemi yaptırıp tufana atmasındaki, Hz. Lokman'ın çiçeklerden hastalıklara derman bulmasındaki, Hz. Yusuf'u Mısır'a sultan eylemesindeki, Hz. İbrahim'in atıldığı ateşi gül bahçesine çevirmesindeki, Hz. İsmail'in şeytanı taşlamasındaki hikmet ve maksatları anlamaya ve insanlara öğüt niteliğinde mesajlar vermeye çalışır.

Bir başka şiirinde de insanları Hz. Peygamber'in yoluna çağırmaktadır. Ona göre Hz. Muhammed'in yolundan başka faydalı yol, onun şefaatinde başka sığınacak yer yoktur. O, âlemlere server, insanlığa rehber olmuştur. Huzur ve barış onun yolundadır. Bu noktada kendine de seslenen Poyrazoğlu, ölüm gelip ulaşmadan Peygamber'in yoluna girmesi gerektiğini söylemektedir (60.).

Zaman zaman kendi gönlüne de öğüt veren Poyrazoğlu, hayatın gerçekleri karşısında gönlünü uyanık tutmaya çağırır. Buna göre ölüm haktır, bu gençlik çağı gelip geçecek, yavaş yavaş ihtiyarlık gelecektir. Bu nedenle gençliğe güvenmemeli, ölümün yaklaştığı hatırdaki tutulup başlar secdeye gitmelidir. Bu dünya şahlara bile kalmamıştır, Poyrazoğlu'na da kalmayacaktır. Hesap gününe hazırlık için bir mürşide kapılanıp Allah aşkıyla yanmak gerekir (63, 64, 203.).

Bir başka şiirinde ise Allah'a dua eden âşık, ondan İslam milleti ile Hz. Muhammed'in ümmetini korumasını, camileri ezansız, son nefeste de tüm Müslümanları imansız koymamasını ister (72.). Yine uyarılarına devam eden âşık, bu dünyanın yalancı bir seyrangâh olduğunu belirtir. Bu dünya sahnesine nice Süleymanlar, Nuşirevanlar, Aliler, Hamzalar gelmiş, hepsini de toprak yemiştir. Kervan uğrayan bir han olan bu dünyadan en sonunda Poyrazoğlu da toprak olup göçecektir (78.). Ölümün kendisine de bir gün geleceğini bilen âşık, dostlarına

tekbirlerle gömülmek istediğini belirten bir vasiyet bırakır. Buna göre Kur'an okunup tekbirler getirilerek gömülen âşığın ruhu şad olacaktır (123.). Yine gönlüne seslenen âşık, attığı her adımın kendisini ölüme biraz daha yaklaştırdığının farkında olarak gönlünü iki cihan güneşi Hz. Muhammed'in yoluna girmeye çağırır. Ona göre Allah aşkıdan daha büyük bir dava yoktur. Başka yollardan da insana fayda yoktur. Hz. Muhammed'in yolu Poyrazoğlu'na kurtuluşu getirecektir (125.).

Âşığa göre cennet, arif insanların gideceği bir yerdir. Arif insan, Allah'ın ilmiyle donanan ve onun aşkıyla yanan kimsedir. Onlar varlığın özünü, yaratılışın gayesini kavramışlardır. Gösteriş yapmaktan kaçarlar, amel çokluğuyla değil Hakk'ın rızasıyla ilgilenirler (126.). Onlar yaratılışın hikmetinin farkında olarak Allah aşkıyla yanıp yanıp dönmektedirler (248.).

Âşığa göre etrafına bakmasını bilen, Allah'ın izlerini mutlaka görecektir. Yaratılmışlar da bir yandan ona şükretmektedir. Karıncalar toprağı elerken, çiçekler kayaları delerken, gökler kar, yağmur indirirken hep Allah'ı anmaktadır (134.).

Âşık sık sık dünyanın fani olduğunu; zengin, fakir herkesin bir gün toprak olacağını dile getirir. Sonunda İsrail, Sur'a üfleyecek ve ne yer ne de gök kalacaktır. Ardından yüce bir divan kurulacak ve bu dünyadan gelip geçen herkes ne işlediyse karşılığını alacaktır (154.). Yaratılan hiçbir varlığın aslında zerre kadar gücü yoktur, bütün kudret Allah'ındır. Bu yüzden sadece kimsesizler kimsesi olan Allah'a sığınmalı, el açıp boyun bükerek ona yalvarmalıdır (156, 246.). Ona göre bir bedende gizlenen can, bu geçici dünyaya imtihan için gelmiştir ve zengin, fakir herkes gün gelecek can borcunu ödeyecektir. Bu fani dünyaya şöyle bir bakıldığında Allah'ın hikmetleriyle bezendiği görülecektir (240.). Yine bir başka şiirinde yaratılan her şeyin bir hikmeti olduğunu belirterek Allah'ın yüceliğini vurgular (250.).

Kul, Allah'tan başkasına boyun bükmemelidir. İnsanın gam, keder çekmesine de gerek yoktur; çünkü zor zamanlarında sığınabileceği Allah, dertlere derman Kur'an-ı Kerim ve dostların en güzeli Hz. Muhammed vardır (278.).

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun CHP milletvekili Binnaz Toprak'ın bir mezarlığın girişinde yazan "Her canlı ölümü tadacaktır." ayetinin oradan kaldırılması yönündeki sözleri üzerine de söyleyecekleri vardır. Buna göre bu cihanı ebedi sanmak gafilliktir. Dünyaya gelen her canlının ölüm şerbetini içmesi Allah'ın bir

emridir. Bu nedenle kara toprak sırası geleni yutacak, akabinde kıldan ince bir mahkeme kurulacak ve herkesin hesabı tek tek sorulacaktır (292.).

Poyrazoğlu'nun gönlü gelmiş geçmiş bütün peygamberlerin sevgisiyle doludur. O, zaman zaman onlarla beraber yaşamak, onların uğruna kendisini feda etmek ister. Kendisine verilen ömrün böylece anlam kazanacağını düşünür (302.), Allah aşkıyla yandığı günlerde bir de ilahi yazmıştır (116.).

3.1.2.1.3. Eğitim Durumu ve Değerleri

Âşık Ahmet Poyrazoğlu için eğitim, ilim, çalışmak ve okumak kavramlarının önemi oldukça büyüktür. Âşık, kendisi de öğretmen olması sebebiyle bu konuları özümseyerek zaman zaman öğretmenlerin değeri, onların çocuklar için verdikleri mücadeleler, eğitimin, okumanın ve çalışmanın önemi üzerine duygu ve düşüncelerini dile getirmiştir.

Bir şiirinde uzak köylerde görev yapan öğretmenlerin yaşadığı zorluklar üzerine duygu ve düşüncelerini dile getiren âşık, öğretmenlerin tek başlarına dağ başlarında eğitim için görev yaptıklarını söyler. Onlar, yaşadıkları maddi ve manevi zorluklara rağmen cehaleti yenmek için mum gibi yanarak karanlıkta ışık olurlar (4.).

Bir başka şiirinde geleceğin büyüklerine seslenen Poyrazoğlu, onlara medeniyet balını yapmaları için kovandaki arılar gibi çalışmalarını öğütler. Böylece onlar hem medeniyeti yükseltecekler hem de namerde muhtaç olmadan yaşayacaklardır (81.).

Poyrazoğlu'na göre terörün temel sebeplerinden biri de eğitimsizliktir. Bu nedenle gençlere seslenen âşık, onlara okumalarını, ilim dolu bir dünya kurmalarını öğütler. Böylece eğitimle bilinçlenen beyinler kavgadan, terörden uzak duracak ve hep beraber ele ele verilerek güzel günlere varılacaktır (164.).

Bir başka şiirinde kendi gönlüne seslenen Poyrazoğlu, öte dünyada çok ince hesap ve soruların kendisini beklediğini bu nedenle ancak beşikten mezara okuyarak, ilim öğrenerek bu sınavlardan geçilebileceğini söyler (205.). Allah'ın Hz. Muhammed'e ve dolayısıyla tüm insanlığa verdiği ilk emrin okumak olduğunu belirten âşık, "Çalışan demir paslanmaz." atasözünü de hatırlatarak gençlere ve çocuklara okumanın önemini belirtir. Ona göre cehaletin sonu, okumanın da yaşı yoktur. Cehalete savaş açan âşık, kâinatı bir kitaba benzeterek atomdan moleküle kadar okuyup öğrenmenin önemi üzerinde durur (224.).

3.1.2.1.4. Ekonomik Durum ve Değerler

Âşık Ahmet Poyrazoğlu, evlenene kadar ve evlendikten sonra da bir sene kadar eşiyle birlikte ailesinin yanında kalmıştır. Poyrazoğlu'nun ailesinin ekonomik durumu orta hâllidir. Dolayısıyla âşık, küçüklüğünde ve ilk gençlik yıllarında büyük çaplı ekonomik sıkıntılar çekmemiştir. Ancak Poyrazoğlu ve eşi Perihan Hanım, 1985'te İstanbul'a tayin olduktan sonra üst üste gelen zamlarla birlikte bu büyük şehirde geçim sıkıntısıyla karşı karşıya kalmışlardır. Dolayısıyla âşık, bu sıkıntıları ve iğneden ipliğe gelen zamları zaman zaman şiirlerinde dile getirmiştir. 12 Ekim 1986 tarihli şiirinde âşık, iğneden ipliğe üst üste gelen zamları ironik bir dille eleştirir. Ona göre bu zamlar yüzünden artık evlenecek olan bekârlar da evlenemez olmuş ve ne yapacaklarını şaşırılmışlardır. Kiracılar kiralarını ödeyemediğinden ev sahipleriyle kiracılar arasında kavgalar başlamış, evde karı kocaların arası bozulmuştur. Benzine, mazota ve dolayısıyla otobüs biletlerine gelen zamlar yüzünden garibanlar memleketlerine gidemez olmuşlardır. Artık bu zamlar öyle bir hâl almıştır ki, mezara ve kefen bezine bile zamlar gelmiş ve bu yüzden ölmek de zor olmuştur (101.). Âşık bir başka şiirinde ise yine zamlardan ve geçim sıkıntısından şikâyet etmekte ve geçim sıkıntısını aşabilmek için eşinden yardım istemektedir. Buna göre âşığın doksan bin lira olan maaşı yetmediği için kirayı ve elektrik parasını ödeyememektedir. Bu nedenle eşinin istediği renkli televizyonu da gelecek seneye bırakmak zorundadır. Âşık, kasaba, bakkala olan borç yüzünden geçim derdinden ikmale kalmıştır. Borç bulmuş; ama o da sıkıntıyı gidermeye yetmemiştir. Bu nedenle âşık, eşinden geçim sıkıntısı konusunda yardım istemektedir. Çünkü evin hanımı, mutfak masraflarını kısarak evin ekonomisine katkıda bulunabilir (102.).

3.1.2.1.5. Siyasî Durum ve Değerler

Âşık Poyrazoğlu, şiirlerinde hem iç siyaset hem de dış siyasetle ilgili duygu ve düşüncelerini açıklamıştır.

Âşık, kuru kafa ile olan söyleşmesinde memleketi yöneten “akılsız” siyasetçilerden ve yönetime el koyan cuntacılardan şikâyetçi olur. Onların ülkeyi yanlış yönetmelerinden dolayı köyler boşalmış, insanlar şehirlere akın etmiş, sonra da fakirlikle boğuşur hâle gelmişlerdir (61.).

Âşığı iç siyasette üzen bir başka mesele ise toplumun üstüne çöreklenmiş terör belasıdır. Kavalların ötmesi gereken dağlarda şimdi silahlar ötmekte, her gün

kan dökülmektedir. Analar ağıtlar yakmakta, bebeklerse öksüz kalmaktadır. Bu durum karşısında âşığın da yüreği parçalanmaktadır (113.).

Âşık, bazen de siyasi düşünceleri doğrultusunda Alparslan Türkeş ve Ülkücülere övücü şiirler söylemiştir. Buna göre Ülkücüler, bu vatan ve millet uğruna zindandan zindana girmişler, Alparslan Türkeş'in önderliğinde bu yurdu korumuşlardır. Onlar bir aşiretten koskoca bir devleti kurmuşlar, bu devlet uğruna kimi vurulmuş kimi sürgün olmuştur (218.). Onun için üç kutsal ocak vardır. Bunlar baba ocağı, asker ocağı ve Ülkü Ocağı'dır. Bunlar aynı kökten yükselen dallar gibidir ve şehit kanlarıyla sulanan bu vatanın teminatıdır (219.). Âşığın Alparslan Türkeş'e karşı ayrı bir sevgisi, saygısı ve hayranlığı vardır. Ona göre Alparslan Türkeş, bir meşale yakarak bu yurda âşık bir gençlik yetiştirmiştir. O, yıllarca bu vatan uğruna çileler çekmiş, haksızlığa karşı bir kale olmuştur. Dünyanın her bir köşesindeki Türklere sahip çıkmıştır. Gönüllerde üç hilal doğmuş, acılar yerini sevinçlere bırakmıştır (220.).

Poyrazoğlu, "28 Şubat" şeklinde adlandırılan süreçten sonra başörtülü öğrencilerin üniversitelere alınmaması karşısında da susmamış, bu durumu yaşayan genç kızların yanında yer alarak yakın bir zamanda bu sorunun çözüleceğini söyleyip onlara moral vermeye ve ümit aşılamaya çalışmıştır (238.).

Âşık, zaman zaman ülke siyasetçileri üzerine çok sert eleştiriler yapmıştır. O, bir halk şairi olarak ülke meselelerine duyarsız ve yanlışlara karşı sessiz kalamamaktadır. Ona göre "*memleketi hortumlayan beyler*" yüzünden ülkenin geleceği kaybolup gitmektedir. Ülkeyi kötü yönettiğini düşündüğü siyasetçilerden Bülent Ecevit, Tansu Çiller ve Mesut Yılmaz şimdi ortalarda yoktur. "*Güne göre mendil sallayan*" Süleyman Demirel'in ise kırk yıl boyunca ülkeye hiçbir yararı dokunmamıştır. Bütün bunlara rağmen Türk milletinin sabrı Hz. Eyüb sabrıdır (268.).

Poyrazoğlu zaman zaman dünya siyasetiyle ilgili duygu ve düşüncelerini de şiirlerinde dile getirmiştir. Ona göre dünyanın tadı Osmanlı Devleti yıkılınca bozulmuştur. Artık zalimler rahatça at oynatmaktadırlar. Akdeniz ağlamakta, Bosna'da, Irak'ta, Yemen'de, Arabistan'da, Suriye'de, Filistin'de Müslümanlar karalar bağlamaktadırlar. Dünyanın hemen her tarafında Hıristiyanlar Müslümanları ezmektedir. Oysaki bu topraklar Osmanlı idaresindeyken adalet içerisinde, barış dolu

günleri yaşamaktaydı (181.). Bu zalimler şimdi de Türkiye üzerine senaryolar yazıp oyunlar oynamakta ve Türk halkını sindirmeye çalışmaktadırlar (235.).

Âşığın dış siyasetle ilgili konularda üzerinde en çok durduğu meselelerin başında Amerika'nın Irak'ı işgal etmesi gelmektedir. Ona göre Amerika, şer güçlerin merkezi hâlinedir. O, petrol için bombalarını ve füzelerini mazlumların üzerine yağdırmaktan çekinmemektedir (261.). Amerika'nın Bağdat'ı bu şekilde yakıp yıkması, mazlumları katletmesi, ezan seslerine siren seslerinin karışması, Bağdat'ın ve Kerkük'ün kan içerisinde kalması âşığı derinden yaralamakta ve âşık, bu acı tablonun yasını tutmaktadır (262.). Amerika, bu vahşeti ve zulmüyle Hiroşima ve Nagazaki'de yaptığı gibi Irak'ta da her gün ölüm yağdırmaktadır. Poyrazoğlu'na göre Hitler bile bu kadar zalim değildir (263.). Amerika'nın derdi sadece Irak'ın petrolü değildir. Poyrazoğlu'na göre Amerika ve onun gibi yılanlar, şimdi de Anadolu'ya gözlerini dikmişlerdir. Artık “*şeytan, Orta Doğu'yu mesken etmiş*”, etrafa fitne ve fesat yaymaktadır. Bu durum karşısında âşık, Anadolu'yu koruması için el açıp Allah'tan yardım diler (264.).

3.1.2.2. Tecrübî Bilgiler, Felsefî Çıkarımlar

Bu başlıkla insanın yıllar boyu deneyerek veya uzun gözlemler neticesinde elde ettiği, zamana ve zemine göre değişmeyen ve genellikle öğüt biçiminde sunulan veriler kastedilmektedir. Bu veriler insanı ilgilendiren hemen her konuyla ilgili olabilmektedir ve bunların ekseri hayatın süzölmüş, saf bilgileridir. Bunlar aynı zamanda büyük oranda insanın hayat felsefesini ortaya koymaktadır. Âşıkların genellikle öğüt/nasihât şiirleri içerisinde sıklıkla tesadüf edilen bu verilere Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinde oldukça sık rastlanılmaktadır. Bu tarz bilgileri şu şekilde sıralamak mümkündür:

Dünya hayatı bir yarıştır ve bu yarış, mezarda bitecektir (2.).

İnsan, sevgi yolunu seçmeli, davranışlarıyla bir gül gibi olmalı ve bülbülün güle âşık olması gibi diğer insanları kendisine âşık etmelidir. İnsanın mevkii, makamı her ne olursa olsun sonunda mutlaka mezara girecektir (9.).

İnsanın varlığı ve yokluğu sadece iki nefesten ibarettir. Dolayısıyla hayat, bir rüya gibidir. Her yaratılmış yok olacak, sadece Allah kalacaktır (13.).

Tüm kâinat, geceleri yüce Allah'ı tefekkür etmektedir. Bu tefekküre katılmak isteyen insan, geceleri açılan bu rahmet kapısından geçmelidir (16.).

İnsanoğlu erdemli olmak için namertlerle dūşüp kalkmamalı, biliyorsa konuşmalı, bilmiyorsa susmalı, başkalarının hatalarını örtmeli, dedikodu yapmamalıdır (21.).

Dövüşmek, kavga etmek insana yakışan davranışlar değildir. İnsanoğlu kardeşçe yaşamalı, sorunlarını konuşarak çözmelidir (28.).

Allah'ın varlığından gafil yaşayanlar hiçbir zaman ayrılmayacaklardır. Ömrün bir rüya olduğu düşünölmeli, dünya benliğine meyil etmemelidir (30.).

Dünya hayatının mutlak bir sonu vardır ve bu son, ecelin gelmesiyle gerçekleşecek, toprak olan bedenin üzerindeyse çayır, çimen kök salacaktır (33.).

Âşık olmayanlar aşk ilminden anlayamazlar. Ancak gerçek âşıklar, aşkın kumaşını ilham tezgâhında dokurlar (34.).

Çok nazik ve ince olduğu için gönöl çabuk kırılır. Kimsenin gönlünü kırmamak, insanların arasına sevgi tohumları ekmek gerekir (42.).

Hak sözünden çıkmadan sevginin izinden gitmek gereklidir. Kavgalardan, savaşlardan kaçıp çocukların ve tüm insanların güleceği bir kardeşlik ortamı tesis edilmelidir (44.).

Âşıkların gözyaşları aşkı bilmeyenler için birkaç damla sudan ibarettir; fakat bu akan yaşların anlamını ancak arif olanlar ve aşk şerbetinin tadına bakanlar bilebilir (46.).

Bölböl, Allah aşkı için gölü sevmekte ve dikenine sabretmektedir. Onun arzusu, seher vakitleri Allah aşkıyla hu çekmektir. Aslında bölbölün sevgilisi göl değil, Allah'tır (47.).

Erdemli insan, yıkılıp düşene gülmemeli, her zaman dostunun değerini ve sır saklamasını bilmeli, kendi değerini de ayaklar altına vermemelidir (54.).

Kâinatın var oluş sırrında hoş göröl gizlidir. Aslolan sevgi yoluna düşüp hoş görölü olmaktır. Ancak hoş görölle sorunlar çözülebilir, kurt ile koyun bile hoş görölle bir arada yaşayabilir. İnsan-ı kâmil olan kişi, zehirli akrebe bile rızık veren Allah'ın hoş görölünü anlayabilir ve tatlı dille konuşup hiçbir canı incitmeden yılanı bile hoş görebilir (57.).

Kadınlar türlü türölüdür. Kimi dertlere derman olurken kimi her türlü yalanı uydurup şeytana benzer. Kimi cevher gibi dil dökerken kimi Halep'ten Şam'dan

söyler. Kimi renkten renge boyanırken kimi sokmaya hazır yılanı benzer. Kimi kocayı öldürüp düşmana benzerken kimi de ömür uzatan Hz. Lokman'a benzer (58.).

Âşıkların, görünmeyenin ardındakini görebilen sezgi güçleri vardır (65.).

Bu dünya hayatı geçicidir. Ecel kuşu gelip başa konduğunda bu yalan dünyada sürülen hükümlerlik da sona erecektir (85.).

İnsan ömrü çürük bir ip gibidir. Ecelin ne zaman, nerede geleceği hiç belli olmaz. Dünya hayatına güvenmemelidir. Bu görülen her şey toz ve dumandan ibarettir (139.).

Hiçbir insanın diğer insanlara karşı üstünlüğü yoktur. Üstün olan insan, ahlâklı olan, kendisini bilen, paylaşmayı seven, dar günde yardıma koşan, herkese sevgiyle kucak açan ve üç günlük dünyaya meyil etmeyip Hz. Allah'ı bulan insandır (141.).

İnsanoğlu zamanın çarklarına dolanmış, çileyle günlerini doldurmaktadır. Önemli olan okumak, ilim öğrenmek ve hüner sahibi olmaktır (159.).

İsraf etmek haramdır, insanları ve devleti fakirliğe sürükler. Tasarruf ise hem ferdi hem devleti kalkındırır (161.).

Hiç kimsenin yaptığı yanına kâr kalmayacak, bu dünyada kim ne ektiye ahrete onu biçecektir. Kötü günler mutlaka son bulacak, güneşli günler doğacaktır (167.).

Bu dünyadan nice İskenderler, Karunlar gelmiş, geçmiştir; ama sonuçta hepsi toprak olmuştur. Bunu bilip bu dünya hayatına bağlanıp kalmamalıdır (177.).

Aşk, boş bir sözden ibarettir. İnsanoğlu ömrünü aşk peşinde koşarak dert ve çileyle heba etse de sonunda elinde kalacak olan dört metre bezdir (190.).

İnsanoğlu ahlâklı olmalı, kimseye kötü sözlerle hitap etmemelidir. Hep kendini övmek yerine ilim peşinde koşup ilerlemeli ve olgun başaklar gibi doldukça başı eğilmelidir (192.).

Gönül, Hakk'ın nazarının değdiği ayrı bir dünya gibidir, çok ince ve naziktir. Bu nedenle cahiller gibi hareket etmemeli, insanların gönülleri kırılmamalıdır (193.).

Şoförler direksiyon başına geçtiklerinde sorumlu davranmalı, hem kendilerini hem başkalarını hem sevdiklerini düşünmelidir. Uykusuz, alkollü bir şekilde direksiyona geçip, hız limitlerini aşarak araba sürmemelidir (202.).

Herkesin ayrı bir kaderi vardır. Kimi gülmekte kimi ağlamaktadır. Kâmil insanlar bunu bilip ona göre yaşarlar (211.).

Servet, mal, mülk geçici metalardır. İnsanoğlunu ne şöhreti, ne şanı, ne evladı, ne de sevdiği yâri kurtarabilecektir. Dünya, bu dünyanın şahına bile kalmayacaktır. Bu yüzden insanoğlu kendisini kurtaracak olan yüce Allah'ın yoluna girmelidir (223.).

Bu dünya kimseye yâr olmamıştır ve de olmayacaktır. Yaratılan her varlıkta Allah'ın bir sırrı gizlidir. Bu sırları görebilmek önemlidir. Yoksa bütün bedenler zamanı gelince toprak altında sıralanacaktır (240.).

Büyük şehirlerde yaşaması zordur, her türlü tehlikeyle karşılaşılabilir (245.).

Sarraf olmayan altının kıymetini bilemez. Gerçek muhabbeti arifler bilir, cahiller ne sohbet etmeyi bilirler ne de onların sohbet edecek bilgi ve görgüleri vardır; ama çakal gölgesine bakınca kendini aslan zannetmektedir (253.).

Can gömleğini giyip de ecelin elinden kaçabilen kimse olmamıştır. İnsanoğluna verilen bu can, mal, para, pul günü gelince geri alınacaktır. Kibirlenenler gün gelip rüzgârda un gibi savrulacaklardır. (254.).

Allah, insanları iradeleriyle yaratmıştır. Seçme özgürlüğü insanlara aittir. O yüzden suç işleyen, tetiği çeken insanoğludur (260.).

Dünya hayatı geçici bir sahnedir. İnsanın ne kadar ömrü olursa olsun, o ömür aslında bu sahnede geçen çok kısa bir zaman dilimidir. Bu sahneye çıkan herkes eninde sonunda buradan inecektir (265.).

Bu dünyanın her çağında zulmü zirvesine çıkararak bir Yezit ya da Nemrut olmuştur ve bu yüzden bu dünya kavgalarla, savaşlarla doludur. Güzelin çirkine, iyinin kötüye düşmesi bu dünyanın bir kuralıdır (266.).

Kendi menfaatleri için Atatürk'ü alet edenlerin aslında Atatürk'ün temel düşünce dinamiklerinin özüne inip onları yaşaması gerekir (273.).

İnsanın eşi, iyi huylu ve güzelse o kişi için evi düğün evi gibi, eğer eşi, kötü huylu ve çirkinse o ev, ölü evi gibidir (285.).

Hilekâr insanlar, yüze karşı dost görünüp kuzu postuna bürünen kurtlardır. Bu nedenle onlara inanmamak gerekir, onlar insanı suya götürüp susuz getirirler. Ancak bu dünyada eğri büğrü olanlar yer altında bunun cezasını çekeceklerdir (299.).

İnsan, sevgi dolu ve nefretten uzak olmalı; onuruna yakışan şekilde az ama helal olan para, pul ile yaşmalıdır. Akrabalara çok yakın olmak kimi zaman arada sıkıntı çıkarabilir. Bu yüzden akrabalarla mesafeyi korumalıdır (303.).

İnsan kibirli, gururlu olmamalı, alçakgönüllü ve sevgi dolu olmalıdır. Nerede, ne zaman, nasıl konuşacağını bilmelidir (304.).

Barış, savaştan her zaman daha güzeldir. Barış gelirse her yere bayram gelir (310.).

3.2. ŞİİRLERDEKİ ÖZEL İSİMLER

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinde hatırı sayılır miktarda özel isimle karşılaşmaktadır. Hiç şüphe yok ki, bu isimler de âşığın şiirlerini, duygu ve düşünce dünyasını açıklamada önemli verilerdir. Şiirlerde geçen özel adları şahıs, yer ve topluluk adları olarak üçe ayırmak mümkündür.

3.2.1. Şahıs İsimleri

Şiirlerde karşılaşılan şahıs adları hem âşığın hem de onları koyan ve kullanan insanların kültürel durumlarını gösteren ipucu niteliğindedir. Dolayısıyla bunların işlevleri herhangi birinin yerini tutmaktan daha fazladır. Âşık Poyrazoğlu'nun şiirlerinde kullandığı şahıs adları tarihî, dinî ve hikâyevî şahsiyetler, yakın dönem şahsiyetleri ve lakaplar biçiminde üç ayrı grupta incelenebilir.

Tarihî, dinî ve hikâyevî şahsiyetler grubunda yer alan kişilerin büyük çoğunluğu telmih unsuru olarak kullanılan, tarihe mal olmuş, herhangi bir dinin içerisinde önemli bir figür hâline gelmiş ve bazı hikâyelere kahramanlık etmiş kişilerdir. Bu gruptaki kişiler bu özelliklerden bir ya da birkaçına sahip olabilirler. Bu isimleri şu şekilde sıralamak mümkündür:

Âdem (Hz.) (40/1-2, 59/1, 231/1): İlk yaratılan insan ve ilk peygamber. Âdem, topraktan yaratılmıştır. Allah, balçık hâlindeki topraktan yarattığı Âdem'e ruhandan üflemiştir (Artun 2012: 211).

Ahmed (Hz. Muhammed) (82/1-3, 116/2)

Ahmed-i Muhammed (Hz. Muhammed) (116/2)

Ali (Hz.) (78/2, 177/2, 204/4, 235/3, 254/3, 278/4, 291/2)

Alparslan (215/4): Büyük Selçuklu Devleti hükümdarı.

Alp Er Tunga (214/2): Farslara karşı giriştiği savaşlarda gösterdiği yiğitliğiyle bilinen bir destan kahramanıdır. İran'a girip Azerbaycan'ı almış, kızını İran tahtına geçen Tahmasp'a vermiştir. Bu evlilikten doğan torunu Zu daha sonra dedesini yenmiştir (Öztürk 2009: 74).

Asiye-yi Meryem Sultan (58/3): Hz. İsa'nın annesi Hz. Meryem. Edebiyatta Hz. İsa'yı doğurması, Cebrail vasıtasıyla üflenip gebe kalmasıyla anılır (Artun 2012: 227).

Ash (32/1, 117/3, 170/1, 196/2, 201/3): Hikâye kahramanı Kerem'in maşuku.

Âşık Kerem (179/2): Hikâye kahramanı Aslı'nın âşığı.

Âşık Yunus (131/1): Yunus Emre.

Ayvaz (201/2): Köroğlu destanının belli başlı tiplerinden biridir. Destanın muhtelif rivayetlerinde Gürcistanlı, Urfalı veya Üsküdarlı bir kasabın oğlu olarak gösterilir. Köroğlu'nun hile ile ailesinden alıp kaçırdığı Ayvaz, Çamlıbel'de sadece güzelliği ile değil, yiğitliğiyle de nam salar. Böylece Köroğlu'nun en kahraman yoldaşı olur (Siyavuşgil 1979: 78-79).

Battal (204/4): Destan kahramanı Battal Gazi.

Belkis (237/1): Kur'an'da tevhid dinini kabul ettiği bildirilen ve Hz. Süleyman'la aralarında duygusal bir ilişki olduğuna inanılan Sebe melikesi (İslâm Ansiklopedisi 1992: cilt 5 s. 420)

Beyazıt Bestamî (29/7): Tasavvufî ve tarihî eserleri yanında harflerin sihrî fonksiyonlarına ve çeşitli batınî konulara dair eserleriyle tanınan sûfî (İslâm Ansiklopedisi 1992: cilt 6 s. 218).

Cercis (Hz.) (40/9): Şam civarlarında ve Filistin'de yaşadığı sanılan kâfirler tarafından dört kez şehit edildiği ve her seferinde tekrar diriltilerek Allah tarafından yüksek mertebelere getirildiği rivayet edilen peygamber (<http://www.fikih.info/kategoriler/peygamberler/3263-hz-isadan-as-sonra-gelen-bir-nebi-cercis-aleyhisselam.html> Erişim tarihi: 03.01.2014).

Davud (Hz.) (40/8): Kutsal kitaplardan Zebur'un indirildiği peygamberdir. Gür ve güzel sesiyle tanınır (Artun 2010b: 77).

Döne (Hanım, Sultan) (201/2): Köroğlu Hikâyelerinin Kaftancıoğlu varyantında Döne Sultan adıyla geçen kadın kahraman (Öztürk 2009: 310).

Düldül (29/8): Hz. Muhammed'in atı olup Hz. Muhammed daha sonra Hz. Ali'ye hediye etmiştir (Artun 2010b: 79).

Ebu Bekir (Hz.) (165/2, 278/4)

Emrah (Ercişli) (17/3, 77/1-5, 109/3, 122/4, 195/3, 197/3, 201/5, 224/2, 256/3, 269/1, 296/4): Hikâye kahramanı Selvihan'ın maşuku.

Ertuğrul (Gazi) (48/1-3): Osmanlı İmparatorluğu kurucusu Osman Bey'in babası.

Fatih (Sultan Mehmet) (215/4, 216/2)

Fatih Sultan (Mehmet) (48/2)

Ferhat (27/2, 158/1, 201/1, 237/2, 279/3): Hikâye kahramanı Şirin'in âşığı.

Firavun (40/7): Eski Mısır kavimlerinden Amalika hükümdarlarına ad olarak verilmiştir (Artun 2012: 219).

Gavs-i Geylan(î) (29/7): Kadiri tarikatının kurucusu.

Habil (40/2): Hz. Âdem'in oğullarından biridir. Sunduğu adaklar Tanrı katında kardeşi Kabil'in sunduklarından daha çok makbul olduğu için öfkelenen Kabil, Habil'i öldürmüştü ve ilk cinayeti işlemiştir. Bir rivayete göre ise bu cinayete sebep, Habil'e eş olarak verilen kızı, Kabil'in kıskanması olmuştur (Artun 2010a: 60).

Hacı Bayram (Veli) (157/2)

Hacı Bayram Veli (291/1-5)

Hacı Bektaş Veli (57/2, 157/2)

Hafızu'l-Kur'an (29/9): Hz. Osman.

Halil (239/2): Hz. İbrahim.

Halilü'r-Rahman (29/5): Hz. İbrahim.

Hamza (Hz.) (78/2, 146/3, 177/2): Hz. Muhammed'in amcası olup kahramanlıklarıyla tanınmaktadır (Artun 2010b: 84).

Han Aslı (32/1, 117/3): Hikâye kahramanı Kerem'in maşuku.

Han Selbi (7/2, 122/4, 279/4): Ercişli Emrah'ın maşuku, Selvihan.

Harun (40/9): Hz. Musa'nın ağabeyi olan bir peygamberdir. Mısır'da Firavun'un emri ile İsrailoğullarının erkek çocuklarının katledilmesinden önce doğmuştur. Kur'an-ı Kerim'de Taha suresinde 30, 70 ve 85. ayetlerde adı geçmektedir (Öztürk 2009: 450).

Hasan (Hz.) (29/6, 201/2): Hz. Ali'nin büyük oğludur. Hz. Ali'nin düşmanı ve halifelik kavgasında rakibi olan Muaviye'nin adamları tarafından zehirlenip öldürülmüştür. Alevilerin on iki imamının ikincisidir (Artun 2010b: 84-85).

Haydar (289/3): Aslan. Hz. Ali için kullanılır ve kerrar sıfatıyla birlikte Haydar-ı Kerrar (döne döne hamle yapan aslan) şeklinde görülür (Pala 1995: 242).

Hazret-i Ali (289/1-3)

Hazret-i Eyüb (268/3): Ku'an'da adı geçip kendisinden kulumuz diye bahsedilen ve sabırlı insan örneği olarak gösterilen İsrailoğulları peygamberlerinden biri. Rivayete göre, Tanrı onu sınamak için oğullarını öldürdü, mallarını mahvetti, kendisine de korkunç dertler verdi. Vücudunu kurtlar kemirmeye başladı. Eyüb bütün bunlara sabretti, Tanrı'ya güvenmekten ve sevgi beslemekten vazgeçmedi. Onun sabır ve tahammülü de halk arasında mesel hâlini aldı (Artun 2012: 218).

Hazret-i Fahr-i Kâinat (39/2): Hz. Muhammed.

Hazreti Ömer (29/9, 235/3)

Hızır (254/3): Âb-ı hayat suyu içip ölümsüzlüğe kavuştuğuna inanılan kişi. Peygamber veya veli olduğu ileri sürülür. Yaşamı hakkında menkıbevi rivayetlerden başka bir bilgi yoktur. Halk inanışında darda kalmış iyi insanlara Hızır yetişir, onları selamete çıkarır (Artun 2012: 222).

Hüseyin (Hz.) (29/6, 165/2, 210/3): Hz. Ali'nin ikinci oğlu ve Alevilerin on iki imamının üçüncüsüdür. Halifelik ve imamlık kavgalarında Muaviye'nin oğlu Yezid tarafından Kербela'da susuz bırakılarak öldürülmüştür (Artun 2010b: 87).

İbrahim (Hz.) (40/6, 59/3, 165/4, 254/1, 299/2): Peygamberdir. Puta tapan Babil halkını bundan vazgeçirmeye çalışmış ve bu yüzden Nemrut tarafından cezalandırılmıştır. Nemrut'un onu yakmaya çalıştığı ateş gül bahçesine dönüşmüştür. Oğlu İsmail ile Kâbe'yi inşa etmiştir (Artun 2012: 223).

İbrahim Ethem (29/7)

İdris (Hz.) (40/3): Kur'an-ı Kerim'de adı geçen ve 30 sayfalık bir kitap indirildiğine inanılan bir peygamberdir (Öztürk 2009: 496).

İsa (Hz.) (40/9): Müslümanlar tarafından bir peygamber olarak kabul edilen, Hristiyanlar tarafından ise tanrının oğlu olduğuna ve insanlığı kurtarması için yeryüzüne indiğine inanılan, Hristiyanlık dininin kurucusudur (Öztürk 2009: 511-512).

İskender (39/3, 40/9, 177/1, 237/2): Büyük İskender olarak bilinen efsanevî Makedon kralı. Kimi anlatılara göre bir kartal olup uçabilmekte veya cam bir çanın içinde okyanuslarda yüzebilmektedir (Öztürk 2009: 228).

İsmail (Hz.) (29/12, 40/5-6, 59/3, 165/4): Hz. İbrahim'in oğludur. Hz. İbrahim bir çocuğu olursa onu Allah'a kurban edeceğini söyler. İsmail'i kurban etmek üzereyken ona Allah tarafından koç gönderilir (Artun 2012: 224).

İsmail Fakirullah (29/4): Şeyh İsmail Tillovî olarak da bilinen ve Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın da hocası olan Bitlis'te yaşamış bir mutasavvıf.

İsrafil (154/2): Kıyamet gününü sûr ile haber verecek olan melek (Artun 2012: 224).

Kabil (40/2): Hz. Âdem'in büyük oğlu olup kıskandığı kardeşi Habil'i öldürerek yeryüzündeki ilk cinayeti işlemiştir (Öztürk 2009: 534).

Kamber (29/8): Hz. Ali'nin azatlı, sadık ve vefakâr kölesi. Hz. Ali'ye olan bağlılığı ve sevgisiyle anılır (Artun 2010a: 62).

Kara Fatma (Fatma Seher Erden) (308/3): Erzurumlu Yusuf Ağa'nın kızıdır. Balkan Harbi'nde kocası Binbaşı Derviş Erden'le bulunmuştur. I. Dünya Savaşı'nda kendi ailesinden dokuz on kadınla birlikte Kafkas Cephesi'ne gitmiştir. Eşi Derviş Erden'in vefatı üzerine Mustafa Kemal Atatürk'ten vazife istemiş, Erzurum ve Van'da eşleri Ermeniler tarafından şehit edilen kırk üç kadını silah arkadaşı olarak yanına alarak Doğu illerinde Ermeni çetelerine karşı savaşmıştır. Mustafa Kemal Atatürk'ten aldığı talimatla İstanbul'a gelerek milis kuvvetlere dâhil olmuş, İzmit'te Yunanlılara karşı savaşmış, ardından I. ve II. İnönü ile Sakarya Savaşları'na katılmıştır. Sakarya Savaşı'ndan sonra teğmenlik derecesine yükseltilmiştir. 1922'de Başkumandanlık Meydan Muharebesine katılan Kara Fatma, burada Yunanlılara esir düşmüş ve on dokuz gün sonra kaçarak kurtulmuştur. Yunanlıların elinden kurtulduktan sonra tekrar savaşa dönmüş ve üsteğmenlik rütbesine yükseltilmiştir. Ardından Bursa'nın kurtuluş mücadelesine de katılmıştır. 1955'te Erzurum'da vefat etmiştir (Tansel 1991: 25-39).

Kerem (15/2, 17/3, 27/1, 32/1, 117/3, 170/1, 196/2, 201/3, 224/2, 279/1): Hikâye kahramanı Aslı'nın âşığı.

Kırat (201/2): Köroğlu'nun atı.

Kiziroğlu (270/4): Köroğlu Hikâyelerinin Behçet Mahir anlatmasında geçen bir yiğit olup Köroğlu ile güreşecek kadar güçlü birisidir (Öztürk 2009: 601).

Köroğlu (162/2, 201/2, 284/4)

Leyla (46/2, 80/2, 106/2, 112/2, 170/1, 196/1, 198/1, 201/4, 279/1, 280/2): Hikâye kahramanı Mecnun'un maşukası.

Lokman (Hz.) (24/3, 40/5, 58/6, 59/2, 78/2, 112/1, 150/1, 188/2, 221/2, 254/2): Hz. Davut'a çağdaş olduğu rivayet edilen, hekimlikle şöhret almış, menkıbevi bir şahsiyet. Halk geleneğinde değişik kişilikleriyle karşımıza çıkar. Lokman'ın bir peygamber veya nebi olduğu hakkında tefsirlerde rivayetler vardır. Kur'an-ı Kerim'de adına bir sure vardır. Hikmet ve hekimliğin piri ve sembolü olarak bilinir. Rivayete göre bütün otların hangi derdin dermanı olduğunu kendisine söylediği, her derdin devasını bilen bir doktordur (Artun 2012: 226).

Mansur (Hallac-ı) (9/2, 227/3, 257/3): Tasavvuf yoluna genç yaşta girmiş, zühd ve itikâf ile çok çabuk ilerlemeler kaydetmiştir. Hint ve Türk memleketlerinde dolaşarak İslamiyet'i yaymaya çalışmış, tasavvuf yolunda ilerleyince fenafillâha ulaşmış ve "Ene'l-Hak" demiştir. Bu sözünden dolayı halifenin onayıyla Bağdat'ta kamçılanarak vücudu paramparça edilmiş ardından darağacına çekilerek teşhir edilmiş ve sonra da kafası kesilerek cesedi yakılmıştır (Artun 2010b: 84).

Mecnun (27/1, 46/2, 80/2, 106/2, 112/2, 196/1, 201/4, 236/3, 279/1-2)

Merdan (Hz. Ali) (278/4): Hz. Ali'nin lakabı.

Mervan (Bin Hakem) (266/2): Emevîlerin dördüncü halifesidir. Hz. Ali ve oğullarına karşı yaptığı zalimlikleriyle tanınır (Artun 2010b: 94).

Mevlânâ (57/2, 120/2)

Muhammed (Hz.) (82/1-3, 165/1-5, 291/2)

Muhyiddin-i Arabî (29/7): Vahdet-i vücud nazariyesini son noktasına kadar götüren ve şöhreti bütün İslâm âleminde gittikçe genişleyerek bugüne kadar gelen sufi (Ateş 1979: 533-555).

Murat Han (291/4): I. Murat.

Musa (Hz.) (40/7): İsrail halkını Mısır'da Firavun'un zulmünden kurtaran peygamber olup Hz. Harun'un kardeşidir. Kendisine Tevrat indirilen Musa, Kızıldeniz'i asasını kullanarak ikiye ayırmış, İsrailoğullarını Mısır'dan çıkararak Filistin'e getirmiştir (Öztürk 2009: 711).

Mustafa (Hz. Muhammed) (35/1-3, 40/10, 82/2)

Nemrut (40/6, 266/1, 299/2): Babil ülkesinin kurucusu sayılan ve Babil ülkesini yaptıran kral olup Hz. İbrahim'i ateşe attırmasıyla tanınır (Artun 2010b: 96).

Nesîmî (39/3): Hurufiliği ile tanınıp Tanrı'nın insan yüzünde tecelli etmesi ve vücudun bütün organlarını harflerle izah gibi fikirleri, Sünni çevrelerce tepkiyle karşılandıktan sonra boynu vurulup derisi yüzülerek idam edilen mutasavvıf şair (Bilgin; Üzüm 1992: 3-6).

Nuh (Hz.) (40/3): Gemi tufanı ile birlikte anılan peygamber (Artun 2012: 229).

Nuh Nebi (59/1): Hz. Nuh.

Numan (Hz.) (291/2)

Nur Muhammed Sultan (278/3): Hz. Muhammed.

Nuşirevan (Enûşirvân) (78/2): İran'da 530-579 yılları arasında hükümdarlık yapmış ve adaletiyle ün salmış Sasânî hükümdarıdır (Tefazzülî; Albayrak 1992: 255-256).

Oğuz Ata (129/2): Türklerin ulu atası, destan kahramanı (Boyraz 2010: 256).

Osman (Hz.) (165/2, 278/4)

Osman-ı Zünnureyn (29/9): Hz. Osman.

Ömer (Hz.) (165/2, 278/4)

Resul (Hz. Muhammed) (29/9, 72/1, 287/1)

Salih (Hz.) (40/4): Hz. Nuh'un soyundan bir peygamber olup Semûd halkına gönderilmiştir (Öztürk 2009: 841).

Selbi (197/3, 256/3, 296/4): Selvihan, hikâye kahramanı Ercişli Emrah'ın maşuku.

Seyit Abdülhakim (29/4)

Seyit Babo (18/1, 2, 4): Seyit Muhammed.

Seyit Muhammed (18/1-4, 122/3): Erciş'te medfun bulunan seyitlerdendir.

Sıddık-ı Ekber (29/9): Hz. Ebu Bekir.

Sultan Selim Han (48/2): Yavuz Sultan Selim.

Süleyman (Hz.) (40/8, 59/2, 78/2, 237/1): İsrailoğullarının hükümdar ve peygamberidir. Hz. Davut'un oğludur, milattan bin yıl önce yaşamıştır. Menkıbelere göre bütün hayvanlarla konuşabilir, onlara hükmeder, cinler ve rüzgâra emredebilirmiş. Bu özelliği ve serveti, ihtişamı ile anılır. Belkıs ile evlenmiştir. Hüdhüd ona hizmet eden bir kuştur (Artun 2012: 231).

Şah Ali (Hz.) (165/2): Hz. Ali.

Şah Hasan (Hz.) (165/2): Hz. Ali'nin oğlu.

Şah Hüseyin (Hz.) (210/1, 262/4): Hz. Ali'nin oğlu.

Şah-ı Merdan (29/8, 254/3, 291/2): Hz. Ali'nin lakabı.

Şah-ı Merdan Ali (291/2): Hz. Ali.

Şeyh Edebalı (48/3): Osmanlı Devleti kurucusu Osman Bey'in kayınbabası.

Şeyh Muhammed Raşit (Erol) (187/1-4, 188/1): 1993'te vefat eden Nakşibendî şeyhi.

Şid Nebi (40/3): Hz. Şid.

Şirin (27/2, 158/1, 279/3): Hikâye kahramanı Ferhat'ın maşukası.

Veysel Karanî (29/3): Hiç görmediği hâlde Hz. Muhammed'i sevip ona âşık olmasıyla meşhurdur (Boyraz 2010: 256).

Yahya (Hz.) (40/7): İnsanları Tevrat'a inanmaya çağıran ve alçakgönüllülüğüyle tanınan peygamber. Annesi Hz. Meryem'in kız kardeşi ve İmran'ın kızı olan Elisa'dır. İsrail kralı Herodot tarafından 34 yaşındayken şehit edilmiştir (Öztürk 2009: 983).

Yavuz (Sultan Selim) (48/2, 215/4)

Yavuz (Sultan) **Selim** (48/2)

Yezid (210/1, 266/1): Muaviye'nin oğlu ve Emevilerin ikinci halifesidir. Kerbela olayı onun zamanında olduğu için özellikle maktel-i Hüseyin'lerde adı çok geçer. Hz. Ali'nin oğullarını takip etmesi ve Hz. Hüseyin'i Kerbela'da öldürmesi yüzünden Alevi-Bektaşiler, onun düşmandırlar ve yezid kelimesini de bir küfür olarak kullanırlar (Artun 2010b: 105, 246).

Yunus (Hz.) (40/8): İsrailoğulları peygamberlerindedir. Balık tarafından yutulması ve çektiği sıkıntılar dolayısıyla telmih unsurudur (Artun 2012: 233).

Yunus (Emre) (131/1-4, 308/4)

Yunus Emre (120/2)

Yusuf (Hz.) (40/5, 59/2, 279/2): Hz. Yakub'un oğlu ve İsrailoğullarının peygamberidir. Güzelliği, ay ile güneşin ona secde etmesi, kardeşleri tarafından kuyuya atılması, köle olarak satılması, kölelikten sultanlığa yükselmesi ve Züleyha ile olan macerasıyla tanınır (Artun 2012: 233).

Zekeriya (Hz.) (40/4): Hz. Yahya'nın babası olup İsrailoğullarına gönderilen peygamberlerden biridir (Öztürk 2009: 1014).

Zeynel (Hz.) (266/2)

Züleyha (40/5): Hz. Yusuf'a âşık olmasına karşın yüz bulamayınca iftira atarak onun zindana atılmasına sebep olan Mısır kraliçesi (Öztürk 2009: 1007).

Bu başlığa dikkatle bakıldığında Poyrazoğlu'nun şiirlerinde en çok peygamber, mutasavvıf, hikâye ya da destan kahramanı ile hükümdarların isimlerinin geçtiği görülmektedir. Şiirlerde 28 defa peygamber, 17'şer kez mutasavvıf, hikâye ya da destan kahramanı, 12 kere de hükümdar ismi geçmiştir. Sırasıyla Hz. Ali'nin 15 şiirde, Hz. Muhammed'in 13 şiirde, Ercişli Emrah'ın 11 şiirde, Hz. Lokman, Mecnun ve Leyla'nın da 10'ar şiirde isimleri geçmektedir. Bu şiirlerde âşık, Hz. Ali ve Hz. Muhammed'e duyduğu sevgi ve bağlılığı anlatmış, Ercişli Âşık Emrah'ı usta bilip onun yolundan gidişini dile getirmiş, Hz. Lokman'dan çektiği acılara derman bulması için yardım dilemiş, Mecnun ve Leyla'yı ise aşklarının büyüklüğü dolayısıyla hatırlayıp bazen de kendi aşkının onların aşkı kadar büyük olduğunu belirtmiştir.

Âşığın şiirlerde efsanevi Türk hükümdarı Alper Tunga ve Büyük Selçuklu hükümdarı Alparslan'la birlikte sık sık Osmanlı hükümdarlarını anması da dikkat çekicidir. Özellikle Ertuğrul Gazi, I. Murat Han, Fatih Sultan Mehmet ve Yavuz Sultan Selim'in adını sıkça anan Poyrazoğlu, onların cesaretlerini, güçlerini, kahramanlıklarını, zekalarını övmekte, onlara hayır duaları etmektedir. Bunlar da önceki paragrafta belirtilen bilgilerle birlikte Poyrazoğlu'nun Türk milliyetçisi ve muhafazakar bir dünya görüşüne sahip olduğunu gösteren unsurlardandır.

Yakın dönem şahsiyetleri ifadesi ile yirminci veya yirmi birinci yüzyılda yaşayan insanlar kastedilmektedir. Bunların büyük çoğunluğu âşık tarafından yakından tanınmamaktadır ve sadece siyaset hayatı ya da medyadaki ahlâkî çöküntüyü eleştirmek amacıyla kullanılmıştır. Bu da âşığın düşünce dünyasına ışık tutan önemli ipuçları vermektedir.

(Alparslan) **Türkeş** (217/1, 1, 2, 3, 4, 5): Milliyetçi Hareket Partisi lideri. Âşık tarafından vatan ve millet sevdalısı olarak tanıtılmakta ve bu değerler uğruna yaptıkları övülmektedir.

(Murat) **Çobanoğlu** (270/1, 4): Karşılı halk şairi. Başarıları ve yetenekleri dolayısıyla âşık tarafından övülmektedir.

(Tansu) **Çiller** (268/3): Eski başbakanlarımızdan. Âşığa göre vatan ve millet için başarılı bir çalışma yapmaması nedeniyle eleştirilmektedir.

- Alparslan Türkeş** (218/1, 220/1, 1, 2, 3, 4): Milliyetçi Hareket Partisi lideri.
- Banu Alkan** (283/3): Sinema oyuncusu. Âşığa göre medyadaki bozulmanın, düzensizliklerin ve topluma ahlâkî anlamda verilen yanlış mesajların bir parçasıdır.
- Başbuğ Türkeş** (214/1): Alparslan Türkeş.
- Başbuğ** (214/3, 6, 215/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 4, 4, 4, 216/1, 221/3): Alparslan Türkeş.
- Behlül** (284/4): Aşk-ı Memnû adlı romandan uyarlanan aynı adlı dizinin kahramanı. Âşığa göre medyadaki bozulmanın, düzensizliklerin ve topluma ahlâkî anlamda verilen yanlış mesajların bir parçasıdır.
- Bihter** (284/4): Aşk-ı Memnû adlı romandan uyarlanan aynı adlı dizide Behlül'ün maşuku. Âşığa göre medyada yer alan ahlâkî anlamdaki yanlış örneklerinden birisidir.
- Bülent Bey** (Ersoy) (283/3): Ses sanatçısı. Âşığa göre medyadaki bozulmanın, düzensizliklerin ve topluma ahlâkî anlamda verilen yanlış mesajların bir parçasıdır.
- Bülent Ecevit** (268/3): Eski başbakanlarımızdan. Âşığa göre vatan ve millet için başarılı bir çalışma yapmaması nedeniyle eleştirilmektedir.
- Caner** (284/3): “*Biz Evleniyoruz*” adlı yarışma programındaki Tülin'in âşığı. Programdaki Türk aile yapısına aykırı davranışları nedeniyle âşık tarafından eleştirilmektedir.
- Deniz Seki** (283/2): Ses sanatçısı. Âşığa göre medyadaki bozulmanın, düzensizliklerin ve topluma ahlâkî anlamda verilen yanlış mesajların bir parçasıdır.
- Fatih Ürek** (283/1): Ses sanatçısı. Âşığa göre medyadaki bozulmanın, düzensizliklerin ve topluma ahlâkî anlamda verilen yanlış mesajların bir parçasıdır.
- Göze** (6/1-4): Ahmet Poyrazoğlu'nun öğretmen olarak çalıştığı bir köydeki kız çocuğu. Güzelliği yönünden övülmektedir.
- Gülben Ergen** (283/2): Ses sanatçısı. Âşığa göre medyadaki bozulmanın, düzensizliklerin ve topluma ahlâkî anlamda verilen yanlış mesajların bir parçasıdır.
- Hafız Asker** (18/3): Ahmet Poyrazoğlu'nun büyükbabası.
- Hande Ataizi** (283/1): Sinema sanatçısı. Âşığa göre medyadaki bozulmanın, düzensizliklerin ve topluma ahlâkî anlamda verilen yanlış mesajların bir parçasıdır.
- Hitler** (263/2): Alman devlet başkanı. Âşık tarafından zalim olarak nitelenmekte ve eleştirilmektedir.

İsmail Nacar (284/5): Araştırmacı, yazar. Dinî konularda topluma verdiği yanlış mesajlar nedeniyle âşık tarafından eleştirilmektedir.

Mehmet (Ali) Erbil (283/4): Sunucu. Âşığa göre medyadaki bozulmanın, düzensizliklerin ve topluma ahlâkî anlamda verilen yanlış mesajların bir parçasıdır.

Mesut (Yılmaz) (268/3): Eski başbakanlarımızdan. Âşığa göre vatan ve millet için başarılı bir çalışma yapmaması nedeniyle eleştirilmektedir.

Mustafa (25/1-5): Ahmet Poyrazoğlu'nun hemşehrisi Ali Saraçoğlu'nun vurularak öldürülen oğlu.

Petek Hanım (Dinçöz) (283/2): Manken. Âşığa göre medyadaki bozulmanın, düzensizliklerin ve topluma ahlâkî anlamda verilen yanlış mesajların bir parçasıdır.

Saddam (Hüseyin) (261/3): Irak'ın idam edilen devrik lideri.

Seda Hanım (Sayan) (283/4): Ses sanatçısı. Âşığa göre medyadaki bozulmanın, düzensizliklerin ve topluma ahlâkî anlamda verilen yanlış mesajların bir parçasıdır.

Sezen Aksu (283/3): Ses sanatçısı. Âşığa göre medyadaki bozulmanın, düzensizliklerin ve topluma ahlâkî anlamda verilen yanlış mesajların bir parçasıdır.

Sıddık Maciter (275/1-4): Ahmet Poyrazoğlu'nun hemşehrisi. Güzel kişilik özellikleri sebebiyle övülmektedir.

Sibel (Can) (212/3): Ses sanatçısı. Âşığa göre medyadaki bozulmanın, düzensizliklerin ve topluma ahlâkî anlamda verilen yanlış mesajların bir parçasıdır.

Tülin (284/3): “*Biz Evleniyoruz*” adlı yarışma programındaki Caner'in maşuku. Programdaki Türk aile yapısına aykırı davranışları nedeniyle âşık tarafından eleştirilmektedir.

Veysel (282/1-5): Âşık Veysel. Tüm insanlara örnek bir insan ve çok başarılı bir âşık olması sebepleriyle övülmektedir.

Zekeriya Beyaz (284/5): İlahiyat profesörü. Dinî konularda topluma verdiği yanlış mesajlar nedeniyle âşık tarafından eleştirilmektedir.

Zeze (6/1-4): Ahmet Poyrazoğlu'nun öğretmen olarak çalıştığı bir köydeki kız çocuğu. Güzelliği sebebiyle övülmektedir.

Âşığın şiirlerinde geçen, genel olarak siyaset ve medya dünyasından kimselerin yer aldığı yakın dönem şahsiyetleri de onun dünya görüşünü ortaya koymasından önemli görünmektedir. Buradaki isimler âşığın bakış açısına göre olumlu ve olumsuz olarak ikiye ayrılacak olursa siyaset dünyasında Alparslan

Türkeş dışındaki siyasetçilerin olumlu olmadıkları, yaptıkları ve yapmadıklarıyla sürekli eleştirildikleri görülecektir. Buna karşın Alparslan Türkeş'ten, ismi geçen her şiirde övgüyle bahsedildiği ve âşığın da onun yolunu gururla takip ettiği görülmektedir. Bu ise âşığın o dönemdeki siyasi tercihini açıkça ortaya koymaktadır.

Âşığın medya dünyasından isimlerini zikrettiği hiçbir kişiye de olumlu bakmadığı görülmektedir. Ona göre bu isimler, Türk aile ve ahlâk yapısına zarar veren kişilerdir. Onlar medyada yer almaya devam ettikçe de toplumsal bozulmanın önü alınamayacaktır.

Poyrazoğlu, tüm bunların yanında Âşık Veysel ve Murat Çobanoğlu gibi isimlere ise sevgiyle ve saygıyla bakmakta, onları tüm topluma örnek göstermektedir.

Özellikle kırsal kesimde her insanın bir lakabı vardır. İnsanların fiziksel veya karakteristik herhangi bir özelliğine, ya da dikkat çekici bir yanına vurgu yapan lakaplar bazen ülke genelinde tanınan bir kişiye de takılabilir. Lakap bazen kişinin isminin bile önüne geçebilir, neredeyse kişinin gerçek adını unutturacak derecede kullanılır. İşte Âşık Poyrazoğlu da şiirlerinde özellikle Erciş'teki insanları hatırlarken hep lakaplarını kullanır. Aşağıda sıralanan lakapların çoğu âşığın memleketi Erciş'te çocukluğunda ya da günümüzde tanıdığı insanlara aittir.

(Medyum) **Keto** (212/4, 283/2): 1990'lı yıllarda televizyonlarda boy gösteren medyumlardan.

(Medyum) **Memiş** (212/4, 283/2): 1990'lı yıllarda televizyonlarda boy gösteren medyumlardan.

Berhe (90/4): Erciş'te tanınan bir meczup.

Delalo (114/6): Erciş'te tanınan bir meczup.

Deli Maho (114/6): Erciş'te tanınan bir meczup.

Dello (114/5): Ahmet Poyrazoğlu'nun memleketlisi.

Encilo (90/4): Erciş'te tanınan bir meczup.

Gâvur Bilo (114/6): Ahmet Poyrazoğlu'nun memleketlisi.

Göldaşlar (296/3): Erciş'te tanınan bir aile.

Huysuz Virjin (283/4): Asıl adı Seyfi Dursunoğlu olan şarkıcı, dansçı.

İzgiler (296/3): Erciş'te tanınan bir aile.

Nahırcı Musa (114/4): Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun çocukluk yıllarında Erciş'te tanınan bir çoban.

Sarhoş Kemal (114/5): Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun çocukluk yıllarında Erciş'te sürekli içki içip sarhoş gezmesiyle tanınan kişi.

Şerif Ağa (114/5): Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun çocukluk yıllarında Erciş'in tanınan kasaplarından.

3.2.2. Yer İsimleri

Yer adları onu kullanan âşığın kültürel durumu ve ilgi alanları hakkında kısmen de olsa bazı bilgileri barındırabilir. Çünkü âşık, hem gitmediği bir yerin adını kullanamayacak hem de önem verdiği ya da yaşadığı yerlerin adını daha fazla kullanacaktır. Bunun yanında yer adları sadece o yerin adını göstermekten başka işlevlere de sahiptir. Örneğin Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinde kullandığı yer adlarına bakılacak olursa öncelikle çok geniş bir coğrafyayla karşılaşılacak ardından ülke içinde ve hatta dışındaki yer adlarının mahallî yer adlarına göre çok daha fazla kullanıldığı görülecektir. Bu da Âşık Poyrazoğlu'nun dikkatini yerel olandan ziyade millî olana yönelttiği ve milletlerarası meselelere de kayıtsız kalmadığını göstermektedir. Bu da âşığın yaşantısının büyük çoğunluğunu gurbette geçirmesine, konser faaliyetlerinden dolayı sürekli gezmesine, öğretmen olmasına ve araştırmacı kişiliğinden dolayı çok okuyup kültürlenmesine bağlanabilir. Âşığın ülke dışındaki yer adlarından daha çok Türklerin ve Müslümanların yaşadıkları yerlerin adlarını kullanması da onun duygu ve düşünce dünyasını gösteren önemli işaretlerden olsa gerektir.

Onun şiirlerindeki yer adlarını bölgeler, ülkeler, yabancı şehirler, iller, ilçe ve beldeler ile mıntıka adları olmak üzere altı başlık altında sunmak mümkündür:

Bölgeler:

Anadolu (142/1-3, 264/1-3, 291/3)

Balkan(lar) (120/3)

Batı (212/3)

Çeçenistan (217/2)

Hazar(217/4)

Kafkas(lar) (120/3, 217/4)

Kerbela (55/1, 210/1, 262/4, 266/1)

Orta Asya (215/3)

Orta Doğu (264/1-3)

Ötüken (215/3)

Ülkeler:**Arabistan** (181/3)**Azerbaycan** (217/2)**Bosna** (181/2)**Filistin** (181/3)**Irak** (181/3, 263/4)**İngiltere** (263/4)**Kazakistan** (217/2)**Sovyetler (Birliği)** (220/3)**Suriye** (181/3)**Türkiye** (108/3, 157/3, 212/1, 217/3
273/1)**Türkmenistan** (217/2)**Yemen** (120/3, 181/3)**Yabancı Şehirler:****Bağdat** (29/8, 262/1, 3)**Halep** (58/4)**Hiroşima** (263/2)**Kerkük** (29/6, 124/2, 217/2, 262/3)**Mekke** (39/4, 165/4)**Musul** (29/6, 124/2)**Nagazaki** (263/2)**Necef** (29/8)**Şam** (58/4, 210/3)**Teksas** (263/3)**İller:****Ağrı** (293/3)**Ankara** (214/3, 291/5)**Antep** (29/5, 293/3)**Bayburt** (293/4)**Bitlis** (29/3)**Edirne** (157/1)**Erzurum** (293/4)**İstanbul** (281/1-5)**Kars** (270/1, 293/4)**Maraş** (293/3)**Muğla** (293/4)**Muş** (293/3)**Samsun** (281/4)**Sivas** (293/4)**Urfa** (29/5)**Van** (1/4, 84/3, 97/1-3, 168/5, 259/2,
297/2, 4)**İlçe ve Beldeler:****Adilcevaz** (7/2, 41/1, 2, 3, 4, 5): Bitlis'in ilçelerinden.**Ahlat** (3/4, 7/2, 29/2, 48/3, 293/3): Bitlis'in ilçelerinden.**Baykan** (29/3): Siirt'in ilçelerinden.**Bodrum** (283/2): Muğla'nın ilçelerinden.

Çaldıran (157/1): Van'ın ilçelerinden.

Çamoluk (146/1, 3): Giresun'un ilçelerinden.

Edremit (7/2): Van'ın ilçelerinden.

Erciş (1/4, 7/2, 8/3, 17/2, 4, 18/2, 29/2, 43/3, 67/5, 77/3, 5, 79/1, 90/1-4, 109/3, 122/1-4, 168/1-5, 194/1-2, 197/1-4, 226/1, 275/2, 293/3, 296/1-5): Van'ın ilçelerinden.

Gevaş (7/2): Van'ın ilçelerinden.

Haydarbey (90/3): Erciş'e bağlı bir köy.

Hergin (90/3): Erciş'te mevki ismi.

Milas (293/4): Muğla'nın bir ilçesi.

Örene (90/3): Erciş'te mevki ismi.

Purmak (90/3): Erciş'te mevki ismi.

Purul (90/3): Erciş'te mevki ismi.

Solfasol Köyü (291/1): Hacı Bayram Veli'nin doğduğu, Ankara'ya bağlı bir köy.

Tatvan (7/2, 168/5): Van'ın ilçelerinden.

Tillo (29/4): Siirt'e bağlı Aydınlar İlçesi'nin eski adı.

Usluca (146/2): Giresun ili Çamoluk İlçesi'ne bağlı bir köy.

Yekmal (90/3): Erciş'te mevki ismi.

Yenice (146/2): Giresun ili Çamoluk İlçesi'ne bağlı bir belde.

Yusufeli (295/1, 3): Artvin'in ilçelerinden.

Mıntıklar:

Akdeniz (181/2)

Arafat (29/10, 239/2): Hacı adaylarının Arabistan'da Vakfe'ye durdukları bölge.

Aras Nehri (142/2)

Beytullah (29/10, 148/2)

Çoruh (Nehri) (295/1)

Dostlar Çayhanesi (3/4): Bitlis'in Ahlat İlçesi'nde bir kahvehane.

Erek Dağı (195/3): Van'ın doğusunda bulunan bir dağ.

Esruk Yaylası (128/4): Erciş'te bir yayla.

Fırat (Nehri) (124/1, 142/1, 210/1)

Gani (90/4): Erciş'te bir dere ismi.

Gülüzar Yaylası (128/1-4): Erciş'te bir yayla.

Harran Ovası (142/3)

Hasan Abdal Yaylası (225/3): Erciş'te bir yayla.

İrşât Suyu (90/4): Erciş'te bir dere ismi.

İskele (14/1, 90/3, 168/4): Erciş'te mevki ismi.

Kâbe (40/6, 105/2, 116/3, 144/2, 148/2, 193/1, 287/3)

Karadeniz (181/2)

Kef Kalesi (41/2): Adilcevaz İlçesi'nde bir mevki ismi.

Kocatepe (214/5)

Kumluk (90/3, 168/4): Erciş'te bir mevki ismi.

Kümbet (14/2): Erciş'te bir mevki ismi.

Mavi Göl (41/4): Adilcevaz İlçesi'nde bir göl ismi.

Mehso (90/4): Erciş'te bir dere ismi.

Süphan Dağı (6/1, 17/1-4, 87/3, 195/3)

Şekerciler Hanı (114/2): Erciş'te alış veriş için kullanılan bir han.

Terkos (99/3): İstanbul'a içme suyu sağlanan bir göl.

Toroslar (142/1)

Van Gölü (7/1-3, 94/2, 142/2, 195/1, 225/4, 297/5)

Zilan Çayı (224/1-4): Erciş'te akan bir çay.

3.2.3. Topluluk İsimleri

Adıyamanlı (293/2)

Alevi (157/3)

Arap (144/3)

Azeri (129/2)

Dadaş (157/2)

Ehl-i Beyt (18/3, 124/2, 165/1, 210/2, 262/4)

Ercişli (53/3, 143/3, 224/1-3)

Erzincanlı (293/2)

Gaggoş (157/2)

İsevi (35/3)

Kazak (129/2)

Kirve (157/2)

Kürt (6/4, 144/3, 157/4)

Laz (157/4)

Musevi (35/4)

Özbek (129/2, 217/2)

Sünni (157/3)

Tatar (129/2)

Türk (74/4, 129/2, 214/2, 215/2, 220/3, 241/1, 129/3, 157/4, 241/1, 120/1-3, 144/3, 151/4)

Türkmen (129/2)

Vanlı (8/3, 293/2)

Âşığın şiirlerinde geçen topluluk adlarına dikkatli bir gözle bakıldığında bu adların âşığın fikir dünyasıyla ilgili önemli veriler ihtiva ettiği görülmektedir. Bu fikir dünyasının ise Türkiye içerisinde ayrı gayrıya yer vermeyen, herkesi sevgiyle kucaklayan, birlik beraberliği, kardeşçe yaşamayı önceleyen bir bakış açısına sahip olduğu hemen fark edilmektedir. Bunun yanında diğer Türk cumhuriyetlerine karşı ayrı bir sevgi ve bağlılık duygusu taşıdığı, onlardan övgüyle bahsettiği, Türkiye Türkleriyle aralarındaki tarihî geçmiş ve kültürel bağlara mutlaka vurgu yaptığı görülmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ŞİİRLERİN ÜRETİM ve TÜKETİM BAĞLAMAMI

4.1 ÜRETİM BAĞLAMAMI

Üretim bağlamından kasıt, şiirlerin ne zaman, nasıl, niçin ve hangi ortamlarda üretildikleridir. Şiirlerin üretim bağlamıyla ilgili bilgiler hem şiirlerin muhtevalarından hem de âşığın nasıl ve niçin söylediğiyle/yazdığıyla ilgili olarak anlattıklarından yola çıkılarak elde edilmiştir. Âşığın şiirlerini nasıl ve niçin söylediği/yazdığıyla ilgili anlattıkları olmasa da şiirlerin üretim bağlamı hakkında bazı düşünceler dile getirilebilir. Mesela şiirlerin içeriği ve yazılış tarihleri bu konuda bazı verileri sunabilir. Bu veriler âşığın hayat hikâyesi, yaşadığı coğrafya ve dönemin sosyo-ekonomik yapısıyla birleştirilerek üretim bağlamıyla ilgili daha geniş bilgilere ulaşılabilir. Ancak âşığın şiirlerini nasıl ve niçin söylediği/yazdığı hakkındaki verdiği bilgiler bu konuda ortaya atılacak düşüncelerin daha kolay, geniş ve sağlıklı olmasını sağlamaktadır. Bu nedenle bir araştırmacı için âşığın bu konuda anlattıkları şiirlerin daha doğru bir şekilde değerlendirilmesi noktasında büyük bir önem arz etmektedir.

4.1.1. Üretim Biçimi ve Üretimi Tetikleyen Unsurlar

Ahmet Poyrazoğlu, şiirlerini hem doğaçlama olarak hem de kalem şairleri gibi yazarak üretmektedir. Poyrazoğlu, şiir vadisine adım attığı ilk günlerden beri doğaçlama şiir söyleme yeteneğinin olduğunu belirtmektedir. Âşık yaşadığı, şahit olduğu, duyduğu veya hissettiği olay, durum ya da insanlardan yola çıkarak şiirlerini meydana getirmektedir. Âşık, şiirlerini çoğu zaman tek bir seferde oluşturmakta, çok az şiirini birkaç gün ya da haftada kâğıda dökmekte, birçoğunu yazdıktan sonra da geri dönüp değişiklik yapmamaktadır. Şiirlerini daha çok geceleri yazan âşığa ilham, bazen bir sohbet esnasında, bazen de sahnede program yaparken gelmektedir. Âşık, şiirlerine yazılış tarihini şiirini tamamladığına kanaat getirdiği gün koymaktadır. Birçok şiirini yazdıktan sonra değiştirme ihtiyacı hissetmediği için şiirlerine tekrar tekrar geri dönmemektedir.

Şairleri şiir yazmaya yönelten unsurların başında onların sahip oldukları sanatçı duyarlılıklarının, içlerindeki üretme isteklerinin yanı sıra onları bu konuda

tetikleyen hususların varlığı da söz konusudur. Dolayısıyla şairin yetiştiği ve yaşadığı ortam, o anda içinde bulunduğu sosyo-ekonomik ve kültürel şartlar, eserlerin üretimlerini etkileyen önemli etkenlerdir.

Âşığın hayatı, genel olarak gençlik dönemi ve gurbet yılları olmak üzere iki bölüme ayrılarak incelenebilir. Zira bu dönemlerde üretilen şiirlerin konu ve tema bakımlarından birbirlerinden oldukça farklı oldukları görülmektedir. Onun gençlik dönem şiirleri 1-83. şiirler arasındadır. 84. şiirden itibaren âşığın gurbet günlerine –ki bu dönem 1985 yılında âşığın tayininin İstanbul’a çıkmasıyla başlar- ait duygu ve düşünceleri şiirlerinin konusunu belirgin bir şekilde etkiler.

Ahmet Poyrazoğlu’nda şiir üretimini harekete geçiren ilk unsur yukarıda “Şiir Yazmaya/Söylemeye Başlaması” başlığı altında verilen bilgilerden de hatırlanacağı üzere kendi acısı olmuştur.

“Bilindiği üzere insan, doğası gereği hayatının ilk dönemlerinde önceliği ekseriyetle ‘ben’ duygusuna vermekte ve onun eksenini etrafında hareket etmektedir. Fakat ilerleyen zamanlarda, insanın geçirdiği tekâmül/olgunluk sürecine paralel olarak ‘ben’ düşüncesinden ‘biz’ anlayışına doğru göreceli de olsa tedricî bir geçiş yaşamaktadır.” (Boyraz 2010: 55). Bu gelişim seyri Âşık Poyrazoğlu için de geçerlidir. O, ilk şiirini ölen eşekleri için yazmıştır (1. şiir). Bu ilk şiirden sonra âşığın gençlik yıllarına ait 82 şiirinin 27’sinde kendi dert ve sıkıntılarını dile getirdiği görülmektedir. Söz konusu dert ve sıkıntılar bu dünya hayatına yönelik olup aşk acısı (8, 11, 12, 27, 31, 32, 34, 38, 46, 49, 51, 66, 68.), çekilen dert ve sıkıntılar (4, 5, 19, 20, 37, 43, 55, 56, 67, 79.), karşı cinse duyulan beğeni duygusu (14.), gurbet çilesi (15.), çocukluğa özlem (23.), annesinin hastalığı (83.) gibi başlıklardan oluşmaktadır.

Âşığın şiirlerinde genellikle kendi sorunlarını dile getirdiği bu ilk dönemde zaman zaman bazı toplumsal ve dinî konular da şiirlerin yazılma sebebi olmuştur. Buna göre dünya hayatının geçiciliği (2, 9, 13, 33, 63, 64, 78.), Allah sevgisi (3, 10, 59, 62, 72, 76, 80.), tabiat sevgisi (7, 17, 53.), memleket sevgisi (41, 48, 74.), bazı peygamber ve din büyüklerine olan sevgi (18, 29, 35, 39, 40, 60, 82.), insanlığa nasihatler (16, 21, 28, 30, 42, 44, 54, 57, 69, 81.), toplumsal ve siyasi eleştiri (50, 61, 65, 75.) de âşığın kalem oynattığı konular olmuştur. Bu durum, gençlik döneminde bile âşığın bireysel konuların yanında toplumsal konularda da hassas olduğunu

ortaya koymaktadır. Âşığın gençlik döneminden sonra yazdığı/söylediği şiirlere dikkat edilecek olursa bu hassasiyetin artarak devam ettiği görülmektedir.

Âşık Poyrazoğlu'nun 20 Nisan 1985 tarihli 84. şiiri (Dağlar) onun gurbete çıkışını anlatmaktadır. Bu tarihte âşık, 34 yaşındadır. Yani bir bakıma “yolun yarısı”ndadır. Bu tarihten itibaren yani hayatının ikinci döneminde onun tecrübî bilgi ve felsefî çıkarımlar (85, 139, 141, 159, 161, 167, 177, 190, 192, 193, 196, 202, 211, 223, 240, 245, 253, 254, 260, 265, 266, 273, 285, 299, 303, 304, 310.), dinî (116, 123, 124, 125, 126, 134, 154, 156, 203, 210, 240, 246, 248, 250, 278, 289, 291, 292, 302.) ve millî konular (120, 129, 146, 147, 151, 157, 208, 215, 219, 281, 308) ile toplumsal ahlâktaki bozulmaları (127, 133, 185, 200, 205, 209, 212, 213, 232, 233, 234, 241, 242, 267, 283, 284, 294, 301, 305.) işlediği şiirlerinin sayısı artar. Tecrübî bilgi ve felsefî çıkarımları onun daha çok iki dünya mutluluğunu elde edebilmek için yapılması gerekenleri gözler önüne sermektedir. Âşık, toplumsal ahlâk yapısında meydana gelen bozulmaları ise sürekli geçmişle karşılaştırarak eleştirmekte, bu konuda herkesten bir Müslüman-Türk duruşu sergilemesini beklemektedir.

Gurbet döneminde âşığın, toplumun tüm kesimini ilgilendiren bu konuların yanında bizzat kendisiyle ilgili hususları da şiirlerinde işlediği görülmektedir. Bu bağlamda çekilen dert ve sıkıntılar (86, 110, 130, 138, 152, 159, 160, 166, 172, 174, 175, 176, 258, 272, 309.), memleket özlemi (87, 90, 171, 193, 201, 225, 226, 230, 256.), ayrılık acısı (92, 198.), doğup büyüdüğü topraklara olan sevgi (93, 271.), gurbete çıkış serüveni (94.), gurbette yaşamının getirdiği sıkıntı ve zorluklar (95, 99, 100, 112, 199, 269.), güzellere duyulan hayranlık (96, 189, 259, 293.), aşk acısı (98, 103, 106, 107, 115, 179, 190, 257, 279, 286.), çekilen maddi sıkıntılar (102.), dostlara duyulan sevgi ve bağlılık duygusu (105.), hemşehrilere sitem (108.), kendini tasvir (109, 121, 144, 148, 150, 153, 163, 239, 306.), çocukluğun güzel günlerine duyulan özlem (114.), kavuşulamayan sevgili (119, 229, 236.), tekbirlerle gömülme isteği (123.), gönülden şikâyet ve ona nasihat (125, 169, 203, 211.), felekten şikâyet (135.), vefasız sevgiliye sitem (145, 228, 244, 276.), zamanı boşa geçirmenin getirdiği hayıflanma duygusu (158, 178.), memleketin kıymetini bilememenin getirdiği üzüntü (168.), saza duyulan sevgi (182.), kızının gelin olması üzerine duyulan hüznle karışık mutluluk duygusu (186.), oğlundan ayrı kalmanın doğurduğu üzüntü (243.), Allah'a sığınma isteği (246.), gençliğin geride kalmasına

duyulan üzüntü (247.), eşe dosta duyulan muhabbet (249.), sevgili için kendini feda etme isteği (251.), değer görememenin, anlaşılamamanın verdiği üzüntü (252.), vefasız insanlara sitem (267, 305.), sevgiliye duyulan hayranlık ve ona kavuşma isteği (274.), sevgiliye kavuşamamanın verdiği acı (277.), geçmişe özlem (280.) gibi durumlar da âşığa şiirler yazdırmıştır. Bunların yanında çeşitli vesilelerle tanıştığı kimi insanların özellikleri de (142, 241, 255, 285, 288.) âşığa şiirler söyletmiştir.

Poyrazoğlu sadece kendi dert ve sıkıntıları dolayısıyla şiirler söyleyen/yazan bir âşık değildir. O, aynı zamanda başka insanların dertlerini, sıkıntılarını, acılarını da şiirlerinde dile getirmiştir. Onun şiir vadisindeki ilk döneminde yani gençlik yıllarında bir tanıdığı vurularak öldürülen oğlu için (24, 25.), kanser hastası olan yengesi için (26.), savaşlarda zarar gören insanlar için (44.), yaralanan bir turna kuşu için (52.), bir hemşehrisinin misafirlikte karşılaştığı zor durum için (54.) şiirler yazmış, başkalarının acılarına olan bu hassasiyeti gurbete çıktıktan sonra da artarak devam etmiştir. Bu ikinci dönemde üzerine kuma getirilen bir kadının duyguları (88.), o kumayı getiren adamın karısı hakkındaki şikâyetleri (89.), terör nedeniyle yaşanan acıları (113.), bir arkadaşının yaşadığı acıları ve yaşama ümidini yitirliğini (137.), bir şehit annesinin yaşadığı acıları (146.), 1992'deki Erzincan depreminde yaşanan acıları (180.), Bosna'da, Suriye'de, Irak'ta, Yemen'de, Filistin'de Müslümanların çektiği acıları (181.), İskilipli Atıf Hoca ve onun gibilerin çektikleri sıkıntıları (185.), Menzil Şeyhi Muhammed Raşit'in ölümünü (187, 188.), bir gece kondudan yükselen anne ve çocuğunun ağlama seslerini (206, 207.), Kербela şehitlerinin acılarını (210.), Alparslan Türkeş'in ölümü üzerine hissedilen acıları (214, 216, 221.), dünyada türlü acılar çekip ağlayan insanları (227.), başörtüsü nedeniyle okullara alınmayan genç kızların çektiği sıkıntıları (238.), bir yangında yanan ağaçları (242.), Amerikan bombardımanı altında inleyen Bağdat'ı ve yaşanan acıları (262, 263.), Âşık Murat Çobanoğlu'nun ölümünü (270.), bir hemşehrisinin ölümünü (275.), bir arkadaşının yaşadığı maddi ve manevi sıkıntıları (290.), baraj nedeniyle yaşadıkları köyleri sular altında kalacak olan insanların bir karınca özelindeki sıkıntıları (295.), 2011'deki Erciş depreminde yaşanan acıları (296, 297.), kocasından sürekli olarak fiziksel şiddet gören bir kadının çektiği acı ve hissettiği duyguları (298.), ülkemizdeki terör olayları ve Suriye'deki iç savaş yüzünden çekilen acıları da âşığın üretimini tetikleyen unsurlardandır. Görüldüğü

gibi bir şiirin üretilmesi için acı, dert ve sıkıntıların mutlaka üreten tarafından yaşanması gerekmemektedir. Başkalarının acısı, derdi de âşığı bu acıya, derde ortak edebilmekte ve şiirler üretmesini sağlamaktadır.

Bunların yanında Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun millî konularda her geçen gün daha hassas bir yapıya büründüğü görülmektedir. Poyrazoğlu, özellikle otuz beşli yaşlarından sonra millî meselelere daha da önem vermeye ve onları şiirlerinde dile getirmeye başlamıştır. Bu çerçevede âşık, ülkemizde 1980 darbesinden önceki o karışık dönemin bitmesi için gençlere öğütler verir (28.), Güneydoğu'da yaşanan terör olaylarının bitmesini, silahların susmasını, bebeklerin öksüz kalmamasını, annelerin ağlamamasını ister (113, 310.). O aynı zamanda Türklüğüyle onur ve gurur duyar (120.), ona göre bu topraklarda yaşayan herkes kardeştir ve arada ayrı gayrı olmamalıdır (129, 208.). Âşık, millî ve manevi değerlerine samimiyetle bağlıdır, canı pahasına da olsa vatanına, bayrağına, ezanına dil uzattırmayacaktır (147.). O, bu vatanın her bir karış toprağına vurgundur ve hep beraber barış ve kardeşlik içerisinde yaşamayı düşlemektedir (151, 157.). Bu konuda da özellikle gençlere öğütler verir (164.). Bu toprakları alıp bize hediye eden cetleri de unutmaz (204.). Baba ocağı, asker ocağı ve Ülkü Ocağı'nın bu vatani ayakta tutan önemli değerler olduğunu düşünür (219.). Etrafını saran fitne ve şerden Anadolu'yu korunması için Allah'a dualar eder (264.); çünkü onun için dünyanın gözbebeğı olan Anadolu toprakları kutsaldır ve âşık onsuz yaşayamayacağını düşünür (308.).

Görüldüğü gibi Âşık Ahmet Poyrazoğlu önce kendi acı, dert ve sıkıntıları nedeniyle şiirler yazmış/söylemiş, daha sonra da başkalarının acı ve dertleri âşığın şiir üretimini tetiklemiştir. Âşığın özellikle otuz beşli yaşlardan sonra giderek millî ve toplumsal meselelerde daha sık kalem oynattığı görülmektedir.

Şiirlerden ve âşığın onları nasıl yazdığı konusunda verdiği bilgilerden yola çıkarak Poyrazoğlu'nu şiir üretme hususunda yaşadığı, duyduğu veya şahit olduğu kimi olay veya durumların, geçmişle yaşanan zaman arasındaki karşılaştırmaların, tanıdığı bazı insanlar ve onların yaşadıklarının harekete geçirdiği tespitini yapmak mümkündür. Bu durum aynı zamanda âşığın şiirlerini görerek, hissederek, yaşayarak ve duyarak ürettiği anlamına da gelmektedir.

Âşığı şiir yazmaya/söylemeye iten sebeplere nazire konusunu da eklemek gerekmektedir. Zira âşığın yedi şiirini başka âşıklara, şairlere ya da şarkı sözlerine

nazire olarak söylediği görülmektedir. Buna göre Poyrazoğlu, Ercişli Emrah'ın (8.), Bayburtlu İrşadi'nin (39.), Seyrani'nin (49.), Maraşlı Âşık Hüdaî'nin (112.) ve Âşık Veysel'in (261.) birer şiirine nazire söylemiştir. Bunların yanında Poyrazoğlu'nun o günlerde meşhur olan “*Türkülerle Gömün Beni*” türküsüne (123.) ve “*Var ya*” nakaratlı pop şarkısına (278.) da nazireler söylediği görülmektedir. Burada Âşık Poyrazoğlu'nun bu iki şarkı sözüne nazireden ziyade reddiye söylemesi dikkat çekicidir. Zira âşık, bu iki şiirinde o şarkı sözlerinin ifade ettiği duygu ve düşünce dünyasını eleştirip yaşam tarzını reddeden bir anlayışı ortaya koymaktadır. Bunlar da âşığı, şiir yazma/söyleme konusunda harekete geçiren sebepler arasında sayılmalıdır.

Poyrazoğlu'nu yazmaya/söylemeye iten bir başka sebep de kendisinden ısmarlama yoluyla şiir istenmesidir. Âşığın yedi şiirini (26, 35, 88, 161, 255, 288, 298.) başkalarından gelen istek üzerine ürettiği, bunlardan beşini (35, 88, 255, 288, 298.) ise irticalen söylediği görülmektedir. Âşık, bir şiirinde (26.) hasta yatağındaki yengesinin çektiği acıları, bir şiirinde (35.) Mustafa isimli bir kişinin adının anlamını, bir diğesinde (88.) kocası tarafından terkedilen ve üzerine kuma getirilen bir bayanın duygularını, ikisinde (255 ve 288.) bir program sırasında yanına gelen bayanların güzelliklerini, bir başkasında (298.) ise eşinden eziyet gören bir bayanın duygularını kendi istekleri üzerine şiirleştirmiştir. Bunun yanında âşık, bir şiirinde (161.) de Kültür Bakanlığı tarafından açılan israf konulu bir yarışma nedeniyle duygularını kâğıda dökmüştür.

Poyrazoğlu'nun tanıdığı ya da tanımadığı kimselerin istekleriyle genellikle irticalen şiir söylemesi dikkat çekicidir. Bu durum, âşığın şiir üretme konusunda zorlanmadığını, kendisinden şiir isteyenlerin psikolojik durumlarını çok kısa bir süre içinde anlayabildiğini ve onlarla duygudaşlık kurabildiğini göstermektedir. Bunun yanında onu tanıyanların Poyrazoğlu'nun âşıklık gücüne olan güvenini ve sanatına olan beğenisini de ortaya koymaktadır. Zira ısmarlama şiir isteyenler Poyrazoğlu'nun bu konuda başarılı olacağına inandıkları ve onun tarzını beğendikleri için ondan ısmarlama şiir istemiş olmalıdırlar.

Âşığa şiirlerini duyguların mı yoksa fikirlerin mi yazdırdığı/söylettiği konusunda yapılan incelemede ise şiirlerin ekseriyetle duyguların etkisiyle yazıldığı/söylendiği sonucuna ulaşılmaktadır. Çalışmanın “Ekler” kısmındaki 2. tablonun soldan ikinci sütununda da gösterildiği üzere 310 şiirin 198'i yani % 63,8'i

ağırlıklı olarak duygular tarafından, duyguların tetiklemesiyle yazılmıştır. Bu veri, Ahmet Poyrazoğlu'nun duygu yönü ağır basan bir kişiliğe sahip olduğunun göstergesidir.

Burada bir başka husus daha dikkatleri çekmektedir. Âşığın 25 yaşına kadarki ilk gençlik yıllarına ait ilk 20 şiirde duyguların tetiklemesiyle yazılan/söylenen şiir sayısı 17'dir. Bu da demek oluyor ki, âşığın ilk gençlik yıllarına ait şiirlerinin % 85'i duyguların, % 15'i de düşüncelerin tetiklemesiyle vücut bulmuştur.

Âşığın 25-34 yaşları arasında yani gençlik yıllarında yazdığı/söylediği -21. şiirden 83. şiire kadar- 63 şiirde duyguların tetiklemesiyle yazılan/söylenen şiir sayısı 38'dir. Bu da demek oluyor ki, âşığın gençlik yıllarına ait şiirlerinin % 60,3'ü duyguların, % 39,7'si de fikirlerin tetiklemesiyle vücut bulmuştur.

Âşık Poyrazoğlu'nun 34 yaşından sonra -84. şiirden itibaren- yazdığı/söylediği 227 şiirde ise 133 şiirin duyguların etkisiyle ortaya çıktığı görülmektedir. Bu da bu dönemdeki şiirlerin % 58,5'inin duyguların etkisiyle yazıldığını ortaya koymaktadır. Görüldüğü gibi otuz dört yaşından sonra Âşık Poyrazoğlu'nun duygularının etkisi kısmen azalmış, buna karşın düşüncelerinin etkisi artmıştır. Bu dönemdeki şiirlerin % 41,5'inin düşüncelerin etkisiyle yazıldığı/söylendiği görülmektedir. Bu tabloda düşünceler yönünde tedricî bir artış söz konusuken yine de duyguların ağır basmasının bir nedeni âşığın 34 yaşında gurbete çıkması ve burada yaşadığı sıkıntı ve zorlukların kendisini duygusal bir yapıya büründürmesinden kaynaklandığı şeklinde bir yorumlanabilir.

Şiirlerin üretiminde Poyrazoğlu'nu olay, durum ve insan etmenlerinden en çok hangisinin harekete geçirdiği konusuna gelince âşığa şiir yazması için 310 şiirin 189'unda (% 60,9) durumlar, 73'ünde (%23,5) insanlar, 48'inde de (% 15,4) olaylar harekete geçirmiştir. Bu oranlar âşığın çok dikkatli bir gözlemci olduğunu ve gözlemediği durumları sanatçı duyarlılığıyla yeniden işlediğini ortaya koymaktadır. Zira durumlar, olay ve insan etmenlerine göre daha zor fark edilmektedir.

Ona şiir yazdıran/söylenen sözü edilen etmenlerin 117'si (5, 8, 11, 12, 15, 19, 20, 21, 23, 27, 31, 32, 33, 36, 37, 38, 43, 45, 49, 51, 55, 56, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 76, 79, 84, 86, 87, 90, 91, 92, 94, 95, 96, 99, 100, 102, 103, 104, 105, 106, 108, 109, 112, 114, 115, 119, 121, 125, 130, 135, 138, 144, 145, 149, 150, 152, 158, 159, 160, 163, 166, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 178, 179, 189, 190, 191, 196, 198,

199, 228, 229, 230, 236, 237, 239, 240, 243, 244, 247, 249, 251, 252, 255, 256, 257, 258, 266, 267, 269, 271, 272, 274, 276, 277, 279, 286, 287, 290, 298, 305, 306, 309. şiiirler) doğrudan âşîğın kendisiyle ilgilidir. 69 şiiir (1, 4, 6, 14, 18, 22, 24, 25, 26, 35, 47, 52, 53, 58, 73, 77, 83, 88, 89, 98, 107, 110, 131, 140, 142, 143, 146, 162, 167, 182, 184, 186, 187, 188, 200, 204, 206, 207, 209, 214, 215, 216, 217, 218, 220, 221, 224, 227, 238, 241, 245, 259, 261, 262, 263, 270, 273, 275, 281, 282, 283, 284, 285, 288, 291, 292, 293, 295, 299. şiiirler) başka birey ya da varlıklarla; 63 şiiir (2, 9, 16, 28, 30, 34, 42, 44, 46, 50, 54, 57, 61, 75, 81, 101, 113, 117, 118, 126, 127, 132, 133, 136, 137, 139, 141, 155, 161, 164, 177, 180, 181, 183, 185, 192, 193, 202, 205, 211, 212, 213, 219, 222, 223, 231, 232, 233, 234, 235, 242, 253, 260, 265, 268, 280, 294, 297, 300, 301, 303, 304, 307. şiiirler) insanî ve toplumsal değerlerle; 35 şiiir (3, 10, 13, 29, 39, 40, 59, 60, 62, 63, 64, 72, 78, 80, 82, 85, 111, 116, 123, 124, 134, 148, 153, 154, 156, 165, 203, 210, 246, 248, 250, 254, 278, 289, 302. şiiirler) dinî duygu, düşünce ve değerlerle; 17 şiiir (7, 17, 41, 48, 74, 93, 97, 122, 128, 168, 194, 195, 197, 201, 225, 226, 296. şiiirler) yaşadığı yöreyle; 9 şiiir (120, 129, 147, 151, 157, 208, 264, 308, 310. şiiirler) ise millî duygu, düşünce ve değerlerle ilgilidir. Şiiirlerin büyük çoğunluğunun âşîğın bizzat kendisiyle ilgili olmayan konular dolayısıyla yazılmış/söylenmiş olması onun kendisinden ziyade toplumsal meseleleri önemseddiği anlamına gelmektedir.

4.1.2. Üretim Kronolojisi ve Miktarı

Âşık Ahmet Poyrazoğlu hakkında bir monografi çalışması yapmaya başladığımızda kendisi tarafından değerlendirilmesi için 11 Temmuz 2011’de 275 şiiir verilmişti. Ancak yapılan bir araştırmayla daha önce yazılan 17 şiiirin (77, 116, 161, 181, 187, 188, 202, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 271, 272.) tarafımıza verilmediği saptanmıştır.¹⁹ Buna göre bu çalışmanın başladığı tarihte âşîğın 292 şiiiri bulunmaktaydı. Çalışmanın başladığı tarihten bu güne kadar âşık, 18 yeni şiiir daha kaleme almıştır.

Âşîğın ilk şiiirini 1967’de yazdığı düşünülecek olursa o yıldan bu güne kadar yılda yaklaşık 7 şiiir üretmiş demektir. Eldeki verilere göre âşîğın üretimi 1967’de 16

¹⁹ Verilmeyişin gerekçeleri hakkında “4.1.3. Üretimde Tekâmül Süreci” başlığına bakılabilir.

yaşındayken başlamış ve zaman zaman verilen kimi aralıklarla 46 yıl boyunca devam etmiş ve hâlen de devam etmektedir.

1. tablonun en sağdaki sütununda da görüleceği üzere başlarda yılda bir veya birkaç şiir yazan âşık, giderek sayıyı artırmıştır. Poyrazoğlu, 1967'den 1976'nın ortasına -25 yaşına- kadar 20 şiirin altına imza atmıştır. Bu süre zarfında 1968, 1969, 1971 ve 1972 yıllarında herhangi bir şiir yazmamıştır. Buna göre âşık, yılda ortalama 4 şiir yazmıştır. Üretim azlığı, yaştan kaynaklanan tecrübe ve bilgi birikimi eksikliğinden ileri geliyor olsa gerektir.

Âşık, 1976'nın ortalarından 1985'in ortalarına –gurbete çıkış tarihi- yani 34 yaşına kadar 64 şiir yazmıştır. Bu dönemde âşığın şiir yazmadığı bir yıl olmamıştır. Buna göre âşık, bu 9 yıllık ikinci dönemde yılda ortalama 7 şiir yazmıştır. Bu dönemde şiir üretimindeki artışta âşığın âşıklık sanatında ustalaşıp çevre il ve ilçelerde çeşitli programlara katılması, 1980 darbesi öncesi ülkenin içinde bulunduğu karışık durum, çevresindeki insanların çektiği acı ve ıstıraplar, dinî konulardaki hassasiyet ve âşığın çektiği aşk acılarının payı olsa gerektir.

Gençlik yıllarından sonra âşık, 1985'ten 2012'nin sonuna kadar 226 şiir daha yazmış/söylemiştir. Bu 27 yıllık süreçte şiir üretmediği hiçbir yıl olmamıştır. Buna göre âşık, orta yaş döneminde yılda 8'den fazla şiir yazmış/söylemiş demektir. Bu da âşığın üretim hızının çok belirgin olmasa da bir miktar daha arttığının göstergesidir. Ancak bu dönemde âşığın şiir üretim hızında aralıklarla keskin iniş ve çıkışlar gözlemlenmektedir. Örneğin 1986, 1990 ve 1991'de ortalama üretim hızının iki katından da fazla bir üretim söz konusuysen 1992, 1993 ve 1994 yıllarında ortalama üretim hızının yarısı kadar bir üretim söz konusudur. Yani bir başka deyişle âşık, 1992, 1993 ve 1994 yıllarında üretim hızında bir duraklama yaşamıştır.

Âşığın 1986'daki üretim hızındaki artış onun gurbetteki ilk yılı olmasına bağlanabilir. Zira bu yıldaki şiirlere bakılacak olursa 17 şiirin 11'inin memleket sevgisi ve özlemi (90, 92, 93, 94, 95, 97, 99, 100.), gurbette çekilen ekonomik sıkıntılar (101, 102.) ve hemşehrileri görmenin verdiği sevinci (105.) anlattığı görülecektir. 1990 ve 1991 yıllarında da âşığın duygusal anlamda bir yoğunluk yaşadığı görülmektedir. Bu dönemdeki şiirlere bakılacak olursa onun daha çok ölümün yaklaşması ve kaçınılmaz bir son oluşu, boşa geçirilen ömre hayıflanma, memleket özlemi, gurbetin getirdiği sıkıntı ve zorluklar gibi bireysel konuların

yanında Allah ve Peygamber sevgisi, teröre karşı birlik, beraberlik mesajları ve vatan, millet sevgisi gibi dinî ve millî konularda yoğunlaştığı görülmektedir.

1992, 1993 ve 1994 yıllarında ise üretim hızındaki duraklamanın sebeplerinden birisi âşığın bu dönemde yürüttüğü kaset çalışmaları olabilir. Zira 1992’de “*Sevgide 21. Yüzyıl*”, 1993’te “*Şeyh Muhammed Raşit’in Ardından*” ve yine aynı yıl “*Şafak Vakti*” adlı kasetlerini çıkartan âşık, bu yoğun çalışma temposu içerisinde –ki bu yıllarda âşık, bir yandan da öğretmenliğe devam etmektedir- şiir üretimi için gerekli boşluğu yakalayamamış olmalıdır.

Bu duraklama döneminin ardından yine ortalama üretim hızını yakalayan Poyrazoğlu, 1998’de tekrar ortalamanın iki katına yakın bir hızla şiir üretmiştir. 2001 yılından 2009 yılına kadarsa ortalama üretim hızının oldukça altında bir üretim söz konusudur. Üretim hızının 2000’li yıllarda bu kadar düşmüş olması âşığın sürekli devam eden yoğun konser trafiğine ve televizyon programlarına bağlanabilir. Âşığın, konser ve program yoğunluğu ile seyahatlere bağlı olarak şiir üretimi için gerekli olan boşluğu bulması ve o odaklanmayı yakalaması pek mümkün olmasa gerektir. Bunun yanında bu duruma âşık açısından bir de olumlu pencereden bakılmalıdır; çünkü kendisine olan bu talep onun şiirlerinin sözlü, yazılı ve elektronik kültür ortamlarındaki tüketiminden ve beğenilmesinden kaynaklanmaktadır. Bu da âşık için olumlu bir puan ve özgüven kaynağıdır.

Bütün bu bilgilerden Ahmet Poyrazoğlu’nun, hayat serüveni ile paralel, duygusal ve zihinsel gelişmişlik düzeyiyle ilişkili bir üretim kronolojisine sahip olduğu söylenebilir.

4.1.3. Üretimde Tekâmül Süreci

Yukarıda anlatılmaya çalışılan şiirlerin üretim kronolojisi aslında Poyrazoğlu’nun nasıl bir tekâmül süreci geçirdiği konusunda önemli veriler sunmaktadır. Üretimdeki duraksama ve artışlar bir anlamda âşığın sanatının geçirmiş olduğu tekâmülün göstergesidir. Buna göre üretim kronolojisi ve bunları belirleyen etmenleri dikkate alarak Âşık Poyrazoğlu’nun üretimdeki tekâmül sürecini dört dönemde incelemek mümkündür:

1. Dönem (İlk Gençlik Yılları): Bu dönem âşığın ilk şiirinden 25 yaşına kadar olan süreyi kapsamaktadır. Toplamda 20 şiirin üretildiği anlaşılan bu dönemde üretimin oldukça az olmasına rağmen şiirlerin konularında çeşitlilik söz konusudur. Şiirlerden

dördü tecrübî bilgiler ve felsefî çıkarımlar (2, 9, 13, 16.), ikisi Allah sevgisi (3, 10.), ikisi tabiat sevgisi (7, 17.), birisi bir din büyüğüne olan sevgi (18.), birisi de iki köylü kızının güzellikleri (6.) dolayısıyla yazılmıştır. Geriye kalan 10 şiir ise felekten ve vefasız sevgiliden şikâyet, gurbette çekilen sıkıntılar, hayatın getirdiği zorluk ve sıkıntılar ve karşı cinse duyulan hayranlık ile ilgilidir.

Bu dönemde âşığın 16 şiirinde döner ayak, 4 şiirinde de tek ayak kullandığı, döner ayaklı şiirlerin birinin de çift kafiyeli olduğu görülmektedir. Dize ve kelime tekrarlarının oldukça az olduğu bu dönem şiirleri, ahenk açısından incelendiğinde toplam 68 birimde 25 tam uyak, 18 yarım uyak, 16 zengin uyak ve 2 tane de tunç uyak kullanıldığı, 7 birimde de uyak kullanılmadığı görülmektedir. Bu kafiyelerin çoğunlukla -40 birimde- kafiye yapmanın nispeten daha zor olduğu isim soylu kelimelerle yapılması dikkat çekicidir. Görüldüğü kadarıyla Âşık Poyrazoğlu, şiir vadisindeki bu ilk döneminde acemi bir âşık için oldukça başarılıdır. Âşığın bu başarısı yetiştiği aile ortamıyla yakından ilgili olmalıdır.²⁰ Âşıklık yeteneği olan yakın çevre ve âşıklarla sürekli haşır neşir olma durumu Poyrazoğlu'nu teknik anlamda âşıklığa hazırlamış olmalıdır.

2. Dönem (Gençlik Yılları): Bu dönem 1976'da başlayıp âşığın gurbete çıktığı tarih olan 20 Nisan 1985'e yani âşığın 34 yaşına kadar uzanmaktadır. Bu dönemde şiir üretimi gözle görülür bir şekilde artmıştır. 9 yıl süren bu ikinci dönemde 63 şiir yazılmış/söylenmiştir. Bu dönem şiirlerinin 13'ü (21, 23, 27, 43, 49, 51, 55, 56, 66, 67, 68, 76, 79.) âşığın kendisiyle; 12'si (24, 25, 26, 30, 32, 33, 37, 38, 52, 73, 77, 83.) başka birey ya da varlıklarla; 12'si (29, 35, 39, 40, 59, 60, 62, 63, 64, 72, 80, 82.) dinî duygu ve düşüncelerle; 8'i (31, 45, 46, 58, 69, 70, 71, 78.) beşerî konularla; 8'i (34, 36, 42, 47, 54, 57, 65, 81.) tecrübî bilgilerle; 5'i (28, 44, 50, 61, 75.) toplumsal ve ahlâkî konularla; 3'ü (41, 48, 74.) memleketi ve çevresinin sevgisiyle; 1'i (53.) tabiat sevgisiyle ve 1'i (22.) memleketinin değerleriyle ilgilidir. Bu dağılımdan anlaşıldığı kadarıyla âşık, bu dönemde bireysel konuların yanında dinî duygu ve düşüncelere de eğilmiş, bunun yanında dikkatini çevresine de yönelterek başkalarının yaşadıkları ve acılarının yanı sıra alıcılarını toplumsal meselelere daha fazla açar olmuştur.

²⁰ Âşığın yetiştiği aile ortamı konusunda çalışmanın birinci bölümündeki "1.1.2. Doğumu, Çocukluğu ve Yetiştirdiği Ortam" başlığına bakılabilir.

Bu döneme ait şiirlerde duyguların, ağırlığını birinci döneme nazaran kısmen daha az hissettirdiği, onun yerine mantığın sesinin duyulmaya başlandığı, dünya mutluluğunun yanı sıra ahiret yurdunun da ciddi bir şekilde düşünüldüğü gözlemlenmektedir.

Bu dönemde âşık, birinci dönemde olduğu gibi kendine has bir üslupla şiirlerini üretmeye devam etmiştir. Bunun yanında âşığın teknik anlamda ilerlemeler kaydettiği, döner ayaklı şiirlerin yanında çift kafiyeli şiirlerin sayısını da artırmaya başladığı görülmekte, tam ve zengin kafiyelerin yarım kafiyelere nazaran daha fazla olduğu göze çarpmaktadır.

3. Dönem (Orta Yaş Yılları): Bu dönem 1985'te başlayıp 2011'e kadar devam eden dönemdir. Üretim miktarının artarak devam ettiği bu dönemde 207 şiir üretilmiştir. Bu dönem şiirlerine bakıldığında 81 şiir (84, 86, 87, 90, 91, 92, 94, 95, 96, 98, 99, 100, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 112, 114, 115, 119, 121, 125, 130, 135, 138, 143, 144, 145, 149, 150, 152, 153, 158, 159, 160, 166, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 178, 179, 182, 189, 190, 191, 198, 199, 211, 224, 228, 229, 230, 236, 239, 243, 244, 247, 251, 252, 257, 258, 267, 269, 271, 272, 274, 276, 277, 279, 280, 286.) âşığın kendi beniyile; 34 şiir (88, 89, 127, 131, 132, 137, 140, 142, 186, 187, 188, 204, 206, 207, 209, 214, 215, 216, 217, 218, 220, 221, 241, 245, 249, 255, 259, 270, 273, 275, 282, 285, 288, 290.) başkalarıyla; 25 şiir (85, 139, 141, 154, 155, 167, 177, 193, 196, 201, 202, 222, 223, 227, 231, 232, 237, 240, 242, 248, 253, 254, 260, 265, 266.) tecrübî bilgi ve felsefî çıkarımlarla; 20 şiir (101, 113, 117, 118, 133, 136, 161, 162, 164, 180, 183, 192, 200, 212, 213, 233, 234, 283, 284, 287.) toplumsal ve ahlâkî konularla; 16 şiir (111, 116, 123, 124, 126, 134, 148, 156, 163, 165, 203, 210, 246, 250, 278, 289.) dinî duygu ve düşüncelerle; 12 şiir (93, 97, 122, 128, 168, 184, 194, 195, 197, 225, 226, 256.) memleket ve tabiat sevgisiyle; 10 şiir (181, 185, 205, 235, 238, 261, 262, 263, 264, 268.) iç ve dış siyasetle; 9 şiir (120, 129, 146, 147, 151, 157, 208, 219, 281.) millî ve manevi değerlerle ilgilidir.

Görüldüğü gibi bu dönemde âşık, en çok bireysel konularda kalem oynatmıştır. Bu da bu dönemin başında âşığın ailesiyle birlikte gurbete -İstanbul'a- gitmesiyle ilgilidir. Çünkü bu dönemdeki bireysel konuların işlendiği şiirlere bakıldığında en çok gurbetin getirdiği maddi ve manevi sıkıntılar ile memleket özlemi dikkatleri çekmektedir.

Bu dönem şiirlerinde dikkati çeken bir başka husus ise âşığın kendi beninin dışında başkalarını da görüp gözetmesi ve onların yaşadıkları ve durumlarıyla ilgili üretimi artırmasıdır. Bu, onun zamanla çevresine ve diğer insanlara daha da dikkatle bakan bir âşik durumuna geldiğinin göstergesidir.

Bu dönemde âşik, aynı zamanda olgunluk yıllarını yaşadığı için tecrübî bilgi ve felsefî çıkarımlarla ilgili şiirlerinin sayısını da artırmıştır. Gurbet elde, zor şartlarda yaşamaya alışan âşik, İstanbul gibi büyük bir şehirde bulunmanın getirdiği tecrübesini de şiirlerine aktarmıştır. O, artık insanlara ve olaylara daha geniş bir perspektiften, hâkim bir noktadan bakabilmektedir.

Orta yaş yılları âşığa aynı zamanda dünya hayatına dinî bir pencereden bakma tecrübesini de kazandırmıştır. Zira o, artık baktığı her noktada Allah'ın izini daha net görebilmektedir. Bunun yanında çevresindeki ölümlerin farkına varabilmekte, bütün yaratılanların da aynı akıbete uğrayacağını hatırlayarak öbür dünya için hazırlık yapması için hem kendi gönlüne hem de başkalarına nasihatler etmektedir.

Bu dönemde âşığın üzerinde durduğu konulardan biri de toplumsal meselelerdir. Özellikle ahlâkî noktalardaki bozulmalar ve yanlışlıklar üzerinde duran Poyrazoğlu'nun bu durumları oldukça sert bir üslupla eleştirdiği görülmektedir.

4. Dönem (Yaşlılık Yılları): 2011'de yani âşığın 60 yaşında başlayıp hâlen devam eden dönemdir. Bu dönemde 20 şiir üretilmiştir. Bu dönem şiirlerine bakıldığında 5 şiirin (294, 296, 297, 299, 300.) toplumsal ve ahlâkî konularla; 5'inin (301, 303, 304, 307, 310.) tecrübî bilgi, felsefî çıkarımlarla; 4'ünün (293, 305, 306, 309.) âşığın kendi beniyile; 3 şiirin (291, 295, 298.) başkalarıyla; 2'sinin (292, 302.) dinî duygu ve düşüncelerle; 1 şiirin ise (308.) millî ve manevi değerlerle ilgili olduğu görülmektedir.

Bütün bu bilgilerden anlaşılmaktadır ki Poyrazoğlu, zaman içinde kendi beninden bize, kişiselden toplumsala, somuttan soyuta, duygudan mantığa, beşerîden ilahiye doğru giden bir gelişim seyri göstermiştir. Gün geçtikçe hayat tecrübesi kazanan âşığın bu tecrübesini felsefî düşüncelerle yoğurarak toplumsal, ahlâkî, dinî ve millî konularda şiirlerine yansıttığı görülmektedir. Âşığın, muhtevadaki bu gelişim sürecinin yanında şiir tekniği açısından da yıllar geçtikçe önemli mesafeler kat ettiğini belirtmek gerekir.

4.2 TÜKETİM BAĞLAMI

Kültürel unsurlar çeşitli ihtiyaçları karşılması amacıyla toplum tarafından üretilirken yine kendisini üreten toplum tarafından da tüketilir. Bu unsurların üretim miktarları onların tüketim miktar ve hızlarıyla doğru orantılıdır. Yani herhangi bir kültürel unsurun tüketimi onun toplum içindeki işleviyle birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Bir kültür unsuru zamanla eski işlevini yitirince toplum tarafından onun üretimi de bitirilecektir. Burada ticarî ürünlerde olduğu gibi bir arz-talep dengesi söz konusudur.

Âşık Poyrazoğlu'nun ürettiği 310 şiire işte bu açıdan bakıldığında onun şiirlerinin toplumsal açıdan belirli işlevler gördüğü, belli çevrelerde ve çeşitli oranlarda tüketildiği, bunun sonucunda da hâlen üreilmeye devam ettiği söylenebilir. İşte bu tüketim ortamı, miktarı ve hızı ile ilgili bilgiler hem onu üreten âşığın hem de eserlerin tüketicisi konumundaki toplumun daha iyi ve doğru anlaşılması noktasında önemli verileri içermektedir.

4.2.1. Sözlü Kültür Ortamında Tüketim

4.2.1.1. Aile ve Akraba Çevresinde Tüketim

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinin tüketimi ilk olarak sözlü kültür ortamlarında gerçekleşmiştir. İletişimin yüz yüze olduğu sözlü kültür ortamında âşık, daha önce yazıp ezberlediği şiirlerini önce aile ve akraba çevresinde yeri geldikçe okumaktadır: “Şiirimi anama, babama götürdüm. Onlara da okudum. Onlar önce bu şiiri benim yazdığımı inanmadılar. Sonra da benim yazdığımı anlayıp beni tebrik ettiler.” (1.). “Bu şiirim çok beğenildi ve birçok yerde benden istenir.” (5.). “Şiirimi bitirince herkes çok beğendiğini söylemişti.” (10). “Şiirimi herkes pür dikkat dinlemişti ve bitince de beni tebrik etmişlerdi.” (15.). “Eserimi orada doğaçlama okuyunca herkes çok beğenmişti.” (22.). “Şimdi aile ortamında zaman zaman okurum. Ben okuyunca akrabalarım yengemi düşünüp ağlarlar.” (26.). “İçimden gelen o duygularla bu şiirimi makamla doğaçlama olarak okudum. Ben şiirimi okurken ağlayanlar olmuştu.” (36.). “Zaman zaman aile ortamında okuduğum ve çok

beğenilen bir şiirimdir.” (40.). (Benzer ifadeler için bkz. 60, 83, 88, 114, 116, 124, 137, 146, 186, 187, 190, 250, 255, 269. şiirlerin yazılış öyküleri).

4.2.1.1. Dost ve Arkadaş Meclislerinde Tüketim

Poyrazoğlu'nun şiirlerinin tüketimi, âşıklık geleneğindeki yeteneği ve gücündeki gelişimine bağlı olarak aile ve akraba çevresinden yavaş yavaş dost ve arkadaş çevresine taşınmıştır. Âşığın şiirlerinin dost ve arkadaş çevresindeki tüketiminin daha çok âşık kahvelerinde olduğu anlaşılmaktadır. Ahmet Poyrazoğlu'nun bu meclislerde kendisini dinleyen âşık arkadaşlarından yani bu sahanın ustalarından aldığı olumlu dönüşler yaşayan gelenek içinde de beğenildiği ve onaylandığı anlamını taşımaktadır: *“İlk okuduğumda herkes çok beğenip alkışlamıştı.”* (3). *“Bu şiirimle gücüm yettiğince Allah Teâlâ'yı anlatmaya çalıştım. Şiirimi bitirince herkes çok beğendiğini söylemişti.”* (10.). *“Şiirimi herkes pür dikkat dinlemişti ve bitince de beni tebrik etmişlerdi.”* (15.). *“Bu şiirimi arkadaş ortamlarında zaman zaman okurum. Çok beğenilen bir şiirimdir.”* (20.). *“Eserimi orada doğaçlama okuyunca herkes çok beğenmişti.”* (22.). *“Bu şiirimle âşıkların hâlet-i ruhiyesini anlatmaya çalışmıştım. Şiirimi bitirince herkes çok beğendiğini belirtmişti.”* (31). *“Eserimi okuduktan sonra herkes çok beğendi ve orada benim için para topladılar.”* (32.). *“Bu konuşmalar üzerine de bu şiirimi doğaçlama olarak söyledim. O kişi de bana şiirimi çok beğendiğini söylemişti.”* (34.). *“Böylece bu şiirimi söyledim. Şiirim bitince orada oturanlar beni alkışlamışlardı.”* (35.). *“Bu şiirimi oradaki dost meclisinde Adilceviz'a bir güzelleme olarak söylemiştim.”* (41.). *“Ben de bu konudaki maharetimi sergilemek için bu şiirimi bir arkadaş ortamında irticalen söyledim. Dinleyenler beni yürekte tebrik ettiklerini belirttiler.”* (53.). (Benzer ifadeler için bkz. 42, 48, 53, 54, 59, 92, 94, 105, 106, 109, 112, 143, 148, 150, 153, 162, 163, 171, 176, 182, 211, 224, 227, 249, 275, 286, 288, 290, 295, 298, 301, 306. şiirlerin yazılış öyküleri).

4.2.1.3. Özel Gün ve Programlarda Tüketim

Ahmet Poyrazoğlu'nun aile ve akraba çevresi ile dost ve arkadaş meclislerinde sergilediği bu icralar ve topladığı beğeniler onun her geçen gün biraz daha genişleyen bir çevre içerisinde âşık olarak tanınmasını sağlamış ve bu da sayısı gittikçe artan topluluklar karşısında şiirlerini seslendirmesine imkân tanımıştır.

Poyrazoğlu bu kapsamda, bir Öğretmenler Günü programında (4.), belediyelerin düzenlediği halk konserlerinde (56, 61, 63, 67, 69, 72, 74, 78, 83, 86, 88, 89, 95, 97, 100, 101, 107, 108, 110, 111, 113, 123, 129, 137, 146, 147, 151, 157, 164, 170, 172, 180, 181, 183, 212, 232, 233, 277, 281, 283, 284, 292, 294, 307, 308.), Dünya Kadınlar Günü'yle ilgili bir programda (58.), festivallerde (73, 75, 93, 108, 122, 128.), şiir yarışmalarında (77.), Kutlu Doğum Haftası'yla ilgili bir programda (80, 82, 134.), dernek gecelerinde (84, 87, 93, 99, 114, 168, 172.), Erciş Radyosu'nda bir programda (90, 130.), Van İl Jandarma Komutanlığında düzenlenen bir konserde (120.), Milliyetçi Hareket Partisi'nin düzenlediği bir mitingde (136.), Polis Haftası'nda düzenlenen bir gecede (140.), bir Yunus Emre'yi Anma Programı'nda (141.), İstanbul'da bir köprü açılış programında (142.), Fazilet Partisi'nin İstanbul'da düzenlediği bir mitingde (144.), Kültür Bakanlığı tarafından 1991 yılında Ankara'da düzenlenen Halk Şairleri Arası İsrافی Önleme, Tasarrufa Çağrı Şiir Yarışması'nda (161.), 1998'de İstanbul'da düzenlenen Fetih Gecesi'nde (204.), 1998'de Konya Âşıklar Bayramı'nda (222, 223.), Fatih Belediyesinin düzenlediği sahur programında (238.), 8. Tarsus Âşıklar Şöleni'nde (277.), İstanbul'da Âşıklar Kurultayında (281.) ve Ehl-i Beyt Derneğinin açılışında (289.) şiirlerini seslendirmiştir.

Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinin özel gün ve programlardaki tüketimi bunlarla sınırlı değildir. Âşığın kendisinden, çeşitli basılı yayımlar ile internet sayfalarından Poyrazoğlu'nun katıldığı programların bir kısmı²¹ tarafımızdan tespit edilmiş; ancak âşık, bu programlarda hangi şiirlerini okuduğuna dair sorduğumuz sorulara “*Birçok şiirimi okudum, hangisini hatırlayıp sayayım?*” diyerek cevap vermemiştir. Dolayısıyla bu programlarda hangi şiirlerini okuduğuna dair bir bilgi verilememektedir; ancak bu programların bilinmesinin bile şiirlerin tüketimi konusunda söyleyeceği çok şey vardır, fikrinden hareketle programlar şu şekilde sıralanabilir:

Silifke Belediyesi Âşıklar Şöleni, Silifke-1979

Atatürk Üniversitesi Âşıklar Şöleni, Erzurum-1981

Âşıklar Şöleni, Ağrı-1982

Atatürk Üniversitesi Âşıklar Şöleni, Erzurum-1983

²¹ “bir kısmı” diyoruz, çünkü âşığın katıldığı fakat bizim ulaşamadığımız başka programlar da olabilir, listedeki boş geçen yıllara bakıldığında da olma ihtimalinin yüksek olduğu görülecektir.

- Ercişli Âşık Emrah Şöleni, Erciş-1984
- Âşıklar Bayramı, Konya-1985
- Selçuk Üniversitesi Âşıklar Şöleni, Konya-1986
- Karacaoğlan Şenliği, Mut-1986
- Gülhane Âşıklar Şenliği, İstanbul-1986
- Selçuk Üniversitesi 1. Âşıklar Şöleni, Konya-10-14 Nisan 1987
- Âşıklar Şöleni ve 1. Sünnet Festivali, Kayseri-20 Haziran 1987
- Selçuk Üniversitesi 2. Âşıklar Şöleni, Konya-9-13 Nisan 1988
- Keçiören Belediyesi ve Folklor Araştırmaları Kurumu Ankara Âşıklar Şöleni, Ankara-1 Mayıs 1988
- Kayserili Âşık Seyrânî Şöleni, Kayseri-1988
- Osmanlı Söğüt Şenliği, Söğüt-1988
- Selçuk Üniversitesi 3. Âşıklar Şöleni, Konya-3-5 Nisan 1989
- Selçuk Üniversitesi 4. Âşıklar Şöleni, Konya-19-21 Mart 1990
- Bağcılar Belediyesi Âşıklar Şenliği, İstanbul-1990
- Âşık Veysel Kültür Şenliği, Sivas-1990
- Gebze Belediyesi Kültür Şenliği, Gebze-1997
- Kartal Belediyesi Kültür Şenliği, İstanbul-1997
- Eminönü Âşıklar Şenliği, İstanbul-2002
- Eminönü Âşıklar Şenliği, İstanbul-2003
- Eminönü Âşıklar Şenliği, İstanbul-2004
- Eminönü Âşıklar Şenliği, İstanbul-2005
- Eminönü Âşıklar Şenliği, İstanbul-2006
- Eminönü Âşıklar Şenliği, İstanbul-2007
21. Uluslar Arası Ercişli Âşık Emrah ile Selvihan Kültür-Sanat Festivali, Erciş- 5 Haziran 2007
- Emirdağ Belediyesi Gençlik Şenliği, Emirdağ-17 Mayıs 2008
- Yıldırım Belediyesi 5. Uluslar Arası Türkiye Âşıklar ve Şairler Şöleni, Bursa-Temmuz 2009
8. Tarsus Karacaoğlan Şelale Şiir Akşamları, Tarsus-10 Temmuz 2009
- Hacettepe Üniversitesi Türk Halk Hikâyeciliği Günü, Ankara-7 Aralık 2009
13. Hikmet Okuyar Şiir Ödüllü Yarışması-2010 (Şiire Üstün Hizmet Ödülü)

1. Uluslar Arası İnci Kefali Göçü Kültür ve Sanat Festivali, Erciş-10 Haziran 2010
- Küçükçekmece Belediyesi Âşıklar Gecesi, İstanbul-19 Ocak 2011
- Esenyurt Belediyesi Âşıklar Şenliği, İstanbul-20 Şubat 2011
- Ümraniye Belediyesi Âşıklar Gecesi Ozan Ahmet Poyrazoğlu Konseri, İstanbul-05 Mayıs 2011
14. Geleneksel Cumalıkızık Ahududu Şenliği, Bursa-3 Temmuz 2011
- Yıldırım Belediyesi 7. Uluslar Arası Türkiye Âşıklar ve Şairler Şöleni, Bursa-4 Temmuz 2011
3. Balıklı Köyü Göl Festivali, Uzundere-10 Temmuz 2011
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ramazan Etkinlikleri Programı, İstanbul-15 Ağustos 2011
62. Geleneksel Karakucak Güreş Festivali, Yusufeli-21 Ekim 2011
- Zeytinburnu Belediyesi Zeytinburnu Âşıkları Programı, İstanbul-29 Aralık 2011
- Sancaktepe Belediyesi 3. Âşıklar Şöleni-18 Ocak 2012
- İstanbul Valiliği Nevruz Programı-21 Mart 2012
- Denizli Belediyesi 2. Ege Âşıklar Bayramı, Denizli-02 Nisan 2012
- Erciş Belediyesi ve Avcılar Derneği Avcılık Defilesi ve Ozanlar Gecesi, Erciş-04 Mayıs 2012
- Fırat Üniversitesi Âşıklar Şöleni, Elazığ-16 Mayıs 2012
- Dilovası Belediyesi Anadolu Kültürleri Festivali, Kocaeli-14 Haziran 2012
- Yıldırım Belediyesi 8. Uluslar Arası Âşıklar ve Şairler Şöleni, Bursa-09 Temmuz 2012
- Esenler Belediyesi Ramazan Etkinlikleri, İstanbul-24 Temmuz 2012
- Esenyurt Belediyesi Ramazan Etkinliği Âşıklar Şöleni, İstanbul-13 Ağustos 2012
- Uluslar Arası Çukurova Âşıklar Bayramı ve Âşık Feymanî Şenlikleri, Osmaniye-25 Eylül 2012 (Karacaoğlan Kültür Ödülü)
- Hoşgörü Liseleri Âşıklar Programı, Osmaniye-02 Kasım 2012
- Aydın Üniversitesi Kültür Araştırmaları Merkezi Mehmet Akif Ersoy'a Aydın Bakışlar Programı, İstanbul-22 Kasım 2012 (Konuk Sanatçı olarak)
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ozan Ahmet Poyrazoğlu-Maksut Feryadî Konseri, İstanbul-24 Kasım 2012

Küçükçekmece Belediyesi Kültür Etkinlikleri “Âşıkların Dilinde Merhamet” (Söyleşi), İstanbul-22 Aralık 2012

Büyükşehir Belediyesi Âşıklar Şöleni, İstanbul-18 Ocak 2013

Beylikdüzü Vanlılar Şöleni, İstanbul-01 Nisan 2013

Denizli Belediyesi 3. Ege Âşıklar Bayramı, Denizli-03 Nisan 2013

Şişli Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Turizm Haftası Etkinlikleri, İstanbul-16 Nisan 2013

Yüzüncü Yıl Üniversitesi 2. Geleneksel Âşıklar Şenliği, Van-26 Nisan 2013

Fatih Belediyesi Kültür Etkinlikleri Ozan Ahmet Poyrazoğlu Konseri, İstanbul-09 Mayıs 2013

Ercişliler Gecesi, Ankara-10 Mayıs 2013

4. Uluslar Arası İnci Kefali Göçü Kültür ve Sanat Festivali, Erciş-31 Mayıs 2013

Şairler-Ozanlar Eceabat-Lâpseki Şiir Buluşmaları, Çanakkale-14 Haziran 2013

20. Karakoyunlu Yörükleri Anamas Çayır Yaylası Yörük Şöleni, Antalya-29 Haziran 2013

Görüldüğü üzere Poyrazoğlu'nun şiirleri, sözlü kültür ortamında önce aile ve akraba çevresinde sonra dost ve arkadaş meclislerinde daha sonra da gittikçe genişleyen ve sayısı artan topluluklar önünde tüketilmiştir. Bu ortamlarda şiirleri tüketenlerin olumlu tepkileri, Poyrazoğlu'na olan ilgileri âşığa kendi ifadesiyle büyük bir güç vermiş, özgüvenini artırmış, yeni eserler üretme konusundaki şevk ve heyecanını her daim diri tutmuştur. Bu ilgi nedeniyle yoğun konser trafiği arasında kimi zaman gelen teklifleri geri çevirmek zorunda kaldığını belirten âşık, bu ilgiden büyük mutluluk duyduğunu ifade etmektedir. Âşığa bu memnuniyeti sağlayan hususlardan birinin de bu işin maddi getirisi olduğunu belirtmekte fayda vardır. Zira konserlerinden son birkaç yıla kadar pek para kazanamadığını belirten âşık, artık yavaş yavaş para kazanmaya başladığını söylemektedir; ancak yine de birçok konsere para almadan, sadece hatır gönül ilişkisiyle çıktığının da altını çizmektedir.

4.2.2. Yazılı Kültür Ortamında Tüketim

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinin iletişimin yazı ve yazılı herhangi bir materyal vasıtasıyla yapıldığı ortam biçiminde tanımlanabilecek yazılı kültür ortamındaki tüketiminin özellikle 90'lı yıllardan itibaren artarak devam ettiği

görülmektedir. Birinci bölümün sonunda “*Âşığın Yayın Dünyasındaki Yeri*” başlığı altında da detaylı bir şekilde belirtildiği üzere âşığın şiirlerinden 6’sı yerel gazetelerde, 2’si “**Sen Hiç Oğul Emzirdin mi Kör Kurşun?**”, 3’ü “**XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri Antolojisi**”, 1’i “**Halk Şairleri Arası İsrافی Önleme Tasarrufa Çağrı Şiir Yarışması**”, 1’i “**1994-1995 Yılları Halk Şairleri Arası ‘Aile ve Toplum’ ile ‘Hoşgörü’ Konulu Şiir Yarışmaları**”, 10’u “**Âşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şairleri**”, 1’i “**Destanlarla Erzincan**”, 1’i “**Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı**”, 2’si “**1900’den 2000’e Halk Şiiri**”, 7’si “**Sazın ve Sözü’n Sultanları Yaşayan Halk Şairleri-I**”, 3’ü “**Bursa Yıldırım Belediyesi 5. Uluslararası Türkiye Âşıklar ve Şairler Şöleni**”, 1’i “**Günümüz Halk Şairlerinin Dilinden Ankara’nın Manevî Mimarı Hacı Bayram-ı Veli**”, 1’i “**Şiirlerle Yunus Emre**”, 1’i “**Cumhuriyetin 75. Yılında Van**” adlı çalışmada yayımlanmış, 51 şiiri ise “**Âşık Ahmet Poyrazoğlu Hayatı, Sanatı, Şiirleri**” adlı yayımlanmamış bitirme tezinde yer almıştır.

Bütün bu yayımların yanında Poyrazoğlu da kendi eliyle şiirlerinin bir kısmını yayımlamıştır. Âşık, ilk olarak 2006’da “**Bir Heybe Şiir**” (500 adet basılmıştır.) adıyla 202 şiirini ve 12 atışmasını yayımlamıştır. Poyrazoğlu, “*Bir Heybe Şiir*”le ilgili olarak o yıllarda özellikle çevresinden, kendisini tanıyanlardan yoğun bir talep geldiğini söylemekte, Erguvan Yayınevinin sahipleri ile Eminönü Belediyesinin kültür işlerinden sorumlu Belediye Başkan Yardımcısı Şaban Kızıldağ’ın da kendisine destek vermesiyle şiir kitabını yayımladığını belirtmektedir. “*Bir Heybe Şiir*”e o güne kadar yazdığı/söylediği bütün şiirlerini alan âşığın eseri büyük bir ilgiyle karşılanmıştır. Ancak bu çalışmanın ikinci baskısı, ilk baskıdaki dizgi ve yazım hatalarının çokluğu nedeniyle âşık tarafından durdurulmuştur. Daha sonra da âşığın konser çalışmalarının çokluğu nedeniyle kitabın ikinci baskısı yapılamamıştır. Poyrazoğlu, “*Bir Heybe Şiir*”le ilgili olarak yayınevi tarafından kendisine herhangi bir telif ücreti ödenmediğini sadece kitabından 50 adet ücretsiz verildiğini, kendisinin de onları çevresinde tanıdığı, sevdiği kimselere hediye ettiğini söylemektedir. Zaten âşık, kendi ifadesine göre bu şiir kitabını maddi bir beklentiyle değil, çevresinden gelen talebe cevap vermek ve şiirlerinin özellikle çalınmasını ve kaybolmasını engellemek amacıyla yayımlamıştır.

Şiir kitabına gösterilen yoğun ilgiden sonra âşık, yayım faaliyetlerine hız vermiş ve yine aynı yıl derleme çalışması “**Ercişli Emrah ile Selbihan Hikâyesi**”ni (500 adet basılmıştır.); 2009’da ise kendi tasnif ettiği “**Derdiyar ile Gülhandan Hikayesi**”ni (500 adet basılmıştır.) yayımlamıştır. Bunların yanında da 2001’de “**Talan Olmuş Miras Ercişli Emrah Deyişleri**” adlı çalışmasında yine Ercişli Emrah’a ait olan 68 şiiri yayımlamıştır.

Poyrazoğlu ayrıca 2004’te İstanbul Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü Yayınları arasında çıkan “Emrah İle Selvihan-Bale 2 Perde” adlı çalışmada “**Ercişli Âşık Emrah’da Aşk**” başlıklı bir yazı yayımlamıştır.

Poyrazoğlu’nun bir başka derleme çalışması ise “**Yeni Bir Kerem ile Aslı Hikâyesi Kolu: Âşık Kerem’in Ercişli Emrah’ın Mezarını Ziyareti**” başlığı ile 2012’de Türk Dili dergisinde yayımlanmıştır.

Görüldüğü gibi şiirlerin yazılı kültür ortamındaki tüketiminin sözlü kültür ortamındaki tüketimine paralel bir seyir izleyerek son zamanlarda arttığı görülmektedir. Âşığın hayatı ve eserleri üzerinde yapılan araştırma ve inceleme çalışmaları onun bir âşık ve sanatkâr olarak beğenildiği, çalışılmaya ve tanıtılmaya değer bulunduğu anlamını da taşımaktadır. Aynı zamanda Poyrazoğlu’nun kaset ve konser çalışmalarının âşığın tanınmasına yaptığı olumlu katkı, bu yayınların sayısındaki artışı da beraberinde getirmiştir, yorumunu yapmak da mümkündür.

4.2.3. Elektronik Kültür Ortamında Tüketim

Âşık Ahmet Poyrazoğlu’nun eserlerinin elektronik kültür ortamındaki tüketimi sözlü kültür ortamındaki tüketim belli bir mesafe kat ettikten sonra başlamıştır. İletişimin radyo, teyp, televizyon, bilgisayar, CD veya DVD oynatıcı, MP3 çalar, internet gibi elektronik aygıtlar vasıtasıyla yapıldığı ortam şeklinde tarif edilebilecek elektronik kültür ortamında Poyrazoğlu, şiirlerini önce kaset çalışmalarıyla dinleyicilerine ulaştırmıştır.

4.2.3.1. Kaset ve CD Dünyasında Tüketim

Şimdiye kadar Âşık Poyrazoğlu, 7 kaset ve 1 CD çalışması yapmıştır. Bu çalışmalar sırasıyla “*Zam Geldi*” (1986) (5000 adet); “*Vicdansız Dünya*” (1987) (5000 adet); “*Sevgide 21. Yüzyıl*” (1992) (15000 adet); “*Şeyh Muhammed Raşit’in Ardından*” (1993) (15000 adet); “*Şafak Vakti*” (1993) (15000 adet); “*Türkeş Yaşayan*

Destandır” (1997) (20000 adet); *“Ozanın İsyanı”* (1998) (15000 adet); *“Göç”* (2012) (30000 adet)tür.

Poyrazoğlu, kendi ifadesine göre kaset çıkarması konusunda özellikle akraba ve arkadaş çevresinden gelen yoğun taleple İstanbul’a göç ettiği ilk yıllarda müzik piyasasıyla irtibata geçmiş, bir, iki firmayla deneme kaydı yaptıktan sonra da Harika Kasetçilik’le anlaşma imzalamıştır. İlk kasetinin piyasaya çıktığı hafta Yıldırım ve Yağmur Plakçılık’tan kaset teklifleri aldığını ifade eden âşık, hem öğretmenlik yapması hem de konser faaliyetleri nedeniyle yoğun çalışma programı içerisinde bu teklifleri değerlendiremediğini belirtmektedir. Ertesi sene yine Harika Kasetçilik’le anlaşan Ahmet Poyrazoğlu, *“Vıcdansız Dünya”*’yı da çıkardıktan sonra Şölen Müzik Yapım’dan gelen teklifi kabul etmiş ve sonraki kasetlerini bu firmadan çıkarmıştır. Poyrazoğlu, yapılan teklifin Harika Kasetçilik’in teklifinden daha iyi olması nedeniyle Şölen Müzik Yapım’la anlaşacağını belirtmektedir. Burada ilk iki kasetin 5000 adet kopyalanmasından sonra kopya sayısının giderek artması –yedinci kaset hariç- incelenmesi gereken, dikkat çekici bir noktadır. Özellikle ikinci kasetten sonra kendisini tanıyanların daha da çoğaldığını ve İstanbul’da kendisine bir çevre edindiğini belirten Âşık Poyrazoğlu, bu sayede piyasadaki talebin artması nedeniyle üçüncü kasetin kopya sayısını artırdıklarını belirtmektedir. Bu tanınırlığın kopya sayısını artırmasına ek olarak üçüncü kasetteki birlik ve beraberlik mesajları içeren parçaların terör olayları nedeniyle ülkedeki karışık durumdan çıkılabilmesi için dönemin ruhuna uygun olarak bilinçli bir şekilde seçildiği ve bu seçimin de kasetin tirajını artırdığı tahminini yapmak da mümkün olabilir. Ayrıca dördüncü kasetin Nakşibendi Şeyhi Muhammed Raşit Erol’un, altıncı kasetin de Milliyetçi Hareket Partisi lideri Alparslan Türkeş’in vefatları üzerine birer özel kaset niteliğiyle piyasaya çıkması kopya sayısındaki artışın en önemli nedenlerinden biri olarak düşünülebilir. Bunların yanında âşığın *“Göç”* adlı son çalışmasını memleketi Erciş’te meydana gelen 2011 depreminden beş ay sonra ve kendisinin bugüne kadarki en yüksek tirajıyla piyasaya sürmesi üçüncü, dördüncü ve altıncı kasetten sonra pazarlama tekniği açısından dikkati çekilmesi gereken önemli bir nokta olarak göze çarpmaktadır. Yani kaset tirajlarının giderek artmasının hem âşığın tanınırlığıyla hem de kasetlerin içeriğiyle doğrudan ilgisinin bulunduğu görülmektedir.

Ahmet Poyrazoğlu'nun çıkardığı bu CD ve kasetler muhteva ve ezgi açısından değerlendirildiğinde âşığın zamanın/dönemin ruhuna uygun bir şekilde hareket ettiği görülmektedir. Zira âşığın ilk kasetinde o yıllarda ülkedeki ekonomik anlamdaki sıkıntıya vurgu yapan “*Zam Geldi*”, “*Aman Hanım İdare Et*” gibi parçaları; ikinci kasetinde yine o yıllarda İstanbul'a doğru olan göç hareketiyle artan gurbet sıkıntılarını dile getiren “*Vicdansız Dünya*”, “*Ben Feleğe Neylemişim?*” gibi parçaları; üçüncü ve beşinci kasetlerinde ülkenin Doğu ve Güneydoğu illerinde yaşanan terör olaylarına ve o olaylardan çekilen acılara vurgu yapan, birlik ve beraberliği aşılama çabasına çalışan “*Gençler*”, “*Dövüşme*”, “*Yirmi Birinci Yüzyıl*”, “*Bir Yanda Sen Bir Yanda Ben*”, “*Birliğe Çağrı*”, “*Bizim Eller*” gibi parçaları; dördüncü kasetinde Şeyh Muhammed Raşit'in vefatı üzerine yaşanan acıları anlatıp onun övgüsünün yapıldığı “*Şeyh Muhammed Raşit Hani*”, “*Şeyh Muhammed Raşit Göçtü*” gibi parçalarla “*Salavat Ver*”, “*Amentü Billahi*” gibi ilahileri; altıncı kasetinde Alparslan Türkeş'in vefatı üzerine duyulan acıları anlatan ve onun yoluna gönül verenlerin övgüsünün yapıldığı “*Başbuğlar Ölmez*”, “*Türkeş Yaşayan Destandır*”, “*Ülkücü Kardeşim Başın Sağ Olsun*”, “*Türkeş'in Önderliğinde*”, “*Yine Şahlaniyor Bozkurtlar*” gibi parçaları; yedinci kasetinde yine millî duyarlılığı ele alan “*Bu Memleket*”, “*Vatana Dil Uzattırman*” gibi parçaları; son çalışması olan “*Göç*” adlı çalışmada ise 2011 yılında âşığın memleketi olan Erciş'te yaşanan depremin doğurduğu acıları anlatan “*Erciş'e Nazar mı Değdi*”, “*Van'dan Göç*” gibi parçaları hitap edilen hedef kitlenin ilgi, istek ve beklentileri doğrultusunda, kahir ekseriyetle uzun hava tarzında söylemesi zamanın ve ortamın ruhuna uygun bir şekilde hareket ettiğini göstermektedir.

Âşık Poyrazoğlu, kasetlerindeki şiirlerin hangileri olacağına kendisinin karar verdiğini yapımcıların da bu seçimleri onayladıklarını ifade etmektedir. Bu da şiirlerin zamanlaması konusunda âşığın bilinçli hareket ettiğini ortaya koymaktadır.

Poyrazoğlu, albümlerinde sadece “*Sevgide 21. Yüzyıl*” adlı çalışmasında alt yapısı daha sağlam bir müzik yapabilmek amacıyla orkestra kullanmış, ancak halktan gelen olumsuz tepkiler üzerine sonraki albümlerinde sadece bağlama ile çalıp söylemiştir. Bu da halkın Poyrazoğlu'nu nasıl görmek istediğine ve yönlendirmesine güzel bir örnek olarak değerlendirilebilir.

Albümlerin en çok tutulan/beğenilen parçaları âşığın verdiği bilgilere dayanılarak şöyle sıralanabilir: “*Zam Geldi*” adlı kasette “*Erciş Hani Bağların*”; “*Vicdansız Dünya*” adlı kasette “*Vicdansız Dünya*”; “*Sevgide 21. Yüzyıl*” adlı kasette “*21. Yüzyıl*”; “*Şeyh Muhammed Raşit’in Ardından*” adlı kasetinde “*Amentü Billahi*”; “*Şafak Vakti*” adlı kasetinde “*Şafak Vakti*”, “*Osmanlı’ya Mersiye*” ve “*Allah’ı Çağırır*”; “*Türkeş Yaşayan Destandır*” kasetinde “*Türkeş Yaşayan Destandır*” ve “*Tekbirlerle Gömün Beni*”; “*Ozanın İsyanı*” adlı kasetinde “*Vatana Dil Uzattırman*”; “*Göç*” adlı albümünde ise “*Erciş’e Nazar mı Değdi*” ve “*Van’dan Göç*”. Görüldüğü gibi genellikle albümlere ismini veren parçalar en çok beğenilen ve tutulan parçalar olmuştur.

Bunun yanında Poyrazoğlu, albümlerindeki bütün parçaları çok sevdiğini belirtmektedir. Âşığın ifadesine göre onlar artık bir anlamda çocuğu gibi olmuştur. Hiçbirini diğerlerinden ayıramamaktadır.

Albümlerinde şiirlerinin bütün dörtlüklerini icra ettiğini söyleyen âşık, bütün parçaları kendisinin seslendirdiğini, hiç vokalist kullanmadığını belirtmektedir. Çünkü halktan parçaları sadece tek bağlamayla ve kendi sesiyle söylemesi yönünde istekler geldiğini belirtmektedir. Onların istekleri yönünde albümlerini çıkartan Poyrazoğlu, halktan çok güzel tepkiler ve destek aldığını, yeni eserler yapması için teşvik edildiğini, bunun da kendisini yeni albümler çıkarma konusunda cesaretlendirdiğini söylemektedir.

Bunun yanında âşık, çıkardığı bu albümlerden dışı dokunur tarzda bir gelir elde etmediğini belirtmektedir. Çünkü müzik şirketleri âşığa telif ücreti yerine ilk üç albümden 1000’er adet, sonraki albümlerinden 3000’er adet bedava kaset vermiş, Poyrazoğlu da bu kasetlerin bir kısmını konserlerde satmış, bir kısmını da tanıdık ve akrabalarına hediye etmiştir.

Âşık Poyrazoğlu, kendi ifadesine göre müzik yapımcıları arasında çok sevilen bir insandır. 1985’lerden beri tanıdığı o insanlarla çok güzel ilişkiler geliştirmiş ve birçoğuyla hâlâ sık sık görüşmektedir. Poyrazoğlu, bunun da aralarındaki ilişkinin bir çıkar ilişkisi değil, bir gönül ilişkisi olmasından kaynaklandığını belirtmektedir.

Âşık Poyrazoğlu, bazı eserlerinin kendi izni olmadan başkaları tarafından seslendirildiğini, kaynak gösterilmeden eserlerine sahip çıktığını belirtmektedir. Âşık, “*Eyvah, Oy!*” (19.) adlı şiirinin Atakan Çelik tarafından; “*Kar O Yandan, Kar*

Bu Yandan” (5.) adlı eserinin Hüsamettin Subaşı tarafından; “İnceden İnceden” (38.) adlı şiirinin İsmail Özden tarafından; “Yâr Ağladı” (277.) adlı eserinin de Fikret Dikmen tarafından okunduğunu, bu eserlerin telif hakkı için MESAM’a başvurduğunu, ancak bir sonuç alamadığını söylemektedir.

Görüldüğü gibi âşığın kasetlerinin üretim sayısı gittikçe artan bir seyir takip etmiştir. Bu da beğeni oranının arttığını ve âşığın dinleyici çevresinin gittikçe genişlediğini göstermektedir.

4.2.3.2. Televizyon Dünyasında Tüketim

Eserlerinin sözlü ve yazılı kültür ortamları ile kaset dünyasındaki tüketimi sayesinde belli bir üne kavuşan Ahmet Poyrazoğlu’na televizyon dünyasının da kapıları açılmış ve Poyrazoğlu, çeşitli ulusal ve yerel televizyon kanallarında yayınlanan programlara konu ve konuk olmuştur. Âşığın kendi verdiği bilgiler ve video paylaşım sitelerinden elde edilebildiği kadarıyla yer aldığı televizyon programları sırasıyla şunlar olmuştur:

Poyrazoğlu, tespitlerimize göre ilk olarak 22.05.1995’te Mesaj Tv’de yayınlanan *Ozanlarımız* adlı programa katılmıştır. Programda önce Ercişli Emrah’tan bir türkü okuyan âşık, kendisine ait iki şiiri (7 ve 95.) de seslendirdikten sonra Âşık Yaşar Reyhanî ile dört atışma yapmıştır. Âşığın ifadesine göre hem şiirleri hem de atışmaları izleyenler tarafından çok beğenilmiş ve çok alkış almıştır.

Ahmet Poyrazoğlu yine aynı programa 17.03.1998’de konuk olmuş ve Nusret Sümmanoğlu ile dört atışma yapmıştır. Poyrazoğlu, stüdyodaki seyircilerin atışmaları çok beğendiklerini ifade etmektedir.

Ardından TGRT’de 20 Nisan 1998’de yayınlanan *Gece Mavisî* adlı programa katılan Poyrazoğlu, Ercişli Emrah’a ait iki türkünün yanı sıra kendisinin üç şiirini (32, 70 ve 190.) okumuştur. Âşığın ifadesine göre izleyiciler şiirleri çok beğenmişler ve programın sunucusu İbrahim Sadri de programdan sonra kendisini özel olarak tebrik etmiştir.

TRT 5’te 21.02.2010 tarihinde yayınlanan *Halk Hikâyeleri* adlı programa Âşık Bayram Denizoğlu, Âşık Şeref Taşlıova, Âşık Nuri Çırağı, Âşık Temel Turabi, Âşık Kul Nuri, Âşık Osman Feymanî’nin yanı sıra Âşık Ahmet Poyrazoğlu da konuk olarak katılmıştır. Halk hikâyeciliği hakkında bilgiler verilerek hikâyelerden

örneklerin sunulduğu programda Poyrazoğlu, Ercişli Emrah ile Selbihan hikâyesinden bir bölüm anlatmıştır.

07.08.2011 tarihinde de Kanal 7’de canlı olarak yayınlanan *Mahmut Tuncer Show* adlı programa katılan Poyrazoğlu, programda beş şiirini (283, 284, 285, 288 ve 293.) okumuş ve stüdyodaki izleyenlerden çok alkış almıştır. Bunun yanında âşık, iki şiirini (284 ve 285.) yoğun istek üzerine ikinci kez okumuştur.

Çay Tv’de 02.01.2012 tarihinde canlı olarak yayınlanan *Anadolu Ozanları* adlı programa konuk olarak katıldığını söyleyen Âşık Poyrazoğlu, burada 308 ve 310 numaralı şiirlerini okuduğunu ve stüdyodaki izleyicilerin şiirlerini çok beğendiklerini belirtmektedir.

TRT 6’da 07.03.2012’de yayınlanan *Çepik* adlı programda da Van ili ve kültürü tanıtılmış, programa konuk olan Âşık Poyrazoğlu, Ercişli Emrah’ın bir türküsü ile kendisine ait üç şiiri (93, 294 ve 296.) okumuştur. Âşığın kendi ifadesine göre programdan sonra birçok izleyici şiirlerini çok beğendiklerini belirtmiş ve âşıkla fotoğraf çektirmiştir.

Ahmet Poyrazoğlu, bu televizyon yayınlarından sonra TRT’den ozanlarla ilgili bir program yapması için teklif alarak 2013 yılı Şubat ayından itibaren TRT Müzik kanalında her hafta Cuma günü saat 20.00’de yayınlanan *Ozanlar Harmanı* adlı programın hem hazırlayıcılığını hem sunuculuğunu yapmıştır. 1 Şubat 2013 tarihinden itibaren on bir program yayınlayan âşık, her programa iki halk şairini konuk etmiş ve konuklarıyla birlikte âşık tarzı şiir geleneğinden örnekler sunmuştur. Poyrazoğlu, stüdyoda izleyicinin olmadığı bu programlarda sırasıyla şu eserlerini seslendirmiştir: 1. Bölüm (53.), 2. Bölüm (57.), 3. Bölüm (296.), 4. Bölüm (310.), 5. Bölüm (28.), 6. Bölüm (99.), 7. Bölüm (308.), 8. Bölüm (208.), 9. Bölüm (193.), 10. Bölüm (192.), 11. Bölüm (253 ve 285.) numaralı şiirler.

Süper Tv’de 18 Mart 2013’te canlı olarak yayınlanan *Ünal Zorer ile Dilden Gönüle* adlı programda ise dört şiirini (88, 89, 284 ve 285.) okuyan âşık, stüdyodaki izleyenlerden her şiirinden sonra yoğun alkışlar almıştır. Yine âşığın kendi ifadesine göre programdan sonra bazı izleyiciler kendisiyle fotoğraf çektirip imzalı fotoğrafını istemişlerdir.

Ülke Tv’de 18.06.2013 tarihinde yayınlanan *Salkım Söğüt* adlı programa da konuk olan Poyrazoğlu, burada yine Ercişli Emrah’a ait iki türkü ile kendisine ait olan üç şiiri (157, 281 ve 308.) okumuştur.

TRT Türk Televizyonunda 11.01.2014 tarihinde yayınlanan *Günce* adlı programın 11. bölümü Ahmet Poyrazoğlu’na ayrılmış, programda âşığın hayatı ve sanatçı kişiliği yaklaşık 15 dakikalık bir belgesel halinde izleyicilere aktarılmıştır. Bu da âşığın ulusal anlamda daha fazla tanıtılmaya değer bulunduğunu göstermesi bakımından önemli bir husustur.

Çay Tv’de 7 Şubat 2014’te canlı olarak yayınlanan *Gönül Kervanı* adlı programa da katılan Poyrazoğlu, burada iki şiirini (151 ve 212.) okumuş ve stüdyodaki izleyicilerin güçlü alkışlarını almıştır. Yine programda, âşığın bir şiirini (212.) izleyicilerden gelen yoğun istek üzerine ikinci defa okuması kayda geçilmesi gereken önemli bir noktadır.

Bu bilgilerden anlaşılıyor ki Poyrazoğlu, sadece sözlü ve yazılı kültür ortamlarında değil, elektronik kültür ortamının bir yönünü oluşturan televizyon dünyasında da tanınan, aranan ve her geçen gün biraz daha geniş kitlelere hitap eden bir halk şairidir. Burada âşığın eserlerini her programın ortamına uygun olarak seçtiği görülmektedir. Bu da âşığın dinleyicilerin nabzını tutmaya çalıştığının bir göstergesidir. İzleyenlerin bazı şiirleri ikinci defa yoğun tezahüratlarla istemesi âşığın bu konuda başarılı olduğunu da göstermektedir.

4.2.3.3. Genel Ağda Tüketim

Elektronik kültür ortamının bir başka cephesini de sanal dünya oluşturmaktadır. Özellikle 2000’li yıllardan itibaren internet kullanımının yaygınlaşması, âşıkları ve âşık tarzı şiir geleneğini de çeşitli bakımlardan etkilemiştir. Dolayısıyla Âşık Poyrazoğlu da bu etkiden payını almıştır. Poyrazoğlu hakkında internet sayfalarında küçük bir tarama yapıldığında daha çok âşığı tanıtıcı, hayatı ve eserleri üzerine yoğunlaşmış yaklaşık 33.500 sayfa veriye ulaşılabilmektedir. Bu tarama önde gelen video ve müzik paylaşım sitelerinden www.youtube.com’da yapıldığında ise Poyrazoğlu ile ilgili olarak yaklaşık 2600 adet sonuç bulunmaktadır. Adı geçen internet sitesinde ve buna benzer video paylaşım sitelerindeki Poyrazoğlu’yla ilgili bu ses ve görüntü kayıtlarının tamamını bu çalışma

dâhilinde incelemek mümkün olamayacağı için seçilen örnekler şu şekilde sıralanabilir:

<http://www.youtube.com/watch?v=bh1OscUX6f0> (Erişim tarihi 17.03.2014) adresinde Poyrazoğlu'nun "Göç" adlı albümünde yer alan bir türkü (296.) için âşığın fotoğrafları kullanılarak hazırlanan video yer almaktadır. Videoyu erişim tarihi itibarıyla 17228 kişi izlemiştir. Videoya altı kişi tarafından yorum yapılmış ve yorumcular türküyü çok beğendiklerini belirterek Poyrazoğlu'na teşekkürlerini sunmuşlardır.

<http://www.youtube.com/watch?v=ZVw-pidJRss> (Erişim tarihi 17.03.2014) adresinde ise "Sevgide 21. Yüzyıl" adlı kasetinde yer alan bir türküsüne (183.) ait ses kaydına yer verilmiş ve ses kaydını erişim tarihi itibarıyla 1556 kişi dinlemiştir.

<http://www.youtube.com/watch?v=sJhrwqjhqYU> (Erişim tarihi 17.03.2014) adresinde ise âşığın "Türkeş Yaşayan Destandır" adlı kasetinde yer alan bir türküsüne (218.) ait ses kaydına yer verilmiş ve ses kaydını erişim tarihi itibarıyla 5775 kişi izlemiştir. Videoyu izleyen iki kişi de yorum ekleyerek Poyrazoğlu'nu tebrik etmişlerdir.

<http://www.youtube.com/watch?v=Zqokelvh08M> (Erişim tarihi 17.03.2014) adresinde ise Poyrazoğlu'nun Süper Tv'de yayınlanan "Ünal Zorer ile Dilden Gönüle Programı"nda okuduğu Ercişli Emrah'a ait türkünün videosu yer almaktadır. Erişim tarihi itibarıyla videoyu 513 kişinin izlediği görülmektedir.

<http://www.youtube.com/watch?v=4KRjUnfyeUI> (Erişim tarihi 17.03.2014) adresindeyse Kültür Bakanlığı tarafından Ankara'da düzenlenen "Yaşayan Âşıklık Geleneği" adlı programın görüntüleri yer almaktadır. Görüntülerde Âşık Poyrazoğlu'nun Âşık Çırağı ile yaptığı atışma yer almaktadır. Söz konusu video kaydını erişim tarihi itibarıyla 4688 kişi izlemiştir.

<http://www.youtube.com/watch?v=2S2yMNMwft8> (Erişim tarihi 12.02.2013) adresindeyse Âşık Poyrazoğlu'nun "Sevgide 21. Yüzyıl" adlı kasetinde yer alan bir türküsüne (134.) ait ses kaydı yayınlanmıştır. Erişim tarihi itibarıyla videoyu 1045 kişi izlemiştir. Videoya Muhammed Meral adlı izleyicinin eklediği yorum ise Poyrazoğlu'na olan ilgi konusunda bir fikir vermektedir: "94'lü yıllarda biz bu Ozan Poyrazoğlu'nun kasetini akşama kadar sardırıp az mı dinledik. Çocukluk yıllarıma götürdünüz beni, teşekkürler."

Yine aynı videoya yorum yapan Hanifi Bahadır Karahan adlı izleyici ise Poyrazoğlu'na emekleri için teşekkürlerini iletmiştir.

<http://www.youtube.com/watch?v=YF4vtcJLUQc> (Erişim tarihi 17.03.2014) adresinde âşığın “*Sevgide 21. Yüzyıl*” adlı kasetinde yer alan bir türküsüne (136.) ait ses kaydı yayınlanmıştır. Erişim tarihi itibariyle videoyu 810 kişi izlemiştir.

<http://www.youtube.com/watch?v=ZVun2kTRILY> (Erişim tarihi 12.02.2013) adresindeyse Poyrazoğlu'nun Kanal 7'de yayınlanan “*Mahmut Tuncer Show*” programında Âşık Temel Turabi ile yaptığı atışma videosu yer almaktadır. Görüntüyü erişim tarihi itibariyle 11563 kişinin izlediği görülmektedir.

http://www.youtube.com/watch?v=b_RBojyxIHY (Erişim tarihi 17.03.2014) adresindeyse Poyrazoğlu'nun “*Sevgide 21. Yüzyıl*” adlı kasetinde yer alan bir türküsüne (129.) ait ses kaydı bulunmaktadır. Erişim tarihi itibariyle bu ses kaydını 973 kişi izlemiş, "amatör seyyahlar” adlı izleyici ise Poyrazoğlu'nun millî birlik ve kardeşliğe vurgu yapan bu türküsüne “Millet Türk görsün.” şeklinde bir yorum eklemiştir.

<http://www.youtube.com/watch?v=Se2SC-XCGyM> (Erişim tarihi 17.03.2014) adresindeyse Poyrazoğlu'nun Kanal 7'de yayınlanan “*Mahmut Tuncer Show*” programında okuduğu bir şiirinin (285.) videosu yer almaktadır. Videoyu 10725 kişi izlemiştir.

http://www.youtube.com/watch?v=i_OYZhUU9ok (Erişim tarihi 12.02.2013) adresindeyse âşığın “*Türkeş Yaşayan Destandır*” adlı kasetinde yer alan bir türküsüne (220.) ait ses kaydı yer almaktadır. Videoyu 2318 kişinin izlediği görülmektedir.

<http://www.youtube.com/watch?v=O84PBmwch6M> (Erişim tarihi 17.03.2014) adresindeyse âşığın “*Kelebekler Sonsuza Uçar*” adlı filmde yer aldığı sahne görüntüleri verilmektedir. Videoyu erişim tarihi itibariyle 761 kişi izlemiştir.

<http://www.youtube.com/watch?v=GouBTQccbyo> (Erişim tarihi 17.03.2014) adresinde Ülke TV'de 01.12.2012 tarihinde canlı olarak yayınlanan ve Âşık Poyrazoğlu'nun konuk olarak katıldığı “Salkım Söğüt” adlı programda okuduğu iki şiirine (266, 301.) ait görüntüler yer almaktadır. Görüntüleri erişim tarihi itibariyle 908 kişi izlemiştir.

http://www.dailymotion.com/video/xhjj20_ayyk-temel-turabi-ahmet-poyrazoylu-atyyma-tarsus-2009_music (Erişim tarihi 17.03.2014) adresinde Âşık Poyrazoğlu ile Temel Turabi'nin 2009'da düzenlenen 8. Tarsus Karacaoğlan Şelale Şiir Akşamları'ndaki atışma videosu yer almaktadır. Erişim tarihi itibarıyla videoyu 3869 kişinin izlediği görülmektedir.

<http://www.indirvideo.net/ercisliler-gecesi-ahmet-poyrazoglu-34780.html> (Erişim tarihi 17.03.2014) adresinde ise 3 Haziran 2010'da İstanbul'da tertip edilen Ercişliler Gecesi'nde Poyrazoğlu'nun söylediği bir şiirin (155.) videosu yer almaktadır ve videoyu erişim tarihi itibarıyla 2782 kişi izlemiştir. Videoyu izleyenlerden Cüneyt Poyrazoğlu adlı kullanıcı "Her zaman bir numarasın." şeklinde yorum yaparken beş kullanıcı da türküyü çok beğendiklerini belirtip Poyrazoğlu'na teşekkür etmişlerdir.

<http://oge-turkuarsivi.tr.gg/ahmet-poyrazo%26%23287%3Blu.htm> (Erişim tarihi 15.06.2013) adresinde âşığın 5 türküsünün (133, 129, 134, 136, 183.) ses kaydı bulunmaktadır. Sitede kayıtların dinlenme sayılarına dair bir bilgi yoktur.

<http://mp3.azspace.net/mp3-Ahmet-Poyrazo%C4%9Flu-Ye%C5%9Fil-erci%C5%9F-sana-nazarm%C4%B1-de%C4%9Fdi.html> (Erişim tarihi 15.06.2013) adresindeyse âşığın 5 (296, 218, 183, 136, 133.) şiirine ait ses kayıtları bulunmaktadır. Şiirlerin dinlenme sayıları ise verilmemiştir.

<http://trtube.net/video/ahmet-poyrazoglu-yesil-ercis-sana-nazarmi-degdi-wmv/bh1OscUX6f0> (Erişim tarihi 15.06.2013) adresinde ise âşığın bir şiirine (296.) ait ses kaydı bulunmaktadır ve ses kaydı 9066 kişi tarafından izlenmiştir.

Âşık Poyrazoğlu'nun şiirlerinin elektronik kültür ortamındaki tüketimi bunlarla sınırlı değildir, yukarıdaki sayfalar örnek olarak alınmıştır. Daha birçok sayfada âşığın ses ve video kayıtları yer almaktadır. Burada dikkat çekici nokta, bu ses ve video kayıtlarını Poyrazoğlu'nun kendisinin değil, onu sevenlerin ve şiirlerini beğenenlerin yüklemiş olmasıdır. Bunun yanında kayıtlara erişen kişilerin şiirleri çok beğendiklerini, duygulandıklarını, Poyrazoğlu'nun çok büyük bir âşık olduğunu yorum olarak ekledikleri de görülmektedir. İşte bu gibi veriler, âşığın şiirlerinin elektronik kültür ortamında da geniş bir dinleyici kitlesine sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Poyrazoğlu, sanal dünyada bu kadar geniş bir dinleyici kitlesine sahip olmasına rağmen henüz Facebook ve Twitter gibi sosyal ağ sayfalarında yer almadığı görülmektedir. Kendisi sanal dünyadaki bu tür sosyal ortamlara uzak olduğunu, fakat yavaş yavaş bu alanda da yer almak istediğini belirtmektedir. Ancak video paylaşım sitelerinde yayımlanan ses ve görüntü kayıtlarını takip ettiğini dile getiren  şık, o sayfalardaki yorumların kendisine duyduğu güveni artırdığını ve yeni eserler üretme noktasındaki azmini körüklediğini vurgulamaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

ŞİİRLER ve ÜRETİM-TÜKETİM BAĞLAMLARI

5.1. ŞİİRLER ve ÜRETİM-TÜKETİM BAĞLAMLARI

1 BOZ EŞEĞİM

Ahırın kapısını açtım.

Ölmüş benim boz eşeğim.

Görünce üzüldüm, şaştım.

Ölmüş benim boz eşeğim.

Dağı, ovayı aşardı.

Taksiden hızlı koşardı.

Yedi kamyon yük taşırdı.

Ölmüş benim boz eşeğim.

Eşek değil, bir tır idi.

İşe, güce hep yâr idi.

Zorlu yollarda er idi.

Ölmüş benim boz eşeğim.

Giderdi Erciş'ten Van'a.

Yük taşırdı değirmene.

Değişmezdik on kamyonu.

Ölmüş benim boz eşeğim.

Poyrazoğlu, gürdü sesi.

Kesilmezdi hiç nefesi.
Kaldı palanı, heybesi.
Ölmüş benim boz eşeğim. (1967)

16 yaşında yazdığım ilk şiirimdir. Babamın bir eşeği vardı. Bildiğiniz gibi çocuklar eşekleri çok severler. Küçüklüğümde beri ahıra onun yanına gider, orada dururdum. Ona yem verirdim, onu severdim. Birçok işte ailemizin yardımcısıydı. Bütün yükümüzü o taşırdı. Bazen ona acırdım, onun için üzülürdüm. Bir gün sabah, ahıra gittim. Baktım ki, bizim eşek ölmüş... Çok ağladım. Oturdum onun için bu şiiri yazdım. O zaman şair olacağımı anlamıştım. Şiirimi anama, babama götürdüm. Onlara da okudum. Onlar önce bu şiiri benim yazdığımı inanmadılar. Sonra da benim yazdığımı anlayıp beni tebrik ettiler.

2 VAKİTSİZ ÖTER

Gönül menziline ermek istersen,
Verdiğin ikrarda dursan da yeter.
Hayatın sırrını bilmek istersen,
Dünyadaki yarış, mezarda biter.

Her zaman fark eder kısayla uzun.
Uzun, kısa farkı olmaz boynuzun.
Atalar sözüdür, şaşkın horozun,
Eceli gelince vakitsiz öter.

Poyrazoğlu, felek bizden baş alır.
Hiç usanmaz, döner durur, oç alır.
Beden farır gider, insan kocalır.
Yine de gönülde bir duman tüter. (12 Mart 1970)

Benim ilk şiirlerimden birisidir. Herhangi bir olaydan etkilenerek yazmadım. Hayatın geçiciliğini, dünyanın bir sonunun olduğunu, eninde sonunda öte dünyaya

varılacağını, önemli olanın doğru, dürüst bir yaşam sürmek olduğunu anlatmak istedim.

3 YOL VERMİŞ

Çok şükürler olsun Gani Mevla'ya.
Yaratmış, kullara bin bir hâl vermiş.
Kullarım yolunu bulsunlar diye,
Akıl vermiş, idrak vermiş, dil vermiş.

Mevla'dır bir kulu, kula yâr eden.
Yed-i kudretinden, yoktan var eden.
Akı olan, örnek alır arıdan.
Zahirin içinden süzüp bal vermiş.

Semayı süslemiş, yıldızı saçmış.
Öyle bir düzen ki, eğriyi seçmiş.
Susuz kayalarda çiçekler açmış.
Kara taş göğsüne zarif gül vermiş.

Gönül sarhoş, aşkın meyhanesinde.
Define var Hakk'ın divanesinde.
Ahlat şehri, Dostlar Çayhanesi'nde,
Poyrazoğlu bir duvara bel vermiş.

(16 Şubat 1970)

Âşıklığa ilk başladığım yıl, Ahlat'ta Dostlar Kahvehanesi'nde bir ay program yaptım. Bu şiir, orada söylediğim bir eserdir. İlk okuduğumda herkes çok beğenip alkışlamıştı. Bize türlü türlü nimetler veren Allah'a şükretmemiz gerektiğini anlatıyorum. Gerçekten etrafımıza şöyle bir baktığımızda yüce Allah'ın öyle çok nimetini görebiliriz ki, yeter ki bakmasını bilelim. Allah, biz kulları için yaratmış

bunca nimeti. Arif olan insan bu nimetlerin, güzelliklerin anlamını ve kıymetini bilip yaratana doğru bir yolculuğa çıkar.

4 ÖĞRETMEN

Şu görünmez köyde, ta uzaklarda,
Tek başına, dağ başında öğretmen.
Çantası sırtında yağmurda, karda.
Bilmem, acep kaç yaşında öğretmen?

Çıra gibi yanar, mum gibi erir.
Karanlıkta ışık olur, yol verir.
Bir dava uğrunda uğraşır, durur.
Cehaletin savaşında öğretmen.

Poyrazoğlu der ki, burkulur içim,
Eğriler düzelip almasa biçim.
Bir yandan eğitim, bir yandan geçim,
Bu hayatın telaşında öğretmen. (15 Ocak 1973)

Bu şiiri Van, Erciş'te Doluca Köyü'nde öğretmenken yazmıştım. Kendim öğretmen olduğum için bir öğretmenin tek başına o dağ köylerinde nasıl çile çektiğini iyi bilirim. İstanbul'da doğup, büyüyüp yaşayan bir kişiye "Hiçbir şey yapma, sadece git, Hakkâri'nin bir köyünde iki ay dur." deseniz gidip durmaz. Ama öğretmen her türlü sıkıntıya katlanarak, kendisini bir mum gibi erite erite, hem de geçim sıkıntısıyla o ağır şartlarda çalışır. İşte bu şiirimi Doluca'da bu duygularla yazmıştım. Bir Öğretmenler Günü programında bu şiirimi okudum ve çok beğenildi.

5 KAR O YANDAN, KAR BU YANDAN

Yüce dağım yağar bana.

Kar o yandan, kar bu yandan...
 Al hançeri, işte sinem,
 Vur o yandan, vur bu yandan.
 Hem o yandan hem bu yandan,
 Dilo, usandım bu candan.

Gözüm gördü, gönlüm taşıtı.
 Dalga geldi, boydan aştı.
 Eve, barka şivan düştü.
 Sor o yandan, sor bu yandan.
 Hem o yandan hem bu yandan,
 Dilo, usandım bu candan.

Poyrazoğlu, umut dağı...
 Çok sıktı kolumun bağı.
 Ben ölede gel toprağı,
 Ver o yandan, ver bu yandan.
 Hem o yandan hem bu yandan,
 Dilo, usandım bu candan. (29 Ocak 1973)

1973'te Van, Erciş'te öğretmenken gezmek için bir dağa çıkmıştım. O sırada hava biraz bozuktu, bir anda tipi, boran başladı ve orada mahsur kaldım. Mahsur kaldığım kayanın oyuğunda kalemimi çıkararak bu şiiri yazdım. İsmi unuttum, bir arkadaş geldi, bu şiiri müziğiyle beraber benden derledi. Radyoya götürmüş, Hüsamettin Subaşı bunu kaydetmiş. Şimdi şiirime sahip çıkıyorlar. Çok ayıp ettiler. Bu durumu nasıl çözeceğim, bilemiyorum. Bu şiirim çok beğenildi ve birçok yerde benden istenir.

6 ZEZE İLE GÖZE

Bu köyde iki güzel var,
 Biri Zeze, biri Göze.
 Sanki Süphan Dağı'ndan kar,

Biri Zeze, biri Göze.

Biri bağlar poşî, yazma.
Biri takar gümüş hızma.
İkisi de baldan süzme,
Biri Zeze, biri Göze.

Birinin yaydır kaşları.
Birinin örme saçları.
On beş, on altı yaşları,
Biri Zeze, biri Göze.

Poyrazoğlu der ezeli.
Göreni ederler deli.
İkisi de Kürt güzeli,
Biri Zeze, biri Göze. (21 Mayıs 1974)

Bu şiirim Erciş'in Doluca Köyü'nde öğretmenlik yaptığım günlerin bir hatırasındır. Köyde bir Zeze, bir de Göze isminde iki Kürt kızı vardı. Bunlar gerçekten çok güzel kızlardı. Ben de bu kızlara bir güzelleme yazayım, dedim ve bu şiiri yazdım. Fakat bu kızlardan birisi sonradan tandıra düşerek yandı ve bir süre hastanede yattıktan sonra öldü. Bu haberi alınca gerçekten çok üzülmüştüm.

7 VAN GÖLÜ

Yüksek bir yaylada mesken tutmuşsun,
Yüceleri mekân kılan Van Gölü.
İkrar vermiş, ikrarında durmuşsun,
Ecdadıma sadık kalan Van Gölü.

Bir yanın Van, Edremit uzar Gevaş'a.
Tatvan, Adilcevaz, Ahlat dört köşe.
Bir yanın dayanır yeşil Erciş'e.

Han Selbi'ye türkü olan Van Gölü.

Poyrazoğlu gibi gözü yaşlısın.

Bağrı pare pare katı taşlısın.

Ne kadar büyüsun, ağır başlısın.

Denizlerden ayrı kalan Van Gölü. (13 Haziran 1974)

Biz, Vanlılar olarak Van Gölü'nü çok beğenir ve severiz. İnanın, şu İstanbul'da, bu güzel Boğaz manzarası içinde bile Van Gölü'nü özleyorum. İşte bu sevgiden dolayı bir gün memleketteyken sahil kıyısında oturup Van Gölü'nün o ihtişamına bakıp hülyalara dalmışken kâğıdımı, kalemimi çıkartıp ona bu güzellemeyi söylemiştim.

8 EMRAH TARZI BİR GÜZELLEME

Şahin kuşu gibi yüksek uçuyor.

Ah elinden, dad elinden o yârin.

Tezgin ceylan gibi uzak kaçıyor.

Ah elinden, dad elinden o yârin.

Kirpikleri oktur, iki yay kaşı...

Vurdukça delinir bağrımın başı.

Çıkmiş da salınır ellere karşı.

Ah elinden, dad elinden o yârin.

Poyrazoğlu der ki, şöhretli, şanlı...

Aslını sorarsın Ercişli, Vanlı.

Öldürür âşığı, kanlıdır, kanlı.

Ah elinden, dad elinden o yârin. (25 Haziran 1974)

Emrah'ın Selbihan'a söylediği "Ah elinden, dad elinden" diye bir şiiri var. Ben de o şiirden etkilenerek aynı tarzda bir güzelleme söylemek istemişim. Elime bağlamamı aldım ve bu şiirim dudaklarımdan döküldü.

9 ER NİYETİNE

Gel gönül, dolaşma yolu dolaşık.
Saymasınlar seni kör niyetine.
Gül ol ki, olsunlar bülbüle âşık.
Saymasınlar diken, har niyetine.

Terk et endişeyi, şüpheyi bırak.
Muhabbet deminden gel, olma ırak.
Mansur'un sırrına vakıfsan mutlak,
Gam yeme, çekseler dar niyetine.

Poyrazoğlu, tükenmez mal bulsan da,
Her gün felekten bir gece çalsan da,
Tüccar, vali, bakan, paşa olsan da,
Koyarlar mezara er niyetine. (Temmuz 1974)

Bu şiirimi de Fatih'te, Fatih Cami'nin önünde şahit olduğum çok enteresan bir durum üzerine yazdım. İkinci namazı idi. Baktım ki, cami önünde bir cenaze var. Cenazenin etrafında güneş gözlüklü insanlar bekliyorlar. Anlaşılan bir zengin cenazesiydi. Bu görüntü İstanbul gibi yerlerde çok var. Herkes cenaze namazını kılarken onlar da böyle o gözlüklerini takar, çelenklerini bırakıp beklerler. Sanki oradaki Müslümanlar onların anasının, babasının namazını kılmakla yükümlüymüş gibi. O arada imam efendi "Er kişi niyetine!" diye seslenince oradan bir bayan çıktı; "Benim kocam, tuğgeneraldi, er değildi!" diye bağırdı. İşte bu şiirimi bu olaydan etkilenerek yazdım.

10 YARADAN'I TEFEKKÜR

Dilim yetmez, tasvir edeyim Mevla'm.
Sığmazsın mekâna, durağın yoktur.
Şahit varlığına görünen âlem.
Billahi şerikin, ortağın yoktur.

Çeşit çeşit bitki, bunca hayvanat,
Her birinde ayrı ayrı beyanat.
“Kün!” dedin, var oldu bunca kâinat.
Tek başına kurdun, çırağın yoktur.

Çiçekleri elvan elvan boyarsın.
Bir emrinle mahlûkatı sayarsın.
Karıncanın ayak sesin duyarsın.
Duyar, işitirsin, kulağın yoktur.

Poyrazoğlu der ki, dilimde “Ah!”sın.
Gönüller tahtında oturan şahsın.
Yatmaz, uyumazsın, yüce Allah’sın.
Yastığın, yorganın, yatağın yoktur. (11 Ocak 1975)

Tabiki kimse Allah’ın büyüklüğünü anlatamaz. Bunun için dünyadaki bütün insanları toplasan o insanların hepsinin gücü de, bilgisi de o büyüklüğü anlatmaya yetmez. Bu şiirimin söyleniş hikâyesi şöyledir: Bizim memlekette büyük bir kâmil insan vardı. Kendisi, Erciş müftüsünün de olduğu bir mecliste bana “Sen bir âşık gözüyle Cenab-ı Allah’ı nasıl anlatırsın?” diye sorunca ben de bu şiirimle gücüm yettiğince Allah Teâlâ’yı anlatmaya çalıştım. Şiirimi bitirince herkes çok beğendiğini söylemişti.

11 CANDAN USANDIRIR BENİ

Yâr, bağrıma attın bir köz.
Kül eder, yandırır beni.
Yaralarım oldu göz göz.
Candan usandırır beni.

Aşkın beni koydu yayan.
Sırlarımı etti ayan.

Uykumu dağıtan rüyan,
Erden uyandırır beni.

Poyrazoğlu gözüm yaştır.
Garip başım kardır, kıştır.
Bir bağrım var, sanki taştır.

Derde dayandırır beni. (Şubat 1975)

Âşıklar dertlerini, sitemlerini, acılarını şiirlerine dökerler. Ben de demek ki o gün çok dertlenmişim, bu şiirimi yazdım. Hayalimdeki sevgilime çatıp sitem ediyorum. Dertlerimin sebebini ona buluyorum.

12 GÖZÜMDE BENİM

Hani söz vermiştik ayrılmamaya.
Hiçbir şüphe yoktur sözümde benim.
İkrar vermiş idik, yemin etmiştik.
Şimdi, hayal oldun mazimde benim.

Çam çırası gibi alıştım, yandım.
Yaşadığım bu hayattan usandım.
Yalan sözlerine nasıl inandım?
Anladım, kabahat özümde benim.

Poyrazoğlu der ki, dilimde idin.
Sazımda, sözümde, telimde idin.
Aynı dağlar gibi gönlümde idin.
Şimdi, bir çöp oldun gözümde benim. (10 Mart 1975)

Bir zamanlar memlekette kendisine çok önem, değer verdiğim bir sevdiğim vardı. Bir süre sonra onunla ayrıldık. Bu şiirimi ayrılınca ona yazmıştım. Ayrılık acısının verdiği ıstırapları anlatmaya çalıştım.

13 GELİR BİR BİR, GİDER BİR BİR

İnsanoğlu ne sanarsın kendini?
Varlığım, yokluğun iki nefestir.
Vücut binasının yokla bendini.
Can kuşunu barındıran kafestir.

İzan, erkân cahillerde bulunmaz.
Yol bilenler dağı taşı dolanmaz.
Vicdan derler, her insanda barınmaz.
Duyar isen içindeki bir sestir.

Poyrazoğlu der ki, encamın kabir.
Ömür bir rüyadır edersen tabir.
Gelir bir bir, gider bir bir, kalır bir.
Bir Allah'tan başka her şey hevestir. (4 Mayıs 1975)

Van'da bir mezarlığı gezerken bir mezar taşında şöyle yazıyordu: “Gelir bir bir, gider bir bir, kalır bir.” Ne kadar güzel bir söz... İnsanoğlunun ve hayatın ne olduğunu, manasını o kadar güzel anlatıyor ki... Sonuçta her şey gelip geçicidir, baki olan Allah'tır. Dünya hayatına kanmamak gerekir. Ben de bu sözden esinlenerek bu şiirimi yazdım.

14 SEFALI

İskele yolunda bir güzel gördüm.
Ela gözlerini süzer, sefalı.
Taramış saçların, dökmüş bir yana.
Nazik elleriyle bezer, sefalı.

Arzum kaldı yüzündeki halında.
Kemerini şakırdar ince belinde.
Sallana sallana Kümbet yolunda,
Giyip al, yeşili gezer, sefalı.

Poyrazoğlu, methin ettim saz ile.
 Korkarım ki, nazarlıyım göz ile.
 İliklerin, düğmelerin naz ile,
 Akşamdan akşama çözer, sefalı. (14 Haziran 1975)

Bizim Van, Erciş'te Azeri şivesi hâkimdir. Sefalı, mutlu kişi anlamında kullanılır. Şiirde geçtiği gibi bir gün iskele yolunda güzel bir kız görmüştüm. O güzel kız dışarıdan gerçekten çok mutlu görünüyordu. Ben de bu güzellik karşısında bu şiiri yazdım.

15 GURBETTE

Ne yaman sıladan açtık arayı.
 Kimse ahvalimi bilmez gurbette.
 Bütün saatlere döksek sırayı,
 Saat geçmez, zaman dolmaz gurbette.

Bu zalim gurbetin iptidasında,
 Çok Keremler yandı iftirasında.
 Bir kirli yorganla han köşesinde,
 Gecelerim sabah olmaz gurbette.

Ben bir Poyrazoğlu, derdim ziyade.
 Gurbet ellerinde kaldım piyade.
 Ben sılamı görmeliyim rüyada.
 Bundan sonra yüzüm gülmez gurbette. (Temmuz 1975)

Bu şiirimi 1975 Temmuz'unda, İstanbul Sirkeci'de, Çubuk Oteli'nde irticalen söyledim. Ben o yıl öğretmendir. Van'dan İstanbul'a gelip plak yapıyordum. Hemşehriler, Erzurumlular, Karslılar, Sivaslılar vs. otelde birçok Anadolu insanı vardı. Çoğu efkârlı görünüyordu. Gurbet, insanı bir an sıkır ve yüreğini parçalar. Bu

yoğun duygularla şiirimi söylemişim. Şiirimi herkes pür dikkat dinlemişti ve bitince de beni tebrik etmişlerdi.

16 BU GECELERİ

Varmak ister isen ilham şehrine,
Uyan da, sırların de geceleri.
Dalmak ister isen aşkın nehrine,
Ağla, gözlerini yu geceleri.

Geceler ses verir, sahralar, dağlar.
Bülbülü zar alır, iniler bağlar.
Dereler, ırmaklar, coş eder, çağlar.
Mevla'yı zikreder su geceleri.

Geceler gönüle kapı açılır.
Âşıklar dem çeker, candan geçilir.
Aşkın meydanında rahmet saçılır.
Zakirler çekerler "Hu!" geceleri.

Poyrazoğlu, dert çekmeye mahirdir.
Dili lâldir, kulakları sağırdır.
Her akşam yeniden derdim ağırdır.
Kime anlatayım bu geceleri? (8 Şubat 1976)

Geceler tefekkür zamanıdır. Geceleyin her şey susar ve sessizliğin hâkimiyeti başlar. İşte bu sessizlikte insan, kendisini ve tabiatı dinler. Bu sessizlikte Allah'a yönelen kalpler ve semaya kalkan eller, aşkı kemale erdirir. Bu sessizlikte tabiatın

Allah'ı zikretmesi daha iyi duyulur, hissedilir. İşte bu duygularla bir gece vakti kendi içimden gelen sesleri ve tabiatın seslerini dinleye dinleye bu şiirimi yazmışım.

17 SÜPHAN DAĞI

Ne kadar mağrursun böyle.
Diktir başın Süphan Dağı.
Dört bir yanın duman almış.
Kardır başın Süphan Dağı.

Bir yanın Erciş'e bakar.
Bir yanın gül, çiçek kokar.
Derelerin çağlar, akar.
Gözde yaşın Süphan Dağı.

Kerem sende vermiş mola.
Emrah senden çıkmış yola.
Sen de bana oldun kale.
Yazın, kışın Süphan Dağı.

Poyrazoğlu, yaylakların,
Kardan soğuk bulakların,
Habercisi sabahların,
Sen Erciş'in Süphan Dağı. (Mart 1976)

Bizim bölgemizde âşıklar memleketlerinin coğrafyasını şiirlerine yansıtırlar. Memleketimdeki Süphan Dağı, Türkiye'nin en büyük dağlarından biridir. Heybetli bir duruşu vardır. İşte bu şiirimi İstanbul'dan Erciş'e gittiğim bir gün Süphan Dağı'nın ihtişamlı duruşuna bakarak yazmışım.

18 SEYİT BABO

Seyit Babo örtün yeşil.
Yeşil sana çok yakışır.

Himmetin bize ulaşır.
Havar ya, Seyit Muhammed!

Seyit Babo yeşil başın.
Dost yolunda aktı yaşın.
Sultanısın sen Erciş'in.
Havar ya, Seyit Muhammed!

Zakir başın Hafız Asker.
Hu! Demiş, dönmüş sadık er.
Ehl-i Beyt yolunda rehber,
Havar ya, Seyit Muhammed!

Seyit Babo geldim sana.
Aşkın ile bir pervane.
Himmet et Poyrazoğlu'na.
Havar ya, Seyit Muhammed! (Mart 1976)

Erciş'te yatan seyitlerden Seyit Muhammed Efendi için söylediğim bir şiirdir. Dergâha gidip huzurunda söylemişim. Kendisi ulu bir kişiydi, bir Allah dostuydu. Bizim yörelerde böyle eren, evliyaya saygı çoktur. Böyle ulu kişilerin gönlü hoş tutulmalıdır. Eğer hayattalarsa onların dualarını almak, yanlarında bulunup onları dinlemek ve anlattıklarından ders almak gerekir. Ben de memlekette olduğum zamanlarda sık sık Seyit Muhammed Efendi'nin mezarına gider dua ederim. Bu şiirimi de böyle bir gün söylemişim.

19 EYVAH, OY!

Aman felek, aman senin elinden,
Düştüm bir belalı işe, eyvah, oy!
Dünyanın kahrından, elin dilinden,
Döndüm dumanlı bir başa, eyvah, oy!

Yüklendi sırtıma hayatın kahrı.
 Üstüne vuruldu taşınmaz möhrü.
 Kar yağdı, buz tuttu gönlümün nehri.
 Çevrüştü baharım kışa, eyvah, oy!

Poyrazoğlu, felek beni sınadı.
 Dostlarım ağladı, düşman kınadı.
 Umut fidanıma baykuş tünedi.
 Gitti emeklerim boşa, eyvah, oy! (12 Mayıs 1976)

Yine hayatın dertlerinden bunaldığım bir gün yazmıştım bu şiirimi. Kendime, feleğe sitem ediyorum. Bu şiir, sanatçı rahmetli Atakan Çelik tarafından plak yapıldı. Çok satıldı, internette ve TRT arşivlerinde var.

20 DAĞLAR İÇİNDE

Sabah sedasına bir kulak verdim.
 Ötüşür bülbüller bağlar içinde.
 Uyandım, yerimden ağırdır derdim.
 Gitmiyor kervanım dağlar içinde.

Bu dünyada gülmek varken “Vay!” niye?
 Gözyaşımla yarış eder çay niye?
 Pişman oldum baktığımda aynaya.
 Kalmış siyah saçım ağlar içinde.

Poyrazoğlu der ki, gülmeme bakma.
 Burada eylenip kalmama bakma.
 Böyle şen duruşlu olmama bakma.
 Yaşayan ölüyüm sağlar içinde. (21 Mayıs 1976)

Memleketim Erciş, çok bağık, bahçelik bir yerdir. Bizim de bağlarımız, bahçelerimiz vardı. Bir gün, sabahın erken saatinde uyandım. O bağların içindeki

bülbüllerin ötüşü, akan suların sesini dinleyerek cebimden kâğıt, kalem çıkarıp bu şiirimi orada yazdım. Bu şiirimi arkadaş ortamlarında zaman zaman okurum. Çok beğenilen bir şiirimdir.

21 BİN DEFA

Namert insan ile gezme, dolanma.
Gönül sana demedim mi, bin defa?
Olur olmaz yerde söze karışma.
Gönül sana demedim mi bin defa?

Gurbete düşenin ömrü sökülür.
Eser sam yelleri, dalı dökülür.
Yalnız taştan duvar olmaz, yıkılır.
Gönül sana demedim mi bin defa?

Poyrazoğlu, sırrın namerde deme.
Çağrılmayan yere buyur eyleme.
Gördüğün ört, görmediğin söyleme.
Gönül sana demedim mi bin defa? (26 Haziran 1976)

Bir gün Nizamülmülk'ün çok güzel bir sözünü okudum. Nizamülmülk, özet olarak şöyle diyordu: “Kibirli zenginlerle oturup kalkmayın; çünkü onlar hep varlıklarından bahsederler. Siz, onların yanında ezilirsiniz. Onların içinde pek çok namert insan da vardır.” O sözden etkilenerek bu şiiri söylemiştim. Aynı zamanda “Ozanın İsyanı” ve “Zam Geldi” adlı albümlerimde de okuduğum bir şiirimdir. Çok beğenilmekte ve birçok yerde benden istenmektedir.

22 KIRTLAMA ÇAY

Semaver fıkır fıkır...
 Bardaklar tıkır tıkır...
 İçeriz lıkır lıkır.
 Kırtlama çay, kırtlama...

Çaydanlıktan süzerler.
 Tepsilere dizerler.
 Şeker ile bezerler.
 Kırtlama çay, kırtlama...

Yavaş yavaş fırtlarlar.
 Sohbet ile kutlarlar.
 Şeker ile kırtlarlar.
 Kırtlama çay, kırtlama...

Poyrazoğlu kanmışam.
 Yol gelmiş, yorulmuşam.
 Tez getirin, yanmışam.
 Kırtlama çay, kırtlama...

(15 Temmuz 1976)

Bizim yörede çayı kırtlama içerler; ama bunun asıl kaynağı Erzurum'dur. Bir gün Erzurum'da âşıklar kahvesinde dostlarla oturup kırtlama çay içerken oradakiler "Bizim bu kırtlama çay ile ilgili de bir eser yap." demişlerdi. İşte bu şiirim o günün hatırasını taşımaktadır. Eserimi orada doğaçlama okuyunca herkes çok beğenmişti.

23 ÇOCUKLUĞUM

Ağaçtan ata binerdim.
 Ne güzeldi çocukluğum...
 Dünya benimdir, sanırdım.
 Ne güzeldi çocukluğum...

Hayallerim bana yârdı.

Geniş dünya başa dardı.
Yıldızlarda evim vardı.
Ne güzeldi çocukluğum....

Poyrazoğlu, hoş düşlerim...
Hani, nerde yoldaşlarım?
Anam, babam, kardaşlarım...
Ne güzeldi çocukluğum... (Mart 1977)

Çocukluk yıllarımı hatırladığım bir günde yazmıştım bu şiirimi. Âşıklar Kahvesi'ne giderken yolun kenarında oynayan çocuklar gördüm. Kendi çocukluğumu hayal ettim. Kendi kendime keşke hep çocuk kalsaydım, dedim. Çünkü çok güzeldi çocukluğum. İşte bu duygularla o gün yazdım bu şiirimi.

24 VURULDU BİR CİVAN BAĞLARBAŞI'NDA

Yirmi üç aralık cuma sabahı,
Yükseldi bir figan Bağlarbaşı'nda.
Yandırır dağları feryadı, ahı.
Yaralı bir ceylan Bağlarbaşı'nda.

Kara dinli durdu kurşun saçmaya.
Mecal bulamadı durup geçmeye.
Taze yüz tutmuştu çiçek açmaya.
Devrildi bir fidan Bağlarbaşı'nda.

Açıldı bağrımda çiftedir yare.
Lokman olsa ancak bulurdu çare.
Süzüldü bedenden yayıldı yere.
Nakış döktü alkan Bağlarbaşı'nda

Dertli Poyrazoğlu kara bağladı.
Bu nasıl ateştir, yürek dağladı.

Gökte melek, yerde insan ağladı.

Vuruldu bir civan Bağlarbaşı'nda. (3 Ocak 1978)

Ercişli Ali Saraçoğlu hocamız vardır, kendisi yazardır. Emrah ile Selbihan'ı herkese tanıtmıştır. İşte Ali hocamızın Mustafa isimli yakışıklı bir oğlu vardı, üniversiteye gidiyordu. Bu çocuğu, Üsküdar Bağlarbaşı'nda bir otobüs durağında vurular. Çok üzüldük. Kimin, niye vurduğu belli olmadı. İşte bu delikanlının vuruluşundan sonra bu eserimi ona yapmıştım. Bu şiirim daha sonra “*Sen Hiç Oğul Emzirdin mi Kör Kurşun*” adlı kitapta da yayımlandı.

25 MUSTAFA'YA AĞIT

Aramızı kara çalı bürüdü.
Kavuşmadan nazlı yâra Mustafa'm.
Can içinde bir bağ ekim, kurudu.
Yetişmeden fidan, bara Mustafa'm.

Ağca ceylan ürküşende yurdundan,
Aşar, gider karlı dağlar ardından.
Senin hasretinden, senin derdinden,
Ciğerlerim pare pare Mustafa'm.

Yüce dağ başları kayalar, taşlar,
Toygun kuşlar gelir, yuvaya başlar.
Sularda balıklar, havada kuşlar,
Dayanmaz bu intizara Mustafa'm.

Dünyada murada erenler hani?
Ne kolaymış vermek bir körpe canı.
Akıttın gözümde yaş ile kanı.
Saldın beni gam, efkâra Mustafa'm.

Dertli Poyrazoğlu, gam çekmede tek.

Ağlarım, güldüğüm görülmemiş pek.
 Senin intikamın alınana dek,
 Daima giyerim kara, Mustafa'm. (5 Ocak 1978)

Bu şiirimi de yine Ali hocamızın oğlu Mustafa'nın vurulması üzerine yazmıştım. Ölüm mutlaka haktır. Ancak ölen genç olunca ve de bir cinayete kurban gidince insan bu olaya dayanamıyor. Bu gençcik delikanlının ölümüne gerçekten çok üzuldüm. Bu duygularla oturup bu şiirimi kaleme aldım.

26 TABİP YARAMI ELLEME

Yaralarım azdı yine, ne diyim?
 El vurma yarama, tabip elleme.
 Can bedenden bezdi yine, ne diyim?
 El vurma yarama, tabip elleme.

Bilmem, bura neresidir, ağlarım.
 İki dağın arasındır, ağlarım.
 Bu bir hicran yarasıdır, ağlarım.
 El vurma yarama, tabip elleme.

Poyrazoğlu, bilmem nasıl eyliyim?
 Sürü değil, yaylalarda yayliyim.
 Bebek değil, nenni diyip eyliyim.
 El vurma yarama, tabip elleme. (18 Şubat 1978)

Dayımın bir eşi vardı. Çok neşeli bir bayandı. Aniden hastalandı. Kanser teşhisi konuldu. Kısa bir zaman sonra da vefat etti. Allah rahmet eylesin, çok iyi bir insandı. İşte onu son günlerinde ziyarete gitmiştim. Yengem "N'olur, bana bir türkü yap da çektiklerimi anlat." dedi. Ben de bu şiirimi onun adına yazdım. Şimdi aile ortamında zaman zaman okurum. Ben okuyunca akrabalarım yengemi düşünüp ağlarlar.

27 SEN AĞLA

Kerem'in çektiği sevda kahrini,
Küllere sor, küller desin, sen ağla.
Mecnun neden mesken etti çölleri?
Çöllere sor, çöller desin, sen ağla.

Ferhat, Şirin için girdi zahmete.
"Bir yudum su!" diye düştü mihnete.
Sıladan kaç yolcu düştü gurbete?
Yollara sor, yollar desin, sen ağla.

Poyrazoğlu, esti hasret yelleri.
Lâl olmuş, ötmüyor dost bülbülleri.
Saçlarıma düşen beyaz telleri,
Yıllara sor, yıllar desin, sen ağla. (12 Haziran 1978)

Âşıklar çok ağlayan insanlardır. Onların gözyaşları sel olup akmıştır. Kirpikleri mızrap olmuş, çalmış, türküler söylemişlerdir. Ben de o günlerde bir sıkıntı içerisindeydim. Bu şiirimi de o günlerde yazmıştım.

28 DÖVÜŞME

Dövüşmek neye yarar?
Gel dövüşme, dövüşme.
İnsana verir zarar.
Gel dövüşme, dövüşme.
Vurulup yere düşme.

Sıcak yerde kar olmaz.
Soğuk yerde nar olmaz.
Dövüşmekte kâr olmaz.
Gel dövüşme, dövüşme.
Vurulup yere düşme.

Poyrazoğlu, bir cansın.

Can içinde canansın.

Mademki sen insansın,

Gel dövüşme, dövüşme.

Vurulup yere düşme.

(Temmuz 1978)

Bu şiirimde Türkiye'nin 1980 darbesinden önceki o karışık günlerinde yaşanan kavgaları eleştiriyorum. Onların bitmesini istiyorum, kardeşçe yaşamının güzelliklerini anlatmaya çalışıyorum. Bu şiirim, "*Sevgide 21. Yüzyıl*" adlı albümümde de yer almıştır. Çok beğenilmektedir.

29 BENİ DE GÖTÜR

Serin serin esen ey seher yeli,

Gidersin, canana beni de götür.

Ben, onun aşkından oldum bir deli.

Derdime dermana beni de götür.

Erciş'te yatıyor Seyit Muhammet.

Evlad-ı Resul'dür, eyle ziyaret.

Ahlat'a varanda eyle çok hürmet.

O, dem-i devrana beni de götür.

Bitlis'te var evliyalar kervanı.

Üçlerin hocası Gavs-i Hizanî.

Baykan'da yatıyor Veysel Karanî.

O tekin çobana beni de götür.

Tillo'da İsmail Fakirullah yâr...

Menzil'e gidende eyle bir karar.

Seyit Abdülhakim evlatları var.

Ol ulu devrana beni de götür.

Antep'te eylenme, geç, git Urfa'ya.
Orada çok vardır eren, evliya.
Vaktimiz müsait değil saymaya.
Halilü'r-Rahman'a beni de götür.

Sınıra varanda geç usul usul.
Önünde görülür Kerkük'le Musul.
Şehid-i Kerbela evlad-ı Resul,
Hüseyin, Hasan'a beni de götür.

Beyazıt Bestamî sattı şarabı.
İbrahim Ethem de etti harabi.
Allah, dedi Muhyiddin-i Arabî.
O Gavs-i Geylan'a beni de götür.

Necef'in, Bağdat'ın hoştur havası.
Orada var enbiyalar duası.
Düldül süvarisi, Kamber ağası,
O Şah-ı Merdan'a beni de götür.

Resul'ün yoldaşı Siddık-ı Ekber.
Adalet timsali Hazret-i Ömer.
Osman-ı Zinnureyn odur sadık er.
Hafizu'l-Kur'an'a beni de götür.

O gün olur Arafat'a çıkanda,
"Lebbeyk" deyip gözyaşını dökende,
Beytullah'a varıp boyun bükende,
Ol ulu meydana beni de götür.

Medine'de yatar Hakk'ın Habibi.

Haşa! Toprak olmaz öyle bir Nebi.
Gönüller sultanı, dertler tabibi,
Ol ulu Sultan'a beni de götür.

Poyrazoğlu, bu dünyayı n'eylerim?
Adını dilime ezber eylerim.
İsmail misali feda eylerim,
Canımı kurbanı beni de götür. (20 Ağustos 1978)

Bir sabah vaktiydi. Bir rüzgâr kıbleye doğru serin serin esiyordu. O rüzgâra bir arzuhâl verdim, uğrayacağı mekânlara beni de götür, dedim. İnsan önce kendi sılasına doğru gitmek ister. Erciş'ten başlayarak Mekke'ye, Medine'ye kadar uğrayacağı güzergâhlara selam gönderdim. İşte bu şiirim de böyle döküldü dudaklarımdan.

30 AYILMAZ

Gel gönül, Mevla'dan olma gafil sen.
Gaflet döseğinde yatan ayılmaz.
Dünyada benliğe etme meyil sen.
Dost yanında itibarın sayılmaz.

İnce düşünüp de hayal kurarsan,
Ömür bir rüyadır, iyi yorarsan.
Muhabbetin esasını sorarsan,
Bir gönüle iki sevgi koyulmaz.

Poyrazoğlu, meyil verme sen nama.
Aşkın gömleğine vurulmaz yama.
Güzele kırk günde doyulur; ama,
Güzel huya, suya kırk yıl doyulmaz. (25 Ağustos 1978)

Bu şiirimi memleketimde kötü yola sapmış bir arkadaşımın yola çıkararak yazmıştım. Kendime öğüt vermek istemişim. Doğru yoldan, Allah yolundan ayrılmama, üç günlük dünya malına değer verme, bu ömrün gelip geçeceğini unutmama, diye kendime söylüyorum. Sonuçta gelip geçici bir dünyada yaşıyoruz. Vakti zamanı gelince asıl dünyamıza göçeceğiz. İşte insanoğlunun aklından hiç çıkarmaması gereken de budur. Hep bu duygu ve düşüncelerle iyi, güzel insan olma yolunda ilerlemek gerekir.

31 BÖYLEDİR

Bir yandan kar yağar, bir yandan dolu...

Hep karlı dağların başı böyledir.

Her damlası sitem dolu, dert dolu...

Âşığın gözünde yaşı böyledir.

Hasret yollarını bağlar, ağlatır.

Yaban diyarlarda eğler, ağlatır.

Bir gün güldürürse on gün ağlatır.

Bu kalleş feleğin işi böyledir.

Poyrazoğlu, gözyaşlarım bulanır.

Gün geçtikçe yaralarım sulanır.

Bilmeyen bilene atar, dolanır.

Cahilin kâmile taşı böyledir. (9 Eylül 1978)

Bir gün memlekette âşıklar kahvesinde otururken oradaki arkadaşlarla âşıklar ve âşıklık üzerine konuşmaya başladık. İşte ben de bunun üzerine bu şiirimle âşıkların hâlet-i ruhiyesini anlatmaya çalışmıştım. Şiirimi bitirince herkes çok beğendiğini belirtmişti.

32 NE KEREM BÖYLE

Senelerdir bu sevdayı çekerim.

Ne Han Aslı böyle ne Kerem böyle...

Kadere, takdire boyun bükerim.

Çekerim çilemi, naçaram böyle.

Dağlar taşlar duydu benim ahımı.
Aldırdım elimden çeşm-i mahımı.
Mihnet tarlasına çile tohumu,
Oldum gam çiftçisi, ekerem böyle.

Poyrazoğlu, n'eyleyim dünyayı?
Zaten felek ile açtım arayı.
Sorarsanız dostlar, ben bu sevdayı,
On bin doksan gündür çekerem böyle. (14 Ekim 1978)

Bu şiir de Erzurum'da âşıklar kahvesinde irticalen söylediğim bir eserdir. Kahvede otururken Erzurumlu bir arkadaş bana kaç yıldır âşıklık yaptığımı, neden bu işle uğraştığımı sordu. Ben de bir âşık kendisini nasıl anlatırsa anlatmaya çalıştım. Böyle kalender meşrep duruşlu olduğuma, fiyakalı gezişime aldanmayın. Ben Âşık Kerem'den de beterim. Ben bunu yaşıyorum. Biraz da bu çektiklerim nedeniyle âşıklık yapıyorum. Eserimi okuduktan sonra herkes çok beğendi ve orada benim için para topladılar. Ben parayı almadım, parayı geri alın, ben parayla program yapmam, dedim. Para alacağım yer bellidir. Sahneye gider çıkarız, ne verdilerse alırız. Onun da pazarlığını yapmam. Bazı arkadaşları görüyor, üzülüyorum. Herhangi bir programa gitmek için neredeyse saatlerce pazarlık yapıyorlar. Bu, dünyalık bir metadır. Âşık, bunun pazarlığını yapmamalıdır.

33 OLACAK

Ecel bir gün başa gelip konanda,
Can kuşu kafesten uçmuş olacak.
Ömür tamam olup vadem dolanda,
Ruhum o şerbetten içmiş olacak.

Aylar dolanacak, yıllar yetecek.
Varsa baş taşımda baykuş ötecek.

Çayırlar kök salıp çimen bitecek.

Üzerimde güller açmış olacak.

Poyrazoğlu der ki, kurarlar pazar.

Arifler anlatır, kalemler yazar.

Bir gün gelir, beni çözenler çözer,

Ama o gün gelmiş, geçmiş olacak. (25 Ekim 1978)

Van'da düzenlenen bir programda olumsuz bir durum yaşamıştım. Bana değer verilmediğini hissettim. Daha sonra kendi başıma kalınca bu şiirimi yazdım. Bu şiirimde bu hayattan çekilip gittikten sonra beni arayacaklar, diyorum. Benim şiirlerimin değerini o zaman anlayacaklar, diye düşünüyorum.

34 ÂŞIK OKUR

Aşk ilmini âşık okur,

Ham adamın ağzı değil.

İlham tezgâhında dokur,

Her tezgâhın bezi değil.

Kaynaksız göl tez bulanır.

Gönül kudretten sulanır.

Yol bilmeyen dağ dolanır,

Yokuş gider, düzü değil.

Poyrazoğlu, gücüm çatmaz.

Yaram büyük, sargı yetmez.

Konuşurum, tesir etmez.

Sussam gönül razı değil. (3 Kasım 1978)

Memlekette bir tanıdığım bana “Gerçek aşkı kimler bilir?” diye bir soru sormuştu. Ben de “Aşkı herkes bilmez. Bir mecazi aşk var, bir de hakiki aşk var.

Hakiki aşkı da âşıklar bilir.” demiştim. Bu konuşmalar üzerine de bu şiirimi doğaçlama olarak söyledim. O kişi de bana şiirimi çok beğendiğini söylemişti.

35 BEĞENMİŞLER

Semavattaki melekler,
Mustafa'yı beğenmişler.
Dönen şu çark-ı felekler,
Mustafa'yı beğenmişler.

Nebi, mürsel, peygamberler,
Kâmiller, mürşitler, pirlar,
Yol ehli erenler, erler,
Mustafa'yı beğenmişler.

Poyrazoğlu, Museviler,
Museviler, İseviler,
Yeryüzünde bütün dinler,
Mustafa'yı beğenmişler. (16 Kasım 1978)

Erciş'te sık sık Âşıklar Kahvesi'ne giderdim. O gün meclisimizde Mustafa isimli bir kişi vardı. O kişi benden adına bir şiir söylememi istedi. Ben de bu şiirimi orada irticalen söyledim. Mustafa, Hz. Peygamber'imizin ismidir. Biz Müslümanlar, Hz. Peygamber'i çok sevdiğimiz için onun ismini çocuklarımıza veririz. İşte o arkadaşımızın ismini düşününce aklıma Hz. Peygamber geldi. Böylece bu şiirimi söyledim. Şiirim bitince orada oturanlar beni alkışlamışlardı.

36 DİVANEYİM

Yana yana bir kül oldum.
Pervane miyem, pervane.
Döne döne bir hâl oldum.
Divane miyem, divane.

Dost elinin toprağıym.
 Güllerinin yaprağıym.
 Dertlilerin uğrağıym.
 Virane miyem, virane.

Poyrazoğlu, bir dost olur.
 Dost oturan bir post olur.
 Bana gelenler mest olur.
 Meyhane miyem, meyhane. (20 Kasım 1978)

Bu şiirin tasavvufî bir anlamı vardır. Babamın evinde Kadirî dervişleri zikir yapıyorlardı. O anda bana ilham perisi geldi ve içimden gelen o duygularla bu şiirimi makamla doğaçlama olarak okudum. Ben şiirimi okurken ağlayanlar olmuştu.

37 ELLERE KALSIN

Kahpe felek, serkâr oldun üstüme.
 Düşünün, mürvetin ellere kalsın.
 Kan doldurdun, zehir kattın testime.
 Şekerin, şerbetin ellere kalsın.

İnsanlığın dergâhına girmedin.
 Misafir altına hasır sermedin.
 Kırk inekten birin zekât vermedin.
 Zekâtın, devletin ellere kalsın.

Ben, seni beklerdim nazda, niyazda.
 Sen, beni bıraktın tozda, dumanda.
 Aklın başka yerde, kendin namazda.
 Farz ile sünnetin ellere kalsın.

Bu Poyrazoğlu'nun şaş günlerinde,
 İki gözü dolu yaş günlerinde,

Misafir almazsın kış günlerinde,
Konağın, servetin ellere kalsın. (25 Kasım 1978)

Bu şiirimi neden yazdığımı hatırlamıyorum; ama herhalde o gün çok dertliymişim, şiirimden onu anlıyorum. Kendi yakama küsüp çektiğim dertleri, sıkıntıları feleğe yormak istemişim. Âşıkların en büyük düşmanı felektir. Felek çoğu zaman onların mutsuzluk kaynağı olur. Âşıklar da işte benim gibi bağlamayı ellerine aldılar mı, feleğe sitem şiirlerini söylerler.

38 İNCEDEN İNCEDEN

Bizim yaylaların yeli,
Eser inceden inceden.
Yâr, zülfüne top top gülü,
Asar inceden inceden.
İnceden giy, yâr inceden,
Sesin aldım dün geceden.

Âşıklara bir hâl olur.
Bükülür beli, dal olur.
Gül açar, bülbül lâl olur.
Susar inceden inceden.
İnceden giy, yâr inceden,
Sesin aldım dün geceden.

Poyrazoğlu, gönlüm yandı.
Canım bedenden usandı.
Hasret yüreğe dayandı.
Keser inceden inceden.
İnceden giy, yâr inceden,
Sesin aldım dün geceden. (28 Kasım 1978)

Bu şiiri de herhangi bir olay nedeniyle yazmadım. Bir gün akşam aldım elime kalemi, içimden geçen duyguları bu şekilde kâğıda döktüm. Hayalimdeki sevgiliye

dertlerimi anlattım. Bu şiirim çok sevildi, tanındıktan sonra da çalındı. Şimdi bazı sanatçılar tarafından okunuyor. Benim olduğunu ispat edemiyorum.

39 İRŞADÎ BABA'YA NAZİRE

Her yürekte bir köz yanar.

Bu dünyanın gamı başka.

Her âşık bir meyden kanar.

Ledünnünün demi başka.

Zemin, semavat kat be kat.

Her afette bir ihtikat.

Hazret-i Fahr-i Kâinat,

Nübüvvet hatemi başka.

İskender tahtını dizdi.

Felek tedbirini bozdu.

Nesîmî derisin yüzdü.

Gözlerinin nemi başka.

Poyrazoğlu, dünya dardır.

Kervan uğrayan bir handır.

Cihanda çok sular vardır.

Mekke'nin zezemi başka. (30 Kasım 1978)

Bayburtlu İrşadî Baba büyük bir ozandı. İşte o büyük insanın “Her çiçeğin bir hâli var, lalenin, şebnemin başka” diye bir eseri var. Ben de bu şiirimle ona nazire yapmak istemişim.

40 DEĞİL Mİ?

Âdem'i topraktan var etti Mevla.

Akıl, hayâ, iman verdi, değil mi?

Yedirdi buğdayı, sebep var illâ.

Cennetten dünyaya sürdü, değil mi?

Âdem ki, Cennet'ten geldi dünyaya.
Başını düşürdü bin bir belaya.
Şeytan, hille katıp girdi araya.
Kabil de Habil'i vurdu, değil mi?

İdris girdi o cennet-i mevaya.
Şid Nebi yalvardı, durdu duaya.
Nuh'un gemisini saldı deryaya,
Bu dünyaya tufan erdi, değil mi?

Salih, devesini sesledi taştan.
Münkirler şaşırđı, şaştı telaştan.
Zekeriya oyuk yaptı ağaçtan.
Kabuklar üstünü ördü, değil mi?

İsmail'e kem gelmedi bıçaktan.
Züleyha, Yusuf'u sevdi gerçekten.
Lokman, ilaç tuttu bin bir çiçekten.
Arı da Eyüb'ün kurdu, değil mi?

Bir incele Yaradan'ın işini.
Nemrut'un bir sinek serdi leşini.
İsmail, Kâbe'nin çekti taşını.
İbrahim, duvarı ördü, değil mi?

Var mıydı devrinde Yahya'nın dengi?
Al, kızıl kan ile boyandı rengi.
Musa, Firavun'la eyledi cengi.
Deryayı ikiye yardı, değil mi?

Yunus, balık ile denize daldı.
 Davud, sedasını cihana saldı.
 Süleyman bir karıncadan ders aldı.
 Kaftan kafa hüküm sürdü, değil mi?

Harun'a muhteşem tabut kuruldu.
 İskender, cihanı gezdi, yoruldu.
 Cercis de dört defa öldü, dirildi.
 İsa, semavata erdi, değil mi?

Poyrazoğlu, odur sözünün eri.
 İllâ bütün peygamberler serveri.
 Konuk oldu lâmekândan içeri.
 Mustafa, Didar'ı gördü, değil mi? (1 Aralık 1978)

Bu şiirimi içimden gelen duygu ve düşüncelerle kaleme aldım. Gelmiş, geçmiş bilinen peygamberleri ve başlarından geçen hadiseleri anlatarak kısa bir peygamberler geçidi oluşturmaya çalışmışım. Zaman zaman aile ortamında okuduğum ve çok beğenilen bir şiirimdir.

41 ADİLCEVAZ

Aynı benzersin Cennet'e.
 Bir tanesin Adilcevaz.
 Örnek oldun her tarafa.
 Bir tanesin Adilcevaz.

Açar dağların lalesi.
 Seher vakti kuşlar sesi,
 Çok şanlıdır Kef Kalesi,
 Bir tanesin Adilcevaz.

Senden geçmiş nice kervan.

Şanlı tarihine kurban.
Cevizin var, derde derman.
Bir tanesin Adilcevaz.

Kırmızı dut, kaysı sende,
Mavi Göl'ün sesi sende,
Erenler nefesi sende,
Bir tanesin Adilcevaz.

Poyrazoğlu devranın var.
Bağlarında seyranın var.
Çok çalışkan başkanın var.
Bir tanesin Adilcevaz.

(8 Aralık 1978)

Bir arkadaşımı ziyaret için Bitlis'in Adilcevaz ilçesine gitmiştim. Baktım ki, Adilcevaz çok güzel bir yer olmuş. Bu duygu ve düşüncelerden hareketle de bu şiirimi oradaki dost meclisinde Adilcevaz'a bir güzelleme olarak söylemişim.

42 İNCEDİR

Mevla'yı seversen değme gönüle.
Gönül çok naziktir, gönül incedir.
Meftun olma her gördüğün güzele.
Hak cemali her cemalden incedir.

Uzak durma erenlerin elinden.
Koku gelsin muhabbetin gülünden.
Konuşanda bal dökülür dilinden.
Arifler sohbeti baldan incedir.

Bir kulak ver Poyrazoğlu zârına.
Âşığın arzusu kendi yârına.
Akıl ermez, fikir ermez sırrına.

Bu aşkın manası kıldan incedir. (20 Aralık 1978)

Erciş'te Hacıoğlu Kahvesi diye âşıkların devamlı program yaptığı bir kahve vardı. Burada bir gün çalıp söylerken rahmetli Âşık Sümmanî'nin torunu yine rahmetli Nusret Torunî "Kur'an'ın manası gülden incedir." şeklinde bir ayak verdi. Ben de bu ayağa karşılık olarak bu şiirimi irticalen söyledim. Bu şiirim, o günün hatırasını taşımaktadır.

43 BENİ

Duyun beni hemşehriler!
Bırakmayın darda beni.
Beni bilmez yaban eller.
Koymayın çukurda beni.

Kervan isem sürün, güdün.
İplik isem açın, didin.
Atın, tutun, insaf edin.
Vurmayın art arda beni.

Poyrazoğlu, dost sözüyüm.
Ben, Erciş'in tam özüyüm.
Bir yaylada tek kuzuyum.
Yedirmeyin kurda beni. (18 Ocak 1979)

Bu şiirimi Vanlı hemşehrilerime söylemiştim. Çünkü memlekette beni yalnız bıraktıklarını gördüm. Kaset çıkarmak istemişim. Bazı dost bildiğim insanlardan, hemşehrilerimden maddi, manevi yardım istemişim; ama onlardan beklediğim hiçbir desteği alamadım. Böyle olunca da çok üzüldüm. Bana sahip çıkmadıkları için onlara sitem etmek istedim.

44 ENKAZ OLSA

Dünyanın bu bozuk hâli,

İnsanlığa ikaz olsa.
Mal yemez zenginin malı,
Baykuş konsa, enkaz olsa.

Gitmeli dostun izinden.
Çıkmamalı Hak sözünden.
Dünyada savaş yüzünden,
Çocuklar ağlamaz olsa.

Poyrazoğlu, bitse “ah!”lar.
İşlenmese şu günahlar.
Toplansa bütün silahlar.
Her bir tüfenk bir saz olsa. (22 Ocak 1979)

Savaşlar hem bireylerin hem milletlerin hayatlarında büyük yıkımlara neden olmaktadır. Niye savaşır insanlar, neyi paylaşamazlar? Barış içinde, kardeşçe yaşamak varken neden birbirimizi bombalıyoruz? O günlerde baktım ki, dünyanın her yanı yangın yeri gibi. Türkiye de karışık bir durumda. İşte ben de böylece bu şiirimi başta savaşlar olmak üzere dünyadaki tüm kötülüklerin yok olması dileğiyle yazmıştım.

45 İNCELER

Öyle bir sultana bağlıdır gönlüm,
Dertliler derdini yazar, inceler.
Hem sarraftır, hem tabiptir, hem âlim...
Her türlü müşkülü çözer, inceler.

Kimsede bulunmaz ondaki eda.
Muhtaçtır Rahm'ine bay ile geda.
Ledünnü deminden sunuldu bade.
Aşkın süzgecinden süzer, inceler.

Başında şan verir sultanlık tacı.
 Erdirir murada acı, muhtacı.
 Sefil Poyrazoğlu, aşkın dalgıcı,
 Dalar deryalara yüzer, inceler. (29 Ocak 1979)

Bu şiirimi bir olay sebebiyle değil de içimden gelen duygu ve düşüncelerle yazdım. Arif olan insanları tarif etmek istedim.

46 AŞKIN NİŞANESİDİR

Âşıkların gözden akan yaşları,
 Cahiller yanında su danesidir.
 Arifler yanında bunun manası,
 Aşkın denizinin nişanesidir.

İçen bilir bu şerbetin tadını.
 Mehenge vururlar ihtikatını.
 Aşk koymuşlar ağlamanın adını.
 Mecnun'un, Leyla'nın efsanesidir.

Poyrazoğlu, boşa menzil alınmaz.
 Dibi görünmeyen suya dalınmaz.
 Kimler ağlar, kimler güler, bilinmez.
 Sebepler takdirin bahanesidir. (23 Şubat 1979)

Âşıkların gözyaşları diğer insanların gözyaşlarından farklıdır. Bu şiirimde âşıklar niçin dertlidir, neden gözyaşları diğer insanlardan farklı akar, onu anlatmaya çalıştım. Gözyaşlarının âşıkların nişanesi olduğunu söylemek istedim.

47 BÜLBÜLÜN

Nedendir on bir ay eder sükûnet?
 Bir ay için artar zarı bülbülün.
 Bir gül için eder dikene minnet.

Arşa çıkar intizarı bülbülün.

Gözleri hiç görmez sol ile sağı.
Nedendir hep bekler bahçeyi, bağı?
Hak için seversin gülü, yaprağı.
Burda vardır çok esrarı bülbülün.

Poyrazoğlu, bir bak Hay sedasına.
Kulak ver seherde hoş nidasına.
Onun da arzusu “Hu!” Mevla’sına...
Mevla’dır arzusu, yârı bülbülün. (20 Mart 1979)

Bülbül ve turnalar, âşıklarda çok kullanılan bir motiftir. Bu şiir, bülbüle söylediğim bir eserdir. Herhangi bir olay nedeniyle söylemedim.

48 AHLAT

Osmanlı’nın temel taşı sendedir.
Selam sana Ertuğrul’un ocağı.
Aşirattan devlet kurmuş, büyümüş.
Selam sana Ertuğrul’un ocağı.

Dünyaya çağ açmış, genç Fatih Sultan.
Yavuz Selim oğlu, Sultan Selim Han,
Evlatların yazmış tarihe destan.
Selam sana Ertuğrul’un ocağı.

Poyrazoğlu, sende ecdadın yolu.
Senden feyiz almış Şeyh Edebalı.
Ne kadar şanlısın sen Ahlat eli.
Selam sana Ertuğrul’un ocağı. (14 Nisan 1979)

Bu şiirimi Bitlis'in Ahlat ilçesinde âşıklar kahvesini ziyaret ettiğim gün irticalen söylemişim. Oradaki âşık arkadaşlarla çalıp söyledikten sonra Ahlat'a bir güzelleme söylemek, onun önemini anlatmak istedim. Çünkü Ahlat, Selçukluların yaşadığı İslam beldelerinin en büyük merkezlerinden birisidir. Ecdadımız olan Osmanlıların ataları orada yüz, iki yüz sene kadar yaşadıkdan sonra oradan çıkmıştır. Hâlâ Ahlat'ta Kayı Mahallesi vardır. Süleyman Şah'ın oturduğu mahalle vardır, bu mahalleye Taht-ı Süleyman Mahallesi derler. Ertuğrul Gazi, Ahlat doğumludur. Ertuğrul Gazi, Osmanlılar göç ettiği zaman hemen hemen delikanlı çağındaymış. Hatta bazı tarihçiler Osman Gazi'nin de beşikte gittiğini söylerler. Yani Osman Gazi de Ahlat doğumludur. İşte böylece hem Ahlat'ı övmek hem de tarihî önemini anlatmak için bu şiirimi söyledim.

49 BAL BANA

Yâr saçların bu sazıma tel eyle.
Parmakların mızrap eyle, çal bana.
Seviyorsan peşim sıra el eyle.
Senin sevgin verir türlü hal bana.

Ömür, karşı dağa yağan kar gibi.
Gençlik gelir, geçer bir bahar gibi.
Elin sözü bana zehr-i mar gibi.
Senin sözün şeker bana, bal bana.

Poyrazoğlu der, sensiz ne olayım?
Hasretinle nasıl ayrı kalayım?
Bayram gelir; yâr, kurbanın olayım.
Vakti gelsin; gel, bıçağın çal bana.

(21 Haziran 1979)

Bu şiir de Kayserili Âşık Seyranî'ye bir naziredir. Seyranî'nin "Var bana" diye bir şiiri var. Bu şiirim Seyranî'nin o şiirine bir naziredir. Burada sözlerimi hayalimdeki güzele söyleyerek şiirimi oluşturdum.

50 AĞAM

Aştı, gitti namert yolcu,
Yol kendini yedi ağam.
Toprak sarı, meyve acı,
Dal kendini yedi ağam.

Açan çiçek erken soldu.
Hoyratlar yaprağın yoldu.
Günler aydan kara geldi.
Yıl kendini yedi ağam.

Poyrazoğlu, karda buzda,
Leş kokusu beyaz tuzda.
Sözler rüşvet oldu sazda,
Tel kendini yedi ağam. (20 Temmuz 1979)

Erzurum'da bir program esnasında bir âşık arkadaşım, oradaki kaymakama yaranabilmek, ondan ödül alabilmek için kendi kişiliğinden taviz vermişti. Ben de bu durum üzerine bu şiirimi yazmıştım.

51 KAN DİLE SEVDİĞİM

Felek kanadını çaldı üstüme.
Döndüm sönmüş bir kandile sevdiğim.
Ecel düşmüş can evimde kastime.
Ölsem, kanlımdan kan dile sevdiğim.

Tersine yazılmış bizim yazılar.
Canım, can evinde seni arzular.
Yüreğim yaralı, ciğerim sızlar.
Gel, bak, bölendi kan dile sevdiğim.

Poyrazoğlu gel, ol gönüller eri.

Çalış, menzilden hiç kalma geri.
 Felek sundu şerbet diye zehiri.
 Aldım, içtim bir kandile sevdiğim. (26 Eylül 1979)

Bu şiirimde de hayalimdeki sevgilime seslenmek istedim. Şiirimi herhangi bir olaydan etkilenerek kaleme almadım.

52 TURNAM

Karlı dağlar aşkın, geldin.
 Beni derde saldın turnam.
 Katardan mı ayrı düştün?
 Beni derde saldın turnam.

Gökte bulut ağmasaydı.
 Sulu sepken yağmasaydı.
 Sana kurşun değmeseydi.
 Beni derde saldın turnam.

Poyrazoğlu gülemedim.
 Gözyaşını silemedim.
 Yaralısın bilemedim.
 Beni derde saldın turnam. (16 Aralık 1979)

1979'da Erciş'te Zilan Deresi diye bir yerde öğretmenlik yapıyordum. Ay başıydı, maaşımı almak için şehre doğru yürüyerek yola çıktım. Bir iki saatlik yoldu. Sulu sepken bir kar yağıyordu. Bir silah sesi duydum. O anda önüme bir turna düştü. Herhalde avcılar, ördek sanarak bir turnayı vurmuşlardı. Turna, kanadından yaralanmış, çırpınıyordu. Ben de işte bu şiirimi bu turnaya yazdım.

53 ÇİÇEKLER

Yaz ayları karşı dağa gelince,
Girer nice hâlden hâle çiçekler.
Ardı sıra hazan çağı erince,
Açar dertlerini yele çiçekler.

Arı gezer çiçeklerin dağında.
Yeşilinde, sarısında, ağında.
Cana can katarlar seher çağında,
Yaslananda yeşil dala çiçekler.

Ercişli der, herkes kaderin izler.
Her çiçek dalında aslını gizler.
Derer, deste eder gelinler, kızlar.
Gelir, gider elden ele çiçekler. (22 Şubat 1980)

Bu şiirim bir dudakdeğmez örneğidir. Dudakdeğmez, âşıkların hünerlerini sergiledikleri bir türdür. Ben de bu konudaki maharetimi sergilemek için bu şiirimi bir arkadaş ortamında irticalen söyledim. Dinleyenler beni yürekten tebrik ettiklerini belirttiler.

54 EFENDİM

Bir tavsiyem vardır, tutarsan eğer,
Yıkılıp düşene gülme efendim.
Her yerde dostuna değer ver, değer.
Baltayı dibinden çalma efendim.

Sırrını hep sakla, söyleme aman!
Bir bakmışsın, dostun olmuş bir düşman.
Bir yere misafir olduğun zaman,
Bir geceden fazla kalma efendim.

Poyrazoğlu hoş tut iltifatını.

Olur olmaz yere sürme atını.
Her nereye gitsen bil fiyatını.
Değerin ayağa salma efendim. (20 Temmuz 1980)

İstanbul'da zaman zaman görüştüğüm bir hemşehrim vardı. Bu kişi Erciş'ten gelmiş, İstanbul'da kardeşinin evine misafir olmuş. Beş gün kaldıktan sonra artık yüzden gözden düştüğünü, değer verilmediğini, kardeşinin ve yengesinin suratlarının asıldığını görmüş. Bana geldi, durumundan bahsetti. Morali çok bozulmuştu. Ben de bunun üzerine bu şiirimle misafirlikte çok kalmanın iyi olmayacağını anlatmak istedim.

55 HO! DEDİ

Kerbela çölüne düşürdü kader.
Dilim yandı, dudaklarım "Su!" dedi.
Yükledi sırtıma dert ile keder.
"Ömür boyu çekeceksin, ha!" dedi.

Hâkim oldum, hüküm için oturdum.
Bitmeyen davayı başa yetirdim.
Dört bir yandan kanlı şahit getirdim.
Zalım felek "Asıl suçlu bu." dedi.

Poyrazoğlu, hasret merhabasına.
Armağanlar koydum mahrabasına.
Koşuldum feleğin arabasına.
Ömür boyu kamçıladi, "Ho!" dedi. (27 Temmuz 1980)

Bu şiirim de serbest tarzda yazdığım bir şiirdir. Herhangi bir olay sebebiyle yazmadım. O günlerde yaşadığım zorluklardan, sıkıntılardan dolayı kendimi garip hissettiğim bir gün hayata, feleğe sitemimi dile getirdim.

56 İTDIRSEĞİ

Seksen bir yılının Ocak birinde,
 Çıktı sol gözüme bir itdirseği.
 Görünmez bir sızı, ucu derinde.
 Koymadı bedende fer, itdirseği.

Kapladı sızısı gözümü yaman.
 Kapattı önümü, her yanım duman.
 Geceler yatağa girdiğim zaman,
 Çektirir acıyı zor, itdirseği.

Gözüm ağrır, peki itin suçu ne?
 Nerden girdi kirpiğimin içine?
 Ezem dedi “Sür, tulanın kığına.”
 “Yoksa, eder seni kör.” itdirseği.

Tulanın kığına sürdükçe azdı.
 Tula da usandı, canından bezdi.
 Herhâlde bendeki tedbiri sezdi.
 Attı soldan sağa tur, itdirseği.

Poyrazoğlu, ben dediğim olmadı.
 Sarımsak bağladım yine solmadı.
 Gidince tabibe eser kalmadı.
 O günden bu güne sır, itdirseği. (Ocak 1981)

Gözümde bir itdirseği çıkmıştı. Çok acı çektim. Ne yaptıysak, ne bağladıysak hiç fayda etmedi. Eş, dost herkes bildiği yöntemi söyledi, uyguladık; ama bana mısın, demedi. Baktım ki olacağı yok, en sonunda doktora gittim. Doktor merhem verdi. Bir süre sonra gözümdeki illetten kurtuldum. Bu şiirim de o acı çektığım günlerden bir hatıra kaldı. Çok beğenilen ve konserlerde istenilen bir şiirimdir.

Hoş görüyle var oldu bu kâinat.
 Kâinatı hoş gör, cihanı hoş gör.
 Sevgi sınırsızdır, budur hakikat.
 Engin ol efendim, her yanı hoş gör.

Hoşgörü var Mevlana'nın sesinde.
 Birlik çağrısında, ney nefesinde.
 Hacı Bektaş Veli düşüncesinde,
 İnsan-ı kâmil ol, insanı hoş gör.

Hoşgörüyle düşler hayra yorulur.
 Akar boz bulanık seller, durulur.
 Kurt ile koyuna barış kurulur.
 Yeter ki incitme, her canı hoş gör.

Hoşgörüyle gönüllere giren var.
 Çirkinlerde güzelliği gören var.
 Zehirli akrebe rızık veren var.
 Tatlı dille konuş, yılanı hoş gör.

Hoşgörüye muhtaç dünyada kullar.
 Hoşgörüye hasret karmaşık yollar.
 Hoşgörüye susuz aylarla yıllar.
 Hoşgürsüz geçen zamanı hoş gör.

Ozan Poyrazoğlu, bir düğüm çözdüm.
 Fikir süzgecimden fikrimi süzdüm.
 Ancak gücüm yetti, bu kadar yazdım.
 Bağışla, bendeki noksanı hoş gör. (29 Mart 1981)

1994 yılında Kültür Bakanlığı tarafından düzenlenen hoşgörü konulu bir yarışma vardı. Ankara'da yapılan yarışmada bu şiirim, hoşgörü dalında 208 şiir

arasında mansiyon ödülüne layık görüldü. Burada hoşgörünün insan hayatına hâkim olması gerektiğini belirtmek istedim. Bu şiirimi ödül töreninde sahnede okumuştum ve salondan büyük bir alkış almıştım.

58 KADIN VARDIR

Anlatayım kadınların hâlini.

Kadın vardır, derde dermana benzer.

Kadın var, aldırır oğul balını.

Kadın var, el değmemiş kovana benzer.

Kadın vardır, eder türlü talanı.

Kadın var, çevirir bin bir pilanı.

Kadın var, uydurur bin bir yalanı.

Dolanır, fırlanır, şeytana benzer.

Kadın vardır, döker cevher lisanı.

Kadın vardır, candan eder insanı.

Kadın vardır, bilir ilm-i Kur'an'ı.

Asiye-yi Meryem Sultan'a benzer.

Kadın vardır, söyler Halep'ten, Şam'dan.

Kadın vardır, anlar sözden, kelamdan.

Kadın vardır, hemen uyur akşamdan.

Öldürür kocayı, düşmana benzer.

Kadın vardır, kim ne derse inanır.

Kadın vardır, renkten renge boyanır.

Kadın vardır, kapı kapı dolanır.

Eğri büğrü gezen yılanı benzer.

Kadın vardır, Poyrazoğlu murattır.

Kadın vardır, yaşayana hayattır.

Kadın vardır, sanki ömür uzatır.

Kadın var, hekime, Lokman'a benzer. (8 Mayıs 1981)

Dünya Kadınlar Günüyle ilgili bir programa davet edilmişim. İşte bu şiirimi bu program münasebetiyle yazdım. Bir otelde yapılan programda da şiirimi okudum. Dinleyenler şiirimi çok beğendiler ve beni uzun süre alkışladılar.

59 MAKSAT NE İDİ?

Yaradan, Cennet'ten sürdü Âdem'i.

Cihana atmakta maksat ne idi?

Emretti, Nuh Nebi yaptı bir gemi.

Tufana atmakta maksat ne idi?

Lokman, çiçeklerden derman eyledi.

Süleyman, dünyada devran eyledi.

Yusuf'u Mısır'a sultan eyledi.

Zindana atmakta maksat ne idi?

Poyrazoğlu, sırdır Kudret'in işi.

İbrahim'e gülşen etti ateşi.

Yaradan aşkına İsmail taşı,

Şeytana atmakta maksat ne idi? (14 Haziran 1981)

Bir gün Bayburt'tayken Bayburtlu bir hoca bana "Saz çalmak haramdır, niye bu sazı çalıyorsun, niye bu boş işlerle uğraşıyorsun?" diye sordu. Ardından beni dinî konularda birtakım imtihana tabi tutunca ben de ona bu dizelerdeki soruları irticalen sordum. Bunun üzerine hoca yaptığı hatayı anladı. "Ben seni başka türlü anlamıştım, tanımıştım." dedi ve benden özür diledi. İşte bu şiir o günün hatırasıdır.

60 GEL PEYGAMBER'İN İZİNE

Nereye gidersin gardaş?
Gel Peygamber'in izine.
Başka yoldan yoktur fayda.
Gel Peygamber'in izine.

Köşe köşe, bucak bucak,
Var mı başka sığınacak?
Odur bizi kurtaracak.
Gel Peygamber'in izine.

Âlemlerin serveridir.
Gönüllerin tek eridir.
İnsanlığın rehberidir.
Gel Peygamber'in izine.

Adım adım, karış karış,
Gel, bu yolda eyle yarış.
İster isen huzur, barış,
Gel Peygamber'in izine.

Poyrazoğlu, gel şaşmadan,
Güneş, dağları aşmadan,
Ölüm gelip ulaşmadan,
Gel Peygamber'in izine. (23 Ocak 1982)

Bu şiirimle tüm insanlığı Hz. Muhammed'in yoluna davet ediyorum. İnsan, şöyle bir oturup düşünürse, dünyaya niye geldiğini anlamaya çalışırsa hayatın gerçek manası işte o zaman ortaya çıkacaktır. Aslında yaşadığımız her şey o kadar boş ki... İşte bu yalan dünyada beyhude uğraşlarla ömrümüzü geçirmemek için Hz. Muhammed'in yolundan ayrılmamak gerekir, diye düşünüyorum. Bu yüzden tüm

insanları da onun yoluna davet etmek istedim. İçimdeki Peygamber sevgisiyle bu şiirimi kaleme aldım. Aile, arkadaş ortamında eskiden çok sık okuduğum bir şiiridir.

61 POYRAZOĞLU-KAFA DEYİŞMESİ

ALDI POYRAZOĞLU

Sen bizim okula nakil mi geldin,
Bu nasıl karışık iş kuru kafa?
Hayatın boyunca araç mı oldun?
Hay seni akılsız baş, kuru kafa.

ALDI KAFA

Çoktan terk etmiştim köhne dünyayı,
Vurma bu kafama taş Poyrazoğlu.
Kim isterdi elde araç olmayı,
Oldu yaz baharım, kış Poyrazoğlu.

ALDI POYRAZOĞLU

Kafa senin düzün, tersin kalmamış,
Hedefin kalmamış, hırsın kalmamış.
Dünyada ettiğin forsun kalmamış,
Dökülmüş çenenden dış, kuru kafa.

ALDI KAFA

Güvenme dünyada şan ile forsa,
Senden değerlidir bir karış arsa.
Kıranız depozit; ev, kara borsa,
Hayat sizin için düş, Poyrazoğlu.

ALDI POYRAZOĞLU

Kafa inan, bende değil kabahat,
Akılsız başlardan çekti memleket.
Köyden göç ettirdi yanlış siyaset,
Derdimiz bir değil, beş kuru kafa.

ALDI KAFA

Bizim devrimizde cuntalar yoktu,
Pepsiler, kolalar, fantalar yoktu.
İçerdik boz ayran, karnımız toktu,
Görürdük âlemi hoş Poyrazoğlu.

ALDI POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu der ki bir hayal yordum,
Kafa senin ile mahkeme kurdum.
Aslında hepsini kendime sordum,
Aldığım cevaplar boş kuru kafa.

ALDI KAFA

Kafa der ki, selam verme nursuza,
Yoldaş olma edepsiz, arsız.
Fırsat verme hortumcuya, hırsıza,
Düşkün imdadına koş Poyrazoğlu. (18 Şubat 1982)

Bu şiirimde cansız varlıkları konuşurma sanatı vardır. Bu karşılaşma türünde âşığın kendi duygularını cansız bir varlıkla deyişerek dile getirmesi söz konusudur. Âşık Kerem'in kuru kafayla, Yunus'un dolapla, Âşık Veysel'in mesle konuşması bu sanata örnektir. Erciş Atatürk İlköğretim Okulunda öğretmenlik görevimi sürdürürken bir gün okul araç dolabında bir kuru kafa görmüştüm. Bu kuru kafayı eski lise binası yapılırken temelden çıkarmışlar ve öğrencilere derslerde araç olarak göstermek için muhafaza etmişler. İşte bu kuru kafayı görünce âşıklık duygularım dile geldi ve bu sanata uygun bir şiir söylemek istedim. Böylece masanın üstünde

duran kuru kafayla söyleştim ve bu şiirim ortaya çıktı. Konserlerde zaman zaman okuduğum ve çok beğenilen bir eserimdir.

62 BAŞ İNDİRMEM

Ben âşık-ı rindaneyim, her cana baş indirmem.
Dolandım bağ-ı gülşeni, bağbana baş indirmem.
Lütf-i Hüda sayesinde çalarım aşk sazını.
Koy, eller taşlasın beni, zamana baş indirmem.

Zerre kadar toz kondurmam, şerefime mâl olur.
Haramiye geçit vermem, bağım, bahçem yol olur.
Kimisi el, etek öper; gider, kula kul olur.
Üç, beş günlük şöhret için cihana baş indirmem.

Poyrazoğlu, çoktur benim hem feryadım hem ahım.
Beni yoktan var eyledi destegir Padişah'ım.
Yığılmışsa defterimde dağlar kadar günahım,
Sığındım ben bir Hüda'ya, şeytana baş indirmem. (19 Mart 1982)

İnsan, onurlu bir varlıktır. Kula kulluk etmek insanoğlunun yaratılışına aykırıdır. İnsan her ne derecede ve ne zaman olursa olsun dik durmalı, karakterli olmalıdır. Eğilmek, bükülmek kişilik sahibi insanlara yakışmaz. İşte bu şiirimi de beni parasıyla satın almak isteyen, zenginliğiyle böbürlenen bir kişi için yazmıştım.

63 PİŞ AĞIR AĞIR

Gel gönül, güvenme gençlik çağına.
İner yükseğine kış, ağır ağır.
Bir yel eser bostanına, bağına.

Verirler üstüne taş, ağır ağır.

Felek bostanını yele vermeden,
Yâdlar girip güllerini dermeden,
Pirlik gelip ihtiyarlık ermeden,
Gitmeli secdeye baş, ağır ağır.

Dünya kalmaz bu dünyanın şahına.

Hele çarpılırsan mazlum ahına...

Var, düş bir mürşidin barigâhına.

Aşkın ocağında piş, ağır ağır. (Nisan 1982)

Bu şiirimi gençliğinin verdiği heyecanlarla yanlış yola sapan komşumuzun oğluna nasihat olması amacıyla yazmışım. Fani dünyaya aldanmamamız gerektiğini, bu dünyada aslolan şeyin zamanı geçmeden yaradılışın gerçek manasını bilip hayatımızı ona göre yönlendirmek olduğunu dile getirmek istemişim. Bu şiirimi konserlerde sık sık okurum ve dinleyenler çok beğendiklerini belirtirler.

64 UYAN, SEHER OLDU

Ne yatarsın gaflet ile?

Uyan, seher oldu gönül.

Âşık olan çeker çile.

Uyan, seher oldu gönül.

Kokusunu saçıyor gül.

Boyun büker yine bülbül.

Öter dertli dertli bülbül.

Uyan, seher oldu gönül.

Seher oldu, öter kuşlar.

Dilince tespihe başlar.

“Hu!” çağırır dağlar taşlar.

Uyan, seher oldu gönül.

Poyrazoğlu, uyan hani,
Zikir eyle Hak Süphan'ı.
Geçmeden tevhit zamanı,
Uyan, seher oldu gönül. (25 Mayıs 1982)

Bu şiirimi kendime öğüt vermek için yazmıştım. Bir öğle vakti cami önünden geçerken insanların koşarak camiye girdiklerini gördüm. Ben ise o anda çok da önemli bir işim olmamasına rağmen camiye gitmiyordum. Bunun üzerine ömrümü boşa geçirdiğimi düşündüm ve kendime uyarılarda bulunmak istedim.

65 DÜŞ GÖRDÜM

Ya gözlerim kördür, ya görüşüm dar...
Baharı perişan, yazı kış gördüm.
Fikrim darmadağın, yok bende karar.
Senin hayat dediğini düş gördüm.

Benim görüşlerim bir sırdır bende.
Söylersen hayrete düşersin sen de.
Zulümün zirveye çıktığı günde,
Zevali yaklaşmış çok alkış gördüm.

Nedir Poyrazoğlu rüya yorduğun?
Her gün ayrı bir mahkeme kurduğun.
Bana güzel, senin çirkin gördüğün.
Çirkinde güzeli saklanmış gördüm. (26 Haziran 1982)

Bu şiirimi de içimden gelen duygularla yazdım. Şu anda neden yazdığımı hatırlamıyorum.

66 NEDENDİR?

Hani söz vermiştin darılmamaya?
 Ben söyledim, sen darıldın, nedendir?
 Bu aşkın kanunu bu mu sence ya?
 Tez gücendin, tez kırıldın, nedendir?

Böyle hasret ile nic' olur hâlim?
 Ben ölürsem boynunadır vebalim.
 Bahar seli misin canım sevgilim?
 Bir bulandın, bir duruldun nedendir?

Poyrazoğlu olur hasretlik acı.
 Gül yanında olsa çalı ağacı.
 Ben miyim muhannet, sen mi yalancı?
 Bir düşmansın, bir yâr oldun, nedendir? (29 Haziran 1982)

Bu şiirim hayalimdeki sevgilime sitemlerimi gönderdiğim bir eserimdir.

67 SİVRİSİNEK

Gece basar basmaz dertlerim artar.
 Usandım elinden sivrisineğin.
 Bir iğnesi vardır, zehirden beter...
 Usandım elinden sivrisineğin.

Süngüden sivridir sivri iğnesi.
 Mengeneden beter sıkar çenesi.
 Günde elli yavru yapar anası.
 Usandım elinden sivrisineğin.

Sanarsın, odada on bin kişi var.
 Her birinin ayrı ayrı işi var.
 Kene gibi bir acayip dişi var.
 Usandım elinden sivrisineğin.

Bizim evde sivrisinek sürüsü,
 Hele dışarıda kalmış gerisi.
 Beş füzeye bedel olmuş birisi.
 Usandım elinden sivrisineğin.

Yorganın altından çıkarsa başım,
 İşin, gücün yoksa kaçın ha kaçın.
 Bir baş belasıdır bizim Erciş'in.
 Usandım elinden sivrisineğin. (2 Ağustos 1982)

Bizim orda sivrisineğe “mıhmıh” derler. Eskiden bu sivrisinekle mücadele çok zordu. Erciş'in her tarafı sivrisinek kaynardı. Bunlar bir eve girdikleri zaman evdekileri kesinlikle uyutmazlardı. Akrepten beterdir bu sivrisinekler. Ben de o sıcak yaz günlerinde bu sivrisineklerden çektiklerimi bu şiirimde dile getirmeye çalıştım. Konserlerde en çok istenen ve çok sevilen şiirlerimden biridir.

68 ÇİLE SEVDİĞİM

Ela gözlüm senden şikâyetim var.
 Yetmez mi çektğim çile sevdiğim?
 Daha sabretmeye kalmadı karar.
 Saldın beni dilden dile sevdiğim.

Bülbülü zar alır güle şakırken.
 Ham yün, örnek bulur halı dokurken.
 Âşıkların listesini okurken,
 Layık mıdır beni sile sevdiğim?

Poyrazoğlu, bana hız vermiş idin.
 Sönen ocağıma köz vermiş idin.
 Zaten yakmak için söz vermiş idin.
 Senin ismin bir vesile sevdiğim. (13 Ağustos 1982)

Bu şiirimi de yine hayalimdeki sevgilime yazmıştım; ancak hangi olay nedeniyle yazdığımı hatırlayamıyorum.

69 SEVERİM

Renkler vardır, birbirinden seçilir.
Ben şanlı bayrakta alı severim.
Diller vardır, ak süt gibi içilir.
Anam öğütleyen dili severim.

Dağlar vardır, duman iner, sis olur.
Güzel vardır, âşıklara his olur.
Teller vardır, al yanakta süs olur.
Ben sazda inleyen teli severim.

Kahraman var, tarihinden şan olur.
Tabip vardır, nabza göre kan olur.
Eller vardır, tetik çeker, can alır.
Ben Hakk'a açılan eli severim.

Poyrazoğlu bırak hayal, hülyayı.
Eloğlu keşfetti Merih'i, Ay'ı.
İnsan var, serveti tutmuş dünyayı.
Ben açlar doyuran kulu severim. (5 Mart 1983)

Memleketim Erciş'te çok hayırsever bir tanıdığım vardı. Herkese yardımı dokunmuştur. Ben o güzel insanın bu huyunu çok seviyordum işte bunun üzerine bu şiirimi yazdım. Bu şiirim aynı zamanda “*Ozanın İsyanı*” adlı albümümde yer aldı. Birçok konserimde okudum ve dinleyenler şiirimi çok beğendiklerini söylediler.

70 HOCA OLUR

Gönül ile düştük yola.
 Bilemem ki, nice olur...
 Bazı iner enginlere,
 Bazı dağdan yüce olur.

Bazı olur dosta mail.
 Bazı olur tam bir ehil.
 Bazı olur ham bir cahil.
 Bazı birden hoca olur.

Poyrazoğlu der, kısılır.
 Yârin zülfüne asılır.
 Bazı olur, dev kesilir.
 Bazı gelir, cüce olur. (27 Mart 1983)

Bu şiirimde de kendi gönlümün zaman zaman girdiği hâlleri anlatmaya çalıştım. Gerçekten gönül, çok değişkendir. Bir bakarsın coşar, derya olur. Bir bakarsın durulur, bir damla olur. Bazen bağıra bağıra türküler söylemek ister, bazen susar, tek kelam etmek istemez.

71 GÖNÜL HOŞ OLURSUN

Gönül sana akıl erdiremedim.
 Bazı dertli, bazı hoş olursun sen.
 Gördüğümü hayra yorduramadım.
 Bazı hayal, bazı düş olursun sen.

Bazı boşalırın, bazı dolarsın.
 Bazı açılırın, bazı solarsın.
 Bazı kan ağlarsın, bazı gülersin.
 Bazı kara bağı taşı olursun sen.

Bazı Poyrazoğlu çekersin efkâr.
 Bazı dolu, yağmur, bazı ürüzgâr...
 Bazı sonbaharsın, bazı ilkbahar.
 Bazı yaz gününde kış olursun sen. (10 Nisan 1983)

Bu şiirimde kendi gönlüme çatıyorum. Gönül bir muammadır. Bazen insan kendi kendini bile tanıyamıyor. Bazen gönlünüze söz geçiremiyorsunuz. Gönül her güzel şeyi istiyor. Bazen de ne istediğini bile bilmiyor. Bazen bir derya oluyor, bazen de bir damla su oluyor. Bu şiirimi herhangi bir olay nedeniyle yazmadım. İçimden gelerek yazdım.

72 ALLAH'IM

Yüce İslam milletini,
 Çobansız koyma Allah'ım.
 Hak Resul'ün ümmetini,
 Vatansız koyma Allah'ım.

Sana inanan erleri,
 Dergâhında koyma geri.
 Rahmet dolu camileri,
 Ezansız koyma Allah'ım.

Poyrazoğlu'nun sözleri,
 Sana bağlıdır özleri.
 En son nefeste bizleri,
 İmansız koyma Allah'ım. (18 Haziran 1983)

Bu şiirimde vatanımızı, milletimizi koruması için Allah'a yalvarıyorum. O dönemler ülkemizin sıkıntı içerisinde olduğu dönemlerdi. Milletimiz çok gerilmişti. Birlik ve beraberliğimizi istemeyen dış güçler bizi birbirimize düşürdüler. İşte bu durumlardan kurtulmamız için, yüce Allah'ın yolundan ayrılmamamız için dua

etmişim. Bu şiirimi konserlerimde sık sık okurum. Her yerde çok beğenildiğini söyleyebilirim.

73 EMRAH'I GÖRDÜM

Uğradım Emrah kabrine.
Kabrini kazılmış gördüm.
İsmi geçmiş baş taşına.
Emrah'ı yazılmış gördüm.

Yosun tutmuş yan taşları.
Çürümüş gözü, kaşları.
Önem vermiş yoldaşları.
Laht taşı dizilmiş gördüm.

Poyrazoğlu, taştta özü.
Yanında var Selbinaz'ı.
Bir atı var, bir de sazi.
Sırrını çözülmüş gördüm.

(17 Eylül 1983)

Bir gün memleketteyken Emrah'ın mezarına gitmişim. Zaman zaman gidip dua ederdim. Demek ki, o aralar bir süre gidememişim. Baktım ki, büyük usta Emrah'ın mezarı viran bir hâle gelmiş. Bu duruma çok üzüldüm ve oturup bu şiirimi orada yazdım. Bu şiirimi geçen sene düzenlenen "İnci Kefali Festivali"nde okumuş ve çok alkış almışım.

74 ERCİŞ'İN ETRAFI

İlkbahar ayları gelip erince,
Eser serin serin yeli Erciş'in.
Kadir Mevla'm nuru rahmet verince,

Açar bağlarında gülü Erciş'in.
 Erciş'in etrafı cennet dağları,
 Bir hatıra kalsın gülüm bağları.

Erciş'te verirler garibe kıymet.
 Gökten yere yağar hayır, bereket.
 Kırkların hocası Seyit Muhammet,
 Hakk'a doğru gider yolu Erciş'in.
 Erciş'in etrafı cennet dağları,
 Bir hatıra kalsın gülüm bağları.

Van Gölü olacak dertler çaresi.
 Bir cennettir Altın Dere harası.
 Çağlayarak akar Zilan Deresi.
 Bulanarak akar seli Erciş'in.
 Erciş'in etrafı cennet dağları,
 Bir hatıra kalsın gülüm bağları.

Yaradan, Erciş'e eylemiş nazar.
 Yüzde doksan dokuz hep okuryazar.
 Çelik Türk ordusu üstünde gezer.
 Poyrazoğlu olsun kulu Erciş'in.
 Erciş'in etrafı cennet dağları,
 Bir hatıra kalsın gülüm bağları. (24 Eylül 1983)

Âşık arkadaşların davetlisi olarak Erzurum'a gitmiş ve orada on gün kadar kalmıştım. İşte bu şiirimi oradayken Erciş'i özlediğim bir gün irticalen söylemiştim. Daha sonra aynı şiirimi "*Vicdansız Dünya*" adlı kasetimde de okumuştum. Bu şiirim o kadar çok sevildi ki, Erciş'te verdiğim her konserimde benden özellikle istenmektedir.

Kulun kula takdirine inanma.
 Sen çalış arkadaş, takdir Allah'ın.
 Solucanda dış olur mu, aldanma.
 Sen çalış arkadaş, takdir Allah'ın.

Kış ayları geçer, bahar yaz olur.
 Durgun duran sular hillebaz olur.
 Alıcı kuşunun ömrü az olur.
 Sen çalış arkadaş, takdir Allah'ın.

Davam ne şöhrettir, ne şan ne para...
 Beni konuşuran bendeki yara.
 Menzile ulaşır yol vara vara.
 Sen çalış arkadaş, takdir Allah'ın.

Hesap etsen mahlûkatın yekünü,
 Taşıyamaz vicdansızın yükünü.
 Tez sararır kıraç yerin ekini.
 Sen çalış arkadaş, takdir Allah'ın.

Sözüm çoktur kısacası hülasa,
 Gözün aç, ortada bak iltimasa.
 İlaç ile tüylenir mi yarasa?
 Sen çalış arkadaş, takdir Allah'ın.

Bu Poyrazoğlu'nun sözleri pektir.
 Haksızları taşlamada bir tektir.
 Öyle takdir al ki, olmasın tektir.
 Sen çalış arkadaş, takdir Allah'ın. (15 Ekim 1983)

1983 yılında Erciş'te Ercişli Emrah Festivali'nde İl Kültür Müdürü'nün yağcılık yaparak Kaymakam, Nüfus Müdürü ve Mal Müdürü'ne takdirname vermesi

üzerine sahnede doğaçlama olarak bu hicvi yapmıştım. Oradaki seyirciler beni çok alkışladılar. Herhalde kendisine taş attıklarım da söylediklerimden bir hisse çıkarmışlardır.

76 BULDUM

Kâinat şahına verdim arzuhâl.

Bana ait olan davayı buldum.

İsteyenin olsun servet, devlet, mal,

Ben, bende bir güzel dünyayı buldum.

Bazı atlı gezdim, bazı dem yaya.

Anamın karnında bağladım maya.

Yıllarca “Ah!” çektim bir damla suya.

Damlayı ararken deryayı buldum.

Poyrazoğlu, cehle meyil vermedim.

Kul kusursuz olmaz, kusur görmedim.

Her ne yana baktım ise görmedim.

İnsan-ı kâmilde Kâbe’yi buldum. (6 Ocak 1984)

Bu şiirimi herhangi bir olaydan etkilenerek yazmamıştım. Sadece bir insanın dünya hayatında geçirdiği aşamaları ve sonunda kemale ermesini anlatmak istedim. İlham perisi dile geldi ve bu dizeler dudaklarımdan kâğıda döküldü.

77 GÖRDÜM EMRAH'I

Dili şirin, özü Karakoyunlu,

Öğrendim, derledim, derdim Emrah'ı.

Sevdası çok yüce, sedası ünlü,

Tarihler içinde yordum Emrah'ı.

Çiçeklerden, yapraklardan, dallardan,
 Hasret dolu, özlem dolu yıllardan,
 Sıladan gurbete giden yollardan,
 Kim bilir, kaç defa sordum Emrah'ı?

Gidin, görün, Köşklü Bağ'da izini.
 Bir ulu dervişten almış hızını.
 Vermedi şahlara Erciş kızını.
 Bir gönül tahtına kurdum Emrah'ı.

Zaman geçer, insan gider sıradan.
 Neden bilmem, hep ararlar soradan.
 Ağlayarak sordum yalan dünyadan.
 Dedi ki, toprağa verdim Emrah'ı.

Poyrazoğlu der ki, yâri Erciş'te...
 Otağı Erciş'te, yâri Erciş'te...
 Hiç ölmemiş gibi diri Erciş'te.
 Ne yana baktımsa gördüm Emrah'ı. (13 Şubat 1984)

1984'te Erciş'te Emrah'la ilgili bir şiir yarışması düzenlenmişti. Ben de bu şiirimle yarışmaya katılmış ve birinci olmuştum. Her zaman kendimi Emrah'ın bir çırağı olarak gördüğümü söylerim. O büyük ustaya karşı anlatılmaz bir sevgi ve saygı beslemekteyim.

78 BU DÜNYAYA MEYİL VERME

Bu dünyaya meyil verme, bir yalancı seyrandır bu.
 Her saati çeşit çeşit, bir acayip devrandır bu.
 Kan ağlatır gece gündüz, dem-i devran hüsrandır bu.
 Bülbül uçar, bağban göçer, salacak bir gülşendir bu.

Gelen kalmaz, giden gelmez, kervan uğrayan handır bu.

Buna derler yalan dünya, vefası yok, virandır bu.

Geldi, geçti Süleymanlar, nic' oldu Nuşirevanlar?

Hani Hamza, Hani Ali, nerede o aç aslanlar?

Cümlesini yedi toprak, çare bulmadı Lokmanlar.

Ne âşık kalır ne maşuk, ne de güzel şirin canlar.

Gelen kalmaz, giden gelmez, kervan uğrayan handır bu.

Buna derler yalan dünya, vefası yok, virandır bu.

Bir bakarsın güneş batmış, yıldızın semada solmuş.

Ecel darbe vurmuş cana, can şişesi gamla dolmuş.

Levh-i Mahfuz defterinden, yazan kâtip adın silmiş.

Gelmiş, gitmiş Poyrazoğlu, bu mezarda toprak olmuş.

Gelen kalmaz, giden gelmez, kervan uğrayan handır bu.

Buna derler yalan dünya, vefası yok, virandır bu.

(15 Nisan 1984)

İnsanoğluna zaman zaman öğüt vermek gerekir. Belki bu öğütler ona kim olduğunu hatırlatacaktır. Ben de bu düşüncelerle kâğıdı, kalemi elime aldım ve bu şiirimi yazdım. Hayatın geçiciliğini, her şeyin bir sonunun olduğunu anlatmak istedim. Bu koca dünyaya ne yiğitler, ne zenginler, ne hükümdarlar gelmiş; fakat bu dünya kimseye kalmamış ve kimse de öte dünyaya bir şey götürememiş. İşte bu düşüncelerle öğütlerimi bu şekilde kâğıda dökmüştüm. Televizyon programlarımda olsun, konserlerimde olsun sık okuduğum şiirlerimden biridir.

79 YAVAŞTAN YAVAŞTAN

Beyaz karlar saçlarıma,

Yağdı yavaştan yavaştan.

Deli rüzgâr dallarıma,

Değdi yavaştan yavaştan.

Ben tanırım çok bileni.

Söyleyip yüze gülüni.

Namertlerin sözü beni,

Eğdi yavaştan yavaştan.

Poyrazoğlu'yum kastime...

Zehirler doldu testime.

Felek dertleri üstüme,

Yığdı yavaştan yavaştan. (24 Nisan 1984)

Bu şiirimi herhangi bir olay nedeniyle yazmadım. İçimden gelen duyguları kâğıda döktüm. Yavaş yavaş yaşlandığımı fark etmişim ve insan hayatının, çektiği dertlerle birlikte nasıl yavaş yavaş sona erdiğini düşünerek bu şiirimi yazdım. Kendimi mutsuz hissettiğim bazı günlerde bağlamamı alıp bu şiirimi kendi kendime söylerim.

80 GÜZELLERİN BAKIŞINDASIN

Her nereye baksam sen varsın orda.

Süslü yamaçların nakışındasın.

İnleyen yellerde, esen rüzgârda,

Harlı şimşeklerin çakışındasın.

Mecnun'un tahtıdır çöller, sahralar.

Hep sana getirir gerçek Leylalar.

Aşkın ile coşagelir deryalar.

Coşkun dalgaların akışındasın.

Poyrazoğlu der ki, sensiz bizlerde,

Sevda dolu, sevgi dolu sözlerde,

Âşıkları deli eden gözlerde,

Nazlı güzellerin bakışındasın. (11 Ağustos 1984)

Bu şiirimde Cenab-ı Hakk'a seslendim. İnsan, tabiata bir mutasavvıf gözüyle bakınca her yerde Allah'ı görebilir. Mesela bir resim, nasıl ressamını tanıtırsa tabiat da Allah'ı tanıtır. Tabiatta hep onun izi vardır. Bu şiirimi Kutlu Doğum Haftası'nda

İstanbul'da düzenlenen bir programda okudum ve dinleyenler şiirimi çok beğendiklerini söylediler.

81 ÇALIŞIN

Kovanda arı misali,
Çalışın yavrum, çalışın.
Yapın medeniyet balı,
Çalışın yavrum, çalışın.

Dert olsa da posta posta,
Hissettirme eşe dosta.
Bugün bizim Kemal hasta.
Çalışın yavrum, çalışın.

Konuşan dilnize kurban.
Yorulan kolnuza kurban.
Harf tutan elnize kurban.
Çalışın yavrum, çalışın.

Coş eyleyin bir sel gibi.
Budak budak bir dal gibi.
Üç arkadaş bir el gibi.
Çalışın yavrum, çalışın.

Çalışanlar kalmaz yerde,
Uğrasa da bin bir derde.
Muhtaç olmayın namerde.
Çalışın yavrum, çalışın.

Şu Bir Nisan Gazetesi,
Barışın, dostluğun sesi.
Daha olur mu ötesi?
Çalışın yavrum, çalışın.

Kaldırın ağır yükleri.
Dökün alnınızdan teri.
Siz yarımın büyükleri,
Çalışın yavrum, çalışın. (16 Aralık 1984)

Ataların dediği gibi çalışan demir hiçbir zaman paslanmaz. Çalışmak insana birçok güzel değer kazandırıp onu kötü işlerden de alıkoyar. Bu şiirimi Erciş'te yayımlanan "*Bir Nisan Gazetesi*"nin sahibi Kemal Sarılıoğlu'nun elini matbaaya kaptırması nedeniyle yeniden düzenledim ve daha sonra da aynı gazete bu şiirimi yayımladı.

82 AHMED'İN

Yaradan yarattı insanlık için.
Sardı âlemleri nuru Ahmed'in.
Bir tefekkür eyle bir anlık için.
Ümmetidir iftiharını Ahmed'in.
Ahmed'in, Mahmud'un, Hak Muhammed'in.

Hürmetine kurdu zemin, semayı.
Dedi "Tasdik edin Hak Mustafa'yı."
"Kâlû Belâ" diye yazdı sayfayı.
Tasdik etti âşıkları Ahmed'in.
Ahmed'in, Mahmud'un, Hak Muhammed'in.

Poyrazoğlu der ki, hakikate dek,
Böyle devredecek nihayete dek.
Hiçbir şüphe yoktur kıyamete dek,

Dönecektir çarh-ı çemberi Ahmed'in,

Ahmed'in, Mahmud'un, Hak Muhammed'in. (3 Ocak 1985)

Bu şiirim de peygamberimiz, fahr-i kâinat Hz. Muhammed'in övgüsü için yazdığım bir eserimdir. Bu şiirimi Kutlu Doğum Haftası'nda Erciş'te düzenlenen bir programda okumuştum ve dinleyenlerden bazıları ağlamıştı. Programdan sonra da şiirimin çok güzel olduğunu söyleyenler oldu.

83 ANA HAKKI

Besledin, büyüttün beni.

Anam hakkın ödenir mi?

Nenniyle uyuttun beni.

Anam hakkın ödenir mi?

Dilimde seslenen sensin.

Ruhumda süslenen sensin.

Gönlümde yaslanan sensin.

Anam hakkın ödenir mi?

Poyrazoğlu, bana yârsın.

Yanan yüreğimde karsın.

Gönlümde tükenmez varsın.

Anam hakkın ödenir mi? (20 Ocak 1985)

Bu şiirimi kendi anama söylemişim. Hasta döşeğindeydi, son aylarındaydı. Annem sazı çok severdi. O yataktayken çalıp irticalen söylemişim. Konserlerde, televizyon programlarında zaman zaman söylediğim ve çok beğenilen bir şiirimdir.

84 DAĞLAR

Okundu ezanlar, çıktım sıladan.

Yüklendi dert üste kederim dağlar.

Anam kan kusuyor, ağlar durmadan.

Bakıyor peşimden, pederim d'ağlar.

Felek tutmaz etti iki dizimi.

Her nereye gitsem sürdü izimi.

Almışım önüme iki kuzumu,

Oldum dert çobanı, güderim dağlar.

Poyrazoğlu, ben dediğim olmadı.

Hayatım sürüyor, çilem dolmadı.

Çokları sıladan gitti, gelmedi.

Ben de Van'a küstüm, giderim dağlar. (20 Nisan 1985)

Her aşğın bir göç türküsü vardır, bu da benim göç türkümdür. 1985'te Erciş'ten İstanbul'a göçerken söylemişim. Tam öğle vaktiydi, ezanlar okunuyordu. Evden ayrılırken annemin ve babamın o ağlamaları içime çok acı bir şekilde oturdu. O sevdiğim dağlardan, bağlardan, bahçelerden, eşten, dosttan, akrabadan, memleketten ayrılmak beni öyle kederlendirdi ki, anlatamam... Bunun üzerine yolda yazmışım bu eserimi. İki yıl önce İstanbul'da düzenlenen Ercişliler gecesinde de sahnede okumuştum.

85 KAPANIR

Bu dünyayı seyran eden gözlerin,

Ecel başa konar konmaz kapanır.

Bir son durağın var, o da mezarın.

Sal, göğsüne biner binmez kapanır.

Ecel oku değer, bağrın delinir.

Sarayın yıkılır, burcun alınır.

Bağlanır defterler, adın silinir.

Hak yaprağı döner dönmez kapanır.

Poyrazoğlu, gözüm kurumaz yaştan.

Uyanır gönüller gördüğü düştün.
 Bir kara örtüyle dünya bir baştan,
 Doğan güneş siner sinmez kapanır. (28 Nisan 1985)

İstanbul'da gezerken bir cami önünde bir cenaze görmüştüm. Cenaze namazı kılınacaktı. İnsanlar gözleri yaşlı bir şekilde tabutun başında bekliyorlardı. Ben de bu olaydan etkilenerek bu şiirimde dünyanın geçiciliğini, ömrün mutlaka bir son bulacağını anlatmak istedim.

86 NENNİ NENNİ

Akşam oldu, güneş battı,
 Yorgun kullar nenni nenni.
 Bülbülleri uyku tuttu,
 Gonca güller nenni nenni.

Nenni nenni yüce dağlar,
 Çiçekli, çimenli bağlar,
 Coşup çağlayan pınarlar,
 Durgun seller nenni nenni...

Dertler benden değil cüda.
 Dertsiz var mı bu dünyada?
 Yavaş estir yâr uykuda,
 Serin yellere nenni nenni...

Poyrazoğlu, yağmur eler,
 Kuru çiçekleri çiler.
 Kaval çalar, koyun meler,
 Bizim eller nenni nenni... (16 Mayıs 1985)

Bu şiirimi İstanbul'dayken bir akşamüstü güneşin batma anında memleketimi düşünüp içimden gelen duygularla yazmıştım. “*Zam Geldi*” adlı kasetimde de okuduğum bir eserimdir. Konserlerimde zaman zaman benden istenmektedir.

87 ÖZLEDİM

Yıllar oldu gurbet elde Erciş'in,
İnişini, yokuşunu özledim.
Seherin vaktinde kuşlar sesini,
Yamaçların nakışını özledim.

Gel de, gurbet ele sen etme meyl.
Eğer uykudaysan gafletten ayıl!
Bir tek memlekette dostların değil,
Düşmanın kem bakışını özledim.

Poyrazoğlu, hasret bahar çağına,
Gök çimenli bahçesine, bağına.
İkinci zamanı Süphan Dağı'na,
Ben güneşin çöküşünü özledim. (5 Haziran 1985)

Herkes memleketini, köyünü özler. Hani Bayburtlunun biri İstanbul'a gelmiş. Akşam Çamlıca Tepesi'ne çıkmış. İstanbul'u seyrederken “Dinine yandığının İstanbul'u, yine gözümde Bayburtlaşmaya başladım.” demiş. Ben de burada Erciş'i çok özlemiştim. Yine o günlerin birinde bu şiirimi yazmıştım. Erciş'in inişini, yokuşunu, dağı, tepesini özlediğimi dile getirdim. Yine bu şiirimi iki yıl önce İstanbul'da düzenlenen Ercişliler Gecesi'nde sahnede “Dağlar” şiirimle birlikte okumuştum.

88 HERİF

Aman herif, aman vayamayasan.

Kulağ sağır olsun, duyamayasan.
Karnın yılan girsin, doyamayasan.
İt kabına muhtaç olasın herif!

Koltuğun altına çıbanlar çıha.
Torbayla ilacın assınlar mıha.
Cinnet getiresen, gidesen şıha.
Belanı cinlerden bulasın herif!

Dilerim, üstüne şimşekler çaksın.
Konun komşuların kınalar yaksın.
Öldüğün gün imam izine çıksın.
Cenazesi yerde kalasın herif!

Poyrazoğlu, türkü yapsın arkandan.
Bit, pireler eksilmesin yakandan.
Mutlu olmayasın yeni kumandan.
Ömür boyu tırhes kalasın herif! (22 Temmuz 1985)

Âşıkların söylemediği hiçbir konu kalmamıştır. Bir gün memlekete gitmişim. Abimin evine misafirdim. Baktım ki, bir hanımefendi orada oturuyor. Yenge hanım dedi ki “Poyrazoğlu, bu hanımın sana bir diyeceği var.” Hoş geldin, dedim. O da “Siz de memlekete hoş geldiniz.” dedi. “Söyleyeceğim; ama utanıyorum.” dedi. Söyle bacım, dedim. Dedi ki “Poyrazoğlu, sen bir âşıksın. Bütün memleketleri geziyorsun, televizyonlara çıkıp insanların dertlerini anlatıyorsun. Ben ve benim durumumda olanların ise sesi çıkmıyor. Benim herifin boyu devrilsin! Ona bunca yıl hanımlık ettim, kalbini kırmadım, çocuk verdim. O da gitti, üzerime kuma getirdi ve beni böylece bıraktı. Derdimi anlatamıyorum. Söz kâr etmiyor. N’olur benim herifime bir türkü yap, benim intizarımı, beddualarımı söyle de belki beni duyar ve bir gün geri döner.” dedi. Kocasına öyle bir beddua ediyordu ki... Ben de bu hanımın anlattıklarına bakarak bu şiirimi kendisine oracıkta söylemişim. Bu eserim aynı

zamanda “Göç” isimli albümümde de yer aldı. Konserlerimde sık sık okuduğum ve çok beğenilen şiirlerimden biridir.

89 AVRAT

Dedim ki, bir avrat alam özüme.

Mutlu olur, belki bakar sözüme.

İlk akşamdan yumruk koydu gözüme.

Huyu bozuk bir yamana düşmüşem.

Akşam benden evvel girer yatağa.

Sabah benden sonra kalkar ayağa.

Ben n’eyleyim, gücüm yetmez kaltağa.

Tuş eyleyen pehlivana düşmüşem.

Yüzünü görenin rast gelmez işi.

Ağzı tam bir dönüm, bulunmaz dışı.

Bütün işi şeytan işi, cin işi.

Muska yapan bir şeytana düşmüşem.

Kara kuru meymenetsiz suratı...

Oturup kalkmaya yoktur kuvveti.

Beni öldürmektir onun niyeti.

Yaygaracı şarlatana düşmüşem.

Vazgeçirtti namusumdan, arımdan.

Dünya zâra gitti ah u zârımdan.

Poyrazoğlu, kim kurtarsın karımdan?

Yüzü gülmez gardiyana düşmüşem.

(24 Temmuz 1985)

“Herif” şiirini söyledikten sonra o hanımın anlattıkları doğru mu acaba, diye merak ettim. Gidip bu hanımın kocasını dinleyeyim, dedim. O kişiyle bir vesileyle tanıştık. Durumu bir de ondan sordum. O adam da karısından dertliydi. Karısının huylarının çok kötü olduğundan, kendisine hiç gün göstermediğinden bahsetti. Ben de bu anlatılanlardan yola çıkarak bu şiirimi yazdım. Bu şiirim yine “Herif” şiirimle birlikte çok istenen şiirlerimden biridir.

90 ERCİŞ'E ÖZLEM

Yıllar oldu gurbet elde,
Çok özledim Erciş seni.
Türkülerde çalan telde,
Çok özledim Erciş seni.

Soğuk bulaklar başını,
Tandırda ağ lavaşını,
Balıkla ayran aşını,
Çok özledim Erciş seni.

Purul, Purmak, Örene'yi,
Hergin, Yekmal, Haydarbey'i,
Kumluk ile İskele'yi,
Çok özledim Erciş seni.

Poyrazoğlu, hoştur suyu.
Gani Mehso, İrşât Suyu,
Berhe ile Encilo'yu,
Çok özledim Erciş seni. (21 Şubat 1986)

Bu şiirimi yine İstanbul'da yazmıştım. Gerçekten memleketim Erciş'i çok özlemiştim. Erciş'e gittiğim bir zaman da bu eserimi Erciş Radyosu'nda okumuştum. Dinleyenler şiirimi çok beğendiklerini söylemişlerdi.

91 GÖNÜL VARDIR

Biz bu yolun âşığıyız.
 Bizde derin gönül vardır.
 Biz muhabbet elçisiyiz.
 Bizde derin gönül vardır.

Biz nefretten olduk ırak.
 Saçıldıkça olduk toprak.
 Biz sevgiye olduk durak.
 Bizde derin gönül vardır.

Yok içinde var görürüz.
 Biz âlemi bir görürüz.
 Poyrazoğlu, can veririz.
 Bizde derin gönül vardır. (27 Şubat 1986)

Bu şiirimi de kendisini zengin gören bir şahıs için yazmıştım. Bize parasından, pulundan bahsediyordu. O kişi zenginliğiyle övünüp bir de bana “Senin neyin var Poyrazoğlu? Yıllardır çalışıyorsun, ev, araba alamadın mı? diye sorunca moralim çok bozuldu. Akşam eve gidince de bu duygularla kalemi elime aldım ve bu şiirimi yazdım.

92 İZİ DÜŞTÜ

Yine bugün yüreğime,
 Ayrılığın közü düştü.
 Bedenimde her zerreme,
 Ayrı ayrı sızı düştü.

Zaman bana açtı ara.
 Kaldım kem talihi kara.
 Yüz hattıma sıra sıra,
 Senelerin izi düştü.

Poyrazoğlu dolanırken,
 Gözyaşlarım bulanırken,
 Âleme dert bölünürken,
 Bana yüzde yüzü düştü. (1 Mart 1986)

Bu şiirimi yine gurbette olmanın, memleketi, eşi, dostu özlemenin verdiği acıyla yazmıştım. İstanbul'a alışmakta zorlandığım zamanlardan kalan bir şiirimdir. İstanbul'daki Ozanlar Derneği'nde arkadaş ortamında zaman zaman okuduğum şiirlerden biridir.

93 GEL VAN'A

Şu Doğu'nun incisini,
 Görmek istersen gel Van'a.
 Bahçelerde kuş sesini,
 Duymak istersen gel Van'a.

Van'a, Van'a, güzel Van'a,
 Kurban olayım ben sana.
 Van'a, Van'a, şirin Van'a,
 Gel, gidelim güzel Van'a.

Erek Dağı, Van'a bakar.
 Edremit'te güller kokar.
 Şamran Suyu çağlar, akar.
 İçmek istersen gel Van'a.

Van'a, Van'a, güzel Van'a,
 Kurban olayım ben sana.
 Van'a, Van'a, şirin Van'a,
 Gel, gidelim güzel Van'a.

Van'da var cennet havası,
 Gölünde deniz sefası,
 Tarihte destan kalesi,
 Görmek istersen gel Van'a.

Van'a, Van'a, güzel Van'a,
 Kurban olayım ben sana.
 Van'a, Van'a, şirin Van'a,
 Gel, gidelim güzel Van'a.

Erciş'in bahçesi, bağı,
 Şah Bağı'nda dost otağı,
 Bir cennettir solu, sağı,
 Görmek istersen gel Van'a.

Van'a, Van'a, güzel Van'a,
 Kurban olayım ben sana.
 Van'a, Van'a, şirin Van'a,
 Gel, gidelim güzel Van'a.

Muradye'nin davar, malı,
 Özalp'da var kilim, halı.
 Çatak'dan cevizi, balı,
 Yemek istersen gel Van'a.

Van'a, Van'a, güzel Van'a,
 Kurban olayım ben sana.
 Van'a, Van'a, şirin Van'a,
 Gel, gidelim güzel Van'a.

Gürpınar'ı, gez Gevaş'ı.
 Başkale'nin ağ lavaşı,

Balık ile ayran aşısı,
Yemek istersen gel Van'a.

Van'a, Van'a, güzel Van'a,
Kurban olayım ben sana.
Van'a, Van'a, şirin Van'a,
Gel, gidelim güzel Van'a.

Poyrazoğlu memleketim,
Benim güzel vilayetim,
Misafirperver milletim,
Görmek istersen gel Van'a.

Van'a, Van'a, güzel Van'a,
Kurban olayım ben sana.
Van'a, Van'a, şirin Van'a,
Gel, gidelim güzel Van'a. (28 Mart 1986)

Herkesin memleketi kendisine güzeldir. İşte benim memleketim Van da bana dünyanın en güzel şehri gibi geliyor. Memleketimle övünüyorum. Çünkü Van ilinin hangi köşesine giderseniz gidin, orada ayrı bir güzellik, ayrı bir değer görürsünüz. Sıcakkanlı insanları sizi bağrılarına basarlar. Vanlılar özellikle misafirperverlikleriyle ünlüdürler. İşte ben de “*Gel Van'a*” adlı bu şiirimde memleketimin güzelliklerini anlatmaya çalıştım. Ercişli Emrah Festivali'nde bu şiirimi okudum ve çok alkış aldım. Bu şiirim aynı zamanda “*Zam Geldi*” adlı kasetimde de okuduğum bir eserimdir.

94 SATTIM, GELDİM

Kader beni mecbur etti.
Ben feleğe çattım, geldim.
Hayatımı alt üst etti.
Evi barkı sattım, geldim.

Düşürdü gurbet eline.
 Çevirdi bahar seline.
 Gözyaşımı Van Gölü'ne,
 Avuç avuç kattım, geldim.

Poyrazoğlu, boyun eğdim.
 Derdimi kadere saydım.
 Anamı, babamı koydum.
 Sılamı terk ettim, geldim. (16 Nisan 1986)

İstanbul'da bir Erzurumlular Gecesi düzenlenmişti, biz de arkadaşlarla o gecede bir program yapmıştık. Program bitince Erzurumlu dostlarım bana "Niye memleketi, baba ocağını bırakıp da bu gurbet ellere geldin?" diye sormuşlardı. Ben de oracıkta bu şiirimle irticalen Van'dan çıkış sebebimi anlatmaya çalıştım.

95 YÂR DA YOKTUR

Bir fidana emek verdim.
 Dallarında bar da yoktur.
 Alıştım, tutuştum, yandım.
 Yüreğime kar da yoktur.

Bir çıkmaza soktu kader.
 Dört yanımı sardı keder.
 Azrail gelmiş, can gider.
 Başucumda yâr da yoktur.

Poyrazoğlu, arzum telde.
 Dost selamı esen yelde.
 Yıkılası gurbet elde,
 Eğlenecek yer de yoktur. (16 Mayıs 1986)

İstanbul'a ilk geldiğim zamanlarda yazdığım bir şiirimdir. Gurbete çıkmışım, yüreğim köz gibi yanmaktadır. Ailemi, dostları, akrabaları, memleketin taşını, toprağını öyle özlemişim ki, anlatamam... Bu duygularla aldım kâğıdı, kalemi elime, bu şiiri yazdım. Erciş'te düzenlenen bir programda da sahnede okumuştum.

96 GÜZELLERİN

Bakması ibadettir,
Yüzüne güzellerin.
Gitmesi hoş âdettir,
Nazına güzellerin.

Yolcu olsam, yol olsam,
Çiçek olsam, gül olsam,
Perde olsam, tel olsam,
Sazına güzellerin.

Poyrazoğlu, bu ne hâl?
Elif boyum oldu dal.
Karışıktır kaymak, bal,
Tuzuna güzellerin. (Haziran 1986)

Bu şiirimin bir yazılış hikâyesi yoktur. Memleketi ziyarete gittiğim bir zamandı. İçimden gelen duygular bana bu şiiri yazdırdı. Güzelleri tarif etmekteyim.

97 VAN'DA AKŞAM

Güneş, saçlarımı taradı yine.
Döktü mavi çöle, çalkandı Van'da.
Daldı ufuklara, gitti engine.
Sanırsın, püsküren volkandı Van'da.

Dalgalar kor ateş olmuş o an ki,

Altından halkalar takmış, inan ki.
Güneş, sevdiğine kavuşmuş sanki.
Soydu gömleğini, yıkandı Van'da.

Poyrazoğlu der ki, güzel bir andı.
Sevenler aşkına kandiller yandı.
Koca göl bir bayrak gibi boyandı.
Akşam, mavi sular al kandı Van'da. (8 Temmuz 1986)

Ben Van, Ercişliyim. Van Gölü bildiğiniz gibi Türkiye'nin en büyük gölü. En güzel göllerinden birisi. Orada biz Van Gölü'ne deniz deriz. Akşam olduğu zaman, güneşin battığı sırada suyun üzerinde o kadar güzel bir görüntü oluşur ki, sanki ateş, güneş, su hepsi beraber dans ediyorlar gibi görünür. Yine bir akşamüzeriydi. Göl kıyısında dolaşırken böyle bir görüntüye şahit olmuşum. Ondan etkilenerek bu şiiri orada yazdım. 2000'li yılların başlarında Van'da belediyenin düzenlediği bir konserde bu şiirimi okumuş ve dinleyenlerden çok alkış almıştım.

98 DELİ EDERSİN

Ahu gözlüm inme düze.
Çölleri deli edersin.
Zülüflerin dökme yüze.
Telleri deli edersin.

Yüreğimi yaktın közle.
Bu bağrımı ezdin sözle.
Güneş yüzlüm, yüzün gizle.
Elleri deli edersin.

Poyrazoğlu'na yüz dönme.
Ay yüzlüm buluta sinme.
Sakın bahçelere inme!
Gülleri deli edersin. (14 Temmuz 1986)

Bu şiirim de hayalimdeki sevgiliye yazılmış bir şiirimdir. Onun hem güzelliğini övmek hem de bana çektirdikleri için ona dert yanmak amacıyla yazmışım.

99 YÂDIMA DÜŞTÜ

Yine efkârlandı divane gönül.
Doğduğum topraklar yâdıma düştü.
Kesek atıp cam kırdığım zamanlar,
Çamurlu sokaklar yâdıma düştü.

Dağların göğsünde süslü yamaçlar,
Seherinde kuşlar ötmeye başlar.
Rüzgâr ile nenni söyler ağaçlar.
O selvi kavaklar yâdıma düştü.

Poyrazoğlu, hoştur baba diyarı.
Biter mi gurbetin derdi, efkârı?
İçimi çürüttü Terkos suları.
O soğuk bulaklar yâdıma düştü. (20 Temmuz 1986)

Bu şiirimi yine İstanbul'dayken Erciş'i, baba ocağımı, dağı, taşı, toprağı özlediğim bir gün yazmışım. İstanbul'un kirli havasından, içilmeyen sularından, kalabalığından daracık sokaklarından bıktığım bir gün yazmışım. Bu şiirimi daha sonra bir Ercişliler Gecesi'nde okudum ve çok beğenildi.

100 GELEMEM

Aman gardaş ben bir yârsız sılaya,
Aramıza dağlar düştü gelemem.
Çok şükürler olsun bin bir çileye.
Kısmetime gurbet düştü gelemem.

Selam et sılama gökte uçan kuş.
Her ne yana dönsem yollarım yokuş.
Ben de biliyorum, gurbet eller boş.
Kısmetime gurbet düştü, gelemem.

Poyrazoğlu, gözyaşlarım döküldü.
Esti hasret yeli, dalım döküldü.
Gurbetlik elinden belim büküldü.
Saçlarıma ağlar düştü, gelemem. (3 Ağustos 1986)

“*Gelemem*” başlıklı şiirimi yine İstanbul’a geldiğim ilk yıllarda yazıttım. Memleketimi, babamı, akrabaları çok özlemiştim. Her ne kadar hemşehrileri olsa da, insan yine de kendi köyünün havasını, kokusunu özleyiyor. İşte bu şiir, bu duygularla kâğıda dökülmüştü. Aynı zamanda “*Zam Geldi*” adlı kasetimde de okuduğum bir eserimdir. Bu eserim de çok beğenildi ve konserlerde benden sık sık istenmektedir.

101 ZAM GELDİ

Canım vatandaşlar gözünüz aydın,
Dereye, tepeye, düze zam geldi.
Bekâr da şaşırды, dul da şaşırды,
Altına, gümüşe, kıza zam geldi.

Ev sahibi, kiracı kıran kırana...
Hastanelerde doktor soran sorana...
Karı ile koca vuran vurana...
Kavgaya, sohbete, söze zam geldi.

Çoban da sürüyü güdemez oldu.
Dertli derdini izah edemez oldu.
Gariban, sılaya gidemez oldu.
Benzine, mazota, gaza zam geldi.

Poyrazoğlu, her yağmur havur oldu.
 Gemi sallandı da anafor oldu.
 Allah uzah etsin, ölmek zor oldu.
 Mezara, iskata, beze zam geldi. (12 Ekim 1986)

Bu şiirim “*Zam Geldi*” adlı kasetime isim veren eserimdir. O dönemde hemen hemen her gün iğneden ipliğe zam geliyordu. Artık vatandaşın dayanacak hâli kalmamıştı. Öğretmendim, bir maaşım vardı; ama evimiz kiraydı. Zaten maaşımın yaklaşık yarısı kiraya gidiyordu. Geçim çok zor olmuştu. Borçla, harçla idare ediyorduk. Yiyeceğimizden, giyeceğimizden kısıp geçinmeye çalıştığımız günlerdi. Ben de bu zor günleri bu şiirimle anlatmaya çalıştım. O dönemlerde çok beğenilen ve tekrar tekrar istenen bir şiirimdi.

102 AMAN HANIM, İDARE ET

Maaşım doksan bin lira,
 Aman hanım idare et.
 Cüzdanda kalmadı para,
 Aman hanım idare et.

Geldi, geçti elektrik ayı.
 Daha vermedik kirayı.
 Bizi kurtarmaz katsayı,
 Aman hanım idare et.

Bahalıkta olduk şampiyon.
 Olmaz olsun enfilasyon.
 Bu sene de kalsın renkli televizyon,
 Aman hanım idare et.

Olmaz ola idik memur.
 Buna dayanır mı ömür?

En az lazım üç ton kömür,
Aman hanım, idare et

Kasaba, bakkala kaldım.
El attım, sakala kaldım.
Geçim derdinden ikmala kaldım,
Aman hanım, idare et.

Poyrazoğlu kaldım yaya.
Borç aldım gelecek aya.
Seksen bini getti kiraya,
Aman hanım, idare et. (15 Ekim 1986)

Bu şiirimi de yine “*Zam Geldi*” adlı şiirimle aynı günlerde yazmıştım. Eşim de öğretmendi; ama ne olursa olsun gene de geçim zordu. O yüzden bu şiirimle ev geçimi konusunda ondan yardım istedim. Aslında ben o dönemleri yaşayan herkesin zorluklarını anlatmaya çalıştım. Belki benim evime iki maaş giriyordu; ama tek maaşla geçinmeye çalışan milyonlarca insanın duygu ve düşüncelerine tercüman olmaya çalıştım. Bu şiirimi de yine “*Zam Geldi*” adlı kasetimde de okumuştum.

103 KAR KOKUSU VAR

Yüreğim yanıyor, hastadır gönül.
Şu bizim dağlarda kar kokusu var.
Âşıktan maşuğa postadır gönül.
Esen ürüzgârda yâr kokusu var.

Turna avazı var dostun sesinde.
Arzumanım kaldı hoş hevesinde.
Bir çift gönül açılmış yâr sinesinde.
Ayva kokusu var, nar kokusu var.

Poyrazoğlu, yolun bekleyim diye,

Bir ömür gönlümde saklayım diye,
 Bir mendil yollamış koklayım diye,
 Gülden daha güzel ter kokusu var. (24 Ekim 1986)

Dünyada üç şeyde çok güzel koku vardır: Birincisi çorak toprağa yağmur yağdığı zaman çok güzel bir koku yayılır etrafa. İkincisi aç olan bir insana fırının yanından geçerken ekmek çok güzel kokar. Üçüncüsü de ateşler içerisinde inim inim inleyen bir hastanın burnuna çok güzel bir kar kokusu gelir. İşte ben de ateşli bir hastalığa yakalanmışım. Hasta döşeğinde yatarken burnuma kar kokusu geliyordu. İşte bu şiirimde o yaşadıklarımı dile getirmeye çalıştım.

104 DİNLEDİM

Dostun divanında bir saz dinledim.
 Bizim çaldığımız sazlar saz mıdır?
 Gördüm gül cemalin, o dem inledim.
 Ay ile güneşte olan yüz müdür?

Bir su damlasıydım, kendim taşırdım.
 Aşkın dalgasını boydan aşardım.
 Gördüm gözlerini aklım şaşırdım.
 Ceylanların gözleri de göz müdür?

Poyrazoğlu görmeyene n'eylesin?
 Cahil yesin, içsin, gönül eğlesin.
 Er odur, çirkine güzel söylesin.
 Güzele güzelsin demek söz müdür? (18 Kasım 1986)

Bu şiirimi de bir gün okuldayken içimden gelen duygu ve düşüncelerle kaleme aldım. Yazmam için herhangi bir olay yaşamadım. Ders arasında bir anda beynime hücum eden dizeler kalemimden kâğıda döküldü.

105 GÖRDÜĞÜM ZAMAN

Ruhumdaki sıkıntılar def olur,
 Dostun huzuruna vardığım zaman.
 Kederim dağılır, bertaraf olur,
 Mihrabına yüzüm sürdüğüm zaman.

Bu, benim dost ile olduğum an ki,
 Canı feda etsen değer, inan ki.
 Kâbe'yi ziyaret eylerim sanki,
 Kırık bir gönüle girdiğim zaman.

Poyrazoğlu, ermiş gibi olurum,
 Yarelerim sarmış gibi olurum,
 Kardaşımı görmüş gibi olurum,
 Nerede bir âşık gördüğüm zaman. (26 Kasım 1986)

İstanbul'da, kendimi çok garip hissettiğim bir gün, Sirkeci civarlarında dolaşıyordum. O anda karşıma Âşık Murat Çobanoğlu, Âşık Şeref Taşlıova ve Âşık Reyhanî çıktı. Onlar böyle sazları ellerinde geliyorlardı. Onları görünce nasıl sevindiğimi anlatamam. Sanki kardeşlerimi görmüş gibi oldum. Tabi herkes kendi dünyasındaki insanları çok sever. Ben de kendi dünyamdaki insanları, âşıkları, o saz üstatlarını çok seviyorum. Bu şiirimi de o günkü duygularım üzerine doğaçlama olarak hemen orada söylemiştim.

106 YÂR DELİ

Yine duman duman karşiki dağlar...
 Yol vermiyor, gidem kar deli deli.
 İki gözüm ırmak oldu, sel çağlar.
 Düştü can evime kor deli deli.

Ötüşür bülbüller seher çağında.
 Yitirdim Leyla'mı Mecnun dağında.
 Bir çift gül açılmış canan bağında.

Sarmış çevresini har deli deli.

Poyrazoğlu bir sel oldum, duruldum.

Bir canana can evimden vuruldum.

Ben derdimi söylemekten yoruldum.

Anlamaz hâlimden yâr deli deli. (Aralık 1986)

Bu şiirimi herhangi bir olay nedeniyle değil de bir gün içimden gelerek serbestçe düşünüp söyledim. Hayalimdeki sevgilime sitem taşları göndermek istemiştim. Bu şiiri arkadaş meclislerinde çok okumuşumdur. Onlar tarafından çok beğenilen bir eserimdir.

107 ÇARE DOST

Bir bakışla açtın bende bir kapanmaz yara dost.

Günüm, gecem sitem doldu, saldın intizara dost.

Sönmeyen ateş saldın gönlümün yarasına dost.

Mahşere kadar yaktın, söylemedin bir çare dost.

Hasret ile geze geze civan ömrüm çürüdü.

Gözyaşlarım ırmak oldu, deryalara yürüdü.

Aynı Ağrı Dağı gibi başımı sis bürüdü.

Başımı sis, duman aldı, gözyaşlarım dere dost.

Poyrazoğlu'nu düşürdün bu âlemin diline.

Öylece terk edip gittin, hiç bakmadın hâline.

Kaç âşığı Mecnun edip saldın Leyla çölüne.

Kaç Mansur'u bent eyleyip yine çektin dara dost. (11 Ocak 1987)

Yine hayalimdeki sevgiliye söylediğim bir şiirdir. Aynı zamanda “*Vicdansız Dünya*” adlı kasetimde de okuduğum bir eserimdir. Bu şiirim de çok sevildi. Birçok konserimde benden istenen şiirlerimden biridir.

108 VAN FARKINDA MI?

Dost bağından bülbül uçtu.
 Ya, bağiban farkında mı?
 Akşam oldu, kervan göçtü.
 Hancıyla han farkında mı?

Gözde yaşımı kuruttum.
 Saz ile kendim avuttum.
 Güzel ömrümü çürüttüm.
 Bedende can farkında mı?

Poyrazoğlu, beni beni,
 Yâr yüzünde çifte beni.
 Bir Türkiye bilir beni.
 Bilmem ki, Van farkında mı? (3 Şubat 1987)

Vanlılara benim farkında olmadıkları için bir intizar şiiri söylemek istemişim. Oysaki ben Van'ın bağından koştum. Aslında benimle övünmeleri gerekirken bana gereken değeri vermediklerini düşünüyorum. Bu şiiri oradaki festivalde yüzlerine karşı da okumuştum. Beni seven dostlarım sahneden indikten sonra sitemimde haklı olduğumu söylemişlerdi.

109 SÖYLEYİN

Başım dağlar gibi mağrur değilim.
 Ayakların toprağıyım, söyleyin.
 Bülbüle yoldaşım, diken değilim.
 Muhabbetin yaprağıyım, söyleyin.

Bir damla ak suyum, bin endişeyim.
 Bir ulu şehirim, bin bir köşeyim.
 Bazı derdi keder, bazı neşeyim.
 Dem yelinin uğrağıyım, söyleyin.

Aşk ehlinin sevgisiyle doluyum.
 Yol ehlinin ayağıyım, çuluyum.
 Memleketim Erciş, Poyrazoğlu'yum.
 Ben Emrah'ın çırağıyım, söyleyin. (21 Şubat 1987)

Bu şiirimi de yine İstanbul'da, âşıklar kahvesinde bana "Kimsin sen, nerelisin, bu âşıklığa nasıl başladın, bize kendini anlatır mısın?" diye soran dostlarım için hemen oracıkta doğaçlama olarak söylemişim. Şiiri okuduktan sonra oradaki dostlarım böyle güzel bir şiiri doğaçlama söylediğim için beni tebrik ettiler.

110 VİCDANSIZ DÜNYA

Acı, bu halıma merhamet eyle.
 Yok mudur acaba vicdanın dünya?
 Kimi yük getirir kimi götürür.
 Yorulmaz mı senin kervanın dünya?

Yiyersin, içersin garnın doymaz ki.
 Ettiğin dem devran sana galmaz ki.
 Bir saatın bir saata uymaz ki.
 Her saat bir çeşit devranın dünya.

Der ki Poyrazoğlu, aman ne çare?
 Ancak Yaradan'dan derdime çare.
 Eyüb gibi sinem olmuştur yara.
 Yok mudur derdime dermanın dünya? (23 Şubat 1987)

"*Vicdansız Dünya*" adlı kasetime isim veren eserimdir. Bu şiirimi gurbet elin zorluklarıyla baş başa kaldığım ilk yıllarda yazmışım. İstanbul'a gelip yerleştik; ama düzenimizi kurmak öyle kolay olmadı. Memleketten kopmak, buralara alışmak zor geldi. Bu çileleri çeken sadece ben değildim. Van'dan, Erzurum'dan, Kars'tan gelip İstanbul'da iş bulmaya, düzen kurmaya çalışan birçok hemşehrim aynı sıkıntılarla

karşı karşıyaydı. Her gün bu olayları hem yaşıyıp hem de şahit olmak bana bu şiiri yazdırdı. Bu şiirimi her türlü sıkıntıya, zorluğa katlanarak yaşamaya çalışanlar için konserlerimde sık sık okurum.

111 SEN VARSIN

Ya Rab, gücüm yetmez, edem ifade.

İfade edecek dilde sen varsın.

Gönüllerde ilham, sazlarda seda,

Perdede, mızrapta, telde sen varsın.

Dağların dumanı, yamacın sisi,

Yamacın çiçeği, çiçeğin süsü,

Güzelin gülüşü, pınarın sesi,

Deryada, ırmakta, gölde sen varsın.

Ya Rab, aşkın ile kurdun devranı.

Nakşın ile bezedin bu mekânı.

Nedendir bülbüller eder figanı?

Yaprakta, goncada, gülde sen varsın.

Poyrazoğlu, bu kâinat oldu bir.

Senin aşkın ile tamam doldu bir.

Biri bire böldüm, yine kaldı bir.

Hesap ettim, yine elde sen varsın.

(18 Mart 1987)

İstanbul'daki o zor günlerimde zaman zaman bunalıyordum; ama bu günleri de geride bırakacağımı düşünüyordum. Çünkü nereye baksam yüce Allah'ın izlerini görüyordum. Ona sığınıyordum. İçime bir ferahlık geliyordu. Her yerde izini gördüğüm Yaradan'ın bana sahip çıkacağını düşünüyordum. İşte bu duygu ve

düşüncelerle bu şiirimi kaleme aldım, “*Vicdansız Dünya*” adlı kasetimde de okudum. Bu şiirim de çok sevilen ve ısrarla istenen eserlerim arasındadır.

112 YARALI

Sıladan gurbete gider bir kervan.
Kervan da yaralı, yol da yaralı.
Yaram çok derindir, gelmedi Lokman.
Lokman da yaralı, el de yaralı.

Hasreti acıdır bu gurbet elin.
Gelin dostlar, bana bir çare bulun.
Leyla’yı etmişler ellere gelin.
Mecnun da yaralı, çöl de yaralı.

Poyrazoğlu der ki, gözlerim çağlar.
Gurbet el, elimi kolumu bağlar.
Ellerim saz çalar, gözlerim ağlar.
Mızrap da yaralı, tel de yaralı.

(27 Mart 1987)

Âşık Hüdâî isminde Maraşlı bir âşık arkadaşım vardı. Sonradan rahmetli oldu. Âşık Hüdâî, çok güzel şiirleri olan, güçlü bir âşıktı. Bir gün İstanbul’da bir dost meclisinde otururken bana “*Yaralı*” diye bir şiir okudu. Şiiri okuyunca ben de bu şiirimi ona nazire olarak orada doğaçlama olarak söyledim. Oradaki arkadaşlar da beni bu şiirim için tebrik ettiler.

113 BİZİM ELLER

Gidip gelen yolcular,
Yüreğinde acılar,

Bilmem ki, ne haber var,
Şimdi bizim ellerde.

Şimdi silahlar öter,
Kavalların yerine.
Her gün kan döküldükçe,
Kan damlar yüreğime.

Çobansızdır yaylalar.
Sevgisizdir sevdalar.
Ağıt yakar analar,
Şimdi bizim ellerde.

Şimdi silahlar öter,
Kavalların yerine.
Her gün kan döküldükçe,
Kan damlar yüreğime.

Poyrazoğlu, dert ekler,
Öksüz kalan bebekler.
Parçalanır yürekler,
Şimdi bizim ellerde.

Şimdi silahlar öter,
Kavalların yerine.
Her gün kan döküldükçe,
Kan damlar yüreğime. (19 Nisan 1987)

Terör, bu güzel milletimizin otuz yılı aşkın bir süredir çektiği ve bugün halen kurtulamadığı bir baş belasıdır. Bizi Türk-Kürt ayrımına sürükleyerek birbirimize düşürmeye çalışan Batılı şer güçleri, bu belayı başımıza sarmıştır. Bu oyuna gelen hainler de dağa çıkıp askerimize, polisimize, silahsız masum vatandaşımıza kurşun

sıkıyorlar. İşte bu olayların yeni başladığı yıllarda vatanım, milletim için o kadar üzüliyordum ki, anlatamam. Her gün şehit haberleri geliyor, dağa çıkan bu hainler köyleri basıp çoluk çocuk demeden insanlarımızı katlediyordu. Kavalların ötmesi gereken dağlarda şimdi silahlar ötüyordu. İşte ben de bu olayları düşünerek ve bu terör belasının bitmesini isteyerek bu şiirimi yazmıştım. Konserlerde bu şiirimi çok isterler ve ben de okurum.

114 UNUTAMADIM

Anam, babam hepimiz bir odada,
Yattığım günleri unutamadım.
Ömrümde en güzel günler orada,
Tattığım günleri unutamadım.

Efem sesler, koşar idim anında.
Kuşlar gibi mutlu idim yanında.
Yonca çalıp Şekerciler Hanı'nda,
Sattığım günleri unutamadım.

Giderdik bağlara, gül bezeğine,
Yol ekmeği, yelmik, söh özeğine.
İki boz eşekle yaz tezeğine,
Gittiğim günleri unutamadım.

Nahırcı Musa'ya verirdik para.
Eşeğe binmeye rüşvet sigara.
İki inek, bir bızavın ahıra,
Kattığım günleri unutamadım.

Dello "Turnalar"ı güzel söylerdi,
Sarhoş Kemal içer, gönül eğlerdi.
Şerif Ağa, eti yaman kuylardı.
Yettiğim günleri unutamadım.

Poyrazoğlu düşer idik bir haya.
 Kırk ekmek yetmezdi Gâvur Bilo'ya.
 Bir Deli Maho'ya, bir Delalo'ya,
 Çattığım günleri unutamadım. (11 Haziran 1987)

Bu şiirimi de yine İstanbul'dayken çocukluğumu ve ilk gençliğimi hatırladığım bir gün yazmıştım. Memleketteki günlerim çok güzel geçmişti. Burada ismi sayılan herkesi çok özlemiştim. Onlarla yaşadığım maceralar bir bir gözümün önüne geldi. Erciş ve o güzel günler burnumda tıttı. Ben de duygularımı böyle dile getirdim. Ercişlilerle bir araya geldiğimde bu şiirimi mutlaka isterler.

115 YÂR MENİ

Kömür gözlüm meni tarumar ettin.
 Attın nara ne diyerek yâr meni?
 Bugün, yarın dedin, ihtiyar ettin.
 Oyaladın he diyerek yâr meni.

Yâr senin çilendir belimi büken.
 Saçımda beyaz gül, bağrımda diken.
 Gam, kasavet meni tanımaz iken,
 Sen gösterdin "O!" diyerek yâr meni.

Ateş saldın, Poyrazoğlu canına,
 İliğine, damarına, kanına.
 Ömür boyu koştun dert kotanına,
 Kamçıladın "Ho!" diyerek yâr meni. (20 Haziran 1987)

Bu şiirimi yine hayalimdeki sevgiliye yazmıştım. Çünkü sevgililer âşıklarını sürekli oyalarlar. Onları dertten derde salarlar. Belki kavuşma olsa o aradaki büyü de bozulabilir, âşıklar belki böyle şiirler söyleyemeyebilirler. Bu da başka bir konu, ama

âşıklar da işte sevgilinin bu naz ve niyazlarından hep dert yanarlar. Bunun üstüne şiirler söylerler. Ben de işte bu şiirimde hayalimdeki sevgiliye böyle dert yanıyorum.

116 AMENTÜ BİLLAHİ

Benim rabbim Allah'tır,

La mevcude illa hu.

Allah, derde devadır,

La mevcude illa hu.

Benim dostum Ahmed'dir,

La mevcude illa hu.

Ahmed-i Muhammed'dir,

La mevcude illa hu.

Benim kıblem Kâbe'dir,

La mevcude illa hu.

Kıble beyt-i Mevla'dır,

La mevcude illa hu.

Poyrazoğlu kitabım,

La mevcude illa hu.

Benim yüce Kur'an'dır,

La mevcude illa hu. (28 Ağustos 1987)

Bu şiirim bir ilahidir. Yüce Allah'a ve İslam'a bağlılığımı anlatmak istemişim. Özellikle memlekete gittiğim zamanlarda babamın evinde yapılan sohbetlerde ezgili bir şekilde okurdum. Dinleyenler zaman zaman ağlayarak bana eşlik ederler.

117 KİRLİ

Bir yudum su için gezdim dünyayı.
Pınarlar su vermez, deryalar kirli.
Şeyda bülbül terk eylemiş bahçeyi.
Yapraklar paslanmış, goncalar kirli.

Hayallerim donar biraz daldıkça.
Eski zamanları az çok andıkça.
Nefesim kesilir soluk aldıkça.
Rüzgârlar kan kusar, havalar kirli.

Poyrazoğlu, nerde âşıklar faslı?
Türküler duygusuz, gönüller yaşlı.
Artık ne Kerem var ne de Han Aslı.
Aşklar lekелendi, sevdalar kirli. (2 Ocak 1988)

Bu şiirimi de “*Söz Vardı*” isimli şiirimle aynı gün söylemişim. İki şiirim de birbiriyle bağlantılı duygularla ortaya çıkmıştı. Aynı duygularla her şeyin kirlendiğini düşündüm bir an. Tabiattan tutun da sevdalara kadar her şeyin kirlendiğini anlatmaya çalıştım.

118 SÖZ VARDI

Ne kadar güzeldi eski zamanlar.
Edep vardı, töre vardı, iz vardı.
Birbirini sever idi insanlar.
Vefa vardı, dostluk vardı, söz vardı.

Koku vardı açan gonca güllerde.
Arzu vardı esen ince yellerde.
Eski duygu, eski güzelliklerde,
Mana vardı, mantık vardı, öz vardı.

Poyrazoğlu der ki, eski öyküler,
 Bir gönülde bin olurdu öyküler.
 Sevgiliye yakılırdı türküler.
 Sevda vardı, canan vardı, naz vardı. (2 Ocak 1988)

Bu şiirimi eski günleri, zamanları özlediğim bir gün yazmıştım. Yaşadığımız toplum içerisinde komşuluğun, sevginin, sevdanın, ahde vefanın, dostluğun ölmesi düşünceleriyle yazdım. Köyümüzdeki günleri hatırladım. Maziye bakan bir pencereden dile getiriyorum bu düşüncelerimi. Yani maziye açılan o pencerede neler vardı, şimdi neler yok oldu, hepsini bir bir gözlerimin önüne getirdim.

119 GELİN OLDU

Bir yâr sevdim, vermediler.
 Gitti yârim, elin oldu.
 Bana layık görmediler.
 Gitti yârim, elin oldu.
 Bir kötüye gelin oldu.

Elden aldurdım yârimi.
 Kaybettim kişb u kârımı.
 Taşlara çaldım bağrımı.
 Gitti yârim, elin oldu.
 Bir kötüye gelin oldu.

Poyrazoğlu yersiz, yurtsuz.
 Geleceğinden umutsuz.
 O da mutsuz, ben de mutsuz.
 Gitti yârim, elin oldu.
 Bir kötüye gelin oldu. (15 şubat 1988)

Memleketimde bir sevgilim vardı. Birbirimizi çok seviyorduk; ama bir araya gelemedik. Bana vermediler. Aradan biraz zaman geçince de duydum ki, sevdiğimi başka birine vermişler. Çok üzülmüştüm. Sevdiğimi alamamanın verdiği ıstırapla bu şiiri yazmıştım.

120 BENİM TÜRKÜMDÜR

Yıllar ötesinden duydum sesini.

Ben Türk'üm, bu türkü benim türkümdür.

Çal ozan, çal, kesme sazın sesini.

Ben Türk'üm, bu türkü benim türkümdür.

Türk'üm, türkü demek, ezel görkümdür.

Mevlana neyinde çalınan budur.

Yunus Emre ile dolanan budur.

Âşıklar dilinde bilinen budur.

Ben Türk'üm, bu türkü benim türkümdür.

Türk'üm, türkü demek, ezel görkümdür.

Poyrazoğlu, gönül duygusudur bu.

Bir şanlı milletin öyküsüdür bu.

Balkan, Kafkas, Yemen türküsüdür bu.

Ben Türk'üm, bu türkü benim türkümdür.

Türk'üm, türkü demek, ezel görkümdür. (25 Şubat 1988)

Van İl Jandarma Komutanlığında askerlere yönelik bir program yapıyorduk. İşte o programda oradaki bir komutan benden Türklüğü anlatan bir şiir söylememi istemişti. Ben de bu kahramanlık türküsünü sahnede irticalen askerlere söylemiştim. Bunun üzerine salonda bir alkış tufanı kopmuştu.

121 HOR BAKMA

Âdem'dir bizim neslimiz.
 Hor bakamam ben insana.
 Kardeşiz biz, bir aslımız.
 Hor bakamam ben insana.

Tek bir köküz, ayrı dallar,
 Ayrı ayrı lisan, diller.
 Hakk'ın yarattığı kullar,
 Hor bakamam ben insana.

Cehalet bir dipsiz kuyu,
 Acıdır, içilmez suyu.
 Mühim olan insan huyu.
 Hor bakamam ben insana.

Poyrazoğlu, oğlum, kızım,
 Siyah, beyaz aynı çözüm.
 Hepsini bir görür gözüm.
 Hor bakamam ben insana. (6 Nisan 1988)

Bir arkadaşımın İstanbul sokaklarında ilerlerken bir dilenciye rast geldik. Dilenci bizden para istedi; ama arkadaşım onu hakir gören bazı sözler söyledi. Bu olaya çok üzüldüm ve eve gidince bu şiirimi kaleme aldım. Herkesin aynı topraktan yaratıldığını bilen insan, aslında zenci-beyaz, zengin-fakir, Asyalı-Afrikalı ne olursa olsun tüm insanların eşit olduğunu, kimseye hor bakılmaması gerektiğini bilir. Malın mı var, Allah verdi. Çocuğun mu var, Allah verdi. Zenci misin, Allah öyle takdir etti. Yani bize her şeyi veren Allah'tır. İsterse bizi başka türlü de yaratabilirdi. O zaman kimsenin kimseye hor bakmaması gerekir, diye düşünüyorum. Sonuçta hepimiz kardeşiz. Bu duygularla herkesi kucaklamalıyız.

122 ERCİŞ'TEDİR

Nice yıldır gurbet eli dolaştım.

Edep Erciş'tedir, yol Erciş'tedir.
 “Bir yudum su!” diye yandım, yakıldım.
 Derya Erciş'tedir, göl Erciş'tedir.

Erciş'in etrafı bahçeler, bağlar.
 Çoş eder üstünde, Pay Suyu çağlar.
 Koyunlu, kuzulu, çimenli dağlar,
 Bülbül Erciş'tedir, gül Erciş'tedir.

Erciş'te verirler garibe kıymet.
 Yaradan bahşetmiş hayır, bereket.
 Yatar yeşil donlu Seyit Muhammet,
 Hakk'a vasıl olmuş kul Erciş'tedir.

Poyrazoğlu, nice dergâh burada.
 Han Selbi çekmiştir çok “Ah!” burada.
 Âşıklar ustası Emrah burada,
 Sazlarda inleyen tel Erciş'tedir. (Mayıs 1988)

Bu şiirimi Ercişli Emrah Festivali'nde sahnede söylemiştim. Erciş'e bir övgü şiiridir. Gurbet ellerde Erciş'in kıymetini daha iyi anlamıştım. Memlekete gelince bunu daha çok hissetmiştim. Bunun üzerine Erciş'i anlatan bu şiirimi söyledim. Daha sonra şiirimi düzenledim.

123 TEKBİRLERLE GÖMÜN BENİ

Can dostlara vasiyetim,
 Tekbirlerle gömün beni.
 Böyle bilsin memleketim.
 Tekbirlerle gömün beni.

Haber verin haldaşıma.
 Ozan yazın baş taşıma.

Kur'an okuyun başıma.
Tekbirlerle gömün beni.

Poyrazoğlu, ver toprağa.
Emanet edin Allah'a.
Üç İhlas'la bir Fatıha,
Tekbirlerle gömün beni. (11 Haziran 1988)

Belediyenin bir etkinliği için Gülhane'de konser verirken benden “*Türkülerle Gömün Beni*” türküsünü istediler. Ben de o türküye nazire olarak bu şiirimi hemen orada söyledim. Ben Müslümanım, türkülerle gömülmek istemiyorum. Tekbirlerle, Fatihalarla, İhlaslarla, Yasinlerle, dualarla gömülmek istiyorum. Bu şiirimi okuyunca büyük bir alkış koptu. Çok beğenilen bir şiirimdir. Yaptığım programlarda izleyenler zaman zaman bu şiirimi söylememi isterler.

124 CANIM FIRAT

Canım Fırat, gözüm Fırat,
Şah Hüsey'n'e selam götür.
İnşallah alırsın murat.
Şah Hüsey'n'e selam götür.

Sen gidersin usul usul.
Önüdedir Kerkük, Musul.
Ehl-i Beyt evlad-ı Resul,
Şah Hüsey'n'e selam götür.

Poyrazoğlu, dervişane.
Gözyaşım olsun nişane.
Kuma döşene döşene,
Şah Hüsey'n'e selam götür. (Temmuz 1988)

Fırat nehrine söylediğim bir şiiirdir. Çünkü Fırat, o kutsal topraklara gitmektedir. Hz. Hüseyin'in ayak bastığı toprakları sulamaktadır. Hz. Hüseyin'in şehit edilmesi yüreğimizi hâlen kanatmaktadır. Peygamber torunu Hz. Hüseyin'i çok sevdiğim için bu şiirimle Fırat'tan ona selam götürmesini istedim. Bu şiirimi baba evinde yapılan zikir sohbetlerinde çoğu zaman okudum ve çok beğenildi.

125 GEL, GİDELİM BEHEY GÖNÜL!

Gel, gidelim, behey gönül,
Karanlıktan nura doğru.
İki cihanın güneşi,
Ol ulu servere doğru.

Aşktan büyük dava yoktur.
Başka yoldan fayda yoktur.
Sevgi vardır, kavga yoktur.
Dost Mevlana pire doğru.

Poyrazoğlu görüyorum.
Gâh koşup gâh duruyorum.
Adım adım yürüyorum.
Her adım mezara doğru. (16 Ağustos 1988)

Bakıyorum gönül, her gün bir sultanlık istiyor. Dünya meşakkatine dalmış, yaradanını, ahreti unutmış bir hâlde dolanıp duruyor. Ben de bu şiirimle aslında hem gönlümden şikâyetçi oluyorum hem de ona öğütler veriyorum. Ölüm yaklaşmaktadır; ama gönlüm hiç oralı değil. Hak yoluna girip ibadete koşmak gerek, diye düşünüyorum.

126 BULANLAR GİDER

Cennet dedikleri irfan yeridir.

İnsanlığa mazhar olanlar gider.
Gerçek olan gösteriştten beridir.
Kendinde kendini bulanlar gider.

Arifler kendini inceler, yorar.
Cahillerin fikri kendine zarar.
Amel çokluğuna etme itibar.
Hakk'ın rızasını alanlar gider.

Buna dünya derler, çok sırlar dolu.
Bazı iniş, bazı yokuştur yolu.
Gel, ölümden korkma sen Poyrazoğlu.
İlk önce sırası gelenler gider. (Eylül 1988)

Tanıdığım bir kişi vardı. Bu kişi çok ibadet ederdi. Hiçbir vakit namazını kaçırmaz, orucunu tutardı; ama ibadeti gördüğüm kadarıyla sadece dıştaydı, görüntüdeydi. Yaşantısı da hiç böyle görüldüğü gibi değildi. Gece gündüz namaz kılıyordu, oruç tutuyordu; ama bunları yaşamıyordu. Öldürseler kimseye bir ekmek bile vermezdi, kimseye bir iyiliği dokunmazdı. Ben de bu şiiri yazarak cennete samimi olanların gidebileceğini, Allah rızasını gösteriştten uzak yaşayanların kazanacağını söylemek istedim.

127 EVLERİN HÂLİ

Evlerin hâlinden haber vereyim.
Evler var ki, güller biter içinde.
Biraz dedim, sırlarına ereyim.
Ev vardır ki, sevgi tüter içinde.

Ev vardır, Mevla'ya edilir niyaz.
Ev vardır, kış günü olur bahar, yaz.
Ev vardır, içinde kılınır namaz.
Kur'an bülbülleri öter içinde.

Ev vardır ki, kabul olmaz dilekler.
 Ev vardır ki, hiç uğramaz melekler.
 Ev vardır içinde fino köpekler,
 Şeytan girmiş, cirit atar içinde.

Ev vardır, içinde beyinler fırlar.
 Ev vardır, içinde kediler mırlar.
 Ev vardır ki, öğlene dek uyurlar.
 Sanarsın ölü var, yatar içinde.

Poyrazoğlu, böyle evlerin hâli.
 Kiminde akıllı, kiminde deli.
 Ev vardır ki, hapishane misali,
 Avrat gardiyandan beter içinde. (16 Mayıs 1989)

Bir gün gece İstanbul'da evime dönerken mahalle aralarında lambaları yanan evler dikkatimi çekti. Hepsinin içinde ayrı bir hikâyenin olduğunu düşündüm. Eve gidince de oturup bu şiirimi yazdım. Hepimizin mahallesindeki türlü türlü evleri ve içindeki insanların hâllerini tanıtmaya çalıştım.

128 GÜLÜZAR YAYLASI

Büküle büküle gider,
 Yolun Gülüzar Yaylası.
 Âşıkları hayran eder,
 Hâlin Gülüzar Yaylası.

Yağmur yağar, şimşek çakar.
 Soğuk bulakların akar.
 Akşam olur, reyhan kokar,
 Gülün Gülüzar Yaylası.

Çevre yanın yüce dağlar.
Yükseğini duman bağlar.
Dereden dereye çağlar,
Selin Gülüzar Yaylası.

Poyrazoğlu, methin eder.
Kıymetin bilmeyen nider?
Esruk Yaylası'na gider,
Kokun Gülüzar Yaylası. (22 Mayıs 1989)

Gülüzar Yaylası, memleketim Erciş'in yaylalarından biridir. Bu şiirimde özellikle bahar ve yaz aylarında Gülüzar Yaylası'nın aldığı o güzel hâlleri anlatmaya çalıştım. Erciş'te düzenlenen festivallerde okuduğum bir şiiridir.

129 BİZ KARDEŞİZ

Bir ulu çınarız bizler.
Kökümüz bir, biz kardeşiz.
Aynı kabuk, aynı hızdır,
Özümüz bir, biz kardeşiz.

Özbek, Türkmen, Türk, Azeri,
Kazak, Tatar bir cevheri,
Oğuz Ata'dan ileri,
Soyumuz bir, biz kardeşiz.

Poyrazoğlu, tan gibiyiz.
Bir damarda kan gibiyiz.
Kürt'ü, Türk'ü can gibiyiz.
Müslümanız, biz kardeşiz. (5 Haziran 1989)

Bu şiirim bir birlik, beraberlik türküsüdür. Özellikle artan terör olaylarına karşı halkımızı, insanlarımızı birleştirmek, kardeşlik tohumları atmak için söylediğim bir eserimdir. Bu şiirimi de konserlerde sık sık okumaktayım.

130 GİBIYİM

Ben de bu dünyaya geldim geleli,
Başı duman duman dağlar gibiyim.
Ne çiçeğim açtı ne otum bitti,
Boran vurmuş yıkık bağlar gibiyim.

Gönül bu dünyada kasavet çekme.
Arif ol, mazlumun özünü yıkma.
Düşmanın önünde zehirden lokma,
Dostun yüreğinde yağlar gibiyim.

Poyrazoğlu, başı yola koyalım.
Fikir yaylasında sürü yayalım.
İnsana hürmettir arzu, hayalım.
Öz yaramı özüm bağlar gibiyim. (23 Temmuz 1989)

İnsan, zaman zaman var oluş sebebini unutuyor, dünya meşakkatine dalıyor. İşte bu nedenle insana bunların hatırlatılması gerekiyor. Ben de bu şiirimle gönlüme uyarılarda bulunuyorum. Ona güzel insan olmanın sırlarını veriyorum. Memlekete gittiğim bir gün Erciş Radyosu'nda bu şiirimi okumuştum.

131 ÂŞIK YUNUS

Mesken etmiş dost elini,
Bizim Yunus, Âşık Yunus.
Bize sevgi ekmeğini,
Sunmuş kaşık kaşık, Yunus.

Yüzünde Hak çizgileri.

Mana dolu sezgileri.
Kulaklarda ezgileri.
İnsanlığa beşik Yunus.

Mevla'sına bağlı özü.
İçindeydi aşkın közü.
Her dem açık, doğru sözü.
Değildir dolaşık Yunus.

Poyrazoğlu hâl göstermiş.
Peteğinde bal göstermiş.
Gidenlere yol göstermiş.
Tutmuş bize ışık, Yunus. (5 Eylül 1989)

Bu şiirimi elime geçen bir ders kitabındaki Yunus Emre şiirini okuduktan sonra kaleme almıştım. Yunus Emre, Türk milletinin en büyük değerlerinden birisidir. O, aynı zamanda dünya çapında bir mutasavvıftır. Şiirleriyle bize rehber olmuş, Hak yolunda ışık tutmuştur. Gönüllere bu yolun sıcaklığını hissettirmiştir. Anadolu coğrafyası onun ilahileriyle bezelidir. Biz de böylesine büyük bir âşığın kıymetini bilmeli, genç dimağları bu deryaya daldırmalıyız.

132 BEBEĞİM

Sabahları aydınlık,
Nur bebeğim, bebeğim.
Kalmaz bu kör karanlık.
Gör bebeğim, bebeğim.

Gel yaram sara sara.
İyi bak ufuklara.
Nice güzel yıllara,
Var bebeğim, bebeğim.

Sıdk ile Allah'a tap.
 Duyguların bana hap.
 Her bir şeyden hille kap.
 Sor bebeğim, bebeğim.

Poyrazoğlu, ay doğar,
 Gecelerin üstüne.
 Aç kolların mehtabı,
 Sar bebeğim, bebeğim. (18 Eylül 1989)

Bu şiirimi de bir arkadaşımın çocuğu olduğu haberini almam üzerine içimden gelerek kaleme almıştım. “*Sevgide 21. Yüzyıl*” adlı albümümde de söylediğim bir eserimdir. Bebeklere geleceğin dünyasını kurması için verdiğim bir mesajdır. Geleceği kuracak olan bebeklerdir. Biz büyüklerin de onlara rehber olup doğruları göstermesi gerekir. Onlara umut aşılmalıyız, umutsuzluk değil.

133 BİZDEN DEĞİLDİR

Servetine haram malı,
 Katanlar bizden değildir.
 Zalım varken mazlumlara,
 Çatanlar bizden değildir.

Çekmeyen kardaş yasını,
 Silmeyen kalbin pasını,
 Rızasız, Hak lokmasını,
 Yutanlar bizden değildir.

Poyrazoğlu, onlardan kaç.
 İnsanlara kolların aç.
 Kendisi tok, komşusu aç,
 Yatanlar bizden değildir. (14 Ekim 1989)

Hz. Peygamberin “Komşusu açken tok yatan bizden değildir.” hadisinden etkilenererek, ondan yola çıkarak yazdığım bir şiirimdir. İnsan bencil olmamalıdır, zira ona malı, mülkü, parayı, pulu veren Allah’tır. Allah, zenginliği dilediği kuluna verir, dilediğinden de alır. Aslında insan düşünürse kendinin sahip olduğu hiçbir şey olmadığını anlar. Elimizde olan her şey Allah’ındır. O yüzden paramızı da malımızı da paylaşmamız gerekir.

134 ALLAH’I ÇAĞIRIR

Karıncalar kara yeri,
Eler, Allah’ı çağırır.
Çiçekler sarp kayaları,
Deler, Allah’ı çağırır.

Mü’min, Yaradan’ı birler.
Allah! der erenler, erler.
Yağmur yağar, gökler gürler.
Çiler, Allah’ı çağırır.

Zakir yapar dileğini.
Hak, boş etmez emeğini.
Fatma Ana bebeğini,
Belers, Allah’ı çağırır.

Poyrazoğlu kalmaz naçar.
Hak, kuluna kapı açar.
Kurt kovalar, koyun kaçar.
Meler, Allah’ı çağırır. (24 Ekim 1989)

Allah Teâlâ, yücelerden yücedir ve her yaratılan bir vesile ile mutlaka onu anarak zikreder. Yeryüzündeki her varlık onun varlığının, birliğinin ve yüceliğinin delilidir. İnsan dünyaya, tabiata şöyle bir baktığı zaman Allah'ın varlığını mutlaka görecektir. Bu şiirim “*Şafak Vakti*” adlı albümümde de yer aldı. İstanbul’da düzenlenen bir Kutlu Doğum Haftası programında da okumuştum.

135 YETMEZ Mİ FELEK?

Sırlarımı bu âleme,
Sızdırdın, yetmez mi felek?
Yeter, yaramı elleme.
Azdırdın, yetmez mi felek?

Saldın beni ne dertlere,
Çözülmeyen kementlere,
Alçaklara, namertlere,
Ezdirdin, yetmez mi felek?

Poyrazoğlu, yara gibi.
Gezdirdin avara gibi.
Elden ele para gibi,
Bozdurdun, yetmez mi felek? (12 Kasım 1989)

İstanbul’da, gurbet elde maddi ve manevi dertlerden çok bunaldığım bir gün yazmıştım bu şiirimi. Ozanların silahı olmaz, onların silahları şiirleridir. Ben de şiir yoluyla feleğe bir sitem göndermek istemişim. İşte bu şiirim o günün bir hatırasını taşımaktadır.

136 YİRMİ BİRİNCİ YÜZYIL

Hızlı hızlı yürüyorum,
Yirmi birinci yüzyıla.
Umutlarla varıyorum,
Yirmi birinci yüzyıla.

Güneş yeniden doğacak.
Işık, zulmeti boğacak.
Nur ile rahmet yağacak,
Yirmi birinci yüzyıla.

Poyrazoğlu, varılacak.
Kin zinciri kırılacak.
Hakk'ın möhrü vurulacak,
Yirmi birinci yüzyıla. (28 Kasım 1989)

Merhum Turgut Özal'ın "21. yüzyıl Türklerin asrı olacak." sözünden esinlenerek bu şiirimi yazdım. Sonra da bu şiiri kaset yaptım, ismi de "*Sevgide 21. Yüzyıl*"dı. Bu şiirim çok beğenildi, kasetim de çok satıldı. Aynı zamanda Merhum Alparslan Türkeş, bu eserimi çok beğenir ve konserlerde benden isterdi.

137 YAZ VAR UCUNDA

Aldırma bu yerin boran, kışına.
Kim bilir kaç bahar, yaz var ucunda.
Kara günler geçmez, deme boşuna.
Yarınlara göz kırpar, naz var ucunda.

Yeşile bürünür bahçeler, bağlar.
Şarıl şarıl akar dereler, çağlar.
Korkutmasın seni bu yüce dağlar.
Vallahi, her dağın düz var ucunda.

Poyrazoğlu, güller dermesi yakın.
Çiçekler meyveye dönmesi yakın.
Yolcular sılaya ermesi yakın.
Biter bu hasretlik, haz var ucunda. (15 Aralık 1989)

Bir arkadaşımınla konuşurken arkadaşımın bana yaşadığı dertlerden, kötü olaylardan dolayı her şeyin bittiğini, artık yaşamının hiçbir şeye yaramadığını söylemesi üzerine ben de “Umutlar bitmez, umudunu yitirme. Yarınlar çok güzel olacak.” diyerek yüreğinde bir umut kıvılcımını çıkartmak için bu şiirimi orada irticalen söylemişim. Daha sonradan şiirimi yeniden ele aldım ve şiire eklemeler yaptım. Şimdi ise bu şiiri konserlerimde zaman zaman okumaktayım. Çok beğenilen eserlerimden biridir.

138 GELİR DOLANA DOLANA

Dost elinden çıkan kervan,
Gelir dolana dolana.
Hâlimi sormaya canan,
Gelir dolana dolana.

Aşk u sevda kisbetimiz,
Can canana nisbetimiz,
Hak katından kismetimiz,
Gelir dolana dolana.

Poyrazoğlu, zardır ünüm.
Bugünden hoş geçti dünüm.
Ömür çarhında son günüm,
Gelir dolana dolana. (17 Ocak 1990)

Bu şiirimi ölüm gibi, insan için kaçılmayacak bazı gerçekleri düşünerek yazmışım. Ömrümüz işte böyle yavaş yavaş tükeniyor. Peki ne gördük şu yalan dünyada? Hep sıkıntı, keder... Bu meşakkatlerle, çok ağlayıp az gülerken günüm geçti ve ölüm geldi, yaklaştı. İşte bu duygu ve düşüncelerle hayatımın güzel geçmediğini düşünerek bu şiirimi yazmışım.

139 İP GİBİ

Ecel nerde gelir, hiç belli olmaz.
Zaten insan ömrü, çürük ip gibi.
Dünya varlığına hiç güven olmaz.
Varlık kürek gibi, ölüm sap gibi.

Arifler dünyaya sırrı yaymışlar.
Bazı söylemişler, bazı caymışlar.
Boşları doludan fazla saymışlar.
Demek ilim, saklı kalmış küp gibi.

Poyrazoğlu, geleceğin gümandır.
Ömrün içindeki olduğun andır.
Gördüğün hayaldir, toz dur, dumandır.
Dünya saltanatı hepsi çöp gibi. (13 Mart 1990)

Bu şiirimi herhangi bir olaydan yola çıkarak yazmadım. Kendimden başlayarak tüm insanlığa öğüt vermek için kaleme aldım. İki cihan mutluluğunun sırlarını tüm insanlığa vermeye çalıştım.

140 POLİS

Polisi ayrı görmeyin.
Polis bizden birisidir.
Yanlış manalar yormayın.
Polis bizden birisidir.

Hırsız kovalar polis.
Kapkaç kovalar polis.
Eli şişli, tabancalı,
Maganda kovalar polis.

Polis benim iki gözüm.
 Polis benim oğlum, kızım.
 Dünyada tek sevgi çözüm.
 Polis bizden birisidir.

Hırsız kovalar polis.
 Kapkaç kovalar polis.
 Eli şişli, tabancalı,
 Maganda kovalar polis.

Poyrazoğlu kendin bilir.
 Selam verir, selam alır.
 Hayini gözünden tanır.
 Polis bizden birisidir.

Hırsız kovalar polis.
 Kapkaç kovalar polis.
 Eli şişli, tabancalı,
 Maganda kovalar polis. (13 Nisan 1990)

Polisler için düzenlenen geceye davet edildiğimde onlar için bir eser yapmak istedim. Elime kâğıdı, kalemi alıp bu şiirimi yazdım ve Polis Haftası'nda düzenlenen gecede de okumuştum.

141 İNSAN ÜSTÜNDÜR

Beyazın, karaya üstünlüğü yok.
 Ahlâkta hoş olan insan üstündür.
 İnsan suretinde hayvan olan çok.
 Kendisini bilen insan üstündür.

Cehalet dediğin derin bir kuyu.
 Zehirden acıdır, içilmez suyu.

Şart değil parası, şart değil soyu,
Lokmasını bölen insan üstündür.

İnsan-ı kâmil ol, söze saldırma.
Ara yerden muhabbeti kaldırma.
Geniş günde gelenlere aldırma.
Dar gününde gelen insan üstündür.

Poyrazoğlu, ordan burdan söyleme.
Gel, boşa övünme, beylik soylama.
Üç günlük dünyaya meyil eyleme.
Bir Mevla'yı bulan insan üstündür. (15 Mayıs 1990)

Bu şiirimi Eskişehir'de Yunus Emre'yi Anma Programı'nda Yunus'un felsefesine uygun bir şiir söylemek için irticalen okumuştum. Tüm salon şiirimi çok beğendi ve güçlü bir alkış aldım. İnsanlar arasında parayla, pulla, makamla üstünlük olmaz. Allah'ı bilen insan, kâmil insandır. Çünkü parayı da, makamı da, ünü de, şöhreti de veren Allah'tır ve bu dünya fanidir. Önemli olan insanın yaratılış gayesini bilmesi, tüm kâinatı yaratanı tanınması, bilmesi ve insanlık onuruna uygun bir şekilde yaşamasıdır.

142 ANADOLU MOTİFLİ YÂR

Fırat gibi kıvrım kıvrım saçların.
Anadolu motifli yâr nerdesin?
Toroslar misali yaydır kaşların.
Anadolu motifli yâr nerdesin?

Gözlerinde Van Gölü'nün bakışı.
Yürüyüşün Aras Nehri akışı.
Yeleğinde heybelerin nakışı.
Anadolu motifli yâr nerdesin?

Poyrazoğlu, sensin gönül sevdası,
 Mavi gecelerin berrak havası.
 Yanık dudakların Harran Ovası,
 Anadolu motifli yâr neredesin? (20 Haziran 1990)

İstanbul'da bir köprü açılışındaydık. Orada elinde kurdeleyi tutan çok güzel bir kız vardı. Kızı tanımıyordum; ama öyle güzel bir kızdı ki, o saçları böyle dalga dalgaydı ve ta beline kadar iniyordu. Gözleri masmavi, kirpikleri ok gibiydi. Desenli, çok güzel bir elbise giymişti. O benim yârim, sevgilim değil; ama ben hayalimde onu öyle düşündüm. Güzellemeyi onu temel alarak yaptım. Fakat aslında burada sevgili dediğim varlık Anadolu'dur. Yâr dediğim bir benzetmedir. Anadolu'yu o güzel üzerinde tasvir ettim ve şiirimi de sahnede doğaçlama olarak söyledim. Şiirim o gün gerçekten çok beğenilmişti. Ondandır dört, beş sene sonra da İstanbul'da Ramazan ayında kurulan Âşıklar Otağı'nda ve Sivas'ta düzenlenen bir konserde bu şiirimi yine okudum. Dinleyenler şiirimi çok beğendiklerini söylediler.

143 KARA DAĞLAR

Âşıkların yarasına,
 Çare dağlar, çare dağlar.
 Senin de kaderin aynı,
 Kara dağlar, kara dağlar.

Dağlar senin yaran derin.
 Kışın ayaz, yazın serin.
 Gelir ise kanat gerin,
 Yâra dağlar, yâra dağlar.

Ercişli der yana yana.
 Yâr ataşı girdi cana.
 Yiğitler attılar sana,
 Nara dağlar, nara dağlar. (26 Haziran 1990)

Bu şiirim bir dudakdeğmez örneğidir. İstanbul'da Ozanlar Derneği'nde âşıklarla otururken bu alandaki yeteneğimi göstermek üzere doğaçlama olarak söylemişim. Arkadaşlarım bu yeteneğimden dolayı beni tebrik etmişlerdi.

144 TÜRÂP BENİM

Hakk'ın günahkâr kuluyum.

Ayaklara türap benim.

İçebilene doluyum.

Aşk ehline şarap benim.

Dünya bende, ukba bende.

Yıldız bende, sema bende.

Kıble bende, Kâbe bende.

Âşıklara mihrap benim.

Poyrazoğlu, budur sözüm.

Kâinattır benim özüm.

Cihanı bir görür gözüm.

Türk'üm, Kürt'üm, Arap benim. (14 Temmuz 1990)

İnsanoğlu yaratılmışların özünü içinde barındırır. Aslında bakmasını bilenler, görebilenler insanoğlunun içinde, suretinde kâinatı görebilirler. İnsanın kâinatla yekvücut olduğunu bilirler. Bu eserimi Gülhane'de merhum Erbakan Hoca'nın bir mitinginde sahnede doğaçlama olarak söylemişim. Konserlerde birlik ve beraberlik vurgusu yapmak için zaman zaman okuduğum ve çok istenilen bir eserimdir.

145 BEN DÖNMEDİM

Verdiğin sözden, ikrardan,

Yâr, sen döndün, ben dönmedim.

İnsan hiç cayar mı yârdan?

Yâr, sen döndün, ben dönmedim.

Sevgi ipi bir ilmektir.
 Her dem yerini bilmektir.
 Verilen sözde kalmaktır.
 Yâr, sen döndün, ben dönmedim.

Poyrazoğlu nedir hâlin?
 Tersine mi çıktı falın?
 Senin boynuna vebalin.
 Yâr, sen döndün, ben dönmedim. (24 Temmuz 1990)

Bu şiirim de yine hayalimdeki sevgiliye yaptığım sitemlerden biridir. İlham perisinin dile geldiği anlardan birinde yazmıştım.

146 ŞEHİDİN TÜRKÜSÜ

Memleketimiz Çamoluk.
 Suyu gelir oluk oluk.
 Kendin hasta, saçın yoluk.
 Ana, gelme mezarıma.

Şu Yenice, şu Usluca,
 Gülleri var gonca gonca.
 Şehitlik rütbesi yüce.
 Ana, gelme mezarıma.

Çamoluk'tur benim yerim.
 Vatana fedadır serim.
 Hamza ile beraberim.
 Ana, gelme mezarıma.

Poyrazoğlu yazdı destan.
 Ayrı düştüm eşten, dost'an.
 Sağ olsun, var olsun vatan.

Ana, gelme mezarıma. (Ağustos 1990)

1990 yılında Giresun'un Çamoluk İlçesi'ne Bal Festivali'ne davet edilmiştik. Arabalarla konvoy hâlinde gidiyorduk, mola verdik. Mola verdiğimiz yerin adı Şehitler Tepesi'ydi. Aynı yerde küçük bir çay evi de vardı. Çaylarımızı içtik. Yanımda Âşık Orhan Üstündağ ile şehitlere dua okumaya gittik. Yanımızda kahveci de vardı. Kahveci bana "Âşık, bu şehit mezarına bak. Sana bir hikâyesini anlatayım." dedi. "Buyrun." dedim. "Bu şehit, işte adı da üzerinde, karşı köydendir. Anası her gün gelir, üzerinde ağlardı. Uykuya dalar, akşam olunca giderdi. Artık gelmemeye başladı. Merak ettik, bir şey mi oldu diye, köyüne gittik. Anasını bulduk. Kadıncağız çok neşeliydi. Gelmemesinin sırrını anlattı: Geçen hafta oğlum düşüme girdi. Bana sarıldı. 'Ana, kurban ana, beni ziyarete çok geliyorsun. Ama ben orda değilim. Yine nöbet beklemekteyim. Ben şehit olunca beni Hazret-i Hamza'nın yanına verdiler. Onun emrinde, onun birliğinde görev yapıyorum. Sen mezarıma gelince, git, anan gelmiş, bekletme, diyor komutanlarım. Görevimi bırakıp izinle geliyorum. Ana ben sizinle beraberim, ben ölmedim, dedi, elimi öpüp gitti. Yerimden sıçradım, mutluydum, onun mutluluğunu yaşıyorum, dedi. İşte bu şehidin hikâyesi." deyince çıkardım sazı, Âşık Orhan Üstündağ'a yaz, dedim ve bu şiirimi orada irticalen söyledim. Bu şiirimi daha sonra "*Ozanın İsyanı*" adlı kasetimde de okudum. Birçok yerde benden istenen ve çok sevilen bir şiirimdir.

147 DİL UZATTIRMAM

Ben bu yurdun âşığıyım.

Vatana dil uzattırmam.

Feda olsun başım, canım.

Kur'an'a dil uzattırmam.

Şehit yatan erlerine,

Peygamberler serverine,

Bizi yoktan var edene,

Süphan'a dil uzattırmam.

Poyrazoğlu, bana değme.
 İster olam lime lime.
 Bayrağıma, hilâlime,
 Ezana dil uzattırmam. (26 Ağustos 1990)

Bu Şiirim “*Ozanın İsyanı*” isimli kasetimde söylediğim bir eserimdir. Çok tutuldu, konserlerde sürekli istenilen bir Şiirimdir. Vatanıma, milletime, bayrağıma, dinime bağlılığımı anlatmaya çalıştım.

148 NOKTA BENİM

“Elestü”nn hitabında,
 Gizlenmiş bir nokta benim.
 İlm-i hikmet kitabında,
 Yazılmış bir imla benim.

Bir Kudret’in yapısıyım.
 Ezel-ebet tapısıyım.
 Beytullah’ın kapısıyım.
 Beni bilsen Kâbe benim.

Poyrazoğlu, ikrar şarttır.
 Ölüm gerçek, hakikattir.
 Doğum yerim kâinattır.
 Memleketim dünya benim. (13 Eylül 1990)

Erzurum Aşıklar Derneği’ni ziyaret ettiğim bir gün orada insanoğlunun nereden gelip nereye gittiği konusunda bir sohbet açılmıştı. Ben de bu konuya tasavvufi anlamda bir bakış açısı getirmek istedim ve nereden gelip nereye yolculuk ettiğimi anlatmaya çalıştım.

149 GİDERİM

Beni kabul etse şahım, sultanım,
 Ayağına toprak olur, giderim.
 Gezdiği yerlere kurban bu canım.
 Ruhsat alsam bir gün kalır, giderim.

Ben hazırım dostu canım vermeye,
 Derimi post edip yere sermeye.
 Ömrüm yetmez ise yüzün görmeye,
 Hiç yoksa uğruna ölür, giderim.

Poyrazoğlu, yâri gördüğüm çağda,
 Aklım perişandı sol ile sağda.
 Deseler ki, canan yitmiş bu dağda,
 O dağı sırtıma alır, giderim. (25 Eylül 1990)

Bu şiirimi de bir olay nedeniyle değil sadece içimden gelerek hayali sevgilime yazmıştım. Bana göre insan eğer gerçekten seviyorsa sevgisi uğruna canını feda edebilmelidir. Gerçek sevgiler işte böyle vefayı ve değeri hak eder.

150 OLSUN OLMASIN

Hazırlandım gitmek için canana.
 İster sıram olsun, ister olmasın.
 Yaram alıp çıkacağım Lokman'a.
 İster çarem olsun, ister olmasın.

Gözüm yoktur apartmanda, yalıda.
 Bıraktım bir yana adı, şanı da.
 Neşem de bulunmaz beyde, valide.
 İster param olsun, ister olmasın.

Poyrazoğlu, fazla rüya yoramam.
 Dert dinlerim; ama yara saramam.

Severim insanı, kusur göremem.

İster aram olsun, ister olmasın. (Ekim 1990)

Bir gün âşıklar kahvesinde ozan dostlarımla oturuyorduk. Çok neşeliydim. Arkadaşlar “Böyle neşeyi, keyfi nereden buluyorsun?” diye sordular. Ben de “Ben paraya tapmıyorum da ondan böyle keyifliyim. Esir olmuyorum ona. Bulduğuma şükrediyorum. Onun için böyle keyifliyim.” dedim. Sonra da bu şiirimi söyledim. Arkadaşlar okuduğum bu şiirimi beğenmişlerdi.

151 VURGUNUM

Sana canım kurban, güzel Türkiye’ m.

Doğu, batı her yanına vurgunum.

Bir canım var, olsun sana hediyem.

Şöhretine, hem şanına vurgunum.

Vurgunum ben sana bir baştanbaşa,
Edirne’ den Kars’ a, Van’ dan Maraş’ a.
Hacı Bayram Veli, Hacı Bektaş’ a,
Ocağına, dergâhına vurgunum.

Vurgunum düzüne, yokuşlarına.
Desen desen kilim nakışlarına.
Mehmetçiğin yiğit bakışlarına,
Tarihteki destanına vurgunum.

Halay çeken gelinine, kızına,
Türkü çalan âşıkların sözüne,
Türk’ üne, Kürt’ üne, Avşar, Laz’ ına,
Yayla yayla oymağına vurgunum.

Poyrazoğlu, gönüllerde şelale,

Sönmez bu yürekte yanan meşale.
 Yıldızı koynunda şanlı hilâle,
 Seher vakti ezanına vurgunum. (25 Ekim 1990)

Ozanların gönülleri vatan, millet, memleket sevgisiyle doludur. Bu yüzden bu sevgilerini sık sık dile getirmek isterler. Benim içimde de gerçekten öyle büyük bir vatan ve millet sevgisi var ki, bu sevgiyi ifade edebilmem mümkün değil. Ben bu topraklara ait bütün değerleri ayrı gayrı yapmadan bağrıma basmak istiyorum. Beni yetiştiren ve doyuran bu topraklara borcumu, vatanımı ve milletimi yücelterek ödemek istiyorum. İşte bu duygularımın yoğun olduğu bir gün elime kâğıt, kalem aldım ve bu şiirimi yazdım. Konserlerde birlik ve beraberlik duygusunu verebilmek için sık sık okuduğum ve çok beğenilen bir eserimdir.

152 DİLLER DE YANAR

Çıkıp bir “Ah!” çeksem dağlar başından.
 Buzlar alevlenir, seller de yanar.
 İçerimde olan aşk ateşinden,
 Közler alevlenir, küller de yanar.

Felek bile şaşar kaygılarıma.
 Saplanır bir hançer uykularıma.
 Bir tercüman bulsam duygularıma,
 Sözler alevlenir, diller de yanar.

Poyrazoğlu, deryaları boylasam.
 Sürü tutup yaylaları yaylasam.
 Sırlarımı türkü yakıp söylesem,
 Sazlar alevlenir, teller de yanar. (17 Kasım 1990)

Ozanlar dertlidir, onların dertleri hiç bitmez. Bir sebeple çektikleri dertler gelir, boğazlarında düğümlenir. Ondan sonra vururlar sazlarının tellerine, dökülür

dillerinden “Ah! sözcükleri. İşte bu şiirimi de yine böyle dertlendiğim bir gün yazmıştım.

153 GELDİM

Bir ulu denizden ayrıldım, geldim.
 Bir su damlasıyım bir sel ucunda.
 Bir ulu dergâhta pirimi buldum.
 Bir ulu şehirde, bir yol ucunda.

İkrar gerek dosta boyun eğmeye.
 Âşık odur, hiç gönüle değmeye.
 Çekirdekten çiğge, çiğden meyveye,
 Olmaya başladım bir dal ucunda.

Poyrazoğlu der ki, sendeki benim.
 Âlemin canıyım, tendeki benim.
 Bir gün gelir, savrulacak bedenim.
 Bir toz bulutunda, bir yel ucunda. (21 Kasım 1990)

Bu şiirimi bir mutasavvıfın, mürşit-i kâmilin huzurunda doğaçlama söylemiştim. Kendisi bana “İnsanoğlu nedir, neyin nesidir? Kendini nasıl bir varlık olarak hissediyorsun?” gibi sorular sormuştu. Ben de bu sorulara bu şiirimle cevap vermiştim.

154 BAKIŞ

Bu bir fani dünyadır.
 Sanma, böyle kalacak.
 Hem zengin hem fakara,
 Hepsi toprak olacak.

Dünya döner, gün ekler.
 Herkes sırasın bekler.

Ne yer kalır ne gökler.
İsrafil, Sur çalacak.

Bu dünya böyle döner.
Acaba kim kalacak?
Ne mahkeme ne kanun,
Ne de hâkim kalacak.

Poyrazoğlu, gün gelir,
Bir mahkeme kurulur.
Boynuzludan boynuzsuz,
Koç, hakkını alacak. (27 Kasım 1990)

Zaman zaman dünyanın geçiciliğiyle ilgili düşüncelere çok dalarım. Yine bu düşüncelerle dolduğum bir gün elime bağlamamı aldım ve bağlamamın tellerinden bu şiirim döküldü. İnsanlara uyarılarda bulunmak istemiştım. Dünya fanidir ve herkes sırasıyla bu dünyayı terk edecektir. Bu dünyaya bağlananların sonu hüsrana olacaktır.

155 HEY BEBEKLER!

Duyun beni hey insanlar!
Kötü günler sizi bekler.
Hey! Duyarsız, duyan canlar,
Kötü günler sizi bekler.

Her yanı kaplar virüsler.
Kirlenir gider denizler.
Size derim sizler, bizler,
Kötü günler sizi bekler.

Yeşerip açan çiçekler,
Kanatlanmış kelebekler,

Yeni doğacak bebekler,
Kötü günler sizi bekler.

Kararır hep dağlar taşlar.
Poyrazoğlu nerde kışlar?
Karıncalar, uçan kuşlar,
Kötü günler sizi bekler. (5 Aralık 1990)

Bir akşam televizyonda Çocuk Esirgeme Kurumunda kalan çocuklarla ilgili bir haber izlemiştım. Sonra da savaşları, tedavisi mümkün olmayan hastalıkları ve tabiatın yavaş yavaş yok oluşunu düşündüm. Dünyanın her gün daha da kötü durumlara doğru sürüklenişine üzüldüm. Ardından da yeni doğan bebeklerle birlikte insanlığa bir uyarı olması için bu şiirimi kâğıda döktüm.

156 NEYİ VARDIR?

Bütün kudret Allah'ındır.
Ya, insanın neyi vardır?
İnsan, dünyanın nakışı.
Ya, cihanın neyi vardır?

Âşıkların var yarası.
Her yaranın bir çaresi.
Sürülerin var ağası.
Ya, çobanın neyi vardır?

Yaylaların seyranı var.
Güzellerin devranı var.
Her insanın şeytanı var.
Ya, şeytanın neyi vardır?

Poyrazoğlu gerçeği var.
Yamaçların çiçeği var.

Avcıların tüfengi var.

Ya, ceylanın neyi vardır? (13 Aralık 1990)

Yuce Yaradan, bedenimize bir ruh  flemiş ve gelmişiz dünyaya. İnsanlar mallarına mülklerine, yatlarına, katlarına bakıyorlar;  v n yorlar. Hâlbuki aslında hiç kimsenin hiçbir şeyi yok ki. Bu Şiirimle Koç'un, Sabancı'nın bile aslında hiçbir şeyinin olmadığını anlatmaya çalıştım. Bütün kudretin Allah'ta olduğunu vurgulamak istedim.

157 MEMLEKETİM

Edirne'den Çaldıran'a,
Benim güzel memleketim.
Canlar kurban olsun sana,
Benim güzel memleketim.

Hacı Bayram, Hacı Bektaş,
Aynı duvardır, aynı taş.
Gaggoş, Gada, Kirve, Dadaş,
Benim güzel memleketim.

Gezdim, Türkiye'yi güzel.
Camiyle cem evi güzel.
Sünni'yle Alevi güzel.
Benim güzel memleketim.

Poyrazoğlu, türkü benim.
Şarkı güzel, türkü benim.
Laz'ı, Kürt' , Türk'  benim.
Benim güzel memleketim. (21 Aralık 1990)

Bu şiirim de yine programlarımda çok istenen bir birlik, beraberlik türküsüdür. Ülkemizde terör olaylarının arttığı bir dönemdi. Bu şiirimi işte o kötü günler dolayısıyla yazmıştım. Hepimizin kardeş olduğunu, kimsenin kimseden üstün olmadığını, memleketimizin her köşesindeki insanımızın kendine has bir güzelliğinin olduğunu düşünüyorum. Ayrı gayrı yapmak bize yakışmaz, bizi bize düşürür. O yüzden herkesin herkesi sevmesi lazım. Ülkemizin her karış toprağı birbirinden güzel. Bu güzelliğe birlik ve beraberlik içerisinde sahip çıkmamız gerekir. Bu şiirimi konserlerde sık sık okumaktayım. Çok beğenilen bir şiirimdir.

158 VAH BANA!

Bu dünyada arif olmak var imiş.
Ben bir arif olamadım, vah bana!
Ferhat, Şirin için dağları delmiş.
Ben bağırimi delemedim, vah bana!

Feryat ede ede candan usandım.
Vuslat, âşıklara yakınmış sandım.
Bu aşkın yolunda kavruşdum, yandım.
Savrulup kül olamadım, vah bana!

Poyrazoğlu, yaylaları yayladım.
Bazı indim, ovaları boyladım.
Başkasını bilir gibi söyledim.
Ben kendimi bilemedim, vah bana! (27 Aralık 1990)

Bu şiirimi zamanımı boşa geçirmenin verdiği hayıflanma duygusuyla oturup kaleme almıştım. Dinî konularda gerçekten arif bir insan olmak isterdim. Ağabeylerim kendilerini bu konuda yetiştirdiler. Ben bu konularda biraz geri kaldım. İşte bu yüzden boşa geçen zamanlarıma acıyorum.

159 SESSİZ SEDASIZ

Zaman, ilmeğine dolamış beni.
 Dönderir, eğirir sessiz sedasız.
 Çile teknesinde hamur misali,
 Çevirir, yoğurur sessiz sedasız.

Oku, ilim öğren, düşme hataya.
 Hünerin var ise atla ortaya.
 Tavuk, üç gün öter bir yumurtaya.
 Kısrak, tay doğurur sessiz sedasız.

Poyrazoğlu, hedefteki av gibi.
 Fani dünya bir gölgelik ev gibi.
 Kara toprak ağzın açmış dev gibi.
 Gel, diye çağırır sessiz sedasız. (6 Şubat 1991)

Bu şiirimi aslında insanlığa faydalı hiçbir şey yapmadığı hâlde kendini bir şey zannedip ortalığı velveleye verenler için söyledim. Çevremizde öyle insanlar var ki, adının önünde profesör, doçent yazıyor; ama kimseye bir faydası dokunmuyor. Bununla da kalmıyor, böbürlene böbürlene her gün televizyonlarda boy gösteriyorlar. Hâlbuki zaman geçiyor ve herkesin gideceği yer aynı. İşte insan bunun bilinciyle hareket etmeli, ölümün yaklaştığını bilmeli. Bu şiirim aynı zamanda kendime de bir öğüt niteliği taşıyor.

160 USANDIM

Ömrüm hep kış geçti, bahar gelmedi.
 Boş hayaller düşlemekten usandım.
 Çok emek sarf ettim, meyva vermedi.
 Ham ağaçlar aşlamaktan usandım.

İflah olmam içimdeki dert ile.
 Oturmadım özü gerçek, mert ile.

Uykumu tedirgin eden kurt ile,
Aynı yerde kışlamaktan usandım.

Poyrazoğlu, ne söylüyor falcılar?
Kaptanım şaşırđı, gemi bocalar.
Yılda bir kez şeytan taşlar hacılar.
Her gün şeytan taşlamaktan usandım. (6 Şubat 1991)

Bu şiirimi yine dertlerden, sıkıntılardan bunaldığım bir gün yazmıştım. Bu koca şehrin üstüme yüklediği yüklerden daralmıştım. Ne yapacağımı bilmez bir hâlde dolaştığım günler de çok oldu. İşte böyle bir günde bu şiirimi kaleme almıştım.

161 İSRAFÇIYA ÇAĞRI

Kulak ver sözüme canım.
İsraf etme, tasarruf et.
Cennet olsun can vatanım.
İsraf etme, tasarruf et.

İsraf etme zamanını.
Değerlendir her anını.
Bilinçlendir insanını.
İsraf etme, tasarruf et.

Geliri, gidere denkle.
Sonuç alacaksın, bekle.
Dövizine döviz ekle.
İsraf etme, tasarruf et.

Ağaç dik yamaca, düze.
Toprak gitmesin denize.
Meyva, sebze versin bize.
İsraf etme, tasarruf et.

Su, hayatın teminatı.
Diri tutar tabiatı.
Boş harcama, gel, ol katı.
İsraf etme, tasarruf et.

Tezek diye yakma gübre.
At, güçlensin güçsüz fere.
Anlatalım yöre yöre.
İsraf etme, tasarruf et.

Dökülen ekmeği düşün.
Harcanan emeği düşün.
Doğacak bebeği düşün.
İsraf etme, tasarruf et.

Ev varsa evden ayrılma.
Kira peşinde yorulma.
Tek mutfakta ye, darılma.
İsraf etme, tasarruf et.

Kesme emlik kuzuları.
Büyümeiktir arzuları.
Bunu bilmez bazıları.
İsraf etme, tasarruf et.

Piliç kesme, tavuk olsun.
Evimiz yumurta dolsun.
Hedefler yerini bulsun.
İsraf etme, tasarruf et.

Saydıklarım bir örnektir.
Tasarrufa yönelmektir.

Hayat boyunca gerektir.

İsraf etme, tasarruf et.

İsraf etmez ise her fert,

Kalkınır bu yüce devlet.

Poyrazoğlu der nihayet,

İsraf etme, tasarruf et. (22 Şubat 1991)

Kültür Bakanlığı tarafından 1991 yılında “Halk Şairleri Arası İsrafi Önleme, Tasarrufa Çağrı Şiir Yarışması” düzenlenmişti. Ben de işte bu şiirimi bu yarışma için yazdım, düzenlenen programda da sahnede okudum. Oradakiler şiirimi çok beğendiklerini söylemişlerdi.

162 BU YERİN

Dağılmış meclisler, ötmüyor sazlar.

Unutulmuş türküleri bu yerin.

Nerde o sohbetler, o şirin sözler?

Unutulmuş türküleri bu yerin.

Kızlar huy kapmış yâdlar huyundan.

Zehir sızmış içebilmem suyundan.

Gitar çıkmış Köroğlu'nun soyundan.

Unutulmuş türküleri bu yerin.

Poyrazoğlu nerde er havaları?

Davul, zurna sesi, bar havaları.

Âşıklar dilinde yâr havaları,

Unutulmuş türküleri bu yerin. (Nisan 1991)

Bir program için Çorum'a gitmiştim. Çorum'da Deli Boran adında bir âşık yaşamış. Bazı sözleri hâlen hafızamdadır. Orada otururken meclistekilere sordum bu Deli Boran'ı; ama kimse sorduğum ozanı tanımadı. Gördüm ki, Deli Boran da,

türküleri de unutulmuş. Aslında bu durum sadece bu ozanla ve orayla ilgili bir durum değil, tüm Türkiye için geçerlidir. Maalesef bu memleketin yetiştirdiği büyükleri unutuyoruz, değerlerini bilmiyoruz. Üç günlük pop şarkıcılarını başımıza taç ediyoruz. Bu duygu ve düşüncelerle bu şiirimi orada irticalen söyledim.

163 EFENDİM

Gönlümün deryası coşa gelince,
Vecde gelir dilim benim, efendim.
Gam, gasavet birden başa gelince,
Sızlar sazda telim benim efendim.

Canımı canana ettim hediye.
Geldim dergâhına “Hu!” diye diye.
Gönlümün evine gelirsin diye,
Serdim halı, kilim benim efendim.

Poyrazoğlu, sözüm hak bir kelimdir.
İkrar verdim bir kez, ikrarım tamdır.
Yeryüzü seccadem, güneş lambamdır.
Yıldızlar kandilim benim efendim. (Mayıs 1991)

Bu şiirimde arif kişileri anlatıyorum. Onlar Cenab-ı Hakk’ın sanatını her zaman ve zeminde görebilirler. Her an Allah’ı anmakla vakitlerini geçirirler. Bu şiirimi de dost meclislerinde zaman zaman okumaktayım.

164 GENÇLER

Gelin, gençler sık duralım.
Açılmasın aralar.
Aramıza nifak girer.
Sonra bizi yaralar.

Gelin, gençler okuyalım,

İlim dolu sayfalar.
 Çalışalım hep beraber.
 Gerçek olsun rüyalar.

Gelin, el ele verelim.
 Mutluluğa erelim.
 Poyrazoğlu, söz verelim.
 Bitsin kuru kavgalar. (10 Mayıs 1991)

Bu şiirim hem terör olayları hem de üniversitelerdeki olaylardan etkilenerek gençliğe çağrıda bulunduğum bir eserimdir. Bir birlik, beraberlik şiiridir. O dönemde eli kitap tutması gereken gençler taş ve sopalara sarılıp birbirlerini öldürmeye çalışıyorlardı. Hâlbuki paylaşamadıkları nedir? Birlikte kardeşçe yaşamak varken şer güçlerinin oyununa gelip kavga etmenin anlamı var mı? İşte bu duygularla gençliğe öğüt vermek istedim. Zaman zaman konserlerde benden istenen, çok beğenilen bir şiiridir.

165 SELAM MUHAMMED

Ehl-i Beyt'in sevmeyenler küfr olur.
 Ehline salat ü selam Muhammed.
 Yolundan gidenler gerçeği bulur.
 Yoluna salat ü selam Muhammed.

Ebu Bekir, Ömer, Osman, Şah Ali,
 Onlardır Çâr-ı Yâr habibin gülü.
 Şah Hasan, Hüseyin budağı, dalı.
 Dalına salat ü selam Muhammed.

Parmakların pınar oldu doğrusu.
 Susuz çölde ashabına verdi su.
 Kırmızı güldedir terin kokusu.
 Gülüne salat ü selam Muhammed.

İbrahim, İsmail ulu soyların.
 Tâ, arş-ı âlâda güzel boyların.
 Mekke, Medine'dir şirin köylerin.
 Eline salat ü selam Muhammed.

Poyrazoğlu, bir günahkâr ümmetin.
 Zorda kalır, olmaz ise himmetin.
 Bizim için şefaattir servetin.
 Malına salat ü selam Muhammed. (24 Mayıs 1991)

Bu şiirimi herhangi bir olay nedeniyle kaleme almadım. Bu şiiri bana içimdeki Hz. Peygamber ve Ehl-i Beyt sevgisi yazdırdı. Hem yüce Allah'ın sevgilisi Hz. Muhammed'i ve onun Ehl-i Beyt'ini övmek hem de Hz. Muhammed'den şefaatt dilemek istemiştim.

166 AÇAM DAVAYI, DAVAYI

Kırlangıçlar yuva yapar,
 Çamur sıvayı sıvayı.
 Deli gönlüm abdal olmuş.
 Gezer havayı havayı.

Âşık oldum, düştüm derde.
 Arıyorum, derman nerde?
 Şahin kuşu yükseklerde,
 Bekler yuvayı yuvayı.

Âşık, sevdiğini üzmez.
 Gönül, yârdan ayrı gezmez.
 Ağca ceylan tezer tezmez,
 Boylar ovayı ovayı.

Poyrazoğlu gidem nice?
 Kollarımda dar kelepçe.
 Feleğe verdim dilekçe.
 Açam davayı davayı. (11 Haziran 1991)

Bu da yine hayalimdeki sevgilime bir özlem şiiridir. Âşıklar maşuklarından ayrı kalmanın verdiği acıyla abdallar gibi gezerler. Ne yaptıklarını bilmez bir hâle düşerler. Ben de yine kendimi dertli ve yalnız hissettiğim bir gün hayali sevgilime bana yüz vermediği için sitem etmek istedim.

167 ALDIRMA CANIM

Kim ne derse desin, kızma, darılma.
 Bu da gelir, geçer, aldırma canım.
 Herkesin ettiği yanına kalmaz,
 Ektiğini biçer, aldırma canım.

Cahilin inadı, şirki yüzünden.
 Feryadı, figanı korku yüzünden.
 Asıl varlığının farkı yüzünden,
 Kasap koçu seçer, aldırma canım.

Poyrazoğlu, kötü günler hoş olur.
 Sen ağlama, kirpiklerin yaş olur.
 Sanma ki, bu dağlar her dem kış olur,
 Yaz gelir, gül açar, aldırma canım. (19 Haziran 1991)

Bu şiirimi de umutsuzlara bir umut olması dileğiyle yazmıştım. Her dert, acı, sıkıntı günün birinde geçecektir. İnsanın dirayetli olması, umudunu yitirmemesi lazım. Baharı olmayan bir kış, sabahı olmayan bir gece yoktur. Bu bilinçle geleceğe umutla bakmak gerekir.

168 BİZ ERCİŞ'İN KIYMETİNİ BİLMEDİK

Nerde vardır senin gibi memleket?

Erciş, senin kıymetini bilmedik.
 Yıllar mı eyledi sana ihanet?
 Erciş, senin kıymetini bilmedik.

Nerede o keklik öten dağların?
 Âşıkları deli eden bağların.
 Ne kadar güzeldi eski çağların.
 Erciş, senin kıymetini bilmedik.

Kalen vardı, surlarını yıktılar.
 Taşlarını kireç edip yaktılar.
 Tarihine sanki hançer soktular.
 Erciş, senin kıymetini bilmedik.

Nerde atlar cirit atan o meydan?
 Yapılmış pilansız, curcuna dükkân.
 Ne İskele, Kumluk, sahilin viran.
 Erciş, senin kıymetini bilmedik.

Poyrazoğlu, bir bak Tatvan'a, Van'a.
 Bin çekerdi güzelliğin her yana.
 Her birimiz çektik, gittik bir yana.
 Erciş, senin kıymetini bilmedik. (20 Haziran 1991)

Bu şiirimi İstanbul'a göçüp gelen Ercişlilere bir Ercişliler Gecesi'nde doğaçlama söylemiştim. Memleketimizin kıymetini bilmeyip gurbet ele geldik. Eş, dost, akraba, memleketin havası, suyu, tozu, toprağı burnumuzda tüter oldu. Ne zamanki hemşehrilerimizle bir araya gelsek hemen memleketin lafı açılır. Yüreklerimiz kor olur, yanar; burnumuzun direği sızlar. İşte o gece de böyle bir geceydi. İçimden gelen duygularımı sazımla dile getirmiştim. Bütün salon beni coşkuyla alkışlamıştı.

169 SENİ BİLMEZ MİYİM?

Her gün sultanlık istersin.
 Seni bilmez miyim gönül?
 Türlü hayaller beslersin.
 Seni bilmez miyim gönül?

Yüce dağlar başındasın.
 Pınarların taşındasın.
 Hâlâ on beş yaşındasın.
 Seni bilmez miyim gönül?

Poyrazoğlu yorulmazsın.
 Bulanmışsın, durulmazsın.
 Güzellerden ayrılmazsın.
 Seni bilmez miyim gönül? (29 Haziran 1991)

Bu şiirimle karşılaştığım her durumda razı edemediğim kendi gönlüme nasihat etmek istedim. Çünkü bakıyorum, gönlüm her gün bir sultanlık istiyor. Her şeyin en güzelini istiyor; ama hayat böyle değil ki, düşmek de var, kalkmak da. İşte bu düşüncelerle gönlüme seslenmişim. Bu şiir, benim hissettiklerimi hissedenlere, yaşadıklarımı yaşayanlara belki tercüman olur, diye düşünüyorum.

170 HER DEM AĞLAR

Kayboldu eski sevdalar.
 Aslı ağlar, Kerem ağlar.
 Zülfünü kesti Leylalar.
 Zülûf ağlar, perçem ağlar.

Kötü sözün yarası ok.
 Bacı, kardaş arası yok.
 Hastaların çaresi yok.
 Doktor ağlar, merhem ağlar.

Canım usandı bu tenden.
 Medet bekliyorum senden.
 Sorarsanız beni benden,
 Poyrazoğlu, her dem ağlar. (9 Temmuz 1991)

Bu Şiirimi yine eski zamanlara, eski sevdalara özlemimi anlatmak için yazmıştım. Çünkü âşık, sevdi mi yürekten sever, gerçek sever. Âşığın sevdasında yalan yoktur. O eski, samimi sevdaların kaybolduğunu, sevgilerin kirlendiğini düşünmüş ve üzölmüşüm. O günlerin geri gelmesi isteğiyle bu Şiirimi yazmıştım. Programlarımda zaman zaman okuduğum bir eserimdir.

171 DUMANLI DAĞLAR

Hazırlandım, ben sılama gideyim.
 Yol ver bana başı dumanlı dağlar.
 Bundan sonra gurbet eli n'edeğim?
 Yol ver bana başı dumanlı dağlar.

Bahar olur, çağlar, akar sellerin.
 Koku saçar elvan elvan güllerin.
 Büküle büküle gider yolların.
 Yol ver bana başı dumanlı dağlar.

Poyrazoğlu, hoştur dalında sinmek.
 Yâr ile el ele tutuşup inmek.
 Âşığa ar gelir geriye dönmek.
 Yol ver bana başı dumanlı dağlar. (17 Temmuz 1991)

Bir program için Adana'ya giderken Pozantı civarlarında, ormanlık dağlar arasında bir mola vermiştik. Orada o yüce dağlara, o dağlar arasından gelen kıvrım kıvrım yollara bakarak söyledim bu Şiirimi.

172 GAM YEMEZDİM

Bir yudum suda boğuldum.
 Sel olsaydı, gam yemezdim.
 Öz cananım vurdu beni.
 El olsaydı, gam yemezdim.

Sırlarımı sezdirdiler.
 Beni candan bezdirdiler.
 Serçelere ezdirdiler.
 Fil olsaydı, gam yemezdim.

Poyrazoğlu, yaprak döktü.
 Gam, keder üstüme çöktü.
 Günler bu boynumu büktü.
 Yıl olsaydı, gam yemezdim. (29 Temmuz 1991)

Bir program esnasında sahnede idim. Dinleyenler arasında bir doçent doktor vardı, ismini vermeyelim, hâlen çalışıyor. Sözü bilmeyen bir adamdı. Ben sahnede çalıp söylerken bana hakaret etti. Durum da müsait olmadığı için cevap veremedim. Kendisi bir derya olsaydı üzülmezdim; ama bir yudum suda boğulduğumu düşündüm. Bunun üzerine bu şiirimi irticalen orada söyledim.

173 BİR ÇİÇEK

Bir seher vaktinde indim bağlara.
 Çiçekler içinde gördüm bir çiçek.
 Çiçeğin kokusu sinmiş dağlara.
 Topladım, devşirdim, derdim bir çiçek.

Nazlı güneş saçlarını tararken,
 Günün şavkı yamaçlara vururken,
 Kanayan yarama ilaç ararken,
 Usulca üstüne sardım bir çiçek.

Poyrazoğlu, alıp baksın diyerek,
 Çiçek yârim, çiçek koksun diyerek,
 O nazlı zülfüne taksın diyerek,
 Götürüp canana verdim bir çiçek. (3 Ağustos 1991)

Bu şiirimi Erciş'te bulunduğum bir yaz gününde yazdım. Sabahın erken saatinde kendi bağlarımızda dolaşırken çiçeklerin güzellikleri dikkatimi çekti. Ben de kâğıdı, kalemi çıkartıp hayalimdeki sevgilime o çiçekleri götürmüş gibi bu şiirimi yazdım.

174 YÂR BİR TARAFTAN

Ağustos ayında yağdı başıma,
 Dolu bir taraftan, kar bir taraftan.
 Zehir kattı ekmeğime, aşıma,
 Felek bir taraftan, yâr bir taraftan.

Derdim gizli gizli beni bitirdi.
 Bağdaş kurdu, can evime oturdu.
 Genç ömrümü gıram gıram götürdü.
 Zarar bir taraftan, kâr bir taraftan.

Poyrazoğlu, gözde yaşım silmesem,
 Ben derdimi kaderimle bölmesem,
 Eğer gurbet ele gider gelmesem,
 Ağla bir taraftan, sor bir taraftan. (20 Ağustos 1991)

Bir yaz gününde İstanbul'a gidecektim. O anda banka cüzdanım yanımda yoktu. Öğretmendim, maaşı da İstanbul'dan almam gerekiyordu. Daha da maaş almama birkaç gün vardı. Vefalı sandığım bir dostum, çok yakın bir akrabamdan bugünkü parayla elli liralık borç aldım. İstanbul'a gidince gönderecektim. O akrabam İstanbul'a gideceğim saatte yazıhanede önüme çıktı. Verdiği parayı geri istedi. Bu

olay üzerine sanki üstüme kar yağmıştı. Otobüste aldım elime kâğıdı, kalemi bu şiiri yazdım.

175 ÖĞRENDİM

Haset nedir, bilmez idim.
Çektim, öğrendim, öğrendim.
Çile tarlasına tohum,
Ektim öğrendim, öğrendim.

Estim, tozdum yeller ile,
Yandım, tüttüm küller ile,
Harıl harıl seller ile,
Aktım, öğrendim, öğrendim.

Poyrazoğlu, bu bir koyun...
Yâr, adım dertli koyun.
Yıllardır kadere boyun,
Büktüm, öğrendim, öğrendim. (26 Ağustos 1991)

Âşıklar çile çeke çeke olgunlaşırlar. Bu işin okulu yoktur, bu okul hayat okuludur. Âşıklar hayat okulunun o acı yolarından geçe geçe; dert yükünü, aşk acısını, gurbet yalnızlığını çeke çeke söz ustası olurlar, içlerini sazlarının tellerine dökerler. Ben de bu duygularla bu şiirimi yazmıştım.

176 GÜLE YABANCI DEĞİLİM

Tipili, karlı dağdanım.
Yele yabancı değilim.
Bülbülleri çok bağdanım.
Güle yabancı değilim.

Genç ömrümü erittim ben.
Gözyaşımı kuruttum ben.

Sor, kaç taban çürüttüm ben.

Yola yabancı değilim.

Poyrazoğlu, hayal kurdum.

Beni yiyor benim kurdum.

Çöp topladım, yuva kurdum.

Dala yabancı değilim. (6 Eylül 1991)

İstanbul'da bir gün Pera Palas Oteli'ndeydim. O gün gerçekten çok güzel giyindiğimi hatırlıyorum. Beni görenler Beyoğlu'nda civarlarında doğmuş, büyümüş sanmışlardı. Ben de elime sazımı aldıktan sonra bu şiirimle oradaki dostlara aslında hiç de öyle olmadığımı anlatmaya çalıştım.

177 BU DÜNYAYA DOYMAYANLAR

Bu dünyaya doymayanlar,

Size haber verim, nerden?

Elimizde olan servet,

Geçmiş nice İskender'den.

Hani bunca şirin canlar?

Ali, Hamza pehlivanlar...

Aslan gibi kahramanlar,

Sual eyle kara yerden.

Bir gömlek giyersin yeni.

Ne yakası ne de yeni

Poyrazoğlu, bir gün seni,

Felek geçirir çemberden. (26 Eylül 1991)

Bu şiirimi herhangi bir olay nedeniyle yazmadım. Amacım bütün insanlığa uyarılarda bulunmaktı. Özellikle dünyaya bağlanıp kalanları uyarmak istedim. Onlar hiç ölmeyeceklermiş gibi düşünürler. Bu devranın böyle devam edeceğini

zannederler. Dünya hayatı kendilerine hoş gelir. İşte bunun gibi düşünenlere bir uyarı, hatırlatma olması için yazdım bu şiirimi. Onlara bizden önce daha kimlerin, ne yiğitlerin, zenginlerin gelip geçtiğini; ama onları da toprağın yuttuğunu hatırlatıyorum.

178 DELİ GİBİ

Eyvah! Geldi, geçti ömrüm,
Bir peri masalı gibi.
Bir ömür koştum, yoruldum,
Nefsimin hammalı gibi.

Gâh yürüdüm, gâhi durdum.
Hep geçen günleri yordum.
Her saat inledim, durdum,
Bir çoban kavalı gibi.

Poyrazoğlu, yandım, bittim.
Bilmem, ben feleğe n'ettim?
Gece gündüz feryat ettim,
Aklı noksan, deli gibi. (10 Ekim 1991)

Ben bir âşık olarak bütün insanlığı uyarırım da kendime hiçbir şey söylemez miyim? Bakıyorum, ömrümü nefsimin istekleri peşinde harcamışım. Bu da bana büyük bir üzüntü veriyor. Hayat meşgalesi gerçek dünyayı düşünmekten alıkoymuş beni. İşte bunları fark ettiğim bir gün boşa geçen günlerime yandım ve kendime de bu şiiri söyledim.

179 SUÇU NE?

Beni de bu sevda eyledi deli.

Gönülün suçu ne, gözün suçu ne?
 Gülmedi yüzüme zalim cilveli.
 Cilvenin suçu ne, nazın suçu ne?

Feryat ede ede candan usandım.
 Vuslat, âşıklara yakınmış sandım.
 Âşık Kerem gibi kavruldu, yandım.
 Alevin suçu ne, közün suçu ne?

Poyrazoğlu bir derdimi binledim.
 Hep kendi kendime sordum, dinledim.
 Dertli dolap gibi döndüm, inledim.
 Mızrabın suçu ne, sazın suçu ne? (16 Kasım 1991)

Hayalimdeki sevgiliye sitem şiirlerimden biridir. Ne kadar seversem seveyim yüzüme gülmedi zalim sevgili. Tabiki bunlar hayali düşünceler. Onun peşinde koştukça koştum; ama yine de vuslata eremedim. Sadece kendi üzüntülerimle baş başa kaldım. İşte bu şiiri böyle bir ruh hâliyle hayali sevgilime çatmak için yazmıştım.

180 CAN ERZİNCAN

Acı haber yaktı bizi,
 Ah Erzincan, can Erzincan.
 Can evinden yaktı bizi,
 Ah Erzincan, can Erzincan.

Bu kaçınıcı felaketin?
 Beşiği misin afetin?
 Ezdin bağrını milletin,
 Ah Erzincan, can Erzincan.

Ne belalar çekmiş başın.

Çileli toprağın, taşın.
 Kurumaz mı gözde yaşın?
 Ah Erzincan, can Erzincan.

Aç, bakam, yaran derin mi?
 Sıcak mı, yoksa serin mi?
 Felaket hep kaderin mi?
 Ah Erzincan, can Erzincan.

Kimi ağlar, eşim nerde?
 Can dostum, sırdaşım nerde?
 Oğul-kız, gardaşım nerde?
 Ah Erzincan, can Erzincan.

Yasa battı akşam çağın.
 Matem bağladı şafağın.
 Eyvah, söndü çok ocağın.
 Ah Erzincan, can Erzincan.

Poyrazoğlu, hoş çağ olsun.
 Viranelerin bağ olsun.
 Milletin başı sağ olsun.
 Ah Erzincan, can Erzincan. (20 Mart 1992)

Erzincan depremi ülkemiz tarihinin en büyük felaketlerinden biridir. 1992'deki bu depremle binlerce insanımızı kaybettik. Çok büyük acılar yaşandı güzel Erzincan'ımızda. Bu deprem aynı zamanda Erzincan'ın başına gelen ilk felaket değildi. Erzincan daha önceleri de yine depremlerle yıkılmıştı. İşte o büyük felaketi haber aldığım zaman ben de bunun bir destanını yapmak, yaşanan acıları anlatmak istemişim. Erzincan'da düzenlenen bir halk konserinde bu şiirimi okumuştum. Şiirimi birçok izleyici gözyaşlarıyla dinlemişti.

181 SEN GİDELİ (OSMANLI'YA MERSİYE)

Bozuldu dünyanın tadı.

Sen gideli, sen gideli.

Zalimler oynatır atı.

Sen gideli, sen gideli.

Akdeniz'im ağlar, durur.

Karadeniz çağlar, durur.

Bosna kara bağlar, durur.

Sen gideli, sen gideli.

Suriye, Yemen, Arabistan,

Irak oldu kara destan.

Filistin kurtulmaz yastan,

Sen gideli, sen gideli.

Poyrazoğlu bak bu hâle.

Adalet erdi zevale.

Meydan okur haç, hilâle,

Sen gideli, sen gideli. (21 Temmuz 1992)

Bu şiirimi televizyonda Filistin'le ilgili bir haber izledikten sonra Osmanlı'ya bir mersiye olması isteğiyle yazmıştım. Osmanlı yıkıldıktan sonra dünyanın ve o eski Osmanlı coğrafyasının düştüğü acı durumu anlatmak istedim. Çünkü şimdi kan gölü olan bu yerler, Osmanlı zamanında, onun idaresinde refah içerisindeydi, insanlar mutlu bir şekilde yaşıyorlardı. Bu şiirimi aynı zamanda “*Şafak Vakti*” adlı albümümde de okumuştum. Çok beğenilen ve her yerde istenilen bir şiirimdir.

182 SAZ

Saza günah, deme hoca.

Saz, âşîğın kardaşdır.

Dolanırız beraberce.

Saz, âşığın kardaşdır.

Sesini sesime katar.

Sırlarımı saklı tutar.

Benle kalkar, benle yatar.

Saz, âşığın kardaşdır.

Poyrazoğlu hevesinden,

Coşarım inlemesinden.

Feryadı turna sesinden,

Saz, âşığın kardaşdır. (15 Eylül 1992)

Arkadaşlarla bir gün Erzurumlular Derneđi'ne gitmiştik. Orada bir hoca bize “Buraya sazla gelmeyin, saz gūnahtır.” demişti. Ben de bu olaydan etkilenerek hemen orada sazın âşığın yanından hiç ayrılmayan bir kardeşi olduğunu anlatmaya çalıştım.

183 ŞAFAK VAKTİ

Kederlenme kardeşim,

Zafer vakti yakındır.

Hiç olmasın telaşın.

Zafer vakti yakındır.

Zafer vakti yakındır.

Mutlak zafer hakkındır.

Karanlıklar çökse de,

Şafak vakti yakındır.

Saçıldık, toprak olduk.

Yeşerdik, yaprak olduk.

Yükseldik, bayrak olduk.

Zafer vakti yakındır.

Zafer vakti yakındır.
Mutlak zafer hakkındır.
Karanlıklar çökse de,
Şafak vakti yakındır.

Poyrazoğlu haydi kalk!
Etrafına şöyle bak.
Yarımlar göz kırpıyor.
Zafer vakti yakındır.

Zafer vakti yakındır.
Mutlak zafer hakkındır.
Karanlıklar çökse de,
Şafak vakti yakındır. (23 Eylül 1992)

Milletimize yapılan baskılara karşı söylediğim bir şiirimdir. Milletimizi fakirliğe, sefalete sürükleyip kumar masalarında burunlarını kırdıran siyasetçileri kınamak, protesto etmek için söylediğim bir eserimdir. Çok sevilmede ve konserlerde benden sık sık istenmektedir.

184 DAĞLAR OY!

Yazın, yeşil giyen yüce dağların,
Kışın, beli kardan kemer bağlar, oy!
Baharda bağrını döven dağların,
Göz göz olur dereleri, çağlar, oy!

Bir yamacın, bir yaylanın, bir yarın,
Bir nenni tutturana dertli rüzgârın,
Kaynağı kuruyan susuz pınarın,
Bir hasretlik sinesini dağlar, oy!

Poyrazoğlu, söyler boyun eğerek.
 Sinesini mızrap ile döverek.
 Gül yüzünde güller açsın, diyerek,
 Nisan ayı, mayıs için ağlar, oy! (Mayıs 1993)

Bu şiir, tabiata söylenmiş bir şiirdir. Ozanlar tabiata âşıktır. Onlar zaman zaman tabiattan ilham alırlar. Aslında ozanlar; nehirlerin, dağların, ormanların, bağların, bahçelerin içinde kendilerini bulurlar. Tabiatın her hâli ozanlar için çok güzeldir; ama bahar aylarının yeri bir başkadır. Ben de bu duygulardan hareketle bu şiirimde ozanlara ilham kaynağı olan tabiatı övmek istemiştim.

185 ADALET YERİNİ BULMASI LAZIM

Aradan seneler geçmiş olsa da,
 Geçmişin lekesiz kalması lazım.
 Olanlar mazide saklı kalsa da,
 Geçmişin lekesiz kalması lazım.

Denizler üstüne duvar örülmez.
 Güneşin üstüne perde gerilmez.
 Keyf için insana hüküm verilmez.
 Adalet yerini bulması lazım.

İnsan, doğrulara boyun eğmeli.
 Haktan hakikattan ayrılmamalı.
 İflah etmez mazlumların vebalı.
 Hakikat yerini alması lazım.

Her zaman, her yerde gerçek ol, gerçek...
 Gerçek değil isen ellerini çek.
 Kur'an bir bahçedir, bismillah çiçek,
 Bize bu bahçenin kokması lazım.

Poyrazoğlu gitti, gelmez baharlar.
 Umut dağlarında eridi karlar.
 Bugünlerde alınacak kararlar,
 Yarınlaraya örnek olması lazım. (20 Eylül 1993)

Bu şiirimi tüm baskıcılara ve zalimlere karşı söyledim. İskilipli Atıf Hoca gibi değerli insanlara yapılanlar çok gücüme gittiği için böyle bir şiir kaleme aldım. Yine bu şiirimin yer aldığı “*Kelebekler Sonsuza Uçar*” filmi de takibe alındı. Yayınlanması yasaklandı. İşte bu şiirimi o zihniyeti eleştirmek için yazmıştım.

186 GÜZEL KIZIM

Güzel kızım güle güle...
 Büyüdün, gelin mi oldun?
 Benziyorsun gonca güle.
 Büyüdün, gelin mi oldun?
 Gittin de, yuva mı kurdun?

İki gözümde yaş kaldı.
 Sanki bağrımda taş kaldı.
 Sofrada yerin boş kaldı.
 Büyüdün, gelin mi oldun?
 Gittin de, yuva mı kurdun?

Poyrazoğlu der, çiçektin.
 Kanatlanmış kelebektin.
 Düneye kadar bir bebektin.
 Büyüdün, gelin mi oldun?
 Gittin de, yuva mı kurdun? (17 Ekim 1993)

Allah, herkese o güzel günleri göstereyin. Kızım Esra Çiğdem evlenmişti. Biz de böyle bir şeyi hiç yaşamamıştık. İlk defa bir kız gelin ediyorduk. Kızım gelin

gittiği gün çok efkârlandım. Ailemin, akrabalarımın olduğu bir ortamda sazımı aldım elime, bu şiiri söyledim. Sonra bu şiirimi “*Ozanın İsyanı*” adlı kasetime de almıştım.

187 ŞEYH MUHAMMED RAŞİT HANİ?

Eylen be hey yalan dünya!

Şeyh Muhammed Raşit hani?

Beni derde salan dünya,

Şeyh Muhammed Raşit hani?

Şeriat şehri şahini,

Gönüllerin padişahi,

Çaresizler güzergâhi,

Şeyh Muhammed Raşit hani?

Tarikat ehline rehber,

Nasihat yolunda önder,

Evlad-ı nesli peygamber,

Şeyh Muhammed Raşit hani?

Poyrazoğlu, sohbet açan,

Sohbetinde ilim saçan,

Düşkünlere kollar açan,

Şeyh Muhammed Raşit hani? (8 Kasım 1993)

Bu şiirimi mübarek insan Menzil Şeyhi Muhammed Raşit Hazretleri vefat edince söylemiştim. Haberi aldığımda çok üzüldüm. O bir Allah dostuydu. Böyle cennetlik insanların sağlıklarında dualarını almak gerekir. Bu şiirim aile ve akrabalarımın bir araya gelince çok sık okuduğum bir eserimdir.

188 ŞEYH MUHAMMED RAŞİT GÖÇTÜ

Bütün memlekete düştü bir figan.

Dediler, Menzil'den bir sultan göçtü.

Ağladı müritler, sarsıldı cihan.
 Şeyh Muhammed Raşit, o sultan göçtü.
 Bir seyit, bir kutup, bir ulu önder,
 Bir mürşit, bir rehber, bir çınar göçtü.

Mana âleminde erler uyandı.
 Ağlamaktan gözler kana boyandı.
 Alıştı, tutuştu, yürekler yandı.
 Dertlerin tabibi bir Lokman göçtü.
 Bir seyit, bir kutup, bir ulu önder,
 Bir mürşit, bir rehber, bir çınar göçtü.

Üçler, beşler, kırklar menzile erdi.
 Gayıp erenleri namaza durdu.
 Şehitler, gaziler hep selam verdi.
 Âşıklar maşuğu bir canan göçtü.
 Bir seyit, bir kutup, bir ulu önder,
 Bir mürşit, bir rehber, bir çınar göçtü.

Poyrazoğlu, gözyaşlarım çağladı.
 Bu nasıl ateştir, yürek dağladı.
 Eşidenler boyun büktü, ağladı.
 Gönüller fatihi bir sultan göçtü.
 Bir seyit, bir kutup, bir ulu önder,
 Bir mürşit, bir rehber, bir çınar göçtü.

(23 Kasım 1993)

Bu şiirimi yine Şeyh Muhammed Raşit Hazretleri'nin Hakk'a yürümesi üzerine yazdım. Bu şiirimi daha sonradan "*Şeyh Muhammed Raşit Hani*" şiirimle beraber kasete aldım. O kasetim de çok satıldı.

189 SEVİREM MEN

Gel, otur yanıma güzel.

Seni bele sevirem men.
 Dönüm, kadan alım gözel.
 Seni bele sevirem men.

Gözlerinde lens istemem.
 Takma kirpik, saç istemem.
 Oje, boya, ruj istemem.
 Seni bele sevirem men.

Poyrazoğlu diyer bele.
 Burnundaki hızma ile,
 Başındaki yazma ile,
 Seni bele sevirem men. (12 Nisan 1994)

Bu şiirimi Azeri şivesiyle yazdım. Bence bir bayan ancak doğal olursa güzel olabilir. Makyajla güzel olan aslında güzel değildir. Her şey aslı gibi olmalı. Bu şiirimde de bir güzelin nasıl doğal olabileceğini anlatmak istedim.

190 SÖZ İMİŞ MEĞER

Hayatımı cehenneme çeviren,
 Aşk denilen sönmez köz imiş meğer.
 Var mıdır dünyada murada eren?
 O da boş söylenmiş söz imiş meğer.

Gel, bak, yüreğimde neler var, neler...
 Yoldaşım, sırdaşım uzun geceler.
 Yüz hattımda duran sıra çizgiler,
 Yılların koyduğu iz imiş meğer.

Poyrazoğlu, boşa imiş erliğim.
 Endişem, telaşım, çilem, darlığım.
 Hesap ettim, elimdeki varlığım,

Dünyada dört metre bez imiş meğer. (19 Ağustos 1994)

Bir gün memleketeyken tanıdıklar “Herkes ticarete atıldı, tüccar oldu. Durumları da gayet güzel. Sen neden hâlen bu sazla uğraşıyorsun; çalışıyorsun, söylüyorsun? Kendine daha güzel bir iş bulamadın mı?” dediler. Ben de onlara cevap olarak bu şiirimi yazdım.

191 YA RAB!

Bu dünyada vardır iki günahkâr,
Biri menem, biri kim ola ya Rab?
Bir yanı kar tutmuş, bir yanı bahar,
Biri menem, biri kim ola ya Rab?

Yokluk yorganından ayak uzatmış,
Getirmiş eğriyi doğruya katmış,
Kaptanı hastayken gemisi batmış,
Biri menem, biri kim ola ya Rab?

Poyrazoğlu, budur sözün beyanı.
Bir tabutta götürürler bir canı.
Biri ruh-i baki, biri revani,
Biri menem, biri kim ola ya Rab? (17 Aralık 1994)

Bir gün haberleri izlerken trafik kazasında iki kişinin öldüğü söylendi. Görüntüleri izlerken kendimi düşündüm. Kırklı yaşlardaydım; ama ölüm işte böyle aniden gelebilirdi. Ağabeylerim okumuş hoca olmuşlardı. Ben kendimi dinî konularda pek yetiştirmedim. Onun pişmanlığıyla bunları düşünürken bu şiirimi yazdım.

192 SANA

Sen birine söver isen,

O da döner, söver sana.
 Ele kendin över isen,
 El de kendin över sana.

İpin ucunu birlersen,
 Adım adım ilerlersen,
 Hedefini belirlersen,
 Mantık, boyun eğer sana.

Poyrazoğlu yürü, durma.
 Her işin aslını sorma.
 Öz köküne balta vurma.
 Yaprakların değer sana. (12 Mart 1995)

Bu benim bir nasihat şiirimdir. İnsan önce kendini sınamalı sonra başkasına bakmalıdır. Nerede konuşacağını, nerede susacağını bilmelidir. Kendini öven insan kibirli insandır. Kibir, büyükmeyi beraberinde getirir. Oysa insan, olgunlaştıkça, büyüdükçe başını eğmelidir. Tevazu sahibi olmalıdır. Kimseyi küçük görerek, kimseye hakaret ederek büyük insan olunamaz. Büyük insan, topraktan geldiğini bilen insandır.

193 KIRMA KALBİNİ İNSANIN

İnsanoğlu bir dünyadır.
 Kırma kalbini insanın.
 İnsan gönlü bir Kâbe'dir,
 Kırma kalbini insanın.

Cehalet bir dipsiz kuyu...
 Acıdır, içilmez suyu.
 Esas olan insan huyu...
 Kırma kalbini insanın.

Poyrazoğlu, gönlüm canda.
 Gözüm yok şöhrette, şanda.
 Hakk'ın nazargâhı onda.
 Kırma kalbini insanın. (3 Nisan 1995)

Bu şiirimi bir öğretmen arkadaşımın insanların kalbini kırdığına şahit olmam üzerine yazdım. İnsanın çok büyük bir değer olduğunu, onun için insanların kalbinin kırılmaması gerektiğini anlatmaya çalıştım. Bu şiirim aynı zamanda “*Sevgide 21. Yüzyıl*” adlı albüm çalışmamda da yer aldı.

194 ERCİŞ'İN YOLU

Enişli, yokuşlu sılanın yolu...
 İçinde gözleri sürmeli dolu...
 Gözüme görünmez dünyanın malı.
 Yol ver dağlar, yol ver, gelip geçeyim.
 Erciş'in suyundan bir tas içeyim.

Poyrazoğlu, bizim eller bağ olur.
 Alaca koyunun südü çoğ olur.
 Bu hasretlik yüreğime dağ olur.
 Yol ver dağlar, yol ver, gelip geçeyim.
 Erciş'in suyundan bir tas içeyim. (27 Nisan 1995)

Bu şiirim yine bir gurbetlik şiirimdir. Gurbet elden usandığım bir gün yazmıştım.

195 SELLERİ GÜZEL

Güneş çalmış Van Gölü'nün üstüne.
 Oynaşır martılar, hâlleri güzel.
 Yağıyor yağmurlar, esiyor rüzgâr.
 Çağlar, derelerin selleri güzel.

Hatırıma düştü o eski çağlar.

Çiçekli, çimenli, meyveli bağlar.
Açmış kollarını dumanlı dağlar.
Yeşermiş yaylalar, yolları güzel.

Poyrazoğlu, aldı beni bir efkâr.
Erek Dağı duman, Süphan Dağı kar.
Erciş'te Emrah'ın türküleri var.
Çalınır sazlarda, telleri güzel. (Mayıs 1995)

Van'da mayıs ayında İnci Kefali Balık Festivali yapılır. Bu şiirim, bu festivale giderken tabiatın o güzelliğine bakarak Van ve Erciş'in baharına söylediğim bir güzellemedir.

196 EL ÜSTÜNDEYİMİŞ

Mecnun, Leyla demiş; düşmüş dağlara.
Döner diye gözü yol üstündeymiş.
Bülbül feryat etmiş, inmiş bağlara.
Velâkin gözyaşı, gül üstündeymiş.

Yalandır, dünyanın temeli yalan...
Ölümdür ortada tek gerçek olan.
Kerem'den, Aslı'dan geriye kalan,
Bir incecik duman, kül üstündeymiş.

Ben bir Poyrazoğlu, çok çektim çile.
Zaman yetmez, derdim getirsem dile.
Dünyanın her geçmiş çağında bile,
Yine hep namertler el üstündeymiş. (2 Haziran 1995)

Bu şiirimi yine herhangi bir olaydan yola çıkarak değil de bir tefekkür anında yazmıştım. Burada dünyanın fani olduğunu, ömrün mutlak bir son bulacağını, dünya gününün hep dertlerle geçtiğini anlatmak istedim.

197 ERCİŞ BAĞLARINA AĞIT

Bir zamanlar bin bir çiçek açardı.
Yeşil Erciş, hani senin bağların?
Güzellerin yaylağına göçerdi.
Yeşil Erciş, hani senin bağların?

Dört yanında elvan çiçek kokardı.
Sevdalılar sana türkü yakardı.
Pay suları coşar, çağlar, akardı.
Yeşil Erciş, hani senin bağların?

Emrah'ın yurduna yâd eller dolmuş.
Selbi'nin gülleri açmadan solmuş.
Bülbülün yerini baykuşlar almış.
Yeşil Erciş, hani senin bağların?

Poyrazoğlu der ki, dalın dökülmüş.
Dört bir yanın viran olmuş, yıkılmış.
Bülbül almış yavrusunu, çekilmiş.
Yeşil Erciş, hani senin bağların? (25 Haziran 1995)

Erciş'e gittiğim bir zaman baktım ki, bizim çocukluğumuzda içlerinde koşa koşa oynadığımız bağlar, bahçeler bakımsızlıktan hep viran olmuş. Benim çocukluğumda o yerler yemyeşil, bağlık, bahçelik yerlerdi. Oralara bakıp eski günleri üzümlere yâd ettim. Sonra da bu şiirimi yazdım.

198 OYALAR BENİ

Kömür gözlüm neredesin, gel, yeter.
Avutmuyor başka Leylalar beni.
Artık yüz hattımda çizgiler yatar.
Şimdi korkutuyor aynalar beni.

Hayatım sürüyor, çilem dolmadı.
 Arzumanım maksadımı bulmadı.
 Davamı hâkime verdim, almadı.
 Demek ki, takdirim kovalar beni.

Poyrazoğlu der ki, sözün doğrusu,
 Yârdan ayrılanın gelmez uykusu.
 Yaşamak arzusu, ölüm korkusu,
 Saldı bir girdaba, oyalır beni. (Temmuz 1995)

Bu şiirimi bir kasetimde de okumuştum. Sevgiliye bir intizar şiiridir. Sevgili kimdir? Aslında âşıkların hayalindedir sevgili. Gözle görülür, elle tutulur biri değildir. Hayal dünyasındaki birisidir. Ben de bu şiirimi hayal dünyamdaki sevgiliye söyledim.

199 ÇİLE

Diyar-ı gurbetin derdi, mihneti,
 Şu bendeki hevesleri öldürdü.
 Dostun acı sözü, elin töhmeti,
 Namertleri peşim sıra güldürdü.

Yollarım dolandı, çıkmadı düze.
 Kim alır bu kadar mihneti göze?
 Hiç kimse basmazmış yerdeki yüze.
 Felek bastı, gül benzimi soldurdu.

Ağlar Poyrazoğlu, kanlı yaş döker.
 Gelen Allah'tandır, boynunu büker.
 Herkesin çilesi üç, beş yıl çeker.
 Benim çilem otuz yılı doldurdu. (14 Temmuz 1995)

Bu şiirimi yine gurbet elin kahrından bıktığım bir gün yazmıştım. İstanbul gibi kocaman bir şehirde kendimi yapayalnız hissediyordum. Memlekette olsam böyle mi olurdu? Orada eşim, dostum, akrabam vardı. Cebimde param da olmasa onların varlığı beni mutlu edebilirdi. İşte bu yalnızlık duygusuyla bu şiirimi kaleme almıştım.

200 HIRSIZIN

Hırsızın yolları çıkmaz yokuştur.
Bekleme, kervanı gelmez hırsızın.
Ne kadar uğraşsa kesesi boştur.
Deliktir, torbası dolmaz hırsızın.

Uğraşmaz, yorulmaz, hep avaradır.
İşi ellem gullemler dek dubaradır.
Onun yüzü gece gündüz karadır.
Hiç değişmez, rengi solmaz hırsızın.

Poyrazoğlu der ki, sözün doğrusu,
Eksilmez telaşı, gelmez uykusu.
Kalbinde yok ise Allah korkusu,
Sağcısı, solcusu olmaz hırsızın. (6 Ağustos 1995)

Bu şiirde de aslında tanıdığım bir politikacıyı anlatmaya çalıştım. Kendisi alenen hırsızlık yapıyordu. Sonra politika sayesinde yüksek kademelere geldi; ama hırsız her zaman hırsızdır. O yine insanları, milleti soymaya çalışıyor.

201 BU DAĞLAR

Bilir misin ağam sen bu dağları?
Ferhat'ın sedası bu dağlardadır.
Koyun melemesi, bahar çağları,
Kavalın nağmesi bu dağlardadır.

Ayvaz'ın, Hasan'ın burdadır günü.
 Döne'nin, Şirin'in telli düğünü.
 Kırat kişnemesi, koçaklar ünü,
 Köroğlu narası bu dağlardadır.

Genç yaşta gurbeti bastı döşüne.
 Hasret girdi hayaline, düşüne.
 Avcı gibi düştü Aslı peşine.
 Kerem'in sevdası bu dağlardadır.

Burdadır Mecnun'un sitem yaşları.
 Başında dolaşan yaban kuşları.
 Leyla'nın çadırı, ocak taşları,
 Yanıp da tütmesi bu dağlardadır.

Poyrazoğlu, dağlar benim diyarım.
 Sanmayın ki, ikrarımdan cayarım.
 Ne zaman bir kulak versem duyarım.
 Emrah'ın saz sesi bu dağlardadır. (11 Şubat 1996)

Memleketim Erciş'in çiçek kokularıyla dolu dağları vardır. Çocukluğumda, gençliğimde o dağları karış karış dolaşırdım. Çiçek kokularını içime çeke çeke kaya başlarına oturur, düşünürdüm. İşte bu şiirimde de o günleri yâd edip Erciş'in dağlarına olan sevgimi, özlemimi dile getirdim.

202 ŞOFÖR GARDAŞ

Şoför gardaş sana nasihatım var,
 Etrafına dehşet saçma gardaşım.
 Senin de bekleyen yavruların var.
 Kanatlanıp göğe uçma gardaşım.

Gardaşım, gardaşım, şoför gardaşım...

Gardaşım, gardaşım, aslan gardaşım...

Bu canavar, sevenlerin ağlatır.

Genç yaşında ciğerini dağlatır.

Uykusuzluk dikkatini dağıtır.

Tırafiğe yorgun çıkma gardaşım.

Gardaşım, gardaşım, şoför gardaşım...

Gardaşım, gardaşım, aslan gardaşım...

Alkol, güzel hayatını bitirir.

Dikkat gider, hız limitin artırır.

Alır seni, uçuruma götürür.

Aman, o zıkkımı içme gardaşım.

Gardaşım, gardaşım, şoför gardaşım...

Gardaşım, gardaşım, aslan gardaşım...

Poyrazoğlu, canlı görsen dur gardaş.

Yola uygun arabanı sür gardaş.

Sağa, sola sinyalin ver gardaş.

Hemen sollayıp da geçme gardaşım.

Gardaşım, gardaşım, şoför gardaşım...

Gardaşım, gardaşım, aslan gardaşım... (2 Mart 1996)

Yaklaşık olarak sayısını bilmiyorum; ama her sene ülkemizde binlerce kaza oluyor. Yine binlerce insanımız bu kazalarda ya ölüyor ya da sakat kalıyor. İşte bu konuya dikkatleri çekmek ve insanlarımızı uyarmak için böyle bir şiir yazmak istedim. Sonuçta halk şairi sadece aşktan, sevgiliden bahsetmez, toplumun sıkıntılarına da parmak basıp toplumu yönlendirir. İnşallah bu şiirimle direksiyon başına geçenlerin dikkatini biraz olsun çekerim.

203 BİZİ BEKLİYOR

Uyan deli gönül; gel, eyle ikrar.

Çok ince hesaplar bizi bekliyor.
Ölüm son değildir, bir mahkeme var,
Sorular, cevaplar bizi bekliyor.

İlim halısını dokumak gerek.
Dost bülbülü olup şakımak gerek.
Beşikten mezara okumak gerek.
Sayfalar, kitaplar bizi bekliyor.

Aşkın ocağında piş Poyrazoğlu.
Gerçek bir mürşide düş Poyrazoğlu.
Biraz ibadete koş Poyrazoğlu.
Minberler, mihraplar bizi bekliyor. (28 Mart 1996)

Bu şiirim yine kendimden yola çıkarak insanlığa yaptığım bir uyarıyı ele alıyor. Nefis, dünyanın tüm güzelliklerini yanı başında ister. Bu dünyadan ayrılmayı aklına bile getirmez. Hâlbuki şu kısacık ömrün ucunda sonsuz bir hayat var. Kendi kendime bu dünyaya aldanma ey Poyrazoğlu, diyorum. İlim ile ömrümüzü geçirip, Allah aşkı ile de yanmamız lazım, diyorum. Yoksa hesap günü başımız önde, utanacağımız günler bizi bekliyor. Bu öğütleri şahsımda tüm insanlığa yapmak istedim.

204 FATİH'E KOÇAKLAMA

Selam sana, şanı yüce kumandan.
Nasıl anlatayım hizmetin senin?
İman ile kalbi dolu kumandan,
Kör olsun bilmeyen kıymetin senin.

Küfrün ordusunu kovup süren sen.
Bizlere bu yurdu alıp veren sen.
Denizlere demir kilit vuran sen.
Dillerde söylendi şöhretin senin.

Manada yerini bulan komutan,
Mürşidinden himmet alan komutan,
Peygamber'den müjde alan komutan,
İşte budur, büyük servetin senin.

Poyrazoğlu der ki, sen gayb-ı ricâl...
Heybetin Ali'ydi, kuvvetin Battal...
Düşmanın önünde yenilmez kartal...
Tarihlere geçti heybetin senin. (30 Mayıs 1996)

Fatih Sultan Mehmet, İstanbul gibi bir inciye alıp bize veren, Hz. Muhammed'in methine mazhar olmuş büyük bir komutandır. Bu büyük komutanı ne kadar övsek azdır. İşte ben de bu büyük kumandanın bir övgüsünü yapmak istedim. Bu şiirimi aynı zamanda 1998'de düzenlenen Fetih Gecesi'nde de okumuştum. Şiirim çok beğenilmişti ve çok alkış almıştım.

205 BU MEMLEKET

Her gelen birine çanak tutuyor.
Bu memleket nasıl batmıyor, hayret!
Büyük balık, küçükleri yutuyor.
Bu memleket nasıl batmıyor, hayret!

Tarafli var, tarafsız var, ılık var.
Vidanlı var, vidansız var, silik var.
Solucan var, parazit var, sülük var.
Bu memleket nasıl batmıyor, hayret!

Sağ gösterdi, sendeledik, sol yedik.
Hayat sahasında her gün gol yedik.
Bir gecede hortum geldi, sel yedik.
Bu memleket nasıl batmıyor, hayret!

Poyrazoğlu, merhem gerek yaraya.
 Namussuzlar nasıl geçti sıraya?
 Bir gurup namuslu insanlar var ya,
 Ondandır batmıyor bu yüce devlet. (17 Haziran 1996)

Bu şiirimi siyasetçilere kızdığım bir gün yazmışım. Yıllardır bu güzel memleketimizde sahtekârlar, dolandırıcılar cirit atıyor. Hepimizi soyup soğana çeviriyorlar. Vatandaşı soydukları yetmezmiş gibi bir de devleti soyuyorlar. Ben de bu işe hayret ediyorum. Bu kadar sahtekârın, dolandırıcının olduğu memleketimiz, bu kadar yemeye, içmeye nasıl dayanıyor, diye hayret ediyorum, bu memleketin batmamasındaki hikmeti bulmaya çalışıyorum.

206 KİMİN YAVRUSUDUR?

Bu sokakta yatan çocuk,
 Acep kimin yavrusudur?
 Üstü çıplak, yüzü soluk...
 Acep kimin yavrusudur?

Kim düşürmüş sokaklara?
 Salmış bizden uzaklara.
 Alet olmuş tuzaklara.
 Acep kimin yavrusudur?

Poyrazoğlu, gözünde yaş...
 Ne bir ekmek ne sıcak aş.
 Yorganı kar, yastığı taş...
 Acep kimin yavrusudur? (22 Temmuz 1996)

Sultanahmet'te bir gece yarısı bir gecekondunun yanından geçiyordum. Bir kadınla çocuk ağlaması duydum. O loş ışıklı pencereden ağlama sesleri geliyordu.

Çok duygulandım, üzüldüm. Kim bilir, ne dertleri vardı? Bu şiirimi o olaydan etkilenip yazmıştım.

207 BİR KADIN AĞLAR

Uğramaz olaydı yolum.

Burada bir kadın ağlar.

Kırıldı kanadım, kolum.

Burada bir kadın ağlar.

Ağlar, yüreğimi dağlar.

Bu dağların kurdu vardır.

Çok karanlık ardı vardır.

Kim bilir, ne derdi vardır?

Burada bir kadın ağlar.

Ağlar, yüreğimi dağlar.

Poyrazoğlu, gözünde yaş...

Yorganı kar, yastığı taş...

Ne yâran var ne de yoldaş.

Burada bir kadın ağlar.

Ağlar, yüreğimi dağlar. (22 Temmuz 1996)

Bu şiirimi “*Kimin Yavrusudur?*” adlı şiirimi yazdığım gece yine aynı olaydan etkilenerek yazmıştım.

208 BİR YANDA SEN

Bir ağacın dallarınız,

Bir yanda sen, bir yanda ben...

Bir bedenin kollarıyız,
Bir yanda sen, bir yanda ben...

Biz severiz ay, yıldızı.
Töremizde ecdat izi.
Ayırdılar ikimizi.
Bir yanda sen, bir yanda ben...

Poyrazoğlu, yârdan haber...
Yârdır bize Hak, Peygamber.
Sevgiyi edelim rehber.
Bir yanda sen, bir yanda ben... (25 Temmuz 1996)

Doksanlı yıllar terör olaylarının oldukça arttığı bir dönemdi. Bizi birbirimize düşürdüler. Yüzyıllardır birlikte güzellikler içinde, kardeşçe yaşarken Türk-Kürt diye bizi birbirimizden ayırdılar. Ben de milletimize İslam'ın verdiği kardeşlik mesajıyla seslenmek istedim. Bu şiirim aynı zamanda “*Sevgide 21. Yüzyıl*” adlı albümümde de okuduğum bir eserimdir.

209 DEVRİMİZDEKİ ÂŞIKLAR

Devrimizde çok âşık var ama,
Çoğu bu devirin biçaresidir.
Kimisi ırmaktır, kimisi derya,
Kimisi hiç akmaz güz deresidir.

Kimi şabı bilmez, şaba şeker der.
Kimi hamal olmuş, el yükü çeker.
Kimisi sarraftır, lâl cevher döker.
Kimisi mesleğin yüz karasıdır.

Poyrazoğlu, kimi okumuş mektep.
Kimi din tanımaz, kimisi edep.

Kimi âşık vardır kalender meşrep,
Kimisi el keyfi maskarasıdır. (29 Temmuz 1996)

Yıllardır âşıklık sanatını icra ediyorum. Uzun süre İstanbul Halk Ozanları Kültür Derneği'nin başkanlığını yaptım. Pek çok âşık tanıdım. Bazen oluyor ki, âşığın nasıl bir insan olması gerektiğini, âşıklığın kıymetini bilmeyen insanlar görüyorum. O yüzden hem onlara kızıyor hem de üzülüyorum. İşte bu şiirimde devrimizdeki bu tür âşıkları hicvetmek istemiştim.

210 KERBELA'YA AĞIT

Şah Hüseyin, Kerbela'ya gelen de,
Yüzüm sürüp ayağına kalaydım.
Siper ola idim Yezid okuna.
Avuç avuç Fırat'tan su alaydım.

Ehl-i Beyt'in gülü solmazdan evvel,
Gözleri kan ile dolmazdan evvel,
Güzel Şah'ım şehit olmazdan evvel,
Ben uğrunda vurulaydım, öleydim.

Poyrazoğlu, acısı var bu canda.
Böyle zulüm görülmedi cihanda.
O gün Şam'a doğru giden kervanda,
Hüseyin adına esir olaydım. (1 Eylül 1996)

Kerbela vahşeti sadece Alevi kardeşlerimizin değil, tüm İslam dünyasının büyük bir acısıdır. Bu acının hiç dinmeyen, kanayan bir yarasıdır. Ben de bir Aşure Günü'nde bu acıyı yüreğimde duyarak duygularımı dile getirmiştım.

211 AZ GİBİ

Ey gönül, her cana olma aşına.
Sarıлма her cana akli tez gibi.

Anlamaza davul çalsan boşuna,
Anlayana sivrisinek az gibi.

Her cana yazılmış ayrı bir kader.
Kimine neşedir, kimine keder.
Cahiller dünyaya çok gelir, gider.
Kâmiller dünyada biraz az gibi.

Poyrazoğlu, gözlerimden yaş gelir.
Kendini bilmezden bize taş gelir.
Muhabbet ehlinin sözü hoş gelir.
Sohbet bilmeyenler aynı buz gibi. (9 Ekim 1996)

Bu şiirimi Tarlabası'yla Galatasaray arasındaki Pera Palas Oteli'nde kaldığım bir gün tanıştığım cahil bir profesörün sözleri nedeniyle söylemişim. Profesör olmuş; ama çok cahil bir insandı, kendisini yetiştirememişti. Âşıkları ve âşıklığı alaya alır gibi konuşuyordu. O yaralayıcı sözlerinden etkilenip bu sözler döküldü dudaklarımdan.

212 CAN UCUZLADI

Türkiye'de hayat beleş olunca,
İnsan ucuzladı, can ucuzladı.
Mantar gibi sanatçılar çıkınca,
Şöhret ucuzladı, şan ucuzladı.

Şerefsizler biraz fırsat bulunca,
Vicdansızlar hemen bindi kulunca.
Çıplaklık modası icat olunca,
Tuman ucuzladı, don ucuzladı.

Memleket, Batı'nın katında şimdi.
Her gün İMeFe'nin notunda şimdi.

Şan, şöhret Sibel'in etinde şimdi.

Beden ucuzladı, ten ucuzladı.

Cehalet her yana belini vermiş.

Ahtapot misali ağını germiş.

Dört bir yanı tutmuş Keto'yla Memiş.

Şeytan ucuzladı, cin ucuzladı.

Poyrazoğlu, sözüm gelmesin acı.

Yarasa kuşunun yoktur ilacı.

Bizleri bağlamaz üç, beş yalancı.

Hiç kimse sanmasın din ucuzladı. (14 Ocak 1997)

Âşıklar toplumdaki düzensizliklere duyarsız kalamazlar. Belki de bu dengesizliklerin, düzensizliklerin farkına önce onlar varırlar ve bu tür durumlarda mutlaka taşlamalarıyla dikkatleri çekmeye çalışırlar. Ben de baktım ki, sahtekârlar, yalancılar, dolandırıcılar meydanda cirit atıyor, sanatçı diye karşımıza çıkarılanlar sadece soyunma sanatını icra ediyor. Bir yanda bizi soyup soğana çevirenler padişahlar gibi yaşarken diğer yanda insanımız bir kuru ekmeğe muhtaç duruma düşmüş. İşte ben de bir ozan olarak bu gibi durumları düşünüp duygularımı kâğıda döktüm. Bu şiirimi aynı zamanda “*Ozanın İsyanı*” adlı kasetime de almıştım. Yine konserlerde sık sık istenilen bir şiirimdir.

213 KAYBETTİKLERİMİZ

Kayıp oldu, gitti güzel değerler.

Nerede o güzel devranlar, hani?

Nefsini alt eden er oğlu derler.

Erlik meydanında aslanlar hani?

Nerede söz ehli olan sarraflar?

Riyasız, camiye dolan o canlar,

Haramdan, hilleden kaçan esnaflar,

Halkı aldatmayan insanlar hani?

Nerede o güzel sohbetler, sözler?

İnsanı hoş gözle gören o gözler.

O neşeli evler, neşeli yüzler,

Hatırlar, gönüller soranlar hani?

Poyrazoğlu der ki, dünyadan uzak,

Kin ile nefretten, kavgadan uzak,

Gösterişten uzak, riyadan uzak,

Yoksulu gözeten o canlar hani? (21 Şubat 1997)

Bu şiirimi eski günlere özlem duyduğum bir gün yazmıştım. Eskiden ne güzel değerlerimizin olduğunu, zaman değiştikçe insanlarımızın da değiştiğini düşündüm. Sadece insanımız değil örfümüz, töremiz, âdetlerimiz, bizi biz eden değerlerimiz de değişti. Artık sohbetlerin de tadı kalmadı. Riya dolmuş her taraf. O yüzden çocukluğumun, gençliğimin geçtiği memleketimdeki günleri ve o saf insanları özledim. İşte böylece bu duygularımı dile getirdim.

214 VATAN AĞLADI

Başbuğ Türkes göçtü fani dünyadan.

Yas tuttu, bütün bir cihan ağladı.

Yaşlar akar gözlerinden durmadan.

Eşiten ağladı, duyan ağladı.

Acı haber geldi cuma gecesi.

Düştü memlekete bir atom sesi.

Alper Tunga öldü, bu neyin nesi?

Bütün Türk illeri, turan ağladı.

Analar, bacılar bağrın döverek,

Hakk'ın takdirine boyun eğerek,

Yiğit bozkurtların “Başbuğ!” diyerek,
Doldu Ankara’ya, her yan ağladı.

Dağlara, taşlara düştü erime.
Acılar karıştı bahar seline.
Bulutlar kar döktü yağmur yerine.
Mateme büründü, vatan ağladı.

Kocatepe doldu her yandan insan.
Alındı tekbirler, okundu ezan.
Hükümet erkânı, bakan, başbakan,
Amir, memur, dağda çoban ağladı.

Yerin Cennet olsun koca Başbuğ’um.
Ruhuna Fatiha hacı Başbuğ’um,
Hakkın helal eyle bize Başbuğ’um.
Yazdı Poyrazoğlu destan, ağladı.²² (8 Nisan 1997)

215 BAŞBUĞLAR ÖLMEZ

Bunu böyle bilsin bütün bir dünya,
Başbuğlar eksilmez, başbuğlar ölmez.
Kutsal bir ülküdür, kutsal bir sevda,
Başbuğlar eksilmez, başbuğlar ölmez.
Vatan bir bütündür, asla bölünmez.

Ay yıldızlı bayrak dalgalandıkça,
Yüreklerde iman nuru yandıkça,
Yüce Türk milleti hep var oldukça,

²² Ahmet Poyrazoğlu “Böyle siyasi şiirler benim gibi toplumun her kesimine mal olmuş âşıklar için artık doğru olmuyor. Bu yüzden bu şiirler tezde yer almasın.” düşüncesiyle 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221 numaralı şiirlerin tezde yer almasını istememiştir. Bu nedenle de bu şiirlerin üretim ve tüketim bağlamlarıyla ilgili bir bilgi vermemiştir. Bu da âşığın zaman içinde duygu ve düşünce dünyasında yaşadığı değişimi açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Başbuğlar eksilmez, başbuğlar ölmez.

Vatan bir bütündür, asla bölünmez.

Orta Asya, Ötüken öz yurdum var.

Yol gösteren boz yeveli kurdum var.

Peygamber methine ermiş ordum var.

Başbuğlar eksilmez, başbuğlar ölmez.

Vatan bir bütündür, asla bölünmez.

Poyrazoğlu der ki, şanlı komutan,

Bazen Fatih, Yavuz, bazen Alparslan...

Koca Başbuğ'umuz yaşayan destan...

Başbuğlar eksilmez, başbuğlar ölmez.

Vatan bir bütündür, asla bölünmez.

(15 Nisan 1997)

216 GÜL MAKBERİNDE

Yattığın yer cennet olsun Başbuğ'um.

Açılsın her bahar gül, makberinde.

Ömür boyu çile çektin, dert çektin.

Gülmedin dünyada, gül makberinde.

Sen bu yurda verdin tükenmez emek.

Mümkün müdür senin hakkın ödemek?

Kişi sevdiğiyle olurmuş demek,

Sen de Fatihleri bul makberinde.

Poyrazoğlu der ki, sen de bir kulsun.

Dilerim, makberin nur ile dolsun.

Hazret-i Peygamber haldaşın olsun.

Açılsın cennete yol, makberinde.

(18 Mayıs 1997)

217 TÜRKEŞ YAŞAYAN DESTANDIR

Bütün dünya bilsin bunu,
Yaşayan destandır Türkeş.
Bir cihanda vardır ünü.
Yaşayan destandır Türkeş.

Özbek, Kerkük, Kazakistan,
Azerbaycan, Türkmenistan,
Onu bilir Çeçenistan,
Yaşayan destandır Türkeş.

Türkiye'nin göbeğinde,
Gençliğin gözbebeğinde,
Alperenler yüreğinde,
Yaşayan destandır Türkeş.

Sor Kafkas'tan esen yele.
Sor Hazar'da coşan sele.
Üç hilallı bayrak ile,
Yaşayan destandır Türkeş.

Bozkurtların avazında,
Dervişlerin niyazında,
Poyrazoğlu'nun sazında,
Yaşayan destandır Türkeş. (1 Haziran 1997)

218 YİNE ŞAHLANIYOR BOZKURLAR

Dinle sözlerimi, öğren kardeşim.
Neler çekti neler, öğren bozkurtlar.
Bu vatan uğruna, millet uğruna,
Zindandan zindana girdi bozkurtlar.

Öyle bir çınar ki, kökü derinde...

Yine bozkurtlarım nöbet yerinde.
Alparslan Türkeş'in önderliğinde,
Her zaman korudu yurdu bozkurtlar.

Aşirattan koca devlet kuruldu.
Sanmayın ki, bozkurtlarım yoruldu.
Kimi sürgün oldu, kimi vuruldu.
Beş bin şehit birden verdi bozkurtlar.

Poyrazoğlu der ki, sanma uzakta.
Kimisi mapusta kimi toprakta...
Beş bin şehit ile dimdik ayakta...
Yine şahlanıyor şanlı bozkurtlar. (11 Haziran 1997)

219 ÜÇ OCAK VAR

Üç ocak var, benim için çok kutsal.
Bunlara bulunmaz dünyada emsal.
Her üçü de aynı gövde, aynı dal,
Baba ocağı, asker ocağı, Ülkü Ocağı...

Biri yarınlara sallanan beşik,
Biri umuduma atılan eşik,
Her üçü de aynı kökte birleşik,
Baba ocağı, asker ocağı, Ülkü Ocağı...

Poyrazoğlu, inmez yükselen bayrak.
Şehitler yurdudur bastığın toprak.
Bu vatanın teminatı üç ocak,
Baba ocağı, asker ocağı, Ülkü Ocağı... (29 Haziran 1997)

220 TÜRKEŞ'İN ÖNDERLİĞİNDE

Yandı bir meşale, yandı bir ışık,

Alparslan Türkeş'in önderliğinde.
Yetiştirdi bir gençlik, bu yurda âşık,
Alparslan Türkeş'in önderliğinde.

Yıllarca bu yolda çekildi çile.
Haksızlığa karşı oldu bir kale.
Bütün millet kenetlendik el ele,
Alparslan Türkeş'in önderliğinde.

Yıkıldı Sovyetler gözdağı verdik.
Nerde bir Türk varsa bizimdir, dedik.
Savaşta, barışta onlara erdik,
Alparslan Türkeş'in önderliğinde.

Poyrazoğlu, gönlüm üç hilal oldu.
Acılar değişti, tatlı bal oldu.
Ülkücüler bir damlaydı, sel oldu,
Alparslan Türkeş'in önderliğinde. (6 Ağustos 1997)

221 ÜLKÜCÜ KARDEŞİM, BAŞIN SAĞ OLSUN

Hak'tan gelen emir baş, göz üstüne...
Ülkücü kardeşim, başın sağ olsun.
Dost olanlar elbet gider dostuna.
Ülkücü kardeşim, başın sağ olsun.

Ölüm, Yaradan'dan gelen bir ferman,
Çare bulsa idi ölmezdi Lokman.
Hani Peygamber'im o ahır zaman?
Ülkücü kardeşim, başın sağ olsun.

Yürüyoruz biz Başbuğ'un izinden.
Ayrılmayız Türk-İslam'ın özünden.

Oğul, babasının çıkılmaz sözünden.
Ülkücü kardeşim, başın sağ olsun.

Ozan Poyrazoğlu gel, etme telaş.
Ecdadın yolunda veririz uğraş.
Yiğitler ocağın boş kalmaz gardaş.
Ülkücü kardeşim, başın sağ olsun.

(20 Ağustos 1997)

222 OKU

Oku sözü Hak'tan emir.
Oku benim yavrum, oku.
Neye yarar paslı demir?
Oku benim yavrum, oku.

Oku yavrum, çekme ile.
Cehalet, dibi yok kile.
Atomdan ta moleküle,
Oku benim yavrum, oku.

Okumanın yoktur yaşı.
İlimdir her şeyin başı.
Cehle karşı a savaşı.
Oku benim yavrum, oku.

Poyrazoğlu'nun hitabı,
Daima ol ilme tabi.
Kâinat denen kitabı,
Oku benim yavrum, oku. (Mayıs 1998)

Bu şiirim 1998'de Konya Âşıklar Bayramı'nda ilim konulu şiir yarışmasında birinci olmuştu. Daha sonra da “*Sevgide 21. Yüzyıl*” adlı kasetimde de yer almıştı. şiirimde okumanın, çalışmanın, ilim öğrenmenin önemini anlatmaya çalıştım.

Hakk'ın ilk emri “Oku!”dur. Bu açıdan bakınca okumak, çalışmak aslında insana verilmiş bir vazifedir. İnsanoğlu ancak çalışarak, araştırıp öğrenerek ilerleyebilir, değişen dünyaya ayak uydurabilir, kâmil insan olabilir. İşte bu şiirimde bu düşüncelerimi kâğıda döktüm.

223 KARA YER

Aldanma dünyaya, servete, vara.
Seni de yer, beni de yer kara yer.
Güvenme evlada, sevdiğin yâra.
Seni de yer, beni de yer kara yer.

Senin gözün vardır şöhrette, şanda.
Benim gözüm yoktur koca cihanda.
İkimiz de misafiriz bu handa.
Seni de yer, beni de yer kara yer.

Gel, kulak ver Poyrazoğlu ahına.
Gel, gir insanlığın barigâhına.
Dünya kalmaz bu dünyanın şahına.
Seni de yer, beni de yer kara yer. (24 Mayıs 1998)

Bu şiirle yine Konya'da 1998'de düzenlenen Âşıklar Bayramı'nda muamma dalında birinci olmuşum. Rahmetli Âşık Murat Çobanoğlu orada bize fırsat vermiyordu. Allah rahmet eylesin, yapısı öyleydi. Aramızda bir tartışma çıktı. Ben de bu olay üzerine sahnede Çobanoğlu'na bu şiirimle bir mesaj vermek istedim.

224 TURNALAR

Her gün bir yaylanın belindeyim ben.
Ötmeyin turnalar, gözü yaşlıyım.
Saz elinde, sözü dilindeyim ben.
Ötmeyin turnalar, gözü yaşlıyım.

Beni sorarsanız, ben Ercişliyim.

Bu zalim gurbetin iptidasında,
 Çok Keremler yandı iftirasında.
 Emrah gibi kaldım han köşesinde.
 Ötmeyin turnalar, gözü yaşlıyım.
 Beni sorarsanız, ben Ercişliyim.

Poyrazoğlu, yüzüm gülmez gurbette.
 Zaman geçmez, saat dolmaz gurbette.
 Geceleri sabah olmaz gurbette.
 Ötmeyin turnalar, gözü yaşlıyım.
 Beni sorarsanız, ben Ercişliyim. (Haziran 1998)

Âşık arkadaşlarımla Amasya'ya Ferhat ile Şirin Şenlikleri'ne gitmiştik. Bir sabah gezmek için dağlara doğru yola çıktık. Ancak arabamız arıza yaptığı için dağ başında kaldık. Beş, altı saat orada bekledik. Oradan geçen bir vatandaşın sayesinde aşığıya inebildik. İşte o bekleme zarfında ben de Merzifon'un dağlarında gökyüzünde uçan turnalara bu şiirimi söyledim.

225 ZİLAN ÇAYI

Yine kalktı, ayaklandı.
 Çağlar Zilan Çayı şimdi.
 Bahar, dağlara dayandı.
 Çağlar Zilan Çayı şimdi.

Eridi yüksekte karlar.
 Nenni söyler ürüzgârlar.
 Burcundan taşlar yuvarlar,
 Çağlar Zilan Çayı şimdi.

Ayrı düşmüş sevdasından.

Karlı dağlar havasından.
Hasan Abdal Yaylası'ndan,
Çağlar Zilan Çayı şimdi.

Poyrazoğlu, dost eline,
Benziyor yaşlı geline.
Akar, gider Van Gölü'ne.
Çağlar Zilan Çayı şimdi. (20 Haziran 1998)

Zilan Çayı, memleketimiz Erciş'teki bir çaydır. Bahar aylarında bu çayın coşarak aktığı görülür. Etrafı ağaçlıktır. Özellikle bahar aylarında yeşillikler arasında akışı görülmeye değerdir. Ben de bir gün memleketteyken bu güzel çaya bir şiir yazmak istedim ve ortaya bu şiirim çıktı.

226 ERCİŞ SOFRASI

Erciş'ten dostlara selam.
Dostlar, gelin soframıza.
Yaradan vermesin elem.
Dostlar, gelin soframıza.

Bismillah'la edin niyet.
Otlu peynir verir lezzet.
Kelle paça, cana kuvvet.
Dostlar, gelin soframıza.

Cıngırtma, murtuğa, şile,
Helise tat koyar dile.
Cacık güzel lavaş ile.
Dostlar, gelin soframıza.

Pilav, balık, ayran aşı,
Çortti söndürür ateşi.

Helim aş, kurut aş,
Dostlar, gelin soframıza.

Soframız serildi yerde.
Hasta ile hayhay nerde?
Zahma, ilaç olur derde.
Dostlar, gelin soframıza.

Çakılmaza yumul balla.
Cılbırı fetirle solla.
Keledoşa kaşık salla.
Dostlar, gelin soframıza.

Güveçte çölmek tavas,ı,
Bir baş soğan, dert devası.
Keysefeyle koravas,ı,
Dostlar, gelin soframıza.

Mumbarı ye, bak, neler var.
Kabak ile sarma da var.
Hem kavurğa hem hedik var.
Dostlar, gelin soframıza.

Poyrazoğlu ser sofrayı.
Dua ile an Mevla'yı.
Hazırdır semaver çayı.
Dostlar, gelin soframıza. (12 Ağustos 1998)

Erciş'imizin mutfak kültürü de çok zengindir. Çok çeşitli ve lezzetli yemeklerimiz, tatlılarımız vardır. Erciş yemeklerini bir yiyen bir daha yemek ister. İstanbul'a, gurbete gitmişiz. Memleketimizin yemekleri burnumuzda tüter olmuş. İşte ben de annemin yemeklerini çok özlediğim bir gün oturup bu şiiri yazmışım.

227 AĞLAMIS

Gerçek dostu arayanlar,
 Varmış, her diyar ağlamış.
 Aşkın dükkânın bulanlar,
 Gezmiş, her pazar ağlamış.

Ağlamış dil-i şeydalar.
 Ağlamış şahlar, gedalar.
 Evliyalar, enbiyalar,
 Bir sebebi var, ağlamış.

Poyrazoğlu, bağrı yara.
 Bulmamış derdine çare.
 Mansur'u çekmişler dara.
 İp üzölmüş, dar ağlamış. (18 Ağustos 1998)

Bir gün Sirkeci'de dostum Âşık Garip Bektaş ile sohbet ederken "Acaba bu dünyada kimler ağlamış, kimler gülmüş?" diye aramızda bir konuşma geçti. Ben de onun üstüne bu şiiri hemen oracıkta doğaçlama olarak söyledim.

228 EL Mİ KALDI?

Hey sevdiğim senin için,
 Gitmediğim el mi kaldı?
 Dertlerimin çaresini,
 Sormadığım kul mu kaldı?

Yitirdim yaz, baharımı.
 Bilen yok kisb u kârımı.
 Seher ile sırlarımı,
 Vermediğim yel mi kaldı?

Poyrazoğlu koştum, durdum.
 Sanki on ikiden vurdum.
 öp topladım, yuva kurdum.
 Konmadığım dal mı kaldı? (20 Ağustos 1998)

Bu şiirimle yine hayalimdeki sevgiliye seslendim. Ona ulaşabilmek için elimden ne geliyorsa yaptım; ama bir türlü ulaşamadım. Ben de bu yüzden ona sitem etmek istedim.

229 DEDİM DEDİ

Dedim, güzel, bir buse ver.
 Dedi, olmaz, Ramazan'dır.
 Dedim, ldm, bittim güzel.
 Dedi, bayram ne zamandır?

Dedim, güzel, dolaşalım.
 Dedi, dağları aşalım.
 Dedim, buğn buluşalım.
 Dedi, her taraf düşmandır.

Dedim, Poyrazoğlu beni,
 Dedi, ben bilirim seni.
 Dedim, seven alsın se/ve/ni,
 Dedi, alanlar pişmandır. (29 Ağustos 1998)

Bu şiirimi ozanların zaman zaman söylediği "dedim dedi" türüne örnek olarak vermiştim. Bu alandaki yeteneğimi göstermek istedim. Yine hayalimdeki güzele seslenerek böyle bir şiir yazdım.

230 KARLI DAĞLAR

Çok susadım karlı dağlar.
 Başınızdan kar gönderin.

Şehir kızı gönül eğler.
Yaylalardan yâr gönderin.

Ürüzgârın eser nazlı.
Turnaların hoş avazlı.
Burdakiler ikiyüzlü.
Sözü doğru er gönderin.

Poyrazoğlu, duyamadım.
Ben sılama doyamadım.
Diskoteğe uyamadım.
Davul, zurna, bar gönderin. (3 Eylül 1998)

Bu şiirimi yine İstanbul'dayken memleketim Erciş'i, Erciş'in yaylalarını, ovalarını özlediğim bir gün yazmıştım. İstanbul'un ikiyüzlü insanlarından, sahtekârlarından, samimiyetsizliklerinden bıkmıştım. Bu duygularımı böylece kâğıda döktüm.

231 DÜNYANIN

Âdem ki dünyaya geldiği zaman,
Çoktan ağarmıştı saçı dünyanın.
Bir yandan sis tutmuş, bir yandan duman.
Gözyaşındır dörtte üçü dünyanın.

Köhne dünya ne tufanlar atlatmış.
Nice günler görmüş, acılar tatmış.
Mevla'm toprağına dert, keder katmış.
Dert ile doludur içi dünyanın.

Cennetten dünyaya sürgün gelen biz,
Dünyanın başına bela olan biz,
Poyrazoğlu, karış karış bölen biz,

Var mı kabahati, suçu dünyanın? (10 Eylül 1998)

Bir gün televizyonda haberleri izlerken hep kötü kötü olaylardan haber verildiğini gördüm. Dünyaya bizden önce daha ne kavimler geldiler, gittiler diye düşündüm. Onlar kim bilir, ne acılar yaşamışlardı, ne kötü olaylara şahit olmuşlardı. Bunların suçunu biraz da insanlarda buldum. Bu duygu ve düşüncelerimin üzerine bu şiirimi yazdım.

232 KALMADI

Yanlış siyasetten her yer boşaldı.
Yayla da kalmadı, köy de kalmadı.
İyilik yerini zorbalık aldı.
Ahlâk da kalmadı, huy da kalmadı.

İnsan düşündükçe oluyor deli.
Sebeplerin boynunadır vebali.
Bebek tüpe girdi, ana şüpheli.
Asil de kalmadı, soy da kalmadı.

Poyrazoğlu, söyler dursuz duraksız.
Artık yer kalmamış gamsız, meraksız.
Salonlar şamata, gelin duvaksız...
Davullu zurnalı toy da kalmadı. (19 Eylül 1998)

Bir gün İstanbul'a şöyle bir baktım. Her yeri insanla dolu gördüm. Hâlbuki bu insanların birçoğu benim gibi buralı değildi. Son yirmi, otuz senede ülkemizde köyler boşaldı, insanlar şehirlere doldu. Sonra da insanımız köy ile kent arasında bocalamaya başladı. İşte bunları düşünerek ben de köyden kente gelenlerin geleneklerinden, göreneklerinden uzaklaşmalarını üzümlere dile getirmek istedim. Bu durum, siyasetçilerin halkı şehirlere çekerek yaptığı bir yanlışın sonucuydu. Bu şiirimle aynı zamanda bu yanlış da eleştirmek istedim. Bu şiirimi daha sonra Beyoğlu Belediyesi'nin düzenlediği bir programda sahnede söylemişim.

233 SAHİP ÇIKMADI

Dalgalar gemiyi vurdu kenara.
Tayfalar kaptana sahip çıkmadı.
Bir bak, her yan kaldı hep korkaklara.
Yiğitler meydana sahip çıkmadı.

Kartalın yerini serçeler aldı.
Adalet temsili mahşere kaldı.
Tarlalar kurudu, köyler boşaldı.
Rençberler harmana sahip çıkmadı.

Fakirde sabır çok, zenginde servet...
Birisi, birine ediyor nispet.
Poyrazoğlu der ki, koca bir devlet,
Üç tane ozana sahip çıkmadı. (19 Eylül 1998)

Yine “*Kalmadı*” başlıklı şiirimi söyledikten sonra sahnede aynı duygularla bu şiirimi doğaçlama olarak söyledim. Özellikle o dönemlerde biz ozanlar, maddi ve manevi birçok sıkıntı içerisindeydik. Bize sahip çıkılmaması gücümüze gidiyordu. Ben de sahnede bu duygularla o zamanın çilesini anlatmaya çalıştım.

234 NE GEREK KALDI?

Yokuşun altına geldik, yaklaştık.
Uzağa gitmeye ne gerek kaldı?
Sünni yemler çıktı, etler bozuldu.
Sürüler gütmeye ne gerek kaldı?

Karmakarışıktr memleket hâli.
 Sebeplerin boynunadır vebali.
 Herkes kendi hanesinde cezalı.
 Mapusta yatmaya ne gerek kaldı?

Poyrazoğlu, gönlüm oldu avara.
 Başım alıp gitsem hangi diyara?
 Koyunlar koçlardan daha zampara.
 Şeytana çatmaya ne gerek kaldı? (25 Eylül 1998)

Bundan on, on iki sene evvelki Türkiye'deki iktidar döneminde ülkemiz çok büyük sıkıntılarla karşı karşıya gelmişti. Ekonomide büyük bir kriz çıktı, herkes fakirleşti, kimsede para kalmadı. Bir de bütün bunlara rağmen yine de memleketi, insanları soymaya çalışan hainler vardı. İşte o günlerde bu yaşananlar üzerine her şeyden şikâyet ederek bu şiirimi yazdım.

235 GELDİK YA!

Kendimizi cüce sandık, eli dev.
 Korca korca biz bu hâle geldik ya...
 Sardı sarmaladı sönmeyen alev.
 Korca korca biz bu hâle geldik ya...

Her gün bir senaryo, her gün bir oyun...
 Küçüldü boyumuz burdukça boyun.
 Sessiz durduk diye sandılar koyun.
 Korca korca biz bu hâle geldik ya...

Poyrazoğlu der ki, Cenab-ı Server,
 Adalet tahtına Hazret-i Ömer,
 Yahut meydanlara bir Ali gönder.
 Korca korca biz bu hâle geldik ya... (11 Ekim 1998)

Rahmetli Erbakan Hoca'nın iktidarı döneminde, 28 Şubat ve ondan önceki dönemlerde Türkiye üzerinde büyük bir baskı vardı. Başkalarını, Amerika'yı, onu, bunu büyük görüyor ve her şeyden korkuyorduk. Bizi sindirmeye çalışıyorlardı. İşte ben de bu şiirimle vatandaşlarımıza "Niye böyle korkuyoruz, korkmayalım." demek istedim. Şükür ki, bu günlerde artık o korkularımızı üzerimizden attığımızı görüyorum.

236 YOK MUDUR?

İki yol koydun önüme.

Üçüncü bir yol yok mudur?

Razı eyledin ölüme.

Derde çare el yok mudur?

Elden çıktı kisb u kârım.

Hem iradem hem de varım.

Taşımıyor kanatlarım.

Konacağım dal yok mudur?

Poyrazoğlu taşım, doldum.

Hep yitirdim, sanma buldum.

Gel, gör beni, Mecnun oldum.

Gideceğim çöl yok mudur? (16 Ocak 1999)

Âşıklar sıkça sevgiliden, felekten şikâyet ederler. Sevgilinin yüz vermemesine sitem ederler. Çünkü sevgililerine kavuşamamak onlara ölüm gibi gelmektedir. Ben de zaman zaman hayalimdeki sevgiliye sitem ediyorum. Bu şiirim işte böyle sitem dolu olduğum bir günün hatırasını taşımaktadır.

237 SEVENLER ALDI DA N'OLDU?

Bu dünya bir ulu handır.

Kervanlar geldi de, n'oldu?

Devran süren Süleyman'dır.

Belkıs'ı aldı da, n'oldu?

İskender, tahtını dizdi.
Felek tedbirini bozdu.
Ferhat, kayaları ezdi.
Dağları deldi de, n'oldu?

Poyrazoğlu, düşme gama.
Aldanma şöhrete, nama.
Sevdim de almadım, deme.
Sevenler aldı da, n'oldu? (24 Ocak 1999)

Bir gün Sivas'tan gelirken otobüste bir delikanlı gördüm. Ağlamaktan yüzü, gözü şişmişti. Yapamadım, neden ağladığını sordum. Bir kızı çok sevmiş; ama ona kavuşamamış. Kız gitmiş, başka birisiyle evlenmiş. Ben de bu delikanlının anlattıklarından etkilenerek yolculuk sırasında bu şiirimi yazdım.

238 DUY BACIM

Öyle bir sevdaya serkâr oldun ki,
Seni kıskanıyor gökte ay, bacım.
Gönüllere düşen sevgi cemresi,
Duymadıysan anla beni, duy bacım.

Ne kavgamız ne kinimiz var bizim.
Hak yolunda verilecek can bizim.
Sevgi dolu bir dinimiz var bizim.
Hor bakanı cehalete say bacım.

Poyrazoğlu, hoştur menzile varmak.
Hiç olur mu çırpınmadan durulmak?
Damlalar sel olur, seller de ırmak,
Belki bugün, belki gelen ay bacım. (21 Haziran 1999)

“*Şafak Vakti*” isimli kasetimdeki eserlerimden biridir. O zamanlar üniversitelerden kovulan, içeri alınmayan, işten atılan başı örtülü kızlarımız için söylediğim bir eserdir. Bunu Fatih’te belediyenin düzenlediği bir sahur programında irticalen söylemişim. Sonra da o şiiri aldım ve kasetimde okudum. Bu kasetim o zamanlar çok satılmıştı.

239 ARASINDAYIM

Beni sizden soranlara söyleyin,
Dolu ile boşun arasındayım.
Gizlendim hayatın dalgalarında,
Hayal ile düşün arasındayım.

Kurbanım Halil’in inlemesine.
Arafat’tan gelen tekbir sesine...
Bir parça çamurum dost malasına.
Toprak ile taşın arasındayım.

Poyrazoğlu, dostun arzusu canda.
Gönlüm perişandır, gözlerim kanda...
Ömrüm tamam olur hangi ezanda?
Bilmem, hangi beşin arasındayım? (14 Aralık 1999)

İçimin hüznü ve pişmanlıkla dolu olduğu bir gün bu şiirimle kendimi anlatmak istemişim. Bugüne kadarki ömrüm hayat meşgalesiyle nasıl bir rüya gibi gelip geçtiyse bundan sonraki günlerim de işte böyle hayal meyal bir şekilde geçecek, diye düşünüp üzüntüye kapılmışım.

240 TOPRAK ALTINDA

El ile tutulmaz, gözle görülmez.
Gizlendim et ile tırnak altında.
Hekim çare bilmez, melhem sürülmez.

Her zerrem sızılar bıçak altında.

Kimseye yâr değil bu köhne dünya.
Her sırda gizlidir hikmet-i Mevla.
Çiğden çiçek olur, çiçekten meyva.
Meyvalar gizlenir yaprak altında.

Poyrazoğlu der ki, görünür kara.
Kaptanım gemiyi çeker kenara.
İstersen zengin ol, ister fakara,
Yan yana dizilir toprak altında. (25 Mart 2000)

Toprak, kutsal bir nesnedir. Bizim bütün dertlerimizi gizler, ayıplarımızı örter. Toprağı hor görmemek lazım. Kibirlenerek basmamak lazım yeryüzüne. İsmi vermeyelim, varlıklı bir tanıdığım vardı. Bir ortamda hep beraber yere oturmuştuk. Biraz sonra kalktığımızda hepimizin doğal olarak üstü başı, pantolonu toz, toprak olmuştu. O kişi de bunun üzerine sinirlendi, toprağı küçümseyen sözler söyledi. O insanın kendini böyle büyük görmesi, mağrurlanması üzerine ben de bu şiiri yazdım.

241 VAR

Bir âşık tanıdım şu İstanbul'da.
Şeytanla beraber gezintisi var.
Türk'ü över; ama Türkleri sevmez.
Roman kızlarına özentisi var.

Raslamadım bu âşığın eşine.
Geceleri İblis girer düşüne.
Kuyruk olur gördüğünün peşine.
Her yerde, her türlü beklentisi var.

Çok kalleştir, fesat dokur yerinde.
Hiç duramaz fokur fokur yerinde.

Gözleri vefecri okur yerinde.
Sanarsın cinlerle bağlantısı var.

Poyrazoğlu, çoktur onun efkârı.
Yalan sermayesi, iftira kârı.
Temelden bozuktur balans ayarı.
Hiç düzene girmez rolantisi var. (16 Nisan 2000)

Bu şiirimde mesleğimizin yüz karası bir âşığı anlatıyorum. Bu âşık arkadaşın ismini vermek doğru olmaz. Biz âşıklar olarak yüzlerce yıllık bir mazinin, mirasın üzerine bir sanat icra ediyoruz. Köksüz değiliz. Âşıklık mesleğinin geldiği yer, soyu soppu bellidir. Bu saygın işi yaparken ona uygun hareket etmek lazım. Yalanla, dolanla, sahtekârlıkla bu işi yapmak mesleğimize en büyük hakarettir. İşte bu şiirimde bu türden davranışlar sergileyip âşıklığa leke süren arkadaşımızı anlatmak istemiştim.

242 AĞAÇLAR YANARKEN AĞLAR

Bir tek dertli sanma gönül kendini.
Garipler sıladan dönerken ağlar.
Duymadın mı mutsuz giden gelini?
Ayrılık atına binerken ağlar.

Ayrılık çilesi yamandır, yaman...
İnsanı öldürür dert ile güman.
Bir insan varlıktan düştüğü zaman,
Geniş gün dostları kınarken ağlar.

Poyrazoğlu, tutmaz dizim, mecalim.
Beni seven dostu ayandır hâlim.
Gelir, bir kıvılcım atar bir zalim.
Ağaçlar ayakta yanarken ağlar. (17 Temmuz 2000)

Beykoz civarlarında, Soğuksu’da bir orman yangını görmüştüm. Bir zalim, hain gelmiş, ormanlık alana bir kıvılcım atmıştı. O alevler içinde sanki yeşil çamlar yanarken ağlıyor gibi geldi bana. O gördüğüm manzaraya o kadar üzül müştüm ki, anlatamam. İşte bu şiirde de o günkü duygularımı işledim.

243 GELSENE

Sen gideli bu yüreğim yaralı...

Hasret yüreğimi yaktı, gelsene.

Kanlı felek, can evimden vuralı,

Üstüme gasavet çöktü, gelsene.

Daha ben ne idim, belim büküldü.

Damarlarım kelef kelef söküldü.

Bülbül aldı, yavrusunu çekildi.

Bağlar yaprağını döktü, gelsene.

Yandı yürek, bu gönlüme dağ düştü.

Öyle sandım, üzerime dağ düştü.

Poyrazoğlu, saçlarıma ağ düştü.

Gençlik kervanını çekti, gelsene. (16 Ağustos 2000)

Allah herkese başıslasın benim Ozan Emrah isminde bir oğlum var. Ozan Emrah, biz İstanbul’dayken bir ara Erciş’e gitmişti, iki ay orada kaldı. Oğlum gidince onu çok özlemiştim. İşte bu şiirimi de ona söyledim. Yani âşıklar şiirlerini hep sevgiliye söylenmezler ya, bazen de böyle çocuklarına, ailelerine söylerler.

244 YÜZ VER BANA

Allah’ın seversen yapma ihanet.

Ölüyorum, yüz ver bana sevdiğim.

Her çeşmeden su içirme muhannet.

Leblerinden süz ver bana sevdiğim.

Dost beni görünce eğme başını.

N'olur yıkma kirpiğini, kaşını.
Gözlerinden akan inci yaşını,
Kirpiğine düz ver bana sevdiğim.

Poyrazoğlu der ki, yâr, çilem dolsun.
Bizi ayıranlar Allah'tan bulsun.
Saklarım, koklarım, hatıram olsun.
Saçlarından çöz ver bana sevdiğim. (21 Ağustos 2000)

Bu da yine bir aşğın sevgilisine karşı olan intizarını dile getiren bir şiiridir.
Yine hayalimdeki sevgiliye intizar ediyorum.

245 OĞLUMA NASİHAT

Yavrum, bu yerlerin kalleştir işi.
Sana değil, ele güvenmiyorum.
Tipidir, borandır, çetindir kışı.
Konacağın dala güvenmiyorum.

Yavrum, aç bağrımı, neler var, neler...
Söylersem dertlerim mermeri deler.
Ömrümü bitirdi giden seneler.
Önümdeki yıla güvenmiyorum.

Poyrazoğlu elim mızrapta, sazda.
Gönül muhabbette, niyazda, nazda.
Garip başım kaldı dumanda, tozda.
Ben kendime bile güvenmiyorum. (13 Eylül 2000)

Erciş'ten çıktık, geldik İstanbul'a. Gördük ki, burada insanlar sahte, ilişkiler sahte, kötülüklerle dolu bir dünya var burada. Her gün izliyoruz, dinliyoruz haberleri. İstanbul sokaklarını görüyoruz. Bu durum karşısında anne, babalar çocukları için korkuyorlar. Ben de bir babayım. O haberleri gördükçe, o durumları yaşadıkça

oğlum Ozan Emrah için kaygılanıyorum. İşte bu nedenlerle ben de oğluma bir nasihat olsun diye bu şiiri yazdım. Oğluma “İstanbul’un bu debdebesinde, karışıklığında kendine dikkat et!” demek istedim.

246 SİĞINDIM

Gözüm açtım, Hakk’ı tasdik eyledim.

Levh-i Mahfuz künyesine sığındım.

Kanatsız kuş gibi pervaz eyledim.

Can kuşunun kafesine sığındım.

Kulak verdim dostun inlemesine.

Dost beni sesledi tekbir sesine.

Dedi bana “Gel, düş aşk kıblesine.”

Niyaz ettim, kıblesine sığındım.

Poyrazoğlu, nice diyara vardım.

Nereye vardıysam olmadı yardım.

Elim açtım, boyun büktüm, yalvardım.

Kimsesizler kimsesine sığındım. (24 Eylül 2000)

Allah’tan başka hiç kimseye yalvarılmaz. Kula minnet edilmemeli ve kuldan umut da beklenmemeli. Bir sıkıntımız, derdimiz olduğunda bütün bu âlemlerin sahibine sığınmak gerekir. Bu şiirimi yazdığım günlerdeydi, Halk Ozanları Derneği’yle ilgili sıkıntılarımız vardı. Yardım istemek için o günkü belediye başkanlarına, mülki amirlere gittim. Baktım ki, hiçbirisinden bize fayda yok. Bu kişilerin önünde bükülmeye, boynunu bükmeye gerek yok, diye düşündüm. Biraz da yakama küstüm. Kendi kendime “Ne istiyorsan Allah’tan iste ey Poyrazoğlu!” dedim ve bu şiirimi yazdım.

247 GENÇLİĞİM

Saçlarımın uçlarına kır düştü.

Yavaş yavaş terk ediyor gençliğim.

Ömrümün güneşi gedikten aştı.
Yavaş yavaş terk ediyor gençliğim.

Gam kervanı bende var katar katar.
Hayatın çilesi çalımlar satar.
Artık yüz hattımda çizgiler yatar.
Yavaş yavaş terk ediyor gençliğim.

Poyrazoğlu, kader kovalar beni.
Saldı bir girdaba, oyalar beni.
Şimdi korkutuyor aynalar beni.
Yavaş yavaş terk ediyor gençliğim. (5 Ekim 2000)

Bir gün sabah aynaya bakıyordum, yüzümü o güne kadar hiç öyle yaşlanmış görmemiştim. Baktım ki, nerede o eski yüzüm... Yüz hattımda çizgiler oluşmuş, saçlarım yavaş yavaş ağarmaya başlamış. Eskiden yoktu bu çizgiler, dedim kendi kendime. Daha sonra oturdum ve bu şiirimi kâğıda döktüm.

248 YANANLAR VAR

Gel, bu yeri yaban sanma.
Bu menzilde cananlar var.
Nahak insanlara kanma.
Hak yolunda yananlar var.

Bilinmez bu sırrın dibi.
Ne hikmettir, var sebebi.
Şema pervaneler gibi,
Yanıp yanıp dönenler var.

Poyrazoğlu hitabından,
Okur aşkın kitabından.
Ledünnünün şarabından,

İçip içip kananlar var. (28 Ekim 2000)

Bu şiirimin tasavvufî bir anlamı vardır. Dışarıdan görünmese bile insanların nasıl bir iç dünyalarının olduğunu bilemeyiz. Belki de Allah aşkıyla yanıp tutuşan bir gönüle sahiptirler. Bu nedenle dışarıdan bakarak insanlar hakkında kesin hüküm vermemek gerekir.

249 BİZDEN ANLAYANA KURBAN

Haber verin eşe dosta.
Bizden anlayanlar gelsin.
Türküleri ettim beste.
Sözden anlayanlar gelsin.

Sevgi dolu gönüllerden,
Hoş sohbetten, hoş dillerden,
Değişlerden, türkülerden,
Sazdan anlayanlar gelsin.

Sevgi vardır uçan kuşta.
Sevgi var toprakta, taşta.
Poyrazoğlu, bir bakışta,
Gözden anlayanlar gelsin. (25 Kasım 2000)

Bir gün İstanbul Halk Ozanları Derneği'nde çalıp söylüyorduk. Biz söylerken meclisimize misafir olarak gelmiş bir kişi bizim söylediklerimizi biraz küçümser gibi konuşmuştu. Ben de bunun üzerine âşıkları küçük görenlere, hor görenlere karşı doğaçlama olarak bu şiirimi orada söylemiştim.

250 NEYİN İÇİNDE?

Ne hikmettir, susuz gezer,
Balıklar suyun içinde.
Tan yıldızı nazlı süzer,

Gizlenmiş ayın içinde.

Uçan kimdir, sürünen kim?
Gören kimdir, görünen kim?
Renkten renge bürünen kim?
Bu “külli şeyin” içinde.

Poyrazoğlu, dilimdesin.
Mızrabımda, telimdesin.
Dost, sen benim gönlümdesin.
Ya gönlüm neyin içinde? (16 Aralık 2000)

Bu şiirimde içimden gelen duygularla Cenab-ı Hakk'ın varlığını, birliğini, yüceliğini anlatmaya çalışmışım. Aile, akraba ortamlarında zaman zaman okuduğum bir eserimdir.

251 KAL DEDIĞİN YERDE

Çalı biter, diken biter,
Senin gül dediğin yerde.
Özlem biter, hasret biter,
Umut, gel dediğin yerde.

Yüze gülene inanma.
Söylenen her söze kanma.
Ayrılığı uzak sanma.
Gurbet, yol dediğin yerde.

Poyrazoğlu, kul olurum.
Yâr, geçtiğin yol olurum.
Ayağına çul olurum,
Senin kal dediğin yerde. (26 Aralık 2000)

Bu şiirim de hayalimdeki sevgiliye yazdığım bir şiirimdir.

252 ŞAHİTTİR BANA

Eyvah, eyvah! Zaman beni sezmedi.

Yaşadığım çağım şahittir bana.

Geceler, gözüme uyku girmede.

Yorganım, yatağım şahittir bana.

Ben bir fidan idim, güllerim soldu.

Kıymet bilmez cahil, dalımı yoldu.

Esen ürüzgârlar rakibim oldu.

Dalımda yaprağım şahittir bana.

Poyrazoğlu, boş sözleri duymadım.

Kötülere inanmadım, uymadım.

Âşıklıktan başka bir nam koymadım.

Doğduğum toprağım şahittir bana.

(9 Ocak 2001)

Ozanlar zaman zaman şikâyetle bulunurlar. Onları zamanın anlamaması, hatta bazen yanındaki eşinin, dostunun bile anlamaması, sezmemesi onlara çok ıstırap verir. Onları çevrelerinde anlayan olmadığı zaman ozanlar için yaşamak bir işkenceye dönüşür. İşte bu durum, hayatta garip kalma gibi bir durumdur. Zaman geçtikçe beni arayacaklarını düşünüyorum. Benim parada, pulda gözüm yok. En azından çağımda, zamanımda örnek ozan olmaya aday olduğumu düşünüyorum. İşte bu şiir de duygularla söylediğim bir şiirimdir.

253 SANAR

Kara karga güle konsa ürker, ısırğan sanar.

Aşk ateşin çekmeyenler dumanlı külhan sanar.

Arif ile sohbet eyle, muhabbeti o bilir.

Cahil ile ülfet etme, kendini irfan sanar.

Aşk ehlinin çeşit çeşit sözü var, sohbeti var.
 Bülbüle bak, gülistanda ah ile firkatı var.
 Arı gezer çiçek çiçek, Yaradan hikmeti var.
 Kara sinek vızlar, durur, tezeği kovan sanar.

Poyrazoğlu, sözü sarf et kendi iktidarınca.
 Filden daha kuvvetlidir bir küçücek karınca.
 Ataların bir sözü var, ay ışığı vurunca,
 Çakal bakar gölgesine, kendini aslan sanar. (7 Şubat 2001)

Sonradan görme bir hemşehrim vardı. Bir gün iş yerine gitmişim. Baktım ki, sürekli kendini, malını, mülkünü övüp duruyor. Böyle konuşurken beni de küçük görmüştü. Bu durum gücüme gitti. Ben de bu olay üzerine elime kâğıdı, kalemi alıp duygularımı böylece yazdım.

254 GÖSTER

Bir sual sorayım sana baştabip.
 Ecelin elinden kaçanı göster.
 İbrahim misali tahtı bırakıp,
 Bir pula satıp da geçeni göster.

Deme, bu dünyada yoktur ben gibi.
 Savrulursun ürüzgâra un gibi.
 Hekimlik ilminde bir Lokman gibi,
 Zehiri tadından seçeni göster.

Poyrazoğlu, böyle ünvan geldi mi?
 Ahmet gibi ulu sultan geldi mi?
 Ali gibi Şah-ı Merdan geldi mi?
 Hızır gibi bade içeni göster. (30 Nisan 2001)

Bu şiirimi de yine “*Sanar*” başlıklı şiirimi söylediğim, kendini çok yükseklerde gören zengin hemşehrime eleştirmek için yazmıştım.

255 GÖZLERİN ÖLDÜRDÜ BENİ

Aman, güzel öyle bakma!
Gözlerin öldürdü beni.
Cilve yapıp gönlüm yıkma.
Nazların öldürdü beni.

Bakışında şafak söker.
Seni seven derdin çeker.
Dilin bal, dudağın şeker...
Sözlerin öldürdü beni.

Poyrazoğlu’ndan kaçarsın.
Cellat mısın, kan saçarsın.
Şahinden yüksek uçarsın.
Pozların öldürdü beni. (14 Haziran 2001)

Sultanahmet’te Âşıkler Otağı’nda program yaparken yanıma üç bayan geldi. Birisinin gözleri çok güzeldi. O gözleri güzel olan bayan bana “Poyrazoğlu, sen âşıkısın, âşıkler gördüklerini söyler. Bende ne görüyorsun, söyler misin? Videoya çekeceğim” dedi. Bayan çekim yaparken ben de o bayanın gözlerinin güzelliğine bu şiirimi irticalen söyledim.

256 BEN DE OLAYDIM

Sıladan akşam güneşi,
Batan da ben de olaydım.
Çoban, kuzuyu koyuna,
Katan da ben de olaydım.

Hoştur sılanın yazları,
 Avuç avuç yıldızları.
 Seher vakti horozları,
 Ötende ben de olaydım.

Poyrazoğlu der özüne.
 Hasretim yârin yüzüne.
 Emrah, Selbi'nin dizine,
 Yatan da ben de olaydım. (22 Temmuz 2001)

Bu Őirimi yine Erciş'i çok özlediğim bir gün elime bağlamamı alıp irticalen söylemiştim. Daha sonra da Şiir üzerinde düzeltmeler yaptım.

257 MEST EDİYORSUN

N'olur güzel, öyle bakma.
 Sen, beni mest ediyorsun.
 Canımı ateşe yakma.
 Almaya kast ediyorsun.

Sırlarımı yâda verme.
 Ölüşm, kanıma girme.
 İkilige gönül verme.
 Sen kimi mest ediyorsun?

Poyrazoğlu, bağrım yara.
 Gel, beni koyma avara.
 Mansur gibi çekme dara.
 Derimi post ediyorsun. (29 Temmuz 2001)

Bu Şiirimde de hayal dünyamdaki sevgilinin hem güzelliğini tarif ediyorum hem de ona sitem ediyorum.

258 VAKİT AKŞAM DEĞİL Kİ

Bu dünyada nefretle kin,
Benim dünyam değil ki yâr.
Eller etsin dernek, düğün.
Gönlüme gam değil ki yâr.

Ölüm gelir bugün, yarın.
Düşündükçe gider derin.
Yüze gülen ahbabların,
Dostluğu tam değil ki yâr.

Poyrazoğlu, zevk tatmadı.
Derdim beni uyutmadı.
Daha güneşim batmadı.
Vakit akşam değil ki yâr. (19 Nisan 2002)

Dünyada bütün yaratılanları sevmek lazım. Sevgi yaratılışın ve dünyanın özüdür. Kötülükten, kem bakışlardan, sözlerden kimseye bir yarar gelmez. İnsan sevdiği kadar insandır. Sorunları çözmede tek yol sevmekten geçer, başka çözüm yoktur. Üç günlük dünyada sevgiyle dostluk bağları kurulmalıdır. İşte bu şiirimi bu duygu ve düşüncelerimi anlatmak için yazmıştım.

259 SAÇLARIN

Yaradan övmüş, yaratmış.
Benziyor tüle saçların.
Görenleri deli eder.
Düşüyor çöle saçların.

Bir görüşte oldum candan.
 Ayrıldı iliğim kandan.
 Kokusun alırım Van'dan,
 Savrulsa yeke saçların.

Poyrazoğlu seni över.
 Saçların topuğun döver.
 Kötülerin gözü değer.
 Gösterme ele saçların. (22 Ağustos 2002)

Program yapmak için Adana'ya, bir festivale gitmiştik. Aynı festivale katılan bir de manken vardı. O mankenin beline kadar uzanan gerçekten çok güzel saçları vardı. Âşıklar da gördükleri güzellerin saçlarına, gözlerine, kirpiklerine türküler söylerler, o güzellikleri överler. Ben de bu şiirimde o mankenin saçlarının güzelliğini anlatmak istemiştım.

260 SUÇ KİMDE?

Kaleme sordum, suçu yok.
 Yanlış yazan eldedir suç.
 Bir güzel sevdim, saçı yok.
 Yalan diyen keldedir suç.

Her insanın bir ahı var.
 Şahların da bir şahı var.
 Silahın ne günahı var?
 Tetik çeken eldedir suç.

Poyrazoğlu, ahım bitmez.
 Konuşurum, tesir etmez.
 Allah, kula suç işletmez.
 Suç işleyen kuldadır suç. (6 Eylül 2002)

Bu şiirimde tüm insanlığa sesleniyorum. İnsanların güzel ahlâklı olması lazım. Kalplerini temiz tutmaları lazım. Kötülükten, fitneden, fesattan kimseye fayda gelmez. Allah Teâlâ, aslında insanları güzel ahlâk üzere yaratmıştır. Ancak insanoğlu nefesine yenilip günah işler, yoksa günah işleten Allah değildir. Bu şiirimde bu duygularımı dile getirmeye çalıştım.

261 ÂŞIK VEYSEL'E NAZİRE BABINDA AMERİKA'YI TAŞLAMA

Zorbalığın on par'etmez,
Sendeki şer güç olmasa.
Eğlenecek yerin olmaz,
Kalleş dünya, piç olmasa.

Füze atıp yıkar mıydın?
Mazlumları yakar mıydın?
İnsan kanı döker miydin?
Doymaz gözün aç olmasa.

Poyrazoğlu, hiç ham değil.
Daha zulümün tam değil.
Senin derdin Saddam değil,
Petrolde haraç olmasa. (Haziran 2003)

Amerika'nın Irak'a girdiği dönemlerdi. Oradaki Amerikan zulmünü, vahşeti her gün gördükçe ben de rahmetli Âşık Veysel'in "Güzelliğin on para etmez, bu bendeki aşk olmasa." şiirine nazire olarak bu şiirimi yazdım. Aynı şiiri Atv'deki bir programda da canlı yayında okumuştum. İzleyiciler de bu şiirimi çok beğenmişti ve tekrar okumamı istemişti.

262 YASLIYIM BEN

Bakın Bağdat nasıl yanar?
Onun için yaslıyım ben.
Umuduma baykuş tüner.

Onun için yaslıyım ben.

Ezan sesi, siren sesi,
Feryat sesi, figan sesi,
Ardında bombalar sesi,
Onun için yaslıyım ben.

Akşam olur gün içinde.
Bağdat, Kerkük kan içinde.
Canım yanar can içinde.
Onun için yaslıyım ben.

Poyrazoğlu kaldım darda.
Ehl-i Beyt'in yolu orda.
Şah Hüseyin, Kerbela'da...
Onun için yaslıyım ben. (23 Ağustos 2003)

Bu şiir, Amerika'nın Bağdat'ı bombalamaya başladığında yazdığım bir şiirdir. Amerikan zulmünü eleştirmek istedim. Bu şiirimi, Kanal 7'deki bir programda canlı yayında okumuştum. Çok alkış aldığını hatırlıyorum.

263 AMERİKA UTAN, UTAN!

Bu ne vahşet, bu ne zulüm?
Amerika utan, utan!
Her gün yağıdırırsın ölüm.
Amerika utan, utan!
Etme utan, yapma utan.

Hiroşima, Nagazaki,
Nasıl unutulur peki?
Hitler sana karşı ne ki?
Amerika utan, utan!

Etme utan, yapma utan.

Sakat koydun çok çocuğu.

Ne kolu var ne bacağı.

Seni Teksas'ın kancığı...

Amerika utan, utan!

Etme utan, yapma utan.

Poyrazoğlu kaç bin kere,

İşgal etmiş İngiltere.

Sen neresin, Irak nere?

Amerika utan, utan!

Etme utan, yapma utan. (28 Ağustos 2003)

Bu şiirimi Amerika'nın Irak'ı işgal etmesi ve dünyanın daha birçok bölgesinde yaptığı zulümleri nedeniyle Amerika'yı eleştirmek için yazdım. Amerika, dünyanın jandarması gibi yardım etme bahanesiyle her tarafa elini uzatıyor ve oralardaki insanlara zalimce muamele ediyor. Amerika'nın hangi işine bakarsanız bakın, insanlıktan nasibini almadığını görürsünüz. Irak'ta da çoluk çocuk, kadın erkek, genç yaşlı herkes zulüm altında her gün inlemektedir.

264 YA RABBİ, SEN KORU!

Her yanında fitne fesus dönüyor.

Ya Rabbi, sen kuru Anadolu'yu.

Dört bir yanı alev almış, yanıyor.

Ya Rabbi, sen kuru Anadolu'yu.

Şeytan mesken etti Orta Doğu'yu.

Yine şer güçleri bin bir kaygıda.

Sanmayın ki, elin oğlu uykuda.

Sevr'in yılanları yine pusuda.

Ya Rabbi, sen kuru Anadolu'yu.

Şeytan mesken etti Orta Doğu'yu.

Poyrazoğlu, haber vereyim nerden?

Bizleri sen koru fitneden, şerden.

Fitneler güneşin battığı yerden.

Ya Rabbi, sen koru Anadolu'yu.

Şeytan mesken etti Orta Doğu'yu. (5 Ekim 2003)

Bu şiiri Amerika'nın Irak'ı işgal etmesi, orayı yangın yerine çevirmesi, her gün onlarca insanı öldürmesi, ülkemizde de terör olaylarını alttan alta desteklemesine karşı yazmış, Amerika'nın şerrinden de Cenab-ı Hakk'a sığındığımı ifade etmek istemiştim.

265 YOK

Bu dünya bir bahçe gibi,

Fidanını yetiren yok.

Günü kısa gölge gibi,

Menzil başa götüreren yok.

Günler gedikten aşılıyor.

Dert, keder baştan aşılıyor.

Çok yaşayan yüz yaşıyor.

Onu da tam bitiren yok.

Poyrazoğlu yandı, bitti.

Ahım semavatı tuttu.

Dünyaya gelenler gitti.

Dönüp haber getiren yok. (12 Nisan 2004)

İnsan, hayatın bir sonunun olduğunu bilip ona göre yaşamalıdır. Bu dünya hayatı sonsuzmuş gibi yaşamak büyük bir yanılığa düşmek demektir. Aslında şöyle bir düşünecek olsak, şiirimde de dediğim gibi, bu dünyaya kimler gelmiş, kimler

gitmiş... Kimse bu dünyaya kazık çakmamış. Ölümlü bir varlık olduğumuzu bilirsek ve hep bu bilinçle hareket edersek insan onuruna yakışan bir ömrü de yaşarız, diye düşünüyorum. Bu şiirim, bu duygu ve düşüncelerimin tezahürüdür.

266 BİR PAHASI VAR

Bu dünyanın işi neden düz gitmez?

Çünkü ariften çok cühelası var.

Nemrut'u eksilmez, Yezid'i bitmez.

Her çağın ayrı bir Kerbela'sı var.

Düzler toza düşmüş, dağlar dumana...

Güzeller çirkine, iyi yamana...

Mervan da Zeynel'i attı zindana.

Zalimin mazlumla ne davası var?

Boşa bu dünyaya alıştın, kandın.

Dolana dolana candan usandın.

Poyrazoğlu olmak kolay mı sandın?

Bu adı almanın bir pahası var. (29 Haziran 2004)

Aslında hiçbir zaman zalimler dünyada eksilmeyecek, diye düşünüyorum. Her çağda ayrı bir Yezid olacak, zalim olacak. Bu şiirimi yazarken 1960 ihtilalini düşündüm. Bu olay bizim siyasetin Kerbelası'dır. Masumların, mazlumların suçsuz yere asılmasından çok etkilendim ve bu şiirim çıktı ortaya.

267 ALDANMIŞIM

Tırmandığım yokuşlar,

Meyilmiş, aldanmışım.

Dost sandığım bakışlar,

Değilmiş, aldanmışım.

Nefret sevginin tersi...

Çok çıkar cahil sesi.

Kendim gibi herkesi,
Zannetmiş, aldanmışım.

Poyrazoğlu, bu damlar,
Bu binalar, bu damlar...
Dev sandığım adamlar,
Cüceymiş aldanmışım. (20 Ekim 2004)

Mecit isminde tanıdığım birisi vardı, hep yüzüme gülerdi; ama öğrendim ki, arkamdan hep dedikodumu yaparmış. Ben ise onu dost, arkadaş bilip samimiyetinden şüphe etmezdim. Bana arkamdan dedikodumu yaptığını söylediklerinde duyduklarıma inanamadım. Ona karşı olan duygu ve düşüncelerimde yanılmışım. İşte bu şiirimi de bu nedenle yazdım.

268 DEMEYİYİM Mİ?

Bana derler, suya sabuna değme.
Bulanık selleri demeyeyim mi?
Özünü yitirmiş sonradan görme.
Görgüsüz kulları demeyeyim mi?

Şehirleri, yaylaları, köyleri,
Memleketi hortumlayan beyleri,
Seneleri, haftaları, ayları,
Kaybolan yılları demeyeyim mi?

Demesem billahi çok olur ayıp.
Bu milletin sabrı Hazret-i Eyüb...
Nerededir, Bülent Ecevit kayıp.
Mesut'u, Çiller'i demeyeyim mi?

Poyrazoğlu meydanları kollayan,
Güne göre mendilini sallayan,

Kırk yıl oldu, anamızı belleyen,
Foterli kelleri demeyeyim mi? (18 Mayıs 2005)

Âşıklar memleketten, toplumdan kopuk insanlar değillerdir. Bilakis onlar toplumun bütün dertleriyle hemhâl olurlar. Toplumun rahatsız eden, insanların vicdanlarını yaralayan olaylara mutlaka parmak basarlar. Yanlışları şiddetle eleştirirler. Çünkü sonuçta onlar da bütün milletle aynı havayı solumakta, aynı toprağa ayak basmaktalar. İşte böylece zaman zaman gördükleri yanlışları dile getirirler. İşte bu şiirimde ben de bu memlekete hizmet edeyim derken hatalarıyla bize acılar yaşatan siyasetçilerimizin, bizi yanlış yönlendirenlerin, memleketimiz üzerine oyunlar oynayanların durumunu bir âşık gözüyle anlatmaya çalıştım.

269 DALGALAR

Emrah da sazını çaldı mı size?
Ak köpüklü, suyu serin dalgalar.
Ben de dertlerimi katayım size.
Dertleri derdimden derin dalgalar.

Yaz gelende bizim eller bağ olur.
Yâr hasreti yüreğime dağ olur.
Benim gözyaşlarım sizden çoğ olur.
Ağlatmayın beni, durun dalgalar.

Her gün akşam bir yaylanın belinde,
Sazı elindeyim, sözü dilinde.
Sırlarım saklıdır seher yelinde.
Esen ürüzgâra sorun dalgalar.

Bülbül oldum dost bağında ötmeye.
Kervan tuttum gam yükümü gütmeye.
Hazırlandım gurbet ele gitmeye.
Siz de duyarsınız yarın dalgalar.

Bu Poyrazoğlu'nun gurbettir payı.
 Yıkıldı, yapılmaz gönül sarayı.
 İki bin beş yılı ağustos ayı,
 Bende kalsın yadigârın dalgalar. (30 Ağustos 2005)

Bildiğiniz gibi Van Gölü, Marmara Denizi'ne yakın bir büyüklüktedir. Ağustos ayının son günüydü. Erciş'te bir ay kaldım. İstanbul'a dönecektim. Van Gölü'nün o beyaz köpüklü dalgalarına bakarak bu şiiri söyledim. Bir yandan da şiiri ses kaydına almıştık.

270 ÂŞIK MURAT ÇOBANOĞLU'NA AĞIT

Kuşlar giderseniz siz Kars eline,
 Çobanoğlu, Kars'a geldi, söyleyin.
 Yorulmuş yollarda bir telli turna,
 Ok değdi bağrına, deldi, söyleyin.

Üzerinde döndü ecel kuşları.
 Bir fayda etmedi gözde yaşları.
 Ağlıyor ardından arkadaşları.
 Yandı ciğer, gözler doldu, söyleyin.

Meclislerde mana, mantık sezerdi.
 Sazı omuzunda usul gezerdi.
 Şiirlerin gözyaşıyla yazardı.
 Felek terse kalem çaldı, söyleyin.

Poyrazoğlu der ki, şeyda dili yok.
 Sazı yaşlı durur, ötmez, teli yok.
 Meydanda gürleyen Çobanoğlu yok.
 Kiziroğlu öksüz kaldı, söyleyin. (4 Eylül 2005)

Âşık Murat Çobanoğlu benim iyi bir arkadaşımды. Birçok programda birlikte sahneye çıktık. Kendisi âşıklık sanatının çok önemli bir ustasıydı. Bu şiiri Murat Çobanoğlu rahmetli olunca söylemiştim. Âşıklık sanatı gerçekten çok önemli bir değerini kaybetmişti.

271 HOŞLANIRIM

Yaz gelende koyun, kuzu,
Meleşende hoşlanırım.
Ağca gelinler yaylada,
Dolaşanda hoşlanırım.

Çalkananda derin göller,
Çağlayanda coşkun seller,
Körpe, nazlı, taze diller,
Alışanda hoşlanırım.

Baharın saz nefesinde,
Öter bülbül sefasında.
Çiftçi kardeş tarlasında,
Çalışanda hoşlanırım.

Poyrazoğlu alasına,
Kavuşanda balasına,
Garip yolcu sılasına,
Ulaşanda hoşlanırım.

(12 Haziran 2006)

Bu şiirimi memleketimin, dağlarını, yaylalarını, koyununu, kuzusunu özleyerek yazmışım. Gurbet elde memleketim aklıma gelince bazen gözlerim dolar. İnsan kendisini yaban ellerde bir garip hissediyor. İşte ben de o gün kendimi biraz yalnız ve gariban hissetmişim. Bu duygularla bu şiirimi kaleme aldım.

272 ÜZGÜNÜM BEN

Yücelerde تنها kalan,
 Yollar gibi üzgünüm ben.
 Erken açıp, erken solan,
 Güller gibi üzgünüm ben.

Söz söz deyip cayamayan,
 Dertlerini sayamayan,
 Meramını diyemeyen,
 Diller gibi üzgünüm ben.

Umudunu boşa atmış,
 Gemisi deryaya batmış,
 İçi, dışı nasır tutmuş,
 Eller gibi üzgünüm ben.

Poyrazoğlu, derde dolmuş.
 Felek, sillesini çalmış.
 Çağdan nice geri kalmış,
 Yıllar gibi üzgünüm ben. (23 Haziran 2006)

Bu şiirim de kendimi dertlerle dolu ve yalnız hissettiğim bir günün hatırasıdır.

273 LAİK ATAKLARA (CUMHURİYET MİTİNGLERİNE)

Bırakın, yerinde rahat uyusun.
 Yeter, Atatürk'ü alet ettiniz.
 Günden güne Türkiye'miz büyüsün.
 Yeter, Atatürk'ü alet ettiniz.

Parklara, yollara yazma nafi.

Yazmayın taşlara, yazın gönüle.
Yapılan işlerde hille var, hille.
Yeter, Atatürk'ü alet ettiniz.

Eğriler insinler düze, diyorum.
Artık inmeliyiz öze, diyorum.
Poyrazoğlu der ki, size diyorum,
Yeter, Atatürk'ü alet ettiniz. (19 Kasım 2007)

Bundan birkaç sene önce Cumhuriyet'e sahip çıkıyoruz diye şu andaki hükümete karşı bir tavır alınmıştı. Generaller, profesörler meydanları doldurdular, mitingler düzenlediler. Ben o zamanlar bir ozan olarak onların ne kadar riyakâr davrandıklarını, yanlış yaptıklarını görebiliyordum. Düpedüz Atatürk'ü kendi menfaatleri doğrultusunda kullanıyorlardı. İşte bu şiirimi de o riyakâr laikler için yazmıştım.

274 SARSA BENİ

Bahçelerde bir gül olsam,
O yâr gelip derse beni.
Mektubunda bir pul olsam,
Zarf üstünde görse beni.

Dünya derdini unutsam.
Yaylağında çadır çatsam.
O yâr ile güreş tutsam,
Yerden yere vursa beni.

Poyrazoğlu, haber salsam.
Eylenip yanında kalsam.
Çiğnem çiğnem sakız olsam,
Dilinde çevirse beni. (12 Şubat 2008)

Ozanlar sevgilileri olmadan yaşayamazlar. Sevgililerinin uğrunda ölmeye bile hazır ve nazırdırlar. Sevgililerine kavuşmak için onların ayaklarının altında paspas olmaya bile razıdırlar. Bu durum bile sevgilinin yanında olacakları için ozanlara mutluluk verecektir. O yüzden ben de yine hayalimdeki sevgiliye seslenmek, onun için, onun yolunda kendimden vazgeçeceğimi belirtmek istemişim ve ortaya bu şiirim çıktı.

275 SİDDİK MACİTER

Ne zaman bir sohbet olsa koşardı.

Ozanlar kardaşı Sıddık Maciter.

Kültürünü, töresini yaşardı.

Arifler hâldeşi Sıddık Maciter.

Konuşurken hata yoktu dilinde.

Koşardı yoksula düşkün hâlinde.

Sayılan insandı Erciş elinde.

Esnafların başı Sıddık Maciter.

Ezelden yazılmış takdir-i Süphan.

Kimseye yâr değil bu köhne cihan.

Kaybetti eşini, oldu perişan.

Döktü gözden yaşı Sıddık Maciter.

Tam bir hafta geçmiş idi aradan.

Duasını kabul etti Yaradan.

Poyrazoğlu, o da göçtü dünyadan.

Cennetlikler eşi Sıddık Maciter. (25 Mart 2008)

Sıddık Maciter, memleketimiz Erciş'te çok sevilen bir tüccardı. Rahmetli oldu. Ozanları çok severdi. Çok iyi bir insandı. Kimseye bir kötülüğü dokunmazdı, çok güler yüzlü ve hoşsohbetti. Onun ölüm haberini almıştım ve gerçekten çok üzülmiştim. İşte bu güzel insanın ölümünden sonra içimdeki duygu ve düşünceleri

bu şiirimle kâğıda döktüm. Erciş'e gittiğimde bir arkadaş ortamında bu şiirimi okumuştum ve dinleyenler duygulanmışlardı.

276 GÜNÜN BİRİNDE

Ömrümü yiyip de bitiren zalim,
Dili lâl kalırsın günün birinde.
Dolu vurur, döker hep yaprakların,
Kuru dal kalırsın günün birinde.

Bana ettiklerin sen de görürsün.
Yavaş yavaş temelinden çürürsün.
Bir yudum su için yanar durursun.
Viran çöl kalırsın günün birinde.

Canım ecel şerbetinden içince,
Kıyamet gömleğin boya biçince,
Poyrazoğlu bu dünyadan göçünce,
Sen de dul kalırsın günün birinde. (30 Mart 2008)

Bir gün eşimle aramızda küçük bir tatsızlık yaşanmıştı. Ben de bunun üzerine bu şiirimle eşime seslenmişim.

277 YÂR AĞLADI

Yıllar sonra karşılaştım.
Yâr ağladı, ben ağladım.
Kaderin işine şaştım.
Yâr ağladı, ben ağladım.

Uyandı içimde acı.
Yıllardır uyuyan sancı...
Ben sahnede, o seyirci,
Yâr ağladı, ben ağladım.

Poyrazoğlu eremedim.

Bir gl idi, deremedim.

Selam bile veremedim.

Yâr ağladı, ben ağladım.

(17 Temmuz 2008)

Lisedeyken âşık olduğum bir kız vardı. Tarsus'ta, Âşıklar Şöleni'nde sahnedeyken bir baktım, karşımda beni izliyor. Belli ki evlenmişti, kucakında çocuğuyla oturuyordu. İşte bu şiirim o günün hatırasıdır. Yaklaşık otuz yıl sonra gördüğüm eski sevgilime doğaçlama söylediğim şiirimdir.

278 VAR YA

Gam, gasavet çekme gönül.

Can içinde canan var ya.

Kula boyun bükme gönül.

Yaradan bir Süphan var ya.

İlmi kudret kelimidir.

Dostun dosta selamıdır.

Derde çare arar isen,

O Hazret-i Kur'an var ya.

Merhem gerek bu yarama.

Başka yerde dost arama.

Odur peygamberler şahı,

Nur Muhammed Sultan var ya.

Poyrazoğlu der bendimiz.

Dört Çâr-ı Yâr efendimiz.

Ebu Bekir, Ömer, Osman,

Ali gibi Merdan var ya.

(10 Ekim 2008)

Bir aralar televizyonlarda “*Var ya*” diye bir şarkı moda olmuştu. Gençlerin diline dolanmıştı. Ben de bu şiirimi öğütlerle süsleyerek o şarkıya nazire olsun diye söyledim.

279 BU SEVDA

Bilir misin gülüm sen bu sevdayı?
Bu sevda, Kerem’i küle düşürmüş.
Aramış da, bulamamış Leyla’yı.
Bu sevda, Mecnun’u çöle düşürmüş.

Bu sevda, Yusuf’u atmış zindana.
Bu sevda hükmetmiş şaha, sultana.
Bu sevda, baykuşu salmış virana.
Bu sevda, bülbülü güle düşürmüş.

Bu sevda çok güzelleri soldurmuş.
Bu sevda, turnayı gökte böldürmüş.
Bu sevda, Ferhat’a dağı deldirmiş.
Bu sevda, Şirin’i dile düşürmüş.

Bu Poyrazoğlu’nun kısmış sesini.
Yüklemiş sırtına dert heybesini.
Vermemiş şahlara Han Selbi’sini.
Bu sevda, Emrah’ı yola düşürmüş.

(23 Aralık 2008)

Aşk, sevda o kadar güçlü bir duygudur ki, insanoğlunu işte böyle peşinden sürükleyerek perişan eder. Ona tutulan, onun pençesine düşen -hele bir de karşılıksız ise- iflah olmaz. Ama her ne olursa olsun sevda çekmeyen insan gönlüne gönül denmemeli. Çünkü aşk gönüle düşünce anlam bulur, gönül de aşk acısını çekince olgunlaşır. İşte ben de aşk üzerine bu duygu ve düşüncelerimi bir şiirle anlatmak istedim ve ortaya bu şiirim çıktı.

280 GELMEZ OLDU

Bu günlerde bir acayip hâl oldu.
 İlham, dile gelmez oldu, ne diyim?
 Yapraklar paslandı, çiçekler soldu.
 Bülbül, güle gelmez oldu, ne diyim?

Depremlerdir yeryüzünün korkusu.
 Aç olanın hiç gelir mi uykusu?
 Leyla'da kalmadı gönül duygusu.
 Mecnun, çöle gelmez oldu, ne diyim?

Poyrazoğlu der ki, o günler hani?
 Bugün arıyorum geçen zamanı.
 Kuş gıribi sardı bütün her yanı.
 Ördek, göle gelmez oldu, ne diyim? (28 Ocak 2009)

Bu şiirim de maziye bir özlem şiiridir. Geçmiş günleri, eski güzellikleri, sıra topraklarını özlediğim bir gün yazmıştım. Gurbet elde yaşıyorsanız ve zaman zaman insanların vefasızlıklarını, hilelerini görüyorsanız sılayı, eski arkadaşları, sevdaları daha sık hatırlarsınız.

281 ÜÇ İSTANBUL

Bir soralım tarihlere,
 Acep yaşın kaç İstanbul?
 Her geçmiş devirde bile,
 Yine başta taç İstanbul.

Fethin etmiş erler eri.
 Övmüş Hakk'ın peygamberi.

Fetholduğun günden beri,
Alıyorsun göç İstanbul.

Aça, toka oldun kapı.
Değişti mihengin çapı.
Eğri pilan, bozuk yapı,
Yok ki, sende suç İstanbul.

Cumhuriyet'e maya sensin.
Ata'mıza ilham sensin.
Samsun'a yollayan sensin.
Sende temel güç İstanbul.

Poyrazoğlu der nihayet,
Sende mazi, sende ebet.
Bizans, Osmanlı, Cumhuriyet,
İstanbul'da üç İstanbul. (16 Mayıs 2009)

2009 yılında İstanbul'da Âşıklar Kurultayı'nda irticalen söylediğim bir eserimdir. İstanbul'da yaşadığım müddette sokaklarda dolaşırken üç ayrı devletin kültürünü, kalıntılarını gördüm. Katman katman olmuş bir kültür mozaïği var burada. Şahsen zaman zaman bu birbiriyle iç içe geçmiş kültürü çok yakından görüyor ve hissediyorum. İşte bu duygu ve düşüncelerle bu şiirimi söylemişim.

282 VEYSEL

Çok sevdiği sadık yâre,
Ermiş gündüz gece Veysel.
Gönül denen sırça köşke,
Olmuş kapı, baca Veysel.

O bir örnek oldu bize.
Daldı derinlere, öze.

Mana incisini söze,
Dizdi hece hece Veysel.

Çiçeklerde, gülde de var.
Peteklerde, balda da var.
Tezenede, telde de var.
Bir türküdür koca Veysel.

İnileyen arı gibi,
Bülbüllerin zarı gibi,
Turnalar katarı gibi,
Hem engin hem yüce Veysel.

Sazla kalktı, sazla yattı.
Sesini sesine kattı.
Bizlere bizi anlattı,
Poyrazoğlu bence Veysel. (12 Haziran 2009)

Ben Âşık Veysel'i çok sever ve sayarım. Veysel olmak kolay mı? Onu sevdiğim için onun tarzıyla söylemek, ona olan sevgimi dile getirmek ve onu övmek için bu şiirimi söylemişim. Veysel gibi, Hacı Bayram gibi, Yunus gibi değerleri daima yaşatmanın yollarını aramalıyız, diye düşünüyorum.

283 BİZE NE?

Yeter medya, yeter, dayattın bize!
Fatih Ürek yoldan sapmış, bize ne?
Hande Ataizi girmiş denize,
Yüzer iken mikrop kapmış, bize ne?

Keto, Memiş birbirine saldırmış.
Petek Hanım kaşlarını kaldırmış.
Deniz Seki, Bodrum'da ev aldırılmış.

Gülben Ergen bebek yapmış, bize ne?

Bülent Bey'e genç bir koca bulunmuş.

Banu Alkan çok kıskanmış, alınmış.

Sezen Aksu'nun finosu çalınmış.

Tasmasına ayak tepmiş, bize ne?

Poyrazoğlu, Huysuz Virjin aşınmış.

Mehmet Erbil, alerjiden kaşınmış.

Seda Hanım bu yıl yine boşanmış.

Evliliği yeni kopmuş, bize ne? (16 Ekim 2009)

Bir gün arabayla Eminönü'nden Bakırköy'e doğru sahil yolundan gidiyordum. Baktım ki, sağ tarafta bir reklam panosu asılı. Panoda da Gülben Ergen'in açık seçik bir hamilelik fotoğrafı vardı. Altında da bir bebek maması reklamı yapılıyordu. Bu sırada ben o reklama bakarken arabayı bariyerlere çarptım. Eve geldim, aldım sazımı elime, düzenleme yaparken baktım ki, televizyonlarda da durmadan magazin programları yayınlanıyor. Mankenlerin, şarkıcıların bizi ilgilendirmeyen yaşantılarından bahsediliyor; ama kimse gariban halkımızın dertlerini anlatmıyor. İşte bu duygu ve düşüncelerle elime aldığım sazımla dudaklarımdan bu dizeler döküldü. Bu şiirimi sonradan "Göç" isimli albümümde okudum. Konserlerimde en çok istenen şiirlerimden biridir.

284 ÖRNEK ETTİLER

Ekranlarda erkân kalmadı dostlar.

Magazin haberi örnek ettiler.

Nikâhsız hayatlar, ruhsuz diziler,

İçkiyi, kumarı örnek ettiler.

Yetmez mi seyrettik Mehmet Erbil'i?

İnsan izledikçe oluyor deli.

Sebeplerin boynunadır vebali.

Her kötü hünere örnek ettiler.

Bilgisayar bile bilgiden şaştı.
 Çet virüsü memlekete bulaştı.
 Ailenin balans ayarı kaçtı.
 Tülin'i, Caner'i örnek ettiler.

Değişti, bozuldu gençlerin huyu.
 Hani nerededir Köroğlu soyu?
 Yetmez mi izledik Aşk-ı Memnu'yu?
 Behlül'ü, Bihter'i örnek ettiler.

Poyrazoğlu der ki, usul bozuldu.
 Bebek, tüpe girdi; nesil bozuldu.
 Zekerya Beyaz çıktı, gusl bozuldu.
 İsmail Nacar'ı örnek ettiler. (21 Şubat 2010)

Bu şiir, zamanımızın televizyon kanallarına, bu kanalların idarecilerine, bu kanallardaki dizilere, programlara ve bu programlara katılarak toplumumuzu yanlış yönlendiren insanlara karşı bir taşlamadır. Bu şiirim çok beğeniliyor ve her yerde isteniyor. Ben de yakında cd yapmayı düşünüyorum.

285 SİZİN EVDE, BİZİM EVDE

Evde keyfin yerindeyse,
 Bahar sizde, yaz sizin evde...
 Keyfin yerinde değilse,
 Tipi sizde, buz sizin evde...

Eğer eşin çirkin ise,
 Hem çirkin hem huysuz ise,
 N'edersin ölü evini?
 Ölü sizde, yas sizin evde...

Eğer eşin güzel ise,
 Hem güzel hem neşeliyse,
 N'edersin düğün evini?
 Düğün sizde, saz sizin evde...

Poyrazoğlu, böyle gitmez.
 Tavuk yatmaz, horoz ötmez.
 Evlenmeyi kabul etmez,
 Oğlan bizde, kız sizin evde. (10 Mart 2010)

Bir gün bir tanışımızın evine misafir oldum. Çok yoksul bir aileydi. Evleri de yoktu, kirada oturuyorlardı. Durumları iyi değildi; ama çok mutlu bir aileydi. Karı koca arasında o kadar güzel bir uyum vardı ki... Sofralarında çorbadan başka bir şey yoktu; ama evde misafir kaynıyordu. Sonra bir ara zengin bir eve misafir oldum. Evlerinde en güzel mobilyalar hatta süs köpeği bile vardı; ama kimse kimseyle konuşmuyordu. Herkesin suratı asıktı. Mutsuz görünüyorlardı. Ben de bu iki evi ve aileyi karşılaştırarak böyle bir şiir yazdım. Bu şiirimi Kanal 7'deki Mahmut Tuncer Show'da canlı yayında okumuştum. Çok beğenildi ve çok alkış aldı.

286 OLMUYOR

Bu nasıl sevdadır, döner başımda?
 Ne seninle ne de sensiz olmuyor.
 Gündüz hayalimde, gece düşümde...
 Ne seninle ne de sensiz olmuyor.

Bir dumandır, konu başa, gitmiyor.
 Bir dediğim diğerini tutmuyor.
 Artık idrakime gücüm yetmiyor.
 Ne seninle ne de sensiz olmuyor.

Poyrazoğlu, şüphem vardır aklımdan.

Gören telaşlanır hasbıhalımdan.
 Güneşim doğmuyor, günlerim zindan...
 Ne seninle ne de sensiz olmuyor. (19 Nisan 2010)

Bu şiirimi yine hayalimdeki sevgiliye hitaben yazdım. Ona sitem ediyorum. İnsan bazen sevse de sevdiği kişiyle bazı noktalarda uyuşamayabilir. Onunla birlikte olmak seveni bazen mutlu da mutsuz da etmez. Bu şiirimi herhalde sıkıntılardan bunaldığım, mutsuz bir günümde yazmışım. İlham perisi de dile gelmiş ve bu dizeler kâğıda dökülmüş. Bu şiirimi zaman zaman dost meclislerinde okumaktayım.

287 ZAMAN KALMADI

O eski zamanlar aklımdan gitmez.
 Meclisler dağıldı, devran kalmadı.
 Ocaklar dağıldı, bacalar tütmez.
 Haneler sahipsiz, mihman kalmadı.

Taşımaya su ile bahçe beslenmez.
 Süsleme taş ile iman süslenmez.
 Hani koç yiğitler, nerde, seslenmez.
 Tilkiler bey oldu, aslan kalmadı.

Poyrazoğlu der ki, bozuldu fendim.
 Yıkıldı temelim, boşaldı bendim.
 Şeytanları taşlamaktan efendim,
 Kâbe'yi tavafa zaman kalmadı. (7 Mayıs 2010)

Bu şiirimi zamandan şikâyet üzerine söylemiştim. Artık toplumu ayakta tutan temel dinamiklerin yok olduğunu görüyoruz. Yiğitlik, dostluk, mertlik, dürüstlük gibi değerlerin insanların arasında artık yok olduğuna şahit oluyoruz. Çocukluğumdaki güzel günlerimi hatırlıyorum. Evimizdeki babamın arkadaşlarının toplanıp sohbetler ettiklerini hatırlıyorum. Ben daha çocuktum ve o güzel sohbetlerin tadını daha o

yaşta alıyordum. O günler, o dostluklar ne güzeldi. Bu şiirim aslında o günlere bir özlemi de anlatmaktadır.

288 GÖZLERİ CEYLAN GÜZEL

Yüzün güneş midir, çalmış cihana.

Yoksa bedirlenmiş ay mıdır, nedir?

Kirpiğin ok olmuş, dokunur cana.

Kaşların kurulmuş yay mıdır, nedir?

Gözleri ceylan güzel, gülleri elvan güzel...

Derin olur âşıkların duygusu.

Sevda çekenlerin gelmez uykusu.

Saçlarından gelir gülün kokusu.

Yerin yayla mıdır, köy müdür, nedir?

Gözleri ceylan güzel, gülleri elvan güzel...

Poyrazoğlu der ki, bu nasıl geliş?

Sen gibisi bu diyara gelmemiş.

Bağında güllerin örselenmemiş,

Senin bahçıvanın toy mudur, nedir?

Gözleri ceylan güzel, gülleri elvan güzel...

(7 Haziran 2010)

Arkadaşlarla beraber Kadıköy’de, rıhtımda bir âşıklar otağı kurmuştuk. Program arasında âşıklarla otururken birkaç genç bayan yanıma geldi. İçlerinden birisi bizim oralardanmış, Karşlıymış. Biraz sohbet ettikten sonra bana “Ozan, bana bir türkü yapar mısın?” dedi. Baktım, güzelliği doğaldı, yüzünde hiç makyaj yoktu. Tam bir köy güzeliydi. Ben de Karacaoğlan nasıl bir köy güzelini görüp ona türkü yakmışsa o anda o bayana bu türküyü doğaçlama olarak yaptım. Beni cep telefonuna kaydettiler, sonra da bana teşekkür edip gittiler.

289 HAZRET-İ ALİ

Resul'ün dostudur hakikat şahı,
 Allah'ın arslanı Hazret-i Ali.
 Şanında gizlidir kadr-i ilahi.
 Allah'ın arslanı Hazret-i Ali.

Hak, işaret etti sırr-ı Kur'an'ı.
 Erlerin içinde şecaat kâni...
 Öğrendi, öğretti sırr-ı izanı.
 Canların cananı Hazret-i Ali.

Ezelde Haydar'dır, künyede Haydar...
 Gönüller eridir her yanda Haydar.
 Haydar-ı Kerrar'dır, gazada Haydar...
 Titretti cihanı Hazret-i Ali. (19 Haziran 2010)

Bu şiirim, dudakdeğmeze bir örnektir. Hazret-i Ali'yi övmek amacıyla söylemiştim. İstanbul'da bir Ehl-i Beyt Derneğinin açılışına davet edildiğimde bu şiirimi orada okumuştum ve çok beğenilmişti.

290 TÖVBE BİR DAHA

Kapınızdan gelip geçmem.
 Tövbe bir daha, bir daha...
 Bir yudum suyundan içmem.
 Tövbe bir daha, bir daha...

Bahçe olsan gülün dermem.
 Merhem olsan alıp sürmem.
 Yolda görsem selam vermem.
 Tövbe bir daha, bir daha...

Poyrazoğlu der ki, kanmam.
 Sana dönmem, sana yanmam.

Sözlerine inanmam.

Tövbe bir daha, bir daha... (8 Eylül 2010)

Çok sevdiğim bir arkadaşım bir bayana âşık olmuştu. Önce evleneceklerini düşünüyordum. Bir ara öğrendim ki, o bayan, arkadaşımı maddi ve manevi olarak kullanmış, sonra da terk edip gitmiş. Ben de o can dostumun düştüğü zor durumları görünce bu şiirimi yazdım. Kendisine de okudum, şiirimi çok beğendi ve bana hak verdi.

291 HACI BAYRAM HİMMETİ

Solfasol Köyü'nde güller bitirdi,
Muhabbeti Hacı Bayram Veli'nin.
Nice cahilleri yola getirdi,
Hoş sohbeti Hacı Bayram Veli'nin.

Adı Numan Hacı Bayram Veli'dir.
Yolu sevgi, Hak, Muhammed yoludur.
Küfr önünde Şah-ı Merdan Ali'dir,
Şecaati Hacı Bayram Veli'nin.

Leyl-i muhabbetin demine erdi.
Mazlumlara kanat gerdi, kol gerdi.
Anadolu toprağına nur verdi,
İşareti Hacı Bayram Veli'nin.

Murat Han'a fethi o müjdeledi.
"Alır İstanbul'u bu yavru." dedi.
Tarih tasdik etti, zuhur eyledi,
Kerameti Hacı Bayram Veli'nin.

Poyrazoğlu, zaman dağarcığında,
Yıllar ötesinde sırlar çağında,

Ankara'nın başkent olacağında,
Var himmeti Hacı Bayram Veli'nin. (16 Mart 2011)

Hacı Bayram Veli, Anadolu topraklarına nur vermiş, bu topraklara anlam katmış bir velidir. Bu yüce evliya sayesinde Anadolu gerçek kimliğine kavuşmuştur. Nice yolunu bulamayan, kör kuyularda kalmış insana doğru yolu göstererek hem onların gönüllerini hem de Anadolu'yu İslam ateşiyle yakmıştır. Gösterdiği kerametleri onun ne büyük bir Allah dostu olduğunu ispat etmektedir. İşte ben de bu şiirimde bu büyük gönül erinin, İslam mücahidinin övgüsünü yapmak istedim.

292 CHP'Lİ BİNNAZ TOPRAK'A

Baki sanma gafil, sen bu cihanı!
Buraya gelenler gidecek bir gün.
Budur bize Yaradan'ın fermanı.
“Her canlı ölümü tadacak” bir gün.

Fani dünya, bir gölgelik ev gibi.
İnsanoğlu menzildeki av gibi.
Kara yer, ağzını açmış dev gibi.
Sırası geleni yutacak bir gün.

Poyrazoğlu, cümle mahlûk dirilir.
Kıldan ince bir mahkeme kurulur.
Burda ettiklerin tek tek sorulur.
Hak, kulun hesabın edecek bir gün. (15 Mayıs 2011)

CHP milletvekili Binnaz Toprak'ın bir mezarlığın girişinde yazan “Her canlı ölümü tadacaktır.” ayetinin insanların morallerini bozduğunu ve oradan kaldırılması gerektiğini söylemesi üzerine kendisine bir cevap olarak bu şiirimi kaleme aldım. Bu şiirim tüm insanlığa bir hatırlatma, bir uyarıdır aynı zamanda. Şimdi bu şiirimi konserlerimde okuyorum ve çok beğeniliyor.

293 SÖYLEMEDİ

Bugün ben bir güzel gördüm.

Söyle, dedim, söylemedi.

Nerelisin, diye sordum.

Söyle, dedim, söylemedi.

Dedim, güzel, Vanlı mısın?

Sen Adıyamanlı mısın?

Yoksa Erzincanlı mısın?

Söyle, dedim, söylemedi.

Ağrı'dan mısın, Muş'tan mı?

Ahlat'tan mı, Erciş'ten mi?

Antep'ten mi, Maraş'tan mı?

Söyle, dedim, söylemedi.

Muğla'dan mı, Milas'tan mı?

Bayburt'tan mı, Sivas'tan mı?

Erzurum'dan mı, Kars'tan mı?

Söyle, dedim, söylemedi.

Över, Poyrazoğlu över.

Saçların topuğa değer.

Sağır, dilsiz imiş meğer...

Söyle, dedim, söylemedi. (9 Eylül 2011)

Bir gün sabah vakti sazım elimde Eminönü'nde gidiyordum. Sabahın o erken vaktinde bankta oturan çok güzel bir kız gördüm. Saçı başı karmakarışıkta, çok da üzgün duruyordu; ama bu durum bile güzelliğini bozamamıştı. Nerelisin, diye

sordum, konuşmadı. Derdin nedir, diye sordum, konuşmadı. Ben de bu olay üzerine bu şiirimi yazdım. Bu eserimi “Göç” isimli albümümde de okumuştum.

294 SUÇU VAR

Soruyorlar, bu depremde suç kimin?

Bozuk harcın, hırsız elin suçu var.

Yaradan, kuluna eder mi zulüm?

Hillekâr insanın, kulun suçu var.

Suçluyu Merih’te, Ay’da arama.

Derede, tepede, çayda arama.

Depremde arama, fayda arama.

İnce demir, paslı telin suçu var.

Bu yapı, bu imar uymuyor çağa.

Nasıl kıydık bizler bahçeye, bağa?

Suçluyuz biz ta tepeden tırnağa.

Gören gözün, susan dilin suçu var.

Poyrazoğlu der ki, yazı kış yaptık.

İsrafa yöneldik, gösteriş yaptık.

Çaldık, çırptık, bin bir çeşit iş yaptık.

Haksız kazanç, haram malın suçu var. (27 Ekim 2011)

Bütün Türkiye’yi yasa boğan Erciş depreminin haberini alınca yüreğim cız etti. Hemen memleketi aradım, bir süre ulaşamadım akrabalarım, arkadaşlarıma, dostlarıma, sevdiklerime. Öyle bir hüznün çöktü ki, içime anlatamam. Sonradan öğrendim ki, akrabalarım, komşulardan, tanıdıklardan ölenler var. Çok üzüldüm bu duruma. Bu sonucu meydana getiren sebepleri de bu şiirimde dile getirdim. Bu eserimi zaman zaman konserlerimde okurum ve çok beğenilir.

295 KARINCA

Seni götüreyim Yusufeli'nden.
 Barajlar altında kalma karınca.
 Canın kurtar coşkun Çoruh selinden.
 Daha çok küçüksün, ölme karınca.

Bu kadar canlılar acep n'olacak?
 Ecdat mezarları suyla dolacak.
 Âşıkların yurdu viran olacak.
 Beni derde, gama salma karınca.

Poyrazoğlu, söyler halkın dilinden.
 Ancak çare vardır devlet elinden.
 Seni ayıramam Yusufeli'nden.
 Eylen, bu diyardan gelme karınca. (2 Kasım 2011)

Bu şiirimi Yusufeli'nde bir karıncaya söylemiştim. Yusufeli, Artvin'in çok güzel, bağlık bahçelik bir ilçesidir. Cennet gibi bir yer; ama baraj yapılacağı için toprakları hep baraj altında kalacakmış. İnsanlar da oradan yavaş yavaş göç ediyorlar. Oradaki dostlar bana, bizim bu derdimizi anlatan bir türkü söyle, dediler. Ertesi gün bahçede arkadaşlarla vedalaşırken baktım ki, bir karınca sazımın üstünde geziyor. Sanki bana "Beni de götür." diyor gibiydi. İşte böylece bu şiirimi hemen orada söyledim. Dinleyenler de şiirimi çok beğendiklerini söylediler.

296 ERCİŞ'E NAZAR MI DEĞDİ?

Hani, nerde senin güzel çağların?
 Güzel Erciş, sana nazar mı değdi?
 Soldu, gitti mor çiçekli bağların.
 Güzel Erciş, sana nazar mı değdi?

Yıkıldı evlerin burcu, binası.
 Kara geldi iki bin on bir senesi.
 Soldu gelinlerin elde kınası.
 Güzel Erciş, sana nazar mı değdi?

Divaneye döndü yuvada kuşlar.
 Elendi toz oldu, dağ ile taşlar.
 Ağladı İzgiler, yandı Göldaşlar...
 Güzel Erciş, sana nazar mı değdi?

Şaşırdı dağların kuş ile kurdu.
 Bu acı bizleri içerden vurdu.
 Ağladı Emrah'ın, Selbi'nin yurdu.
 Güzel Erciş, sana nazar mı değdi?

Poyrazoğlu, doldu hastahaneler.
 Çöktü telefonlar, postahaneler.
 Bunu anlatamaz aylar, seneler.
 Güzel Erciş, sana nazar mı değdi? (5 Kasım 2011)

Depremden bir süre sonra memlekete gittim. Hem durumu yerinde görmek hem de yardım bekleyen insanlara elimden geldiğince yardım etmek istedim. Memleketteki o manzarayı görünce sanki dünya başıma yıkıldı. Her taraf yıkılmıştı. İnsanlar çaresizce ordan oraya koşuşturuyorlardı. Böylece o vahim tablo karşısında yazdım bu şiirimi. Bu eserimi daha sonra “Göç” isimli albümümde de okudum.

297 VAN'DAN GÖÇ

Göç başladı Van ilinden.
 Sessizce çıkıp gittiler.
 Kim ayrılır öz ilinden?
 Gözyaşı döküp gittiler.

Ayrılık sinmedi cana.
 Duyanlar ağladı Van'a.
 Her birisi ayrı yana,
 Çaresiz çekip gittiler.

Bir hayaldi ince ince.
 Bugün dertlerim derince.
 Kimi Kürtçe kimi Türkçe,
 Türküler yakıp gittiler.

Ters döndü feleğin çarkı.
 Kalmadı kimsenin farkı.
 Malı mülkü, evi barkı,
 Van'da bırakıp gittiler.

Bak Poyrazoğlu hâline.
 Baykuşlar konmuş kürüne
 Son bir defa Van Gölü'ne,
 "Ah!" çekip, bakıp gittiler.

(14 Kasım 2011)

Yine depremde sonra Erciş'teyken baktım ki, elinde imkân olanlar, gidecek yerleri olanlar Erciş'i, Van'ı terk ediyorlar. İnsanlar her şeylerini, evlerini, barklarını bırakıp gidiyorlar. Çok acıklı bir manzaraydı. Bu durum üzerine ben de bu şiirimi yazdım. Son albümüm "Göç" de ismini bu eserimden almaktadır.

298 NASIL GÜVENEYİM?

Bana sitem eden zalim,
 Sana nasıl güveneyim?
 Kalmadı mecalim, hâlim.
 Sana nasıl güveneyim?

Yola saldın, yordun beni.
 Ne aradın, sordun beni.
 Can evimden vurdun beni.
 Sana nasıl güveneyim?

Poyrazoğlu'nu ağlattın.
 Ekmeğime zehir kattın.
 Yıktın, yuvamı dağıttın.
 Sana nasıl güveneyim? (18 Kasım 2011)

Ramazan ayında Sultanahmet'te Âşıklar Otağı kurmuştum. Her akşam program yapıyordum. Bir akşam bir bayan, elinden tuttuğu iki yavrusuyla ağlayarak yanıma geldi. Evli olduğunu, kocasının sürekli kendisine dayak attığını söyledi. Babasının evine gitmiş; ama kocası çok yalvarmış, kendisine güven vermiş, eve geri getirmiş. Fakat şimdi yine aynı şekilde davranıp kendisini evden atmış. Kadıncağız da tekrar babasının evine gitmiş. Kocasını mahkemeye vermiş. Bu sefer kocası da onu tehdit etmeye başlamış. Durumum bu, bana bir t¼rk¼ s¼yler misin, dedi. Ben de kadıncağızın bu anlattıklarına çok üzüld¼m, bu şiirimi orada kendisine irticalen s¼yledim. şiirimi çok beğendi ve bana teřekk¼r edip gitti.

299 HİLLEKÂR

Hillekâr insana kanma.
 Bir g¼n gelir, sana çatar.
 Pazarına hiç inanma.
 Anahtarsız kilit satar.

Y¼ze gelir, dost g¼r¼n¼r.
 Kuzu postuna b¼r¼n¼r.
 Bazı İbrahim g¼r¼n¼r.
 Bazı da Nemrut'u tutar.

Poyrazoğlu, var mı ç¼zen?

Düzelmez bu bozuk düzen.
Yerüstünde eğri gezen,
Yeraltında dümdüz yatar. (25 Kasım 2011)

Artık zaman değişti. İnsanlardaki o eski güzellikler, doğruluk, dürüstlük kalmadı. Her yanı hilekâr insanlar bürümüş. Özellikle İstanbul gibi büyük bir şehirde böyle insanlarla çok karşılaşıyoruz. Ama o türlü insanlar bir de öte dünyanın olduğunu akıllarına bile getirmiyorlar.

300 ZAMANIN AHVALI

Bu dönem zamana uymak zor dostlar.
Özlem çekiyorum eski çağlara.
Gülistana dolmuş kara kargalar.
Bülbül küsmüş, daha dönmez bağlara.

Gözlere görünmez, sırdır veliler.
Akıllıdan gamsız yaşar deliler.
Mezarından kalksa eski ölüler,
Ölüme şükreder, ağlar sağlara.

Poyrazoğlu, sözü söyler yerince.
Anlatırsın bana aklın erince.
İnsanların hâllerini görünce,
Şeytan korkusundan kaçtı dağlara. (14 Aralık 2011)

Şöyle bir etrafıma bakıyorum. İnsanların ne kadar değiştiğini üzümlere görüyorum. Artık eski insanlar, dostlar kalmamış. Eski günlerdeki gibi, köyümdeki gibi saf, temiz, dürüst insanları görmek istiyorum, onları özlüyorum. Şimdi kime güveneceğimi bilemiyorum. Zaman o kadar kötü olmuş ki, sakallıya bakıyorum bir türlü, sakalsıza bakıyorum bir türlü... Bu zamanın insanları şeytanı bile korkutuyor, diye düşünüyorum. İşte bu şiirimi bu duygu ve düşüncelerle kaleme almıştım.

301 BEGİM

Dünyanın devranı, demi bozuldu.
 Ne söylesek çare etmiyor begim.
 Yediğimiz, içtiğimiz hormonlu,
 Ondandır, hastalık bitmiyor begim.

Suni gübre attık biz tarlalara.
 Tohumlar değişti, sebzeler sera.
 Kırk günlük tavuklar çıktıktan sonra,
 Horozlar kümeste ötmüyor begim.

Ne oğlan akıllı ne kız töreli...
 Diziler de akıl fikir vereli,
 İnternet evlere girdi gireli,
 Eşler birbiriyle yatmıyor begim.

Mağazalar çeşit çeşit dolunca,
 Almak zor mu banka kartı olunca?
 Ay sonunda ekistrası gelince,
 Evde dögüş, gavga bitmiyor begim.

Kontur aşkı ile her taraf doldu.
 Aradı, acemi kazları yoldu.
 Koyunlar koçlardan zampara oldu.
 Da aklım fikrim yetmiyor begim.

Poyrazoğlu der ki, çok çıktı illet.
 Şaşırdı memleket, ne yapsın millet?
 Kadınlara maaş bağladı devlet.

Dullar da kocaya gitmiyor begim. (16 Şubat 2012)

Memleketim Erciş'te Ramazan isimli bir kaymakamımız vardı. Çok yetenekli, çok çalışkan bir kaymakamdı. Kendisi bir gün sohbet sırasında "Poyrazoğlu bana bugünkü zamanı bir anlatır mısın, sen bu zamanı bir âşık olarak nasıl görüyorsun, değerlendiriyorsun?" dedi. Ben de o soru üzerine irticalen bu şiirimi söyledim. Şiirimi okuyunca Kaymakam Bey ve orada bulunanlar beni tebrik ettiler.

302 OLAYDIM

Nemrut'un ateş bağında,
İbrahim'e gül olaydım.
Resul'un Hira Dağı'nda,
Çiğnediği yol olaydım.

Süsü olaydım dağların.
Süsü olaydım bağların.
Cihat eden orduların,
Atlarına nal olaydım.

Poyrazoğlu neler olur?
Kişi menzilini bulur.
Mehdi Ali Resul gelir,
O dost gelen yıl olaydım. (24 Şubat 2012)

İnsan şu üç günlük dünyada bir işe yarıyorsa varlık sebebini bulmuş demektir. Yoksa ömür gelir, geçer. Bu dünyada bir iz bırakmadıktan sonra yaşamının bir anlamı da olmaz. İşte ben de doğrunun, güzelin uğrunda kendimi feda etmek isterim. Keşke o büyük peygamberlerin çiğnediği toprak olsaydım. O zaman hayatım daha da anlamlı olurdu.

303 YAŞA

Her gün acı sözler duymaktan ise,
 Sağır ile yaşa, lâl ile yaşa.
 Kara çalı ile yaşamaktansa,
 Dikene sabret de, gül ile yaşa.

Gönlün sevgi dolu, nefretsiz olsun.
 Şerefle yaşa, servetsiz olsun.
 Az olsun, öz olsun, mihnetsiz olsun.
 Helal kazandığım mal ile yaşa.

Poyrazoğlu der ki, çekersin tasa.
 Koyarsın başını kedere, yasa.
 Sana zarar veren akrabadansa,
 Çek, git gurbet ele, el ile yaşa. (11 Mart 2012)

Memleketimde mal mülk davası yüzünden bana sıkıntı veren bazı akrabalarım vardı. Bunların her gün kem sözlerini duymaktansa, üzülmeğe buradan gideyim, İstanbul'a yerleşeyim, orada beni kimse tanımıyor, dedim. Mal davası, kıskançlık, çekememezlikten kurtulmak istedim. İşte o günlerde dudaklarımdan da bu şiir döküldü. Aslında ben bu şiirimde kendi derdimi anlatırken bütün insanların derdini de anlatıyorum. Maalesef kardeşler, akrabalar arasına bu gibi meseleler giriyor ve insanları birbirinden uzaklaştırıyor. Hâlbuki şu üç günlük dünyada kanaatkâr olmak gereklidir.

304 BİZDEN SONRADIR

Dünyanın düzeni böyledir canlar.
 Gelinin devranı kızıdan sonradır.
 Müjgân oku değer ise parçalar.
 Kalbe inen ağrı gözden sonradır.

Kibirden, gururdan daim uzak ol.
 Sevgi dolu gönüllere durak ol.
 Fazla havalanma, her dem toprak ol.
 Dağın yüksekliği düzden sonradır.

Arifler her sözü anlayıp bilir.
 Her afet içinde bir hikmet bilir.
 Biri uçar gider, birisi kalır.
 Sözün ağırlığı sazdan sonradır.

Poyrazoğlu der ki, ömür çürüttük.
 Aşkın potasında canlar erittik.
 İyi, kötü âşıklığı yürüttük.
 Asıl keşmekeşlik bizden sonradır. (20 Nisan 2012)

İnsanoğlu sevgi üzere bina edilmiş. Gönünde sevgi olmayan, kibir, gurur olan insandan kime ne fayda gelir? İnsan olgunlaştıkça başını öne eğmelidir. Arif insan olmak için elinden ne geliyorsa yapmalıdır. Arif insan, çevresine baktığı zaman varlığın manasını anlar. Yaradılışın hikmetini kavrar. O yüzden bu şiirimde ömür bitip tükenmeden kâmil insan olabilmenin önemini anlatmaya çalıştım. Herhangi bir olaydan etkilenmeden içimden gelen duygularımı kâğıda döktüm.

305 ÜSTÜME

Nereye gittimse kurtulamadım.
 Fitnekâr insanlar düştü kastime.
 Dost kim, düşman kimdir, anlayamadım.
 Gizli zehir doldurdular testime.

Seçemedim dostum ile düşmanı.
 Hillekârın eğri çıkar dumanı.
 Sevgiden habersiz olanlar beni,

Yanlış anlatmışlar çeşm-i mestime.

Poyrazoğlu der ki, bağırı sönükler,

İçi başka, dışı başka dönükler,

Ekmek verip beslediğim enikler,

İt olunca ürüdüler üstüme. (17 Mayıs 2012)

Zaman öyle bir zaman olmuş ki, insanlar da çok değişmiş. Kime güveneceğinizi şaşırıyorsunuz. İnsanların içini sahtekârlık bürümüş. Herkes birilerini aldatmaya çalışıyor. İşte ben de bu durumları görünce, böyle insanları tanıyınca bir âşık olarak bunları yazmak, söylemek istiyorum. İsim vermeye gerek yok, bir memleketlim vardı. Yapılan iyilikler söylenmezmiş; ama kendisine İstanbul'da çok yardımcı oldum, çok iyilik yaptım. Fakat duydum ki; arkamdan dedikodumu yapıyor, kuyumu kazmaya çalışıyormuş. İşte bu şiirimde bu gibi riyakâr ve iyilik bilmez insanları anlatmak istedim.

306 BİZ ÂŞIĞIZ

Biz âşığız, bir görürüz âlemi.

Bütün insanlığa var hitabımız.

Gönlümüzde Levh-i Mahfuz kalemi,

Sevmeyi emreder Hak kitabımız.

İbretle bakarız biz bu cihana.

Kem kelam almayız asla lisana.

Kolay taş atmayız hiçbir insana.

Ar, hayâ duyarız, var hicabımız.

Sır saklarız, asla sırrı vermeyiz.

Destursuz bir yere varıp girmeyiz.

Kusur bizde, halkta kusur görmeyiz.

Gözümüzde perde, sır nikabımız.

Poyrazoğlu der ki, yok bizde güman.
 İkiyi bir olur yahşıyla yaman.
 Sevmeyene, sevene de her zaman,
 Gönül bahçemizde açık kapımız. (21 Mayıs 2012)

Bu Şiirimi İstanbul'da bir dost meclisinde bana sorulan âşık kimdir, gerçek âşık nedir, soruları üzerine irticalen söylemiştim. İşte böyle bir gönüle sahip olanlar âşıktır, böyle bir gönüle sahip olmayanlar ise âşık değildir. Âşıklar sevgi insanıdır. Âşık olan bütün yaratılanları sever. Kimseyi kimseden ayırmaz, kimseyi kk ve hor görmez. Herkese değer verir. İşte gerçek âşık da o kişidir.

307 YER DEĞİşTİRDİ

Yıllar önce biri "Geri dön!" dedi.
 Merkep ile deve yer değiştirdi.
 Beklediğim hüküm başa gitmedi.
 Hâkim ile dava yer değiştirdi.

Ayaklar da başın yerini aldı.
 Maviler pembenin rengini çaldı.
 Doktorlar arttıa hasta çoğaldı.
 İlaç ile deva yer değiştirdi.

Poyrazoğlu, ben dediğim olmadı.
 Dedim boşa doldurayım, dolmadı.
 Hazır yemek çıktı, gerek kalmadı.
 Kaşık, tabak, tava yer değiştirdi. (1 Haziran 2012)

Bu Şiiri de bizi rfmzden, âdetimizden uzaklaştıranlara söyledim. Eskiden kervan giderken eşek, develerin en arkasından gidermiş. Biri ıkmış "Geri dn." demiş. Kervan geri dönmüş. O günden sonra eşek ne geçmiş, develer arkada kalmış. Yani artık eskilerdeki o lezzet, o tat kalmadı. At izi it izine karıştı. Neyin iyi, neyin

kötü; kimin doğru, kimin sahte olduğu belli değil. Bu eserim çok tutuldu. Birçok programda benden istenmektedir.

308 ANADOLU

O kadar kutsalsın, tarif edemem.
Analar anası Anadolu'sun.
Sensiz yaşayamam, sensiz edemem.
Analar anası Anadolu'sun.

Yorulmayan, şefkat dolu kolun var.
Bereket lokması sunan elin var.
Fatih gibi, Yavuz gibi oğlun var.
Analar anası Anadolu'sun.

Gözbebeği, gözdesisin cihanın.
Sultanlar katında şöhretin, şanın...
Saçını taradın Kara Fatma'nın.
Analar anası Anadolu'sun.

Mevlana'ya mana sezdiren sensin.
Gizli ilimleri çözdüren sensin.
Yunus'u bağrında emziren sensin.
Analar anası Anadolu'sun.

Selçuklu, Osmanlı, şanlı Cumhuriyet,
Senin evladındır bu güzel millet.
Poyrazoğlu der ki, ezel ve ebet,
Analar anası Anadolu'sun. (9 Haziran 2012)

Ben memleketimizi, vatanımızı çok seviyorum. Canımı yoluna kurban etmeye hazırım. Çünkü vatanımız, Anadolu'muz o kadar güzel ki, hiçbir söz onun güzelliğini anlatmaya yetmez. Baştanbaşa bir hazinedir Anadolu'muz. Fatihleri,

Yavuzları, Yunusları, Mevlânaları ve adı duyulan duyulmayan daha nice büyükleri Anadolu toprakları yetiştirmiştir. Bu güzel vatanın kıymetini bilerek ona gözümüz gibi bakmamız gerekir. İşte bu duygu ve düşüncelerle yazdım bu şiirimi. Daha sonra Esenler Belediyesinin düzenlediği bir konserde okumuştum bu şiirimi ve çok beğenilmişti.

309 BUGÜNLERDE

Güneşim doğmuyor, hayatım zindan,
Dünya bu başıma dar bugünlerde.
Fikrim dağınıktır, zikrim perişan,
Ben, bende değilim yâr bugünlerde.

Gam, keder karıştı gözüm yaşına.
Deli gönlüm düşmüş öz telaşına.
Keklikler gizlenmiş sitem taşına.
Gönlümün yaylası kar bugünlerde.

Poyrazoğlu oldum bir Mecnun gibi.
Ömrüm savruldu da gitti un gibi.
Muhannetin sözü kör kurşun gibi.
Her yandan bir sitem var bugünlerde. (20 Haziran 2012)

Bu şiirimi yine bir olay vesilesiyle değil de içimden gelerek yazdım. Evde oturuyorken aklıma memleketim geldi. Oraları, o gençlik zamanlarımı düşündüm. Etrafımda ne de çok arkadaşım vardı. Bir de baktım şöyle, o zamanlar geçmiş, yalnız kalmışım. Burada, gurbetteki o dost görünenlerin ikiyüzlülüğünü düşündüm. Elime kâğıdı, kalemi aldım ve satırlara bu duygularım döküldü.

310 SAVAŞTAN BARIŞ GÜZELDİR.

Bayram olur, seyran olur.
Savaştan barış güzeldir.
Yaralara derman olur.

Savaştan barış güzeldir.

Analar güler, ağlamaz.
Güler, yarasın dağlamaz.
Gelinler kara bağlamaz.
Savaştan barış güzeldir.

Poyrazoğlu, sevgi tüter.
Muhabbet gülleri biter.
Silah susar, kaval öter.
Savaştan barış güzeldir. (18 Kasım 2012)

Bu şiirimi de hem ülkemizdeki terör belasının hem de Suriye'deki iç savaşın bitmesi için yazmıştım.

5.2. ATIŞMALARI

Atışma, âşıklık geleneğinin en zor ve halk arasında en çok ilgi gören dallarındandır. İrticalen şiir söylemeyi gerektirdiği için halk, atışma yapabilmeyi gerçek âşıklığın bir göstergesi olarak düşünüp değerlendirmektedir.

Ahmet Poyrazoğlu da atışma yapabilen halk şairlerindedir. Poyrazoğlu, bugüne kadar değişik zaman ve zeminlerde Âşık Reyhanî, Âşık Nusret Sümmanioğlu, Kul Mustafa, Âşık Mustafa Ruhanî, Âşık Murat Çobanoğlu, Âşık Davut Sularî, Âşık Mevlüt İhsanî, Âşık Ömer Ummanî, Âşık Nuri Çırağı, İrfan Tanrıkulu, Orhan Üstündağ, Âşık İstekeoğlu, Âşık Firganî, Âşık Turan Mihmanî, Karanlı Âşık Mihmanî, Şeref Taşhova, Sefil Selimî, Rüstem Alyansoğlu, Nuri Meramî, Emin Cihanî, Hilmi Şahballı, Hazım Demirci, Âşık Feymanî, Hacı Karakılçık, Âşık İmamî, Mürsel Sinan, Âşık Hasretî, Âşık Maksut Feryadî, Gül Ahmet, Kul Nuri, İsmail Azerî, Cengiz Yarenî, Erol Erganî, Erol Şahiner, Orhan Üstündağ, Vahit Köroğlu, Yener Yılmazoğlu, Abdülvahab Kocaman, İhsan Yavuzer, İsrail Taştan, Veli Cenanî, Mustafa Aydın, Âşık Celalî, Âşık Deryanî, Âşık Rahmanî, Nimri Dede, Âşık Hüdayî, Hüseyin Sümmanoğlu, Fuat Çerkezoğlu, Mustafa Kurbanoglu, Ayşe Çağlayan, Rahim Sağlam, Erzade Kapan, Bayram

Denizoğlu, Ali Rıza Ezgi ve Âşık Eyyübî ile atışmalar yaptığını belirtmektedir. Bu atışmalardan yalnızca Âşık Davut Sularî, Âşık Yaşar Reyhanî, Mevlüt İhsanî, Âşık Kul Mustafa, Âşık Mustafa Ruhanî, Âşık Murat Çobanoğlu, Nusret Sümmanioğlu, Ömer Ummanî ve Nuri Çırağı ile yaptığı on sekiz atışma metnini tarafımıza veren Poyrazoğlu, diğer âşıklarla yaptığı atışmaların metinlerinin elinde olmadığını belirtmiştir. Dolayısıyla diğer âşıklarla yapılan atışmaların metinlerine ulaşamamıştır. Bunların dışındaysa âşığın, Nazım İrfan Tanrıkulu, Âşık İstekoğlu ve Orhan Üstündağ'la yaptığı on altı atışma ile Erol Coşkunoglu ile TRT Müzik kanalında “Ozanlar Harmanı” programında yaptığı bir atışma ise tarafımızdan kaydedilmiştir. Tespit edilebilen bu otuz beş atışma şu şekildedir:

5.2.1. Poyrazoğlu ile Âşık Davut Sularî Atışması

Yer: Mustafa Akyol'un Kahvehanesi, Erciş

Tarih: 15 Temmuz 1976

POYRAZOĞLU

Gaflet uykusundan uyandırdı yâr.

Ateşi canıma kâr etti, gitti.

Bu aşkın rengine boyandırdı yâr.

Yaktı yüreğimi, nar etti, gitti.

SULARÎ

Ervah-ı ezelde etmiş tecelli.

Görünmez eşyaya sır etti, gitti.

Gördüm dost cemalin, ayan besbelli.

Türlü elvan ile nur etti, gitti.

POYRAZOĞLU

Karun'a tükenmez serveti verdi.

Firavun, dünyada bir menem, dedi.

Nemrut da her yanda saltanat sürdü.

Akıbet yüzünü kir etti, gitti.

SULARÎ

Hani, nerde kaldı Hamza pehlivan,
 Hayber Kalası'nı dağıtan aslan.
 Karar eylemedi taht-ı Süleyman.
 En sonunda tarumar etti, gitti.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu bakın, gelin kelama.
 Eşiten âlimler durdu selama.
 Bir cümle ulema aldı kaleme.
 Dört kitap sırrını bir etti, gitti.

SULARÎ

Mürşit-i rehberim Kur'an, Sularî.
 Dade ersin, Şah-ı Merdan, Sularî.
 Pirimizdir Veysel Karan, Sularî,
 Âşık, içime kisb u kâr etti, gitti.

5.2.2. Poyrazoğlu ile Âşık Yaşar Reyhanî Atışması

Yer: İbrahim Kayısı'nın kahvehanesi, Erciş.

Tarih: 29 Haziran 1978.

REYHANÎ

Poyrazoğlu al sazını.
 Dokunalım tele şimdi.
 Ben bir koyun, sen bir kuzu,
 Ardım sıra mele şimdi.

POYRAZOĞLU

Merhaba Baba Reyhanî,
 Hoş gelmişsin hele şimdi.

Sensin bu bağın bağbanı,
Değme gonca gle Şimdi.

REYHANİ

Eyüp'n bağrı dertlidir.
Yakup ondan firkatlidir.
Muhabbet baldan tatlıdır.
Şeker katma bala Şimdi.

POYRAZOĞLU

Dost beni çağırđı meŐke.
Ah! N'olur, gitseydim keşke.
Bal başkadır, Şeker başka.
Yapıyorsun hile Şimdi.

REYHANİ

Reyhanî ben miyim sade,
Dost elinden ićen bade?
Ehl-i dildir Kerem Dede.
Derdime vesile Şimdi.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu gam payımdır.
ćekilmeyen aŐk yayımdır.
Kerem Dede z dayımdır,
O da yanar kle Şimdi.

“Kerem Canpolat, ErciŐ'te ćok sayılan, aŐıkları iyi anlayan bir kiŐiydi ve benim de öz dayımdı. Vefat etti, Allah rahmet eylesin. Reyhanî Usta'yla atıŐmamız devam etti, kendisine Őöyle bir kafiye aćtım.”:

POYRAZOĞLU

Dinle sözlerimi Baba Reyhanî.

Arkan sıra atanlara ne dersin?
 Altının değerini sarraflar bilir.
 Pul yerine satanlara ne dersin?

REYHANÎ

Mert olan sözünü söyler yüzüme.
 Arkam sıra atanlara ne diyim?
 Altını tanıyan sarraftır bizde.
 Pul yerine satanlara ne diyim?

POYRAZOĞLU

Gerçek bir hedefe varılmalıdır.
 İnsan bir uğurda yorulmalıdır.
 Mazlumların hakkı verilmelidir.
 Lokma lokma yutanlara ne dersin?

REYHANÎ

Meyveli ağaçsam atımlar taşı.
 Kâmilin bu yolda yoktur telaşı.
 Helal, mümin; haram, münkirin işi,
 Al kan gibi yutanlara ne diyim?

POYRAZOĞLU

Gerçek bir insanın sözü başkadır.
 Aşkın ocağının közü başkadır.
 Poyrazoğlu, balın özü başkadır.
 Ona hille katanlara ne dersin?

REYHANÎ

Çokları Kur'an'a sözü atarlar.
 İkrarı bırakır, ederler inkâr.
 Reyhanî, "Düzme." der çok günahkârlar.

Bala, biber katanlara ne diyim?

“Tapşırmalarla bu kafiyeyi sona erdirdiğimizde saat, gece 12.00’yi gösteriyordu. Reyhanî Usta, sabah erkenden Erzurum’a gidecekti. Usuldendir, âşıklar buldukları yere ayrılırken güzelleme yaparlar. Aldı Âşık Reyhanî, ben de peşinden ona katıldım.”:

REYHANÎ

Seherin vaktinde ötüşür kuşlar.
Bülbüller dilinde figanın Erciş.
Peygamber teridir kokan kokuşlar.
Bu ne nakış, bu ne elvanın Erciş?

POYRAZOĞLU

Kadir Mevla’m kudretinden yaratmış.
Cennete benziyor her yanın Erciş.
Hep gelen âşıklar gözyaşı katmış.
Eksilmez feryadın, figanın Erciş.

REYHANÎ

Erciş derler, Van Gölü’nün kırağı.
Müzeyyen kurulmuş sol ile sağı.
Üçler, beşler, evliyalar durağı,
Hakikat üstünde yorganın Erciş.

POYRAZOĞLU

Erciş’te verilir garibe kıymet.
Gökten yere iner hayır bereket.
Nur Muhammed Hafit, Seyit Muhammed,
Yatar yeşil donlu Sultan’ın Erciş.

REYHANÎ

Reyhanî der, aşkın seli burdadır.

Miroğlu Ahmed'in yolu burdadır.
 Âşıkların sazi, teli burdadır.
 Emrah gelmiş, geçmiş ozanın Erciş.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu, sanma senden kenarım.
 Her nereye gitsem sana dönerim.
 Gördüğüm güzeli Selbi sanırım.
 Âşığa ilhamdır cananın Erciş.

5.2.3. Poyrazoğlu ile Mevlüt İhsanî Atışması

Yer: Mustafa Akyol'un Kahvesi, Erciş

Tarih: 3 Nisan 1980

POYRAZOĞLU

Dinle sözlerimi usta İhsanî.
 Seyrettim ben seni, dağlar gibisin.
 Açmış çiçeklerin bütün rengârenk,
 Şöyle müzeyyen bir bağlar gibisin.

M. İHSANÎ

Dinle sözlerimi sen Poyrazoğlu.
 Başı duman tutmuş dağlar gibiyim.
 Ne çiçeğim açtı ne gülüm bitti,
 Yıkılmış, virane bağlar gibiyim.

POYRAZOĞLU

Ezelden güzelsin, kimseye bakma.
 Aldanıp gönüle kendini yakma.
 Düşmanın önünde zehirli lokma,
 Çiğnenmez, yutulmaz yağlar gibisin.

M. İHSANÎ

Gönül menziline irtibatlıyım.
Kadere razıyım, itikatlıyım.
Merdin sofrasında baldan tatlıyım,
Dostun sofrasında yağlar gibiyim.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu der ki, yâr bir vesile,
Âşıklık yolunda çekmişsin çile.
Dünya âşıkları şahlansa bile,
Hepsini kıl ile bağlar gibisin.

M. İHSANÎ

Mevlüt İhsanî'yem, böyledir hâlim.
Ezelden sararmış, şansım, ikbalim.
Herkes'e hürmettir arzu hayalim,
Ben kendi yaramı bağlar gibiyim.

5.2.4. Poyrazoğlu ile Âşık Yaşar Reyhanî Atışması

Yer: Mesaj Tv, İstanbul

Tarih: 22 Mayıs 1995

POYRAZOĞLU

Dinle sözlerim Baba Reyhanî,
Hayal âleminde gezenlerden ol.
Ben, seni bilirim, usta kaptansın,
Aşkın deryasında yüzenlerden ol.

REYHANÎ

Sen bir öğretmensin, al benden cevap.
İlmin şifresini çözenlerden ol.
Yazdığın bir şeyde şüphe olmasın.

Yanlışın altını çizenlerden ol.

POYRAZOĞLU

Eğer âşık isen dilerler seni.
 Mana eleğinden elerler seni.
 Taşlara yazılma, silerler seni.
 İsmi ni gönüle yazanlardan ol.

REYHANÎ

Bu fani dünyaya gelmişiz, eyvah!
 Gelişimiz Hakk'ın emridir, mutlak.
 Eninde sonunda olursun toprak.
 Tekrar bu âleme tozanlardan ol.

POYRAZOĞLU

Yeni bir ateşe saldın sen beni.
 Karıncaya terk edersin bedeni.
 Ölmezden evvela öldür kendini.
 Sağ iken mezarın kazanlardan ol.

REYHANÎ

Kendini keşfeyle, kendini dinle.
 Otur da kalbinin sesini dinle.
 Elham'ı zikreyle, Yasin'i dinle.
 Ehl-i mihrap, ehl-i ezanlardan ol.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu, ilham almak gerekir.
 Aşkın deryasına dalmak gerekir.
 Her zaman uyanık olmak gerekir.
 Düşmanın fendini bozanlardan ol.

REYHANÎ

Reyhanî’de başka türlü hâl vardır.
 Âşıklarda çiçek vardır, bal vardır.
 Sazımızda altı, yedi tel vardır.
 Bir de mana teli düzenlerden ol.

“Değişme sona erdikten sonra sunucu Aziz Karaca’nın verdiği yeni bir ayakla tekrar başladı. Ayak şu idi:

*Söz ehli, sözümü dinle bu yerde.
 Sen, sendeki gizli cihanı ara.”:*

POYRAZOĞLU

Söz ehli, sözümü dinle bu yerde.
 Sen sendeki gizli cihanı ara.
 Doktor odur, çare eylesin derde.
 Dertlerin dermanı Lokmanı ara.

REYHANÎ

Uzakta arama, yakındır sana.
 Gönülde oturan sultanı ara.
 “Kün” dedi, mevcudat geldi ayana.
 Ezelden verilen fermanı ara.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu der ki, gelmeme bakma.
 Derin deryalara dalmama bakma.
 Sözler dizip sazı çalmama bakma.
 Gel, bendeki büyük noksanı ara.

REYHANÎ

Bir söz ile beş yüz kale alınır.
 Günde tam beş kere boru çalınır.
 Her âşıқта biraz cevher bulunur.

Ara sıra, Âşık Reyhanî ara.

“Aziz Bey’in isteği ile atışma tekrar başladı. Ayağı bu sefer ben açmıştım.”:

POYRAZOĞLU

Meydanıma geldi usta bir âşık.
Kılıcını, kamasını getirin.
Takım giymiş; ama cepleri sökük.
İğnesini, yamasını getirin.

REYHANÎ

Fotoğraf çekmeye başladı âşık.
Bu âşığın şemasını getirin.
Üzerime yaman çıkartma yaptı.
Siz bunun filamasını getirin.

POYRAZOĞLU

Sanmayın bu âşık böyle kalacak.
Fırsat bulsa kispetimden dalacak.
Duydum, bakanlıktan maaş alacak.
Cüzdanını, nemasını getirin.

REYHANÎ

Yiğitlerin vatanı var, yurdu var.
Kaçakların namerdi var, merdi var.
Bu çocuk ağlıyor, bir de derdi var.
Emziğini, mamasını getirin.

POYRAZOĞLU

Şiirleri deste deste Reyhanî,
Âşıktan, maşuğa posta Reyhanî,
Âşıklar içinde usta Reyhanî,
Âşıkların ulemasını getirin.

REYHANÎ

Bütün bu âlemi geziyor âşık.
 Âlemler sırrını çözüyor âşık.
 Bölüm bölüm esrar seziyor âşık.
 Örneğini, temasını getirin.

“Söz tamamlandı. Aziz Karaca'nın isteğiyle bir kafiye de Reyhanî usta açtı.”:

REYHANÎ

Girme meydanıma ey Poyrazoğlu.
 Şu dertli yarama ezerim seni.
 Toz olsan da üflemem bu âleme.
 Gönül süzgecinden süzerim seni.

POYRAZOĞLU

Sen derya olsan Baba Reyhanî,
 Açar yelkenimi, yüzerim seni.
 Sihirli bir yelek olsan Reyhanî,
 İlmik ilmik açar, çözerim seni.

REYHANÎ

İnsan bir nüsha-ı kübra-ı kalem,
 İnsanda gizlidir, bu cümle âlem.
 Allah'ın zikridir insan, vesselam.
 Gönül tespihine dizerim seni.

POYRAZOĞLU

İnsanı var eden ol sırr-ı mutlak,
 Buna yanlış diyen cahiller nahak.
 İnsan topraktır, olacak toprak.
 Gönül sayfasına yazarım seni.

REYHANÎ

Ben seni bilirim, bir gönül eri,
 Aşkın meydanına yaptın seferi.
 Damlatınca kirletirsin defteri,
 Reyhanî gönülden kazırım seni.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu dipsiz derya, bilinmez.
 Ha deyince hiçbir kale alınmaz.
 Bir kusurla dostun adı silinmez.
 Büyüklüğe sığmaz, bozarım seni.

5.2.5. Poyrazoğlu ile Adanalı Âşık Kul Mustafa Atışması

Yer: Halk Ozanları Derneği, İstanbul

Tarih: 14 Mayıs 1995

KUL MUSTAFA

Cahil bir doktorun derde çareyi,
 Bilmesinden bilmemesi güzeldir.
 Riyakâr adamın Hakk'a niyazı,
 Kılmasından kılmaması güzeldir.

POYRAZOĞLU

Hayırsız evladın baba ardında,
 Kalmasından kalmaması güzeldir.
 Âlim, arif çok gerektir dünyada,
 Ölmesinden ölmemesi güzeldir.

KUL MUSTAFA

Ağustosta bal vermeyen arının,
 İlkbaharda gövmeyen darının,
 Dırdır eden, eve gelmez karının,

Gelmesinden gelmemesi güzeldir.

POYRAZOĞLU

Böyle miydi ataların tüzüğü?

Batı bize yaman attı kazığı.

Evimizde conilerin müziği,

Çalmasından çalmaması güzeldir.

KUL MUSTAFA

Kul Mustafa'm söyler Hak kelimini.

Gel, gör, beğen bende aşk âlemini.

Mertler, namertlerin bir selamını,

Almasından almaması güzeldir.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu, muhannetin aşının,

Yarası zor, değer ise taşının.

Millet ağlar iken devlet başının,

Gülmesinden gülmemesi güzeldir.

5.2.6. Poyrazoğlu- İrfan Tanrikulu- Orhan Üstündağ- Âşık İstekeoğlu Atışması

Yer: Ziya Timuroğlu'nun evi

Tarih: 24 Şubat 1996

Tanrikulu'nun ayak açmasını teklif ettiği Poyrazoğlu, Orhan Üstündağ'dan ayak açmasını ister. O anda Üstündağ bir divan makamı çalmaya başlar:

ORHAN ÜSTÜNDAĞ

Yalan dünyayı benzettim çift kapılı hana ben.

Anamdan doğdum doğalı borçluyum bu cana ben.

Yeri, göğü, arşı, kürsü yaratanın aşkına,

Ta ezelden âşık oldum o ulu divana ben.

POYRAZOĞLU

Ta ezelden meftun oldum ol ulu Süphan'a ben.
 Adem'in sülbünden indim, oldum bir bahane ben.
 Cümlesinden evvel idi; ama geldim sonradan.
 İkrar ettim, ümmet oldum ol ulu Sultan'a ben.

TANRIKULU

Ulu Rabb'im yaratmıştır hayret ettim bana ben.
 Hayat verdi, yol gösterdi, bulmadım bahane ben.
 Gece gündüz zaman geçer, devr-i cihan bendedir.
 Zerresine akıl ermez, hayranım ay, güne ben.

ORHAN ÜSTÜNDAĞ

Cehaletlik kör düğündür insanoğlu da hası.
 Kara demir gibidir, bak silinmez onun pası.
 İnsanlığın âleminin olurum ben kölesi.
 Benlik ile girmemişim asla bir meydana ben.

POYRAZOĞLU

Gece, gündüz zikri, fikri çağırırım ben Ya Rab!
 Elli beş babın içinde beş tane geldi hitap.
 Hani Rüstem, hani Ali çekti bağrına türap.
 Bir gün gelir devir döner olurum efsane ben.

TANRIKULU

Bazı sineme vurdular, bazı da kınandım ben.
 Dünya denen bu fanide geldim de sınandım ben.
 Dört kitabın dördü haktır, gönülden inandım ben.
 Ervahta yazmıştı Rabb'im, bağlıyım İslam'a ben.

ORHAN ÜSTÜNDAĞ

Üstündağ'ım kan karıştı gözlerimin yaşına.

Çok aldanma bu dünyanın hayaline, düşün.
 Kimler ki nasihat eder, hepsi gider boşuna.
 Ne deyim ki, ne anlatam şimdiki zamana ben.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu, bu dünyada belli er oğlu erler.
 Birçoğu uymuş şeytana, hâlâ dava güderler.
 Anlamazlar, bir hayvanı dosta kurban ederler.
 Ben âşığım, can adadım ezelden kurban ben.

TANRIKULU

Tanrikulu, dert dilinde gönülden akıp geçtin.
 Bir aşka düşüp içinden kendini yakıp geçtin.
 Dünya fani, sen fanisin uzaktan bakıp geçtin.
 Sevgim kadeh, yaşım bade, olmuşum meyhane ben.

Ayak bitince Tanrikulu “*Haydi Poyrazoğlu devam.*” der. Poyrazoğlu da sazının tellerine vurarak mısralarını sıralar:

POYRAZOĞLU

Dinle sözlerimi canım Orhan’ım,
 Bir de meydanda var Nazım Hocamız.
 Mevla ulaştırdı bayrama bizi.
 Eşref saatidir Kadir Gecemiz.

ORHAN ÜSTÜNDAĞ

Felek temelinden vurdu, yıktı da,
 Ne yazık ki, dardır bizim bacamız.
 Bir balık misali düştük deryaya,
 Dağıldık, kaybolduk hele nicemiz.

TANRIKULU

Diller bülbül gibi söyleyip durur.

Allah'ı çağırırsın bütün hecemiz.
 Çok da yükseklerden atmak hoş mudur?
 Gençleri devirir belki kocamız.

POYRAZOĞLU

Üstünü esreye şebdi bir ebcet.
 Elifte üç nokta kıldı muhabbet.
 Yazdılar gaibe berat-ı ümmet.
 Kabil kavi eyle gitti ricamız.

ORHAN ÜSTÜNDAĞ

Dost değil mi bak dostunu aratan?
 Örümcek mi mağarayı taratan?
 Altı günde bu dünyayı yaratan,
 Hepimizden haktır, O'dur yücemiz.

TANRIKULU

Bazı yanar, bazı söner emriyle,
 Âlemler renk alır, diner emriyle.
 On sekiz bin âlem döner emriyle,
 Onun ruhsatıyla biter goncamız.

POYRAZOĞLU

Söyle Poyrazoğlu sen beni, beni.
 Aşkın gemisinin olur dümeni.
 Hazret-i Hızır'ın taban demeni,
 Denizler üstünde var seccademiz.

ORHAN ÜSTÜNDAĞ

Üstündağ'a gelmiş hava atıyor.
 Belki ecelleri gelmiş, çatıyor.
 Gafil derler düşmüş, neden yatıyor?

Dünyalara hükmediyor cücemiz.

TANRIKULU

Elifi aradım kaşın içinde.
Hakk'ıma ulaştım yaşın içinde.
Yüz on dört şehir var başın içinde.
Kur'an'dan da var mı daha incemiz.

“Hocam, işte böyle kaliteli atışma istiyorum. Bu ince şeylere girmeliyiz.”

diyen Poyrazoğlu, *“Bir ayak daha açıyorum, ondan sonra siz açın.”* der:

POYRAZOĞLU

Dinleyin beni kardaşlar.
Sırtından vurulan benim.
Bu derdi çekenler bilir.
Kemiği kırılan benim.

TANRIKULU

İçimden bir derde düştüm.
Rahman'a sarılan benim.
Mansur gibi dara düştüm.
O darda gerilen benim.

ÜSTÜNDAĞ

Zalım sevdanın derdinden,
Del'olup sürülen benim.
Feleğin de baltasından,
Yarılp kırılan benim.

POYRAZOĞLU

Çoban derdi garip yayla,
Gel üstüme, türkü söyle.
Yetmiş yıldır geçti böyle.

Daim hor görülen benim.

TANRIKULU

Öten bülbülün dalında,
Derdim söylenir dilinde.
Zalim nefsimin elinde,
Horlanıp yerilen benim.

ÜSTÜNDAĞ

Yaşa be kardaşım yaşa.
Nedir sizdeki endişe.
Emeklerim bütün boşa,
Boşuna yorulan benim.

POYRAZOĞLU

Bar verir mi kara çalı?
Rüzgârlara bitir dalı.
Hazret-i Yunus misali,
Elinden sürülen benim.

TANRIKULU

Nice iller dolanıp da,
Uzaklardan sulanıp da,
Nefis ile bulanıp da,
Hak ile durulan benim.

ÜSTÜNDAĞ

Sözlerimiz yasa gibi.
Değildir boş kasa gibi.
Meryem oğlu İsa gibi,
Çarmıha vurulan benim.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu durağımı,
 Yâr suladı toprağımı.
 Zalim yoldu yaprağımı.
 Dal gibi kırılan benim.

TANRIKULU

Tanrikulu'n yarası var.
 Zaman yakın, sırası var.
 Ol İsa'nın duası var.
 Ölüp de dirilen benim.

ÜSTÜNDAĞ

Üstündağ'ım kederimden,
 Kuşlar yatamaz derdimden.
 Küskün, sürgün kaderimden,
 Ağlayıp darılan benim.

Tanrikulu; *“Biraz değişiklik olsun, Üstündağ öne geçsin.”* diyerek sözü

Üstündağ'a verir:

ÜSTÜNDAĞ

Hindilik mi var sizin soyuzda?
 Neden böyle şişiyorsuz âşıklar?
 Karadeniz gibi yelkenleri siz,
 Boşu boşa taşıyorsunuz âşıklar.

POYRAZOĞLU

Yine dalgalandı bu aşkın narı.
 İyi gördüm, aşılıyorsunuz âşıklar.
 Dikkat edin, bura irfan meclisi,
 Yaprak gibi düşüyorsunuz âşıklar.

TANRIKULU

Yıllar yılı kalacağız demeyin.
 Bir fani de yaşıyorsunuz âşıklar.
 Ben gönülden çıkarırken sözleri,
 Siz neleri eşiyorsunuz âşıklar?

ÜSTÜNDAĞ

İyi insanlarda olurmuş hayâ.
 Hemi haya olur hemi de maya.
 Ben bir atlı oldum, siz ise yaya.
 Peşim sıra koşuyorsunuz âşıklar.

POYRAZOĞLU

Sözlerim gelmesin efendim acı.
 Her zaman meydanda alırım pacı.
 Atım vardı; ama şaşkın sürücü,
 Bu menzilden şaşıyorsunuz âşıklar.

TANRIKULU

Bu gönlüme gel, bu aşka yan, dedim.
 Sevgi ile dostlarını an, dedim.
 Kucak açtım size ben de can, dedim.
 Neden bizi boşuyorsunuz âşıklar.

ÜSTÜNDAĞ

Üstündağ'la oldu bak meydanınız.
 Her yere yayılsın, şeref, şanınız.
 Damarlarda sönük gider kanınız.
 Ağustosta üşüyorsunuz âşıklar.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu, kurban şöhret, şanına.

Temren vurma yahu aşkın canına.
Gelin, düşün aşkın barigâhına.
Yavaş yavaş içiyorsuz âşıklar.

TANRIKULU

Tanrikulu saydı iki âşığı.
Hakk'a âşık gönlün olmaz düşüğü.
Dedim, alam ben güneşten ışığı.
Lamba gibi ışıyorsuz âşıklar.

Üstündağ bir ayak daha açar:

ÜSTÜNDAĞ

Nuh, gemi yaptırıp yelken açmazdı,
Her yan deniz, derya, sel olmasaydı.
Arı her çiçeğe konup uçmazdı,
Eğer kovanında bal olmasaydı.

POYRAZOĞLU

Dost neye yarardı bülbülün zarı,
On bir ay bahçede lâl olmasaydı.
Mecnun'a göründü Leyla sureti,
Arada vasıta çöl olmasaydı.

TANRIKULU

O! Mevla'm yarattı bak nebatatı.
Renk renk görünür mü al olmasaydı?
Dünya, Yaradan'ın aynası derler.
Başka sever miydi kul olmasaydı?

ÜSTÜNDAĞ

Turna halk olmuştu o güzel gece.
Size söyleyecem hece ve hece.

Resul çıkar mıydı inan miraca,
Hak Teâlâ'dan ona gel olmasaydı.

POYRAZOĞLU

Onlar ölçtü bu dünyanın çarkını.
Altmış milyardan da ördü yapını.
Mağripten maşrika kudret okunu,
Kendi verip alan el olmasaydı.

TANRIKULU

Gönül feryat edip inler miydi hiç,
Kullar Rab'larını dinler miydi hiç,
İkra dediğini anlar mıydı hiç,
Mevlâ'dan Resul'e hâl olmasaydı.

ÜSTÜNDAĞ

Doktor çare bulsa kendi ölmezdi.
Böyle olsa bu cihana gelmezdi.
Kitapların yazmaz, kimse bilmezdi,
Kerem, Aslı yanıp kül olmasaydı.

POYRAZOĞLU

Aşkını sıra bil, bak çıban olur.
Âşıklar bağrında hoş kuban olur.
Eline saz alan bir umman olur,
Mızrap olmasaydı, tel olmasaydı.

TANRIKULU

İnsan, bin beladan savuşamazdı.
Aslanlar meydanda dövüşemezdi.
Yusuf babasına kavuşamazdı,
Yakub'un gözünde sel olmasaydı.

ÜSTÜNDAĞ

Nemrut halt etmese veli olurdu.
 Dünyanın en güzel kulu olurdu.
 Bülbül figan eder, deli olurdu,
 Gönlüne teselli gül olmasaydı.

POYRAZOĞLU

Söyle Poyrazoğlu, ben bahtı kara.
 Âşıklar da dalar gine efkâra.
 Eğer mim olmasa yanardık nara,
 Elif olmasaydı, dal olmasaydı.

TANRIKULU

Tanrıkulu, Rab'siz n' olurdu insan?
 Âlemde gayesiz kalırdı insan.
 Bu zamanı nasıl bilirdi insan.
 Aylar olmasaydı, yıl olmasaydı.

Üstündağ yine öne geçerek bir Sümmanî havası çalmaya başlar:

ÜSTÜNDAĞ

Gönül otağını seyran eyledim.
 Elmaya bak, ayvaya bak, nara bak.
 Erzurum'a, Kars'a yoluz düşerse,
 Rüzgâra bak, tipiye bak, kara bak.

POYRAZOĞLU

Erzurum'dan, Kars'tan geçin Erciş'e.
 Edebe bak, töreye bak, ara bak.
 Davul, zurna sesi gelir uzaktan,
 Halaya bak, düğüne bak, bara bak.

TANRIKULU

Bu gönlümün feryadına bakmayın.
 Dumana bak, ateşe bak, nara bak.
 Kendinizi boş ateşe yakmayın.
 Mürşide bak, müride bak, pire bak.

ÜSTÜNDAĞ

Az yaşamak insanlara muratmış.
 İnsanların korktuğu yer sıratmış.
 Cenab-ı Hak ne mucizat yaratmış,
 Musa'ya bak, asaya bak, Tur'a bak.

POYRAZOĞLU

Her şeyin ezeli Mevlâ'dır başı.
 Ezelden hikmettir, kudrettir aşı.
 Eğer erer ise ölüm telâşı,
 Yatağa bak, yorgana bak, tere bak.

TANRIKULU

Gönülden bu yaşlar coşmuş, çağlamış.
 Figan ettim, yüreğimi dağlamış.
 İman vermiş, kendisine bağlamış,
 İffete bak, namusa bak, ara bak.

ÜSTÜNDAĞ

Başa mı geçecek düşünme yaşın.
 Yaptığın bir şeyin sonunu düşün.
 Bir gün bir secdeye inmezse başın,
 Cehneme bak, ateşe bak, kora bak.

POYRAZOĞLU

Her zaman olmalı sözünün eri.

Sarraflar sezerler lâl ü gevheri.
 Vuslat menzilinde kalmıştır geri,
 Topala bak, sağıra bak, köre bak.

TANRIKULU

Hakk'ı biliyorsan şaşarım deme.
 Mevlâ'nın yolundan düşerim deme.
 Bu dünya ebedi yaşarım deme.
 Ölüme bak, kabire bak, Sur'a bak.

ÜSTÜNDAĞ

Üstündağ sözlerim değildir nadir.
 Üstümüzde hazır, Yaradan vardır.
 Âdem'i cennetten kovduran odur.
 Şeytan'a bak, bühtana bak, şere bak.

POYRAZOĞLU

Söyle Poyrazoğlu, layık ol layık.
 Ayakların aç, direği ol ayık.
 Bir kulağın mağrıp, birisi maşrık,
 Bedene bak, ayağa bak, sere bak.

TANRIKULU

Tanrıkulu ara, iz içimizde.
 Eğriler dışarda, düz içimizde.
 Ayet ayet saydım, cüz içimizde.
 Altıya bak, dördüne bak, bire bak.

Ardından Poyrazoğlu, Tanrıkulu'nun isteğiyle yeni bir ayak açar:

POYRAZOĞLU

Yüksekten uçmayın canım âşıklar.
 Engin yerde bahar olur, kış olmaz.

Bu sevda yandırır âşıklarını.
Her âşığın gözlerinde yaş olmaz.

ÜSTÜNDAĞ

Cenab-ı Hak bizi eşit yarattı.
Asla insan birbirinden baş olmaz.
Ne hikmet vardır ki ördek kuşunda,
Gölde yüzer yüzer; ama yaş olmaz.

TANRIKULU

Dünya bir hikmetle belirlenmiştir.
Önü hayal olmaz, sonu düş olmaz.
Birbirine benzer nice insan var.
Çok incele birbirine eş olmaz.

POYRAZOĞLU

Bu kara sevdanın közü başkadır.
Ateşi başkadır, izi başkadır.
Aşkın menzilin hızı başkadır.
Beygir atı her yarışta baş olmaz.

ÜSTÜNDAĞ

Kâmil olan ağlasa da gülse de,
Neşe bulup yaşlarını silse de,
Namertlerin bütün dünya olsa da,
Dosta vereceği ekmek, aş olmaz.

TANRIKULU

Ne kadar yaşasan düne benziyor.
Bir ömür geçirsen ana benziyor.
Gözü Rabb'im yapmış, mime benziyor.
Elife benziyor, yanlış kaş olmaz.

POYRAZOĞLU

Söyle Poyrazoğlu, hele ey söyle.
 Ağa söyle, paşa söyle, bey söyle.
 Dertlerini birer birer say söyle.
 Gizlenirse derununda hoş olmaz.

ÜSTÜNDAĞ

Her şeye kadirdir Cenab-ı Hüdâ.
 Ona yetişirse benim bu sevdâ.
 Seksen, doksanına varsa bir adam,
 Ağzında da damak olmaz, diş olmaz.

TANRIKULU

Beni yaratana olmuşum mihman.
 Onun ispatıdır yürekte iman.
 Bütün âlemleri yarattı Rahman,
 Görmeyenler için dünya hoş olmaz.

Ayak açma sırası Tanrıkulu'ndadır:

TANRIKULU

Size söylerim âşıklar,
 Dili sözden ayırmayın.
 Kar da kışın ispatıdır,
 Gülü yazdan ayırmayın.

ÜSTÜNDAĞ

Ben de dinledim sözünü.
 Eli sazdan ayırmayın.
 Kervancısız gidiyorsunuz,
 Yolu düzden ayırmayın.

POYRAZOĞLU

Kerem'in ataşı böyle,
Külü közden ayırmayın.
Onlar ile bir oluruz,
Eli bizden ayırmayın.

TANRIKULU

Varıp bu âlemi gezin.
İnceleyin, onu sezin.
Ayet ayet gönle yazın,
Dalı cüzden ayırmayın.

ÜSTÜNDAĞ

Kâmil bu sözümü bilir.
Cahil olan buna gülür.
Terziye çok lazım olur.
Şalı bezden ayırmayın.

POYRAZOĞLU

Gözyaşlarım belki dine,
Bir kudret pınarı ine.
Meyveler zehire döne,
Dalı özden ayırmayın.

TANRIKULU

Tanrıkulu'nun var tutun.
Mürşit olun, bir pir tutun.
İç ile dışı bir tutun,
Hâli özden ayırmayın.

ÜSTÜNDAĞ

Âşıklara dünya dardır.

Çektikleri ah u zardır.
İkisinin yeri vardır,
Dulu kızıdan ayırmayın.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu der çağından,
Geçemem benlik dağından.
Zekat ayırım çoğundan,
Malı azdan ayırmayın.

Poyrazoğlu tekrar öne geçer:

POYRAZOĞLU

Dinleyin sözümü canım âşıklar,
Güneşimiz doğmaz ise niderim?
Babalar sözüdür söylenen sözler,
Bir çuvala sığmaz ise niderim?

TANRIKULU

Bu âleme bakıp inceledim ben.
Güneş, sabah doğmaz ise niderim?
Bulutlar göklerde dolanıp durur,
Ordan rahmet yağmaz ise niderim?

ÜSTÜNDAĞ

Ezelden doğmasa nurlu güneşler,
Karanlığı boğmaz ise niderim?
Dünyayı dolaşır bu deli gönül,
Bir cesede sığmaz ise niderim?

POYRAZOĞLU

Söyle Poyrazoğlu, işte narım var.
Sitemim var, efkârım var, zarım var.

Farz edin ki, sayılmayan sürüm var,
Gelinim var, sağmaz ise niderim?

TANRIKULU

Tanrikulu, sende yiğitler, erler,
Her neye bakarsan bilinsin sırlar.
Sabahı gecenin müjdesi derler,
O tan vakti ağmaz ise niderim?

ÜSTÜNDAĞ

Orhan Üstündağ'ım içerim yara,
Asla o yaraya olur mu çare?
Karlı dağlar koymaz, gidem o yâre.
Beyaz karlar çığmaz ise niderim?

Atışma, Âşık İsteoğlu'nun da katılımıyla üçlü devam eder. Tanrikulu, bir divan makamının çalınmasını isteyerek ayağı açar:

TANRIKULU

El açtım ulu Rabb'ime, sızlandım gece, gündüz.
Yaratıldım bu âlemde, izlendim gece, gündüz.
Ol diyerek yaratmıştır ulu Rahman, insanı.
Fanide misafir kaldım, özlendim gece, gündüz.

POYRAZOĞLU

Düştüm anamın rahmine, hızlandım gece, gündüz.
Doğar doğmaz ben bu hana sözlendim gece, gündüz.
Ortak oldum yoldaşlara, eğri büğrü söyledim.
Eğri olduysam efendim, düzlendim gece, gündüz.

İSTEKOĞLU

Anamdan dünyaya geldim, bezlendim gece, gündüz.
Günahım varsa bağışla, sızlandım gece, gündüz.

Hiçbir şeyin farkında değil idim,
Meğer tarafından izlendim gece, gündüz.

TANRIKULU

Ervahta söz vermiş idim, elbet bunun önü var.
Uzun yıllar yaşasan da bir an gibi anı var.
Bir gayeyle yaratıldık, elbet bunun sonu var.
Her an hazırlıklı oldum bezlendim gece, gündüz.

POYRAZOĞLU

Hak yoluna veda ettim üstündeki postlarım.
Öyle bir menzildeyim ki, gelmeyen seslerim.
Kelimeler lügat oldu, lisan döktüm dostlarım.
Gâhi düştüm, emekledim, düzlendim gece, gündüz.

ÜSTÜNDAĞ

Ah yazık araştırdım, bulamam sudan duru.
Gece, gündüz dilimdedir onun gönlünün varı.
İlahi kudretten kalbime vermiş nuru.
Gezerim diyar diyar sazlandım gece, gündüz.

TANRIKULU

Tanrikulu, dert deryası, sorana dikkat edin.
Bülbülü bahçede görün virana dikkat edin.
Dört kitabın dördü haktır, Kur'an'a dikkat edin.
Doksan dokuz Hak ismidir, yüzlendim gece, gündüz.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu, destegirim yaratan padişahın.
Nedir senin bu efkârın, nedir senin bu ahın?
Kapalı değil, icabı açık sana dergâhın.
Mihrabına baş koymuşum, tozlandım gece, gündüz.

İSTEKOĞLU

İstekeğlu, Hak emrinden hiçbir yana gitmedim.
Tövbe hâşâ, hiçbir şeyi sana ben eş tutmadım.
Gençlik miydi hiç bilmedim, ibadeti yapmadım.
Affetsin o Yaradan'ım nazlandım gece, gündüz.

Bu sefer Poyrazoğlu, sazının tellerine vurarak ayak açar:

POYRAZOĞLU

Aşkın denizinin dalgıcıyım ben.
Olmadım dalgadan yan arkadaşlar.
Gerçek erenlerin pabucuyum ben.
Vermişim uğurda can arkadaşlar.

İSTEKOĞLU

Vatan için, millet için savaşan,
Vermişim uğurda kan arkadaşlar.
Toplanırsa, iki dostum gelirse,
Onlara sunarım nan arkadaşlar.

TANRIKULU

Bir dertli garibim fani dünyada.
Beni uzaklardan an arkadaşlar.
Cahiller içinde şaşırdım, kaldım.
Olun bana doğru yön arkadaşlar.

POYRAZOĞLU

Aşkın meydanında çok hüner olur.
Takatı olmayan berkenar olur.
Gün gelir cesedim bir mezar olur.
Karışır toprağa ten arkadaşlar.

İSTEKOĞLU

O gönül çayların benliği yıkar.
İlkbahar geldi mi, çağlayıp akar.
Her şeyin incesi Kur'an'dan çıkar.
Ordan deyim çıkar fen arkadaşlar.

TANRIKULU

Gönülden yanarım ataş gibiyim.
Ben de beni buldum bir eş gibiyim.
Sıcak sıcak vuran güneş gibiyim.
Olmayın önümde don arkadaşlar.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu, akan sular durulsun.
Menzile varmayan erken yorulsun.
Nerden ince ise ordan kırılısın.
Vallahi affetmem ben arkadaşlar.

İSTEKOĞLU

İsteköğlü söyler, şanıımız oldu.
Vakiti gelmeden güllerim soldu.
Evlat babasını tanımaz oldu.
Diyesen yaklaştı son arkadaşlar.

TANRIKULU

Tanrikulu ister çağrı söyleyin.
Yürekte hak için ağrı söyleyin.
Siz doğru düşünün, doğru söyleyin.
İmanla nefisi yen arkadaşlar.

Ardından ayağı tekrar Tanrikulu açar:

TANRIKULU

Âşık isen çık meydana.
 Fren olma bu ortamda.
 Uçak olup uçuyoruz.
 Tren olma bu ortamda.

İSTEKOĞLU

Hızı hızıma erişemez.
 Fren olma bu ortamda.
 Bazen sağır, bazen kör ol.
 Gören olma bu ortamda.

POYRAZOĞLU

Âşık isen işi terse,
 Yoran olma bu ortamda.
 Gönülde güller açmalı,
 Boran olma bu ortamda.

TANRIKULU

Bulanık sözün durulur.
 Gitsen menzile varılır.
 Gönül incedir girilir,
 Kıran olma bu ortamda.

İSTEKOĞLU

Dost ki sen dostuna ulaş.
 Bu yolda eyleme telaş.
 Çalış menziline ulaş,
 Fren olma bu ortamda.

POYRAZOĞLU

Bu sohbetlerin aşını.
 Bırak gönül telaşını.

Bu sevdanın kumaşını,
Çıran olma bu ortamda.

TANRIKULU

Tanrikulu ballandık biz.
Dostlar ile dillendik biz.
Bir bahçeyiz güllendik biz.
Viran olma bu ortamda.

İSTEKOĞLU

Söyle ozan, söyle nesin?
Yükseklerden gelir sesin.
Millet birbirini yesin,
Soran olma bu ortamda.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu gani Ya Rab,
Günde beş kez verir hitap.
Âşık, öz başına çorap,
Ören olma bu ortamda.

Poyrazoğlu, bu sefer ikili ayak açmak ister:

POYRAZOĞLU

Dinle beni İrfan Hocam,
Pervaneyim, ya sen nesin?
Bu sevdanın meydanında,
Divaneyim, ya sen nesin?

TANRIKULU

Dinledim sözünü ustam.
Nişaneyim, ya sen nesin?
Gönüller ala bürünmüş,

Viraneyim, ya sen nesen?

POYRAZOĞLU

Hem kanun hem telaş benim.

Hem baharım hem kış benim.

İçim meşktir, sarhoş benim.

Meyhaneyim, ya sen nesen?

TANRIKULU

Sözlerin tatlı dil gibi.

Sevgin açılan gül gibi.

Dostluğun akan sel gibi.

Yâreneyim, ya sen nesen?

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu var sebebi.

Bulunmaz denizler dibi.

Dert çekmekte Eyüp gibi,

Bir taneyim, ya sen nesen?

TANRIKULU

Tanrıkulu düşüp durma.

Doğru yaşa, şaşıp durma.

Üzerimde koşup durma,

Araneyim, ya sen nesen?

Poyrazoğlu ardından hemen yeni bir ayak açar:

POYRAZOĞLU

Hocam bak sermayen tamdır.

Hoş eşyaya benziyorsun.

Madenin, cevherin tamdır.

Bir dünyaya benziyorsun.

TANRIKULU

Sevgimde Mecnun gibiyim.

Sen, Leyla'ya benziyorsun.

Gönül çöllerini gezdim.

Hoş sahraya benziyorsun.

POYRAZOĞLU

Sohbetin bir ömür gibi.

İlhamın çok emir gibi.

Pençelerin demir gibi.

Ejderhaya benziyorsun.

TANRIKULU

Yaşın göklere yükselmiş.

Düşün göklere yükselmiş.

Başın göklere yükselmiş.

Sen semaya benziyorsun.

POYRAZOĞLU

Muhtaç değilsin sen nama.

Bu gömleğe uymaz yama.

Yüzün Levh-i Mahfuz, başın sema.

Bak, Kâbe'ye benziyorsun.

TANRIKULU

Gönlün pazar, has verirsin.

Feryat etsem ses verirsin.

Benliğime süs verirsin.

Bu künyeye benziyorsun.

POYRAZOĞLU

Seni gördüm gayet yaman.
 Özün irfan adın İrfan.
 Poyrazoğlu'ysa bir kaptan.
 Sen deryaya benziyorsun.

TANRIKULU

Tanrikulu'nu andırır.
 Sanki pervane döndürür.
 Âşkın yeri, göğü yandırır.
 Yıldız, aya benziyorsun.

Poyrazoğlu, yeni bir ayak açarak atışmaya son vermek istediğini belli eder:

POYRAZOĞLU

Saat iki oldu, figanım bitmez.
 Kime anlatayım bu geceleri?
 Sevdiğimin kulakları sağırdır.
 Kime anlatayım bu geceleri?

TANRIKULU

Saatlerdir burda atıştık, durduk.
 Kime anlatayım bu geceleri?
 Dostlara sır verdik, dertleri sorduk.
 Kime anlatayım bu geceleri?

ÜSTÜNDAĞ

Ay ışığı karanlığı sökmüyor.
 Kime anlatayım bu geceleri?
 Artık uyku bastı sesim çıkmıyor.
 Kime anlatayım bu geceleri?

İSTEKOĞLU

Her günüm feryatla figan,

Kime anlatayım bu geceleri?
 Yol verdi mi, bölüşmedi.
 Kime anlatayım bu geceleri?

Poyrazoğlu, ayak değiştirir ve atışmaya son vermek ister:

POYRAZOĞLU

Sohbet burda kalsın, vakit tamamdır.
 Gelin bunu tatlı dile bağlıyak.
 Baykuşun mekânı viraneliktir.
 Bülbülü tutup da güle bağlıyak.

TANRIKULU

Vakit tamam olmuş, dedi ustamız.
 Sözlere son verip dile bağlıyak.
 Bir daha görüşmek Allah'tan kismet,
 Yeni görüşmeyi yıla bağlıyak.

ÜSTÜNDAĞ

Ağlamaktan ne çıkıyor dostlarım?
 Gelin bunu güle güle bağlıyak.
 Dört âşık burda yaman söyledi.
 İşte gelin bunu böyle bağlıyak.

POYRAZOĞLU

Sohbet edek, muhabbette söylenek.
 Bir çoban misali durup yaylanak.
 İrfan Hocam sohbet edek, eğlenek.
 Öbür âşıkları tula bağlıyak.

5.2.7. Poyrazoğlu ile Erzurumlu Âşık Mustafa Ruhanî Atışması

Yer: Halk Ozanları Derneği-İstanbul

Tarih: 1996

RUHANÎ

Sürüp atımızı girek meydana.
Alalım şöhreti, şan arkadaşım.
Korkak olanlar da çıksın meydana,
Edelim meydanı kan arkadaşım.

POYRAZOĞLU

Aşkın denizinin dalgıcıyım ben.
Olmadım dalgadan yan, arkadaşım.
Ölen ölsün, kalan sağlar bizimdir.
Kılalım talanı can arkadaşım.

RUHANÎ

O ki ihtiyaçtır, meydan kurulsun.
Haklı, haksız doğru hüküm verilsin.
Nerde ince ise orda kırılsın.
Hoşlanmam yalanı ben, arkadaşım.

POYRAZOĞLU

Ben bir Emrah gibi, sen dadaş gibi,
Çarpışalım ceviz ile taş gibi.
Bu meydana girmiş iki koç gibi,
Vermeyek amanı can arkadaşım.

RUHANÎ

Ruhanî, Hak diyen kalır mı darda?

Nerdedir, Emrah'ın mezarı nerde?
 Götürdü Selbi'yi, bıraktı derde.
 Çöl ola İran'ı can arkadaşım.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu meydan başa dar olur.
 Takati olmayan bir kenar bulur.
 Büyür ise zehir saçar, mar olur,
 Öldürek yılanı can arkadaşım.

5.2.8. Poyrazoğlu ile Âşık Murat Çobanoğlu Atışması

Yer: İstanbul- Fatih, Düğün Salonu

Tarih: 26 Kasım 1996, Öğretmenler Gecesi

POYRAZOĞLU

Bilir misin bunu sen Çobanoğlu?
 İnsana akılsız baş bir beladır.
 Dört bir yana gider fesadın kolu,
 Açarsa başına iş bir beladır.

ÇOBANOĞLU

Eyi dinle beni sen Poyrazoğlu.
 Kurunun yanında yaş bir beladır.
 Her ne eder isen el çekmez senden,
 Sarhoş bir beladır, keş bir beladır.

POYRAZOĞLU

Doğrama ekmeğin namert aşına.
 Doldurur zehiri, verir karşına.
 Neler açar güzellerin başına,
 Kirpik bir beladır, kaş bir beladır.

ÇOBANOĞLU

Elin güzeline dönüp de bakma.
 Aldanıp nefsini kendini yakma.
 Aza kanaati elden bırakma.
 Hayal bir beladır, düş bir beladır.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu hoştur edepte töre.
 Zamandır, sabırdır dertlere çare.
 Söz söylemek gerek yerine göre.
 Vakitsiz sırtan dış bir beladır.

ÇOBANOĞLU

Çobanoğlu sanma, sana değerim.
 Güzel sözü söyleyeni severim.
 Gördüğümü, duyduğumu söylerim.
 İnsana akılsız bir eş beladır.

5.2.9. Poyrazoğlu ile Nusret Sümmanioğlu (Torunî) Atışması

Yer: Mesaj Tv, İstanbul

Tarih: 17 Mart 1998

Aziz Karaca, kafiyei açma sırasını Poyrazoğlu'na verir:

POYRAZOĞLU

Baktım dört yanıma, eyledim hayret.
 Sohbet mi değişti, söz mü değişti?
 Kalmamış mı yoksa kimsede gayret?
 Kabuk mu değişti, öz mü değişti?

N. SÜMMANIOĞLU

Ariflerin sohbetinde bulunsan,
 Sohbet de değişmez, söz de değişmez.

İnsanlar kökünden ayrı düşmese,
Kabuk da değişmez, öz de değişmez.

POYRAZOĞLU

Çok çalışan demir erken aşınır.
Uyuz tutan sabah akşam kaşınır.
Çarşamba evlenir, Cuma boşanır,
Oğlan mı değişti, kız mı değişti?

N. SÜMMANIOĞLU

Duydum ki, zamana kızmışsın meğer,
İnsan, takdirine boynunu eğer.
Herkeste terbiye olursa eğer,
Oğlan da değişmez, kız da değişmez.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu bıktım ben bu oyundan.
Huylular hiç vazgeçer mi huyundan?
Gitar çıktı Dede Korkut soyundan,
Âşık mı değişti, saz mı değişti?

N. SÜMMANIOĞLU

Nusret Sümmanoğlu dertlerim bitmez,
Nedendir, sürerim, bu kervan gitmez?
Sümmanlar eksilmez, Şenlikler bitmez,
Âşık da değişmez, saz da değişmez.

Poyrazoğlu, yeni bir ayak açar:

POYRAZOĞLU

Sümmanoğlu mağrurlanma, kabarma.
Her dağın başının dumanı olmaz.
Ne çabuk soyundun, girdin meydana,

Her kispet giyenin meydanı olmaz.

N. SÜMMANİOĞLU

Dinle sözlerimi sen Poyrazoğlu.
Aşkın meydanının yalanı olmaz.
Mert olan yiğidin sofrası dolu,
Namertlerin nanı, ayranı olmaz.

POYRAZOĞLU

Aldanırsın bu dünyanın nesine?
Kimse gitmez muhannetin sesine.
Sen düz dersin, o hep gider tersine,
Hillekâr insanın vicdanı olmaz.

N. SÜMMANİOĞLU

Yükle, görüm kervanını, yükünü,
Meğer buymuş sermayenin yekünü.
Çabuk topla harmanını, ekini,
Acemi reşberin harmanı olmaz.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu, çiçek isen derilme.
Halı dersem her odaya serilme.
Adın Sümmanoğlu diye gerilme,
Her Narmanlı olan Sümmanî olmaz.

N. SÜMMANİOĞLU

Sümmanoğlu, yâda meyil vermedim.
Kibir, gurur kapısından girmedim.
Ben tepeyim, kendimi dağ görmedim.
Sanma ki, her canın noksanı olmaz.

Ayağı bu kez de Nusret Sümmanoğlu açar:

N. SÜMMANIOĞLU

Poyrazoğlu, sabah oldu.

Yattığını bilmiyordum.

Âşıkların meydanında,

Yittiğini bilmiyordum.

POYRAZOĞLU

Sümmanoğlu, horoz olup,

Öttüğünü bilmiyordum.

Sarımsağı hap yerine,

Yuttuğunu bilmiyordum.

N. SÜMMANIOĞLU

Değişmez insanın huyu.

Ediyorsun dernek, toyu.

Yengeye sormadan suyu,

Isıttını bilmiyordum.

POYRAZOĞLU

Eksilmemiş dayakların.

Ellem gullem boyakların.

Duvarlara ayakların,

Çattığını bilmiyordum.

N. SÜMMANIOĞLU

Sümmanoğlu her yanını,

Gözetsene irfanını.

Mahkemede vicdanını,

Sattığını bilmiyordum.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu der, ışıktın.
 Muhabbete dolaşıktın.
 Bir zamanlar hoş aşıktın,
 Bittiğini bilmiyordum.

Nusret Sümmanoğlu kelime oyunu yaparak yeni bir kafiye açar:

N. SÜMMANİOĞLU

Vücut bir şehirdir, anlamak gerek,
 Handa dükkân, dükkânda han iç içe.
 Eğer vatan için ölmek gerekse,
 Şöhrette şan, şanda vatan iç içe.

POYRAZOĞLU

Yaradan yaratmış, özenmiş bizi.
 Canda beden, bedende can iç içe.
 Döşemiş, bağlamış, bak dizi dizi.
 Kanda damar, damarda kan iç içe.

N. SÜMMANİOĞLU

Öldürür eğrinin eğri bakışı.
 Çok çetindir muhannetin yokuşu.
 Bezemiştir organları, nakışı.
 Tende beden, bedende ten iç içe.

POYRAZOĞLU

Gönüllerde olan muhabbet demdir.
 Kötünün işleri her zaman kemdir.
 Vücutun içinde oturan kimdir?
 Bendeki sen, sendeki ben iç içe.

N. SÜMMANİOĞLU

Sümmanoğlu yok kimsede gözümüz.

Âşık ocağında yanar közümüz.
 Biz aşığız, elimizde sazımız,
 Ozanda saz, sazda ozan iç içe.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu dedim, derdimi yazam.
 Zaten gurbet elde çok oldu cezam.
 Biri vilayetim, biri de kazam,
 Van'da Erciş, Erciş'te Van iç içe.

5.2.10. Poyrazoğlu ile Ömer Ummanî Atışması

Yer: Poyrazoğlu'nun evi, Zeytinburnu, İstanbul.

Tarih: 18 Kasım 1998.

POYRAZOĞLU

Övmüş Mustafa'yı ol Gani Mutlak.
 Kâinata böyle Sultan geldi mi?
 Buyurmuş şanına "levlake levlak".
 Hiç kimseye böyle unvan geldi mi?

ÖMER ÜMMANÎ

Hak dedi, yarattığım, sevdiğim için.
 Söyle görüm, böyle canan geldi mi?
 Yüz yirmi dört bin nebi mürsel içinde,
 Bu cihana böyle huban geldi mi?

POYRAZOĞLU

Seslendi Yaradan, sır sarayına.
 Mekândan münezzeh bir sarayına.
 Kâbe kavseynden yâr sarayına,
 Teşrif eden ulu mihman geldi mi?

ÖMER ÜMMANÎ

Dünyada koyduğu esere bakın.
İncil, Zebur, Tevrat, Kur'an'da yekün.
Ayne'l-yakin idi daha da yakın,
İlmen yakın olan devran geldi mi?

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu övmüş Cenab-ı Settar.
Himmetin bekliyor nice günahkâr.
Düldül süvarisi Haydar-ı Kerrar,
Ali gibi Şah-ı Merdan geldi mi?

ÖMER ÜMMANÎ

Ömer Ümmanî'ye yardımcı Gaffar.
Daima dilinde tövbe, istiğfar.
Çar etrafa baktım, çâr-ı yâr var,
Ebu Bekir, Ömer, Osman geldi mi?

5.2.11. Poyrazoğlu ile Nuri Çırağı Atışması

Yer: Kültür Bakanlığı Salonu, Ankara.

Tarih: 12 Aralık 2003

POYRAZOĞLU

Yâr eline kına olsam,
Tırnağında bir gün kalsam.
Takacağın küpe olsam,
Kulağında bir gün kalsam.

ÇIRAĞI

Ben o yâre mihman olsam,
Otağında bir gün kalsam.
Göçüp gitsem yaylağına,

Yaylağında bir gün kalsam.

POYRAZOĞLU

Yardan ayrı bağrım ezik.
El vurmayın, yaram nazik.
Olsam sırça bir bilezik,
Bileğinde bir gün kalsam.

ÇIRAĞI

Kutnu olsam, libas olsam.
Kumaşlardan bir has olsam.
Giyilecek bir mes olsam,
Ayağında bir gün kalsam.

POYRAZOĞLU

Poyrazoğlu görse beni.
Bir gül edip derse beni.
Ruj diyerek sürse beni,
Dudağında bir gün kalsam.

ÇIRAĞI

Çırağı'yı ele verme.
Sırlarını yâda verme.
Olsam alçım alçım sürme,
Kabağında bir gün kalsam.

5.2.12. Poyrazoğlu ile Âşık Erol Coşkunoğlu Atışması

Yer: Ozanlar Harmanı Programı-TRT Müzik

Tarih: 05.04.2013

POYRAZOĞLU

Dolaşa dolaşa geldin,

Yolunu hiç beğenmedim.
 Evden dargın mı çıktın?
 Halını hiç beğenmedim.

EROL COŞKUNOĞLU
 Kış geçmeden çiçek açmış,
 Dalını hiç beğenmedim.
 İçine şeker mi katmış?
 Balını hiç şeker beğenmedim.

POYRAZOĞLU
 Getirmişsin, getirmişsin.
 Menzil başa getirmişsin.
 Bana çiçek getirmişsin,
 Gülünü hiç beğenmedim.

EROL COŞKUNOĞLU
 O yollarda duruyorsun.
 Bu gardaşını yoruyorsun.
 Çaktırmadan vuruyorsun,
 Golunu hiç beğenmedim.

POYRAZOĞLU
 Poyrazoğlu der, çekilmiş.
 Bellerin erken bükülmüş.
 Baktım yarım buçuk dökülmüş,
 Kelini hiç beğenmedim.

EROL COŞKUNOĞLU
 Coşkunoğlu döner eve.
 Gider bu sanatı seve seve.
 İçirdiğin acı gahfe,

Falını hiç beğenmedim.

Poyrazoğlu, atışma dalında boy göstermesinin yanında bu alandaki yeteneğini Selçuk Üniversitesi tarafından 3-5 Nisan 1989 tarihinde Konya’da düzenlenen 3. Âşıklar şöleni’nde Atışma Dalında Ercişli Emrah Ödölünü kazanarak tescilleyen âşıklardandır.²³ Böylece Poyrazoğlu, âşıklık geleneğinin birçok dalında olduğu gibi atışma dalında da yeteneğini ortaya koymuştur.

²³ Bkz. 30 numaralı ek.

ALTINCI BÖLÜM

HİKÂyecİLİK BOYUTU

6.1 HİKÂyecİLİĞİ

Ahmet Poyrazoğlu, hikâyecilik geleneğini bilen ve bu geleneğin son temsilcilerinden biri olarak gösterilen önemli âşıklardandır. Onun halk hikâyeleriyle ilgili bilgilerinin temeli çocukluk yıllarına dayanmaktadır. Poyrazoğlu, halk hikâyelerini önce aile ortamında duyup dimağına kazımıştır. Âşıklık geleneğini, özellikle Âşık Emrah ile Selbihan hikâyesiyle Âşık Emrah türkülerini çok iyi bilen ve bu konuda derin bir bilgiye sahip olan aile fertleri sayesinde halk hikâyesi anlatma geleneğini temelden öğrenmiştir. Âşık, bu konuda “*Bizim bağımız hikâye kahramanı Âşık Emrah’ın bağının yanındaydı. Emrah’ın bağının ismi Köşklü Bağ’dır. Annem, babam, ağabeylerim akşama kadar hep Emrah türküleri söylerler, hikâyeler anlatırlardı. Ben de onların dizlerinin dibinde bunları dinledim. İşte bu türkü ve hikâyeleri dinleye dinleye doldum.*” diyerek hikâyecilik bilgisinin kaynağına işaret etmektedir.

Poyrazoğlu’nun bu konudaki bilgisini tamamlayan bir başka kaynak ise evlerini sık sık ziyaret eden yöre âşıkları olmuştur. Poyrazoğlu “*Posoflu Müdamî, Murat Çobanoğlu, Âşık Deryamî, Ağrılı Âşık Mihmanî, Âşık Reyhanî, Sosgertli Mehmet, Dursun Cevlanî, Davut Sularî, Âşık Ceylanî, Âşık Figanî ve daha birçok âşık sık sık bize gelirdi. Onlardan çok güzel hikâyeler, türküler dinledim. İşte onları böyle dinleye dinleye dağarcığım doldu. Temelim orada atıldı.*” diyerek hikâye anlatma geleneği konusundaki bilgilerinin nasıl olgunlaştırdığını ortaya koymaktadır.

Âşık, annesi Güllü Hanım’dan “Yaralı Mahmut ile Mahbup”, “Koroğlu’nun Zuhuru” ve “Âşık Emrah ile Selbi Han”, Aslı teyzesi ve onun eşi Abdürrezzak Hoca’dan “Hüseyin ile Telli Senem”, Vanlı Âşık Mehmet Ali İçgüleç’ten de “Âşık Kerem’in Ercişli Emrah’ın Mezarını Ziyaret Etmesi” kolunu derlediğini belirtmektedir.

Poyrazoğlu, sadece aile çevresinden hikâyeler derlememiş, gittiği yerlerde de derleme faaliyetlerini sürdürmüştür. Âşık, bu konuda şunları söylemektedir: *“Öğretmenlik mesleğiyle âşıklığı birlikte yürüttüm. Dolaştığım ve ulaştığım yerlerde derleme çalışmaları da yaptım. İyi ki de yapmışım, derleme yaptığım o insanlar hep ölüp gittiler. Derlemelerim kaybolmaktan kurtuldu hiç olmazsa. Ercişli Âşık Emrah’ın şiirlerini ve hikâyesini Erciş, Erciş’e bağlı köyler, Van, Iğdır, Erzurum, Kars, Ardahan yörelerini gezerek derledim. Böylece başta Ercişli Âşık Emrah ile Selbihan Hikâyesi olmak üzere bildiğim diğer hikâyeleri kayda geçirdim.”*

Poyrazoğlu böylece, hikâye repertuarını oluşturmuştur. Âşığın repertuarında şu hikâyeler bulunmaktadır: “Köroğlu’nun Zuhuru”, “Kızıroğlu Mustafa Bey”, “Dağıstanlı Hazar Bey”, “Kırat’ın Kaçırılması”, “Nigar Hanım”, “Köroğlu’nun İran Seferi”, “Köroğlu’nun Kayboluşu”, “Ercişli Emrah ile Selbihan”, “Âşık Kerem’in Ercişli Emrah’ın Mezarını Ziyaret Etmesi”, “Yaralı Mahmut ile Mahub”, “Hacı Seyad Bey”, “Necip Bey”, “Hüseyin ile Telli Senem”, “Âşık Kurbanî”, “Âşık Gökçek Rıza” ve kendi tasnif ettiği “Derdiyâr ile Gülhandan”.

Görüldüğü gibi Poyrazoğlu, sadece gelenek içerisinde anlatılmakta olan belli başlı hikâyeleri âşıklık sanatı çerçevesinde icra etmekle kalmamış, kendi hikâyesini tasnif ederek Türk halk edebiyatına yeni bir hikâye de kazandırmıştır. Bu durum onun hikâyecilik yönünü daha da güçlendirmiştir.

Poyrazoğlu, kendi tasnif ettiği tek hikâyesi olan “Derdiyâr ile Gülhandan”ın ortaya çıkış süreciyle ilgili olarak şunları söylemektedir:

“Âşık Derdiyâr ismini Ercişli Emrah’ı araştırırken görmüştüm. Faiz Demiroğlu’nun Köy Postası adlı dergisinde 17. yüzyılda yaşamış Kasım adlı bir cönk yazarının bir yazısında ‘Erciş Mahallesi’nde yetişmiş Âşık Derdiyâr, ünlü Karakoyunlu âşıklarındandır.’ şeklindeki düşmüş olduğu notu görünce Âşık Derdiyâr ismi beni geniş düşüncelere sevk etti. Araştırdım; ama ona ait ne bir şiir ne de bir bilgi edinebildim. Sonra da hikâye tasnif etme geleneğine uyarak Âşık Derdiyâr ile Gülhandan Hikâyesi’ni düzmeye karar verdim.”

Çalışmanın esas konusu ve hacmi bakımından âşığın bildiği diğer hikâye metinlerini burada sıralamak mümkün olmadığı için sadece kendi tasnif ettiği “Derdiyâr ile Gülhandan” hikâyesini vermekle yetiniyoruz:

6.1.1. Derdiyâr ile Gülhandan

Hikâyeye girizgâh olsun diye şöyle bir şiirle başlamak istiyorum:

Bilir misin gülüm sen bu sevdayı?

Bu sevda, Kerem'i küle düşürmüş.

Aramış da, bulamamış Leyla'yı.

Bu sevda, Mecnun'u çöle düşürmüş.

Bu sevda, rüzgâra arzu bildirmiş.

Turnaları gökyüzünde böldürmüş.

Bu sevda, Ferhat'a dağlar deldirmiş.

Bu sevda, Şirin'i dile düşürmüş.

Bu sevda hükmetmiş şaha, sultana.

Âşık Derdiyâr'ı atmış zindana.

Bu sevda, baykuşu salmış virana.

Bu sevda, bülbülü dile düşürmüş.

Bu Poyrazoğlu'nun kısmış sesini.

Yüklemiş sırtına gam heybesini.

Vermemiş şahlara Han Selbi'sini.

Bu sevda, Emrah'ı yola düşürmüş.

Efendim, mert ölür, adı kalır; namert ölür, kötülüğü kalır dünyada. Tarihin eski zamanlarında, Van Gölü'nün kıyısında Erciş şehrinde Karakoyunlu Türkmenlerinden Kara Yusuf Şah'ın oğullarından İskender Şah hüküm sürmekteydi.

İskender Şah ilime, bilgin kişilere ve ticaret ehline çok önem verirdi. İşte o devirde Erciş'te tasavvuf ehli, bilgin, merhametli bir kişi vardı. Adına Davut Bey derlerdi. Davut Bey'in seyrangâh bağları, değirmenleri, aşevleri ve Şalbazar elliğinde halı, kilim, keten tezgâhları vardı. Bu mallar civar yörelerde pazarlanır, geliri ile ilim okuyan talebeler ve yoksullar yararlanırlardı.

Davut Bey'in gözünden çok sevdiği üç evladı vardı. Büyüğü Derdiyâr, ortancası Komar Bey ve dünyalar güzeli Hatice Sultan... Büyük oğlu Derdiyâr, at binmeyi, ava gitmeyi, saz çalmayı çok severdi.

Günlerden bir bahar günü atına binerek etrafı seyrangâha çıktı. Yolu Eganis köyüne düştü. Meğer köyün kızları yığılmış, Bicek çıkarıyorlar, maniler okuyorlardı.

Neydi bicek? Baharın gelişinde yetişkin kızlar bir bahçede toplanırlar, ağzı genişçe bir testi içine yedi çeşmenin suyundan karıştırır, her kız kendini tanıtacak bir işaret, ziynet eşyası ya da bir gül butası atar. Testinin ağzı ipek bir bezle kapatılır. İki kız testinin başında bulunur. Biri dilekçi kız, diğeri mani yorumcusu...

İşte o sırada Derdiyâr, kızlar meclisine dâhil oldu:

-Biceğiniz hayırlı ola!

Kızlar sıkılarak:

-Hoş geldin, dediler.

Derdiyâr:

-Kızlar bana da bir dilek çeker misiniz?

Dilekçi kız:

-Başım gözüm üstüne, dedi. Elini testiye soktu, bir dilek çekti. Bir yüzük ve üzerine bağlanmış bir gül dalı geldi. Manici kız, bir mani okumaya başladı:

Biceğim hola mola,

İçi dolu gül ola.

Biceği çıkaranın,

Muradı hasıl ola.

Manici kız maniyi bitirdi, herkes birbirine bakıyordu. Meğer bu yüzüğün sahibi İlyas Hoca'nın kızı güzeller güzeli Gülhandan'dı. Gülhandan, ayağa kalkarak temenna etti, yanakları gül gibi kızardı. Usule göre dilekçi kız Gülhandan'a:

-Şimdi de bir dilek sen çek, dedi.

Gülhandan, testiye elini soktu. Takdir'in işine bak, eline bir sarı gül goncası geldi. Manici kız başladı dileği yorumlamaya:

Bahçede gül olacak,

Güle bülbül konacak.

Gönlündeki yiğidin,

Er geç senin olacak.

Allah'ın işine bak ki, Gülhandan'a sarı gül, Derdiyâr'a ise kırmızı gül goncaları çıkmıştı. Derdiyâr ile Gülhandan ok yemiş ceylan gibi yaralandılar. Aşk okları kalplerine saplandı.

Derdiyâr oradan ayrıldı; ama sanki kırk yıllık aşk ateşine düşmüş gibiydi. Gülhandan ise artık eve döndü. Eli yemeye içmeye gitmiyordu. Anası Gülçehre Hanım, kız kardeşi Gülendâmla telaşlandılar. Gülhandan odasına çekildi, kız kardeşi Gülendâmla yanına gelerek:

-Abla hasta mısın, diye sordu.

Gülhandan:

-Biraz keyifsizim, dedi.

Her iki âşık da o gece uyuyamadılar.

Günler günleri kovaladı, gün geçtikçe aşk ateşi her ikisini de yakmaya başladı. Derdiyâr o günden sonra her gün küheylanına binerek Gülhandan'ın bağının civarına gelirdi; ama onu bir türlü göremiyordu.

Atalarımız demiş ya, vasıtasız dost bağına varılmaz. Gülhandan'ın derdine çare Gülendâmla olacaktı.

Gülendam:

-Ey güzeller güzeli ablam, etme böyle. Derdini söyle ortak olayım.

Gülhandan, Gülendâmla'nın ısrarı üzerine derdini açmaya başladı. Gülendâmla:

-Abla kurbanın olayım, kim bu yiğit?

Gülhandan dayanamadı, bicekte yaşadıklarını anlattı. Derdiyâr'ın vasıflarını tarif etti. Günlerden bir gün Derdiyâr yine Gülhandan'ın bağının yanındaki bağda mola vermişti. Belki sesimi duyar diye sazına düzen verdi, çömeldi. Sırtını bir elma ağacına dayadı, aldı Âşık Derdiyâr, bakalım o yüksek sesi ile ne söyledi:

Balaban bakışlım, ceylan sekişlim,

Gözyaşım sel oldu, neredesin, gel.

Bahçeler gül açtı, iğde kokuşlum.

Yeşerdi dal oldu, neredesin, gel.

Gel artık, bekletme, hasretlik yeter.

Ocağım kül oldu, dumanım tüter.

Her günüm, her dakkam ölümden beter.

Saatim yıl oldu, neredesin, gel.

Derdiyâr'ım, içtim aşkın zehrini.

Çeken bilir ayrılığın kahrını.

Gel, abad eyle gönül şehri.

Yıkıldı, çöl oldu, neredesin, gel.

Derdiyâr böyle dedi, kesti. Saz ve söz sesini duyan Gülendâ, Gülhandan'a haber verdi. Usulca Derdiyâr'ın yanına vardılar.

Güendâ:

-Aşk olsun, Allah, aşkını artırsın, dedi.

Gülhandan, Derdiyâr'a bir defa daha âşık olmuştu. O günden sonra her gün gizli gizli görüşüp konuşmaya başladılar. Onlar böyle şenlik içerisinde devam ederken biz haberi Davut Bey'den, Derdiyâr'ın babasından verelim.

Davut Bey, oğulları Derdiyâr ve Komar Bey'i huzuruna çağırdı.

-Hey gözümün nuru evlatlarım, Şalpazarı'nda mallarımız hazır oldu. Yaz sıcağı basmadan civar yerlere pazarlamak gerek. İleri gelen adamları yanınıza alın, bir an önce Şalpazarı'na varın. Zilan elliğinde Hasan Abdal Sultan'a varın. Ellerini öpüp, himmet ve dualarını isteyin. Kendisi Ahmet Yesevi alperenlerindedir.

Her ikisi de "Baş üstüne." dediler. Ertesi gün hazırlıklar başladı, atlar nallandı, eğerler yenilendi. İkinci gün kervan, Zilan'a doğru yola çıkacaktı. Âşık Derdiyâr, ikinci çağı bir fırsatını bulup atına bindi ve Gülhandan'ı görmeye gitti. Olup bitenleri anlattı. Gülhandan'ın iki gözü Zilan çayı gibi çağlamaya başladı. Sanki ona gitme diyecekti, diyemedi.

Derdiyâr:

-Üzülme, Allah'ın izniyle malları satar satmaz dönerim. Allah'ın emriyle seni babandan istetirim.

Bu söz Gülhandan'a büyük bir umut oldu. İki âşık vedalaştılar.

Sabah oldu, kervan kafesi Zilan Deresi'ne doğru yola çıktı. Akşamın güneşi batmaya yakın kabile, Hasan Abdal Sultan Dergâhı'na ulaştı. Dergâhın hizmetkârları onları karşıladılar. Atlar ahırlara çekildi, konuklar dergâha alındı. Hasan Abdal

Sultan'a haber verdiler. "Ağır konuklarımız var Sultan'ım." dediler. Derdiyâr, Koman Bey, Sultan hazretlerinin ellerini öpüp ataları Davut Bey'in selam ve hürmetlerini iletiler. Akşam ikramından sonra muhabbet ve sohbet başladı. Sohbette İmam Abdal Sultan da vardı. O ara vecde gelen Hasan Abdal Sultan, zakir başına işaret etti. Divanda bulunan Derviş Mehmet duvardaki tefi indirdi. Sultan, Derdiyâr'ın aşk dolu gönlüne ve gözüne bakarak bakalım ne dedi:

Aşka düşmeyenler Hakk'ı bilemez.

Canından geçene canan bulunur.

Rehberi olmayan menzil alamaz.

Seni irşat eden bir can bulunur.

Ezelden güzelsin, ellere kokma.

Çay gibi bulanıp her yana akma.

Nefsine aldanıp kendini yakma.

Derde sabır eyle, derman bulunur.

Gel, ey Hasan Abdal söyleme acı.

Çar-ı anasırdır Âdem'in harcı.

Giy oğul başına melamet tacı.

Kulluğa bel bağla, sultan bulunur.

Dedi, kesti. Zakir başına:

-Yazdın mı?

-Evet.

Zakir başı yazdıklarını okudu. Sultan Hazretleri:

-Bunları ben mi söyledim? Söyleyene değil, söyletene bak, dedi. Sonra Derdiyâr'a bakarak:

-Ey oğul, gözlerinde aşk izi var, sabır gerek. Sonu iyi olur inşallah, dedi.

Derdiyâr, bu mana erinin gönül gözünün gördüğüne hayran kaldı. Kalktı, tekrar tekrar himmet istedi.

O geceyi dergâhta geçirdikten sonra kervan, sabah erkenden yola koyuldu. İsisu'ya, Doğancı'ya oradan da Şalpazar'a vardılar. Hazır olan malları, kutnu kumaşları denk edip atlara yüklediler, zaman kaybetmeden yola çıktılar.

Kervan gide gide Abaka'ya ulaştı. Akşamın alaca karanlığı çökmüştü. Dinlenmek için mola verdiler. O geceyi orda geçirip sabahleyin Kotur Deresi'ne doğru yola çıkacaklardı. Herkes uyumaya başladı. Gecenin zifir karanlığında bir hay huy sesi başladı, kervana baskın yapılmıştı.

O devirde Çağataylarla Karakoyunlular arasında bitmeyen bir savaş vardı. Çağatay çapavurları baskın yaptılar. Bu haramiler karşı gelenleri kılıçtan geçirip malları, atları gasp ettiler. Derdiyâr'la Komar Bey'in giyimlerine bakarak önemli kişiler olduğunu anladılar, onlara dokunmadılar. İyi bir fidye alırız, diye esir edip götürdüler.

Bunlar öyle alçak kişilerdi ki, tut denildiğinde uçar, vur denildiğinde öldürürlerdi. Ordugâhları Selmas şehrindeydi. Akşamdan sabaha, sabahtan akşama süre süre dağ, tepe demeden gidiyorlardı.

Günün sıcağı, açlık, susuzluk ve kollarındaki yağlı kendir, kementler, yol vermez dağlar, taşlar... Gün orta çağıydı, Derdiyâr, haramilere yalvardı:

-Bir süre söz verin, size üç hane söz danışayım, yine aparım.

Çağatay çapavurları gülmeye başladılar:

-Yahşi olur, yahşi olur.

Derdiyâr'ın kollarını açtılar. Aldı Âşık Derdiyâr, bakalım, derdiyle ne söyledi:

Bizleri tuzağa salan zalimler,

Çözün kementleri bile gidelim.

Garip hâlimize gülen zalimler,

Yeter, çektirmeyin çile gidelim.

Sam yel esti, yaprağımız döküldü.

İliğimiz kemiklerden çekildi.

Taşlar değdi, tırnağımız döküldü.

İnelim engine, çöle gidelim.

Derdiyâr der, tabanımız kabardı.
 Gözümüzde karşı dağlar karardı.
 Gün önünde gül benzimiz sarardı.
 Atın deryalara, sele gidelim.

Dedi, kesti. O alçak adamlar Derdiyâr'la Komar Bey'i döve döve yola devam ettiler. Günlerden bir gün Selmas şehrine ulaştılar. Getirdikleri malları karargâhlarında bölüştükten sonra iki kardeşi zindana götürdüler. Zindancıya teslim ettiler.

Zindancıbaşı öyle zalım bir yaratıktı ki, bilekleri kapı şipanası, parmakları güz hıyarı, takavut olmuş beygir gibi tırnakları vardı. Kütük gibi yuvarlana yuvarlana geldi, iki kardeşi zindana attı. Onlar zindanda kalsın, biz Erciş'ten haber verelim.

Baskından kurtulan Kel Mirze diye biri vardı. Kotur bir ata binerek Erciş'e Davut Bey'in hanesine geldi. Kötü haberi Davut Bey'e verdi. Davut Bey ve hanımı Gülçehre'nin akılları başlarından gitti. Eş dost toplandı, bir feryat figan başladı. Davut Bey belini eşik taşına verdi, derdiyle bakalım ne söyledi:

Aldı Davut Bey:

Malımı, mülkümü tamam vereyim,
 Kim getirse bana yavrularımı.
 Bir canım var, ona kurban eylerim,
 Kim getirse bana yavrularımı.

Gelin, bakın gözlerimin yaşına.
 Felek saldı beni dert ataşına.
 Altın tuğlar diktireyim başına,
 Kim getirse bana yavrularımı.

Dertli Davut kar misali erirem.
 Dünya gözü ile nasıl görürem?
 Güzel kızım Hatice'yi verirem,
 Kim getirse bana yavrularımı.

Dedi, kesti. Ağladı, ağladı... Biz haberi nerden verelim, Gülhandan sultandan...

Kötü haber tez ulaşır, derler. Haberi akşam evine dönen Gülhandan'ın babası İlyas Hoca vermişti. Ne bilsin ki, kızı Derdiyâr için mum gibi erimekte. Gülhandan yaralı koyuna döndü. Kime derdini anlatacaktı? Dert ortağı bacısı Gülendâ'm'dan başka anlatacağı kimsesi yoktu. Odasına çekildi, Gülendâ'm'a sarıldı, ağladı. Gülendâ'm ne olduğunu sorunca Gülhandan, saçından bir tel bağına bastı. Parmaklarını mızrap eyledi. Görelim, bakalım, ne dedi:

Acep kimden sorayım ben?

Gitti Derdiyâr, gelmedi.

Bağrım taşa vurayım ben.

Gitti Derdiyâr, gelmedi.

Karşı dağlar kara döndü.

İşim ah u zara döndü.

Geniş dünyam dara döndü.

Gitti Derdiyâr, gelmedi.

Gülhandan'ım, ömrüm bitti.

Hasretlik canıma yetti.

Felek bana neler etti...

Gitti Derdiyâr, gelmedi.

Söyledi, kesti. Bacısı ona teselliler verdi. Günler böyle geçmekte olsun, biz haberi Selmas şehrinde verelim.

Selmas'ta zindanda yatan Derdiyâr, kardeşi Komar Bey'e şöyle dedi:

-Ey canım kardeşim, bir söz vardır, ecel seslenmez, mukadderat haber vermez, gözlüye gizli olmaz. İnşallah dadımıza bir gelen olur, dedi.

Efkârlanan Âşık Derdiyâr, Komar Bey'e zindan içinde bakalım ne dedi?

Aldı Derdiyâr:

Havar desem ulaşırısın.

Yetiş pirim Hasan Abdal.

Bu âlemi dolaşırsın.
Yetiş pirim Hasan Abdal.

Düşkünlere elin vardır.
Zehmeride gülün vardır.
Deryalarda yolun vardır.
Yetiş pirim Hasan Abdal.

Havar pirim, düştük dara.
Zindanda kem bahtı kara.
Himmat eyle Derdiyâr'a.
Yetiş pirim Hasan Abdal.

Dedi, kesti. Gece karanlık bastı, uyumaya başladılar. Biz haberi nerden verelim, gayb âleminde, erenlerden, evliyalardan verelim. Derdiyâr'ın duası kabul olmuştu.

Söylediği münacat Sultan Abdal'a malum olmuştu. Meğer Van kale dizdarının oğlu Ahmet Han askerleriyle birlikte o civarda karakol görevine çıkmışlardı. O gece Ahmet Han'ın rüyasına Sultan Abdal Baba girmişti. Bütün güzelliğiyle Ahmet Han'a görünmüştü. Ona Selmas şehrinde zindanda iki tutsak kardeşin olduğunu onları kurtarması için işaret vermişti. Gördüğü rüyadan uyanan Ahmet Han hayretler içinde kalmıştı.

Gördüğü rüyayı arkadaşlarına anlattı. Hep birlikte istişare ettiler. Ahmet Han'ın padipay dedikleri yel gibi giden bir adamı vardı, adına Çopur derlerdi. Ahmet Han, Çopur'u sesledi:

-Tez ulaş Selmas şehrine. Selmas zindanındaki tutsaklar hakkında bilgi getir.

Çopur bir ayağı varsa birini de ödünç aldı. Derelerden, tepelerden yel gibi giderek Selmas'a ulaştı. Çopur'un Selmas'ta bir arkadaşı vardı, adına Cin Yusuf derlerdi. Hani bir söz var ya, kotur keçinin arkadaşı kotur kayada olur. Çopur, Cin Yusuf'u hemen buldu. Hoşbeşten sonra Selmas'a geliş meramını anlattı.

Cin Yusuf:

-Ah seni evinde ölmüyesen, bir haber eyliyeydin. Men o işi tamamlardım.

-Sen isi yatasan, soğuk kalkasan. Şimdi zaman yok, beyimin gözü yoldadır.

-İndi meni dinle. Zindancıbaşının huyunu anlatayım; o mendebur şarap içmeyi çok sever, kırk koyunu yer karnı doymaz. Bir huyu da vardır ki, inadı tuttu mu davul zurna çalsan uyanmaz. Arkadaşları itten aç, yılandan çıplaktırlar. Şimdi ben gidip etrafı kolaçan edeyim.

-Men de gelirem.

-Otur oturduğun yerde. Tikli deliğe sığmiyi bir de kuyruğuna süpürge bağlıyi.

Cin Yusuf, şehre geldi. Hırsızların kaldığı bir han vardı. Orada üç dört kafadar buldu, zindana varma planı yaptılar. Gözü kör olsun, paranın açmadığı kapı mı var? Ahmet Han, Çopur'a epey altın vermişti, gerekir diye. Cin Yusuf ve arkadaşları şaraplar aldılar, zindancıyı görmeye gittiler. Hoşbeşten sonra kafaları çekmeye başladılar. Zindancıbaşı sarhoş olunca saçmalamaya başladı:

-Bu zindanda iki bey oğlu esirimdir, gelin size onları göstereyim.

Ataların bir sözü var, koyuna şarap içirmişler, kurdun evini sormuş. Aynen öyle de oldu. Zindancıbaşı kahkahalar ata ata zindanı gezdirmeye başladı.

-Bu bey balalarını görür müsüz, beklirem ki bey babaları ne zaman gelecek.

Cin Yusuf, göz ucuyla zindanı keşfetti. Derdiyâr'la Komar Bey'i iyice süzdü. Zindanı gezdikten sonra Cin Yusuf doğruca Çopur'un yanına geldi. Gördüklerini Çopur'a anlattı. Çopur hiç vakit kaybetmeden Ahmet Han'a ulaştı. Gördüğü rüyanın doğru olduğunu, iki kardeşin zindanda tutsak olduğunu söyledi. Ahmet Han:

-Demek ki, gördüğüm düş doğruymuş.

Zaten buldukları yer at ayağıyla Selmas'a üç saatlik mesafedeydi. Hemen yola çıktılar. Şehre girmezden evvel tebdili kıyafet yaptılar, kendilerine çingene süsü verdiler. Ahmet Han, Çopur'u Cin Yusuf'a gönderdi, dedi ki:

-Şehre varım. Bol şarp, koyun etleri, bal ne varsa alın. Zindancıbaşına gidin, yiyip içtikten sonra zindancıbaşını ve zindancıları sarhoş edip bana haber ulaştırın.

-Başım, gözüm üstüne, dedi Çopur. Cin Yusuf'un kaldığı hana vardı. Durumu anlattı.

Cin Yusuf:

-Çoktan beri eğlenmemiştim, sen kızıldan haber ver.

Pazara vardılar. Fiçılarla şarap, bal küpleri, koyun, kuzu ne varsa aldılar, hamalların sırtına yüklediler. Doğru zindana vardılar. Zindancıbaşı gördüklerine inanamadı.

-Ağa, hayırdır inşallah!

Cin Yusuf:

-Ağa, dün gördüklerime inanamadım. Meğer siz ne zorluklar çekermişsiz. Aha bu arkadaşım buraların en ünlü hırsızlarından. Yeni bir mal kapmış sizlerle paylaşmak istedi.

Zindancıbaşı çok sevindi, hemen inandı. Zaten ahmak bir insandı. Adamdan eşek olmasa eşeğin biri bin altın ederdi. Başladılar yemeye, içmeye. Kafaları iyice buldular. Şarabı içtikçe zindancıbaşını ve diğer zindancıları ağırlık bastı. Zindancıbaşı öyle sarhoş oldu ki, hemen yatmak istedi. Zindancıbaşını kırk koyun yününden yaptırdığı döşeğine yatırdılar. Beş keçi derisinden yaptırdığı kamçısını, dokuz batman ağırlığındaki zindan anahtarlarını demir çengele astılar. Zindancıbaşı uyumaya başladı. Zindancının evi yıkılsın öyle horlamaya başladı ki, sanki güz camışı gibi ses çıkarıyordu. Allah, onun yüzünü kimseye göstermesin. Diğer zindancılar da dere halvet, tilki bey patlayana kadar yediler, içtiler. Her biri bir köşeye sızdı.

Çopur hemen dışarı fırladı, Ahmet Han'a haber ulaştırdı. Ahmet Han da askerleriyle zindanı bastı. Derdiyâr ile Komar Bey'i hücrelerinden çıkardılar, kapıları açarak diğer mahkûmları da bıraktılar. Oradan yola çıktılar.

Derdiyâr ile Komar Bey, Ahmet Han'ı tanımıyorlardı. Münasip bir yerde atları ve kendileri dinlenmek için mola verdiklerinde Ahmet Han kendini tanıttı. Gördüğü rüyayı ve mana eri, gönül sultanı Hasan Abdal'ı anlattı. Onun işaretiyle kendilerini bulduğunu bir bir söyledi. Derdiyâr duyduklarına inanamıyordu. Komar Bey ile birbirlerine baktılar. Allah'ın izniyle Sultan Hasan Abdal'ın himmetine erdiklerine şükür ettiler. Ahmet Han onları Erciş'e kadar götüreceğini ve rüyada gördüğü Hasan Abdal'ı ziyaret edeceğini söylüyordu.

Gele gele Esrük Yaylası'na geldiler. Erciş bütün ihtişamıyla görünmeye başladı. Dağların çiçek kokuları, şarıl şarıl akan dereleri Âşık Derdiyâr'ı coşa getirdi. Aldı bakalım, dağlara ne söyledi, onlar ne dinledi:

Evvel bahar, yaz gelende,
Gidersiniz hoş dağlar.
Aslanların seyrangahı,
Dört bir yanız meşe dağlar.

Bahar olur, süslenirsiniz.
 Gümbür gümbür seslenirsiniz.
 Bel verirsiniz, yaslanırsınız.
 Vallahi peş peşe dağlar.

Derdiyâr'ım ettim dilek.
 Giyersiniz kardan yelek.
 Bir gün gelse size felek,
 Tutarsınız taşa dağlar.

Dedi, kesti. Dinleyenler hep bir ağızdan aşk olsun âşık dediler.

Yavaş yavaş Erciş'e yaklaştılar. Önden giden haberciler Davut Bey'e hayırlı haberi ulaştırdılar. Davut Bey duyduklarına inanamıyordu. Analar anası Gülçehre ana ve kızı Hatice Sultan bayram etmeye başladılar. Kafiledeki atlar ahırlara çekildi. Ağır konuklar için kurbanlar kesildi, şerbetler dağıtıldı.

Hayırlı haber Gülhandan'a da ulaştı. Gülhandan kardeşi Gülendâ'm'a şöyle sevinç türküsü söylemeye başladı.

Aldı Gülhandan:

Çil ördek göle döndü.
 Gözlerim sele döndü.
 Yârim buradan gideli,
 İlimiz çöle döndü.

Gülü ektim duvara.
 Bülbül gele suvara.
 Derdinden oldum deli.
 Haber edin Derdiyâr'a.

Gülü serdim güneşe.
 Gören gözler kamaşa.
 Öyle bir yar sevmişim,
 Hem ağadır hem paşa.

Dedi, kesti. Biz haberi Derdiyâr'dan verelim. Davut Bey misafirlerini ağırlarken o bir fırsatını bulup küheylanına atladı Gülhandan'ın bağının yolunu tuttu. Ama onu nasıl görecekti ki... Gülhandan'ın bir bağ komşusu vardı, adına Gülüş Nene derlerdi. Güngörmüş bir insandı. Derdiyâr doğruca Gülüş Nene'nin yanına vardı, elini öptü, kendini tanıttı. Başından geçenleri neneye anlattı. Sonra dedi ki:

-Nene, sen de benim anam sayılırsın. Bir sırrım var, sana demek isterim.

-Aşk olsun. Nenen senin kadan alsın. Derdini söylemeyen derman bulamaz oğul.

Derdiyâr sıkıla sıkıla İlyas Hoca'nın kızı Gülhandan'a aşık olduğunu ve birbirlerini sevdiklerin anlattı. Gülüş Nene:

-Oğul, bana baştan anlatsana. Men de bu derdi yedi yıl çektim, dedi. Nene elini kulağına attı, bakalım, ne dedi?

Aldı Gülüş Nene:

Kaz ayağı kumdadır.

İki gözüm yoldadır.

İsterem yüzün görüm,

Kambah dağlar daldadır.

Felek taşta yürümez.

Dağlar kıştır erimez.

Yüreğimde yara var,

Perdelidir, görünmez.

Nene dedi, kesti, ağladı.

Şimdi diyeceksiniz ki, bu insanlar hep türkü ile mi konuşuyorlardı? Evet, çünkü kültürümüz böyleydi. Asker uğurlarken, harman döverken, tarlada çalışırken hep türkü söylerdik. Şimdi ise robota döndük. Ne anlayan var, ne dinleyen...

Biz dönelim Gülüş Nene'ye. Derdiyâr'a dedi ki:

-Oğul, ölü gözünde yaş, yoksulun evinde aş olmaz. Gözüm kör ola, eli boş da gidilmez ki kızın evine gidim.

-Nene, kurban... El eli yıkar, el de döner, yüzü yıkar, dedi. Elini kesesine attı, Nene'nin avucuna beş kızıl altın koydu. Nene ömründe iki altını bir arada görmemişti. Allah verdi mi Dingo'nun bağında da verir. Nene'nin bir ayağı varsa birini de satın aldı. İlyas Hoca'nın evine gitti. Hoşbeşten sonra:

-Kızlar sizin bağın üzümlerine alaca düştü mü bir meni gezdirin.

Gülçehre Hanım:

-Kızlar Gülüş Nene'yi gezdirin, dedi.

Bağın içinde dolaşırken Nene bir gül dalının dibine oturdu. Gülhandan'ın eteğini çekti:

-Sana diyeceklerim var, Derdiyâr bize konuktur. Meni sana o yolladı. Akşama sabaha kalmaz babana elçi gönderip seni isteteceğini söyledi.

Gülhandan sevincinden Nene'yi kucakladı. Derdiyâr'ın kokusunu ondan alıyordu.

Eh, şimdiki zaman gibi değil ki, hemen gitsin, görsün. Gülüş Nene dönüp Derdiyâr'a hayırlı haberler verdi.

Biz haberi verelim Davut Bey'den Ahmet Han'dan. Esas hikâyemizin en acıklı ve duygulu kısmı bundan sonra başlayacaktır. Dinledikçe sizler de hem üzülecek hem de duygulanacaksınız.

Van dizdarı Ahmet Han birkaç gün misafir olduktan sonra Van'a gitmeyi düşünüyordu. Davut Bey:

-Dünyada olmaz, beyimiz İskender Şah ve kardeşi Cihan Şah'la görüşmeden sizi bırakmam. Onlardan akşama sabaha seferden dönerler, dedi.

Dördüncü günün sabahı idi. Ahmet Han, Davut Bey'e bizi bir an önce Ahmet Yesevi erenlerine Hasan Abdal'a ulaştırın, dedi. Hemen hazırlıklar yapıldı, yola çıktılar. Hasan Abdal Dergâhı'na ulaştılar. Ulu Pir, uzun ince boyu ile onları kapıda karşıladı. Ahmet Han rüyada gördüğü sultanın ellerine kapandı, feyiz ve dualarını aldı. O gece orada kaldıktan sonra ertesi gün destur alarak oradan ayrıldılar. Davut Bey, Ahmet Bey'e Erciş'in bağlarını gezdirmek için hazırlıklar yaptırdı. At üzerinde seyran etmeye başladılar. Davut Bey:

Şu karşı bağlara Hovat Bağları, sol taraftakine Dere Bağları, bu aşağı bağlara da Ballica Bağları denir. Uzaktaki Karataşlara doğru olan bağları da biz ektirdiğimiz için Davut Bağları derler. Üzümleri çok meşhurdur.

Yolları İlyas Hoca'nın bağının önünden geçiyordu. İlyas Hoca haber aldı ki, Davut Bey'le Van kale dizdarı Ahmet Han oradan geçecek. Önlerini kesti:

-Beyim bağımıza hoş geldiniz, bir katkı gül şerbeti içmeden bırakmam.

İlyas Hoca'yı kırmadılar. Atlarından indiler, bağın çardağına geçtiler. İlyas Hoca, hanımına ve kızlarına:

-Bilir misiniz, gelen kimdir? Birisi Davut Bey diğeri ise Davut Bey'in oğullarını zindandan kurtaran Van kale dizdarı Ahmet Han'dır.

Gülhandan bunu duyunca sevdiğini zindandan kurtaran bu yiğidi yakından görmek istedi. Eğer isterse sevdiği için canını feda edecekti. İlyas Hoca şerbet istedi.

Gülhandan, anasına:

-Ana, kurban olayım, şerbeti ben vermek isterim.

Anası kabul etti. Gülhandan, testiden gül şerbetini kâselere doldurdu Ahmet Han'a uzattı. Sevdiği Derdiyâr'ı zindandan kurtaran bu yiğit insanı gözleriyle süzdü. Ona içindeki düşünceleri anlatmak isterdi; ama ne çare... Şimdi bakın, iş içinde işler olacak. Ahmet Han başını kaldırıp Gülhandan'ın yüzünü görünce akli başından gitti. Elindeki şerbet kâsesini yere düşürdü. Felek aynasını simsiyah etti. Bir gönülden bin gönüle Gülhandan'a vuruldu.

İşte hikâyenin en acıklı kısmı bundan sonradır. Davut Bey, Ahmet Han'a:

-Beyim, bir şeye mi canınız sıkıldı?

-Asla, bilakis şeref buldum. Dalgınlıktandır, af edersiniz, dedi.

Gülhandan, şerbeti dağıttıktan sonra konağa döndü. Bilmiyordu ki, kader ona ne oyunlar oynayacaktı.

İlyas Hoca'yla vedalaşıp Davut Bey'in konağına döndüler. Ahmet Han o akşam uyuyamadı. Gördüğü güzel, onu mest etmişti. Sabah oldu. Hayırlı sabahlar herkesin üstüne olsun. Ahmet Han, yatağından kalkmamıştı. Derdiyâr çok telaşlandı, Davut Bey'e haber verdi:

-Kardeşimiz, beyimiz rahatsızdır herhalde, dedi.

Hekim getirdiler. Ahmet Han çok halsizim, diyordu. Günden güne eriyordu. Davut Bey bu duruma çok üzülmüyordu. Bir akşamüstü Ahmet Han, Davut Bey'e açıldı. Başladı konuşmaya:

-Ey Davut Bey, Selmas şehri nere, Van nere, Erciş nere... Kaderin işine bak. Kul, kaderini görmeyince gora varamaz. Gönül dediğin bir kuştur, hangi dala konacağı bilinmez. Şimdi gönül kuşum Erciş'te bir gülün dalına kondu.

-Beyim sağ olsun. Bu gül hangi güldür?

-Yedi gün evvel bağına gittiğimiz İlyas Hoca'nın kızı.

-Şerbet dağıtan mı?

Ahmet Han mahcup bir ifadeyle evet, dedi. Davut Bey:

-Başımla gözüm üstüne, beyimizin derdi bu olsun. O kolay, sen hiç gam yeme. Sen bana yavrularımı getirdin, iste benden canımı vereyim.

Sevindi odadan çıktı Davut Bey. Hanımı Gülçehre Hanım'a seslendi:

-Ahmet Han'ın derdine dermanı buldum, deyince ilk önce Derdiyâr atıldı:

-Baba neymiş bey kardeşimin derdi? Neyse çare bulalım.

Davut Bey:

-Şu bizim İlyas Hoca'nın kızı Gülhandan, sözlü mü, nişanlı mı bilir misiniz?

Gülçehre Hanım:

-İki kızı da ergendir.

Davut Bey:

-Desene şans yüzümüze güldü. Ahmet Han'la hısımlar olacağız, dedi.

Derdiyâr duyduklarına inanmadı. Acaba rüya mı görüyordu? Akli başından gitti. Nasıl gitmesin, âşık olduğu sevgilisine can dostu, canını kurtaran arkadaşı ondan habersiz âşık olmuştu. Üstelik o hafta Gülhandan'a o elçi gönderecekti. Gülhandan da umutla o günü bekliyordu. Bu sırrı hiç kimse bilmiyordu. Sessizce odadan çıktı, bahçede bir gül butasının altına oturdu, ağlamaya başladı.

Ertesi gün Ahmet Han, Derdiyâr'ın yanına geldi ve onu kucakladı:

-Ey canım Derdiyâr, bana bir tabibe götürelim demiştin, hâlbuki o tabip buradaymış.

Derdiyâr mahzun bir şekilde:

-O tabip kim ola acaba?

Ahmet Han:

-İlyas Hoca'nın kızı Gülhandan, dedi.

Derdiyâr bu ağır yüke nasıl dayanacaktı? Kaderin cilvesi onu arada koymuştu. Üçüncü gün geçmişti. Davut Bey, İlyas Hoca'ya hayırlı bir iş için geleceklerini söylemişti. İlk Cuma günü akşamına kavil kestiler. İlyas Hoca, hanımına:

-Cuma akşamı Davut Beyler konuklarımız olacaktır, ağır misafirlerimiz var, dedi.

Gülçehre Hanım, kızlarına cumaya misafirlerin olacağını söyledi. Gülhandan sevincinden uçuyordu. O da öyle sanıyordu ki, Derdiyâr için onu istemeye geliyorlar. Ne bilsin ki, işin içinde başka işler var. Uzatmayalım sözü, sıkımayalım sizi. Cuma

akşamı geldi, çattı. Erciş'in işeri gelenlerinden de yanlarına alarak İlyas Hoca'nın hanesine gittiler. Yemekler yenildi, şerbetler içildi, sözün özüne geçildi. Davut Bey, İlyas Hoca'ya dönerek:

-Hocam, geliş sebebimizi hiç sormadın.

İlyas Hoca:

-Ne demek, başımla gözüm üstüne geldiniz.

-Eğer kabul buyurursanız Allah'ın emri, Peygamber Efendimizin kavliyle kızımız Gülhandan'a Van kale beyimizin oğlu Ahmet Han için geldik.

İlyas Hoca böyle bir şey beklemiyordu. Çünkü kızını isteyen bir beyzade idi. İlyas Hoca:

-Aman efendim, bir kızım var, feda olsun, dedi.

Söz bitti, hemen Gülhandan'a bir söz yüzüğü takıldı. Davut Bey'in hanımı Gülçehre Hanım, Gülhandan'a bakarak:

-Haydi kızım gözün aydın, bey hanımı oldun.

Gülhandan başını yere eğdi, utancından bir şey söyleyemedi. Topal Nigar diye bir komşuları vardı. Tam o mutluluk içinde Gülhandan'a sarılarak şöyle dedi:

-Ben Van şehrini çok görmüşem, çok güzeldir. Bir kalası var ki, denize bakar. Gezmeye doyamazsın, deyince Gülhandan duyduklarına inanamadı. Gülhandan:

-Kız Nigar Bibi sen neden bahsedersin, hangi Van, hangi kale? Deyince Topal Nigar:

-Böyükler demiş ki, bazılarını nişan basar, bu kız da nişan bastı. Kız seni Van kale beyinin oğluna nişanlamadılar mı?

Gülhandan bu sözü duyunca önce şaka sandı. Oradakilerin yüzüne baktı:

-Doğru mu dedikleri?

Hepsi birden "Tabii ki doğru." dediler. Gülhandan:

-Eyvah, desene ölen menmişem. Benim benden haberim yok, dedi, bayıldı.

Kadınlar:

-Haklıdır, kale beyine varmak kolay mıdır? Köyden saraya gitmek kime nasip olur bahtavar başan, diye yorumladılar. Gülhandan'a soğuk gül suları döktüler, yatağına yatırdılar.

Şimdi biz haberi Âşık Derdiyâr'dan verelim. Âşık Derdiyâr söz kesildiğini duyunca cenaze küreği gibi yerden kalkamadı. O sırada kardeşi Komar Bey,

Derdiyâr'ın yanına gelmişti. Kardeşi Derdiyâr'ın vaziyetine baktı, hiç hoşuna gitmedi:

-Kardeşim, neyin var? Rengin ayva rengine dönmüş?

Derdiyâr:

-Üstümde bir mülayimlik var, ben de anlayamadım.

Komar Bey:

-Söz kesmek için de gelmedin. Ahmet Han'a karşı ayıp olmadı mı, dedi.

Derdiyâr:

Elbette göz aydınlığı vermek gerek. Biraz kendimi toparlayayım. Onlar sohbet ederken Ahmet Han, Derdiyâr'ın hasta olduğunu duymuş, hal hatır sormaya gelmişti. Selam verdikten sonra elini Derdiyâr'ın alınına koydu.

-Can kardeşim, başın buz gibi olmuş. Sanki kış ayında buyumuş gibi olmuşsun. Seni bir hekime götürmek gerek.

Ne ettilerse Derdiyâr'ı ikna edemediler. Konakta hizmet eden Pembe Bibi:

-Oğul sana şimdi bir kenger kahvesi yapayım, hiçbir şeyin kalmaz.

Pembe Bibi, kenger kahvesini yaptı. Derdiyâr'a çok ısrar ettiler; ama o:

-İllim bilim içmem, dedi.

Ahmet Han:

-Senin bu ani rahatsızlığın beni de üzdü. Tez iyileş ki, bana sağdıç olasın.

Derdiyâr ne diyeceğini şaşırıldı sadece:

-Toy ne zaman, dedi. Ahmet Han:

-Atam Ferhat Bey'e haber saldık. Akşama sabaha kalmaz, inşallah teşrif ederler. O zamana kadar İskender Mirza Bey de seferden döner. Beyler anası Kadem Paşa Hatun da toy yengesi olur.

Derdiyâr bunu duyunca mart karı gibi yer yerinde eriyordu. Kendi kendine:

-Keşke zindandan kurtulmayaydım. Öleydim de bu kara günleri görmeyeydim. Hangi derdime yanayım? Değirmene mi yoksa una mı yanayım? Hiçbir günahı olmayan Gülhandan'a mı yanayım?

Derdiyâr içinden Allah'a öyle yalvardı ki:

-Ya Rabbi! Beni mahcup etme, bana güç ver, kuvvet ver.

Ahmet Han'a yaslanarak ayağa kalktı. Beraber bahçeye çıktılar. Ahmet Han çok mutlu oldu.

Şimdi biz haberi Gülhandan'dan verelim. Gülhandan olup bitenlere bir mana veremiyordu. Bir fırsatını bulup Gülüş Nene'nin bağına gitti. Neneye öyle sarıldı ki, sanki onu hiç görmemiş gibi. Gözyaşları Bendimahi Çayı gibi çağlamaya başladı. Hıçkıra hıçkıra ağladı. Çünkü Derdiyâr'la Gülhandan'ın aşkını bir Gülüş Nene, bir de kız kardeşi Gülendâm biliyordu. Onlar da olanlar karşısında şaşkındılar. Eskiden ar vardı, vefa vardı, sır vardı. Ya şimdi televizyon ekranlarında aşk ilan ediyorlar, ne sır kaldı ne de aşk. Gülüş Nene:

-Ağlama benim güzel kızım. Yanlış hesap Bağdat'tan döner. Men sabaha şehre inerim. Derdiyâr'ı görmeden gelmem.

Gülhandan:

-Aman Nene, ocağına düşmüşem. İmdat sana kaldı. Kim bana kargış etti?

Orada vedalaştılar. Gülüş Nene ertesi gün yumurtalı, yağlı tandır çörekleri yaptı, bohçasına koydu, yola düştü. Doğruca Davut Bey'in Karadaşlar'daki konağına geldi. Davut Bey'in hanımı Gülçehre Hanım onu karşıladı. İzzet ikramdan sonra söz sırası sohbeta geldi:

-Kız Gülçehre Hanım, göz aydınlığına gelmişem. Şükür oğulların kurtuldu.

Gülçehre Hanım:

-Allah bin kere razı olsun. Kimsenin pingalini dağıtmasın.

Gün akşam olmuştu. Nene'yi göndermediler. Zaten onun da gitmeye niyeti yoktu. Derdiyâr'ı görmeden, ondan haber almadan gitmeyecekti. Akşam oldu. Derdiyâr ile Komar Bey, Nene'nin elini öpmeye geldiler. Derdiyâr, Gülüş Nene'yi görünce Gülhandan'ın kokusunu aldı, canına can geldi. Gecenin hayli zamanı geçti. Komar Bey uyumaya gitti. Derdiyâr'la Gülüş Nene baş başa kaldılar. Gülüş Nene, Gülhandan'ın durumunu geniş geniş anlattı. Bu işin aslını ve nereye varacağını sordu. Derdiyâr olanları Nene'ye bir bir anlattı. Ağladı, Nene'yi de ağlattı. O geceyi geçirdikten sonra Nene vedalaştı, doğruca evine geldi. Nene'nin geldiğini duyan Gülhandan, bir ayağı varsa birini de satın alarak Nene'nin bağına geldi. Gülhandan:

-Nene kurban olam, ne haber getirdin?

Nene duyduklarını tek tek nakletti. Gülhandan:

-Desene iki cana karşı iki canı feda etti de sırrını ifşa etmedi. Ben de bu canı bu kutlu aşka feda ederim, yeter ki onun canı sağ olsun, dedi, ağladı.

Evet, hikâyemiz çok acıklıdır. Bundan sonra siz de dinledikçe duygulanacaksınız.

Günler günleri kovaladı. Günlerden bir Cuma günü, Van'dan gelen toy, düğün kafilesi Erciş'e ulaştı. Davut Bey misafirlerini ağırladı. Atlar tavlalara çekildi, çeyiz bohçaları, sandıkları açıldı. Davut Bey, toy beyi olacaktı. Haber İlyas Hoca'nın evine ulaştı. Dört bir yana düğün için haber salındı. Onlar toy, düğün ederken Âşık Derdiyâr derdi ile baş başa sazını bastı sinesine, söz geldi binasına. Bakalım ne söyledi:

Genç yaşımda aşka düşelden beri,
Çeker oldum bu sevdayı perişan.
Yanıp ateşine düşelden beri,
Viran ettim bu dünyayı perişan.

O zamandan sardı serimi melal.
Bu nasıl sevdadır Cenab-ı Celal?
Kırpikleri oktur, kaşları hilal,
Eyledi gönlümü yayı perişan.

Derdiyâr çektiğim aşkın elinden,
Bana derler, derdin kimin elinden?
Yazılmış takdirim kudret elinden.
Böyle yazmış Hak künyeyi perişan.

Dedi, kesti. Derdiyâr, saziyla baş başa kalsın, biz dönelim düğün hazırlıklarına. Davut Bey, kim bana oğullarımı getirirse ona her şeyimi veririm, demişti. İşte gün o gündü. Toy hazırlıkları için elinden geleni yapıyordu.

Kazanlar kurulmuş etler, pilavlar, bal şerbetleri Allah ne vermişse harcamalar yapılıyordu. Yoksullar, dervişler, âşıklar, cirit oynayanlar ne kadar hünerbazlar varsa çağrılmıştı. Davut Bey bu telaş içinde oğullarını getiren Ahmet Han'a vefa borcunu ödemeye çalışıyordu. Ne bilsin ki, oğlu Derdiyâr, gelin ettiği Gülhandan için eriyip tükenmekte... Felek yine yaptığını yaptı, sevenleri güldürmedi. Davut Bey, toy beyi olarak Van'dan gelen beyzadelerle İlyas Hoca'nın evinden Gülhandan'ı ata bindirdi. Kafile Van'a doğru yola çıktı. Onlar gitmekte olsun biz haberi Derdiyâr'dan verelim.

Derdiyâr yalnız başına odasında gözyaşlarını içine akıtıyordu. Anası, bacısı he ne kadar sorduysalar da o hasta olduğunu söylüyor ve yalnız kalmak istiyordu. Aradan bir hafta geçmişti. Sazını aldı, doğruca bağlara geldi. Uzaktan uzağa Gülhandan'ın konağını seyrediyordu. Onunla konuştuğu bağa bakarak öyle bir ah çekti ki, felek aynasını simsiyah etti. Aldı sazını eline, bakalım ne söyledi Gülhandan'ın bağına:

Melül melül olmuş öten bülbüller.
Bağbanı nerye gitti bu bağın?
Size kurban olam ey gonca güller.
Tercümanı nerye gitti bu bağın?

Nazik elleriyle bade süzerdi.
Sarı gülden zülüflerin bezerdi.
Allar giyinirdi, çıkar gezerdi.
Mihribanı nerye gitti bu bağın?

Dokunmayın Derdiyâr'a ağlasın.
Talihi kem, bahtı kara ağlasın.
Dört bir yandan sora sora ağlasın.
Gülhandan'ı nerye gitti bu bağın?

Öyle mi içim yanar...
Ayak bassam çim yanar.
Yanmaktan fitil oldum.
Lambalar niçin yanar?

Derdiyâr sözünü bitirdi. Sevdiği ile gezdiği bu yerlere son bir kez daha baktı, aheste aheste bağı terk etti.

Zaman öyle geçmişti ki, yatsı vakti eve dönmüştü. O geceyi zor geçirdi. Saatler dolmak bilmiyordu. Derdiyâr'ın nazik bedeni ateş alev içinde yanıyordu. Davut Bey ve Gülçehre Hanım telaşa düştüler. Derdiyâr gittikçe ağırlaşıyordu. Kaleden İskender Şah'ın hekimlerinden bir hekimbaşı Derdiyâr'ın derdini anlamak

için geldi. Hekimbaşı, Derdiyâr'dan bir şey anlayamadı. Ona durmadan telkinlerde bulunuyordu. Derdiyâr, hekime dönerek:

-Ey hekimbaşı sazdan, sözden anlar mısınız?

Hekim:

-Bizi şad edersin.

Derdiyâr, sazını duvardan indirdi, bastı döşüne. Bakalım ne dedi hekimbaşına:

Can evimde yaram vardır, sızılar canım hekim.

İliğim tenden ayrıldı, kurudu kanım hekim.

Viran çölde yalnız kaldım, biçare Mecnun gibi.

Hiç teselli edebilmez dostum yarenim hekim.

Dokunma Hakk'ı seversen, her zerrem ayrı sızılar.

Bir yerde değildir yaram, sızılar her yanım hekim.

Gel, el vurma sen boşuna bu biçare Derdiyâr'a.

Kalmıştır ruz-ı mahşere derde dermanım hekim.

Derdiyâr sözünü bitirdi. Hekimbaşı çok etkilendi. Derdiyâr'la teke tek görüşmek istedi. Odadakiler dışarı çıktılar. Hekim, Derdiyâr'ın yanına oturdu:

-Oğul senin ilacın bende değildir. Bu bir gönül yarasıdır, dedi. Oradan ayrıldı.

Davut Bey oğlunun bu durumuna çok üzülyordu. Kardeşi Komar Bey belki de zindanda yattığı ıstıraplı günlerin etkisini unutamadı, diyordu.

Bir gece sabaha karşı Derdiyâr heybesini omzuna attı, sazını bağrına bastı, gizlice konağı terk etti. O gün Karadaşlar'daki iskeleden gemi Adilcevaz'a, Ahlat'a yük ve yolcu götürecekti. Derdiyâr, iskeleye geldi. Gemicilere selam verdikten sonra gidecekleri yeri sordu. Onlar da:

-Adilcevaz, Ahlat, Tatvan, dediler.

-Bana göre de yeriniz var mı?

Gemicibaşı:

-Elbette, sen âşık mısın?

Derdiyâr:

-Olmaya çalışıyorum, dedi. Gemi hareket etmek üzereyken Âşık Derdiyâr bir taşın üzerine oturdu. Doğup büyüdüğü Erciş'e bakarak bakalım, ne dedi:

Elveda vatanım, ben gider oldum.

Çaylar gibi çağlayayım bir zaman.

Daha ben ne idim, sarardım, soldum.

Yüreğimi dağlayayım bir zaman.

Bahar olur; koyun, kuzu meleşir.

Çiçek, çimen birbirine dolaşır.

Eller bayram eder, güler, eğleşir.

Ben karalar bağlayayım bir zaman

Derdiyâr'ım ben dediğim olmadı.

Arzumanım maksadımı bulmadı.

Sür gemici daha sabrım kalmadı.

Gurbet elde ağlayayım bir zaman.

Dedi, bitirdi. Gemiciler ve yolcular:

-Aferin âşık. Aşk olsun, güzel söyledin. Şansımız varmış, yol boyunca seni dinlemek bizim için bir şans olacak. Allah seni sevdiğine kavuştursun.

Gemicibaşı:

-Âşık senin adın nedir?

Derdiyâr kendisini tanıttı, ücretini uzattı.

Gemicibaşı:

-Sen ücretini peşin ödedin, bizi mest ettin. Yemen, içmen bize ait. Yeter ki bize bir iki daha çal.

Gemi hareket etti. Onlar gitmekte olsun biz haberi nerden verelim, Van'dan biçare Gülhandan'dan verelim.

Gülhandan, Van'a gitti gideli boğazından bir tike ekmek geçmedi. Yaşayan bir ölü gibiydi. Aşığın dediği gibi:

Haram oldu yemek içmek,

Yardan ayrı, yardan ayrı.

Yaşayan ölüye döndüm,

Yardan ayrı, yardan ayrı.

Gülhandan, Van'a geldiğinden beri bir gün gülmemişti. O zamanki töreye göre uzaktan gelen gelin on beş gün ayrı bir yerde dinlenir, yeniden toy hazırlığı tutulurdu.

On beş gün tamam olmuştu. Gülhandan'ı gelin edip Ahmet Han'ın konağına getirdiler. Akşam oldu, toycular dağıldı. İkisi baş başa kaldılar. Ahmet Han elini Gülhandan'ın boynuna dokundurarak toyun töresine göre dil payı olarak bir altın gerdanlık taktı. Gülhandan ağlıyor, gözyaşları yağmur gibi dökülüyordu. Ahmet Han endişeye düştü:

-Ey denizler incisi, dağlar ceylanı neden ağlıyorsun, deyince Gülhandan saçlarından bir tel çektik bağrına bastı. Parmaklarını mızrap etti, bakalım Ahmet Han'a ne dedi:

Muhammed'i sever isen,
Bana dokunma, dokunma.
Ben o yara ikrar verdim.
Bana dokunma, dokunma.

Ben dertleri sıralıyım.
Talihi kem karalıyım.
Eyüp'ten de yaralıyım.
Bana dokunma, dokunma.

Gülhandan der, sen bir beysin.
Yıldızlar içinde aysın.
Turan şahlarına taysın.
Bana dokunma, dokunma.

Gülhandan sözünü bitirdi. Ahmet Han yaşadığı o an karşısında dehşete düştü. Çünkü çok yiğit ve duygulu bir insandı. Ne söyleyeceğini şaşırıldı. Ancak Gülhandan'ı çözmek için şöyle dedi:

-Seni incitmedim. Gül denince söz danışmadım. Şimdi anladım ki, senin derdin çok girandır, ağırdır. Seni yiyen bu derdi bana anlat ki, rahatlayayım.

Gülhandan'ın da artık sabır taşı çatlamıştı. Başladı anlatmaya:

-Canım, başım yoluna feda olsun beyzadem. İster beni öldür, ister pazarlarda kul diye sat. Benim sevdiğim Âşık Derdiyâr'dır. İkimiz birbirimize ikrar verdik, bir can olduk. O uğursuz seferden sonra bana elçi gönderecekti, kavlimiz öyle idi. Erciş'e döndükten sonra elçisini bekliyordum. Onun elçilerini beklerken meğer gelen elçiler sizin elçilerinizmiş.

Bunu duyan Ahmet Han:

-Yahu sizin ağzınız, diliniz yok muydu, neden söylemediniz, beni de bu ateşin içine attınız.

Gülhandan:

-Sevdiğimi kurtaran yiğit için canımı feda ettim; ama görüyorum ki olmuyor, çaresizim.

-Sevgi duydum, böylesini duymadım. Demek kardeşim Derdiyâr benim için hem kendisini hem de sevdiği cananını feda etti. Demek bu yüzden hastalandı, Erciş'i ondan terk etti. Nasıl da anlayamamışım, dedi. Hıçkırığa hıçkırığa ağladı. Sonra Gülhandan'a şöyle dedi:

-Bugünden itibaren benim bacımsın, kardeşimsin. Bana kardeşim Derdiyâr'ın emanetisin. Bu sır ikimizin arasında kalacak, ta ki Âşık Derdiyâr'ı bulana dek.

Gülhandan kendini Ahmet Han'ın ayaklarına kapattı:

-Allah, seni atana, anana bağışlasın. Adın, namın ebedi yaşasın.

O gün öyle geçti, ertesi sabah Ahmet Han emir verdi, atlar hazırlandı. Erciş'e doğru yola çıktılar. Gele gele Erciş'e İlyas Hoca'nın evine ulaştılar. Gülhandan bir yıla yakındır ki özlediği anasının, atasının ellerini öptü. Kardeşi Gülendâm'a sarıldı. Akşam yemekler yendikten sonra sohbet başladı. Ahmet Han, Davut Bey'i ve oğullarını sordu.

İlyas Hoca:

-Sizin toyunuzdan sonra Derdiyâr kayboldu. Biçare Davut Bey arayıp sormadığı yer koymadı. Derdiyâr'dan ne bir haber ne bir eter çıkmadı. Davut Bey ağlaya ağlaya gözden oldu. Allah kimsenin başına vermesin. İnşallah büyüklerin dediği gibi toprak altında olmasın, dağ arkasında olsun.

Ahmet Han çok üzüldü. Bir ara göz ucuyla Gülhandan'a baktı, başını önüne eğdi. Ahmet Han sabah erden doğruca Davut Bey'in evine gitti. Onun gelişini gören

Davut Bey ve hanımı Gülçehre, Komar Bey çok neşelendiler. Öyle sandılar ki, Derdiyâr da geldi. Ona sarılıp ağladılar. Ahmet Han onlara teselli verdi:

-Yarımdan tezi yok, her tarafa haberler salayım. Kardeşim Derdiyâr'ı bulmayınca dönmeyeyim, dedi.

Ertesi gün Gülhandan'ı baba evine emanet eden Ahmet Han, Davut Bey'in evine geldi. Ahmet Han, Davut Bey'e:

-Hiç gam yeme. Adamlarımla birlikte Derdiyâr kardeşimi bulmak için yola çıkıyorum. Allah'ın izni ile onu nasıl zindandan çıkarıp getirdiysem yine bulmadan dönmemeye ahdettim.

Bunu duyan Komar Bey:

-Meni de apar. Kardeş hasretinden yandım, kavruldum, dedi.

Hep birlikte yola çıktılar. Ahmet Han çok akıllı idi. Erciş'in çıkış yollarını sordu.

Komar Bey:

-Van tarafına gitseydi duyardık. Erzurum, Kars taraflarına adamlar saldı, bulamadık.

Ahmet Han:

-O zaman deniz tarafını aramak lazım, dedi. Doğruca iskeleye gittiler. Gemiciler büyükçe bir yelkenli gemiye yük yüklüyorlardı.

-Selam!

-Aleykümselam!

Ahmet Han gemicilere sordu:

-Ağalar uzun boylu, buğday benizli, omzunda sazı olan birisini gördünüz mü?

Gemicibaşı:

-Evet beyzadem, bundan on bir ay önce sizin dediğiniz o aşığı Tatvan'a biz götürdük. Adı aşık Derdiyâr'dı. Çok güzel sesi vardı. Hoş günler geçirdik. Rahva Hanı'nda iki, üç gün eyleştikten sonra Antep üzerinden Maraş'a giden kervana katıldı, o taraflara gitti.

Bunu duyan Ahmet Han, gemiciye kırk çil altın bahşış verdi ve sevinerek Komar Bey'e sarıldı. Gemickiye:

-Ey gemici, dilin şeker, şerbet, bal döktü. Bizleri de gemine alır mısın?

Gemici:

-Hay hay, başımla beraber.

Gemi hareket etti. Adilcevaz, Ahlat üzerinden Tatvan'a geldi. Orada vedalaştılar, Maraş'a doğru yola çıktılar.

At ayağı yörük olur, hikâyeler dilden dile sürük olur. Hikâyeler içerisinde kızlar, oğlanlar çabuk büyür, yollar kısalır. Onlar da gide gide Maraş'a ulaştılar. Bir cami önüne geldiler. Oradaki cemaatle hoş beşten sonra Ahmet Han, Maraş Beyi'ne haber saldı. Van kale beyi Ferhat Bey'in oğlu kale dizdarı Ahmet Han olduğunu beyan etti. Bu haberi alan Maraş Beyi Ökkeş Bey hemen adamlarını göndererek Ahmet Hanları konağa davet etti.

Sofralar hazırlandı, yiyip içildikten sonra sohbet faslına geçildi Ahmet Han, Maraş'a geliş sebeplerini uzun uzun anlattı. Ökkeş Bey çok üzüldü:

-Demek ki kısmet sizi buralara attı. Yarın sabahtan Maraş'ı karış karış arattırırım gam yemeyin, dedi.

O gece yattılar. Hayırlı sabahlar herkesin üstüne olsun. Tellallar şehrin içinde nida etmeye başladılar. Şehir merkezinde bir han vardı, adına Şekerciler Hanı derlerdi. Garip gureba o handa barınırdı. Meğer Âşık Derdiyâr o handa kalıyordu. Âşık Derdiyâr oraya geleli hep hasta yatıyordu. Tellalın sesini duyan hancı, doğruca tellalın yanına geldi. Aranılan kişinin eşkalini iyice öğrendikten sonra tellala:

-Aradığımız Âşık Derdiyâr benim hanımda hasta yatmaktadır, deyince tellalla birlikte beyin huzuruna gittiler. Hancı, Ökkeş Bey'e selam ve temenna ettikten sonra:

-Beyim sağolsun, aradığımız garip yiğit üç aydan beridir hasta yatmaktadır. Kendisini çok severiz. Ara sıra saz çalar, gönlümüzü hoş eder. Çok asaletli, gözü, gönlü tok, yiğit adamdır. Bir derdi var ki, gurbete düşmüş.

Hancıya bahşişini verdiler, birlikte hana gittiler. Derdiyâr'ın odasına çıktılar. O koca çınar Derdiyâr incelmış, rengi gül sarısına dönmüştü. Birden bire Ahmet Han'ı kardeşi Komar Bey'i görünce şaşkına döndü. Komar Bey kardeşine sarıldı, ağlaştılar. Ökkeş Bey kendisini tanıttikten sonra Ahmet Han da Derdiyâr'ın elini eline almıştı.

-Seni Erciş'e götürmeye geldik, dedi. Âşık Derdiyâr:

-Gözesi kurumuş pınardan su mu alınır? Hasta kuşlar uçar mı, dedi. Başını yana çevirdi. Bunu gören Komar Bey, Derdiyâr'ın duvarda asılı olan sazını eline aldı. Bakalım, kardeşi, Derdiyâr'a ne söyledi:

Aldı Komar Bey:

Belini vermişsin eşik taşına.
Kardaş kalk gidelim bizim ellere.
Kurban olam gözden akan yaşına.
Kardaş kalk gidelim bizim ellere.

Aldı Âşık Derdiyâr:

O yar göçtü, viran kaldı elimiz.
Ben nece döneyim bizim ellere?
Evvel gizli idi, kimse bilmezdi.
Hayıf oldu, düştük dilden dillere.

Aldı Komar Bey:

Ağladı bulutlar, döndü felekler.
Hak katında kabul oldu dilekler.
Şimdi atam, anam yolunu bekler.
Kardaş kalk gidelim bizim ellere.

Aldı Âşık Derdiyâr:

Giyimdim karayı, döktüm kumaşı.
Akıttım gözümünden kan ile yaşı.
Aldırdım elimden o keman kaşı.
Mecnun gibi düştüm çölden çöllere.

Aldı Komar Bey:

Komar Bey'im Mecnun etmiş ar seni.
Ne yaman kocaltmış ah u zar seni.
Şimdi gözler ela gözlü yar seni.
Kardaş kalk gidelim bizim ellere.

Aldı Âşık Derdiyâr:

Âşık Derdiyâr'ım bu nasıl haldır?

Ya Rab, bu dumanı başımdan kaldır.

Ben o yârî yitireli bir yıldır,

Gözü yaşlı düştüm gurbet ellere.

İki kardeşin bu mana ve sanat dolu sözlerini dinleyenler hayran oldular. Onlar söyler de Ahmet Han söylemez mi? Asıl düğümü çözecek söz Ahmet Han'ın ağzından çıkacaktı. Aldı Ahmet Han bakalım, Derdiyâr'a ne söyledi:

Sana kurban olam kardaş.

O yâr senindir, senindir.

Gözlerinden akıtma yaş.

O yâr senindir, senindir.

Başında var kudret tacı.

Gece gündüz hep duacı.

Sana yârdır, bana bacı.

O yâr senindir, senindir.

Etmedim sana ihanet.

Sanma beni sen muhannet.

Bir yıldır bana emanet.

O yâr senindir, senindir.

Dağ başında biter alıç.

Deryalarda olur dalgıç.

Bu Ahmet Han sana sağdıç.

O yâr senindir, senindir.

Ahmet Han sözü bitirdi. Gülhandan'la olan serencamı tek tek Derdiyâr'a anlattı. O anlattıkça Komar Bey hep tasdik ediyordu. Âşık Derdiyâr, bunları duyunca cana geldi. Sanki yeniden doğmuş gibi derman buldu, kuvvet buldu. Yattığı yerden doğruldu. Ayağa kalktı, Ahmet Han'a sarıldı.

-Sen ne kemalli insanmışsın! Ben senin hakkını nasıl öderim? Eşiğin altın olsun, Allah sana kâküllü oğlan versin, yedi oğlanla bir sofraya oturasın, dedi.

Onları seyreden Ökkeş Bey hayran kaldı, hepsini birden konağına davet etti. Aşık Derdiyâr'ı tıraş ettirdiler, hamama soktular, yeni elbiseler giydirdiler. Üç gün misafir olduktan sonra Maraş Beyi ile vedalaştılar. Van'a doğru yola çıktılar. Ahmet Han, Derdiyâr'a:

-Bundan sonra benim sözümden çıkmayacaksın.

Âşık Derdiyâr:

-Başımla gözüm üstüne.

Gele gele Bitlis'e geldiler. Orada mola verdikten sonra ertesi gün Van'a doğru hareket ettiler. İki gün geçtikten sonra Van'a ulaştılar. Van kale beyi Ferhat Bey, oğlunun geldiğini duyunca şadlık, şenlikler yaptırdı. Yemekler döküldü, sofralar açıldı, fakirler doyuruldu. Van'ın ileri gelenleri Van Konağı'na davet edildi. Yemek faslı bittikten sonra beye göz aydınlığı verdiler. Sohbet bölümüne geçildi. Ahmet Han izin alarak ayağa kalktı. Babasına ve divanda olan konuklara Âşık Derdiyâr'ın, Gülhandan'ın ve kendisinin hikayesini anlattı. O anlattıkça başta atası Ferhat Bey ve dinleyen herkes birlikte ağladılar. Ahmet Han yerine oturduktan sonra atası Ferhat Bey şöyle dedi:

-Oğlum, evladım olmasaydın elini öpecektim. Asaletine yakışanı yapmışsın. Bize de bu yakışır. Bundan sonra Derdiyâr oğlum, Gülhandan da kızımdır. Yarın sabah erden tedbir görülsün, Erciş'e gidiyoruz. Ben toy beyi olayım, ikisinin toyunu kırk gün kırk gece yapmak boynumun borcu olsun.

Ahmet Han, Aşık Derdiyâr, Komar Bey, Ferhat Bey'in elini öptüler. Bir iki gün dinlendikten sonra hazırlıklar yapıldı. İpekler, şallar, kumaşlar, düğüne layık hazırlıklar, çeyizler, bohçalar hazırlandı. Kafîle Erciş'e doğru yola çıktı. Onlar gelmekte iken haber Erciş'e ulaştı.

Erciş kale beyinin oğlu Aliyar Bey, Van kale beyini Bendimahi Çayı'nın olduğu yerde karşıladı. Birlikte Erciş'e geldiler. Kafîle doğru, Davut Bey'in konağına geldi. Davut Bey, hanımı Gülçehre, kızı Hatice Sultan, Âşık Derdiyâr'a kavuşmanın sevinci içinde birbirlerine sarıldılar. Oğullarını ikinci defa onlara kavuşturan Ahmet Han'a nasıl teşekkür edeceğini Davut Bey dil ile ifade edemiyordu.

Konuklar ağırlandı. O gece geçtikten sonra ertesi günü Van kale beyi Ferhat Bey, İskender Şah'ın oğlu Aliyar Bey'le istişarede bulundu. Kendisi toy beyi olmak üzere hazırlıklar başladı.

O gün Cuma günüydü, cumadan sonra yemekler verildi, şerbetler dağıtıldı. Beyler huzurunda Van kale beyi ayağa kalkarak Âşık Derdiyâr ile Gülhandan'ın hikâyesini onlara anlattı. Kırk gün kırk gece düğün yapacağını, onlara yakışan ne ise boynunun borcu olduğunu söyledi. Orada olan herkes çok mutlu oldu, haber dört bir yana yayıldı. Düğün hazırlıkları başladı.

İlyas Hoca'nın evinde bayram yaşıyordu. Gülhandan, Allah'a şükürler ediyordu. Ahmet Han'ın yaptığı yiğitlik onu mest etmişti.

Aşığın dediği gibi,

Vefasız fani dünyada,
Acep sevgi olmasaydı,
Dünyayı zulüm alırdı,
Koç yiğitler olmasaydı.

Hakikaten Ahmet Han gibi bir yiğit olmasaydı onlar kavuşabilir miydi? Karakoyunlu elliğinde kim varsa Bitlis, Adilcevaz, Ahlat, Bargiri, Türkmen beyleri ve Kürt oymak beyleri düğüne davet edildiler. Ferhat Bey toy beyi, Aliyar Bey sağdıç, Kadem Paşa hatun yenge oldu. Kırk gün kırk gece toy, düğün yapıldı. Allah herkesi muradına kavuştursun; ama hemen değil. Sevda ve hasretlik çektirsin sonra kavuştursun. Onlar da muratlarına kavuştular.

Düğün bitti. Van kalesi beyi Ferhat Bey izin istedi. Artık Van'a gitme zamanı geldi, dedi. Davut Bey:

-Kim bana oğullarımı getirirse kızım Hatice Sultan'ı ona veririm, diye ahdetmişim. Şimdi bu kervan Van'a boş gitmeyecektir. Eğer siz de münasip görürseniz kızım Hatice Sultan'ı Ahmet Han'a vermek isterim, dedi.

Ferhat Bey çok mutlu oldu, Ahmet Han'a durumu iletiler, o da çok mutlu oldu. Yeniden Erciş'te ikinci bir düğün tutuldu. Toy beyi Aliyar Bey oldu, gelin alayı Van'a doğru yola çıktı. Onlar da Van'a boş dönmediler. Mutlu bir sonla hikâyemiz tamamlanmış oldu.

Onlar bu dünyadan göçüp gitti; ama yaptıkları mertlikler bize miras kaldı.

SONUÇ

Halk şiiri geleneği yüzyıllardır toplumun duygu ve düşüncelerine tercüman olmakta, insanları eğlendirme, bilgilendirme, rahatlatma gibi işlevleri yerine getirmektedir. Kimi zaman da toplumsal birlik ve beraberliği sağlama, toplumu harekete geçirme, bilgi verme, haber verme, aksaklıkları dile getirme, insanları sosyalleştirme, müzikal ihtiyaçları giderme gibi görevleri de yerine getirmektedirler. Bu geleneğin temsilcileri olan âşıklar, içinden çıktıkları toplumun bağrından koparak üstlendikleri bu roller icabı halk için hissetmekte, halk için görmekte ve halk için duymaktadırlar. Dolayısıyla onlar bir anlamda toplumsal duygu ve düşüncenin aynası konumuna da yükselmişlerdir. Bu sebeple âşıklık geleneği ve âşıklar en ince noktalarına varıncaya kadar titiz bir şekilde incelenmeyi hak etmektedir. Zira onları incelemek, içerisinde doğup büyüdükleri ve yaşadıkları toplumu incelemek demektir.

İşte bu hususlar çerçevesinde bu çalışmada âşık monografileri için hayatı-sanatı-eserleri şeklindeki üçlemeden farklı olarak bağlam merkezli bir inceleme yöntemi uygulanmıştır. Bu yöntem, edebi eserin aslında gösterdiğinden çok daha fazla hususları ihtiva edebileceği gerçeğini ifade etmektedir.

Âşık monografilerinin esas malzemesi sanatçısının ürettiği eserlerdir. Ancak hiçbir sanat eseri onu üretenin doğduğu, büyüdüğü, yaşadığı ortamdaki, sosyo-kültürel ve ekonomik durumundan, üretildiği zamandan, üretim miktar ve sıklığından, toplumsal şartlardan, üretilme sebebinden bağımsız olarak değerlendirilemez. Çünkü bu hususların hepsi ortaya konulan eserin daha net ve doğru anlaşılmasına katkıda bulunacaktır. Bu katkıyı sağlayacak bir başka husus ise üretilen eserin tüketim süreci, miktarı ve tüketim bağlamıdır. Yani eserlerin hangi sürede, ne kadar ve hangi ortamlarda tüketildiği konusu, o eserin anlaşılması, doğru yere konumlandırılması ve onu tüketen toplumun değer yargıları, düşünce dünyası gibi oldukça önemli ve değerli veriler içermektedir.

Edebi eserin anlaşılmasına katkı sağlayacak bir başka husus da eldeki malzemeyi değerlendirme safhasıdır. Bu malzemenin yapı ve muhteva çözümlemesi iyi bir tasnifle ele alınmalıdır. Bu tasnif, incelemeyi açık ve anlaşılır bir yapıya kavuşturmalı, bu açıklığı desteklemesi için gerekirse sayısal verilerin yardımıyla yararlanmalıdır. Bunların yanında şiirlerin dize, kelime ve kafiye dizinlerinin hazırlanması karşılaştırmalı sahada yeni yeni inceleme alanları ortaya çıkarabileceği

gibi ele alınan âşğın gelenek içerisindeki konumunu belirlemeye de katkı sağlayacaktır.

Bu bağlamda Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirleri üzerine yapılan bu çalışma, yapı ve muhteva özellikleri bakımından özetlenecek olursa şu hususların dikkati çektiği görölmektedir: Şiirler vezin bakımından incelendiğinde 310 şiirin 9'unun 7'li, 116'sının 8'li, 178'inin 11'li, 3'ünün 15'li, 1'inin 16'lı, 3'ünün de serbest ölçüyle yazıldığı/söylendiği anlaşılmaktadır. Poyrazoğlu'nun vezin konusunda genel olarak başarılı olduğu söylenebilir; ancak şiirlerinde bazen vezne uydurmak için ses yutumu, ek düşürülmesi, ses türemesi ve yerel söyleyiş biçimleri gibi durumlara da denk gelinmektedir.

Âşğın şiirleri ayak yönünden incelenecek olursa 84 şiirinin tek ayakla, 226 şiirinin ise döner ayakla yazıldığı/söylendiği anlaşılmaktadır. Buna göre âşık, şiirlerinin % 73'ünü döner ayakla, % 27'sini ise tek ayakla yazmış/söylemiştir. Poyrazoğlu, ayak konusunda şiir vadisine adım attığı ilk yıllardan beri usta bir âşğın bilgi, tecrübe ve yeteneğine sahip bir portre çizmektedir. Çünkü âşğın acemilik dönemi denebilecek ilk gençlik ve gençlik yıllarına ait 84 şiirden sadece 21'i tek ayakla, 63'ü ise döner ayakla yazılmış/söylenmiştir. Bunun yanında ayak konusundaki genel ortalaması da teknik açıdan Poyrazoğlu'nun âşıklık yeteneği konusundaki gücünü ortaya koymaktadır.

Şiirler kafiye ve redif yapısı bakımından değerlendirildiğinde incelenmesi gereken 1106 birim ortaya çıkmaktadır. Bu 1106 birimin ise 426'sında tam, 317'sinde yarım, 250'sinde zengin, 41'inde tunç ve 7'sinde de cinaslı kafiye kullanıldığı, 65 yerde ise kafiye kullanılmayıp ahenk için sözde redifle yetinildiği görölmektedir. Âşğın şiirlerinde yer yer kafiyeleri oluşturmak, hatta zenginleştirmek adına ses türemesi, ses yutumu, belirtme hâli ekinin düşürülmesi gibi birtakım ses hadiselerine tesadüf edilmektedir. Bu ses hadiselerinin bir kısmı vezin ve kafiyeyi tutturmaya yönelikken bir kısmı da sadece kafiyeyi sağlamaya yardımcıdır.

Bünyesinde kafiyeleri barındıran kelimelere, türleri açısından göz atıldığında bunların 645'inin isim, 382'sinin fiil ve 54'ünün de isim ve fiilden oluştuğu anlaşılmaktadır. Kafiyenin fiillerle oluşturulması, genellikle yüklem dize sonlarında bulunması anlamına gelmektedir. Bu durum, şiiri düz yazıya yaklaştıran bir sonuç ortaya çıkarmakta ve şiirin ahengine olumsuz bir etki yapmaktadır.

Kafiyenin fiillerle oluşturulması durumunun daha çok âşığın ilk gençlik ve gençlik yıllarında yazdığı/söylediği şiirlerde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu da âşığın bu anlamda giderek ustalaştığı anlamına gelmektedir.

Poyrazoğlu'nun şiirlerinde kullandığı kafiye şeması ise çeşitlilik arz etmektedir; ancak şiirlerin büyük çoğunluğunda kafiye şeması **a-b-a-b** şeklinde başlayıp **c-c-c-b**, **d-d-d-b** şeklinde devam etmektedir.

Şiirlerin durakları incelendiğinde âşığın 7 heceli şiirlerinde 4+3; 8 heceli şiirlerinde 4+4 ya da 5+3; 11 heceli şiirlerinde 6+5 ya da 4+4+3; 15 heceli şiirlerinde 8+7; 16 heceli şiirlerinde ise 8+8 şeklinde durakları büyük oranda başarıyla kullandığı görülmektedir. Bu da Ahmet Poyrazoğlu'nun âşık tarzı şiirin yapısal özelliklerini bildiğini ve eserlerini üretirken bu gelenek çerçevesi içerisinde hareket ettiğini ortaya koymaktadır.

Poyrazoğlu'nun şiirleri tekrarlamalar açısından değerlendirildiğinde oldukça fazla sayıda tekrarlı bir yapıyla karşılaşıldığı belirtilmelidir. Bu noktada dikkati çeken ilk tekrarlamalar, dize biçiminde olanlardır. İncelemeye esas olan 310 şiirin dizeleri toplamı 4579 olup bunun 566'sı 136 farklı mısranın değişik miktarlardaki tekrarından ibarettir. Bu rakam dizelerin toplamının % 12,3'üne tekabül etmektedir ki, bu da çok önemli bir orandır. Bu tablodan anlaşılıyor ki âşık, söz konusu şiirlerde bazı dizeleri döne döne tekrar ederek hem şiirde ahengi sağlamaya hem de önem veya değer verdiği hususlar üzerine dikkat çekmeye çalışmıştır. Dolayısıyla bu tekrarlamalara bakarak âşığın duygu ve düşünce dünyası, değer yargıları hakkında hükümler çıkarılabilir. Dize tekrarlarına bu açıdan bakıldığında onun dinî, millî, birlik ve beraberlik mesajları içeren toplumsal konulara önem verdiği anlaşılmaktadır. Bunların yanında âşık, *“Başbuğlar eksilmez, başbuğlar ölmez./ Vatan bir bütündür, asla bölünmez.”*, *“Yaşayan destandır Türkeş.”*, *“Baba ocağı, asker ocağı, Ülkü Ocağı...”*, *“Alparslan Türkeş'in önderliğinde.”* örneklerinde olduğu gibi o dönemdeki siyasi görüşünü vurgulayan dize tekrarlarına da başvurmuştur. Bazen de insanlara dünya hayatının geçiciliğini dile getiren mesajlar vermiş; insan sevgisini vurgulamış ve eğitime verdiği önemi anlatmak istemiştir. Bunların yanında âşığın gurbete çıktıktan sonra *“Çok özledim Erciş seni.”*, *“Yol ver dağlar, yol ver, gelip geçeyim./ Erciş'in suyundan bir tas içeyim.”* örneklerinde

olduğu gibi genellikle kendi beni ve dünyevi sorunlarıyla ilgili hususları da döne döne dile getirdiği görülmektedir.

Âşığın şiirindeki tekrarlamalar yalnızca dizelerden ibaret değildir. Birçok şiirde kelimeler veya kelime öbekleri hâlinde başka tekrarlamalara da tesadüf edilmektedir. 681 farklı yerde tesadüf edilen bu tekrarlamaların 503'ü bir şiirin tek bir dizesinde veya dörtlüğünde kendini göstermektedir. Bu tür tekrarlamaların büyük kısmına ise aynı şiirin ayak mısralarında, 178 farklı yerde rastlanılmaktadır. Ayaklardaki bu tekrarlamalar ait oldukları şiirin dörtlük sayısı ile çarpıldığında ortaya çok ciddi bir yekûn çıkmaktadır.

Bütün bunlar âşığın, ahengi sağlamak adına şiirinde tekrarlamalardan sıklıkla istifade etmeye çalıştığı anlamına gelebileceği gibi kelime kadrosunun darlığına ya da duygu ve düşüncelerini pekiştirme ihtiyacı hisseden bir kişiliğe sahip olduğuna da işaret edebilir. Kelime kadrosunun darlığı söz konusuysa âşığın tekrara düşme tehlikesi de vardır, demektir. Âşığın şiirleri üzerinde yapılan küçük çaplı bir incelemede bile birçok dizinin aynen ya da birkaç kelime değişikliğiyle tekrar ettiği belirlenmiştir. Bu durum âşığın yaratıcılık hanesine olumsuz bir puan olarak eklenmelidir.

Şiirlere dış yapı özellikleri açısından bakıldığında âşığın 310 şiirinin 300'ünü dörtlüklerle, 10'unu da beşliklerle söylediği/yazdığı görülmektedir. Hepsinin toplamı 1106 birim yapmaktadır. Birim toplamı şiir sayısına bölüldüğünde 3,57 gibi bir rakam çıkmaktadır ki bu, şiirlerin ortalama üç dörtlük veya bent civarında bir hacme sahip olduğunu göstermektedir. Buna göre âşığın şiirlerinin genel itibarıyla hacimli olmadığı söylenebilir.

Dörtlük veya bent sayısı itibarıyla şiirlerin durumuna bakıldığında 208 şiirin üç, 61 şiirin dört, 25 şiirin beş, 7 şiirin altı, 3 şiirin yedi, 2 şiirin on iki dörtlük/bentten oluştuğu fark edilmektedir. Ayrıca 2, 8, 9, 10 dörtlük/bentten de oluşan birer tane şiir de bulunmaktadır. Dikkat edilecek olursa şiirlerin 294'ünün hacmi üç ila beş dörtlük arasında değişmektedir. Bu sayı Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerinin % 94,8'ini üç ila beş dörtlük arasında yazdığını/söylediğini ortaya koymaktadır. Bu da şiirlerin neredeyse tamamının koşma, semai veya divan tarzında söylendiğini göstermektedir.

Poyrazoğlu'nun şiirleri nazım şekli bakımından incelendiğinde genel olarak iki farklı şekilde karşılaşılmaktadır. Bunlar koşma ve semaidir.

Âşığın şiirlerinde koşma şeklinin niteliklerini karşılayan şiirlerin sayısı 164'tür. Bu da şiirlerin % 52,5'inin koşma şeklinde olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır. 164 koşmanın dörtlük sayısı ise 539'dur. Bu da koşma başına 3,28 dörtlük demektir. Bu rakam ise âşığın koşmalarının koşma türünün standardı içerisinde fakat alt limitte olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.

Poyrazoğlu'nun şiirlerinde kullandığı bir diğer nazım şekli de semaidir. Semailerin heceli ve aruzlu olmak üzere iki çeşidi bulunmaktadır. Âşık, bunlardan heceli olanı kullanmıştır. Şiirlere bu açıdan bakıldığında 120 şiirin semai şeklinde yazıldığı/söylendiği anlaşılmaktadır ki, bu da şiirlerin % 38,3'üne tekabül etmektedir. Koşmayla beraber düşünüldüğünde Poyrazoğlu'nun şiirlerinin % 90,8'inin koşma veya semai şekliyle söylendiği ortaya çıkmaktadır. Semaier toplam 401 dörtlükten oluşmaktadır. Bu da semai başına 3,36 dörtlüğün düştüğünü ve semaier de koşmalar gibi alt limite yakın olduğunu göstermektedir.

Kullanılma sıklığı açısından koşma ve semai kadar olmasa da Poyrazoğlu, şiirlerinde destan nazım şeklini de kullanmış ve 22 şiirini destan şeklinde söylemiştir. Bu da şiirlerin % 6,7'sinin destan şeklinde olduğunu ortaya koymaktadır. Destanların toplam uzunluğu ise 154 dörtlüktür. Bu ise destan başına 7,0 dörtlük demektir. Bu da âşığın destanlarının hacim bakımından kısa olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Âşığın şiirlerinde kullandığı bir diğer nazım şekli ise divandır. Genel olarak dörtlüklerden oluşan divan nazım şeklinin heceli ve aruzlu olmak üzere iki çeşidi bulunmaktadır. Poyrazoğlu, divan şeklinin heceli olanını kullanmıştır. Şiirlere bakıldığında 4 şiirin divan nazım şekliyle yazıldığı ve divan başına da 3,6 dörtlük düştüğü anlaşılmaktadır.

Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirleri, nazım şekilleriyle ilgili olarak bu özellikleri gösterirken nazım türleriyle ilgili olarak ise 16 ayrı nazım türüne ilişkin örnekler sunmaktadır. Buna göre âşığın şiirlerinde 81 kez dertlenme, 53 kez öğütleme, 50 kez güzelleme, 33 kez övgüleme, 23 kez taşlama, 21 kez şikâyetlenme, 14 kez ağıt, 10 kez bilgileme, 9 kez dertleme, 5 kez ilahi, 3 kez koçaklama, 3 kez müjdeleme, 2 kez alkışlama, 1'er kez de arzulama, kargışlama ve istekleme türü yer almıştır.

Görüldüğü üzere kullanılma sıklığı bakımından şiirlerin % 84,1'ini dertlenme, öğütme, güzelleme, övgüleme, taşlama ve şikâyetlenme şiirleri oluşturmaktadır. Bu bilgi, âşığın şiirlerini daha çok kendi dertlerini dile getirmek, çeşitli güzellikleri övmek, bazı konulardaki öğütlerini vermek, kimi toplumsal konu ve durumlar hakkındaki eleştirilerini sıralamak amacıyla söylediği/yazdığı anlamına gelmektedir.

Âşık Poyrazoğlu'nun şiirlerine kullanılan kelime kadrosu açısından bakıldığında bu kadronun temelini âşığın doğup büyüdüğü Erciş yöresinin kelime dağarcığı olduğu görülmektedir. Bu kelime kadrosuna âşığın büyükbabası Hafız Asker Efendi'nin Kadiri tarikatına mensup olması ve Erciş yöresi zakir başlarından olması, babası Enver Hoca'nın dinî konularda oldukça bilgili olması ve evlerinin bir bölümünün zikirhane olarak kullanılarak her hafta burada yöre eşrafından kimselerin katılımıyla zikirler ve tasavvufî sohbetler yapılması dinî hikâye ve terminoloji yönünden katkı sağlamıştır. Aynı zamanda Ahmet Poyrazoğlu'nun âşıklık yeteneği olan bir aile içinde doğması, büyümesi, çevre yörelerin ünlü âşıklarıyla tanışması ve onların sohbetlerinde bulunması da âşık tarzı şiir geleneğinin kelime haznesini yakından tanımasını sağlamıştır. Bunların yanında âşığın öğretmen lisesini bitirip öğretmen olması, daha sonradan Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesinde ön lisans öğrenimini tamamlaması, İstanbul gibi büyük bir şehre göç etmesi ve burada birçok âşıkla tanışıp onların meclislerinde bulunması, ayrıca okumayı ve araştırmayı seven bir kişiliğe sahip olması onun söz varlığını oldukça zenginleştirmiştir. Bu zenginleşmeyle birlikte onun sade bir dile sahip olduğu söylenebilir; çünkü kullandığı kelimelerin büyük çoğunluğunun günlük konuşma dilinden alındığı görülmektedir.

Âşık Poyrazoğlu, şiirlerinin tamamında 2903 farklı kelime kullanmıştır. Bu kelimelerin 529'u fiillerden oluşmaktadır. Bu verilerin 310 şiiri olan bir âşık için söz varlığın darlığı ya da genişliği noktasında ne ifade ettiğini ortaya koyabilmek için karşılaştırma yapabilecek çalışmalara ihtiyaç vardır. Bunun yanında 2903 kelimedenden 529'unun fiil olması, Âşık Poyrazoğlu'nun şiirlerinde fiilleri sık kullandığı anlamına gelmektedir. Çünkü fiiller haricindeki 2374 farklı sözcüğün içerisinde isim, sıfat, zamir, zarf, edat, bağlaç ve ünlem gibi yedi farklı türde kelime bulunmaktadır.

Ayrıca sözcükler kullanım sıklığı açısından değerlendirildiğinde fiillerin yaklaşık 3500 kez kullanılmasıyla diğerlerine açık bir üstünlük sağladığı görülmektedir.

Âşığın şiirlerinde zaman zaman *çevrüşmek, mahraba, tula, eze*, gibi mahallî kelimelere yer verdiği görülmektedir. Bu kelimeler Poyrazoğlu'nun doğup büyüdüğü ortama ait bilgiler vermektedir. Aynı zamanda âşık, bu kelimeleri kullanmakla onların canlı kalmasına katkıda bulunmakta ve ulusal düzleme taşınmasını sağlamaktadır.

Poyrazoğlu, yöresel kelimelerin yanında yaşadığı zamanın şartlarından ve gelişmelerinden doğan yeni kelimeleri de kullanmıştır. Şiirlerde zaman zaman o dönemin ve teknolojinin beraberinde getirdiği "*depozit, katsayı, limit, İMeFe, tüp bebek*" gibi yeni kelimelerin geçtiği görülmektedir.

Poyrazoğlu'nun şiirlerinde dil açısından görülen bir başka husus, kullandığı Arapça, Farsça kelime ve tamlamalardır. Bu kelime ve tamlamalar da âşığın Osmanlı Türkçesine kısmen aşına olduğunu göstermektedir. Bu durum, âşığın aldığı eğitimden ve sanat gösterme isteğinden kaynaklanıyor olmalıdır.

Şiirler cümle yapısı bakımından incelendiğinde her şeyden önce onun dizelerinin her birinin genellikle bir, nadiren de iki cümleden oluştuğu görülmektedir. Bazı şiirlerde ise -353 yerde- cümleler tek bir dizede bitmeyip iki, üç ve hatta dört dizede tamamlanmıştır. Bu tür, derin düşünmeyi gerektiren örneklerin sayısının az olmaması Poyrazoğlu'nun şairlik gücü hanesine olumlu bir puan olarak eklenmelidir.

Bunun yanında Poyrazoğlu'nun şiirlerinde hatırı sayılır miktarda düz cümleye tesadüf edilmektedir. Eğer bir yanlışlık yapılmadıysa 4579 dizenin 1978'i düz cümleden oluşmaktadır ki, bu da dize toplamının % 43,1'ine tekabül etmektedir. Bu bilgiden hareketle Poyrazoğlu'nun şiirlerinin kısmen nesir üslubuna yaklaştığı söylenebilir.

Âşığın ikilemelerden çok sık istifade ettiği görülmektedir. Eğer gözden kaçmadıysa âşık, şiirlerinin tamamında 145 farklı ikileme kullanmıştır. İkileme örneklerinin arasında "*kelef kelef*" ve "*tezer tezmez*" gibi yöresel kullanımlar da dikkati çekmektedir.

Âşık Poyrazoğlu'nun deyimlere de şiirlerinde oldukça fazla yer verdiği görülmektedir. 310 şiirde 435 farklı deyim kullanan âşık, bunlardan bazılarını birden

fazla kez yer vermiş, bazılarında da vezin ya da kafiye gereği küçük değişiklikler yapmıştır. Bunun yanında âşığın “*aşkın nehrine dalmak*”, “*dalında sinmek*”, “*gücü çatmak*”, “*iliği kandan ayrılmak*”, gibi kendine özgü bir şekilde deyim niteliğinde öbekler kurduğu da belirtilmelidir.

Âşığın tespit edilebildiği kadarıyla 14 farklı atasözüne başvurduğu, bunları da vezin ve kafiye gereği birtakım değişikliklere uğratarak kullandığı görülmektedir. Poyrazoğlu, bu atasözlerinin yanında atasözü niteliğinde “*Süsleme taş ile iman süslenmez.*”, “*Denizler üstüne duvar örülmez.*”, “*Kaynaksız göl tez bulanır.*” gibi kendi vecizelerine de şiirlerinde yer vermiştir.

Poyrazoğlu’nun şiirlerinde başka âşıkların şiirlerinde de zaman zaman görülebilen kalıp ifadelerin varlığı da dikkati çekmektedir. Âşık, şiirlerinde 125 farklı kalıp söze başvurmuştur. Bu da âşığın gelenek içindeki kalıplaşmış ifadelere ne kadar bağlı kaldığını göstermektedir. Bu kullanımların çokluğu aynı zamanda âşığın şairlik gücü için de olumsuz bir unsur olarak kabul edilebilir. Zira gelenekteki kalıplaşmış ifadeleri çokça kullanan bir âşığın kendine özgü üslubunu oluşturamadığı düşüncesi akıllara gelmektedir.

Ahmet Poyrazoğlu’nun şiirlerinde dil sapmalarından ses ve kelime sapması biçimlerine de tesadüf edilmektedir. Âşığın şiirlerinde yöresel kelimeler ve söyleyiş biçimleriyle sık sık karşılaşılmaktadır. Dolayısıyla şiirlerde yöresel günlük konuşma dilindeki ses düşmesi ve türemesi olaylarını görmek mümkündür. Bu örnekler bir bakıma Âşık Poyrazoğlu’nun sözlü kültür ortamından beslendiğini ve bunları oradan duya duya öğrendiği anlamına gelmektedir.

Poyrazoğlu’nun şiirlerinde zaman zaman “*n’eylemek, kaysı, burda, soradan, nic’olmak, d’ağlar*” gibi ses yutumu, ek düşürülmesi ve ses türemesi durumları ile yöresel söyleyiş biçimlerine tesadüf edilmektedir.

Âşık Poyrazoğlu’nun şiirlerinde toplam 215 farklı dil sapması örneğine tesadüf edilmektedir. Bu sayı, aynı örneğin birkaç yerde kullanılmasıyla daha da artmaktadır. Bu durum âşığın gelenek içerisinde yetişmesinden ve kelimeleri daha çok sözlü kültür ortamından duyarak öğrenmesinden kaynaklanmaktadır.

Şiirlere anlatım tutumları noktasından bakılırsa âşığın 17 anlatım tutumundan 15 tanesini kullandığı, selamlama ve vedalaşma tutumlarıyla ise hiç şiir üretmediği görülmektedir. Âşığın hüner gösterme tutumuyla şiir söylemesi onun irticalen şiir

söyleyebilme yeteneğine bağlanmalıdır. Bu da Poyrazoğlu'nun âşıklık sanatı bakımından gücünü göstermektedir.

Poyrazoğlu, 310 şiirin 145'inde anlatım tutumlarından yalnızca bir tanesini kullanmıştır. Bunun yanında 133 şiirde iki, 30 şiirde üç, 2 şiirde de dört farklı anlatım tutumunu bir arada kullanmıştır. Bu bilgiler de Poyrazoğlu için şiirlerini yazarken bir ya da iki anlatım tutumunun yeterli olduğunu göstermektedir.

Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerine anlatım tutumlarının kullanılma sıklıkları açısından bakıldığında 113 kereyle övme, 112 kez acındırma, 73 defa şikâyet etme, 63 kere öğüt verme, 50 kez yerme, 23 kere dileme, 21 defa bilgilendirme, 16 kez övünme, 12 kere yakınma, 11 kere yas tuturma, 6 kez uyarma, 3 kere yakarma, 3 defa eğlendirme, 3 kez umut verme ve 2 kere de hüner gösterme tutumlarının kullanıldığı görülmektedir. Bu verilerle Âşık Poyrazoğlu'nun şiirlerine bakılacak olursa onun şiirlerinde 347 kere memnuniyetsizlik, 134 kez memnuniyet ifade eden, 27 defayla da nötr durumu ifade eden anlatım tutumu takındığı görülmektedir. Bu da Ahmet Poyrazoğlu'nun genel itibariyle mutsuz bir yapıya sahip olduğunu ve onun kalemini daha çok yaşanan acıların ve olumsuz durumların harekete geçirdiğini ortaya koymaktadır.

Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirleri konularına göre tasnif edildiğinde 310 şiirinin 199'unun lirik, 60'ının didaktik, 44'ünün satirik ve 7'sinin de pastoral şiir olduğu görülmektedir. Bu da âşığın duygusal yanı ağır basan bir kişi olduğunu göstermektedir. Bunun yanında o, dinleyicilerini bilgilendirmeye çalışan ve çeşitli konularda yanlış gördüğü hususları dile getirmekten çekinmeyen bir yapıya sahip olduğunu da hissettirmektedir.

Âşığın şiirleri söz sanatları açısından değerlendirildiğinde şiirlerde 18 farklı söz sanatı kullanıldığı ve bunların toplam kullanılma sayısının 1016 olduğu görülmektedir. Bu da demektir ki, Poyrazoğlu, toplam 1106 birim/dörtlük/bent/in tamamına yakın yerde söz sanatlarına yer vermiştir. Bu da her birimde yaklaşık bir söz sanatı kullanmış olduğunu göstermektedir. Âşık Poyrazoğlu'nun sanat gücü için bu verilerin tam olarak ne anlam ifade ettiği bu tür çalışmaların sayısının artması ve yapılacak karşılaştırmalarla ortaya çıkacaktır; ancak yine de görüldüğü kadarıyla Poyrazoğlu'nun edebi sanatlara şiirlerinde sık sık başvurduğu söylenebilir.

Âşık Poyrazoğlu'nun şiirleri işlenen konuların kaynağı, ele alınış biçimleri, âşığın şiirlerde sergilediği tavır, varlığa yaklaşım tarzı, şiirlerde nasıl bir görüntü çizildiği ve şiirde herhangi bir olayın anlatılıp anlatılmadığı gibi hususlar bakımından da incelenmiştir.

Şiirlerin konusunu yaşanmışlık, din, varlık, tecrübe ve ideoloji gibi beş farklı unsurdan aldığı tespit edilmiştir. Bunlar içerisinde en fazla “*varlık*” şiirin konusuna kaynaklık etmiştir. 107 şiirin yazılmasını/söylenmesini sağlayan varlıklar arasında 59 defa ile “*kişi*” ilk sırayı almaktadır. Görüldüğü gibi Poyrazoğlu’nu en çok etkileyen varlık büyük bir fark ile insandır. Bu da mutlaka âşığın en çok iletişime ve etkileşime geçtiği varlığın insan olmasından kaynaklanmaktadır. Şiirlere kaynaklık eden diğer varlıklara bakıldığında da bu varlıkların Poyrazoğlu’nun duygu ve düşünce dünyasını özetlediği görülmektedir. Çünkü o, dinî ve millî değerlerine bağlı, tabiat ve memleket âşığı bir insandır.

Âşık Poyrazoğlu’nun şiirlerinin konusuna en fazla kaynaklık eden ikinci unsur ise 93 defa ile “*yaşanmışlık*”tır. Yaşanmışlığın en fazla kullanılan ikinci unsur olması, yaşanan olayların insanı etkileme gücünden kaynaklanmaktadır.

Poyrazoğlu’nun 72 şiiri ise konusunu “*tecrübe*”den almıştır. Tecrübe, âşığın orta yaş yıllarına kadar ürettiği şiirlerden 22’sinde, orta yaş yıllarından yani 34 yaşından sonra ürettiği şiirlerden ise 50’sinde şiirlerin konusunu teşkil etmiştir. Görüldüğü gibi âşığın özellikle gurbete çıktıktan sonra kazandığı hayat tecrübesiyle konusunu tecrübeden alan şiirlerinin sayısı da artmıştır. Bu durum aynı zamanda âşığın gözlemleri, hisleri, sezgi gücü ve çevresinde yaşanan olayları çözümleme yeteneği güçlü birisi olduğunu da göstermektedir.

Âşığın şiirlerine konu bakımından kaynaklık eden dördüncü unsur ise 20 defa ile “*din*”dir. Onun birçok şiirinde dinî unsurları görmek mümkünken 20 şiir, konusunu doğrudan dinden almaktadır. Bu veriler de Poyrazoğlu’nun dinî değerlere önem veren bir kişi olduğunu ortaya koymaktadır.

Poyrazoğlu, şiirinin konusunu 16 kez ideolojisinden almıştır. Onun ideolojisinin ana hatlarını ise zamanın siyaseti ve cunta üzerine eleştiriler, Türklük şuuru, millî ve manevî değerler, Osmanlı’ya olan sevgi, zamanın din âlimlerine yapılan baskılar, Alparslan Türkeş, Ülkücülük ve Ülkücülere olan sevgi, Türkiye

üzerine oynanan oyunlar, Amerika'nın yayılcı ve zalim politikaları ile zamanın siyasetçileri üzerine eleştiriler gibi mefhumlar oluşturmaktadır.

Konularını yukarıda sözü edilen alanlardan beslenerek oluşturan Poyrazoğlu, bunları beş farklı şekilde ele almıştır. Ele alış biçimleri içerisinde yorumlayıcı tavır, 128 defa kullanılmakla ilk sırada gelmektedir. İkinci sırada ise olumsuzlayıcı tutum yer almaktadır. 73 kez kullanılan olumsuzlayıcı tutum, hâlden anlamayan, sözünde durmayan, vefasız sevgiliye, sağ sol davasıyla yapılan kavga ve dövüşlere, ülkeyi yönetemeyen zamanın siyasileri ve cuntacılarına, iğneden ipliğe gelen zamlara, teröre, eski zamanlardaki güzelliklerin, saflıkların, dürüstlüklerin yok oluşuna, haram yiyen zalimlere, açgözlülere, hırsızlara, memleketi hortumlayanlara, yoldan çıkmış halk şairlerine, adaletin yok edilmesine, medyadaki ahlâksızlıklara, yalancı ve sahtekârlara karşı sergilenmiştir. Olumsuzlayıcı tutumun sergilendiği bu durum, davranış, kişi ya da olgular, Poyrazoğlu'nun dünya görüşü hakkında önemli ipuçları vermektedir.

Onun dünya görüşü hakkındaki ipuçlarını, olumlayıcı tutumun kullanıldığı şiirler de vermektedir. Âşık, şiirlerinde 53 defa da olumlayıcı tutum kullanmıştır. O, Allah'ı, Erciş'te yatan seyitlerden Seyit Muhammed Efendi'yi, bazı peygamber ve evliyalrı, Hz. Muhammed'i ve onun yolunu, Kur'an-ı Kerim'i, dört halifeyi, Müslümanlar için yaptığı duayı, Âşık Emrah'ı, gençlere çalışma yolunda ettiği öğütleri, okumanın önemini, annesini, memleketi Erciş'i, halk şairlerini, Van'ı, güzelleri, aşkın derinliğini, eski zamanları, Türklüğü, Yunus Emre'yi, üstün insanın özelliklerini, millî ve manevi değerlere bağlılığını, Türkiye'yi, tasarrufu, Fatih Sultan Mehmet'i, millî birlik ve kardeşliği, Alparslan Türkeş'i, Ülkücüleri, baba, asker ve Ülkü Ocağı'nı, İstanbul'u, Anadolu'yu ve barışı anlattığı şiirlerinde olumlayıcı bir tavır içerisinde. Bunlar da âşığın dünya görüşünü yansıması bakımından önem arz etmektedir.

Ahmet Poyrazoğlu'nun sorgulayıcı tutumu sergilediği şiir sayısı da 15'tir. Bu şiirlerin büyük bir kısmının da 35 yaşından sonra yazıldığı/söylendiği görülmektedir. Âşık, sorgulayıcı tutumu 35 yaşına kadar dört şiirinde kullanmışken, 35 yaşından sonra on bir şiirinde kullanmıştır. Bu bilgi, âşığın zaman geçtikçe zihinsel anlamda bir değişim yaşadığının göstergesi olabilir. Görüldüğü gibi âşık, gençlik yıllarındaki şiirlerine nazaran daha sonraki yıllarda toplumsal konuları ve insanın varlık sebebini

sorgulamaya çalışır. Yani âşıkta zaman geçtikçe bireyselden toplumsal düşünceye geçiş söz konusudur.

Âşık Poyrazoğlu'nun hayat karşısında sergilediği tavra bakılacak olursa onun, 310 şiirin 163'ünde etken, 147'sinde ise edilgen bir tavır sergilediği görülecektir. Bu veriler onun çektiği dert ve sıkıntılara rağmen mücadelecisi ve aktif bir kişiliğe sahip olduğunu, gülmeye, ayakta kalmak için güçlü olmaya çalıştığını göstermektedir.

Âşık Poyrazoğlu'nun sergilediği edilgen tavırların üçte ikisinden fazlası - 113'ü- onun gurbete çıkmasından sonra yazdığı/söylediği şiirlerde görülmektedir. Bu durum, âşığın gurbet ellerde yaşadığı dert ve sıkıntılardan bunaldığı ve hayat karşısında daha pasif hâle geldiği şeklinde okunabilir. Zaten âşık, edilgen tavır sergilediği şiirlerin büyük çoğunluğunda gurbette yaşadığı zorluklardan bahsetmektedir.

Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun varlığa genellikle -206 şiirinde- sezgici/idealist bir yaklaşım sergilediği görülmektedir. Yani âşık, dış dünyada gördüklerini olduğu gibi değil de sezgilerini kullanarak kendi duyuş ve düşüncelerine göre değerlendirmektedir.

Poyrazoğlu, 61 şiirinde ise varlığa tecelli açısından yaklaşmıştır. Yani âşık, evrende var olan birçok şeyi, Allah'ın varlığı, birliği, gücü ve sıfatlarının birer yansıması olarak değerlendirmektedir. Poyrazoğlu, varlığa geriye kalan şiirlerden 26'sında materyalist, 11'inde ilham kaynağı ve 3'ünde de çocuksu duyarlılıkla yaklaşmıştır.

Ahmet Poyrazoğlu'nun şiirlerine “görüntü” açısından bakılacak olursa onun 240 şiirinde öznel-resimsel görüntünün oluştuğu görülmektedir. Şiirlerin büyük bir çoğunluğunda öznel-resimsel görüntünün olması, âşığın gördüklerini genellikle kendi penceresinden yansıtmaya çalıştığı anlamına gelmektedir. 27 şiirde kullanılan öznel-hayalî görüntünün azlığı ise âşığın şiirlerini üretirken hayal gücünden çok da istifade etmediği anlamına gelmektedir. Bunların dışında 22 şiirde öznel, 5 şiirde de nesnel görüntünün oluştuğu görülmektedir.

Âşığın şiirlerine muhteva çözümlemesi için toplu bir şekilde bakıldığında ve şiirler duygu ve düşünce ağırlıklı olmak üzere tasnif edildiğinde 210 şiirde duygu, 110 şiirde ise düşünce ağırlıklı konuların işlendiği anlaşılmaktadır. Buna göre Poyrazoğlu'nun şiirlerinde duygunun düşünceye göre şimdilik daha ağır bastığı ve

âşığın duygularını gizlemeye çalışmadan açık bir şekilde belli ettiği görülmektedir. Onun şiirlerindeki duygu ağırlıklı konuların 109'unu sevindiren, 96'sını ise üzen duygular oluşturmaktadır. Âşık, gurbete çıktığı güne kadar (20 Nisan 1985, 84. şiir) –ki âşık bu tarihte 34 yaşındadır ve bu tarihe kadar 31 şiirde sevindiren duygularla ilgili şiir söylemiştir- 16 şiirde üzen duygularla ilgili şiir söylemişken bu tarihten sonra 80 şiirde üzen duygularla ilgili şiir söylemiştir. Bu da âşığın gurbette çektiği sıkıntılar, acılar ve gurbet elin zorlukları vs. ile ilgili olsa gerektir.

Poyrazoğlu, şiir vadisine ilk adım attığında genellikle aşk, sevda, yoksulluk, felekten şikâyet, sevgilinin vefasızlığı gibi temaları işlerlerken sonraki yıllarda bunlara gurbetlik, gurbette çekilen sıkıntılar ve hasret gibi temaları da eklediği görülmektedir.

Poyrazoğlu, sevindiren duygular içerisinde sevgi, yaşama sevinci/ümit ve kahramanlığı işlemiştir. Bunlar içerisinde de karşı cinse duyulan sevgi 36 şiirde kendisine yer bularak en çok işlenen konu olmuştur. Yine 22 şiirde insan sevgisi, 16 şiirde tabiat, memleket sevgisi, 12 şiirde Allah ve Peygamber sevgisi, 11 şiirde vatan, millet ve bayrak sevgisi, 7 şiirde yaşama sevinci/ümit, 6 şiirde dört halife, Ehl-i Beyt ve diğer din büyüklerine olan sevgi, 5 şiirde diğer varlıklara olan sevgi, 2 şiirde kahramanlık, 1 şiirde de anne sevgisi konu olarak işlenmiştir.

Buna göre sevgi konusunda Âşık Poyrazoğlu için, karşı cinse duyulan sevginin birinci öncelik olduğu, bunun yanında Allah, peygamber, vatan, millet, memleket ve bayrak sevgisiyle ilgili şiirlerinin sayısının az olmaması dolayısıyla da millî ve manevî değerlerine önem veren biri olduğu söylenebilir.

Poyrazoğlu'nun Allah ve Peygamber sevgisini konu alarak işlediği şiirlerinin sayısının orta yaşlarına kadar ya da başka bir deyişle gurbete çıkana kadar daha çok olduğu görülmektedir. Bu durum âşığın yetiştiği ortamla doğrudan alakalı olsa gerektir. Zira âşığın büyükbabasının Kadiri tarikatı Erciş bölgesi zakir başı olması ve her hafta cuma akşamları evlerinde zikirler ve dinî-tasavvufî mahiyette sohbetler tertip edilmesi, âşığın babası Enver Hoca'nın o yörenin önemli bir din adamı olması gibi hususlar Âşık Poyrazoğlu'nu da etkilemiş ve bu etkiyle âşık, dünyaya dinî bir pencereden bakarak Allah ve Peygamber sevgisini işleyen şiirler yazmış/söylemiş olmalıdır. Bu şiirlerin yanında Poyrazoğlu'nda özellikle çok güçlü bir Ehl-i Beyt sevgisinin varlığı da vurgulanması gereken bir konudur.

Ahmet Poyrazoğlu'nun Şiirleri arasında tabiat ve memleket sevgisini konu olarak alan Şiirler de mevcuttur. O, tabiatı tek başına değil, memleketiyle birlikte ve memleketini güzelleştiren bir unsur olarak değerlendirmektedir. Bu konuyu işleyen Şiirlerin dikkat çekici bir başka yönü ise özellikle âşığın gurbete çıkmasından sonra yazılması/söylenmesidir. ÂŞık, İstanbul gibi büyük bir Şehirde tabiattan ve memleketinden uzaktayken memleketi Erciş ve Erciş'in yeşilliklerle örülü tabiatı aklına gelmiş, bu konuyla ilgili Şiirler retmiŐtir. Bu retimde hitap ettiği kitle olan büyükşehir insanlarına tabiatı anlatma isteği de etkili olmalıdır.

Her âşık gibi Ahmet Poyrazoğlu da vatanını, milletini ve bayrağını en saf Şekilde sevmekte ve onları her ne pahasına olursa olsun koruyacağını belirtmektedir. Milletinin Şanlı tarihiyle gurur duyan ve Türklüğüyle övünen âşık, sadece Türkiye Türkleri değil zbek, Türkmen, Azeri, Kazak, Tatar gibi diğer Türk boylarının da aynı kökten gelen kardeşler olduğunu belirtmektedir. Hem bu Türk boylarının hem de Türkiye'de Kürtlerin bir damarda kan gibi olduklarını vurgulamaktadır.

ÂŞık Poyrazoğlu Şiirlerinde sevindiren duyguların yanında ayrılık acısı, gurbetlik, geçmişe zlem, karamsarlık, ölüm acısı, sıla özlemi ve pişmanlık gibi insanı zen çeşitli duyguları da işlemiştir. En çok -36 Şiirde- çektiği dert ve sıkıntılardan Şikâyetçi olan Poyrazoğlu, sık sık geçmişin güzel günlerini arzulamakta, ayrılık acısından, gurbetten, sıla zleminde, ölümlerden yakınmakta, yaptığı hatalardan dolayı pişmanlık duymakta ve zaman zaman da karamsarlığa düşmektedir.

Poyrazoğlu, Şiirlerinde duygu ağırlıklı konuların yanında düşünce ağırlıklı konulara da yer vermiştir. Onun bu konularla ilgili olarak üretmiş olduğu Şiirleri hiç de azımsanmayacak bir miktardadır. Şiirlerde ele alınan düşünce ağırlıklı konuların 65 tanesi doğrudan toplumsal ve kültürel değerlerle, 45 tanesi ise hayatın çeşitli alanlarıyla ilgili tecrübî bilgiler ve felsefi çıkarımlarla ilgilidir.

Ahmet Poyrazoğlu'nun toplumsal ve kültürel değerler konusunda ahlâk, din, eğitim, ekonomi ve siyaset alanındaki durum ve değerlerle ilgili Şiirler söylediği görülmektedir. O, bu beş alandan en çok dinî durum ve değerler ile ahlâkî durum ve değerler alanlarında duygu ve düşüncelerini kâğıda dkmŐtir. Toplumsal ve kültürel değerler başlığına dâhil edilebilecek 65 Şiiri bulunan âşığın bu başlık altında dinî durum ve değerlerle ilgili 23, ahlâkî durum ve değerlerle ise 22 Şiiri

bulunmaktadır. Yani Poyrazoğlu, toplam 45 şiirde dinî ve ahlâkî değerlerle ilgili düşüncelerini ele almıştır. Bu sonuç da Âşık Ahmet Poyrazoğlu'nun dinî ve ahlâkî değerlere oldukça önem verdiğini ve bu konular üzerine vurgu yaparak dikkatleri çekmek istediğini ortaya koymaktadır.

Bunların yanında âşık; eğitim durum ve değerleri konusunda cehaleti yererek ilim, çalışmak ve okumak kavramlarının önemi üzerinde durmuş, ekonomik durum ve değerlerle ilgili konularda kendisinden yola çıkarak ülkenin içinde bulunduğu zor ekonomik koşullara dikkatleri çekmiş, siyasi durum ve değerlerle ilgili konularda ise iç ve dış siyasetle ilgili düşüncelerini dile getirmiştir.

Âşığın yıllar boyunca deneyerek ve uzun gözlemleri neticesinde elde ettiği saf bilgileri içeren tecrübî bilgi ve felsefî çıkarımları da öğüt niteliğiyle şiirlerinde geniş bir şekilde ele aldığı görülmektedir. O, böylece kendi penceresinden uyarı diliyle işaret ettiği konularda insanları doğruya, güzele ve daha iyiye ulaştırmayı hedeflemektedir.

Ahmet Poyrazoğlu, aynı zamanda âşıklık geleneğinin hikâyecilik dalında da boy göstermektedir. Poyrazoğlu, hikâyecilik geleneğini bilen ve bu geleneğin son temsilcilerinden biri olarak gösterilen önemli âşıklardandır.

Poyrazoğlu, halk hikâyelerini önce aile ortamında duyup dimağına kazımıştır. Âşıklık geleneğini, özellikle Âşık Emrah ile Selbihan hikâyesiyle Âşık Emrah türkülerini çok iyi bilen ve bu konuda derin bir bilgiye sahip olan aile fertleri sayesinde halk hikâyesi anlatma geleneğini temelden öğrenmiştir. Poyrazoğlu'nun bu konudaki bilgisini tamamlayan bir başka kaynak ise evlerini sık sık ziyaret eden Posoflu Müdamî, Murat Çobanoğlu, Âşık Reyhanî, Davut Sularî, Âşık Figanî gibi yöre âşıkları olmuştur. Poyrazoğlu, bunların yanında gittiği yerlerde de derlemeler yaparak halk hikâyesi geleneği konusundaki bilgilerini olgunlaştırmıştır.

Âşığın repertuarında şu hikâyeler bulunmaktadır: “Koroğlu'nun Zuhuru”, “Kiziroğlu Mustafa Bey”, “Dağistanlı Hazar Bey”, “Kırat'ın Kaçırılması”, “Nigar Hanım”, “Koroğlu'nun İran Seferi”, “Koroğlu'nun Kayboluşu”, “Ercişli Emrah ile Selbihan”, “Âşık Kerem'in Ercişli Emrah'ın Mezarını Ziyaret Etmesi”, “Yaralı Mahmut ile Mahbub”, “Hacı Seyad Bey”, “Necip Bey”, “Hüseyin ile Telli Senem”, “Âşık Kurbanî”, “Âşık Gökçek Rıza” ve kendi tasnif ettiği “Derdiyâr ile Gülhandan”.

Görüldüğü gibi Poyrazoğlu, sadece gelenek içerisinde anlatılmakta olan belli başlı hikâyeleri âşıklık sanatı çerçevesinde icra etmekle kalmamış, kendi hikâyesini de tasnif ederek Türk halk edebiyatına yeni bir hikâye kazandırmıştır. Bu durum onun hikâyecilik yönünü daha da güçlendiren hususlardandır.

Çalışmamıza konu olan Âşık Ahmet Poyrazoğlu, yirminci yüzyılın ikinci yarısının başında, bir Doğu Anadolu ilçesinde doğmuş, ilk gençlik ve gençlik yıllarını doğduğu çevrede geçirmiştir. Ailesinin iyi sayılabilecek ekonomik durumu sayesinde çocukluk ve ilk gençlik yıllarını sıkıntılı geçirmeyen âşık, öğretmenlik mesleğine adım atmasıyla giderek biraz daha iyileşen ekonomik yapısına paralel bir sosyo-kültürel çevrede yaşamını devam ettirmiş, akabinde kaset çalışmalarını daha verimli sürdürebilmek için tayinini İstanbul'a istemiştir. Bu göç hikâyesi de âşığa, dünyaya bakışı noktasında bambaşka kapılar açmış, yeni yaşam ve insan tecrübeleri yaşatmış, hiç de azımsanmayacak ekonomik katkılar sağlamış, bunların yanında ulusal televizyonlara, gazetelere vs. yakın olmanın getirdiği avantajla yerelden ulusala taşınan bir ün kazandırmıştır.

Poyrazoğlu, âşıklık yeteneği olan bireylerden oluşan bir aile içinde yetişmesi, çocukluk, ilk gençlik ve gençlik yıllarında yakın çevrede ün yapmış âşıkların meclislerinde sık sık bulunması neticesinde âşıklık geleneğini çok iyi öğrenmiş; halk hikâyelerini, türküleri vs. dinledikçe dolmuş, doldukça da bu alandaki yeteneğini olgunlaştırmıştır. Âşık, bu yeteneğini zamanla kendisinin çaba, gayret ve girişimleriyle de gittikçe ilerleterek şiiriyet gücü nispeten daha yüksek eserler meydana getirmeye başlamıştır. Başlangıçta toplumsal konularla ilgili şiirler de kaleme almasına karşın daha çok bireysel konularda yoğunlaşan âşık, zaman içerisinde toplumsal ve millî konular üzerine daha fazla eser üretir olmuştur.

Şiirlerinin yakın çevresinden başlayarak özellikle kaset ve cd çalışmaları, televizyon programları ve internetteki video-müzik paylaşım siteleri sayesinde yavaş yavaş artan tüketimi, zaman zaman âşığın üretim miktar ve hızını da artırmıştır. Üretimde özellikle yapı itibarıyla gelenekten yararlanan Poyrazoğlu, zaman geçtikçe kendine özgü bir tarz oluşturmuştur. Bu tarz ise daha çok birlik, beraberlik ekseninde kendisini gösteren toplumsal ve millî duyarlılıktır.

Sonuç olarak Âşık Ahmet Poyrazoğlu, doğaçlama şiir söyleyebilmesi, atışma dalında önde gelen âşıklarından biri olarak gösterilmesi, hikâyecilik geleneğini ve

gelenek içinde anlatılan belli başlı hikâyeleri bilmesi, kendisinin hikâyeye tasnif etmesi, âşık tarzı şiir geleneğinin farklı şekil ve türlerine örnekler sunabilmesi, ayak ve kafiye gibi teknik konulardaki başarısı, müzik sektöründeki çalışmaları ve tanınırlığı gibi hususlar nedeniyle günümüzün en önemli âşıkları arasındaki yerini almıştır.

KAYNAKÇA

- AKSAN, Doğan. (2000), *Halk Őirimizin G¼c¼*, Ankara, Bilgi Yayınları.
- ALBAYRAK, Nurettin. (2004), *Ansiklopedik Halk Edebiyatı Terimleri S¼zluđ¼*, İstanbul, Leyla ile Mecnun Yayınları.
- ARTUN, Erman. (2001), *Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı*, İstanbul, Kitabevi.
- ARTUN, Erman. (2002), *Dinî-Tasavvufî Halk Edebiyatı*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- ARTUN, Erman. (2010a), *Âşık Edebiyatı Metin Tahlilleri*, İstanbul, Kitabevi Yayınları.
- ARTUN, Erman. (2010b), *Dinî-Tasavvufî Halk Edebiyatı Metin Tahlilleri*, İstanbul, Kitabevi Yayınları.
- ARTUN, Erman. (2012), *T¼rk Halk Edebiyatına Giriş Edebiyat Tarihi/Metinler*, Adana, Karahan Kitabevi.
- ARVAS, Abdulselam. (2012), *Geçmişten G¼n¼m¼ze Van Âşıklık Geleneği*, Ankara, Hâkim Yayınları.
- ATEŞ, Ahmed. (1979), “*Muhyiddin Arabî*”, İslâm Ansiklopedisi, C. VIII, İstanbul, MEB, s. 533-555.
- BİLGİN, A. Azmi; ÜZÜM, İlyas. (1992), “*Nesîm*”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, 33: 3-6.
- BORATAV, Pertev Naili. (1995), *100 Soruda T¼rk Halk Edebiyatı*, İstanbul, Gerçek Yayınları.
- BORATAV, Pertev Naili. (2000), *İzahlı Halk Őiri Antolojisi*, İstanbul, Tarih Vakfı Yayınları.
- BOYRAZ, Şeref. (2010), *Furkanî'nin Şiir Evreni Bağlamında Bir Monografi Denemesi*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- ÇETİN, Nurullah. (2010), *Şiir Tahlilleri 1*, Ankara, Önc¼ Kitap.
- ÇETİN, Nurullah. (2011), *Şiir Çöz¼mlene Y¼ntemi*, Ankara, Önc¼ Kitap.
- ÇOBANOğLU, Özkul. (2000), *Âşık Tarzı K¼lt¼r Geleneği ve Destan T¼r¼*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- ÇOBANOğLU, Özkul. (2007), *Âşık Tarzı Edebiyat Geleneği ve İstanbul*, İstanbul, 3F Yayınevi.
- DİLÇİN, Cem. (1997), *Örneklerle T¼rk Şiir Bilgisi*, Ankara, TDK Yayınları.

- DUYMAZ, Ali. (1992), “*Van Halk Hikâyeciliği ve Âşıklık Geleneği*”, Van Kütüğü, Ankara, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yayınları.
- ELÇİN, Şükrü. (1993), *Halk Edebiyatına Giriş*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- ELÇİN, Şükrü. (1999), *Âşık Ömer*, Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- GÖRKEM, İsmail. (2001), *Türk Edebiyatında Ağıtlar-Çukurova Ağıtları*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- GÖRKEM, İsmail. (2006), *Yeni Bilgiler Işığında Dadaloğlu-Bütün Şiirleri*, İstanbul, e Yayınları.
- GÜNAY, Umay. (1999), *Türkiye’de Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- GÜZEL, Abdurrahman. (2006), *Dini-Tasavvufî Türk Edebiyatı*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- HALICI, Feyzi. (1992), *Âşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şâirleri-Güldeste*, Ankara, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.
- KALKAN, Emir. (1991), *XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri Antolojisi*, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları.
- KARADENİZ, Bekir. (2007), *1900’den 2000’e Halk Şiiri*, Ankara, Atılım Üniversitesi Yayınları.
- KAYA, Doğan. (1999a), *Anonim Halk Şiiri*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- KAYA, Doğan. (1999b), *Âşık Ruhsatı*, Sivas, Sivas Belediyesi Kültür Yayınları.
- KAYA, Doğan. (2001), *Folklorumuzda Beddua Söyleme Geleneği ve Türk Halk Şiirinde Beddualar*, Ankara, AKM Yayınları.
- KAYA, Doğan. (2010), *Türk Halk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- KOCAKAPLAN, İsa. (1992), *Açıklamalı Edebî Sanatlar*, İstanbul, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- KÖPRÜLÜ, M. Fuad. (2003a), *Türk Edebiyatı Tarihi*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- KÖPRÜLÜ, M. Fuad. (2003b), *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- KÖPRÜLÜ, M. Fuad. (2004a), *Edebiyat Araştırmaları 1*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- KÖPRÜLÜ, M. Fuad. (2004b), *Saz Şairleri*, Ankara, Akçağ Yayınları.

- KUDRET, Cevdet. (2003a), *Halk Şiirinde Üç Büyükler 1 Yunus Emre*, İstanbul, İnkılâp Yayınevi.
- KUDRET, Cevdet. (2003b), *Halk Şiirinde Üç Büyükler 2 Pir Sultan Abdal*, İstanbul, İnkılâp Yayınevi.
- KUDRET, Cevdet. (2003c), *Halk Şiirinde Üç Büyükler 3 Karaca Oğlan*, İstanbul, İnkılâp Yayınevi.
- KÜLTÜR BAKANLIĞI. (1991), *Halk Şairleri Arası İsrâfî Önleme Tasarrufla Çağrı Şiir Yarışması*, Ankara, Kültür Bakanlığı Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları.
- KÜLTÜR BAKANLIĞI. (1997), *1994-1995 Yılları Halk Şairleri Arası "Aile ve Toplum" ile "Hoşgörü" Konulu Şiir Yarışmaları*, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları.
- OĞUZ, M. Öcal. (2001), *Halk Şiirinde Tür, Şekil ve Makam*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- OĞUZ, M. Öcal vd. (2007), *Türk Halk Edebiyatı El Kitabı*, Ankara, Grafiker Yayınları.
- ONAY, Ahmet Talat. (1996), *Türk Halk Şiirlerinin Şekil ve Nev'i*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- ÖZARSLAN, Metin. (2001), *Erzurum Âşıklık Geleneği*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- ÖZSOY, Bekir Sami vd. (1992), *Destanlarla Erzincan*, Kayseri, Erciyes Üniversitesi Yayınları.
- ÖZSOY, Bekir Sami. (?), *Şiirlerle Yunus Emre*, Ankara, Emek Matbaacılık.
- ÖZTELLİ, Cahit. (1997), *Bektaşî Gülleri*, İstanbul, Özgür Yayınları.
- ÖZTELLİ, Cahit. (2008a), *Karacaoğlan-Bütün Şiirleri*, İstanbul, Özgür Yayınları.
- ÖZTELLİ, Cahit. (2008b), *Pir Sultan Abdal-Bütün Şiirleri*, İstanbul, Özgür Yayınları.
- ÖZTELLİ, Cahit. (2010), *Yunus Emre*, İstanbul, Özgür Yayınları.
- ÖZTÜRK, Özhan. (2009), *Folklor ve Mitoloji Sözlüğü*, Ankara, Phoenix Yayınevi.
- PALA, İskender. (1995), *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- PARMAKSIZ, Mehmet Nuri. (2010), *Türk Edebiyatında Ağıt Yakma Geleneği ve Ağıt-Destanlar*, Ankara, Akçağ Yayınları.

- POYRAZOĞLU, Ahmet. (2001), *Talan Olmuş Miras Ercişli Emrah Deyişleri*, İstanbul, Eminönü Belediyesi Yayınları.
- POYRAZOĞLU, Ahmet. (2004), “*Ercişli Âşık Emrah’da Aşk*”, Emrah İle Selvihan-Bale 2 Perde, Metin: Çetin Işıközlü, İstanbul Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü Yayınları, 2004-2005 Sezonu, İstanbul.
- POYRAZOĞLU, Ahmet. (2006a), *Bir Heybe Şiir*, İstanbul, Erguvan Yayınevi.
- POYRAZOĞLU, Ahmet. (2006b), *Ercişli Emrah İle Selbihan Hikayesi*, İstanbul, Erguvan Yayınevi.
- POYRAZOĞLU, Ahmet. (2009), *Derdiyâr İle Gülhandan Hikayesi*, İstanbul, Tap Yayıncılık.
- POYRAZOĞLU, Ahmet. (2012), “*Yeni Bir Kerem ile Aslı Hikâyesi Kolu: Âşık Kerem’in Ercişli Emrah’ın Mezarını Ziyareti*”, Türk Dili Dergisi, Temmuz, Sayı 727, s. 17-22.
- SAKAOĞLU, Saim. (1987), *Ercişli Emrah*, Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- SAKAOĞLU, Saim. (2004), *Karacaoğlan*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- SARAÇOĞLU, Ali. (1979), *Sen Hiç Oğul Emzirdin mi Kör Kurşun?*, İstanbul, Hilâl Matbaası.
- SARAÇOĞLU, Ali. (1999), *Ercişli Emrah-Gökyüzünde Bölük Bölük Turnalar*, Ankara, Kültür Bakanlığı.
- SİYAVUŞGİL, Sabri Esat. (1979), “*Ayvaz*”, İslâm Ansiklopedisi, C. II, İstanbul, MEB, s. 78-79.
- SÜZER, Nazender; GÖKÇE, Gürsel. (2010), *Bursa Yıldırım Belediyesi 5. Uluslararası Türkiye Âşıklar ve Şairler Şöleni-Temmuz 2009*, Ankara, Bursa Yıldırım Belediyesi Yayınları.
- TANRIKULU, Nâzım İrfan. (2000), *Âşıklar Divanı-Günümüz Âşıkları*, İstanbul, (?).
- TANSEL, Fevziye Abdullah. (1991), *İstiklâl Harbi’nde Mücâhit Kadınlarımız*, Ankara, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- TEFAZZÜLÎ, Ahmet; ALBAYRAK, Nurettin. (1992), “*Enûşirvân*”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, c. 11: 255-256.
- TOKEL, Bayram Bilge. (2004), *Neşet Ertaş Kitabı*, Ankara, Akçağ Yayınları.

TURAN, Fatma Ahsen vd. (2008), *Sazın ve Sözü'n Sultanları Yaşayan Halk Şairleri-I*, Ankara, Gazi Kitabevi.

TURAN, Fatma Ahsen; AYDIN, Oğuzhan. (2011), *Günümüz Halk Şairlerinin Dilinden Ankara'nın Manevî Mimarı Hacı Bayram-ı Velî*, Ankara, SEK Yayıncılık.

TÜRK DİLİ DERGİSİ. (1989), *Türk Şiiri Özel Sayısı III (Halk Şiiri)*, C. LVII, Sayı 445–450, Ocak-Haziran.

TÜRKÇE SÖZLÜK. (2005), Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.

UÇAKAN, Mesut. (1993), *Kelebekler Sonsuza Uçar-İskilipli Atıf Hoca*, İstanbul, Nakkaş Yapım, Sinema Filmi.

ULUDAĞ, Süleyman. (2001), *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, İstanbul, Kabalcı Yayınevi.

VAN VALİLİĞİ. (?), *Cumhuriyetin 75. Yılında Van*, Van Valiliği Kültür Varlıklarını Araştırma, Derleme, Tanıtma ve Yayıncılık Merkezi, Ankara, ERK Yayıncılık.

YAŞAR, Seyfullah. (1998), *Âşık Ahmet Poyrazoğlu Hayatı, Sanatı, Şiirleri*, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümü, Van, Yayımlanmamış Bitirme Tezi.

http://www.van.gov.tr/default_B0.aspx?content=1012 (Erişim tarihi 13.06.2013)

http://tr.wikipedia.org/wiki/Ahmet_Poyrazo%C4%9Flu (Erişim tarihi 13.06.2013)

<http://www.forumdas.net/a-b-c-d/ahmet-poyrazoglu-kimdir-162599/> (Erişim tarihi 22.10.2012)

<http://www.eokulegitim.com/ahmet-poyrazoglu-kimdir-hayati/> (Erişim tarihi 22.10.2012)

<http://www.eceerken.net/ahmet-poyrazoglu-kimdir> (Erişim tarihi 22.10.2012)

http://www.ercisliler.net/modules.php?name=Bizim_Yazarlar&rop=Sayfa_Yazdir&yazi_id=227 (Erişim tarihi 22.10.2012)

<http://vanwebtasarim.gazetevan.com/van-edebiyat.html> (Erişim tarihi 03.04.2013)

http://www.van.gov.tr/default_B0.aspx?content=1074 (Erişim tarihi 03.04.2013)

<http://www.bilx.net/form/sarkici/ahmet-poyrazoglu-kimdir-ahmet-poyrazoglu-hayati-ve->

[biyografisi/msg22338/?PHPSESSID=e586f2a0bd05dc1f5f418a0257b3091f#msg22338](http://www.bilx.net/form/sarkici/ahmet-poyrazoglu-kimdir-ahmet-poyrazoglu-biyografisi/msg22338/?PHPSESSID=e586f2a0bd05dc1f5f418a0257b3091f#msg22338) (Erişim tarihi 22.10.2012)

http://www.canim.net/biyografi/b/%C5%9Fair/ahmet_poyrazo%C4%9Flu/3369.html

(Erişim tarihi 22.10.2012)

<http://cihatalbayrak.wordpress.com/2009/09/11/Derdiyâr-ile-gulhandan-hikayesi/>

(Erişim tarihi 30.12.2012)

<http://www.haber7.com/haber/20050523/Poyrazoglu-Turkuler-icki-masasinda-meze.php> (Erişim tarihi 30.12.2012)

<http://turkish->

cuisine.org/english/pages.php?ParentID=2&FirstLevel=12&SecondLevel=17

(Erişim tarihi 13.06.2013)

<http://www.fikih.info/kategoriler/peygamberler/3263-hz-isadan-as-sonra-gelen-bir-nebi-cercis-aleyhisselam.html> (Erişim tarihi: 03.01.2014)

<http://www.yeniforumuz.biz/showthread.php?1772263-Eyvah-Oy->

[A%C5%9F%C4%B1k-Poyrazo%C4%9Flu](http://www.yeniforumuz.biz/showthread.php?1772263-Eyvah-Oy-A%C5%9F%C4%B1k-Poyrazo%C4%9Flu) (Erişim tarihi 13.06.2013)

<http://www.youtube.com/watch?v=GouBTQccbyo> (Erişim tarihi 13.12.2012)

<http://www.youtube.com/watch?v=bh1OscUX6f0> (Erişim tarihi 17.03.2014)

<http://www.youtube.com/watch?v=ZVw-pidJRss> (Erişim tarihi 17.03.2014)

<http://www.youtube.com/watch?v=sJhrwqjhqYU> (Erişim tarihi 17.03.2014)

<http://www.youtube.com/watch?v=Zqokelvho8M> (Erişim tarihi 17.03.2014)

<http://www.youtube.com/watch?v=4KRjUnfyUI> (Erişim tarihi 17.03.2014)

<http://www.youtube.com/watch?v=2S2yMNMwft8> (Erişim tarihi 12.02.2013)

<http://www.youtube.com/watch?v=YF4vtcJLUQc> (Erişim tarihi 17.03.2014)

<http://www.youtube.com/watch?v=ZVun2kTRILY> (Erişim tarihi 12.02.2013)

http://www.youtube.com/watch?v=b_RBojyxIHY (Erişim tarihi 17.03.2014)

<http://www.youtube.com/watch?v=Se2SC-XCGyM> (Erişim tarihi 17.03.2014)

http://www.youtube.com/watch?v=i_OYZhUU9ok (Erişim tarihi 12.02.2013)

<http://www.youtube.com/watch?v=O84PBmwch6M> (Erişim tarihi 17.03.2014)

<http://www.youtube.com/watch?v=GouBTQccbyo> (Erişim tarihi 17.03.2014)

http://www.dailymotion.com/video/xhjj20_ayyk-temel-turabi-ahmet-poyrazoylu-atyyma-tarsus-2009_music (Erişim tarihi 17.03.2014)

<http://www.indirvideo.net/ercisliler-gecesi-ahmet-poyrazoglu-34780.html> (Erişim tarihi 17.03.2014)

DİZİNLER

1. Ayak Dizini

- daha çok küçüksün ölme karınca 295
 sanırsın püsküren volkandı vanda 97
 yaralı bir ceylan bağlarbaşında 24
 her zerrem sızılar bıçak altında 240
 bir ulu şehirde bir yol ucunda 153
 yarınlar göz kırpar naz var ucunda 137
 gönül sana demedim mi bin defa 21
 tövbe bir daha bir daha 290
 ledünnünün demi başka 39
 çöllere sor çöller desin sen ağla 27
 yirmi birinci yüzyıla 136
 kırtlama çay kırtlama 22
 ana gelme mezarıma 146
 ben bağırımı delemedim vah bana 158
 senin sevgin verir türlü hal bana 49
 yorganım yatağım şahittir bana 252
 gelir dolana dolana 138
 el de kendin över sana 192
 hor bakamam ben insana 121
 duymak istersen gel vana 93
 bülbül küsmüş daha dönmez bağlara 300
 kalleş dünya piç olmasa 261
 baykuş konsa enkaz olsa 44
 dikene sabret de gül ile yaşa 303
 korka korka biz bu hale geldik ya 235
 yaradan bir süphan var ya 278
 yorulmaz mı senin kervanın dünya 110
 dostlar gelin soframıza 226
 biri menem biri kim ola ya rab 191
 yalan diyen keldedir suç 260
 yoluna salat ü selam muhammed 165
 havar ya seyit muhammed 18
 gizlenmiş ayın içinde 250
 gitmiyor kervanım dağlar içinde 20
 ev vardır ki sevgi tüter içinde 127
 alparslan türkeşin önderliğinde 220
 gülmedin dünyada gül makberinde 216
 kuru dal kalırsın günün birinde 276
 şimdi bizim ellerde 113
 ben bende değilim yar bugünlerde 309
 umut gel dediğin yerde 251
 tipi sizde buz sizin evde 285
 çekerim çilemi naçaram böyle 32
 el vurma yarama tabip elleme 26
 gizli zehir doldurdular testime 305
 vurulup yere düşme 28
 yüzer iken mikrop kapmış bize ne 283
 cilvenin suçu ne nazın suçu ne 179
 divane miyem divane 36
 üstüme gasavet çöktü gelsene 243
 saymasınlar diken har niyetine 9
- gel peygamberin izine 60
 saat geçmez zaman dolmaz gurbette 15
 biri zeze biri göze 6
 it kabına muhtaç olasın herif 88
 eşiten ağladı duyan ağladı 214
 şöhret ucuzladı şan ucuzladı 212
 yiğitler meydana sahip çıkmadı 233
 ahlak da kalmadı huy da kalmadı 232
 haneler sahipsiz mihman kalmadı 287
 sürüler gütmeye ne gerek kaldı 234
 sormadığım kul mu kaldı 228
 vefa vardı dostluk vardı söz vardı 118
 selam sana ertuğrulun ocağı 48
 baba ocağı asker ocağı ülkü ocağı 219
 kardır başın süphan dağı 17
 tarihler içinde yordum emrahı 77
 nazik elleriyle bezer sefalı 14
 lokman da yaralı el de yaralı 112
 hancıyla han farkında mı 108
 halin gülüzar yaylası 128
 gezer havayı havayı 166
 nefsimin hammalı gibi 178
 varlık kürek gibi ölüm sap gibi 139
 anlayana sivrisinek az gibi 211
 ömür boyu çekeceksin ha dedi 55
 söyle dedim söylemedi 293
 güzel erciş sana nazar mı değdi 296
 tufana atmakta maksat ne idi 59
 altına gümüşe kıza zam geldi 101
 çağlar zılan çayı şimdi 225
 hakim ile dava yer değiştirdi 307
 koymadı bedende fer itdirseği 56
 allahın arslanı hazret-i ali 289
 düştü can evime kor deli deli 106
 sen gideli sen gideli 181
 yapraklar paslanmış goncalar kirlili 117
 cennetten dünyaya sürdü değil mi 40
 görgüsüz kulları demeyeyim mi 268
 anam hakkın ödenir mi 83
 erlik meydanında aslanlar hani 213
 şeyh muhammed raşit hani 187
 koymayın çukurda beni 43
 zarf üstünde görse beni 274
 tekbirlerle gömün beni 123
 şimdi korkutuyor aynalar beni 198
 candan usandırır beni 11
 nazların öldürdü beni 255
 oyaladın he diyerek yar meni 115
 çok özledim erciş seni 90
 gonca güller nenni nenni 86
 ağla gözlerini yu geceleri 16

- hepsi toprak olacak 154
 ruhum o şerbetten içmiş olacak 33
 topladım devşirdim derdim bir çiçek 173
 azdırdın yetmez mi felek 135
 erciş senin kıymetini bilmedik 168
 menzil başa götüren yok 265
 olmuş kapı baca Veysel 282
 çağlar derelerin selleri güzel 195
 her tezgahın bezi değil 34
 yine başta taç İstanbul 281
 seni bilmez miyim gönül 169
 uyan seher oldu gönül 64
 yetişmeden fidan bara mustafam 25
 dal kendini yedi ağam 50
 kurana dil uzattırmam 147
 beni derde saldın turnam 52
 kısmetime gurbet düştü gelemem 100
 koy eller taşlasın beni zamana baş indirmem
 62
 huyu bozuk bir yamana düşmüşem 89
 duymadıysan anla beni duy bacım 238
 yar ağladı ben ağladım 277
 tattığım günleri unutamadım 114
 ham ağaçlar aşlamaktan usandım 160
 can kuşunun kafesine sığındım 246
 avuç avuç firattan su alaydım 210
 katan da ben de olaydım 256
 çiğnediği yol olaydım 302
 vatansız koyma Allahım 72
 ektiğini biçer aldırma canım 167
 dolaşan da hoşlanırım 271
 kanatlanıp göğe uçma gardaşım 202
 değilmiş aldanmışım 267
 hayal ile düşün arasındayım 239
 geçmişin lekesiz kalması lazım 185
 yamaçların nakışını özledim 87
 yar sen döndün ben dönmedim 145
 evi barkı sattım geldim 94
 baltayı dibinden çalma efendim 54
 sızlar sazda telim benim efendim 163
 ektim öğrendim öğrendim 175
 el olsaydı gam yemezdim 172
 ondandır hastalık bitmiyor begim 301
 gör bebeğim bebeğim 132
 ölmüş benim boz eşeğim 1
 leblerinden süz ver bana sevdiğim 244
 ölsem kanlımdan kan dile sevdiğim 51
 saldın beni dilden dile sevdiğim 68
 yavaş yavaş terk ediyor gençliğim 247
 güle yabancı değilim 176
 yazılmış bir imla benim 148
 şimdi hayal oldun mazimde benim 12
 aşk ehline şarap benim 144
 ruhsat alsam bir gün kalır giderim 149
 anam öğütleyen dili severim 69
 benim güzel memleketim 157
 ercişin suyundan bir tas içeyim 194
 bülbül güle gelmez oldu ne deyim 280
 sana nasıl güveneyim 298
 boran vurmuş yıkık bağlar gibiyim 130
 beni sorarsanız ben Ercişliyim 224
 ben bende bir güzel dünyayı buldum 76
 ne güzeldi çocukluğum 23
 şöhretine hem şanına vurgunum 151
 konacağım dala güvenmiyorum 245
 emrahı yazılmış gördüm 73
 senin hayat dediğini düş gördüm 65
 ah erzincan can erzincan 180
 vur o yandan vur bu yandan 5
 mihrabına yüzüm sürdüğüm zaman 105
 felek bir taraftan yar bir taraftan 174
 değdi yavaştan yavaştan 79
 etme utan yapma utan 263
 bir yanda sen bir yanda ben 208
 onun için yaslıyım ben 262
 güller gibi üzgünüm ben 272
 sesin aldım dün gecedem 38
 geçmiş nice iskenderden 177
 seni bele sevirem men 189
 bilmem acep kaç yaşında öğretmen 4
 bazı hayal bazı düş olursun sen 71
 sen çalış arkadaş takdir Allahın 75
 kırma kalbini insanın 193
 gözyaşındır dörtte üçü dünyanın 231
 düşüyor çöle saçların 259
 yeşil erciş hani senin bağların 197
 harlı şimşeklerin çakışındasın 80
 ister çarem olsun ister olmasın 150
 şekerin şerbetin ellere kalsın 37
 perdede mızrapta telde sen varsın 111
 çalışın yavrum çalışın 81
 deliktir torbası dolmaz hırsızın 200
 ahmedin mahmudun hak Muhammedin 82
 usandım elinden sivrisineğin 67
 kör olsun bilmeyen kıymetin senin 204
 hoş sohbeti hacı bayram velinin 291
 ah elinden dad elinden o yârin 8
 yaylalardan yar gönderin 230
 nazına güzellerin 96
 unutulmuş türküleri bu yerin 162
 anadolu motifli yar nerdesin 142
 sözden anlayanlar gelsin 249
 telleri deli edersin 98
 açar bağlarında gülü ercişin 74
 ok değdi bağına deldi söyleyin 270
 muhabbetin yaprağıymı söyleyin 109
 gittin de yuva mı kurdun 186
 ülkücü kardeşim başın sağ olsun 221
 almaya kast ediyorsun 257
 analar anası anadolusun 308
 her canlı ölümü tadacak bir gün 292
 arşa çıkar intizarı bülbülün 47
 dertleri derdimden derin dalgalar 269
 sonra bizi yaralar 164

zülûf ağlar perçem ağlar 170
 ayrılık atına **binerken** ağlar 242
kara dağlar kara dağlar 143
 yol ver bana başı dumanlı dağlar 171
 ağlar yüreğimi dağlar 207
 bakıyor peşimden **pederim** dağlar 84
 zindandan zindana girdi bozkurtlar 218
 cahil ile ülfet etme kendini **irfan sanar** 253
 közler alevlenir küller de yanar 152
 anahtarsız **kilit** satar 299
 her çağın ayrı bir kerbelası var 266
 roman kızlarına özentisi var 241
 hak yolunda **yananlar** var 248
 hillekar insanın **kulun** suçu var 294
 esen ürüzgarda **yar** kokusu var 103
 gönlüme **gam** değil ki yar 258
 kendinde kendini bulanlar gider 126
 o da boş söylenmiş söz imiş meğer 190
 her türlü müşkülü çözer inceler 45
 içkiyi **kumarı** örnek ettiler 284
 gözyaşı **döküp** gittiler 297
 kötü günler sizi bekler 155
 açar dertlerini yele çiçekler 53
 mustafayı beğenmişler 35
 dünyadaki yarış mezarda **bitir** 2
 arifler haldaşı siddik maciter 275
 bir pula satıp da geçeni göster 254
 seni de yer beni de yer kara yer 223
 kadın var el değmemiş **kovana** benzer 58
 kavalın nağmesi bu dağlardadır 201
 kalbe inen ağır **gözden** sonradır 304
 saz aşığın kardaşdır 182
dedi bayram ne zamandır 229
 zafer vakti yakındır 183
ya cihanın neyi vardır 156
 bizde derin gönül vardır 91
 verirler üstüne taş ağır ağır 63
 sal göğsüne **biner binmez** kapanır 85
 deler allahı çağırır 134
 hak cemali her cemalden incedir 42
 aşığın gözünde yaşı böyledir 31
 kaşların kurulmuş **yay** mıdır nedir 288
 derya erciştedir **göl** erciştedir 122
 aşkın denizinin nişanesidir 46
kimisi hiç akmaz güz deresidir 209
 polis bizden birisidir 140
 savaştan barış güzeldir 310
çatanlar bizden değildir 133
 tez gücündin tez kırıldın nedendir 66
 can kuşunu barındıran kafestir 13
 sorular cevaplar bizi bekliyor 203
 ne seninle ne de sensiz olmuyor 286
 engin ol efendim her **yanı** hoş gör 57
 derde çare **el** yok mudur 236
 acep kimin yavrusudur 206
 bazı dağdan **yüce** olur 70
 yüreğime **kar** da yoktur 95

billahi şerikin **ortağın** yoktur 10
 türküm türkü demek ezel görkümdür 120
 kendisini bilen insan üstündür 141
 ay ile güneşte olan **yüz** müdür 104
 derdime dermana beni de götür 29
 şah hüseyne selam götür 124
 sunmuş kaşık kaşık yunus 131
 yaşayan dstandır Türkes 217
 gezmiş her pazar ağlamış 227
 akıl vermiş idrak vermiş **dil** vermiş 3
 velakin gözyaşı **gül** üstündeymiş 196
bu sevda mecnunu çöle düşürmüş 279
 aman hanım idare et 102
 israf etme tasarruf et 161
 bu memleket nasıl batmıyor hayret 205
 mahşere kadar yaktın söylemedim bir **çare**
 dost 107
 buna derler yalan dünya vefası yok virandır bu
 78
 bir kötüye gelin oldu 119
 belkısı aldı da noldu 237
 la mevcude illahu 116
 oku benim yavrum oku 222
 ol ulu servere doğru 125
 şeytan mesken etti orta doğuyu 264
 namertleri peşim sıra güldürdü 199
 ecdadıma sadık kalan van gölü 7
 şeyh muhammed raşit o sultan göçtü 188
 çamurlu sokaklar yadıma düştü 99
 ayrı ayrı sızı düştü 92
 döndüm dumanlı bir başa eyvah oy 19
 göz göz olur dereleri **çağlar** oy 184
 dost yanında itibarın sayılmaz 30
 bir tanesin Adilcevaz 41
 vatan bir bütündür asla bölünmez 215
 sevmeyi emreder hak kitabımız 306
 çevirir yoğurur sessiz sedasız 159
 yeter atatürkü alet ettiniz 273
 özümüz bir **biz** kardeşiz 129

2. Dize Dizini

- acaba kim kalacak 154/3
 acep kimin yavrusudur 206/1-3
 acep yaşın kaç istanbul 281/1
 acı haber geldi cuma gecesi 214/2
 acı haber yaktı bizi 180/1
 acı, bu halıma merhamet eyle 110/1
 acıdır, içilmez suyu 121/3
 acıdır, içilmez suyu 193/2
 acılar değişti, tatlı bal oldu 220/4
 acılar karıştı bahar seline 214/4
 aç kolların mehtabı 132/4
 aç olanın hiç gelir mi uykusu 280/2
 aç, bakam, yaran derin mi 180/4
 aç, toka oldun kapı 281/3
 açam davayı davayı 166/4
 açan çiçek erken soldu 50/2
 açar bağlarında gülü erciş'in 74/1
 açar dağların lalesi 41/2
 açar dertlerini yele çiçekler 53/1
 açıldı bağırmda çiftedir yâre 24/3
 açılmasın aralar 164/1
 açılısın cennete yol, makberinde 216/3
 açılısın her bahar gül, makberinde 216/1
 açmış kollarını dumanlı dağlar 195/2
 adalet erdi zevale 181/4
 adalet tahtına hazret-i ömer 235/3
 adalet temsili mahşere kaldı 233/2
 adalet timsali hazret-i ömer 29/9
 adalet yerini bulması lazım 185/2
 âdem ki dünyaya geldiği zaman 231/1
 âdem ki, cennet'ten geldi dünyaya 40/2
 âdem'dir bizim neslimiz 121/1
 âdem'i topraktan var etti mevla 40/1
 adı numan hacı bayram veli'dir 291/2
 adım adım ilerlersen 192/2
 adım adım yürüyorum 125/3
 adım adım, karış karış 60/4
 adını dilime ezber eylerim 29/12
 ağaç dik yamaca, düze 161/4
 ağaçlar ayakta yanarken ağlar 242/3
 ağaçtan ata binerdim 23/1
 ağca ceylan tezer tezmez 166/3
 ağca ceylan ürküşen de yurdundan 25/2
 ağca gelinler yaylada 271/1
 ağıt yakar analar 113/3
 ağla bir taraftan, sor bir taraftan 174/3
 ağla, gözlerini yu geceleri 16/1
 ağladı emrah'ın, selbi'nin yurdu 296/4
 ağladı izgiler, yandı göldeşler 296/3
 ağladı müritler, sarsıldı cihan 188/1
 ağlamaktan gözler kana boyandı 188/2
 ağlamış dil-i şeydalar 227/2
 ağlamış şahlar, gedalar 227/2
 ağlar poyrazoğlu, kanlı yaş döker 199/3
 ağlar, yüreğimi dağlar 207/1-3
 ağlarım, güldüğüm görülmemiş pek 25/5
 ağlatmayın beni, durun dalgalar 269/2
 ağlayarak sordum yalan dünyadan 77/4
 ağlıyor ardından arkadaşları 270/2
 ağrı'dan mısın, muş'tan mı 293/3
 ağustos ayında yağdı başıma 174/1
 ağzı tam bir dönüm, bulunmaz diş 89/3
 ah çekip bakıp gittiler 297/5
 ah elinden, dad elinden o yârin 8/1-3
 ah erzincan, can erzincan 180/1-7
 ahım semavatı tuttu 265/3
 ahırın kapısını açtım 1/1
 ahlâk da kalmadı, huy da kalmadı 232/1
 ahlâkta hoş olan insan üstündür 141/1
 ahlat şehri, dostlar çayhanesi'nde 3/4
 ahlat'a varan da eyle çok hürmet 29/2
 ahlat'tan mı, erciş'ten mi 293/3
 ahmed'in, mahmud'un, hak muhammed'in 82/1-3
 ahmed-i muhammed'dir 116/2
 ahmet gibi ulu sultan geldi mi 254/3
 ahtapot misali ağını germiş 212/4
 ahu gözlüm inme düze 98/1
 ailenin balans ayarı kaçtı 284/3
 ak köpüklü, suyu serin dalgalar 269/1
 akar boz bulanık seller, durulur 57/3
 akar, gider van gölü'ne 225/4
 akdeniz'im ağlar, durur 181/2
 akıl ermez, fikir ermez sırrına 42/3
 akıl vermiş, idrak vermiş, dil vermiş 3/1
 akıl, hayâ, iman verdi, değil mi 40/1
 akıllıdan gamsız yaşar deliler 300/2
 akılsız başlardan çekti memleket 61/5
 akıttın gözümde yaş ile kanı 25/4
 akıllı noksan, deli gibi 178/3
 akıllı olan, örnek alır arıdan 3/2
 aklım perişandı sol ile sağda 149/3
 aklın başka yerde, kendin namazda 37/3
 akşam benden evvel girer yatağa 89/2
 akşam oldu, güneş battı 86/1
 akşam oldu, kervan göçtü 108/1
 akşam olur gün içinde 262/3
 akşam olur, reyhan kokar 128/2
 akşam, mavi sular al kandi van'da 97/3
 akşamdan akşama çözer, sefali 14/3
 aktım, öğrendim, öğrendim 175/2
 al hançeri işte sinem 5/1
 al, kızıl kan ile boyandı rengi 40/7
 alaca koyunun südü çoğ olur 194/2
 alçak kovalar polis 140/4
 alçaklara, namertlere 135/2
 aldanma dünyaya, servete, vara 223/1
 aldanma şöhrete, nama 237/3

aldığım cevaplar boş kuru kafa 61/7
aldım, içtim bir kandile sevdiğim 51/3
aldırdım elimden çeşm-i mahımı 32/2
aldırma bu yerin boran, kışına 137/1
âleme dert bölünürken 92/3
âlemin canıyım, tendeki benim 153/3
âlemlerin serveridir 60/3
alet olmuş tuzaklara 206/2
alevin suçu ne, közün suçu ne 179/2
alıcı kuşunun ömrü az olur 75/2
alındı tekbirler, okundu ezan 214/5
alır istanbul'u bu yavru dedi 291/4
alır seni, uçuruma götürür 202/3
alışanda hoşlanırım 271/2
alıştı, tutuştu, yürekler yandı 188/2
alıştım, tutuştum, yandım 95/1
alıyorsun göç istanbul 281/2
ali gibi merdan var ya 278/4
ali gibi şah-ı merdan geldi mi 254/3
ali, hamza pehlivanlar 177/2
alkol, güzel hayatını bitirir 202/3
allah der erenler, erler 134/2
allah uzak etsin, ölmek zor oldu 101/4
allah, dedi muhyiddin-i arabî 29/7
allah, derde devadır 116/1
allah, kula suç işletmez 260/3
allah'ın arslanı hazret-i ali 289/1
allah'ın seversen yapma ihanet 244/1
almak zor mu banka kartı olunca 301/4
almaya kast ediyorsun 257/1
almışım önüme iki kuzumu 84/2
alparslan türkeş'in önderliğinde 218/2
alparslan türkeş'in önderliğinde 220/1-4
alper tunga öldü, bu neyin nesi 214/2
alperenler yüreğinde 217/3
altına, gümüşe, kıza zam geldi 101/1
altından halkalar takmış, inan ki 97/2
ama o gün gelmiş, geçmiş olacak 33/3
aman felek, aman senin elinden 19/1
aman gardaş ben bir yârsız silaya 100/1
aman hanım idare et 102/1-6
aman herif, aman vayamıyasan 88/1
aman, güzel öyle bakma 255/1
aman, o zıkkımı içme gardaşım 202/3
amel çokluğuna etme itibar 126/2
amerika utan, utan 263/1-4
amir, memur, dağda çoban ağladı 214/5
ana, gelme mezarıma 146/1-4
anadolu motifli yâr neredesin 142/1-3
anadolu toprağına nur verdi 291/3
anahtarsız kilit satar 299/1
analar anası anadolu'sun 308/1-5
analar güler, ağlamaz 310/2
analar, bacılar bağrın döverek 214/3
anam hakkın ödenir mi 83/1-3
anam kan kusuyor, ağlar durmadan 84/1
anam öğütleyen dili severim 69/1

anam, babam hepimiz bir odada 114/1
anam, babam, kardaşlarım 23/3
anamı, babamı koydum 94/3
anamın karnında bağladım maya 76/2
ancak çare vardır devlet elinden 295/3
ancak gücüm yetti, bu kadar yazdım 57/6
ancak yaradan'dan derdime çare 110/3
ankara'nın başkent olacağında 291/5
anladım, kabahat özümde benim 12/2
anlamaz hâlimden yâr deli deli 106/3
anlamaza davul çalsan boşuna 211/1
anlatalım yöre yöre 161/6
anlatayım kadınların hâlini 58/1
anlatırsın bana aklın erince 300/3
anlayana sivrisinek az gibi 211/1
antep'te eylene, geç, git urfa'ya 29/5
antep'ten mi, maraş'tan mı 293/3
ar, hayâ duyarız, var hicabımız 306/2
ara yerden muhabbeti kaldırma 141/3
aradan seneler geçmiş olsa da 185/1
aradı, acemi kazları yoldu 301/5
arafat'tan gelen tekbir sesine 239/2
aramış da, bulamamış leyla'yı 279/1
aramıza dağlar düştü gelemem 100/1
aramıza nifak girer 164/1
aramızı kara çalı bürüdü 25/1
ardı sıra hazan çağı erince 53/1
ardında bombalar sesi 262/2
arı da eyyüb'ün kurdu, değil mi 40/5
arı gezer çiçek çiçek, yaradan hikmeti var 253/2
arı gezer çiçeklerin dağında 53/2
arıyorum, derman nerde 166/2
arif ile sohbet eyle, muhabbeti o bilir 253/1
arif ol, mazlumun özünü yıkma 130/2
arifler anlatır, kalemler yazar 33/3
arifler dünyaya sırrı yaymışlar 139/2
arifler hâldaşı siddik maciter 275/1
arifler her sözü anlayıp bilir 304/3
arifler kendini inceler, yorar 126/2
arifler sohbeti baldan incedir 42/2
arifler yanında bunun manası 46/1
armağanlar koydum mahrabasına 55/3
arşa çıkar intizarı bülbülün 47/1
artık idrakime gücüm yetmiyor 286/2
artık inmeliyiz öze, diyorum 273/3
artık ne kerem var ne de han aslı 117/3
artık yer kalmamış gamsız, meraksız 232/3
artık yüz hattımda çizgiler yatar 198/1
artık yüz hattımda çizgiler yatar 247/2
arzu vardı esen ince yellerde 118/2
arzum kaldı yüzündeki halında 14/2
arzumanım kaldı hoş hevesinde 103/2
arzumanım maksadımı bulmadı 198/2
asar inceden inceden 38/1
asıl keşmekeşlik bizden sonradır 304/4
asıl varlığının farkı yüzünden 167/2

- asil de kalmadı, soy da kalmadı 232/2
 asiye-yi meryem sultan'a benzer 58/3
 aslan gibi kahramanlar 177/2
 aslı ağlar, kerem ağlar 170/1
 aslında hepsini kendime sordum 61/7
 aslını sorarsın ercişli, vanlı 8/3
 aşar, gider karlı dağlar ardından 25/2
 âşığa ar gelir geriye dönmek 171/3
 âşığın arzusu kendi yârına 42/3
 âşığın gözünde yaşı böyledir 31/1
 âşık kerem gibi kavruldu, yandım 179/2
 âşık odur, hiç gönüle değmeye 153/2
 âşık olan çeker çile 64/1
 âşık oldum, düştüm derde 166/2
 âşık, sevdiğini üzmez 166/3
 âşıklar dem çeker, candan geçilir 16/3
 âşıklar dilinde bilinen budur 120/2
 âşıklar dilinde yâr havaları 162/3
 âşıklar maşuğu bir canan göçtü 188/3
 âşıklar ustası emrah burada 122/4
 âşıklara bir hâl olur 38/2
 âşıklara mihrap benim 144/2
 âşıkları deli eden bağların 168/2
 âşıkları deli eden gözlerde 80/3
 âşıkları hayran eder 128/1
 âşıkların gözden akan yaşları 46/1
 âşıkların listesini okurken 68/2
 âşıkların var yarası 156/2
 âşıkların yarasına 143/1
 âşıkların yurdu viran olacak 295/2
 âşıklıktan başka bir nam koymadım 252/3
 âşıktan maşuka postadır gönül 103/1
 aşirattan koca devlet kuruldu 218/3
 aşiretten devlet kurmuş, büyümüş 48/1
 aşk ateşin çekmeyenler dumanlı külhan sanar 253/1
 aşk denilen sönmez köz imiş meğer 190/1
 aşk ehline şarap benim 144/1
 aşk ehlinin çeşit çeşit sözü var, sohbeti var 253/2
 aşk ehlinin sevgisiyle doluyum 109/3
 aşk ilmini âşık okur 34/1
 aşk koymuşlar ağlamanın adını 46/2
 aşk u sevda kisbetimiz 138/2
 aşkın beni koydu yayan 11/2
 aşkın dalgasını boydan aşırdım 104/2
 aşkın denizinin nişanesidir 46/1
 aşkın dükkânın bulanlar 227/1
 aşkın gömleğine vurulmaz yama 30/3
 aşkın ile bir pervane 18/4
 aşkın ile çoşgelir deryalar 80/2
 aşkın meydanında rahmet saçılır 16/3
 aşkın ocağında piş poyrazoğlu 203/3
 aşkın ocağında piş, ağır ağır 63/3
 aşkın potasında canlar erittik 304/4
 aşkın süzgecinden süzer, inceler 45/2
 aşklar lekeleni, sevdalar kirli 117/3
 aşktan büyük dava yoktur 125/2
 aştı, gitti namert yolcu 50/1
 at, güçlensin güçsüz fere 161/6
 ata'mıza ilham sensin 281/4
 atalar sözüdür, şaşkın horozun 2/2
 ataların bir sözü var, ay ışığı vurunca 235/3
 ateş saldın, poyrazoğlu canına 115/3
 atın, tutun, insaf edin 43/2
 atlarına nal olaydım 302/2
 atomdan ta moleküle 222/2
 attı soldan sağa tur, itdirseği 56/4
 attın nara ne diyerek yâr meni? 115/1
 avcı gibi düştü aslı peşine 201/3
 avcılarım tüfengi var 156/4
 avrat gardiyandan beter içinde 127/5
 avuç avuç firat'tan su alaydım 210/1
 avuç avuç kattım, geldim 94/2
 avuç avuç yıldızları 256/2
 avutmuyor başka leylalar beni 198/1
 ay ile güneşte olan yüz müdür 104/1
 ay sonunda ekistirası gelince 301/4
 ay yıldızlı bayrak dalgalandıkça 215/2
 ay yüzlüm buluta sinme 98/3
 ayağına çul olurum 251/3
 ayağına toprak olur, giderim 149/1
 ayaklar da başın yerini aldı 307/2
 ayaklara türap benim 144/1
 ayakların toprağıym, söyleyin 109/1
 ayırdılar ikimizi 208/2
 aylar dolanacak, yıllar yetecek 33/2
 aynı ağrı dağı gibi başımı sis бүрүdü 107/2
 aynı benzersin cennet'e 41/1
 aynı dağlar gibi gönlümde idin 12/3
 aynı duvardır, aynı taş 157/2
 aynı kabuk, aynı hızdır 129/1
 aynı yerde kışlamaktan usandım 160/2
 ayrı ayrı lisan, diller 121/2
 ayrı ayrı sızı düştü 92/1
 ayrı düşmüş sevdasından 225/3
 ayrı düştüm eşten, dosttan 146/4
 ayrıldı iliğim kandan 259/2
 ayrılığı uzak sanma 251/2
 ayrılığın közü düştü 92/1
 ayrılık atına binerken ağlar 242/1
 ayrılık çilesi yamandır, yaman 242/2
 ayrılık sinmedi cana 297/2
 ayrılmayız türk-islam'ın özünden 221/3
 ayva kokusu var, nar kokusu var 103/2
 ayvaz'ın, hasan'ın burdadır günü 201/2
 az olsun, öz olsun, mihnetsiz olsun 303/2
 azarbeycan, türkmenistan 217/2
 azdırdın, yetmez mi felek 135/1
 azrail gelmiş, can gider 95/2
 baba ocağı, asker ocağı, ülkü ocağı 219/1-3
 bacı, kardaş arası yok 170/2
 bağdaş kurdu, can evime oturdu 174/2
 bağdat, kerkük kan içinde 262/3

- bağında güllerin örselenmemiş 288/3
bağışla, bende ki noksanı hoş gör 57/6 bağlanı
defterler, adın silinir 85/2
bağlar yaprağını döktü, gelsene 243/2
bağlarında seyranın var 41/5
bağrı pare pare katı taşlısın 7/3
bahalıkta olduk şampiyon 102/3
bahar olur, çağlar, akar sellerin 171/2
bahar seli misin canım sevgilim 66/2
bahar sizde, yaz sizin evde 285/1
bahar, dağlara dayandı 225/1
baharda bağrını döven dağların 184/1
baharı perişan, yazı kış gördüm 65/1
baharın saz nefesinde 271/3
bahçe olsan gülün dermem 290/2
bahçelerde bir gül olsam 274/1
bahçelerde kuş sessini 93/1
bak poyrazoğlu hâline 297/5
bakın bağdat nasıl yanar 262/1
bakışında şafak söker 255/2
bakıyor peşimden, pederim d'ağlar 84/1
baki sanma gafil, sen bu cihanı 292/1
bakması ibadettir 96/1
balık ile ayran aşısı 93/1
balıkla ayran aşısını 90/2
balıklar suyun içinde 250/1
balkan, karkas, yemen türküsüdür bu 120/3
baltayı dibinden çalma efendim 54/1
bana ait olan davayı buldum 76/1
bana derler, suya sabuna değme 268/1
bana ettiklerin sen de görürsün 276/2
bana gelenler mest olur 36/3
bana güzel, senin çirkin gördüğün 65/3
bana layık görmediler 119/1
bana sitem eden zalim 298/1
bana yüzde yüzü düştü 92/3
banu alkan çok kıskanmış, alınmış 283/3
barajlar altında kalma karınca 295/1
bardaklar tıkr tıkr 22/1
barışın, dostluğun sesi 81/6
başbuğ türkeş göçtü fani dünyadan 214/1
başbuğlar eksilmez, başbuğlar ölmez 215/1-4
başı duman duman dağlar gibiyim 130/1
başım alıp gitsem hangi diyara 234/3
başım dağlar gibi mağrur değilim 109/1
başımı sis, duman aldı, gözyaşlarım dere dost
107/2
başında dolaşan yaban kuşları 201/4
başında şan verir sultanlık tacı 45/3
başındaki yazma ile 189/3
başını düşürdü bin bir belaya 40/2
başınızdaki kar gönderin 230/1
başka yerde dost arama 278/3
başka yoldan fayda yoktur 125/2
başka yoldan yoktur fayda 60/1
başkale'nin ağlavaşı 93/6
başkasını bilir gibi söyledim 158/3
başucumda yâr da yoktur 95/2
batan da ben de olaydım 256/1
bayburt'tan mı, sivas'tan mı 293/4
baykan'da yatıyor veysel karanî 29/3
baykuş konsa, enkaz olsa 44/1
baykuşlar konmuş kürüne 297/5
bayrağıma, hilâlime, 147/3
bayram gelir; yâr, kurbanın olayım 49/3
bayram olur, seyran olur 310/1
bazen fatih, yavuz, bazen alparslan 215/4
bazı açılırsın, bazı solarsın 71/2
bazı atlı gezdim bazı dem yaya 76/2
bazı birden hoca olur 70/2
bazı boşalırsın, bazı dolarsın 71/2
bazı da nemrut'u tutar 299/2
bazı dağdan yüce olur 70/1
bazı derdi keder, bazı neşeyim 109/2
bazı dertli, bazı hoş olursun sen 71/1
bazı dolu, yağmur, bazı ürüzgâr 71/3
bazı gelir, cüce olur 70/3
bazı hayal, bazı düş olursun sen 71/1
bazı ibrahim görünür 299/2
bazı indim, ovaları boyladım 158/3
bazı iner enginlere 70/1
bazı iniş, bazı yokuştur yolu 126/3
bazı kan ağlarsın, bazı gülersin 71/2
bazı kara bağrı taş olursun sen 71/2
bazı olur dostu mail 70/2
bazı olur ham bir cahil 70/2
bazı olur tam bir ehil 70/2
bazı olur, dev kesilir 70/3
bazı poyrazoğlu çekersin efkâr 71/3
bazı sonbaharsın, bazı ilkbahar 71/3
bazı söylemişler, bazı caymışlar 139/2
bazı yaz gününde kış olursun sen 71/3
bebek değil, nenni diyip eyleyim 26/3
bebek tüpe girdi, ana şüpheli 232/2
bebek tüpe girdi; nesil bozuldu 284/5
beden fârır, gider, insan kocalır 2/3
beden ucuzladı, ten ucuzladı 212/3
bedende can farkında mı 108/2
bedenimde her zerreme 92/1
behlül'ü, bihter'i örnek ettiler 284/4
bekar da şaşırıldı, dul da şaşırıldı 101/1
beklediğim hüküm başa gitmedi 307/1
bekleme, kervanı gelmez hırsızın 200/1
bekler yuvayı yuvayı 166/2
belanı cinlerden bulasın herif 88/2
beler, allah'ı çağırır 134/3
belkis'ı aldı da, n'oldu 237/1
belki bugün, belki gelen ay bacım 238/3
ben açlar doyuran kulu severim 69/4
ben âşık-ı rindaneyim, her cana baş indirmem
62/1
ben bağrımı delemem, vah bana 158/1
ben bende değilim yâr bugünlerde 309/1
ben bir arif olamadım, vah bana 158/1

- ben bir fidan idim, güllerim soldu 252/2
ben bir poyrazoğlu, çok çektim çile 196/3
ben bir poyrazoğlu, derdim ziyade 15/3
ben bu yurdun aşığıyım 147/1
ben de biliyorum, gurbet eller boş 100/2
ben de bu dünyaya geldim geleli 130/1
ben de dertlerimi katayım size 269/1
ben de van'a küstüm, giderim dağlar 84/3
ben derdimi kaderimle bölmesem 174/3
ben derdimi söylemekten yoruldu 106/3
ben emrah'ın çırağıyım, söyleyin 109/3
ben feleğe çattım, geldim 94/1
ben güneşin çöküşünü özledim 87/3
ben hakk'a açılan eli severim 69/3
ben hazırım dosta canım vermeye 149/2
ben kendime bile güvenmiyorum 245/3
ben kendimi bilemedim, vah bana 158/3
ben miyim muhannet, sen mi yalancı 66/3
ben n'eyleyim, gücüm yetmez kaltağa 89/2
ben onun aşkından oldum bir deli 29/1
ben ölede gel toprağı 5/3
ben ölürsem boynunadır vebalim 66/2
ben sahnede, o seyirci 277/2
ben sazda inleyen teli severim 69/2
ben silama doyamadım 230/3
ben silama görmeliyim rüyada 15/3
ben söyledim, sen darıldın, nedendir 66/1
ben şanlı bayrakta alı severim 69/1
ben tanım çok bileni 79/2
ben türk'üm, bu türkü benim türkümdür 120/1-3
ben uğruna vurulaydım, öleydim 210/2
ben, bende bir güzel dünyayı buldum 76/1
ben, erciş'in tam özüyüm 43/3
ben, seni beklerdim nazda, niyazda 37/3
bende kalsın yadığarın dalgalar 269/5
beni bilmez yaban eller 43/1
beni bilsen kâbe benim 148/2
beni candan bezdirdiler 172/2
beni de bu sevda eyledi deli 179/1
beni derde salan dünya 187/1
beni derde saldın turnam 52/1-3
beni derde, gama salma karınca 295/2
beni kabul etse şah'ım, sultan'ım 149/1
beni konuşturan bende ki yara 75/3
beni öldürmektir onun niyeti 89/4
beni seven dosta ayandır hâlim 242/3
beni sizden soranlara söyleyin 239/1
beni sorarsanız, ben ercişliyim 224/1-3
beni yiyor benim kurdum 176/3
beni yoktan var eyledi destegir padişahım 62/3
benim çilem otuz yılı doldurdu 199/3 benim dostum ahmed'dir 116/2
benim dünyam değil ki yâr 258/1
benim görüşlerim bir sırdır bende 65/2
benim gözüm yoktur koca cihanda 223/2
benim gözyaşlarım sizden çoğ olur 269/2
benim güzel memleketim 157/1-4
benim güzel vilayetim 93/7
benim kiblem kâbe'dir 116/3
benim rabbim allah'tır 116/1
benim yüce kur'an'dır 116/4
benle kalkar, benle yatar 182/2
benzine, mazota, gaza zam geldi 101/3
benziyor tüle saçların 259/1
benziyor yaşlı geline 225/4
benziyorsun gonca güle 186/1
bereket lokması sunan elin var 308/2
berhe ile encilo'yu 90/4
besledin, büyüttün beni 83/1
beş bin şehit birden verdi bozkurtlar 218/3
beş bin şehit ile dimdik ayakta 218/4
beş füzeye bedel olmuş birisi 67/4
beşiği misin afetin 180/2
beşikten mezara okumak gerek 203/2
beyaz karlar saçlarıma 79/1
beyazın, karaya üstünlüğü yok 141/1
beyazıt bestamî sattı şarabı 29/7
beytullah'a varıp boyun büken de 29/10
beytullah'ın kapısıyım 148/2
bırakın, yerinde rahat uyusun 273/1
bırakmayın darda beni 43/1
bıraktım bir yana adı, şanı da 150/2
bilemem ki nice olur 70/1
bilen yok kisb u kârımı 228/2
bilgisayar bile bilgidan şaştı 284/3
bilinçlendir insanımı 161/2
bilinmez bu sırrın dibi 248/2
bilir misin ağam sen bu dağları 201/1
bilir misin gülüm sen bu sevdayı 279/1
billahi şerikin, ortağın yoktur 10/1
bilmem ki, ne haber var 113/1
bilmem ki, van farkında mı 108/3
bilmem, acep kaç yaşında öğretmen 4/1
bilmem, ben feleğe nettim 178/3
bilmem, bura neresidir, ağlarım 26/2
bilmem, hangi beşin arasındayım 239/3
bilmeyen bilene atar, dolanır 31/3
bin çekerdi güzelliğin her yana 168/5
bir ağacın dallarıyız 208/1
bir allah'tan başka her şey hevestir 13/3
bir âşık tanıdım şu istanbul'da 241/1
bir atı var, bir de sazı 73/3
bir ay için artar zarı bülbülün 47/1
bir bağrım var, sanki taşır 11/3
bir bak, her yan kaldı hep korkaklara 233/1
bir bakarsın güneş batmış, yıldızın semada solmuş 78/3
bir bakışla açtın bende bir kapanmaz yara dost 107/1
bir bakmışsın, dostun olmuş bir düşman 54/2
bir baş belasıdır bizim erciş'in 67/5
bir baş soğan, dert devası 226/7
bir bedenim kollarıyız 208/1

- bir bulandın, bir duruldun nedendir 66/2
 bir canana can evimden vuruldum 106/3
 bir canım var, olsun sana hediyem 151/1
 bir cennettir altın dere harası 74/3
 bir cennettir solu, sağ 93/4
 bir cihanda vardır ünü 217/1
 bir çıkmaza soktu kader 95/2
 bir çift gönül açılmış yâr sinesinde 103/2
 bir çift gül açılmış canan bağında 106/2
 bir çoban kavalı gibi 178/2
 bir damarda kan gibiyiz 129/3
 bir damla ak suyum, bin endişeyim 109/2
 bir dava uğrunda uğraşır, durur 4/2
 bir dediğim diğerini tutmuyor 286/2
 bir deli maho'ya, bir delalo'ya, 114/6
 bir dumandır, konu başa, gitmiyor 286/2
 bir düşmansın, bir yâr oldun, nedendir 66/3
 bir emrinle mahlûkatı sayarsın 10/3
 bir fayda etmedi gözde yaşları 270/2
 bir fidana emek verdim 95/1
 bir gecede hortum geldi, sel yedik 205/3
 bir geceden fazla kalma efendim 54/2
 bir gömlek giyersin yeni 177/3
 bir gönül tahtına kurdum emrah'ı 77/3
 bir gönülde bin olurdu öyküler 118/3
 bir gönüle iki sevgi koyulmaz 30/2
 bir görüşte oldum candan 259/2
 bir gurup namuslu insanlar var ya 205/4
 bir gül için eder dikene minnet 47/1
 bir gül idi, deremedim 277/3
 bir gün gelir, beni çözenler çözer 33/3
 bir gün gelir, sana çatar 299/1
 bir gün gelir, savrulacak bedenim 153/3
 bir gün güldürürse on gün ağlatır 31/2
 bir güzel sevdim, saçı yok 260/1
 bir hasretlik sinisini dağlar, oy 184/2
 bir hatıra kalsın gülüm bağları 74/1-4
 bir hayaldi ince ince 297/3
 bir iğnesi vardır, zehirden beter 67/1
 bir incecik duman, kül üstündeymiş 196/2
 bir incele yaradan'ın işini 40/6
 bir insan varlıktan düştüğü zaman 242/2
 bir kara örtüyle dünya bir baştan 85/3
 bir kirli yorganla han köşesinde 15/2
 bir kötüye gelin oldu 119/1-3
 bir kudret'in yapısıym 148/2
 bir kulak ver poyrazoğlu zarına 42/3
 bir mahkeme kurulur 154/4
 bir mendil yollamış koklayım diye, 103/3
 bir mevla'yı bulan insan üstündür 141/4
 bir mürşit, bir rehber, bir çınar göçtü 188/1-4
 bir nenni tutturan dertli rüzgârın 184/2
 bir ömür gönlümde saklayım diye, 103/3
 bir ömür koştum, yoruldum 178/1
 bir parça çamurum dost malasına 239/2
 bir peri masalı gibi 178/1
 bir pula satıp da geçeni göster 254/1
 bir saatin bir saata uymaz ki 110/2
 bir sebebi var, ağlamış 227/2
 bir seher vaktinde indim bağlara 173/1
 bir seyit, bir kutup, bir ulu önder 188/1-4
 bir son durağın var, o da mezarın 85/1
 bir soralım tarihlere 281/1
 bir su damlasıydım, kendim taşırdım 104/2
 bir su damlasıyım bir sel ucunda 153/1
 bir sual sorayım sana baştabip 254/1
 bir şanlı milletin öyküsüdür bu 120/3
 bir tabutta götürürler bir canı 190/3
 bir tanesin adilcevaz 41/1-5
 bir tavsiyem vardır, tutarsan eğer 54/1
 bir tefekkür eyle bir anlık için 82/1
 bir tek dertli sanma gönül kendini 242/1
 bir tek memlekette dostların değil 87/2
 bir tercüman bulsam duygularıma 152/2
 bir toz bulutunda, bir yel ucunda 153/3
 bir türkiye bilir beni 108/3
 bir türküdür koca veysel 282/3
 bir ulu çınarız bizler 129/1
 bir ulu denizden ayrıldım, geldim 153/1
 bir ulu dergâhta pirimi buldum 153/1
 bir ulu dervişten almış hızımı 77/3
 bir ulu şehirde, bir yol ucunda 153/1
 bir ulu şehirim, bin bir köşeyim 109/2
 bir yamacın, bir yaylanın, bir yarın 184/2
 bir yanda sen, bir yanda ben 208/1-3
 bir yandan eğitim, bir yandan geçim 4/3
 bir yandan kar yağar, bir yandan dolu 31/1
 bir yandan sis tutmuş, bir yandan duman 231/1
 bir yanı kar tutmuş, bir yanı bahar 191/1
 bir yanın dayanır yeşil erciş'e 7/2
 bir yanın erciş'e bakar 17/2
 bir yanın gül, çiçek kokar 17/2
 bir yanın van, edremit uzar gevaş'a 7/2
 bir yâr sevdim, vermediler 119/1
 bir yaylada tek kuzuyum 43/3
 bir yel eser bostanına, bağma 63/1
 bir yere misafir olduğun zaman 54/2
 bir yudum su diye düştü mihnete 27/2
 bir yudum su diye yandım, yakıldım 122/1
 bir yudum su için gezdim dünyayı 117/1
 bir yudum su için yanar durursun 276/2
 bir yudum suda boğuldum 172/1
 bir yudum suyunda içmem 290/1
 bir zamanlar bin bir çiçek açardı 197/1
 biraz dedim, sırlarına ereyim 127/1
 biraz ibadete koş poyrazoğlu 203/3
 birbirini sever idi insanlar 118/1
 biri bağlar poşi, yazma 6/2
 biri bire böldüm, yine kaldı bir 111/4
 biri menem, biri kim ola ya rab 191/1-3
 biri ruh-i baki, biri revani 191/3
 biri takar gümüş hızma 6/2
 biri uçar gider, birisi kalır 304/3

biri umuduma atılan eşik 219/2
 biri yarınlara sallanan beşik 219/2
 biri zeze, biri göze 6/1-4
 birinin örme saçları 6/3
 birinin yaydır kaşları 6/3
 birisi, birine ediyor nispet 233/3
 birlik çağrısında, ney nefesinde 57/2
 bismillah'la edin niyet 226/2
 bit, pireler eksilmesin yakandan 88/4
 biter bu hasretlik, haz var ucunda 137/3
 biter mi gurbetin derdi, efkârı 99/3
 bitlis'te var evliyalık kervanı 29/3
 bitmeyen davayı başa yetirdim 55/2
 bitsin kuru kavgalar 164/3
 biz âlemi bir görürüz 91/3
 biz âşığız, bir görürüz âlemi 306/1
 biz bu yolun âşığıyız 91/1
 biz muhabbet elçisiyiz 91/1
 biz nefretten olduk irak 91/2
 biz severiz ay, yıldızı 208/2
 biz sevgiye olduk durak 91/2
 bizans, osmanlı, cumhuriyet 281/5
 bizde derin gönül vardır 91/1-3
 bizden anlayanlar gelsin 249/1
 bize bu bahçenin kokusu lazım 185/4
 bize sevgi ekmeğini 131/1
 bizi ayıranlar allah'tan bulsun 244/3
 bizi kurtarmaz katsayı 102/2
 bizi yoktan var edene, 147/2
 bizim çaldığımız sazlar saz mıdır 104/1
 bizim devrimizde cuntalar yoktu 61/6
 bizim eller nenni nenni 86/4
 bizim evde sivrisinek sürüsü 67/4
 bizim için şefaattir servetin 165/5
 bizim yaylaların yeli 38/1
 bizim yunus, âşık yunus 131/1
 bizlere bizi anlattı 282/5
 bizlere bu yurdu alıp veren sen 204/2
 bizleri bağlamaz uç, beş yalancı 212/5
 bizleri sen koru fitneden, şerden 264/3
 boran vurmuş yıkık bağlar gibiyim 130/1
 borç aldım gelecek aya 102/6
 bosna kara bağlar, durur 181/2
 boş harcama, gel, ol katı 161/5
 boş hayaller düşlemekten usandım 160/1
 boşa bu dünyaya alıştın, kandın 266/3
 boşları doludan fazla saymışlar 139/2
 boylar ovayı owayı 166/3
 boynuzludan boynuzsuz 154/4
 boyun bükür yine bülbül 64/2
 bozdurdun, yetmez mi felek 135/3
 bozkurtların avazında 217/5
 bozuk harcın, hırsız elin suçu var 294/1
 bozuldu dünyanın tadı 181/1
 böyle bilsin memleketim 123/1
 böyle devredecek nihayete dek 82/3
 böyle hasret ile nic' olur hâlim 66/2

böyle şen duruşlu olmama bakma 20/3
 böyle zulüm görülmedi cihanda 210/3
 bu "külli şeyin" içinde 250/2
 bu acı bizleri içerden vurdu 296/4
 bu adı almanın bir pahası var 266/3
 bu aşkın kanunu bu mu sence ya 66/1
 bu aşkın manası kıldan incedir 42/3
 bu aşkın yolunda kavruıldum, yandım 158/2
 bu bağırimi ezdin sözle 98/2
 bu binalar, bu damlar 267/3
 bu bir fani dünyadır 154/1
 bu bir hicran yarasıdır, ağlarım 26/2
 bu canavar, sevenlerin ağlatır 202/2
 bu da gelir geçer, aldırma canım 167/1
 bu dağların kurdu vardır 207/2
 bu dönek zamana uymak zor dostlar 300/1
 bu dünya bir bahçe gibi 265/1
 bu dünya bir ulu handır 237/1
 bu dünya böyle döner 154/3
 bu dünyada arif olmak var imiş 158/1
 bu dünyada gülmek varken "vay" niye 20/2
 bu dünyada nefretle kin 258/1
 bu dünyada vardır iki günahkâr 191/1
 bu dünyanın gamı başka 39/1
 bu dünyanın işi neden düz gitmez 266/1
 bu dünyaya doymayanlar 177/1
 bu dünyaya meyil verme, bir yalancı seyrandır
 bu 78/1
 bu dünyaya tufan erdi, değil mi 40/3
 bu dünyayı seyran eden gözlerin 85/1
 bu günlerde bir acayip hâl oldu 280/1
 bu hasretlik yüreğime dağ olur 194/2
 bu hayatın telaşında öğretmen 4/3
 bu kaçınıcı felaketin 180/2
 bu kadar canlılar acep n'olacak 295/2
 bu kalles feleğin işi böyledir 31/2
 bu köyde iki güzel var 6/1
 bu memleket nasıl batmıyor, hayret 205/1-3
 bu menzilde cananlar var 248/1
 bu milletin sabrı hazret-i eyüb 268/3
 bu nasıl ateştir, yürek dağladı 188/4
 bu nasıl ateştir, yürek dağladı 24/4
 bu nasıl karışık iş kuru kafa 61/1
 bu nasıl sevdadır, döner başımda 286/1
 bu ne vahşet, bu ne zulüm 263/1
 bu poyrazoğlu'nun gurbettir payı 269/5
 bu poyrazoğlu'nun kısmış sesini 279/4
 bu poyrazoğlu'nun sözleri pektir 75/6
 bu poyrazoğlu'nun şaş günlerinde 37/4
 bu sene de kalsın renkli televizyon 102/3
 bu sevda çok güzelleri soldurmuş 279/3
 bu sevda hükmetmiş şaha, sultana 279/2
 bu sevda, baykuşu salmış virana 279/2
 bu sevda, bülbülü güle düşürmüş 279/2
 bu sevda, emrah'ı yola düşürmüş 279/4
 bu sevda, ferhat'a dağı deldirmiş 279/3
 bu sevda, kerem'i küle düşürmüş 279/1

bu sevda, mecnun'u çöle düşürmüş 279/1
 bu sevda, şirin'i dile düşürmüş 279/3
 bu sevda, turnayı gökte böldürmüş 279/3
 bu sevda, yusuf'u atmış zindana 279/2
 bu sokakta yatan çocuk 206/1
 bu vatan uğruna, millet uğruna 218/1
 bu vatanın teminatı üç ocak 219/3
 bu yapı, bu imar uymuyor çağa 294/3
 bu zalim gurbetin iptidasında 15/2
 bu zalim gurbetin iptidasında 224/2
 bu, benim dost ile olduğum an ki 105/2
 budak budak bir dal gibi 81/4
 budur bize yaradan'ın fermanı 292/1
 bugün arıyorum geçen zamanı 280/3
 bugün ben bir güzel gördüm 293/1
 bugün bizim kemal hasta 81/2
 bugün dertlerim derince 297/3
 bugün yarın dedin, ihtiyar ettin 115/1
 bugünden hoş geçti dünüm 138/3
 bugünlerde alınacak kararlar 185/5
 bulanarak akar seli erciş'in 74/3
 bulanık selleri demeyeyim mi 268/1
 bulanmışsın, durulmazsın 169/3
 bulmamış derdine çare 227/3
 bulutlar kar döktü yağmur yerine 214/4
 buna dayanır mı ömür 102/4
 buna derler yalan dünya, vefası yok, virandır
 bu 78/1-3
 buna dünya derler, çok sırlar dolu 126/3
 bundan sonra gurbet eli n'edeyim 171/1
 bundan sonra yüzüm gülmez gurbette 15/3
 bunlara bulunmaz dünyada emsal 219/1
 bunu anlatamaz aylar, seneler 296/5
 bunu bilmez bazıları 161/9
 bunu böyle bilsin bütün bir dünya 215/1
 burada bir kadın ağlar 207/1-3
 burada eğlenip kalmama bakma 20/3
 buraya gelenler gidecek bir gün 292/1
 burcundan taşlar yuvarlar 225/2
 burda ettiklerin tek tek sorulur 292/3
 burda vardır çok esrarı bülbülün 47/2
 burdadır mecnun'un sitem yaşları 201/4
 burdakiler iki yüzlü 230/2
 burnundaki hızma ile 189/3
 buzlar alevlenir, seller de yanar 152/1
 büktüm, öğrendim, öğrendim 175/3
 büküle büküle gider 128/1
 büküle büküle gider yolların 171/2
 bükülür beli, dal olur 38/2
 bülbül aldı, yavrusunu çekildi 243/2
 bülbül almış yavrusunu, çekilmiş 197/4
 bülbül erciş'tedir, gül erciş'tedir 122/2
 bülbül feryat etmiş, inmiş bağlara 196/1
 bülbül küsmüş, daha dönmez dağlara 300/1
 bülbül oldum dost bağında ötmeye 269/4
 bülbül uçar, bağban göçer, salacak bir
 gülşendir bu 78/1

bülbül, güle gelmez oldu, ne deyim 280/1
 bülbüle bak, gülistanda ah ile firkatı var 253/2
 bülbüle yoldaşım, diken değilim 109/1
 bülbülleri çok bağdanım 176/1
 bülbülleri uyku tuttu 86/1
 bülbüllerin zarı gibi 282/4
 bülbülü zar alır güle şakırken 68/2
 bülbülü zar alır, iniler bağlar 16/2
 bülbülün yerini baykuşlar almış 197/3
 bülent bey'e genç bir koca bulunmuş 283/3
 bütün dünya bilsin bunu 217/1
 bütün insanlığa var hitabımız 306/1
 bütün işi şeytan işi, cin işi 89/3
 bütün kudret allah'ındır 156/1
 bütün memlekete düştü bir figan 188/1
 bütün millet kenetlendik el ele 220/2
 bütün saatlere döksek sırayı 15/1
 bütün türk illeri, turan ağladı 214/2
 büyüdün, gelin mi oldun 186/1-3
 büyük balık, küçükleri yutuyor 205/1
 büyümektir arzuları 161/9
 cacık güzel lavaş ile 226/3
 cahil ile ülfet etme, kendini irfan sanar 253/1
 cahil yesin, içsin, gönül eğlesin 104/3
 cahilin inadı, şirki yüzünden 167/2
 cahilin kâmile taşı böyledir 31/3
 cahiller dünyaya çok gelir, gider 211/2
 cahiller yanında su danesidir 46/1
 cahillerin fikri kendine zarar 126/2
 camiyle cem evi güzel 157/3
 can bedenden bezdi yine, ne diyim 26/1
 can canana nisbetimiz 138/2
 can dostlara vasiyetim 123/1
 can dostum, sırdaşım nerde 180/5
 can evimden vurdun beni 298/2
 can evinden yıktı bizi 180/1
 can içinde bir bağ ekтім, kurudu 25/1
 can içinde canan var ya 278/1
 can içinde canansın 28/3
 can kuşu kafesten uçmuş olacak 33/1
 can kuşunu barındıran kafestir 13/1
 can kuşunun kafesine sığındım 246/1
 cana can katarlar seher çağında 53/2
 candan usandırır beni 11/1
 canı feda etsen değer, inan ki 105/2
 canım bedenden usandı 38/3
 canım ecel şerbetinden içince 276/3
 canım firat, gözüm firat 124/1
 canım usandı bu tenden 170/3
 canım vatandaşlar gözünüz aydın 101/1
 canım yanar can içinde 262/3
 canım, can evinde seni arzular 51/2
 canımı ateşe yakma 257/1
 canımı canana ettim hediye 163/2
 canımı kurbana beni de götür 29/12
 canım kurtar coşkun çoruh selinden 295/1
 canlar kurban olsun sana 157/1

- canların cananı hazret-i ali 289/2
 cehalet bir dipsiz kuyu 121/3
 cehalet bir dipsiz kuyu 193/2
 cehalet dediğin derin bir kuyu 141/2
 cehalet her yana belini vermiş 212/4
 cehalet, dibi yok kile 222/2
 cehaletin savaşında öğretmen 4/2
 cehle karşı aç savaşı 222/3
 cellat mısın, kan saçarsın 255/3
 cenazesini yerde kalasın herif 88/3
 cennet dedikleri irfan yeridir 126/1
 cennet olsun can vatanım 161/1
 cennetlikler eşi siddik maciter 275/4
 cennetten dünyaya sürdü, değil mi 40/1
 cennetten dünyaya sürgün gelen biz 231/3
 cercis de dört defa öldü, dirildi 40/9
 cevizin var, derde derman 41/3
 ceylanların gözleri de göz müdür 104/2
 cılbırı fetirle solla 226/6
 cıngırtma, murtuğa, şile 226/3
 ciğerlerim pare pare mustafa'm 25/2
 cihana atmakta maksat ne idi 59/1
 cihanda çok sular vardır 39/4
 cihanı bir görür gözüm 144/3
 cihat eden orduların 302/2
 cilve yapıp gönlüm yıkma 255/1
 cilvenin suçu ne, nazım suçu ne 179/1
 cinnet getiresen, gidesen şıha 88/2
 coş eyleyin bir sel gibi 81/4
 coşarım inlemesinden 182/3
 coşkun dalgaların akışındasın 80/2
 coşup çağlayan pınarlar 86/2
 cumhuriyet'e maya sensin 281/4
 cüceymiş aldanmışım 267/3
 cümlesini yedi toprak, çare bulmadı lokmanlar 78/2
 cüzdanda kalmadı para 102/1
 çağdan nice geri kalmış 272/4
 çağlar zilan çayı şimdi 225/1-4
 çağlar, derelerin selleri güzel 195/1
 çağlayanda coşkun seller 271/2
 çağlayarak akar zilan deresi 74/3
 çağrılmayan yere buyur eyleme 21/3
 çakal bakar gölgesine, kendini aslan sanar 253/3
 çakılmaza yumul balla 226/6
 çal ozan, çal, kesme sazın sesini 120/1
 çaldık, çırpık, bin bir çeşit iş yaptık 294/4
 çalı biter, diken biter 251/1
 çalınır sazlarda, telleri güzel 195/3
 çalış, menzilinden hiç kalma geri 51/3
 çalışalım hep beraber 164/2
 çalışanda hoşlanırım 271/3
 çalışanlar kalmaz yerde 81/5
 çalışım yavrum, çalışım 81/1-7
 çalkananda derin göller 271/2
 çam çırası gibi alıştım, yandım 12/2
 çamoluk'tur benim yerim 146/3
 çamur sıvayı sıvayı 166/1
 çamurlu sokaklar yâdıma düştü 99/1
 çantası sırtında yağmurda, karda 4/1
 çare bulsa idi ölmezdi lokman 221/2
 çare dağlar, çare dağlar 143/1
 çaresiz çekip gittiler 297/2
 çaresizler güzergâhi 187/2
 çatak'dan cevizi, balı 93/4
 çatanlar bizden değildir 133/1
 çattığım günleri unutamadım 114/6
 çaydanlıktan süzerler 22/2
 çayırlar kök salıp çimen bitecek 33/2
 çek git gurbet ele, el ile yaşa 303/3
 çekerim çilemi, naçaram böyle 32/1
 çekirdekten çiğ, çiğden meyveye 153/2
 çekmeyen kardaş yasını 133/2
 çektim, öğrendim, öğrendim 175/1
 çektirir acıyı zor, itdirseği 56/2
 çelik türk ordusu üstünde gezer 74/4
 çeşit çeşit bitki, bunca hayvanat 10/2
 çet virüsü memlekete bulaştı 284/3
 çevirdi bahar seline 94/2
 çevirir, yoğurur sessiz sedasız 159/1
 çevre yanın yüce dağlar 128/3
 çevrüştü baharım kışa, eyvah, oy 19/2
 çıkıp bir "ah" çeksem dağlar başından 152/1
 çıkmamalı hak sözünden 44/2
 çıkmış da salınır ellere karşı 8/2
 çıktı sol gözüme bir itdirseği 56/1
 çıplaklık modası icat olunca 212/2
 çıra gibi yanar, mum gibi erir 4/2
 çiçeğin kokusu sinmiş dağlara 173/1
 çiçek olsam, gül olsam, 96/2
 çiçek yârim, çiçek koksun diyerek, 173/3
 çiçekler içinde gördüm bir çiçek 173/1
 çiçekler meyveye dönmesi yakın 137/3
 çiçekler sarp kayaları 134/1
 çiçeklerde, gülde de var 282/3
 çiçeklerden, yapraklardan, dallardan 77/2
 çiçekleri elvan elvan boyarsın 10/3
 çiçekli, çimenli bağlar 86/2
 çiçekli, çimenli, meyveli bağlar 195/2
 çiftçi kardeş tarlasında 271/3
 çiğden çiçek olur, çiçekten meyva 240/2
 çiğnediği yol olaydım 302/1
 çiğnem çiğnem sakız olsam 274/3
 çile tarlasına tohum 175/1
 çile teknesinde hamur misali 159/1
 çileli toprağın, taşın 180/3
 çiler, allah'ı çağırır 134/2
 çirkinde güzeli saklanmış gördüm 65/3
 çirkinlerde güzelliği gören var 57/4
 çoban da sürüyü güdemez oldu 101/3
 çoban, kuzuyu koyuna 256/1
 çobanoğlu, kars'a geldi, söyleyin 270/1
 çobansız koyma allah'ım 72/1

çobansızdır yaylalar 113/3
 çocuklar ağlamaz olsa 44/2
 çoğu bu devirin biçaresidir 209/1
 çok çalışkan başkanın var 41/5
 çok çıkar cahil sesi 267/2
 çok emek sarf ettim, meyva vermedi 160/1
 çok ince hesaplar bizi bekliyor 203 /1
 çok kalleştir, fesat dokur yerinde 241/3
 çok karanlık ardı vardır 207/2
 çok keremler yandı iftirasında 15/2
 çok keremler yandı iftirasında 224/2
 çok özledim erciş seni 82/1-4
 çok sevdiği sadık yâre 282/1
 çok sıkı kolumun bağı 5/3
 çok susadım karlı dağlar 230/1
 çok şanlıdır kef kalesi 41/2
 çok şükürler olsun bin bir çileye 100/1
 çok şükürler olsun gani mevla'ya 3/1
 çok yaşayan yüz yaşıyor 265/2
 çokları sıldan gitti, gelmedi 84/3
 çoktan ağarmıştı saçı dünyanın 231/1
 çoktan terk etmişim köhne dünyayı 61/2
 çortti söndürür ateşi 226/4
 çoş eder üstünde, pay suyu çağlar 122/2
 çöktü telefonlar, postahaneler 296/5
 çöllere sor, çöller desin, sen ağla 27/1
 çölleri deli edersin 98/1
 çöp topladım, yuva kurdum 176/3
 çöp topladım, yuva kurdum 228/3
 çözülmeyen kementlere 135/2
 çünkü ariften çok cühelası var 266/1
 çürümüş gözü, kaşları 73/2
 da aklım fikrim yetmiyor begim 301/5
 dağı, ovayı aşardı 1/2
 dağılmış meclisler, ötmüyor sazlar 162/1
 dağın yüksekliği düzden sonradır 304/2
 dağlar senin yaran derin 143/2
 dağlar vardır, duman iner, sis olur 69/2
 dağlar, taşlar duydu benim ahımı 32/2
 dağlara, taşlara düştü erime 214/4
 dağları deldi de, n'oldu 237/2
 dağların dumanı, yamacın sisi 111/2
 dağların göğsünde süslü yamaçlar 99/2
 daha ben ne idim, belim büküldü 243/2
 daha çok küçüksün, ölme karınca 295/1
 daha güneşim batmadı 258/3
 daha olur mu ötesi 81/6
 daha sabretmeye kalmadı karar 68/1
 daha vermedik kirayı 102/2
 daha zulümün tam değil 261/3
 daima giyerim kara, mustafa'm 25/5
 daima ol ilme tabi 222/4
 dal kendini yedi ağam 50/1
 dala yabancı değilim 176/3
 dalar deryalara yüzer, inceler 45/3
 daldı derinlere, öze 282/2
 daldı ufuklara, gitti engine 97/1

dalga geldi, boydan aştı 5/2
 dalgalar gemiyi vurdu kenara 233/1
 dalgalar kor ateş olmuş o an ki 97/2
 dalımda yaprağım şahittir bana 252/2
 dalına salat ü selam muhammed 165/2
 dallarında bar da yoktur 95/1
 dalmak ister isen aşkın nehrine 16/1
 damarlarım kelef kelef söküldü 243/2
 damlalar sel olur, seller de ırmak 238/3
 damlayı ararken deryayı buldum 76/2
 dar gününde gelen insan üstündür 141/3
 davamı hâkime verdim, almadı 198/2
 davud, sedasını cihana saldı 40/8
 davul, zurna sesi, bar havaları 162/3
 davul, zurna, bar gönderin 230/3
 davullu zurnalı toy da kalmadı 232/3
 dayanmaz bu intizara mustafa'm 25/3
 dedi "tasdik edin hak mustafa'ya" 82/2
 dedi bana "gel, düş aşk kıblesine" 246/2
 dedi ki, toprağa verdim emrah'ı 77/4
 dedi, alanlar pişmandır 229/3
 dedi, bayram ne zamandır 229/1
 dedi, ben bilirim seni 229/3
 dedi, dağları aşalım 229/2
 dedi, her taraf düşmandır 229/2
 dedi, olmaz, ramazan'dır 229/1
 dediler, menzilden bir sultan göçtü 188/1
 dedim boşa doldurayım, dolmadı 307/3
 dedim ki, bir avrat alam özüm 89/1
 dedim, bugün buluşalım 229/2
 dedim, güzel, bir buse ver 229/1
 dedim, güzel, dolaşalım 229/2
 dedim, güzel, vanlı mısın 293/2
 dedim, öldüm, bittim güzel 229/1
 dedim, poyrazoğlu beni 229/3
 dedim, seven alsın se/ve/ni 229/3
 define var hakk'ın divanesinde 3/4
 değdi yavaştan yavaştan 79/1
 değer in ayağa salma efendim 54/3
 değerlendir her anımı 161/2
 değildir dolaşık yunus 131/3
 değilmiş, aldanmışım 267/1
 değişmezdik on kamyonu 1/4
 değişti mihengin çapı 281/3
 değişti, bozuldu gençlerin huyu 284/4
 deler, allah'ı çağırır 134/1
 deli gönlüm abdal olmuş 166/1
 deli gönlüm düşmüş öz telaşına 309/2
 deli rüzgâr dallarıma 79/1
 deliktir, torbası dolmaz hırsızın 200/1
 dello "turnalar"ı güzel söyledim 114/5
 dem yelinin uğrağım, söyleyin 109/2
 deme, bu dünyada yoktur ben gibi 254/2
 demek ki, takdirim kovalar beni 198/2
 demek, ilim saklı kalmış küp gibi 139/2
 demesem billahi çok olur ayıp 268/3
 deniz seki, bodrum'da ev aldırır 283/2

denizler üstüne duvar örülmez 185/2
 denizlerden ayrı kalan van gölü 7/3
 denizlere demir kilit vuran sen 204/2
 depremde arama, fayda arama 294/2
 depremlerdir yeryüzünün korkusu 280/2
 der ki poyrazoğlu, aman ne çare 110/3
 derde çare arar isen 278/2
 derde çare el yok mudur 236/1
 derde dayandırır beni 11/3
 derdim beni uyutmadı 258/3
 derdim gizli gizli beni bitirdi 174/2
 derdime dermana beni de götür 29/1
 derdimi kadere saydım 94/3
 derdimiz bir değil, beş kuru kafa 61/5
 derede, tepede, çayda arama 294/2
 dereden dereye çağlar 128/3
 dereler, ırmaklar, coş eder, çağlar 16/2
 derelerin çağlar, akar 17/2
 derer, deste eder gelinler, kızlar 53/3
 dereye, tepeye, düze zam geldi 101/1
 dergâhında koyma geri 72/2
 derimi post edip yere sermeye 149/2
 derimi post ediyorsun 257/3
 derin olur âşıkların duygusu 288/2
 dert dinlerim; ama yara saramam 150/3
 dert ile doludur içi dünyanın 231/2
 dert olsa da posta posta 81/2
 dert, keder baştan aşılıyor 265/2
 dertler benden değil cüda 86/3
 dertleri derdimden derin dalgalar 269/1
 dertlerimin çaresini 228/1
 dertlerin tabibi bir lokman göçtü 188/2
 dertlerini sayamayan 272/2
 dertli derdini izah edemez oldu 101/3
 dertli dolap gibi döndüm, inledim 179/3
 dertli poyrazoğlu kara bağladı 24/4
 dertli poyrazoğlu, gam çekmede tek 25/5
 dertliler derdini yazar, inceler 45/1
 dertlilerin uğraşırım 36/2
 dertsiz var mı dünyada 86/3
 dervişlerin niyazında 217/5
 derya erciş'tedir, göl erciş'tedir 122/1
 deryada, ırmakta, gölde sen varsın 111/2
 deryayı ikiye yardı, değil mi 40/7
 deseler ki, canan yitmiş bu dağda 149/3
 desen desen kilim nakışlarına 151/3
 destursuz bir yere varıp girmeyiz 306/3
 dev sandığım adamlar 267/3
 devam ne şöhrettir, ne şan ne para 75/3
 devrimizde çok âşık var ama 209/1
 devran süren süleyman'dır 237/1
 devrildi bir fidan bağlarbaşı'nda 24/2
 deyişlerden, türkülerden 249/2
 dibi görünmeyen suya dalınmaz 46/3
 dikene sabret, gül ile yaşa 303/1
 dikkat gider, hız limitin artırır 202/3
 diktir başın süphan dağı 17/1

dilerim, makberin nur ile dolsun 216/3
 dilerim, üstüne şimşekler çaksın 88/3
 dili lâl kalırsın günün birinde 276/1
 dili lâldir, kulakları sağırdır 16/4
 dili şirin, özü karakoyunlu 77/1
 dilim yandı, dudaklarım "su" dedi 55/1
 dilim yetmez, tasvir edeyim mevla'm 10/1
 dilimde seslenen sensin 83/2
 dilin bal, dudağın şeker 255/2
 dilince tesbihe başlar 64/3
 dilinde çevirse beni 274/3
 diller gibi üzgünüm ben 272/2
 diller vardır, ak süt gibi içilir 69/1
 dillerde söylendi şöhretin senin 204/2
 dilo, usandım bu candan 5/1-3
 dinle sözlerimi, öğren kardeşim 218/1
 diri tutar tabiatı 161/5
 diskoteğe uyamadım 230/3
 divane miyem, divane 36/1
 divaneye döndü yuvada kuşlar 296/3
 diyar-ı gurbetin derdi, mihneti 199/1
 dizdi hece hece veysel 282/2
 diziler de akıl fikir vereli 301/3
 doğacak bebeği düşün 161/7
 doğan güneş siner sinmez kapanır 85/3
 doğduğum toprağım şahittir bana 252/3
 doğduğum topraklar yâdîma düştü 99/1
 doğu, batı her yanına vurgunum 151/1
 doğum yerim kâinattır 148/3
 doktor ağlar, merhem ağlar 170/2
 doktorlar arttıkça hasta çoğaldı 307/2
 dolana dolana candan usandım 266/3
 dolandım bağ-ı gülşeni, bağbana baş indirmem 62/1
 dolanır, fırlanır, şeytana benzer 58/2
 dolanırız beraberce 182/1
 dolaşanda hoşlanırım 271/1
 doldu ankara'ya, her yan ağladı 214/3
 dolu bir taraftan, kar bir taraftan 174/1
 dolu ile boşun arasındayım 239/1
 dolu vurur, döker hep yaprakların 276/1
 dost bağından bülbül uçu 108/1
 dost beni görünce eğme başını 244/2
 dost beni sesledi tekbir sesine 246/2
 dost bülbülü olup şakımak gerek 203/2
 dost elinden çıkan kervan 138/1
 dost elinin toprağımı 36/2
 dost kim, düşman kimdir, anlayamadım 305/1
 dost mevlana püre doğru 125/2
 dost olanlar elbet gider dostuna 221/1
 dost oturan bir post olur 36/3
 dost sandığım bakışlar 267/1
 dost selamı esen yelde 95/3
 dost yanında itibarın sayılmaz 30/1
 dost yolunda aktı yaşın 18/2
 dost, sen benim gönlümdesin 250/3
 dostlar, gelin soframıza 226/1-9

dostlarım ağladı, düşman kınadı 19/3
 dostluğu tam değil ki yâr 258/2
 dostun acı sözü, elin töhmeti 199/1
 dostun divanında bir saz dinledim 104/1
 dostun dosta selamıdır 278/2
 dostun huzuruna vardığım zaman 105/1
 dostun yüreğinde yağlar gibiyim 130/2
 doymaz gözün aç olmasa 261/2
 döktü gözden yaşı sıddık maciter 275/3
 döktü mavi çöle, çalkandı van'da 97/1
 dökülen ekmeği düşün 161/7
 dökülmüş çenenden diş, kurukafa 61/3
 dökün alınızdan teri 81/7
 dönderir, eğirir sessiz sedasız 159/1
 döndüm dumanlı bir başa, eyvah, oy 19/1
 döndüm sönmüş bir kandile sevdiğim 51/1
 döne döne bir hâl oldum 36/1
 döne'nin, şirin'in telli düğünü 201/2
 dönecektir çarh-ı çemberi ahmed'in 82/3
 dönen şu çark-ı felekler 35/1
 döner diye gözü yol üstündeymiş 196/1
 dönüm, kadan alım güzel 189/1
 dönüp haber getiren yok 265/3
 dört bir yandan kanlı şahit getirdim 55/2
 dört bir yanı alev almış, yanıyor 264/1
 dört bir yanı tutmuş keto'yla memiş 212/4
 dört bir yanın duman almış 17/1
 dört bir yanın viran olmuş, yıkılmış 197/4
 dört çâr-ı yâr efendimiz 278/4
 dört yanımı sardı keder 95/2
 dört yanında elvan çiçek kokardı 197/2
 dövizine döviz ekle 161/3
 dövüşmek neye yarar 28/1
 dövüşmekte kâr olmaz 28/2
 dua ile an mevla'yı 226/9
 duasını kabul etti yaradan 275/4
 dullar da kocaya gitmiyor begim 301/6
 durgun duran sular hillebaz olur 75/2
 durgun seller nenni nenni 86/2
 duyanlar ağladı van'a 297/2
 duyar isen içindeki bir sestir 13/2
 duyar, işitirsin, kulağın yoktur 10/3
 duyguların bana hap 132/3
 duymadın mı mutsuz giden gelini 242/1
 duymadıysan anla beni, duy bacım 238/1
 duymak istersen gel van'a 93/1
 duyun beni hemşehriler 43/1
 duyun beni hey insanlar 155/1
 düğün sizde, saz sizin evde 285/3
 düğünün, mürvetin ellere kalsın 37/1
 düldül süvarisi, kamber ağası 29/8
 düne kadar bir bebektin 186/3
 dünya bende, ukba bende 144/2
 dünya benimdir, sanırdım 23/1
 dünya bu başıma dar bugünlerde 309/1
 dünya derdini unutsam 274/2
 dünya döner, gün ekler 154/2

dünya kalmaz bu dünyanın şahına 223/3
 dünya kalmaz bu dünyanın şahına 63/3
 dünya saltanatı hepsi çöp gibi 139/3
 dünya varlığına hiç güven olmaz 139/1
 dünya zara gitti ah u zarımdan 89/5
 dünyada benliğe etme meyil sen 30/1
 dünyada dört metre bez imiş meğer 190/3
 dünyada ettiğin forsun kalmamış 61/3
 dünyada murada erenler hani 25/4
 dünyada savaş yüzünden 44/2
 dünyada tek sevgi çözüm 140/3
 dünyadaki yarış, mezarda biter 2/1
 dünyanın başına bela olan biz 231/3
 dünyanın bu bozuk hâli 44/1
 dünyanın devranı, demi bozuldu 301/1
 dünyanın düzeni böyledir canlar 304/1
 dünyanın her geçmiş çağında bile 196/3
 dünyanın kahrından, elin dilinden 19/1
 dünyaya çağ açmış genç fatih sultan 48/2
 dünyaya gelenler gitti 265/3
 düşkünler dadına koş poyrazoğlu 61/8
 düşkünlere kollar açan 187/4
 düşmanın kem bakışını özledim 87/2
 düşmanın önünde yenilmez kartal 204/4
 düşmanın önünde zehirden lokma 130/2
 düştü can evime kor deli deli 106/1
 düştü memlekete bir atom sesi 214/2
 düştüm bir belalı işe, eyvah, oy 19/1
 düşündükçe gider derin 258/2
 düşürdü gurbet eline 94/2
 düşüyor çöle saçların 259/1
 düzelmez bu bozuk düzen 299/3
 düzler toza düşmüş, dağlar dumana 266/2
 ebu bekir, ömer, osman 278/4
 ebu bekir, ömer, osman, şah ali 165/2
 ecdadıma sadık kalan van gölü 7/1
 ecdadın yolunda veririz uğraş 221/4
 ecdat mezarları suyla dolacak 295/2
 ecel başa konar konmaz kapanır 85/1
 ecel bir gün başa gelip konan da 33/1
 ecel darbe vurmuş cana, can şişesi gamla
 dolmuş 78/3
 ecel düşmüş can evimde kastime 51/1
 ecel nerde gelir, hiç belli olmaz 139/1
 ecel oku değer, bağrın delinir 85/2
 eceli gelince vakitsiz öter 2/2
 ecelin elinden kaçanı göster 254/1
 edep erciş'tedir, yol erciş'tedir 122/1
 edep vardı, töre vardı, iz vardı 118/1
 edirne'den çaldıran'a, 157/1
 edirne'den kars'a, van'dan maraş'a 151/2
 edremit'te güller kokar 93/2
 efem sesler, koşar idim anında 114/2
 eğdi yavaştan yavaştan 79/2
 eğer eşin çirkin ise 285/2
 eğer eşin güzel ise 285/3
 eğer gurbet ele gider gelmesem 174/3

- eğer uykudaysan gafletten ayl 87/2
 eğlen, bu diyardan gelme karınca 295/3
 eğlenecek yer de yoktur 95/3
 eğlenecek yerin olmaz 261/1
 eğlenip yanında kalsam 274/3
 eğri büğrü gezen yılana benzer 58/5
 eğri pılan, bozuk yapı 281/3
 eğriler düzeliş almasa biçim 4/3
 eğriler insanlar düze, diyorum 273/3
 ehl-i beyt evlad-ı resul 124/2
 ehl-i beyt yolunda rehber 18/3
 ehl-i beyt'in gülü solmazdan evvel 210/2
 ehl-i beyt'in sevmeyenler küfr olur 165/1
 ehl-i beyt'in yolu orda 262/4
 ehline salat ü selam muhammed 165/1
 ekmeğime zehir kattın 298/3
 ekmek verip beslediğim enikler 305/3
 ekranlarda erkân kalmadı dostlar 284/1
 eksilmez telaşı, gelmez uykusu 200/3
 ektiğini biçer, aldırma canım 167/1
 ektim öğrendim, öğrendim 175/1
 el attım, sakala kaldım 102/5
 el de kendin över sana 192/1
 el ile tutulmaz, gözle görülmez 240/1
 el olsaydı, gam yemezdim 172/1
 el vurma yarama, tabip elleme 26/1-3
 ela gözlerini süzer, sefalı 14/1
 ela gözlüm senden şikâyetim var 68/1
 elden aldırırım yârimi 119/2
 elden çıktı kisb u kârım 236/2
 elden ele para gibi 135/3
 ele kendin över isen 192/1
 elendi toz oldu, dağ ile taşlar 296/3
 eler, allah'ı çağırır 134/1
 elestünün hitabında 148/1
 eli şişli, tabancalı 140/2
 eli şişli, tabancalı 140/6
 elif boyum oldu dal 96/3
 elim açtım, boyun büktüm, yalvardım 246/3
 elimizde olan servet 177/1
 elin sözü bana zehr-i mar gibi 49/2
 eline salat ü selam muhammed 165/4
 eller etsin dernek, düğün 258/1
 eller gibi üzgünüm ben 272/3
 eller vardır, tetik çeker, can alır 69/3
 elleri deli edersin 98/2
 ellerim saz çalar, gözlerim ağlar 112/3
 eloğlu keşfetti merih'i, ay'ı 69/4
 emanet edin allah'a 123/3
 emrah da sazını çaldı mı size 269/1
 emrah gibi kaldım han köşesinde 224/2
 emrah senden çıkmış yola 17/3
 emrah, selbi'nin dizine 256/3
 emrah'ı yazılmış gördüm 73/1
 emrah'ın saz sesi bu dağlardadır 201/5
 emrah'ın yurduna yâd eller dolmuş 197/3
 emretti, nuh nebi yaptı bir gemi 59/1
 en az lazım üç ton kömür 102/4
 en son nefeste bizleri 72/3
 endişem, telaşım, çilem, darlığım 190/3
 engin ol efendim, her yanı hoş gör 57/1
 enişli, yokuşlu sılanın yolu 194/1
 er odur, çirkine güzel söylesin 104/3
 erciş, senin kıymetini bilmedik 168/1-5
 erciş'in bahçesi, bağı 93/4
 erciş'in etrafı bahçeler, bağlar 122/2
 erciş'in etrafı cennet dağları 74/1-4
 erciş'in suyundan bir tas içeyim 194/1-2
 erciş'te emrah'ın türküleri var 195/3
 erciş'te verirler garibe kıymet 122/3
 erciş'te verirler garibe kıymet 74/2
 erciş'te yatıyor seyit muhammed 29/2
 erciş'ten dostlara selam 226/1
 ercişli der yana yana 143/3
 ercişli der, herkes kaderini izler 53/3
 erden uyandırır beni 11/2
 erdirir murada acı, muhtacı 45/3
 erek dağı duman, süphan dağı kar 195/3
 erek dağı van'a bakar 93/2
 erenler nefesi sende, 41/4
 eridi yüksekte karlar 225/2
 erken açıp, erken solan 272/1
 erlerin içinde şecaat kâni 289/2
 erlik meydanında aslanlar hani 213/1
 ermiş gündüz, gece veysel 282/1
 erzurum'dan mı, kars'tan mı 293/4
 esas olan insan huyu 193/2
 esen ürüzgâra sorun dalgalar 269/3
 esen ürüzgârda yâr kokusu var 103/1
 esen ürüzgârlar rakibim oldu 252/2
 eser inceden inceden 38/1
 eser sam yelleri, dalı dökülür 21/2
 eser serin serin yeli erciş'in 74/1
 eski duygu, eski güzelliklerde 118/2
 eski zamanları az çok andıkça 117/2
 esnafların başı sıddık maciter 275/2
 esruk yaylası'na gider 128/4
 esti hasret yeli, dalım döküldü 100/3
 estim, tozdum yeller ile 175/2
 eşeğe binmeye rüşvet sigara 114/4
 eşek değil, bir tır idi 1/3
 eşidenler boyun büktü, ağladı 188/4
 eşiten ağladı, duyan ağladı 214/1
 eşler birbiriyle yatmıyor begim 301/3
 etme utan, yapma utan 263/1-4
 etrafına dehşet saçma gardaşım 202/1
 etrafına şöyle bak 183/5
 ettiğin dem-i devran sana galmaz ki 110/2
 ev sahibi, kiracı kıran kırana 101/2
 ev vardır içinde fino köpekler 127/3
 ev vardır ki, hapishane misali 127/5
 ev vardır ki, hiç uğramaz melekler 127/3
 ev vardır ki, kabul olmaz dilekler 127/3
 ev vardır ki, öğlene dek uyurlar 127/4

ev vardır ki, sevgi tüter içinde 127/1
 ev vardır, içinde beyinler fırlar 127/4
 ev vardır, içinde kediler mırlar 127/4
 ev vardır, içinde kılınır namaz 127/2
 ev vardır, kış günü olur bahar, yaz 127/2
 ev vardır, mevla'ya edilir niyaz 127/2
 ev varsa evden ayrılma 161/8
 evde döğüş, gavga bitmiyor begim 301/4
 evde keyfin yerindeyse 285/1
 eve, barka şivan düştü 5/2
 evi barkı sattım, geldim 94/1
 evimiz yumurta dolsun 161/10
 evlad-ı nesli peygamber 187/3
 evlad-ı resul'dür, eyle ziyaret 29/2
 evlatların yazmış tarihe destan 48/2
 evlenmeyi kabul etmez 285/4
 evler var ki güller biter içinde 127/1
 evlerin hâlinde haber vereyim 127/1
 evliliği yeni kopmuş, bize ne 283/4
 evliyalar, enbiyalar 227/2
 ey gönül, her cana olma aşına 211/1
 eylen be hey yalan dünya 187/1
 eyüb gibi sinem olmuştur yara 110/3
 eyvah geldi, geçti ömrüm 178/1
 eyvah, eyvah zaman beni sezmedi 252/1
 eyvah, söndü çok ocağın 180/6
 ezan sesi, siren sesi 262/2
 ezana dil uzattırmam 147/3
 ezansız koyma allah'im 72/2
 ezdin bağrını milletin 180/2
 ezdirdin, yetmez mi felek 135/2
 ezelde haydar'dır, künyede haydar 289/3
 ezelden yazılmış takdir-i süphan 275/3
 ezel-ebet tapısıyım 148/2
 ezem dedi "sür, tulanın kıçına" 56/3
 fakirde sabır çok, zenginde servet 233/3
 fani dünya bir gölgelik ev gibi 159/3
 fani dünya bir gölgelik ev gibi 292/2
 farz ile sünnetin ellere kalsın 37/3
 fatih gibi, yavuz gibi oğlun var 308/2
 fatih ürek yoldan sapmış, bize ne 283/1
 fatma ana bebeğini 134/3
 fazla havalanma, her dem toprak ol 304/2
 feda olsun başım, canım 147/1
 felaket hep kaderin mi 180/4
 feleğe verdim dilekçe 166/4
 felek bastı, gül benzimi soldurdu 199/2
 felek bile şaşar kaygılarıma 152/2
 felek bir taraftan, yâr bir taraftan 174/1
 felek bostanını yele vermeden 63/2
 felek dertleri üstüme 79/3
 felek geçirir çemberden 177/3
 felek kanadımı çaldı üstüme 51/1
 felek sundu şerbet diye zehiri 51/3
 felek tedbirini bozdu 237/2
 felek tedbirini bozdu 39/3
 felek terse kalem çaldı, söyleyin 270/3

felek tutmaz etti iki dizimi 84/2
 felek, sillesini çalmış 272/4
 ferhat, kayaları ezdi 237/2
 ferhat, şirin için dağları delmiş 158/1
 ferhat, şirin için girdi zahmete 27/2
 ferhat'ın sedası bu dağlardadır 201/1
 feryadı turna sesinden 182/3
 feryadı, figanı korku yüzünden 167/2
 feryat ede ede candan usandım 158/2
 feryat ede ede candan usandım 179/2
 feryat sesi, figan sesi 262/2
 feth olduğun günden beri 281/2
 fethin etmiş erler eri 281/2
 firat gibi kıvrım kıvrım saçların 142/1
 fırsat verme hortumcuya, hırsıza 61/8
 fidanını yetiren yok 265/1
 fikir süzgecimden fikrimi süzdüm 57/6
 fikir yaylasında sürü yayalım 130/3
 fikrim dağınıktır, zikrim perişan 309/1
 fikrim darmadağın, yok bende karar 65/1
 fil olsaydı, gam yemezdim 172/2
 filden daha kuvvetlidir bir küçücek karınca 253/3
 filistin kurtulmaz yastan 181/3
 fitnekâr insanlar düştü kastime 305/1
 fitneler güneşin battığı yerden 264/3
 foterli kelleri demeyeyim mi 268/4
 füze atıp yıkar mıydım 261/2
 gaflet döşeginde yatan ayılmaz 30/1
 gaggoş, gada, kirve, dadaş 157/2
 gâh koşup gâh duruyorum 125/3
 gâh yürüdüm, gâhi durdum 178/2
 gam kervanı bende var katar katar 247/2
 gam yeme, çekseler dar niyetine 9/2
 gam, gasavet birden başa gelince 163/1
 gam, gasavet çekme gönül 278/1
 gam, kasavet meni tanımaz iken 115/2
 gam, keder karıştı gözüm yaşına 309/2
 gam, keder üstüme çöktü 172/3
 gani mehso, irşâad suyu 90/4
 gardaşım, gardaşım, aslan gardaşım 202/1-4
 gariban, sılaya gidemez oldu 101/3
 garip başım kaldı dumanda, tozda 245/3
 garip başım kardır, kıştır 11/3
 garip yolcu sılasına 271/4
 garipler sıldan dönerken ağlar 242/1
 gayıp erenleri namaza durdu 188/3
 gece basar basmaz dertlerim artar 67/1
 geceler gönüle kapı açılır 16/3
 geceler ses verir, sahralar, dağlar 16/2
 geceler yatağa girdiğim zaman 56/2
 geceler, gözüme uyku girmedi 252/1
 geceleri iblis girer düşüne 241/2
 geceleri sabah olmaz gurbette 224/3
 gecelerim sabah olmaz gurbette 15/2
 gecelerin üstüne 132/4
 geçim derdinden ikmala kaldım 102/5

- geçmeden tevhit zamanı 64/4
geçmiş nice iskender'den 177/1
geçmişin lekesiz kalması lazım 185/1
geçmişin lekesiz kalması lazım 185/1
gel bak, yüreğimde neler var, neler 190/2
gel de, gurbet ele sen etme meyil 87/2
gel dövüşme, dövüşme 28/1-3
gel gönül, dolaşma yolu dolaşık 9/1
gel gönül, güvenme gençlik çağına 63/1
gel gönül, mevla'dan olma gafil sen 30/1
gel otur yanıma güzel 189/1
gel peygamberin izine 60/1-5
gel yaram sara sara 132/2
gel, bak, bölendi kan dile sevdiğim 51/2
gel, beni koyma avara 257/3
gel, boşa övünme, beylik soylama 141/4
gel, bu yeri yaban sanma 248/1
gel, bu yolda eyle yarış 60/4
gel, diye çağırır sessiz sedasız 159/3
gel, gidelim güzel van'a 93/1-7
gel, gidelim, behey gönül 125/1
gel, gir insanlığın barigâhına 223/3
gel, gör beni, mecnun oldum 236/3
gel, kulak ver poyrazoğlu ahına 223/3
gel, ölümünden korkma sen poyrazoğlu 126/3
geldi, geçti elektrik ayı 102/2
geldi, geçti süleymanlar, nic'oldu nuşirevanlar 78/2
geldim dergâhına "hu" diye diye 163/2
geleceğinden umutsuz 119/3
gelen allah'tandır, boynunu bükür 199/3
gelen kalmaz, giden gelmez, kervan uğrayan handır bu 78/1-3
gelin dostlar, bana bir çare bulun 112/2
gelin, el ele verelim 164/3
gelin, gençler okuyalım 164/2
gelin, gençler sık duralım 164/1
gelinin devranı kızdan sonradır 304/1
gelinler kara bağlamaz 310/2
gelir bir bir, gider bir bir, kalır bir 13/3
gelir dolana dolana 138/1-3
gelir ise kanat gerin 143/2
gelir, bir kıvılcım atar bir zalim 242/3
gelir, gider elden ele çiçekler 53/3
geliri gidere denkle 161/3
gelmiş, gitmiş poyrazoğlu, bu mezarda toprak olmuş 78/3
gemi sallandı da anaför oldu 101/4
gemisi deryaya batmış 272/3
genç ömrümü erittim ben 176/2
genç ömrümü gıram gıram götürdü 174/2
genç yaşında ciğerini dağıtır 202/2
genç yaşta gurbeti bastı düşüne 201/3
gençliğin gözbebeğinde 217/3
gençlik gelir, geçer bir bahar gibi 49/2
gençlik kervanını çekti, gelsene 243/3 geniş dünya başa dardı 23/2
geniş gün dostları kınarken ağlar 242/2
geniş günde gelenlere aldırma 141/3
gerçek bir mürşide düş poyrazoğlu 203/3
gerçek değil isen ellerini çek 185/4
gerçek dostu arayanlar 227/1
gerçek olan gösterişten beridir 126/1
gerçek olsun rüyalar 164/2
getirmiş eğriyi doğruya katmış 191/2
gezdiği yerlere kurban bu canım 149/1
gezdim, türkiye'yi güzel 157/3
gezdirdin avara gibi 135/3
gezer havayı havayı 166/1
gezmiş, her pazar ağlamış 227/1
gideceğim çöl yok mudur 236/3
gidenlere yol göstermiş 131/4
giderdi erciş'ten van'a 1/4
giderdik bağlara, gül bezeğine 114/3
gidersin, canana beni de götür 29/1
gidin, görün, köşklü bağda izini 77/3
gidince tabibe eser kalmadı 56/5
gidip gelen yolcular 113/1
girer nice hâlden hâle çiçekler 53/1
gitar çıkmış koroğlu'nun soyundan 162/2
gitmediğim el mi kaldı 228/1
gitmeli dostun izinden 44/2
gitmeli secdeye baş, ağır ağır 63/2
gitmesi hoş âdettir 96/1
gitmiyor kervanım dağlar içinde 20/1
gitti emeklerim boşa, eyvah, oy 19/3
gitti yârim, elin oldu 119/1-3
gittiğim günleri unutamadım 114/3
gittin de, yuva mı kurdun 186/1-3
giyip al, yeşili gezer, sefalı 14/2
gizlendim et ile tırnak altında 240/1
gizlendim hayatın dalgalarında 239/1
gizlenmiş ayın içinde 250/1
gizlenmiş bir nokta benim 148/1
gizli ilimleri çözdüren sensin 308/4
gizli zehir doldurdular testime 305/1
gonca güller nenni nenni 86/1
göç başladı van elinde 297/1
gök çimenli bahçesine, bağına 87/3
gökte bulut ağmasaydı 52/2
gökte melek, yerde insan ağladı 24/4
gökten yere yağar hayır, bereket 74/2
gölünde deniz sefası 93/3
gönlüm perişandır, gözlerim kanda 239/3
gönlümde tükenmez varsın 83/3
gönlümde yaslanan sensin 83/2
gönlüme gam değil ki yâr 258/1
gönlümün deryası çoşa gelince 163/1
gönlümün evine gelirsin diye 163/2
gönlümün yaylası kar bugünlerde 309/2
gönlümüzde levh-i mahfuz kalemi 306/1
gönlün sevgi dolu, nefretsiz olsun 303/2
gönül bahçemizde açık kapımız 306/4
gönül bu dünyada kasavet çekme 130/2

gönül çok naziktir, gönül incedir 42/1
 gönül denen sırça köşke 282/1
 gönül ile düştük yola 70/1
 gönül kudretten sulanır 34/2
 gönül menziline ermek istersen 2/1
 gönül muhabbette, niyazda, nazda 245/3
 gönül sana akıl erdiremedim 71/1
 gönül sana demedim mi bin defa 21/1-3
 gönül sarhoş, aşkın meyhanesinde 3/4
 gönül, yârdan ayrı gezmez 166/3
 gönüller eridir her yanda haydar 289/3
 gönüller fatihi bir sultan göçtü 188/4
 gönüller sultanı, dertler tabibi 29/11
 gönüller tahtında oturan şahsın 10/4
 gönüllerde ilham, sazlarda seda 111/1
 gönüllere düşen sevgi cemresi 238/1
 gönüllerin padişahi 187/2
 gönüllerin tek eridir 60/3
 gönülün suçu ne, gözün suçu ne 179/1
 gör bebeğim, bebeğim 132/1
 gördüğümü hayra yorduramadım 71/1
 gördüğün hayaldir, tozdur, dumandır 139/3
 gördüğün ört, görmediğin söyleme 21/3
 gördüm gözlerini aklım şaşırdım 104/2
 gördüm gül cemalin, o dem inledim 104/1
 gören gözün, susan dilin suçu var 294/3
 gören kimdir, görünen kim 250/2
 gören telaşlanır hasbihalımdan 286/3
 göreni ederler deli 6/4
 görenleri deli eder 259/1
 görgüsüz kulları demeyeyim mi 268/1
 görmek istersen gel van'a 93/1
 görmek istersen gel van'a 93/3
 görmek istersen gel van'a 93/4
 görmek istersen gel van'a 93/7
 görünce üzuldüm, şaşıttım 1/1
 görünmez bir sızı, ucu derinde 56/1
 görürdük âlemi hoş poyrazoğlu 61/6
 gösteriştin uzak, riyadan uzak 213/4
 gösterme ele saçların 259/3
 götürüp canana verdim bir çiçek 173/3
 göz göz olur dereleri, çağlar, oy 184/1
 gözbebeği, gözdesisin cihanın 308/3
 gözde yaşımı kuruttum 108/2
 gözde yaşın süphan dağı 17/2
 gözden anlayanlar gelsin 249/3
 gözle görünmez, sırdır veliler 300/2
 gözleri ceylan güzel, gülleri elvan güzel 288/1-3
 gözleri hiç görmez sol ile sağ 47/2
 gözleri kan ile dolmazdan evvel 210/2
 gözleri velfecri okur yerinde 241/3
 gözlerin öldürdü beni 255/1
 gözlerinde lens istemem 189/2
 gözlerinde van gölü'nün bakışı 142/2
 gözlerinden akan inci yaşımı 244/2
 gözlerinin nemi başka 39/3

gözüm açtım, hakk'ı tasdik eyledim 246/1
 gözüm ağrır, peki itin suçu ne 56/3
 gözüm gördü, gönlüm taşı 5/2
 gözüm yok şöhratte, şanda 193/3
 gözüm yoktur apartmanda, yalıda 150/2
 gözüme görünmez dünyanın malı 194/1
 gözümüzde perde, sır nikabımız 306/3
 gözün aç, ortada bak iltimasa 75/5
 gözyaşı döküp gittiler 297/1
 gözyaşıdır dörtte üçü dünyanın 231/1
 gözyaşım olsun nişane 124/3
 gözyaşımı kuruttum ben 176/2
 gözyaşımı van gölü'ne 94/2
 gözyaşımınla yarış eder çay niye 20/2
 gözyaşımı silemedim 52/3
 gözyaşlarım bulanırken 92/3
 gözyaşlarım ırmak oldu, deryalara yürüdü 107/2
 gurbet el, elimi kolumu bağlar 112/3
 gurbet ellerinde kaldım piyade 15/3
 gurbet, yol dediğin yerde 251/2
 gurbete düşenin ömrü sökülür 21/2
 gurbetlik elinden belim büküldü 100/3
 gül açar, bülbül lâl olur 38/2
 gül ol ki, olsunlar bülbüle âşik 9/1
 gül yanında olsa çalı ağacı 66/3
 gül yüzünde güller açsın, diyerek 184/3
 gülben ergen bebek yapmış, bize ne 283/2
 gülden daha güzel ter kokusu var 103/3
 güle yabancı değilim 176/1
 güler, yarasın dağlamaz 310/2
 gülistana dolmuş kara kargalar 300/1
 güller gibi üzgünüm ben 272/1
 gülleri deli edersin 98/3
 gülleri var gonca gonca 146/2
 güllerinin yaprağıyım 36/2
 gülmedi yüzüme zalım cilveli 179/1
 gülmedin dünyada, gül makberinde 216/1
 gülün gülüzar yaylası 128/2
 gülüne salat ü selam muhammed 165/3
 gün geçtikçe yaralarım sulanır 31/3
 günde elli yavru yapar anası 67/2
 gündün güne türkiye'miz büyüsün 273/1
 gündüz hayalimde, gece düşümde 286/1
 gündüz, gece feryat ettim 178/3
 güne göre mendilini sallayan 268/4
 güneş çalmış van gölü'nün üstüne 195/1
 güneş yeniden doğacak 136/2
 güneş yüzlüm, yüzün gizle 98/2
 güneş, dağları aşmadan 60/5
 güneş, saçlarını taradı yine 97/1
 güneş, sevdiğine kavuşmuş sanki 97/2
 güneşim doğmuyor, günlerim zindan 286/3
 güneşim doğmuyor, hayatım zindan 309/1
 güneşin üstüne perde gerilmez 185/2
 günler aydan kara geldi 50/2
 günler bu boynumu büktü 172/3

günler gedikten aşılıyor 265/2
 günü kısa gölge gibi 265/1
 günüm gecem sitem doldu, saldın intizara
 dost 107/1
 günün şavkı yamaçlara vururken 173/2
 gürpınar'ı gez gevaş'ı 93/6
 güveçte çölmek tavaşı 226/7
 güvenme dünyada şan ile forsa 61/4
 güvenme evlada, sevdiğin yâra 223/1
 güzel erciş, sana nazar mı değdi 296/1-5
 güzel huya, suya kırk yıl doyulmaz 30/3
 güzel kızım güle güle 186/1
 güzel ömrümü çürüttüm 108/2
 güzel şahım şehit olmazdan evvel 210/2
 güzel vardır, âşıklara his olur 69/2
 güzele güzelsin demek söz müdür 104/3
 güzele kırk günde doyulur; ama 30/3
 güzelin gülüşü, pınarın sesi 111/2
 güzeller çirkine, iyi yamana 266/2
 güzellerden ayrılmazsın 169/3
 güzellerin devranı var 156/3
 güzellerin yaylağına göçerdi 197/1
 haber verin eşe, dosta 249/1
 haber verin haldaşıma 123/2
 habercisi sabahların 17/4
 hacı bayram veli, hacı bektaş'a 151/2
 hacı bayram, hacı bektaş 157/2
 hacı bektaş veli düşüncesinde 57/2
 hafizu'l-kur'an'a beni de götür 29/9
 hak cemali her cemalden incedir 42/1
 hak için seversin gülü, yaprağı 47/2
 hak katından kısmetimiz 138/2
 hak resul'ün ümmetini 72/1
 hak yaprağı döner dönmez kapanır 85/2
 hak yolunda verilecek can bizim 238/2
 hak yolunda yananlar var 248/1
 hak, boş etmez emeğini 134/3
 hak, işaret etti sırr-ı kur'an'ı 289/2
 hak, kulun hesabın edecek bir gün 292/3
 hak, kuluna kapı açar 134/4
 hak'tan gelen emir baş, göz üstüne 221/1
 hakikat yerini alması lazım 185/3
 hâkim ile dava yer değiştirdi 307/1
 hâkim oldum, hüküm için oturdum 55/2
 hakk'a doğru gider yolu erciş'in 74/2
 hakk'a vasıl olmuş kul erciş'tedir 122/3
 hakk'ın günahkâr kuluyum 144/1
 hakk'ın möhrü vurulacak 136/3
 hakk'ın nazargâhı onda 193/3
 hakk'ın rızasını alanlar gider 126/2
 hakk'ın takdirine boyun eğerek 214/3
 hakk'ın yarattığı kullar 121/2
 hakkın helal eyle bize başbuğ'um 214/6
 haksız kazanç, haram malın suçu var 294/4
 haksızları taşlamada bir tektir 75/6
 haksızlığa karşı oldu bir kale 220/2
 haktan hakikattan ayrılmamalı 185/3

hâlâ on beş yaşındasın 169/2
 halay çeken gelinine, kızına 151/4
 halilü'r-rahman'a beni de götür 29/5
 hâlimi sormaya canan 138/1
 hâlin gülüzar yaylası 128/1
 halkı aldatmayan insanlar hani 213/2
 ham ağaçlar aşlamaktan usandım 160/1
 ham ağzın ağzı değil 34/1
 ham yün örnek bulur halı dokurken 68/2
 hamza ile beraberim 146/3
 han selbi çekmiştir çok "ah" burada 122/4
 han selbi'ye türkü olan van gölü 7/2
 hancıyla han farkında mı 108/1
 hande ataizi girmiş denize 283/1
 haneler sahipsiz, mihman kalmadı 287/1
 hani bunca şirin canlar 177/2
 hani hamza, hani ali, nerede o aç aslanlar 78/2
 hani koç yiğitler, nerde, seslenmez 287/2
 hani nerededir köroğlu soyu 284/4
 hani peygamberim o ahır zaman 221/2
 hani söz vermiştik ayrılmamaya 12/1
 hani söz vermiştin darılmamaya 66/1
 hani, nerde senin güzel çağların 296/1
 hani, nerde yoldaşlarım 23/3
 haramdan, hilleden kaçan esnaflar 213/2
 haramiye geçit vermem, bağım, bahçem yol
 olur 62/2
 harcanan emeği düşün 161/7
 harf tutan elnize kurban 81/3
 harıl harıl seller ile 175/2
 harlı şimşeklerin çakışındasın 80/1
 harun'a muhteşem tabut kuruldu 40/9
 hasan abdal yaylası'ndan 225/3
 haset nedir, bilmez idim 175/1
 hasret dolu, özlem dolu yıllardan 77/2
 hasret girdi hayaline, düşüne 201/3
 hasret ile geze geze civan ömrüm çürüdü
 107/2
 hasret yollarını bağlar, ağlatır 31/2
 hasret yüreğe dayandı 38/3
 hasret yüreğimi yaktı, gelsene 243/1
 hasreti acıdır bu gurbet elin 112/2
 hasretim yârin yüzüne 256/3
 hasretinle nasıl ayrı kalayım 49/3
 hasta ile hayhay nerde 226/5
 hastaların çaresi yok 170/2
 hastanelerde doktor soran sorana 101/2
 haşa toprak olmaz öyle bir nebi 29/11
 hatırıma düştü o eski çağlar 195/2
 hatırlar, gönüller soranlar hani 213/3
 havar ya, seyit muhammed 18/1-4
 hay seni akılsız baş kuru kafa 61/1
 hayal ile düşün arasındayım 239/1
 hayallerim bana yârdı 23/2
 hayallerim donar biraz daldıkça 117/2
 hayat boyunca gerektir 161/11
 hayat sahasında her gün gol yedik 205/3

hayat sizin için düş, poyrazoğlu 61/4
 hayatım sürüyor, çilem dolmadı 198/2
 hayatım sürüyor, çilem dolmadı 84/3
 hayatımı alt üst etti 94/1
 hayatımı cehenneme çeviren 190/1
 hayatın boyunca araç mı oldun 61/1
 hayatın çilesi çalınlar satar 247/2
 hayatın sırrını bilmek istersen 2/1
 haydar-ı kerrar'dır, gazada haydar 289/3
 hayini gözünden tanır 140/5
 hazır yemek çıktı, gerek kalmadı 307/3
 hazırdır semaver çayı 226/9
 hazırlandım gitmek için canana 150/1
 hazırlandım gurbet ele gitmeye 269/4
 hazırlandım, ben sılama gideyim 171/1
 hazret-i fahr-i kâinat 39/2
 hazret-i peygamber haldaşın olsun 216/3
 hedefin kalmamış, hırsın kalmamış 61/3
 hedefini belirlersen 192/2
 hedefler yerini bulsun 161/1
 hekim çare bilmez, merhem sürülmez 240/1
 hekimlik ilminde bir lokman gibi 254/2
 helal kazandığın mal ile yaşa 303/2
 hele çarpılırsan mazlum ahına 63/3
 hele dışarıda kalmış gerisi 67/4
 helim aş, kurut aş 226/4
 helise tat koyar dile 226/3
 hem çirkin hem huysuz ise 285/2
 hem engin hem yüce veysel 282/4
 hem güzel hem neşeliyse 285/3
 hem içerde hem dışarda 140/4
 hem iradem hem de varım 236/2
 hem kavurga hem hedik var 226/8
 hem o yandan hem bu yandan 5/1-3
 hem sarraftır, hem tabiptir, hem âlim 45/1
 hem zengin hem fukara 154/1
 hemen sollayıp da geçme gardaşım 202/4
 hep geçen günleri yordum 178/2
 hep karlı dağların başı böyledir 31/1
 hep kendi kendime sordum, dinledim 179/3
 hep sana getirir gerçek leylalar 80/2
 hep yitirdim, sanma buldum 236/3
 hepsi toprak olacak 154/1
 hepsini bir görür gözüm 121/4
 her adım mezara doğru 125/3
 her afet içinde bir hikmet bilir 304/3
 her afette bir ihtikat 39/2
 her akşam yeniden derdim ağırdır 16/4
 her âşık bir meyden kanar 39/1
 her bir şeyden hille kap 132/3
 her bir tüfenk bir saz olsa 44/3
 her birimiz çektik, gittik bir yana 168/5
 her birinde ayrı ayrı beyanat 10/2
 her birinin ayrı ayrı işi var 67/3
 her birisi ayrı yana 297/2
 her cana yazılmış ayrı bir kader 211/2
 her canlı ölümü tadacak bir gün 292/1

her çağın ayrı bir kербela'sı var 266/1
 her çeşmeden su içirme muhannet 244/1
 her çiçek dalında aslımı gizler 53/3
 her damlası sitem dolu, dert dolu 31/1
 her dem açık, doğru sözü 131/3
 her dem yerini bilmektir 145/2
 her geçmiş devirde bile 281/1
 her gelen birine çanak tutuyor 205/1
 her gün acı sözler duymaktan ise 303/1
 her gün akşam bir yaylanın belinde 269/3
 her gün ayrı bir mahkeme kurduğun 65/3
 her gün bir senaryo, her gün bir oyun 235/2
 her gün bir yaylanın belindeyim ben 224/1
 her gün felekten bir gece çalsan da 9/3
 her gün imefe'nin notunda şimdi 212/3
 her gün kan döküldükçe 113/2-6
 her gün sultanlık istersin 169/1
 her gün şeytan taşlamaktan usandım 160/3
 her gün yağdırırsın ölüm 263/1
 her insanın bir ahı var 260/2
 her insanın şeytanı var 156/3
 her işin aslımı sorma 192/3
 her kötü hüneri örnek ettiler 284/2
 her ne yana baktım ise görmedim 76/3
 her ne yana dönsem yollarım yokuş 100/2
 her nereye baksam sen varsın orda 80/1
 her nereye gitsem sürdü izimi 84/2
 her nereye gitsen bil fiyatını 54/3
 her nereye gittimse kurtulamadım 305/1
 her saat bir çeşit devranın dünya 110/2
 her saat inledim, durdum 178/2
 her saati çeşit çeşit, bir acayip devrandır bu 78/1
 her sırda gizlidir hikmet-i mevla 240/2
 her tezgâhın bezi değil 34/1
 her türlü müşkülü çözer, inceler 45/1
 her üçü de aynı gövde, aynı dal 219/1
 her üçü de aynı kökte birleşik 219/2
 her yandan bir sitem var bugünlerde 309/3
 her yanı kaplar virüsler 155/2
 her yanında fitne fesat dönüyor 264/1
 her yaranın bir çaresi 156/2
 her yerde dostuna değer ver, değer 54/1
 her yerde, her türlü beklentisi var 241/2
 her yürekte bir köz yanar 39/1
 her zaman fark eder kısayla uzun 2/2
 her zaman korudu yurdu bozkurtlar 218/2
 her zaman, her yerde gerçek ol, gerçek 185/4
 her zerrem sızlar bıçak altında 240/1
 hergin, yekmal, haydar beyi 90/3
 herhâlde bendeki tedbiri sezdi 56/4
 herkes kendi hanesinde cezalı 234/2
 herkes sırasın bekler 154/2
 herkesin çilesi üç, beş yıl çeker 199/3
 herkesin ettiği yanına kalmaz 167/1
 hesap etsen mahlukatın yekünü 75/4
 hesap ettim, elimdeki varlığım 190/3

- hesap ettim, yine elde sen varsın 111/4
hey duyarsız, duyan canlar 155/1
hey sevdiğim senin için 228/1
heybetin ali'ydi, kuvvetin battal 204/4
hırsız kovaları polis 140/2-6
hırsızın yolları çıkmaz yokuştur 200/1
hızır gibi bade içeni göster 254/3
hızlı hızlı yürüyorum 136/1
hiç değişmez, rengi solmaz hırsızın 200/2
hiç duramaz fokur fokur yerinde 241/3
hiç düzene girmez rolantisi var 241/4
hiç kimse basmazmış yerdeki yüze 199/2
hiç kimse sanmasın din ucuzladı 212/5
hiç olmasın telaşın 183/1
hiç olur mu çırpınmadan durulmak 238/3
hiç ölmemiş gibi diri erciş'te 77/5
hiç usanmaz, döner, durur, oç alır 2/3
hiç yoksa uğruna ölür giderim 149/2
hiçbir şüphe yoktur kıyamete dek 82/3
hiçbir şüphe yoktur sözümde benim 12/1
hillekâr insana kanma 299/1
hillekâr insanın, kulun suçu var 294/1
hillekârın eğri çıkar dumanı 305/2
himmet et poyrazoğlu'na 18/4
himmetin bize ulaşır 18/1
hiroşima, nagazaki 263/2
hissetirme eşe dosta 81/2
hitler sana karşı ne ki 263/2
hor bakamam ben insana 121/1-4
hor bakanı cehalete say bacım 238/2
horozlar kümeşte ötmüyor begim 301/2
hoş görüyle var oldu bu kâinat 57/1
hoş sohbeti hacı bayram veli'nin 291/1
hoş sohbetten, hoş dillerden 249/2
hoşgörü var mevlana'nın sesinde 57/2
hoşgürsüz geçen zamanı hoş gör 57/5
hoşgörüye hasret karmaşık yollar 57/5
hoşgörüye muhtaç dünyada kullar 57/5
hoşgörüye susuz aylarla yıllar 57/5
hoşgörüyle düşler hayra yorulur 57/3
hoşgörüyle gönüllere giren var 57/4
hoştur sılanın yazları 256/2
hoyratlar yaprağın yoldu 50/2
hu çağırır dağlar, taşlar 64/3
hu demiş, dönmüş sadık er 18/3
huyu bozuk bir yamana düşmüşem 89/1
hükümet erkânı, bakan, başbakan 214/5
hünerin var ise atla ortaya 159/2
hürmetine kurdu zemin, semayı 82/2
hüseyin adına esir olaydım 210/3
hüseyin, hasan'a beni de götür 29/6
irak oldu kara destan 181/3
ışık, zulmeti boğacak 136/2
ibrahim ethem de etti harabi 29/7
ibrahim misali tahtı bırakıp 254/1
ibrahim, duvarı ördü, değil mi 40/6
ibrahim, ismail ulu soyların 165/4
ibrahim'e gül olaydım 302/1
ibrahim'e gülşen etti ateşi 59/3
ibretle bakarız biz bu cihana 306/2
içebilene doluyum 144/1
içen bilir bu şerbetin tadını 46/2
içerdik boz ayran, karnımız toktu 61/6
içerimde olan aşk ateşinden 152/1
içeriz lıkr lıkr 22/1
içi başka, dışı başka dönükler 305/3
içi, dışı nasır tutmuş 272/3
içimi çürüttü terkos suları 99/3
içinde gözleri sürmeli dolu 194/1
içindeydi aşkın közü 131/3
içip içip kanaanlar var 248/3
içkiyi, kumarı örnek ettiler 284/1
içmek istersen gel van'a 93/2
idris girdi o cennet-i mevaya 40/3
ifade edecek dilde sen varsın 111/1
iflah etmez mazlumların vebalı 185/3
iflah olmam içimdeki dert ile 160/2
iki bin beş yılı ağustos ayı 269/5
iki boz eşekle yaz tezeğine 114/3
iki cihanın güneşi 125/1
iki dağın arasındır, ağlarım 26/2
iki gözü dolu yaş günlerinde 37/4
iki gözüm ırmak oldu, sel çağlar 106/1
iki gözümde yaş kaldı 186/2
iki inek, bir bızavın ahıra 114/4
iki yol koydun önüme 236/1
ikiliğe gönül verme 257/2
ikimiz de misafiriz bu handa 223/2
ikinci zamanı süphan dağı'na 87/3
ikisi bir olur yahşıyla yaman 306/4
ikisi de baldan süzme 6/2
ikisi de kürt güzeli 6/4
ikrar gerek dosta boyun eğmeye 153/2
ikrar verdim bir kez, ikrarım tamdır 163/3
ikrar vermiş idik, yemin etmiştik 12/1
ikrar vermiş, ikrarında durmuşsun 7/1
ilaç ile deva yer değiştirdi 307/2
ilaç ile tüylenir mi yarasa 75/5
ilham tezgâhında dokur 34/1
ilham, dile gelmez oldu, ne deyim 280/1
iliğine, damarına, kanına 115/3
iliklerin, düğmelerin naz ile 14/3
ilim dolu sayfalar 164/2
ilim halısını dokumak gerek 203/2
ilimdir her şeyin başı 224/3
ilk akşamdan yumruk koydu gözüme 89/1
ilk önce sırası gelenler gider 126/3
ilkbahar ayları gelip erince 74/1
illâ bütün peygamberler serveri 40/10
ilm-i hikmet kitabında 148/1
ilmi kudret kelimadır 278/2
iman ile kalbi dolu kumandan 204/1
imansız koyma allah'ım 72/3
ince demir, paslı telin suçu var 294/2

ince düşünüp de hayal kurarsan 30/2
 inceden giy, yâr inceden 38/1-3
 iner yükseğine kış, ağır ağır 63/1
 inileyen arı gibi 282/4
 inişini, yokuşunu özledim 87/1
 inleyen yellerde, esen rüzgârda 80/1
 insan düşündükçe oluyor deli 232/2
 insan gönlü bir kâbe'dir 193/1
 insan hiç cayar mı yârdan 145/1
 insan izledikçe oluyor deli 284/2
 insan kanı döker miydin 261/2
 insan suretinde hayvan olan çok 141/1
 insan ucuzladı, can ucuzladı 212/1
 insan var, serveti tutmuş dünyayı 69/4
 insan, doğrulara boyun eğmeli 185/3
 insan, dünyanın nakışı 156/1
 insana hürmettir arzu, hayalim 130/3
 insana verir zarar 28/1
 insanı hoş gözle gören o gözler 213/3
 insan-ı kâmil ol, insanı hoş gör 57/2
 insan-ı kâmil ol, söze saldırma 141/3
 insan-ı kâmilde kâbe'yi buldum 76/3
 insanı öldürür dert ile güman 242/2
 insanlara kolların aç 133/3
 insanların hâllerini görünce 300/3
 insanlığa beşik yunus 131/2
 insanlığa ikaz olsa 44/1
 insanlığa mazhar olanlar gider 126/1
 insanlığın dergâhına girmedi 37/2
 insanlığın rehberidir 60/3
 insanoğlu bir dünyadır 193/1
 insanoğlu menzildeki av gibi 292/2
 insanoğlu ne sanarsın kendini 13/1
 inşallah alırsın murat 124/1
 internet evlere girdi gireli 301/3
 ip üzölmüş, dar ağlamış 227/3
 ipin ucunu birlerse 192/2
 iplik isem açın, didin 43/2
 isa, semavata erdi, değil mi 40/9
 iskele yolunda bir güzel gördüm 14/1
 iskender tahtını dizdi 39/3
 iskender, cihanı gezdi, yoruldu 40/9
 iskender, tahtını dizdi 237/2
 ismail misali feda eylerim 29/12
 ismail nacar'ı örnek ettiler 284/5
 ismail, kâbe'nin çekti taşını 40/6
 ismail'e kem gelmedi bıçaktan 40/5
 ismi geçmiş baş taşına 73/1
 israf etme zamanını 161/2
 israf etme, tasarruf et 161/1
 israf etme, tasarruf et 161/1-12
 israf etmez ise her fert 161/12
 israfa yöneldik, gösteriş yaptık 294/4
 israfîl, sur çalacak 154/2
 istanbul'da üç istanbul 281/5
 ister aram olsun, ister olmasın 150/3
 ister çarem olsun, ister olmasın 150/1

ister isen huzur, barış 60/4
 ister olam lime lime 147/3
 ister param olsun, ister olmasın 150/2
 ister sıram olsun, ister olmasın 150/1
 istersen zengin ol, ister fakara 240/3
 isteyenim olsun servet, devlet, mal 76/1
 işareti hacı bayram veli'nin 291/3
 işe, güce hep yâr idi 1/3
 işgal etmiş ingiltere 263/4
 işi ellem gulem dek dubaradır 200/2
 işin, gücün yoksa kaşın ha kaşın 67/5
 işlenmese şu günahlar 44/3
 işte budur, büyük servetin senin 204/3
 it kabına muhtaç olasın herif 88/1
 it olunca ürüdüler üstüme 305/3
 iyi bak ufuklara 132/2
 iyi kötü âşıklığı yürüttük 304/4
 iyilik yerini zorbalık aldı 232/1
 izan, erkân cahillerde bulunmaz 13/2
 kabak ile sarma da var 226/8
 kâbe'yi tavafa zaman kalmadı 287/3
 kâbe'yi ziyaret eylerim sanki 105/2
 kabil de habil'i vurdu, değil mi 40/2
 kabrini kazılmış gördüm 73/1
 kabuklar üstünü ördü, değil mi 40/4
 kaç âşığı mecnun edip saldın leyla çölüne 107/3
 kaç mansur'u bent eyleyip yine çektin dara dost 107/3
 kaçak kovalar polis 140/4
 kader beni mecbur etti 94/1
 kadere, takdire boyun bükürüm 32/1
 kaderin işine şaşım 277/1
 kadın var, aldırır oğul balını 58/1
 kadın var, çevirir bin bir pilanı 58/2
 kadın var, el değmemiş kovana benzer 58/1
 kadın var, hekime, lokman'a benzer 58/6
 kadın var, uydurur bin bir yalanı 58/2
 kadın vardır, anlar sözden, kelamdan 58/4
 kadın vardır, bilir ilm-i kur'an'ı 58/3
 kadın vardır, candan eder insanı 58/3
 kadın vardır, derde dermana benzer 58/1
 kadın vardır, döker cevher lisanı 58/3
 kadın vardır, eder türlü talanı 58/2
 kadın vardır, hemen uyur akşamdan 58/4
 kadın vardır, kapı kapı dolanır 58/5
 kadın vardır, kim ne derse inanır 58/5
 kadın vardır, poyrazoğlu murattır 58/6
 kadın vardır, renkten renge boyanır 58/5
 kadın vardır, sanki ömür uzatır 58/6
 kadın vardır, söyler halep'ten, şam'dan 58/4
 kadın vardır, yaşayana hayattır 58/6
 kadınlara maaş bağladı devlet 301/6
 kadir mevla'm nuru rahmet verince 74/1
 kafa der ki, selam verme nursuza 61/8
 kafa inan, bende değil kabahat 61/5
 kafa senin düzün, tersin kalmamış 61/3

- kafa senin ile mahkeme kurdum 61/7
 kaftan kafa hüküm sürdü, değil mi 40/8
 kahpe felek serkâr oldun üstüme 37/1
 kahraman var, tarihinden şan olur 69/3
 kâinat denen kitabı 222/4
 kâinat şahına verdim arzuhâl 76/1
 kâinatı hoş gör, cihanı hoş gör 57/1
 kâinatır benim özüm 144/3
 kalbe inen ağır gözden sonradır 304/1
 kalbinde yok ise allah korkusu 200/3
 kaldı palanı, heybesi 1/5
 kaldım kem talihi kara 92/2
 kaldırım ağır yükleri 81/7
 kaleme sordum, suçu yok 260/1
 kalen vardı, surlarını yıktılar 168/3
 kalkınır bu yüce devlet 161/12
 kalleş dünya, piç olmasa 261/1
 kalmadı kimsenin farkı 297/4
 kalmadı mecalim, hâlim 298/1
 kalmaz bu kör karanlık 132/1
 kalmış siyah saçım ağlar içinde 20/2
 kâlû belâ diye yazdı sayfayı 82/2
 kamçılâdın "ho!" diyerek yâr meni 115/3
 kâmiller dünyada biraz az gibi 211/2
 kâmiller, mürşitler, pirlere 35/2
 kan ağılatır gece gündüz, dem-i devran
 hüsrandır bu 78/1
 kan damlar yüreğime 113/2-6
 kan doldurdun, zehir kattın testime 37/1
 kanatlanıp uçma göğe gardaşım 202/1
 kanatlanmış kelebekler 155/3
 kanatlanmış kelebektin 186/3
 kanatsız kuş gibi pervaz eyledim 246/1
 kanayan yarama ilaç ararken 173/2
 kanlı felek, can evimden vuralı 243/1
 kapattı önümü, her yanım duman 56/2
 kapınızdan gelip geçmem 290/1
 kapkaç kovalar polis 140/2-6
 kapladı sızısı gözümü yaman 56/2
 kaptanı hastayken gemisi batmış 191/2
 kaptanım gemiyi çeker kenara 240/3
 kaptanım şaşırıldı, gemi bocalar 160/3
 kar o yandan, kar bu yandan 5/1
 kar yağdı, buz tuttu gönlümün nehri 19/2
 kara çalı ile yaşamaktansa 303/1
 kara dağlar, kara dağlar 143/1
 kara dinli durdu kurşun saçmaya 24/2
 kara geldi iki bin on bir senesi 296/2
 kara günler geçmez, deme boşuna 137/1
 kara karga güle konsa ürker, ısırgan sanar
 253/1
 kara kuru meymenetsiz suratı 89/4
 kara sinek vızlar, durur, tezeği kovan sanar
 253/2
 kara taş göğsüne zarif gül vermiş 3/3
 kara toprak ağızını açmış dev gibi 159/3
 kara yer, ağızını açmış dev gibi 292/2
 karadeniz çağlar, durur 181/2
 karanlıklar çökse de 183/2-6
 karanlıkta ışık olur, yol verir 4/2
 karanlıktan nura doğru 125/1
 kararır hep dağlar, taşlar 155/4
 kardan soğuk bulakların 17/4
 kardaşımı görmüş gibi olurum 105/3
 kardaşız biz, bir aslımız 121/1
 kardır başın süphan dağı 17/1
 karı ile koca vuran vurana 101/2
 karıncalar kara yeri 134/1
 karıncalar, uçan kuşlar 155/4
 karıncanın ayak sesin duyarsın 10/3
 karışiktır kaymak, bal 96/3
 karlı dağlar aşın, geldin 52/1
 karlı dağlar havasından 225/3
 karma karışiktır memleket hâli 234/2
 karnın yılan girsin, doyamayasan 88/1
 kartalın yerini serçeler aldı 233/2
 kasaba, bakkala kaldım 102/5
 kasap koçu seçer, aldırma canım 167/2
 kaşık, tabak, tava yer değiştirdi 307/3
 kaşların kurulmuş yay mıdır, nedir 288/1
 katan da ben de olaydım 256/1
 katanlar bizden değildir 133/1
 katardan mı ayrı düştün 52/1
 katil kovalar polis 140/4
 kattığım günleri unutamadım 114/4
 kaval çalar, koyun meler 86/4
 kavalın nağmesi bu dağlardadır 201/1
 kavalların yerine 113/2-6
 kavgaya, sohbete, söze zam geldi 101/2
 kavuşanda balasına 271/4
 kavuşmadan nazlı yara mustafa'm 25/1
 kaybetti eşini, oldu perişan 275/3
 kaybettim kisb u kârımı 119/2
 kaybolan yılları demeyeyim mi 268/2
 kayboldu eski sevdalar 170/1
 kayıp oldu, gitti güzel değerler 213/1
 kaynağı kuruyan susuz pınarım 184/2
 kaynaksız göl tez bulanır 34/2
 kazak, tatar bir cevheri 129/2
 kederim dağılır, bertaraf olur 105/1
 kederlenme kardeşim 183/1
 keklıklar gizlenmiş sitem taşına 309/2
 kel kelam almayız asla lisana 306/2
 keledoşa kaşık salla 226/6
 kelle paça, cana kuvvet 226/2
 kemeri şakırdar ince belinde 14/2
 kendim gibi herkesi 267/2
 kendimizi cüce sandık, eli dev 235/1
 kendin hasta, saçın yoluk 146/1
 kendinde kendini bulanlar gider 126/1
 kendini bilmezden bize taş gelir 211/3
 kendisi tok, komşusu aç, 133/3
 kendisini bilen insan üstündür 141/1
 kene gibi bir acayip dişi var 67/3

kerameti hacı bayram veli'nin 291/4
 kerbela çölüne düşürdü kader 55/1
 kerem sende vermiş mola 17/3
 kerem'den, aslı'dan geriye kalan 196/2
 kerem'in çektiği sevdâ kahrini 27/1
 kerem'in sevdâsı bu dağlardadır 201/3
 kervan da yaralı, yol da yaralı 112/1
 kervan isem sürün, güdün 43/2
 kervan tuttum gam yükümü gütmeye 269/4
 kervan uğrayan bir handır 39/4
 kervanlar geldi de, n'oldu 237/1
 kesek atıp cam kırdığım zamanlar 99/1
 keser inceden inceden 38/3
 kesilmezdi hiç nefesi 1/5
 kesme emlik kuzuları 161/9
 keto, memiş birbirine saldırmış 283/2
 keyf için insana hüküm verilmez 185/2
 keyfin yerinde değilse 285/1
 keysefeyle koravası 226/7
 kible bende, kâbe bende 144/2
 kible beyti mevla'dır 116/3
 kıldan ince bir mahkeme kurulur 292/3
 kırat kişnemesi, koçaklar ünü 201/2
 kırık bir gönüle girdiğim zaman 105/2
 kırıldı kanadım, kolum 207/1
 kırk ekmek yetmezdi gâvur bilo'ya 114/6
 kırk günlük tavuklar çıktıktan sonra 301/2
 kırk inekten birin zekât vermedin 37/2
 kırk yıl oldu, anamızı belleyen 268/4
 kırkların hocası seyit muhammed 74/2
 kırklangıçlar yuva yapar 166/1
 kırma kalbini insanın 193/1-3
 kırmızı dut, kaysı sende 41/4
 kırmızı güldedir terin kokusu 165/3
 kırtlama çay, kırtlama 22/1-4
 kısmetime gurbet düştü gelemem 100/1-2
 kısırak, tay doğurur sessiz sedasız 159/2
 kış ayları geçer, bahar yaz olur 75/2
 kışın ayaz, yazın serin 143/2
 kışın, beli kardan kemer bağlar, oy 184/1
 kıyamet gömleğin boya biçince 276/3
 kıymet bilmez cahil, dalımı yoldu 252/2
 kıymetin bilmeyen nider 128/4
 kızlar huy kapmış yadlar huyundan 162/2
 kibirden, gururdan daim uzak ol 304/2
 kim alır bu kadar mihneti göze 199/2
 kim ayrılır öz elinden 297/1
 kim bilir kaç bahar, yaz var ucunda 137/1
 kim bilir, kaç defa sordum emrah'ı 77/2
 kim bilir, ne derdi vardır 207/2
 kim düşürmüş sokaklara 206/2
 kim isterdi elde araç olmayı 61/2
 kim ne derse desin, kızma, darılma 167/1
 kime anlatayım bu geceleri 16/4
 kimi ağlar, eşim nerde 180/5
 kimi âşık vardır kalender meşrep 209/3
 kimi din tanımaz, kimisi edep 209/3

kimi el keyfinin maskarasıdır 209/3
 kimi hamal olmuş, el yükü çeker 209/2
 kimi kürtçe kimi türkçe 297/3
 kimi sürgün oldu, kimi vuruldu 218/3
 kimi şabı bilmez, şaba şeker der 209/2
 kimi yük getirir kimi götürür 110/1
 kiminde akıllı, kiminde deli 127/5
 kimine neşedir, kimine keder 211/2
 kimisi el, etek öper; gider, kula kul olur 62/2
 kimisi hiç akmaz güz deresidir 209/1
 kimisi ırmaktır, kimisi derya 209/1
 kimisi mapusta kimi toprakta 218/4
 kimisi mesleğin yüz karasıdır 209/2
 kimisi sarraftır, lâl cevher döker 209/2
 kimler ağlar, kimler güler, bilinmez 46/3
 kimse ahvalimi bilmez gurbette 15/1
 kimsede bulunmaz ondaki eda 45/2
 kimsesizler kimsesine sığındım 246/3
 kimseye yâr değil bu köhne cihan 275/3
 kimseye yâr değil bu köhne dünya 240/2
 kin ile nefretten, kavgadan uzak 213/4
 kin zinciri kırılacak 136/3
 kira peşinde yorulma 161/8
 kiranız depozit; ev, kara borsa 61/4
 kirlenir gider denizler 155/2
 kirpiğin ok olmuş, dokunur cana 288/1
 kirpiğine düz ver bana sevdiğim 244/2
 kirpikleri oktur, iki yay kaşı 8/2
 kişi menzilini bulur 302/3
 kişi sevdiğiyle olurmuş demek 216/2
 kızıroğlu öksüz kaldı, söyleyin 270/4
 koca başbuğ'umuz yaşayan destan 215/4
 koca göl bir bayrak gibi boyandı 97/3
 kocatepe doldu her yandan insan 214/5
 koç, hakkını alacak 154/4
 koku gelsin muhabbetin gülünden 42/2
 koku saçar elvan elvan güllerin 171/2
 koku vardı açan gonca güllerde 118/2
 kokun gülizar yaylası 128/4
 kokusun alırım van'dan 259/2
 kokusunu saçıyor gül 64/2
 kolay taş atmayız hiçbir insana 306/2
 kollarımda dar kelepçe 166/4
 koltuğun altına çibanlar çıha 88/2
 konacağım dal yok mudur 236/2
 konacağın dala güvenmiyorum 245/1
 konağın, servetin ellere kalsın 37/4
 konmadığım dal mı kaldı 228/3
 kontur aşkı ile her taraf doldu 301/5
 konuk oldu lâmekândan içeri 40/10
 konun komşuların kınalar yakısın 88/3
 konuşan da bal dökülür dilinden 42/2
 konuşan dilnize kurban 81/3
 konuşurken hata yoktu dilinde 275/2
 konuşurum, tesir etmez 260/3
 konuşurum, tesir etmez 34/3
 korka korka biz bu hâle geldik ya 235/1-3

- korkarım ki, nazarlıyım göz ile 14/3
 korkutmasın seni bu yüce dağlar 137/2
 koşardı yoksula düşkün halinde 275/2
 koşuldum feleğin arabasına 55/3
 kovanda arı misali 81/1
 koy, eller taşlasın beni, zamana baş indirmem
 62/1
 koyarlar mezara er niyetine 9/3
 koyarsın başını kedere, yasa 303/3
 koymadı bedende fer, itdirseği 56/1
 koymayın çukurda beni 43/1
 koyun melemesi, bahar çağları 201/1
 koyunlar koçlardan daha zampara 234/3
 koyunlar koçlardan zampara oldu 301/5
 koyunlu, kuzulu, çimenli dağlar 122/2
 köhne dünya ne tufanlar atlatmış 231/2
 kökümüz bir, biz kardeşiz 129/1
 kömür gözlüm meni tarumar ettin 115/1
 kömür gözlüm neredesin, gel, yeter 198/1
 kör olsun bilmeyen kıymetin senin 204/1
 köroğlu narası bu dağlardadır 201/2
 körpe, nazlı, taze diller 271/2
 köşe köşe, bucak bucak 60/2
 kötü günler sizi bekler 155/1-4
 kötü sözün yarası ok 170/2
 kötülere inanmadım, uymadım 252/3
 kötülerin gözü değer 259/3
 köyden göç ettirdi yanlış siyaset 61/5
 közler alevlenir, küller de yanar 152/1
 kul kusursuz olmaz, kusur görmedim 76/3
 kula boyun bükme gönül 278/1
 kulağ sağır olsun, duyamıyasan 88/1
 kulak ver seherde hoş nidasına 47/3
 kulak ver sözüme canım 161/1
 kulak verdim dostun inlemesine 246/2
 kulaklarda ezgileri 131/2
 kullarım yolunu bulsunlar diye 3/1
 kulun kula takdirine inanma 75/1
 kuma döşene döşene 124/3
 kumluk ile iskele'yi 90/3
 kur'an bir bahçedir, bismillah çiçek 185/4
 kur'an bülbülleri öter içinde 127/2
 kur'an okuyun başıma 123/2
 kur'an'a dil uzattırmam 147/1
 kurban olayım ben sana 93/1-7
 kurbanım halil'in inlemesine 239/2
 kurt ile koyuna barış kurulur 57/3
 kurt kovalar, koyun kaçır 134/4
 kuru çiçekleri çiler 86/4
 kuru dal kalırsın günün birinde 276/1
 kurumaz mı gözde yaşın 180/3
 kusur bizde, halkta kusur görmeyiz 306/3
 kuş gribi sardı bütün her yanı 280/3
 kuşlar gibi mutlu idim yanında 114/2
 kuşlar giderseniz siz kars eline 272/1
 kutsal bir ülküdür, kutsal bir sevda 215/1
 kuyruk olur gördüğünün peşine 241/2
 kuzu postuna bürünür 299/2
 küçüldü boyumuz burdukça boyun 235/2
 küfr önünde şah-ı merdan ali'dir 291/2
 küfrün ordusunu kovup süren sen 204/2
 kül eder, yandırır beni 11/1
 küllere sor, küller desin, sen ağla 27/1
 kültürünü, töresini yaşardı 275/1
 kün dedin, var oldu bunca kâinat 10/2
 kürdü, türkü can gibiyiz 129/3
 laht taşı dizilmiş gördüm 73/2
 lâl olmuş, ötmüyor dost bülbülleri 27/3
 lamevcude illahu 116/1-4
 layık mıdır beni sile sevdiğim 68/2
 laz'ı, kürt'ü, türk'ü benim 157/4
 lebbeyk deyip gözyaşımı döken de 29/10
 leblerinden süz ver bana sevdiğim 244/1
 ledünnü deminden sunuldu bade 45/2
 ledünnünün demi başka 39/1
 ledünnünün şarabından 248/3
 leş kokusu beyaz tuzda 50/3
 levh-i mahfuz defterinden, yazan kâtip adın
 silmiş 78/3
 levh-i mahfuz künyesine sığındım 246/1
 leyla'da kalmadı gönül duygusu 280/2
 leyla'nın çadırı, ocak taşları 201/4
 leyla'yı etmişler ellere gelin 112/2
 leyl-i muhabbetin demine erdi 291/3
 lokman da yaralı, el de yaralı 112/1
 lokman olsa ancak bulurdu çare 24/3
 lokman, çiçeklerden derman eyledi 59/2
 lokman, ilaç tuttu bin bir çiçekten 40/5
 lokmasını bölen insan üstündür 141/2
 lütf-i hüda sayesinde çalarım aşk sazını 62/1
 maaşım doksan bin lira 102/1
 mademki sen insansın 28/3
 mağanda kovalar polis 140/2-6
 magazin haberler örnek ettiler 284/1
 mağazalar çeşit çeşit dolunca 301/4
 mahpusta yatmaya ne gerek kaldı 234/2
 mahşere kadar yaktn söylemedim bir çare
 dost 107/1
 mal yemez zengin malı 44/1
 malı mülkü, evi barkı 297/4
 malına salat ü selam muhammed 165/5
 mana âleminde erler uyandı 188/2
 mana dolu sezgileri 131/2
 mana incisini söze 282/2
 mana vardı, mantık vardı, öz vardı 118/2
 manada yerini bulan komutan 204/3
 mansur gibi çekme dara 257/3
 mansur'u çekmişler dara 227/3
 mansur'un sırrına vakıfsan mutlak 9/2
 mantar gibi sanatçılar çıkınca 212/1
 mantık, boyun eğer sana 192/2
 matem bağladı şafağın 180/6
 mateme büründü, vatan ağladı 214/4
 mavi gecelerin berrak havası 142/3

mavi göl'ün sesi sende 41/4
 maviler pembenin rengini çaldı 307/2
 mazlumlara kanat gerdi, kol gerdi 291/3
 mazlamları yakar mıydın 261/2
 mecal bulamadı durup geçmeye 24/2
 meclisler dağıldı, devran kalmadı 287/1
 meclislerde mana, mantık sezzerdi 272/3
 mecnun feryat eder, çöl de yaralı 112/2
 mecnun neden mesken etti çölleri 27/1
 mecnun, çöle gelmez oldu, ne deyim 280/2
 mecnun, leyla demiş; düşmüş dağlara 196/1
 mecnun'un tahtıdır çöller, sahralar 80/2
 mecnun'un, leyla'nın efsanesidir 46/2
 medet bekliyorum senden 170/3
 medine'de yatar hakk'ın habibi 29/11
 meftun olma her gördüğün güzele 42/1
 mehdi ali resul gelir 302/3
 mehenge vururlar ihtikatını 46/2
 mehmet erbil alerjiden kaşınmış 283/4
 mehmetçiğin yiğit bakışlarına 151/3
 mekke, medine'dir şirin köylerin 165/4
 mekke'nin zezemi başka 39/4
 mektubunda bir pul olsam 274/1
 meler, allah'ı çağırır 134/4
 meleşende hoşlanırım 271/1
 memleket, batı'nın katında şimdi 212/3
 memleketi hortumlayan beyleri 268/2
 memleketim dünya benim 148/3
 memleketim erciş, poyrazoğlu'yum 109/3
 memleketimiz çamoluk 146/1
 mengeneden beter sıkır çenesi 67/2
 menzil başa götüren yok 265/1
 menzile giden de eyle bir karar 29/4
 menzile ulaşır yol vara vara 75/3
 meramını diyemeyen 272/2
 merhem gerek bu yarama 278/3
 merhem olsan alıp sürmem 290/2
 merkep ile deve yer değiştirdi 307/1
 mervan da zeynel'i attı zindana 266/2
 mesken etmiş dost elini 131/1
 mesut'u, çiller'i demeyeyim mi 268/3
 mevla'dır arzusu, yârı bülbülün 47/3
 mevla'dır bir kulu, kula yâr eden 3/2
 mevla'm toprağına dert, keder katmış 231/2
 mevla'sına bağlı özü 131/3
 mevla'yı seversen değme gönüle 42/1
 mevla'yı zikreder su geceleri 16/2
 mevlana neyinde çalınan budur 120/2
 mevlana'ya mana sezdirensensin 308/4
 meydan okur haç, hilâle 181/4
 meydanda gürleyen çobanoğlu yok 270/4
 meyhane miyem, meyhane 36/3
 meyilmiş, aldanmışım 267/1
 meyva, sebze versin bize 161/4
 meyvalar gizlenir yaprak altında 240/2
 mezara, iskata, beze zam geldi 101/4
 mezarından kalksa eski ölüler 300/2

mızrabımda, telimdesin 250/3
 mızrabın suçu ne, sazın suçu ne 179/3
 mızrap da yaralı, tel de yaralı 112/3
 mihnet tarlasına çile tohumu 32/2
 mihrabına yüzüm sürdüğüm zaman 105/1
 milletin başı sağ olsun 180/7
 minberler, mihraplar bizi bekliyor 203/3
 misafir almazsın kış günlerinde 37/4
 misafir altına hasır sermedin 37/2
 misafirperver milletim 93/7
 muğla'dan mı, milas'tan mı 293/4
 muhabbet deminden gel, olma irak 9/2
 muhabbet ehlinin sözü hoş gelir 211/3
 muhabbet gülleri biter 310/3
 muhabbeti hacı bayram veli'nin 291/1
 muhabbetin esasını sorarsan 30/2
 muhabbetin yaprağıyım, söyleyin 109/1
 muhannetin sözü kör kurşun gibi 309/3
 muhtaç olmayın namerde 81/5
 muhtaçtır rahm'ine bay ile geda 45/2
 mumberi ye, bak, neler var 226/8
 muradye'nin davar, malı 93/5
 murat han'a fethi o müjdeledi 291/4
 musa, firavun'la eyledi cengi 40/7
 museviler, iseviler 35/3
 muska yapan bir şeytana düşmüşem 89/3
 mustafa, didar'ı gördü, değil mi 40/10
 mustafa'yı beğenmişler 35/1-3
 mutlak zafer hakkındır 183/2-6
 mutlu olmayasın yeni kumandan 88/4
 mutlu olur, belki bakar sözüme 89/1
 mutluluğa erelim 164/3
 mü'min, yaradan'ı birler 134/2
 mühim olan insan huyu 121/3
 müjgân oku değer ise parçalar 304/1
 mümkün müdür senin hakkın ödemek 216/2
 münkirler şaşırır, şaştı telaştan 40/4
 müşridinden himmet alan komutan 204/3
 müslümanız, biz kardeşiz 129/3
 n'edersin düğün evini 285/3
 n'edersin ölü evini 285/2
 n'olur güzel, öyle bakma 257/1
 n'olur yıkma kirpiğini, kaşını 244/2
 nahak insanlara kanma 248/1
 nahırcı musa'ya verirdik para 114/4
 nakış döktü alkan bağlarbaşı'nda 24/3
 nakşın ile bezedin bu mekânı 111/3
 namert insan ile gezme, dolanma 21/1
 namertleri peşim sıra güldürdü 199/1
 namertlerin sözü beni 79/2
 namussuzlar nasıl geçti sıraya 205/4
 nara dağlar, nara dağlar 143/3
 nasıl anlatayım hizmetin senin 204/1
 nasıl kıydık bizler bahçeye, bağa 294/3
 nasıl unutulur peki 263/2
 nasihat yolunda önder 187/3
 nazına güzellerin 96/1

nazik elleriyle bezer, sefalı 14/1
 nazların öldürdü beni 255/1
 nazlı güneş saçlarını tararken 173/2
 nazlı güzellerin bakışındasın 80/3
 ne aradın, sordun beni 298/2
 ne âşık kalır ne maşuk, ne de güzel şirin canlar
 78/2
 ne belalar çekmiş başın 180/3
 ne bir ekmek ne sıcak aş 206/3
 ne çiçeğim açtı ne otum bitti 130/1
 ne de hâkim kalacak 154/3
 ne güzeldi çocukluğum 23/1-3
 ne han aslı böyle ne kerem böyle 32/1
 ne hikmettir, susuz gezer 250/1
 ne hikmettir, var sebebi 248/2
 ne iskele, kumluk, sahilin viran 168/4
 ne kadar büyüksün, ağır başlısın 7/3
 ne kadar güzeldi eski çağların 168/2
 ne kadar güzeldi eski zamanlar 118/1
 ne kadar mağrursun böyle 17/1
 ne kadar şanlısın sen ahlat eli 48/3
 ne kadar uğraşa kesesi boştur 200/1
 ne kavgamız ne kinimiz var bizim 238/2
 ne kolaymış vermek bir körpe canı 25/4
 ne kolu var ne bacağı 263/3
 ne mahkeme ne kanun 154/3
 ne oğlan akıllı ne kız töreli 301/3
 ne seninle ne de sensiz olmuyor 286/1-3
 ne söylesek çare etmiyor begim 301/1
 ne yakası ne de yeni 177/3
 ne yaman sıldan açtık arayı 15/1
 ne yana baktımsa gördüm emrah'ı 77/5
 ne yâran var ne de yoldaş 207/3
 ne yatarsın gaflet ile 64/1
 ne yer kalır ne gökler 154/2
 ne zaman bir kulak versem duyarım 201/5
 ne zaman bir sohbet olsa koşardı 275/1
 nebi, mürsel, peygamberler 35/2
 necef'in, bağdat'ın hoştur havası 29/8
 neden bilmem, hep ararlar soradan 77/4
 nedendir bülbüller eder figanı 111/3
 nedendir hep bekler bahçeyi, bağı 47/2
 nedendir on bir ay eder sükûnet 47/1
 nedir poyrazoğlu rüya yorduğun 65/3
 nefesim kesilir soluk aldıkça 117/2
 nefret sevginin tersi 267/2
 nefsimin hammalı gibi 178/1
 nefsinin alt eden er oğlu derler 213/1
 neler çekti neler, öğren bozkurtlar 218/1
 nemrut'u eksilmez, yezit'i bitmez 266/1
 nemrut'un ateş bağında 302/1
 nemrut'un bir sinek serdi leşini 40/6
 nenni nenni yüce dağlar 86/2
 nenni söyler üruzgârlar 225/2
 nenniyle uyuttun beni 83/1
 nerde atlar cirit atan o meydan 168/4
 nerde bir türk varsa bizimdir, dedik 220/3

nerde o sohbetler, o şirin sözler 162/1
 nerde vardır senin gibi memleket 168/1
 nerden girdi kirpiğimin içine 56/3
 nerede bir âşık gördüğüm zaman 105/3
 nerede o güzel devranlar hani 213/1
 nerede o güzel sohbetler, sözler 213/3
 nerede o keklik öten dağların 168/2
 nerede söz ehli olan sarraflar 213/2
 nerededir, bülent ecevit kayıp 268/3
 nerelisin, diye sordum 293/1
 nereye gidersin gardaş 60/1
 nereye vardıysam olmadı yardım 246/3
 nesimi derisin yüzdü 39/3
 neşem de bulunmaz beyde, valide 150/2
 neye yarar paslı demir 222/1
 nice cahilleri yola getirdi 291/1
 nice günler görmüş, acılar tatmış 231/2
 nice güzel yıllara 132/2
 nice yıldır gurbet eli dolaştım 122/1
 nikâhsız hayatlar, ruhsuz diziler 284/1
 nisan ayı, mayıs için ağlar, oy 184/3
 niyaz ettim, kiblesine sığındım 246/2
 nuh'un gemisini saldı deryaya 40/3
 nur bebeğim, bebeğim 132/1
 nur ile rahmet yağacak 136/2
 nur muhammed sultan var ya 278/3
 nübüvvet hatemi başka 39/2
 o bir örnek oldu bize 282/2
 o da boş söylenmiş söz imiş meğer 190/1
 o da döner, söver sana 192/1
 o da mutsuz, ben de mutsuz 119/3
 o dağı sırtıma alır, giderim 149/3
 o dost gelen yıl olaydım 302/3
 o eski zamanlar aklımdan gitmez 287/1
 o gavs-i geylan'a beni de götür 29/7
 o gün olur arafat'a çıkan da 29/10
 o gün şam'a doğru giden kervanda 210/3
 o gündün bu güne sır, idirseği 56/5
 o hazret-i kur'an var ya 278/2
 o kadar kutsalsın, tarif edemem 308/1
 o nazlı zülfüne taksın diyerek 173/3
 o neşeli evler, neşeli yüzler 213/3
 o selvi kavaklar yâdıma düştü 99/2
 o soğuk bulaklar yâdıma düştü 99/3
 o şah-ı merdan'a beni de götür 29/8
 o tekin çobana beni de götür 29/3
 o yâr gelip derse beni 274/1
 o yâr ile güreş tutsam 274/2
 o, dem-i devrana beni de götür 29/2
 ocağına, dergâhına vurgunum 151/2
 ocaklar dağıldı, bacalar tütmez 287/1
 odur bizi kurtaracak 60/2
 odur peygamberler şahı 278/3
 oğlan bizde, kız sizin evde 285/4
 oğul, babasının çıkmaz sözünden 221/3
 oğul-kız, gardaşım nerde 180/5
 oğuz ata'dan ileri 129/2

oje, boya, ruj istemem 189/2
 ok değdi bağına, deldi, söyleyin 270/1
 oku benim yavrum, oku 222/1-4
 oku sözü hak'tan emir 222/1
 oku yavrum, çekme çile 222/2
 oku, ilim öğren, düşme hataya 159/2
 okumanın yoktur yaşı 222/3
 okundu ezanlar, çıktım sıladan 84/1
 okur aşkın kitabından 248/3
 ol ulu devrana beni de götür 29/4
 ol ulu meydana beni de götür 29/10
 ol ulu servere doğru 125/1
 ol ulu sultan'a beni de götür 29/11
 olanlar mazide saklı kalsa da 185/1
 oldu yaz baharım, kış poyrazoğlu 61/2
 oldum dert çobanı, güderim dağlar 84/2
 oldum gam çiftçisi, ekerem böyle 32/2
 olmaya başladım bir dal ucunda 153/2
 olmaz ola idik memur 102/4
 olmaz olsun enfilasyon 102/3
 olmuş kapı, baca veysel 282/1
 olur olmaz yerde söze karışma 21/1
 olur olmaz yere sürme atını 54/3
 on beş, on altı yaşları 6/3
 on bin doksan gündür çekerem böyle 32/3
 ondandır batmıyor bu yüce devlet 205/4
 ondandır, hastalık bitmiyor begim 301/1
 onlardır çâr-ı yâr habibin gülü 165/2
 onu bilir çeçenistan 217/2
 onu da tam bitiren yok 265/2
 onun da arzusu "hu" mevla'sına 47/3
 onun için yaşlıyım ben 262/1-4
 onun yüzü gece gündüz karadır 200/2
 orada çok vardır eren, evliya 29/5
 orada var enbiyalar duası 29/8
 orta asya, ötüken öz yurdum var 215/3
 osman-ı zinnureyn odur sadık er 29/9
 osmanlı'nın temel taşı sendedir 48/1
 otağı erciş'te, yâri erciş'te 77/5
 otlu peynir verir lezzet 226/2
 oturmadım özü gerçek, mert ile 160/2
 oturup kalkmaya yoktur kuvveti 89/4
 oyaladın he diyerek yâr meni. 115/1
 oynaşır martılar, hâlleri güzel 195/1
 ozan poyrazoğlu gel, etme telaş 221/4
 ozan poyrazoğlu, bir düğüm çözdüm 57/6
 ozan yazın baş taşıma 123/2
 ozanlar kardaşı sıddık maciter 275/1
 öğrendi, öğretti sırr-ı izanı 289/2
 öğrendim, derledim, derdim emrah'ı 77/1
 öksüz kalan bebekler 113/5
 öldüğün gün imam izine çıksın 88/3
 öldürür aşığı, kanlıdır, kanlı 8/3
 öldürür kocayı, düşmana benzer 58/4
 ölmüş benim boz eşeğim 1/1-5
 ölsem kanlımdan kan dile sevdiğim 51/1
 ölü sizde, yas sizin evde 285/2

ölüm gelip ulaşmadan 60/5
 ölüm gelir bugün, yarın 258/2
 ölüm gerçek, hakikattir 148/3
 ölüm son değildir, bir mahkeme 203 /1
 ölüm, yaradan'dan gelen bir ferman 221/2
 ölümdür ortada tek gerçek olan 196/2
 ölüme şükreder, ağlar sağlara 300/2
 ölürüm, kanıma girme 257/2
 ölüyorum, yüz ver bana sevdiğim 244/1
 ömrüm hep kış geçti, bahar gelmedi 160/1
 ömrüm savruldu da gitti un gibi 309/3
 ömrüm tamam olur hangi ezanda 239/3
 ömrüm yetmez ise yüzün görmeye 149/2
 ömrümde en güzel günler orada 114/1
 ömrümü bitirdi giden seneler 245/2
 ömrümü yiyip de bitiren zalim 276/1
 ömrümün güneşi gedikten aştı 247/1
 ömrün içindeki olduğun andır 139/3
 ömür bir rüyadır edersen tabir 13/3
 ömür bir rüyadır, iyi yorarsan 30/2
 ömür boyu çekeceksin, ha dedi 55/1
 ömür boyu çile çektin, dert çektin 216/1
 ömür boyu kamçıladi, "ho" dedi 55/3
 ömür boyu koştun dert kotanına 115/3
 ömür boyu tirhes kalasın herif 88/4
 ömür çarhında son günüm 138/3
 ömür tamam olup vadem dolan da 33/1
 ömür, karşı dağa yağan kar gibi 49/2
 önem vermiş yoldaşları 73/2
 önümdeki yıla güvenmiyorum 245/2
 önünde görülür kerkük'le musul 29/6
 önündedir kerkük, musul 124/2
 ördek, göle gelmez oldu, ne deyim 280/3
 örnek oldun her tarafa 41/1
 öten de ben de olaydım 256/2
 öter bülbül sefasında 271/3
 öter dertli dertli bülbül 64/2
 ötmeyin turnalar, gözü yaşlıyım 224/1-3
 ötüşür bülbüller bağlar içinde 20/1
 ötüşür bülbüller seher çağında 106/2
 över, poyrazoğlu över 293/5
 övmüş hakk'ın peygamberi 281/2
 öyle bir çınar ki, kökü derinde 218/2
 öyle bir düzen ki, eğriyi seçmiş 3/3
 öyle bir sevdaya serkâr oldun ki 238/1
 öyle bir sultana bağlıdır gönlüm 45/1
 öyle sandım, üzerime dağ düştü 243/3
 öyle takdir al ki, olmasın takdir 75/6
 öylece terk edip gittin, hiç bakmadın hâline 107/3
 öz cananım vurdu beni 172/1
 öz köküne balta vurma 192/3
 öz yaramı özüm bağlar gibiyim 130/3
 özalp'da var kilim halı 93/5
 özbek, kerkük, kazakistan 217/2
 özbek, türkmen, türk, azeri 129/2
 özlem biter, hasret biter 251/1

özlem çekiyorum eski çağlara 300/1
 özümüz bir, biz kardeşiz 129/1
 özünü yitirmiş sonradan görme 268/1
 parçalanır yürekler 113/5
 parklara, yollara yazma nafile 273/2
 parmakların mızrap eyle, çal bana 49/1
 parmakların pınar oldu doğrusu 165/3
 pay suları coşar, çağlar, akardı 197/2
 pazarına hiç inanma 299/1
 pepsiler, kolalar, fantalar yoktu 61/6
 perde olsam, tel olsam 96/2
 perdede, mızrapta, telde sen varsın 111/1
 pervane miyem, pervane 36/1
 peteğinde bal göstermiş 131/4
 petek hanım kaşlarını kaldırmış 283/2
 peteklerde, balda da var 282/3
 petrolden haraç olmasa 261/3
 peygamber methine ermiş ordum var 215/3
 peygamberden müjde alan komutan 204/3
 peygamberler serveri'ne 147/2
 pınarlar su vermez, deryalar kirlil 117/1
 pınarların taşındasın 169/2
 pilav, balık, ayran aşısı 226/4
 piliç kesme, tavuk olsun 161/10
 pirlilik gezip ihtiyarlık ermeden 63/2
 pişman oldum baktığımda aynaya 20/2
 polis benim iki gözüm 140/3
 polis benim oğlum, kızım 140/3
 polis bizden birisidir 140/1-5
 polisi ayrı görmeyin 140/1
 poyrazoğlu alasına 271/4
 poyrazoğlu bak bu hâle 181/4
 poyrazoğlu bence veysel 282/5
 poyrazoğlu bırak hayal, hülyayı 69/4
 poyrazoğlu bir bak hay sedasına 47/3
 poyrazoğlu bir derdimi binledim 179/3
 poyrazoğlu bir duvara bel vermiş 3/4
 poyrazoğlu bir sel oldum, duruldum 106/3
 poyrazoğlu boyun eğdim 94/3
 poyrazoğlu böyle unvan geldi mi 254/3
 poyrazoğlu bu dünyadan göçünce 276/3
 poyrazoğlu der bendimiz 278/4
 poyrazoğlu der ezeli 6/4
 poyrazoğlu der ki, bağı sönekler 305/3
 poyrazoğlu der ki, bir hayal yordum 61/7
 poyrazoğlu der ki, bozuldu fendim 287/3
 poyrazoğlu der ki, bu nasıl geliş 288/3
 poyrazoğlu der ki, burkulur içim 4/3
 poyrazoğlu der ki, cenab-ı server 235/3
 poyrazoğlu der ki, çekersin tasa 303/3
 poyrazoğlu der ki, çok çıktı illet 301/6
 poyrazoğlu der ki, dalın dökülmüş 197/4
 poyrazoğlu der ki, dilimde "ah"sın 10/4
 poyrazoğlu der ki, dilimde idin 12/3
 poyrazoğlu der ki, dünyadan uzak 213/4
 poyrazoğlu der ki, encamın kabir 13/3
 poyrazoğlu der ki, eski öyküler 118/3

poyrazoğlu der ki, ezeli ve ebet 308/5
 poyrazoğlu der ki, görünür kara 240/3
 poyrazoğlu der ki, gözlerim çağlar 112/3
 poyrazoğlu der ki, gülmeme bakma 20/3
 poyrazoğlu der ki, güzel bir andı 97/3
 poyrazoğlu der ki, hakikate dek 82/3
 poyrazoğlu der ki, kanmam 290/3
 poyrazoğlu der ki, koca bir devlet 233/3
 poyrazoğlu der ki, kurarlar pazar 33/3
 poyrazoğlu der ki, o günler hani 280/3
 poyrazoğlu der ki, ömür çürüttük 304/4
 poyrazoğlu der ki, sanma uzakta 218/4
 poyrazoğlu der ki, sen de bir kulsun 216/3
 poyrazoğlu der ki, sen gayb-ı ricâl 204/4
 poyrazoğlu der ki, sendeki benim 153/3
 poyrazoğlu der ki, sensiz bizlerde 80/3
 poyrazoğlu der ki, size diyorum 273/3
 poyrazoğlu der ki, sözün doğrusu 198/3
 poyrazoğlu der ki, sözün doğrusu 200/3
 poyrazoğlu der ki, şanlı komutan 215/4
 poyrazoğlu der ki, şeyda dili yok 270/4
 poyrazoğlu der ki, şöhretli, şanlı 8/3
 poyrazoğlu der ki, usul bozuldu 284/5
 poyrazoğlu der ki, yâr, çilem dolsun 244/3
 poyrazoğlu der ki, yâri erciş'te 77/5
 poyrazoğlu der ki, yazı kış yaptık 294/4
 poyrazoğlu der ki, yok bizde güman 306/4
 poyrazoğlu der nihayet 161/12
 poyrazoğlu der nihayet 281/5
 poyrazoğlu der özüne 256/3
 poyrazoğlu der, çiçektin 186/3
 poyrazoğlu der, kısılır 70/3
 poyrazoğlu der, sensiz ne olayım 49/3
 poyrazoğlu devranın var 41/5
 poyrazoğlu diyer bele 189/3
 poyrazoğlu dolanırken 92/3
 poyrazoğlu düşer idik bir haya 114/6
 poyrazoğlu elim mızrapta, sazda 245/3
 poyrazoğlu eremedim 277/3
 poyrazoğlu gel, ol gönüller eri 51/3
 poyrazoğlu gerçeği var 156/4
 poyrazoğlu gibi gözü yaşlısın 7/3
 poyrazoğlu gidem nice 166/4
 poyrazoğlu gitti, gelmez baharlar 185/5
 poyrazoğlu görmeyene n'eylesin 104/3
 poyrazoğlu görüyorum 125/3
 poyrazoğlu gözüm yaşır 11/3
 poyrazoğlu gülemedim 52/3
 poyrazoğlu hâl göstermiş 131/4
 poyrazoğlu haydi kalk 183/5
 poyrazoğlu hevesinden 182/3
 poyrazoğlu hitabından 248/3
 poyrazoğlu hoş tut iltifatını 54/3
 poyrazoğlu kaç bin kere 263/4
 poyrazoğlu kaldım darda 262/4
 poyrazoğlu kaldım yaya 102/6
 poyrazoğlu kalmaz naçar 134/4

- poyrazoğlu kanmışam 22/4
 poyrazoğlu kendin bilir 140/5
 poyrazoğlu kitabım 116/4
 poyrazoğlu koştum, durdum 228/3
 poyrazoğlu memleketim 93/7
 poyrazoğlu meydanları kollayan 268/4
 poyrazoğlu nedir hâlin 145/3
 poyrazoğlu neler olur 302/3
 poyrazoğlu nerde er havaları 162/3
 poyrazoğlu nerde kışlar 155/4
 poyrazoğlu oldum bir mecnun gibi 309/3
 poyrazoğlu olmak kolay mı sandın 266/3
 poyrazoğlu olsun kulu erciş'in 74/4
 poyrazoğlu olur hasretlik acı 66/3
 poyrazoğlu seni över 259/3
 poyrazoğlu ser sofrayı 226/9
 poyrazoğlu taştum, doldum 236/3
 poyrazoğlu yandı, bitti 265/3
 poyrazoğlu yazdı destan 146/4
 poyrazoğlu yersiz, yurtsuz 119/3
 poyrazoğlu yorulmazsın 169/3
 poyrazoğlu yürü, durma 192/3
 poyrazoğlu, acısı var bu canda 210/3
 poyrazoğlu, ahım bitmez 260/3
 poyrazoğlu, aldı beni bir efkâr 195/3
 poyrazoğlu, alıp baksın diyerek 173/3
 poyrazoğlu, arzum telde 95/3
 poyrazoğlu, ay doğar 132/4
 poyrazoğlu, bağrı yara 227/3
 poyrazoğlu, bağrım yara 257/3
 poyrazoğlu, bana değme 147/3
 poyrazoğlu, bana hız vermiş idin 68/3
 poyrazoğlu, bana yârsın 83/3
 poyrazoğlu, başı yola koyalım 130/3
 poyrazoğlu, ben dediğim olmadı 307/3
 poyrazoğlu, ben dediğim olmadı 56/5
 poyrazoğlu, ben dediğim olmadı 84/3
 poyrazoğlu, beni beni 108/3
 poyrazoğlu, bilmem nasıl eyliyim 26/3
 poyrazoğlu, bir bak tatvan'a, van'a 168/5
 poyrazoğlu, bir bakışta 249/3
 poyrazoğlu, bir cansın 28/3
 poyrazoğlu, bir dost olur 36/3
 poyrazoğlu, bir gün seni 177/3
 poyrazoğlu, bir günahkâr ümmetin 165/5
 poyrazoğlu, bitse "ah"lar 44/3
 poyrazoğlu, bizim eller bağ olur 194/2
 poyrazoğlu, boş sözleri duymadım 252/3
 poyrazoğlu, boşa imiş erliğim 190/3
 poyrazoğlu, boşa menzil alınmaz 46/3
 poyrazoğlu, böyle evlerin hâli 127/5
 poyrazoğlu, böyle gitmez 285/4
 poyrazoğlu, bu bir koyun 175/3
 poyrazoğlu, bu damlar 267/3
 poyrazoğlu, bu dünyayı n'eylerim 29/12
 poyrazoğlu, bu kâinat oldu bir 111/4
 poyrazoğlu, bu ne hâl 96/3
 poyrazoğlu, budur sözüm 144/3
 poyrazoğlu, budur sözüm beyanı 191/3
 poyrazoğlu, can veririz 91/3
 poyrazoğlu, canlı görseñ dur gardaş 202/4
 poyrazoğlu, cehle meyil vermedim 76/3
 poyrazoğlu, cümle mahlûk dirilir 292/3
 poyrazoğlu, çoktur benim hem feryadım hem ahım 62/3
 poyrazoğlu, çoktur onun efkârı 241/4
 poyrazoğlu, dağlar benim diyarım 201/5
 poyrazoğlu, derde dolmuş 272/4
 poyrazoğlu, dert çekmeye mahirdir 16/4
 poyrazoğlu, dert ekler 113/5
 poyrazoğlu, dervişane 124/3
 poyrazoğlu, deryaları boylasam 152/3
 poyrazoğlu, dilimdesin 250/3
 poyrazoğlu, doldu hastahaneler 296/5
 poyrazoğlu, dost eline 225/4
 poyrazoğlu, dost sözüyüm 43/3
 poyrazoğlu, dostun arzusu canda 239/3
 poyrazoğlu, duymadım 230/3
 poyrazoğlu, dünya dardır 39/4
 poyrazoğlu, düşme gama 237/3
 poyrazoğlu, ermiş gibi olurum 105/3
 poyrazoğlu, esti hasret yelleri 27/3
 poyrazoğlu, fazla rüya yoramam 150/3
 poyrazoğlu, felek beni sinadı 19/3
 poyrazoğlu, felek bizden baç alır 2/3
 poyrazoğlu, gel şaşmadan 60/5
 poyrazoğlu, geleceğin gümandır 139/3
 poyrazoğlu, gönlüm canda 193/3
 poyrazoğlu, gönlüm oldu avara 234/3
 poyrazoğlu, gönlüm üç hilal oldu 220/4
 poyrazoğlu, gönlüm yandı 38/3
 poyrazoğlu, gönül duygusudur bu 120/3
 poyrazoğlu, gönüllerde şelale 151/5
 poyrazoğlu, gözde yaşım silmesem 174/3
 poyrazoğlu, gözlerimden yaş gelir 211/3
 poyrazoğlu, gözüm kurumaz yaştan 85/3
 poyrazoğlu, gözünde yaş 206/3
 poyrazoğlu, gözünde yaş 207/3
 poyrazoğlu, gözyaşlarım bulanır 31/3
 poyrazoğlu, gözyaşlarım çağladı 188/4
 poyrazoğlu, gözyaşlarım döküldü 100/3
 poyrazoğlu, gücüm çatmaz 34/3
 poyrazoğlu, güller dermesi yakın 137/3
 poyrazoğlu, gün gelir 154/4
 poyrazoğlu, gürdü sesi 1/5
 poyrazoğlu, haber salsam 274/3
 poyrazoğlu, haber vereyim nerden 264/3
 poyrazoğlu, hasret bahar çağına 87/3
 poyrazoğlu, hasret merhabasına 55/3
 poyrazoğlu, hayal kurdum 176/3
 poyrazoğlu, hedefteki av gibi 159/3
 poyrazoğlu, her dem ağlar 170/3
 poyrazoğlu, her yağmur havur oldu 101/4
 poyrazoğlu, hiç ham değil 261/3

- poyrazoğlu, hoş ağ olsun 180/7
 poyrazođlu, hoş dūřlerim 23/3
 poyrazoğlu, hoştur baba diyarı 99/3
 poyrazoğlu, hoştur dalında sinmek 171/3
 poyrazoğlu, hoştur menzile varmak 238/3
 poyrazoğlu, hoştur suyu 90/4
 poyrazoğlu, huysuz virjin aşınmış 283/4
 poyrazoğlu, ikrar şarttır 148/3
 poyrazoğlu, inmez yükselen bayrak 219/3
 poyrazoğlu, kader kovalar beni 247/3
 poyrazoğlu, karda buzda 50/3
 poyrazoğlu, karış karış bölen biz 231/3
 poyrazoğlu, kim kurtarsın karımdan 89/5
 poyrazoğlu, kimi okumuş mektep 209/3
 poyrazoğlu, kötü günler hoş olur 167/3
 poyrazoğlu, kul olurum 251/3
 poyrazoğlu, merhem gerek yaraya 205/4
 poyrazoğlu, methin eder 128/4
 poyrazoğlu, methin ettim saz ile 14/3
 poyrazoğlu, meyil verme sen nama 30/3
 poyrazoğlu, museviler 35/3
 poyrazoğlu, ne söylüyor falcılar 161/3
 poyrazoğlu, nerde âşıklar faslı 117/3
 poyrazoğlu, neyleyim dünyayı 32/3
 poyrazoğlu, nice dergâh burada 122/4
 poyrazoğlu, nice diyara vardım 246/3
 poyrazoğlu, o da göçtü dünyadan 275/4
 poyrazoğlu, odur gözünün eri 40/10
 poyrazoğlu, oğlum, kızım 121/4
 poyrazoğlu, onlardan kaç 133/3
 poyrazoğlu, ordan burdan söyleme 141/4
 poyrazoğlu, saçlarım ağ düştü 243/3
 poyrazoğlu, sende ecdadın yolu 48/3
 poyrazoğlu, sensin gönül sevdası 142/3
 poyrazoğlu, sevgi tüter 310/3
 poyrazoğlu, sırdır kudret'in işi 59/3
 poyrazoğlu, sırrın namerde deme 21/3
 poyrazoğlu, sohbet açan 187/4
 poyrazoğlu, söyler boyun eğerek 184/3
 poyrazoğlu, söyler dursuz duraksız 232/3
 poyrazoğlu, söyler halkın dilinden 295/3
 poyrazoğlu, söz verelim 164/3
 poyrazoğlu, sözü sarf et kendi iktidarınca 253/3
 poyrazoğlu, sözü söyler yerince 300/3
 poyrazoğlu, sözüm gelmesin acı 212/5
 poyrazoğlu, sözüm hak bir kelimdir 163/3
 poyrazoğlu, şüphem vardır aklımdan 286/3
 poyrazoğlu, tan gibiyiz 129/3
 poyrazoğlu, taşta özü 73/3
 poyrazoğlu, tutmaz dizim, mecalim 242/3
 poyrazoğlu, tükenmez mal bulsan da 9/3
 poyrazoğlu, türkü benim 157/4
 poyrazoğlu, türkü yapsın arkandan 88/4
 poyrazoğlu, umut dağı 5/3
 poyrazoğlu, uyan hani 64/4
 poyrazoğlu, var mı çözen 299/3
 poyrazoğlu, varılacak 136/3
 poyrazoğlu, ver toprağa 123/3
 poyrazoğlu, yağmur eler 86/4
 poyrazoğlu, yandım, bittim 178/3
 poyrazoğlu, yaprak döküdü 172/3
 poyrazoğlu, yara gibi 135/3
 poyrazoğlu, yârdan haber 208/3
 poyrazoğlu, yâri gördüğüm çağda 149/3
 poyrazoğlu, yaylakların 17/4
 poyrazoğlu, yaylaları yayladım 158/3
 poyrazoğlu, yolun bekleyim diye 103/3
 poyrazoğlu, yüzüm gülmez gurbette 224/3
 poyrazoğlu, zaman dağarcığında 291/5
 poyrazoğlu, zardır ünüm 138/3
 poyrazoğlu, zevk tatmadı 258/3
 poyrazoğlu'na yüz dönme 98/3
 poyrazoğlu'ndan kaçarsın 255/3
 poyrazoğlu'nu ağlattın 298/3
 poyrazoğlu'nu düşürdü bu âlemin diline 107/3
 poyrazoğlu'nun hitabı 222/4
 poyrazoğlu'nun sazında 217/5
 poyrazoğlu'nun sözleri 72/3
 poyrazoğlu'yum kastime 79/3
 pozların öldürdü beni 255/3
 purul, purmak, örene'yi 90/3
 rahmet dolu camileri 72/2
 raslamadım bu âşığın eşine 241/2
 razı eyledin ölüme 236/1
 rençberler harmana sahip çıkmadı 233/2
 renkler vardır, birbirinden seçilir 69/1
 renkten renge bürünen kim 250/2
 resul'un hira dağı'nda 302/1
 resul'ün dostudur hakikat şahı 289/1
 resul'ün yoldaşı siddik-ı ekber 29/9
 rızasız, hak lokmasını 133/2
 riyasız, camiye dolan o canlar 213/2
 roman kızlarına özentisi var 241/1
 ruhsat alsam bir gün kalır, giderim 149/1
 ruhum o şerbetten içmiş olacak 33/1
 ruhumda süslenen sensin 83/2
 ruhumdaki sıkıntılar def olur 105/1
 ruhuna fatiha hacı başbuğ'um 214/6
 rüzgâr ile nenni söyler ağaçlar 99/2
 rüzgârlar kan kusar, havalar kirli 117/2
 saat geçmez, zaman dolmaz gurbette 15/1
 sabah benden sonra kalker ayağa 89/2
 sabah sedasına bir kulak verdim 20/1
 sabahları aydınlık 132/1
 saçıldık, toprak olduk 183/3
 saçıldıkça olduk toprak 91/2
 saçımda beyaz gül, bağrımda diken 115/2
 saçını taradım karafatma'nın 308/3
 saçlarım ağlar düştü, gelemem 100/3
 saçlarım düşen beyaz telleri 27/3
 saçlarımın uçlarına kır düştü 247/1
 saçların topuğa değer 293/5

saçların topuğun döver 259/3
 saçlarından çöz ver bana sevdiğim 244/3
 saçlarından gelir gülün kokusu 288/2
 sağ gösterdi, sendeledik, sol yedik 205/3
 sağ olsun, var olsun vatan 146/4
 sağa sola sinyalini ver gardaş 202/4
 sağcısı, solcusu olmaz hırsızın 200/3
 sağır ile yaşa, lâl ile yaşa 303/1
 sağır, dilsiz imiş meğer 293/5
 sakat koydun çok çocuğu 263/3
 sakın bahçelere inme 98/3
 saklarım, koklarım, hatıram olsun 244/3
 sal, göğsüne biner binmez kapanır 85/1
 saldı bir girdaba, oyalar beni 198/3
 saldı bir girdaba, oyalar beni 247/3
 saldın beni dilden dile sevdiğim 68/1
 saldın beni gam, efkâra mustafa'm 25/4
 saldın beni ne dertlere 135/2
 salih, devesini sesledi taştan 40/4
 sallana sallana kümbet yolunda 14/2
 salmış bizden uzaklara 206/2
 salonlar şamata, gelin duvaksız 232/3
 samsun'a yollayan sensin 281/4
 sana bağlıdır özleri 72/3
 sana canım kurban türkiye'm 151/1
 sana değil, ele güvenmiyorum 245/1
 sana dönmem, sana yanmam 290/3
 sana inanan erleri 72/2
 sana kurşun değmeseydi 52/2
 sana nasıl güveneyim 298/1-3
 sana zarar veren akrabadansa 303/3
 sanarsın cinlerle bağlantısı var 241/3
 sanarsın ölü var, yatar içinde 127/4
 sanarsın, odada on bin kişi var 67/3
 sanırsın, püsküren volkandı van'da 97/1
 sanki bağrımdaya taş kaldı 186/2
 sanki on ikiden vurdum 228/3
 sanki süphan dağı'ndan kar 6/1
 sanma ki, bu dağlar her dem kış olur 167/3
 sanma, böyle kalacak 154/1
 sanmayın ki, bozkurtlarım yoruldu 218/3
 sanmayın ki, elin oğlu uykuda 264/2
 sanmayın ki, ikrarımdan cayarım 201/5
 sanmışım, aldanmışım 267/2
 saplanır bir hançer uykularıma 152/2
 sar bebeğim, bebeğim 132/4
 sarayın yıkılır, burcun alınır 85/2
 sardı âlemleri nuru ahmed'in 82/1
 sardı sarmaladı sönmeyen alev 235/1
 sarhoş kemal içer, gönül eğlerdi 114/5
 sarılma her cana akli tez gibi 211/1
 sarımsak bağladım yine solmadı 56/5
 sarmış çevresini har deli deli 106/2
 sattığım günleri unutamadım 114/2
 savaşta, barışta onlara erdik 220/3
 savaştan barış güzeldir 310/1-3
 savrulsa yele saçların 259/2

savrulup kül olamadım, vah bana 158/2
 savrulursun ürüzgâra un gibi 254/2
 saydıklarım bir örnektir 161/11
 sayfalar, kitaplar bizi bekliyor 203/2
 sayılan insandı erciş elinde 275/2
 saymasınlar diken, har niyetine 9/1
 saymasınlar seni kör niyetine 9/1
 saz elinde, sözü dilindeyim ben 224/1
 saz ile kendim avuttum 108/2
 saz, âşığım kardaşıdır 182/1-3
 saza günah, deme hoca 182/1
 sazdan anlayanlar gelsin 249/2
 sazı elindeyim, sözü dilinde 269/3
 sazı omuzunda usul gezerdi 270/3
 sazı yaşlı durur, ötmez, teli yok 270/4
 sazımda, sözümde, telimde idin 12/3
 sazına güzellerin 96/2
 sazla kalktı, sazla yattı 282/5
 sazlar alevlenir, teller de yanar 152/3
 sazlarda inleyen tel erciş'tedir 122/4
 sebepler takdirin bahanesidir 46/3
 sebeplerin boynunadır vebali 232/2
 sebeplerin boynunadır vebali 234/2
 sebeplerin boynunadır vebali 284/2
 seçemedim dostum ile düşmanı 305/2
 seda hanım bu yıl yine boşanmış 283/4
 sefil poyrazoğlu, aşkın dalgıcı 45/3
 seher ile sırlarımı 228/2
 seher oldu, öter kuşlar 64/3
 seher vakti ezanına vurgunum 151/5
 seher vakti horozları 256/2
 seher vakti kuşlar sesi 41/2
 seherin vaktinde kuşlar sesini 87/1
 seherinde kuşlar ötmeye başlar 99/2
 seksen bini getti kiraya 102/6
 seksen bir yılının ocak birinde 56/1
 sel olsaydı, gam yemezdim 172/1
 selam bile veremedim 277/3
 selam et sılama gökte uçan kuş 100/2
 selam sana ertuğrul'un ocağı 48/1-3
 selam sana, şanı yüce kumandan 204/1
 selam verir, selam alır 140/5
 selbi'nin gülleri açmadan solmuş 197/3
 selçuklu, osmanlı, şanlı cumhuriyet 308/5
 selin gülüzar yaylası 128/3
 semavattaki melekler 35/1
 semaver fikir fikir 22/1
 semayı süslemiş, yıldızı saçmış 3/3
 sen adıyamanlı mısın 293/2
 sen ağlama, kirpiklerin yaş olur 167/3
 sen birine söver isen 192/1
 sen bizim okula nakil mi geldin 61/1
 sen bu yurda verdin tükenmez emek 216/2
 sen çalış arkadaş, takdir allah'ın 75/1-6
 sen de bana oldun kale 17/3
 sen de dul kalırsın günün birinde 276/3
 sen de fatihleri bul makberinde 216/2

sen erciş'in süphan dağı 17/4
 sen gibisi bu diyara gelmemiş 288/3
 sen gideli bu yüreğim yaralı 243/1
 sen gideli, sen gideli 181/1-4
 sen gidersin usul usul 124/2
 sen gösterdin "o!" diyerek yâr meni 115/2
 sen kimi mest ediyorsun 257/2
 sen neresin, irak nere 263/4
 sen, beni bıraktın tozda, dumanda 37/3
 sen, beni mest ediyorsun 257/1
 sende mazi, sende ebet 281/5
 sende temel güç istanbul 281/4
 sendeki şer güç olmasa 261/1
 senden değerlidir bir karış arsa 61/4
 senden feyiz almış şeyh edebali 48/3
 senden geçmiş nice kervan 41/3
 senelerdir bu sevdayı çekerim 32/1
 seneleri, haftaları, ayları 268/2
 senelerin izi düştü 92/2
 seni ayıramam yusufeli'nden 295/3
 seni bele sevirem men 189/1-3
 seni bilmez miyim gönül 169/1-3
 seni de yer, beni de yer kara yer 223/1-3
 seni götürüyüm yusufeli'nden 295/1
 seni kıskanıyor gökte ay, bacım 238/1
 seni seven derdin çeker 255/2
 seni teksas'ın kancığı 263/3
 senin aşkın ile tamam doldu bir 111/4
 senin bahçıvanın toy mudur, nedir 288/3
 senin boynuna vebalin 145/3
 senin de bekleyen yavruların var 202/1
 senin de kaderin aynı 143/1
 senin derdin saddam değil 261/3
 senin evladındır bu güzel millet 308/5
 senin gözün vardır şöhrette, şanda 223/2
 senin gül dediğin yerde 251/1
 senin hasretinden, senin derdinden 25/2
 senin hayat dediğini düş gördüm 65/1
 senin intikamın alınana dek 25/5
 senin ismin bir vesile sevdiğim 68/3
 senin kal dediğin yerde 251/3
 senin sevgin verir türlü hâl bana 49/1
 senin sözün şeker bana, bal bana 49/2
 sensiz yaşayamam, sensiz edemem 308/1
 serçelere ezdirdiler 172/2
 serdim halı, kilim benim, efendim 163/2
 serin serin esen ey seher yeli 29/1
 serin yeller nenni nenni 86/3
 servetine haram malı 133/1
 sesin aldım dün geceden 38/1-3
 sesini sesime katar 182/2
 sesini sesine kattı 282/5
 sessiz durduk diye sandılar koyun 235/2
 sessizce çıkıp gittiler 297/1
 sevda çekenlerin gelmez uykusu 288/2
 sevda dolu, sevgi dolu sözlerde 80/3
 sevda vardı, canan vardı, naz vardı 118/3

sevdalılar sana türkü yakardı 197/2
 sevdası çok yüce, sevdası ünlü 77/1
 sevdim de almadım, deme 237/3
 sevenler aldı da, n'oldu 237/3
 sevenler aşkına kandiller yandı 97/3
 severim insanı, kusur göremem 150/3
 sevgi dolu bir dinimiz var bizim 238/2
 sevgi dolu gönüllerden 249/2
 sevgi dolu gönüllere durak ol 304/2
 sevgi ipi bir ilmektir 145/2
 sevgi sınırsızdır, budur hakikat 57/1
 sevgi var toprakta, taşta 249/3
 sevgi vardır uçan kuşta 249/3
 sevgi vardır, kavga yoktur 125/2
 sevgiden habersiz olanlar beni 305/2
 sevgiliye yakılırdı türküler 118/3
 sevgisizdir sevdalar 113/3
 sevgiyi edelim rehber 208/3
 seviyorsan peşim sıra el eyle 49/1
 sevmeyene, sevene de her zaman 306/4
 sevmeyi emreder hak kitabımız 306/1
 sevr'in yılanları yine pusuda 264/2
 seyit abdülhakim evlatları var 29/4
 seyit babo geldim sana 18/4
 seyit babo örtün yeşil 18/1
 seyit babo yeşil başın 18/2
 sezen aksu'nun finosu çalınmış 283/3
 sıcak mı, yoksa serin mi 180/4
 sıcak yerde kar olmaz 28/2
 sıdk ile allah'a tap 132/3
 sığındım bir hüda'ya, şeytana baş indirmem
 62/3
 sığmazsın mekâna, durağın yoktur 10/1
 sıladan akşam güneşi 256/1
 sıladan gurbete giden yollardan 77/2
 sıladan gurbete gider bir kervan 112/1
 sıladan kaç yolcu düştü gurbete 27/2
 sılamaı terk ettim, geldim 94/3
 sınıra varan da geç usul usul 29/6
 sır saklarız, asla sırrı vermeyiz 306/3
 sırası geleni yutacak bir gün 292/2
 sırlarım saklıdır seher yelinde 269/3
 sırlarımı bu âleme 135/1
 sırlarımı etti ayan 11/2
 sırlarımı saklı tutar 182/2
 sırlarımı sezdirdiler 172/2
 sırlarımı türkü yakıp söylesem 152/3
 sırlarımı yâda verme 257/2
 sırrını çözülmüş gördüm 73/3
 sırrını hep sakla, söyleme aman 54/2
 sızdırdım, yetmez mi felek 135/1
 sızlar sazda telim benim, efendim 163/1
 silah susar, kaval öter 310/3
 silahın ne günahı var 260/2
 silmeyen kalbin pasını 133/2
 sinesini mızrap ile döverek 184/3
 siper ola idim yezit okuna 210/1

- siyah beyaz aynı çözüm 121/4
 siz de duyarsınız yarın dalgalar 269/4
 siz yarının büyükleri 81/7
 size derim sizler, bizler 155/2
 size haber verim, nerden 177/1
 sofrada yerin boş kaldı 186/2
 soframız serildi yerde 226/5
 soğuk bulaklar başını 90/2
 soğuk bulakların akar 128/2
 soğuk yerde nar olmaz 28/2
 sohbet bilmeyenler aynı buz gibi 211/3
 sohbet ile kutlarlar 22/3
 sohbetinde ilim saçan 187/4
 soldu gelinlerin elde kınası 296/2
 soldu, gitti mor çiçekli bağların 296/1
 solfasol köyü'nde güller bitirdi 291/1
 solucan var, parazit var, sülük var 205/2
 solucanda dış olur mu, aldanma 75/1
 son bir defa van gölü'ne 297/5
 sonra bizi yaralar 164/1
 sonuç alacaksın, bekle 161/3
 sor bebeğim, bebeğim 132/3
 sor hazar'da çoşan sele 217/4
 sor kafkas'tan esen yeke 217/4
 sor o yandan, sor bu yandan 5/2
 sor, kaç taban çürüttüm ben 176/2
 sorarsanız beni benden 170/3
 sorarsanız dostlar, ben bu sevdayı 32/3
 sormadığım kul mu kaldı 228/1
 sorular, cevaplar bizi bekliyor 203 /1
 soruyorlar, bu depremde suç kimin 294/1
 soydu gömleğini, yıkandı van'da 97/2
 soyumuz bir, biz kardeşiz 129/2
 sönen ocağıma köz vermiş idin 68/3
 sönmeyen ateş saldın gönlümün yarasına dost
 107/1
 sönmeyen bu yürekte yanan meşale 151/5
 söyle, dedim, söylemedi 293/1-5
 söylenen her söze kanma 251/2
 söylersem dertlerim mermeri deler 245/2
 söylersem hayrete düşersin sen de 65/2
 söyleyip yüze gülmeni 79/2
 söz söz deyip cayamayan 272/2
 sözden anlayanlar gelsin 249/1
 sözler alevlenir, diller de yanar 152/2
 sözler rüşvet oldu sazda 50/3
 sözlerin öldürdü beni 255/2
 sözlerine inanmam 290/3
 sözü doğru er gönderin 230/2
 sözüm çoktur kısacası hülasa 75/5
 sözün ağırlığı sazdan sonradır 304/3
 su, hayatın teminatı 161/5
 sual eyle kara yerden 177/2
 suç işleyen kuldadır suç 260/3
 suçluyu merih'te, ay'da arama 294/2
 suçluyuz biz ta tepeden tırnağa 294/3
 sularda balıklar, havada kuşlar 25/3
 sultanısın sen erciş'in 18/2
 sultanlar katında şöhretin, şanın 308/3
 sulu sepken yağmasaydı 52/2
 suni gübre attık biz tarlalara 301/2
 sunmuş kaşık kaşık, yunus 131/1
 suriye, yemen, arabistan 181/3
 susar inceden inceden 38/2
 sussam gönül razı değil 34/3
 susuz çölde ashabına verdi su 165/3
 susuz kayalarda çiçekler açmış 3/3
 suyu gelir oluk oluk 146/1
 süleyman bir karıncadan ders aldı 40/8
 süleyman, dünyada devran eyledi 59/2
 süngüden sivridir sivri iğnesi 67/2
 sünni yemler çıktı, etler bozuldu 234/1
 sünni'yle alevi güzel 157/3
 süphan'a dil uzattırmam 147/2
 sürü değil, yaylalarda yayliyim 26/3
 sürü tutup yaylaları yaylasam 152/3
 sürüler gütmeye ne gerek kaldı 234/1
 sürülerin var ağası 156/2
 süsleme taş ile iman süslenmez 287/2
 süslü yamaçların nakışındasın 80/1
 süsü olaydım bağların 302/2
 süsü olaydım dağların 302/2
 süzüldü bedenden yayıldı yere 24/3
 şafak vakti yakındır 183/2-6
 şah bağında dost otağı 93/4
 şah hasan, hüseyin budağı, dalı 165/2
 şah hüsey'n'e selam götür 124/1-3
 şah hüseyin, kerbela'da 262/4
 şah hüseyin, kerbela'ya gelen de 210/1
 şahin kuşu gibi yüksek uçuyor 8/1
 şahin kuşu yükseklerde 166/2
 şahinden yüksek uçarsın 255/3
 şahit varlığına görünen âlem 10/1
 şahların da bir şahı var 260/2
 şamran suyu çağlar, akar 93/2
 şan, şöhrat sibel'in etinde şimdi 212/3
 şanında gizlidir kadr-i ilahi 289/1
 şanlı tarihine kurban 41/3
 şarıl şarıl akar dereler, çağlar 137/2
 şarkı güzel, türkü benim 157/4
 şart değil parası, şart değil soyu 141/2
 şaşırıldı dağların kuş ile kurdu 296/4
 şaşırıldı memleket, ne yapsın millet 301/6
 şecaati hacı bayram veli'nin 291/2
 şehir kızı gönül eğler 230/1
 şehirleri, yaylaları, köyleri 268/2
 şehit yatan erlerine 147/2
 şehid-i kerbela evlad-ı resul 29/6
 şehitler yurdudur bastığın toprak 219/3
 şehitler, gaziler hep selam verdi 188/3
 şehitlik rütbesi yüce 146/2
 şeker ile bezerler 22/2
 şeker ile kırtlarlar 22/3
 şekerin, şerbetin ellere kalsın 37/1

şema pervaneler gibi 248/2
 şerefle yaşa, servetsiz olsun 303/2
 şerefsizler biraz fırsat bulunca 212/2
 şeriat şehri şahini 187/2
 şerif ağa, eti yaman kuylardı 114/5
 şeyda bülbül terk eylemiş bahçeyi 117/1
 şeyh muhammed raşit hani 187/1-4
 şeyh muhammed raşit, o sultan göçtü 188/1
 şeytan girmiş, cirit atar içinde 127/3
 şeytan korkusundan kaçtı dağlara 300/3
 şeytan mesken etti orta doğu'yu 264/1-3
 şeytan ucuzladı, cin ucuzladı 212/4
 şeytan, hille katıp girdi araya 40/2
 şeytana atmakta maksat ne idi 59/3
 şeytana çatmaya ne gerek kaldı 234/3
 şeytanla beraber gezintisi var 241/1
 şeytanları taşlamaktan efendim 287/3
 şid nebi yalvardı, durdu duaya 40/3
 şiirlerin gözyaşıyla yazardı 272/3
 şimdi bizim ellerde 113/1-5
 şimdi korkutuyor aynalar beni 198/1
 şimdi korkutuyor aynalar beni 247/3
 şimdi silahlar öter 113/2-6
 şimdi, bir çöp oldun gözümde benim 12/3
 şimdi, hayal oldun mazimde benim 12/1
 şoför gardaş sana nasihatım var 202/1
 şöhret ucuzladı, şan ucuzladı 212/1
 şöhretine hem şanıma vurgunum 151/1
 şu bendeki hevesleri öldürdü 199/1
 şu bir nisan gazetesi 81/6
 şu bizim dağlarda kar kokusu var 103/1
 şu doğu'nun incisini 93/1
 şu görünmez köyde, ta uzaklarda 4/1
 şu yenice, şu usluca 146/2
 tâ, arş-ı âlâda güzel boyların 165/4
 tabip vardır, nabza göre kan olur 69/3
 takma kirpik, saç istemem 189/2
 taksiden hızlı koşardı 1/2
 tam bir hafta geçmiş idi aradan 275/4
 tan yıldızı nazlı süzer 250/1
 tandırda ağ lavaşını 90/2
 taraflı var, tarafsız var, ılık var 205/2
 taramış saçların, dökmüş bir yana 14/1
 tarih tasdik etti, zuhur eyledi 291/4
 tarihine sanki hançer soktular 168/3
 tarihler içinde yordum emrah'ı 77/1
 tarihlere geçti heybetin senin 204/4
 tarihte destan kalesi 93/3
 tarihteki destanına vurgunum 151/3
 tarikat ehline rehber 187/3
 tarlalar kurudu, köyler boşaldı 233/2
 tasarrufa yönelmektir 161/11
 tasdik etti âşıkları ahmed'in 82/2
 tasmaına ayak tepmiş, bize ne 283/3
 taşıma su ile bahçe beslenmez 287/2
 taşıyor kanatlarım 236/2
 taşıyamaz vicdansızın yükünü 75/4

taşlara çaldım bağırimi 119/2
 taşlarını kireç edip yaktılar 168/3
 tatlı dille konuş, yılanı hoş gör 57/4
 tattığım günleri unutamadım 114/1
 tatvan, adilcevaz, ahlat dört köşe 7/2
 tavuk yatmaz, horoz ötmez 285/4
 tavuk, üç gün öter bir yumurtaya 159/2
 tayfalar kaptana sahip çıkmadı 233/1
 taze yüz tutmuştu çiçek açmaya 24/2
 tek başına kurdum, çırağın yoktur 10/2
 tek başına, dağ başında öğretmen 4/1
 tek bir köküz, ayrı dallar 121/2
 tek mutfakta ye, darılma 161/8
 tekbirlerle gömün beni 123/1-3
 tel kendini yedi ağam 50/3
 teller vardır, al yanakta süs olur 69/2
 telleri deli edersin 98/1
 temelden bozuktur balans ayarı 241/4
 tepsilere dizerler 22/2
 terk et endişeyi, şüpheyi bırak 9/2
 ters döndü feleğin çarkı 297/4
 tersine mi çıktı falın 145/3
 tersine yazılmış bizim yazılar 51/2
 tetik çeken eldedir suç 260/2
 tez getirin, yanmışam 22/4
 tez gücendin, tez kırıldın, nedendir 66/1
 tez sararır kıraç yerin ekini 75/4
 tezek diye yakma gübre 161/6
 tezenede, telde de var 282/3
 tezgün ceylan gibi uzak kaçıyor 8/1
 tırafiğe yorgun çıkma gardaşım 202/2
 tırmandığım yokuşlar 267/1
 tilkiler bey oldu, aslan kalmadı 287/2
 tillo'da ismail fakirullah yâr 29/4
 tipi sizde, buz sizin evde 285/1
 tipidir, borandır, çetindir kışı 245/1
 tipili, karlı dağdanım 176/1
 titretti cihanı hazret-i ali 289/3
 tohumlar değişti, sebzeler sera 301/2
 topladım, devşirdim, derdim bir çiçek 173/1
 toplansa bütün silahlar 44/3
 toprak gitmesin denize 161/4
 toprak ile taşın arasındayım 239/2
 toprak sarı, meyve acı 50/1
 torbayla ilacın assınlar mıha 88/2
 toroslar misali yaydır kaşların 142/1
 toygun kuşlar gelir, yuvaya başlar 25/3
 töremizde ecdat izi 208/2
 tövbe bir daha, bir daha 290/1-3
 tufana atmakta maksat ne idi 59/1
 tula da usandı, canından bezdi 56/4
 tulanın kışına sürdükçe azdı 56/4
 tuman ucuzladı, don ucuzladı 212/2
 turna avazı var dostun sesinde 103/2
 turnalar katarı gibi 282/4
 turnaların hoş avazlı 230/2
 tuş eyleyen pehlivana düşmüşem 89/2

- tutmuş bize ışık, yunus 131/4
 tuzuna güzellerin 96/3
 tüccar, vali, bakan, paşa olsan da 9/3
 tulin'i, caner'i örnek ettiler 284/3
 türk'ü över; ama türkleri sevmez 241/1
 türk'üm, kürt'üm, arap benim 144/3
 türkiye'de hayat beleş olunca 212/1
 türk'üne, kürt'üne, avşar, laz'ına 151/4
 türkiye'nin göbeğinde 217/3
 türkü çalan âşıkların sözüne 151/4
 türküler duygusuz, gönüller yası 117/3
 türküler yakıp gittiler 297/3
 türkülerde çalan telde 90/1
 türkülerini ettim beste 249/1
 türküm, türkü demek, ezel görkümdür 120/1-3
 türlü hayaller beslersin 169/1
 uçan kimdir, sürünen kim 250/2
 uğradım emrah kabrine 73/1
 uğramaz olaydı yolum 207/1
 uğrasa da bin bir derde 81/5
 uğraşmaz, yorulmaz, hep avaradır 200/2
 ulaşanda hoşlanırım 271/4
 umuduma baykuş tünere 262/1
 umudunu boşa atmış 272/3
 umut dağılımında eridi karlar 185/5
 umut fidanıma baykuş tünedi 19/3
 umut, gel dediğin yerde 251/1
 umutlarla varıyorum 136/1
 unutulmuş türkülerini bu yerin 162/1-3
 usandım elinden sivrisineğin 67/1-5
 usulca üstüne sardım bir çiçek 173/2
 uyan da, sırların de geceleri 16/1
 uyan deli gönül; gel, eyle ikrar 203 /1
 uyan, seher oldu gönül 63/1-4
 uyandı içimde acı 277/2
 uyandım, yerimden ağırdır derdim 20/1
 uyanır gönüller gördüğü düştün 85/3
 uykumu dağıtan rüyan 11/2
 uykumu tedirgin eden kurt ile 160/2
 uykusuzluk dikkatini dağıtır 202/2
 uzağa gitmeye ne gerek kaldı 234/1
 uzak durma erenlerin elinden 42/2
 uzun, kısa farkı olmaz boynuzun 2/2
 üç arkadaş bir el gibi 81/4
 üç günlük dünyaya meyil eyleme 141/4
 üç hilallı bayrak ile 217/4
 üç ihlas'la bir fatiha 123/3
 üç ocak var, benim için çok kutsal 219/1
 üç tane ozana sahip çıkmadı 233/3
 üç, beş günlük şöhret için cihana baş
 indirmem 62/2
 üçler, beşler, kırklar menzile erdi 188/3
 üçlerin hocası gavsı hizanî 29/3
 üçüncü bir yol yok mudur 236/1
 ülkücü kardeşim, başın sağ olsun 221/1-4
 ülkücüler bir damlaydı, sel oldu 220/4
 ümmetidir iftiharını ahmed'in 82/1
 ürüzgârın eser nazlı 230/2
 üstü çıplak, yüzü soluk 206/1
 üstüme gasavet çöktü, gelsene 243/1
 üstüne vuruldu taşınmaz mührü 19/2
 üzerimde güller açmış olacak 33/2
 üzerinde döndü ecel kuşları 270/2
 vakit akşam değil ki yâr 258/3
 vakti gelsin; gel, bıçağın çal bana 49/3
 vaktimiz müsait değil saymaya 29/5
 vallahi, her dağın düz var ucunda 137/2
 van gölü olacak dertler çaresi 74/3
 van'a, van'a, güzel van'a 93/1-7
 van'a, van'a, şirin van'a 93/1-7
 van'da bırakıp gittiler 297/4
 van'da var cennet havası 93/3
 var bebeğim, bebeğim 132/2
 var himmeti hacı bayram veli'nin 291/5
 var mı başka sığınacak 60/2
 var mı kabahati, suçu dünyanın 231/3
 var mıdır dünyada murada eren 190/1
 var mıydı devrinde yahya'nın dengi 40/7
 var, düş bir müridin barigâhına 63/3
 varlığın, yokluğun iki nefestir 13/1
 varlık kürek gibi, ölüm sap gibi 139/1
 varmak ister isen ilham şehrine 16/1
 varmış, her diyar ağlamış 227/1
 varsa baş taşımada baykuş ötecek 33/2
 vatan bir bütündür, asla bölünmez 215/1-4
 vatana dil uzattırmam 147/1
 vatana fedadır serim 146/3
 vatansız koyma allah'ım 72/1
 vazgeçirtti namusumdan, arımdan 89/5
 vecde gelir dilim benim, efendim 163/1
 vefa vardı, dostluk vardı, söz vardı 118/1
 velâkin gözyaşı, gül üstündeymiş 196/1
 ver o yandan, ver bu yandan 5/3
 verdiğin ikrarda dursan da yeter 2/1
 verdiğin sözden, ikrardan 145/1
 verilen sözde kalmaktır 145/2
 verirler üstüne taş, ağır ağır 63/1
 vermedi şahlara erciş kızını 77/3
 vermediğim yel mi kaldı 228/2
 vermemiş şahlara han selbi'sini 279/4
 vicdan derler, her insanda barınmaz 13/2
 vicdanlı var, vicdansız var, silik var 205/2
 vicdansızlar hemen bindi kulunca 212/2
 viran çöl kalırsın günün birinde 276/2
 virane miyem, virane 36/2
 viranelerin bağ olsun 180/7
 vur o yandan, vur bu yandan 5/1
 vurdukça delinir bağrımın başı 8/2
 vurgunum ben sana bir baştan başa 151/2
 vurgunum düzüne, yokuşlarına 151/3
 vurma bu kafama taş poyrazoğlu 61/2
 vurmayın art arda beni 43/2
 vuruldu bir civan bağlarbaşı'nda 24/4
 vurulup yere düşme 28/1-3

vuslat, âşıklara yakınmış sandım 158/2
 vuslat, âşıklara yakınmış sandım 179/2
 vücut binasının yokla bendini 13/1
 ya gönlüm neyin içinde 250/3
 ya gözlerim kördür, ya görüşüm dar 65/1
 ya rab gücüm yetmez, edem ifade 111/1
 ya rab, aşkın ile kurdun devranı 111/3
 ya rabbi, sen koru anadolu'yu 264/1-3
 ya, bağıban farkında mı 108/1
 ya, ceylanın neyi vardır 156/4
 ya, cihanın neyi vardır 156/1
 ya, çobanın neyi vardır 156/2
 ya, insanın neyi vardır 156/1
 ya, şeytanın neyi vardır 156/3
 yaban diyarlarda eğler, ağlatır 31/2
 yâdlar girip güllerini dermeden 63/2
 yağdı yavaştan yavaştan 79/1
 yağıyor yağmurlar, esiyor rüzgâr 195/1
 yağmur yağar, gökler gürler 134/2
 yağmur yağar, şimşek çakar 128/2
 yahut meydanlara bir ali gönder 235/3
 yalan diyen keldedir suç 260/1
 yalan sermayesi, iftira kârı 241/4
 yalan sözlerine nasıl inandım 12/2
 yalandır, dünyanın temeli yalan 196/2
 yalnız taştan duvar olmaz, yıkılır 21/2
 yamacın çiçeği, çiçeğin süsü 111/2
 yamaçların çiçeği var 156/4
 yamaçların nakışını özledim 87/1
 yan yana dizilir toprak altında 240/3
 yana yana bir kül oldum 36/1
 yanan yüreğimde karsın 83/3
 yandı bir meşale, yandı bir ışık 220/1
 yandı ciğer, gözler doldu, söyleyin 270/2
 yandı yürek, bu gönlüme dağ düştü 243/3
 yandım, tüttüm küller ile 175/2
 yandırır dağları feryadı, ahı 24/1
 yanık dudakların harran ovası 142/3
 yanında var selbinaz'ı 73/3
 yanıp da tütmesi bu dağlardadır 201/4
 yanıp yanıp dönenler var 248/2
 yanlış anlatmışlar çeşm-i mestime 305/2
 yanlış manalar yormayın 140/1
 yanlış siyasetten her yer boşaldı 232/1
 yanlış yazan eldedir suç 260/1
 yapılan işlerde hille var, hille 273/2
 yapılmış pilansız, curcuna dükkân 168/4
 yapın medeniyet balı 81/1
 yapraklar paslandı, çiçekler soldu 280/1
 yapraklar paslanmış, goncalar kirli 117/1
 yaprakların değer sana 192/3
 yaprakta, goncada, gülde sen varsın 111/3
 yâr ağladı, ben ağladım 277/1-3
 yâr ataşı girdi cana 143/3
 yâr hasreti yüreğime dağ olur 269/2
 yâr ile el ele tutuşup inmek 171/3
 yâr saçların bu sazıma tel eyle 49/1

yâr senin çilendir belimi büken 115/2
 yâr yüzünde çifte beni 108/3
 yâr, adımı dertli koyun 175/3
 yâr, bağıma attın bir köz 11/1
 yâr, geçtiğin yol olurum 251/3
 yâr, sen döndün, ben dönmedim 145/1-3
 yâr, zülfüne top top gülü 38/1
 yâra dağlar, yâra dağlar 143/2
 yaradan aşkına ismail taşı 59/3
 yaradan bahşetmiş hayır, bereket 122/3
 yaradan bir süphan var ya 278/1
 yaradan övmüş, yaratmış 259/1
 yaradan vermesin elem 226/1
 yaradan yarattı insanlık için 82/1
 yaradan, cennet'ten sürdü âdem'i 59/1
 yaradan, erciş'e eylemiş nazar 74/4
 yaradan, kuluna eder mi zulüm 294/1
 yaralara derman olur 310/1
 yaralarım azdı yine, ne diyim 26/1
 yaralarım oldu göz göz 11/1
 yaralı bir ceylan bağlarbaşı'nda 24/1
 yaralısın bilemedim 52/3
 yaram alıp çıkacağım lokman'a 150/1
 yaram büyük, sargı yetmez 34/3
 yaram çok derindir, gelmedi lokman 112/1
 yarasa kuşunun yoktur ilacı 212/5
 yaratmış, kullara bin bir hâl vermiş 3/1
 yârdan ayrılanın gelmez uykusu 198/3
 yârdır bize hak, peygamber 208/3
 yarelerim sarmış gibi olurum, 105/3
 yarınlar göz kırpar, naz var ucunda 137/1
 yarınlar göz kırpmıyor 183/5
 yarınlara örnek olması lazım 185/5
 yârin zülfüne asılır 70/3
 yas tuttu, bütün bir cihan ağladı 214/1
 yasa battı akşam çağın 180/6
 yaslanan da yeşil dala çiçekler 53/2
 yastığın, yorganın, yatağın yoktur 10/4
 yaşadığım bu hayattan usandım 12/2
 yaşadığım çağım şahittir bana 252/1
 yaşamak arzusu, ölüm korkusu 198/3
 yaşayan dstandır türkeş 217/1-5
 yaşayan ölüyüm sağlar içinde 20/3
 yaşlar akar gözlerinden durmadan 214/1
 yatan da ben de olaydım 256/3
 yatanlar bizden değildir 133/3
 yatar yeşil donlu seyit muhammed 122/3
 yatmaz, uyumazsın, yüce allah'sın 10/4
 yattığım günleri unutamadım 114/1
 yattığım yer cennet olsun başbuğ'um 216/1
 yavaş estir yâr uykuda 86/3
 yavaş yavaş fırtıllarlar 22/3
 yavaş yavaş temelinden çürürsün 276/2
 yavaş yavaş terk ediyor gençliğim 247/1-3
 yavrum, aç bağırimi, neler var, neler 245/2
 yavrum, bu yerlerin kalleştir işi 245/1
 yavuz selim oğlu, sultan selim han 48/2

yaygaracı şarlatana düşmüşem 89/4
 yayla da kalmadı, köy de kalmadı 232/1
 yayla yayla oymağına vurgunum 151/4
 yaylağında çadır çatsam 274/2
 yaylalardan yâr gönderin 230/1
 yaylaların seyranı var 156/3
 yaz ayları karşı dağa gelince 53/1
 yaz gelen de bizim eller bağ olur 269/2
 yaz gelende koyun, kuzu 271/1
 yaz gelir, gül açar, aldırma canım 167/3
 yazdı poyrazoğlu destan, ağladı 214/6
 yazılmış bir imla benim 148/1
 yazın, kışın süphan dağı 17/3
 yazın, yeşil giyen yüce dağların 184/1
 yazmayın taşlara, yazın gönüle 273/2
 yedi kamyon yük taşırdı 1/2
 yed-i kudretinden, yoktan var eden 3/2
 yediğimiz, içtiğimiz hormonlu 301/1
 yedirdi buğdayı, sebep var illâ 40/1
 yedirmeyin kurda beni 43/3
 yele yabancı değilim 176/1
 yeleğinde heybelerin nakışı 142/2
 yemek istersen gel van'a 93/5
 yemek istersen gel van'a 93/6
 yeni doğacak bebekler 155/3
 yer üstünde eğri gezen 299/3
 yeraltında dümdüz yatar 299/3
 yerden yere vursa beni 274/2
 yerin cennet olsun koca başbuğ'um 214/6
 yerin yayla mıdır, köy müdür, nedir 288/2
 yeryüzü seccadem, güneş lambamdır 163/3
 yeryüzünde bütün dinler 35/3
 yeşerdik, yaprak olduk 183/3
 yeşerip açan çiçekler 155/3
 yeşermiş yaylalar, yolları güzel 195/2
 yeşil erciş, hanı senin bağların 197/1-4
 yeşil sana çok yakışır 18/1
 yeşile bürünür bahçeler, bağlar 137/2
 yeşilinde, sarısında, ağında 53/2
 yeter ki incitme, her canı hoş gör 57/3
 yeter medya, yeter, dayattın bize 283/1
 yeter, atatürk'ü alet ettiniz 273/1-3
 yeter, yaramı elleme 135/1
 yetişmeden fidan, bara mustafa'm 25/1
 yetişti bir gençlik, bu yurda âşık 220/1
 yetmez mi çektğim çile sevdiğim 68/1
 yetmez mi izledik aşk-ı memnu'yu 284/4
 yetmez mi seyrettik mehmet erbil'i 284/2
 yettiğim günleri unutamadım 114/5
 yığdı yavaştan yavaştan 79/3
 yığılmışsa defterimde dağlar kadar günahım
 62/3
 yıkılası gurbet elde 95/3
 yıkıldı evlerin burcu, binası 296/2
 yıkıldı sovyetler gözdağı verdik 220/3
 yıkıldı temelim, boşaldı bendim 287/3
 yıkıldı, yapılmaz gönül sarayı 269/5

yıkılıp düşene gülme efendim 54/1
 yıktın, yuvamı dağıttın 298/3
 yıl kendini yedi aşam 50/2
 yıl olsaydı, gam yemezdim 172/3
 yılda bir kez şeytan taşlar hacılar 160/3
 yıldız bende, sema bende 144/2
 yıldızı koynunda şanlı hilâle 151/5
 yıldızlar kandilim benim, efendim 163/3
 yıldızlarda evim vardı 23/2
 yıllar gibi üzgünüm ben 272/4
 yıllar mı eyledi sana ihanet 168/1
 yıllar oldu gurbet elde 90/1
 yıllar oldu gurbet elde erciş'in 87/1
 yıllar önce biri "geri dön!" dedi 307/1
 yıllar ötesinde sırlar çağında 291/5
 yıllar ötesinden duydum sesini 120/1
 yıllar sonra karşılaştım 277/1
 yıllara sor, yıllar desin, sen ağla 27/3
 yıllarca "ah!" çektim bir damla suya 76/2
 yıllarca bu yolda çekildi çile 220/2
 yıllardır kadere boyun 175/3
 yıllardır uyuyan sancı 277/2
 yılların koyduğu iz imiş meğer 190/2
 yiğit bozkurtların "başbuğ!" diyerek 214/3
 yiğitler attılar sana 143/3
 yiğitler meydana sahip çıkmadı 233/1
 yiğitler ocağın boş kalmaz gardaş 221/4
 yine başta taç istanbul 281/1
 yine bozkurtlarım nöbet yerinde 218/2
 yine bugün yüreğime 92/1
 yine de gönülde bir duman tüter 2/3
 yine duman duman karşiki dağlar 106/1
 yine efkârlandı divane gönül 99/1
 yine hep namertler el üstündeymiş 196/3
 yine kalktı, ayaklandı 225/1
 yine şahlanıyor şanlı bozkurtlar 218/4
 yine şer güçleri bin bir kaygıda 264/2
 yirmi birinci yüzyıla 136/1-3
 yirmi üç aralık cuma sabahı 24/1
 yitirdim leyla'mı mecnun dağında 106/2
 yitirdim yaz, baharımı 228/2
 yiyersin, içersin garnın doymaz ki 110/2
 yok içinde var görürüz 91/3
 yok ki, sende suç istanbul 281/3
 yok mudur acaba vicdanın dünya 110/1
 yok mudur derdime dermanın dünya 110/3
 yokluk yorganından ayak uzatmış 191/2
 yoksa bedirlenmiş ay mıdır, nedir 288/1
 yoksa erzincanlı mısın 293/2
 yoksa, eder seni kör itdirseği 56/3
 yoksulu gözeten o canlar hanı 213/4
 yokuş gider, düzü değil 34/2
 yokuşun altına geldik, yaklaştık 234/1
 yol bilenler dağı, taşı dolanmaz 13/2
 yol bilmeyen dağ dolanır 34/2
 yol ehli erenler, erler 35/2
 yol ehlinin ayağıym, çuluyum 109/3

- yol ekmeği, yelmik, söh özeğine 114/3
 yol gelmiş, yorulmuşam 22/4
 yol gösteren boz yeveli kurdum var 215/3
 yol kendini yedi aşam 50/1
 yol ver bana başı dumanlı dağlar 170/1-3
 yol ver dağlar, yol ver, gelip geçeyim 194/1-2
 yol vermiyor, gidem kar deli deli 106/1
 yola saldın, yordun beni 298/2
 yola uygun arabanı sür gardaş 202/4
 yola yabancı değilim 176/2
 yolcu olsam, yol olsam 96/2
 yolcular sılaya ermesi yakın 137/3
 yolda görsem selam vermem 290/2
 yoldaş olma edepsiz, arsız 61/8
 yoldaşım, sırdaşım uzun geceler 190/2
 yollar gibi üzgünüm ben 272/1
 yollara sor, yollar desin, sen ağla 27/2
 yollarım dolandı, çıkmadı düze 199/2
 yolu sevgi, hak muhammed yoludur 291/2
 yolun gülüzar yaylası 128/1
 yoluna salat ü selam muhammed 165/1
 yolundan gidenler gerçeği bulur 165/1
 yonca çalıp şekerçiler hanı'nda 114/2
 yorganı kar, yastığı taş 206/3
 yorganı kar, yastığı taş 207/3
 yorganım, yatağım şahittir bana 252/1
 yorganın altından çıkarsa başın 67/5
 yorgun kullar nenni nenni 86/1
 yorulan kolnuza kurban 81/3
 yorulmayan, şefkat dolu kolun var 308/2
 yorulmaz mı senin kervanın dünya 110/1
 yorulmuş yollarda bir telli turna 270/1
 yosun tutmuş yan taşları 73/2
 yunus emre ile dolanan budur 120/2
 yunus, balık ile denize daldı 40/8
 yunus'u bağrında emziren sensin 308/4
 yusuf'u mısır'a sultan eyledi 59/2
 yutanlar bizden değildir 133/2
 yüce dağ başları kayalar, taşlar 25/3
 yüce dağım yağar bana 5/1
 yüce dağlar başındasın 169/2
 yüce islam milletini 72/1
 yüce türk milleti hep var oldukça 215/2
 yücelerde تنها kalan 272/1
 yüceleri mekân kılan van gölü 7/1
 yük taşırdı değirmene 1/4
 yükledi sırtıma dert ile keder 55/1
 yüklemiş sırtına dert heybesini 279/4
 yüklendi dert üste kederim dağlar 84/1
 yüklendi sırtıma hayatın kahri 19/2
 yükseğini duman bağlar 128/3
 yüksek bir yaylada mesken tutmuşsun 7/1
 yükseldi bir fiğan bağlarbaşı'nda 24/1
 yükseldik, bayrak olduk 183/3
 yüreğim yanıyor, hastadır gönül 103/1
 yüreğim yaralı, ciğerim sızlar 51/2
 yüreğime kar da yoktur 95/1
 yüreğimi yaktın közle 98/2
 yüreğinde acılar 113/1
 yüreklerde iman nuru yandıkça 215/2
 yürüyoruz biz başbuğ'un izinden 221/3
 yürüyüşün aras nehri akışı 142/2
 yüz hattıma sıra sıra 92/2
 yüz hattımda duran sıra çizgiler 190/2
 yüzde doksan dokuz hep okuryazar 74/4
 yüze gelir, dost görünür 299/2
 yüze gülen ahbabların 258/2
 yüze gülene inanma 251/2
 yüzer iken mikrop kapmış, bize ne 283/1
 yüzü gülmez gardiyana düşmüşem 89/5
 yüzüm sürüp ayağına kalaydım 210/1
 yüzün güneş midir, çalmış cihana 288/1
 yüzünde hak çizgileri 131/2
 yüzüne güzellerin 96/1
 yüzünü görenin rast gelmez işi 89/3
 zafer vakti yakındır 183/1-6
 zahirin içinden süzüp bal vermiş 3/2
 zahma, ilaç olur derde 226/5
 zakir başın hafız asker 18/3
 zakir yapar dileğini 134/3
 zakirler çekerler "hu" geceleri 16/3
 zalım felek "asıl suçlu bu" dedi 55/2
 zalım varken mazlumlara 133/1
 zalimin mazlumla ne davası var 266/2
 zalimler oynatır atı 181/1
 zaman bana açtı ara 92/2
 zaman geçer, insan gider sıradan 77/4
 zaman geçmez, saat dolmaz gurbette 224/3
 zaman yetmez, derdim getirsem dile 196/3
 zaman, ilmeğine dolamış beni 159/1
 zarar bir taraftan, kâr bir taraftan 174/2
 zarf üstünde görse beni 274/1
 zaten felek ile açtım arayı 32/3
 zaten insan ömrü, çürük ip gibi 139/1
 zaten yakmak için söz vermiş idin 68/3
 zehir kattı ekmeğime, aşıma 174/1
 zehir sızmış içebilmem suyundan 162/2
 zehirden acıdır, içilmez suyu 141/2
 zehiri tadından seçeni göster 254/2
 zehirler doldu testime 79/3
 zehirli akrebe rızık veren var 57/4
 zekâtın, devletin ellere kalsın 37/2
 zekeriya beyaz çıktı, gusül bozuldu 284/5
 zekeriya oyuk yaptı ağaçtan 40/4
 zemin, semavat kat be kat 39/2
 zerre kadar toz kondurmam, şerefime mâl olur 62/2
 zevali yaklaşmış çok alkış gördüm 65/2
 zikir eyle hak süphan'ı 64/4
 zindana atmakta maksat ne idi 59/2
 zindandan zindana girdi bozkurtlar 218/1
 zorbalığın on par'etmez 261/1
 zorda kalır, olmaz ise himmetin 165/5
 zorlu yollarda er idi 1/3

zulümün zirveye çıktığı günde 65/2
züleyha, yusuf'u sevdi gerçekten 40/5
zülfünü kesti leylalar 170/1

zülûf ağlar, perçem ağlar 170/1
zülûflerin dökme yüze 98/1

3. Kafiye ve Redife Göre Dize Dizini

mantar gibi sanatçılar çıkınca 212/1
 poyrazoğlu sözü sarf et kendi iktidarınca
 253/3
 barajlar altında kalma karınca 295/1
 beni derde gama salma karınca 295/2
 eğlen bu diyardan gelme karınca 295/3
 daha çok küçüksün ölme karınca 295/1
 filden daha kuvvetlidir bir küçücek karınca
 253/3
 gülleri var gonca gonca 146/2
 almak zor mu banka kartı olunca 301/4
 türkiyede hayat beleş olunca 212/1
 çıplaklık modası icat olunca 212/2
 mağazalar çeşit çeşit dolunca 301/4
 şerefsizler biraz fırsat bulunca 212/2
 vicdansızlar hemen bindi kulunca 212/2
 ataların bir sözü var ay ışığı vurunca 253/3
 saza günah deme hoca 182/1
 şu yenice şu usluca 146/2
 nefesim kesilir soluk aldıkça 117/2
 hayallerim donar biraz daldıkça 117/2
 eski zamanları az çok andıkça 117/2
 ay yıldızlı bayrak dalgalandıkça 215/2
 yüreklerde iman nuru yandıkça 215/2
 yüce türk milleti hep var oldukça 215/2
 olanlar mazide saklı kalsa da 185/1
 aradan seneler geçmiş olsa da 185/1
 bıraktım bir yana adı şanı da 150/2
 o gün olur arafata çıkan da 29/10
 ömür tamam olup vadem dolan da 33/1
 ecel bir gün başa gelip konan da 33/1
 her gün felekten bir gece çalsan da 9/3
 tüccar vali bakan paşa olsan da 9/3
 poyrazoğlu tükenmez mal bulsan da 9/3
 anam babam hepimiz bir odada 114/1
 şah hüseyin kerbelada 262/4
 ağca gelinler yaylada 271/1
 ömrümde en güzel günler orada 114/1
 han selbi çekmiştir çok ah burada 122/4
 poyrazoğlu nice dergah burada 122/4
 aşıklar ustası emrah burada 122/4
 dertsiz var mı dünyada 86/3
 ben sılamı görmeliyim rüyada 15/3
 kimsede bulunmaz ondaki eda 45/2
 muhtaçtır rahmine bay ile geda 45/2
 gönüllerde ilham sazlarda seda 111/1
 poyrazoğlu yarı gördüğüm çağda 149/3
 deseler ki canan yitmiş bu dağda 149/3
 aklım perişandı sol ile sağda 149/3
 yine şer güçleri bin bir kaygıda 264/2
 gözüm yoktur apartmanda yalıda 150/2
 bir aşık tanıdım şu istanbulda 241/1
 bu nasıl sevdadır döner başımda 286/1
 poyrazoğlu gönlüm canda 193/3
 poyrazoğlu acısı var bu canda 210/3

poyrazoğlu dostun arzusu canda 239/3
 ikimiz de misafiriz bu handa 223/2
 benim gözüm yoktur koca cihanda 223/2
 böyle zulüm görülmedi cihanda 210/3
 gönlüm perişandır gözlerim kanda 239/3
 sen beni bıraktın tozda dumanda 37/3
 gözüm yok şöhrette şanda 193/3
 senin gözün vardır şöhrette şanda 223/2
 akşam mavi sular al kandı vanda 97/3
 soydu gömleğini yıkandı vanda 97/2
 döktü mavi çöle çalkandı vanda 97/1
 sanırsın püsküren volkandı vanda 97/1
 o gün şama doğru giden kervanda 210/3
 ömrüm tamam olur hangi ezanda 239/3
 elestünün hitabında 148/1
 ilm-i hikmet kitabında 148/1
 yeşilinde sarısında ağında 53/2
 bir çift gül açılmış canan bağında 106/2
 nemrutun ateş bağında 302/1
 ankaranın başkent olacağında 291/5
 yıllar ötesinde sırlar çağında 291/5
 cana can katarlar seher çağında 53/2
 ötüştür bülbüller seher çağında 106/2
 resulun hira dağında 302/1
 arı gezer çiçeklerin dağında 53/2
 yitirdim leylamı mecnun dağında 106/2
 poyrazoğlu zaman dağarcığında 291/5
 arzum kaldı yüzündeki halında 14/2
 efem sesler koşar idim anında 114/2
 yonca çalıp şekerciler hanında 114/2
 kuşlar gibi mutlu idim yanında 114/2
 gizlendim hayatın dalgalarında 239/1
 bu zalim gurbetin iptidasında 15/2
 bu zalim gurbetin iptidasında 224/2
 öter bülbül sefasında 271/3
 çiftçi kardeş tarlasında 271/3
 çok keremler yandı iftirasında 15/2
 çok keremler yandı iftirasında 224/2
 devrildi bir fidan bağlarbaşında 24/2
 yükseldi bir figan bağlarbaşında 24/1
 nakış döktü alkan bağlarbaşında 24/3
 yaralı bir ceylan bağlarbaşında 24/1
 vuruldu bir civan bağlarbaşında 24/4
 her zerrem sızılar bıçak altında 240/1
 gizlendim et ile tırnak altında 240/1
 meyvalar gizlenir yaprak altında 240/2
 yan yana dizilir toprak altında 240/3
 poyrazoğlunun sazında 217/5
 bozkurtların avazında 217/5
 dervişlerin niyazında 217/5
 hakkın nazargahı onda 193/3
 olmaya başladım bir dal ucunda 153/2
 bir su damlasıyım bir sel ucunda 153/1
 bir toz bulutunda bir yel ucunda 153/3
 bir ulu şehirde bir yol ucunda 153/1

biter bu hasretlik haz var ucunda 137/3
 yarınlar göz kırpar naz var ucunda 137/1
 kim bilir kaç bahar yaz var ucunda 137/1
 vallahi her dağın düz var ucunda 137/2
 sallana sallana kümbet yolunda 14/2
 poyrazoğlu kaldım darda 262/4
 inleyen yellerde esen rüzgarda 80/1
 çantası sırtında yağmurda karda 4/1
 şu görünmez köyde ta uzaklarda 4/1
 hem içerde hem dışarda
 her nereye baksam sen varsın orda 80/1
 ehl-i beytin yolu orda 262/4
 yavaş estir yar uykuda 86/3
 sanmayın ki elin oğlu uykuda 264/2
 sevrin yılanları yine pusuda 264/2
 dertler benden değil cüda 86/3
 kutsal bir ülküdür kutsal bir sevda 215/1
 başka yoldan yoktur fayda 60/1
 aklın başka yerde kendin namazda 37/3
 gönül muhabbette niyazda nazda 245/3
 poyrazoğlu elim mızrapta sazda 245/3
 sözler rüşvet oldu sazda 50/3
 ben seni beklerdim nazda niyazda 37/3
 garip başım kaldı dumanda tozda 245/3
 poyrazoğlu karda buzda 50/3
 leş kokusu beyaz tuzda 50/3
 hay seni akılsız baş kuru kafa 61/1
 derdimiz bir değil beş kuru kafa 61/5
 bu nasıl karışık iş kuru kafa 61/1
 aldığım cevaplar boş kuru kafa 61/6
 dökülmüş çenenden diş kuru kafa 61/3
 örnek oldun her tarafa 41/1
 gönül sana demedim mi bin defa 21/1-3
 nasıl kıydık bizler bahçeye bağa 294/3
 bu yapı bu imar uymuyor çağa 294/3
 suçluyuz biz ta tepeden tırnağa 294/3
 poyrazoğlu ver toprağa 123/3
 akşam benden evvel girer yatağa 89/2
 ben neyleyim gücüm yetmez kaltağa 89/2
 sabah benden sonra kalkar ayağa 89/2
 tövbe bir daha bir daha 290/1-3
 emanet edin allaha 123/3
 koltuğun altına çıbanlar çıha 88/2
 torbayla ilacın assınlar miha 88/2
 cinnet getiresen gidesen şıha 88/2
 üç ihlasla bir fatiha 123/3
 bu dünyanın gamı başka 39/1
 ledünnünün demi başka 39/1
 gözlerinin nemi başka 39/3
 nübüvvet hatemi başka 39/2
 mekkenin zemzemi başka 39/4
 yıllara sor yıllar desin sen ağla 27/3
 yollara sor yollar desin sen ağla 27/2
 çöllere sor çöller desin sen ağla 27/1
 küllere sor küller desin sen ağla 27/1
 yirmi birinci yüzyıla 136/1-3
 çakılmaz yumul balla 226/6

keledoşa kaşık salla 226/6
 yedirdi buğdayı sebep var illa 40/1
 cılbırı fetirle solla 226/6
 kerem sende vermiş mola 17/3
 gönül ile düştük yola 70/1
 emrah senden çıkmış yola 17/3
 her sırda gizlidir hikmet-i Mevla 240/2
 ademi topraktan var etti Mevla 40/1
 devirimizde çok aşık var ama 209/1
 güzele kırk günde doyulur ama 30/3
 poyrazoğlu düşme gama 237/3
 kırtlama çay kırtlama 22/1-4
 gel boşa övünme beylik soylama 141/4
 aldanma şöhrete nama 237/3
 poyrazoğlu meyil verme sen nama 30/3
 suçluyu merihte ayda arama 294/2
 derede tepede çayda arama 294/2
 depremde arama fayda arama 294/2
 başka yerde dost arama 278/3
 merhem gerek bu yarama 278/3
 aşkın gömleğine vurulmaz yama 30/3
 beyaz karlar saçlarıma 79/1
 felek bile şaşar kaygılarıma 152/2
 deli rüzgar dallarıma 79/1
 bir tercüman bulsam duygularıma 152/2
 saplanır bir hançer uykularıma 152/2
 ana gelme mezarıma 146/1-4
 zehir kattı ekmeğime aşıma 174/1
 ağustos ayında yağdı başıma 174/1
 kuran okuyun başıma 123/2
 haber verin haldaşıma 123/2
 ozan yazın baş taşıma 123/2
 burada eğlenip kalmama bakma 20/3
 böyle şen duruşlu olmama bakma 20/3
 aman güzel öyle bakma 255/1
 nolur güzel öyle bakma 257/1
 poyrazoğlu der ki gülmeme bakma 20/3
 canımı ateşe yakma 257/1
 cilve yapıp gönlüm yıkma 255/1
 arif ol mazlumun özünü yıkma 130/2
 düşmanın önünde zehirten lokma 130/2
 kim ne derse desin kızma darılma 167/1
 tek mutfakta ye darılma 161/8
 ev varsa evden ayrılma 161/8
 kira peşinde yorulma 161/8
 solucanda diş olur mu aldanma 75/1
 hillekar insana kanma 299/1
 nahak insanlara kanma 248/1
 söylenen her söze kanma 251/2
 namert insan ile gezme dolanma 21/1
 pazarına hiç inanma 299/1
 yüze gülene inanma 251/2
 kulun kula takdirine inanma 75/1
 ayrılığı uzak sanma 251/2
 gel bu yeri yaban sanma 248/1
 geniş günde gelenlere aldırma 141/3
 ara yerden muhabbeti kaldırma 141/3

insan-ı kamil ol söze saldırma 141/3
 her işin aslını sorma 192/3
 poyrazoğlu yürü durma 192/3
 öz köküne balta vurma 192/3
 olur olmaz yerde söze karışma 21/1
 biri bağlar poşi yazma 6/2
 biri takar gümüş hızma 6/2
 ben bir arif olamadım vah bana 158/1
 savrulup kül olamadım vah bana 158/2
 ben bağrımı delemedim vah bana 158/1
 ben kendimi bilemedim vah bana 158/3
 senin sözün şeker bana bal bana 49/2
 parmakların mızrap eyle çal bana 49/1
 vakti gelsin gel bıçağın çal bana 49/3
 senin sevgin verir türlü hal bana 49/1
 yüce dağım yağar bana 5/1
 yaşadığım çağım şahittir bana 252/1
 dalımda yaprağım şahittir bana 252/2
 doğduğum toprağım şahittir bana 252/3
 yorganım yatağım şahittir bana 252/1
 ayrılık sinmedi cana 297/2
 yar ataşı girdi cana 143/3
 kirpiğin ok olmuş dokunur cana 288/1
 mervan da zeyneli attı zindana 266/2
 bu sevda yusuflu atmış zindana 279/2
 yüzün güneş midir çalmış cihana 288/1
 ibretle bakarız biz bu cihana 306/2
 gelir dolana dolana 138/1-3
 güzeller çirkine iyi yamana 266/2
 yaram alıp çıkacağım lokmana 150/1
 düzler toza düşmüş dağlar dumana 266/2
 hazırlandım gitmek için canana 150/1
 edirmeden çaldırana 157/1
 ev sahibi kiracı kıran kırana 101/2
 bu sevda baykuşu salmış virana 279/2
 hastanelerde doktor soran sorana 101/2
 karı ile koca vuran vurana 101/2
 seyit babo geldim sana 18/4
 kurban olayım ben sana 93/1-7
 canlar kurban olsun sana 157/1
 yiğitler attılar sana 143/3
 mantık boyun eğer sana 192/2
 yaprakların değer sana 192/3
 el de kendin över sana 192/1
 o da döner söver sana 192/1
 kem kelam almayız asla lisana 306/2
 hor bakamam ben insana 121/1-4
 kolay taş atmayız hiçbir insana 306/2
 bu sevda hükmetmiş şaha sultana 279/2
 poyrazoğlu bir bak tatvana vana 168/5
 duyanlar ağladı vana 297/2
 duymak istersen gel vana 93/1
 içmek istersen gel vana 93/2
 yemek istersen gel vana 93/5-6
 görmek istersen gel vana 93/1, 3, 4, 7
 vana vana güzel vana 93/1-7
 gel gidelim güzel vana 93/1-7

giderdi ercişten vana 1/4
 vana vana şirin vana 93/1-7
 ercişli der yana yana 143/3
 her birisi ayrı yana 297/2
 bin çekerdi güzelliğin her yana 168/5
 her birimiz çektik gittik bir yana 168/5
 taramış saçların dökmüş bir yana 14/1
 ezem dedi sür tulanın kıcına 56/3
 bir yel eser bostanına bağına 63/1
 gök çimenli bahçesine bağına 87/3
 gel gönül güvenme gençlik çağına 63/1
 poyrazoğlu hasret bahar çağına 87/3
 ikinci zamanı süphan dağına 87/3
 hele çarpılırsan mazlum ahına 63/3
 gel kulak ver poyrazoğlu ahına 223/3
 gel gir insanlığın barigahına 223/3
 var düş bir mürşidin barigahına 63/3
 dünya kalmaz bu dünyanın şahına 63/3
 dünya kalmaz bu dünyanın şahına 223/3
 ateş saldın poyrazoğlu canına 115/3
 iliğine damarına kanına 115/3
 ömür boyu koştun dert kotanına 115/3
 mehmetçiğin yiğit bakışlarına 151/3
 desen desen kilim nakışlarına 151/3
 vurgunum düzüne yokuşlarına 151/3
 aşığın arzusu kendi yarına 42/3
 bir kulak ver poyrazoğlu zarına 42/3
 akıl ermez fikir ermez sırrına 42/3
 poyrazoğlu hasret merhabasına 55/3
 koşuldum feleğin arabasına 55/3
 armağanlar koydum mahrabasına 55/3
 poyrazoğlu bir bak hay sedasına 47/3
 kulak ver seherde hoş nidasına 47/3
 poyrazoğlu alasına 271/4
 kavuşanda balasına 271/4
 bir parça çamurum dost malasına 239/2
 garip yolcu sılasına 271/4
 onun da arzusu hu mevlasına 47/3
 aşıkların yarasına 143/1
 deli gönlüm düşmüş öz telaşına 309/2
 keklikler gizlenmiş sitem taşına 309/2
 ismi geçmiş baş taşına 73/1
 gam keder karıştı gözüm yaşına 309/2
 aldırma bu yerin boran kışına 137/1
 türküne kürtüne avşar lazına 151/4
 halay çeken gelinine kızına 151/4
 ey gönül her cana olma aşına 211/1
 değişmezdik on kamyona 1/4
 yorulmuş yollarda bir telli turna 270/1
 siper ola idim yezit okuna 210/1
 himmet et poyrazoğluna 18/4
 bu vatan uğruna millet uğruna 218/1
 kara günler geçmez deme boşuna 137/1
 anlamaza davul çalsan boşuna 211/1
 dost olanlar elbet gider dostuna 221/1
 çoban kuzuyu koyuna 256/1
 zaman bana açtı ara 92/2

mansur gibi çekme dara 257/3
 mansuru çekmişler dara 227/3
 eşeğe binmeye rüşvet sigara 114/4
 kaldım kem talihi kara 92/2
 poyrazoğlu der ki görünür kara 240/3
 hem zengin hem fukara 154/1
 istersen zengin ol ister fukara 240/3
 suni gübre attık biz tarlalara 301/2
 bir seher vaktinde indim bağlara 173/1
 bülbül feryat etmiş inmiş bağlara 196/1
 özlem çekiyorum eski çağlara 300/1
 şeytan korkusundan kaçtı dağlara 300/3
 çiçeğin kokusu sinmiş dağlara 173/1
 mecnun leyla demiş düşmüş dağlara 196/1
 bülbül küsmüş daha dönmez bağlara 300/1
 ölüme şükreder ağlar sağılara 300/2
 kim düşürmüş sokaklara 206/2
 bir bak her yan kaldı hep korkaklara 233/1
 salmış bizden uzaklara 206/2
 alet olmuş tuzaklara 206/2
 iyi bak ufuklara 132/2
 nice güzel yıllara 132/2
 zalım varken mazlumlara 133/1
 kaptanım gemiyi çeker kenara 240/3
 dalgalar gemiyi vurdu kenara 233/1
 davam ne şöhrettir ne şan ne para 75/3
 cüzdanda kalmadı para 102/1
 nahırcı musaya verirdik para 114/4
 koyunlar koçlardan daha zampara 234/3
 gel yaram sara sara 132/2
 menzile ulaşır yol vara vara 75/3
 aldanma dünyaya servete vara 223/1
 gel beni koyma avara 257/3
 poyrazoğlu gönlüm oldu avara 234/3
 poyrazoğlu bağı yara 227/3
 beni konuşturan bendeki yara 75/3
 poyrazoğlu bağı yara 257/3
 güvenme evlada sevdiğin yara 223/1
 eyüb gibi sinem olmuştur yara 110/3
 başım alıp gitsem hangi diyara 234/3
 tohumlar değişti sebzeler sera 301/2
 iki inek bir bızavın ahıra 114/4
 yüz hattıma sıra sıra 92/2
 maaşım doksan bin lira 102/1
 kırk günlük tavuklar çıktıktan sonra 301/2
 sözüm çoktur kısacası hülasa 75/5
 gözün aç ortada bak iltimasa 75/5
 doymaz gözün aç olmasa 261/2
 petrolden haraç olmasa 261/3
 kalles dünya piç olmasa 261/1
 sendeki şer güç olmasa 261/1
 ilaç ile tüylenir mi yarasa 75/5
 poyrazoğlu der ki çekersin tasa 303/3
 koyarsın başını kedere yasa 303/3
 insanlığa ikaz olsa 44/1
 baykuş konsa enkaz olsa 44/1
 çocuklar ağlamaz olsa 44/2

her bir tüfenk bir saz olsa 44/3
 sana zarar veren akrabadansa 303/3
 kara çalı ile yaşamaktansa 303/1
 senden değerlidir bir karış arsa 61/4
 kiranız depozit ev kara borsa 61/4
 güvenme dünyada şan ile forsa 61/4
 vurgunum ben sana bir baştan başa 151/2
 edirmeden karsa vandan maraşa 151/2
 hacı bayram veli hacı beкташа 151/2
 bir yanın van edremit uzar gevaşa 7/2
 sağır ile yaşa lal ile yaşa 303/1
 helal kazandığın mal ile yaşa 303/2
 çek git gurbet ele el ile yaşa 303/3
 dikene sabret gül ile yaşa 303/1
 kimisi mapusta kimi toprakta 218/4
 beş bin şehit ile dimdik ayakta 218/4
 poyrazoğlu der ki sanma uzakta 218/4
 bugün bizim kemal hasta 81/2
 hissettirme eşe dosta 81/2
 haber verin eşe dosta 249/1
 dert olsa da posta posta 81/2
 sevgi var toprakta taşta 249/3
 poyrazoğlu bir bakışta 249/3
 sevgi vardır uçan kuşta 249/3
 çiğden çiçek olur çiçekten meyva 240/2
 bu aşkın kanunu bu mu sence ya 66/1
 korka korka biz bu hale geldik ya 235/1-3
 ali gibi merdan var ya 278/4
 yaradan bir süphan var ya 278/1
 can içinde canan var ya 278/1
 o hazret-i kuran var ya 278/2
 nur muhammed sultan var ya 278/3
 bir gurup namuslu insanlar var ya 205/4
 borç aldım gelecek aya 102/6
 antep'te eylenme geç git urfaya 29/5
 poyrazoğlu düşer idik bir haya 114/6
 başını düşürdü bin bir belaya 40/2
 aman gardaş ben bir yarsız sılaya 100/1
 çok şükürler olsun gani mevlaya 3/1
 anamın karnında bağladım maya 76/2
 hani söz vermiştin darılmamaya 66/1
 hani söz vermiştik ayrılmamaya 12/1
 taze yüz tutmuştu çiçek açmaya 24/2
 kara dinli durdu kurşun saçmaya 24/2
 vaktimiz müsait değil saymaya 29/5
 pişman oldum baktığımda aynaya 20/2
 şeytan hille katıp girdi araya 40/2
 poyrazoğlu merhem gerek yaraya 205/4
 namussuzlar nasıl geçti siraya 205/4
 seksen bini getti kiraya 102/6
 oku ilim öğren düşme hataya 159/2
 hünerin var ise atla ortaya 159/2
 tavuk üç gün öter bir yumurtaya 159/2
 şid nebi yalvardı durdu duaya 40/3
 idris girdi o cennet-i mevaya 40/3
 bazı atlı gezdim bazı dem yaya 76/2
 poyrazoğlu kaldım yaya 102/6

adem ki cennetten geldi dünyaya 40/2
 nuhun gemisini saldı deryaya 40/3
 orada çok vardır eren evliya 29/5
 kimseye yar değil bu köhne dünya 240/2
 beni derde salan dünya 187/1
 eylen be hey yalan dünya 187/1
 yok mudur acaba vicdanın dünya 110/1
 yok mudur derdime dermanın dünya 110/3
 her saat bir çeşit devranın dünya 110/2
 yorulmaz mı senin kervanın dünya 110/1
 bunu böyle bilsin bütün bir dünya 215/1
 bir deli mahoya bir delaloya 114/6
 kırk ekmek yetmezdi gavur biloya 114/6
 kimisi ırmaktır kimisi derya 209/1
 yıllarca ah çektim bir damla suya 76/2
 dostlar gelin soframıza 226/1-9
 yoldaş olma edepsizce arsıza 61/7
 fırsat verme hortumcuya hırsıza 61/7
 kafa der ki selam verme nursuza 61/7
 biri menem biri kim ola ya rab 191/1-3
 bu milletin sabrı hazret-i eyüb 268/3
 insanlara kolların aç 133/3
 kendisi tok komşusu aç 133/3
 poyrazoğlu onlardan kaç 133/3
 suç işleyen kuldadır suç 260/3
 yanlış yazan eldedir suç 260/1
 tetik çeken eldedir suç 260/2
 yalan diyen keldedir suç 260/1
 dalına salat ü selam muhammed 165/2
 malına salat ü selam muhammed 165/5
 yoluna salat ü selam muhammed 165/1
 eline salat ü selam muhammed 165/4
 ehline salat ü selam muhammed 165/1
 gülüne salat ü selam muhammed 165/3
 havar ya seyit muhammed 18/1-4
 kırkların hocası seyit muhammed 74/2
 yatar yeşil donlu seyit muhammed 122/3
 poyrazoğlu gidem nice 166/4
 bir hayaldi ince ince 297/3
 canım ecel şerbetinden içince 276/3
 kıyamet gömleğin boya biçince 276/3
 yaz ayları karşı dağa gelince 53/1
 gam gasavet birden başa gelince 163/1
 gönlümün deryası coşa gelince 163/1
 ay sonunda ekistrası gelince 301/4
 ardı sıra hazan çağı erince 53/1
 anlatırsın bana aklım erince 300/3
 ilkbahar ayları gelip erince 74/1
 bugün dertlerim derince 297/3
 kadir mevlam nuru rahmet verince 74/1
 poyrazoğlu sözü söyler yerince 300/3
 poyrazoğlu bu dünyadan göçünce 276/3
 insanların hallerini görünce 300/3
 dolanırız beraberce 182/1
 şehitlik rütbesi yüce 146/2
 feleğe verdim dilekçe 166/4
 kimi kürçe kimi Türkçe 297/3

her gün kan döküldükçe 113/1-3
 kollarımda dar kelepçe 166/4
 karanlıklar çökse de 183/1-3
 lebbeyk deyip gözyaşını dökene de 29/10
 beytullaha varıp boyun büken de 29/10
 şah hüseyin kerbelaya gelen de 210/1
 söylersem hayrete düşersin sen de 65/2
 ledünnü deminden sunuldu bade 45/2
 ya rab gücüm yetmez edem ifade 111/1
 gurbet ellerinde kaldım piyade 15/3
 ben bir poyrazoğlu derdim ziyade 15/3
 neşem de bulunmaz beyde valide 150/2
 yıkılası gurbet elde 95/3
 yıllar oldu gurbet elde 90/1
 poyrazoğlu arzum telde 95/3
 türkülerde çalan telde 90/1
 dost selamı esen yelde 95/3
 gündüz hayalimde gece düşümde 286/1
 dünya bende ukba bende 144/2
 yıldız bende sema bende 144/2
 kible bende kabe bende 144/2
 benim görüşlerim bir sırdır bende 65/2
 kırmızı dut kaysı sende 41/4
 erenler nefesi sende 41/4
 mavi gölün sesi sende 41/4
 canım yanar can içinde 262/3
 bağdat kerkük kan içinde 262/3
 gizlenmiş ayın içinde 250/1
 ya gönlüm neyin içinde 250/3
 bu külli şeyin içinde 250/2
 balıklar suyun içinde 250/1
 akşam olur gün içinde 262/3
 kalmış siyah saçım ağlar içinde 20/2
 ötüşür bülbüller bağlar içinde 20/1
 gitmiyor kervanım dağlar içinde 20/1
 yaşayan ölüyüm sağlar içinde 20/3
 şeytan girmiş cirit atar içinde 127/3
 sanarsın ölü var yatar içinde 127/4
 avrat gardiyandan beter içinde 127/5
 evler var ki güller biter içinde 127/1
 kuran bülbülleri öter içinde 127/2
 ev vardır ki sevgi tüter içinde 127/1
 gençliğin gözbebeğinde 217/3
 türkiyenin göbeğinde 217/3
 alperenler yüreğinde 217/3
 alparslan türkeşin önderliğinde 218/2
 alparslan türkeşin önderliğinde 220/1-4
 koşardı yoksula düşkün halinde 275/2
 göç başladı van elinde 297/1
 sayılan insandı erciş elinde 275/2
 kemeri şakırdar ince belinde 14/2
 her gün akşam bir yaylanın belinde 269/3
 sırlarım saklıdır seher yelinde 269/3
 konuşurken hata yoktu dilinde 275/2
 sazı elindeyim sözü dilinde 269/3
 açılış cennete yol makberinde 216/3
 sen de fatihleri bul makberinde 216/2

gülmedin dünyada gül makberinde 216/1
 açılışın her bahar gül makberinde 216/1
 görünmez bir sızı ucu derinde 56/1
 öyle bir çınar ki kökü derinde 218/2
 bu poyrazoğlunun şaş günlerinde 37/4
 iki gözü dolu yaş günlerinde 37/4
 misafir almazsın kış günlerinde 37/4
 gözleri vefecri okur yerinde 241/3
 çok kalleştir fesat dokur yerinde 241/3
 hiç duramaz fokur fokur yerinde 241/3
 yine bozkurtlarım nöbet yerinde 218/2
 seksen bir yılının ocak birinde 56/1
 kuru dal kalırsın günün birinde 276/1
 dili lal kalırsın günün birinde 276/1
 viran çöl kalırsın günün birinde 276/2
 sen de dul kalırsın günün birinde 276/3
 hacı bektaş veli düşüncesinde 57/2
 birlik çağrısında ney nefesinde 57/2
 baharın saz nefesinde 271/3
 ahlat şehri dostlar çayhanesinde 3/4
 gönül sarhoş aşkın meyhanesinde 3/4
 define var hakkın divanesinde 3/4
 bir çift gönül açılmış yar sinesinde 103/2
 hoşgörü var mevlananın sesinde 57/2
 turna avazı var dostun sesinde 103/2
 bir kirlî yorganla han köşesinde 15/2
 emrah gibi kaldım han köşesinde 224/2
 arzumanım kaldı hoş hevesinde 103/2
 zulümün zirveye çıktığı günde 65/2
 aşık oldum düştüm derde 166/2
 uğrasa da bin bir derde 81/5
 zahma ilaç olur derde 226/5
 şahin kuşu yükseklerde 166/2
 eski duygu eski güzelliklerde 118/2
 şimdi bizim ellerde 113/1-3
 arzu vardı esen ince yellerde 118/2
 koku vardı açan gonca güllerde 118/2
 dünya bu başıma dar bugünlerde 309/1
 gönlümün yaylası kar bugünlerde 309/2
 her yandan bir sitem var bugünlerde 309/3
 ben bende değilim yar bugünlerde 309/1
 poyrazoğlu der ki sensiz bizlerde 80/3
 aşıkları deli eden gözlerde 80/3
 sevda dolu sevgi dolu sözlerde 80/3
 muhtaç olmayın namerde 81/5
 oğul-kız gardaşım nerde 180/5
 can dostum sırdaşım nerde 180/5
 kimi ağlar eşim nerde 180/5
 arıyorum derman nerde 166/2
 hasta ile hayhay nerde 226/5
 soframız serildi yerde 226/5
 senin kal dediğin yerde 251/3
 umut gel dediğin yerde 251/1
 gurbet yol dediğin yerde 251/2
 senin gül dediğin yerde 251/1
 çalışanlar kalmaz yerde 81/5
 ölü sizde yas sizin evde 285/2

düğün sizde saz sizin evde 285/3
 bahar sizde yaz sizin evde 285/1
 oğlan bizde kız sizin evde 285/4
 tipi sizde buz sizin evde 285/1
 gönül denen sırça köşke
 poyrazoğlu bak bu hale 181/4
 sen de bana oldun kale 17/3
 haksızlığa karşı oldu bir kale 220/2
 poyrazoğlu gönüllerde şelale 151/5
 meydan okur haç hilale 181/4
 yıldızı koynunda şanlı hilale 151/5
 sönmez bu yürekte yanan meşale 151/5
 adalet erdi zevale 181/4
 bütün millet kenetlendik el ele 220/2
 poyrazoğlu diyer bele 189/3
 sor hizada coşan sele 217/4
 sor karkastan esen yeke 217/4
 meftun olma her gördüğün güzele 42/1
 başındaki yazma ile 189/3
 burnundaki hızm ile 189/3
 üç hilallî bayrak ile 217/4
 harıl harıl seller ile 175/2
 estim tozdum yeller ile 175/2
 yandım tüttüm küller ile 175/2
 cacık güzel lavaş ile 226/3
 ne yatarsın gaflet ile 64/1
 iflah olmam içimdeki dert ile 160/2
 oturmadım özü gerçek mert ile 160/2
 uykumu tedirgin eden kurt ile 160/2
 iliklerin düğmelerin naz ile 14/3
 poyrazoğlu methin ettim saz ile 14/3
 korkarım ki nazarlıyım göz ile 14/3
 dünyanın her geçmiş çağında bile 196/3
 her geçmiş devirde bile 281/1
 oku yavrum çekme çile 222/2
 yıllarca bu yolda çekildi çile 220/2
 ben bir poyrazoğlu çok çektim çile 196/3
 aşık olan çeker çile 64/1
 zaman yetmez derdim getirsem dile 196/3
 helise tat koyar dile 226/3
 parklara yollara yazma nafîle 273/2
 cehalet dibi yok kile 222/2
 cıngırtma murtuğa şile 226/3
 dövizine döviz ekle 161/3
 sonuç alacaksın bekle 161/3
 geliri gidere denkle 161/3
 yapılan işlerde hille var hille 273/2
 benziyorsun gonca güle 186/1
 güzel kızım güle güle 186/1
 atomdan ta moleküle 222/2
 mevlayı seversen değme gönüle 42/1
 yazmayın taşlara yazın gönüle 273/2
 seviyorsan peşim sıra el eyle 49/1
 yar saçların bu sazıma tel eyle 49/1
 acı bu halıma merhamet eyle 110/1
 çekerim çilemi naçaram böyle 32/1
 ne han aslı böyle ne kerem böyle 32/1

oldum gam çiftçisi ekerem böyle 32/2
 on bin doksan gündür çekerem böyle 32/3
 ne kadar mağrursun böyle 17/1
 güneş yüzüm yüzün gizle 98/2
 yüreğimi yaktın közle 98/2
 bu bağrımı ezdin sözle 98/2
 poyrazoğlu sırrın namerde deme 21/3
 sevdim de almadım deme 237/3
 ölüm son değildir bir mahkeme 203/1
 sırlarımı bu aleme 135/1
 yeter yaramı elleme 135/1
 el vurma yarama tabip elleme 26/1-3
 üç günlük dünyaya meyil eyleme 141/4
 çağrılmayan yere buyur eyleme 21/3
 poyrazoğlu ordan burdan söyleme 141/4
 gördüğün ört görmediğin söyleme 21/3
 bedenimde her zerreme 92/1
 poyrazoğlu bana değme 147/3
 bana derler suya sabuna değme 268/1
 yine bugün yüreğime 92/1
 kan damlar yüreğime 113/1-3
 ister olam lime lime 147/3
 bayrağıma hilalime 147/3
 ecel düşmüş can evimde kastime 51/1
 poyrazoğluyum kastime 79/3
 fitnekar insanlar düştü kastime 305/1
 yanlış anlatmışlar çeşm-i mestime 305/2
 kan doldurdun zehir kattın testime 37/1
 gizli zehir doldurdular testime 305/1
 zehirler doldu testime 79/3
 gönül bu dünyada kasavet çekme 130/2
 sakın bahçelere inme 98/3
 ay yüzüm buluta sinme 98/3
 poyrazoğluna yüz dönme 98/3
 sırlarımı yada verme 257/2
 ikiliğe gönül verme 257/2
 ölürüm kanıma girme 257/2
 özünü yitirmiş sonradan görme 268/1
 vurulup yere düşme 28/1-3
 gel dövüşme dövüşme 28/1-3
 razı eyledin ölüme 236/1
 iki yol koydun önüme 236/1
 felek kanadını çaldı üstüme 51/1
 felek dertleri üstüme 79/3
 kahpe felek serkar oldun üstüme 37/1
 it olunca ürüdüler üstüme 305/3
 dedim ki bir avrat alam özüme 89/1
 ilk akşamdan yumruk koydu gözüme 89/1
 mutlu olur belki bakar sözüme 89/1
 ikisi de baldan süzme 6/2
 yüzer iken mikrop kapmış bize ne 283/1
 fatih ürek yoldan sapmış bize ne 283/1
 gülben ergen bebek yapmış bize ne 283/2
 tasmaına ayak tepmiş bize ne 283/3
 evliliği yeni kopmuş bize ne 283/4
 cilvenin suçu ne nazın suçu ne 179/1
 mızrabın suçu ne sazın suçu ne 179/3

gözüm ağır peki itin suçu ne 56/3
 gönülün suçu ne gözün suçu ne 179/1
 alevin suçu ne közün suçu ne 179/2
 meyhane miyem meyhane 36/3
 virane miyem virane 36/2
 gözyaşım olsun nişane 124/3
 poyrazoğlu dervişane 124/3
 divane miyem divane 36/1
 pervane miyem pervane 36/1
 aşkın ile bir pervane 18/4
 bizi yoktan var edene 147/2
 yük taşırdı değirmene 1/4
 hasret yüreğimi yaktı gelsene 243/1
 gençlik kervanını çekti gelsene 243/3
 üstüme gasavet çöktü gelsene 243/1
 bağlar yaprağını döktü gelsene 243/2
 kuma döşene döşene 124/3
 nerden girdi kirpiğimin içine 56/3
 daldı ufuklara gitti engine 97/1
 giderdik bağlara gül bezeğine 114/3
 iki boz eşekle yaz tezeğine 114/3
 yol ekmeği yelmik söh özeğine 114/3
 öylece terk edip gittin hiç bakmadın haline 107/3
 bak poyrazoğlu haline 297/5
 kuşlar giderseniz siz kars eline 270/1
 düşürdü gurbet eline 94/2
 poyrazoğlu dost eline 225/4
 benziyor yaşlı geline 225/4
 acılar karıştı bahar seline 214/4
 çevirdi bahar seline 94/2
 poyrazoğlunu düşürdün bu alemin diline 107/3
 uğradım emrah kabrine 73/1
 dağlara taşlara düştü erime 214/4
 şehit yatan erlerine 147/2
 peygamberler serverine 147/2
 kavalların yerine 113/1-3
 bulutlar kar döktü yağmur yerine 214/4
 dalmak ister isen aşkın nehrine 16/1
 varmak ister isen ilham şehrine 16/1
 dedi bana gel düş aşk kıblesine 246/2
 kurbanım halilin inlemesine 239/2
 kulak verdim dostun inlemesine 246/2
 dost beni sesledi tekbir sesine 246/2
 arafattan gelen tekbir sesine 239/2
 raslamadım bu aşkın eşine 241/2
 avcı gibi düştü aslı peşine 201/3
 kuyruk olur gördüğünün peşine 241/2
 gam yeme çekseler dar niyetine 9/2
 saymasınlar diken har niyetine 9/1
 koyarlar mezara er niyetine 9/3
 saymasınlar seni kör niyetine 9/1
 güneş saçlarını taradı yine 97/1
 gel peygamberin izine 60/1-5
 emrah selbinin dizine 256/3
 kaç aşığı mecnun edip saldın leyla çölüne 107/3

son bir defa van gölüne 297/5
 gözyaşımı van gölüne 94/2
 akar gider van gölüne 225/4
 baykuşlar konmuş kürüne 297/5
 genç yaşta gurbeti bastı döşüne 201/3
 hasret girdi hayaline düşüne 201/3
 geceleri iblis girer düşüne 241/2
 gecelerin üstüne 132/4
 güneş çalmış van gölünün üstüne 195/1
 haktan gelen emir baş göz üstüne 221/1
 poyrazoğlu der özüne 256/3
 türk çalan aşıkların sözüne 151/4
 hasretim yarin yüzüne 256/3
 ancak yaradandan derdime çare 110/3
 der ki poyrazoğlu aman ne çare 110/3
 bulmamış derdine çare 227/3
 lokman olsa ancak bulurdu çare 24/3
 çok sevdiği sadık yâre 282/1
 açıldı bağrında çiftedir yâre 24/3
 tezек diye yakma gübre 161/6
 at güçlensin güçsüz fere 161/6
 poyrazoğlu kaç bin kere 263/4
 bir soralım tarihlere 281/1
 bazı iner enginlere 70/1
 çözülmeyen kementlere 135/2
 saldın beni ne dertlere 135/2
 alçaklara namertlere 135/2
 sen neresin irak nere 263/4
 işgal etmiş İngiltere 263/4
 süzüldü bedenden yayıldı yere 24/3
 anlatalım yöre yöre 161/6
 eğer eşin güzel ise 285/3
 her gün acı sözler duymaktan ise 303/1
 eğer eşin çirkin ise 285/2
 hem çirkin hem huysuz ise 285/2
 keyfin yerinde değilse 285/1
 evde keyfin yerindeyse 285/1
 hem güzel hem neşeliyse 285/3
 bir yanın dayanır yeşil ercişe 7/2
 tatvan adilcevaz ahlat dört köşe 7/2
 sıladan kaç yolcu düştü gurbete 27/2
 ferhat şirin için girdi zahmete 27/2
 bir yudum su diye düştü mihnete 27/2
 aynı benzersin cennete 41/1
 türkülerini ettim beste 249/1
 otağı ercişte yarı ercişte 77/5
 poyrazoğlu der ki yarı ercişte 77/5
 hiç ölmemiş gibi diri ercişte 77/5
 geceleri sabah olmaz gurbette 224/3
 gecelerim sabah olmaz gurbette 15/2
 saat geçmez zaman dolmaz gurbette 15/1
 zaman geçmez saat dolmaz gurbette 224/3
 kimse ahvalimi bilmez gurbette 15/1
 bundan sonra yüzüm gülmez gurbette 15/3
 poyrazoğlu yüzüm gülmez gurbette 224/3
 çok şükürler olsun bin bir çileye 100/1
 mecal bulamadı durup geçmeye 24/2

ikrar gerek dostu boyun eğmeye 153/2
 aşık odur hiç gönüle değmeye 153/2
 derimi post edip yere sermeye 149/2
 ben hazırım dostu canım vermeye 149/2
 ömrüm yetmez ise yüzün görmeye 149/2
 hazırlandım gurbet ele gitmeye 269/4
 bülbül oldum dost bağında ötmeye 269/4
 kervan tuttum gam yükümü gütmeye 269/4
 çekirdekten çiğе çiğden meyveye 153/2
 geldim dergahına hu diye diye 163/2
 bir ömür gönlümde saklayım diye 103/3
 bir mendil yollamış koklayım diye 103/3
 poyrazoğlu yolun bekleyim diye 103/3
 gönlümün evine gelirsin diye 163/2
 kullarım yolunu bulsunlar diye 3/1
 canımı canana ettim hediye 163/2
 gözyaşımınla yarış eder çay niye 20/2
 bu dünyada gülmek varken vay niye 20/2
 yeter medya yeter dayattın bize 283/1
 meyva sebze versin bize 161/4
 o bir örnek oldu bize 282/2
 toprak gitmesin denize 161/4
 hande ataizi girmiş denize 283/1
 emrah da sazını çaldı mı size 269/1
 ben de dertlerimi katayım size 269/1
 daldı derinlere öze 282/2
 biri zeze biri göze 6/1-4
 kim alır bu kadar mihneti göze 199/2
 mana incisini söze 282/2
 ağaç dik yamaca düze 161/4
 ahu gözlüm inme düze 98/1
 yollarım dolandı çıkmadı düze 199/2
 zülüflerin dökme yüze 98/1
 hiç kimse basmazmış yerdeki yüze 199/2
 cenazesi yerde kalasın herif 88/3
 ömür boyu trhes kalasın herif 88/4
 it kabına muhtaç olasın herif 88/1
 belanı cinlerden bulasın herif 88/2
 beyazıt bestami sattı şarabı 29/7
 aç kolların mehtabı 132/4
 poyrazoğlunun hitabı 222/4
 kainat denen kitabı 222/4
 uyandı içimde acı 277/2
 toprak sarı meyve acı 50/1
 poyrazoğlu olur hasretlik acı 66/3
 poyrazoğlu sözüm gelmesin acı 212/5
 gül yanında olsa çalı ağacı 66/3
 yarasa kuşunun yoktur ilacı 212/5
 başında şan verir sultanlık tacı 45/3
 erdirir murada acı muhtacı 45/3
 sefil poyrazoğlu aşkın dalgıcı 45/3
 ben miyim muhannet sen mi yalancı 66/3
 bizleri bağlamaz üç beş yalancı 212/5
 yıllardır uyuyan sancı 277/2
 amir memur dağda çoban ağladı 214/5
 yas tuttu bütün bir cihan ağladı 214/1
 bütün türk illeri turan ağladı 214/2

gökte melek yerde insan ağladı 24/4
 mateme büründü vatan ağladı 214/4
 yazdı poyrazoğlu destan ağladı 214/6
 doldu ankaraya her yan ağladı 214/3
 eşiten ağladı duyan ağladı 214/1
 eşidenler boyun büktü ağladı 188/4
 dertli poyrazoğlu kara bağladı 24/4
 poyrazoğlu gözyaşlarım çağladı 188/4
 bu nasıl ateştir yürek dağladı 24/4
 bu nasıl ateştir yürek dağladı 188/4
 insan ucuzladı can ucuzladı 212/1
 şöhret ucuzladı şan ucuzladı 212/1
 beden ucuzladı ten ucuzladı 212/3
 şeytan ucuzladı cin ucuzladı 212/4
 hiç kimse sanmasın din ucuzladı 212/5
 tuman ucuzladı don ucuzladı 212/2
 yiğitler meydana sahip çıkmadı 233/1
 rençberler harmana sahip çıkmadı 233/2
 tayfalar kaptana sahip çıkmadı 233/1
 üç tane ozana sahip çıkmadı 233/3
 davamı hakime verdim almadı 198/2
 asil de kalmadı soy da kalmadı 232/2
 davullu zurnalı toy da kalmadı 232/3
 ahlak da kalmadı huy da kalmadı 232/1
 yayla da kalmadı köy de kalmadı 232/1
 hazır yemek çıktı gerek kalmadı 307/3
 tilkiler bey oldu aslan kalmadı 287/2
 kabeyi tavafa zaman kalmadı 287/3
 haneler sahipsiz mihman kalmadı 287/1
 meclisler dağıldı devran kalmadı 287/1
 gidince tabibe eser kalmadı 56/5
 poyrazoğlu ben dediğim olmadı 56/5
 poyrazoğlu ben dediğim olmadı 84/3
 poyrazoğlu ben dediğim olmadı 307/3
 hayatım sürüyor çilem dolmadı 84/3
 hayatım sürüyor çilem dolmadı 198/2
 dedim boşa doldurayım dolmadı 307/3
 sarımsak bağladım yine solmadı 56/5
 arzumanım maksadımı bulmadı 198/2
 daha güneşim batmadı 258/3
 poyrazoğlu zevk tatmadı 258/3
 derdim beni uyutmadı 258/3
 dostlarım ağladı düşman kınadı 19/3
 poyrazoğlu felek beni sınıdı 19/3
 bozuldu dünyanın tadı 181/1
 ayaklar da başın yerini aldı 307/2
 iyilik yerini zorbalık aldı 232/1
 kartalın yerini serçeler aldı 233/2
 süleyman bir karıncadan ders aldı 40/8
 maviler pembenin rengini çaldı 307/2
 yunus balık ile denize daldı 40/8
 doktorlar arttıkça hasta çoğaldı 307/2
 adalet temsili mahşere kaldı 233/2
 konmadığım dal mı kaldı 228/3
 gitmediğim el mi kaldı 228/1
 vermediğim yel mi kaldı 228/2
 şeytana çatmaya ne gerek kaldı 234/3

mahpusta yatmaya ne gerek kaldı 234/2
 uzağa gitmeye ne gerek kaldı 234/1
 sürüler gütmeye ne gerek kaldı 234/1
 sanki bağrımın taş kaldı 186/2
 iki gözümde yaş kaldı 186/2
 sofrada yerin boş kaldı 186/2
 sormadığım kul mu kaldı 228/1
 davud sedasını cihana saldı 40/8
 tarlalar kurudu köyler boşaldı 233/2
 yanlış siyasetten her yer boşaldı 232/1
 poyrazoğlu der ki güzel bir andı 97/3
 yine kalktı ayaklandı 225/1
 canım bedenden usandı 38/3
 poyrazoğlu gönlüm yandı 38/3
 alıştı tutuştu yürekler yandı 188/2
 sevenler aşkına kandiller yandı 97/3
 bahar dağlara dayandı 225/1
 hasret yüreğe dayandı 38/3
 ağlamaktan gözler kana boyandı 188/2
 koca göl bir bayrak gibi boyandı 97/3
 mana aleminde erler uyandı 188/2
 bir zamanlar bin bir çiçek açardı 197/1
 geniş dünya başa dardı 23/2
 pay suları coşar çağlar akardı 197/2
 sevdalılar sana türkü yakardı 197/2
 dört yanında elvan çiçek kokardı 197/2
 şerif ağa eti yaman kuylardı 114/5
 dağı ovayı aşardı 1/2
 kültürünü töresini yaşardı 275/1
 ne zaman bir sohbet olsa koşardı 275/1
 taksiden hızlı koşardı 1/2
 yıldızlarda evim vardı 23/2
 sevda vardı canan vardı naz vardı 118/3
 edep vardı töre vardı iz vardı 118/1
 mana vardı mantık vardı öz vardı 118/2
 vefa vardı dostluk vardı söz vardı 118/1
 hayallerim bana yardı 23/2
 şiirlerin gözyaşıyla yazardı 270/3
 bekar da şaşırı dul da şaşırı 101/1
 yedi kamyon yük taşırdı 1/2
 gökte bulut ağmasaydı 52/2
 sulu sepken yağmasaydı 52/2
 tulanın kışına sürdükçe azdı 56/4
 ercişin bahçesi bağı 93/4
 nedendir hep bekler bahçeyi bağı 47/2
 çok sıkı kolumun bağı 5/3
 ne kolu var ne bacağı 263/3
 selam sana ertuğrulun ocağı 48/1-3
 baba ocağı asker ocağı ülkü ocağı 219/1-3
 kardır başın süphan dağı 17/1
 diktir başın süphan dağı 17/1
 gözde yaşın süphan dağı 17/2
 yazın kışın süphan dağı 17/3
 sen ercişin süphan dağı 17/4
 poyrazoğlu umut dağı 5/3
 hak için seversin gülü yaprağı 47/2
 ben ölede gel toprağı 5/3

gözleri hiç görmez sol ile sağ 47/2
 bir cennettir solu sağ 93/4
 şah bağında dost otağı 93/4
 seni teksasın kancığı 263/3
 yandırır dağları feryadı ahı 24/1
 yirmi üç aralık cuma sabahı 24/1
 öğrendim derledim derdim emrahı 77/1
 dedi ki toprağa verdim emrahı 77/4
 kim bilir kaç defa sordum emrahı 77/2
 tarihler içinde yordum emrahı 77/1
 bir gönül tahtına kurdum emrahı 77/3
 ne yana baktımsa gördüm emrahı 77/5
 odur peygamberler şahı 278/3
 resulün dostudur hakikat şahı 289/1
 malı mülkü evi barkı 297/4
 ters döndü feleğin çarkı 297/4
 kalmadı kimsenin farkı 297/4
 çatakdan cevizi balı 93/5
 yapın medeniyet balı 81/1
 iflah etmez mazlumların vebalı 185/3
 eli şişli tabancalı 140/1-3
 şah hasan hüseyin budağı dalı 165/2
 nazik elleriyle bezer sefalı 14/1
 giyip al yeşili gezer sefalı 14/2
 akşamdan akşama çözer sefalı 14/3
 ela gözlerini süzer sefalı 14/1
 özalpda var kilim halı 93/5
 servetine haram malı 133/1
 gözüme görünmez dünyanın malı 194/1
 mal yemez zengin malı 44/1
 muradyenin davar malı 93/5
 haktan hakikattan ayrılmamalı 185/3
 kervan da yaralı yol da yaralı 112/1
 lokman da yaralı el de yaralı 112/1
 mızrap da yaralı tel de yaralı 112/3
 mecnun da yaralı çöl de yaralı 112/2
 sen gideli bu yüreğim yaralı 243/1
 kanlı felek can evimden vuralı 243/1
 herkes kendi hanesinde cezalı 234/2
 öldürür aşığı kanlıdır kanlı 8/3
 poyrazoğlu der ki şöhretli şanlı 8/3
 aslını sorarsın ercişli vanlı 8/3
 artık ne kerem var ne de han aslı 117/3
 poyrazoğlu nerde aşıklar faslı 117/3
 türküler duygusuz gönüller yaşlı 117/3
 ürüzgarın eser nazlı 230/2
 turnaların hoş avazlı 230/2
 ya bağban farkında mı 108/1
 bedende can farkında mı 108/2
 hancıyla han farkında mı 108/1
 bilmem ki van farkında mı 108/3
 muğladan mı milastan mı 293/4
 bayburttan mı sivastan mı 293/4
 erzurumdan mı karstan mı 293/4
 antepten mi maraştan mı 293/3
 ağırdan mısın muştan mı 293/3
 dağlar taşlar duydu benim ahımı 32/2

aldurdım elimden çeşm-i mahımı 32/2
 yitirdim yaz baharımı 228/2
 bilen yok kisb u karımı 228/2
 seher ile sırlarımı 228/2
 taşlara çaldım bağırimi 119/2
 ne kolaymış vermek bir körpe canı 25/4
 bir tabutta götürürler bir canı 191/3
 nedendir bülbüller eder figanı 111/3
 baki sanma gafil sen bu cihanı 292/1
 zikir eyle hak süphanı 64/4
 akıttın gözümde yaş ile kanı 25/4
 nakşın ile bezedin bu mekanı 111/3
 kadın vardır eder türlü talanı 58/2
 kadın var uydurur bin bir yalanı 58/2
 kadın var çevirir bin bir pilanı 58/2
 bugün arıyorum geçen zamanı 280/3
 geçmeden tevhit zamanı 64/4
 budur bize yaradanın fermanı 292/1
 seçemedim dostum ile düşmanı 305/2
 hillekarın eğri çıkar dumanı 305/2
 hak işaret etti sırr-ı kuranı 289/2
 kadın vardır bilir ilm-i kuranı 58/3
 ya rab aşkın ile kurdun devranı 111/3
 kadın vardır döker cevher lisanı 58/3
 kadın vardır candan eder insanı 58/3
 bitliste var evliyalar kervanı 29/3
 kuş gıribi sardı bütün her yanı 280/3
 poyrazoğlu budur sözün beyanı 191/3
 öğrendi öğretti sırr-ı izanı 289/2
 aşk koymuşlar ağlamanın adını 46/2
 içen bilir bu şerbetin tadını 46/2
 kadın var aldırır oğul balını 58/1
 değerlendir her anını 161/2
 israf etme zamanını 161/2
 bilinçlendir insanımı 161/2
 rızasız hak lokmasını 133/2
 silmeyen kalbin pasını 133/2
 çekmeyen kardaş yasını 133/2
 balıkla ayran aşını 90/2
 dost beni görünce eğme başını 244/2
 soğuk bulaklar başını 90/2
 nolur yıkma kirpiğini kaşını 244/2
 ismail kabenin çekti taşını 40/6
 tandırda ağ lavaşını 90/2
 gözlerinden akan inci yaşını 244/2
 olur olmaz yere sürme atını 54/3
 poyrazoğlu hoş tut iltifatını 54/3
 mehenge vururlar ihtikatını 46/2
 her nereye gitsen bil fiyatını 54/3
 lütf-i hüda sayesinde çalarım aşk sazını 62/1
 bir ulu dervişten almış hızımı 77/3
 vermedi şahlara erciş kızını 77/3
 senin de kaderin aynı 143/1
 değişti mihengin çapı 281/3
 açta toka oldun kapı 281/3
 eğri pilan bozuk yapı 281/3
 yalan sermayesi iftira karı 241/4

biter mi gurbetin derdi efkarı 99/3
 poyrazoğlu çoktur onun efkarı 241/4
 davul zurna sesi bar havaları 162/3
 aşıklar dilinde yar havaları 162/3
 poyrazoğlu nerde er havaları 162/3
 çiçekler sarp kayaları 134/1
 birinin örme saçları 6/3
 bir hatıra kalsın gülüm bağları 74/1-4
 koyun melemesi bahar çağları 201/1
 ercişin etrafı cennet dağları 74/1-4
 bilir misin ağam sen bu dağları 201/1
 bunu bilmez bazıları 161/9
 ağlıyor ardından arkadaşları 270/2
 önem vermiş yoldaşları 73/2
 birinin yaydır kaşları 6/3
 çürümüş gözü kaşları 73/2
 leylanın çadırı ocak taşları 201/4
 yosun tutmuş yan taşları 73/2
 bir fayda etmedi gözde yaşları 270/2
 on beş on altı yaşları 6/3
 burdadır mecnunun sitem yaşları 201/4
 aşıkların gözden akan yaşları 46/1
 üzerinde döndü ecel kuşları 270/2
 başında dolaşan yaban kuşları 201/4
 içimi çürüttü terkos suları 99/3
 büyümektir arzuları 161/9
 kesme emlik kuzuları 161/9
 seneleri haftaları ayları 268/2
 hoştur sılanın yazları 256/2
 avuç avuç yıldızları 256/2
 seher vakti horozları 256/2
 temelden bozuktur balans ayarı 241/4
 poyrazoğlu hoştur baba diyarı 99/3
 yüklendi sırtına hayatın kahrı 19/2
 poyrazoğlu sensin gönül sevdası 142/3
 gölünde deniz sefası 93/3
 sürülerin var ağası 156/2
 düldül süvarisi kamber ağası 29/8
 halin gülüzar yaylası 128/1
 selin gülüzar yaylası 128/3
 kokun gülüzar yaylası 128/4
 yolun gülüzar yaylası 128/1
 gülün gülüzar yaylası 128/2
 günde elli yavru yapar anası 67/2
 arifler yanında bunun manası 46/1
 soldu gelinlerin elde kınası 296/2
 yıkıldı evlerin burcu binası 296/2
 bir cennettir altın dere harası 74/3
 aşıkların var yarası 156/2
 orada var enbiyalar duası 29/8
 mavi gecelerin berrak havası 142/3
 necefin bağdatın hoştur havası 29/8
 vanda var cennet havası 93/3
 keysefeyle koravası 226/7
 güveçte çölmek tavası 226/7
 bir baş soğan dert devası 226/7
 yanık dudakların harran ovası 142/3

balık ile ayran aşısı 93/6
 pilav balık ayran aşısı 226/4
 helim aşısı kurut aşısı 226/4
 vurduğça delinir bağrımın başı 8/2
 ilimdir her şeyin başı 222/3
 kirpikleri oktur iki yay kaşısı 8/2
 yaradan aşkına ismail taşı 59/3
 başkalenin ağlavaşısı 93/6
 cehle karşı aç savaşı 222/3
 gürpınarı gez gevaşısı 93/6
 okumanın yoktur yaşı 222/3
 tipidir borandır çetindir kışı 245/1
 yürüyüşün aras nehri akışı 142/2
 gözlerinde van gölünün bakışı 142/2
 insan dünyanın nakışı 156/1
 yeleğinde heybelerin nakışı 142/2
 çıkmış da salınır ellere karşı 8/2
 zalimler oynatır atı 181/1
 diri tutar tabiatı 161/5
 boş harcama gel ol katı 161/5
 su hayatın teminatı 161/5
 kara kuru meymenetsiz suratı 89/4
 ailenin balans ayarı kaçtı 284/3
 dalga geldi boydan aşısı 5/2
 ömrümün güneşisi gedikten aşısı 247/1
 çet virüsü memlekete bulaşısı 284/3
 bilgisayar bile bilgiden şaşısı 284/3
 gözüm gördü gönlüm taşısı 5/2
 akşam oldu güneş battı 86/1
 sesini sesine kattı 282/5
 bizlere bizi anlattı 282/5
 sazla kalktı sazla yattı 282/5
 eloğlu keşfetti merihi ayı 69/4
 geldi geçti elektrik ayı 102/2
 iki bin beş yılı ağustos ayı 269/5
 hazırdır semaver çayı 226/9
 sorarsanız dostlar ben bu sevdayı 32/3
 bilir misin gülüm sen bu sevdayı 279/1
 dedi tasdik edin hak mustafayı 82/2
 kalü bela diye yazdı sayfayı 82/2
 dua ile an mevlayı 226/9
 aramış da bulamamış leylayı 279/1
 hürmetine kurdu zemin semayı 82/2
 kim isterdi elde araç olmayı 61/2
 bu poyrazoğlunun gurbettir payı 269/5
 ne yaman sıladan açtık arayı 15/1
 zaten felek ile açtım arayı 32/3
 yıkıldı yapılmaz gönül sarayı 269/5
 poyrazoğlu ser sofrayı 226/9
 bütün saatlere döksek sırayı 15/1
 daha vermedik kirayı 102/2
 bizi kurtarmaz katsayı 102/2
 açam davayı davayı 166/4
 çamur sıvayı sıvayı 166/1
 boylar ovayı ovayı 166/3
 bekler yuvayı yuvayı 166/2
 poyrazoğlu bırak hayal hülyayı 69/4

çoktan terk etmişim köhne dünyayı 61/2
 bir yudum su için gezdim dünyayı 117/1
 poyrazoğlu neyleyim dünyayı 32/3
 insan var serveti tutmuş dünyayı 69/4
 yanında var selbinazı 73/3
 bir atı var bir de sazı 73/3
 biz severiz ay yıldızı 208/2
 allah dedi muhyiddin-i arabi 29/7
 ibrahim ethem de etti harabi 29/7
 daima ol ilme tabi 222/4
 ne hikmettir var sebebi 248/2
 haşa toprak olmaz öyle bir nebi 29/11
 medinede yatar hakkın habibi 29/11
 gönüller sultanı dertler tabibi 29/11
 bilinmez bu sırrın dibi 248/2
 elden ele para gibi 135/3
 gezdirdin avara gibi 135/3
 poyrazoğlu yara gibi 135/3
 bu dünya bir bahçe gibi 265/1
 günü kısa gölge gibi 265/1
 nefsimin hammalı gibi 178/1
 bir peri masalı gibi 178/1
 bir çoban kavalı gibi 178/2
 inileyen arı gibi 282/4
 turnalar katarı gibi 282/4
 bülbüllerin zarı gibi 282/4
 akli noksan deli gibi 178/3
 budak budak bir dal gibi 81/4
 üç arkadaş bir el gibi 81/4
 coş eyleyin bir sel gibi 81/4
 hekimlik ilminde bir lokman gibi 254/2
 deme bu dünyada yoktur ben gibi 254/2
 savrulursun ürüzgara un gibi 254/2
 ömrüm savruldu da gitti un gibi 309/3
 poyrazoğlu oldum bir mecnun gibi 309/3
 muhannetin sözü kör kurşun gibi 309/3
 varlık kürek gibi ölüm sap gibi 139/1
 zaten insan ömrü çürük ip gibi 139/1
 dünya saltanatı hepsi çöp gibi 139/3
 demek ilim saklı kalmış küp gibi 139/2
 gençlik gelir geçer bir bahar gibi 49/2
 ömür karşı dağa yağın kar gibi 49/2
 elin sözü bana zehr-i mar gibi 49/2
 şema pervaneler gibi 248/2
 insanoğlu menzildeki av gibi 292/2
 poyrazoğlu hedefteki av gibi 159/3
 fani dünya bir gölgelik ev gibi 159/3
 fani dünya bir gölgelik ev gibi 292/2
 kara yer ağzını açmış dev gibi 292/2
 kara toprak ağzın açmış dev gibi 159/3
 anlayana sivrisinek az gibi 211/1
 kamiller dünyada biraz az gibi 211/2
 sarılma her cana akli tez gibi 211/1
 sohbet bilmeyenler aynı buz gibi 211/3
 ben sahnede o seyirci 277/2
 ömür boyu çekeceksin ha dedi 55/1
 yıllar önce biri geri dön dedi 307/1

ömür boyu kamçıladi ho dedi 55/3
 zalım felek asıl suçlu bu dedi 55/2
 alır istanbulu bu yavru dedi 291/4
 dilim yandı dudaklarım su dedi 55/1
 murat hana fethi o müjdeledi 291/4
 lokman çiçeklerden derman eyledi 59/2
 süleyman dünyada devran eyledi 59/2
 yusufu mısır sultan eyledi 59/2
 tarih tasdik etti zuhur eyledi 291/4
 söyle dedim söylemedi 293/1-5
 çocukları sıladan gitti gelmedi 84/3
 ömrüm hep kış geçti bahar gelmedi 160/1
 çok emek sarf ettim meyva vermedi 160/3
 geceler gözüme uyku girmedi 252/1
 beklediğim hüküm başa gitmedi 307/1
 eyvah eyvah zaman beni sezmedi 252/1
 umut fidanıma baykuş tünedi 19/3
 güzel erciş sana nazar mı değdi 296/1-5
 zindana atmakta maksat ne idi 59/2
 tufana atmakta maksat ne idi 59/1
 cihana atmakta maksat ne idi 59/1
 şeytana atmakta maksat ne idi 59/3
 işe güce hep yar idi 1/3
 zorlu yollarda er idi 1/3
 eşek değil bir tır idi 1/3
 günler aydan kara geldi 50/2
 benzine mazota gaza zam geldi 101/3
 altına gümüşe kıza zam geldi 101/1
 mezara iskata beze zam geldi 101/4
 kavgaya sohbe söze zam geldi 101/2
 dereye tepeye düze zam geldi 101/1
 bülbül aldı yavrusunu çekildi 243/2
 cercis de dört defa öldü dirildi 40/9
 memleket batının katında şimdi 212/3
 her gün imefenin notunda şimdi 212/3
 şan şöhret sibelin etinde şimdi 212/3
 çağlar zılan çayı şimdi 225/1-4
 üçler beşler kırklar menzile erdi 188/3
 leyl-i muhabbetin demine erdi 291/3
 güzellerin yaylağma göçerdi 197/1
 mazumlara kanat gerdi kol gerdi 291/3
 sarhoş kemal içer gönül eğlerdi 114/5
 dello turnaları güzel söylerdi 114/5
 şehitler gaziler hep selam verdi 188/3
 anadolu toprağına nur verdi 291/3
 sazı omuzunda usul gezerdi 270/3
 meclislerde mana mantık sezerdi 270/3
 nice cahilleri yola getirdi 291/1
 derdim gizli gizli beni bitirdi 174/2
 solfasol köyünde güller bitirdi 291/1
 hakim ile dava yer değiştirdi 307/1
 kaşık tabak tava yer değiştirdi 307/3
 ilaç ile deva yer değiştirdi 307/2
 merkep ile deve yer değiştirdi 307/1
 sana kurşun değmeseydi 52/2
 ferhat kayaları ezdi 237/2
 tula da usandı canından bezdi 56/4

herhalde bendeki tedbiri sezdi 56/4
 iskender tahtını dizdi 39/3
 iskender tahtını dizdi 237/2
 musa firavunla eyledi cengi 40/7
 var mıydı devrinde yahyanın dengi 40/7
 al kızıl kan ile boyandı rengi 40/7
 koymadı bedende fer itdirseği 56/1
 o günden bu güne sır itdirseği 56/5
 çıktı sol gözümüne bir itdirseği 56/1
 çektirir acıyı zor itdirseği 56/2
 yoksa eder seni kör itdirseği 56/3
 attı soldan sağa tur itdirseği 56/4
 çaresizler güzergahi 187/2
 şanında gizlidir kadr-i ilahi 289/1
 gönüllerin padişahi 187/2
 hitler sana karşı ne ki 263/2
 bu benim dost ile olduğum an ki 105/2
 dalgalar kor ateş olmuş o an ki 97/2
 canı feda etsen değer inan ki 105/2
 altından halkalar takmış inan ki 97/2
 öyle bir sevdaya serkar oldun ki 238/1
 ettiğin dem-i devran sana galmaz ki 110/2
 yiyersin içersin garnın doymaz ki 110/2
 bir saatin bir saata uymaz ki 110/2
 hiroşima Nagazaki 263/2
 nasıl unutulur peki 263/2
 kabeyi ziyaret eylerim sanki 105/2
 güneş sevdiğine kavuşmuş sanki 97/2
 ebu bekir ömer osman şah ali 165/2
 titretti cihanı hazret-i ali 289/3
 allahın arslanı hazret-i ali 289/1
 canların cananı hazret-i ali 289/2
 senden feyiz almış şeyh Edebali 48/3
 sebeplerin boynunadır vebali 232/2
 sebeplerin boynunadır vebali 234/2
 sebeplerin boynunadır vebali 284/2
 dünyanın bu bozuk hali 44/1
 poyrazoğlu böyle evlerin hali 127/5
 karma karışıktır memleket hali 234/2
 ev vardır ki hâpishane misali 127/5
 kovanda arı misali 81/1
 çile teknesinde hamur misali 159/1
 ne kadar şanlısın sen ahlat eli 48/3
 kiminde akıllı kiminde deli 127/5
 beni de bu sevda eyledi deli 179/1
 sarmış çevresini har deli deli 106/2
 yol vermiyor gidem kar deli deli 106/1
 anlamaz halimden yar deli deli 106/3
 düştü can evime kor deli deli 106/1
 göreni ederler deli 6/4
 ben onun aşkından oldum bir deli 29/1
 insan izledikçe oluyor deli 284/2
 insan düşündükçe oluyor deli 232/2
 sen gideli sen gideli 181/1-4
 bebek tüpe girdi ana şüpheli 232/2
 ben de bu dünyaya geldim geleli 130/1
 insan doğrulara boyun eğmeli 185/3

diziler de akıl fikir vereli 301/3
 internet evlere girdi gireli 301/3
 ne oğlan akıllı ne kız töreli 301/3
 gülmedi yüzüme zalım cilveli 179/1
 bizim yaylaların yeli 38/1
 serin serin esen ey seher yeli 29/1
 poyrazoğlu der ezeli 6/4
 ikisi de kürt güzeli 6/4
 yetmez mi seyrettik mehmet erbili 284/2
 yapraklar paslanmış goncalar kirli 117/1
 aşklar lekelenmiş sevdalar kirli 117/3
 rüzgarlar kan kusar havalar kirli 117/2
 pınarlar su vermez deryalar kirli 117/1
 ali gibi şah-ı merdan geldi mi 254/3
 ahmet gibi ulu sultan geldi mi 254/3
 poyrazoğlu böyle unvan geldi mi 254/3
 deryayı ikiye yardı değil mi 40/7
 isa semavata erdi değil mi 40/9
 bu dünyaya tufan erdi değil mi 40/3
 akıl haya iman verdi değil mi 40/1
 arı da eyyübün kurdu değil mi 40/5
 kabil de habili vurdu değil mi 40/2
 ibrahim duvarı ördü değil mi 40/6
 kabuklar üstünü ördü değil mi 40/4
 mustafa didarı gördü değil mi 40/10
 cennetten dünyaya sürdü değil mi 40/1
 kaftan kafa hüküm sürdü değil mi 40/8
 kaybolan yılları demeyeyim mi 268/2
 görgüsüz kulları demeyeyim mi 268/1
 foterli kelleri demeyeyim mi 268/4
 bulanık selleri demeyeyim mi 268/1
 mesutu çilleri demeyeyim mi 268/3
 ahlattan mı ercişten mi
 aç bakam yaran derin mi 180/4
 felaket hep kaderin mi 180/4
 sıcak mı yoksa serin mi 180/4
 anam hakkın ödenir mi 83/1-3
 yaradan cennetten sürdü ademi 59/1
 emretti nuh nebi yaptı bir gemi 59/1
 biz aşığız bir görürüz alemi 306/1
 gönlümüzde levh-i mahfuz kalemi 306/1
 kaybettim kış u karimi 119/2
 elden aldırırım yârimi 119/2
 her nereye gitsem sürdü izimi 84/2
 felek tutmaz etti iki dizimi 84/2
 poyrazoğlu uyan hani 64/4
 yoksulu gözeten o canlar hani 213/4
 erlik meydanında aslanlar hani 213/1
 hatırlar gönüller soranlar hani 213/3
 nerede o güzel devranlar hani 213/1
 halkı aldatmayan insanlar hani 213/2
 dünyada murada erenler hani 25/4
 poyrazoğlu der ki o günler hani 280/3
 şeyh muhammed raşit hani 187/1-4
 erlerin içinde şecaat kani 289/2
 baykanda yatıyor veysel karani 29/3
 biri ruh-i baki biri revani 191/3

üçlerin hocası gavsi hizani 29/3
 vurmamın art arda beni 43/2
 bırakmamın darda beni 43/1
 yedirmeyin kurda beni 43/3
 koymayın çukurda beni 43/1
 yerden yere vursa beni 274/2
 o yar gelip derse beni 274/1
 dilinde çevirse beni 274/3
 zarf üstünde görse beni 274/1
 yar yüzünde çifte beni 108/3
 poyrazoğlu beni 108/3
 ne aradın sordun beni 298/2
 yola saldın yordun beni 298/2
 can evimden vurdun beni 298/2
 nenniyle uyuttun beni 83/1
 tekbirlerle gömün beni 123/1-3
 besledin büyüttün beni 83/1
 avutmuyor başka leylalar beni 198/1
 şimdi korkutuyor aynalar beni 198/1
 şimdi korkutuyor aynalar beni 247/3
 demek ki takdirim kovalar beni 198/2
 poyrazoğlu kader kovalar beni 247/3
 saldı bir girdaba oyalar beni 198/3
 saldı bir girdaba oyalar beni 247/3
 sevgiden habersiz olanlar beni 305/2
 candan usandırır beni 11/1
 kül eder yandırır beni 11/1
 derde dayandırır beni 11/3
 erden uyandırır beni 11/2
 bir türkiye bilir beni 108/3
 zaman ilmeğine dolamış beni 159/1
 öz cananım vurdu beni 172/1
 dedim poyrazoğlu beni 229/3
 nazların öldürdü beni 255/1
 pozların öldürdü beni 255/3
 gözlerin öldürdü beni 255/1
 sözlerin öldürdü beni 255/2
 namertlerin sözü beni 79/2
 ben tanırım çok bileni 79/2
 söyleyip yüze gülmeni 79/2
 oyaladın he diyerek yar meni 115/1
 attın nara ne diyerek yar meni 115/1
 sen gösterdin o diyerek yar meni 115/2
 kamçıladın ho diyerek yar meni 115/3
 dedi ben bilirim seni 229/3
 poyrazoğlu bir gün seni 177/3
 çok özledim erciş seni 90/1-4
 dedim seven alsın seveni 229/3
 ne yakası ne de yeni 177/3
 bir gömlek giyersin yeni 177/3
 vücut binasının yokla bendini 13/1
 bir tek dertli sanma gönül kendini 242/1
 insanoğlu ne sanarsın kendini 13/1
 fatma ana bebeğini 134/3
 zakir yapar dileğini 134/3
 hak boş etmez emeğini 134/3
 bize sevgi ekmeğini 131/1

şeriat şehri şahini 187/2
 tez sararır kıraç yerin ekini 75/4
 anlatayım kadınların halini 58/1
 mesken etmiş dost elini 131/1
 duymadın mı mutsuz giden gelini 242/1
 keremin çektiği sevda kahrini 27/1
 yüklemiş sırtına dert heybesini 279/4
 dertlerimin çaresini 228/1
 yıllar ötesinden duydum sesini 120/1
 çal ozan çal kesme sazın sesini 120/1
 seherin vaktinde kuşlar sesini 87/1
 bu poyrazoğlunun kısmış sesini 279/4
 vermemiş şahlara han selbisini 279/4
 şu doğunun incisini 93/1
 bahçelerde kuş sesini 93/1
 nemrutun bir sinek serdi leşini 40/6
 bir incele yaradannın işini 40/6
 yüce islam milletini 72/1
 hak resulün ümmetini 72/1
 nedersin düğün evini 285/3
 nedersin ölü evini 285/2
 gidin görün köşklü bağda izini 77/3
 yorgun kullar nenni nenni 86/1
 bizim eller nenni nenni 86/4
 durgun seller nenni nenni 86/2
 serin yeller nenni nenni 86/3
 gonca güller nenni nenni 86/1
 poyrazoğlu odur sözünün eri 40/10
 poyrazoğlu gel ol gönüller eri 51/3
 fethin etmiş erler eri 281/2
 feth olduğun günden beri 281/2
 övmüş hakkın peygamberi 281/2
 konuk oldu lamekandan içeri 40/10
 çalış menziline hiç kalma geri 51/3
 dergahında koyma geri 72/2
 kazak tatar bir cevheri 129/2
 uyan da sırların de geceleri 16/1
 kime anlatayım bu geceleri 16/4
 zakirler çekerler hu geceleri 16/3
 mevlayı zikreder su geceleri 16/2
 ağla gözlerini yu geceleri 16/1
 oğuz atadan ileri 129/2
 kulaklarda ezgileri 131/2
 mana dolu sezgileri 131/2
 yüzünde hak çizgileri 131/2
 rahmet dolu camileri 72/2
 kaldırım ağır yükleri 81/7
 siz yarının büyükleri 81/7
 saçlarıma düşen beyaz telleri 27/3
 poyrazoğlu esti hasret yelleri 27/3
 mecnun neden mesken etti çölleri 27/1
 lal olmuş ötmüyor dost bülbülleri 27/3
 sana inanan erleri 72/2
 memleketi hortumlayan beyleri 268/2
 şehirleri yaylaları köyleri 268/2
 en son nefeste bizleri 72/3
 sana bağlıdır özleri 72/3

poyrazoğlunun sözleri 72/3
 dökün alınızdan teri 81/7
 illa bütün peygamberler serveri 40/10
 karıncalar kara yeri 134/1
 özbek türkmen türk Azeri 129/2
 kar yağdı buz tuttu gönlümün nehri 19/2
 felek sundu şerbet diye zehiri 51/3
 kaldı palanı heybesi 1/5
 acı haber geldi cuma gecesi 214/2
 kesilmezdi hiç nefesi 1/5
 kendim gibi herkesi 267/2
 çok şanlıdır keş kalesi 41/2
 tarihte destan kalesi 93/3
 açar dağların lalesi 41/2
 alper tunga öldü bu neyin nesi 214/2
 mengeneden beter sıkır çenesi 67/2
 kara geldi iki bin on bir senesi 296/2
 süngüden sivridir sivri iğnesi 67/2
 van gölü olacak dertler çaresi 74/3
 her yaranın bir çaresi 156/2
 çağlayarak akar zılan deresi 74/3
 gönüllere düşen sevgi cemresi 238/1
 çok çıkar cahil sesi 267/2
 düştü memlekete bir atom sesi 214/2
 feryat sesi figan sesi 262/2
 ezan sesi siren sesi 262/2
 güzelin gülüşü pınarın sesi 111/2
 barışın dostluğun sesi 81/6
 ardında bombalar sesi 262/2
 seher vakti kuşlar sesi 41/2
 poyrazoğlu gürdü sesi 1/5
 şu bir nisan gazetesi 81/6
 daha olur mu ötesi 81/6
 hele dışarıda kalmış gerisi 67/4
 beş füzeye bedel olmuş birisi 67/4
 dağların dumanı yamacın sisi 111/2
 nefret sevginin tersi 267/2
 siladan akşam güneşi 256/1
 iki cihanın güneşi 125/1
 ibrahime gülşen etti ateşi 59/3
 çortti söndürür ateşi 226/4
 bütün işi şeytan işi cin işi 89/3
 poyrazoğlu sırdır kudretin işi 59/3
 yavrum bu yerlerin kalleştir işi 245/1
 yüzünü görenin rast gelmez işi 89/3
 ağzı tam bir dönüm bulunmaz dişi 89/3
 dostun acı sözü elin töhmeti 199/1
 diyar-ı gurbetin derdi mihneti 199/1
 oturup kalkmaya yoktur kuvveti 89/4
 beni öldürmektir onun niyeti 89/4
 kader beni mecbur etti 94/1
 hayatımı alt üst etti 94/1
 poyrazoğlu yandı bitti 265/3
 ne çiçeğim açtı ne otum bitti 130/1
 dünyaya gelenler gitti 265/3
 gezer havayı havayı 166/1
 hergin yekmal haydar beyi 90/3

şeyda bülbül terk eylemiş bahçeyi 117/1
 kumluk ile iskeleyi 90/3
 purul purmak öreneyi 90/3
 töremizde ecdat izi 208/2
 acı haber yaktı bizi 180/1
 can evinden yıktı bizi 180/1
 ayırdılar ikimizi 208/2
 etrafına şöyle bak 183/3
 nur ile rahmet yağacak 136/2
 ışık zulmeti boğacak 136/2
 güneş yeniden doğacak 136/2
 koç hakkını alacak 154/4
 israfil sur çalacak 154/2
 sanma böyle kalacak 154/1
 acaba kim kalacak 154/3
 ne de hakim kalacak 154/3
 poyrazoğlu varılacak 136/3
 kin zinciri kırılacak 136/3
 hepsi toprak olacak 154/1
 aşıkların yurdu viran olacak 295/2
 üzerimde güller açmış olacak 33/2
 ama o gün gelmiş geçmiş olacak 33/3
 ruhum o şerbetten içmiş olacak 33/1
 can kuşu kafesten çımuş olacak 33/1
 ecdat mezarları suyla dolacak 295/2
 bu kadar canlılar acep nolacak 295/2
 hakkın möhrü vurulacak 136/3
 var mı başka sığınacak 60/2
 odur bizi kurtaracak 60/2
 bu vatanın teminatı üç ocak 219/3
 köşe köşe bucak bucak 60/2
 mansurun sırrına vakıfsan mutlak 9/2
 hiç olur mu çırpınmadan durulmak 238/3
 poyrazoğlu hoştur menzile varmak 238/3
 damlalar sel olur seller de ırmak 238/3
 muhabbet deminden gel olma irak 9/2
 biz nefretten olduk irak 91/2
 terk et endişeyi şüpheyi bırak 9/2
 saçıldıkça olduk toprak 91/2
 şehitler yurdudur bastığın toprak 219/3
 biz sevgiye olduk durak 91/2
 poyrazoğlu inmez yükselen bayrak 219/3
 kin ile nefretten kavgadan uzak 213/4
 gösteriştin uzak riyadan uzak 213/4
 poyrazoğlu der ki dünyadan uzak 213/4
 aylar dolanacak yıllar yetecek 33/2
 çayırlar kök salıp çimen bitecek 33/2
 varsa baş taşımada baykuş ötecek 33/2
 gerçek değil isen ellerini çek 185/4
 kuran bir bahçedir bismillah çiçek 185/4
 usulca üstüne sardım bir çiçek 173/2
 topladım devşirdim derdim bir çiçek 173/1
 götürüp canana verdim bir çiçek 173/3
 çiçekler içinde gördüm bir çiçek 173/1
 her zaman her yerde gerçek ol gerçek 185/4
 senin intikamın alınana dek 25/5
 poyrazoğlu der ki hakikate dek 82/3

hiçbir şüphe yoktur kıyamete dek 82/3
 böyle devredecek nihayete dek 82/3
 azdırdın yetmez mi felek 135/1
 sızdırdın yetmez mi felek 135/1
 ezdirdin yetmez mi felek 135/2
 bozdurdun yetmez mi felek 135/3
 sen bu yurda verdin tükenmez emek 216/2
 kişi sevdiğiyle olurmuş demek 216/2
 mümkün müdür senin hakkın ödemek 216/2
 yar ile el ele tutuşup inmek 171/3
 poyrazoğlu hoştur dalında sinmek 171/3
 aşığa ar gelir geriye dönmek 171/3
 ağlarım güldüğüm görülmemiş pek 25/5
 dost bülbülü olup şakımak gerek 203/2
 beşikten mezara okumak gerek 203/2
 ilim halısını dokumak gerek 203/2
 hakkın takdirine boyun eğerek 214/3
 poyrazoğlu söyler boyun eğerek 184/3
 sinesini mızrap ile döverek 184/3
 analar bacılar bağrın döverek 214/3
 yiğit bozkurtların başbuğ diyerek 214/3
 gül yüzünde güller açsın diyerek 184/3
 poyrazoğlu alıp baksın diyerek 173/3
 o nazlı zülfüne taksın diyerek 173/3
 çiçek yarım çiçek koksun diyerek 173/3
 dertli poyrazoğlu gam çekmede tek 25/5
 kalmaz bu kör karanlık 132/1
 sabahları aydınlık 132/1
 yetiştirdi bir gençlik bu yurda aşık 220/1
 gül ol ki olsunlar bülbüle aşık 9/1
 gel gönül dolaşma yolu dolaşık 9/1
 yandı bir meşale yandı bir ışık 220/1
 poyrazoğlu der ki yazı kış yaptık 294/4
 çaldık çırdık bin bir çeşit iş yaptık 294/4
 israfa yöneldik gösteriş yaptık 294/4
 yokuşun altına geldik yaklaştık 234/1
 nerde bir türk varsa bizimdir dedik 220/3
 erciş senin kıymetini bilmedik 168/1-5
 bir gecede hortum geldi sel yedik 205/3
 hayat sahasında her gün gol yedik 205/3
 sağ gösterdi sendeledik sol yedik 205/3
 savaşta barışta onlara erdik 220/3
 yıkıldı sovyetler gözdağı verdik 220/3
 biri umuduma atılan eşik 219/2
 biri yarınlara sallanan beşik 219/2
 her üçü de aynı kökte birleşik 219/2
 ikrar vermiş idik yemin etmişdik 12/1
 aşkın potasında canlar erittik 304/4
 poyrazoğlu haydi kalk 183/3
 kötü sözün yarası ok 170/2
 insan suretinde hayvan olan çok 141/1
 bir güzel sevdim saçı yok 260/1
 bacı kardaş arası yok 170/2
 sazı yaşlı durur ötmez teli yok 270/4
 poyrazoğlu der ki şeyda dili yok 270/4
 hastaların çaresi yok 170/2
 dönüp haber getiren yok 265/3

fidanını yetiren yok 265/1
 onu da tam bitiren yok 265/2
 menzil başa götüren yok 265/1
 kaleme sordum suçu yok 260/1
 meydanda gürleyen çobanoğlu yok 270/4
 beyazın karaya üstünlüğü yok 141/1
 bu sokakta yatan çocuk 206/1
 yeşerdik yaprak olduk 183/2
 saçıldık toprak olduk 183/2
 yükseldik bayrak olduk 183/2
 suyu gelir oluk oluk 146/1
 memleketimiz çamoluk 146/1
 üstü çıplak yüzü soluk 206/1
 kendin hasta saçın yoluk 146/1
 poyrazoğlu der ki ömür çürüttük 304/4
 iyi kötü aşıklığı yürüttük 304/4
 karışıktr kaymak bal 96/3
 poyrazoğlu der ki sen gayb-ı rical 204/4
 her üçü de aynı gövde aynı dal 219/1
 elif boyum oldu dal 96/3
 poyrazoğlu bu ne hal 96/3
 kainat şahına verdim arzuhal 76/1
 isteyenin olsun servet devlet mal 76/1
 bunlara bulunmaz dünyada emsal 219/1
 üç ocak var benim için çok kutsal 219/1
 düşmanın önünde yenilmez kartal 204/4
 heybetin aliydi kuvvetin battal 204/4
 olmuş kapı baca Veysel 282/1
 bir türküdür koca Veysel 282/3
 ermiş gündüz gece Veysel 282/1
 dizdi hece hece Veysel 282/2
 poyrazoğlu bence Veysel 282/5
 hem engin hem yüce Veysel 282/4
 güzel şahım şehit olmazdan evvel 210/2
 gözleri kan ile dolmazdan evvel 210/2
 ehl-i beytin gülü solmazdan evvel 210/2
 gel otur yanıma güzel 189/1
 yeşermiş yaylalar yolları güzel 195/2
 oynaşır martılar halleri güzel 195/1
 çağlar derelerin selleri güzel 195/1
 çalınır sazlarda telleri güzel 195/3
 camiyle cem evi güzel 157/3
 sünniyle alevi güzel 157/3
 gezdim türkiyeyi güzel 157/3
 dönüm kadan alım güzel 189/1
 dedim öldüm bittim güzel 229/1
 gözleri ceylan güzel gülleri elvan güzel 288/1-3
 eğer uykudaysan gafletten ayıl 87/2
 bazı olur dostu mail 70/2
 sussam gönül razı değil 34/3
 ham ağzın ağzı değil 34/1
 her tezgahın bezi değil 34/1
 senin derdin saddam değil 261/3
 poyrazoğlu hiç ham değil 261/3
 daha zulümün tam değil 261/3
 bir tek memlekette dostların değil 87/2

yokuş gider düzü değil 34/2
 bazı olur ham bir cahil 70/2
 bazı olur tam bir ehil 70/2
 seyit babo örtün yeşil 18/1
 gel de gurbet ele sen etme meyil 87/2
 fazla havalanma her dem toprak ol 304/2
 sevgi dolu gönüllere durak ol 304/2
 kibirden gururdan daim uzak ol 304/2
 acep yaşın kaç İstanbul 281/1
 yine başta taç İstanbul 281/1
 alıyorsun göç İstanbul 281/2
 yok ki sende suç İstanbul 281/3
 istanbulda üç İstanbul 281/5
 sende temel güç İstanbul 281/4
 şehid-i kerbela evlad-ı resul 29/6
 ehl-i beyt evlad-ı resul 124/2
 sınıra varan da geç usul usul 29/6
 sen gidersin usul usul 124/2
 önünde görülür kerkükle musul 29/6
 önündedir kerkük musul 124/2
 boyun bükme yine bülbül 64/2
 öter dertli dertli bülbül 64/2
 kokusunu saçıyor gül 64/2
 gam gasavet çekme gönül 278/1
 kula boyun bükme gönül 278/1
 yine efkarlandı divane gönül 99/1
 seni bilmez miyim gönül 169/1-3
 yüreğim yanıyordur hastadır gönül 103/1
 aşkıtan maşuka postadır gönül 103/1
 uyan seher oldu gönül 64/1-4
 gel gidelim behey gönül 125/1
 yetişmeden fidan bara mustafam 25/1
 daima giyerim kara mustafam 25/5
 saldın beni gam efkara mustafam 25/4
 kavuşmadan nazlı yara mustafam 25/1
 dayanmaz bu intizara mustafam 25/3
 ciğerlerim pare pare mustafam 25/2
 dal kendini yedi ağam 50/1
 tel kendini yedi ağam 50/3
 yıl kendini yedi ağam 50/2
 yol kendini yedi ağam 50/1
 ercişten dostlara selam 226/1
 dilim yetmez tasvir edeyim mevlam 10/1
 sözlerine inanmam 290/3
 dert dinlerim ama yara saramam 150/3
 poyrazoğlu fazla rüya yoramam 150/3
 poyrazoğlu der ki kanmam 290/3
 sana dönmem sana yanmam 290/3
 süphana dil uzattırmam 147/2
 kurana dil uzattırmam 147/1
 vatana dil uzattırmam 147/1
 ezana dil uzattırmam 147/3
 beni derde saldın turnam 52/1-3
 sürü tutup yaylaları yaylasam 152/3
 poyrazoğlu deryaları boylasam 152/3
 eğlenip yanında kalsam 274/3
 poyrazoğlu haber salsam 274/3

perde olsam tel olsam 96/2
 yolcu olsam yol olsam 96/2
 mektubunda bir pul olsam 274/1
 çiçek olsam gül olsam 96/2
 bahçelerde bir gül olsam 274/1
 çiğnem çiğnem sakız olsam 274/3
 yaylağında çadır çatsam 274/2
 dünya derdini unutsam 274/2
 o yar ile güreş tutsam 274/2
 poyrazoğlu kanmışam 22/4
 tez getirin yanmışam 22/4
 yol gelmiş yorulmuşam 22/4
 şahit varlığına görünen alem 10/1
 yaradan vermesin elem 226/1
 kapınızdan gelip geçmem 290/1
 bir yudum suyunda içmem 290/1
 o kadar kutsalsın tarif edemem 308/1
 sensiz yaşayamam sensiz edemem 308/1
 saçlarıma ağlar düştü gelemem 100/3
 aramıza dağlar düştü gelemem 100/1
 kismetime gurbet düştü gelemem 100/1-2
 severim insanı kusur göremem 150/3
 takma kirpik saç istemem 189/2
 oje boya ruj istemem 189/2
 gözlerinde lens istemem 189/2
 bahçe olsan güllün dermem 290/2
 yolda görsem selam vermem 290/2
 dolandım bağ-ı gülşeni bağbana baş indirmem
 62/1
 ben aşık-ı rindaneyim her cana baş indirmem
 62/1
 üç beş günlük şöhrat için cihana baş indirmem
 62/2
 koy eller taşlasın beni zamana baş indirmem
 62/1
 sığındım bir hüdaya şeytana baş indirmem
 62/3
 merhem olsan alıp sürmem 290/2
 al hançeri işte sinem 5/1
 sırlarımı türkü yakıp söylesem 152/3
 eğer gurbet ele gider gelmesem 174/3
 poyrazoğlu gözde yaşım silmesem 174/3
 ben derdimi kaderimle bölmesem 174/3
 huyu bozuk bir yamana düşmüşem 89/1
 yaygaracı şarlatana düşmüşem 89/4
 muska yapan bir şeytana düşmüşem 89/3
 tuş eyleyen pehlivana düşmüşem 89/2
 yüzü gülmez gardiyana düşmüşem 89/5
 bir canım var olsun sana hediye 151/1
 sana canım kurban türkiyem 151/1
 poyrazoğlu kitabım 116/4
 seni kısıyor gökte ay bacım 238/1
 belki bugün belki gelen ay bacım 238/3
 hor bakamı cehalete say bacım 238/2
 duymadıysan anla beni duy bacım 238/1
 yar ağladı ben ağladım 277/1-3
 poyrazoğlu yaylaları yayladım 158/3

bazı indim ovaları boyladım 158/3
 her nereye gittimse kurtulamadım 305/1
 gördüğümü hayra yorduramadım 71/1
 çattığım günleri unutamadım 114/6
 kattığım günleri unutamadım 114/4
 sattığım günleri unutamadım 114/2
 tattığım günleri unutamadım 114/1
 yattığım günleri unutamadım 114/1
 yettiğim günleri unutamadım 114/5
 gittiğim günleri unutamadım 114/3
 dost kim düşman kimdir anlayamadım 305/1
 ben sılama doyamadım 230/3
 diskoteğe uyamadım 230/3
 poyrazoğlu duymadım 230/3
 aşkıktan başka bir nam koymadım 252/3
 kötülere inanmadım uymadım 252/3
 poyrazoğlu boş sözleri duymadım 252/3
 el attım sakala kaldım 102/5
 kasaba bakkala kaldım 102/5
 geçim derdinden ikmala kaldım 102/5
 bir yudum su diye yandım yakıldım 122/1
 yalan sözlerine nasıl inandım 12/2
 vuslat aşıklara yakınmış sandım 158/2
 vuslat aşıklara yakınmış sandım 179/2
 feryat ede ede candan usandım 158/2
 feryat ede ede candan usandım 179/2
 ham ağaçlar aşlamaktan usandım 160/1
 her gün şeytan taşlamaktan usandım 160/3
 aynı yerde kışlamaktan usandım 160/2
 yaşadığım bu hayattan usandım 12/2
 boş hayaller düşlemekten usandım 160/1
 çam çırası gibi alıştım yandım 12/2
 bu aşkın yolunda kavruldum yandım 158/2
 aşık kerem gibi kavruldum yandım 179/2
 alıştım tutuştum yandım 95/1
 can kuşunun kafesine sığındım 246/1
 niyaz ettim kiblesine sığındım 246/2
 kimsesizler kimsesine sığındım 246/3
 levh-i mahfuz künyesine sığındım 246/1
 poyrazoğlu nice diyara vardım 246/3
 elim açtım boyun büktüm yalvardım 246/3
 nereye vardıysam olmadı yardım 246/3
 dünya benimdir sanırdım 23/1
 aşkın dalgasını boydan aşırđım 104/2
 gördüm gözlerini aklım şaşırđım 104/2
 bir su damlasıydım kendim taşırđım 104/2
 avuç avuç firattan su alaydım 210/1
 yüzüm sürüp ayağına kalaydım 210/1
 batan da ben de olaydım 256/1
 katan da ben de olaydım 256/1
 yatan da ben de olaydım 256/3
 öten de ben de olaydım 256/2
 atlarına nal olaydım 302/2
 o dost gelen yıl olaydım 302/3
 çiğnediği yol olaydım 302/1
 ibrahime gül olaydım 302/1
 hüseyin adına esir olaydım 210/3

derdimi kadere saydım 94/3
 ancak gücüm yetti bu kadar yazdım 57/6
 endişem telaşım çilem darlığım 190/3
 hesap ettim elimdeki varlığım 190/3
 poyrazoğlu çoktur benim hem feryadım hem
 ahım 62/3
 çobansız koyma allahım 72/1
 imansız koyma allahım 72/3
 vatansız koyma allahım 72/1
 ezansız koyma allahım 72/2
 yığılmışsa defterimde dağlar kadar günahım
 62/3
 beni yoktan var eyledi destegir padişahım 62/3
 gelin gençler sık duralım 164/1
 dedi dağları aşalım 229/2
 dedim güzel dolaşalım 229/2
 dedim bugün buluşalım 229/2
 insana hürmettir arzu hayalim 130/3
 fikir yaylasında sürü yayalım 130/3
 poyrazoğlu başı yola koyalım 130/3
 gelin gençler okuyalım 164/2
 yaz gelir gül açar aldırma canım 167/3
 bu da gelir geçer aldırma canım 167/1
 kasap koçu seçer aldırma canım 167/2
 ektiğini biçer aldırma canım 167/1
 kulak ver sözüme canım 161/1
 feda olsun başım canım 147/1
 gezdiği yerlere kurban bu canım 149/1
 bülbülleri çok bağdanım 176/1
 tipili karlı dağdanım 176/1
 cennet olsun can vatanım 161/1
 beni kabul etse şahım sultanım 149/1
 elden çıktı kisb u karım 236/2
 iki dağım arasındır ağlarım 26/2
 bu bir hicran yarasıdır ağlarım 26/2
 bilmem bura neresidir ağlarım 26/2
 hani nerde yoldaşlarım 23/3
 anam babam kardaşlarım 23/3
 taşımıyor kanatlarım 236/2
 hem iradem hem de varım 236/2
 sanmayın ki ikrarımdan çayarım 201/5
 poyrazoğlu dağlar benim diyarım 201/5
 ne zaman bir kulak versem duyarım 201/5
 dolaşanda hoşlanırım 271/1
 ulaşanda hoşlanırım 271/4
 alışanda hoşlanırım 271/2
 çalışanda hoşlanırım 271/3
 meleşende hoşlanırım 271/1
 etrafına dehşet saçma gardaşım 202/1
 tırafiğe yorgun çıkma gardaşım 202/2
 kanatlanıp uçma göğe gardaşım 202/1
 hemen sollayıp da geçme gardaşım 202/4
 aman o zikkımı içme gardaşım 202/3
 gardaşım gardaşım aslan gardaşım 201/1-4
 gardaşım gardaşım şoför gardaşım 201/1-4
 sanmışım aldanmışım 267/2
 değilmiş aldanmışım 267/1

meylmiş aldanmışım 267/1
 cüceymiş aldanmışım 267/3
 ahırın kapısını açtım 1/1
 yıllar sonra karşılaştım 277/1
 nice yıldır gurbet eli dolaştım 122/1
 kaderin işine şaştım 277/2
 görünce üzülürüm şaştım 1/1
 toprak ile taşın arasındayım 239/2
 bilmem hangi beşin arasındayım 239/3
 dolu ile boşun arasındayım 239/1
 hayal ile düşün arasındayım 239/1
 hasretinle nasıl ayrı kalayım 49/3
 poyrazoğlu der sensiz ne olayım 49/3
 bayram gelir yar kurbanın olayım 49/3
 dertlilerin uğrağıyım 36/2
 güllerinin yaprağıyım 36/2
 dost elinin toprağıyım 36/2
 ben bu yurdun aşığıyım 147/1
 ötmeyin turnalar gözü yaşlıyım 224/1-3
 beytullahın kapısıyım 148/2
 ezel-ebet tapısıyım 148/2
 bir kudretin yapısıyım 148/2
 hakikat yerini alması lazım 185/3
 geçmişin lekesiz kalması lazım 185/1
 yarınlara örnek olması lazım 185/5
 adalet yerini bulması lazım 185/2
 bize bu bahçenin kokusu lazım 185/4
 polis benim oğlum kızım 140/2
 poyrazoğlu oğlum kızım 121/4
 bir yandan eğitim bir yandan geçim 4/3
 poyrazoğlu der ki burkular içim 4/3
 eğriler düzeliş almasa biçim 4/3
 gördüm gül cemalin o dem inledim 104/1
 dertli dolap gibi döndüm inledim 179/3
 poyrazoğlu bir derdimi binledim 179/3
 hep kendi kendime sordum dinledim 179/3
 dostun divanında bir saz dinledim 104/1
 gözüm açtım hakkı tasdik eyledim 246/1
 kanatsız kuş gibi pervaz eyledim 246/1
 başkasını bilir gibi söyledim 158/3
 düşmanın kem bakışını özledim 87/2
 yamaçların nakışını özledim 87/1
 inişini yokuşunu özledim 87/1
 ben güneşin çöküşünü özledim 87/3
 yaralısın bilemedim 52/3
 gözyaşını silemedim 52/3
 poyrazoğlu gülemedim 52/3
 poyrazoğlu eremedim 277/3
 bir gül idi eremedim 277/3
 selam bile veremedim 277/3
 gönül sana akıl erdiremedim 71/1
 yar sen döndün ben dönmedim 145/1-3
 poyrazoğlu cehle meyil vermedim 76/3
 her ne yana baktım ise görmedim 76/3
 kul kusursuz olmaz kusur görmedim 76/3
 poyrazoğlu boyun eğdim 94/3
 haset nedir bilmez idim 175/1

bir ulu denizden ayrıldım geldim 153/1
 ben feleğe çattım geldim 94/1
 avuç avuç kattım geldim 94/2
 evi barkı sattım geldim 94/1
 sılamaı terk ettim geldim 94/3
 yıkıldı temelim boşaldı bendim 287/3
 poyrazoğlu der ki bozuldu fendim 287/3
 baltayı dibinden çalma efendim 54/1
 bir geceden fazla kalma efendim 54/2
 değerini ayağa salma efendim 54/3
 yıkılıp düşene gülme efendim 54/1
 sızlar sazda telim benim efendim 163/1
 vecde gelir dilim benim efendim 163/1
 yıldızlar kandilim benim efendim 163/3
 serdim halı kilim benim efendim 163/2
 şeytanları taşlamaktan efendim 287/3
 aktım öğrendim öğrendim 175/2
 ektim öğrendim öğrendim 175/1
 çektim öğrendim öğrendim 175/1
 бүktüm öğrendim öğrendim 175/3
 uyandım yerimden ağırdır derdim 20/1
 ağaçtan ata binerdim 23/1
 sabah sedasına bir kulak verdim 20/1
 bir fidana emek verdim 95/1
 dört bir yandan kanlı şahit getirdim 55/2
 bitmeyen davayı başa yetirdim 55/2
 ben uğruna vurulaydım öleydim 210/2
 el olsaydı gam yemezdim 172/1
 sel olsaydı gam yemezdim 172/1
 yıl olsaydı gam yemezdim 172/3
 fil olsaydı gam yemezdim 172/2
 eşler birbiriyle yatmıyor begim 301/3
 ne söylesek çare etmiyor begim 301/1
 da aklım fikrim yetmiyor begim 301/5
 evde dögüş gavga bitmiyor begim 301/4
 ondandır hastalık bitmiyor begim 301/1
 dullar da kocaya gitmiyor begim 301/6
 horozlar kümeste ötmüyor begim 301/2
 sar bebeğim bebeğim 132/4
 var bebeğim bebeğim 132/2
 sor bebeğim bebeğim 132/3
 gör bebeğim bebeğim 132/1
 nur bebeğim bebeğim 132/1
 ölmüş benim boz eşeğim 1/1-5
 saçlarından çöz ver bana sevdiğim 244/3
 kirpiğine düz ver bana sevdiğim 244/2
 leblerinden süz ver bana sevdiğim 244/1
 ölüyorum yüz ver bana sevdiğim 244/1
 yetmez mi çektiğim çile sevdiğim 68/1
 gel bak bölendi kan dile sevdiğim 51/2
 ölsem kanlımdan kan dile sevdiğim 51/1
 saldın beni dilden dile sevdiğim 68/1
 aldım içtim bir kandile sevdiğim 51/3
 döndüm sönmüş bir kandile sevdiğim 51/1
 layık mıdır beni sile sevdiğim 68/2
 senin ismin bir vesile sevdiğim 68/3
 yavaş yavaş terk ediyor gençliğim 247/1-3

poyrazoğlu boşa imiş erliğim 190/3
 gören kimdir görünen kim 250/2
 renkten renge bürünen kim 250/2
 uçan kimdir sürünen kim 250/2
 hem sarraftır hem tabiptir hem alim 45/1
 ben ölürsem boynunadır vebalim 66/2
 poyrazoğlu tutmaz dizim mecalim 242/3
 kalmadı mecalim halim 298/1
 beni seven dostu ayandır halim 242/3
 böyle hasret ile nicolur halim 66/2
 bana sitem eden zalim 298/1
 Ömrümü yiyip de bitiren zalim 276/1
 gelir bir kıvılcım atar bir zalim 242/3
 mutluluğa erelim 164/3
 gelin el ele verelim 164/3
 poyrazoğlu söz verelim 164/3
 bahar seli misin canım sevgilim 66/2
 dala yabancı değilim 176/3
 yola yabancı değilim 176/2
 yele yabancı değilim 176/1
 gle yabancı değilim 176/1
 bülbüle yoldaşım diken değilim 109/1
 başım dağlar gibi mağrur değilim 109/1
 yazılmış bir imla benim 148/1
 gizlenmiş bir nokta benim 148/1
 memleketim dünya benim 148/3
 beni bilsen kabe benim 148/2
 şimdi hayal oldun mazimde benim 12/1
 anladım kabahat zmde benim 12/2
 şimdi bir çöp oldun gözümde benim 12/3
 hiçbir şüphe yoktur sözümde benim 12/1
 poyrazoğlu der ki sendeki benim 153/3
 alemin canıyım tendeki benim 153/3
 türküm krtm arap benim 144/3
 aşk ehline şarap benim 144/1
 aşıklara mihrap benim 144/2
 ayaklara trap benim 144/1
 şarkı güzel türkü benim 157/4
 poyrazoğlu türkü benim 157/4
 lazı krt türkü benim 157/4
 bir gün gelir savrulacak bedenim 153/3
 hamza ile beraberim 146/3
 o dağı sırtıma alır giderim 149/3
 ruhsat alsam bir gün kalır giderim 149/1
 ayağına toprak olur giderim 149/1
 hiç yoksa uğrunda ölür giderim 149/2
 senelerdir bu sevdayı çekerim 32/1
 kadere takdire boyun bkerim 32/1
 poyrazoğlu hoş düşlerim 23/3
 ismail misali feda eylerim 29/12
 adını dilime ezber eylerim 29/12
 poyrazoğlu bu dünyayı neyerim 29/12
 vatana fedadır serim 146/3
 ben şanlı bayrakta alı severim 69/1
 ben hakka açılan eli severim 69/3
 ben sazda inleyen teli severim 69/2
 anam gtleyen dili severim 69/1

ben alar doyuran kulu severim 69/4
 amoluktur benim yerim 146/3
 kederlenme kardeşim 183/1
 dinle sözlerimi öğren kardeşim 218/1
 benim güzel memleketim 157/1-4
 böyle bilsin memleketim 123/1
 poyrazoğlu memleketim 93/7
 misafirperver milletim 93/7
 benim güzel vilayetim 93/7
 can dostlara vasiyetim 123/1
 gündüz gece feryat ettim 178/3
 bilmem ben feleğe nettim 178/3
 poyrazoğlu yandım bittim 178/3
 yol ver dağlar yol ver gelip geçeyim 194/1-2
 ercişin suyundan bir tas içeyim 194/1-2
 ilham dile gelmez oldu ne deyim 280/1
 mecnun le gelmez oldu ne deyim 280/2
 rdek gle gelmez oldu ne deyim 280/3
 bülbül gle gelmez oldu ne deyim 280/1
 bundan sonra gurbet eli nedeyim 171/1
 hazırlandım ben sılama gideyim 171/1
 bebek değil nenni diyip eyleyim 26/3
 sana nasıl güveneyim 298/1-3
 biraz dedim sırlarına ereyim 127/1
 evlerin halinden haber vereyim 127/1
 bazı derdi keder bazı neşeyim 109/2
 bir damla ak suyum bin endişeyim 109/2
 bir ulu şehirim bin bir köşeyim 109/2
 boran vurmuş yıkık bağlar gibiyim 130/1
 z yarımı zm bağlar gibiyim 130/3
 başı duman duman dağlar gibiyim 130/1
 dostun yüreğinde yağlar gibiyim 130/2
 yaralarım azdı yine ne diyim 26/1
 can bedenden bezdi yine ne diyim 26/1
 beni sorarsanız ben Ercişliyim 224/1-3
 sürü değil yaylalarda yayliyim 26/3
 poyrazoğlu bilmem nasıl eyliyim 26/3
 hak yolunda verilecek can bizim 238/2
 sevgi dolu bir dinimiz var bizim 238/2
 ne kavgamız ne kinimiz var bizim 238/2
 dne dne bir hal oldum 36/1
 yana yana bir kl oldum 36/1
 gel gör beni mecnun oldum 236/3
 poyrazoğlu taŝtım doldum 236/3
 hep yitirdim sanma buldum 236/3
 bana ait olan davayı buldum 76/1
 ben bende bir güzel dünyayı buldum 76/1
 damlayı ararken deryayı buldum 76/2
 bir ulu dergahta pirimi buldum 153/1
 insan-ı kamilde kabeyi buldum 76/3
 bir yudum suda boğuldum 172/1
 bir ömür koştum yoruldu 178/1
 ben derdimi söylemekten yoruldu 106/3
 poyrazoğlu bir sel oldum duruldum 106/3
 bir canana can evimden vuruldum 106/3
 aslında hepsini kendime sordum 61/6
 nerelisin diye sordum 293/1

hep geçen günleri yordum 178/2
 poyrazoğlu der ki bir hayal yordum 61/6
 gah yürüdüm gahi durdum 178/2
 her saat inledim durdum 178/2
 poyrazoğlu koştum durdum 228/3
 çöp topladım yuva kurdum 176/3
 çöp topladım yuva kurdum 228/3
 kafa senin ile mahkeme kurdum 61/6
 poyrazoğlu hayal kurdum 176/3
 beni yiyor benim kurdum 176/3
 hakim oldum hüküm için oturdum 55/2
 sanki on ikiden vurdum 228/3
 anamı babamı koydum 94/3
 yerin cennet olsun koca başbuğum 214/6
 hakkın helal eyle bize başbuğum 214/6
 ruhuna fatiha hacı başbuğum 214/6
 yattığın yer cennet olsun başbuğum 216/1
 ne güzeldi çocukluğum 23/1-3
 çile tarlasına tohum 175/1
 kırıldı kanadım kolum 207/1
 uğramaz olaydı yolum 207/1
 yayla yayla oymağına vurgunum 151/4
 ocağına dergahına vurgunum 151/2
 şöhretine hem şanına vurgunum 151/1
 tarihteki destanına vurgunum 151/3
 doğu batı her yanına vurgunum 151/1
 seher vakti ezanına vurgunum 151/5
 umutlarla varıyorum 136/1
 poyrazoğlu der ki size diyorum 273/3
 artık inmeliyiz öze diyorum 273/3
 eğriler insanlar düze diyorum 273/3
 konacağın dala güvenmiyorum 245/1
 önümdeki yıla güvenmiyorum 245/2
 sana değil ele güvenmiyorum 245/1
 ben kendime bile güvenmiyorum 245/3
 gah koşup gah duruyorum 125/3
 poyrazoğlu görüyorum 125/3
 hızlı hızlı yürüyorum 136/1
 adım adım yürüyorum 125/3
 yarelerim sarmış gibi olurum 105/3
 poyrazoğlu ermiş gibi olurum 105/3
 kardaşımı görmüş gibi olurum 105/3
 yar geçtiğin yol olurum 251/3
 ayağına çul olurum 251/3
 poyrazoğlu kul olurum 251/3
 gözde yaşımı kuruttum 108/2
 saz ile kendim avuttum 108/2
 memleketim erciş poyrazoğluyum 109/3
 aşk ehlinin sevgisiyle doluyum 109/3
 içebilene doluyum 144/1
 yol ehlinin ayağımı çuluyum 109/3
 hakkın günahkar kuluyum 144/1
 bir yaylada tek kuzuyum 43/3
 iskele yolunda bir güzel gördüm 14/1
 bugün ben bir güzel gördüm 293/1
 baharı perişan yazı kış gördüm 65/1
 zevali yaklaşmış çok alkış gördüm 65/2

kabrini kazılmış gördüm 73/1
 emrahı yazılmış gördüm 73/1
 çirkinde güzeli saklanmış gördüm 65/3
 laht taşı dizilmiş gördüm 73/2
 senin hayat dediğini düş gördüm 65/1
 sırrını çözülmüş gördüm 73/3
 ozan poyrazoğlu bir düğüm çözdüm 57/6
 fikir süzgecimden fikrimi süzdüm 57/6
 öyle bir sultana bağlıdır gönlüm 45/1
 her gün yağdırırsın ölüm 263/1
 bu ne vahşet bu ne zulüm 263/1
 yaradan kuluna eder mi zulüm 294/1
 poyrazoğlu zardır ünüm 138/3
 bugünden hoş geçti dünüm 138/3
 ömür çarhında son günüm 138/3
 eyvah geldi geçti ömrüm 178/1
 güzel ömrümü çürüttüm 108/2
 ben ercişin tam özüyüm 43/3
 poyrazoğlu dost sözüyüm 43/3
 kainattır benim özüm 144/3
 siyah beyaz aynı çözüm 121/4
 dünyada tek sevgi çözüm 140/2
 polis benim iki gözüm 140/2
 cihanı bir görür gözüm 144/3
 hepsini bir görür gözüm 121/4
 poyrazoğlu budur sözüm 144/3
 yorulan kolnuza kurban 81/3
 şanlı tarihine kurban 41/3
 harf tutan elnize kurban 81/3
 konuşan dilnize kurban 81/3
 ah erzincan can Erzincan 180/1-7
 düşkünlere kollar açan 187/4
 poyrazoğlu sohbet açan 187/4
 sohbetinde ilim saçan 187/4
 okundu ezanlar çıktım sıladan 84/1
 yaşlar akar gözlerinden durmadan 214/1
 anam kan kusuyor ağlar durmadan 84/1
 güneş dağları aşmadan 60/5
 ölüm gelip ulaşmadan 60/5
 poyrazoğlu gel şaşmadan 60/5
 tam bir hafta geçmiş idi aradan 275/4
 duasını kabul etti yaradan 275/4
 zaman geçer insan gider sıradan 77/4
 neden bilmem hep ararlar soradan 77/4
 başbuğ türkeş göçtü fani dünyadan 214/1
 ağlayarak sordum yalan dünyadan 77/4
 poyrazoğlu o da göçtü dünyadan 275/4
 akli olan örnek alır arıdan 3/2
 kadın vardır anlar sözden kelimadan 58/4
 kadın vardır söyler halepten şamdan 58/4
 kadın vardır hemen uyur akşamdan 58/4
 gören telaşlanır hasbıhalımdan 286/3
 poyrazoğlu şüphem vardır aklımdan 286/3
 vazgeçirtti namusumdan arımdan 89/5
 poyrazoğlu kim kurtarsın karımdan 89/5
 dünya zara gitti ah u zarımdan 89/5
 bir görüşte oldum candan 259/2

dilo usandım bu candan 5/1-3
 ayrıldı iliğim kandan 259/2
 bit pireler eksilmesin yakandan 88/4
 poyrazoğlu türkü yapsın arkandan 88/4
 selam sana şanı yüce kumandan 204/1
 mutlu olmayasın yeni kumandan 88/4
 iman ile kalbi dolu kumandan 204/1
 kokusun alırım vandan 259/2
 hem o yandan hem bu yandan 5/1-3
 kar o yandan kar bu yandan 5/1
 ver o yandan ver bu yandan 5/3
 sor o yandan sor bu yandan 5/2
 vur o yandan vur bu yandan 5/1
 ledünnünün şarabından 248/3
 poyrazoğlu hitabından 248/3
 okur aşkın kitabından 248/3
 aşar gider karlı dağlar ardından 25/2
 ayrı düşmüş sevdasından 225/3
 hasan abdal yaylasından 225/3
 karlı dağlar havasından 225/3
 çıkıp bir ah çeksem dağlar başından 152/1
 güneşim doğmuyor hayatım zindan 309/1
 güneşim doğmuyor günlerim zindan 286/3
 ağca ceylan ürküşen de yurdundan 25/2
 gitar çıkmış köroğlunun soyundan 162/2
 kızlar huy kapmış yadlar huyundan 162/2
 zehir sızmış içebilmem suyundan 162/2
 çiçeklerden yapraklardan dallardan 77/2
 hasret dolu özlem dolu yıllardan 77/2
 siladan gurbete giden yollardan 77/2
 verdiği sözden ikrardan 145/1
 insan hiç cayar mı yardan 145/1
 nerde atlar cirit atan o meydan 168/4
 bütün memlekete düştü bir fiğan 188/1
 yavuz selim oğlu sultan selim han 48/2
 kimseye yar değil bu köhne cihan 275/3
 ağladı müritler sarsıldı cihan 188/1
 ezelden yazılmış takdir-i süphan 275/3
 hükümet erkani bakan başbakan 214/5
 yapılmış pilansız curcuna dükkan 168/4
 yücelerde تنها kalan 272/1
 keremden aslıdan geriye kalan 196/2
 yalandır dünyanın temeli yalan 196/2
 ölümdür ortada tek gerçek olan 196/2
 erken açıp erken solan 272/1
 bazen fatih yavuz bazen Alparslan 215/4
 sırrını hep sakla söyleme aman 54/2
 ikisi bir olur yahşıyla yaman 306/4
 ayrılık çilesi yamandır yaman 242/2
 kapladı sızısı gözümü yaman 56/2
 adem ki dünyaya geldiği zaman 231/1
 dostun huzuruna vardığım zaman 105/1
 geceler yatağa girdiğim zaman 56/2
 kırık bir gönüle girdiğim zaman 105/2
 nerede bir aşık gördüğüm zaman 105/3
 mihrabına yüzüm sürdüğüm zaman 105/1
 bir yere misafir olduğun zaman 54/2

sevmeyene sevne de her zaman 306/4
 hani peygamberim o ahır zaman 221/2
 bir insan varlıktan düştüğü zaman 242/2
 yaram çok derindir gelmedi lokman 112/1
 çare bulsa idi ölmezdi lokman 221/2
 cevizin var derde derman 41/3
 ölüm yaradandan gelen bir ferman 221/2
 ebu bekir ömer osman 278/4
 bir bakmışsın dostun olmuş bir düşman 54/2
 kapattı önümü her yanım duman 56/2
 bir yandan sis tutmuş bir yandan duman 231/1
 poyrazoğlu der ki yok bizde güman 306/4
 insanı öldürür dert ile güman 242/2
 halimi sormaya canan 138/1
 ne iskele kumluk sahilin viran 168/4
 karnın yılan girsin doyamayasan 88/1
 aman herif aman vayamıyasan 88/1
 kulağ sağır olsun duyamıyasan 88/1
 kocatepe doldu her yandan insan 214/5
 muhabbetin esasını sorarsan 30/2
 ömür bir rüyadır iyi yorarsan 30/2
 ince düşünüp de hayal kurarsan 30/2
 fikrim dağınıktır zikrim perişan 309/1
 kaybetti eşini oldu perişan 275/3
 sağ olsun var olsun vatan 146/4
 zekeriya oyuk yaptı ağaçtan 40/4
 zarar bir taraftan kar bir taraftan 174/2
 dolu bir taraftan kar bir taraftan 174/1
 felek bir taraftan yar bir taraftan 174/1
 ağla bir taraftan sor bir taraftan 174/3
 ismaile kem gelmedi bıçaktan 40/5
 dünyaya çağ açmış genç fatih sultan 48/2
 filistin kurtulmaz yastan 181/3
 irak oldu kara destan 181/3
 evlatların yazmış tarihe destan 48/2
 poyrazoğlu yazdı destan 146/4
 koca başbuğumuz yaşayan destan 215/4
 suriye yemen Arabistan 181/3
 özbek kerkük Kazakistan 217/2
 onu bilir Çeçenistan 217/2
 azarbeycan Türkmenistan 217/2
 bir kara örtüyle dünya bir baştan 85/3
 münkirler şaşırır şaşı telaştan 40/4
 salih devesini sesledi taştan 40/4
 yağdı yavaştan yavaştan 79/1
 yığı yavaştan yavaştan 79/3
 eğdi yavaştan yavaştan 79/2
 değdi yavaştan yavaştan 79/1
 poyrazoğlu gözüm kurumaz yaştan 85/3
 ayrı düştüm eşten dosttan 146/4
 etme utan yapma utan 263/1-4
 amerika utan utan 263/1-4
 poyrazoğlu der ki şanlı komutan 215/4
 peygamberden müjde alan komutan 204/3
 müşidinden himmet alan komutan 204/3
 manada yerini bulan komutan 204/3
 senden geçmiş nice kervan 41/3

dost elinden çıkan kervan 138/1
 sıladan gurbete gider bir kervan 112/1
 sırlarımı etti ayan 11/2
 güne göre mendilini sallayan 268/4
 poyrazoğlu meydanları kollayan 268/4
 söz söz deyip cayamayan 272/2
 dertlerini sayamayan 272/2
 aşkın beni koydu yayan 11/2
 uykumu dağıtan rüyan 11/2
 alındı tekbirler okundu ezan 214/5
 bir yanda sen bir yanda ben 208/1-3
 onun için yasıyım ben 262/1-4
 genç ömrümü erittim ben 176/2
 her gün bir yaylanın belindeyim ben 224/1
 saz elinde sözü dilindeyim ben 224/1
 gözyaşımı kuruttum ben 176/2
 yıllar gibi üzgünüm ben 272/4
 yollar gibi üzgünüm ben 272/1
 eller gibi üzgünüm ben 272/3
 diller gibi üzgünüm ben 272/2
 güller gibi üzgünüm ben 272/1
 sor kaç taban çürüttüm ben 176/2
 yed-i kudretinden yoktan var eden 3/2
 mevladır bir kulu kula yar eden 3/2
 sesin aldım dün geceden 38/1-3
 asar inceden inceden 38/1
 susar inceden inceden 38/2
 eser inceden inceden 38/1
 keser inceden inceden 38/3
 inceden giy yar inceden 38/1-3
 pirlük gezip ihtiyarlık ermeden 63/2
 yadlar girip güllerini dermeden 63/2
 felek bostanımı yele vermeden 63/2
 sorarsanız beni benden 170/3
 medet bekliyorum senden 170/3
 canım usandı bu tenden 170/3
 senin hasretinden senin derdinden 25/2
 aman felek aman senin elinden 19/1
 uzak durma erenlerin elinden 42/2
 ancak çare vardır devlet elinden 295/3
 kim ayrılır öz elinden 297/1
 seni ayıramam yusufelinden 295/3
 seni götürüyüm yusufelinden 295/1
 canım kurtar coşkun çoruh selinden 295/1
 poyrazoğlu söyler halkın dilinden 295/3
 dünyanın kahrından elin dilinden 19/1
 konuşan da bal dökülür dilinden 42/2
 coşarım inlemesinden 182/3
 feryadı turna sesinden 182/3
 poyrazoğlu hevesinden 182/3
 içerimde olan aşk ateşinden 152/1
 yürüyoruz biz başbuğün izinden 221/3
 gitmeli dostun izinden 44/2
 koku gelsin muhabbetin gülünden 42/2
 ayrılmayız türk-islamın özünden 221/3
 çıkmamalı hak sözünden 44/2
 oğul babasının çıkmaz sözünden 221/3

asıl varlığının farkı yüzünden 167/2
 cahilin inadı şirki yüzünden 167/2
 dünyada savaş yüzünden 44/2
 feryadı figanı korku yüzünden 167/2
 felek geçirir çemberden 177/3
 geçmiş nice iskenderden 177/1
 hoş sohbetten hoş dillerden 249/2
 sevgi dolu gönüllerden 249/2
 deyişlerden türkülerden 249/2
 size haber verim nerden 177/1
 poyrazoğlu haber vereyim nerden 264/3
 bizleri sen koru fitneden şerden 264/3
 sual eyle kara yerden 177/2
 fitneler güneşin battığı yerden 264/3
 gam kasavet menî tanımaz iken 115/2
 saçımda beyaz gül bağrımda diken 115/2
 kanayan yarama ilaç ararken 173/2
 nazlı güneş saçlarını tararken 173/2
 bülbülü zar alır güle şakırken 68/2
 poyrazoğlu dolanırken 92/3
 gözyaşlarım bulanırken 92/3
 aşıkların listesini okurken 68/2
 ham yün örnek bulur halı dokurken 68/2
 günün şavkı yamaçlara vururken 173/2
 aleme dert bölünürken 92/3
 yar senin çilendir belimi büken 115/2
 seni bele sevirem men 189/1-3
 tek başına dağ başında öğretmen 4/1
 bu hayatın telaşında öğretmen 4/3
 cehaletin savaşında öğretmen 4/2
 bilmem acep kaç yaşında öğretmen 4/1
 var mıdır dünyada murada eren 190/1
 hayatımı cehenneme çeviren 190/1
 gel gönül mevladan olma gafil sen 30/1
 dünyada benliğe etme meyil sen 30/1
 denizlere demir kilit vuran sen 204/2
 bizlere bu yurdu alıp veren sen 204/2
 küfrün ordusunu kovup süren sen 204/2
 bazı kara bağı taş olursun sen 71/2
 bazı yaz gününde kış olursun sen 71/3
 bazı dertli bazı hoş olursun sen 71/1
 bazı hayal bazı düş olursun sen 71/1
 derde çare arar isen 278/2
 ele kendin över isen 192/1
 sen birine söver isen 192/1
 adım adım ilerlersen 192/2
 ipin ucunu birlersen 192/2
 hedefini belirlersen 192/2
 hayatın sırrını bilmek istersen 2/1
 gönül menziline ermek istersen 2/1
 lokman ilaç tuttu bin bir çiçekten 40/5
 züleyha yusufu sevdi gerçekten 40/5
 uyanır gönüller gördüğü düştün 85/3
 kırk yıl oldu anamızı belleyen 268/4
 merakımı diyemeyen 272/2
 yer üstünde eğri gezen 299/3
 poyrazoğlu var mı çözen 299/3

düzelmez bu bozuk düzen 299/3
 boşa bu dünyaya alıştın kandın 266/3
 poyrazoğlu olmak kolay mı sandın 266/3
 dolana dolana candan usandın 266/3
 canım vatandaşlar gözünüz aydın 101/1
 mazlumları yakar mıydın 261/2
 füze atıp yıkar mıydın 261/2
 eyvah söndü çok ocağın 180/6
 yasa battı akşam çağın 180/6
 matem bağladı şafağın 180/6
 sen çalış arkadaş takdir allahın 75/1-6
 çiçekler meyveye dönmesi yakın 137/3
 yolcular sılaya ermesi yakın 137/3
 poyrazoğlu güller dermesi yakın 137/3
 tersine mi çıktı falın 145/3
 gözbebeği gözdesisin cihanın 308/3
 saçını taradın karafatmanın 308/3
 kırma kalbini insanın 193/1-3
 sultanlar katında şöhretin şanın 308/3
 çoktan ağarmıştı saçı dünyanın 231/1
 dert ile doludur içi dünyanın 231/2
 var mı kabahati suçu dünyanın 231/3
 gözyaşındır dörtte üçü dünyanın 231/1
 bir nenni tutturan dertli rüzgarın 184/2
 gösterme ele saçların 259/3
 savrulsa yele saçların 259/2
 düşüyor çöle saçların 259/1
 benziyor tüle saçların 259/1
 firat gibi kıvrım kıvrım saçların 142/1
 soldu gitti mor çiçekli bağların 296/1
 süsü olaydım bağların 302/2
 aşıkları deli eden bağların 168/2
 yeşil erciş hani senin bağların 197/1-4
 ne kadar güzeldi eski çağların 168/2
 hani nerde senin güzel çağların 296/1
 yazın yeşil giyen yüce dağların 184/1
 süsü olaydım dağların 302/2
 nerede o keklük öten dağların 168/2
 baharda bağrını döven dağların 184/1
 habercisi sabahların 17/4
 kardan soğuk bulakların 17/4
 poyrazoğlu yaylakların 17/4
 dolu vurur döker hep yaprakların 276/1
 büküle büküle gider yolların 171/2
 yüze gülen ahbabların 258/2
 toroslar misali yaydır kaşların 142/1
 cihat eden orduların 302/2
 ta arş-ı alada güzel boyların 165/4
 ibrahim ismail ulu soyların 165/4
 kaynağı kuruyan susuz pınarın 184/2
 ölüm gelir bugün yarın 258/2
 bir yamacın bir yaylanın bir yarın 184/2
 bir son durağın var o da mezarın 85/1
 yüce dağlar başındasın 169/2
 pınarların taşındasın 169/2
 hala on beş yaşındasın 169/2
 coşkun dalgaların akışındasın 80/2

nazlı güzellerin bakışındasın 80/3
 harlı şimşeklerin çakışındasın 80/1
 süslü yamaçların nakışındasın 80/1
 ister aram olsun ister olmasın 150/3
 ister param olsun ister olmasın 150/2
 ister sıram olsun ister olmasın 150/1
 ister çarem olsun ister olmasın 150/1
 poyrazoğlu der ki dilimde ahsın 10/4
 yatmaz uyumazsın yüce allahsın 10/4
 gönüller tahtında oturan şahsın 10/4
 ne kadar büyüksün ağır başlısın 7/3
 bağıri pare pare katı taşlısın 7/3
 poyrazoğlu gibi gözü yaşlısın 7/3
 yoksa erzincanlı mısın 293/2
 sen adıyamanlı mısın 293/2
 dedim güzel vanlı mısın 293/2
 dilerim üstüne şimşekler çaksın 88/3
 konun komşuların kınalar yakısın 88/3
 öldüğün gün imam izine çıksın 88/3
 şekerin şerbetin ellere kalsın 37/1
 zekatın devletin ellere kalsın 37/2
 farz ile sünnetin ellere kalsın 37/3
 konağın servetin ellere kalsın 37/4
 düğünün mürvetin ellere kalsın 37/1
 poyrazoğlu bir cansın 28/3
 can içinde canansın 28/3
 mademki sen insansın 28/3
 poyrazoğlundan kaçarsın 255/3
 cellat mısın kan saçarsın 255/3
 şahinden yüksek uçarsın 255/3
 yanan yüreğimde karsın 83/3
 bazı boşalırın bazı dolarsın 71/2
 bazı açılırsın bazı solarsın 71/2
 hesap ettim yine elde sen varsın 111/4
 perdede mızrapta telde sen varsın 111/1
 ifade edecek dilde sen varsın 111/1
 deryada ırmakta gölde sen varsın 111/2
 yaprakta goncada gülde sen varsın 111/3
 gönlümde tükenmez varsın 83/3
 poyrazoğlu bana yarsın 83/3
 bir emrinle mahlukatı sayarsın 10/3
 çiçekleri elvan elvan boyarsın 10/3
 karıncanın ayak sesin duyarsın 10/3
 güzellerden ayrılmazsın 169/3
 poyrazoğlu yorulmazsın 169/3
 bulanmışsın durulmazsın 169/3
 yorganın altından çıkarsa başın 67/5
 seyit babo yeşil başın 18/2
 ne belalar çekmiş başın 180/3
 için gücün yoksa kaşın ha kaşın 67/5
 hiç olmasın telaşın 183/1
 çileli toprağın taşın 180/3
 kurumaz mı gözde yaşın 180/3
 dost yolunda aktı yaşın 18/2
 çalışın yavrum çalışın 81/1-7
 ekmeğime zehir kattın 298/3
 poyrazoğlunu ağılattın 298/3

yıktın yuvamı dağıttın 298/3
 yanlış manalar yormayın 140/1
 sağcısı solcusu olmaz hırsızın 200/3
 deliktir torbası dolmaz hırsızın 200/1
 hiç değişmez rengi solmaz hırsızın 200/2
 bekleme kervanı gelmez hırsızın 200/1
 bir tefekkür eyle bir anlık için 82/1
 yaradan yarattı insanlık için 82/1
 hey sevdiğim senin için 228/1
 atın tutun insaf edin 43/2
 ümmetidir iftiharı ahmedin 82/1
 tasdik etti aşıkları ahmedin 82/2
 dönecektir çarh-ı çemberi ahmedin 82/3
 sardı alemleri nuru ahmedin 82/1
 ahmedin mahmudun hak muhammedin 82/1-3
 misafir altına hasır sermedin 37/2
 kırk inekten birin zekat vermedin 37/2
 insanlığın dergahına girmedin 37/2
 sazımda sözümde telimde idin 12/3
 poyrazoğlu der ki dilimde idin 12/3
 aynı dağlar gibi gönlümde idin 12/3
 poyrazoğlu bana hız vermiş idin 68/3
 sönen ocağıma köz vermiş idin 68/3
 zaten yakmak için söz vermiş idin 68/3
 iplik isem açın didin 43/2
 sen bizim okula nakil mi geldin 61/1
 karlı dağlar aşın geldin 52/1
 insan kanı döker miydin 261/2
 usandım elinden sivrisineğin 67/1-5
 bu dünyada nefretle kin 258/1
 senin boynuna vebalin 145/3
 poyrazoğlu nedir halin 145/3
 hasreti acıdır bu gurbet elin 112/2
 leylayı etmişler ellere gelin 112/2
 soruyorlar bu depremde suç kimin 294/1
 tarihlere geçti heybetin senin 204/4
 kör olsun bilmeyen kıymetin senin 204/1
 nasıl anlatayım hizmetin senin 204/1
 dillerde söylendi şöhretin senin 204/2
 işte budur büyük servetin senin 204/3
 şecaati hacı bayram velinin 291/2
 muhabbeti hacı bayram velinin 291/1
 hoş sohbeti hacı bayram velinin 291/1
 kerameti hacı bayram velinin 291/4
 var himmeti hacı bayram velinin 291/5
 işareti hacı bayram velinin 291/3
 ah elinden dad elinden o yârin 8/1-3
 dağlar senin yaran derin 143/2
 düşündükçe gider derin 258/2
 davul zurna bar gönderin 230/3
 başınızdaki kar gönderin 230/1
 yaylalardan yar gönderin 230/1
 sözü doğru er gönderin 230/2
 gelir ise kanat gerin 143/2
 bahar olur çağlar akar sellerin 171/2
 nazına güzellerin 96/1
 sazına güzellerin 96/2
 tuzuna güzellerin 96/3
 yüzüne güzellerin 96/1
 koku saçar elvan elvan güllerin 171/2
 mekke medinedir şirin köylerin 165/4
 bu dünyayı seyran eden gözlerin 85/1
 kışın ayaz yazın serin 143/2
 unutulmuş türkülerini bu yerin 162/1-3
 mızrabımda telimdesin 250/3
 poyrazoğlu dilimdesin 250/3
 dost sen benim gönlümdesin 250/3
 anadolu motifli yar nerdesin 142/1-3
 cahil yesin içsin gönül eğlesin 104/3
 poyrazoğlu görmeyene neylesin 104/3
 er odur çirkine güzel söylesin 104/3
 sazdan anlayanlar gelsin 249/2
 bizden anlayanlar gelsin 249/1
 gözden anlayanlar gelsin 249/3
 sözden anlayanlar gelsin 249/1
 cumhuryete maya sensin 281/4
 atamıza ilham sensin 281/4
 gönlümde yaslanan sensin 83/2
 samsuna yollayan sensin 281/4
 dilimde seslenen sensin 83/2
 ruhumda süslenen sensin 83/2
 mevlanaya mana sezdirensin 308/4
 yunusu bağrında emzirensin 308/4
 gizli ilimleri çözdüren sensin 308/4
 elleri deli edersin 98/2
 telleri deli edersin 98/1
 çölleri deli edersin 98/1
 gülleri deli edersin 98/3
 türlü hayaller beslersin 169/1
 bazı kan ağlarsın bazı gülersin 71/2
 her gün sultanlık istersin 169/1
 yıllar oldu gurbet elde ercişin 87/1
 bulanarak akar seli ercişin 74/3
 eser serin serin yeli ercişin 74/1
 bir baş belasıdır bizim ercişin 67/5
 sultanısın sen ercişin 18/2
 hakka doğru gider yolu ercişin 74/2
 poyrazoğlu olsun kulu ercişin 74/4
 açar bağlarında gülü ercişin 74/1
 beşiği misin afetin 180/2
 bu kaçınıcı felaketin 180/2
 ezdin bağrını milletin 180/2
 zorda kalır olmaz ise himmetin 165/5
 poyrazoğlu bir günahkar ümmetin 165/5
 bizim için şefaattir servetin 165/5
 düne kadar bir bebektin 186/3
 kanatlanmış kelebektin 186/3
 ömür boyu çile çektin dert çektin 216/1
 poyrazoğlu der çiçektin 186/3
 kömür gözlüm meni tarumar ettin 115/1
 bugün yarın dedin ihtiyar ettin 115/1
 beni sizden soranlara söyleyin 239/1
 felek terse kalem çaldı söyleyin 270/3
 kiziroğlu öksüz kaldı söyleyin 270/4

ok değdi bağına deldi söyleyin 270/1
 çobanoğlu karsa geldi söyleyin 270/1
 dem yelinin uğrağıyım söyleyin 109/2
 ben emrahın çırağıyım söyleyin 109/3
 muhabbetin yaprağıyım söyleyin 109/1
 ayakların toprağıyım söyleyin 109/1
 yandı ciğer gözler doldu söyleyin 270/2
 polisi ayrı görmeyin 140/1
 bahalıkta olduk şampiyon 102/3
 olmaz olsun enfilasyon 102/3
 bu sene de kalsın renkli televizyon 102/3
 hayatın boyunca araç mı oldun 61/1
 büyüdün gelin mi oldun 186/1-3
 gittin de yuva mı kurdun 186/1-3
 nedir poyrazoğlu rüya yorduğun 65/3
 her gün ayrı bir mahkeme kurduğun 65/3
 gelin dostlar bana bir çare bulun 112/2
 ne mahkeme ne kanun 154/3
 viranelerin bağ olsun 180/7
 poyrazoğlu hoş çağ olsun 180/7
 milletin başı sağ olsun 180/7
 ülkücü kardeşim başın sağ olsun 221/1-4
 piliç kesme tavuk olsun 161/10
 saklarım koklarım hatıram olsun 244/3
 hazret-i peygamber haldaşın olsun 216/3
 az olsun öz olsun mihnetsiz olsun 303/2
 gönlün sevgi dolu nefretsiz olsun 303/2
 şerefine yaşa servetsiz olsun 303/2
 evimiz yumurta dolsun 161/10
 dilerim makberin nur ile dolsun 216/3
 poyrazoğlu der ki yar çilem dolsun 244/3
 hedefler yerini bulsun 161/10
 bizi ayıranlar allahıtan bulsun 244/3
 poyrazoğlu der ki sen de bir kulsun 216/3
 almaya kast ediyorsun 257/1
 sen kimi mest ediyorsun 257/2
 sen beni mest ediyorsun 257/1
 derimi post ediyorsun 257/3
 bir yudum su için yanar durursun 276/2
 ikrar vermiş ikrarında durmuşsun 7/1
 yüksek bir yaylada mesken tutmuşsun 7/1
 analar anası anadolusun 308/1-5
 bırakın yerinde rahat uyusun 273/1
 her gün bir senaryo her gün bir oyun 235/2
 küçüldü boyumuz burdukça boyun 235/2
 yıllardır kadere boyun 175/3
 yar adımı dertli koyun 175/3
 sessiz durduk diye sandılar koyun 235/2
 poyrazoğlu bu bir koyun 175/3
 atalar sözüdür şaşkın horozun 2/2
 her zaman fark eder kısıyla uzun 2/2
 uzun kısa farkı olmaz boynuzun 2/2
 kervan isem sürün güdün 43/2
 her canlı ölümü tadacak bir gün 292/1
 sırası geleni yutacak bir gün 292/2
 hak kulun hesabın edecek bir gün 292/3
 buraya gelenler gidecek bir gün 292/1

eller etsin dernek düğün 258/1
 bana güzel senin çirkin gördüğün 65/3
 burda vardır çok esrarı bülbülün 47/2
 mevladır arzusu yarı bülbülün 47/3
 bir ay için artar zarı bülbülün 47/1
 arşa çıkar intizarı bülbülün 47/1
 bana ettiklerin sen de görürsün 276/2
 yavaş yavaş temelinden çürürsün 276/2
 gündün güne türkiyemiz büyüsün 273/1
 doğacak bebeği düşün 161/7
 harcanan emeği düşün 161/7
 dökülen ekmeği düşün 161/7
 katardan mı ayrı düştün 52/1
 duyguların bana hap 132/3
 her bir şeyden hille kap 132/3
 sıdk ile allaha tap 132/3
 kimi din tanmaz kimisi edep 209/3
 kimi aşık vardır kalender meşrep 209/3
 poyrazoğlu kimi okumuş mektep 209/3
 ibrahim misali tahtı bırakıp 254/1
 demesem billahi çok olur ayıp 268/3
 nerededir bülent ecevit kayıp 268/3
 bir sual sorayım sana baştabip 254/1
 amel çokluğuna etme itibar 126/2
 hak kuluna kapı açar 134/4
 kurt kovalar koyun kaçır 134/4
 poyrazoğlu kalmaz naçar 134/4
 ya gözlerim kördür ya görüşüm dar 65/1
 haydar-ı kerrardır gazada haydar 289/3
 gönüller eridir her yanda haydar 289/3
 ezelde haydardır künyede haydar 289/3
 yağıyor yağmurlar esiyor rüzgar 195/1
 bazı dolu yağmur bazı ürzgar 71/3
 poyrazoğlu ay doğar 132/4
 bir yanı kar tutmuş bir yanı bahar 191/1
 bazı sonbaharsın bazı ilkbahar 71/3
 erek dağı duman süphan dağı kar 195/3
 sanki süphan dağından kar 6/1
 soğuk bulakların akar 128/2
 derelerin çağlar akar 17/2
 şamran suyu çağlar akar 93/2
 erek dağı vana bakar 93/2
 bir yanın ercişe bakar 17/2
 yağmur yağar şimşek çakar 128/2
 bazı poyrazoğlu çekersin efkar 71/3
 poyrazoğlu aldı beni bir efkar 195/3
 bu dünyada vardır iki günahkar 191/1
 bir yanın gül çiçek kokar 17/2
 akşam olur reyhan kokar 128/2
 edremitte güller kokar 93/2
 kaptanım şaşırdı gemi bocalar 160/3
 müjgan oku değer ise parçalar 304/1
 ağlamış şahlar gedalar 227/2
 kayboldu eski sevdalar 170/1
 sevgisizdir sevdalar 113/2
 ağlamış dil-i Şeydalar 227/2
 ilim dolu sayfalar 164/2

bende kalsın yadigarın dalgalar 269/5
 siz de duyarsınız yarın dalgalar 269/4
 dertleri derdimden derin dalgalar 269/1
 ak köpüklü suyu serin dalgalar 269/1
 esen ürüzgara sorun dalgalar 269/3
 ağlatmayın beni durun dalgalar 269/2
 gülistana dolmuş kara kargalar 300/1
 bitsin kuru kavgalar 164/3
 çobansızdır yaylalar 113/2
 zülfünü kesti leylalar 170/1
 hep sana getirir gerçek leylalar 80/2
 ağıt yakar analar 113/2
 açılmasın aralar 164/1
 sonra bizi yaralar 164/1
 mecnunun tahtıdır çöller sahralar 80/2
 evliyalar enbiyalar 227/2
 aşkın ile coşagelir deryalar 80/2
 gerçek olsun rüyalar 164/2
 rüzgar ile nenni söyler ağaçlar 99/2
 dağların göğsünde süslü yamaçlar 99/2
 haramdan hilleden kaçan esnafı 213/2
 nerede söz ehli olan sarraflar 213/2
 zülûf ağlar perçem ağlar 170/1
 poyrazoğlu her dem ağlar 170/3
 doktor ağlar merhem ağlar 170/2
 aslı ağlar kerem ağlar 170/1
 ellerim saz çalar gözlerim ağlar 112/3
 ağaçlar ayakta yanarken ağlar 242/3
 geniş gün dostları kınarken ağlar 242/2
 ayrılık atına binerken ağlar 242/1
 garipler sıladan dönerken ağlar 242/1
 burada bir kadın ağlar 207/1-3
 çiçekli çimenli meyveli bağlar 195/2
 çiçekli çimenli bağlar 86/2
 yükseğini duman bağlar 128/3
 ercişin etrafı bahçeler bağlar 122/2
 yeşile bürünür bahçeler bağlar 137/2
 bülbülü zar alır iniler bağlar 16/2
 gurbet el elimi kolumu bağlar 112/3
 dereden dereye çağlar 128/3
 hatırıma düştü o eski çağlar 195/2
 iki gözüm ırmak oldu sel çağlar 106/1
 poyrazoğlu der ki gözlerim çağlar 112/3
 dereler ırmaklar coş eder çağlar 16/2
 şarıl şarıl akar dereler çağlar 137/2
 coş eder üstünde pay suyu çağlar 122/2
 kara dağlar kara dağlar 143/1
 nara dağlar nara dağlar 143/3
 yara dağlar yara dağlar 143/2
 nenni nenni yüce dağlar 86/2
 çevre yanın yüce dağlar 128/3
 korkutmasın seni bu yüce dağlar 137/2
 çare dağlar çare dağlar 143/1
 açmış kollarını dumanlı dağlar 195/2
 yol ver bana başı dumanlı dağlar 171/1-3
 çok susadım karlı dağlar 230/1
 yine duman duman karşıki dağlar 106/1

koyunlu kuzulu çimenli dağlar 122/2
 ağlar yüreğimi dağlar 207/1-3
 yüklendi dert üste kederim dağlar 84/1
 bakıyor peşimden pederim dağlar 84/1
 ben de vana küstüm giderim dağlar 84/3
 oldum dert çobanı güderim dağlar 84/2
 geceler ses verir sahralar dağlar 16/2
 poyrazoğlu bitse ahlal 44/3
 toplansa bütün silahlar 44/3
 işlenmese şu günahlar 44/3
 yüreğinde acılar 113/1
 yılda bir kez şeytan taşlar hacılar 160/3
 poyrazoğlu ne söylüyor falcılar 160/3
 taşlarını kireç edip yaktılar 168/3
 kalen vardı surlarını yıktılar 168/3
 tersine yazılmış bizim yazılar 51/2
 tek bir köküz ayrı dallar 121/2
 hoşgörüyü susuz aylarla yıllar 57/5
 hoşgörüyü hasret karmaşık yollar 57/5
 hoşgörüyü muhtaç dünyada kullar 57/5
 hakkın yarattığı kullar 121/2
 bu binalar bu damlar 267/3
 poyrazoğlu bu damlar 267/3
 dev sandığım adamlar 267/3
 hey duyarsız duyan canlar 155/1
 hani bunca şirin canlar 177/2
 ne aşık kalır ne maşuk ne de güzel şirin canlar 78/2
 riyasız camiye dolan o canlar 213/2
 dünyanın düzeni böyledir canlar 304/1
 hani hamza hani ali nerede o aç aslanlar 78/2
 aşkın dükkanın bulanlar 227/1
 aslan gibi kahramanlar 177/2
 ne kadar güzeldi eski zamanlar 118/1
 kesek atıp cam kırdığım zamanlar 99/1
 cümlesini yedi toprak çare bulmadı lokmanlar 78/2
 birbirini sever idi insanlar 118/2
 duyun beni hey insanlar 155/1
 geldi geçti süleymanlar nicoldu nuşirevanlar 78/2
 ali hamza pehlivanlar 177/2
 bu dünyaya doymayanlar 177/1
 gerçek dostu arayanlar 227/1
 nenni söyler ürüzgarlar 225/2
 poyrazoğlu gitti gelmez baharlar 185/5
 eridi yüksekte karlar 225/2
 umut dağlarında eridi karlar 185/5
 yavaş yavaş fırtıllarlar 22/3
 şeker ile kurtlarlar 22/3
 sohbet ile kutlarlar 22/3
 coşup çağlayan pınarlar 86/2
 bugünlerde alınacak kararlar 185/5
 burcundan taşlar yuvarlar 225/2
 ev vardır içinde beyinler fırlar 127/4
 ev vardır içinde kediler mırlar 127/4
 ev vardır ki öğlene dek uyurlar 127/4

- toygun kuşlar gelir yuvaya başlar 25/3
dilince tesbihe başlar 64/3
seherinde kuşlar ötmeye başlar 99/2
ağladı izgiler yandı göldeşler 296/3
elendi toz oldu dağ ile taşlar 296/3
yüce dağ başları kayalar taşlar 25/3
kararır hep dağlar taşlar 155/4
hu çağırır dağlar taşlar 64/3
poyrazoğlu nerde kışlar 155/4
dost sandığım bakışlar
bazı söylemişler bazı caymışlar 139/2
boşları doludan fazla saymışlar 139/2
arifler dünyaya sırrı yaymışlar 139/2
sullarda balıklar havada kuşlar 25/3
divaneye döndü yuvada kuşlar 296/3
karıncalar uçan kuşlar 155/4
seher oldu öter kuşlar 64/3
tırmandığım yokuşlar 267/1
yine şahlanıyor şanlı bozkurtlar 218/4
beş bin şehit birden verdi bozkurtlar 218/3
zindandan zindana girdi bozkurtlar 218/1
neler çekti neler öğren bozkurtlar 218/1
her zaman korudu yurdu bozkurtlar 218/2
ekranlarda erkan kalmadı dostlar 284/1
bu dönem zamana uymak zor dostlar 300/1
gidip gelen yolcular 113/1
tarihine sanki hançer soktular 168/3
canım can evinde seni arzular 51/2
dağılmış meclisler ötmüyor sazlar 162/1
derer deste eder gelinler kızlar 53/3
yüreğim yaralı çığırım sızlar 51/2
her aşık bir meyden kanar 39/1
cahil ile ülfet etme kendini irfan sanar 253/1
kara karga güle konsa ürker ısırgan sanar
253/1
aşk ateşin çekmeyenler dumanlı külhan sanar
253/1
çakal bakar gölgesine kendini aslan sanar
253/3
kara sinek vızlar durur tezeği kovan sanar
253/2
buzlar alevlenir seller de yanar 152/1
sazlar alevlenir teller de yanar 152/3
sözler alevlenir diller de yanar 152/2
közler alevlenir küller de yanar 152/1
bakın bağdat nasıl yanar 262/1
her yürekte bir köz yanar 39/1
kırlangıçlar yuva yapar 166/1
fikrim darmadağın yok bende karar 65/1
daha sabretmeye kalmadı karar 68/1
menzile giden de eyle bir karar 29/4
dövüşmek neye yarar 28/1
cahillerin fikri kendine zarar 126/2
insana verir zarar 28/1
uyan deli gönül gel eyle ikrar 203/1
arifler kendini inceler yorar 126/2
bir gün gelir sana çatar 299/1
sesini sesime katar 182/2
gam kervanı bende var katar katar 247/2
hayatın çilesi çalimler satar 247/2
anahtarsız kilit satar 299/1
benle kalkar benle yatar 182/2
artık yüz hattımda çizgiler yatar 198/1
artık yüz hattımda çizgiler yatar 247/2
yeraltında dümdüz yatar 299/3
gece basar basmaz dertlerim artar 67/1
sırlarımı saklı tutar 182/2
bazı da nemrutu tutar 299/2
peteklerde balda da var 282/3
kabak ile sarma da var 226/8
tezenede telde de var 282/3
çiçeklerde gülde de var 282/3
her insanın bir ahı var 260/2
silahın ne günahı var 260/2
şahların da bir şahı var 260/2
güzellerin devranı var 156/3
yaylaların seyranı var 156/3
her insanın şeytanı var 156/3
seyit abdülhakim evlatları var 29/4
bu adı almanın bir pahası var 266/3
her çağın ayrı bir kerbelası var 266/1
çünkü ariften çok cühelası var 266/1
zalimin mazlumla ne davası var 266/2
sanarsın cinlerle bağlantısı var 241/3
avcılarının tüfengi var 156/4
yamaçların çiçeği var 156/4
poyrazoğlu gerçeği var 156/4
ercişte emrahın türküleri var 195/3
hiç düzene girmez rolantisi var 241/4
her yerde her türlü beklentisi var 241/2
roman kızlarına özentisi var 241/1
şeytanla beraber gezintisi var 241/1
her birinin ayrı ayrı işi var 67/3
kene gibi bir acayip dişi var 67/3
sanarsın odada on bin kişi var 67/3
bülbüle bak gülistanda ah ile fırkati var 253/2
aşk ehlinin çeşit çeşit sözü var sohbeti var
253/2
arı gezer çiçek çiçek yaradan hikmeti var
253/2
tarafı var tarafsız var ılık var 205/2
hem kavurga hem hedik var 226/8
vicdanlı var vicdansız var silik var 205/2
solucan var parazit var sülük var 205/2
bu köyde iki güzel var 6/1
şoför gardaş sana nasihatım var 202/1
ela gözlüm senden şikayetim var 68/1
peygamber methine ermiş ordum var 215/3
yol gösteren boz yeledi kurdum var 215/3
orta asya ötüken öz yurdum var 215/3
zehirli akrebe rızık veren var 57/4
hoşgörülle gönüllere giren var 57/4
çirkinlerde güzelliği gören var 57/4
çok çalışkan başkanın var 41/5

poyrazoğlu devranın var 41/5
 bağlarında seyranın var 41/5
 senin de bekleyen yavruların var 202/1
 bereket lokması sunan elin var 308/2
 fatih gibi yavuz gibi oğlun var 308/2
 yorulmayan Őekfat dolu kolun var 308/2
 bu menzilde cananlar var 248/1
 içip içip kananlar var 248/3
 hak yolunda yananlar var 248/1
 bilmem ki ne haber var 113/3
 mumbarı ye bak neler var 226/8
 yanıp yanıp donenler var 248/2
 haksız kazanç haram malın suçu var 294/4
 bozuk harcm hırsız elin suçu var 294/1
 ince demir paslı telin suçu var 294/2
 goren gozun susan dilin suçu var 294/3
 hillekar insanın kulun suçu var 294/1
 Şu bizim dağlarda kar kokusu var 103/1
 ayva kokusu var nar kokusu var 103/2
 esen uruzgarda yar kokusu var 103/1
 gulden daha guzel ter kokusu var 103/3
 tilloda ismail fakirullah yar 29/4
 gonlume gam değil ki yar 258/1
 vakit akşam değil ki yar 258/3
 dostluğu tam değil ki yar 258/2
 benim dunyam değil ki yar 258/1
 yaradan ercişe eylemiş nazar 74/4
 poyrazoğlu der ki kurarlar Pazar 33/3
 arifler anlatır kalemler yazar 33/3
 yuzde doksan dokuz hep okuryazar 74/4
 osman-ı zinnureyn odur sadık er 29/9
 hu demiş donmuŐ sadık er 18/3
 poyrazoğlu yardan haber 208/3
 alıŐalım hep beraber 164/2
 ehl-i beyt yolunda rehber 18/3
 tarikat ehline rehber 187/3
 sevgiyi edelim rehber 208/3
 resulun yoldaşı siddik-ı ekber 29/9
 evlad-ı nesli peygamber 187/3
 yardır bize hak peygamber 208/3
 kimi Şabı bilmez Şaba Şeker der 209/2
 her cana yazılmış ayrı bir kader 211/2
 bir çıkmaza soktu kader 95/2
 kerbela olune duŐurdu kader 55/1
 gorenleri deli eder 259/1
 aşıkları hayran eder 128/1
 poyrazoğlu methin eder 128/4
 yukledi sırtıma dert ile keder 55/1
 kimine neşedir kimine keder 211/2
 dort yanımı sardı keder 95/2
 esruk yaylasına gider 128/4
 bukule bukule gider 128/1
 azrail gelmiş can gider 95/2
 hakkın rızasını alanlar gider 126/2
 insanlığa mazhar olanlar gider 126/1
 kendinde kendini bulanlar gider 126/1
 ilk once sırası gelenler gider 126/3

cahiller dunyaya çok gelir gider 211/2
 kıymetin bilmeyen nider 128/4
 nasihat yolunda onder 187/3
 bir seyit bir kutup bir ulu onder 188/1-4
 yahut meydanlara bir ali gonder 235/3
 bir tavsiyem vardır tutarsan eğer 54/1
 saçların topuğa değer 293/5
 her yerde dostuna değer ver değer
 kotulerin gozu değer 259/3
 dunyada dort metre bez imiş meğer 190/3
 yılların koyduğu iz imiş meğer 190/2
 sağır dilsiz imiş meğer 293/5
 aşk denilen sonmez koz imiş meğer 190/1
 o da boş soylenmiŐ soz imiş meğer 190/1
 herkesin ilesi uc beş yıl eker 199/3
 seni seven derdin eker 255/2
 kimi hamal olmuş el yuku eker 209/2
 dilin bal dudağın Şeker 255/2
 kimisi sarraftır lal cevher doker 209/2
 ağlar poyrazoğlu kanlı yaş doker 199/3
 bakışında Şafak soker 255/2
 zakir başın hafız asker 18/3
 gelen allahtandır boynunu boker 199/3
 poyrazoğlu yağmur eler 86/4
 yoldaşım sırdaşım uzun geceler 190/2
 dertliler dertini yazar inceler 45/1
 her turlu muŐkulu ozer inceler 45/1
 aşkın suzgecinden suzer inceler 45/2
 dalar deryalara yuzer inceler 45/3
 soylersem dertlerim mermeri deler 245/2
 kaval çalar koyun meler 86/4
 gel bak yureğimde neler var neler 190/2
 yavrum a bağrımı neler var neler 245/2
 poyrazoğlu doldu hastahaneler 296/5
 oktu telefonlar postahaneler 296/5
 omrumu bitirdi giden seneler 245/2
 bunu anlatamaz aylar seneler 296/5
 Şehir kızı gonul eğer 230/1
 kuru çiçekleri iler 86/4
 bir yar sevdim vermediler 119/1
 bana layık gormediler 119/1
 serelere ezdirdiler 172/2
 beni candan bezdirdiler 172/2
 sırlarımı sezdirdiler 172/2
 yuz hattımda duran sıra çizgiler 190/2
 akıllıdan gamsız yaşar deliler 300/2
 gozlere gorunmez sırđır veliler 300/2
 duyun beni hemşehriler 43/1
 ismail nacarı ornek ettiler 284/5
 içkiyi kumarı ornek ettiler 284/1
 tulini caneri ornek ettiler 284/3
 her kotu huneri ornek ettiler 284/2
 behlulu bihteri ornek ettiler 284/4
 magazin haberler ornek ettiler 284/1
 ah çekip bakıp gittiler 297/5
 vanda bırakıp gittiler 297/4
 turkuler yakıp gittiler 297/3

sessizce çıkıp gittiler 297/1
 çaresiz çekip gittiler 297/2
 gözyaşı döküp gittiler 297/1
 museviler İseviler 35/3
 poyrazoğlu Museviler 35/3
 nikahsız hayatlar ruhsuz diziler 284/1
 dünya döner gün ekler 154/2
 poyrazoğlu dert ekler 113/3
 kötü günler sizi bekler 155/1-4
 herkes sırasın bekler 154/2
 yeni doğacak bebekler 155/3
 öksüz kalan bebekler 113/3
 kanatlanmış kelebekler 155/3
 yaslanan da yeşil dala çiçekler 53/2
 girer nice halden hale çiçekler 53/1
 gelir gider elden ele çiçekler 53/3
 açar dertlerini yele çiçekler 53/1
 yeşerip açan çiçekler 155/3
 dönen şu çark-ı felekler 35/1
 semavattaki melekler 35/1
 ev vardır ki hiç uğramaz melekler 127/3
 ev vardır ki kabul olmaz dilekler 127/3
 ev vardır içinde fino köpekler 127/3
 parçalanır yürekler 113/3
 ekmek verip beslediğim enikler 305/3
 ne yer kalır ne gökler 154/2
 içi başka dışı başka dönükler 305/3
 poyrazoğlu der ki bağı sönmükler 305/3
 beni bilmez yaban eller 43/1
 çağlayanda coşkun seller 271/2
 körpe nazlı taze diller 271/2
 ayrı ayrı lisan diller 121/2
 çalkananda derin göller 271/2
 yeryüzünde bütün dinler 35/3
 yol ehli erenler erler 35/2
 allah der erenler erler 134/2
 nebi mürsel peygamberler 35/2
 nefsinin alt eden er oğlu derler 213/1
 kayıp oldu gitti güzel değerler 213/1
 şeker ile bezerler 22/2
 tepsilere dizerler 22/2
 çaydanlıktan süzerler 22/2
 mümin yaradanı birler 134/2
 kamiller mürşitler pirlere 35/2
 yağmur yağar gökler gürlere 134/2
 her yanı kaplar virüsler 155/2
 mustafayı beğenmişler 35/1-3
 sevgiliye yakılırdı türküler 118/3
 poyrazoğlu der ki eski öyküler 118/3
 bir gönülde bin olurdu öyküler 118/3
 mezarından kalksa eski ölümler 300/2
 ercişli der herkes kaderini izler 53/3
 size derim sizler bizler 155/2
 bir ulu çınarız bizler 129/1
 her çiçek dalında aslımı gizler 53/3
 kirlenir gider denizler 155/2
 insanı hoş gözle gören o gözler 213/3

nerde o sohbetler o şirin sözler 162/1
 nerede o güzel sohbetler sözler 213/3
 o neşeli evler neşeli yüzler 213/3
 adalet tahtına hazret-i ömer 235/3
 adalet timsali hazret-i ömer 29/9
 bu dünya böyle döner 154/3
 umuduma baykuş tünere 262/1
 aramıza nifak girer 164/1
 bir iğnesi vardır zehirden betere 67/1
 verdiğin ikrarda dursan da yeter 2/1
 kömür gözlüm neredesin gel yeter 198/1
 dünyadaki yarış mezarda biter 2/1
 muhabbet gülleri biter 310/3
 çalı biter diken biter 251/1
 özlem biter hasret biter 251/1
 esnafların başı siddik Maciter 275/2
 arifler haldaşı siddik Maciter 275/1
 ozanlar kardaşı siddik Maciter 275/1
 döktü gözden yaşını siddik Maciter 275/3
 cennetlikler eşi siddik Maciter 275/4
 silah susar kaval ötere 310/3
 şimdi silahlar ötere 113/1-3
 eceli gelince vakitsiz ötere 2/2
 ecelin elinden kaçanı göster 254/1
 bir pula satıp da geçeni göster 254/1
 zehiri tadından seçeni göster 254/2
 hızır gibi bade içeni göster 254/3
 poyrazoğlu sevgi tütür 310/3
 yine de gönülde bir duman tütür 2/3
 dedim güzel bir buse ver 229/1
 poyrazoğlu seni över 259/3
 över poyrazoğlu över 293/5
 saçların topuğun döver 259/3
 poyrazoğlu der ki cenab-ı server 235/3
 seni de yer beni de yer kara yer 223/1-3
 çelik türk ordusu üstünde gezer 74/4
 ne hikmettir susuz gezer 250/1
 eğri büğrü gezen yılanı benzer 58/5
 kadın var hekime lokmana benzer 58/6
 kadın vardır derde dermana benzer 58/1
 öldürür kocayı düşmana benzer 58/4
 asiye-yi meryem sultana benzer 58/3
 dolanır fırlanır şeytana benzer 58/2
 kadın var el değmemiş kovana benzer 58/1
 bir gün gelir beni çözenler çözer 33/3
 tan yıldızı nazlı süzer 250/1
 ferhatın sedası bu dağlardadır 201/1
 keremin sevdası bu dağlardadır 201/3
 köroğlu narası bu dağlardadır 201/2
 kavalın nağmesi bu dağlardadır 201/1
 yanıp da tütmesi bu dağlardadır 201/4
 emrahın saz sesi bu dağlardadır 201/5
 kible beyti mevladır 116/3
 işi ellem gulem dek dubaradır 200/2
 onun yüzü gece gündüz karadır 200/2
 uğraşmaz yorulmaz hep avaradır 200/2
 sözün ağırlığı sazdan sonradır 304/3

gelinin devranı kızdan sonradır 304/1
 asıl keşmekeşlik bizden sonradır 304/4
 kalbe inen ağı gözden sonradır 304/1
 dağın yüksekliği düzden sonradır 304/2
 allah derde devadır 116/1
 bu bir fani dünyadır 154/1
 insanoğlu bir dünyadır 193/1
 bizim çaldığımız sazlar saz mıdır 104/1
 ilmi kudret kelimadır 278/2
 dostun dosta selamıdır 278/2
 kimisi mesleğin yüz karasıdır 209/2
 kimi el keyfinin maskarasıdır 209/3
 saz aşığıın kardaşıdır 182/1-3
 yeryüzü seccadem güneş lambamdır 163/3
 poyrazoğlu sözüm hak bir kelimadır 163/3
 ikrar verdim bir kez ikrarım tamdır 163/3
 ömrün içindeki olduğun andır 139/3
 kervan uğrayan bir handır 39/4
 bu dünya bir ulu handır 237/1
 dedi bayram ne zamandır 229/1
 dedi alanlar pişmandır 229/3
 dedi her taraf düşmandır 229/2
 gördüğün hayaldir tozdur dumandır 139/3
 poyrazoğlu geleceğin gümandır 139/3
 devran süren süleymandır 237/1
 benim yüce kurandır 116/4
 dedi olmaz ramazandır 229/1
 bütün kudret allahındır 156/1
 şafak vakti yakındır 183/1-3
 zafer vakti yakındır 183/1-3
 mutlak zafer hakkındır 183/1-3
 poyrazoğlu dünya dardır 39/4
 çok karanlık ardı vardır 207/2
 kim bilir ne derdi vardır 207/2
 ya çobanın neyi vardır 156/2
 ya cihanın neyi vardır 156/1
 ya ceylanın neyi vardır 156/4
 ya insanın neyi vardır 156/1
 ya şeytanın neyi vardır 156/3
 bizde derin gönül vardır 91/1-3
 cihanda çok sular vardır 39/4
 bu dağların kurdu vardır 207/2
 her akşam yeniden derdim ağırdır 16/4
 dili laldir kulakları sağırdır 16/4
 aynı kabuk aynı hızdır 129/1
 gitmeli secdeye baş ağır ağır 63/2
 verirler üstüne taş ağır ağır 63/1
 iner yükseğine kış ağır ağır 63/1
 aşkın ocağında piş ağır ağır 63/3
 semaver fikir fikir 22/1
 içeriz lıkır lıkır 22/1
 bardaklar tıklar tıklar 22/1
 poyrazoğlu felek bizden baş alır 2/3
 hiç usanmaz döner durur oç alır 2/3
 selam verir selam alır 140/3
 eller vardır tetik çeker can alır 69/3
 beden farır gider insan kocalır 2/3

biri uçar gider birisi kalır 304/3
 geceler gönüle kapı açılır 16/3
 aşkın meydanında rahmet saçılır 16/3
 yalnız taştan duvar olmaz yıkılır 21/2
 yarin zülfüne asılır 70/3
 poyrazoğlu der kısılır 70/3
 yol bilmeyen dağ dolanır 34/2
 kadın vardır kapı kapı dolanır 58/5
 bilmeyen bilene atar dolanır 31/3
 poyrazoğlu gözyaşlarım bulanır 31/3
 kaynaksız göl tez bulanır 34/2
 gün geçtikçe yaralarım sulanır 31/3
 gönül kudretten sulanır 34/2
 kadın vardır kim ne derse inanır 58/5
 ecel başa konar konmaz kapanır 85/1
 sal göğsüne biner binmez kapanır 85/1
 doğan güneş siner sinmez kapanır 85/3
 hak yaprağı döner dönmez kapanır 85/2
 hayini gözünden tanır 140/3
 kadın vardır renkten renge boyanır 58/5
 sarayın yıkılır burcun alınır 85/2
 eler allahı çağırır 134/1
 beler allahı çağırır 134/3
 deler allahı çağırır 134/1
 meler allahı çağırır 134/4
 çiler allahı çağırır 134/2
 dikkat gider hız limitin artırır 202/3
 himmetin bize ulaşır 18/1
 yeşil sana çok yakışır 18/1
 bu canavar sevenlerin ağlatır 202/2
 bir gün güldürürse on gün ağlatır 31/2
 hasret yollarını bağlar ağlatır 31/2
 yaban diyarlarda eğler ağlatır 31/2
 genç yaşında ciğerini dağıtır 202/2
 kadın vardır sanki ömür uzatır 58/6
 benim rabbim allahdır 116/1
 uykusuzluk dikkatini dağıtır 202/2
 verilen sözde kalmaktır 145/2
 bir bağrım var sanki taşdır 11/3
 poyrazoğlu gözüm yaştır 11/3
 garip başım kardır kıştır 11/3
 doğum yerim kainattır 148/3
 kadın vardır poyrazoğlu murattır 58/6
 kadın vardır yaşayana hayattır 58/6
 poyrazoğlu ikrar şarttır 148/3
 biri bire böldüm yine kaldı bir 111/4
 gelir bir bir gider bir bir kalır bir 13/3
 poyrazoğlu bu kainat oldu bir 111/4
 senin aşkın ile tamam doldu bir 111/4
 poyrazoğlu der ki encamın kabir 13/3
 ömür bir rüyadır edersen tabir 13/3
 benim dostum ahmeddir 116/2
 ahmed-i muhammeddir 116/2
 benim kıblem kabedir 116/3
 insan gönlü bir kabedir 193/1
 gönül çok naziktir gönül incedir 42/1
 arifler sohbeti baldan incedir 42/2

bu aşkın manası kıldan incedir 42/3
 hak cemali her cemalden incedir 42/1
 osmanlının temel taşı sendedir 48/1
 hep karlı dağların başı böyledir 31/1
 cahilin kamile taşı böyledir 31/3
 aşğın gözünde yaşı böyledir 31/1
 bu kalles feleğin işi böyledir 31/2
 yoksa bedirlenmiş ay mıdır nedir 288/1
 kaşların kurulmuş yay mıdır nedir 288/1
 senin bahçıvanın toy mudur nedir 288/3
 yerin yayla mıdır köy müdür nedir 288/2
 sazlarda inleyen tel erciştedir 122/4
 edep erciştedir yol erciştedir 122/1
 derya erciştedir göl erciştedir 122/1
 hakka vasil olmuş kul erciştedir 122/3
 bülbül erciştedir gül erciştedir 122/2
 küfr önünde şah-ı merdan alidir 291/2
 adı numan hacı bayram velidir 291/2
 gönüllerin tek eridir 60/3
 gerçek olan gösteriştin beridir 126/1
 insanlığın rehberidir 60/3
 alemlerin serveridir 60/3
 cennet dedikleri irfan yeridir 126/1
 cahiller yanında su danesidir 46/1
 sebepler takdirin bahanesidir 46/3
 mecnunun leylanın efsanesidir 46/2
 aşkın denizinin nişanesidir 46/1
 çoğu bu devirin biçaresidir 209/1
 kimisi hiç akmaz güz deresidir 209/1
 polis bizden birisidir 140/1-3
 öyle takdir al ki olmasın tekdir 75/6
 savaştan barış güzeldir 310/1-3
 çatanlar bizden değildir 133/1
 katanlar bizden değildir 133/1
 yatanlar bizden değildir 133/3
 yutanlar bizden değildir 133/2
 ben söyledim sen darıldın nedendir 66/1
 tez gücendin tez kırıldın nedendir 66/1
 bir düşmansın bir yar oldun nedendir 66/3
 bir bulandın bir duruldun nedendir 66/2
 poyrazoğlu dert çekmeye mahirdir 16/4
 mehdi ali resul gelir 302/3
 poyrazoğlu gün gelir 154/4
 kendini bilmezden bize taş gelir 211/3
 poyrazoğlu gözlerimden yaş gelir 211/3
 muhabbet ehlinin sözü hoş gelir 211/3
 poyrazoğlu kendin bilir 140/3
 arif ile sohbet eyle muhabbeti o bilir 253/1
 arifler her sözü anlayıp bilir 304/3
 her afet içinde bir hikmet bilir 304/3
 aşıklar dem çeker candan geçilir 16/3
 renkler vardır birbirinden seçilir 69/1
 diller vardır ak süt gibi içilir 69/1
 poyrazoğlu cümle mahluk dirilir 292/3
 bazı olur dev kesilir 70/3
 oku sözü haktan emir 222/1
 neye yarar paslı demir 222/1

ecel oku değer bağrın delinir 85/2
 bağlanır defterler adın silinir 85/2
 çıra gibi yanar mum gibi erir 4/2
 karanlıkta ışık olur yol verir 4/2
 alkol güzel hayatını bitirir 202/3
 tasarrufa yönelmektir 161/11
 sevgi ipi bir ilmektir 145/2
 her dem yerini bilmektir 145/2
 saydıklarım bir örnektir 161/11
 bu poyrazoğlunun sözleri pektir 75/6
 hayat boyunca gerektir 161/11
 haksızları taşlamada bir tektir 75/6
 can kuşunu barındıran kafestir 13/1
 varlığın yokluğun iki nefestir 13/1
 duyar isen içindeki bir sestir 13/2
 bir allaktan başka her şey hevestir 13/3
 ölüm gerçek hakikattir 148/3
 gitmesi hoş adettir 96/1
 bakması ibadettir 96/1
 tezgün ceylan gibi uzak kaçıyor 8/1
 dört bir yanı alev almış yanıyor 264/1
 yarınlar göz kırpmıyor 183/3
 dert keder baştan aşıyor 265/2
 günler gedikten aşıyor 265/2
 çok yaşayan yüz yaşıyor 265/2
 minberler mihraplar bizi bekliyor 203/3
 çok ince hesaplar bizi bekliyor 203/1
 sayfalar kitaplar bizi bekliyor 203/2
 sorular cevaplar bizi bekliyor 203/1
 artık idrakime gücüm yetmiyor 286/2
 bir dumandır konu başa gitmiyor 286/2
 şahin kuşu gibi yüksek uçuyor 8/1
 ne seninle ne de sensiz olmuyor 286/1-3
 bir dediğim diğerini tutmuyor 286/2
 her gelen birine çanak tutuyor 205/1
 büyük balık küçükleri yutuyor 205/1
 her yanında fitne fesat dönüyor 264/1
 yeter ki incitme her canı hoş gör 57/3
 kainatı hoş gör cihanı hoş gör 57/1
 tatlı dille konuş yılanı hoş gör 57/4
 hoşgörüsüz geçen zamanı hoş gör 57/5
 başla bendeki noksamı hoş gör 57/6
 insan-ı kamil ol insanı hoş gör 57/2
 engin ol efendim her yanı hoş gör 57/1
 yunus emre ile dolanan budur 120/2
 mevlana neyinde çalman budur 120/2
 aşıklar dilinde bilinen budur 120/2
 yolu sevgi hak muhammed yoludur 291/2
 konacağım dal yok mudur 236/2
 derde çare el yok mudur 236/1
 üçüncü bir yol yok mudur 236/1
 gideceğim çöl yok mudur 236/3
 acep kimin yavrusudur 206/1-3
 aşk ilmini aşık okur 34/1
 ilham tezgahında dokur 34/1
 bazı birden hoca olur 70/2
 bilemem ki nice olur 70/1

bazı gelir cüce olur 70/3
 bazı dağdan yüce olur 70/1
 kederim dağılır bertaraf olur 105/1
 ruhumdaki sıkıntılar def olur 105/1
 yaz gelen de bizim eller bağ olur 269/2
 poyrazoğlu bizim eller bağ olur 194/2
 yar hasreti yüreğime dağ olur 269/2
 bu hasretlik yüreğime dağ olur 194/2
 benim gözyaşlarım sizden çoğ olur 269/2
 alaca koyunun südü çoğ olur 194/2
 bükülür beli dal olur 38/2
 aşıklara bir hal olur 38/2
 gül açar bülbül lal olur 38/2
 zerre kadar toz kondurmam şerefime mal olur
 62/2
 haramiye geçit vermem bağım bahçem yol
 olur 62/2
 kimisi el etek öper gider kula kul olur 62/2
 tabip vardır nabza göre kan olur 69/3
 yaralara derman olur 310/1
 bayram olur seyran olur 310/1
 kahraman var tarihinden şan olur 69/3
 poyrazoğlu neler olur 302/3
 ehl-i beytin sevmeyenler küfr olur 165/1
 güzel vardır aşıklara his olur 69/2
 dağlar vardır duman iner sis olur 69/2
 teller vardır al yanakta süs olur 69/2
 sen ağlama kirpiklerin yaş olur 167/3
 sanma ki bu dağlar her dem kış olur 167/3
 poyrazoğlu kötü günler hoş olur 167/3
 bana gelenler mest olur 36/3
 poyrazoğlu bir dost olur 36/3
 dost oturan bir post olur 36/3
 alıcı kuşunun ömrü az olur 75/2
 durgun duran sular hillebaz olur 75/2
 kış ayları geçer bahar yaz olur 75/2
 yolundan gidenler gerçeği bulur 165/1
 kişi menziline bulur 302/3
 burda ettiklerin tek tek sorulur 292/3
 hoşgörülle düşler hayra yorulur 57/3
 akar boz bulanık seller durulur 57/3
 bir mahkeme kurulu 154/4
 kıldan ince bir mahkeme kurulu 292/3
 kurt ile koyuna barış kurulu 57/3
 olmaz ola idik memur 102/4
 akdenizim ağlar durur 181/2
 bosna kara bağlar durur 181/2
 karadeniz çağlar durur 181/2
 bir dava uğrunda uğraşır durur 4/2
 dallarında bar da yoktur 95/1
 yüreğime kar da yoktur 95/1
 başucumda yar da yoktur 95/2
 başka yoldan fayda yoktur 125/2
 sevgi vardır kavga yoktur 125/2
 aşktan büyük dava yoktur 125/2
 eğlenecek yer de yoktur 95/3
 duyar işitirsin kulağın yoktur 10/3

tek başına kurdun çırağın yoktur 10/2
 sığmazsın mekana durağın yoktur 10/1
 yastığın yorganın yatağın yoktur 10/4
 billahi şerikin ortağın yoktur 10/1
 ne kadar uğraşsa kesesi boştur 200/1
 hırsızın yolları çıkmaz yokuştur 200/1
 türküm türkü demek ezel görkümdür 120/1-3
 ben türküm bu türkü benim türkümdür 120/1-3
 ahlakta hoş olan insan üstündür 141/1
 bir mevlayı bulan insan üstündür 141/4
 dar gününde gelen insan üstündür 141/3
 kendisini bilen insan üstündür 141/1
 lokmasını bölen insan üstündür 141/2
 ceylanların gözleri de göz müdür 104/2
 güzele güzelsin demek söz müdür 104/3
 ay ile güneşte olan yüz müdür 104/1
 eser sam yelleri dalı dökülür 21/2
 gurbete düşenin ömrü sökülür 21/2
 buna dayanır mı ömür 102/4
 en az lazım üç ton kömür 102/4
 bazı ibrahim görünür 299/2
 yüze gelir dost görünür 299/2
 kuzu postuna bürünür 299/2
 alır seni uçuruma götürür 202/3
 kimi yük getirir kimi götürür 110/1
 o tekin çobana beni de götür 29/3
 canımı kurbana beni de götür 29/12
 o şah-ı merdana beni de götür 29/8
 ol ulu meydana beni de götür 29/10
 o gavs-i geylana beni de götür 29/7
 halilür-rahmana beni de götür 29/5
 derdime dermana beni de götür 29/1
 gidersin canana beni de götür 29/1
 hafizul-kurana beni de götür 29/9
 o dem-i devrana beni de götür 29/2
 ol ulu devrana beni de götür 29/4
 hüseyin hasana beni de götür 29/6
 ol ulu sultana beni de götür 29/11
 şah hüseyne selam götür 124/1-3
 maganda kovalar polis 140/1-3
 kapkaç kovalar polis 140/1-3
 hırsız kovalar polis 140/1-3
 bizim yunus aşık yunus 131/1
 sunmuş kaşık kaşık yunus 131/1
 değildir dolaşık yunus 131/3
 tutmuş bize ışık yunus 131/4
 insanlığa beşik yunus 131/2
 ne bir ekmek ne sıcak aş 206/3
 gaggoş gada kirve dadaş 157/2
 ne yaran var ne de yoldaş 207/3
 nereye gidersin gardaş 60/1
 sağa sola sinyalini ver gardaş 202/4
 poyrazoğlu canlı görse dur gardaş 202/4
 yola uygun arabanı sür gardaş 202/4
 yiğitler ocağın boş kalmaz gardaş 221/4
 ozan poyrazoğlu gel etme telaş 221/4

ecdadın yolunda veririz uğraş 221/4
 yorganı kar yastığı taş 206/3
 yorganı kar yastığı taş 207/3
 aynı duvardır aynı taş 157/2
 hacı bayram hacı Bektaş 157/2
 poyrazoğlu gözünde yaş 206/3
 poyrazoğlu gözünde yaş 207/3
 yaşayan destandır Türkes 217/1-5
 ip üzölmüş dar ağlamış 227/3
 bir sebebi var ağlamış 227/2
 varmış her diyar ağlamış 227/1
 gezmiş her pazar ağlamış 227/1
 hedefin kalmamış hırsın kalmamış 61/3
 kafa senin düzün tersin kalmamış 61/3
 dünyada ettiğin forsun kalmamış 61/3
 susuz kayalarda çiçekler açmış 3/3
 semayı süslemiş yıldızı saçmış 3/3
 dört bir yanın duman almış 17/1
 bülbölün yerini baykuşlar almış 197/3
 felek sillesini çalmış 272/4
 çağdan nice geri kalmış 272/4
 dört bir yanın viran olmuş yıkılmış 197/4
 seda hanım bu yıl yine boşanmış 283/4
 banu alkan çok kıskanmış alınmış 283/3
 sezen aksunun finosu çalınmış 283/3
 poyrazoğlu huysuz virjin aşınmış 283/4
 mehmet erbil alerjiden kaşınmış 283/4
 deniz seki bodrumda ev aldırmiş 283/2
 petek hanım kaşlarını kaldırmiş 283/2
 keto memiş birbirine saldırmiş 283/2
 umudunu boşa atmış 272/3
 gemisi deryaya batmış 272/3
 kaptanı hastayken gemisi batmış 191/2
 getirmiş eğriyi doğruya katmış 191/2
 mevlam toprağına dert keder katmış 231/2
 köhne dünya ne tufanlar atlatmış 231/2
 yaradan övmüş yaratmış 259/1
 nice günler görmüş acılar tatmış 231/2
 yokluk yorganından ayak uzatmış 191/2
 ister isen huzur barış 60/4
 adım adım karış karış 60/4
 gel bu yolda eyle yarış 60/4
 poyrazoğlu der ki bu nasıl geliş 288/3
 öyle bir düzen ki eğriyi seçmiş 3/3
 dört bir yanı tutmuş ketoyla memiş 212/4
 sen gibisi bu diyara gelmemiş 288/3
 bağında güllerin örselenmemiş 288/3
 bu dünyada arif olmak var imiş 158/1
 ferhat şirin için dağları delmiş 158/1
 bülböl almış yavrusunu çekilmiş 197/4
 levh-i mahfuz defterinden yazan katip adın
 silmiş 78/3
 ahtapot misali ağını germiş 212/4
 peteğinde bal göstermiş 131/4
 poyrazoğlu hal göstermiş 131/4
 gidenlere yol göstermiş 131/4
 cehalet her yana belini vermiş 212/4

zahirin içinden süzöp bal vermiş 3/2
 yaratmış kullara bin bir hal vermiş 3/1
 poyrazoğlu bir duvara bel vermiş 3/4
 akıl vermiş idrak vermiş dil vermiş 3/1
 kara taş göğsüne zarif gül vermiş 3/3
 bu sevda ferhata dağı deldirmiş 279/3
 yine hep namertler el üstündeymiş 196/3
 döner diye gözü yol üstündeymiş 196/1
 velakin gözyaşı gül üstündeymiş 196/1
 bir incecik duman kül üstündeymiş 196/2
 ben de biliyorum gurbet eller boş 100/2
 selam et sılama gökte uçan kuş 100/2
 her ne yana dönsem yollarım yokuş 100/2
 gelmiş gitmiş poyrazoğlu bu mezarda toprak
 olmuş 78/3
 deli gönlüm abdal olmuş 166/1
 ecel darbe vurmuş cana can şişesi gamla
 dolmuş 78/3
 poyrazoğlu derde dolmuş 272/4
 emrahın yurduna yad eller dolmuş 197/3
 bir bakarsın güneş batmış yıldızın semada
 solmuş 78/3
 selbinin gülleri açmadan solmuş 197/3
 bülent beye genç bir koca bulunmuş 283/3
 bu sevda çok güzelleri soldurmuş 279/3
 içi dışı nasır tutmuş 272/3
 poyrazoğlu der ki dalın dökölmüş 197/4
 bu sevda turnayı gökte böldürmüş 279/3
 bu sevda emrahi yola düşürmüş 279/4
 bu sevda şirini dile düşürmüş 279/3
 bu sevda mecnunu çöle düşürmüş 279/1
 bu sevda bülbölü güle düşürmüş 279/2
 bu sevda keremi küle düşürmüş 279/1
 aşiretten devlet kurmuş büyümüş 48/1
 kafa inan bende değil kabahat 61/5
 zemin semavat kat be kat 39/2
 sevgi sınırsızdır budur hakikat 57/1
 her afette bir ihtikat 39/2
 çeşit çeşit bitki bunca hayvanat 10/2
 her birinde ayrı ayrı beyanat 10/2
 kün dedin var oldu bunca kainat 10/2
 hazret-i fahr-i kainat 39/2
 hoş görüyle var oldu bu kainat 57/1
 canım firat gözüm firat 124/1
 inşallah alırsın murat 124/1
 aman hanım idare et 102/1-6
 israf etme tasarruf et 161/1-12
 sende mazi sende ebet 281/5
 poyrazoğlu der ki ezel ve ebet 308/5
 nerde vardır senin gibi memleket 168/1
 akılsız başlardan çekti memleket 61/5
 gökten yere yağar hayır bereket 74/2
 yaradan bahşetmiş hayır bereket 122/3
 poyrazoğlu der ki çok çıktı illet 301/6
 senin evladındır bu güzel millet 308/5
 şaşırıldı memleket ne yapsın millet 301/6
 kalkınır bu yüce devlet 161/12

ondandır batmıyor bu yüce devlet
 kadınlara maaş bağladı devlet 301/6
 poyrazoğlu der ki koca bir devlet 233/3
 ercişte yatıyor seyit Muhammet 29/2
 ahlata varan da eyle çok hürmet 29/2
 ercişte verirler garibe kıymet 74/2
 ercişte verirler garibe kıymet 122/3
 allahın seversen yapma ihanet 244/1
 yıllar mı eyledi sana ihanet 168/1
 bir gül için eder dikene minnet 47/1
 her çeşmeden su içirme muhannet 244/1
 nedendir on bir ay eder sükunet 47/1
 birisi birine ediyor nispet 233/3
 evlad-ı resuldür eyle ziyaret 29/2
 bu memleket nasıl batmıyor hayret 205/1-4
 köyden göç ettirdi yanlış siyaset 61/5
 fakirde sabır çok zenginde servet 233/3
 elimizde olan servet 177/1
 kelle paça cana kuvvet 226/2
 poyrazoğlu der nihayet 161/12
 poyrazoğlu der nihayet 281/5
 bismillahla edin niyet 226/2
 bizans osmanlı cumhuriyet 281/5
 selçuklu osmanlı şanlı cumhuriyet 308/5
 otlu peynir verir lezzet 226/2
 israf etmez ise her fert 161/12
 sönmeyen ateş saldın gönlümün yarasına dost
 107/1
 kaç mansuru bent eyleyip yine çektin dara
 dost 107/3
 bir bakışla açtın bende bir kapanmaz yara dost
 107/1
 günüm gecem sitem doldu saldın intizara dost
 107/1
 mahşere kadar yaktın söylemedim bir çare
 dost 107/1
 başımı sis duman aldı gözyaşlarım dere dost
 107/2
 gelen kalmaz giden gelmez kervan uğrayan
 handır bu 78/1-3
 buna derler yalan dünya vefası yok virandır bu
 78/1-3
 kan ağlatır gece gündüz dem-i devran
 hüsrandır bu 78/1
 her saati çeşit çeşit bir acayip devrandır bu
 78/1
 bu dünyaya meyil verme bir yalancı seyrandır
 bu 78/1
 bülbül uçar bağban göçer salacak bir gülşendir
 bu 78/1
 poyrazoğlu gönül duygusudur bu 120/3
 balkan kafkas yemen türküsüdür bu 120/3
 bir şanlı milletin öyküsüdür bu 120/3
 aştı gitti namert yolcu 50/1
 koyunlar koçlardan zampara oldu 301/5
 acılar değişti tatlı bal oldu 220/4
 bu günlerde bir acayip hal oldu 280/1

poyrazoğlu gönlüm üç hilal oldu 220/4
 ülkücüler bir damlaydı sel oldu 220/4
 esen ürüzgarlar rakibim oldu 252/2
 gitti yarım elin oldu 119/1-3
 bir kötüye gelin oldu 119/1-3
 gemi sallandı da anaför oldu 101/4
 allah uzah etsin ölmek zor oldu 101/4
 poyrazoğlu her yağmur havur oldu 101/4
 dertli derdini izah edemez oldu 101/3
 gariban sılaya gidemez oldu 101/3
 çoban da sürüyü güdemez oldu 101/3
 kontur aşkı ile her taraf doldu 301/5
 belkısı aldı da noldu 237/1
 sevenler aldı da noldu 237/3
 dağları deldi de noldu 237/2
 kervanlar geldi de noldu 237/1
 ben bir fidan idim güllerim soldu 252/2
 açan çiçek erken soldu 50/2
 yapraklar paslandı çiçekler soldu 280/1
 kıymet bilmez cahil dalımı yoldu 252/2
 aradı acemi kazları yoldu 301/5
 hoyratlar yaprağın yoldu 50/2
 iskender cihanı gezdi yoruldu 40/9
 sanmayın ki bozkurtlarım yoruldu 218/3
 aşırattan koca devlet kuruldu 218/3
 haruna muhteşem tabut kuruldu 40/9
 kimi sürgün oldu kimi vuruldu 218/3
 dünyanın devranı demi bozuldu 301/1
 bebek tüpe girdi nesil bozuldu 284/5
 poyrazoğlu der ki usul bozuldu 284/5
 zekeriya beyaz çıktı gusül bozuldu 284/5
 sünni yemler çıktı etler bozuldu 234/1
 gayıp erenleri namaza durdu 188/3
 benim çilem otuz yılı doldurdu 199/3
 felek bastı gül benzimi soldurdu 199/2
 şaşırıldı dağların kuş ile kurdu 296/4
 bağdaş kurdu can evime oturdu 174/2
 bu acı bizleri içerden vurdu 296/4
 ağladı emrahın selbinin yurdu 296/4
 can içinde bir bağ ekim kurudu 25/1
 felek tedbirini bozdu 39/3
 felek tedbirini bozdu 237/2
 sakat koydun çok çocuğu 263/3
 lamevcude illahu 116/1-4
 oku benim yavrum oku 222/1-4
 gel ölümden korkma sen Poyrazoğlu 126/3
 vurma bu kafama taş poyrazoğlu 61/2
 oldu yaz baharım kış poyrazoğlu 61/2
 aşkın ocağında piş Poyrazoğlu 203/3
 götürdük alemi hoş poyrazoğlu 61/6
 düşkün imdadına koş Poyrazoğlu 61/8
 biraz ibadete koş Poyrazoğlu 203/3
 gerçek bir mürşide düş Poyrazoğlu 203/3
 hayat sizin için düş poyrazoğlu 61/4
 yediğimiz içtiğimiz hormonlu 301/1
 dili şirin özü Karakoyunlu 77/1
 içinde gözleri sürmeli dolu 194/1

bir yandan kar yağar bir yandan dolu 31/1
 buna dünya derler çok sırlar dolu 126/3
 her damlası sitem dolu dert dolu 31/1
 poyrazoğlu sende ecdadın yolu 48/3
 enişli yokuşlu sılanın yolu 194/1
 bazı iniş bazı yokuştur yolu 126/3
 mihnet tarlasına çile tohumu 32/2
 almışım önüme iki kuzumu 84/2
 bütün dünya bilsin bunu 217/1
 her adım mezara doğru 125/3
 karanlıktan nura doğru 125/1
 ol ulu servere doğru 125/1
 dost mevlana pire doğru 125/2
 susuz çölde ashabına verdi su 165/3
 leylada kalmadı gönül duygusu 280/2
 derin olur aşkların duygusu 288/2
 kırmızı güldedir terin kokusu 165/3
 saçlarından gelir gülün kokusu 288/2
 kalbinde yok ise allah korkusu 200/3
 yaşamak arzusu ölüm korkusu 198/3
 depremlerdir yeryüzünün korkusu 280/2
 aç olanın hiç gelir mi uykusu 280/2
 eksilmez telaşı gelmez uykusu 200/3
 yardan ayrılanın gelmez uykusu 198/3
 sevda çekenlerin gelmez uykusu 288/2
 poyrazoğlu der ki sözün doğrusu 198/3
 poyrazoğlu der ki sözün doğrusu 200/3
 parmakların pınar oldu doğrusu 165/3
 dost bağından bülbül uçtu 108/1
 içerdik boz ayran karnımız toktu 61/6
 pepsiler kolalar fantalar yoktu 61/6
 bizim devrimizde cuntalar yoktu 61/6
 ahım semavatı tuttu 265/3
 bülbülleri uyku tuttu 86/1
 berhe ileenciloyu 90/4
 şart değil parası şart değil soyu 141/2
 hani nerededir köroğlu soyu 284/4
 şeytan mesken etti orta doğuyu 264/1-3
 mühim olan insan huyu 121/3
 esas olan insan huyu 193/2
 değişti bozuldu gençlerin huyu 284/4
 cehalet dediğin derin bir kuyu 141/2
 cehalet bir dipsiz kuyu 121/3
 cehalet bir dipsiz kuyu 193/2
 ya rabbi sen koru anadoluyu 264/1-3
 yetmez mi izledik aşk-ı memnuyu 284/4
 gani mehso irşaad suyu 90/4
 poyrazoğlu hoştur suyu 90/4
 acıdır içilmez suyu 121/3
 acıdır içilmez suyu 193/2
 zehirden acıdır içilmez suyu 141/2
 yaz gelende koyun kuzu 271/1
 esti hasret yeli dalım döküldü 100/3
 poyrazoğlu gözyaşlarım döküldü 100/3
 damarlarım kelef kelef söküldü 243/2
 daha ben ne idim belim büküldü 243/2
 gurbetlik elinden belim büküldü 100/3

şu bendeki hevesleri öldürdü 199/1
 namertleri peşim sıra güldürdü 199/1
 genç ömrümü gıram gıram götürdü 174/2
 aramızı kara çalı bürüdü 25/1
 aynı ağır dağı gibi başımı sis bürüdü 107/2
 hasret ile geze geze civan ömrüm çürüdü 107/2
 gözyaşlarım ırmak oldu deryalara yürüdü 107/2
 nesimi derisin yüzdü 39/3
 sevdası çok yüce sevdası ünlü 77/1
 denizlerden ayrı kalan van gölü 7/3
 ecdadıma sadık kalan van gölü 7/1
 yüceleri mekan kılan van gölü 7/1
 han selbiye türkü olan van gölü 7/2
 onlardır çar-ı yar habibin gülü 165/2
 yar zülfüne top top gülü 38/1
 burdakiler ikiyüzlü 230/2
 kırat kişnemesi koçaklar ünü 201/2
 bir cihanda vardır ünü 217/1
 ayvazın hasanın burdadır günü 201/2
 dönenin şirinin telli düğünü 201/2
 hesap etsen mahlukatın yekünü 75/4
 taşıyamaz vicdansızın yükünü 75/4
 üstüne vuruldu taşınmaz mührü 19/2
 bizim evde sivrisinek sürüsü 67/4
 yamacın çiçeği çiçeğin süsü 111/2
 dertlerin tabibi bir lokman göçtü 188/2
 aşıklar maşuğu bir canan göçtü 188/3
 şeyh muhammed raşit o sultan göçtü 188/1
 gönüller fatihi bir sultan göçtü 188/4
 dediler menzilden bir sultan göçtü 188/1
 akşam oldu kervan göçtü 108/1
 bir mürşit bir rehber bir çınar göçtü 188/1-4
 gam keder üstüme çöktü 172/3
 poyrazoğlu yaprak döktü 172/3
 günler bu boynumu büktü 172/3
 çamurlu sokaklar yadıma düştü 99/1
 o soğuk bulaklar yadıma düştü 99/3
 doğduğum topraklar yadıma düştü 99/1
 o selvi kavaklar yadıma düştü 99/2
 poyrazoğlu saçlarım ağ düştü 243/3
 öyle sandım üzerime dağ düştü 243/3
 yandı yürek bu gönlüme dağ düştü 243/3
 ayrı ayrı sızı düştü 92/1
 senelerin izi düştü 92/2
 eve barka şivan düştü 5/2
 saçlarımın uçlarına kır düştü 247/1
 ayrılığın közü düştü 92/1
 bana yüzde yüzü düştü 92/3
 poyrazoğlu taştta özü 73/3
 mevlasına bağlı özü 131/3
 içindeydi aşkın közü 131/3
 her dem açık doğru sözü 131/3
 kendimizi cüce sandık eli dev 235/1
 sardı sarmaladı sönmeyen alev 235/1
 döndüm dumanlı bir başa eyvah oy 19/1

çevrüttü baharım kışa eyvah oy 19/2
 gitti emeklerim boşa eyvah oy 19/3
 düştüm bir belalı işe eyvah oy 19/1
 nisan ayı mayıs için ağlar oy 184/3
 kışın beli kardan kemer bağlar oy 184/1
 göz göz olur dereleri çağlar oy 184/1
 bir hasretlik sinesini dağlar oy 184/2
 analar güler ağlamaz 310/2
 gelinler kara bağlamaz 310/2
 güler yarasın dağlamaz 310/2
 ev vardır içinde kılınır namaz 127/2
 herkesin ettiği yanına kalmaz 167/1
 gaflet döşeginde yatan ayılmaz 30/1
 dost yanında itibarın sayılmaz 30/1
 ecel nerde gelir hiç belli olmaz 139/1
 dünya varlığına hiç güven olmaz 139/1
 eğlenecek yerin olmaz 261/1
 sıcak yerde kar olmaz 28/2
 dövüşmekte kar olmaz 28/2
 soğuk yerde nar olmaz 28/2
 güzel huya suya kırk yıl doyulmaz 30/3
 bir gönüle iki sevgi koyulmaz 30/2
 yol bilenler dağı taşı dolanmaz 13/2
 poyrazoğlu boşa menzil alınmaz 46/3
 dibi görünmeyen suya dalınmaz 46/3
 vicdan derler her insanda barınmaz 13/2
 izan erkan cahillerde bulunmaz 13/2
 poyrazoğlu gücüm çatmaz 34/3
 bir tanesin Adilcevaz 41/1-5
 ev vardır kış günü olur bahar yaz 127/2
 ev vardır mevlaya edilir niyaz 127/2
 güneşin üstüne perde gerilmez 185/2
 keyf için insana hüküm verilmez 185/2
 başbuğlar eksilmez başbuğlar ölmez 215/1-4
 denizler üstüne duvar örülmez 185/2
 el ile tutulmaz gözle görülmez 240/1
 hekim çare bilmez merhem sürülmez 240/1
 taşıma su ile bahçe beslenmez 287/2
 hani koç yiğitler nerde seslenmez 287/2
 süsleme taş ile iman süslenmez 287/2
 kimler ağlar kimler güler bilinmez 46/3
 vatan bir bütündür asla bölünmez 215/1-4
 evlenmeyi kabul etmez 285/4
 konuşurum tesir etmez 34/3
 konuşurum tesir etmez 260/3
 allah kula suç işletmez 260/3
 zorbalığın on paretmez 261/1
 yaram büyük sargı yetmez 34/3
 nemrutu eksilmez yeziti bitmez 266/1
 poyrazoğlu ahım bitmez 260/3
 poyrazoğlu böyle gitmez 285/4
 o eski zamanlar aklımdan gitmez 287/1
 bu dünyanın işi neden düz gitmez 266/1
 tavuk yatmaz horoz ötmez 285/4
 ocaklar dağıldı bacalar tütmez 287/1
 türkü över ama türkleri sevmez 241/1
 gönül yardan ayrı gezmez 166/3

ağca ceylan tezer tezmez 166/3
 aşık sevdiğini üzmez 166/3
 ar haya duyarız var hicabımız 306/2
 gözümüzde perde sır nikabımız 306/3
 bütün insanlığa var hitabımız 306/1
 sevmeyi emreder hak kitabımız 306/1
 kardaşız biz bir aslımız 121/1
 gönül bahçemizde açık kapımız 306/4
 gel diye çağırır sessiz sedasız 159/3
 dönderir eğirir sessiz sedasız 159/1
 kısırak tay doğurur sessiz sedasız 159/2
 çevirir yoğurur sessiz sedasız 159/1
 artık yer kalmamış gamsız meraksız 232/3
 poyrazoğlu söyler dursuz duraksız 232/3
 salonlar şamata gelin duvaksız 232/3
 biz bu yolun aşığımız 91/1
 bir ağacın dallarıyız 208/1
 bir bedenın kollarıyız 208/1
 dünyanın başına bela olan biz 231/3
 cennetten dünyaya sürgün gelen biz 231/3
 poyrazoğlu karış karış bölen biz 231/3
 poyrazoğlu der bendimiz 278/4
 dört çar-ı yar efendimiz 278/4
 ademdir bizim neslimiz 121/1
 aşk u sevda kisbetimiz 138/2
 can canana nisbetimiz 138/2
 hak katından kısmetimiz 138/2
 yeter atatürkü alet ettiniz 273/1-3
 poyrazoğlu can veririz 91/3
 soyumuz bir biz kardeşiz 129/2
 kökümüz bir biz kardeşiz 129/1
 özümüz bir biz kardeşiz 129/1
 müslümanız bir biz kardeşiz 129/3
 sır saklarız asla sırrı vermeyiz 306/3
 destursuz bir yere varıp girmeyiz 306/3
 kusur bizde halkta kusur görmeyiz 306/3
 kürdü türkü can gibiyiz 129/3
 bir damarda kan gibiyiz 129/3
 poyrazoğlu tan gibiyiz 129/3
 biz muhabbet elçisiyiz 91/1
 yaralarım oldu göz göz 11/1
 yar bağrıma attın bir köz 11/1
 poyrazoğlu yersiz yurtsuz 119/3
 o da mutsuz ben de mutsuz 119/3
 geleceğinden umutsuz 119/3
 boynuzludan boynuzsuz 154/4
 yok içinde var görürüz 91/3
 biz alemi bir görürüz 91/3

4. Sözcük Dizini

- abdal** 166/1
acaba 110/1, 154/3
acayip 67/3, 78/1, 277/1
acemi 301/5
acep 4/1, 206/1, 1, 2, 3, 281/1, 295/2
acı- 110/1
acı+dır+lar+sı+yı 50/1, 66/3, 180/1, 199/1, 212/5, 214/2, 277/2, 296/4, 303/1+112/2, 121/3, 141/2, 193/2+113/1, 214/4, 220/4, 231/2+210/3+56/2
aç+a 78/2, 133/3, 261/2, 280/2+281/3
aç-am-an-ar-ardi-ın-madan-maya-mış-sın-tı-tık-tım-tün 75/5, 132/4, 133/3, 180/4, 222/3, 245/2-166/4-50/2, 118/2, 155/3, 187/4-38/2, 41/2, 53/1, 74/1, 134/4, 167/3-197/1-43/2-197/3-24/2-3/3, 33/2, 48/2, 159/3, 195/2, 292/2-184/3-92/2, 130/1-15/1-1/1, 32/3, 246/1, 3-107/1
açık 131/3, 306/4
açıl-an-dı-ır-ırsın-masın-mış 69/3-24/3-16/3-71/2-164/1-103/2, 106/2
adalet 29/9, 181/4, 185/2, 233/2, 235/3
âdem+dir+i 40/2, 231/1+121/1+40/1, 59/1
âdet+tir 96/1
adım 60/4, 4, 125/3, 3, 3, 192/2, 2
adıyamanlı 293/2
adilcevaz (ilçe) 7/2, 41/1, 1, 2, 3, 4, 5
afet+in+te 304/3+180/2+39/2
ağ (beyaz)+lar 20/2, 100/3
ağ(ı)z+i+ın+ını 34/1, 89/3+34/1, 159/3+292/2
ağa+m+sı 50/1, 1, 2, 3, 201/1+29/8, 156/2
ağaç+lar+tan 99/2, 161/1, 242/3+23/1, 40/4,
ağca 25/2, 166/3
ağır+dır 7/3, 63/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 81/7+16/4, 20/1
ağırılık+i 304/3
ağıt 113/2
ağla-dı-dım-ma-maktan-manın-maz-mış-r-larım-larsın-tır-tmayın-tün-yarak 16/1, 27/1, 1, 2, 3, 174/3-19/3, 24/4, 188/1, 4, 214/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 277/1, 1, 2, 3, 296/3, 4, 297/2-277/1, 1, 2, 3-167/3-188/2-46/2-44/2-227/1, 1, 2, 2, 2, 3-46/3, 84/1, 112/3, 170/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 180/5, 181/2, 184/3, 199/3, 207/1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 242/1, 1, 2, 3, 300/2-25/5, 26/2, 2, 2-71/2-31/2, 2, 2, 78/1, 202/2-269/2-298/3-77/4
ağlavaş+i+ını 93/6+90/2
ağrı (il)+dan 293/3
ağrı 304/1
ağrı dağı 107/2
ağrı-r 56/3
ağustos 174/1, 269/5
ah u zar+ımdan 89/5
ahır zaman 221/2
ahbap+ların 258/2
ahır+a+ın 114/4+1/1
ahlâk+ta 232/1+141/1
ahlat (ilçesi)+a+tan 3/4, 7/2, 48/3+29/2+293/3
ahmed (hz. muhammed)+dir+ın 116/2+82/1, 1, 1, 2, 2, 3, 3
ahmed-i muhammed+dir 116/2
ahtapot 212/4
ahu 98/1
ahval+imi 15/1
aile+nin 284/3
ait 76/1
ak(ı)l+i+ım+ımdan+ın+sız 3/1, 40/1, 42/3, 71/1, 301/3+3/2, 178/3, 211/1+104/2, 149/3, 301/5+286/3, 287/1+37/3, 300/3+61/1, 5
ak-ar-dı 17/2, 57/3, 74/3, 3, 93/2, 128/2, 137/2, 171/2, 214/1, 225/4-197/2
akdeniz+im 181/2
akıllı+dan 127/5, 301/3+300/2
akış+i+ındasın 142/2+80/2
akıt-tın 25/4
akraba+dansa 303/3
akre(p)b+e 57/4
akşam+a+dan 16/4, 86/1, 89/2, 97/3, 108/1, 128/2, 180/6, 256/1, 258/3, 262/3, 269/3+14/3+14/3, 58/4, 89/1
al(i)n+ımızdan 81/7
alaca 194/2
al-acak-am-an-anlar-aydım-dı-dığım-dıkça-dım-ım-ıp-ır-ırım-ırsın-ıyorsun-madı-madım-mak-manın-masa-ması-maya-mayız-mazsın-mış-mışım-sam 5/1, 75/6-154/4-89/1-204/4, 4-126/2, 229/3-210/1-40/8, 107/2, 195/3, 232/1, 233/2, 237/1, 3, 243/2, 307/2-61/7-117/2-38/1, 2, 3, 51/3, 102/6-189/1-150/1, 173/3, 204/2, 234/3, 290/2-2/3, 3, 3/2, 16/2, 68/2, 69/3, 140/5, 149/3, 199/2, 202/3, 291/4-259/2-124/1-281/2-198/2-237/3-301/4-266/3-4/3-185/3-257/1-306/2-37/4-17/1, 48/3, 77/3, 197/3, 4, 264/1-84/2-149/1
alçak+lara 140/4+135/2
aldan-ma-mışım 75/1, 223/1, 237/3-267/1, 1, 2, 3
aldat-mayan 213/2
aldır-dım-ır-mış 32/2, 119/2-58/1-283/2
aldır-ma 137/1-167/1, 1, 2, 3
âlem+e+i+ın+inde+leri+lerin 10/1+92/3, 135/1+61/6, 91/3, 306/1+107/3, 153/3+188/2+82/1+60/3
alet 206/2, 273/1, 1, 2, 3
alev+in 235/1, 264/1+179/2
alevi 157/3
alevlen-ir 152/1, 1, 2, 3
alıcı kuşu (atmaca)+nun 75/2
alın-acak-ana-dı-ır-maz 185/5-25/5-214/5-85/2-46/3

- alış-tı-tım-tın** 188/2-12/2, 95/1-266/3
ali (hz.)+ydi 78/2, 177/2, 235/3, 254/3, 278/4+204/4
âlim 45/1
alkış 65/2
alkol 202/3
allah+a+i+m+m+ın+ındır+sın+tan+tandır+tır 29/7, 101/4, 116/1, 134/2, 200/3, 260/3+123/3, 132/3+134/1, 1, 2, 3, 4+72/1, 1, 2, 3+75/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 244/1, 289/1, 1+156/1+10/4+13/3, 244/3+199/3+116/1
alparslan 215/4
alparslan türkeş+in 218/2, 220/1, 1, 2, 3, 4
alper tunga 214/2
alperen+ler 217/3
alt üst 94/1
alt+ma+ında+ından 213/1+37/2, 88/2, 234/1+240/1, 1, 2, 3, 295/1+67/5
altın dere harası 74/3
altın+a+dan 101/1+97/2
aman 19/1, 1, 54/2, 88/1, 1, 100/1, 102/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 110/3, 202/3, 255/1
amel 126/2
amerika 263/1, 1, 2, 3, 4
amir 214/5
ana+lar+m+mı+mın+mızı+sı 113/2, 214/3, 308/1, 1, 2, 3, 4, 5, 310/2+23/3, 69/1, 83/1, 1, 2, 3, 84/1, 114/1+ 94/3+76/2+268/4+67/2, 308/1, 1, 2, 3, 4, 5
anadolu+sun+yu 142/1, 1, 2, 3, 291/3+308/1, 1, 2, 3, 4, 5+264/1, 1, 2, 3
anafor 101/4
anahtar+sız 299/1
ancak 24/3, 57/6, 110/3, 295/3
ankara+nın+ya 291/5+214/3
anla-dim-maz-r-yamadım-yana-yanlar-yıp 238/1-12/2-106/3-58/4-305/1-211/1-249/1, 1, 2, 3-304/3
anlamaz+a 211/1
anlat-amaz-ayım-ır-ırsın-mışlar-tı 296/5-16/4, 58/1-33/3-300/3-305/2-282/5
antep+te+ten 29/5+293/3
apartman+da 150/2
ar(a)ı-yorum 166/2, 280/3
ar+ımdan 89/5
ara+dan+lar+m+mıza+mızı+sı+sıdır+dındayı m+ya+yı 185/1, 275/4+164/1+150/3+100/1, 164/1+25/1+170/2+26/2+239/1, 1, 2, 3+40/2+15/1, 32/3
araba+nı+sına 202/4+55/3
arabistan 181/3
araç 61/1, 2
arafat+a+tan 29/10+239/2
aralık (ay) 24/1
arap 144/3
aras nehri 142/2
arı+dan 40/5, 53/2, 81/1, 253/2, 282/4+3/2
arif+ler+ten 130/2, 158/1, 1, 253/1+33/3, 42/2, 46/1, 126/2, 139/2, 275/1, 304/3+266/1
arka+ndan 88/4
arkadaş+ları 75/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 81/4+270/2
armağan+lar 55/3
arsa 61/4
arsız+a 61/8
arslan+ı 289/1, 1
arş+a 47/1
arş-ı âlâ+da 165/4
art arda 43/2
art-ar-tıkça 47/1, 67/1-307/2
artık 117/3, 198/1, 232/3, 247/2, 273/3, 286/2
artır-ır 202/3
arzu+m+su 118/2, 10/3+14/2, 95/3+42/3, 47/3, 3, 198/3, 239/3
arzuhâl 76/1
arzula-r 51/2
arzuman+ım 103/2, 198/2
as(ı)ı+ımız+ında+ımı 55/2, 167/2, 304/4+121/1+61/7+8/3, 53/3, 192/3
asha(p)b+ma 165/3
asıl 55/2, 167/2, 304/4
asil 232/2
asiye-yi meryem sultan (Hz. Meryem)+a 58/3
asker 219/1, 2, 3
asla 215/1, 2, 3, 4, 306/2, 3
aslan+lar 177/2, 202/1, 2, 3, 4, 253/3, 287/2+78/2, 213/1
aş(ı)la+maktan 160/1
aş (yemek)+ıma 206/3+174/1
aş-alım-ar-ardı-ıyor-madan-tı-tın 229/2-25/2-1/2-265/2, 2-60/5-5/2, 50/1, 247/1-52/1
âşık yunus (Yunus Emre) 131/1
âşık(ğ)+a+tı+m+ıyım+ıyız+ız+lar+lara+ları+la rın+lığı+lıktan+tan 9/1, 34/1, 39/1, 64/1, 78/2, 105/3, 131/1, 153/2, 166/2, 3, 209/1, 3, 241/1+171/3+8/3, 107/3+31/1, 42/3, 182/1, 1, 2, 3, 241/2+147/1+91/1+306/1+16/3, 117/3, 120/2, 122/4, 162/3, 188/3+38/2, 69/2, 144/2, 158/2, 179/2 +80/3, 82/2, 128/1, 168/2+46/1, 68/2, 143/1, 151/4, 156/2, 288/2, 295/2+304/4+252/3+103/1
âşık-ı rindane+yim 62/1
aşın-mış 283/4
aşır-dim 104/2
aşına 211/1
aşir(e)at+tan 48/1
aşirat+tan 48/1, 218/3
aşk u sevda 138/2
aşk+ı+m+ma+ından+lar+tan 34/1, 46/2, 62/1, 109/3, 138/2, 144/1, 152/1, 190/1, 246/2, 253/1, 2+301/5+3/4, 11/2, 16/1, 3, 18/4, 30/3, 42/3, 45/2, 3, 46/1, 63/3, 66/1, 80/2, 104/2, 111/3, 4, 131/3, 158/2, 203/3, 227/1, 248/3, 304/4+59/3, 97/3+29/1+117/3+125/2

aşk-ı memnu+yu 284/4
ata (atatürk)+mıza 281/4
ata+lar+ların 2/2+253/3
ataş+ı 143/3
atatürk+ü 273/1, 1, 2, 3
ateş+e+i+in+inden+tir 97/2, 107/1, 115/3, 302/1+257/1+59/3, 226/4+253/1+152/1+24/4, 188/4
atıl-an 219/2
atla- 159/2
atlat-miş 231/2
atom+dan 214/2+222/2
avara+dır 135/3, 234/3, 257/3+200/2
avaz+ı+ında 217/5 103/2
avazlı 230/2
avrat 89/1, 127/5
avşar 151/4
avuç 94/2, 2, 210/1, 1, 256/2, 2
ayak(ğ)+a+ına+iym+lar+lara+ların+ta 10/3, 190/2, 283/3+54/3, 89/2+ 149/1, 210/1, 251/3+109/3+307/2+144/1+109/1+217/4, 242/3
ayaklan-dı 225/1
ayan+dır 11/2+242/3
ayaz 143/2
aydın 101/1
aydınlık 131/1
ayıl-maz 87/2-30/1
ayıp 268/3
ayır-amam-anlar-dılar 295/3-244/3-208/2
ayna+lar+ya 197/1, 247/3+20/2
aynı 12/3, 41/1, 107/2, 121/4, 129/1, 1, 143/1, 157/2, 2, 160/2, 211/3, 219/1, 1, 2
ayran 61/6
ayran aş+ını 93/6, 226/4+90/2
ayrı 7/3, 10/2, 2, 49/3, 52/1, 65/3, 67/3, 3, 92/1, 1, 121/2, 2, 2, 140/1, 146/4, 166/3, 211/2, 225/3, 266/1, 297/2
ayrıl-anın-di-dım-ır-mamalı-mamaya-mazsın 198/3-259/2-153/1-297/1-185/3-12/1-169/3
ayrılık+ı+ın 242/1, 2, 297/2+251/2+92/1
ayva 103/2
ayvaz+ın 201/2
azerbaycan 217/2
azdır-dın 135/1
azeri 129/2
azrail 95/2
baba+m+mı+sının 99/3, 219/1, 2, 3+23/3, 114/1+94/3+221/3
baça(k)ğ+ı 263/3
baça+lar 282/1+287/1
baçı+lar+m 170/2+214/3+238/1, 1, 2, 3
baç 2/3
bağ(ı)ban+a 78/1+62/1+108/1
bağ(ı)r+ı+ım+ıma+ımda+ımı+ımın+ın+ına+ı nda+ını 7/3, 71/2, 227/3, 305/3+11/3, 257/3+11/1+24/3, 115/2, 186/2+98/2, 119/2,

158/1, 245/2+8/2+85/2+270/1+308/4+180/2, 184/1
bağ+a+danım+i+ım+ına+ında+ından+lar+lara +ları+ların+larında 25/1, 180/7, 194/2, 269/2+294/3+176/1+47/2, 93/4+62/2+63/1, 87/3+106/2, 269/4, 288/3+108/1+16/2, 20/1, 86/2, 122/2, 130/1, 137/2, 195/2, 243/2+114/3, 173/1, 196/1, 300/1+74/1, 2, 3, 4+168/2, 197/1, 1, 2, 3, 4, 296/1, 302/2+41/5, 74/1+
bağ+ı 5/3
bağban+a 78/1+62/1
bağdaş 174/2
bağdat+ın 262/1, 3+29/8
bağ-ı gülşen+i 62/1
bağışla- 57/6
bağla-dı-dım-maz-r 24/4, 180/6, 301/6-56/5, 76/2-212/5-6/2, 31/2, 112/3, 128/3, 130/3, 181/2, 184/1
bağlan-ır 85/2
bağlantı+sı 241/3
bağlarbaşı+nda 24/1, 1, 2, 3, 4
bağlı+dır 131/3+45/1, 72/3
bahalık+ta 102/3
bahane+sidir 46/3
bahar+da+i+ım+ımı+lar 49/2, 66/2, 75/2, 87/3, 94/2, 127/2, 137/1, 160/1, 171/2, 191/1, 201/1, 214/4, 216/1, 225/1, 285/1+184/1+65/1+19/2, 61/2+228/2+185/5
bahçe+dir+ler+lerde+lere+m+mizde+nin+si+ sine+ye+yi 265/1, 287/2, 290/2+185/4+122/2, 137/2+93/1, 274/1+98/3+62/2+306/4+185/4+93/4+87/3+2 94/3+47/2, 117/1
bahçıvan+ın 288/3
bak-am-amam-anı-ar-arız-arsın-in-ip-iyor-ma-madın-ması-mışsın-sam-sın-tığmda-tım-tımsa 47/3, 51/2, 75/5, 132/2, 168/5, 181/4, 183/5, 190/2, 226/8, 233/1, 253/2, 297/5-180/4-121/ 1, 1, 2, 3, 4-238/2-17/2, 89/1, 93/2, 253/3-306/1-78/3-262/1-297/5-84/1-20/3, 3, 3, 255/1, 257/1-107/3-96/1-54/2-80/1-173/3-20/2-76/3-77/5
bakan 9/3, 214/5
bakış+ı+ında+ındasın+ını+la+lar+larına+ta 142/2+255/2+80/3+87/2+107/1+267/1+151/3 +249/3
baki 292/1
bakkal+a 102/5
bal+da+dan+i+ımı+la 3/2, 42/2, 49/2, 96/3, 131/4, 255/2+ 280/3+6/2, 42/2+81/1, 93/5+58/1+226/6
balans 241/4, 284/3
balık+la+lar 40/8, 93/6, 205/1, 226/4+90/2+25/3, 250/1
balkan 120/3
balta+yı 192/3+54/1

bana 5/1, 17/3, 23/2, 36/3, 49/1, 1, 2, 2, 2, 3, 65/3, 68/3, 76/1, 83/3, 92/2, 3, 112/2, 119/1, 132/3, 147/3, 158/1, 1, 2, 3, 171/1, 1, 2, 3, 244/1, 1, 2, 3, 246/2, 252/1, 1, 2, 3, 268/1, 276/2, 298/1, 300/3
banka 301/4
banu alkan 283/3
bar (meyve)+a 95/1+25/1
bar (oyun havası) 162/3
baraj+lar 295/1
bardak+lar 22/1
barındır-an 13/1
barın-maz 13/2
barış+ın+ta 57/3, 60/4, 310/1, 1, 2, 3+81/6+220/3
bar(i)gâh+ına 63/3, 223/3
bark+a+ı 5/2+94/1, 297/4
bas-ar-maz-mazmış-tı-tığın 67/1-67/1-199/2-199/2, 201/3-219/3
baş+a+ı+ım+ıma+ımda+ımı+ın+ına+ında+ındaki+ından+ındasın+ını+ınızdan+lardan+ları+ta+tan 33/2, 61/1, 62/1, 1, 1, 2, 3, 63/2, 67/5, 73/1, 85/1, 123/2, 226/7+19/1, 23/2, 33/1, 55/2, 163/1, 265/1, 286/2, 307/1+8/2, 31/1, 130/1, 3, 171/1, 1, 2, 3, 180/7, 222/3, 275/2+11/3, 109/1, 147/1, 234/3, 245/3+123/2, 174/1, 309/1+286/1+107/2, 2+17/1, 18/2, 67/5, 180/3, 307/2+4/1, 10/2, 231/3+4/1, 45/3, 201/4+189/3+152/1+169/2+40/2, 90/2, 244/2, 303/3+230/1+61/5+25/3+281/1+85/3, 265/2
başbakan 214/5
başbuğ türkeş 214/1
başbuğ+lar+um+un+umuz 214/3+215/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 4, 4+214/6, 6, 6+216/1+221/3+215/4
başka+sını 13/3, 37/3, 39/1, 1, 2, 3, 4, 60/1, 2, 125/2, 198/1, 252/3, 278/3, 305/3, 3+158/3
başkale (ilçe)+nin 93/6
başkan+mın 41/5
başkent 291/5
başla-dı-dım-lar 297/1-153/2-25/3, 64/3, 99/2
başlı+sın 7/3
baştabip 254/1
baştanbaşa 151/2
başucu+mda 95/2
bat-an-madı-mış-mıyor-tı-tığı 256/1-258/3-78/3, 191/2-205/1, 1, 2, 3, 4-86/1, 180/6-264/3
batı (Avrupa)+nın 212/3
batı (yön) 151/1
battal (Gazi) 204/4
bayburt+tan 293/4
baykan+da 29/3
baykuş+lar+u 19/3, 33/2, 44/1, 262/1+197/3, 297/5+279/2
bayrak+ta 97/3, 183/2, 215/2, 217/4, 219/3+69/1

bayram 49/3, 229/1, 310/1
bazen 215/4, 4
bazı 70/1, 1, 2, 2, 2, 3, 3, 71/1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 76/2, 2, 109/2, 2, 126/3, 3, 139/2, 2, 158/3, 299/2, 2
bebek+ler+tin 26/3, 232/2, 283/2, 284/5+113/3, 155/3+186/3
bedel 67/4
beden+de+den+im+imde+in 2/3, 212/3+56/1, 108/2+24/3, 26/1, 38/3+153/3+92/1+208/1
bedirilen-miş 288/1
be(y)g+im 301/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6
beğen-mişler 35/1, 1, 2, 3
behey 125/1
behlül+ü 284/4
bekâr 101/1
bekle-diğim-me-r-rdim-yen-yim 307/1-200/1-47/2, 154/2, 155/1, 1, 2, 3, 4, 5, 166/2-37/3-202/1-103/3
beklenti+si 241/2
bel+i+im+imi+inde+indeyim+ini 3/4+38/2, 184/1+100/3, 243/2+115/2+14/2, 269/3+224/1+212/4
bela+lar+nı+sıdır+ya 231/3+180/3+88/2+67/5+40/2
belalı 19/1
bele (böyle) 189/1, 1, 2, 3, 3
bele-r 134/3
beleş 212/1
belkis+ı 237/1
belki 89/1, 238/3, 3
belle-yen 268/4
belli 139/1
ben (yüzdeki leke)+i 108/3
ben(i)z+imi 199/2
ben(t)d+im+imiz+ini 287/3+278/4+13/1
ben+ce+de+deki+den+i+im+imdir+(i)le 5/3, 15/3, 3, 29/1, 37/3, 43/3, 56/5, 62/1, 66/1, 2, 3, 69/1, 2, 3, 4, 76/1, 79/2, 84/3, 3, 87/3, 89/2, 93/1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 94/1, 100/1, 2, 106/3, 109/3, 119/3, 120/1, 2, 3, 121/1, 1, 2, 3, 4, 130/1, 145/1, 1, 2, 3, 147/1, 149/2, 151/2, 158/1, 1, 3, 171/1, 174/3, 176/2, 2, 2, 178/3, 196/3, 208/1, 1, 2, 3, 210/2, 224/1, 1, 1, 2, 3, 229/3, 230/3, 243/2, 245/3, 252/2, 254/2, 256/1, 1, 2, 3, 262/1, 1, 2, 3, 4, 269/1, 277/1, 1, 2, 2, 3, 293/1, 307/3, 309/1+282/5 +61/5, 65/1, 2, 76/1, 107/1, 144/2, 2, 2, 2, 2, 247/2, 269/5, 309/1+56/4, 57/6, 75/3, 199/1+ 86/3, 89/2, 2, 170/3+11/1, 1, 2, 2, 3, 19/3, 25/4, 29/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 33/3, 37/3, 43/1, 1, 1, 1, 2, 3, 52/1, 1, 2, 3, 62/1, 3, 68/1, 2, 75/3, 79/2, 83/1, 1, 89/4, 94/1, 108/3, 3, 3, 123/1, 1, 2, 3, 135/2, 148/2, 149/1, 155/1, 159/1, 170/3, 172/1, 2, 174/2, 176/3, 179/1, 187/1, 195/3, 198/1, 1, 2, 3, 223/1, 1, 2, 3, 224/1, 2, 3, 229/3, 236/3, 238/1, 239/1, 242/3,

244/2, 246/2, 247/3, 3, 3, 252/1, 255/1, 1, 2, 3, 257/1, 3, 258/3, 269/2, 274/1, 1, 2, 3, 295/2, 298/2, 2, 2, 305/2+1/1, 1, 2, 3, 4, 5, 12/1, 1, 2, 3, 32/2, 62/3, 65/2, 93/7, 105/2, 116/1, 2, 3, 4, 120/1, 2, 3, 140/3, 3, 144/1, 1, 2, 3, 3, 146/3, 148/1, 1, 2, 3, 153/3, 3, 157/1, 1, 2, 3, 4, 4, 4, 4, 163/1, 1, 2, 3, 176/3, 199/3, 201/5, 222/1, 1, 2, 3, 4, 223/2, 250/3, 258/1, 269/2+23/1+182/2, 2
benlik(ğ)+e 30/1
bent(d)+im+imiz+ini 107/3+287/3+278/4+13/1
benze(i)-r-sin-yor-yorsun 58/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6-41/1-225/4, 259/1-186/1
benzin (yakıt)+e 101/3
beraber+ce+im 164/2, 241/1+182/1+146/3
bereket 74/2, 122/3, 308/2
berhe 90/4
beri (uzak)+dir 126/1
beri 281/2
berrak 142/3
bertaraf 105/1
besle-diğim-din-rsin 305/3-83/1-169/1
beslen-mez 287/2
beste 249/1
beş bin 218/3, 4
beş+in 61/5, 62/2, 67/4, 199/3, 212/5+239/3
beşik+ten 131/2, 219/2+203/2
beşler 188/3
beter 67/1, 2, 127/5
bey+de+leri 287/2+150/2+268/2
beyan+ı 191/3
beyanat 10/2
beyaz+ın 27/3, 50/3, 79/1, 115/2, 121/4+141/1
beyazıt bestamî 29/7
beyin+ler 127/4
beylik 141/4
beyt-i mevla+dır 116/3
beytullah+a+ın 29/10+148/2
bez+e+i 190/3+101/4+34/1
bez-di 26/1, 56/4
bezdir-diler 172/2
beze-din-r-rler 111/3-14/1-22/2
beze(k)ğ+ine 114/3
bıçak+tan 240/1+40/5
bırak-ın-ıp-mayın-tım-tın 9/2, 69/4-273/1-254/1, 297/4-43/1-150/2-37/3
bızav (buzağı)+ın 114/4
biçare+sidir 209/1
biç-er-ince 167/1-276/3
biçim 4/3
bihter+i 284/4
bile (edat) 152/2, 196/3, 245/3, 277/3, 281/1, 284/3
bil-emedim-emem-en-ene-eni-enler-ir-irimi-iyorun-medik-mek-mektir-mem-meyen-meyenler-mez-mezden-sen-sin 54/3-52/3,

158/3-70/1-141/1, 228/2-31/3-79/2-13/2-46/2, 58/3, 77/2, 108/3, 137/1, 140/5, 158/3, 201/1, 207/2, 253/1, 279/1, 304/3, 3-229/3-100/2-168/1, 1, 2, 3, 4, 5-2/1-145/2-4/1, 26/2, 3, 77/4, 108/3, 113/1, 178/3, 239/3-31/3, 34/2, 128/4, 204/1-211/3-15/1, 43/1, 169/1, 1, 2, 3, 175/1, 209/2, 240/1, 252/2-211/3-148/2-123/1
bilgi+den 284/3
bilgisayar 284/3
bilin-en-mez 120/2-46/3, 248/2
billahi 10/1, 268/3
bin (sayı) 21/1, 1, 2, 3, 40/5, 109/2, 118/3, 168/5, 263/4
bin bir 3/1, 40/2, 58/2, 2, 81/5, 100/1, 109/2, 197/1, 264/2, 294/4
bin+lar+sı+sının 267/3+296/2+13/1
bin-di-er-erdim-erken-mez 212/2-85/1-23/1-242/1-85/1
binle-dim 179/3
binme+ye 114/4
bir nisan gazetesi 81/6
bir+den+e+i+imiz+in+inde+ine 1/3, 2/3, 3/2, 3, 4, 4/2, 3, 3, 7/1, 2, 2, 9/3, 10/3, 11/1, 3, 12/3, 13/2, 3, 3, 14/1, 1, 15/2, 3, 17/1, 2, 2, 18/4, 19/1, 1, 20/1, 24/1, 1, 2, 4, 25/1, 4, 26/2, 27/2, 28/3, 29/1, 4, 11, 30/2, 2, 31/1, 1, 2, 33/1, 3, 36/1, 1, 3, 3, 38/2, 39/1, 1, 2, 4, 40/6, 6, 8, 41/1, 1, 2, 3, 4, 5, 42/3, 43/3, 44/3, 3, 45/1, 47/1, 1, 3, 49/2, 51/1, 3, 54/1, 2, 2, 2, 2, 55/2, 56/1, 1, 57/6, 59/1, 61/4, 5, 7, 62/3, 63/1, 3, 65/2, 3, 66/2, 2, 3, 3, 67/1, 3, 67/5, 68/3, 70/2, 2, 73/3, 3, 74/1, 2, 3, 3, 4, 75/6, 76/1, 2, 77/3, 3, 78/1, 1, 1, 3, 81/4, 4, 4, 82/1, 1, 85/1, 3, 3, 87/2, 89/1, 1, 3, 3, 91/3, 93/4, 95/1, 2, 97/3, 3, 100/1, 103/2, 3, 3, 104/1, 2, 105/2, 3, 106/2, 3, 3, 107/1, 1, 1, 108/3, 109/2, 2, 2, 110/2, 2, 2, 111/4, 4, 4, 112/1, 2, 114/1, 4, 6, 6, 6, 117/1, 118/3, 119/1, 2, 3, 120/3, 121/1, 2, 3, 4, 122/1, 123/3, 129/1, 1, 1, 2, 2, 3, 132/3, 141/2, 4, 144/3, 145/2, 148/1, 1, 2, 149/1, 150/2, 151/1, 2, 152/1, 2, 2, 153/1, 1, 1, 1, 1, 1, 2, 3, 3, 3, 154/1, 4, 156/2, 158/1, 159/2, 3, 160/3, 163/3, 3, 165/5, 168/5, 5, 172/1, 173/1, 1, 1, 2, 3, 174/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 175/3, 177/3, 3, 178/1, 1, 2, 179/3, 184/2, 2, 2, 2, 2, 185/4, 186/3, 188/1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 4, 4, 4, 4, 4, 4, 4, 191/1, 1, 3, 3, 193/1, 1, 2, 194/1, 2, 195/3, 196/2, 3, 197/1, 4, 198/3, 201/5, 203/1, 3, 205/3, 4, 206/3, 207/1, 1, 2, 3, 208/1, 1, 1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 211/2, 212/4, 224/1, 226/7, 227/2, 229/1, 231/1, 1, 233/1, 3, 235/2, 2, 3, 236/1, 237/1, 238/1, 2, 239/2, 241/1, 242/1, 2, 3, 3, 247/3, 249/3, 252/2, 3, 253/3, 3, 254/1, 1, 2, 259/2, 260/1, 2, 2, 264/1, 265/1, 266/1, 3, 269/3, 270/1, 2, 274/1, 1, 275/1, 4, 276/2, 277/3, 278/1, 280/1, 281/1, 282/2, 3, 283/3,

286/2, 2, 290/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 292/1, 1, 2, 2, 3, 3, 293/1, 297/3, 5, 299/1, 304/3, 306/1, 3, 4, 309/3, 3+70/2, 163/1+111/4+6/1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 3, 4, 4, 111/4, 191/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 3, 3, 304/3, 307/1+168/5+37/2+10/2, 56/1, 276/1, 1, 2, 3+192/1, 205/1, 233/3
bir+in 37/2
biraz 117/2, 127/1, 203/3, 211/2, 212/2
birbiri+nden+ne+ni+yle 69/1+283/2+118/1+301/3
birin+nin 67/3, 3
birisi+dir 67/4, 233/3, 297/2, 304/3+140/1, 1, 3, 5
birle-r-rsen 134/2-192/2
birleşik 219/2
birlik 57/2
bismillah+la 185/4+226/2
bit 88/4
bit-ecek-er-irdi-meyen-mez-miyor-se-sin-ti-tim 88/4-33/2, 310/3-2/1, 99/3, 127/1, 137/3, 251/1, 1, 1, 1-291/1-55/2-260/3, 266/1-301/1, 4-44/3-164/3-130/1, 265/3-178/3, 229/1
bitir-di-en-ir 174/2, 245/2-265/2, 276/1-202/3
bitki 10/2
bitlis+te 29/3
biz+de+den+e+i+im+ler+lerde+lere+leri 91/1, 1, 2, 2, 3, 121/1, 129/1, 1, 2, 3, 208/2, 231/3, 3, 3, 235/1, 1, 2, 3, 294/3, 301/2, 306/1, 2+91/1, 1, 2, 3, 285/4, 306/3, 4+2/3, 133/1, 1, 2, 3, 140/1, 1, 3, 5, 206/2, 249/1, 304/4+18/1, 131/1, 4, 185/4, 208/3, 211/3, 282/2, 283/1, 1, 2, 3, 4, 292/1+60/2, 102/2, 147/2, 164/1, 180/1, 1, 203/1, 1, 2, 3, 244/3, 282/5+38/1, 51/2, 61/1, 6, 67/4, 5, 81/2, 86/4, 103/1, 104/1, 113/1, 2, 3, 121/1, 131/1, 165/5, 194/2, 238/2, 2, 2, 269/2+129/1, 155/2, 294/3+80/3+204/2, 282/5+72/3, 212/5, 264/3, 296/4
bizans 281/5
bocala-r 160/3
bodrum (ilçe)+da 283/2
boğ-acak 136/2
boğul-dum 172/1
bomba+lar 262/2
boran+dır 130/1, 137/1+245/1
borç 102/6
bosna 181/2
bostan+ına+ını 63/1+63/2
boş+a+ları+tur+un 61/7, 100/2, 134/3, 160/1, 186/2, 190/1, 221/4, 252/3+19/3, 46/3, 141/4, 190/3, 266/3, 307/3+139/2+200/1+239/1
boşal-dı-ırsın 232/1, 233/2, 287/3-71/2
boşan-mış 283/4
boşuna 137/1, 211/1
boy (soy)+ların 165/4
boy(u)n+umu+una+unadır+unu 29/10, 32/1, 64/2, 94/2, 153/2, 175/3, 184/2, 185/3, 188/4,

192/2, 235/2, 246/3, 278/1+172/3+145/3+66/2, 232/2, 234/2, 284/2+199/3
boy+a+dan+u+um+umuz+unca 276/3+5/2, 104/2+55/1, 3, 88/4, 115/3+96/3+235/2+61/1
boya (isim) 189/2
boyan-dı-ır 40/7, 97/3, 188/2-58/5
boya-rsm 10/3
boyla-dım-r-sam 158/3-166/3-152/3
boynuz+suz+un 154/4+2/2
boynuzlu+dan 154/4
boz (renk) 1/1, 1, 2, 3, 4, 5, 57/3, 61/6, 114/3
boz-du 39/3, 237/2
bozdur-dun 135/3
bozkurt+lar+larım+ların 218/1, 1, 2, 3, 4+218/2, 3+214/3, 217/5
bozuk+tur 44/1, 89/1, 281/3, 294/1, 299/3+241/4
bozul-du 181/1, 234/1, 284/4, 5, 5, 5, 287/3, 301/1
böldür-müş 279/3
bölen (bulanmak)-di 51/2
böyle+dir 17/1, 20/3, 32/1, 1, 1, 2, 3, 66/2, 82/3, 123/1, 127/5, 154/1, 3, 210/3, 215/1, 254/3, 285/4+31/1, 1, 2, 3, 304/1
bu+dur+na+nu+nun 4/3, 5/1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 6/1, 12/2, 15/2, 16/4, 20/2, 24/4, 25/3, 26/2, 29/12, 31/2, 32/1, 3, 37/4, 39/1, 40/3, 42/3, 44/1, 46/2, 49/1, 55/2, 56/5, 57/1, 6, 60/4, 61/1, 2, 63/3, 66/1, 1, 75/6, 78/1, 1, 1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 3, 85/1, 86/3, 91/1, 96/3, 98/2, 102/3, 105/2, 107/3, 110/1, 111/4, 5, 112/2, 120/1, 1, 2, 3, 3, 3, 130/1, 2, 132/1, 135/1, 137/1, 2, 3, 147/1, 149/1, 3, 151/5, 154/1, 3, 158/1, 2, 162/1, 1, 2, 3, 167/1, 3, 170/3, 172/3, 175/3, 177/1, 179/1, 180/2, 181/4, 185/4, 188/4, 191/1, 194/2, 199/2, 201/1, 1, 1, 2, 2, 3, 4, 202/2, 204/2, 205/1, 1, 2, 3, 4, 206/1, 207/2, 209/1, 210/3, 214/2, 216/1, 218/1, 219/3, 220/1, 2, 223/2, 3, 224/2, 235/1, 1, 2, 3, 237/1, 240/2, 241/2, 243/1, 3, 245/1, 248/1, 1, 2, 250/2, 254/2, 258/1, 263/1, 1, 265/1, 266/1, 3, 3, 267/3, 3, 3, 268/3, 275/3, 276/3, 278/3, 279/1, 1, 1, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 3, 4, 4, 280/1, 283/4, 286/1, 288/3, 3, 291/4, 292/1, 294/1, 3, 3, 295/2, 3, 296/4, 299/3, 300/1, 306/2, 308/5, 309/1+57/1, 120/2, 2, 2, 144/3, 191/3, 204/3, 292/1+78/1, 2, 3, 102/4, 126/3+215/1, 217/1, 296/5+46/1
bucak 60/2, 2
budak 81/4, 4
bugün+den+lerde 81/2, 92/1, 115/1, 229/2, 238/3, 258/2, 280/3, 293/1, 297/3+138/3+185/5, 309/1, 1, 2, 3
buğday+ı 40/1
bulak+lar+ların 90/2, 99/3+17/4, 128/2

bul-amadı-amamış-an-anlar-asın-dum-madı-mamış-ması-sam-sun-sunlar-un-unca-ur-urdu 24/2-279/1-141/4, 204/3-126/1, 227/1-88/2-76/1, 1, 2, 3, 153/1, 236/3-78/2, 198/2-227/3-185/2-152/2-9/3-244/3-3/1-112/2-212/2-68/2, 165/1, 302/3-24/3
bulan+arak+dın+ır+ırken+mışsın 74/3+66/2+31/3, 34/2+92/3+169/3
bulanık 57/3, 268/1
bulaş-tı 284/3
bulun-maz-muş 13/2, 45/2, 89/3, 150/2-283/3
buluş-alım 229/2
bulut+a+lar+unda 52/2+98/3+214/4+153/3
bunca 10/2, 2, 177/2
bundan 15/3, 171/1
bur(u)n+undaki 189/3
bura+da+ya 26/2+20/3, 122/4, 4, 4, 207/1, 1, 2, 3+292/1
burç(c)+u+un 296/2+85/2
burdan 141/4
bur-dukça 235/2
burkul-ur 4/3
buse 229/1
buyur- 21/3
buz+da+lar 19/2, 211/3, 285/1+50/3+152/1
bük-en-er-erim-me-tü-tüm 29/10, 115/2-64/2, 199/3-32/1-278/1-172/3, 188/4-175/3, 246/3
bükül-dü-e-ür 100/3, 243/2-128/1, 1, 171/2, 2-38/2
bülbül+e+ler+leri+lerin+ü+ün 38/2, 64/2, 2, 78/1, 108/1, 117/1, 122/2, 196/1, 197/4, 243/2, 269/4, 280/1, 300/1+9/1, 109/1, 253/2+20/1, 106/2, 111/3+27/3, 86/1, 127/2, 176/1+282/4+16/2, 68/2, 203/2, 279/2+47/1, 1, 2, 3, 197/3
bülent bey (ersoy)+e 283/3
bülent ecevit 268/3
bürü-dü 25/1, 107/2
bürün-dü-en-ür 214/4-250/2-137/2, 299/2
bütün 15/1, 35/3, 40/10, 44/3, 89/3, 156/1, 188/1, 214/1, 2, 215/1, 1, 2, 3, 4, 217/1, 220/2, 280/3, 306/1
büyü-dün-müş-sün 186/1, 1, 2, 3-48/1-273/1
büyük+leri+sün 34/3, 125/2, 204/3, 205/1+81/7+7/3
büyüt-tün 83/1
cacık 226/3
cahil+in+ler+lerde+leri+lerin 70/2, 104/3, 252/2, 253/1, 267/2+31/3, 167/2+46/1, 211/2+13/2+291/1+126/2
cam 99/1
cami+leri+ye+yle 72/2+213/2+157/3
can+a+da+dan+i+ım+ımı+ın+ma+ından+ıyım+lar+ların+sın 13/1, 25/1, 26/1, 28/3, 33/1, 51/1, 2, 53/2, 69/3, 78/3, 91/3, 95/2, 106/1, 3, 108/2, 123/1, 129/3, 138/2, 174/2, 180/1, 5, 212/1, 238/2, 243/1, 246/1, 262/3, 278/1,

298/2+53/2, 62/1, 78/3, 143/3, 211/1, 1, 2, 226/2, 288/1, 297/2+193/3, 210/3, 239/3+11/1, 16/3, 58/3, 158/2, 172/2, 179/2, 259/2, 266/3+25/4, 57/3, 105/2, 191/3+38/3, 51/2, 66/2, 101/1, 124/1, 147/1, 149/1, 2, 151/1, 1, 167/1, 1, 2, 3, 170/3, 262/3, 276/3+29/12, 163/2, 257/1+295/1+115/3+56/4+153/3+78/2, 155/1, 157/1, 177/2, 213/2, 4, 304/1, 4+289/2+28/3
canan+a+i+ım+lar+sın 106/2, 118/3, 138/1, 149/3, 188/3, 278/1+29/1, 106/3, 138/2, 150/1, 163/2, 173/3+289/2+172/1+248/1+28/3
canavar 202/2
caner+i 284/3
canlı+lar 202/4, 292/1+295/2
çay-ar-arım-mışlar 145/1-201/5-139/2
cehalet+e+in 121/3, 141/2, 193/2, 212/4, 222/2-238/2-4/2
cehennem+e 190/1
cehl+e 76/3, 222/3
cellat 255/3
cem evi 157/3
cemal+den+i+in 42/1+42/1+104/1
cemre+si 238/1
cenab-ı server 235/3
cenaze+si 88/3
cen(k)g+i 40/7
cennet+e+ten+tir 74/1, 2, 3, 4, 93/3, 126/1, 214/6, 216/1+41/1, 216/3+40/1, 2, 59/1, 231/3+74/3, 93/4
cennet-i meva+ya 40/3
cennetlik+ler 275/4
cercis (peygamber) 40/9
cevap+lar 61/7, 203/1
cevher+i 58/3, 209/2+129/2
ceviz+i+in 93/5+41/3
ceylan+ın+ların 8/1, 24/1, 25/2, 166/3, 288/1, 2, 3+156/4+104/2
cezal 234/2
cılbır+ı 226/6
cıngırtma 26/3
çiğ+er+im+ini+lerim 270/2+51/2+202/2+25/2
cihan+a+da+i+ın 188/1, 214/1, 275/3+40/8, 59/1, 62/2, 288/1, 306/2+39/4, 210/3, 217/1, 223/2+40/9, 144/3, 289/3, 292/1+125/1, 156/1, 308/3
cihat 302/2
cilve+nin 255/1+179/1
cilveli 179/1
cin+lerden+lerle 89/3, 212/4+88/2+241/3
cinnet 88/2
cirit 127/3, 168/4
civan 24/4, 107/2
çoş-a-agelir-an-ar-arım-up 16/2, 81/4-163/1-80/2-217/4-197/2-182/3-86/2
çoşagel-ir 80/2
çoşkun 80/2, 295/1

- cuma** 24/1, 214/2
cumhur(i)yet+e 281/5, 308/5+281/4
cunta+lar 61/6
curcuna 168/4
cüce+ymiş 70/3, 235/1+267/3
cüda 86/3
cühela+sı 266/1
cümle+sini 292/3+78/2
cüzdan+da 102/1
çadır+ı 274/2+201/4
çağ+a+da+ı+ım+ın+ına+ında+lara+ları+ların
 48/2, 180/6+294/3+149/3+53/1+252/1+180/5,
 266/1+63/1, 87/3+53/3, 106/2, 196/3,
 291/5+300/1+201/1+168/2, 296/1
çağır-ır 64/3, 134/1, 1, 2, 3, 4, 159/3
çağla-dı-r-yan-yarak 188/4-16/2, 17/2, 93/2,
 106/1, 112/3, 122/2, 128/3, 137/2, 171/2,
 181/2, 184/1, 195/1, 197/2, 225/1, 1, 2, 3, 4-
 86/2-74/3
çağrı+sında 57/2
çağrıl-mayan 21/3
çakal 253/3
çak-ar-sın 128/2-88/3
çakılmaz+a 226/6
çakış-ındasın 80/1
çal (bir enstrüman çalmak)-acak-an-ar-arım-
 dı-dığımız-inan-ınır-san 49/1, 120/1, 1-154/2-
 90/1-86/4, 112/3-62/1-269/1-104/1-120/2-
 195/3-211/1
çal (geçirmek)-san 9/3
çal (hırsızlık yapmak)-dı-dık-ıp 51/1, 307/2-
 294/4-114/2
çal (söylemek)-an 151/4
çal- (sürmek) 49/3, 270/3
çal (vurmak)-dım-ma 119/2-54/1
çal (yansıtmak)-mış 195/1-288/1
çaldıran (ilçe)+a 157/1
çalı 25/1, 66/3, 251/1, 303/1
çalım+lar 247/2
çalın-mış 283/3
çalış-alım-anlar-ın 51/3, 75/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6-
 164/2-81/5-81/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 4, 4, 5, 5, 6,
 6, 7, 7
çalışkan 41/5
çalkan-dı 97/1
çam 12/2
çamoluk (ilçe)+tur 146/1+146/3
çamur+um 166/1+239/2
çamurlu 99/1
çanak 205/1
çanta+sı 4/1
çare+m+si+sini 24/3, 78/2, 107/1, 110/3, 3,
 112/2, 143/1, 1, 221/2, 227/3, 236/1, 240/1,
 278/2, 295/3, 301/1+150/1+74/3, 156/2,
 170/2+228/1
çaresiz+ler 297/2+187/2
çarh+ında 138/3
çarh-ı çember+i 82/3
çâr-ı yâr (dört halife) 165/2, 278/4
çark-ı felek+ler 35/1
çarpıl-ırsan 63/3
çat (birleştirmek)-sam-maz 274/2-34/3
çatak (ilçe)+tan 93/5
çat-anlar-ar-maya-tığım-tım 133/1-299/1-
 234/3-114/6-94/1
çay (dere)+da 20/2+294/2
çay (içecek)+ı 22/1, 2, 3, 4+226/9
çaydanlık+tan 22/2
çayır+lar 33/2
çeçenistan 217/2
çek-eceksin-en-enlerin-er-erdi-erem-erim-
erler-ersin-ip-me-mede-meye-meyen-
meyenler-miş-mişler-miştir-seler-sem-ti-tiği-
tığım-tık-tim-tin-tirir 185/4, 303/3-55/1-151/4,
 260/2-288/2-16/3, 64/1, 69/3, 199/3, 209/2,
 240/3, 255/2-168/5-32/3-32/1, 1-16/3-71/3-
 297/2, 5-130/2, 222/2, 257/3, 278/1-25/5-
 16/4-133/2-253/1-180/3-227/3-122/4-9/2-
 152/1-40/6, 61/5, 218/1, 243/3-27/1-68/1-
 168/5-76/2, 175/1, 196/3-107/3, 216/1, 1-56/2
çekil-di-miş 220/2, 243/2-197/4
çekirdek+ten 153/2
çelik 74/4
çene+nden+si 61/3+67/2
çesit 10/2, 2, 78/1, 1, 110/2, 253/2, 2, 294/4,
 301/4, 4
çeşme+den 244/1
çeşm-i mah+ımı 32/2
çeşm-i mest+ime 305/2
çet 284/3
çetin+dir 245/1
çevir-di-en-ir-se 94/2-190/1-58/2, 159/1-274/3
çevrüş-tü 19/2
çiban+lar 88/2
çık-acağım-an-ar-arsa-inca-ıp-ma-madı-
mamalı-mış-sın-tı-tığı-tıktan-tım 150/1-29/10,
 138/1-47/1, 267/2, 305/2-67/5-212/1-152/1,
 297/1-202/2-199/2, 233/1, 1, 2, 3-44/2-8/2,
 17/3, 162/2-88/3-56/1, 145/3, 234/1, 236/2,
 284/5, 301/6, 307/3-65/2-301/2-84/1
çıkamaz+a 200/1+95/2
çınar+ız 188/1, 2, 3, 218/2+129/1
çıplak 206/1
çıplaklık 212/2
çıra+sı 4/2+12/2
çırak(ğ)ım+ıyım 10/2+109/3
çırpın-madan 238/3
çırp-tık 294/4
ççek(ğ)+i+im+in+ler+lerde+lerden+leri+lerin
+ten+tin 17/2, 24/2, 50/2, 53/3, 96/1, 173/1, 1,
 2, 3, 3, 3, 185/4, 197/1, 2, 240/2, 253/2,
 2+111/2, 156/4+130/1+111/2, 173/1+3/3,
 53/1, 1, 2, 3, 134/1, 137/3, 155/3, 173/1,

280/1+282/3+59/2, 77/1+10/3,
86/4+53/2+40/5, 240/2+186/3
çiçekli 86/2, 195/2, 296/1
çift+e+edir 103/2, 106/2+108/3+24/3
çiftçi+si 32/2
çiğ+den+e 153/2, 240/2+153/2
çiğne-diği 302/1
çiğnem çiğnem 274/3
çile+m+mi+ndir+si+ye 32/2, 64/1, 68/1,
159/1, 175/1, 196/3, 216/1, 220/2, 222/2+84/3,
190/3, 198/2, 199/3,
244/3+32/1+115/2+199/3, 242/2, 247/2+100/1
çileli 180/3
çile-r 86/4, 134/2
çiller (Tansu)+i 268/3
çimen 33/2
çimenli 86/2, 87/3, 122/2, 195/2
çirkin+de+e+lerde 65/3, 285/2,
2+65/3+104/3, 266/2+57/4
çizgi+ler+leri 190/2, 198/1, 247/2+131/2
çoban+a+i+ın+sız+sızdır 101/3, 178/2, 214/5,
256/1+29/3+84/2+156/2+72/1+113/2
çobanoğlu (Murat) 270/1, 4
çocuk+lar 206/1+44/2
çocuklu(k)ğ+um 23/1, 1, 2, 3
çoğ 194/2, 269/2
çoğal-dı 307/2
çok(ğ)+ları+tan+tur+u 3/1, 5/3, 15/2, 18/1,
29/2, 29/5, 39/4, 41/2, 5, 42/1, 47/2, 65/2,
77/1, 79/2, 90/1, 1, 2, 3, 4, 100/1, 112/1,
117/2, 122/4, 126/3, 141/1, 160/1, 176/1,
180/6, 196/3, 203/1, 207/2, 209/1, 211/2,
224/2, 230/1, 233/3, 241/3, 263/3, 265/2,
266/1, 267/2, 268/3, 279/3, 282/1, 283/3,
295/1, 301/6+84/3+61/2, 231/1+62/3, 75/5,
241/4+209/1
çokluk(ğ)+una 126/2
çortti 226/4
çoruh (nehri) 295/1
çök-se-tü 183/1, 2, 3-172/3, 243/1, 296/5
çöküş-ünü 87/3
çöl+de+e+ler+lere+leri+üne 112/2, 236/3,
276/2+165/3+97/1, 259/1, 279/1, 280/2+27/1,
80/2+27/1+27/1, 98/1+55/1, 107/3
çölmek tavaşı 226/7
çöp 12/3, 139/3, 176/3, 228/3
çöz-düm-en-enler-er 244/3-57/6-299/3-33/3-
14/3, 33/3, 45/1
çözdür-en 308/4
çözül-meyen-müş 135/2-73/3
çözüm 121/4, 140/3
çukur+da 43/1
çul+uyum 251/3+109/3
çürü-dü-müş-rsün 107/2-73/2-276/2
çürük 139/1
çürüt-tü-tük-tüm 99/3-304/4-108/2, 176/2
dad 8/1, 1, 2, 3

dadaş 157/2

dağ+a+da+dan+danım+i+ım+ın+ında+lar+lar
a+larda+lardadır+ları+ların+larında 4/1, 25/3,
34/2, 194/2, 243/3, 3, 269/2, 296/3+49/2,
53/1+149/3+70/1+176/1+1/2, 5/3, 13/2, 149/3,
279/3+5/1+26/2, 137/2, 304/2+53/2,
106/2+12/3, 16/2, 20/1, 25/2, 32/2, 52/1, 62/3,
64/3, 69/2, 84/1, 2, 3, 86/2, 100/1, 106/1,
109/1, 122/2, 128/3, 130/1, 137/2, 143/1, 1, 1,
1, 2, 2, 2, 3, 3, 152/1, 155/4, 167/3, 169/2,
171/1, 1, 2, 3, 184/2, 194/1, 2, 195/2, 201/5,
225/3, 230/1, 266/2+173/1, 196/1, 225/1,
300/3+103/1+201/1, 1, 2, 3, 4, 5+24/1, 60/5,
74/1, 2, 3, 4, 158/1, 201/1, 237/2+31/1, 41/2,
99/2, 111/2, 168/2, 184/1, 1, 207/2, 296/4,
302/2+185/5

dağarcı(k)ğ+ında 291/5

dağıl-dı-r-mış 287/1, 1-105/1-161/1

dağınk+tır 309/1

dağıt-an-ır-tın 11/2-202/2-298/3

dağla-dı-r-tır 24/4, 188/4-207/1, 2, 3-202/2

dağlat-ır 202/2

daim 304/2

daima 25/5, 222/4

dal (hayal kurmak)-dıkça 117/2

dal+a+i+ım+ımda+ımı+ın+ına+ında+lar+lard
an+larıma+larında+laryız 38/2, 50/1, 81/4,
96/3, 153/2, 219/1, 228/3, 236/2, 276/1+53/2,
176/3, 245/1+21/2,
165/2+100/3+252/2+252/2+197/4+165/2+53/
3, 171/3+121/2+77/2+79/1+95/1+208/1

dal-ar-dı-inmaz-mak 45/3-40/8, 97/1, 282/2-
46/3-16/1

dalgalar+ların+larında+sını 5/2+97/2, 233/1,
269/1, 1, 2, 3, 4, 5+80/2+239/1+104/2

dalgalan-dıkça 215/2

dalgı(ç)c+ı 45/3

dam+lar 267/3

dam+lar 267/3

damar+da+ma+larım 129/3+115/3+243/2

damla+lar+sı+sıydım+sıyım+ydı+yı 76/2,
109/2+238/3+31/1+104/2+153/1+220/4+76/2

damla-r 113/1, 2, 3, 267/3

dane+sidir 46/1

dar (darağacı)+a 9/2, 227/3+107/3, 227/3,
257/3

dar+da+dı+dır 65/1, 141/3, 166/4,
309/1+43/1, 262/4+23/2+39/4

darbe 78/3

darıl-dın-ma-mamaya 66/1-167/1-66/1

darlı(k)ğ+ım 190/3

darmadağın 65/1

dava+mı+sı+yı 4/2, 125/2,
307/1+198/2+266/2+55/2, 76/1, 166/4, 4

davar 93/5

davud (peygamber) 40/8

davul 162/3, 211/1, 230/3

- davullu** 232/3
dayan-di-ır-maz 38/3, 225/1-7/2, 102/4-25/3
dayandır-ır 11/3
dayat-tın 281/1
de(i)-r-rim-rler-rse-yen-yer-yerek 4/3, 6/4, 8/3, 10/4, 12/3, 13/3, 20/3, 33/3, 49/3, 53/3, 61/7, 8, 70/3, 77/5, 80/3, 82/3, 97/3, 110/3, 112/3, 118/3, 134/2, 143/3, 153/3, 186/3, 197/4, 198/3, 200/3, 204/4, 209/2, 213/4, 233/3, 235/3, 240/3, 244/3, 256/3, 270/4, 273/3, 278/4, 280/3, 281/5, 284/5, 287/3, 288/3, 290/3, 294/4, 301/6, 303/3, 304/4, 305/3, 306/4, 308/5-155/2-13/2, 126/3, 213/1, 268/1-167/1-260/1-189/3-115/1, 1, 2, 3, 173/3, 3, 3, 184/3
def ol-ur 105/1
defa 21/1, 1, 2, 3, 40/9, 77/2, 297/5
define 3/4
defter+imde+inden+ler 62/3+78/3+85/2
değ-di-er-me-memiş-meseydi-meye 270/1-85/2, 105/2, 192/3, 259/3, 293/5, 304/1-42/1, 147/3, 268/1-58/1-52/2-153/2
değer+in+ler 54/1, 1, 105/2+54/3+213/1
değerli+dir 61/4
değil+dir+im+miş+se 1/3, 26/3, 3, 29/5, 34/1, 1, 2, 3, 40/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 61/5, 5, 86/3, 87/2, 141/2, 2, 185/4, 240/2, 245/1, 258/1, 1, 2, 3, 261/3, 3, 3, 275/3+131/3, 133/1, 1, 2, 3, 203/1+109/1, 1, 176/1, 1, 2, 3, 309/1+267/1+285/1
değirmen+e 1/4
değiş-mezdik-ti 200/2-1/4-281/3, 284/4, 301/2
değiştir-di 307/1, 1, 2, 3
dehşet 202/1
dek 25/5, 82/3, 3, 3, 127/4
delalo+ya 114/6
deldir-miş 279/3
deli maho+ya 114/6
deli+ler 6/4, 29/1, 79/1, 80/3, 98/1, 1, 2, 3, 106/1, 1, 2, 2, 3, 3, 127/5, 166/1, 168/2, 178/3, 179/1, 203/1, 232/2, 259/1, 284/2, 309/2+300/2
delik+tir 200/1
delin-ir 8/2, 85/2
dello 114/5
dem-(i) devran+a 78/1, 110/2+29/2, **dem**+i+inden+ine 16/3, 76/2, 104/1, 109/2, 131/3, 145/2, 167/3, 170/3, 304/2+39/1, 301/1+9/2, 45/2+291/3
dem-i devran+a 78/1+29/2
demir 204/2, 222/1, 294/2
denil-en 190/1
deniz seki 283/2
deniz+den+e+inin+ler+lerden+lere+93/3+153/1+40/8, 283/1+46/1+155/2, 185/2+7/3+204/2
den(k)g+i 40/7
depozit 61/4
deprem+de+lerdir 294/1, 2+280/2
der-dim-emedim-er-meden-mem-mesi-se 77/1, 173/1-277/3-53/3-63/2-290/2-137/3-274/1
dere+de+den+ler+leri+lerin+sidir+ye 107/2+294/2+128/3+16/2, 137/2+184/1+17/2, 195/1+209/1+101/1, 128/3
dergâh+ına+ında+ta 122/4+37/2, 151/2, 163/2+72/2+153/1
deri+mi+sin 149/2, 257/3+39/3
derin+ce+de+dir+lere 91/1, 1, 2, 3, 141/2, 143/2, 180/4, 258/2, 269/1, 288/2+297/3+56/1+112/1+282/2
derle-dim 77/1
derman+a+nın 41/3, 59/2, 166/2, 310/1+29/1, 58/1+110/3
dernek 258/1
ders 40/8
dert(d)+e+i+im+imden+ime+imi+imiz+in+in den+ine+ini+ler+lere+leri+lerim+lerimi+lerim in+lerin+lerini+ 16/4, 31/1, 55/1, 81/2, 84/1, 2, 92/3, 113/3, 115/3, 150/3, 160/2, 226/7, 231/2, 2, 242/2, 265/2, 279/4+11/3, 41/3, 52/1, 1, 2, 3, 58/1, 81/5, 116/1, 166/2, 187/1, 226/5, 236/1, 278/2, 295/2+99/3, 109/2, 199/1, 207/2+15/3, 16/4, 20/1, 174/2, 196/3, 258/3+269/1+29/1, 110/3, 3+94/3, 106/3, 174/3, 179/3+61/5+255/2, 261/3+25/2, 102/5+227/3+45/1, 101/3, 274/2+29/11, 74/3, 86/3+135/2+79/3, 269/1+67/1, 245/2, 297/3+269/1+228/1+188/2+53/1+86/3
dertli+ler+lerin 24/4, 25/5, 64/2, 2, 71/1, 101/3, 175/3, 179/3, 184/2, 242/1+45/1+36/2
derviş+ten 77/3
dervişane 124/3
derya+da+lar+lara+ları+sı+ya+yı 122/1, 209/1+111/2+80/2, 117/1+45/3, 107/2+152/3+163/1+40/3+40/7, 76/2
desen 151/3, 3
destan (halk şiiri türü) 146/4, 214/6
destan+dır+ına 48/2, 93/3, 181/3, 215/4+217/1, 1, 2, 3, 4, 5+151/3
deste 53/3
destegir 62/3
destur+suz 306/3
dev 70/3, 159/3, 235/1, 267/3, 292/2
dev(i)r+imizde+inde 61/6+40/7
deve+sini 307/1+40/4
devlet+in 48/1, 76/1, 205/4, 218/3, 233/3, 295/3, 301/6+37/2
devran+a+dır+ı+ın+lar 59/2, 110/2, 237/1, 287/1+29/4+78/1+111/3, 156/3, 301/1, 304/1+41/5, 110/2+213/1
devret(d)-ecek 82/3
devril-di 24/2
değişir-dim 173/1
deyiş+lerden 249/2

- dışarda** 140/4
dışarı+da 67/4
didar (Allah)+ı 40/10
did-in 43/2
diğer+ini 286/2
dik+tir 17/1
diken+e 9/1, 109/1, 115/2, 251/1+47/1, 303/1
dikkat+ini 202/3+202/2
dil+de+den+e+i+im+imde+imdesin+ime+in+ince+inde+inden+indeyim+ine+le+ler+lerde+lerden+nize+siz 3/1, 147/1, 1, 2, 3+111/1+68/1+51/2, 68/1, 196/3, 226/3, 279/3, 280/1+16/4, 69/1, 77/1, 270/4, 276/1+10/1, 55/1, 163/1+10/4, 83/2+250/3+29/12+255/2, 294/3+64/3+120/2, 162/3, 269/3, 274/3, 275/2+19/1, 42/2, 295/3+224/1+107/3+57/4+69/1, 121/2, 152/2+204/2+249/2+81/3+293/5
dilek(ğ)+ini+ler 134/3+127/3
dilekçe 166/4
dile-rim 51/1-88/3
dil-i şeyda+lar 227/2
dilo 5/1, 2, 3
dimdik 218/4
din+ler 35/3
dinli 24/1
dip(b)+i+inden+siz 46/3, 222/2, 248/2+54/1+121/3, 193/2
diri 77/5
diril-di-ir 40/9+292/3
diskote(k)ğ+e 230/3
diş+i 61/3, 75/1+67/3, 89/3
divan+ında 104/1
divane+sinde+ye 36/1, 1, 99/1+3/4+296/3
diyar+a+dan+i+ım+larda 227/1+234/3, 246/3, 288/3+295/3+99/3+201/5+31/2
diyar-ı gurbet+in 199/1
diye 3/1, 27/2, 51/3, 82/2, 103/3, 3, 3, 122/1, 159/3, 163/2, 2, 2, 196/1, 235/2, 293/1
diz+im+imi+ine 242/3+84/2+256/3
diz-di-erler 39/3, 237/2, 282/2-22/2
dizi+ler 284/1, 301/3
dizil-ir-miş 240/3-73/2
doğru+lara+su+ya 74/2, 125/1, 1, 2, 3, 131/3, 210/3, 230/2+185/3+165/3, 198/3, 200/3+191/2
doğu (Doğu Anadolu Bölgesi)+nun 93/1
doğur-ur 159/2
doksan bin 102/1
doktor+lar 101/2, 170/2+307/2
dokun-ur 288/1
doku-r-rken-mak 34/1, 241/3-68/2-203/2
dol-acak-an-arsın-du-dum-madı-maz-mazdan-muş-sun-unca 295/2-33/1, 213/2-71/2-79/3, 107/1, 111/4, 214/3, 5, 270/2, 296/5, 301/5-236/3-84/3, 198/2, 307/3-15/1, 200/1, 224/3-210/2-78/3, 197/3, 300/1-216/3, 244/3-301/4
dola-mış 159/1
dol-an 33/1, 213/2
dolan-a-acak-an-dı-dım-ır-ırız-ırken-ma-maz 138/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 266/3-33/2-120/2-199/2-62/1-31/3, 34/2, 58/2, 5-182/1-92/3-21/1-13/2
dolap 179/3
dolaş-alım-an-ma-tım 229/2-201/4-9/1-122/1
dolaşık 9/1, 131/3
doldur-ayım-du-dular-dun 307/3-199/3-305/1-37/1
dolu (bade)+yum 144/1
dolu (boşun zıttı)+dan+dur+yum 31/1, 1, 37/4, 72/2, 77/2, 2, 80/3, 3, 126/3, 131/2, 164/2, 194/1, 204/1, 238/2, 239/1, 249/2, 303/2, 304/2, 308/2+139/2+231/2+109/3
dolu (yağış şekli) 31/1, 71/3, 174/1, 276/1
don (iç çamaşırı) 212/2
don-ar 117/2
dost+a+lar+lara+ları+larım+larım+tan+u+udur+um+un+una 18/2, 27/3, 30/1, 36/2, 3, 3, 43/3, 93/4, 95/3, 105/2, 107/1, 1, 1, 1, 2, 3, 108/1, 125/2, 131/1, 138/1, 203/2, 221/1, 225/4, 239/2, 244/2, 246/2, 250/3, 267/1, 269/4, 278/3, 299/2, 302/3, 305/1+70/2, 81/2, 149/2, 153/2, 242/3, 249/1, 278/2+32/3, 112/2, 226/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 284/1, 300/1+123/1, 226/1+242/2+19/3+87/2+146/4+227/1+289/1+116/2, 180/5, 305/2+44/2, 54/2, 103/2, 104/1, 105/1, 130/2, 199/1, 239/3, 246/2, 278/2+54/1+221/1
dostlar çayhanesi+nde 3/4
dostluk(ğ)+u+un 118/1+258/2+81/6
doy-amadım-amayasan-maz-uran 230/3-88/1-177/1-110/2, 261/2-69/4
doyul-maz-ur 30/3-30/3
doyur-an 69/4
döğüş 301/4
dök-en-er-me-müş-sek-tü-ün-üp 29/10-58/3, 199/3, 209/2, 261/2, 276/1-98/1-14/1-15/1-24/3, 97/1, 172/3, 214/4, 243/2, 275/3-81/7-297/1
dökül-dü-dükçe-müş-ür 100/3, 3-113/1, 2, 3-61/3, 197/4-21/2, 42/2
dönder-ir 159/1
dön-dü-düm-dün-e-ecektir-en-enler-er-erken-me-medim-mek-mem-mesi-mez-müş-sem-üm-üp-üyor 307/1-270/2, 296/3, 297/4-19/1, 51/1, 179/3-145/1, 1, 2, 3-36/1, 1-82/3-35/1-248/2-2/3, 85/2, 154/2, 3, 192/1, 196/1, 286/1-242/1-98/3-145/1, 1, 2, 3-171/3-290/3-137/3-85/2, 300/1-18/3-100/2-189/1-265/3-264/1
döne+nin 201/2
dönek 300/1
dönük+ler 305/3
dönüm 89/3

dört 7/2, 17/1, 40/9, 55/2, 95/2, 190/3, 197/2, 4, 212/4, 264/1, 278/4
dörtte üç+ü 231/1
döş+üne 201/3
döşek(ğ)+inde 30/1
döşen-e 124/3
dövüş-me-mek-mekte 28/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3-28/1-28/2
dua+sı+sını+ya 226/9+29/8+275/4+40/3
dudak+larım+ların 55/1+142/3
dul+lar 101/1, 276/3+301/6
duman+a+da+dır+ı 2/3, 17/1, 56/2, 69/2, 106/1, 1, 107/2, 128/3, 130/1, 1, 195/3, 196/2, 231/1+266/2+37/3, 245/3+139/3, 286/2+111/2, 305/2
dumanlı 19/1, 171/1, 1, 2, 3, 195/2, 253/1
durak(ğ)+ın+sız 91/2, 304/2+10/1, 85/1+232/3
dur-alım-amaz-an-du-duk-dum-ma-madan-muşsun-san-suz-un-up-ur-ursun-uşlu-uyorum 202/4-164/1-241/3-75/2, 190/2-24/2, 40/3, 188/3-235/2-178/2, 2, 228/3-42/2, 192/3-84/1-7/1-2/1-232/3-269/2-24/2-2/3, 4/2, 181/2, 2, 2, 253/2, 270/4-276/2-20/3-125/3-
durgun 75/2, 86/2
durul-dum-dun-mak-mazsın-ur 106/3-66/2-238/3-169/3-57/3
dut 41/4
duvak+sız
duvar+a+dır+ı 21/2, 185/2+3/4+157/2+40/6
duy-amadım-amayasan-an-anlar-ar-arım-arız-arsın-arsınız-du-dum-madım-madin-madıysan-mak-maktan-un 238/1-230/3-88/1-155/1, 214/1-297/2-10/3, 13/2-201/5-306/2-10/3-269/4-32/2-120/1-252/3-242/1-238/1-93/1-303/1-43/1, 155/1
duyarsız 155/1
duygu+larım+ların+su+sudur+suz 118/2+152/2+132/3+280/2, 288/2+120/3+117/3
düğme+lerin 14/3
düğüm 57/6
düğün+ü+nün 258/1, 285/3, 3+201/2+37/1
dükkân+ın 168/4, 227/1
düldül 29/8
dün+e+üm 38/1, 2, 3+186/3+138/3
dünya+da+daki+dan+dır+m+nın+ya+yı 23/1, 2, 39/4, 63/3, 78/1, 2, 3, 85/3, 89/5, 110/1, 1, 2, 3, 126/3, 139/1, 3, 144/2, 148/3, 154/2, 3, 159/3, 187/1, 1, 223/3, 231/2, 237/1, 240/2, 261/1, 265/1, 274/2, 292/2, 309/1+20/2, 25/4, 30/1, 44/2, 57/5, 59/2, 61/3, 4, 86/3, 130/2, 140/3, 158/1, 190/1, 3, 191/1, 211/2, 254/2, 258/1+2/1+77/4, 213/4, 275/5, 276/3+154/1, 193/1+258/1+19/1, 39/1, 44/1, 63/3, 156/1, 181/1, 194/1, 196/2, 3, 223/3, 231/1, 1, 2, 3, 3, 266/1, 301/1, 304/1+40/1, 2, 3, 48/2, 78/1,

130/1, 139/2, 141/4, 177/1, 211/2, 223/1, 231/1, 3, 265/3, 266/3+29/12, 32/3, 61/2, 69/4, 76/1, 85/1, 117/1
düş+ler+lerim+ten+ümde+ün+üne 61/4, 65/1, 71/1+57/3+23/3+85/3+286/1+239/1+201/3, 241/2
düş-en-ene-enin-er-ersin-me-müş-müşem-tütüğü-tük-tüm-tün-üyor 63/3, 203/3, 246/2-27/3, 238/1-54/1-21/2-114/6-65/2-28/1, 2, 3, 159/2, 237/3-51/1, 196/1, 225/3, 266/2, 309/2-89/1, 2, 3, 4, 5-5/2, 27/2, 2, 92/1, 1, 2, 3, 99/1, 1, 2, 3, 100/1, 1, 2, 3, 106/1, 188/1, 195/2, 201/3, 243/3, 3, 3, 247/1, 305/1-242/2-70/1-19/1, 146/4, 166/2-52/1-259/1
düşkün+ler+lere 275/2+61/8+187/4
düşle-mekten 160/1
düşman+a+dır+ı+m+sın 19/3, 54/2, 305/1+58/4+229/2+305/2+87/2, 130/2, 204/4+66/3
düşünce+sinde 57/2
düşün-dükçe-üp 232/2, 258/2-30/2
düşür-dü-dün-müş 40/2, 55/1, 94/2-107/3-206/2, 279/1, 1, 2, 3, 4
düz- 244/2
düz+den+e+ler+ü+ün+üne 137/2, 266/1+304/2+98/1, 101/1, 199/2, 273/3+266/2+34/2+61/3+151/3
düzel-ip-mez 4/3-299/3
düzen+e+i 3/3, 299/3+241/4+304/1
ebet 148/2, 281/5, 308/5
ebu bekir (halife) 165/2, 278/4
ecdat(d)+ıma+ın 208/2, 295/2+7/1+48/3
ecel+i+in 33/1, 51/1, 78/3, 85/1, 2, 139/1, 270/2, 276/3+2/2+254/1
eda 45/2
edep+size 118/1, 122/1, 209/3+61/8
edil-ir 127/2
edirne+den 151/2, 157/1
edremit (ilçe)+te 7/2+93/2
efe+m 114/2
efendi+m+miz 54/1, 1, 2, 3, 57/1, 163/1, 1, 2, 3, 287/3+278/4
efkâr+a+ı 71/3, 195/3+25/4+99/3, 241/4
efkârlan-dı 99/1
efsane+sidir 46/2
eğer 54/1, 87/2, 174/3, 192/2, 285/2, 3
eğ-erek 184/3, 214/3
eğir-ir 159/1
egitim 4/3
eylen (oyalanmak)-ip 295/3-20/3, 274/3
eğlen-ecek 95/3, 261/1
eğri+ler+yi 58/5, 281/3, 299/3, 305/2+4/3, 273/3+3/3, 191/2
ehil 70/2
ehl (-i beyt)+ine 165/1
ehl+i+ine+inin 35/2, 213/2+144/1, 187/3+109/3, 3, 211/3, 253/2

ehl-i beyt+in 18/3, 124/2+165/1, 210/2, 262/4
ekin+i 75/4
ekistra+sı 301/4
ekmek(ğ)+i+ime+ini 114/6, 206/3,
 305/3+114/3+174/1, 298/3+131/1
ekran+larda 284/1
eksil-mesin-mez 88/4-200/3, 215/1, 1, 2, 3, 4,
 266/1
el
 (memleket)+de+e+i+in+inde+inden+ine+ini+
 er+lerde+lerinde 112/3, 228/1+87/1, 90/1,
 95/3+87/2, 174/3+48/3, 122/1,
 171/1+112/2+275/2+100/3, 138/1+94/2,
 270/1+131/1+43/1, 86/4, 100/2, 194/2,
 269/2+113/1, 2, 3+15/3
el (yabancı)+e+i+in+ler+lere+leri 172/1,
 209/2, 3+245/1, 259/3, 269/4+235/1+19/1,
 49/2, 119/1, 1, 2, 3, 199/1, 264/2+197/3,
 258/1+8/2, 37/1, 1, 2, 3, 4, 112/2+98/2
el+de+dedir+den+e+i+im+imdeki+imden+imi
 +imizde+in+inde+inden+indeyim+ine+inin+le
 r+lerim+lerini+leriyle+nize 26/1, 1, 2, 3, 49/1,
 58/1, 62/2, 81/4, 102/5, 112/1, 164/3, 171/3,
 192/1, 196/3, 220/2, 236/1, 240/1, 303/3+61/2,
 111/4, 296/2+260/1, 2+53/3, 119/2, 135/3,
 236/2+53/3, 135/3, 164/3, 171/3, 192/1, 220/2,
 303/3+69/3, 140/2, 6+245/3,
 246/3+190/3+32/2+112/3+177/1+294/1,
 308/2+224/1+8/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 19/1, 42/2,
 67/1, 1, 2, 3, 4, 5, 254/1, 295/3+269/3+165/4,
 225/4+36/2+62/1,
 69/3+112/3+185/4+14/1+81/3
ela 14/1, 68/1
elbet 221/1
elçi+siyiz 91/1
elektrik 102/2
elem 226/1
elen-di 296/3
ele-r 86/4, 134/1
elestü+nün 148/1
elif 96/3
ellem gullem dek dubara+dır 200/2
elle-me 26/1, 1, 2, 3, 135/1
elli 67/2
eloğlu 69/4
elvan 10/3, 3, 171/2, 2, 197/2, 288/1, 2, 3
em(i)r+inle 10/3
emanet 123/3
emek+lerim 95/1, 160/1, 216/2+19/3
emrah (Ercişli)+ı+ın 17/3, 73/1, 122/4, 224/2,
 256/3, 269/1+73/1, 77/1, 1, 2, 3, 4, 5,
 279/4+109/3, 195/3, 197/3, 201/5, 296/4
emret-ti 59/1
emsal 219/1
emzir-en 308/4
enbiya+lar 227/2+29/8
encam+ın 13/3

encilo+yu 90/4
endişe+m+yi+yim 190/3+9/2+109/2
enf(i)lasyon 102/3
engin+e+lere 57/1, 282/4+97/1+70/1
enik+ler 305/3
enişli 194/1
enkaz 44/1
er (erken)+den 11/2
er+i+idir+ler+leri+lerin+lerine 1/3, 9/3, 18/3,
 29/9, 35/2, 104/3, 162/3, 213/1, 230/2+40/10,
 51/3, 281/2+60/3, 289/3+134/2, 188/2,
 281/2+72/2+289/2+147/2
erciş+e+in+te+tedir+ten 77/3, 90/1, 1, 2, 3, 4,
 109/3, 168/1, 1, 2, 3, 4, 5, 197/1, 1, 2, 3, 4,
 275/2, 296/1, 1, 2, 3, 4, 5+7/2, 17/2,
 74/4+17/4, 18/2, 43/3, 67/5, 74/1, 1, 1, 2, 2, 3,
 3, 4, 4, 87/1, 93/4, 122/2, 194/1, 2+29/2, 74/2,
 77/5, 5, 5, 5, 122/3, 195/3+122/1, 1, 1, 1, 2, 2,
 3, 4+1/4, 226/1, 293/3
ercişli+yim 8/3, 53/3, 143/3+224/1, 2, 3
er-di-elim-emedim-en-enler-eyim-ince-
 meden-mek-mesi-mez-miş 40/3, 9, 181/4,
 188/3, 291/3-164/3-277/3-190/1-25/4-127/1-
 53/1, 74/1, 300/3-63/2-2/1-137/3-42/3, 3-
 105/1, 282/1
erdir-emedim-ir 71/1-45/3
erek dağı 93/2, 195/3
eren-ler-leri-lerin 29/5-35/2, 41/4, 134/2-
 188/3-42/2
eri-di-r 185/5, 225/2-4/2
erit-tik-tim 304/4-176/2
erkân 13/2, 284/1
erken 50/2
erlik(ğ)+im 213/1+190/3
ertuğrul (gazi)+un 48/1, 1, 2, 3
ertuğrul+un 48/1, 1, 2, 3
erzincan 180/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 4, 4, 5, 5, 6,
 6, 7, 7
erzincanlı 293/2
erzurum+dan 293/4
esas+ımı 193/2+30/2
eski 117/2, 118/1, 2, 2, 3, 168/2, 170/1, 195/2,
 287/1, 300/1, 2,
esnaf+lar+ların 213/2+275/2
esrar+ı 47/2
esruk yaylası+na 128/4
eş+e 81/2, 249/1
eşek(ğ)+e+im+le 1/3+114/4+1/1, 1, 2, 3, 4,
 5+114/3
eşid(t)-enler 188/4
eşik 219/2
et(d)-e-ecek-em-emem-emez-en-ene-er-erler-
 ersen-ersin-eyim-in-ip-iyor-iyorsun-me-medi-
 mez-se-sen-sin-ti-tiği-tiğin-tiklerin-tiler-tim-
 tin-tiniz 158/2, 2, 179/2, 2-111/1, 292/3-
 111/1-308/1, 1-101/3-3/2, 2, 80/3, 85/1, 160/2,
 168/2, 213/1, 298/1, 302/2-147/2-2/1, 11/1,

16/2, 20/2, 47/1, 1, 53/3, 56/3, 58/2, 3, 111/3, 128/1, 4, 259/1, 294/1-6/4-13/3-98/1, 1, 2, 3-10/1-43/2, 123/3, 226/2-107/3, 3, 149/2, 168/3-233/3, 247/1, 1, 2, 3-257/1, 1, 2, 3-30/1, 87/2, 126/2, 253/1, 263/1, 2, 3-270/2-34/3, 134/3, 185/3, 260/3, 285/4-149/1-75/4, 105/2-101/4, 258/1-11/2, 27/1, 29/7, 40/1, 59/3, 82/2, 84/2, 94/1, 1, 264/1, 2, 3, 275/4, 289/2, 291/4-167/1-61/3, 110/2-276/2, 292/3-284/1, 1, 2, 3, 4, 5-14/3, 94/3, 111/4, 160/1, 163/2, 178/3, 190/3, 246/2, 249/1-115/1, 1-273/1, 1, 2, 3
etek 62/2
ettir-di 61/5
ev+de+e+i+im+imde+imden+ime+inde+inden+ine+ini+ler+lere+lerin 61/4, 101/2, 127/1, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 4, 4, 4, 5, 159/3, 283/2, 292/2+67/4, 285/1, 1, 1, 2, 3, 4, 301/4+5/2+94/1, 157/3, 297/4+23/2+51/1+106/3, 243/1, 298/2+106/1, 174/2+51/2+180/1+163/2+285/2, 3+127/1, 213/3+301/3+127/1, 5, 296/2+
evlat(d)+a+ındır+ları+ların 223/1+308/5+29/4+48/2
evlad-ı nesli peygamber 187/3
evlad-ı resul+dür 29/6, 124/2+29/2
evlen-meyi 285/4
evlili(k)ğ+i 283/4
evliya+lar 29/5+29/3, 227/2
evvel 89/2, 210/2, 2, 2
eyüb (peygamber)+ün 110/3+40/5
eyvah 19/1, 1, 2, 3, 178/1, 180/6, 252/1, 1
ezan+a+da+ına+lar+sız 214/5, 262/2+147/3+239/3+151/5+84/1+72/2
ezber 29/12
ezdir-diler-din 172/2-135/2
eze+m 56/3
ezel+de+den+i 120/1, 2, 3, 148/2, 308/5+289/3+275/3+6/4
fakir+de 233/3
fal+m 145/3
falci+lar 160/3
fani 154/1, 159/3, 214/1, 292/2
fanta+lar 61/6
fari-r 2/3
fark+i+ında 2/2+2/2, 167/2, 297/4+108/1, 1, 2, 3
farz 37/3
fas(i)l+i 117/3
fatih (Sultan Mehmet)+leri 215/4, 308/2+216/2
fatih sultan (mehmet) 48/2
fatih ürek 283/1
fatih+i 188/4
fatiha 123/3, 214/6
fatma ana (Hz. Fatma) 134/3
fay+da 294/2

fayda 60/1, 125/2, 270/2
fazla 54/2, 139/2, 150/3, 304/2
feda+dır 29/12, 105/2, 147/1+146/3
felaket+in 180/4+180/2
felek+ten 2/3, 19/1, 3, 32/3, 37/1, 39/3, 51/1, 3, 55/2, 63/2, 79/3, 84/2, 135/1, 1, 2, 3, 152/2, 174/1, 177/3, 199/2, 237/2, 243/1, 270/3+9/3
fend+im 287/3
fer 56/1
ferhat+a+m 27/2, 158/1, 237/2+279/3+201/1
ferman+i 221/2+292/1
feryat+i+ım 158/2, 178/3, 179/2, 196/1, 262/2+24/1, 167/2, 182/3+62/3
feth+i+in 291/4+291/2+291/2
fetir+le 226/6
feyiz 48/3
fikir fikir 22/1
firat (nehri)+tan 124/1, 1, 142/1+210/1
fırlan-ır 58/2
fırıla-r 127/4
fırsat 61/8, 212/2
fırtla-rlar 22/3
fidan+a+ıma+ını 24/2, 25/1, 252/2+95/1+19/3+265/1
fiğan+i 24/1, 188/1, 262/2+111/3, 167/2
fikir 42/3, 57/6, 130/3, 301/3
fil+den 172/2+253/3
filistin 181/3
fino+su 127/3+283/3
fıravun+la 40/7
fırkat+i 253/2
fitnekâr 305/1
fiyat+ını 54/3
fokur fokur 241/3
fors+a+un 61/4+61/3
foterli 268/4
fukara 154/1, 240/3
füze+ye 261/2+67/4
gada 157/2
gafil 30/1, 292/1
gaflet+ten 30/1, 64/1+87/2
gaggoş 157/2
gâh+i 125/3, 3, 178/2+178/2
gal-maz 110/2
gam+a+i+la+sız 9/2, 25/4, 5, 32/2, 115/2, 163/1, 172/1, 1, 2, 3, 247/2, 258/1, 269/4, 278/1, 309/2+237/3, 295/2+39/1+78/3+232/3, 300/2
gani 3/1
gani mehso 90/4
gar(i)n+m 110/2
gardaş+ım 60/1, 100/1, 202/1, 4, 4, 4, 221/4+180/5, 202/1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 4, 4, 4, 4, 4, 4, 4
gardiyan+a+dan 89/5+127/5
gariban 101/3
garip+ler 11/3, 245/3+242/1

- gasavet** 163/1, 243/1, 278/1
gavga 301/4
gavs-i geylan+a 29/7
gavs-i hizanî 29/3
gâvur bilo+ya 114/6
gayb-ı ricâl 204/4
gay(b)up 188/3
gaz+a 101/3
gaza+da 289/3
gazi+ler 188/3
gece+de+den+ler+leri+lerim+lerin+m+si 9/3, 67/1, 78/1, 178/3, 200/2, 282/1, 286/1+205/3+38/1, 2, 3, 54/2+16/2, 3, 56/2, 190/2, 252/1+16/1, 1, 2, 3, 4, 224/3, 241/2+15/2+132/4, 142/3+107/1+214/2
geç-en-eni-er-eyim-me-meden-mem-mez-miş-ti-tiğin-tikçe 29/5, 6-57/5, 178/2, 280/3-254/1-49/2, 75/2, 77/4, 167/1-194/1, 3-202/4-64/4-290/1-15/1, 137/1, 224/3-33/3, 41/3, 73/1, 177/1, 185/1, 275/4-78/2, 102/2, 138/3, 160/1, 178/1, 204/4, 205/4-251/3-31/3
geçil-ir 16/3
geçim 4/3, 102/5
geçir-ir 177/3
geçit 62/2
geçme+ye 24/2
geçmiş+in 196/3, 281/1+185/1, 1
gedik+ten 247/1, 265/2
gel-di-diği-dik-dim-din-eceğin-eceğinden-ecek-eli-emem-en-ende-eni-enler-enlere-in-ince-ip-ir-irsin-me-medi-memiş-mesem-mesin-mez-miş-sene-sin 5/3, 9/1, 2, 28/1, 1, 2, 3, 30/1, 49/3, 51/2, 3, 60/1, 1, 2, 3, 4, 4, 5, 5, 63/1, 87/2, 93/1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 4, 4, 5, 5, 6, 6, 7, 7, 125/1, 126/3, 132/2, 141/4, 159/3, 189/1, 190/2, 198/1, 203/1, 223/3, 3, 236/3, 246/2, 248/1, 251/1, 257/3-5/2, 40/2, 50/2, 78/2, 101/1, 1, 2, 3, 4, 102/2, 178/1, 205/3, 237/1, 254/3, 3, 3, 270/1, 296/2-231/1-234/1, 235/1, 1, 2, 3-18/4, 94/1, 1, 2, 3, 130/1, 153/1, 163/2-52/1, 61/1-139/3-119/3-102/6-130/1-100/1, 1, 2, 3-78/1, 2, 3, 113/1, 141/3, 199/3, 205/1, 210/1, 231/3, 238/3, 239/2, 302/3-269/2-292/2-36/3, 126/3, 265/3, 292/1-141/3-112/2, 164/1, 2, 3, 226/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9-2/2, 53/1, 163/1, 1, 301/4-33/1, 60/5, 63/2, 74/1, 194/1, 2, 274/1, 290/1-13/3, 25/3, 33/3, 49/2, 3, 53/3, 70/3, 138/1, 1, 2, 3, 139/1, 143/2, 146/1, 153/3, 154/4, 163/1, 167/1, 3, 171/3, 211/2, 3, 3, 3, 242/3, 258/2, 280/2, 288/2, 299/1, 2, 302/3-163/2-146/1, 2, 3, 4, 295/3-40/5, 84/3, 112/1, 160/1-288/3-174/3-212/5-78/1, 2, 3, 89/3, 185/5, 198/3, 200/1, 3, 280/1, 1, 2, 3, 288/2-22/4, 33/3, 78/3, 95/2-243/1, 1, 2, 3-42/2, 49/3, 249/1, 1, 2, 3
gelin+e+i+in+ine+ler+lerin 112/2, 119/1, 2, 3, 186/1, 1, 2, 3
232/3+225/4+242/1+304/1+151/4+53/3, 271/1, 310/2+296/2
geliş 288/3
gemi+si+sini+yi 59/1, 101/4, 160/3+191/2+40/3+233/1, 240/3
genç+ler+lerin 48/2, 174/1, 176/2, 201/3, 202/2, 283/3+164/1, 2+284/4
gençlik+im+in 49/2, 63/1, 220/1, 243/3+247/1, 1, 2, 3+217/3
geniş 23/2, 141/3, 242/2
gerçek+ten 80/2, 126/1, 148/3, 160/2, 164/2, 185/4, 4, 4, 196/2, 203/3, 227/1+40/5
geri+si+ye 51/3, 72/2, 307/1+67/4+171/3, 196/2
geril-mez 185/2
ger-in 143/2
getir-di-dim-en-esen-in-ir-miş-sem 291/1-55/2-265/3-88/2-22/4-80/2, 110/1-191/2-196/3
gevaş (ilçe)+a+ı 7/2, 93/6
gez-di-diği-dim-e-en-er-erdi-me-mez-miş 93/6-40/9-149/1-76/2, 117/1, 157/3-107/2, 2-58/5, 299/3-14/2, 53/2, 74/4, 166/1, 250/1, 253/2-270/3-21/1-166/3-227/1
gezdin-din 135/3
gezinti+si 241/1
gıram 174/2, 2
gibi+si+yim+yiz 4/2, 2, 7/3, 8/1, 1, 12/2, 3, 49/2, 2, 2, 67/3, 69/1, 77/5, 81/4, 4, 4, 97/3, 105/3, 3, 3, 107/2, 109/1, 110/3, 114/2, 135/3, 3, 3, 139/1, 1, 1, 2, 3, 142/1, 158/3, 159/3, 3, 3, 168/1, 177/2, 178/1, 1, 2, 3, 179/2, 3, 201/3, 211/1, 1, 2, 3, 212/1, 224/2, 246/1, 248/2, 254/2, 2, 2, 3, 3, 3, 257/3, 265/1, 1, 267/2, 278/4, 282/4, 4, 4, 292/2, 2, 2, 308/2, 2, 309/3, 3, 3+ 288/3+130/1, 1, 2, 3+129/3, 3, 3
girdap(b)+a 198/3, 247/3
gir-di-diğim-eli-en-er-ip-me-medi-medin-meyiz-mez-miş-sin 223/3-27/1, 40/2, 3, 56/3, 143/3, 201/3, 218/1, 232/2, 284/5, 301/3-56/2, 105/2-301/3-57/4-53/1, 89/2, 164/1, 241/2-63/2-257/2-252/1-37/2-306/3-241/4-127/3, 283/1-88/1
git(d)-eceğim-ecek-eli-elim-em-emez-en-ende-enler-enlere-er-erdi-erdik-erim-erseniz-ersin-esen-eyim-in-ince-ip-medi-mediğim-mek-meli-mesi-meye-mez-miş-miyor-sem-sen-ti-tiğim-tik-tiler-timse-tin 29/5, 303/3-236/3-292/1-181/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 4, 4, 243/1-93/1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 125/1-106/1, 166/4-101/3-77/2, 78/1, 2, 3, 210/3, 242/1, 245/2-29/4-165/1-131/4-2/3, 13/3, 25/2, 34/2, 53/3, 62/2, 74/2, 77/4, 95/2, 112/1, 126/1, 1, 2, 3, 128/1, 4, 155/2, 171/2, 174/3, 202/3, 211/2, 225/4, 258/2, 304/3-1/4-114/3-84/3, 149/1, 1, 2, 3-270/1-29/1, 60/1, 124/2-88/2-171/1-77/3-56/5-113/1-307/1-228/1-150/1-44/2, 63/2-96/1-234/1, 279/4-266/1, 285/4, 287/1-78/3-

20/1, 286/2, 301/6-84/2, 234/3-54/3-19/3, 50/1, 84/3, 89/5, 97/1, 119/1, 1, 2, 3, 185/5, 213/1, 265/3, 296/1, 309/3-114/3-168/4-297/1, 1, 2, 3, 4, 5-305/1-107/3, 186/1, 2, 3
gitar 162/2
giy-en-erim-ersin-ip 38/1, 2, 3-184/1-25/5-177/3-14/2
gizlen-dim-ir-miş 239/1, 240/1-240/2-148/1, 250/1, 309/2
gizle-r 98/2-53/3
gizli+dir 174/2, 2, 305/1, 308/4+240/2, 289/2
gol 205/3
gonca+da+lar 86/1, 118/2, 146/2, 2, 186/1+111/3+117/1
göbe(k)ğ+inde 217/3
göç+ 61/5, 281/2, 297/1
göç-er-erdi-tü-ünce 78/1-197/1-108/1, 188/1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 4, 4, 214/1, 275/4-276/3
göğ(ü)s+üne+ünde 3/3, 85/1+99/2
gök(ğ)+e+ler+te+ten 87/3+202/1+14/2, 154/2+24/4, 52/2, 100/2, 238/1, 279/3+74/2
göldaş (Erciş'te bir aile)+lar 296/3
gölge+sine 265/1+253/3
gölgelik 159/3, 292/2
gömlek(ğ)+in+ine+ini 177/3+276/3+30/3+97/2
göm-ün 123/1, 1, 2, 3
**gönül+de+e+ler+lerde+lenden+lere+lerin+ü+ü m+ümde+ümdesin+üme+ümün+ümüzde+ün+2/1, 3/4, 9/1, 21/1, 1, 2, 3, 30/1, 34/2, 3, 42/1, 1, 63/1, 64/1, 1, 2, 3, 4, 70/1, 71/1, 77/3, 91/1, 1, 2, 3, 99/1, 103/1, 1, 2, 104/3, 114/5, 120/3, 125/1, 130/2, 142/3, 166/3, 169/1, 1, 2, 3, 203/1, 211/1, 230/1, 242/1, 245/3, 257/2, 269/5, 278/1, 1, 280/2, 282/1, 306/4+2/3, 118/3+16/3, 30/2, 42/1, 105/2, 153/2, 273/2+10/4, 29/11, 51/3, 85/3, 117/3, 188/4, 213/3, 289/3+111/1, 151/5+249/2+57/4, 238/1, 304/2+60/3, 187/2+193/1+5/2, 38/3, 45/1, 166/1, 193/3, 234/3, 239/3, 250/3, 255/1, 309/2+12/3, 83/2, 3, 103/3+250/3+243/3, 258/1+19/2, 107/1, 163/1, 2, 309/2+306/1+179/1, 303/2
gör-dü-düğü-düğüm-düğümü-düğün-düğünün-düm-emem-en-eni-enin-enleri-medğin-mediler-medim-meliyim-meyemeyene-meyin-meyiz-mez-müş-se-sem-sen-ün-ünce-ür-ürdük-ürsün-ürüz-üyorum 132/1, 236/3-5/2, 40/12-85/3-105/3, 149/3-71/1-139/3, 21/3, 42/1, 65/3-241/2-14/1, 293/1, 65/1, 1, 2, 3, 73/1, 1, 2, 3, 77/5, 104/1, 2, 173/1-150/3-213/3, 250/2, 286/3, 294/3, 57/4-6/4-89/3-259/1-21/3-119/1-76/3, 3-15/3-149/2-104/3-140/1-306/3-47/2-105/3, 231/2-274/1-290/2-202/4-77/3-1/1, 244/2, 300/3-121/4, 144/3-61/6-276/2-306/1, 91/3, 3-125/3
göre (edat) 69/3, 268/4**

görgü+süz 268/1
görk+ümdür 120/1, 2, 3
görmek 93/1, 3, 4, 7
görül-medi-memiş-mez-ür 210/3-25/5-240/1-29/6
görün-en-meyen-mez-ür 10/1, 250/2-46/3-194/1, 300/2, 4/1, 56/1-240/3, 299/2, 2
görüş+lerim 65/2
görüş+te 259/2
görüş+üm 65/1
gösteriş+ten 294/4+126/1, 213/4
götür-dü-en-eyim-üp-ür-ürler 29/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 124/1, 1, 2, 3-174/2-265/1-295/1-173/3-110/1, 202/3-191/3
gövde 219/1
göz+de+den+e+le+ler+lerde+lere+leri+lerim+lerimden+lerin+lerinde+lerinden+lerini+n+ü+üm+ümde+üme+ümü+ümüzde+ün+ünde+ünden+ünüz 11/1, 1, 14/3, 104/2, 137/1, 183/3, 184/1, 1+17/2, 108/2, 174/3, 180/3, 270/2+46/1, 249/3, 275/3, 304/1+199/2+213/3, 240/1+188/2, 213/3, 270/2+80/3+300/2+47/2, 104/2, 194/1, 210/2, 241/3, 288/1, 2, 3+65/1, 112/3, 3, 239/3+211/3+85/1, 255/1+142/2, 189/2+244/2+14/1, 16/1, 104/2+39/3+7/3, 37/4, 73/2, 196/1, 224/1, 1, 2, 3, 259/3+5/2, 11/3, 56/3, 85/3, 106/1, 121/4, 124/1, 140/3, 144/3, 150/2, 193/3, 223/2, 246/1, 309/2+12/3, 186/2+25/4+56/1, 89/1, 194/1, 252/1+56/2+306/3+75/5, 179/1, 223/2, 261/2, 294/3+31/1, 206/3, 207/3+140/5+101/1
gözbebeği+nde 308/3+217/3
gözdağı 220/3
gözde+sisin 308/3
göze (bir köylü kızı) 6/1, 1, 2, 3, 4
gözel 189/1, 1
gözet-en 213/4
gözlü+m 68/1, 98/1, 115/1, 198/1
gözyaş(ı)+dır+m+mı+mıla+nı+yla+larım 196/1, 297/1+231/1+124/3+94/2, 176/2+20/2+29/10, 52/3+270/3+31/3, 92/3, 100/3, 107/2, 2, 188/4, 269/2
gözyaşı+dır+m+mı+mıla+nı+yla 196/1, 297/1+231/1+124/3+94/2, 176/2+20/2+29/10, 52/3+270/3
gurbet+e+i+in+te+tir 15/3, 87/1, 2, 90/1, 94/2, 95/3, 100/1, 2, 2, 112/2, 3, 122/1, 171/1, 174/3, 251/2, 269/4, 303/3+21/2, 27/2, 77/2, 112/1+201/3+15/2, 99/3, 224/2+15/1, 1, 2, 3, 224/3, 3, 3+269/5
gurbetlik 100/3
g(u)rup 205/4
gurur+dan 304/2
gusül 284/5
gübre 301/2
gücen-din 66/1

güç (c)+e+leri+üm+ün 261/1,
281/4+1/3+264/2+34/3, 57/6, 89/2, 111/1,
287/2+67/5

gül
(çiçek)+de+dedir+den+e+ler+lerde+leri+lerim
+lerin+lerini+lerinin+ü+üm+ün+ünden+üne
3/3, 9/1, 17/2, 38/2, 47/1, 64/2, 66/3, 96/2,
104/1, 106/2, 114/3, 115/2, 122/2, 167/3,
184/3, 196/1, 199/2, 251/1, 274/1, 277/3,
302/1, 303/1+111/3,
282/3+165/3+103/3+68/2, 176/1, 186/1,
253/1, 279/2, 280/1+33/2, 86/1, 93/2, 127/1,
137/3, 184/3, 291/1+118/2+98/3, 146/2,
197/3, 288/1, 2, 3+252/2+171/2,
288/3+63/2+36/2+38/1, 47/2, 74/1, 165/2,
210/2+74/1, 2, 3, 4, 279/1+128/2, 288/2,
290/2+42/2+165/3

gülben ergen 283/2

**gül-düğüm-e-emedim-en-ene-eni-er-ersin-me-
medi-mek-mez** 25/5-186/1, 1-52/3-258/2-
251/2-79/2-46/3-71/2-54/1-179/1-20/2-15/3,
89/5, 224/3

güldür-dü-ürse 199/1-31/2

gülistan+a+da 300/1+253/2

gülme+me 20/3

gülşen+dir 59/3+78/1

gülüş+ü 111/2

gülüzar yaylası 128/1, 1, 2, 3, 4

güman+dır 242/2, 306/4+139/3

gümüş+e 6/2+101/2

**gün+de+den+dür+e+ler+lerde+leri+lerim+leri
nde+ü+üm+ün+ünde** 31/2, 3, 3, 33/1, 3, 3,
65/3, 88/3, 113/1, 2, 3, 149/1, 153/3, 154/2, 4,
159/2, 160/3, 169/1, 177/3, 205/3, 210/3,
212/3, 224/1, 235/2, 2, 242/2, 262/3, 263/1,
269/3, 292/1, 1, 2, 3, 299/1, 303/1+30/3, 65/2,
67/2, 141/3+56/5, 273/1, 281/2+32/3+56/5,
268/4, 273/1+50/2, 114/1, 137/1, 155/1, 1, 2,
3, 4, 167/3, 174/3, 231/2, 265/2,
280/3+280/1+114/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6,
178/2+286/3+37/4, 4, 4+127/2, 201/2,
265/1+107/1, 138/3+173/2, 276/1, 1, 2,
3+71/3, 141/3

günah+i+ım+lar 182/1+260/2+62/3+44/3

günahkâr 144/1, 165/5, 191/1

gündüz 78/1, 178/3, 200/2, 282/1, 286/1

güneş+i+im+in+te 60/5, 78/3, 85/3, 86/1,
97/1, 2, 98/2, 136/2, 163/3, 173/2, 195/1,
288/1+ 125/1, 247/1, 256/1+258/3, 286/3,
309/1+87/3, 185/2, 264/3+104/1

günlük 62/2, 141/4, 301/2

gür+dü 1/5

güreş 274/2

gürle-r-yen 134/2-270/4

gürpınar (ilçe)+ı 93/6

güveç+te 226/7

güven-eyim-me-miyorum 139/1-298/1, 1, 2,
3-61/4, 63/1, 223/1-245/1, 1, 2, 3

**güzel+di+dir+e+i+in+ler+lerden+leri+lerin+si
n** 6/1, 14/1, 30/3, 65/3, 69/2, 76/1, 78/2, 93/1,
1, 2, 2, 3, 3, 4, 4, 5, 5, 6, 6, 7, 7, 7, 97/3,
103/3, 104/3, 108/2, 114/1, 5, 132/2, 151/1,
157/1, 1, 2, 3, 3, 3, 3, 4, 4, 165/4, 186/1,
195/1, 1, 2, 3, 202/3, 210/2, 213/1, 1, 3, 226/3,
229/1, 1, 2, 255/1, 257/1, 260/1, 285/3, 3,
288/1, 1, 2, 2, 3, 3, 293/1, 2, 296/1, 1, 1, 2, 3,
4, 5, 308/5+ 23/1, 1, 2, 3, 118/1, 168/2+310/1,
1, 2, 3+30/3, 42/1, 104/3+6/4,
65/3+111/2+266/2+168/3+279/3+80/3, 96/1,
1, 2, 3, 156/3, 197/1+104/3

güzellik+i+in+lerde 57/4+168/5+118/2

güzergâh+i 187/2

haber+i+siz 113/1, 123/2, 127/1, 177/1,
180/1, 208/3, 214/2, 249/1, 264/3, 265/3,
274/3+284/1+305/2

haberci+si 17/4

habil+i 40/2

habip(b)+i+in 29/11+165/2

hacı bayram (veli) 157/2

hacı bayram veli+nin 151/2+291/1, 1, 2, 3, 4,
5

hacı+lar 214/6+160/3

haç 181/4

hafız asker 18/3

hafızu'l-kur'an+a 29/9

hafta+ları 275/4+268/2

hak muhammed+in 291/2+82/1, 2, 3

hak mustafa+yı 82/2

hak resul (Hz. Muhammed)+ün 72/1

hak(k)+ın+ındır+ını+sız+sızları 163/3+83/1,
1, 2, 3+183/1, 2, 3+154/4+294/4+75/6

hakikat+e+tan+tir 57/1, 185/3,
289/1+82/3+185/3+148/3

hâkim+e 55/2, 154/3, 307/1+198/2

hakk (Allah)+a+i+ın+tan 42/1, 44/2, 47/2,
85/2, 131/2, 133/2, 134/3, 4, 138/2, 208/3,
238/2, 248/1, 289/2, 292/3, 306/1+69/3, 74/2,
122/3+246/1+3/4, 29/11, 121/2, 126/2, 136/3,
144/1, 193/3, 281/2+185/3

**hâl+den+e+i+im+imden+imi+in+inden+ine+i
ni+leri+lerini** 3/1, 36/1, 38/2, 44/1, 96/3,
131/4, 280/1+53/1+53/1, 181/4, 235/1, 1, 2,
3+127/5, 234/2+66/2, 242/4,
298/1+106/3+138/1+128/1,
145/3+127/1+107/3, 297/5+58/1+195/1+300/3

hal+ıma+ında+inde 49/1+110/1+14/2+275/2

hâlâ 169/2

halay 151/4

hâldaş+ı 275/1

haldaş+ıma+ın 123/2+216/3

halep+ten 58/4

halı+sını 68/2, 93/5, 163/2+203/2

halilü'r-rahman+a 29/5

- halk+ı+ın+ta** 213/2+295/3+306/3
halka+lar 97/2
ham 34/1, 68/2, 70/2, 160/1, 261/3
ham(m)al+ı 209/2+178/1
hamal 209/2
hammal+ı 178/1
hamur 159/1
hamza (hz.) 78/2, 146/3, 177/2
han aslı 32/1, 117/3
han selbi+sini+ye 122/4+279/4+7/2
han+da+dır 15/2, 108/1, 224/1+223/2+39/4, 78/1, 2, 3, 237/1
hancı+yla 108/1
hançer+i 152/2, 168/3+5/1
hande ataizi 283/1
hane+ler+sinde 287/1+234/2
hanım 102/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6
hani 12/1, 23/3, 25/4, 64/4, 66/1, 78/2, 2, 177/2, 187/1, 1, 2, 3, 4, 197/1, 1, 2, 3, 4, 213/1, 1, 2, 3, 4, 221/2, 280/3, 284/4, 287/2, 296/1
hap 132/3
hapishane 127/5
har (ateşli)+lı 80/1
har (diken) 9/1, 106/2
har(ç)c+ın 294/1
haraç 261/3
haram+dan 133/1, 294/4+213/2
harami+ye 62/2
harf 81/3
harıl harıl 175/2
harman+a 233/2
harran ovası 142/3
harun (peygamber)+a 40/9
hasan (Hz. Muhammed'in torunu)+a 29/6
hasan abdal yaylası+ndan 225/3
hasbihal+ımdan 286/3
haset 175/1
hasır 37/2
hasret+i+im+inden+inle 27/3, 31/2, 38/3, 55/3, 57/5, 66/2, 77/2, 87/3, 100/3, 107/2, 201/3, 243/1, 251/1-112/2, 269/2-256/3-25/2-49/3
hasretlik 66/3, 137/3, 184/2, 194/2
hasta+dır+ların+yken 81/2, 146/1, 226/5, 307/2+103/1+170/2+191/2
hastahane+ler 296/5
hastalık 301/1
hastane+lerde 101/2
haşa 29/11
hat+ıtma+tımda 92/2+190/2, 198/1, 247/2
hata+ya 275/2+159/2
hatem+i 39/2
hatır (zihin, akıl)+ıma 195/2
hatıra+m 74/1, 2, 3, 4+244/3
hava+da+lar+ları+sı+sından 25/3+117/2+162/3, 3, 3+29/8, 93/3, 142/3+225/3
havalan-ma 304/2
havar 18/1, 2, 3, 4
havayı havayı 166/1
hay(ı)r+a 57/3, 71/1
hayâ 40/1, 306/2
hayal+di+dir+ım+imde+ine+ler+lerim 12/1, 30/2, 61/7, 69/4, 71/1, 176/3, 239/1+297/3+139/3+130/3+286/1+201/3+160/1, 170/1+23/2, 117/2
hayat+ım+ımı+ın+ını+lar+tan+tır 61/4, 65/1, 205/3, 212/1+84/3, 198/2, 309/1+94/1, 190/1+2/1, 4/3, 19/2, 61/1, 239/1, 247/2+202/3+284/1+12/2+58/6
haydar bey (Erciş'te bir mevki)+i 90/3
haydar+dır 289/3, 3, 3+289/3
haydar-ı kerrar+dır 289/3
hayhay 226/5
hayır 74/2, 122/3
hayin+i 140/5
hayran 128/1
hayret+e 205/1, 1, 2, 3+65/2
hayvan 141/1
hayvanat 10/2
hazan 53/1
hazar (denizi)+da 217/4
hazır+dır+ım 307/3+226/9+149/2
hazırlan-dım 150/1, 171/1, 269/4
hazret-i ali 289/1, 1, 2, 3
hazret-i eyüb 268/3
hazret-i fahr-i kâinat 39/2
hazret-i kur'an 278/2
hazret-i ömer 29/9, 235/3
hazret-i peygamber (Hz. Muhammed) 216/3
hece 282/2, 2
hedef+in+ini+teki 61/3+192/2+159/3
hedik 226/8
hediye+m 163/2+151/1
hekim+e 240/1+58/6
hekimlik 254/2
helal 214/6, 303/2
hele 63/3, 67/4
helise 226/3
hem 5/1, 1, 2, 2, 3, 3, 45/1, 1, 1, 62/3, 3, 140/4, 4, 151/1, 154/1, 1, 226/8, 8, 236/2, 2, 282/4, 4, 285/2, 2, 3, 3,
hemen 58/4, 202/4, 212/2
hemsehri+ler 43/1
hep 1/3, 31/1, 47/2, 54/2, 74/4, 77/4, 80/2, 155/4, 160/1, 164/2, 178/2, 179/3, 180/4, 188/3, 196/3, 200/2, 233/1, 236/3, 276/1
hepimiz 114/1
hepsi+ni 139/3, 154/1+61/7, 121/4
her 2/2, 9/3, 10/2, 13/2, 3, 16/4, 31/1, 34/1, 39/1, 1, 2, 41/1, 42/1, 1, 44/3, 45/1, 53/3, 54/1,

- 3, 56/2, 57/1, 3, 62/1, 65/3, 67/3, 76/3, 78/1, 80/1, 84/2, 92/1, 100/2, 101/4, 110/2, 113/1, 2, 3, 125/3, 131/3, 132/3, 137/2, 145/2, 151/1, 155/2, 156/2, 3, 160/3, 167/3, 168/5, 5, 169/1, 170/3, 178/2, 185/4, 4, 192/3, 196/3, 205/1, 3, 211/1, 1, 2, 212/3, 4, 222/3, 224/1, 227/1, 1, 229/2, 232/1, 233/1, 235/2, 2, 240/1, 2, 241/2, 2, 244/1, 251/2, 260/2, 263/1, 264/1, 266/1, 269/3, 280/3, 281/1, 284/2, 289/3, 292/1, 297/2, 301/5, 303/1, 304/2, 3, 3, 306/4, 309/3
- hergin** (köyü) 90/3
- herhâlde** 56/4
- herif** 88/1, 1, 2, 3, 4
- herkes**+i+in 53/3, 154/2, 234/2+267/2+167/1, 199/3+
- hesap**+lar 75/4, 111/4, 190/3+203/1
- heves**+inde+inden+leri+tir 103/2+182/3+199/1+13/3
- heybe**+lerin+si+sini 142/2+1/5+279/4
- heybet**+in 204/4, 4
- hırs**+ın 61/3
- hırsız**+a+m 140/2, 6, 294/1+61/8+200/1, 1, 1, 2, 3
- hızır** 254/3
- hızlı** 1/2, 136/1, 1
- hızma** 6/2, 189/3
- hica(p)b**+ımız 306/2
- hicran** 26/2
- hiç** 1/5, 2/3, 47/2, 51/3, 77/5, 107/3, 127/3, 139/1, 1, 145/1, 149/2, 153/2, 183/1, 199/2, 200/2, 209/1, 212/5, 238/3, 241/3, 4, 261/3, 280/2, 299/1,
- hiçbir** 12/1, 82/3, 306/2
- hikmet-i mevla** 240/2
- hilâl**+e+ime 151/5, 181/4+147/3
- hille**+den 40/2, 132/3, 273/2, 2+213/2
- hillebaz** 75/2
- hillekâr**+ın 294/1, 299/1+305/2
- himmət**+i+in 18/4, 204/3+291/5+18/1, 165/5
- hıra dağ**+ında 302/1
- hiroşima** 263/2
- his** 69/2
- hissettir**-me 81/2
- hitap(b)**+ı+ımız+ında+ından 222/4+148/1+306/1+248/3
- hitler** 263/2
- hoca**+sı 70/2, 182/1+29/3, 74/2
- hormonlu** 301/1
- horoz**+lar+ları+un 285/4+301/2+256/2+2/2
- hortum**+cuya 205/3+61/8
- hortumla**+yan 268/2
- hoş**+tur 23/3, 47/3, 54/3, 57/1, 1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 61/6, 71/1, 96/1, 103/2, 138/3, 141/1, 167/3, 180/7, 211/3, 213/3, 230/2, 249/2, 2, 291/1+29/8, 90/4, 99/3, 171/3, 238/1, 256/2
- hoşgörü**+ye+yle 57/2+57/5, 5, 5+57/1, 3, 4
- hoyrat**+lar 50/2
- huy**+a+suz+u+undan 162/2, 232/1+30/3+285/2+89/1, 121/3, 193/2, 284/4+162/2
- huysuz virjin** 283/4
- huzur**+una 60/4+105/1
- hüda**+ya 62/3
- hükmet**-miş 279/2
- hüküm** 40/8, 55/2, 185/2, 307/1
- hükümet** 214/5
- hülâsa** 75/5
- hülya**+yı 69/4
- hüner**+i+in 284/2+159/2
- hürmet**+ine+tir 29/2+82/2+130/3
- hüseyin** (Hz. Muhammed'in torunu) 29/6, 165/2, 201/3
- hüsran**+dır 78/1
- ılk** 205/2
- ırak** (ülke) 181/3, 263/4
- ırak** 9/2, 91/2
- ırmak**+lar+ta+tır 106/1, 107/2, 238/3+16/2+111/2+209/1
- ısrıgan** 253/1
- ışık(ğ)**+ı 4/2, 131/4, 136/2+253/3
- ibadet**+e+tir 203/3+96/1
- iblis** 241/2
- ibrahim** (peygamber)+e 40/6, 165/4, 254/1, 299/2+59/3, 302/1
- ibrahim ethem** 29/7
- ibret**+le 306/2
- ıcat** 212/2
- ıç**+i+im+imde+imdeki+imi+inde+indeki+inde n+indeydi+ine 231/2, 305/3+4/3+277/2+160/2+99/3+20/1, 1, 2, 3, 25/1, 28/3, 77/1, 91/3, 127/1, 1, 2, 2, 3, 3, 4, 4, 4, 5, 173/1, 194/1, 250/1, 1, 2, 3, 262/3, 3, 3, 278/1, 289/2, 304/3+13/2, 139/3+3/2+131/3+56/3
- ıçebil**-ene-mem 144/1-162/2
- ıç-en-eni-er-erdik-eriz-ersin-eyim-ince-ip-mem-mem-miş-sin-tiğimiz-tim** 46/2-254/3-114/5-61/6-22/1-110/2-194/1, 2-276/3-248/3-202/3-93/2-290/1-33/1-104/3-301/1-51/3
- ıçer(i)**+de+den+mde 40/10+140/4+296/4+152/1
- ıçil**-ir-mez 69/1-121/3, 141/2, 193/2
- ıçin** 27/2, 47/1, 1, 2, 55/2, 61/4, 62/2, 68/3, 82/1, 1, 117/1, 150/1, 158/1, 165/5, 184/3, 185/2, 228/1, 262/1, 1, 2, 3, 4, 276/2
- ıçir**-me 244/1
- ıçki**+yi 284/1
- ıdare** 102/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6
- ıdi-k-m-n** 1/3, 3, 3, 59/1, 1, 2, 3, 118/1, 275/4, 277/3-12/1, 102/4, 114/6-114/2, 2, 175/1, 210/1, 243/2, 252/2-12/3, 3, 3, 68/3, 3, 3
- ıdrak**+ime 3/1+286/2
- ıdris** 40/3
- ıfade** 111/1, 1

- iflah** 160/2, 185/3
iftihar+ı 82/1
iftira+sında 241/4+15/2, 224/2
iğne+sı 67/1, 2
ihamet 168/1, 244/1
ihlas (sure)+la 123/3
ihtikat+ını 39/2+46/2
ihtiyar 115/1
ihtiyarlık 63/2
ikaz 44/1
iki bin beş 269/5
iki bin on bir 296/2
iki+ye 6/1, 8/2, 13/1, 30/2, 84/2, 2, 140/3, 191/1, 230/2+40/7
ikimiz+i 208/2
ikindi 87/3
ikmal+a 102/5
ikrar+da+dan+ım+ımdan+ında 7/1, 12/1, 148/3, 153/2, 163/3, 203/1+2/1+145/1+163/3+201/5+7/1
iktidar+ınca 253/3
il(i)m+e+inde+ini+leri 139/2, 159/2, 187/4+222/4+254/2+34/1+308/4
ilaç(c)+ı+ın 40/5, 173/2, 226/5+212/5+88/2
ileri 129/2
ilham 16/1, 111/1, 281/4
ilik(ğ)+im+ine 259/2+115/3
ilik+lerin 14/3
ilim+leri 139/2, 159/2, 187/4+308/4
ilk 89/1, 126/3
ilkbahar 71/3
illâ 40/1
illet 301/6
ilmek+tir 145/2
ilm-i hikmet 148/1
ilm-i kur'an+ı 58/3
iltifat+ını 54/3
iltimas+a 75/5
imam 88/3
iman 40/1, 215/2, 287/2
imar 294/3
imdat(d)+ına 61/8
imefe+nin 212/3
imla 148/1
inan-amam-an-dım-ır-ma-madım 61/5, 97/2, 105/2-290/3-72/2-12/2-58/5-75/1, 251/2, 299/1-252/3
ince+den+dir 14/2, 118/2, 203/1, 292/3, 297/3, 3+38/1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 3, 3, 3+42/1, 1, 2, 3
incecik 196/2
incele-r 40/6-45/1, 1, 2, 3, 126/2
inci+sini 244/2+93/1, 282/2
incit-me 57/3
indir-mem 62/1, 1, 1, 2, 3
inek+ten 114/4+37/2
ingiltere 263/4
inile-r
iniş+ını 126/3+87/1
inle-dim-mesinden-mesine-yen 104/1, 178/2, 179/3-182/3-239/2, 246/2-69/2, 122/4
insaf 43/2
insan+a+da+dı+ı+m+lar+lara+ların+sın 2/3, 21/1, 24/4, 69/4, 77/4, 121/3, 139/1, 141/1, 1, 1, 2, 3, 4, 145/1, 156/1, 185/3, 193/1, 2, 212/1, 214/5, 232/2, 242/2, 261/2, 284/2+28/1, 121/1, 1, 2, 3, 4, 130/3, 185/2, 299/1, 306/2+13/2+275/2+57/2, 58/3, 150/3, 213/3, 242/2+156/1, 3, 193/1, 1, 2, 3, 260/2, 294/1+118/1, 155/1, 205/4, 213/2, 305/1+133/3, 248/1+300/3+28/3
insan-ı kâmil+de 57/2, 141/3+76/3
insanlık+a+ın 82/1+44/1, 126/1, 131/2, 306/1+37/2, 60/3, 223/3
insanoğlu 13/1, 193/1, 292/2
inşallah 124/1
internet 301/3
intikam+ın 25/5
intizar+a+ı 25/3, 107/1+47/1
iplik 43/2
iptida+sında 15/2, 224/2
irade+m 236/2
irfan 126/1, 253/1
irşâad suyu 90/4
isa (peygamber) 40/9
isevi+ler 35/3
iskat+a 101/4
iskele (Erciş'te bir mevki)+yi 14/1, 168/4+90/3
iskender+den 39/3, 40/9, 237/2+177/1
islam 72/1
ismail (peygamber)+e 29/12, 40/6, 59/3, 165/4+40/5
ismail fakirullah 29/4
ismail nacar+ı 284/5
israf+a 294/4
israfil 154/2
istanbul+da+u 281/1, 1, 2, 3, 4, 5+241/1, 281/5+291/4
iste-mem-r-rdi-rsen-rsin 189/2, 2, 2-16/1, 1, 150/1, 1, 2, 3, 240/3-61/2-2/1, 1, 93/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7-169/1
iş+e+i+in+ine+ini+lerde 61/1, 294/4+1/3, 19/1+31/2, 59/3, 67/3, 89/3, 3, 3, 3, 200/2, 245/1, 266/1+67/5, 192/3+277/1+40/6+273/2
işaret+i 289/2+291/3
işgal 263/4
işit-irsin 10/3
işlen-mese 44/3
işlet-mez 260/3
işle-yen 260/3
işte (edat) 5/1, 204/3
işte 5/1
it+ 305/3

- itdirseği** 56/1, 1, 2, 3, 4, 5
itibar+ın 126/2+30/1
iyi 30/2, 266/2
izah 101/3
izan 13/2
izgi (Erciş'te bir aile)+ler 296/3
izle-dik-dikçe-r 284/4-284/2-53/3
kab(i)r+ine+ini 13/3+73/1+73/1
kabahat+i 12/2, 61/5+231/3
kabak 226/8
kâbe+dir+nin+yi 144/2, 148/2+116/3,
 193/1+40/6+76/3, 105/2, 287/3
kabil 40/2
kabuk+lar 129/1+40/4
kabul 127/3, 149/1, 275/4, 285/4
kaç 4/1, 27/2, 77/2, 107/3, 3, 137/1, 176/2,
 263/4, 281/1
kaçak 140/4
kaç-an-anı-ar-arsın-ıyor-tı 133/3-213/2-254/1-
 134/4-255/3-8/1-284/3, 300/3
kaçıncı 180/2
kada+n 189/1
kadar 7/3, 17/1, 48/3, 57/6, 62/2, 3, 107/1,
 118/1, 168/2, 186/3, 199/2, 200/1, 295/2,
 308/1
kader+e+imle+in 55/1, 94/1, 95/2, 211/2,
 247/3+32/1, 94/3, 175/3+174/3+53/3, 143/1,
 180/4, 277/1
kadın+lara+ların 58/1, 1, 1, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 4,
 4, 4, 5, 5, 5, 6, 6, 6, 6, 207/1, 1, 2,
 3+301/6+58/1
kadir 74/1
kadr-i ilahi 289/1
kafa+ma 61/3, 3, 5, 7, 8+61/2
kafes+ine+ten+tir 246/1+33/1+13/1
kafkas (bölge) 120/3
kaftan kafa 40/8
kah(i)r+i+ından+ini 19/2+19/1+27/1
kahpe 37/1
kahraman+lar 69/3+177/2
kâinat+i+tır 10/2, 57/1, 76/1, 111/4,
 222/4+57/1+144/1, 148/3
kal-acak-an-asın-aydım-ayım-dı-dım-ır-ırsın-
 ma-madı-maktır-mama-mamış-ması-maz-mış-
 sa-sam-sın 251/3-154/1, 3, 3-7/1, 3, 113/3,
 196/2-88/3, 4-210/1-49/3-1/5, 14/2, 103/2,
 111/4, 186/2, 2, 2, 228/1, 1, 2, 3, 233/1, 2,
 234/1, 1, 2, 3, 245/3, 270/4-15/3, 92/2, 102/5,
 5, 5, 6, 224/2, 262/4-13/3, 78/2, 149/1, 154/2,
 165/5, 304/3-276/1, 1, 2, 3-51/3, 54/2, 295/1-
 102/1-56/5, 68/1, 232/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 280/2,
 284/1, 287/1, 1, 2, 3, 297/4, 298/1, 307/3-
 145/2-20/3-61/3, 3, 3, 3, 232/3-185/1, 1-63/3,
 78/1, 2, 3, 81/5, 132/1, 134/4, 167/1, 223/3-
 20/2, 67/4, 139/2-185/1-274/3-37/1, 1, 2, 3, 4,
 74/1, 2, 3, 4, 102/3, 269/5
kaldır-ın-ma-mış 81/7-141/3-283/2
kale+n+si 17/3+168/3+93/3
kalem+e+i+ler 270/3+260/1+306/1+33/3
kalender 209/3
kalk-ar-maya-sa-tı 183/3-89/2, 182/2-89/4-
 300/2-225/1, 282/5
kalles+tir 31/2, 261/1+241/3, 245/1
kalp(b)+e+i+in+inde+ini
 304/1+204/1+133/2+200/3+193/1, 1, 2, 3
kaltak(ğ)+a 89/2
kâlû belâ 82/2
kamber 29/8
kamçıla-dı-dın 55/3-115/3
kâmil+e+ler 31/3+35/2, 211/2
kamyon+a 1/2+1/4
kan (inan-)-dın-ma-mam 266/3-248/1, 251/2,
 299/1-290/3
kan+a+da+dan+dı+i+ıma+ına+lı+hıdr+lımda
 n 37/1, 40/7, 51/1, 2, 69/3, 71/2, 78/1, 84/1,
 113/1, 1, 2, 2, 3, 3, 117/2, 129/3, 210/2, 255/3,
 262/3+188/2+239/3+259/2+97/3+25/4,
 261/2+257/2+115/3+8/3, 55/2, 199/3,
 243/1+8/3+51/1
kan-anlar-mışam 248/3-22/4
kana-r-yan 39/1-173/2
kanat(d)+ım+ını+larım+sız 143/2,
 291/3+207/1+51/1+236/2+246/1
kanatlan-ıp-mış- 202/1-155/3, 186/3
kancı(k)ğ+ı 263/3
kandil+e+im+ler 51/1, 3+163/3+97/3
kanun+u 154/3+66/1
kap(b)+ına 88/1
kapat-tı 56/2
kapı+mız+nızdan+sın+sıyım 16/3, 58/5,
 134/4, 281/3, 282/1+306/4+290/1+1/1+148/2
kapkaç 140/2, 6
kapla-dı-r 56/2-155/2
kaptan+a+i+ım 233/1+191/2+160/3, 240/3
kar(i)n+ımız+nın+ında 61/6+88/1+76/2
kar+da+dan+dır+lar+sın 5/1, 1, 6/1, 19/2,
 28/2, 31/1, 49/2, 95/1, 103/1, 106/1, 174/1,
 191/1, 195/3, 206/3, 207/3, 230/1, 309/2+4/1,
 50/3+17/4, 184/1+11/3, 17/1+79/1, 185/5,
 225/2+83/3
kâr+ı 28/2, 174/2+241/4
kara (siyah)+dır+sıdır+ya 3/3, 24/2, 4, 25/1,
 5, 50/2, 61/4, 71/2, 85/3, 89/4, 92/2, 134/1,
 137/1, 143/1, 1, 159/3, 177/2, 181/2, 3, 223/1,
 1, 2, 3, 253/1, 2, 292/2, 296/2, 300/1, 303/1,
 310/2+ 200/2+209/2+141/1
kara (yeryüzü) 240/3
kara borsa 61/4
karadeniz 181/2
karafatma+nın 308/3
karakoyunlu 77/1
karanlık+lar+ta+tan 132/1, 207/2+183/1, 2,
 3+4/2+125/1
karar+lar 29/4, 65/1, 68/1+185/5

- karar-ır** 155/4
kardaş+ı+ıdır+ımı+ız+larım 133/2, 170/2+275/1+182/1, 1, 2, 3+105/3+121/1+23/3
kardeş+im+iz 183/1+129/1, 1, 2, 3
karga+lar 253/1+300/1
karı+mdan 101/2+89/5
karınca+dan+lar+nın 253/3, 295/1, 1, 2, 3+40/8+134/1, 155/4+10/3
karış 60/4, 4, 61/4, 231/3, 3
karışık+tır 61/1, 234/2+96/3
karış-ma-tı 21/1-309/2
karlı 25/2, 31/1, 52/1, 176/1, 225/3, 230/1
karma 234/2
karmakarışık+tır 234/2
karmaşık 57/5
kars+a+tan 270/1+151/2, 270/1+293/4
karşı+ki 8/2, 49/2, 53/1, 222/3, 263/2+106/1
karşılaş-tım 277/1
kart+ı 301/4
kartal+ın 204/4+233/2
kas(ı)t+ime 257/1+51/1, 79/3, 305/1
kasap(b)+a 167/2+102/5
kasavet 115/2, 130/2
kaş+ı+ını+ları+larım+larımı 8/2+244/2+6/3, 73/2+142/1, 288/1+283/2
kaşık 131/1, 1, 226/6, 307/3
kaşın-mış 67/5, 5-283/4
kat be kat 39/2
kat+ında+ından 212/3, 308/3+138/2
kat-an-anlar-ar-arlar-ayım-ıp-mış-tı-tığım-tım-tın 256/1-133/1-182/2-53/2-269/1-40/2-191/2, 231/2-174/1, 282/5-114/4-94/2-37/1, 298/3
katar+dan+ı 247/2, 2+52/1+282/4
katı 7/3
katil 140/4
katsayı 102/2
kavak+lar 99/2
kaval 310/3
kavga+dan+lar+mız+ya 125/2+213/4+164/3+238/2+101/2
kavrul-dum 158/2, 179/2
kavurga 226/8
kavuş-madan-muş 25/1-97/2
kay(ı)sı 41/4
kaya+lar+larda+ları 25/3+3/3+134/1, 237/2
kaybet-ti-tim 275/3-119/2
kaybol-an-du 170/1-268/2
kaygı+da+larım 264/2+152/2
kayıp 213/1, 268/3
kaymak 96/3
kaynak+sız 34/2
kaz+ları 301/5
kazak 129/2
kazakistan 217/2
kazanç 294/4
kazan-dığın 303/2
kazıl-mış 73/1
ked+iler 127/4
kef kalesi 41/2
keklik+ler 168/2+309/2
kel+dedir+leri 260/1+268/4
kelam+dan+dır+ıdır 306/2+58/4+163/3+278/2
kelebek+ler+tin 155/3+186/3
keledoş+a 226/6
kelef kelef 243/2
kelepçe 166/4
kellepaça 226/2
kem 40/5, 87/2, 92/2
kement+lere 135/2
kemer+i 184/1+14/2
kenar+a 233/1, 240/3
kendi+m+me+mi+mizi+n+nde+ne+ni+si+sini 42/3, 179/3, 234/2, 253/3+104/2, 108/2, 267/2+61/7, 179/3, 245/3+158/3+235/1+37/3, 140/5, 146/1, 192/1, 1+126/1+126/2+13/1, 50/1, 1, 2, 3, 126/1, 2, 211/3, 242/1, 253/1, 3+133/3+141/1
kene 67/3
kenetlen-dik 220/2
keramet+i 291/4
kerbela+da+sı+ya 55/1+262/4+266/1+210/1
kerem+den+i+in+ler 17/3, 32/1, 117/3, 170/1+196/2+279/1+27/1, 201/3+15/2, 224/2
kerkük+le 124/2, 217/2, 262/3+29/6
kervan+da+i+ım+ın+ını+lar 39/4, 41/3, 43/2, 78/1, 2, 3, 108/1, 112/1, 1, 138/1, 269/4+210/3+29/3, 200/1, 247/2+20/1+110/1+243/3+237/1
kese+si 200/1
kesek 99/1
kes-er-me-ti 38/3-120/1-170/1
kesil-ir-mezdi 70/3, 117/2-1/5
keşfet-ti 69/4
keşmekeşlik 304/4
keto (medyum)+yla 283/2+212/3
keyf+i+in 185/2+209/3+285/1, 1
keysefe+yle 226/7
kible+m+sine 116/3, 144/2+116/3+246/2, 2
kıç+ına 56/3, 4
kıl+dan 42/3, 292/3
kıl-an 7/1
kılın-ır 127/2
kına+lar+sı 88/3+296/2
kına-dı-rken 19/3-242/2
kıraç 75/4
kır-an **kır**-ana 101/2
kırat 201/2
kır-dığım-ma 99/1-193/1, 1, 2, 3
kırık 105/2
kırıl-acak-dı-dın 136/3-207/1-66/1
kırk 30/3, 3, 37/2, 114/5, 268/4, 301/2

- kırklar**+ın 188/3+74/2
kırlangıç+lar 166/1
kırmızı 41/4, 165/3
kırp-ar-ıyor 137/1-183/3
kırtla-ma-rlar 22/1, 1, 2, 2, 3, 3, 4, 4-22/3
kısa+yla 2/2, 265/1+2/2
kısaca+sı 75/5
kısl-ır 70/3
kıskan-ıyor-mış 238/1-283/3
kısmet+ime+imiz 100/1, 2+138/2
kıs-mış 279/4
kısrak 159/2
kış+a+ı+m+ına+tır 37/4, 61/2, 63/1, 65/1, 71/3, 75/2, 127/2, 160/1, 167/3, 294/4+19/2+245/1+17/3, 143/2, 184/1+137/1+11/3
kışla-maktan-r 160/2-155/4
kıvılcım 242/3
kıvrım 142/1, 1
kıyamet+e 276/3+82/3
kıy-dık 294/3
kıymet+in+ini 74/2, 122/3, 252/2+128/4, 204/1+168/1, 1, 2, 3, 4, 5
kız+a+dan+i+ım+ına+mı+larına 180/5, 285/4, 301/3+101/1+304/1+230/1+121/4, 140/3, 186/1+151/4+77/3+53/3, 162/2+241/1
kızıl 40/7
kız-ma 167/1
kibir+den 304/2
kile 222/2
kilim 93/5, 151/3, 163/2
kilit 204/2, 299/1
kim+dir+e+i+in+inde+ine+isi+ler 58/5, 61/2, 77/2, 89/5, 137/1, 154/3, 167/1, 191/1, 1, 2, 3, 199/2, 206/2, 207/2, 250/2, 2, 2, 297/1, 305/1+250/2, 2, 305/1+16/4+110/1, 1, 180/5, 209/2, 2, 3, 3, 3, 218/3, 3, 4, 257/2, 297/3, 3+206/1, 1, 2, 3, 294/1+127/5+211/2, 2+62/2, 209/1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 218/4+46/3, 3
kimse+de+nin+sine+ye 15/1, 199/2, 212/5+45/2+297/4+246/3+240/2, 275/3
kimsesiz+ler 246/3
kin+imiz 136/3, 213/4, 258/1+238/2
kira+nız+ya+yı 61/4+102/6+102/2
kiracı 101/2
kireç 168/3
kirlen-ir 155/2
kirli 15/2, 117/1, 1, 2, 3
kirpik+leri+lerin 189/2+8/2+167/3
kirve 157/2
kisbet+imiz 138/2
kisb u kâr+ım+ımı 236/2+119/2, 228/2
kişi 67/3, 216/2, 302/3
kişneme+si 201/2
kitap(b)+ı+ım+ımız+ında+ından+lar 222/4+116/4+306/1+148/1+248/3+203/2
kiziroğlu 270/4
koca (büyük) 97/3, 223/2, 233/3, 282/3
koca+ya+yı 101/2, 283/3+301/6+58/4
kocal-ır 2/3
kocatepe 214/5
koç yığit+ler 287/2
koç+lardan+u 154/4+234/3, 301/5+167/2
koçak+lar 201/2
kok-ar-ardı-ması-sun 17/2, 93/2, 128/2-197/2-185/4-173/3
kokla-rım-yım 244/3-103/3
koku+n+su+sun+sunu 42/2, 118/2, 171/2+128/4+50/3, 103/1, 1, 2, 2, 3, 165/3, 173/1, 288/2+259/2+64/2
kol+lar+larım+larım+larımı+larıyız+nuz+u+um+umu+umun+un 291/3+187/4+166/4+132/4, 133/3+195/2+208/1+81/3+263/3+207/1+112/3+5/3+308/2
kola+lar 61/6
kolay+mış 25/4, 266/3+306/2
kolla-yan 268/4
koltuk(ğ)+un 88/2
kon-acağım+acağın+an+ar+du+madığım+maz-muş-sa 236/2-245/1-33/1-85/1-286/2-228/3-85/1-297/5-44/1, 253/1
konak(ğ)+ın 37/4
kondur-mam 62/2
kontur (kontör) 301/5
konu+n **komşu**+ların 88/3
konuk 40/10
konuş-an-urken-urum 57/4-42/2, 81/3-275/2-34/3, 260/3
konuştur-an 75/3
kor 97/2, 106/1
korava+sı 226/7
kork-a-arım-ma 235/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3-14/3-126/3
korkak+lara 233/1
korku+su+sundan 167/2+198/3, 200/3, 280/2+300/3
korkut-masın-uyor 137/2-198/1, 247/3
koru+du 264/1, 1, 2, 2, 3, 3+218/2
koş-ar-ardı-tum-tun-up 61/8, 203/3-114/2-1/2, 275/1, 2-178/1, 228/3-115/3-125/3
koşul-dum 55/3
kovala-r 134/4, 140/2, 2, 2, 4, 4, 4, 6, 6, 6, 198/2, 247/3
kovan+a+da 253/2+58/1+81/1
koy(u)n (sine)+unda 151/5
koy-alım-ar-arlar-arsın-du-duğu-dum-dun-ma-madı-madım-mayın-muşlar-un 62/1-130/3-226/3-9/3-303/3-11/2, 89/1-190/2-55/3, 94/3-236/1, 263/3-72/1, 1, 2, 2, 3, 257/3-56/1-252/3-43/1 -46/2-175/3
koyul-maz 30/2

koyun (küçükbaş hayvan)+a+lar+lu+un 86/4,
 134/4, 175/3, 201/1, 235/2+57/3,
 256/1+234/3, 301/5+122/2+194/2
köhne 61/2, 231/2, 240/2, 275/3
kök+te+ü+ümüz+üne+üz
 33/2+219/2+218/2+129/1+192/3+121/2
kömür 102/4, 115/1, 198/1
köpek+ler 127/3
kör+dür 9/1, 56/3, 132/1, 204/1, 309/3+65/1
köroğlu+nun 201/2, 284/4+162/2
körpe 25/3
köşe+sinde+yim 60/2, 2+15/2, 224/2+109/2
köşk+e 282/1
köşklü bağ+da 77/3
kötü+lere+lerin+ye 155/1, 1, 2, 3, 4, 167/3,
 170/2, 284/2, 304/4+252/3+259/3+119/1, 2, 3
köy+de+den+ler+leri+lerin 232/1, 288/2+4/1,
 6/1+61/5+232/2+267/2+164/4
köz+le+ler+ü+ün 11/1, 39/1, 68/3,
 190/1+98/2+152/1+92/1, 131/3+179/2
kudret (Allah)+in 59/3, 148/2
kudret+ten 156/1, 278/1+34/2
kul+a+dadır+lar+lara+ları+larım+u+un+una+
 uyum 62/2, 76/3, 122/3, 228/1, 251/3+3/2,
 62/2, 75/1, 260/3, 278/1+260/3+57/5, 86/1,
 121/2+3/1+268/1+3/1+3/2, 69/4, 74/4+75/1,
 292/3, 294/1+134/4, 294/1+144/1
kulağ 88/1
kulak(ğ)+ın+larda+ları 20/1, 42/3, 47/3,
 201/5, 223/3, 246/2+10/3+131/2+16/4
kulunc(ç)+a 212/2
kuma+ndan 88/4
kumandan 204/1, 1
kumar+ı 284/1
kumluk 90/3, 168/4
kur'an+a+dır 123/2, 127/2,
 185/4+147/1+116/4
kur-arlar-arsan-du-duğun-dum-dun-muş 33/3-
 30/2-82/2, 174/2-65/3-61/7, 77/3, 176/3, 3,
 228/3-10/2, 111/3, 186/1, 2, 3-48/1
kurban+a+ım+ın 41/3, 81/3, 3, 3, 93/1, 2, 3,
 4, 5, 6, 7, 149/1, 151/1,
 157/1+29/12+239/2+49/3
kurşun 24/2, 52/2, 309/3
kurt(d)+a+u+um 57/3, 134/4,
 160/2+43/3+40/5, 207/2, 296/4+176/3, 215/3
kurtar-acak-maz-sın 295/1-60/2-102/2-89/5
kurtul-amadım-maz 305/1-181/3
kuru 86/4, 89/4, 164/3, 276/1
kuru kafa 61/1, 1, 3, 5, 7
kuru-du-maz-yan 25/1, 233/2-85/3, 180/3-
 184/2
kurul-du-muş-ur 40/9, 218/3-288/1-57/3,
 154/4, 292/3
kurut aşısı 226/4
kurut-tum 108/2, 176/2
kus-ar-uyor 117/2-84/1

kusur+suz 76/3, 150/3, 306/3, 3+76/3
kuş gribi 280/3
kuş+lar+ları+ta+u+unu+unun 93/1, 100/2,
 246/1, 280/3, 296/4+25/3, 41/2, 64/3, 87/1,
 99/2, 155/4, 270/1, 296/3+201/4,
 270/2+249/3+8/1, 33/1, 166/2+13/1+75/2,
 212/5, 246/1
kutla-rılar 22/3
kutup 188/1, 2, 3, 4
kuvvet+i+in 226/2+89/4+204/4
kuvvetli+dir 253/3
kuyla-rdı 114/5
kuyruk 241/2
kuyu 121/3, 141/2, 193/2
kuzu+mu+yu+yum 299/2+84/2+256/1+43/3
kuzulu 122/2
küçücek 253/3
küçül-dü 235/2
küfr+ün 165/1, 291/2+204/2
kül+e+ler 11/1, 36/1, 158/2,
 196/2+279/1+27/1, 1, 152/1, 175/2
külhan 253/1
küllî şeyin 250/2
kültür+ünü 275/1
kümbet (Erciş'te bir mevki) 14/2
kümes+te 301/2
künye+de+sine 289/3+246/1
küp 139/2
kür+üne 297/5
kürek 139/1
kürt+ü+üm+üne 6/4+157/4+144/3+151/4
kürtçe 297/3
küs-müş-tüm 300/1-84/3
laht 73/2
lâl+dir 27/3, 38/2, 209/2, 276/1, 303/1+16/4
lale+si 41/2
lamba+mdır 163/3
lâmekân+dan 40/10
lamevcude illahu 116/1, 1, 2, 2, 3, 3, 4, 4
lavaş 226/3
layık 68/2, 119/1
laz+ı+ına 157/3+151/4
lazım 102/4, 185/1, 1, 2, 3, 4, 5
leb+lerinden 244/1
lebbeyk 29/10
ledünnü+nün 45/1+39/1, 248/3
leke+siz 185/1, 1
lekelen-di 117/3
lens 189/2
leş+ini 50/3+40/6
levh-i mahfuz 78/3, 246/1, 306/1
leyla+da+mı+nın+yı+lar 107/3,
 196/1+300/2+106/2+46/2, 201/4+112/2,
 279/1+80/2, 170/1, 198/1
leyl-i muhabbet+in 291/3
lezzet 226/2
lıkırlıkır 22/1

- lime lime** 147/3
limit+in 202/3
lira 102/1
lisan+a+ı 121/2+306/2+58/3
liste+sini 68/2
lokma+sı+sını 130/2+308/2+141/2
lokman (peygamber)+a+lar 24/3, 40/5, 59/2, 112/1, 1, 188/2, 221/2, 254/2+58/6, 150/1+78/2
lütf-i hüda 62/1
maaş+ım 301/6+102/1
mademki 28/3
maganda 140/2, 6
magazin 284/1
mağaza+lar 301/4
mağrur+sun 109/1+17/1
mahir+dir 16/4
mahkeme 61/7, 65/3, 154/3, 4, 203/1, 292/3
mahlûk 292/3
mahlûkat+ı+ın 10/3+75/4
mahmud (Hz. Muhammed)+un 82/1, 2, 3
mahraba+sına 55/3
maşer+e 107/1, 233/2
mail (ol-) 70/2
makber+in+inde 216/3+216/1, 1, 2, 3
maksat(d)+ımı 59/1, 1, 2, 3+198/2
mal (büyükbaş hayvan)+ı 93/5
mâl ol-ur 62/2
mal+ı+ın+ına 9/3, 44/1, 76/1, 303/2+44/1, 133/1, 194/1, 297/4+294/4+165/5
mala+sına 239/2
mana+da+lar+sı 118/2, 131/2, 188/2, 272/3, 282/2, 308/4+206/3+140/1+42/3, 46/1
mansur+u+un 257/3+107/3, 227/3+9/2
mantar 212/1
mantık 118/2, 192/2, 270/3
mapus+ta 218/4, 234/2
maraş+a+tan 151/2+293/3
martı+lar 195/1
masal+ı 178/1
maskara+sıdır 209/3
maşuk 78/2
matem+e 180/6+214/4
mavi göl+ün 41/4
mavi+ler 97/1, 3, 142/3+307/2
maya 76/2, 281/4
mayıs 184/3
mazhar 126/1
mazi+de+mde 281/5+185/1+12/1
mazlum+la+lara+ları+larım+un 63/3+266/2+133/1, 291/3+261/2+185/3+130/2
mazot+a 101/3
mecal+im 24/2+242/3, 298/1
mecbur 94/1
meclis+ler+lerde 162/1, 287/1+270/3
mecnun+u+un 27/1, 106/2, 107/3, 112/2, 196/1, 236/3, 280/2, 309/3+279/1+46/2, 80/2, 201/4
medeniyet 81/1
medet 170/3
medine+de+dir 29/11+165/4
medya 283/1
meftun 42/1
mehdi ali resul 302/3
mehenk(g)+e 46/2
mehmet (ali) **erbil+i** 281/4+284/2
mehmetçik(ğ)+in 151/3
mehtap(b)+ı 132/4
mekân+a+ı 7/1+10/1+111/3
mekke+nin 165/4+39/4
mektep 209/3
mektu(p)b+unda 274/1
melek+ler 24/4+35/1, 127/3
meleme+si 201/1
mele-r 86/4, 134/4
melhem 240/1
memiş (medyum) 212/3, 283/2
memleket+e+i+im+imiz+te 61/5, 168/1, 205/1, 1, 2, 3, 212/3, 234/2, 301/6+188/1, 214/2, 284/3+268/2+93/7, 109/3, 123/1, 148/3, 157/1, 1, 2, 3, 4+146/1+87/2
memur 102/4, 214/5
men+i+em 189/1, 1, 2, 3+191/1, 1, 2, 3+115/1, 1, 2, 2, 3
mendil+ini 103/3+268/4
mengene+den 67/2
menzil (ilçe)+e+den 29/4+188/1
menzil+de+deki+e+inden+ine+ini 46/3, 265/1+248/1+292/2+75/3, 188/3, 238/3+51/3+2/1+302/3
merak+sız 232/3
merdan 278/4
merhaba+sına 55/3
merhamet 110/1
merhem 170/2, 205/4, 278/3, 290/2
merih+i+te 69/4+294/2
merkep 307/1
mermer+i 245/2
mert 160/2
mervan 266/2
mesken 7/1, 27/1, 131/1, 264/1, 2, 3
mesle(k)ğ+in 209/2
mest 36/3, 257/1, 2
mesut (Yılmaz)+u 268/3
meşale 151/5, 220/1
meşrep 209/3
met(i)h+in+ine 14/3, 128/4+215/3
metre 190/3
mevla+dan+dır+m+sına+ya+yı 40/1+30/1+3/2, 47/3, 116/3+10/1, 74/1, 231/2+47/3, 131/3+3/1, 127/2+16/2, 42/1, 141/4, 226/10

- mevlana**+nın+ya 120/2, 125/2+57/2+308/4
mey+den 39/1
meydan+a+da+ında+lara+ları 168/4, 181/4+29/10, 233/1+270/4+16/3, 213/1+235/3+268/4
meyhane+sinde 36/3, 3+3/4
meyil (eğim)+miş 267/1
meyil 30/1, 3, 76/3, 78/1, 87/2, 141/4
meymenet+siz 89/4
meyva+lar 160/1, 240/2+240/2
meyve+ye 50/1+137/3, 153/2
meyveli 195/2
mezar+a+da+ıma+ın+ından+ları 9/3, 101/4, 125/3, 203/2+2/1, 78/3+146/1, 2, 3, 4+85/1+300/2+295/2
mih+a 88/2
murla-r 127/4
mısır+a 59/2
mızrap+ta 49/1, 112/3, 184/3+111/1, 245/3
mihen(k)g+in 281/3
mihman 287/1
minnet+e+i+siz 32/2, 47/1+27/2+199/1, 2+303/2
mihrap+ına+lar 144/2+105/1+203/3
mikrop 283/2
milas+tan 293/4
millet+i+im+in+ini 218/1, 220/2, 301/6, 308/5+215/2+93/7+120/3, 180/2, 7, 268/3+72/1
minber+ler 203/3
misafir+iz 37/2, 4, 54/2+223/2
misafirperver 93/7
misal+i 29/12, 81/1, 127/5, 142/1, 159/1, 212/4, 254/1
moda+sı 212/2
mola 17/3
molekül+e 222/2
mor 296/1
motifli 142/1, 1, 2, 3
möhr (mühür)+ü 19/2, 136/3
muğla+dan 293/4
muhabbet+i+in+te 9/2, 91/1, 211/3, 310/3+141/3, 253/1, 291/1+30/2, 42/2, 109/1, 291/3+245/3
muhammed (Hz.) 165/1, 1, 2, 3, 4, 5
muhannet+in 66/3, 244/1+309/3
muhtaç(c)+i+tır 57/5, 81/5, 88/1+45/3+45/2
muhteşem 40/9
muhyiddin-i arabî 29/7
mum 4/2
mumbar (bir tür yemek)+ı 226/8
mumbar+ı 226/8
murad(i)ye (ilçe)+nin 93/5
murat han+a 291/4
murat(d)+a+tır 124/1+25/3, 45/3, 190/1+58/6
murat+tır 124/1+58/6
murtuğa 226/3
musa (peygamber) 40/7
musevi+ler 35/3, 3
muska 89/3
mustafa (Hz. Muhammed)+yı 40/10+35/1, 1, 2, 3, 82/2
mustafa+m 25/1, 1, 2, 3, 4, 5
musul 29/6, 124/2
muş+tan 293/3
mutlak 9/2, 183/1, 2, 3
mutlu 88/4, 89/1, 114/2
mutluluk(ğ)+a 164/3
mutsuz 119/3, 3, 242/1
mü'min 134/2
mühim 121/3
müjde 204/3
müjdele-di 291/4
müjgân 304/1
mümkün 216/2
münkir+ler 40/4
mürit+ler 188/1
mürsel 35/2
mürşit+ler 188/1, 2, 3, 4+35/2
mürvet+in 37/1
müsait 29/5
müslüman+ız 129/3
müşkül+ü 45/1
n'eder-sin 285/2, 3
n'ed-eyim 171/1
n'eyle-rim-sin-yim 29/12-104/3-32/3, 89/2
n'ol-acak-du-ur 295/2-237/1, 1, 2, 3-244/2, 257/1
nab(i)z+a 69/3
naçar+am 134/4+32/1
nafile 273/2
nagazaki 263/2
nağme+si 201/1
nahak 248/1
nahırcı musa+ya 114/4
nakış+ı+ını+ındasın+larına 24/3+142/2, 156/1+87/1+80/1+151/3
nakil 61/1
nal 302/2
nam+a 252/3+30/3, 237/3
namaz+a+da 127/2+188/3+37/3
namert+ler+lere+leri+lerin 21/1, 50/1+196/3+135/2+199/1+79/2
namus+suzlar+umdan 205/4+89/5
namuslu 205/4
nar (ateş)+a 115/1
nar (meyve) 28/2, 103/2
nara+sı 143/3, 3+201/2
nasil 12/2, 24/4, 26/3, 49/3, 61/1, 188/4, 204/1, 205/1, 1, 2, 3, 4, 262/1, 263/2, 286/1, 288/3, 294/3, 298/1, 1, 2, 3
nasihat+ım 187/3+202/1
naz+da+ın+ına+ların 14/3, 118/3, 137/1+37/3, 245/3+179/1+96/1+255/1

nazar 74/4, 296/1, 1, 2, 3, 4, 5
nazargâh+ı 193/3
nazarlı+yım 14/3
nazik+tir 14/1+42/1
nazlı 25/1, 80/3, 173/2, 3, 230/2, 250/1
nebi 29/11, 35/2
necef+in 29/8
neden+dir 27/1, 77/4, 266/1+47/1, 2, 66/1, 1, 2, 3, 111/3
nedir 65/3, 145/3, 175/1, 288/1, 1, 2, 3
nefes+i+im+inde+te+tir 1/5, 41/4+117/2+57/2+72/3+13/1
nefret+le+siz+ten 267/2+258/1+303/2+91/2, 213/4
neh(i)r+ine 19/2+16/1
nem+i 39/3
nemrut+u+un 266/1, 299/2+40/6, 302/1
nenni+yle 26/3, 86/1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 2, 3, 3, 4, 4, 99/2, 184/2, 225/2+83/1
nerde+n 23/3, 180/5, 5, 5, 220/3, 226/5, 287/2, 296/1+177/1, 264/3
nerden 56/3, 177/1, 264/3
nere+de+dedir+desin+sin+ye 263/4+78/2, 105/3, 168/2, 213/1, 2, 3+268/3, 284/4+198/1+263/4+54/3, 60/1, 80/1, 84/2, 246/3, 303/1
nereli+sin 293/1
neresi+dir 26/2
nes(i)l+imiz 121/1
nesil 284/5
nesimi 39/3
ney+inde 57/2+120/2
nic'ol-du-ur 78/2-66/2
nice 41/3, 53/1, 70/1, 122/1, 4, 132/2, 166/4, 177/1, 231/2, 246/3, 291/1
nid (ne eder)-er 128/4
nida+sına 47/3
nifak 164/1
nihayet+e 281/5+82/3
nika(p)b+ımız 306/3
nikah+sız 284/1
nisan 184/3
nisbet+imiz 138/2
nispet 233/3
nişane+sidir 124/3+46/1
niyaz+da+ında 127/2, 246/2+37/3, 245/3+217/5
niyet+i+ine 226/2+89/4+9/1, 1, 2, 3
noksan+ı 178/3+57/6
nokta 148/1
not+unda 212/3
nöbet 218/2
nuh (Hz.)+un 40/3
nuh nebi 59/1
numan hacı bayram veli+dir 291/2
nur muhammed sultan 278/3

nur+a+suza+u 132/1, 136/2, 216/3, 291/3+125/1+61/7+74/1, 82/1, 215/2
nuşirevan+lar 78/2
nübüvvet 39/2
o+nda+ndaki+nlardan+nlardır+nu+nun 193/3+45/2+133/3+165/2+265/2+29/1, 47/3, 89/4, 200/2, 241/4, 262/1, 1, 2, 3, 4
ocak (ay) 56/1
ocak(ğ)+ı+ıma+m+ına+ında+lar 219/1, 3+48/1, 1, 2, 3, 219/1, 1, 2, 2+68/3+180/6, 221/4+151/2+63/3, 203/3+287/1
oda+da 67/3, 114/1
oğ(u)l+u+um+un 58/1, 180/5, 221/3+48/2, 213/1, 264/2+121/4, 140/3+308/2
oğlan 285/4, 301/3
oğuz ata 129/2
oje 189/2
ok+tur+u 8/2+85/2, 302/1
okul+a 61/1
oku-mak-manın-muş-r-rken-yalım-yun 159/2, 222/1, 1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 3, 3, 4, 4-203/2-222/3-209/3-34/1, 241/3, 248/3-68/2-164/2-123/2
okun-du 84/1, 214/5
okuryazar 74/4
ol (o) 29/4, 10, 11, 125/1
ol-a-acağında-acak-am-amadım-an-anın-anlar-asın-aydı-aydım-ayım-du-duğum-duğun-duk-dum-dun-ma-madı-mak-mam-masa-ması-masın-maya-mayasın-mayı-mayın-maz-mazdan-muş-muştur-muyor-sa-sam-san-saydı-sun-sunlar-unca-up-ur-urdu-ursun-urum-uyor 9/1, 51/3, 57/1, 2, 130/2, 141/3, 185/4, 222/4, 240/3, 304/2, 2, 2-102/4, 191/1, 1, 2, 3, 210/1-291/5-33/1, 1, 2, 3, 74/3, 154/1, 295/2-147/3-158/1, 2-3/2, 7/2, 64/1, 76/1, 104/1, 121/3, 126/1, 141/1, 1, 152/1, 177/1, 193/2, 196/2, 213/2, 231/3-280/2-126/1, 185/1, 305/2-88/1-207/1-210/3, 256/1, 1, 2, 3, 302/1, 1, 2, 2, 2, 3-49/3, 3, 93/1, 2, 3, 4, 5, 6, 7-10/2, 11/1, 40/10, 50/3, 57/1, 61/2, 64/1, 1, 2, 3, 3, 4, 86/1, 87/1, 90/1, 96/3, 101/3, 3, 3, 4, 4, 4, 106/1, 107/2, 108/1, 111/4, 119/1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 165/3, 181/3, 213/1, 234/3, 252/2, 268/4, 275/3, 280/1, 1, 1, 2, 2, 3, 282/2, 287/2, 296/3, 301/5-105/2-54/2, 139/3, 281/2-91/2, 2, 2, 102/3, 183/2, 2, 2-20/2, 29/1, 32/2, 36/1, 1, 55/2, 84/2, 106/3, 166/2, 236/3, 259/2, 269/4, 309/3-12/1, 3, 17/3, 37/1, 41/1, 61/1, 66/3, 186/1, 2, 3, 238/1, 281/3-9/2, 30/1, 42/1, 61/8, 211/1-56/5, 84/3, 246/3, 307/3-158/1, 266/3-160/2-261/1, 1, 2, 3-185/5-75/6, 150/1, 1, 2, 3, 183/1-153/2-88/4-61/2-81/5-2/2, 15/2, 21/1, 2, 28/2, 2, 2, 29/11, 54/3, 76/3, 102/3, 4, 127/2, 139/1, 1, 165/5, 200/3, 224/3, 229/1, 261/1-210/2-27/3, 54/2, 67/4, 78/3, 97/2, 122/3, 166/1, 197/4, 206/2, 209/2, 282/1, 288/1-

- 110/3-286/1, 1, 2, 3-24/3, 44/1, 1, 2, 3, 66/3, 81/2, 185/1, 275/1-96/2, 2, 2, 2, 2, 274/1, 1, 3-9/3, 290/2, 2-172/1, 1, 2, 3-3/1, 74/4, 76/1, 88/1, 100/1, 102/3, 124/3, 146/4, 4, 147/1, 150/1, 1, 2, 3, 151/1, 157/1, 164/2, 180/7, 204/1, 244/3, 301/2, 2, 2, 2, 2-9/1-212/1, 2, 301/4, 305/3-33/1, 203/2-4/2, 21/1, 29/10, 36/3, 3, 3, 38/2, 2, 2, 54/3, 62/2, 2, 2, 66/3, 69/2, 2, 2, 3, 3, 70/1, 1, 2, 2, 2, 2, 3, 3, 75/1, 2, 2, 2, 81/6, 89/1, 105/1, 2, 127/2, 128/2, 149/1, 165/1, 167/3, 3, 3, 171/2, 184/1, 194/2, 2, 2, 226/5, 238/3, 3, 239/3, 240/2, 241/2, 262/3, 268/3, 269/2, 2, 2, 288/2, 302/3, 306/4-118/3-71/1, 1, 2, 3-105/3, 3, 3, 251/3, 3, 3-232/2, 284/2
- olma**+ma 20/3
oluk 146/1, 1
omuz+unda 270/3
on 1/4, 31/2, 261/1
on altı 6/3
on beş 6/3, 169/2
on bin 67/3
on bin doksan 32/3
on bir 47/1
on iki+den 228/3
ondan+dır 205/4, 301/1
onlar+a+dan+dır 220/3+133/3+165/2
or(a)da+n 80/1, 262/4+141/4
orada 29/5, 8, 114/1
ordan 141/4
ordu+ların+m+su+sunu 302/2+215/3+74/4+204/2
orta asya 215/3
orta doğu+yu 264/1, 2, 3
orta+da+ya 75/5, 196/2+159/2
ortak(ğ)+ın 10/1
osman 165/2, 278/4
osman-ı zinnureyn 29/9
osmanlı+nın 281/5, 308/5+48/1
ot+um 130/1
otağ+ı 77/5, 93/4
otlupeynir 226/2
otur-an-du-dum-madım-up 189/1-10/4, 36/3-174/2-55/2-161/2-89/4
otuz 199/3
ova+ları+yı 158/3+1/2, 166/3, 3
oyala-dım-r 115/1-198/3, 247/3
oymak(ğ)+ına 151/4
oynaş-ır 195/1
oynat-ır 181/1
oyuk 40/4
ozan poyrazoğlu 57/6, 221/4
ozan+a+lar 120/1, 123/2+233/3+275/1
öç 2/3
öde-mek 216/2
öden-ir 83/1, 1, 2, 3
- öğren**-di-dim 159/2-289/2-77/1, 175/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3
öğretmen 4/1, 1, 2, 3
öğret-ti 289/2
öğütle-yen 69/1
öksüz 113/3, 270/4
öl-dü-düğün-düm-ende-eydim-me-memiş-müş-sem-ür-ürsem-ürüm-üyorum 40/9-88/3-229/1-5/3-210/2-295/1-77/5-1/1, 1, 2, 3, 4, 5-51/1-149/2-66/2-257/2-244/1
öldür-dü-mektir-ür 199/1, 255/1, 1, 2, 3-89/4-8/3, 58/4, 242/2
ölmek 101/4
ölü+ler-yüm 127/4, 285/2, 2+300/2+20/3
ölüm+den+dür+e+ü 60/5, 139/1, 148/3, 198/3, 203/1, 258/2, 263/1-126/3-196/2-236/1, 300/2-292/1
ömer (halife) 165/2, 278/4
ömür+ü+üm+ümde+ümü+ümün+ün 13/3, 30/2, 33/1, 49/2, 55/1, 3, 58/6, 88/4, 102/4, 103/3, 115/3, 138/3, 178/1, 216/1, 304/4+21/2, 75/2, 139/1+107/2, 149/2, 160/1, 178/1, 239/3, 309/3+114/1+108/2, 174/2, 176/2, 245/2, 276/1+247/1+139/3
ön+ümdeki+üme+ünde+ündedir 245/2+84/2, 236/1+29/6, 130/2, 204/4, 291/2+124/2
önem 73/2
öp-er 62/2
ördek 280/3
ör-dü-me 40/4, 6-6/3
örene (Erciş'te bir mevki)+yi 90/3
örnek 3/2, 41/1, 68/2, 185/5, 282/2, 284/1, 1, 2, 3, 4, 5
örselen-memiş 288/3
ört- 21/3
örtü+n 18/1
örül-mez 185/2
öte+si+sinde+sinden 81/6+291/5+120/1
öt-ecek-en-ende-er-meyin-mez-müyor 33/2-168/2-256/2-2/2, 64/2, 3, 113/1, 2, 3, 127/2, 159/2-224/1, 1, 2, 3-270/4, 285/4-27/3, 162/1, 301/2
ötme+ye 99/2, 269/4
ötügen 215/3
ötüş-ür 20/1, 106/2
övün-me 141/4
öykü+ler+südür 118/3, 3+120/3
öyle+ce 3/3, 29/11, 45/1, 75/6, 238/1, 243/3, 255/1, 257/1+107/3
öz+ü+üm+ümde+üme+müz+ünden+üne+ünü+üyüm 73/3, 77/1, 131/3, 160/2+130/3, 144/3+12/2+89/1+129/1+221/3+256/3+130/2, 268/1+43/3
özalp (ilçe)+da 93/5
özbek 129/2
özenti+si 241/1
özle-dim 87/1, 1, 2, 3, 90/1, 1, 2, 3, 4

özlem 77/2, 251/1, 300/1
padişah (Allah)+ım 62/3
paha+sı 266/3
palan+ı 1/5
para+m+sı 75/3, 102/1, 114/4,
 135/3+150/2+141/2
parazit 205/2
parça 239/2
parçalan-ır 113/3
parçala-r 304/1
pare pare 7/3, 3, 25/2, 2
park+lara 273/2
parmak+larm 49/1, 165/3
paslan-dı-mış 280/1-117/1
paslı 294/2
paşa 9/3
pay suyu 122/2
pay+ı 269/5
pazar+ına 33/3, 227/1+299/1
peder+im 84/1
pehlivan+a+lar 89/2+177/2
pek (çok) 25/5
pek (sert)+tir 75/6
peki 56/3, 263/2
pembe+nin 307/2
pepsi+ler 61/6
perçem 170/1
perde+de 96/2, 185/2, 306/3+111/1
peri 178/1
perişan+dı+dır 65/1, 275/3,
 309/1+149/3+239/3
pervane+ler 18/4, 36/1, 1, 248/2
pervaz 246/1
peşim+den+ne 49/1, 199/1+84/1+201/3,
 241/2
petek hanım 283/2
petek(ğ)+inde+lerde 131/4+282/3
petrol+den 261/3
peygamber (Hz. Muhammed)+den+im+in
 208/3, 215/3+204/3+221/2+60/1, 1, 2, 3, 4, 5
peygamber+i+ler 281/2+35/2, 278/3
peygamberler serveri (Hz. Muhammed)+ne
 40/10+147/2
pınar+m+lar+larm 165/3+111/2, 184/2+86/2,
 117/1+169/2
piç 261/1
pilan+i+sız 281/3+58/2+168/4
pilav 226/4
pir+e+imi+ler 125/2+153/1+35/2
pire+ler 88/4
pirlik 63/2
piş- 63/3, 203/3
pişman+dır 20/2+229/3
piyade 15/3
polis+i 1, 1, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 4, 4, 4, 5, 6, 6,
 6+140/1
post+una 36/3, 149/2, 257/3+299/2

posta+dır 81/2, 2+103/1
postahane+ler 296/5
poşi 6/2
pota+sında 304/4
poyrazoğlu+na+ndan+nu+nun+yum 1/5, 2/3,
 3/4, 4/3, 5/3, 6/4, 7/3, 8/3, 9/3, 10/4, 11/3,
 12/3, 13/3, 14/3, 15/3, 16/4, 17/4, 19/3, 20/3,
 21/3, 22/4, 23/3, 24/4, 25/5, 26/3, 27/3, 28/3,
 29/12, 30/3, 31/3, 32/3, 33/3, 34/3, 35/3, 36/3,
 38/3, 39/4, 40/10, 41/5, 42/3, 43/3, 44/3, 45/3,
 46/3, 47/3, 48/3, 49/3, 50/3, 51/3, 52/3, 54/3,
 55/3, 56/5, 57/6, 58/6, 59/3, 60/5, 61/2, 2, 4, 6,
 7, 8, 62/3, 64/4, 65/3, 66/3, 68/3, 69/4, 70/3,
 71/3, 73/3, 74/4, 76/3, 77/5, 78/3, 80/3, 82/3,
 83/3, 84/3, 85/3, 86/4, 87/3, 88/4, 89/5, 90/4,
 91/3, 92/3, 93/7, 94/3, 95/3, 96/3, 97/3, 99/3,
 100/3, 101/4, 102/6, 103/3, 104/3, 105/3,
 106/3, 108/3, 110/3, 111/4, 112/3, 113/3,
 114/6, 115/3, 116/4, 117/3, 118/3, 119/3,
 120/3, 121/4, 122/4, 123/3, 124/3, 125/3,
 126/3, 127/5, 128/4, 129/3, 130/3, 131/4,
 132/4, 133/3, 134/4, 135/3, 136/3, 137/3,
 138/3, 139/3, 140/5, 141/4, 142/3, 144/3,
 145/3, 146/4, 147/3, 148/3, 149/3, 150/3,
 151/5, 152/3, 153/3, 154/4, 155/4, 156/4,
 157/4, 158/3, 159/3, 160/3, 162/3, 163/3,
 164/3, 165/5, 166/4, 167/3, 168/5, 169/3,
 170/3, 171/3, 172/3, 173/3, 174/3, 175/3,
 176/3, 177/3, 178/3, 179/3, 180/7, 181/4,
 182/3, 183/3, 184/3, 185/5, 186/3, 187/4,
 188/4, 189/3, 190/3, 191/3, 192/3, 193/3,
 194/2, 195/3, 196/3, 197/4, 198/3, 199/3,
 200/3, 201/5, 202/4, 203/3, 3, 3, 204/4, 205/4,
 206/3, 207/3, 208/3, 209/3, 210/3, 211/3,
 212/5, 213/4, 223/3, 224/3, 225/4, 226/9,
 227/3, 228/3, 229/3, 230/3, 231/3, 232/3,
 233/3, 234/3, 235/3, 236/3, 237/3, 238/3,
 239/3, 240/3, 241/4, 242/3, 243/3, 244/3,
 245/3, 246/3, 247/3, 248/3, 249/3, 250/3,
 251/3, 252/3, 253/3, 254/3, 256/3, 257/3,
 258/3, 259/3, 260/3, 261/3, 262/4, 263/4,
 264/3, 265/3, 266/3, 267/3, 268/4, 270/4,
 273/3, 274/3, 275/5, 276/3, 277/3, 278/4,
 280/3, 281/5, 282/5, 283/4, 284/5, 285/4,
 286/3, 287/3, 288/3, 290/3, 291/5, 292/3,
 293/5, 294/4, 295/3, 296/5, 297/5, 299/3,
 300/3, 301/6, 302/3, 303/3, 304/4, 305/3,
 306/4, 307/3, 308/5, 309/3, 310/3+18/4,
 98/3+255/3+107/3, 298/3+37/4, 72/3, 75/6,
 222/4, 269/5, 279/4+79/3, 109/3
poz+larm 255/3
pul+a 274/1+254/1
purmak (Erciş'te bir mevki) 90/3
purul (Erciş'te bir mevki) 90/3
pusu+da 264/2
püskür-en 97/1
rab(b)+im 116/1

- rahat** 273/1
rahmet 16/3, 72/2, 74/1, 136/2
raki(p)b+im 252/2
ramazan 229/1
ras(t)la-madım 241/2
rast 89/2
razı 34/3, 236/1
rehber+idir 18/3, 187/3, 188/1, 2, 3, 4, 208/3+60/3
rençber+ler 233/2
renk(g)+e+i+ini+ler+ten 57/5, 250/2+40/7, 200/2, 307/2+69/1+58/5, 250/2
renkli 102/3
resul (Hz. Muhammed)+ün 29/9, 72/1, 289/1, 302/1
reyhan 128/2
rıza+sını+sız 126/2+133/2
rızık 57/4
riya+sız+dan 213/2+213/4
roman (millet) 241/1
rölanti+si 241/4
ruh+suz+um+umda+umdaki+una 284/1+33/1+83/2+105/1+214/6
ruhsat 149/1
ruj 189/2
rüşvet 50/3, 114/4
rütbe+si 146/2
rüya+da+dır+lar+n 65/3, 150/3+15/3+13/3, 30/2+164/2+11/2
rüzgâr+da+m+lar 79/1, 99/2, 195/1+80/1+184/2+117/2
saat+a+m+i+lere 15/1, 110/2, 178/2, 224/3+110/2+110/2+78/1+15/1
sabah+i+ları+ların 15/2, 20/1, 89/2, 224/3+24/1+132/1+17/4
sabır 233/3
sabret-meye 303/1-68/1
sabun+a 268/1
saç+i+ım+ımda+m+ını+ları+larıma+larımın+l arım+larından+larımı 189/2+231/1, 260/1+20/2+115/2+146/1+308/3+6/3+27/3, 79/1, 100/3, 243/3+247/1+14/1, 49/1, 142/1, 259/1, 1, 2, 3, 3, 293/5+244/3, 288/2+97/1, 173/2
saç-an-ar-arsın-ıyor-ma-maya-mış 187/4-171/2-255/3-64/2-202/1-24/2-3/3
saçıl-dık-dıkça-ır 183/2-91/2-16/3
saddam 261/3
sadık 7/1, 18/3, 29/9, 282/1
sağ (yön)+a+da+ı 205/3+56/4, 202/4+149/3+47/2, 93/4
sağ+lar+lara 146/4, 180/7, 221/1, 1, 2, 3, 4+20/3+300/2
sağcı+sı 200/3
sağır+dır 88/1, 293/5, 303/1+16/4
saha+sında 205/3
sahil+in 127/4
sahip(b)+i+siz 233/1, 1, 2, 3+101/2+287/1
sahne+de 277/2
sahra+lar 16/2, 80/2
sakal+a 102/5
sakat 263/3
sakın 98/3
sakız 274/3
saklan-mış 65/3
sakla-rım-rız-yım 54/2-244/3-306/3-103/3
sal (uzun taş) 85/1
salacak 78/1
sal-an-dı-dın-ıp-ma-mış-sam 187/1-40/3, 8, 198/3, 247/3-25/4, 52/1, 1, 2, 3, 68/1, 107/1, 1, 3, 115/3, 135/2, 298/2-33/2-54/3, 295/2-206/2, 279/2-274/3
salat ü selam 165/1, 1, 2, 3, 4, 5
saldır-ma-mış 141/3-283/2
sahn-ır 8/2
salih (peygamber) 40/4
sallan-a-dı 14/2, 2-101/4
salla-yan 226/6-268/4
salon+lar 232/3
saltanat+ı 139/3
sam 21/2
samsun+a 281/4
sana 21/1, 1, 2, 3, 48/1, 1, 2, 3, 52/2, 71/1, 72/2, 3, 80/2, 93/1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 110/2, 143/3, 151/1, 1, 2, 157/1, 168/1, 192/1, 1, 2, 3, 197/2, 202/1, 204/1, 245/1, 254/1, 263/2, 290/3, 3, 296/1, 1, 2, 3, 4, 5, 298/1, 1, 2, 3, 299/1, 303/3
sanar+sın 253/1, 1, 2, 3+13/1, 67/3, 127/4, 241/3
sanatçı+lar 212/1
sanki 6/1, 11/3, 58/6, 97/2, 105/2, 168/3, 186/2, 228/3
sap 139/1
saplan-ır 152/2
sar-a sar-a 132/2
sar-amam-dı-dım-mış 132/4-150/3-82/1, 95/2, 235/1, 280/3-173/2-105/3, 106/2
sarar-ır 75/4
saray+i+m 269/5+85/2
sarfet-tim 160/1, 253/3
sargı 34/3
sarhoş 3/4
sarhoş kemal 114/5
sarı+sında 50/1+53/2
sarıl-ma 211/1
sarımsak 56/5
sarma (yemek) 226/8
sarmala-dı 235/1
sarp 134/1
sarraflar+tır 213/2+45/1, 209/2
sarsıl-dı 188/1
sat-ar-ıp-tı-tığım-tım 299/1-254/1-29/7-114/2-94/1

savaş+ı+ında 44/2+222/3+4/2
savrul-acak-du-sa-up-ursun 153/3-309/3-259/2-158/2-254/2
say (hesap et-)-arsın 10/3-29/5-139/2
say (kabul et-, yerine koy-)-dım-masınlar 238/2-94/3-9/1, 1-
saye+sinde 62/1
sayfa+lar+yı 164/2, 203/2+82/2
sayıl (saygı duyul-)-an-maz 275/2-30/1
saz+a+da+dan+ı+ıma+ımda+ın+ına+ında+ını+la+lar+larda 14/3, 44/3, 104/1, 1, 108/2, 112/3, 182/1, 1, 2, 3, 201/5, 224/1, 285/3+182/1+50/3, 69/2, 163/1, 245/3+249/2, 304/3+73/3, 269/3, 270/3, 4+49/1+12/3+120/1, 179/3+96/2+217/5+62/1, 269/1+282/5, 5+104/1, 152/3, 162/1+111/1, 122/4, 195/3
sebep+ler+lerin 40/1+46/3+232/2, 234/2, 284/2
sebze+ler 301/2
seccade+m 163/2
secede+ye 63/2
seç-emedim-eni-er-miş 305/2-254/2-167/2-3/3
seçil-ir 69/1
seda (Sayan) **hanım** 283/4
seda+sı+sına+sını+sız 111/1+201/1+20/1, 47/3+40/8+159/1, 1, 2, 3
sefa+sı 93/3
sefah 14/1, 1, 2, 3
sefil 45/3
seher+de+in+inde 29/1, 41/2, 53/2, 64/1, 1, 2, 3, 3, 4, 106/2, 151/5, 173/1, 228/2, 256/2, 269/3+47/3+87/1+99/2
seksen bin+i 102/6
seksen bir 56/1
sel+e+i+in+inden+ine+ler+leri+lerin 81/4, 106/1, 3, 153/1, 172/1, 205/3, 220/4, 238/3+217/4+66/2, 74/3+128/3+295/1+94/2, 214/4+57/3, 86/2, 152/1, 175/2, 238/3+195/1, 268/1+171/2
selam+ı+ıdır 48/1, 1, 2, 3, 61/8, 100/2, 124/1, 1, 2, 3, 140/5, 5, 188/3, 204/1, 226/1, 277/3, 290/2+95/3+278/2
selbi (emrah'ın maşukası)+nin 197/3, 296/4
selbinaz+ı 73/3
selçuklu 308/5
selvi 99/2
sema+da+yı 144/2+78/3+3/3, 82/2
semavat+a+ı+taki 39/2+40/9+265/3+35/1
semaver 22/1, 226/9
sen+ce+de+dedir+deki+den+i+in+inle+sin+si z 17/3, 4, 18/2, 27/1, 1, 2, 3, 28/3, 30/1, 1, 3, 37/3, 48/3, 61/1, 65/2, 66/1, 3, 71/1, 1, 2, 3, 75/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 80/1, 87/2, 111/1, 1, 2, 3, 4, 115/2, 124/2, 126/3, 145/1, 1, 2, 3, 167/3, 181/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 4, 4, 192/1, 201/1, 204/2, 2, 2, 4, 208/1, 1, 2, 3, 243/1, 250/3,

257/1, 2, 263/4, 264/1, 1, 2, 3, 276/2, 3, 279/1, 288/3, 292/1, 293/2+66/1+17/3, 41/4, 4, 4, 48/3, 281/3, 4, 5, 5+48/1+153/3, 261/1+17/3, 41/3, 48/3, 61/4, 68/1, 170/3+9/1, 37/3, 51/2, 56/3, 61/1, 90/1, 1, 2, 3, 4, 137/2, 169/1, 1, 2, 3, 177/3, 189/1, 1, 2, 3, 202/3, 223/1, 1, 2, 3, 229/3, 238/1, 255/2, 259/3, 263/3, 295/1, 3+19/1, 25/2, 2, 5, 49/1, 2, 61/3, 61/7, 65/1, 3, 68/3, 110/1, 111/4, 115/2, 143/1, 2, 145/3, 168/1, 1, 2, 3, 4, 5, 197/1, 1, 2, 3, 4, 202/1, 204/1, 1, 2, 3, 4, 223/2, 228/1, 251/1, 3, 261/3, 288/3, 296/1, 308/5+286/1, 1, 2, 3+83/2, 2, 2, 142/3, 281/4, 4, 4, 308/4, 4, 4+49/3, 80/3, 286/1, 1, 2, 3, 308/1, 1
senaryo 235/2
sendele-dik 205/3
sene+ler+leri+lerin+si 102/3+185/1, 245/2, 296/5+268/2+92/2+296/2
ser+im 146/3
sera 301/2
serçe+ler+lere 233/2+172/2
ser-di-dim-medin-meye 226/9-40/6-163/2-37/2-149/2
seril-di 226/5
serin 29/1, 1, 74/1, 1, 86/3, 143/2, 180/4, 269/1
serkâr 37/1, 238/1
sermaye+si 241/4
server+e+idir 125/1+60/3
servet+e+i+in+ine+siz 76/1, 177/1, 233/3+223/1+69/4+37/4, 165/5, 204/3+133/1+303/2
ses+i+ime+in+inde+inden+ine+ini+siz+sizce+tir 16/2+1/5, 41/2, 4, 81/6, 111/2, 162/3, 201/5, 262/2, 2, 2, 2, 2, 267/2+182/1+10/3, 38/1, 2, 3+57/2, 103/2+182/3+239/2, 246/2, 282/5+87/1, 93/1, 120/1, 1, 182/1, 279/4, 282/5+159/1, 2, 3, 235/2+297/1+13/2
sesle-di-nen-nmez-r 40/4, 246/2-83/2-287/2-114/2
sevda+dır+lar+sı+sından+ya+yı 27/1, 80/3, 118/3, 138/2, 179/1, 215/1, 279/1, 1, 2, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 3, 4, 288/2+286/1+113/2, 117/3, 170/1+77/1, 1, 142/3, 201/3+225/3+238/1+32/1, 3, 279/1
sevdalı+lar 197/2
sevgi+den+n+nin+siyle+sizdir+ye+yi 30/2, 57/1, 80/3, 125/2, 127/1, 131/1, 140/3, 145/2, 238/1, 2, 249/2, 3, 3, 291/2, 303/2, 304/2, 310/3+305/2+49/1+267/2+109/3+113/2+91/2+208/3
sevgili+m+ye 66/2+118/3
sevr+in 264/2
seyirci 277/2
seyit 188/1, 2, 3, 4
seyit abdülhakim 29/4
seyit babo 18/1, 2, 4

- seyit muhammed** 18/1, 2, 3, 4, 29/2, 74/2, 122/3
seyran+dır+i+ın 85/1, 310/1+78/1+156/3+41/5
seyret-tik 284/2
sez-di-erdi-medi 56/4-270/3-252/1
sezdir-diler-en 172/2-308/4
sezen aksu+nun 283/3
sezgi+leri 131/2
sıcak 28/2, 180/4, 206/3
siddık maciter 275/1, 1, 2, 3, 4
siddık-ı ekber 29/9
sıdk 132/3
sığın-acak-dım 60/2-62/3, 246/1, 1, 2, 3
siğ-mazsın 10/1
sık 164/1
sık-ar-tı 67/2-5/3
sıkıntı+lar 105/1
sıla+dan+ma+mı+nın+ya 15/1, 27/2, 77/2, 84/1, 3, 112/1, 242/1, 256/1+100/2, 171/1, 230/3+15/3, 94/3+194/1, 256/2+100/1, 101/3, 137/3
sına-dı 19/3
sınır+a+sız 29/6+57/1
sır+da+dır+lar+larım+larımı+larım+larına+rı+rın+rına+rını 56/5, 306/3, 3+240/2+59/3, 65/2, 300/2+126/3+291/5+269/3+11/2, 135/1, 152/3, 172/2, 182/2, 228/2, 257/2+16/1+127/1+139/2, 306/3+21/3, 248/2+9/2, 42/3+2/1, 54/2, 73/3
sıra+dan+m+sı+sın+ya+yı 49/1, 92/2, 2, 190/2, 199/1+77/4+150/1+126/3, 292/2+154/2+205/4+15/1
sırça 282/1
sırdaş+ım 180/5, 192/2
sırr-ı izan+ı 289/2
sırr-ı kur'an+ı 289/2
sırt+ıma+ına+ında 19/2, 55/1, 149/3+279/4+4/1
sıvayı sıvayı 166/1
sızdır-dım 135/1
sızı+sı 56/1, 92/1+56/2
sızıla-r 240/1
sızla-r 51/2, 163/1
sibel (Can)+in 212/3
sigara 114/4
silah+ın+lar 310/3+260/2+44/3, 113/1, 2, 3
sil-e-emedim-mesem-meyen-miş 68/2-52/3-174/3-133/2-78/3
silik 205/2
silin-ir 85/2
sine+m+sinde+sini 5/1, 110/3+103/2+184/2, 3
sinek 40/6, 253/2
sin-er-mez 85/3-85/3
sinyal+ini 202/4
siper 210/1
siren 262/2
sis+i 69/2, 107/2, 2, 231/1+111/2
sitem 31/1, 107/1, 201/4, 298/1, 309/2, 3
sivas+tan 293/4
sivri+dır 67/2+67/2
sivrisinek(ğ)+in 67/4, 211/1+67/1, 1, 2, 3, 4, 5
siyah 20/2, 121/4
siyaset+ten 61/5+232/1
so(n)ra+dan 77/4
sofra+da+mız+mıza+yı 186/2+226/5+226/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9+226/9
soğan 226/7
soğuk 17/4, 28/2, 90/2, 99/3, 128/2
sohbet+e+i+inde+ler+ten 22/3, 187/4, 211/3, 253/1, 275/1+101/2+42/2, 253/2, 291/1+187/4+162/1, 213/3+249/2
sokak+lar+lara+ta 99/1+206/2+206/1
sok-tu-tular 95/2-168/3
sol+a+dan+u 47/2, 56/1, 149/3, 205/3+202/4+56/4+93/4
sol-arsın-du-madı-maz-mazdan-muş 71/2-50/2, 252/2, 280/1, 296/1, 2-56/5-200/2-210/2-78/3, 197/3
solcu+su 200/3
soldur-du-muş 199/2-279/3
sofasol köyü+nde 291/1
solla-yıp 226/6-202/4
solucan+da 205/1+75/1
soluk (mat) 206/1
soluk (nefes) 117/2
son+unda 72/3, 85/1, 138/3, 203/1, 297/5+301/4
sonbahar+sın 71/3
sonra+dan+dır 15/3, 89/2, 164/1, 171/1, 277/1, 301/2+268/1+304/1, 1, 2, 3, 4
sora+dan 77/4
sor-alım-an-ana-anlar-anlara-arsan-arsanız-arsın-ayım-dum-dun-ma-madığım-maya-un-uyorlar 5/2, 2, 27/1, 1, 2, 3, 132/3, 174/3, 176/2-281/1-101/2-101/2-213/3-239/1-30/2-32/3, 170/3, 224/1, 2, 3-8/3-254/1-61/7, 77/2, 4, 179/3, 260/1, 293/1-298/2-192/3-228/1-138/1-269/3-294/1
soru+lar 203/1
sorul-ur 292/3
sovyetler 220/3
soy+ların+u+umuz+undan 232/2+165/4+142/2, 284/4+129/2+162/2
soy-du 97/2
soyla-ma 141/4
söh özeği+ne 114/3
sök (doğmak, çıkmak)-er 255/2
sökül-dü-ür 243/2-21/2
sön-dü-en-meyen-mez-müş 180/6-68/3-107/1, 235/1-151/5, 190/1-51/1
söndür-ür 226/4
sönük+ler 305/3
söv-er 192/1, 1

söyle-dim-me-medi-medim-mekten-mişler-r
rdi-rsem-sek-sem-sin-yin 293/1, 1, 2, 3, 4, 5-
66/1, 158/3-21/3, 54/2, 141/4-293/1, 1, 2, 3, 4,
5-107/1-106/3-139/2-58/4, 99/2, 184/3, 225/2,
232/3, 295/3, 300/3-114/5-65/2, 245/2-301/1-
152/3-104/3-109/1, 1, 2, 3, 239/1, 270/1, 1, 2,
3, 4

söylen-di-en-miş 204/2-251/2-190/1

söylet-ip 79/2

söz+de+den+e+le+ler+lerde+leri+lerin+lerine
+ü+üdü+üm+ümde+üme+ün+ünden+üne+ün
ün+üyüm 12/1, 66/1, 68/3, 104/3, 118/1,
164/3, 190/1, 213/2+145/2+58/4, 145/1,
249/1+21/1, 101/2, 141/3, 251/2,
282/2+98/2+50/3, 152/2, 162/1, 213/3,
303/1+80/3+72/3, 75/6, 252/3+255/2+12/2,
290/3+49/2, 79/2, 131/3, 199/1, 211/3, 222/1,
224/1, 230/2, 253/2, 3, 3, 269/3, 300/3, 304/3,
309/3+2/2+75/5, 144/3, 163/3, 212/5+12/1,
3+89/1+49/2, 170/2, 191/3, 198/3, 200/3,
304/3+44/2+151/4+40/10+43/3

su+da+lar+larda+ları+suz+ya+yla+yu+yum+y
un+yundan 16/2, 27/2, 46/1, 55/1, 104/2,
117/1, 1, 122/1, 153/1, 165/3, 210/1, 244/1,
276/2, 287/2+172/1+39/4, 75/2,
97/3+25/3+99/3+3/3, 57/5, 165/3, 184/2,
250/1+30/3, 46/3, 76/2, 268/1+295/2+90/4,
121/3, 141/2, 146/1, 193/2,
269/1+109/2+250/1+162/2, 194/1, 2, 290/1

sual 177/2, 254/1

suç+u 260/1, 1, 2, 3, 3, 3, 281/3, 294/1+56/3,
179/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 231/3, 260/1, 294/1,
1, 2, 3, 4

suçlu+yu+yuz 55/2+294/2+294/3

sulan-ır 31/3, 34/2

sultan selim han 48/2

sultan+a+i+ım+ısın+lar 59/2, 188/1, 1, 4,
254/3+29/11, 45/1,
279/2+29/11+149/1+18/2+308/3

sultanlık 45/3, 169/1

sulu 52/2

sulu sepken 52/2

sun-an-du-muş 308/2-51/3-131/1

sunı 301/2

sunul-du 45/2

sur (duduğu) 154/2

sur+larını 168/3

surat-ı 89/4

suret+inde 141/1

suriye 181/3

susa-dım 230/1

sus-an-ar-sam 294/3-38/2-34/3

sükûnet 47/1

süleyman (peygamber)+lar+dır 40/8,
59/2+78/2+237/1

sülük 205/2

süngü+den 67/2

sünnet+in 37/3

sünni (yapay) 233/1

sünni+yle 157/3

süphan dağı+na+ndan 17/1, 1, 2, 3, 4,
195/3+87/3+6/1

sür-dü-düğüm-dükçe-en-me-mem-ün-üp-üyor
56/3, 202/4-40/1, 8, 59/1, 84/2-105/1-56/4-
204/2, 237/1-54/3-290/2-43/2-210/1-84/3,
198/2

sürgün 218/3, 231/3

sürmeli 194/2

sürü+ler+lerin+sü+yu 26/3, 130/3,
152/3+234/1+156/2+67/4+101/3

sürül-mez 240/1

sürün-en 250/2

süs+ü 69/2+111/2

süsleme 287/2

süsle-miş 3/3

süslen-en-mez 83/2-287/2

süslü 80/1, 99/2, 302/2, 2

süt 69/1

süvari+si 29/8

süz-düm-er-erler-me-üp 244/1-57/6-14/1,
45/2, 250/1-22/2-6/2-3/2

süzgeç(c)+imden+inden 57/6+45/2

süzül-dü 24/3

şa(p)b+a+i 209/2+209/2

şafak(ğ)+ın 183/1, 2, 3, 255/2+180/6

şah alı 165/2

şah bağı (Ercişli Emrah'ın bağı)+nda 93/4

şah hasan 165/2

şah hüsey'n+e 124/1, 1, 2, 3

şah hüseyin 210/1, 262/4

şah+a+i+ım+ına+lar+lara+ların+sın
279/2+260/2, 278/3, 289/1+149/1,
210/2+63/3, 76/1, 223/3+227/2+77/3,
279/4+260/2+10/4

şah-ı merdan ali+dir 291/2

şah-ı merdan+a 254/3+29/8

şahin+den+i 8/1, 166/2+255/3+187/2

şahit+tır 10/1, 55/2+251/1, 1, 2, 3

şahlan-ıyor 218/4

şakı-mak-rken 203/2-68/2

şakırda-r 14/2

şam+a+dan 210/3+58/4

şamata 232/3

şampiyon 102/3

şamran suyu 93/2

şan+da+i+ın+ına+ında+lı+lıdır+lısın 45/3,
61/4, 69/3, 75/3, 212/1, 3+193/3,
223/2+150/2, 204/1+308/3+151/1+289/1+8/3,
41/3, 69/1, 120/3, 151/5, 308/5+41/2+48/3

şarap+i+ından 144/1+29/7+248/3

şarıl şarıl 137/2

şarkı 157/4

şarlata+a 89/4

şart+tır 141/2, 2+148/3

şaş-ar-ırdı-ırdım-madan-tı-tım 37/4-152/2-40/4, 101/1, 1, 160/3, 296/4, 301/6-104/2-60/5-40/4, 284/3-1/1, 277/1
şaşkın 2/2
şavk+ı 173/2
şecaat+i 289/2+291/2
şefaattir 165/5
şefkat 308/2
şeh(i)r+de+i+im+ine+leri 230/1+153/1+3/4, 187/2+109/2+16/1+268/2
şehit+ler 147/2, 210/2+188/3
şehit-i kerbela 29/6
şehitlik 146/2
şeker+in 22/2, 22/3, 49/2, 209/2, 255/2+37/1
şekerciler hanı+nda 114/2
şelale 151/5
şen 20/3
şerbet+in+inden+ten 51/3+37/1, 46/2+276/3+33/1
şeref+ime+inle+sizler 62/2+303/2+212/2
şeriat 187/2
şerif ağa 114/5
şerik+in 10/1
şeyda 117/1, 270/4
şeyh edebali 48/3
şeyh muhammed raşit 187/1, 1, 2, 3, 4, 188/1
şeytan+a+i+ın+la+ları 40/2, 89/3, 127/3, 160/3, 3, 212/4, 264/1, 2, 3, 300/3+58/2, 59/3, 62/3, 89/3, 234/3+156/3+156/3+241/1+287/3
şih+a 88/2
şid nebi 40/3
şikâyet+im 68/1
şile 226/3
şimdi 12/1, 3, 113/1, 1, 2, 2, 3, 3, 198/1, 212/3, 3, 3, 225/1, 1, 2, 3, 4, 247/3
şimşek+ler+lerin 128/2+88/3+80/1
şirin (Ferhat'ın maşukası)+i+in 27/2, 158/1+279/3+201/2
şirin 77/1, 78/2, 93/1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 162/1, 165/4, 177/2
şirk+i 167/2
şişe+si 78/3
şişli 140/2, 6
şivan 5/2
şoför 202/1, 1, 2, 3, 4
şöhret+e+in+ine+li+te+tir 62/2, 212/1, 3+237/3+204/2, 308/3+151/1+8/3+193/3, 223/2+75/3
şöyle 183/3
şu 4/1, 35/1, 44/3, 81/6, 93/1, 103/1, 146/2, 2, 199/1, 241/1
şükre(t)d-er 300/2
şükür+ler 3/1, 100/1
şüphe+m+yi 12/1, 82/3+286/3+9/2
şüpheli 232/2
tabak 307/3
taban 176/2

tabancalı 140/2, 3
tabi (bağlı) 222/4
tabip+tir 26/1, 1, 2, 3, 69/3+45/1
tabir 13/3
tabut+ta 40/9+191/3
taç 281/1
taht+i+ıdır+ına+ında+ını 254/1+80/2+77/3, 235/3+10/4+39/3, 237/2
tak-ar-mış-sın 6/2-97/2-173/3
takdir (kader)+im+in 198/2+46/3
takdir+e+ine 75/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 6+32/1+75/1
takdir-i süphan 275/3
takma 189/2
taksi+den 1/2
talani 58/2
talih+i 92/2
tamam 33/1, 111/4, 239/3
tandır+da 90/2
tane+sin 233/3+41/1, 1, 2, 3, 4, 5
tanı-dım-maz-r-rım 241/1-115/2, 209/3-140/5-79/2
tap- 132/3
tapı+sıyım 148/2
tara-dı-dın-mış-rken 97/1-308/3-14/1-173/2
taraf+a+sız+tan 229/2, 301/5+41/1+205/2+174/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3
tarafılı 205/2
tarif 308/1
tarih+e+inden+ine+ler+lere+te+teki 291/4+48/2+69/3+41/3, 168/3+77/1+204/4, 281/1+93/3+151/3
tarikât 187/3
tarla+lar+lara+sına 233/2+301/2+32/2, 175/1
tarumar 115/1
tas 194/1, 2
tasa 303/3
tasdik 82/2, 2, 246/1, 291/4
tasma+sına 283/3
tasvir 10/1
taş+i+ıma+ımda+ın+ına+ındasın+ını+lar+lara+ları+larını+ta+tan+tır+ 3/3, 61/2, 63/1, 71/2, 157/2, 186/2, 206/3, 207/3, 211/3, 287/2, 306/2+13/2, 31/3, 48/1, 59/3, 73/2+123/2+33/2+180/3, 239/2+73/1, 309/2+169/2+40/6+25/3, 32/2, 64/3, 155/4, 225/2, 296/3+119/2, 273/2+73/2, 201/4+168/3+73/3, 249/3+21/2, 40/4+11/3
taşma 287/2
taşın-mıyor-rdı-yamaz 236/2-1/2, 4-75/4
taşın-maz 19/2
taşır-dım 104/2
taşla-mada-maktan-r 75/6-160/3, 287/3-160/3
taşla-sın 62/1
taşlı+sım 7/3
taş-tı-m 5/2-236/3
tat(d)+i+ından+ını 226/3+181/1+254/2+46/2

- tatar** 129/2
tatlı 57/4, 220/4
tat-madı-mış-tığım 258/3-231/2-114/4
tatvan (ilçe)+a 7/2, 168/5
tava 307/3
tavaf+a 287/3
tavsiye+m 54/1
tavuk+lar 159/2, 285/4+301/2
taç 159/2
tayfa+lar 233/1
taze 24/2
tedbir+i+ini 56/4+39/3, 237/2
tedirgin 160/2
tefekür 82/1
tek+tir 4/1, 10/2, 25/5, 43/3, 60/3, 87/2, 121/2, 140/3, 196/2, 242/1, 292/3, 3+75/6
tekbir+ler+lerle 239/2, 246/2+214/5+123/1, 1, 2, 3
tekdir 75/6
tekin 29/3
tekne+sinde 159/1
teksas+ın 263/3
tel+de+i+im+imde+imdesin+in+ler+leri 49/1, 50/3, 96/2, 112/3, 122/4+90/1, 95/3, 111/1, 282/3+69/2, 270/4+163/1+12/3+250/3+294/2+69/2, 152/3+27/3, 98/1, 195/3
telaş+i+ım+ına+ında+tan 200/3+190/3+183/1+309/2+4/3+40/4
telaşlan-ır 286/3
telefon+lar 296/5
televizyon 102/3
telli 201/2, 270/1
temel+den+i+im+inden 48/1, 281/4+241/4+196/2+287/3+276/2
teminat+ı 219/3
tepe+de+den+ye 294/2+294/2+101/1
tep-miş 283/3
tepsi+lere 22/2
tercüman 152/2
terk 9/2, 61/2, 94/3, 107/3, 117/1, 247/1, 1, 2, 3
terkos (ilçe) 99/3
ters+e+i+in+ine 297/4+270/3+267/2+61/3+51/2, 145/3
tesir 34/3, 260/3
tespih+e 64/3
testi+me 37/1, 79/3, 305/1
tetik 69/3, 260/2
tevhit 64/4
tez 22/4, 34/2, 66/1, 1, 75/4, 211/1
tezek(ğ)+i+ine 253/2+114/3
tezene+de 282/3
tezgâh+m+ında 34/1+34/1
tezgin 8/1
tıkır tıkır 22/1
tır 1/3
t(i)rafi(k)ğ+e 202/2
tırhes 88/4
tırman-dığım 267/1
tırnak 240/1
tilki+ler 287/2
tillo+da 29/4
timsal+i 29/9
tipi+dir 285/1+245/1
tipili 176/1
tütret-ti 289/3
tohum+lar+u 175/1+301/2+32/2
tok+a+tu 133/3+281/3+61/6
ton 102/4
top 38/1, 1
topla-dım 173/1, 176/3, 228/3
toplan-sa 44/3
toprak(ğ)+a+i+ım+m+ına+ıyım+lar+ta+tan 29/11, 50/1, 78/2, 3, 91/2, 149/1, 154/1, 159/1, 183/2, 239/2, 240/3, 304/2+77/4, 123/2+5/3+252/3+180/3+231/2, 291/3+36/2, 109/1+99/1+249/3+40/1
topu(k)ğ+a+un 293/5+259/3
torba+sı+yla 200/1+88/2
toroslar 142/1
toy (acemi) 288/3
toy (düğün) 232/3
toygün 25/3
toz+a+da+dur 62/2, 153/3, 296/3+266/2+37/3, 245/3+139/3
toz-dum 175/2
töhmet+i 199/1
töre+mizde+sini 118/1+208/2+275/1
törelî 301/3
tövbe 290/1, 1, 2, 3
tufan+a+lar 40/3+59/1+231/2
tula+nın 56/4+56/3, 4
tuman 212/2
tur 56/4
turan 214/2
turna+lar+ların+m+yı 103/2, 182/3, 270/1+114/5, 224/1, 1, 2, 3, 282/4+230/2+52/1, 1, 2, 3+279/3
tuş 89/2
tut-an-ar-arsan-maz-muş-muşsun-muştu-muyor-sam-tu-tum-un-up-uyor 54/3-81/3-182/2, 299/2-54/1-84/2, 242/3-69/4, 73/2, 131/4, 191/1, 212/4, 231/1-7/1-24/2-286/2-274/2-19/2, 40/5, 86/1, 265/3-269/4-43/2-152/3-205/1
tuttur-an 184/2
tutul-maz 240/1
tutuş-tu-tum-up 188/2-95/1-171/3
tuz+da+una 50/3+96/3
tuzak+lara 206/2
tüccar 9/3
tüfe(n)k(g)+i 44/3+156/4
tükenmez 9/3, 83/3, 216/2

tül+e 259/1
tülin+i 284/3
tüne-di-r 19/3-262/1
tüp+e 232/2, 284/5
türap 144/1
türk+leri+ü+üm+üne 74/4, 129/2, 214/2, 215/2, 220/3+241/1+129/3, 157/4, 241/1+120/1, 1, 2, 2, 3, 3, 144/3+151/4
türkçe 297/3
türkeş 217/1-5
türk-islam+ın 221/3
türkiye+de+m+miz+nin+yi 108/3+212/1+151/1+273/1+217/3+157/3
türkmen 129/2
türkmenistan 217/2
türkü+dür+ler+lerde+lerden+leri+üm+ümdür 7/2, 88/4, 120/1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 151/4, 152/3, 157/4, 4, 197/2+282/3+117/3, 118/3, 297/3+90/1+249/2+162/1, 1, 2, 3, 195/3, 249/1+120/1, 2, 3+120/1, 1, 2, 3
türlü 45/1
tüt-er-mesi-mez-tüm 2/3, 127/1, 310/3-201/4-287/1-175/2
tüylen-ir 75/5
ucuzla-dı 212/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 4, 4, 5
uç+larına 247/1
uç-an-ar-arsın-ma-muş-tu-uyor 100/2, 155/4, 249/3, 250/2-78/1, 304/3-255/3-202/1-33/1-108/1-8/1
uçurum+a 202/3
ufuk+lara 97/1, 132/2
uğ(u)r+unda 4/2, 149/2, 210/2
uğra-dım-maz-sa-yan 73/1-127/3, 207/1-81/5-39/4, 78/1, 2, 3
uğra(k)ğ+ıyım 36/2, 109/2
uğraş-ır-maz-sa 4/2-200/2-200/1
ukba 144/2
ulaş-ır-madan 18/1, 75/3-60/5
ulu 29/4, 10, 11, 77/3, 109/2, 125/1, 129/1, 153/1, 1, 1, 165/4, 188/1, 2, 3, 4, 237/1, 254/3
umut+larla+suz 5/3, 19/3, 185/5, 251/1+136/1+119/3
unut-amadım-sam 114/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6-274/2
unutul-muş-ur 162/1, 1, 2, 3-263/2
urfa+ya 29/5
usan-dı-dım-dın-dırır-maz 38/3, 56/4, 170/3-5/1, 2, 3, 12/2, 67/1, 1, 2, 3, 4, 5, 158/2, 160/1, 1, 2, 3, 179/2-266/3-11/1-2/3
usluca 146/2
usta+sı 122/4
usul (âdet) 284/5
usul usul 29/6, 124/2
usul+ca 270/3+173/2
utan- 263/1, 1, 1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 3, 4, 4, 4, 4
uyan-di-dım-dırır-ır 16/1, 64/1, 1, 2, 3, 4, 4, 203/1-188/2, 277/2-20/1-11/2-85/3

uydur-ur 58/2
uygun 202/4
uyku+da+daysan+larım+mu+su 86/1, 252/1+86/3, 264/2+87/2+152/2+11/2+160/2+198/3, 200/3, 280/2, 288/2
uykusuzluk 202/2
uym(a)u-yor 294/3
uyu-mazsın-r-rlar-sun-yan 10/4-58/4-127/4-273/1-274/2
uyut-madı-tun 258/3-83/1
uzah 101/4
uzak(ğ)+a+lara+larda 8/1, 42/2, 213/4, 4, 4, 4, 251/2, 304/2+234/1+206/2+4/1
uza-r 7/2
uzat-ır-mış-tırmam 58/6-191/2-147/1, 1, 2, 3
uzun 2/2, 2, 190/2
üç+ü 62/2, 81/4, 102/4, 123/3, 141/4, 159/2, 199/3, 212/5, 217/4, 219/1, 3, 233/3, 281/5+219/1, 2, 231/1
üçler+in 188/3+29/3
üçüncü 236/1
ülfet 253/1
ülkü ocağı 219/1, 2, 3
ülkü+dür 215/1
ülküçü+ler 221/1, 1, 2, 3, 4+220/4
ümme+idır+in+ini 82/1+165/5+72/1
ünlü 77/1
ünvan 254/3
ürk-er-üşen 253/1-25/2
ürü-düler 305/3
ürüzgâr+a+da+ın+lar 71/3+254/2, 269/3+103/1+230/2+225/2, 252/2
üst+e+ü+üme+ünde+ündeymiş+üne+ünü 84/1+206/1+37/1, 51/1, 79/3, 171/3, 243/1, 305/3+122/2, 274/1, 299/3+196/1, 1, 2, 3+19/2, 63/1, 88/3, 132/4, 173/2, 185/2, 2, 221/1+40/4
üstün+dür 141/1, 1, 2, 3, 4
üstünlü(k)ğ+ü 141/1
üzeri+mde+me+nde 33/2+243/3+270/2
üz-mez 166/3
üzül-düm-müş 1/1-227/3
vade+m 33/1
vahşet 263/1
vakıf+san 9/2
vakit+siz 258/3+2/2
vah+de 9/3+150/2
vallahi 137/2
van gölü+ne+nün 7/1, 1, 2, 3, 74/3+94/2, 225/4, 297/5+142/2, 195/1
van+a+da+dan 7/2, 108/3, 297/1+1/4, 84/3, 93/1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 4, 4, 4, 4, 4, 4, 4, 5, 5, 5, 5, 5, 5, 6, 6, 6, 6, 6, 6, 6, 6, 7, 7, 7, 7, 7, 7, 7, 7, 168/5, 297/2+97/1, 1, 2, 3, 297/4+151/2, 259/2

- vanlı** 8/3, 293/2
var (zenginlik)+a+ım 223/1+236/2
var+dı+dır+sa 3/2, 4, 6/1, 10/2, 11/3, 29/3, 4, 8, 40/1, 1, 7, 41/3, 5, 5, 5, 57/1, 2, 4, 4, 4, 58/1, 1, 2, 2, 5, 60/2, 62/3, 63/3, 67/3, 3, 3, 68/1, 69/3, 4, 73/3, 3, 85/1, 86/3, 91/3, 93/3, 5, 103/1, 1, 2, 2, 2, 3, 113/1, 117/3, 127/1, 4, 137/1, 1, 2, 3, 146/2, 4, 147/2, 151/1, 156/2, 2, 3, 3, 3, 4, 4, 4, 158/1, 159/2, 190/1, 2, 195/3, 202/1, 1, 203/1, 205/2, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 4, 207/3, 209/1, 210/3, 226/8, 8, 8, 227/2, 231/3, 238/2, 2, 241/1, 1, 2, 3, 4, 245/2, 247/2, 248/1, 1, 2, 2, 3, 249/3, 253/2, 2, 2, 2, 3, 260/2, 2, 2, 263/3, 266/1, 1, 2, 3, 273/2, 278/1, 1, 2, 3, 4, 282/3, 3, 3, 291/5, 294/1, 1, 2, 3, 4, 299/3, 306/1, 2, 308/2, 2, 2, 309/3+23/2, 118/1, 1, 1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 168/3+29/5, 47/2, 54/1, 58/1, 2, 3, 3, 3, 4, 4, 4, 5, 5, 5, 67/1, 69/1, 1, 2, 2, 2, 3, 3, 91/1, 1, 2, 3, 125/2, 127/1, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 4, 4, 4, 5, 156/1, 1, 2, 3, 4, 168/1, 191/1, 207/2, 2, 2, 209/3, 223/2, 249/3, 286/3, 295/3+33/2
var-a-anda-dığım-dım-dıysam-ılacak-ıp-ıyorum-ken-miş-sın 75/3, 3-29/2, 6-105/1-246/3-246/3-136/3-29/10, 306/3-136/1-20/2, 133/1-132/2-227/1-80/1, 83/3, 111/1, 1, 2, 3, 4,
varlı(k)ğ+ım+ın+ma+mın+tan 139/1+190/3+13/1+10/1, 139/1+167/2+242/2
varmak 16/1, 238/3
vasıl 122/3
vasiyet+im 123/1
vatan+a+ın+sız 146/4, 214/4, 215/1, 2, 3, 4, 218/1+146/3, 147/1+219/3+72/1
vatandaş+lar 101/1
vay-amayasan 20/2-88/1
vazgeçirt-ti 89/5
vebal+ı+i+im+in 185/3+232/2, 234/2, 284/2+66/2+145/3
vecd 163/1
velâkin 196/1
velfecri 241/3
ver-di-diğın-dim-eli-elim-emedim-en-eyim-im-in-ince-ip-ir-irdik-iriz-irler-me-meden-medi-mediğim-medik-mediler-medim-medin-mek-mem-memiş-mesin-meyiz-mez-miş-miştik-miştin-miyor-sem 5/3, 3, 42/3, 47/3, 54/1, 123/3, 171/1, 1, 2, 3, 194/1, 1, 2, 2, 202/4, 223/3, 229/1, 244/1, 1, 2, 3-40/1, 165/3, 188/3, 291/3-2/1, 145/1-20/1, 76/1, 77/4, 95/1, 163/3, 166/4, 173/3, 198/2, 246/2-301/3-164/3, 3-277/3-57/4, 204/2, 303/3-127/1, 264/3-177/1-123/2, 249/1-74/1-305/3-4/2, 16/2, 28/1, 45/3, 49/1, 140/5, 226/2-114/4-91/3-63/1, 74/2, 122/3-30/3, 61/8, 8, 78/1, 256/2, 2-63/2-77/3, 160/1-228/2-102/2-119/1-76/3-37/2-25/4-62/2, 290/2-279/4-226/1-306/3-117/1-3/1, 1, 1, 1, 2, 3, 4, 7/1, 12/1, 17/3, 68/3, 3, 3, 73/2, 212/4-12/1-66/1-106/1-201/5
veril-ecek-en-mez 238/2-145/2-185/2
verme+ye 149/2
vesile 68/3
veysel (âşık) 282/1, 1, 2, 3, 4, 5
veysel karanî 29/3
vızla-r 253/2
vicdan+ın+sız+sızın+sızlar 13/2+110/1+205/2+75/4+212/2
vicdanlı 205/2
vilayet+im 93/7
viran+a+dır 197/4, 276/2, 295/2+279/281/1, 2, 3
virane+lerin 36/2, 2+180/7
virüs+ler+ü 155/2+284/3
volkan+dı 97/1
vor-alı-an-ana-du-dukça-dum-dun-ma-mayın-muş-sa-unca-ur-urken-urular 5/1, 1-243/1-101/2, 204/2-101/2-40/3, 172/1, 233/1, 296/4-8/2-228/3-298/2-26/1, 1, 2, 3, 61/2, 192/3-43/2-78/3, 130/1-274/2-253/3-276/1-173/2-46/2
vurgun+um 151/1, 1, 2, 2, 3, 3, 4, 5
zurul-acak-aydım-du-dum-maz-up 136/3-210/2-19/2, 24/4-106/3-30/3-28/1, 2, 3
vuslat 158/2, 179/2
vücut 13/1
ya rab(b)+i 111/1, 3, 191/1, 1, 2, 3+264/1, 1, 2, 3
yaban 31/2, 43/1, 201/4, 248/1
yabancı 176/1, 1, 2, 3
yâd (hatır)+ıma 99/1, 1, 2, 3
yâd (yabancı)+a+lar 197/3+257/2+63/2
yadigâr+ın 269/5
yağ+lar 130/2
yağ-acak-an-ar-dı-ıyor-masaydı 136/2-49/2-5/1, 31/1, 74/2, 128/2, 134/2-19/2, 79/1, 174/1-195/1-52/2
yağdır-ırsın 263/1
yağmur+da+lar 71/3, 86/4, 101/4, 128/2, 134/2+4/1+195/1
yahşı+yla 306/4
yahut 235/3
yahya (peygamber)+nın 40/7
yaka+ndan+sı 88/4+177/3
yakıl-dım-ırdı 122/1-118/3
yakın+dır+mış 137/3, 3, 3+183/1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 3, 3, 3+158/2, 179/2
yakış-ır 18/1
yaklaş-mış-tık 65/2+234/1
yalan+dır+ı 12/2, 77/4, 78/1, 2, 3, 187/1, 196/2, 241/4, 260/1+196/2+58/2
yalancı 66/3, 78/1, 212/5
yalı+da 150/2
yalnız 21/2

yalvar-dı-dım 40/3+246/3

yama 30/3

yamaç+lar+lara+ların 99/2+173/2+80/1, 87/1, 156/4

yaman+a+dır 15/1, 56/2, 114/5, 242/2, 306/4+89/1, 266/2+242/2

yan (aydınlanmak)-dı 97/3

yan (susamak)-mışam 22/4

yan+a+da+dan+ı+ım+ıma+ımı+ın+ına+ında 233/1, 240/3+14/1, 76/3, 77/5, 100/2, 150/2, 168/5, 5, 212/4, 240/3, 297/2+208/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 289/3+4/3, 5/1, 1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 31/1, 1, 55/2, 73/2, 231/1, 309/3+57/1, 155/2, 191/1, 1, 212/4, 264/1, 280/3+56/2+189/1+95/2+7/2, 2, 17/1, 2, 2, 128/3, 197/4+151/1, 167/1+30/1, 46/1, 1, 66/3, 73/3, 114/2, 197/2, 264/1, 274/3

yan-a-an-anlar-ar-arken-dı-dım-dırır-ıp-iyor-mam 36/1, 1, 143/3, 3-83/3, 151/5-248/1-4/2, 39/1, 152/1, 1, 2, 3, 262/1, 3, 276/2-242/3-15/2, 38/3, 55/1, 188/2, 224/2, 243/3, 265/3, 270/2, 296/3-12/2, 95/1, 122/1, 158/2, 175/2, 178/3, 179/2-11/1, 24/1-201/4, 248/2, 2-103/1, 264/1-290/3

yanak+ta 69/2

yanık 142/3

yanlış 61/5, 140/1, 232/1, 260/1, 305/2

yap-an-ar-ın-ıp-ma-mış-sın-tı-tık 89/3-67/2, 134/3, 166/1-81/1-255/1-244/1, 263/1, 2, 3, 4-283/2-88/4, 301/6-40/4, 59/1-294/4, 4, 4

yapı+sıyım 281/3, 294/3+148/2

yapıl-an-maz-mış 273/2-269/5-168/4

yâr+a+dan+dı+dır+e+ı+ma+i+im+imi+in+sın 1/3, 3/2, 11/1, 29/3, 38/1, 1, 2, 3, 49/1, 3, 66/3, 86/3, 95/2, 103/1, 2, 106/3, 108/3, 115/1, 1, 2, 2, 3, 119/1, 142/1, 1, 2, 3, 143/3, 145/1, 1, 2, 3, 162/3, 171/3, 174/1, 175/3, 230/1, 240/2, 244/3, 251/3, 258/1, 1, 2, 3, 269/2, 274/1, 2, 275/3, 277/1, 1, 2, 3, 309/1+25/1, 143/2, 2, 223/1+145/1, 166/3, 198/3, 208/3+23/2+208/3+282/1+47/3+42/3+77/5, 5, 149/3+119/1, 1, 2, 3, 3, 173/3+119/2+8/1, 1, 2, 3, 70/3, 256/3+83/3

yara+larım+m+ma+mı+n+nın+sı+sın+sıdır+sına+ya 75/3, 107/1, 110/3, 135/3, 150/3, 227/3, 257/3+11/1, 26/1, 31/3+34/3, 112/1, 132/2, 150/1+26/1, 1, 2, 3, 173/2, 278/3+130/3, 135/1+143/2, 180/4+156/2+156/2, 170/2+310/2+26/2+107/1, 143/1+205/4

yaradan+dan+ı+ın 59/1, 3, 74/4, 82/1, 122/3, 226/1, 253/2, 259/1, 275/4, 278/1, 294/1+110/3, 221/2+134/2+40/6, 292/1

yarala-r 164/1

yaralı+sın 24/1, 51/2, 112/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 243/1+52/3

yâran 207/3

yarar 28/1, 222/1

yarasa 75/5, 212/5

yarat-mış-tı-tığı 3/1, 259/1-82/1-121/2

yar-dı 40/7

yarın+ın+lar+lara 115/1, 258/2, 269/4+81/7+137/1, 183/3+185/5, 219/2

yarış 2/1, 20/2, 60/4

yas+a+ını+tan 214/1, 285/2+180/6, 303/3+133/2+181/3

yaslan-an 53/2, 83/2

yaslı+yım 117/3, 225/4, 270/4+262/1, 1, 2, 3, 4

yastık(ğ)+ı+ın 206/3, 207/3+10/4

yaş (ıslak)+ı+ım+ımı+ın+ına+ını+ları+tan+tır 25/4, 37/4, 167/3, 186/2, 199/3, 206/3, 207/3, 211/3+31/1, 275/3+174/3+108/2+17/2, 18/2, 180/3, 281/1+309/2+244/2+46/1, 201/4, 270/2+85/3+11/3

yaş+ı+ında+ındasın+ları+ta 222/3+4/1, 202/2+169/2+6/3+201/3

yaşa-dığım-mak-maktansa-ar-ardı-yamam-yan-yana-yor 301/1, 1, 1, 2, 2, 3-12/2, 252/1-198/3-303/1-300/2-275/1-308/1-20/3, 265/2-58/6-265/2

yaşlı+sın+yım 7/3+224/1, 1, 2, 3

yata(k)ğ+a+ım+ın 56/2, 89/2+252/1+10/4

yat-an-anlar-ar-arsın-iyor-maya-maz-mıyor-tı-tığım-tığın 30/1, 147/2, 206/1, 256/3-133/3-29/11, 122/3, 127/4, 182/2, 198/1, 247/2, 299/3-64/1-29/2, 3-234/2-10/4, 285/4-301/3-282/5-114/1-216/1

yavaş+tan 22/3, 3, 86/3, 247/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3, 276/2, 2+79/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3

yavru+ların+m+sudur+sunu 67/2, 291/4+202/1+81/1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 222/1, 1, 2, 2, 3, 4, 245/1, 2+206/1, 1, 2, 3+197/4, 243/2

yavuz (sultan selim) 215/4, 308/2

yavuz (sultan) **selim** 48/2

yay (dağıtmak)-mışlar 139/2

yay (otlatmak)-alım 130/3

yay+dır 8/2, 288/1+6/3, 142/1

yaya+n 76/2, 102/6+11/2

yaygara+cı 89/4

yayıl (dağılmak)-dı 24/3

yayl(a)î-dım-sam-yim 158/3-152/3-26/3

yayla+da+lar+larda+lardan+ları+ların+nın+sı+sında 151/4, 4, 232/1, 288/2+7/1, 43/3+113/2, 195/2+26/3+230/1+152/3, 158/3, 268/2+38/1, 156/3+184/2, 224/1, 269/3+309/2+130/3

yaylak(ğ)+ına+ında+ların 197/1+274/2+17/4

yaz (mevsim)+ı+ın+ları 53/1, 61/2, 71/3, 75/2, 114/3, 127/2, 137/1, 167/3, 228/2, 269/2, 285/1+65/1, 294/4+17/3, 143/2, 184/1+256/2

yaz-an-ar-ardı-dı-dım-in-ma-mayın-mış 78/3, 260/1-33/3, 45/1-270/3-82/2, 146/4-57/6-123/2, 273/2-273/2-273/2-48/2

yazı+lar 51/2
yazıl-mış 51/2, 73/1, 148/1, 211/2, 275/3
yazma 6/2, 189/3
yedi (sayı) 1/2
yed-i kudret+inden 3/2
ye-diğimiz-dik-dirdi-dirmeyin 50/1, 1, 2, 3, 78/2-301/1-205/3, 3, 3-40/1-43/3
yekmal (erçiş'te bir mevki) 90/3
yekün+ü 75/4
yel+de+e+i+inde+inin+ler+lerde+leri 63/1, 153/3, 228/2+95/3+53/1, 63/2, 176/1, 217/4, 259/2+29/1, 38/1, 74/1, 100/3+269/3+109/2+86/3, 175/2+80/1, 118/2+21/2, 27/3
yele(k)ğ+inde 142/2
yeleli 215/3
yelmik 114/3
yem+ler 234/1
yemek 307/3
yemen 120/3
yemin 12/1
yen+i 176/3
yeni+den 88/4, 155/3, 177/3, 283/4+16/4, 136/2
yenice 146/2
yer (değer)+ini 145/2, 185/2, 3
yer (mekân)+deki+idir+in+lerin 95/3, 232/1, 3+218/2+126/1+137/1, 162/1, 1, 2, 3, 186/2, 214/6+245/2
ye-r 223/1, 1, 1, 1, 2, 2, 3, 3
yer+de+deki+den+e+i+im+in+inde+indeyse+ini+lere+siz 154/2, 216/1, 223/1, 2, 2, 3, 292/2, 299/3, 307/1, 1, 2, 2, 3+21/1, 24/4, 28/2, 2, 37/3, 54/1, 81/5, 88/3, 160/2, 185/4, 226/5, 241/2, 251/1, 1, 2, 3, 278/3+199/2+141/3, 177/2, 264/3, 274/2+21/3, 24/3, 28/1, 2, 3, 54/2, 3, 74/2, 149/2, 274/2, 306/3+134/1, 248/1+146/3, 148/3+75/4, 261/1, 288/2+241/3, 3, 3, 273/1, 285/1+285/1+197/3, 204/3, 232/1, 233/2+149/1+119/3
yeraltı+nda 299/3
yerince 300/3
yerine 113/1, 2, 3, 214/4
yeryüzü+nde+nün 163/3+35/3+280/2
yeşer-dik-miş-ip 183/2-195/2-155/3
yeşil+e+i+inde 7/2, 18/1, 1, 2, 53/2, 122/3, 184/1, 197/1, 1, 2, 3, 4+137/2+14/2+53/2
yet-ecek-er-mez-mezdi-miyor-ti-tiğim 33/2-2/1, 57/3, 135/1, 198/1, 273/1, 1, 2, 3, 283/1, 1-10/1, 34/3, 68/1, 89/2, 111/1, 135/1, 1, 2, 3, 149/2, 196/3, 284/2, 4-114/6-286/2, 301/5-57/6-114/5
yetir-dim-en 55/2-265/1
yetiş-meden-ti 25/1, 220/1
yezit+i 210/1+266/1
yığ-dı 79/3
yığıl-mıssa 62/3

yıkan-dı 97/2
yık-ar-ık-ma-tı-tılar-tın 261/2-130/1-130/2, 244/2, 255/1-180/1-168/3-298/3
yıkıl-ası-dı-ip-ır-mış 95/3-220/3, 269/5, 287/3, 296/2-54/1-21/2, 85/2-197/4
yıl+a+da+i+ının+lar+lara+larca+lardan+lardır+ları+ların 30/3, 50/2, 172/3, 199/3, 268/2, 283/4, 302/3+245/2+160/3+199/3, 269/5+56/1+27/3, 33/2, 57/5, 87/1, 90/1, 120/1, 168/1, 277/1, 291/5, 307/1+27/3, 132/2+76/2, 220/2+77/2+175/3, 277/2+268/2+190/2
yılan+a+i+ları 88/1+58/5+57/4+264/2
yıldız+ı+ın+lar+larda+ları 144/2+3/3, 151/5, 208/2, 250/1+78/3+163/3+23/2+256/2
yiğit+ler 151/3, 214/3+143/3, 221/4, 233/1
yine 2/3, 26/1, 1, 56/5, 64/2, 92/1, 97/1, 99/1, 106/1, 107/3, 111/4, 4, 196/3, 225/1, 264/2, 2, 281/1, 283/4
yirmi birinci 136/1, 1, 2, 3
yirmi üç 24/1
yoğur-ur 159/1
yok+sa+tan+tu+tur 65/1, 78/1, 2, 3, 91/3, 110/1, 3, 141/1, 170/2, 2, 193/3, 200/3, 222/2, 228/2, 236/1, 1, 2, 3, 260/1, 1, 265/1, 1, 2, 3, 270/4, 4, 4, 281/3, 306/4+56/3, 67/5, 149/2, 180/4, 288/1, 293/2+3/2, 62/3, 147/2+61/6, 6, 275/2+10/1, 1, 2, 3, 4, 12/1, 60/1, 82/3, 89/4, 95/1, 1, 2, 3, 125/2, 2, 2, 150/2, 212/5, 222/3, 223/2, 254/2
yokla- 13/1
yokluk+un 191/2+13/1
yoksul+a+u 275/2+213/4
yokuş+lar+larına+tur+un+unu 34/2, 100/2+267/1+151/3+126/3, 200/1+234/1+87/1
yokuşlu 194/1
yol+a+da+dan+lar+lara+larda+lardan+ları+larım+ların+larını+u+udur+um+un+una+unda+undan+unu 4/2, 13/2, 22/4, 34/2, 35/2, 50/1, 62/2, 75/3, 96/2, 106/1, 109/3, 112/1, 114/3, 122/1, 131/4, 153/1, 171/1, 1, 2, 3, 194/1, 1, 2, 2, 196/1, 236/1, 1, 251/2, 3, 302/1+17/3, 70/1, 130/3, 176/2, 202/4, 279/4, 291/1, 298/1+60/4, 290/2+60/1, 125/2, 283/1+27/2, 57/5+27/2, 273/2+1/3, 270/1+77/2+195/2, 200/1+100/2, 199/1+171/2+31/2+9/1, 48/3, 74/2, 126/3, 194/1, 262/4, 291/2+291/2+207/1+91/1, 103/3, 128/1+165/1+14/1, 2, 18/2, 3, 158/2, 187/3, 238/2, 248/1+165/1+3/1
yolcu+lar 27/2, 50/1, 96/2+113/1, 137/3
yoldaş+ı+ım+ları+larım 61/8, 207/3+29/9+109/1, 190/2+73/2+23/3
yol-du 50/2, 252/2, 301/5
yolla-mış-yan 103/3-281/4
yoluk 146/1
yonca 114/2

- yorgan**+ı+ım+ın+ından+la 206/3,
207/3+252/1+10/4, 67/5+191/2+15/2
yorgun 86/1, 202/2
yorul (yorum yapmak)-ur 57/3
yorul-an-du-dum-mayan-maz-mazsın-muş-
muşam 81/3-40/9, 218/3-106/3, 178/1-308/2-
110/1, 200/2-169/3-270/1-22/4
yosun 73/2
yönel-dik 294/4
yudum 27/2, 117/1, 122/1, 172/1, 276/2,
290/1
yumruk 89/1
yumul- 226/6
yumurta+ya 159/2
yunus (emre)+u 131/1, 1, 2, 3, 4+308/4
yunus (peygamber) 40/8
yunus emre 120/2
yurt(d)+a+suz+u+udur+um+un+una+undan
216/2, 220/1+119/3+204/2, 218/2, 295/2,
296/4+219/3+215/3+147/1+197/3+25/2
yusuf (peygamber)+u 40/5, 59/2, 279/2
yusufeli (ilçe)+nden 295/1, 3
yuva+da+mı+ya+yı 166/1, 176/3, 186/1, 2, 3,
228/3+296/3+298/3+25/3+166/2, 2
yuvarla-r 225/2
yüce+leri 5/1, 10/4, 25/3, 70/1, 72/1, 77/1,
86/2, 116/4, 128/3, 137/2, 146/2, 169/2, 184/1,
204/1, 205/4, 282/4+7/1
yük+leri+ü+ümü+ünü 1/2, 1/4,
110/1+81/7+209/2+269/4+75/4
yükle-di-miş 55/1-279/4
yüklen-di 19/2, 84/1
yüksek(ğ)+ine+ini+lerde+liği+te 7/1, 8/1,
255/3+63/1+128/3+166/2+304/2+225/2
yüksel-di-dik 24/1-183/3
yün 68/2
yürek+ler+lerde+te 24/4, 188/4, 243/3+113/3,
188/2+215/2+39/1, 151/5
yüz (denizde yüzmek)-er 45/3, 283/1
yüz (derisini yüzmek)-dü 39/3
yüz (sebep)+ünden 44/2, 167/2, 2, 2
yüz+de+ü 265/2+74/4, 92/3+92/3
yüz+e+ler+ü+üm+üme+ün+ünde+ündeki+üne
+ünü 24/2, 92/2, 98/3, 104/1, 190/2, 198/1,
209/2, 244/1, 247/2+79/2, 98/1, 199/2, 251/2,
258/2, 299/2+213/3+89/5, 200/2, 206/1+15/3,
105/1, 210/1, 224/3+179/1+98/2, 144/2,
288/1+108/3, 131/2, 184/3+14/2+96/1,
256/3+89/3
yüzde doksan dokuz 74/4
yüzde yüz+ü 92/3
yüzlü+m 230/2+98/2, 3
yüzyıl+a 136/1, 1, 2, 3
zafer 183/1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 3, 3, 3
zahir+in 3/2
zahma 226/5
zahmet+e 27/2
zakir+ler 18/3, 134/3+16/3
zalım 55/2, 133/1
zalım+in+ler 15/2, 224/2, 242/3, 276/1,
298/1+266/2+181/1
zam 101/1, 1, 2, 3, 4
zaman+a+dır+ı+lar+ları 2/2, 15/1, 54/2, 56/2,
77/4, 92/2, 105/1, 1, 2, 3, 159/1, 185/4, 196/3,
201/5, 224/3, 231/1, 242/2, 252/1, 275/1,
287/3, 291/5, 306/4+62/1, 300/1+229/1+57/5,
64/4, 87/3, 280/3+99/1, 118/1, 197/1,
287/1+117/2
zampara 234/3, 301/5
zannet-miş 267/2
zâr+a+ımdan+ına 89/5+89/5+42/3
zar+dır+ı 16/2, 68/2+138/3+47/1, 282/4
zarar 28/1, 126/2, 174/2, 303/3
zarf 274/1
zarif 3/3
zaten 32/3, 68/3, 139/1
zehir+den+i+ler 37/1, 162/2, 174/1, 298/3,
305/1+67/1, 130/2, 141/2+51/3, 254/2+79/3
zehirli 57/4
zehr-i mar 49/2
zekât+ın 37/2+37/2
zekeriya (peygamber) 40/4
zekeriya beyaz 284/5
zemin 39/2, 82/2
zemzem+i 39/4
zengin+de+in 154/1, 240/3+233/3+44/1
zerre+m+me 62/2+240/1+92/1
zeval+e+i 181/4+65/2
zevk 258/3
zeynel+i 266/2
zeze (bir köylü kızı) 6/1, 1, 2, 3, 4
zıkkım+ı 202/3
zik(i)r-eder-im 64/4+16/2+309/1
zilan çayı 225/1, 1, 2, 3, 4
zilan deresi 74/3
zincir+i 16/3
zindan+a+dan 286/3, 309/1+59/2, 218/1,
266/2, 279/2+218/1
zirve+ye 65/2
ziyade 15/3
ziyaret 29/2, 105/2
zor+da 56/2, 101/4, 300/1, 301/4+165/5
zorbalı(k)ğ+ın 232/1+261/1
zorlu 1/3
zuhur 291/4
zulmet+i 136/2
zulüm+ün 210/3, 263/1, 294/1+65/2, 261/3
zurna 162/3, 230/3
zurnalı 232/3
zül(ü)f+üne+ü 170/1+98/1+38/1, 70/3,
173/3+170/1
züleyha 40/5

SÖZLÜKÇE

Alıcı kuşu (75/2): Atmaca.

Arş-ı âlâ (143/4): Göğün en yüksek katı.

Arzuman (91/2, 176/2): İstek, heves.

Avara (115/3, 178/2, 209/3, 239/3): İşsiz güçsüz, başıboş, aylak.

Ayran aşı (82/2): Süzme yoğurt ve kaynatılmış buğdayın karıştırılarak soğuk bir şekilde servis edildiği bir tür çorba.

Baç (2/3): 1. Osmanlı Devleti'nde gümrük vergisi 2. Zorla alınan para, haraç.

Bar (140/3, 205/3): Anadolu'nun doğu ve kuzey bölgesinde, en çok Artvin ve Erzurum yörelerinde el ele tutuşularak oynanan, ağır ritimli bir halk oyunu.

Bar (86/1): Meyve.

Barigâh (62/3, 198/3): İzin istenilerek girilen yer, otağ, yüksek divan.

Bay (45/2): Parası, malı çok olan, zengin kimse.

Bele (189/1-3): Böyle.

Belemek (114/3): 1. Çocuğu kundaklamak 2. Beşiğe yatırıp bağlamak

Bızav (99/4): Buzağı.

Bölenmek (50/2): Sıvı bir maddeye bulanmak.

Bulak (17/4, 82/2, 90/3): Kaynak, pınar.

Burmak (210/2): Bükmek.

Cılbır (201/6): Yağda kavrulmuş domates, kabak ve soğanın üzerine yumurta kırılarak yapılan bir tür yemek.

Cıngirtma (201/3): Yumurta, yağ ve un ile tuzlu veya tuzsuz bir şekilde yapılan bir çeşit yemek.

Çakılmaz (201/6): Yoğurdun üzerine bal dökülerek yapılan bir tür tatlı.

Çet (264/3): Chat, elektronik ortam sohbeti.

Çevrüşmek (19/2): Çevrilmek, dönmek.

Çilemek (114/2): 1. Yağmur çiselemek 2. Nemlenmek, ıslanmak

Çortti (201/4): Turşu, buğday ve etin kaynatılmasıyla yapılan bir tür ekşi çorba.

Dad (8/1, 8/2, 8/3): Vah, eyvah anlamında kullanılan bir ünlem sözü.

Destegir (61/3): Yardımcı.

Dilo (5/1, 5/2, 5/3): Bir seslenme ünlemi.

Ditmek (43/2): 1. Yün, pamuk gibi ürünleri tellerine ayırarak kabartmak. 2. Elle çok küçük parçalara ayırmak.

Diğer (189/3): Der, söyler.

El (19/1, 49/2, 103/1, 103/2, 103/3, 177/1, 246/2): Yabancı.

Elestü (127/1): “Ben sizin Rabbiniz değil miyim?” mealindeki “Elestu birabbikum” (A’raf 172) ayetini telmihen âşığıın yaptığı iktibas.

Elvan (10/3, 148/2, 175/2): Türlü renklerde olan.

Emlik Kuzu (161/9): Süt kuzusu.

Encam (13/3): Son.

Eze (55/3): Teyze.

Farımak (2/3): Yaşlanmak, kocamak.

Fer (55/1): Güç, derman.

Fetir (201/6): Tandırda pişirilen ekmek.

Gada (136/2): Erciş’te kardeş anlamında kullanılan bir söz.

G(K)asavet (115/2, 130/2, 163/1, 243/1, 278/1): Üzüntü, tasa, kaygı, sıkıntı.

Geda (45/2, 202/2): Fakir, dilenci, köle.

Görk (104/1, 104/2, 104/3): Güzellik, gösteriş.

Gül bezeği (114/3): Gelincik çiçeği.

Güman (118/3, 224/2): Kuşku, şüphe.

Hasta (226/5): Üzüm pekmezi ve unla yapılan bir tür tatlı.

Hatem(39/2): Mühür.

Havar (18/1, 18/2, 18/3, 18/4): Bir seslenme ünlemi, imdat.

Hayhay (226/5): Üzüm pekmezinin içerisine sıcak su ve tereyağı dökülerek yapılan bir tür tatlı.

Hedik (201/8): Kaynatılmış buğday.

Helim aşı (201/4): Bulgur, salça ve pul biberle yapılan bir tür çorba.

Helise (201/3): Buğday ve kuşbaşı etin kaynatılmasıyla yapılan bir tür yemek.

Hille (40/2, 112/3, 194/2, 253/2): Hile.

Hoyrat (50/2): Kaba, saba adam.

İptida (15/2, 199/2): Başlangıç, ilk, ilkin.

Kada (168/1): Günah.

Kaftan kafa (40/8): Baştanbaşa.

Katar katar (247/2): Sıra sıra, dizi dizi.

Kavurga (201/8): Kavrulmuş buğday.

Keledoş (201/6): Dağlardan toplanan yemlik gibi otların kurutulup haşlandıktan sonra yağ, mercimek ve etle pişirilmesiyle yapılan bir tür yemek.

Kesek (90/1): İnce, yassı taş, toprak parçası.

Keysefe (201/7): Kurutulmuş kayısı kaynatıldıktan sonra üzerine yağ dökülerek yapılan bir tür tatlı.

Kırtlama (22/1, 22/2, 22/3, 22/4): Kıtlama, çay içerken kesme şekeri dişlerle küçük parçalara ayırma.

Kile (197/2): Bir tür tahıl ölçeği.

Kisbu kâr (103/2, 203/2, 211/2): İş ve kazanç.

Korava (201/7): Ekşi üzüm şirasının suyla karıştırılmasıyla yapılan içecek.

Kotan (115/3): Pulluk, büyük saban.

Kulunç (191/2): Omuz.

Kurut aşı (201/4): Kurutulmuş çökelek peyniri, erişte ve mercimekle yapılan bir tür yemek.

Kuylamak (99/5): Kuyruk yağını el çabukluğuyla kıymalık etin içine karıştırmak.

Laht (73/2): Mezar.

Ledün (39/1, 45/2, 230/3): Allah'ın sırlarına ait manevi bilgi.

Levh-i Mahfuz (78/3, 246/1, 306/1): Allah tarafından takdir edilen şeylerin yazılı bulunduğu inanılan manevi levha.

Mahraba (54/3): Mendil.

Meheng (mihenk taşı) (46/2): Altın ve gümüş alaşımının kalitesini ölçmek için kullanılan taş.

Mihman (287/1): Misafir.

Mihnet (27/2, 32/2, 47/1, 177/1, 2): Sıkıntı.

Muhannet (226/1): Alçak, namert.

Mumbar (201/8): Kuzu bağırsağının içine pul biber, toz biber ve tuzla harmanlanan et, bulgur ya da pirincin doldurulmasıyla yapılan bir tür yemek.

Murtuğa (201/3): Un ve yumurtayla yapılan bir çeşit yemek.

Mürsel (35/2): Peygamber.

Nahırcı (99/4): Çoban.

Perçem (147/1): Kâkül.

Pervaz eylemek (228/1): Kanatlanmak, uçmak.

Piyade (15/3): Yalnız, tek başına.

Poşi (6/2): Puşi.

Purmak (82/3): 1. Oğuz, Türkmen boylarından bir oymak ismi 2. Erciş'te Gölağzı Mahallesi'nin eski adı.

Purul (82/3): Erciş'te Aşağı Çınarlı Mahallesi'nin eski adı.

Rençber (208/2): Çiftçi.

Sefalı (14/1, 14/2, 14/3): Mutlu.

Serkâr (37/1, 213/1): Baş.

Server (40/10, 60/3, 126/2, 210/3): Baş, reis.

Soylamak (120/4): Söz söylemek.

Söhözeği (99/3): İlkbaharda yetişen kokulu bir bitki.

Şerik (10/1): Ortak.

Şile (201/3): İnce bulgur ve domatesle yapılan bir çeşit çorba.

Şivan (5/2): Yas, ağıt, üzüntü, feryat.

Tezgin (8/1): Ürkerek kaçmak.

Tezmek (144/3): Çok hızlı bir şekilde kaçmak.

Tırhes (80/4): İktidarsız kalma.

Toy (207/3): Düğün.

Toygun (25/3): Genç.

Töhmet (199/1): Suçlama.

Tula (55/3, 55/4): Köpek yavrusu.

Tuman (191/2): Don, şalvar.

Tünemek (19/3, 244/1): Uyumak için bir dala konmak.

Türap (123/1): Toprak, toz.

Ukba (123/2): Ahiret, öbür dünya.

Yaylamak (26/3, 131/3, 137/3): Koyun, inek sürüsünü yaylaya çıkarmak.

Yelmik (99/3): İlkbaharda yetişen bir bitki.

Zahir (3/2): Açık, belli, görünen.

Zahma (201/5): Terbiye edilmiş koyun eti ve pirinçle yapılan bir tür yemek.

Zakirbaşı (16/3, 18/3, 114/3): Zikir meclislerinde zikri idare edip zikredenleri coşturan kimse.

Zeval (64/2): Yok olma, bozulma.

Zulmet (116/2): Karanlık.

EKLER

1. Tablo (Şiirlerin Nazım Şekli ve Nazım Türü Tablosu)

Şiir Numarası	Dörtlük veya Bent Sayısı	Hece Sayısı	Ayak Türü	Şiirin Konusu	Nazım Şekli ve Türü	Anlatım Tutumu	Yazılış/Söyleniş Tarihi
1	5	8	Tek	Evin eşeğinin ölümü ve bundan doğan üzüntü	D/Ağıt	Yas tutturma Acındırma Övme	1967
2	3	11	Döner	Tecrübî bilgiler, felsefî düşünceler	K/Öğütleme	Öğüt verme	12.03.1970
3	4	11	Döner	Verdiği nimetlerden dolayı Allah'a duyulan şükür duygusu	K/İlahi	Övme	16.02.1970
4	3	11	Döner	Öğretmenlerin çektiği sıkıntılar ve onlara övgü	K/Güzelleme	Övme Acındırma	15.01.1973
5	3 (4+2n) ¹	8	Döner çift kafiye	Hayatın getirdiği sıkıntılar, çekilen dertler	S/Dertlenme	Acındırma	29.01.1973
6	4	8	Tek	İki köylü kızının güzellikleri ve övgüleri	S/Güzelleme	Övme	21.05.1974
7	3	11	Döner	Van Gölü'nün güzellikleri ve betimlenmesi	K/Güzelleme	Övme	13.06.1974
8	3	11	Tek	Aşk acısı, sevgilinin güzelliği	K/Güzelleme	Övme Şikâyet etme Acındırma	25.06.1974
9	3	11	Döner	Dünyanın faniliği, gönüle nasihat	K/Öğütleme	Öğüt verme	Temmuz 1974
10	4	11	Döner	Allah'ın kudretinin tasviri ve büyüklüğü	K/İlahi	Övme	11.01.1975
11	3	8	Döner	Sevgiliden şikâyet, aşk acısı	S/Dertlenme	Şikâyet etme Acındırma	Şubat 1975
12	3	11	Döner	Sözünde durmayan sevgiliye intizar	K/Dertlenme	Şikâyet etme	10.03.1975
13	3	11	Döner	Dünyanın faniliği ve ömrün mutlaka bir gün son bulacağı	K/Öğütleme	Öğüt verme	04.05.1975
14	3	11	Döner	Yolda görülen bir güzelin tasviri ve methi	K/Güzelleme	Övme	14.06.1975
15	3	11	Döner	Gurbet acısı ve sıla hasreti	K/Dertlenme	Şikâyet etme Acındırma	Temmuz 1975

¹ Tabloda yer alan bu ve buna benzer formülasyon, söz konusu şiirin bentlerden oluştuğunu; bendin üç dizeye iki nakarat (n) eklenerek meydana getirildiğini ifade etmektedir. Yine tablodaki r+k+r şeklindeki kısaltmayla da şiirin ayağında redif+kafiye+redif bulunduğu belirtilmek istenmektedir. Ayrıca tablonun “nazım şekli ve türü” sütunundaki K, koşmayı; S, semaiyi; D, ise destanı belirtmek amacıyla kullanılmıştır.

16	4	11	Döner	Gecelerin tasviri, insanda uyandırdığı duygu ve düşünceler	K/Bilgileme	Öğüt verme Acındırma	08.02.1976
17	4	8	Döner	Süphan Dağı'nın tasviri ve övgüsü	S/Güzelleme	Övme	Mart 1976
18	4	8	Tek	Seyit Muhammed'in övgüsü ve ondan himmet dileyiş	S/Övgüleme	Övme	Mart 1976
19	3	11	Döner	Felekten şikâyet ve hayatın kahrı	K/Dertlenme	Şikâyet etme Acındırma	12.05.1976
20	3	11	Döner	Hayatın getirdiği sıkıntılar	K/Dertlenme	Şikâyet etme Acındırma	21.05.1976
21	3	11	Tek	Gönüle nasihat	K/Öğütleme	Öğüt verme	26.06.1976
22	4	7	Tek	Kıtlama çayın yapımı ve içiminin betimlemesi	S/Güzelleme	Övme	15.07.1976
23	3	8	Tek	Çocukluğun güzel günlerini tasvir ve çocukluğa özlem	S/Güzelleme	Övme	Mart 1977
24	4	11	Döner	Vurularak öldürülen bir delikanlının yarattığı üzüntü	K/Ağıt	Yas tutturma	03.01.1978
25	5	11	Döner	Öldürülen bir delikanlının yarattığı üzüntü ve intikam hırsı	K/Ağıt	Yas tutturma	05.01.1978
26	3	11	Tek	Yengesinin kansere yakalanması ve çektiği dayanılmaz acılar	K/Dertleme	Acındırma	18.02.1978
27	3	11	Döner çift kafiye	Aşk ve gurbet acısı	K/Dertlenme	Şikâyet etme Acındırma	12.06.1978
28	3 (3+2n)	7	Tek	Dövüşmenin, kavga etmenin meydana getirdiği olumsuz durumlar ve sonuçlar	S/Öğütleme	Öğüt verme	Temmuz 1978
29	12	11	Döner	Kısa bir peygamberler, Ehl-i Beyt, halifeler, seyitler ve Allah dostları geçidi, onlara duyulan sevgi ve özlem	D/Övgüleme	Övme Bilgilendirme	20.08.1978
30	3	11	Döner	Gönüle dünyanın geçiciliği ve Hak yolundan uzaklaşmama konusunda nasihat	K/Öğütleme	Öğüt verme	25.08.1978
31	3	11	Döner	Âşığın hâlleri, felekten şikâyet ve çekilen dertler	K/Dertlenme	Şikâyet etme Acındırma	09.09.1978
32	3	11	Döner	Çekilen sevda çilesi ve sevgiliyi ele vermenin doğurduğu acı	K/Dertlenme	Şikâyet etme Acındırma	14.10.1978
33	3	11	Döner	Ömrün geçiciliği ve değer bulamamanın, anlaşılmanın verdiği üzüntü	K/Dertlenme	Şikâyet etme	25.10.1978
34	3	8	Döner	Tecrübî bilgiler, felsefi çıkarımlar	S/Öğütleme	Öğüt verme Şikâyet etme	03.11.1978
35	3	8	Tek	Peygamber sevgisi ve övgüsü	S/Övgüleme	Övme	16.11.1978

36	3	8	Döner çift kafiye	Tecrübî bilgiler, felsefî çıkarımlar	S/Övgüleme	Övünme	20.11.1978
37	4	11	Döner	Felekten şikâyet	K/Şikâyetlenme	Şikâyet etme	25.11.1978
38	3 (4+2n)	8	Döner	Sevgiliden ayrı kalmanın meydana getirdiği acı ve ona duyulan özlem	S/Şikâyetlenme	Şikâyet etme	28.11.1978
39	4	8	Döner	Bazı dinî konulardaki tecrübî bilgiler	S/Bilgileme	Bilgilendirme Övme	30.11.1978
40	10	11	Döner	Kısa bir peygamberler geçidi ve başlarına gelen olaylar	D/Bilgileme	Bilgilendirme Övme	01.12.1978
41	5	8	Tek	Adilcevas ilçesinin tasviri ve övgüsü	S/Güzelleme	Övme	08.12.1978
42	3	11	Döner	Tecrübî bilgiler, bazı konularda nasihatler	K/Öğütleme	Öğüt verme	20.12.1978
43	3	8	Döner	Hemşehrilere sesleniş ve onlardan yardım dileme	S/Dertlenme	Acındırma Dileme	18.01.1979
44	3	8	Döner	Savaşların bitmesi ve kardeşçe yaşama dileği	S/Arzulama	Dileme	22.01.1979
45	3	11	Döner	Bir mürşidin övgüsü	K/Güzelleme	Övme	29.01.1979
46	3	11	Döner	Aşk acısı ve onun için dökülen gözyaşlarının diğer acı ve gözyaşlarından farkları	K/Öğütleme	Öğüt verme Övme	23.02.1979
47	3	11	Döner	Bülbülün feryat ve intizarının sebepleri	K/Bilgileme	Bilgilendirme Övme	20.03.1979
48	3	11	Tek	Ahlat ilçesinin tarihi önemi ve Ahlat'a methiye	K/Güzelleme	Övme Bilgilendirme	14.04.1979
49	3	11	Döner	Sevgilinin güzelliği ve övgüsü, ondan ayrı kalmanın verdiği acı	K/Güzelleme	Övme Dileme	21.06.1979
50	3	8	Döner	Bozulan toplum ve insanların eleştirisi	S/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Yerme	20.07.1979
51	3	11	Cinaslı	Sevgiliye sitem ve felekten şikâyet	K/Dertlenme	Acındırma Şikâyet etme	26.09.1979
52	3	8	Tek	Turna kuşunun yaralanması ve bundan doğan üzüntü	S/Dertlenme	Acındırma	16.12.1979
53	3	11	Döner	Çiçeklerin güzelliği ve değişik hâlleri	K/Güzelleme	Övme Hüner gösterme	22.02.1980
54	3	11	Döner	Değişik konularda nasihatler	K/Öğütleme	Öğüt verme	20.07.1980
55	3	11	Tek	Felekten şikâyet, çekilen dertler	K/Dertlenme	Şikâyet etme	27.07.1980

							Acındırma	
56	5	11	Döner	İtdirseğinden çekilen acılar ve onu iyileştirme çabaları	D/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Acındırma		Ocak 1981
57	6	11	Döner	Hoşgörünün değeri, önemi ve bu manada öğüt verme	D/Öğütleme	Öğüt verme Dileme		29.03.1981
58	6	11	Döner	Kadınların özellikleri	D/Bilgileme	Bilgilendirme Övme/Yerme		08.05.1981
59	3	11	Döner	Bazı peygamberlerin başlarından geçen olayların sırları, Allah'ın gücü ve kudretinin övgüsü	K/Bilgileme	Bilgilendirme Övme		14.06.1981
60	5	8	Tek	Hz. Peygamber'in övgüsü ve insanlığı onun yoluna davet	S/Öğütleme	Öğüt verme Övme Bilgilendirme Uyarma		23.01.1982
61	8	11	Döner	Âşığın kurukafa ile memleket meseleleri ve geçim sıkıntısı üzerine söyleşmesi	D/Taşlama	Şikâyet etme Yerme Öğüt verme		18.02.1982
62	3	15	Döner	Allah'tan başka kimseye kul köle olmama, kimsenin önünde eğilmeme düşüncesi	Divan/Koçaklama	Övünme Öğüt verme		19.03.1982
63	3	11	Döner	Dünya hayatının ve insan ömrünün faniliği, Allah aşkıyla yanmanın, ibadet etmenin gerekliliği	K/Öğütleme	Öğüt verme		Nisan 1982
64	4	8	Tek	Hak yoluna girmesi konusunda gönüle sesleniş ve ona yapılan nasihatler	S/Öğütleme	Öğüt verme Uyarma		25.05.1982
65	3	11	Döner	Tecrübî bilgiler, felsefî çıkarımlar	K/Dertlenme	Şikâyet etme		26.06.1982
66	3	11	Döner çift kafiye	Sevgiliye sitem	K/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Acındırma		29.06.1982
67	5	11	Tek	Sivrisinekler yüzünden çekilen türlü sıkıntılar	D/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Eğlendirme		02.08.1982
68	3	11	Döner	Vefasız sevgiliden şikâyet	K/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Acındırma		13.08.1982
69	4	11	Döner	İnsanlarda olması gereken güzel hasletler	K/Övgüleme	Övme		05.03.1983
70	3	8	Döner r+k+r	Gönlün türlü türlü hâlleri	S/Dertlenme	Yakınma Övme		27.03.1983
71	3	11	Döner	Gönlün girdiği değişik hâller ve ondan şikâyet	K/Dertleme	Yakınma		10.04.1983

			r+k+r				Övme	
72	3	8	Döner	Müslümanlara yardım etmesi için Allah'a yapılan dualar	S/Alkışlama	Yakarma		18.06.1983
73	3	8	Döner	Aşık Emrah'a olan sevgi ve mezarının düşündürdükleri	S/Dertlenme	Yakınma		17.09.1983
74	4 (4+2n)	11	Döner	Erciş'in güzellikleri ve özellikleri	K/Övgüleme	Övme		24.09.1983
75	6	11	Tek	İltimasla verilen takdirnamenin eleştirisi	D/Taşlama	Yerme Öğüt verme Şikâyet etme		15.10.1983
76	3	11	Döner	Varoluş sebebini anlayan âşığın dünyaya ve insanlara bakışı	K/Güzelleme	Övünme		06.01.1984
77	5	11	Döner	Ercişli Emrah'ın özellikleri, meziyetleri ve ona duyulan sevgi	K/Övgüleme	Övme		13.02.1984
78	3 (4+2n)	16	Tek	Dünyanın faniliği, aldatıcılığı ve ölümün kaçınılmaz bir son olması	Divan/Öğütleme	Öğüt verme		15.04.1984
79	3	8	Döner	Felekten ve namertlerden şikâyet, çekilen dertler	S/Dertlenme	Acındırma Şikâyet etme		24.04.1984
80	3	11	Döner	Dünyada bakılan her noktada Allah'ın yüceliğinin ve kudretinin izinin olması	K/Övgüleme	Övme		11.08.1984
81	7	8	Tek	Çalışmanın faydaları konusunda küçüklere verilen öğütler	D/Öğütleme	Öğüt verme		16.12.1984
82	3 (4+1n)	11	Döner	Peygamber sevgisi ve Peygamber'i methetme	K/Övgüleme	Övme		03.01.1985
83	3	8	Tek	Anne sevgisi ve anne hakkı	S/Güzelleme	Övme		20.01.1985
84	3	11	Döner	Gurbete çıkma, gurbetin getirdiği sıkıntılar ve hayatın çilesi	K/Dertlenme	Acındırma		20.04.1985
85	3	11	Döner r+k+r	Dünya hayatının bir sonunun olması ve ölümün yaklaşması	K/Öğütleme	Öğüt verme Bilgilendirme		28.04.1985
86	4	8	Döner	Çekilen dertlerle yorulmuş ruh hali	S/Dertlenme	Acındırma		16.05.1985
87	3	11	Döner	Memlekete duyulan özlem, gurbete gitmek isteyenlere öğüt verme	K/Dertlenme	Acındırma Öğüt verme		05.06.1985
88	4	11	Döner	Bir kişiye edilen beddua	K/Kargışlama	Yerme Dileme Eğlendirme		22.07.1985

89	5	11	Döner	Bir kocanın, karısının kötü huylarından ettiği şikâyetler	D/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Acındırma Yerme Eğlendirme	24.07.1985
90	4	8	Tek	Memlekete duyulan özlem	S/Dertlenme	Acındırma	21.02.1986
91	3	8	Tek	Gönül zenginliğinin önemi	S/Övgüleme	Övünme	27.02.1986
92	3	8	Döner	Kötü talihten, çekilen dertlerden şikâyet	S/Dertlenme	Acındırma	01.03.1986
93	7 (4+4n)	8	Döner	Van'ın ilçeleriyle birlikte güzellikleri ve övgüsü	D/Güzelleme	Övme Bilgilendirme	28.03.1986
94	3	8	Döner	Gurbete çıkma nedenleri, gurbet elin verdiği sıkıntılar	S/Dertlenme	Acındırma	16.04.1986
95	3	8	Döner	Gurbetin zorlukları, gurbete alışamama, çekilen sıkıntılar	S/Dertlenme	Acındırma Şikâyet etme	16.05.1986
96	3	7	Döner	Güzellerin tasviri, övgüsü ve onlara duyulan hayranlık	S/Güzelleme	Övme	Haziran 1986
97	3	11	Döner	Van Gölü'nde gurup vaktinin betimlemesi	K/Güzelleme	Övme	08.07.1986
98	3	8	Döner	Sevgiliye sesleniş, onun güzelliğini övme ve ona dert yanma	S/Güzelleme	Övme Acındırma	14.07.1986
99	3	11	Döner	Memleket hasreti, gurbetin getirdiği acı ve sıkıntılar	K/Dertlenme	Acındırma Şikâyet etme	20.07.1986
100	3	11	Döner	Gurbetin verdiği acı ve çekilen sıkıntılar	K/Dertlenme	Acındırma	03.08.1986
101	4	11-12 ²	Döner r+k+r	Üst üste gelen zamlar ve bunun doğurduğu olumsuz sonuçlar	K/Taşlama	Yerme Şikâyet etme	12.10.1986
102	6	8-10-12 ³	Tek	Çekilen ekonomik sıkıntılar ve yoksullara etkileri	D/Dertlenme	Şikâyet etme Acındırma Dileme	15.10.1986
103	3	11	Döner	Ateşli bir hastalığa yakalanan âşığın burnuna gelen kar kokusu ve bunun yaşattığı duygular	K/Güzelleme	Övme Acındırma	24.10.1986
104	3	11	Döner	Hayal edilen bir sevgilinin güzelliği	K/Güzelleme	Övme	18.11.1986
105	3	11	Döner	Dertli, kederli zamanlarda aranılan eşin dostun değeri	K/Güzelleme	Övme	26.11.1986
106	3	11	Döner	Hâlden anlamayan, vefasız yâre sitem	K/Dertlenme	Acındırma Şikâyet etme	Aralık 1986
107	3	15	Döner	Karşılıksız sevgi ve vefasız sevgili	Divan/Dertlenme	Acındırma	11.01.1987

² Bu şiirin bazı dizelerinin 11, bazılarının ise 12 hece olmasından dolayı teknik olarak kusurlu olduğu görülmektedir.

³ Bu şiirin dizelerinin bazılarının 8, bazılarının 10, bazılarının ise 12 hece olmasından dolayı yine teknik olarak kusurlu olduğu görülmektedir.

						Şikâyet etme	
108	3	8	Döner	Kıymet bilmeyen hemşehrilere sitem	S/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Övünme	03.02.1987
109	3	11	Döner	Âşığın kendisi hakkındaki kanaatleri	K/Övgüleme	Övünme	21.02.1987
110	3	11	Döner	Dünyanın vicdansız olduğu düşüncesi ve âşığın dertlerine derman isteği	K/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Acındırma	23.02.1987
111	4	11	Döner	Allah'ın kudretinin ve güzelliğinin övgüsü ile tabiatta görülen izleri	K/İlahi	Övme	18.03.1987
112	3	11	Döner r+k+r	Gurbet elin verdiği sıkıntılar, memlekete özlem	K/Dertlenme	Acındırma	27.03.1987
113	3 (4+4n)	7	Tek	Terörden doğan dertler, sıkıntılar; akan kanın durdurulması ve silahların susturulması isteği	S/Dertlenme	Acındırma Şikâyet etme Dileme	19.04.1987
114	6	11	Döner	Eski günlere ve memlekete özlem, hatıra gelen eski dostlar, arkadaşlar	D/Güzelleme	Övme	11.06.1987
115	3	11	Döner	Sevgilinin yaptığı cevr ü cefa	K/Dertlenme	Acındırma Şikâyet etme	20.06.1987
116	4	7	Tek	Allah ve peygamber sevgisi ile onlara olan bağlılık	S/İlahi	Övme	28.08.1987
117	3	11	Döner	Dünyanın, sevgilerin, aşkların, insan ilişkilerinin bozulduğu ve kirlendiği düşüncesi	K/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Yerme	02.01.1988
118	3	11	Döner r+k+r	Eski zamanlara özlem, yaşanan zamandan şikâyet	K/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Yerme	02.01.1988
119	3 (3+2n)	8	Tek	Sevgiliyi ellerin alması sonucu duyulan üzüntü ve karamsarlık hâli	S/Dertlenme	Acındırma	15.02.1988
120	3 (3+2n)	11	Tek	Türklüğün yüceliği, Türklükle duyulan onur ve gurur	K/Güzelleme	Övme Övünme	25.02.1988
121	4	8	Tek	Bütün insanlığa değer veren âşığın ruh hâli	S/Öğütleme	Öğüt verme	06.04.1988
122	4	11	Döner	Memleket sevgisi, Erciş'in maddi, manevi değerleri, güzellikleri ve üstünlükleri	K/Güzelleme	Övme Övünme	Mayıs 1988
123	3	8	Tek	Âşığın tekbirler eşliğinde gömülme isteği	S/İstekleme	Dileme	11.06.1988
124	3	8	Tek	Hazret-i Hüseyin'e duyulan sevgi ve Fırat Nehri'yle ona selam gönderme isteği	S/Ağıt	Dileme	Temmuz 1988
125	3	8	Döner	Âşığın gönlüne nasihatleri	S/Öğütleme	Öğüt verme	16.08.1988
126	3	11	Döner	Halis duygularla ibadet etmenin, gösterişten uzak	K/Öğütleme	Öğüt verme	Eylül 1988

				durmanın önemi		Övme Yerme	
127	5	11	Döner	İçindeki insanlarla birlikte evlerin türlü türlü hâlleri	D/Bilgileme	Bilgilendirme Övme Yerme	16.05.1989
128	4	8	Döner	Gülûzar Yaylasının tasviri ve güzelliklerinin övgüsü	S/Güzelleme	Övme	22.05.1989
129	3	8	Döner	Türk milletini oluşturan tüm insanların kardeş olduğu düşüncesi	S/Güzelleme	Övme	05.06.1989
130	3	11	Döner	Çekilen dert ve sıkıntılar, gönüle nasihat	K/Dertlenme	Acındırma Öğüt verme	23.07.1989
131	4	8	Döner	Yunus Emre'ye duyulan sevgi, onun kısa bir tasviri ve değeri	S/Güzelleme	Övme	05.09.1989
132	4	7	Döner	Bebeklere verilen mesajlar ve nasihatler	S/Öğütleme	Öğüt verme	18.09.1989
133	3	8	Döner	Yardımsever, doğru, dürüst olmanın, helal kazanmanın önemi ve güzelliği	S/Öğütleme	Öğüt verme Yerme	14.10.1989
134	4	8	Döner	Kâinattaki tüm varlıkların Allah'ı zikretmesi	S/İlahi	Övme	24.10.1989
135	3	8	Döner	Feleğe sitem ve çekilen dertler	S/Dertlenme	Şikâyet etme Acındırma	12.11.1989
136	3	8	Tek	21. yüzyılın ülkemiz ve insanlarımız için güzel günler getireceği umudu	S/Müjdeleme	Dileme Umut verme	28.11.1989
137	3	11	Döner	Kötü günlerden sonra güzel günlerin mutlaka geleceği fikri ve bunun umudu	K/Müjdeleme	Dileme Umut verme	15.12.1989
138	3	8	Tek	Karamsar ruh hâli ve ömrün sona yaklaştığı düşüncesi	S/Dertlenme	Acındırma	17.01.1990
139	3	11	Döner	Dünya saltanatının gelip geçiciliği ve insan ömrünün çürük ip misali oluşu	K/Öğütleme	Öğüt verme	13.03.1990
140	3 (4+4n)	8	Tek	Polise duyulan sevgi ve polisin toplum için önemi	S/Övgüleme	Övme Bilgilendirme	13.04.1990
141	4	11	Döner	Üstün insanın vasıfları	K/Öğütleme	Öğüt verme Övme	15.05.1990
142	3	11	Tek	Bir güzelin Anadolu'yla benzeştirilerek övülmesi	K/Güzelleme	Övme	20.06.1990
143	3	8	Döner çift kafiye	Hemdert hissedilerek dağlarla yapılan söyleşi	S/Övgüleme	Övme Hüner gösterme	26.06.1990
144	3	8	Döner	Bütün dünyaya ve yaratılmışlara sevgiyle bakan âşığın	S/Övgüleme	Övünme	14.07.1990

				kendi benini tasviri			
145	3	8	Tek	Sözünde durmayan, vefasız sevgiliye sitem	S/Şikâyetlenme	Acındırma Şikâyet etme	24.07.1990
146	4	8	Tek	Bir şehit annesinin yaşadığı olağanüstü olaylar	S/Ağıt	Övme	Ağustos 1990
147	3	8	Döner	Milli ve manevi değerlere gönülden bağlılık	S/Koçaklama	Övünme	26.08.1990
148	3	8	Döner	Varoluşun sırrını kavrayan âşığın kendini vahdet-i vücud anlayışıyla ifadesi	S/Övgüleme	Övünme	13.09.1990
149	3	11	Döner	Sevgiliye olan bağlılık ve özlem	K/Koçaklama	Övme	25.09.1990
150	3	11	Döner r+k+r	Şan, şöhret, para da gözü olmayan insanlara sadece sevgiyle yaklaşan âşığın mutluluk hâli	K/Övgüleme	Övünme	Ekim 1990
151	5	11	Döner	Vatan, millet sevgisi ve onlara olan bağlılık duygusu	K/Övgüleme	Övme Övünme	25.10.1990
152	3	11	Döner r+k+r	Aşk acısının getirdiği tarif edilemez duygular	K/Dertlenme	Acındırma	17.11.1990
153	3	11	Döner r+k+r	Varoluşun sırrını kavrayan âşığın kendini vahdet-i vücud anlayışıyla ifadesi	K/Öğütleme	Öğüt verme	21.11.1990
154	4	7	Döner	Dünyanın fani, ölümün mutlak olması bağlamında insanları ikaz etme	S/Öğütleme	Öğüt verme Bilgilendirme	27.11.1990
155	4	8	Tek	Gelecek günlerin kötü olacağı konusunda yeni doğan bebeklere ve insanlara ikazlar	S/Öğütleme	Öğüt verme Uyarma	05.12.1990
156	4	8	Döner r+k+r	İnsanoğlunun aslında hiçbir şeye sahip olmadığı, bütün mülkün Allah'a ait olduğu düşüncesi	S/Öğütleme	Övme Öğüt verme	13.12.1990
157	4	8	Tek	Memleketin her köşesinin birbirinden güzel olması ve birlik ve beraberlik içerisinde, kardeşçe yaşama dileği	S/Güzelleme	Övme Övünme	21.12.1990
158	3	11	Döner	Arif insan olamamaktan kaynaklanan hayıflanma duygusu	K/Dertlenme	Yakınma Acındırma	27.12.1990
159	3	11	Döner	Feleğin çemberinden geçerken çekilen acılar	K/Dertlenme	Acındırma Yakınma Öğüt verme	06.02.1991
160	3	11	Döner	Dertler içinde, nafile çabalarla geçen bir ömrün verdiği üzüntü ve bıkkınlık	K/Dertlenme	Acındırma Yakınma	06.02.1991
161	12	8	Tek	İsrafın doğurduğu kötü sonuçlar ve tasarrufa çağrı	D/Öğütleme	Öğüt verme	22.02.1991
162	3	11	Tek	Zamaneden şikâyet, eskiye özlem	K/Taşlama	Yerme Şikâyet etme	Nisan 1991

163	3	11	Döner	Allah'a yaklaşma isteği	K/Övgüleme	Övme	Mayıs 1991
164	3	7-8 ⁴	Döner	Gençlere birlik, beraberlik ve dayanışma içerisinde yaşama çağrısı	S/Öğütleme	Öğüt verme	10.05.1991
165	5	11	Döner	Hazret-i Peygamber sevgisi, ona övgü ve ondan şefaath dileği	K/Övgüleme	Övme Yakarma	24.05.1991
166	4	8	Döner	Aşk acısı, yârdan ayrı olmanın verdiği üzüntü ve feleğe sitem	S/Dertlenme	Acındırma Yakınma	11.06.1991
167	3	11	Döner	Yaşanan kötü olaylardan sonra güzel günlerin geleceği inancı ve mesajı	K/Öğütleme	Öğüt verme	19.06.1991
168	5	11	Tek	Erciş'in eski, güzel hâline duyulan özlem ve bu güzelliklerin yok olmasının verdiği üzüntü, hayıflanma	K/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Acındırma Yerme	20.06.1991
169	3	8	Tek	İnsan gönlünün bitmek tükenmek bilmeyen istekleri	S/Dertlenme	Şikâyet etme	29.06.1991
170	3	8	Döner	Eski samimi sevdaların yok olduğu düşüncesi, çekilen dertler, sıkıntılar	S/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Acındırma	09.07.1991
171	3	11	Tek	Gurbetin verdiği sıkıntı ve sılaya dönme isteği	K/Dertlenme	Acındırma Dileme	17.07.1991
172	3	8	Döner	Nerede nasıl konuşacağını bilmeyen insanların doğurduğu sıkıntılar	S/Dertlenme	Acındırma Yerme	29.07.1991
173	3	11	Döner	Sevgiliden uzak kalmanın verdiği üzüntü	K/Güzelleme	Övme	03.08.1991
174	3	11	Döner r+k+r	Vefalı sanılan bir dostun vefasızlığı	K/Dertlenme	Acındırma	20.08.1991
175	3	8	Döner	Hayat meşgalesi içinde çekilen çileler ve dertler	S/Dertlenme	Acındırma	26.08.1991
176	3	8	Döner	Geçmişte çekilen dertler, sıkıntılar	S/Dertlenme	Acındırma	06.09.1991
177	3	8	Döner	Bu dünyanın gelip geçiciliği ve ona aldanmamak gerektiği	S/Öğütleme	Öğüt verme	26.09.1991
178	3	8	Döner	Nefsin arzuları peşinde su gibi akıp giden ömre hayıflanma	S/Dertlenme	Acındırma Yakınma	10.10.1991
179	3	11	Döner r+k+r	Vuslata erememenin verdiği acı ve bu yolda çekilen çileler	K/Dertlenme	Acındırma	16.11.1991
180	7	8	Tek	Erzincan'da meydana gelen deprem ve bu felaketin doğurduğu acı sonuçlar	D/Ağıt	Acındırma	20.03.1992

⁴ Bu şiirin bazı dizelerinin 7, bazılarının ise 8 hece olmasından dolayı teknik olarak kusurlu olduğu görülmektedir.

181	4	8	Tek	Osmanlı Devleti yıkıldıktan sonra o Osmanlı topraklarının içine düştüğü acı durum	S/Şikâyetlenme	Acındırma Şikâyet etme	21.07.1992
182	3	8	Tek	Aşığın saza olan bağlılığı ve saz ile âşık arasındaki ilişki	S/Güzelleme	Övme	15.09.1992
183	3 (4+4n)	7	Tek	Geleceğin güzel günleri, zaferleri getireceği inancı ve düşüncesi	S/Müjdeleme	Dileme Umut verme	23.09.1992
184	3	11	Döner	Dağların türlü hâllerinin tasviri ve onlara duyulan sevgi	K/Güzelleme	Övme	Mayıs 1993
185	5	11	Döner	Dünyada adaletin hüküm sürmesi, Kuran'dan, doğrudan, gerçekten ayrılmamak gerektiği	D/Öğütleme	Öğüt verme	20.09.1993
186	3 (3+2n)	8	Tek	Aşığın kızının gelin gitmesi üzerine duyduğu mutlulukla karışık üzüntü hâli	S/Dertlenme	Acındırma Övme	17.10.1993
187	4	8	Tek	Şeyh Muhammed Raşit'in ölümü üzerine duyulan üzüntü ve onun övgüsü	S/Ağıt	Yas tutturma Acındırma Övme	08.11.1993
188	4 (4+2n)	11	Döner	Şeyh Muhammed Raşit'in ölümü üzerine duyulan acı ve ona olan sevgi	K/Ağıt	Yas tutturma Acındırma Övme	23.11.1993
189	3	8	Tek	En doğal hâliyle sevilen ve istenilen sevgilinin özellikleri	S/Güzelleme	Övme	12.04.1994
190	3	11	Döner	Aşk uğruna çekilen dertlerin, acıların nafîle olduğu düşüncesi	K/Dertlenme	Acındırma Yakınma	19.08.1994
191	3	11	Tek	Karamsar ruh hâli	K/Dertlenme	Acındırma	17.12.1994
192	3	8	Döner	Üstün insan olma yolunda insanoğluna nasihatler	S/Öğütleme	Öğüt verme	12.03.1995
193	3	8	Tek	İnsanların kalplerini kırmamanın gerekliliği	S/Öğütleme	Öğüt verme Övme	03.04.1995
194	2 (3+2n)	11	Tek	Sıla hasreti ve gurbetin verdiği acı	K/Dertlenme	Acındırma Dileme	27.04.1995
195	3	11	Döner	Güneşli bir günde Van Gölü ve Erciş'in tasviri, eski günlere özlem	K/Güzelleme	Övme	Mayıs 1995
196	3	11	Döner	Dünyanın fani olması ve bu dünyada hep namertlerin el üstünde tutulması	K/Dertlenme	Acındırma Öğüt verme Şikâyet etme	02.06.1995
197	4	11	Tek	Bakımsızlıktan viran olan Erciş'in bahçe ve bağlarından hareketle eski günlere özlem	K/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Acındırma	25.06.1995

						Yerme	
198	3	11	Döner	Sevgiliden ayrı kalmanın verdiği keder ve ölümün yaklaşmasının getirdiği korku	K/Dertlenme	Acındırma Dileme	Temmuz 1995
199	3	11	Döner	Gurbet elde çekilen sıkıntılar ve felekten şikâyet	K/Dertlenme	Acındırma Şikâyet etme	14.07.1995
200	3	11	Döner	Hırsızların tarifi	K/Bilgileme	Bilgilendirme Yerme	06.08.1995
201	5	11	Döner	Dağlara olan sevgi	K/Güzelleme	Övme Bilgilendirme	11.02.1996
202	4 (4+2n)	11	Döner	Şoförlere yapılan nasihat ve tavsiyeler	K/Öğütleme	Öğüt verme	02.03.1996
203	3	11	Döner r+k+r	Ölümün ve mahkeme gününün yaklaşması konusunda gönüle yapılan nasihatler	K/Öğütleme	Öğüt verme Uyarma	28.03.1996
204	4	11	Döner	Fatih Sultan Mehmet'e duyulan sevgi ve onun yüceltilmesi	K/Övgüleme	Övme	30.05.1996
205	4	11	Tek	Memleketi ve milleti soyanların eleştirisi	K/Taşlama	Yerme	17.06.1996
206	3	8	Tek	Bir evden gelen kadın ve çocuk ağlamaları için duyulan üzüntü ve onun nedenini öğrenme isteği	S/Dertleme	Acındırma	22.07.1996
207	3 (3+2n)	8	Tek	Bir evden gelen kadın ve çocuk ağlamaları için duyulan üzüntü ve onun nedenini öğrenme isteği	S/Dertleme	Acındırma	22.07.1996
208	3	8	Tek	Birlik, beraberlik, kardeşlik duygusu	S/Güzelleme	Övme Öğüt verme	25.07.1996
209	3	11	Tek	Yaşayan âşıkların tasviri ve eleştirisi	K/Taşlama	Yerme Övme	29.07.1996
210	3	11	Döner	Hz. Hüseyin'in şehit edilmesine karşı duyulan üzüntü, acı ve onun yerine ölme isteği	K/Ağıt	Yas tutturma Acındırma Dileme	01.09.1996
211	3	11	Döner	Gönüle yapılan nasihatler, cahillerin yerilmesi	K/Öğütleme	Öğüt verme Yerme	09.10.1996
212	5	11	Döner r+k+r	Toplumdaki çeşitli gayrı ahlâkî durum ve kişilerin yergisi	K/Taşlama	Yerme Şikâyet etme	14.01.1997
213	4	11	Döner	Eski değerlere, güzelliklere karşı duyulan özlem	K/Taşlama	Yerme Şikâyet etme	21.02.1997
214	6	11	Döner	Alparslan Türkeş'in ölümü üzerine duyulan üzüntü ve	D/Ağıt	Yas tutturma	08.04.1997

				ölüm haberinin insanlar üzerindeki etkisi		Acındırma	
215	4 (3+2n)	11	Tek	Alparslan Türkeş'e duyulan sevgi ve bağlılık duyguları ile onun övgüsü	K/Övgüleme	Övme	15.04.1997
216	3	11	Döner	Alparslan Türkeş'in övgüsü ve onun için yapılan dualar	K/Alkışlama	Övme	18.05.1997
217	5	8	Tek	Alparslan Türkeş'e duyulan sevgi ve onun övgüsü	S/Övgüleme	Övme	01.06.1997
218	4	11	Döner	Ülkücülerin vatan, millet uğruna verdikleri mücadele ve onların övgüsü	K/Bilgileme	Bilgilendirme Övme	11.06.1997
219	3	11+15 ⁵	Tek	Baba, asker ve ülkü ocağının vatanın birlik, beraberlik ve bütünlüğü için önemi	K/Güzelleme	Övme	29.06.1997
220	4	11	Tek	Alparslan Türkeş'in vatan, millet uğruna yaptıkları ve bunların övgüsü	K/Övgüleme	Övme	06.08.1997
221	4	11	Tek	Alparslan Türkeş'in ölümü üzerine Ülkücülerle bu acıyı paylaşma isteği	K/Ağıt	Yas tutturma Acındırma	20.08.1997
222	4	8	Tek	Gençlere, çocuklara okumak, öğrenmek, çalışmak yolunda nasihatler	S/Öğütleme	Öğüt verme Övme	Mayıs 1998
223	3	11	Tek	Dünyanın gelip geçiciliği ve bu dünyaya aldanmamak gerektiği	K/Öğütleme	Öğüt verme	24.05.1998
224	3 (3+2n)	11	Tek	Gurbette çekilen acılar ve sıkıntılar	K/Dertlenme	Acındırma	Haziran 1998
225	4	8	Tek	Zilan Çayı'nın bahar aylarındaki tasviri	S/Güzelleme	Övme	20.06.1998
226	9	8	Tek	Erciş mutfağının övgüsü, yiyecek ve içeceklerden örnekler	D/Güzelleme	Bilgilendirme Övme	12.08.1998
227	3	8	Döner	Karamsar ruh hâliyle ağlama üzerine düşünceler	S/Dertlenme	Acındırma	18.08.1998
228	3	8	Döner r+k+r	Sevgiliden şikâyet ve ona intizar	S/Dertlenme	Acındırma Şikâyet etme	20.08.1998
229	3	8	Döner r+k+r	Sevgiliyle söyleşi ve onu ikna etme çabaları	S/Güzelleme	Övme	29.08.1998
230	3	8	Döner	Memleket özlemi, gurbetten şikâyet	S/Dertlenme	Acındırma Şikâyet etme	03.09.1998
231	3	11	Döner	Yaratılışından beri dünyanın başına gelen kötü olaylar	K/Bilgileme	Bilgilendirme Acındırma Yerme	10.09.1998

⁵ Bu şiirde ayak dizisi 15 hece, diğer dizelerse 11 hecedir.

232	3	11	Döner	Zamanın toplumu ve siyaseti üzerine eleştiriler, eskiye özlem	K/Taşlama	Yerme Şikâyet etme	19.09.1998
233	3	11	Döner	Çürüyen değerler sistemi, insanların bozulması ve devletin ozanlara sahip çıkmaması üzerine eleştiriler	K/Taşlama	Yerme Şikâyet etme	19.09.1998
234	3	11	Döner	Çürüyen toplumsal değerler ve bozulan ahlâkî yapı üzerine eleştiriler	K/Taşlama	Yerme Şikâyet etme Acındırma	25.09.1998
235	3	11	Tek	Toplumsal belleğe korkunun hâkim olduğu düşüncesi, bundan kurtulma isteği ve bunun eleştirisi	K/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Yakarma	11.10.1998
236	3	8	Döner	Sevgiliye sitem	S/Dertlenme	Acındırma	16.01.1999
237	3	8	Döner	Dünyanın gelip geçiciliği, şöhrete, mala, mülke aldanmamak gerektiği	S/Öğütleme	Öğüt verme	24.01.1999
238	3	11	Döner	Başörtüsü nedeniyle üniversitelere alınmayan genç kızlara verilen ümit mesajları	K/Güzelleme	Övme Dileme	21.06.1999
239	3	11	Döner	Dünyanın faniliği ve ömrün geçiciliği arasındaki karamsar ruh hâli	K/Dertlenme	Acındırma	14.12.1999
240	3	11	Döner r+k+r	Ömrün mutlaka bir sonunun olması ve herkesin ayırım olmadan toprak altına girmesi	K/Öğütleme	Öğüt verme Acındırma	25.03.2000
241	4	11	Döner	Ahlâken çöküntü içerisindeki bir âşğın hâlleri ve onun yergisi	K/Taşlama	Yerme	16.04.2000
242	3	11	Döner	Orman yangınlarından duyulan üzüntü ve acı	K/Dertleme	Acındırma Yerme	17.07.2000
243	3	11	Döner	Şairin oğlundan bir süreliğine ayrılması üzerine duyduğu üzüntü ve ona olan sevgisi	K/Dertlenme	Acındırma	16.08.2000
244	3	11	Döner	Sevgiliye intizar	K/Dertlenme	Acındırma Dileme	21.08.2000
245	3	11	Döner	Şairin oğluna nasihatleri	K/Öğütleme	Öğüt verme Acındırma Uyarma	13.09.2000
246	3	11	Döner	Allah'a sığınma düşüncesi ve sadece ondan yardım dileme isteği	K/Övgüleme	Övme	24.09.2000
247	3	11	Tek	Gençliğin kaybolup gitmesi ve âşğın yüz hattında meydana gelen değişiklikler	K/Dertlenme	Acındırma	05.10.2000
248	3	8	Döner	Tasavvufî tecrübeler	S/Öğütleme	Öğüt verme	28.10.2000

249	3	8	Döner	Dünyaya ve insanlara sevgi nazarından bakan kimselerle bir arada olma isteği	S/Güzelleme	Övme Övme Dileme	25.11.2000
250	3	8	Döner	İnsanın ve eşyanın varoluşuyla ilgili tasavvufi sorular	S/Övgüleme	Övme	16.12.2000
251	3	8	Döner	Sevgilinin güzellikleri	S/Güzelleme	Övme Öğüt verme	26.12.2000
252	3	11	Döner	Kıymet bilmeyenlerden ve çekilen dertlerden şikâyet	K/Dertlenme	Acındırma Övünme	09.01.2001
253	3	15	Döner	Tecrübî bilgilerle desteklenmiş öğütler	Divan /Öğütleme	Öğüt verme Övme Yerme	07.02.2001
254	3	11	Döner	Dünya hayatının, malın, mülkün gelip geçici olması, yaşanan olaylardan ibret alınması	K/Öğütleme	Öğüt verme Övme	30.04.2001
255	3	8	Döner	Sevgilinin güzelliği ve övgüsü	S/Güzelleme	Övme Acındırma Şikâyet etme	14.06.2001
256	3	8	Döner	Sıla özlemi	S/Dertlenme	Övme Dileme	22.07.2001
257	3	8	Döner	Sevgiliden şikâyet ve istekler	S/Dertlenme	Övme Acındırma Dileme	29.07.2001
258	3	8	Döner	Dünyadan nefret ve kin duygularını kaldırma isteği, riyakâr insanlardan ve çekilen dertlerden şikâyet	S/Dertlenme	Şikâyet etme Acındırma	19.04.2002
259	3	8	Döner	Sevgilinin saçlarının güzelliği ve övgüsü	S/Övgüleme	Övme	22.08.2002
260	3	8	Döner r+k+r	Ahlâklı insan olma yolunda tecrübî öğütler	S/Öğütleme	Öğüt verme	06.09.2002
261	3	8	Döner	Dünyanın birçok bölgesinde yaptığı zulümlerden dolayı Amerika'yı eleştirme	S/Taşlama	Yerme	Haziran 2003
262	4	8	Tek	Amerika'nın Bağdat'ı bombalaması üzerine duyulan üzüntü	S/Dertlenme	Acındırma Şikâyet etme Yerme	23.08.2003
263	4 (3+2n)	8	Tek	Amerika'nın Irak'ı işgal etmesi ve orada yaptığı zulümlerden duyulan acı	S/Taşlama	Yerme	28.08.2003

264	3 (3+2n)	11	Tek	Amerika'nın Irak'ı işgal etmesi ve Anadolu'da meydana gelen kötü olaylardan dolayı Allah'tan yardım dileme	K/Taşlama	Yerme Acındırma Şikâyet etme	05.10.2003
265	3	8	Döner	Dünyanın fani oluşu, bundan insanların ders almaması	S/Öğütleme	Öğüt verme Acındırma	12.04.2004
266	3	11	Döner	Tecrübî çıkarımlarla bazı kimselerin ve yaşananların eleştirilmesi	K/Taşlama	Yerme Şikâyet etme	29.06.2004
267	3	7	Döner	Dost zannedilen riyakâr insanlardan şikâyet	S/Taşlama	Yerme Yakınma	20.10.2004
268	4	11	Döner	Geçmiş dönem siyasetçilerine eleştiriler	K/Taşlama	Yerme	18.05.2005
269	5	11	Döner	Gurbet elin verdiği sıkıntılar, memlekete özlem	K/Dertlenme	Acındırma	30.08.2005
270	4	11	Döner	Âşık Murat Çobanoğlu'nun ölümü üzerine duyulan üzüntü	K/Ağıt	Yas tutturma Övme Acındırma	04.09.2005
271	4	8	Döner	Âşığı mutlu eden çeşitli olayların tasviri	S/Güzelleme	Övme	12.06.2006
272	4	8	Döner	Karamsar bir ruh hâli, çekilen dert ve sıkıntılar	S/Dertlenme	Acındırma	23.06.2006
273	3	11	Tek	Atatürk'ü kendi menfaatleri doğrultusunda kullananlara, alet edenlere karşı eleştiriler	K/Taşlama	Yerme Şikâyet etme	19.11.2007
274	3	8	Döner	Onun yanında olabilmek adına sevgilinin uğrunda kendini feda etme isteği	S/Güzelleme	Övme Dileme	12.02.2008
275	4	11	Döner	Bir hemşehrisinin ölümü üzerine duyduğu üzüntü ve onun övgüsü	K/Ağıt	Yas tutturma Övme	25.03.2008
276	3	11	Döner	Sevgiliye intizar	K/Dertlenme	Acındırma Şikâyet etme Uyarma	30.03.2008
277	3	8	Tek	Eski sevgilisini görüp o günleri hatırlaması ve bundan duyulan üzüntü	S/Dertlenme	Acındırma Yakınma	17.07.2008
278	4	8	Döner	Kula boyun bükmemek ve Allah'a sığınmak gerektiği düşüncesi	S/Öğütleme	Öğüt verme Övme	10.10.2008
279	4	11	Döner r+k+r	Çekilen sevdaların âşıkları düşürdüğü hâller	K/Dertleme	Acındırma Bilgilendirme	23.12.2008
280	3	11	Döner	Maziye özlem	K/Dertlenme	Acındırma Yerme Şikâyet etme	28.01.2009

281	5	8	Döner	İstanbul'un güzellikleri, çarpık kentleşmeye eleştiriler	S/Güzelleme	Övme Şikâyet etme	16.05.2009
282	5	8	Döner	Aşık Veysel'e övgü	S/Övgüleme	Övme	12.06.2009
283	4	11	Döner	Medyanın manken, şarkıcı vs. kişiler hakkında sürekli magazin haberleri yapmasına eleştiriler	K/Taşlama	Yerme Şikâyet etme	16.10.2009
284	5	11	Döner	Televizyonlardaki çeşitli programların toplumsal ahlaka aykırı yayınları ve bozulan topluma eleştiriler	D/Taşlama	Yerme Şikâyet etme	21.02.2010
285	4	8+9 ⁶	Döner r+k+r	Eşler arasındaki huzur ve huzursuzluğun meydana getirdiği tablolar	S/Dertlenme	Acındırma Yerme Övme	10.03.2010
286	3	11	Tek	Sevda ile çekilen sıkıntılar arasındaki kararsızlık	K/Dertlenme	Acındırma Şikâyet etme	19.04.2010
287	3	11	Döner	Eski günlere özlem, zamaneden ve bozulan nesilden şikâyet	K/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Yerme	07.05.2010
288	3 (4+1n)	11+14 ⁷	Döner	Aşığın tanıştığı bir güzeli övmesi	K/Güzelleme	Övme	07.06.2010
289	3	11	Döner	Hazret-i Ali'ye duyulan sevgi ve onun övgüsü	K/Övgüleme	Övme	19.06.2010
290	3	8	Tek	Sevgiliden şikâyet, ona olan meyilden vazgeçme kararlılığı	S/Dertlenme	Acındırma	08.09.2010
291	5	11	Döner	Hacı Bayram Veli'ye duyulan sevgi ve onun övgüsü	K/Övgüleme	Övme	16.03.2011
292	3	11	Döner	Dünyanın ve insan ömrünün bir sonunun olması	K/Öğütleme	Öğüt verme Yerme Bilgilendirme	15.05.2011
293	5	8	Tek	Yolda karşılaşılan bir güzele sorulan sorular	S/Güzelleme	Övme	09.09.2011
294	4	11	Döner	Erciş depremde yüzlerce vatandaşın ölmesinin sebepleri	K/Taşlama	Yerme	27.10.2011
295	3	11	Döner	Bir karıncanın vesilesiyle Yusufeli İlçesinin baraj suları altında kalmasına duyulan üzüntü	K/Dertleme	Acındırma	02.11.2011
296	5	11	Tek	Depremde yıkılan Erciş için duyulan üzüntü, eski hâline özlem	D/Ağıt	Yas tutturma Acındırma	05.11.2011
297	5	8	Döner	Depremden sonra insanların Van'dan göç etmesi	S/Dertleme	Acındırma	14.11.2011

⁶ Bu şiirde ayak dizisi 9 hece, diğer dizelerse 8 hecedir.

⁷ Bu şiirde ayak dizisi 14 hece, diğer dizelerse 11 hecedir.

				üzerine duyulan üzüntü ve Van'daki acı tablo			
298	3	8	Tek	Eşi tarafından kendisine kötü davranılan bir kadının şikâyetleri	S/Dertleme	Şikâyet etme Yerme	18.11.2011
299	3	8	Döner	Hilekâr insanlardan korkulması, onlara güvenilmemesi için verilen öğütler	S/Öğütleme	Öğüt verme Yerme	25.11.2011
300	3	11	Döner	Zamandan şikâyet ve eski çağlara özlem	K/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Yerme Yakınma	14.12.2011
301	6	11	Döner	Zamandan şikâyet	D/Şikâyetlenme	Şikâyet etme Yerme	16.02.2012
302	3	8	Döner	Hz. Muhammed, Hz. İbrahim ve Hz. Ali'ye duyulan sevgi	S/Övgüleme	Övme Dileme	24.02.2012
303	3	11	Döner	Erdemli insan olma ve akrabalarla çok yakın olmama konusunda verilen öğütler	K/Öğütleme	Öğüt verme	11.03.2012
304	4	11	Döner	Tecrübî bilgilerle verilen öğütler	K/Öğütleme	Öğüt verme Övme	20.04.2012
305	3	11	Döner	Dost bilinen insanların yaptıkları ihanetler ve bundan duyulan üzüntü	K/Dertlenme	Acındırma Şikâyet etme Yerme	17.05.2012
306	4	11	Döner	Âşık kimdir, özellikleri nelerdir?	K/Övgüleme	Övünme	21.05.2012
307	3	11	Döner	Zamandan şikâyet ve eski çağlara özlem	K/Taşlama	Yerme Şikâyet etme	01.06.2012
308	5	11	Tek	Anadolu topraklarına duyulan sevgi	K/Övgüleme	Övme Bilgilendirme	09.06.2012
309	3	11	Döner	Çekilen dert ve sıkıntılar, ömrün yavaş yavaş bitişi üzerine duyulan üzüntü	K/Dertlenme	Acındırma	20.06.2012
310	3	8	Tek	Savaşların bitmesi ve annelerin gözyaşlarının dinmesi yönündeki dilekler	S/Övgüleme	Övme	18.11.2012

Ek 2:

2. Tablo (Şiirlerin Varlık Sebebi ve Muhteva Tablosu)

Şiir Numarası	Yazdırın/Söyleten Tetikleyici Unsur	Tema Bakımından Türü	Şiirde İşlenen Konu Alanları			
			1. Duygu Ağırlıklı Konular		2. Düşünce Ağırlıklı Konular	
			1.1 Sevindiren Duygular	1.2 Üzen Duygular	2.1 Toplumsal ve Kültürel Değerler	2.2 Tecrübî Bilgiler ve Felsefî Çıkarımlar
1	OH ¹	L		1.2.5		
2	DF	D				2.2
3	DH	L			2.1.2	
4	İH	L			2.1.3	
5	DH	L		1.2.2		
6	İH	L	1.1.4			
7	DH	P	1.1.6			
8	DH	L	1.1.5			
9	OF	D				2.2
10	DH	D	1.1.1			
11	DH	L	1.1.5			
12	DH	L	1.1.5			
13	DF	D				2.2
14	İH	L	1.1.5			
15	DH	L		1.2.1		
16	DH	D				2.2
17	DH	L	1.1.6			

¹ Bu tablo, bütünü görerek daha doğru bir değerlendirme yapabilmek gayesiyle birçok bilgi bir araya getirilerek oluşturulmuştur. Bütün bilgileri açık bir biçimde tabloda vermek mümkün olmadığından harflerle veya rakamlarla bazı kısaltmalara gidilmiştir. Tablodaki kısaltmaların açılımı şu şekildedir: **OH**: Olay-His, **DH**: Durum-His, **OF**: Olay-Fikir, **DF**: Durum-Fikir, **İH**: İnsan-His, **İF**: İnsan-Fikir, **I**: İsmarlama; **L**: Lirik, **D**: Didaktik, **S**: Satirik, **E**: Epik, **P**: Pastoral; **1.1.1**: Allah ve Peygamber Sevgisi, **1.1.2**: Dört Halife, Ehl-i Beyt ve Diğer Din Büyüklerine Olan Sevgi, **1.1.3**: Anne-Baba Sevgisi, **1.1.4**: İnsan Sevgisi, **1.1.5**: Karşı Cins Duyulan Sevgi, **1.1.6**: Tabiat-Memleket Sevgisi, **1.1.7**: Vatan, Millet, Bayrak Sevgisi, **1.1.8**: Diğer Varlıklara Olan Sevgi, **1.1.9**: Yaşama Sevinci/Ümit, **1.1.10**: Kahramanlık; **1.2.1**: Ayrılık Acısı, Gurbetlik, **1.2.2**: Çekilen Dert ve Sıkıntılar, **1.2.3**: Geçmişe Özlem, **1.2.4**: Karamsarlık, **1.2.5**: Ölüm Acısı, **1.2.6**: Sıla Özlemi, **1.2.7**: Pişmanlık; **2.1.1**: Ahlâkî Durum ve Değerler, **2.1.2**: Dinî Durum ve Değerler, **2.1.3**: Eğitim Durum ve Değerleri, **2.1.4**: Ekonomik Durum ve Değerler, **2.1.5**: Siyasî Durum ve Değerler; **2.2**: Tecrübî Bilgiler, Felsefî Çıkarımlar.

18	İH	L	1.1.2			
19	DH	L		1.2.2		
20	DH	L		1.2.2		
21	DH	D				2.2
22	DF	L	1.1.8			
23	DH	L		1.2.3		
24	OH	L		1.2.5		
25	İH	L		1.2.5		
26	İİH	L		1.2.2		
27	DH	L		1.2.2		
28	DF	D				2.2
29	DF	L	1.1.1			
30	DH	D				2.2
31	DH	L		1.2.2		
32	DH	L	1.1.5			
33	OH	L				2.2
34	DH	L				2.2
35	İİH	L	1.1.1			
36	DH	L	1.1.4			
37	DH	L		1.2.2		
38	İH	L	1.1.5			
39	DF	L			2.1.2	
40	DF	D	1.1.1			
41	DF	L	1.1.6			
42	OF	D				2.2
43	İH	L				
44	DF	L				2.2
45	İH	L				
46	DH	L				2.2
47	DH	L				2.2
48	DF	L	1.1.6			
49	İH	L	1.1.5			
50	DF	S			2.1.1	
51	İH	L	1.1.5			
52	OH	L	1.1.8			
53	DH	P	1.1.6			
54	OF	D				2.2

55	DH	L		1.2.2		
56	OH	L		1.2.2		
57	DF	D				2.2
58	DF	D				2.2
59	DF	D			2.1.2	
60	İF	D			2.1.2	
61	DF	S			2.1.5	
62	DF	D	1.1.1			
63	İF	D			2.1.2	
64	İF	D			2.1.2	
65	DF	S				2.2
66	İH	L	1.1.5			
67	DH	L		1.2.2		
68	İH	L	1.1.5			
69	DF	D			2.1.1	
70	DH	L				
71	DH	L				
72	DH	L			2.1.2	
73	İH	L	1.1.4			
74	DH	L	1.1.6			
75	OH	S			2.1.1	2.2
76	DF	L				2.2
77	İH	L	1.1.4			
78	DF	D			2.1.2	
79	DH	L		1.2.2		
80	DH	L	1.1.1			
81	DF	D			2.1.3	
82	İF	L	1.1.1			
83	İH	L	1.1.3			
84	OH	L		1.2.1		
85	OF	D				2.2
86	DH	L				
87	DH	L		1.2.6		
88	İİH	S				
89	İH	S				
90	DH	L		1.2.6		
91	OH	L	1.1.4			

92	DH	L		1.2.1		
93	DF	D	1.1.6			
94	DH	L		1.2.1		
95	DH	L		1.2.1		
96	DH	L	1.1.5			
97	DH	L	1.1.6			
98	İH	L	1.1.5			
99	DH	L		1.2.6		
100	DH	L		1.2.1		
101	DF	S			2.1.4	
102	İF	S			2.1.4	
103	OH	L	1.1.5			
104	DH	L	1.1.5			
105	OH	L	1.1.4			
106	DH	L	1.1.5			
107	İH	L		1.2.2		
108	DH	L				
109	DH	L	1.1.4			
110	DH	L		1.2.2		
111	DH	L	1.1.1			
112	DH	L		1.2.1		
113	OF	S			2.1.5	
114	DH	L		1.2.3		
115	İH	L	1.1.5			
116	DH	D			2.1.2	
117	DF	S		1.2.3		
118	DF	S		1.2.3		
119	OH	L	1.1.5			
120	DH	L	1.1.7			
121	İF	D	1.1.4			
122	DF	L	1.1.6			
123	İF	D			2.1.2	
124	İF	L	1.1.2			
125	DF	D			2.1.2	
126	İF	D			2.1.2	
127	DF	D			2.1.1	
128	DF	P	1.1.6			

129	DF	D	1.1.7			
130	İH	L		1.2.2		
131	İF	D	1.1.4			
132	İH	D	1.1.9			
133	DF	D			2.1.1	
134	DF	D			2.1.2	
135	DH	L		1.2.2		
136	DF	L	1.1.9			
137	İH	L	1.1.9			
138	DH	L		1.2.2		
139	DF	D				2.2
140	İH	D	1.1.4			
141	DF	D				2.2
142	İH	L	1.1.5			
143	DH	L				
144	DF	L				
145	DH	L	1.1.5			
146	OH	L	1.1.7			
147	DF	L	1.1.7			
148	DF	L				
149	DH	L				
150	DH	L	1.1.4			
151	DF	L	1.1.7			
152	DH	L		1.2.2		
153	İH	L				
154	DF	D			2.1.2	
155	DH	L		1.2.4		
156	DF	L			2.1.2	
157	DF	L	1.1.7			
158	DH	L		1.2.7		
159	DF	L		1.2.2		2.2
160	DH	L		1.2.2		
161	IDF	D				2.2
162	DF	S		1.2.3		
163	DH	L				
164	İF	D	1.1.9		2.1.3	
165	İF	L	1.1.1			

166	DH	L		1.2.2		
167	DF	D	1.1.9			2.2
168	DF	S		1.2.3, 1.2.7		
169	DH	L				
170	DH	L		1.2.2, 1.2.3		
171	DH	L		1.2.6		
172	OH	L		1.2.2		
173	DH	L	1.1.5			
174	OH	L		1.2.2		
175	DH	L		1.2.2		
176	DH	L		1.2.2		
177	DF	D				2.2
178	DH	L		1.2.7		
179	DH	L	1.1.5			
180	OH	L		1.2.5		
181	OH	L			2.1.5	
182	IF	L	1.1.8			
183	DH	L	1.1.9			
184	DH	P	1.1.6			
185	OF	D		1.2.4	2.1.1	
186	IH	L	1.1.4			
187	IH	L		1.2.5		
188	IH	L		1.2.5		
189	DH	L	1.1.5			
190	DH	L		1.2.7		2.2
191	DH	L		1.2.4		
192	DF	D				2.2
193	IF	D				2.2
194	DH	L		1.2.6		
195	DH	P	1.1.6	1.2.3		
196	DF	D		1.2.2		2.2
197	DH	L		1.2.3		
198	DH	L	1.1.5			
199	DH	L		1.2.1, 1.2.2		
200	IF	S			2.1.1	
201	DH	P	1.1.6			
202	DF	D				2.2

203	İF	D			2.1.2, 2.1.3	
204	İH	E	1.1.4, 1.1.10			
205	DF	S			2.1.1	
206	OH	L		1.2.2		
207	OH	L		1.2.2		
208	DH	L	1.1.4, 1.1.7			
209	İH	S			2.1.1	
210	OH	L	1.1.2	1.2.5		
211	İH	S				2.2
212	DF	S			2.1.1	
213	DH	S		1.2.3	2.1.1	
214	OH	L		1.2.5		
215	İH	L	1.1.4, 1.1.7			
216	İH	L		1.2.5		
217	İH	L	1.1.4			
218	İF	D	1.1.10		2.1.5	
219	DF	L	1.1.7		2.1.5	
220	İF	L			2.1.5	
221	OH	L		1.2.5		
222	İF	D			2.1.3	
223	OF	D				2.2
224	DH	L		1.2.1		
225	DH	P	1.1.6			
226	DF	D	1.1.8			
227	DH	L		1.2.4		
228	DH	L	1.1.5			
229	DH	L	1.1.5			
230	DH	S		1.2.6		
231	DF	L		1.2.4		
232	DF	S			2.1.1	
233	DF	S			2.1.1	
234	DF	S			2.1.1	
235	DF	S			2.1.5	
236	DH	L		1.2.2		
237	OH	L		1.2.4		
238	OH	L	1.1.4, 1.1.9		2.1.5	
239	DH	L		1.2.4		

240	DF	D			2.1.2	2.2
241	İH	S			2.1.1	
242	OH	L			2.1.1	
243	İH	L	1.1.5	1.2.2		
244	DH	L	1.1.5			
245	İH	L				2.2
246	OH	L			2.1.2	
247	DH	L		1.2.2		
248	DH	L			2.1.2	
249	DH	L	1.1.4			
250	DF	L			2.1.2	
251	DH	L	1.1.5			
252	DH	L		1.2.2		
253	OF	D				2.2
254	İF	D				2.2
255	İİH	L	1.1.5			
256	DH	L		1.2.6		
257	DH	L	1.1.5			
258	DF	L		1.2.2		
259	İH	L	1.1.5			
260	DF	L				2.2
261	OH	S			2.1.5	
262	OH	L			2.1.5	
263	OH	S			2.1.5	
264	OH	S			2.1.5	
265	DF	L				2.2
266	OF	S				2.2
267	İF	S		1.2.6	2.1.1	
268	İF	S			2.1.5	
269	DH	L		1.2.1		
270	İH	L		1.2.5		
271	DH	L	1.1.6			
272	DH	L		1.2.2		
273	İF	S				2.2
274	DH	L	1.1.5			
275	İH	L	1.1.4	1.2.5		
276	DH	L		1.2.2		

277	OH	L	1.1.5			
278	DF	D	1.1.2		2.1.2	
279	DH	L	1.1.5			
280	DH	S		1.2.3		
281	DF	L	1.1.7			
282	İH	L	1.1.4			
283	OF	S			2.1.1	
284	DF	S			2.1.1	
285	OF	L				2.2
286	DH	L		1.2.4		
287	DF	S		1.2.3		
288	İİH	L	1.1.5			
289	İH	L	1.1.2			
290	OH	L		1.2.7		
291	İF	D	1.1.2			
292	İF	S			2.1.2	
293	İH	L	1.1.5			
294	OF	S			2.1.1	
295	OH	L	1.1.8			
296	OH	L	1.1.6			
297	OH	L		1.2.1		
298	IOH	L		1.2.4		
299	DF	S				2.2
300	DF	S		1.2.3		
301	DF	S			2.1.1	
302	DH	L			2.1.2	
303	DF	D				2.2
304	DF	D				2.2
305	DH	S			2.1.1	
306	DH	L	1.1.4			
307	DF	S		1.2.3		
308	DH	L	1.1.7			
309	DH	L		1.2.4		
310	OH	D				2.2

Ek 3:**3. Tablo (Şiirde Ele Alınan Konulara Yaklaşım Tablosu)**

Şiir No	Şiirde Konunun		Sergilenen Tavr	Varlığa Yaklaşım Tarzı	Şiirde Görüntü
	Kaynağı	Ele Alınış Biçimi			
1.	Varlık (Hayvan)	Tasvirici	Edilgen	Çocuksu Duyarlılık	Öznel Resimsel
2.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/İdealist	Öznel
3.	Din	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/İdealist	Öznel Resimsel
4.	Varlık (Öğretmen)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/İdealist	Öznel Resimsel
5.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/İdealist	Öznel Resimsel
6.	Varlık (Kişi)	Tasvirici	Etken	Sezgici/İdealist	Portre
7.	Varlık (Van Gölü)	Tasvirici	Etken	Sezgici/İdealist	Öznel Resimsel
8.	Varlık (Kişi)	Tasvirici	Edilgen	Materyalist	Öznel Resimsel
9.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel
10.	Varlık (Allah)	Olumlayıcı	Etken	İlham Kaynağı	Soyut
11.	Varlık (Kişi)	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Materyalist	Öznel Resimsel
12.	Varlık (Kişi)	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/İdealist	Öznel Resimsel
13.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel
14.	Varlık (Kişi)	Tasvirici	Etken	Materyalist	Öznel Resimsel
15.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/İdealist	Öznel Resimsel
16.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/İdealist	Öznel Resimsel

17.	Varlık (Süphan Dağı)	Tasvirici	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
18.	Varlık (Kişi)	Olumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel
19.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
20.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
21.	Tecrübe	Sorgulayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel
22.	Varlık (Nesne)	Tasvirici	Etken	Sezgici/ İdealist	Nesnel
23.	Yaşanmışlık	Olumlayıcı	Edilgen	Çocuksu Duyarlılık	Öznel Resimsel
24.	Varlık (Kişi)	Tasvirici	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
25.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
26.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
27.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
28.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Nesnel
29.	Din	Olumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Hayalî
30.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Hayalî
31.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
32.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Materyalist	Öznel Resimsel
33.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Hayalî
34.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
35.	Varlık	Olumlayıcı	Etken	İlham	Öznel

	(Peygamber)			Kaynağı	
36.	Tecrübe	Olumlayıcı	Etken	İlham Kaynağı	Öznel
37.	Varlık (Felek)	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Soyut
38.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
39.	Din	Yorumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Resimsel
40.	Din	Tasvirici	Etken	Tecelli	Öznel Hayalî
41.	Varlık (Adilcevaz)	Tasvirici	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
42.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
43.	Varlık (Kendisi)	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
44.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel
45.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Hayalî
46.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel
47.	Varlık (Hayvan)	Sorgulayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Hayalî
48.	Varlık (Ahlat)	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel
49.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
50.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel
51.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Hayalî
52.	Varlık (Hayvan)	Olumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
53.	Yaşanmışlık	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel

54.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel
55.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
56.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
57.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel
58.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
59.	Din	Sorgulayıcı	Etken	Tecelli	Soyut
60.	Din	Olumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Hayalî
61.	İdeoloji	Olumsuzlayıcı	Edilgen	İlham Kaynağı	Öznel Hayalî
62.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel
63.	Varlık (Gönül)	Yorumlayıcı	Etken	Tecelli	Soyut
64.	Varlık (Gönül)	Tasvirici	Etken	Tecelli	Soyut
65.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
66.	Varlık (Kişi)	Sorgulayıcı	Edilgen	Materyalist	Öznel Resimsel
67.	Varlık (Hayvan)	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
68.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Edilgen	Materyalist	Öznel Resimsel
69.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
70.	Varlık (Gönül)	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Soyut
71.	Varlık (Gönül)	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Soyut
72.	Din	Olumlayıcı	Etken	Tecelli	Soyut
73.	Yaşanmışlık	Tasvirici	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel

74.	Varlık (Erciş)	Tasvirici	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
75.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel
76.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Hayalî
77.	Varlık (Kişi)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
78.	Din	Yorumlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Hayalî
79.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
80.	Varlık (Allah)	Tasvirici	Etken	Tecelli	Öznel Hayalî
81.	Tecrübe	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
82.	Varlık (Peygamber)	Olumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel
83.	Varlık (Anne)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
84.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
85.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Hayalî
86.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
87.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
88.	Varlık (Kişi)	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
89.	Varlık (Kişi)	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Portre
90.	Varlık (Erciş)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
91.	Varlık (Kendisi)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel
92.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel

				İdealist	Resimsel
93.	Varlık (Van)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
94.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
95.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
96.	Tecrübe	Olumlayıcı	Etken	Materyalist	Öznel Resimsel
97.	Yaşanmışlık	Tasvirici	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
98.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Etken	Materyalist	Öznel Resimsel
99.	Yaşanmışlık	Tasvirici	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
100.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
101.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
102.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
103.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
104.	Yaşanmışlık	Olumlayıcı	Etken	Materyalist	Öznel Resimsel
105.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
106.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
107.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
108.	Yaşanmışlık	Sorgulayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
109.	Varlık (Kendisi)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
110.	Varlık (Dünya)	Sorgulayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel

111.	Varlık (Allah)	Tasvirici	Etken	Tecelli	Öznel Resimsel
112.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
113.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
114.	Yaşanmışlık	Tasvirici	Edilgen	Çocuksu Duyarlılık	Öznel Resimsel
115.	Varlık (Kişi)	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
116.	Din	Tasvirici	Etken	Tecelli	Öznel
117.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
118.	Tecrübe	Olumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
119.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Materyalist	Öznel Resimsel
120.	İdeoloji	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
121.	Varlık (İnsan)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
122.	Varlık (Erciş)	Tasvirici	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
123.	Varlık (Kendisi)	Yorumlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Resimsel
124.	Varlık (Fırat Nehri)	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
125.	Varlık (Gönül)	Yorumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Hayalî
126.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Hayalî
127.	Yaşanmışlık	Tasvirici	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
128.	Varlık (Gülizar Yaylası)	Tasvirici	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
129.	İdeoloji	Tasvirici	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel

130.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
131.	Varlık (Kişi)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Portre
132.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
133.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
134.	Din	Yorumlayıcı	Etken	İlham Kaynağı	Öznel
135.	Varlık (Felek)	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Hayalî
136.	Tecrübe	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
137.	Tecrübe	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
138.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
139.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
140.	Varlık (Kişi)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel
141.	Tecrübe	Olumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Resimsel
142.	Varlık (Kişi)	Tasvirici	Etken	Materyalist	Öznel Resimsel
143.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
144.	Varlık (Kendisi)	Tasvirici	Etken	Tecelli	Öznel
145.	Varlık (Kişi)	Olumsuzlayıcı	Etken	İlham Kaynağı	Öznel Resimsel
146.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Hayalî
147.	İdeoloji	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
148.	Din	Yorumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel

					Resimsel
149.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Etken	İlham Kaynağı	Öznel Resimsel
150.	Varlık (Kendisi)	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
151.	Varlık (Türkiye)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
152.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
153.	Din	Tasvirici	Edilgen	Tecelli	Öznel Resimsel
154.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Hayalî
155.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
156.	Din	Sorgulayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Resimsel
157.	Varlık (Türkiye)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
158.	Varlık (Kendisi)	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
159.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
160.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
161.	Tecrübe	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
162.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
163.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Hayalî
164.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Nesnel
165.	Varlık (Peygamber)	Olumlayıcı	Etken	İlham Kaynağı	Portre
166.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel

167.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
168.	Varlık (Erciş)	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
169.	Varlık (Gönül)	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Soyut
170.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
171.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
172.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
173.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Etken	İlham Kaynağı	Öznel Hayalî
174.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
175.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
176.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
177.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
178.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
179.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
180.	Varlık (Erzincan)	Sorgulayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Resimsel
181.	İdeoloji	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
182.	Yaşanmışlık	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
183.	Tecrübe	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
184.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	İlham Kaynağı	Öznel Resimsel
185.	İdeoloji	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel

				İdealist	Resimsel
186.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
187.	Varlık (Kişi)	Tasvirici	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Portre
188.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Hayalî
189.	Varlık (Kişi)	Olumluyıcı	Etken	Materyalist	Öznel Resimsel
190.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Resimsel
191.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Hayalî
192.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Nesnel
193.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
194.	Yaşanmışlık	Tasvirici	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
195.	Yaşanmışlık	Tasvirici	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
196.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
197.	Yaşanmışlık	Tasvirici	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
198.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Edilgen	Materyalist	Öznel Resimsel
199.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
200.	Varlık (Kişi)	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
201.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
202.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Nesnel
203.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Resimsel

204.	Varlık (Kişi)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
205.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
206.	Varlık (Kişi)	Sorgulayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
207.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
208.	Tecrübe	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
209.	Varlık (Kişi)	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
210.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Hayalî
211.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
212.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
213.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
214.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
215.	İdeoloji	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
216.	Varlık (Kişi)	Olumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Resimsel
217.	Varlık (Kişi)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
218.	İdeoloji	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
219.	İdeoloji	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
220.	Varlık (Kişi)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
221.	İdeoloji	Yorumlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Resimsel
222.	Tecrübe	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel

				İdealist	Resimsel
223.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Resimsel
224.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
225.	Varlık (Zilan Çayı)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
226.	Yaşanmışlık	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
227.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
228.	Varlık (Kişi)	Sorgulayıcı	Etken	İlham Kaynağı	Öznel Resimsel
229.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Etken	Materyalist	Öznel Resimsel
230.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
231.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Hayalî
232.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
233.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
234.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
235.	İdeoloji	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
236.	Varlık (Kişi)	Sorgulayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
237.	Tecrübe	Sorgulayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
238.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
239.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Resimsel
240.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Resimsel

241.	Varlık (Kişi)	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
242.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
243.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Edilgen	Materyalist	Öznel Resimsel
244.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Edilgen	Materyalist	Öznel Resimsel
245.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
246.	Din	Yorumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Resimsel
247.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
248.	Din	Yorumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Hayalî
249.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
250.	Din	Sorgulayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Resimsel
251.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Etken	Materyalist	Öznel Resimsel
252.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
253.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
254.	Din	Sorgulayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Resimsel
255.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Edilgen	Materyalist	Öznel Resimsel
256.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
257.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Edilgen	Materyalist	Öznel Resimsel
258.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Resimsel
259.	Varlık	Yorumlayıcı	Etken	Materyalist	Öznel

	(Kişi)				Resimsel
260.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
261.	İdeoloji	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
262.	İdeoloji	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
263.	İdeoloji	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
264.	İdeoloji	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
265.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Resimsel
266.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
267.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
268.	İdeoloji	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
269.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
270.	Varlık (Kişi)	Tasvirici	Edilgen	Tecelli	Öznel Resimsel
271.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
272.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
273.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
274.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Etken	Materyalist	Öznel Resimsel
275.	Varlık (Kişi)	Tasvirici	Edilgen	Tecelli	Öznel Resimsel
276.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Resimsel
277.	Varlık (Kişi)	Yorumlayıcı	Edilgen	Materyalist	Öznel Resimsel

278.	Din	Olumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Resimsel
279.	Tecrübe	Tasvirici	Etken	Materyalist	Öznel Resimsel
280.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
281.	Varlık (İstanbul)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
282.	Varlık (Kişi)	Tasvirici	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
283.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
284.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
285.	Yaşanmışlık	Tasvirici	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
286.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Materyalist	Öznel Resimsel
287.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
288.	Varlık (Kişi)	Tasvirici	Etken	Materyalist	Öznel Resimsel
289.	Varlık (Kişi)	Tasvirici	Etken	Tecelli	Portre
290.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
291.	Varlık (Kişi)	Tasvirici	Etken	Tecelli	Portre
292.	Din	Tasvirici	Edilgen	Tecelli	Öznel Hayalî
293.	Varlık (Kişi)	Tasvirici	Etken	Materyalist	Öznel Resimsel
294.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
295.	Varlık (Hayvan)	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
296.	Yaşanmışlık	Sorgulayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel

					Resimsel
297.	Yaşanmışlık	Tasvirici	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
298.	Varlık (Kişi)	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
299.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Tecelli	Öznel Resimsel
300.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
301.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
302.	Din	Yorumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Hayalî
303.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
304.	Tecrübe	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
305.	Yaşanmışlık	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
306.	Yaşanmışlık	Olumlayıcı	Etken	Tecelli	Öznel Resimsel
307.	Tecrübe	Olumsuzlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
308.	Varlık (Anadolu)	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
309.	Yaşanmışlık	Yorumlayıcı	Edilgen	Sezgici/ İdealist	Öznel Resimsel
310.	Tecrübe	Olumlayıcı	Etken	Sezgici/ İdealist	Öznel

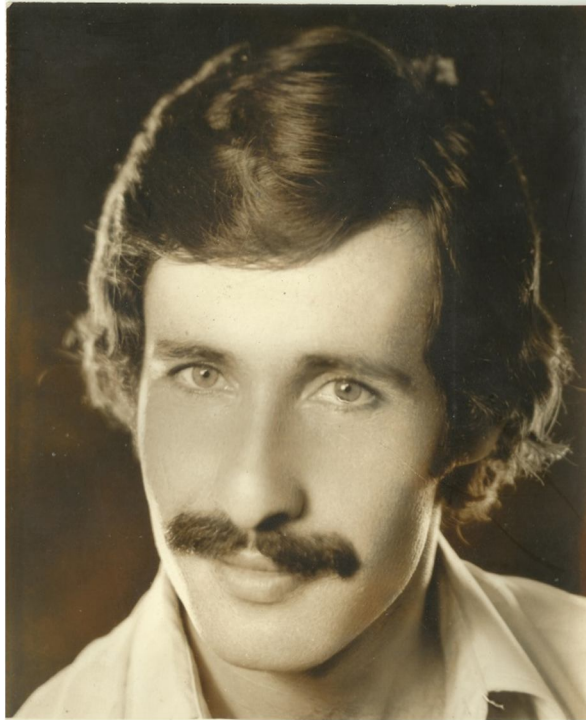
2. Fotoğraflar

Ek 4:

Poyrazoğlu ve arkadaşı Revnak Özalkan. Erciş, 1970.

Ek 5:

Erciş, 1974.

Ek 6:

Ercişli Emrah ile Selbihan oyunundan bir sahne. Erciş, 1977.

Ek 7:

Poyrazoğlu, kızı Esra iğdem ve yeğeni Haşim Koçak. Erciş, 1979.

Ek 8:

Ahmet Poyrazoğlu ve babası Enver Hoca. Erciş, 1980.

Ek 9:

Poyrazoğlu'nun babası Enver Hoca ve annesi Güllü Hanım. Erciş, 1980.

Ek 10:

Poyrazoğlu ve amcasının oğlu Selahattin Turan. Erciş 1980.

Ek 11:

Van'da bir konser. 1982.

Ek 12:

Oğlu Ozan Emrah ve ağabeyi Mustafa. Erciş, 1986.

Ek 13:

Kızı Esra iğdem (solda) ve bir oğrencisiyle birlikte. İstanbul, 1989.

Ek 14:

Sultanahmet Âşıklar Otağı. İstanbul, 2001.

Ek 15:

Eminönü Âşıklar Şöleni. İstanbul, 2002.

Ek 16:

Yıldırım Belediyesi Âşıklar Şöleni. Bursa, 2006.

Ek 17:

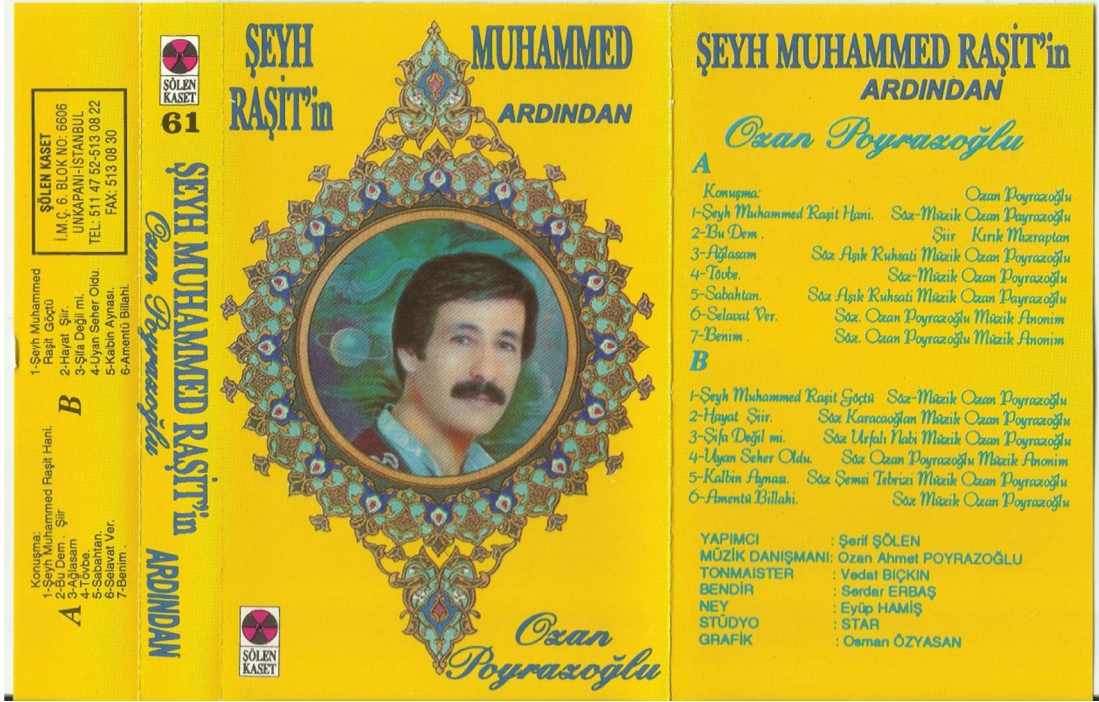
Âşıklar Bayramı. Bursa, 2009.

Ek 18:

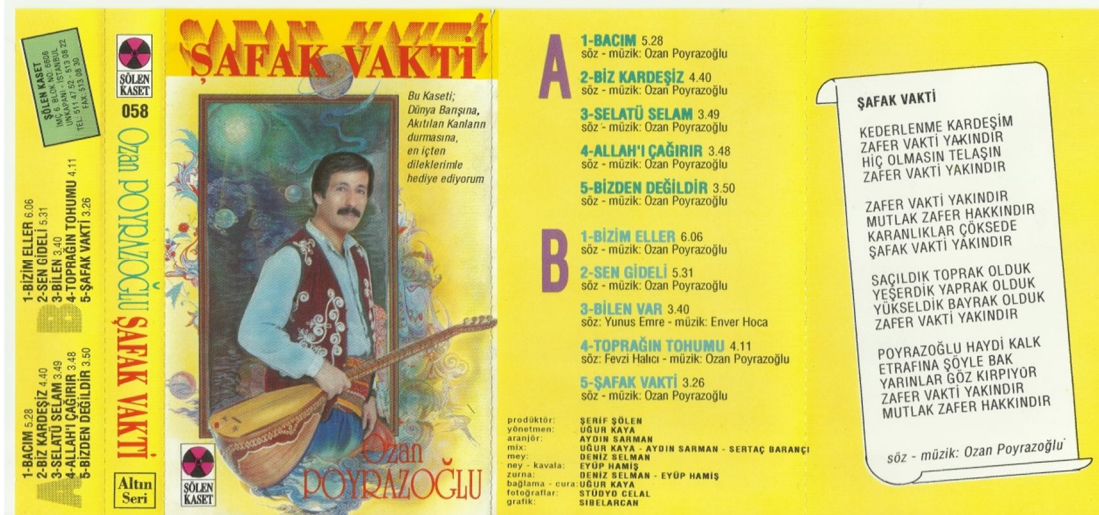
İstanbul, 2011.

3. Müzik Albümlerinin Kapak Resimleri

Ek 19:

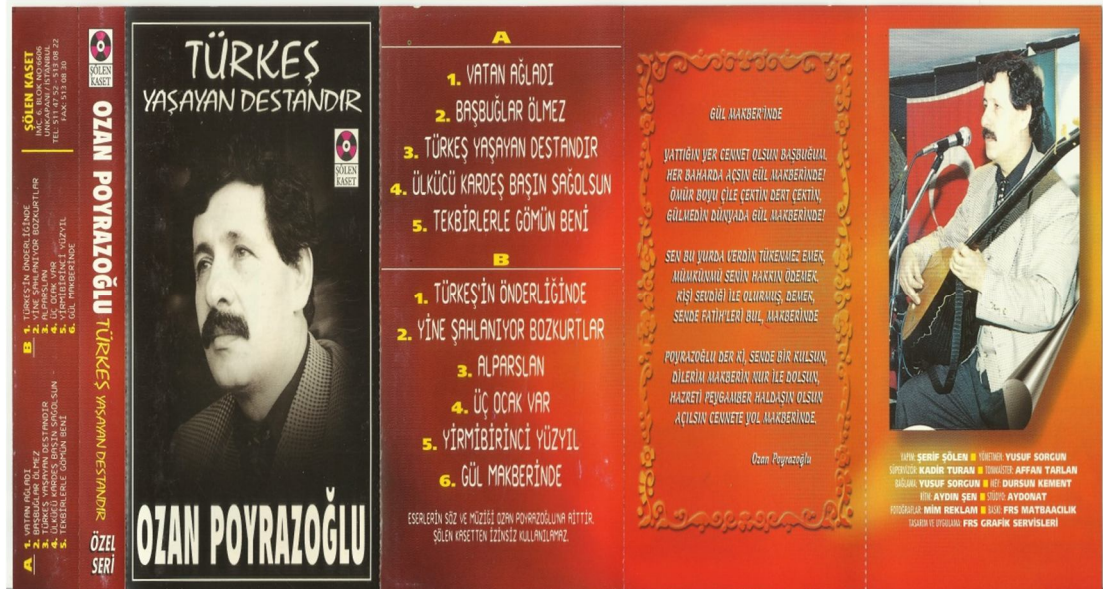
Ek 20:

Ek 21:

Ek 22:

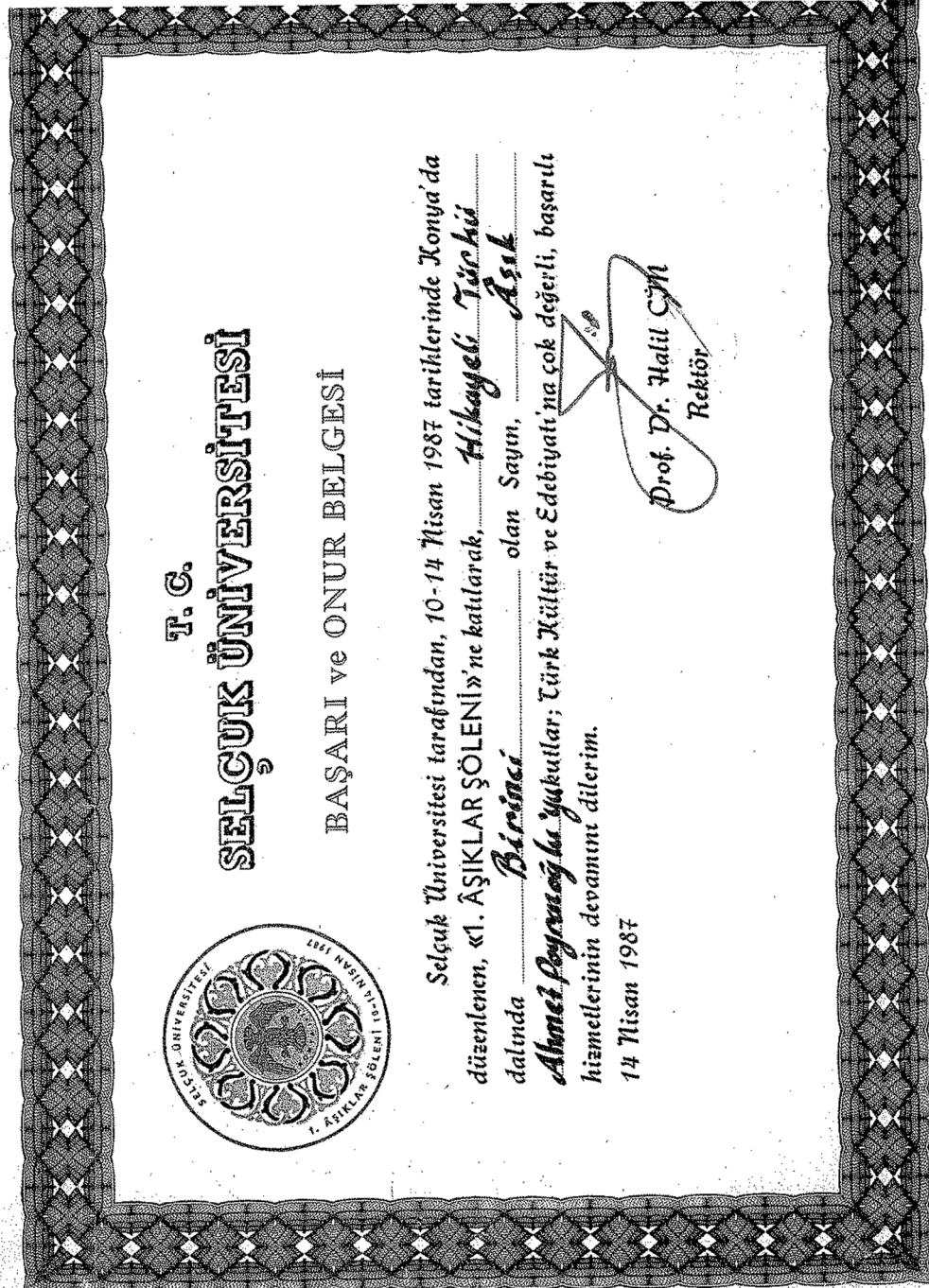

Ek 25:

4. Katılım ve Başarı Belgeleri:

Ek 26:

Ek 27:

HAŞAKÜLDER ONUR BELGESİ

Sayın : Aşık Ahmet POYRAZÖĞÜ

**ÂŞIKLAR ŞÖLENİ ve 1. SÜNNET FESTİVALİ'ne Sesiniz ve
sazınızla Onur Verdiniz. Teşekkür Eder, Başarılarınızın
Devamını Dileriz.**

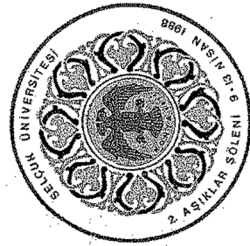
ALİ ÇATAK
BAŞKAN

20 Haziran 1987
Kayseri Halk Şairleri Kültür Derneği

EMEK MATEBAALIK Tel : 161 53 — KAYSERİ

Ek 28:

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

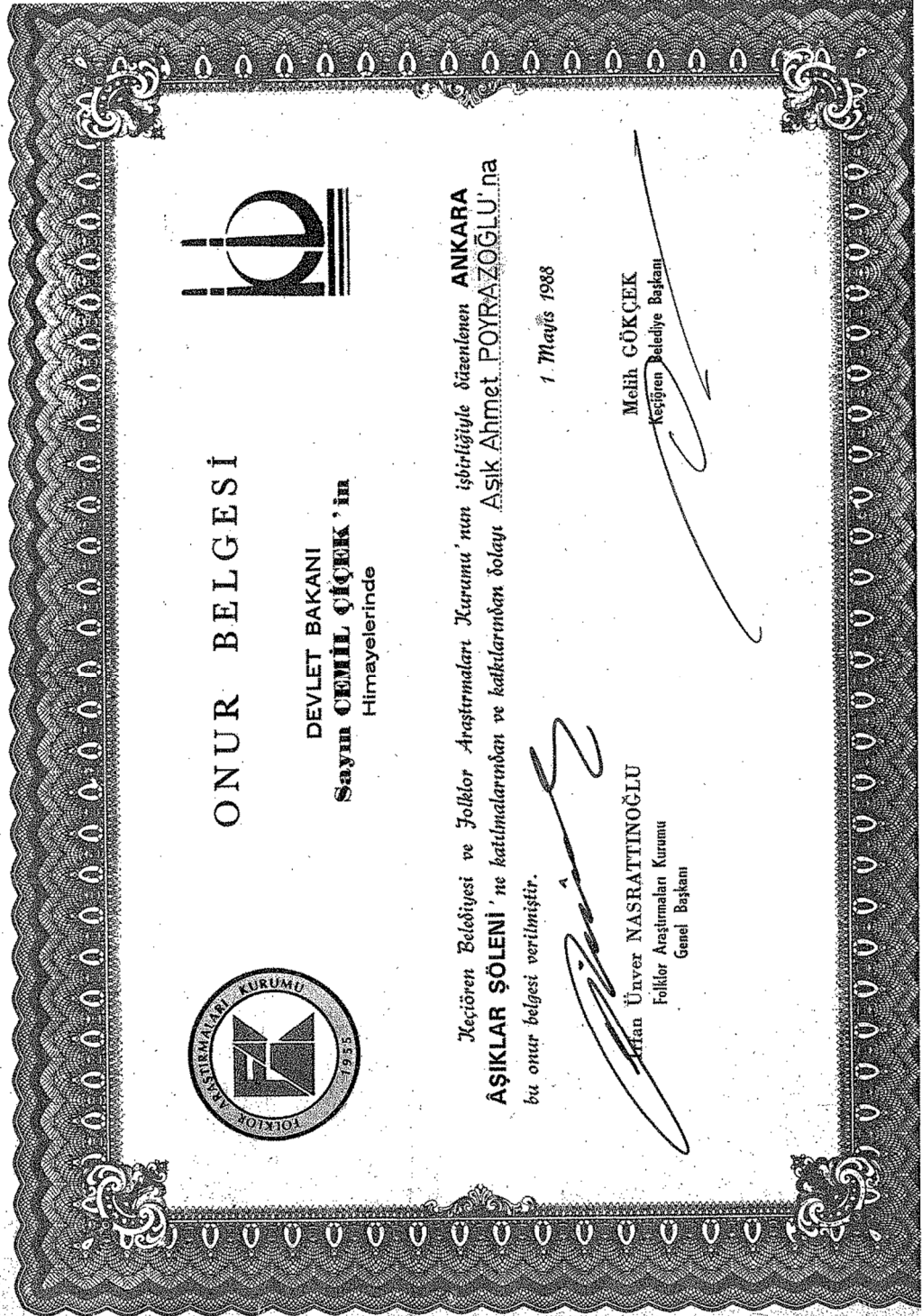
BAŞARI ve ONUR BELGESİ

Selçuk Üniversitesi tarafından, 9 - 13 Nisan 1988 tarihlerinde Konya'da düzenlenen, «2. AŞIKLAR ŞÖLENİ»'ne katılarak, *Hikayeli Türkü* dalında *L. Bircinçi* olan Sayın, *Âşık Ahmet POYRAZDOĞLU*'nu kutlar; Türk Kültür ve Edebiyatı'na çok değerli, başarılı hizmetlerinin devamını dilerim.

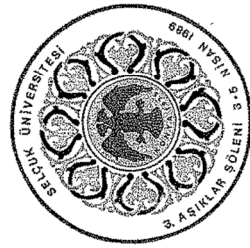
13 Nisan 1988

Prof. Dr. Halit ÇM
Rektör

Ek 29:

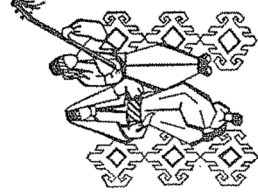

Ek 30:

T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

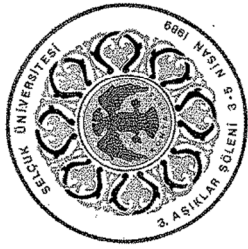
BAŞARI ve ONUR BELGESİ

Selçuk Üniversitesi tarafından, 3 - 5 Nisan 1989 tarihlerinde Konya'da düzenlenen, «3. AŞIKLAR ŞÖLENİ»'ne katılarak, *Atışma* dalında *Ercişli Emrah Ocağını* alan Sayın, *Aşık Ahmet Poyrazoğlu'nu* kutlar; Türk Kültür ve Edebiyatı'na çok değerli, başarılı hizmetlerinin devamını dilerim.

5 Nisan 1989

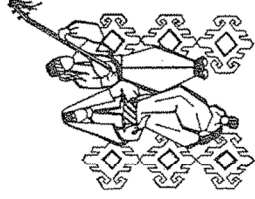
Prof. Dr. Halil ÇiM
Rektör

Ek 31:

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

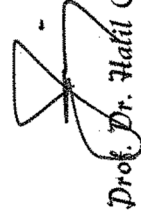
BAŞARI ve ONUR BELGESİ

Selçuk Üniversitesi tarafından, 3 - 5 Nisan 1989 tarihlerinde Konya'da düzenlenen, «3. AŞIKLAR ŞÖLENİ»'ne katılarak, Muamma
dalında olan Sayın, Âşık

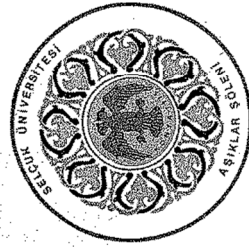
Abmet Poyrazoğlu..... kutlar; Türk Kültür ve Edebiyatı'na çok değerli, başarılı
hizmetlerinin devamını dilerim.

5 Nisan 1989

Prof. Dr. Hatil CEM

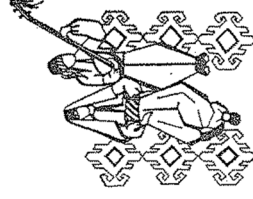
Rektör

Ek 32:

T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

BAŞARI ve ONUR BELGESİ

Selçuk Üniversitesi tarafından, 19 - 21 Mart 1990 tarihlerinde Konya'da düzenlenen, «4. AŞIKLAR ŞÖLENİ»'ne katılarak, **Atılayeli Tüktü** dâlında **BİRİNCİ** olan Sayın, **Ahmet** **Doğançulu'nu** kutlar; Türk Kültür ve Edebiyatı'na çok değerli, başarılı hizmetlerinin devamını dilerim.

21 Mart 1990

Prof. Dr. Halil Çiçi
Rektör

Ek 33:

BURSA
YILDIRIM BELEDİYESİ
7. ULUSLARARASI TÜRKİYE AŞIKLAR ve ŞAİRLER ŞÖLENİ
TAKDİR BELGESİ

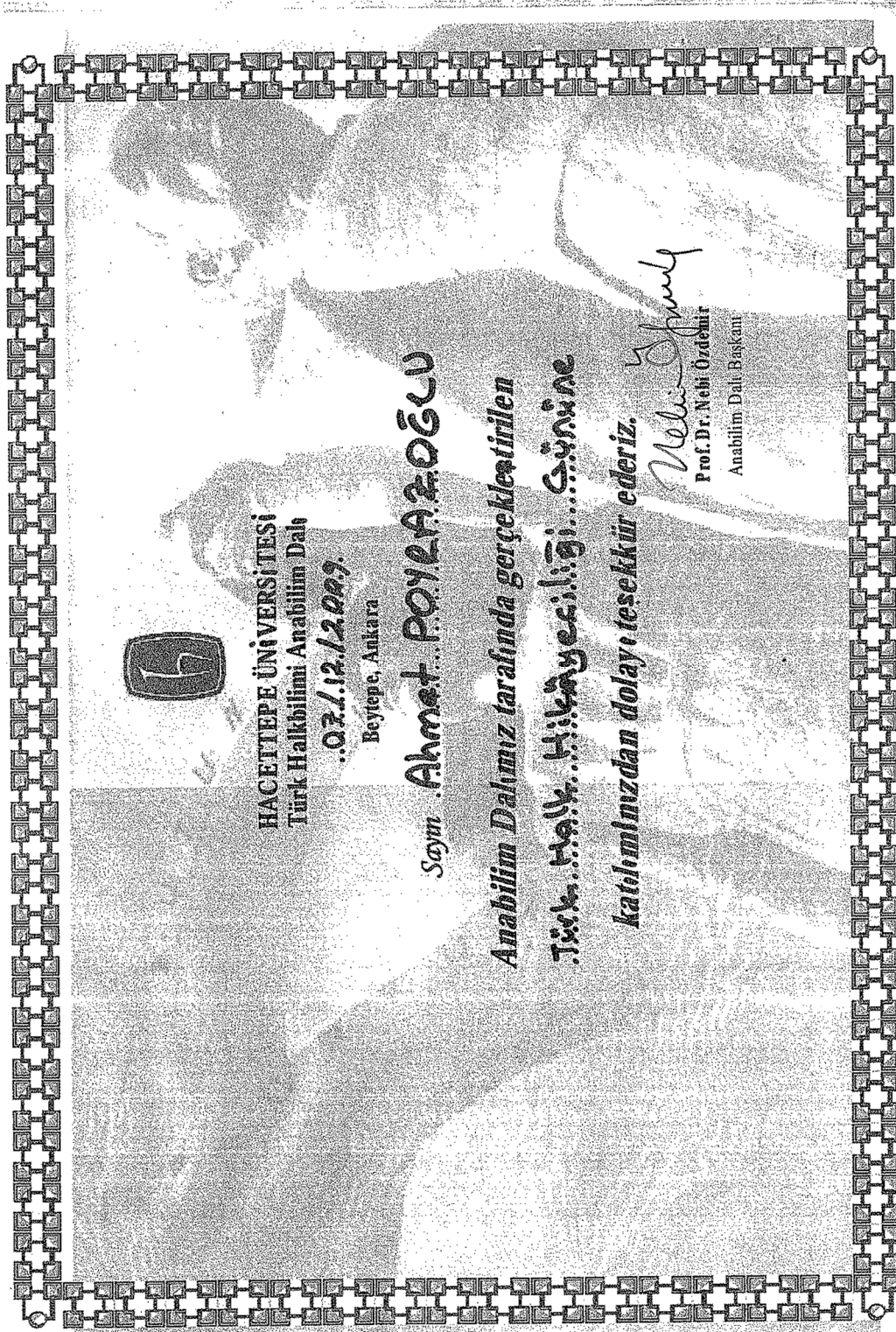
Sayın
Ahmet POYRAZOĞLU

"7. Uluslararası Türkiye Aşıklar ve Şairler Şöleni" ndeki "Türkü" dalında
Türkiye 1. liginden dolayı tebrik eder, üstün başarılarınızın devamını dilerim.

Dr. Özgen KESKİN
 Eğitimci - Yazar
 Yıldırım Belediye Başkanı

Ek 34:

5. Son Şiirler

Bu bölümdeki beş şiir, çalışmanın bitmesine yakın bir zamanda elimize geçtiği için incelemeye dâhil edilememiştir.

1 İKİ EMRAH

İki Âşık Emrah başımın tacı,

Biri Erzurumlu, biri Ercişli...

İkisi de bu gönlümün ilacı,

Biri Erzurumlu, biri Ercişli...

Birisi sevdanın zehrini tatmış.

Birisi gurbetin derdine batmış.

İkisi de gözyaşına dert katmış.

Biri Erzurumlu, biri Ercişli...

Biri düşmüş bir ceylanın peşine.

Biri düşmüş bir çark-ı felek dişine.

İkisi de sazı basmış döşüne.

Biri Erzurumlu, biri Ercişli...

Biri âşıklığa iz koymuş, gitmiş.

Bu gönüllere köz koymuş, gitmiş.

İkisi de bitmez söz koymuş, gitmiş.

Biri Erzurumlu, biri Ercişli...

Birisi dilimde ahım, feryadım.

Birisi kolumdur, biri kanadım.

Poyrazoğlu ikisi de üstadım,

Biri Erzurumlu, biri Ercişli...

(3 Ocak 2014)

2 ALİ SEVİLMEZ Mİ?

Dedem Ali sevilmez mi?

Sevdikçe sevesim gelir.

Böyle bir can sevilmez mi?

Sevdikçe sevesim gelir.

Sevmiş Allah, övmüş Resul.

Muhabbeti olmuş hâsıl.

Sevmeyenler olur nasıl,

Sevdikçe sevesim gelir.

Serçeşmenin başı Ali,

Nurdur gözü, kaşı Ali,

Fatıma'nın eşi Ali,

Sevdikçe sevesim gelir.

Cennet bağı tubasıdır.

Evliyalar abasıdır.

Seyitlerin babasıdır.

Sevdikçe sevesim gelir.

Poyrazoğlu olma şâki.

Her şey fani, Allah baki...
 Kevser ırmağına saki,
 Sevdikçe sevesim gelir. (17 Ocak 2014)

3 DEMİŞ

Yunus binmiş aşk atına.
 Dost eline sürün, demiş.
 Emrah çıkmış şah katına,
 Han Selbi'mi verin demiş.

Bir başkadır aşkın demi,
 Bir de olursa hemdemi.
 Keşif görünce Kerem'i,
 Aslı kimdir sorun, demiş.

Poyrazoğlu dilekleyken,
 Gönlüm arş-ı felekleyken,
 Daha Ferhat beşikleyken,
 Kim görmüşse Şirin demiş. (10 Şubat 2014)

4 DAĞLAR

Yaz gelende nakış döker gülünüz.
 Laleli, reyhanlı dağlar merhaba.
 Kış olanda kar, dumanlı beliniz.
 Tipili, boranlı dağlar merhaba.

Yılda bir kez bahar gelir, ulaşır.
 Çiçek, çimen birbirine dolaşır.
 Koyunlar oynaşır, kuzu meleşir.
 Sürülü, çobanlı dağlar merhaba.

Evvel ahir dumanlıdır başımız.
 Kimse bilmez, ne kadardır yaşımız.
 Avcılara mesken olur döşünüz.
 Keklikli, ceylanlı dağlar merhaba.

Poyrazoğlu der ki, içimde yara.
 Siz de bulunmaz mı derdime çare?
 Nice koç yiğitler atmışlar nara.
 Yiğitli, fermanlı dağlar merhaba. (21 Şubat 2014)

5 SEVGİ

Yaradanın sevgidedir kudreti,
 Açılmaz çiçekler sevgi olmasa.
 Ölçülür mü hiç sevginin kuvveti?
 Taş olur yürekler sevgi olmasa.

Bülbüllerin meskenleri mâr olur.
 Açılmaz goncalar diken, har olur.
 Zerreler, kürrerler tarumar olur.

Ters döner felekler sevgi olmasa.

Kavuşmaz gönüller, muratsız kalır.

Yaşamaz nefesler, hayatsız kalır.

Kuşlar kanatlanmaz, kanatsız kalır.

Uçmaz kelebekler sevgi olmasa.

Sevgi ile sular akar deryaya.

Sevgi ile dallar döner meyvaya.

Poyrazoğlu, eller kalkar Mevla'ya.

Ret olur dilekler sevgi olmasa. (15 Mart 2014)